

III.

Adressen der Landwirte

nach Kreisen geordnet

Obywatele ziemscy

według powiatów

Otto Mühlhausen

Gegründet
1885

Leipzig - Lipsk

Założ. w r.
1885

Fabrik feiner Delika-
tessen u. Delikatessen-
Großhandlung

Import

Export

Besonders leistungs-
fähig in

Tubenartikeln

wie Anchovy-Paste, Sar-
dellen- und Lachsbutten,
Kräuterkäse, Senf usw.

Mayonnaise- und Remouladensosse

in Gläsern und in Dosen

Erbssuppe mit Schinken in Paketen

Erbs- und Bohnensuppe
mit und ohne Schinken
für Küchenverwaltungen,
Gefangenlager,
Proviantämter,
Lazarette, Kantinen usw.

Salonheringe,
gebraten in Royalsosse,
garantiert haltbar

Tafelöl

in Flaschen und Fässern

Krebsbutter,
anerkannt beste Marke
u. sämtliche Delikatessen

SPEZIALITÄT:

Oelsardinen und Kapern

Direkter Bezug durch eigene
deutsche Einkäufer an den Fang-
beziehtentlich Ernteplätzen

Fabryka wyborowych
delikatesów i skład
hurtowy

Import

Ekspert

Wielki wybór
past w tubach

Jako pasty anchovy, sar-
delowe, masło lososiowe,
serek z ziół, musztarda itd.

Sos majonezowy i remuladowy

w szklach i puszkach

Supa grochowa z szynką w paczkach

Supy grochowe i fasolowe

ze szynką lub bez dla za-
rządów kuchennych, obo-
zów niewolniczych, urzę-
dów prowiantowych,
lazaretów, kantyn i t. d.

Sledzie stołowe

pieczone w sosie
królewskim, trwałość
gwarantowana

Oliwa stołowa

w butelkach i beczulkach

Masło rakowe

uznane za najlepsze
oraz wszystkie delikatesy

SPECJALNOŚĆ:

Sardynki w oliwie i kapary

Bezpośrednie nabycie przez wła-
snych kupców niemieckich z
miejsca połowu oraz zbioru

Adressen der Landwirte — Obywatele ziemscy

Die Adressen der Landwirte sind geordnet nach den beiden General-Gouvernements Warschau und Lublin, innerhalb der General-Gouvernements nach Kreisen, innerhalb der Kreise nach dem Alphabet der Besitzer-Namen. Die mit einem * versehenen Gutsbesitzer (bzw. Pächter) sind Mitglieder des Warschauer landwirtschaftlichen Syndikats. — Für die Adressierung von Postsendungen ist es notwendig, neben dem Namen des Landgutes den Namen des Kreises anzugeben. Es empfiehlt sich, der Verkehrsverhältnisse wegen im Adressen-Verzeichnis (II) die Kreisorte nachzuschlagen.

Adresy obywateli ziemskich podzielone są na dwa generał-gubernatorstwa: warszawskie i lubelskie, i ułożone są w obrębie tych generał-gubernatorstw podług powiatów, w granicach zaś powiatów w porządku alfabetycznym właścicieli ziemskich. Obywatele resp. dzierżawcy oznaczeni * są członkami Syndykatu Rolniczego Warszawskiego. — Przy adresowaniu przesyłek pocztowych koniecznym jest wskazanie powiatu danego majątku. O środkach komunikacji można się poinformować w „Spisie Adresów“ (II), odszukując odnośnie miasto powiatowe.

General-Gouvernement Warschau Generał-Gubernatorstwo Warszawskie

Kreis Bendzin Powiat Będziński

Bauererzt, Józef, Miączów.
Ciechanowski, Stanisław, Grodziec.
Grotowski, Gustaw, Jarosów.
Swiderski, Leopold, Mzurów.
Zysser, Wolf, Zdów.

Kreis Biala Powiat Bialski

Appel, Judko, Polatycze.
Bank Włościański, Sitnik.
Chłżyński, Walenty, Lebedzianów.
Frankowski, Józef, Kobylany.
Gierkiewicz, Kazimierz, Cicibór.
Hriier, Seweryn, Młyniec.
Eron, Józef, Piszczac.
Kuczewski, Kazimierz, Krzyzew.
Kuczyński, Stanisław, Koroszczyń.
Kwapiszewski, Józef, Piszczac.
Łaszkiwicz, Władysław, Kobylany Nadbużne.
Łoszkiewicz, Jan, Olszyn.
Ługowski, Adam, Zagósciniec.
Mielżyński, J., Graf, Komarno, Sulniki.
Mirski-Swiatopelk, C., Fürst, Woroniec.
Mielubowicz Tukalski, Al., Droblin.
Nikowski, Jan, Krzywówka.
Piechowski, Józef, Władysławów.
Siedzinger, Owsiej, Cicibór.
Siedzinger, Owsiej, Zapłata.
Sobolewski, Michał, Zalesie Bielskie.
Szeliński, Leon, Terebella.
Szeliński, Marjan, Worgule.
Topolnicki, Hipolit, Koczukówna.
Wężyk, Franciszek, Nosów.
Wigdorowicz, Benjamin, Kuczyn.
Zmigrodzki, Erb., Podolański Dwór.

Kreis Blonie Powiat Błoniński

*Berson, Michał, Leszno.
*Biedrzycki, Kazimierz, Popiele.
*Biernacki, Stanisław, Gnojna.

*Bratman, Joachim Jerzy, Adamów.
*Ciołkowski, Juljusz, Zbiraża.
*Czosenowska-Colonna, Marija, Grąfin, Opyny.
*Dąbrowski, Czesław, Rokitno.
*Dębicki, Jaxa Jan, Czerwona Niwa.
*Garbowski, Henryk, Biskupiec.
*Gnolińska, Helena, Marylin.
*Gutkowski, Józef, Sokule.
*Gzowski, Lucjan, Piuronowo.
*Halpert, Anna, Pasy.
*Halpert, Ludwika, Suke, Pasy.
*Hirszman, Adam, Gole.
*Hozer, Jerzy, Goładków.
*Janasz, Adolf, Plochocin.
*Janasz, Daniel, Wolica.
*Kamiński, Kacper, Turczynek.
*Karczewski, Juljusz, Gole Błonińska.
*Krąkowski, Teodor, Zabý.
*Kuczyński, Stan., Gawartowa Wola.
*Leszczyński, Wacław, Jordanowa.
*Lilpop, Stanisław, Wilhelmów.
*Mareńkowski, J., Huta Lutkowska.
*Marszewski, Miecz., Pilaszków.
*Mazurkiewicz, Wacław, Bieliny.
*Mierzejewska, Walerja, Daniewiec.
*Moszoro, Mikołaj, Bieniewo.
*Mroziński, Witold, Faszczyce.
*Mrozowska, Stanisława, Radonie.
*Mrozczyński, Teod., Wola Szydów.
*Neronowicz, Ignacy, Zabloutia.
*Nielubowicz, Józef, Grodzisk.
*Olszewski, Adam, Starostwo.
*Orpiszewski, Tadeusz, Starostwo (folwark Józefpól).
*Ostrowski, Feliks, Mochów.
*Paschalis-Jakubowicz, Stanisław, Święcie.
*Plater, Broel, Edw., Graf, Osuchow.
*Plebańska, Leontyna, Bogdaniec.
*Plebański, Jan, Pasy.
*Powiedza, Paweł, Wiktorówka.
*Przygodzka, Stanisława, Ukrainka Wiedeńska.
*Riedel, Jan, Bieniewice.
*Rozdziejcz, Zofja, Grzmiaça.
*Rozkowski, Władysław, Kostowiec.
*Roszadowski, Czesław, Książeniec.
*Ryx, Jerzy, Ohtarzew.
*Sobański, Kazimierz, Graf, Erben, Guzów.
*Sommer, Tadeusz, Gurba.

*Sroczyński, Edward, Stanisław, Nowy Dwór.
*Stokowski, Bogusław, Jaktorów.
*Szczygielski, Mieczysław, Szcześne.
*Szostak, Antoni, Kludno.
*Sztremer, Aniela, Łaski.
*Toporski, Franc., Fürst, Łazienów.
*Trejdziejewicz, Wacław, Siestrzeń.
*Warkus, Leon, Zatrudy.
*Wesołowski, Stanisław, Radoniec.
*Wiechowski, Juljusz, Wiatrowiec.
*Wieniawski, Antoni, Chlewnia.
*Wieszczycki, Ign., Badowe Mściska.
*Wojciechowski, Kazim., Zabia Wola.
*Wolicki, Józef, Stare Wiskitki.
*Zakrzewski, Teodor, Chylcie.
*Zaliński, Stanisław, Bramki.

Kreis Brzeziny Powiat Brzeziński

Bielecki, Stefan, Dobra.
Biernaciak, Ignac, Wola Branicka.
Blumenberg, Antoni, Kociołki.
Bornstein, Süssmann, Tomaszów.
Branlińska, Janina, Święta Anna.
Brujewicz, Teodor, Łąznów.
Brujewicz, Teodor, Rokiciny.
Delowski, Jan, Rozworcin.
*Dobrzyński, Stefan, Osse.
Donationsgut, Gałkówek.
Graczyk, Ludwik, Przanowice.
Jansz, Karol, Osiny.
Kamieno, Jan, Bronowice.
Kinder, Stefan, Mroga Dolna.
Kochanowski, Roman, Bedon.
Kocherek, Feliks, Ziewanice.
Kolman, Wilhelm, Cesarka.
Kupferwalgesellschaft, Osiny.
Lenański, Graf, Ludwik, Wola Blednoda.
Lilpop, Edward, Kolacín.
Euszewski, Jan, Świeńsko.
Maass, Stefan, Leszczynowa.
Malcz, Bolesław, Olszowa.
Malczewski & Modrow, Tworzyjanki.
Martin, Jan, Olsza.
Meyer, Władysław, Nadolna.
*Michalski, Graf, Stanisław, Zabrzeżnia.
Mieszkowski, Jan, Daleczynie.

Myszkiewicz, Jan, Popielawy.
 Myszkiewicz, Stefan, Kobylin.
 Nawrocka, Jadwiga, Mikulin.
 Olszewski, Czesław, Niewiadów.
 Olszowski, Stanisław, Kembliny.
 *Ołtowa, Dmosin.
 Ostrowski, Graf, Ckanów.
 Ostrowski, Graf, Łazisko.
 Ostrowski, Graf, Molecz.
 Ostrowski, Graf, Ujazd.
 Ostrowski, Graf, Zawada.
 Panuszewski, Edmund, Buczek.
 Pietruszewski, Zygmunt, Drzazgowa Wola.
 Plichta, Józef, Byszewy.
 Pliwski, Ksawery, Jasionka.
 *Przedziębicki, Napoleon, Nagawki.
 Rostrowski, Jan, Rudnik.
 *Rzewuski, Graf, Kazimierz, Bratošewice.
 Scheibler, Wilhelm, Tekłów.
 Schillerstein, Lisowice.
 Siede, August, Malczew.
 Ślępczyński, Tadeusz, Besierkierz-Gorzewy.
 Sulikowska, Marja, Buków.
 Sulikowski, Karol, Popień Wielki.
 Szantyr, Zbigniew, Paprotnia.
 Szabert, Wieszciołów.
 Turobojski, Władysław, Kuluszki.
 Wajcht, Czesław, Kołacinek.
 Wilski, Ignacy, Rogów.
 Wodziński, Aleksander, Będków.
 Zielińska, Lucja, Wólka Krzykowska.
 Złotnik, Cahnman, Wierzbówka.

Kreis Ciechanow Powiat Ciechanowski

Andrzej, Zygmunt, Szczuczyn.
 Baccarelli, Czesław, Rydzewo.
 Biedrzycki, Telesfor, Czarnocin.
 Biedrzycki, Waclaw, Gostomin.
 Bojanowski, Ignacy, Grudusk.
 Bojanowski, Michał, Klicze.
 Bojanowski, Zygmunt, Bądkowo.
 Bońkowski, Jan, Gołotczyzna.
 Chmieliński, Józef, Gustawin.
 Chmieliński, Satur., Dąbrówka.
 Choromański, Józef, Zochy.
 *Choromański, Zyg., Gostków.
 Cyprysiński, Kazimierz, Pawlowo.
 Cyprysiński, Włodz, Szulmierz.
 Czartoryski, Farnst, Adam, Krašne.
 Czerwiński, Michał, Chruszczew.
 Debicki, Jan, Pontiatowo.
 Domaszewski, Jan, Wierzbowa.
 Garbolewski, Tadeusz, Nużewo.
 Garbowski, Józef, Wiksin.
 Giżyński, Julian, Goryszewo.
 Godlewski, St., Szlasy-Leszczce.
 Golez, Edward, Kraszewo.
 Gościński, Antoni, Wróblewo.
 Grabowski, Michał, Chrzanów.
 Grądkowski, Leop., Kraszewo.
 Guonowski, W., Sulerzysz.
 Gurski, Ignacy, Ruszkowo.
 Helmersen, von Konst., Pajewo.
 Hubioki, Stefan, Nasierowo.
 Jaroszewski, Gust., Ciemienniew.
 *Jaworowski, A., Radzymin.
 Kakowski, Franc., Dąbrówka.
 Kakowski, Józef, Żarnowo.
 Kamiński, Wł., Komory Biotne.
 Kanigowski, R., Sulerzysz.
 Kasperski, Edmund, Damięty.
 Klefz, Alfons, Zabín.
 Koleczyński, W., Wólka Łukowska.
 Konarzewski, Stefan, Kliczki.
 Konopnicki, Jan, Przedwojewo.
 Koskowski, Bron., Czarnocin.
 *Koskowski, Wincenty, Ruszkowo.
 Kownacki, Stanisław, Trzcianka.
 Kozłowski, Mdozele.
 Krzeminski, Wł., Goryszewo.
 Krzętowski, W., Pajewo Wielkie.
 Łada, Józef, Golymin.

Łaguna, Franciszek, Turowo.
 Łaguna, Leon, Pęczki.
 Łebkowski, Julian, Czarnocin.
 Łebkowski, Tadeusz, Pawlowo.
 Lentz, Karol, Kobylin.
 Lentz, S., Grabowo Wielkie.
 Lesniewski, K., Rutki Krupy.
 Libert, Władysław, Łęki.
 Makomaski, Felician, Janowiegta.
 Makomaski, Jan, Drogiszka.
 Mieszkowski, Aleks., Zglenice.
 Mieszkowski, Kaz., Humięcino.
 Mijakowski, Cyprjan, Nowopole.
 Milewski, Jakób, Rembówko.
 Milewski, Józef, Osiek.
 Milewski, Michał, Niestumie.
 *Mleczek, Ignacy, Łopacín.
 Morawski, Anastazy, Lesniewo.
 Morawski, Ignacy, Kobylinek.
 Morawski, P., Smosarz-Pianki.
 Mossakowski, Br., Goryszewo.
 Naber, Adolf, Placiszewo Nowe.
 Niedziałkowski, Zyg., Smosarz.
 Nowicki, Jan., Bordonki.
 Ojrzynski, Józef, Zielona.
 Okęcki, Aleks., Wróblewo.
 Olszewski, Aleks., Rykaczewo.
 Olszowski, Franciszek, Sońsk.
 *Ordynacja Krasieńskich, Majorat Opinogóra.
 Ostrzeniewski, Kon., Łopacín.
 Oweczarski, Aleksander, Kałęcz.
 Pajewski, T., Gogole Wielkie.
 *Piechowski, Kajetan, Luberadz.
 Piwnicki, Wiktor, Szyjki.
 Ploski, A., Purzyce, Trojany.
 Ploski, Bolesław, Sokolowo.
 Ploski, Jan, Klonowo.
 Podkołński, Adam, Rombierz.
 Raciecki, Leon, Kotermuż.
 Rakowski, Leon, Pawlowo.
 Rapacki, Piotr, Humięcino-Andrychy.
 Rau, Rudolf, Rydzewo.
 Ruszczyński, Franc., Grabowo.
 Ruszczyński, Stan., Żarnowo.
 Rutkowski, Jul., Mezenino-Węglów.
 Rzeckowski, Ant., Mezenino-Koski.
 Rzeckowski, Wit., Wróblewko.
 *Sędzimir, Bronis., Słbowo.
 Smoleński, Benjamin, Purzyce.
 Smoleński, Bron., Rombień.
 Smoleński, Ludwik, Nasierowo.
 Smoleński, Michał, Kuszewo.
 Sosnowski, Józef, Barańce.
 *Strumillo, Marcell, Łukowe.
 Strzelecki, Stefan, Wadków.
 Strzeszewski, Zyg., Wisniówo.
 Sumiński, H., Lesniewo dolne.
 Szadkowski, Aleks., Feliksowo.
 Truderung, Henryk, Garwarz.
 Uzdanski, Łazar, Pękawki.
 Wilcz, Stanisław, Targonia.
 Wilkowski, Maks., Długolegka.
 Wiśniewski, W., Wróblewo.
 Włóczyński, Stefan, Romanowo.
 Włodek, Józef, Lekowo.
 Załuski, Jan, Czarnocin.
 Zapala, Zygmunt, Młock.
 Zieliński, Antoni, Żenbok.
 Zórawski, Wład., Luszewo.

Kreis Czenstochau Powiat Częstochowski

Bogusławski, Wład., Stradom.
 Czapiłcki, Karol, Mokrzyszew.
 Ewst, Aleks., Wrzosowa.
 Gąjzler, J., Wyczerpy Dolne.
 Golez, Wiktor, Miedzno.
 Górski, Kazimierz, Madalin.
 Kieszkowski, Wł., Kiedrzyń.
 Koelichen, Z., Kuźnica Marjanowa.
 Kwiatkowski, J., Lubojna.
 Olszyński, Waclaw, Libidza.
 Potocki, Graf, Wład., Parzymiechy.
 Raczynski, Graf, Karol, Złoty Potok.
 Rogowski, St., Rząsawy.

Rosiński, Szymon, Hutka.
 Stojowski, Stefan, Zarchice.
 Szeinhagen, Alek., Malusy Wielkie.
 Szwajcer, Bronisław, Wancerzów.
 Wereszczyński, Stefan, Kościelec.
 Zajdler, Juliusz, Węcki.
 Zaleski, Aleksander, Pierzchno.
 Zandsztein, Izrael, Kamyk.

Kreis Garwolin Powiat Garwoliński

Alfanaszew, Wasil, Głusków.
 Blocki-Snieżko, Winc., Chotynia.
 Chaniewski, Rowy.
 Czartoryska, ks. Ludwika, Osmolice.
 Czerkiewicz, Jan, Wilga.
 Czerniewski, Leon, Marcinów.
 Czyżewski, Sulbiny-Górne.
 Danysz, Piotr, Brunšov.
 Daszewski, Antoni, Siedzów.
 Deminet, Jan, Wygoda.
 Dmochowski, Jan, Jeleniec.
 Drewitz, Karol, Calowanie.
 Giliewicz, Władysław, Zyezyn.
 Gościński, Anatoljusz, Poschła.
 Górski, Ludomir, Uścieńce.
 Grekowiec, Wład., Michalin.
 Hordliczka, Kazim., Cyganówka.
 Janicki, Stanisław, Ulcz Górny.
 Jarmola, Władysław, Jarmołówka.
 Jarzomanowski, Kaz., Sulbiny Górne.
 Jezierski, hr. Franc., Sobienie Murwane.
 Józwiński, Feliks, Borowie.
 Korf, Michał, Górki.
 Korybut-Daszkievicz, Antoni, Walerzów.
 Krzyżkowski, Stypendium, Sarny.
 Łagowski, Miecz., Sulbiny Górne.
 Lange, Seweryn, Kłoczew.
 Matecki, Sulbiny-Dolne.
 Mejsner, Mieczysław, Podłódw.
 Michalik, Szczepan, Kownocica.
 Migdalski, Jan, Łętów.
 Nawrocki, Czesław, Kłoczew.
 Ordega, Zygmunt, Zelechów.
 Ordega, Bronisław, Trojanów Garw.
 Piaskowski, Jan, Zadybie.
 Potocki, Franciszek, Przylęp.
 Potocki, hr. Jakób, Osieck.
 Rabek Józef, Dworzec.
 Rafalski, Henryk, Kłoczew.
 Rojek, Mieczysław, Kłoczew.
 Roszkowski, Kazimierz, Gońcycze.
 Rożmyński, Czesław, Nowodwór.
 Skirmuntówna, Jadwiga, Emerytka.
 Sosnowski, Zygmunt, Budel.
 Surin, Adam, Wewolnica.
 Swiderski, Franciszek, Sobolew.
 Szmidcki, Ludwik, Podobloćce.
 Targoński, Włodzimierz, Kłoczew.
 Turobojski, Stefan, Korytnica.
 Wolf, Dr. Józef, Ustronie.
 Zaborowski, Zygmunt, Debia Nowa.
 Zakrzewski, Buda-Talubaska.
 Zamoyski, hr. Andrzej, Gozdisz.
 Zamoyski, hr. Andrzej, Kaleń.
 Zamoyski, hr. Andrzej, Podzamcze.
 Zieliński, Jan, Ostrożeń.

Kreis Gostynin Powiat Gostyniński

*Apanowicz, Roman, Lesniewice.
 Czarnowski, Stan., Waliszewo.
 Domaszewski, Bol., Zaborów Nowy.
 *Dziwulski, Stefan, Sanniki.
 Garczyński, W., Szczawin Kościelec.
 Geyer, Eugenjusz, Siemienice.
 *Higersberger, Roman, Bataje.
 *Higersberger, Tomasz, Skrzany.
 Janke, Karol, Strzałki.
 *Icke - Duninowski, Graf, Alber Duninów.

*Jeleniewski, Zygmunt, Osiny.
 Krakowski, Władysław, Koszelew.
 Kuczorski, Michał, Górk.
 *Leskiewicz, Jerzy, Belno.
 *Łysakowski, Kazimierz, Lucień.
 Mirosłowski, Bronisław, Czarne.
 Mirosławski, Jan, Bielno.
 Nejc, Gustaw, Dobrzyków.
 Porliński, Kaz., Reszki, Smoleta.
 *Ruszkowski, Klemens, Solec.
 *Skarżyński, Wiesław, Studzieniec.
 *Skarżyński, Wład., Suserz.
 Starzyński, Graf Marjan, Ruda.
 Takiel, Lucjan, Solec.
 *Wodziński, Michał, Sierakówek.
 *Zakrzewski, Stefan, Staw.

Kreis Grojec Powiat Grójceki

*Antoszewski, Wacław, Bielany.
 *Babiński, Henryk, Nowiny Koz.
 *Ber, Wład., Zależę Większe.
 Bersohn, Edward, Boglewice, Osiny.
 Bigoszyński-Lazucki, Leon, Drozdów.
 *Bogdański, Włodzimierz, Krobów.
 *Bogusławski, K., Czekaj.
 *Bogusławski, K., Uleniec.
 *Boniecki, Michał, Świdne.
 Boniecki, Stanisław, Ługowice.
 Boniecki, Stanisław, Stamirowice.
 *Brzeziński, Kazimierz, Lechanice.
 Budny, Apolinary, Prace Duże.
 Cybulecki, Jan, Świętochów.
 *Czekanowski, Stanisław, Kośmin.
 Dąbski, Graf, Michał, Mirewice.
 *Dal-Trozzo, Antoni, Długowola.
 *Dal-Trozzo, Antoni, Palczew.
 *Dal-Trozzo, Jan, Michałów Górny.
 *Daszewski, Jan, Brzunin.
 *Daszewski, Tad., Nowa Wieś.
 *Dahnel, August, Zalesie.
 Domański, Stefan, Daszew.
 Domański, Władysław, Biejków.
 *Domański, Zygmunt, Jasiona.
 *Dziewanowski, Henryk, Wola Chynowska.
 *Gerlicz, Seweryn, Dębnowola.
 *Górski, Wojc., Kopana Księżowola.
 *Grobicki, Aleksander, Odrzywolek.
 *Grobicki, Aleksander, Witków.
 *Grobicki, Piotr, Jeżewo.
 *Grobicki, Stefan, Słepowola.
 *Grobicki, Tadeusz, Odrzywolek.
 *Higersberger, Kaz., Trzytatków.
 *Jackowski, Bronisław, Promna.
 Janasz, Aleksander, Danków.
 *Jawornicki, Konstanty, Pniewy.
 *Jędrzejewski, Witold, Racibory.
 *Iwanicki, Wit., Kacim.
 *Iwanicki, Wit., Ogródzienice.
 *Kepalska, Eug., Wola Boglewiska.
 *Kosiński, Aleksander, Leśnowola.
 *Krzymuski, Guchoń.
 *Krzymuski, Krzymów.
 *Lasecki, Hipolit, Wilcze.
 *Łazucki, Leon, Drozdów.
 *Łęczyński, Marc. Jan, Kozietuły.
 *Linowski, Władysław, Osiezek.
 Łobodowski, Leopold, Komorniki.
 *Lubomirski, Furst, Zdzisław, Lezczeszyce.
 *Lubomirski, Furst, Z. Mała Wieś.
 *Lubomirski, Furst, Zdzisław, Zalesie.
 Markowska, M., Wola Zychewska.
 Mękarski, Antoni, Wola Worowska.
 *Miniewski, Władysław, Ciecclin.
 *Miński, Zygmunt, Jeżewice.
 Morsztyn, Grafin, Marja, Branków.
 Mysyrewicz, Aleksander, Falencice.
 Nawrocki, Stan., Wólka Turowska.
 *Nawrocki, Stefan, Skurów.
 Okęcki, Władysław, Brzeście.
 *Orłędzki, Feliks, Miedzochów.
 *Osetti, Jan, Szczaki.
 Plater, Graf, Edward, Pillica.
 Poradowski, Józef, Gośniewice.

*Pszczółkowski, Wład., Ginetówka.
 *Pszczółkowski, Wład., Machatka.
 Raciecki, Zygmunt, Kołczew.
 Rechinowski, W., Prace Małe.
 Rembowski, K., Wola Pogorzewska.
 Robaszkiewicz, Ludwik, Grobice.
 *Rostworowski, Graf, W., Winiary.
 *Rozmanit, Lucjan, Rososza.
 *Rudnicki, Bronisław, Kobylin.
 *Rynek, Wiktor, Gośniewice.
 Rzepecki, Leonard, Gaśki.
 Sikorski, J., Korczewo, Oskardów.
 Skolnicki, Wład., Pawłowice Dolne.
 Sokolowski, W., Biejkowska-Wola.
 *Sosnowski, Wład., Michrów.
 *Suski, Brunon, Łaski.
 *Suski, Janusz, Konary.
 *Suski, Władysław, Oczesaly.
 *Suski, Władysław, Wąpasy.
 Sztolcenwald, Leonard, Prześlawice.
 *Takiel, Gracjan, Solec.
 Takiel, St., Brzostewice, Lissów.
 Takiel, St., Rykały.
 Tawornicki, Konstanty, Pniewie.
 Tomaszewski, Jan., Jeziorzany.
 *Tomczyński, Jan, Zdręb.
 *Wilczyński, Wład., Baniochu.
 *Wilfort, Józef, Grebice.
 Zarzycki, Kazimierz, Duki.
 *Zeliński, Stefan, Wilczoruda.
 *Zieliński, Stan., Lewiczyn.
 *Zieliński, Stan., Turowice.

Kreis Kalisch Powiat Kaliski

Arnold, Bronisław, Gzików.
 Arnold, Jan, Borysławice.
 Arnold, Julian, Bukowina.
 Arnold, Mateusz, Lubanów.
 Becki, Kazimierz, Orzeł.
 Białobrzeka, Felicja, Brudzew.
 Błędowski, Stefan, Chodybki.
 Boratyński, Stefan, Góra.
 Bronikowski, Józef, Russów.
 Bronikowski, Leon, Pamięcin.
 Brzeziński, Aleks., ks., Dzierżin.
 Celińskiego, Zygmunta, Suke., Stropieszyn.
 Chajder, August, Długa Wieś.
 Chełkowska, Ludwika, Borków.
 Chrystowski, Ignacy, Tokinia.
 Chrzanowski, Henryk, Jastrzębniki.
 Cielecki, Andrzej, Zyrzy.
 D'Andre, Leon, Kościelec.
 Deutschman, Paweł, Biernatki.
 Doruchowski, Teodor, Mycielin.
 Fajermann, Boruch, Morawki.
 Formański, Stanisław, Żelazków.
 Garczyński, Witold, Zborów.
 Gliwiec, Franciszek, Borezysko.
 Górecki, Wincenty, Maciszewice.
 Górski, Wincenty, Oszczekiin.
 Gościmski, Juljus, Rożdżały.
 Grabski, Stefan, Dembsko.
 Grabski, Stefan, Wola Droszewska.
 Gutowski, Bronisław, Golków.
 Gutowski, Bronisław, Maciszewice.
 Gutowski, Bronisław, Woleń.
 Hantke, Marja, Złotniki.
 Karłowski, Kazimierz, Zawady.
 Karpisiewicz, Ludwik, Nakwasin.
 Karśnicki, Piotr, Chrustów.
 Karśnicki, Piotr, Majków.
 Karwaciński, Jan, Skarszew.
 Koczorowski, Janusz, Przystajnia.
 Koszutski, Bronisław, Dr., Pólko.
 Krajewski, Alfred, Pawłówek.
 Kraushar, Julian, Dzierżin.
 Krauze, Aleksander, Gać.
 *Kreczunowicz, Ludwik, Góry.
 *Kreczunowicz, Ludwik, Złotniki Małe.
 Kreczunowicz, Narcyz, Kościełna Wieś.
 Krzyżanowski, Adam, Chabierów.
 Krzyżanowski, Adam, Garbów.

Landowicz, Michał, Tuwalezew.
 Łaszczyński, Bolesław, Sulisławice.
 Łubiński, Edward, Łaszków.
 Marschel, Bronisława, Kokanin.
 Milke, Julian, Mojno.
 Miniewski, Kazimierz, Kwasków.
 Murzynowski, Konstanty, Kalinowa.
 Murzynowski, St., Sędzimirowice.
 Nelken, Maurycy, Łaszków.
 Niemojowski, Wacław, Gorzuchy.
 Niemojowski, Wacław, Krowica.
 Niemojowski, Wacław, Marchwacz.
 Niemojowski, Wacław, Staw.
 Orłowski, Wilkszyce.
 Pajak, Józef, Kociołki.
 Poradowski, Stanisław, Niedźwiady.
 Prejbisz, Ludwik, Wojciek.
 Radoński, Stanisław, Godziatków.
 Radonski, Stanisław, Żelazków.
 Repphan, Paulina, Dembe.
 Repphan, P., Korek.
 Romocki, Witold, Dzięcioł.
 Romocki, Witold, Kamień.
 Rosenblatt, Samuel, Koźminiek.
 Rubach, Lucejan, Adamki.
 Rüdiger, Sylwester, Czartki.
 Rudnicki, Mroczki duże.
 Sadowska, Eleonora, Giżyce.
 Sarżyńskiego, Michała, Suke., Szczytniki.
 Schlosser, Ernest, Brzeziny.
 Schlösser, Karol, Winiary.
 Scholtz, Wiktor, Piotrow.
 Sniechowski, Stefan, Zdowice.
 Sobczyński, Józef, Janków.
 Sokolnicki, Jan, Zydów.
 Sokolnicki, Nacesaławe.
 Stretter, Rafał, Chodybki.
 Stawowska, Teodora, Stożków.
 Suchorski, Andrzej, Chwałęcice.
 Suchorski, St., Chlewo.
 Sulimierska, Janina, Zerniki.
 Szumski, Józef, Polekłów.
 Szyszczynski, Wojsławice.
 Tarnowski, Zdzisław, Mroczki małe.
 Tomalak, Antoni, Szadek.
 Topiński, Stanisław, Osuehów.
 Trojanowski, Eugeniusz, Dąbrowa.
 Trojanowski, Eugeniusz, Radiczycze.
 Urbanowski, Leon, Kuszyn.
 Walewski, Stefan, Szmąsków.
 Węgierska, Zofia, Brończyn.
 Weigt, Edward, Nosków.
 Weigt, Karol, Morawin.
 Weigt, Karol, Podzborów.
 v. Weiss, Erna, Kokanin poduchowny.
 Włodarczyk, Ignacy, Natalin.
 Wyganowska, Celina, Kobylniki.
 Wyganowski, Stanisław, Pietrzyków.
 Wyganowski, Stanisław, Skarszew.
 Wyganowski, Stanisław, Szkurlaty.
 Wyganowski, Wojciech, Warszówka.
 Wyganowski, Wojciech, Złotniki wielkie.
 Wylązłowski, Józef, Stojanów.
 Wypchowski, Józef, Gać Wartoka.
 Załocki, Wacław, Słuszków.
 „Zbierski”, Tow. Akc., Kionczyn.
 „Zbierski”, Tow. Akc., Petryki.
 „Zbierski”, Tow. Akc., Zbierski.
 „Zbiłowski, Józef, Modła.

Kreis Kolno Powiat Kolneński

Choynowski, Kazimierz, Kumelski.
 Choynowski, Ludwik (J.), Lachewo.
 Choynowski, Lud. (s.), Ciemińska.
 Karwowski, Adolf, Grabowo.
 Kielkiewicz, Zenon, Romany.
 Kisielnicki, Kazimierz, Korzeniste.
 Kisielnicki, Stanisław, Stawiski.
 Konopka, Piotr, Miegusewo.
 Konopka, Romuald, Drożęcino.
 Lasocki, Stanisław, Dzierbiza.
 Płociennik, Paweł, Józefowo.
 Sza motuła, W., Kobylino-Kuleszki.

Kreis Kolo

Powiat Kolski

Anasiewicz, Walenty, Tarnówka.
 Bartoszewicz, Jan, Wicinin.
 Błędowska, Kazimiera, Krzewata.
 Błędowska, Kazimiera, Pomarżany.
 *Błędowski, Józef, Błędów.
 Boehmer, Adolf, Naczechów.
 *Boehmer, Adolf, Obałki.
 *Chrzyszczewski, Teod., Wierzbinek.
 Cwiert, Włodzimirz, Izbica.
 Dąbski, Józef, Dębiana.
 Dąbski, R., Bierzwienna Długa.
 *Dąbski, Józef, Szczekowo.
 Dembiński, Stanisław, Sokołowo.
 Fracuz & Stachelberg, Ciepliny.
 Grudzińska, Marja, Krzykosy.
 *Higersberger, Stanisław, Głębokie.
 Janeczowski, Wiktor, Leszcze.
 Juźwiakowski, Periwó.
 *Karczewskiego, Marcelgo, Suke, Czamanin.
 Klimek, Jan, Barlogi.
 Kókeczyński, Zygmunt, Bierzwienna Krótka.
 *Kosiński, Karol, Ponętów.
 Kosiński, Stanisław, Rgielewo.
 Koźuchowski, Ignacy, Brudzyń.
 *Krzymuski, Jan, Bogusławice.
 *Krzymuski, Jan, Wierzbie.
 Kunicki, Feliks, Ojców.
 Kurnatowska, Marja, Kolnica.
 Kurnatowski, Brudzew.
 Majewski, Jan, Długie.
 Maringe, Leonard, Smolina.
 Mierzynski, Bolesław, Piotrkowice.
 Mierzynski, Władysław, Różopole.
 Milas, Juljus, Lichenek.
 Mizera, Jan, Chwałborczyce.
 *Niesiołowski, K., Rycerzewo.
 *Niesiołowski, K., Straszów.
 Orzechowski, Antoni, Karszew.
 Ożminkowski, S., Morzyce Stare.
 Paprocki, Michał, Leszcze.
 Piaszczyński, Kazimierz, Wólka Komorowska.
 Pobudkowski, Aleksander, Grodno.
 Pomiernacki, Józef, Kępczyn.
 Potrzebowski, Gogol.
 Przechadzki, A., Wola Rozostowa.
 Rathel, Helena, Olszówka.
 *Rozdajczek, Karol, Kryszkowiec.
 Skrzyński, Antoni, Trzebnichów.
 Słubicki, Henryk, Ozorzyn.
 Sokolnicki, Jan, Janiczew.
 Sokolnicki, Jan, Powiercie.
 Starzyński, Włodzimirz, Krzewo.
 Steinbart, Max, Chociszewo.
 *Szamowski, Wacł., Mohowo Wielkie.
 Tiede, Gebr., Roguszki.
 *Walewski, Wincenty, Dzierzbice.
 Wierchlejski, Alojzy, Krzyżka.
 Wiland, Bronisław, Luboniek.
 Witaszek, T., Kielczew Górny.
 Wyganowski, Wrzawa Wielka.
 Zaborowski, Józef, Mchówek.
 Zielonka, Tadeusz, Mńiewo.
 Złotnicki, Antoni, Dewczopole W.

Kreis Konin

Powiat Koniński

Beitler, K., Święte.
 Bronkowski, Rafał, Stare Miasto.
 *Czajczyński, Wiktor, Rumin.
 Czarnowski, Zdzisław, Kąty.
 Ewerst, Rudolf, Sławęcina.
 *Formański, Teofil, Spławie.
 Garczynski, Wacław, Budzyń.
 Golez, Stanisław, Ratyn.
 *Grzybowska, Stefania, Rakowice.
 Kakuska, Leopold, Sienna.
 Kaplan, Mojżesz, Glinka.
 Kasznia, Szyszynek.
 Kowalski-Wierusz, A., Mikoszyn.

Kowalski-Wierusz, W., Wola Laszczowa.
 Kunde, Karol, Sławsk.
 Kwilecki, Graf, Kazim., Gosławice.
 *Lityński, Wład., Wola Stepowska.
 Miłbrandt, Juljan, Szyszynek.
 Nelken, Samuel, Tuliszków.
 *Orsetti, Wanda, Oporów.
 Pijanowski, Wacław, Józinki.
 Puławski, Ludwik, Chylin.
 Puławski, Ludwik, Grzywniszew.
 Rusin, Józef, Kramsk.
 Suchorowski, Józef, Gołina.
 *Wieszczycki, Zygmunt, Wyrów.
 Wolman, Herman, Goranin.
 Zakrzewski, Mieczysław, Ciążeń.
 Zgagacz, Antoni, Piotrowice.

Kreis Konstantynow

Powiat Konstantynowski

Badzyński, Stefan, Czeberaki.
 Bryndza-Nacki, L., Woroblin.
 Chrzanowski, Al., Dziatkowskie.
 Dymsza, Lubomir, Nlepe.
 Faytt, Michał, Patków.
 Humnicki, Ignacy, Rusków.
 Janowski, Bolesław, Patków, Prusy.
 Karpiański, Karol, Kolczyn.
 Karpiański, Władysław, Pokimianka.
 Kowalski, Wiktor, Falatycze.
 Łaskiewicz, Jan, Olszyn.
 Łopatiuk, Daniel, Hołodnica.
 Łopatiuk, Michał, Klimczyce Górne.
 Maderski, Piotr, Patków, Prusy.
 Nasiłowski, Stanisław, Puczyce.
 Oleksiuk, Grzegorz, Pasieka.
 Pióro, Ksawery, Rzewuski Stare.
 Pliszka, Nikodem, Biernaty Rudnik.
 Pradyszczuk, J., Klimezyce, Słowików.
 Radomyski, Stanisław, Samaki.
 Różycka de Rozenwerth, H., Cielesnica.
 Sołtan, Dymitr, Klimezyce.
 Wawrowski, Fr., Baborze Konst.
 Wegliński, Alfred, Toporów.
 Wegliński, Stanisław, Chotczyce.
 Wężyk, Feliks, Witulin, Osówka.
 Zaliwski, Kazim., Proniewszczyzna.

Kreis Kutno

Powiat Kutnowski

Abramowicz, Stan., Chrośno.
 *Anders, Albert, Krośniewice.
 Apanowicz, Kazim., Dziankówek.
 *Bardziński, Jan, Sokołów.
 *Bardziński, Karol, Łanęta.
 *Brudziński, Tadeusz, Pńiewo.
 Byszewski, Florjan, Szolajdy.
 *Byszewski, Józef, Szolajdy.
 *Byszewski, Michał, Kackowizna.
 *Chądzyński, Mieczysław, Orlów.
 *Chelchowski, Roman, Konary.
 Chelchowski, Stanisław, Rustów.
 Chmielewski, Witold, Grochów.
 Chodubski, Ignacy, Sleszyn.
 *Ciechowski, Jerzy, Rntkowiec.
 *Cygański, Ignacy, Cygany.
 Czarniecki, Piotr, Kąty.
 Czarnowski, Adam, Łęki.
 Czarnowski, Józef, Łęki.
 Czarnowski, Zdzisław, Czarnów.
 *Dangel, Graf Stanisław, Niedrzewie.
 *Dangel, Graf Stanisław, Skłoty.
 Dejtł, Fryder., Wola Dziankowska.
 *Dziechciński, S., Szewce Nagórne.
 Federowicz, Stanisław, Lipie.
 Frenk, Bogumił, Siemiony.
 Froelich, Stan, Słup i Modia.
 *Froelich, Wład., Sleszyn Wielki.
 Gąsiorowski, Stanisław, Niecki.
 *Gerlach, Gustaw, Długie.
 *Geyer, Stanisław, Siemienice.
 Gliński, Kazim., Kamienięce.

Godlewski, Karzimirz, Kolomyja.
 *Godlewski, Stanisław, Luszyń.
 *Górecki, Bolesław, Strzegocin.
 *Górski, Wacław, Pierwszy.
 *Górski, Wacław, Szewce Nadolne.
 *Grabowski, K., Marjanków, Sleszyn.
 *Grabski, Władysław, Borów.
 *Grosser, Józef, Pierwszy.
 *Grotowski, Stan., Kołłińska Wielkie.
 *Grotowski, Stanisław, Mnich.
 *Grzybowski, Karol, Erben Skrzyszewo.
 *Gzowska, Marja, Wychny.
 *Jalowiecki, Witold, Komadzyn.
 *Jasiukowicz, Stanisław, Chodów.
 *Jaworski, Józefat, Szubsk.
 *Karnowski, Witold, Młogoszyn.
 *Karcowski, Józef, Gąsior.
 *Kiniorski, Marjan, Suchodziebie.
 *Kłobski, Władysław, Bielice.
 *Kociński, Władysław, Grodno.
 *Kółko Rol., Bedno, Bedno.
 *Kółko Rol. Głogowieckie, Głogów.
 *Kółko Rol., Łąkoszyn, Łąkoszyn.
 *Kółko Rol., Mieczysławów, Walach.
 *Kółko Rol. w Woli Chruszczyńskiej.
 Komorowski, Michał, Leszczynek.
 *Konarzewski, Józef, Świeciny.
 *Kosiński, K., Głogowo, Prądnów.
 *Kossowski, Kazimirz, Wojszyce.
 *Kostecki, Franciszek, Pomarżany.
 *Kostecki, Stefan, Wola Pierowa.
 *Kostrzeński, Stefan, Wola Pierowa.
 *Kownacki, Stanisław, Dębowa Góra.
 Kozietulski-Skarbek, Wład., Kąty.
 *Kozmiński, H., Wola Trębska.
 *Krośniewicki Sklep Rolniczy, Krośniewice.
 Kucner, A., Wąwał i Leszczanka.
 *Kutzner, Adolf, Strzelce.
 *Łęcki, Marjan, Bielawki.
 Łęski, Jakub, Narty.
 *Lassockiego, Antoniego, Suke, Domaników.
 *Lissoński, Wacł., Ostalowo.
 Litychau, de Graf Juljus, Strzelce.
 *Lityński, Jan, Gosławice.
 Lubiński, Stanisław, Łęki.
 *Lutosławskiej, Pauliny, Suke, Kaszewy Dworne.
 Majewski, Wojciech, Glizowo.
 *Majewskiego, Eugenjusza, Suke, Podczachy.
 Malewski, Antoni, Swinary.
 *Mizgalski, Kazimirz, Pomarżany.
 *Morawski, Jerzy, Ruszki.
 *Moszyński, Graf Jan, Sójki.
 *Natanson, Dr. Michał, Trębki.
 Niekrasz, Marcin, Odolin.
 Niemiowski, A., Korolów Podleśny.
 Niesiołowski, Konrad, Nowa Wieś.
 *Niewiarowski, Ignacy, Pacyna.
 *Orzechowski, J., Chrośno, Klonowice.
 *Orzechowski, Jan, Siemianów.
 *Piwnicki, Alfred, Wola Raczynoborska.
 *Piwnicki, Tytus, Erben, Straże.
 Podolszyński, Jan, Baranowizna.
 *Przyłuski, Leon, Kąty.
 *Raczynski, Zygmunt, Bielice.
 *Rembelski, K., Krośniewice.
 Rosman, Aleksander, Stodółki.
 *Różycki, Mieczysław, Krzyżanówek.
 Różycki, Tadeusz, Mikstał.
 *Ruszkowski, Feliks, Dziankowo.
 Rybczyński, Teodozjusz, Szczyt.
 *Sapalski, Edward, Kalinowo.
 *Skarzyński, Adam, Śniechów.
 *Skarzyński, Antoni, Podbórze.
 *Skarzyński, Józef, Golećki.
 *Skotnicki, Józef, Świernia.
 *Skotnickiego, Ludomira, Suke, Malina.
 *Smoleński, Adolf, Głaznów.
 *Smoleński, Adolf, Klonowice Nowy.
 Sokołowski, Antoni, Narty.

*Stachowski, Leon, Zarebów.
 *Stawiński, Roman, Leszno.
 *Stokowski, Henryk, Plecka Dąbrowa.
 *Strzelecki, Antoni, Jastrzębie.
 *Szalek w. Szalkowski, Franciszek, Nowe.
 Szapny, K., Długoleka, Muchów.
 *Szabeko, Ignacy, Głogówek.
 Szejbler, G., Drzewoski Wielkie.
 Sztymbart, J., Wysoka Wielka.
 Tarnowski, L., Pawlikowice.
 Trawiński, Franciszek, Mosiebrza.
 Treskow, von Arnold, Strzelce.
 *Ubyz, Bolesław, Stelmachowo.
 *Wasilewski, Bronisław, Chroszczek.
 *Wierzbicki, Stanisław, Stara Wieś.
 *Wieszczęcka, Marja, Skłęczki.
 *Wieszczęcki, Kaz. Kiernozia.
 Wieszczęcki, Tadeusz, Skłęczki.
 Wilkoński, Jan, Drzewoski Małe.
 Winiński, Feliks, Łuzin Wielki.
 *Wodziński, Stanisław, Nowa Wieś.
 Wolski, Adolf, Grochów i Kalę.
 *Wyganowski, Bolesław, Franciszków.
 *Wyganowski, Bol., Łanęta.
 *Wyganowski, Zygmunt, Chrosno.
 *Wysocki, Karol, Góliszew.
 Zbikowski, Paulin, Kaszewy Kościelne.
 Zęgocki, Józef, Zalesie.
 Zieleniewski, P., Imielno i Rdutów.
 Zieleniewski, W., Głazów.
 Zieliński, Wincenty, Głizowo.
 Zuchowicz, Teod., Jankowice.

Kreis Lask Powiat Łaski

Antoniak, J., Dzikartzew.
 Badura, Filip, Kopyść.
 Bednarkiewicz, Tomasz, Stypuły.
 Bielawski, Władysław, Janowice.
 Bierszenk, Leopold, Hermanów.
 Błoszewski, Henryk, Wymysłów Francuski.
 Bobrownicka, Zuzanna, Dzikartzew.
 Bussler, Bertold, Grzeszyn.
 Celler, Marja (Bronisław), Czarny Las.
 Celler, Marja (Bronisław), Herbertów.
 Chmielarski, Tadeusz, Wrząca.
 Chodkowski, Feliks, Wymysłów Francuski.
 Ciesielski, Tadeusz, Śwędziejewice.
 Danielewicz, Maks, Ligota Mała.
 Dymarski, Antoni, Niewółka.
 Dymarski, Antoni, Orpelow.
 Eisert, Karl, Długów.
 Eisert, Karl, Rydzynki.
 Fischer, Antoni, Talar.
 Forajta, Maksymilian, Wymysłów.
 Gehlig, Bruno, Okołowice.
 Gehlig, Bruno, Porszewice.
 Granuski, Dr., Rojków.
 Gruszczęński, Tomasz, Kopyść.
 Grzegorz, Franciszek, Żytowice.
 Heidemann, Karol, Wymysłów Francuski.
 Hermet, Gustaw, Górka.
 Hoffmann, Otto, Balucz.
 Jakubowski, Kazimierz, Pruszków.
 Kaiser, Artur, Szlendkowiec.
 Kalkus, Hipolit, Sędziejowice.
 Kinder, Oskar, Widzew.
 Kobierzycki, Stanisław, Kalinowa.
 Kobusiewicz, Zenon, Osiny.
 Kobylecki, Józef, Mładowin Dolny.
 Kobylecki, Wacław, Grabno.
 Koczyński, Czesław, Siweżyny.
 Kosiński, Antoni, Gorczyn.
 Krause, Jan, Söhne, Lublinek.
 Kremky, Edward, Pionarów.

Krusche, Feliks, Czerezec.
 Kucharski, Władysław, Dobroń.
 Kujat, Ludwik, Żytowice.
 Kulczycki, Kazimierz, Wodzierady Górne.
 Kulczycki, Stefan, Wodzierady.
 Lacki, Karol, Konin.
 Landowicz, Józef, Piaszkowice.
 Leopold, Stanisław, Dzikartzew.
 Lorentz, August, Młodzienaszek.
 Lorentz, Stanisław, Buczek.
 Makarczyc, Władysław, Przędze.
 Mikarek, Teodor, Strycje Książ.
 Mrowiński, Stanisław, Zalew.
 Myszkowski, Kazimierz, Orpelow.
 Myszkowski, Marcell, Zapolice.
 Néhring, Aleksander, Sycanów.
 Neumama, Wilhelma, Sukc., Kóstrzyca.
 Niniewski, Wł., Kurzynów.
 Otopki, Stanisław, Przygón.
 Patzer, Edmund, Kiki.
 Piaszczyński, H., Młodawin Górny.
 Podewski, Wincenty, Branica.
 Porowski, Sylwester, Balucz.
 Pruska, Marja, Łopatki.
 Pruski, Aleksander, Łopatki.
 Pruski, Kazimierz, Dąbrowa.
 Pruski, Włodzimierz, Cegielnia Łopatki.
 Psarski, Józef, Wrszczewice.
 Radoszewski, W., Świerzyn.
 Ratajowski, Feliks, Kozuby Nowe.
 Rogowska, Adela, Sędziejowice.
 Rogowska, Adela, Wola Weżykowa.
 Rojewski, Teofil, Stronkoń.
 Romocki, Adam, Czoleżyn Nowy.
 Romocki, Adam, Zoffjówka.
 Rybarkiewicz, Józef, Brzeski.
 Sokolowski, Aleks., Wrząca.
 Soweryskowski, Franc., Wierzchy.
 Sroczyński, Edward, Mikołajewice.
 Starostecka, Julia, Charzew.
 Stefan, Ernestyna, Okup Fabryczny.
 Steinert, Karl, Porszewice.
 Steinhagen, Emilia, Karszew.
 Stenzel, Adolf, Szynekiew.
 Stenzel, August, Wola Zasadzińska.
 Stenzel, Leopold, Dąbrowka.
 Stenzel, Leopold, Piastkowice.
 Stenzel, Leopold, Stary Dwór.
 Stożkowski, Tomasz, Ligota.
 Streibel, Gustaw, Górka.
 Strzeszewski, Włodzimierz, Piotronie.
 Styczyński, Franciszek, Brodnia.
 Sulmierski, Adam, Dobra.
 Sulmierski, Adam, Wólka Marzeńska.
 Sulmierski, Włodzimierz, Zielenice.
 Swiderski, Przemysław, Ligota.
 Świeżyński, W., Czoleżyn.
 Szczytnicki, Tytus, Kwiatkowice.
 Szmajda, Edward, Wymysłów Francuski.
 Szwejeer, Bronisław, Kolumna.
 Szwejeer, Janusz, Janowice.
 Szwejeer, Janusz, Krzucz.
 Szwejeer, Janusz, Orchów.
 Szwejeer, Janusz, Osada Łask.
 Szwejeer, Janusz, Ostrów.
 Szwejeer, Janusz, Poleszyn.
 Szwejeer, Janusz, Utrata.
 Szwejeer, Janusz, Wesółka.
 Szwejeer, Janusz, Wewidrzyn.
 Szwejeer, Janusz, Wola Łaska.
 Szwejeer, Janusz, Wrzonowice.
 Szymański, Kazimierz, Niewółka.
 Szymański, Kazimierz, Orpelow.
 Tobiaszelli, Stefan, Bechlice.
 Wagrowski, Wacław, Niewółka.
 Wehr, Bronisław, Paprotnia.
 Wiesner, Stanisław, Zaziary.
 Witaszczyk, Ignacy, Czoleżyn.
 Wodziński, Władysław, Podole.
 Woźniak, Władysław, Kowalew.
 Zieliński, Eugenjusz, Rembiszew.

Kreis Lenczyca Powiat Łęczycki

Bogucki, Antoni, Gawrony.
 *Bogucki, Witold, Gawrony.
 Boetticher, Józef, Stedec.
 Boetticher, Władysław, Pełczyska.
 *Bronikowski, Alojzy, Łąka.
 *Chojnaeki, Leon, Kozuby.
 Czarnecki, Antoni, Prusinowice.
 Dąbrowski, Henryk, Borszyn.
 Desselberger, Ryszard, Sierpiów.
 Dzierzbicki, Józef, Gajówka.
 *Garbowski, Stefan, Jarochów.
 *Garbowski, Stefan, Karkoszek.
 Gorczyński, Stanisław, Tur.
 Grabowski, Władysław, Rogaszyn.
 Jabłoński, J., Idzikowice-Nazale.
 Jankowski, A., Sładków Rozlazły.
 Jankowski, Ignacy, Skórka.
 *Jannasz, Henryk, Bryski.
 *Jeziernski, Edward, Byszewo.
 Kapiński, Jerzy, Kotków.
 Kawecki, Stefan, Szamów.
 Klimaszewski, Władysław, Leżajna.
 Kłobski, Jan, Kozuby Zarnowe.
 *Kłobski, Stanisław, Oraczew.
 Kołański, Gieczno.
 *Kółko Rolnicze „Kotwica”, Piątek.
 Kołodzki, Miecz., Gajewo Nadolne.
 Kołodzki, Włodzimierz, Oraczew.
 *Komorowski, Tadeusz, Góżyce Zmiłowe.
 Konarzewski, J., Topola Królewska.
 Kowalski, Jan, Skórka.
 *Kretkowski, Bronisław, Pokrzywnica.
 *Kretkowski, Mieczysław, Pokrzywnica.
 Kurczewski, Władysław, Janków.
 Łapiński, Antoni, Odechów.
 Laudowicz, Piotr, Płchy.
 Lebkowski, Władysław, Pełcawice.
 Loskowski, Jan, Janowice.
 Maltzan, Graf Wandalin, Goślub.
 Michalski, Stanisław, Walew.
 Mikorski, Mieczysław, Rudniki.
 *Nachtman, B., Głedzanówek.
 *Nasiorowski, Witold, Orszewice.
 *Nasiorowski, Witold, Witaszewice.
 Nefie, Józef, Kozuby.
 *Niedziółkowski, Antoni, Sulkowice.
 *Olszewski, Stefan, Kiki.
 *Orsetti, Ludwik, Głedzanów.
 Pawłowski, Bronisław, Mniszki.
 *Piaszczyński, St., Goločice.
 Piędzicki, Władysław, Ślwniki.
 Podbielski, K., Borki, Borowo.
 Przedpeński, Maciej, Janów.
 *Raczyński, Feliks, Bałków.
 Radoszewski, Franciszek, Ner.
 *Radoszewski, Józef, Byszew.
 Reichert, Maksymilian, Grabów.
 Rzedkowski, Władysław, Siemiszycze.
 *Schloesser, Henryk, Stawoszew.
 Skrzyński, Stefan, Orenice.
 Slucki, Heiman, Łubna.
 *Sommer, Wincenty, Piekary.
 *Starzyński, Fortunat, Nędzierzewo.
 *Stępowski, Feliks, Pradzew.
 Śliwiński, Kazimierz, Sucha.
 Tarnowski, Stan, Konarzew.
 Tymieniecki, Roman, Upale.
 Walewski, Stanisław, Tkaczew.
 Wardedki, Władysław, Dalików.
 Wardedki, Władysław, Lubocha.
 von Wehr, Stanisław, Golice.
 *Werner, Edmund, Krzepocin.
 *Werner, Edmund, Lesnica Wielka.
 *Wernera, Adolfa, Sukc., Karsznice.
 Wieworek, Józef, Jasionka.
 *Wieszczęcki, Stefan, Daszyna.
 *Włodziński, Kazimierz, Ktery.
 *Wolski, Mieczysław, Siedlewo.
 Wysocki, Józef, Głupiewo.
 Zabicki, Edmund, Lipki.
 Zakowski, Stanisław, Jacków.

*Zakowski, Wiesław, Lubno.
Zakrzewski, Izidor, Bowentów.
*Zbiegniewski, Walerjan, Goszczyżno.
*Zieleniewski, Karol, Smolice.
Złotnicki, Kazimierz, Opiesin.
Zuchowicz, Antoni, Janice.

Kreis Lipno Powiat Lipnowski

Bazański, Jan, Młyniec.
Borzuchowski, Antoni, Biskupino.
Brudnicki, Ig., Łagiewniki.
*Cichewski, Adam, Gołyszew.
Chlamptacz, M., Bachorzewo.
Chodkowski, Kajetan, Malanowo.
Chyczewski, Józef, Żewo.
*Ciechanowski, Edward, Komorowo.
*Ciesliński, Zygmunt, Cieslin.
*Dmochowski, Lubomir, Rybniki.
Dmochowski, Wacław, Niedźwiedz.
*Dziełnowski, Aleksander, Ligowo.
Dziełnowski, Henryk, Moszczonno.
Gniazdowski, Stan., Nowawies.
Gockowski, W., Rembielino.
*Godlewski, Zygmunt, Kłokock.
*Górecki, Roman, Obrowo.
Gorzechowski, Mich., Mysłiborzyn.
*Góściński, Stefan, Tulibowo.
Goszczyński, Józefat, Strubiny.
*Grygliewicz, Jgnacy, Płonczynek.
Jankowski, W., Karolewo.
Jankowski, Wacław, Makowo.
*Kaczorowski, Jan, Karnkowskie Rumunki.
Kańcki, Jan, Młyniec.
Karczycki, Piotr, Osiek.
Karnkowski, Ignacy, Karnkowo.
Karnkowski, Piotr, Oleszno.
Karski, Juliusz, Kisielewo.
*Kierst, Bronisław, Uniechowo.
*Klimkiewicz, Bolesław, Osiatowo.
Knaab, Józef, Kamienica.
Kobielski, Teodor, Lubowiec.
Kon, Jakób, Ostrowite.
Kosiński, Mieczysław, Uniechowo.
Kozłowski, Wierczyśław, Złotopole.
*Kozłowski, Władysław, Wola.
*Krepcé, Tadeusz, Wildno.
Krzentowski, W., Witkowo.
Kurella, Jan, Zdziemborz.
Landie, Edward, Lubin.
*Linowski, Mieczysław, Steklin.
*Lissowski, Leon, Kijaszkowo.
*Majer, Ks., Mysłakowo Wielkie.
*Majer, Ks., Podole.
*Marcinkowski, Józef, Trzebiegosszcz.
*Mejer, Ludwik, Zajeziorz.
Michałowski, Józef, Ostrowitko.
Michałowski, Miecz., Młyniec.
*Mieczyski, Jan, Strużewo.
*Mościński, Jan, Osiek.
*Nałęcz, Antonina, Wolencin.
*Nałęcz, Władysław, Gołuchowo.
*Napiórkowski, Mieczysław, Dobryzn.
*Niedźwiecki, R., Wierznica.
Nowca, Tadeusz, Zakrzewo.
*Okniński, Miecz., Kłobukowo.
*Orłowski, Józef, Makowiec.
*Ostrowski, Antoni, Ograszka.
*Ostrowski, Roman, Złotopole.
Pawłowski, Marcin, Kochon.
Piąskowski, Karol, Giołowo.
*Piwkowski, Adam, Ciołuchowo.
*Piąskowski, Karol, Głodowo.
*Plaskowski, Władysław, Baldowo.
Płoski, Jan, Dulsk.
Podczaski, Józef, Koziróg Leśny.
Prądzyński, Bolesław, Jarzechowo.
*Prądzyński, Bolesław, Lumin.
*Proczke, Ludwik, Lubowiec.
*Pruski, Karol, Dyblin.
Przybylski, Antoni, Krepiny.
Rościszewski, W., Brudzeń Duży.

*Różycki, Kazimierz, Jastrzębie.
Różycki, Stefan, Winięca.
Rudowski, Edw., Półwieś Mały.
Rutkowski, Zdzisław, Szpetal.
Schworzenser, Witeszyn.
Sikorowski, Zygmunt, Koziróg Rzeczný.
Skarzyński, Feliks, Kawęczyn.
*Skarzyński, Szczesny, Kawęczyn.
Skiński, Józef, Brzeźno.
*Skórzewski, Stanisław, Ciepień.
Sowiński, Konrad, Suszewo.
*Starzyński, Jerzy, Maliszewo.
Świecki, Tadeusz, Radomice.
*Świętochowski, B., Obrab W.
Szepełkowski, Tymoteusz, Powisno.
Szydłowski, Antoni, Ignackowo.
Templin, Albert, Krobia.
Tordleben, Henryk, Choczef.
*Tudski, Jan, Moszczonno.
Tymieniecki, Wł., Trzcianka.
Tyszka, Ludwik, Zarzeczewo.
Urbański, J., Nowogródce.
*Wasowicz, Hipolit, Jasień.
*Wasowicz, Tomasz, Zadzuszniki.
*Wiłki, Stanisław, Wielgie.
Wodziński, Stanisław, Czarn.
Wojtulanis, Franc., Bądkowo.
Zakrzewski, Ludwik, Maliszewo.
Załęski, Aleks., Łagiewniki.
Załęski, Franc., Rokicie.
Zdanowski, Józef, Chalino.
*Zdziański, K., Florencya.
Zieliński, Jan, Ossówka.
Zieliński, Józef, Grabowiec.
Zieliński, Ludwik, Wierzbick.
*Zieliński, Władysław, Skempe.
*Złotnicki, Izidor, Zygmunt, Likie.

Kreis Łódź Powiat Łódzki

Biedermanns, Erben, Bruss.
Charemza, A., Wola Grzymkowska.
Galecki, Stanisław, Rombień.
Geyer, Familie, Sikawa.
Heinzel, Baron Juliusz, Marysin.
Heinzel, Baron Ludwik, Łagiewniki.
Heinzel, Baron, Julianów.
Horodyński, Wiskitno.
Kaczkowski, Jan, Dobieszów.
Kasaludzki, Władysław, Józefów.
Kasaludzki, Władysław, Smoleńsk.
Kawczyński, Cyryl, Proboszczewice.
Kędziński, Ig., Biesiekierz.
Kopańska, Helena, Kruszew.
Kostanecki, Jan, Charbice Dolne.
Łacki, Adam, Jastrzębia Dolna.
Łagwinowicz, Czarnocin.
Łempicki, Eugenjusz, Wola Grabina.
Leski, Michał, Zgnite Bloto.
Longwinowicz, Tuszynek.
*Mazaraki, Aleksander, Zeromin.
Mieszkowski, Jan, Stawki.
Mieszkowski, Jan, Zalesie.
Mrowiński, Stanisław, Zalew.
Orzechowski, Wincenty, Mała Górka.
Orzechowski, Kaz., Malanów.
Patrikiewicz, Bron., Sarnówek.
Scheibler, Akt. Ges. Lućmierz.
Skarzyński, Ryszard, Szynszyc.
Sulimierski, Wacław, Golygó.
Szaniawski, Stan., Babice.
Stęgman, Józef, Sarnowo.
Szymanowski, Rudunki.
*Tobiazzelli, Hugo, Charbice Górne.
Tobiazzelli, Hugo, Zdziechów.
Tulinius, Gustaw, Rzew.
Tulinius, Łucja, Żabiczki.
Walther, Wilhelm, Wiskitno.
Werner, Leon, Mianów.
Werner, Leon, Puczniew.
Węzyk, Wład., Bełdów.
Węzyk, Wład., Jerwoniec.
Wojciechowski, Al., Remiszewice.
Wojciechowski, Al., Stoki.

Zachert, Jan, Nakielnica.
*Załewski, Lucjan, Zabenieć.
Zychliński, Władysław, Gemzów.

Kreis Łomża Powiat Łomżyński

Bolechowski, Bolesław, Kownaty.
Bronikowski, M., Dobrzyjałowo.
Butkowski, Romuald, Zbrzeźnica.
Chładniewicz, Calka, Kalinowo.
Chyliński, Konst., Szumowo Wielkie.
Czerski, Ksawery, Kolomyja.
Długokowski, Konst., Długobórz.
Falkowski, Miecz., Dobrochý.
Godlewski, Jan, Wierzbowo.
Godlewski, Jan, Zambrzyce.
Gołaszewski, Karol, Męzinio.
Groblecki, Marcin, Chmiełewo.
Grochowski, Józef, Chorzele.
Jablonski, Józef, Pniewo.
Kisielnicki, Bogdan, Kisielnica.
Klimaszewski, F., Klimasz Jabłoń.
Kuberski, Antoni, Siestrzanki.
Lasocki, Wacław, Gosie-Wybraun.
Lutosławski, Jan, Boguszyce.
Lutosławski, Marjan, Gorki Drozd.
Lutosławski, Stanisław, Drozdowo.
Łojewski, Józef, Doliwy.
Łuba, Jan, Chmiele Pogorzle.
Marcinkowski, Zdz., Jedwabne.
Marszewski, Stanisław, Łomżyce.
Mścielowski, Wład., Prztyły.
Pieńkowski, Józef, Milewo.
Przedziński, St., Zalesie Stare.
Rolincki, Łomża.
Rzetkowski, Teodor, Zabawka.
Sasinowski, Bożejewo.
Schirmer, Henryk, Jeziorko.
Skarzyński, Aleks., Zbrzeźnica.
Sztembart, S., Wonteko Grądy.
Tyliński, Łomżyca.
Wiederakiewicz, Stan., Kisielnica.
Włodkowski, Teofil, Grochy-Pogorzle.
Wolski, Leon, Zabrzeźnica.
Woyczyński, Stan., Łomża Stara.
Woyczyński, Tadeusz, Poręte.
Wyszynski, A., Wądołki Borowe.

Kreis Lowicz Powiat Łowicki

Baszyńska, Kuźmy.
*Bukowiecki, Włodzimierz, folw. Łowicki.
Chojnowski, Domaradzyn.
*Czachowski, Jan, Boczki.
*Czachowski, Jan, Glinnik.
Epstein, Niespusza.
Grainotti, Kalczewz.
*Grabiński, Stanisław, Gaj.
*Grabiński, Stanisław, Piotrowice.
*Grabiński, Stanisław, Walewice.
*Grabski, Feliks, Mysłaków.
*Grabski, Władysław, Borów.
*Gumiński, Karol, Chyleniec.
Lubianków.
*Kakietek, Jakób, Osiek.
*Kączkowski, Adam, Lubianków.
Kakietek, Mroga.
Kilbert, Wiskienice.
Kładziński, Zawady.
*Komorowski, Konstanty, Złaków Kościelny.
Krebez, Wymysłów.
Krzywicki, Zduny.
Lipkowski, Józef, Chaśno.
Mazaraki, Okręt.
Mazaraki, Rydwań.
Mikucki, Łowicz.
Mikucki, Strzelcew.
Mikucki, Uliszewo.
Okecki, Psary.
Odkowski, Jeziorko.
*Ostrowska, Grabin, Helena, Czerniewo.

Radziwiłł, Fürst, Arkadya.
 Radziwiłł, Fürst, Jasionna.
 Radziwiłł, Fürst, Łasieczniki.
 Radziwiłł, Fürst, Myslaków.
 Radziwiłł, Fürst, Nieborów.
 Radziwiłł, Fürst, Folw. Radziwiłł.
 Radziwiłł, Fürst, Wola Szydłowiecka.
 Radziwiłł, Fürst, Wólka Łasiecka.
 Radziwiłł, Fürst, Wólka Szydłowiecka.
 Radziwiłł, Fürst, Zygmuntoów.
 *Rybicki, Antoni, Łasieczniki.
 Sobanski, Graf, Bolimów.
 Sobanski, Graf, Joachimów.
 Stokowski, Artur, Zakrzew.
 Stokowski, Henr., Graf, Jackowski.
 *Stokowski, Stefan, Sobota.
 *Twardowski, Józef, Bolimów.
 Wisniewski, Łapin.
 Wisniewski, Łapinek.
 *Wróblewski, Tadeusz, Zygmuntoów.
 *Zmigrodzki, Borówko.

Kreis Lukow Powiat Łukowski

A bramawicz, Aleksander, Kamionka.
 Biernawski, Waclaw, Wólka Domańska.
 Chwałibóg, Tadeusz, Myślów.
 Czajkowski, Wojciech, Śasiadka.
 Czyżewicz, Mieczysław, Domaśzewnice.
 Dmowski, Roman, Sarnów.
 Dmowski, Jeloniec.
 Dmowski, Saralb.
 Dmochowski, Burzec.
 Fajnzilber, Berek, Helenówka.
 Gerlach, Michał, Sobole.
 Grochowski, Franciszek, Gołabki.
 Grochowski, Józef, Dmianin.
 Hempel, Aleksander, Tuchowiec.
 Holnicki-Szulc, Leon, Antelin.
 Józwicki, Feliks, Borawie.
 Kalski, Franciszek, Oziemkówna.
 Kanięski, Wesołówka.
 Korzybski, Jan, Wilczyńska.
 Krasnodębski, Wola Ossońska.
 Krupiniec, Ruda.
 Kulbicki, Walerjan & Józef, Węch, Rzyńska.
 Kurowski, Henryk, Aleksandrów.
 Kuzell, Waclaw, Mściska.
 Kuzell, Waclaw, Przycoczno.
 Lerski, Andrzej, Niedźwiadka.
 Medem, Baron, Lendo, Wielkie.
 Meisner, Mieczysław, Padlów.
 Oledzki, Aleksander, Kawęczyn.
 Pałyskiego, Józefa, Sukc., Oziemkówna.

Plater, Graf, Wojcieszków.
 Potocki, Jakób, Miastków.
 Potworowska, Ksawera, Radoryż.
 Raciborska, Janina, Gózd.
 Rościszewska, Wola Burzecka.
 Słowiak, Franciszek, Gołabki.
 Świentochowski, Jan, Myślów.
 Szymanski, Konstanty, Wola Zastawska.
 Tow, Osad Rolnych, Blizocin.
 Węch, Józef (siehe - patrz. Kulbicki, Walerjan).
 Wysokiński, A., Bystrzyca.
 Wysokiński, Tomasz, Finkówka.
 Wysokiński, Wiktor, Jezioro.
 Zilberberg, Abram Ick, Wandów.
 Zóltowski, Józef, Graf, Górka.
 Zóltowski, Józef, Graf, Talczyn.

Kreis Makow Powiat Makowski.

Arcoiszewski, Eugenjusz, Pionawy.
 Chełchowski, Augustyn, Romanowo.
 Chełchowski, Jan, Chełchy Cibory.

Chełchowski, Remig., Chełchy Kmiecie.
 Chrzczanowski, Władysław, Chrzczanowo.
 Debiński, Józef, Józefowo.
 Domaradzki, Stanisław, Jaciążek.
 Gierzyński, Lucjan, Małechy.
 Gniazdowski, Karol, Czarnostów.
 Gorzicki, Zygmunt, Zakrzewo.
 Klejtz, Alfons, Zabln Łukowski.
 Koleyński, Waclaw, Wólka Łukowska.
 Łada, Józef, Leśniewo.
 Majkowski, Jan, Dzierzanowo.
 Ogonowski, Aleksander, Zależę Wielkie.
 Olszewski, Wincenty, Sączarska.
 Ossowski, Henryk, Wronowo.
 Ostaszewski, Jan, Bagienice Trylogi.
 Podczaski, Jan, Wymysły Pionawskie.
 Sawicki, Stanisław, Młodzianowo.
 Sokolnicki, Józef, Sączarska.
 Spigel, Leopold, Obłudzin.
 Zarząd dóbr, Karniewo.
 Zarząd dóbr, Karniewo Kościelne.
 Zarząd dóbr, Olszanka i Sitno.
 Zarząd dóbr, Romanowo.
 Zarząd dóbr, Zabln Karniewo.
 Zawadzki, Edward, Młodzianowo.

Kreis Mazowieck Powiat Mazowiecki

Cebulski, Julian, Wojciechy.
 Dąbrowski, Wład., Pogorzeli.
 Dziekoński, Stanisław, Dobki.
 Gerlach, Józef, Żabieniec.
 Gloger, Stanisław, Jeżewo.
 Gosiewski, Stefan, Sikiertki.
 Januzelski, Stefan, Rus.
 Jeleński, Stanisław, Mazury.
 Kierzanowski, S., Szepietów.
 Krajewski, Julian, Wandzin.
 Łączyński, H., Wysokie Mazowieckie.
 Łączyński, Henryk, Zawrocie.
 Leśniewski, Jan, Wierzbowska.
 Maruszewski, Józef, Gródek.
 Mioduszewski, Br., Kamionka.
 Moczulski, Antoni, Michalki.
 Pietka, Jeżewo.
 Rostworowski, A., Graf, Stelmachowo.
 Roszkowski, M., Stawireje Podlesne.
 Skolimowski, Sew., Janki.
 Starzeński, Graf, M., Klukowo.
 *Tyszcza, Kuzimierz, Kurowo.
 Ubysz, Dąbrówka.
 Włostowski, Barnaba, Mystki.
 Zabuski, Osipy.
 Zambrzycki, W., Kuczyn Wielki.
 Zamojski, Hr., Chorążyce.
 Zaremba, Hipolit, Trzcinicy.
 Zaremba, Julian, Osipy.

Kreis Miawa Powiat Miawski

Biedrzycki, Aleksander, Wyszyn.
 Bojanowski, Henryk, Humięcin.
 Borowy, Antoni, Jablonowo.
 Bukowski, Ignacy, Gościska.
 Bukowski, W., Długokaty-Kobialki.
 Chaniewski, Stan., Radzimowice.
 Charzyński, Adam, Doziny.
 Chmielewski, Jan, Chmielewo.
 Chmieliński, Jan, Miecznikowo Siwe.
 Cichocki, Józef, Bukowiec.
 Cieszewski, Zygmunt, Piegłowo.
 Doberski, Kazimierz, Dąbek.
 *Dzierżicki, Stanisław, Krzywonoś.
 Gódebiowski, Jan, Gnojno.
 Goleniewicz, Fr., Wola Szydłowska.
 Goszczyński, Stan., Podkrajewo.
 Grabski, Mikołaj, Stempowo.
 Grodecki, Zygmunt, Słupsk.
 Gutkowski, Stanisław, Unierzysz.

Holyński, Jan, Radzanów.
 Jackowski-Nostitz, Miecz., Boguszyn.
 Jaworowski, Jan, Mnikowo.
 Jaźwiński, Teodor, Glużek.
 Jeleniewski, Stefan, Kowalewko.
 Kahan, Nechem, Huta Emilia.
 Kawiecki, Gustaw, Kosiny.
 Kliki, Bolesław, Windyki.
 Konic, Henryk, Ratowo.
 Kosiński, Bronisław, Drogiszki.
 Krajewski, Józef, Wola Dębka.
 Krajewski, Nikodem, Otoczyna.
 Krepski, Stan., Wiecznia Kościelna.
 Krosnicki, Antoni, Chruszczewka.
 Krosnicki, Ig., Szczepkowo Zalesie.
 Kruszewski, Franc., Pokrzywnica Wielka.

Lebkowski, Stanisław, Wyszyn.
 Lelewel, Jan, Starstwo.
 Lobert, Zygmunt, Wisniewo.
 Łojewski, Konstanty, Szczepkowo.
 Majer, Feliks, Trzaski.
 Majewski, W., Wasniewo-Gwoździe.
 Majkowski, Kazimierz, Dunaj.
 Makomski, Władysław, Krempa.
 Makomski, Zygmunt, Strzałkowo.
 Miecznikowski, Władysław, Kunki.
 Mostowski, Marjan, Mostowo.
 *Mostowski, T., Zielona Mostow.
 Moszczewski, J., Leśniewo Wielkie.
 Naber, Gustaw, Goszczek.
 Naber, Gustaw, Gradzanowo Zbaskie.
 Napiórkowski, Antoni, Żmijewo.
 Olszewski, Bronisław, Kozły.
 (Olszewski, Bron., Zarzeczno Nowe.
 Olszewski, Konrad, Lomonia.
 Olszewski, Sylwester, Bukowiec.
 Ossowski, Józef, Staroguby.
 Piechowski, Wł., Noszarzewo Borowe.
 Piotrkowski, Franciszek, Piotrkowo.
 Porzycki, Wł., Kuskowo Kmiecie.
 Przybojewski, Antoni, Paczkowo.
 Puchala, Piotr., Giednia.
 Purzycki, K., Noszarzewo Polne.
 Racecki, Adam, Tyszy-Bregendy.
 Reinhard, Karol, Szydłówek.
 Roman, Aleksander, Papiłowo.
 Rosciszewski, Antoni, Frażanki.
 Rudowski, Ignacy, Kowalewko.
 Rudowski, Michał, Grzeszk.
 Rudowski, Tadeusz, Rumoka.
 Sędzimir, Aleksander, Niegocin.
 Słiwowski, Wład., Miączyn Mały.
 Smoleński, Jan, Zalesie.
 Sowiński, Ludwik, Pieczyska.
 Strubiński, Antoni, Strzegowo.
 Sułkowski, Tadeusz, Wkra.
 Świnarski, Antoni, Szydłowo.
 Tabecy, Franc., Jac., Konst. & Michał, Gnojnenko.
 Tyszcza, Aleksander, Garkowo.
 Ujazdowski, G., Miączyn Wielki.
 Unierzyński, Konrad, Lewiczyn.
 Waleczyski, Jan, Kowalenki.
 Wasniewski, Franciszek, Zaborowo.
 Wisniewski, Franciszek, Zaborowo.
 Zdziarski, Wład., Żmijewo Nowe.
 Zieliński, Franciszek, Sarnowo.
 Ziolkowski, Jan, Jakóbowo.

Kreis Nieszawa Powiat Nieszawski

Bączkowski, Ludwik, Osiecin.
 *Baranowski, L., Prąbrzanowo.
 *Bartel, Zdzisław, Badkowo.
 *Biesiekierski, Józef, Płowce.
 *Bogatko-Chojnacka, Stefania, Seroczki.
 Bol, Karol, Turzynek.
 *Boye, Józef, Sierżchowo.
 *Brochocki, Feliks, Zagajewice.
 Bułiński, Mieczysław, Morzyce.
 *Chmielewski, Ant., Bilno Bachorne.
 *Chrzczaszewski, Włodzimierz, Broniewek.

*Ciechanowski, Kazimierz, Pilichowo.
 *Czernicki, Józef, Dobrze.
 *Dąbrowski, Jan, Toporzyszczewo.
 Dąbrowski, Kazimierz, Latkowo.
 *Dąbrowski, T., Pułkownikowo.
 Dąbski, Lucyan, Nagórki.
 *Daszkowski, Roman, Kwilno.
 *Daszkowski, Stan., Piłunowo.
 *Dzierżicka, Kazimiera, Ostlonki.
 *Gębczyński, Stan., Plebanka.
 *Grodzicki, Stefan, Chromowo.
 Grodzicki, Stefan, Morszyce.
 *Gruntmacher, Kazimierz, Czołówek.
 Henke, Edward, Zakowice.
 *Henke, Fortunat, Szalonki.
 *Herse, Joanna, Janowice.
 *Horoch, Graf J., Poezalkowo.
 *Icke-Duninowski, Jan, Borucinek.
 Kapelański, Jan, Brzeźno.
 *Kariowski, Janusz, Marszałkowo.
 *Kółko Rol., „Gleba”, Nietuszew.
 *Kotas, Paweł, Przywieczerynek.
 *Krzyszowski, Wincenty, Erben, Krotoszyn.
 *Kuszel, Jan, Witowo, Modzidłowice.
 Obrzeźgiewicz, Ignacy, Faliszewo.
 *Ostępcy, Kuratorjum, Dóbr, Ostępcy.
 *Paliszewska, Irena, Stare Radziejewo.
 Popowski, Tadeusz, Ruszki.
 Preyss, Józef, Kościelna Wieś.
 *Pruski, Aleksander, Lubanie.
 *Raciecki, J., Stomkowo.
 *Rudnicki, Stan., Klonowo.
 *Sikorski, Teofil, Bodzanowo Wielkie.
 *Sojka, Stanisław, Czołowo.
 *Sulimierski, Bronisław, Straszewo.
 *Sulimierski, Jan, Wąsewo.
 *Sulimierski, W., Zapustek.
 *Świerżaczynski, Feliks, Przemystka.
 *Szwajkowski, Leon, Leonowo.
 *Szwajkowski, Graf, Jan, Skibin.
 *Tabaczyński, Bolesław, Piotrków *Kuj.
 *Tabaczyński, Marjan, Zagórzycze.
 Tiede, Wilhelm, Józefowo.
 *Waldeck, Grotkowska, Helena, Po cieszyn.
 *Wilde, Jan, Baganowo.
 *Wolska, Karolina, Łowkowiec.
 *Zawadzki, Bronisław, Bronisław.
 *Życki, Edward, Służewo.

Kreis Nowo-Minsk Powiat Nowo-Miński

Abczyńska, Helena, Nowa Wieś.
 Andrzejkiewicz, Roman, Przytoka.
 *Arkuszewski, Stanisław, Erben, Krubki.
 Barylska, Marja, Siennica.
 *Bełkowski, Władysław, Nowo-Dwór.
 Berenstein & Lindenfeld, Salomon & Jakob, Wola Duńska.
 *Błoiszewski, Tadeusz, Miencin.
 *Błoiszewski, Tadeusz, Ujazdów.
 Brzeski, Henryk, Boża Wola.
 Bukiewicz, Konstanty, Teklina.
 *Ceglński, Lucjan, Janów.
 Chawowski, Władysław, Skrudna.
 Chrzanowska, Kazimiera, Zamojdan.
 Cieszkowski, Graf, A., Łukowiec.
 Czarniecki, Piotr, Katy-Zdroje.
 *Czarnowski, Henryk, Kobylanka.
 *Dłużewski, Stanisław, Dłużew.
 *Dorja-Dernałowicz, Seweryn, Mińsk.
 Gardocki, Józef, Sempochów.
 Głowacki, Antoni, Drodzówka.
 Gronczewski, Marcei, Czarna.
 Haroch, Julian, Skrzeki.
 Horoszewicz, Antoni, St., Swoboda-Józefin.
 Humiecki, Kazimierz, Długa Kościelna.
 *Jacuński, Antoni, Huta.
 *Jaczewski, Franciszek, Duchnow.

*Jankowski, Edmund, Skarbonka.
 *Jóźwiak, Fürst, St., Prob. Pustelnika.
 Kessel, Kazimierz, Starogrod.
 *Kółko Rol. Gliniankowski, Glinianków.
 *Kółko, Rol., Rudzienkowskie, Dobrze.
 *Kure, Zygmunt, Otwock Wielki.
 Łabecki, Julian, Weryczyń.
 Łabecki, Wojciech, Aleksianka.
 *Łuniewska, Marja, Łaziska.
 *Łuniewski, Antoni, Glinki.
 Michalik, Karol, Józefina.
 *Mitrocki, Józef, Zalesie.
 Naj-Lipman, Jojna, Libertów.
 Niezabytowska, Radzin.
 Obłoz, Piotr, Budziska.
 *Potocki, Kazimierz, Witkowiźna.
 Pietruszewski, Jan, Józefów i Elżbietów.
 *Pisancko, Bolesław, Dobrzyńskie.
 Pradziński, Alois, Stanisławów.
 Prus, Henryk & Helena, Pogorzel.
 Rajnsz, Ludwig, Barezęca.
 Rokieli, Jan, Kiczki.
 Ryłowski, Tadeusz, Grzebowilk.
 *Schielle, Jan, Niedziałka.
 Sojeprzyska, Marja, Rudzienko.
 Skibiński, Erben, I., Grodek.
 Sobolewski, Fürst, Kazimierz, Nowo-Mińsk.
 Starzeński, Graf, Ruda.
 *Stugiński, Antoni, Dembe Małe.
 Sukaczow, N., Iwowe.
 Świątłowski, Julian, Rudno.
 *Szwajcer, Bronisław, Kuflew.
 Szymanowski, Teodor, Borki.
 Tałszewska, Zofja, Dembe-Wielkie.
 Werner, Władysław, Glinianka.
 Wisniewski, Ludwik, Waliska.
 Wyleczyński, Bogdan, Wielgolas.
 *Zanoński, Graf, Ordynat Maurycy, Stara Wieś.
 Żaryn, Stefan, Natalin.
 *Zawadzki, Józef, Sobiekursk.

Kreis Ostrolenka Powiat Ostrołęcki

Budny, Stanisław, Rembisze.
 Fiszler, Franciszek, Lawy.
 Glinka, Antoni, Szczawin.
 *Glinka, Władysław, Susk.
 Górski, Stanisław, Ponikiew.
 Górski, Włodzimierz, Jemieliście.
 Grochowski, Roman, Przytulki.
 Grochowski, Stanisław, Drogoszewo.
 *Izycki, Czarnowiec.
 *Łukasiewicz, Adam, Borawe.
 *Mierzejewski, Wł., Mierzejewo.
 Rawa, Konstanty, Wiśniówek.
 Roisiewiczski, Jan, Czernie.
 Trzaska, Gerwazy, Przeczki.
 Zambrzycki, Wład., Zambrzyce.

Kreis Ostrow Powiat Ostrowski

Apoznański, Mieczysław, Ruś.
 Ciemniowski, Feliks, Lubiejewo.
 Dangel, Graf, Józef, Siedliska.
 Dobkowski, Bernard, Brzezięnto.
 Gadomski, E., Brulino Wielkie.
 Godiewski, Hipolit, Brulino.
 Godiewski, Józef, Koski.
 *Gościcki, Jan, Brulino.
 *Grąbczewski, Florian, Biel.
 *Grąbczewski, Tomasz, Pulazie.
 Heinzelmann, Dobki.
 Kolańczkowski, St., Zaszków.
 Kozarski, Hieronim, Kossuty.
 Kucyński, Roman, Brok.
 Kurcyusz, Władysław, Susk.
 Mikulowski, Wincenty, Pętkowo.

Niemyski, Marjan, Sutki.
 Nowicki, Lucjan, Czystew.
 Olendzka, Bolesława, Nieskurze.
 Pytkowski, Włodz., Drodzowo-Golyn.
 Roman, Stefan, Butziszewo.
 Rostkowski, Wojciech, Mianowo.
 Sasinowski, M., Dąbrowa Wielka.
 Skarżyński, Aleksander, Skarzyn.
 Skrzyszewski, Bronisław, Mianowo.
 Stolzman, Stefan, Gostkowo.
 *Szczuka, Józef, Zalesie.
 Szretter, Stefan, Konarze.
 Tili, Henryk, Smolechy.
 Włodek, Stanisław, Rybitki.
 Wnorowski, P., Zaremby Kościelne.
 Zaleski, Ignacy, Wąsewo.
 *Zambrzycki, Zygmunt, Gostkowo.

Kreis Plock Powiat Plocki

Adamski, Jan, Mijakowo.
 Babecki, A., Dłużewo Wielkie.
 Bądzinski, Władysław, Leksyn.
 Bejt, Czesław, Makolin.
 Bogdański, Stanisław, Golocin.
 Bogusławski, Jerzy, Wilkanowo.
 Bolechowski, Kazimierz, Nieszczęce.
 Charszewski, Franc., Kiełtyki.
 Charzyński, Stanisław, Rostkowo.
 Chichocki, Witosław, Winary.
 Chrzaszewski, Jan, Milodróż.
 Czachowski, Włodzim., Męczenino.
 Czapiłki, Antoni, Krubice.
 Czapiłki, Antoni, Ostek.
 Dąbiski, Mikołaj, Lubki.
 Dąbiski, Włodzim., Kanigowo.
 Dekański, Tadeusz, Psary.
 Dłużewski, Józef, Mogielniczka.
 Domagalski, Jan, Krzykosy.
 Domke, Jan, Wólawa.
 Duchymiński, Konstanty, Siecień.
 Dzięwanowski, Kaz., Grodkowo.
 Dzięwanowski, Wacław, Egg.
 Engel, Franciszek, Dębsk.
 Gąsiorowski, Wacław, Gocłowo.
 Gerlach, Jan, Chodkowo.
 Gierzyński, Adolf, Zalesie.
 Gierzyński, Antoni, Bełkowo.
 Gierzyński, Stanisław, Antoniewo.
 Gladysz, Ignacy, Zagoty.
 Gorczyński, Florian, Ogorzelice.
 Gorzechowski, Adam, Dębsk.
 Gorzechowski, Jan, Słupca Mała.
 Gorzechowski, Ludwik, Karsy.
 Gościcki, Czesław, Pięczyn.
 Gościcki, Kazimierz, Cetlino.
 Grabowski, Czesław, Kędzierzyn.
 Grabowski, Karol, Mokrzyk.
 Grabowski, W., Łukoszyno Wielkie.
 Grabowski, Władysław, Setropie.
 Gumowski, Jan, Kosino.
 Hallk, Bronisław, Małcie-Kostery.
 Henke, Robert, Żerunki.
 Januszewicz, Janina, Bulkowo.
 Januszewski, Zdz., Ostrykowo.
 Jaworski, Józef, Cekanowo.
 Jaźwiński, Teofil, Slepkowo.
 Jurzyński, Stanisław, Gutowo.
 Kalkowski, Jan, Dziarnowo.
 Kalinowski, Kazimierz, Łysakowo.
 Karski, Maksymilian, Mogielnica.
 Karwowski, Adam, Plonna.
 Kasperkiewicz, Jan, Ramutówek.
 Kawecki, Leon, Bombalice.
 Kawecki, Wiktor, Lasocin.
 Kohierecki, Mateusz, Chudzyno.
 Koperczyński, Tadeusz, Karwosiek.
 Kownacki, Symplic., Bronowek-Sady.
 Kozierowski, Luc., Łukoszyno Wielkie.
 Kozłowska, Helena, Wwe, Cieszewko.
 Kozłowski, Jan, Krajkówka.
 Kozłowski, Piotr, Kozłowo.

Kwiatkowski, Ludwik, Milewko.
 Lasocki, Józef, Pępowo.
 Lasocki, Stanisław, Rycharce.
 Lasocki, Tad., Miszewo-Błurwane.
 Łempicki, Karol, Sekowo.
 Lipski, Natan, Płock.
 Łos, Graf, August, Brochocin.
 Machciński, J., Leszyczo-Kuskowo.
 *Mareńkowski, Albert, Podgorze.
 Mazowiecki, Bronisław, Umieleno.
 Mieczkowski, Stefan, Dzierżanowo.
 Mieczyski, Józef, Chudzyńce.
 Mieczyski, Stanisław, Rogozino.
 Nadratowski, Marjan, Rudońko.
 Olszewski, Bug., Jonczewo-Abramki.
 Olszewski, Gustaw, Chudzyńce.
 von Oppen, Wwe., Niemczewo.
 Orzeszkowski, Wincenty, Leszyczo.
 Ostrowski, Jan, Goszczyno-Górne.
 Ożarowski, Aleksander, Bromierz.
 Piwnicki, Graf, Sikorz.
 Piwnicki, Wwe., Gilino.
 Płocki, Władysław, Nagórki.
 Podlecki, Tomasz, Mańkowo.
 Popkowski, Stefan, Góra.
 Przedpełski, Wład., Zochowo.
 Próbyjowski, Bronisław, Ciółkowo.
 Rożyszewski, A., Bromierz.
 Rutkowski, Władysław, Turowo.
 Rutkowski, Władysław, Włoczewo.
 Rykaczewski, Leon, Parzeń.
 Salawski, Kobylniki.
 Sikorowski, Ludwik, Opatowiec.
 Skierski, Teofil, Suchodol.
 Smoniewski, Zygmunt, Ślubice.
 Stadnicki, Graf, Staroźrehy.
 Suski, Adam, Łukoszyńce.
 Świerkowski, Józef, Zdział Mały.
 Szepliński, Antoni, Osiek.
 Szepliński, Klémens, Machcin.
 Szepliński, Mikołaj, Biała.
 Szepliński, Worowice.
 Szmelcer, Ludwik, Plansk.
 *Sztembart, Władysław, Gulezowo.
 Tarnowski, Stanisław, Barcikowo.
 Turski, Antoni, Borowice.
 Turski, Henryk, Kuchary-Kryski.
 Ujazdowski, Lucejan, Nagórki.
 Waśniewski, Henryk, Giżyńce.
 Waśniewski, J., Karwowo Szl.
 Waśniewski, Stanisław, Radzanów.
 Wernik, Ludomir, Bronowo-Zalesie.
 Wichrowski, Cezary, Cybulin.
 Winnicki, Henryk, Zagaty.
 Wochoński, Konstanty, Bronowo
 Kmiecie.
 *Wołjciechowski, Jan, Orszymów.
 Wollner, Aleksander, Piotrowo.
 Zacharewicz, Kiejstut, Stanowo.
 Zakrzewski, Edw., Kosmaczewo.
 Zakrzewski, Edward, Majki.
 Zakrzewski, Edward, Maliszewko.
 Zakrzewski, Ludwik, Dobrosielce.
 Zaleski, Bronisław, Rudowo-Brody.
 Zdziałski, Bolesław, Zdział-Wielki.
 Zóltowski, Tomasz, Zagroba.

Kreis Płonsk Powiat Płonski

Abramowicz, Tadeusz, Niewikła.
 Adamski, Stanisław, Wojty.
 *Bankowski, Franciszek, Wólka.
 Barcinski, Benjamin, Baboszewo.
 Bolechowski, Kazimierz, Kucice.
 Brzeziński, Cieciorki.
 Chamski, Kazimierz, Drosyd.
 Charzyński, Aleks., Nacpolsk.
 Charzyński, Aleks., Sosenkowo.
 Charzyński, Antoni, Nieborzyn.
 Chlebińska, Bronisława, Gradzewo.
 *Cichowski, Hipolit, Zaborowo.
 Czaplcki, Jan, Modzele.
 de Tahan, Wincenty, Drozdowo.
 Damińska, Filomena, Lutomiczynie.
 Filieborn, Natalia, Gawarzec Górny.
 Gąsowski, Jan, Osieczek.

Gospodarowicz, W., Roguszyn.
 Grabowski, Wincenty, Skwary,
 Troski.
 Gutkowski, Szczytno.
 Jawerowski, Stefan, Brody.
 Kalinowski, Antoni, Szpądowo.
 Kleniewski, Feliks, Cieciorki.
 Klukowski, Konstanty, Starboszewo.
 Kocielecki, Anto., Dłużejewo.
 Konarzewski, W., Dąbrowa, Skwary.
 Konczewski, Józef, Kozolin.
 Koniński, Walenty, Sadowo
 Wielkie.
 Koperski, Jan, Raszewo.
 Kopzybski, Franc., Dusze.
 Kosicki, Julian, Kuchary Skot.
 Kryczyński, Józef, Reszki Szyszyno.
 Lautenberg, Pachter, Aniszewko.
 Machczyńska, Józefa, Kiełhowo.
 Machnicki, Stanisław, Gumowo.
 Malanowski, Rybitwy, Kokoski.
 Marczewski, Jan, Ciklino.
 Marszał, Jakób, Wierzbica Rumocka.
 Marszał, Ignacy, Brzescie-Kowale.
 Morawski, Jan, Zabowo.
 *Morawski, Józef, Smardzewo.
 Mystkowski, Konst., Cywiny-Górne.
 Nowicki, St., Romianowo-Wyżgi.
 *Pichowski, Kajetan, Dziektarzewo.
 Piechna, Stanisław, Wilamowice.
 Podlewski, Stefan, Koziminy.
 Popkowski, Zdzisław, Kaczorowo.
 Raciecki, Adolf, Krysk.
 Rokowski, Zdzisław, Kaczorawy.
 Rościszewski, Tomasz, Zempin.
 Rudzki, Henryk, Pruszkowo.
 Rutkowski, Władysław, Gościmin.
 Sadowski, Marjan, Kondrajec.
 Siennicki, Józef, Zagwidy.
 *Sokołowski, Stefan, Dalanówko.
 Strzeszewski, Franciszek, Ogonowo.
 *Strzeszewski, Tadeusz, Arcelin.
 Strzeszewski, Tadeusz, Słarzyn.
 Świecki, Antoni, Rzewin.
 Świecki, Kajetan, Kielki.
 *Szaniawski, Zbigniew, Omięcin.
 Szmelcer, Ludwik, Sokolniki.
 Tomaszewicz, Aleksander, Modzele-
 Raki.
 Waśniewska, Marja, Wróblewo.
 Wierciński, Stanisław, Wiekorowo.
 Wierciński (Verwalter), Woźniki.
 Wierzbicki, Zdzisław (Pächter),
 Rzewin.
 Witkowski, Wojciech, Niedarzyn.
 *Wolski, Telesfor, Skrzyńki Nadolne.
 Wrzcionkowski, Józef, Bożewo
 Km.
 Wyrzykowski, Edmund, Ciekosyn.
 Wyrzykowski, Marjan, Krępcia.
 Zaborowski, Witold, Gawłowo.
 Zakrzewski, Konstanty, Miszewo.
 Zaleski, Jan, Salkowo.
 Zawidowski, Stanisł., Bożewo Szl.
 Zmijewski, Stanisław, Krasniewo.
 Zóltowski, Wl., Chociszewo.
 Żugowski, Franciszek, Ilinko.

Kreis Praschnitz Powiat Przasnyski

Bartosiewicz, Antoni, Bartniki.
 Błędowski, Czesław, Obrab.
 Borowy, Tom., Gadomiec-Wyraki.
 Charzyński, Aleks., Rostkowo.
 Cichoński, Adam, Żbiki.
 Czapllicki, Jan, Klewki.
 Czapllicki, Walery, Mirów.
 Czosnowski, Paweł, Rzegnowo.
 Dębski, Mieczysław, Czapllice.
 Derseville, Konstanty, Rembowo.
 Dobrzański, Ludwik, Rostkowo.
 Duczymiński, Leon, Zawady.
 Duczymiński, Ludwik, Szumsk.
 Flinkowski, Stanisław, Kolaiki.
 Fryben, Władysław, Borowniczi.
 Gierzyński, Wacław, Szejki.

*Holnicki, Szulc, Józef, Obrab.
 Kąkowski, Bronisław, Chrostowo.
 Kamiński, Hipolit, Nałęcze.
 Kamiński, M., Węgr.
 Kessel, Edmund, Pawłowo.
 Kłoczowski, J., Bogdany Wielkie.
 Krośnicki, Stanisław, Rzegnowo.
 Łasiewski, Stanisław, Zdziałów.
 Lasocki, Bronisław, Sierakowo.
 Łosiewicz, Franciszek, Zdziałów.
 Majewski, A., Pęchercz Tanskie.
 Maruszewski, Józef, Działin.
 Mięczyński, Graf, Wojc., Chojnowo.
 Ostrowski, Antoni, Leszno.
 Ostrowski, Eugenjusz, Gadomiec.
 Pierzchański, Władysław, Rudno.
 Piętko, Eug., Dzierzgowek.
 Pszczółkowski, Marc, Czapllice Wiel.
 Reinhard, Gustaw, Obręby.
 Reinhard, Tadeusz, Dzierzgow.
 Roman, Hilary, Bystre Chrzany.
 Rykowski, Stanisł., Krzynowłoga W.
 Sędzimir, Stanisław, Zawady.
 Skarbek, Graf, Marcin, Pawłowo.
 Słubowski, Feliks, Sztubowo.
 Smoleński, Jan, Kęsoch-Tanski.
 Sosnowski, Jerzy, Chojnowo.
 Syski, Jan, Zawady.
 Tarowski, Zdzisław, Mchówko.
 Wasniewski, W., Czapllice Bąki.
 Wodziński, Stefan, Karwacz.
 Wyganowski, Włodz., Szpaki.
 Zakrzewski, Antoni, Węgra.
 Żorawski, Juljusz, Szuczki.
 Żorawski, Stanisław, Obrębiec.

Kreis Pultusk Powiat Pułtusk

*Antoszewski, Stefan, Bartodzieje.
 *Bankowski, Fr., Wólka Szczawin.
 Bobowski, Stanisław, Olszak Nowy.
 *Chładzyski, Stefan, Skaszewo.
 Chojnowski, Teofil, Jaskółowo.
 *Dłużewski, Jan, Lubienica.
 *Dłużewski, Karol, Pobytkowo.
 Dürks, Ulrich, Koźniewo Wielkie.
 Dzierżanowski, Adam, Świerkowo.
 Dziewulski, Józef, Kędzierzawice.
 Gniazdowska, Aniela, Czarnostów.
 Gniazdowski, Damien, Łempice.
 Gniazdowski, Karol (s.), Czarnostów.
 Gniazdowski, Karol (j.), Czarnostów.
 *Gniazdowski, Marjusz, Czarnostów.
 *Gogolewski, Maurycy, Sulnikowo.
 Gogolewski, Romuald, Anielin.
 Górecki, Aleksander, Pianowo.
 Górecki, Tomasz, Żebry Falbogi.
 *Goszczyński, Solnczewo Sędzimir.
 *Gregorowicz, Stanisław, Zbrozski.
 Grzebski, Feliks, Jackowo.
 Gutowski, Aleks., Borze Białnigta.
 *Hryniewicz, Stanisław, Goładków.
 Jankowski, Tomasz, Olszak.
 *Jarocinski, Witold, Wielatki.
 *Jaworowski, Bronisław, Łossowo.
 *Kalksztejn, Franc., Rembkowo.
 Klonowski, M., Borze Strumiany.
 *Konieczko, Wacław, Ostaszewo.
 *Kryński, Czesław, Płocchowo.
 *Kuligowski, ks., Pralat - Fürst,
 Pralat, Zatory.
 *Kurnatowski, Eryk, Strzegocin.
 Kuźnicki, Wacław, Świeżewo.
 *Lasocki, Kazimierz, Siennica.
 Leski, Józef, Oldaki.
 *Leski, Kazimierz, Oldaki.
 Leski, Marjan, Kręgi.
 *Leski, Stanisław, Skłudy.
 Łoś, H., Garnowo.
 *Mąkowski, Henryk, Łabomin.
 Michałowski, H., Wola Mysłowska.
 Mieczyski, Wacław, Świeżewko.
 Miezowski, Józef, Mieszki.
 *Modzelewskiego, Wiktora, Erben,
 Gładczyn.
 *Mojkowski, Jan, Dzierżanów.

*Nasielskie T-wo Spółdzielcze, Nasielsk.
 Ołdakowski, Franciszek, Kałęczyn.
 *Osuchowski, Adam, Kozłów.
 Olszewski, Cz., Jabłeczni Kam.
 Olszewski, Józef, Jabłeczni.
 Pajewski, Józef, Łachany.
 *Pajewski, książę - Fürst, Teofil, Przewodów.
 Pawlak, J., Ostaszewo Wielkie.
 *Piekarski, Wład., Żebry Taraly.
 Pietrzak, Franciszek, Janowo.
 *Płoski, Hieronim, Moszyn.
 *Ponikiewska, Ludwika, Przewodów.
 Puławski, Aleks., Pianowo Pontki.
 *Rau, Emil, Gnojno.
 *Rau, Rudolf, Kleszewo.
 *Rościszewski, Feliks, Chorcynno.
 *Rościszewski, Feliks, Nasielsk.
 Różycki, Tadeusz, Kamionna.
 *Rudnicki, Miecz., Biskupiec.
 Rudzki, Adolf, Brańszczyk.
 Rybczyński, B., Kowalewice.
 Siekierzyński, Kacperowo.
 *Skarzyński, Kazimierz, Rybienko.
 *Skoroszewski, Piotr, Brodowo Wity.
 *Sławiński, Józef, Pękowo.
 Sójkowski, Tad., Jabłeczni Koś.
 *Sokolnicki, Józef, Lambsk.
 Stahl, Edward, Zaczisze.
 Strzeszewski, Zyg., Kościeszce.
 *Sulej, Lucjan, Niestempowo.
 *Sulej, Stanisław, Kacie.
 *Świąćki, Feliks, Sokolowo.
 Szacherski, P., Pijanowo Daczki.
 *Szaniawski, Zbigniew, Omięciny.
 Tański, Maks, Mysłkowice.
 Tański, Stanisław, Skorosze.
 Toński, Kamionna.
 Toński, M., Gąsiorówko.
 Tuszyński, K., Popowo.
 Waśniewski, Piotr, Smolechowo.
 Waśniewski, Zenon, Gaj.
 *Weyker, Wiktor, Kossowo.
 Wierniewicz, Józef, Magnuszew.
 Winnicki, Antoni, Pokrzywnica.
 Winnicki, Czesław, Obrembek.
 *Winnicki, Feliks, Pokrzywnica.
 *Zambrycki, Walery, Lutobrok.
 Zbiłkowski, Daniel, Ołbrachcice.
 Zbiłkowski, Stanisław, Ostaszewo.
 *Zmijewski, Zyg., Góry Pultuskie.
 *Zurkowski, Stan., Kraśnowola.

Kreis Radzyn Powiat Radzyński

*Chrzanowski, Zyg., Działkowiskie.
 Czetwertyński-Swiatopek, Fürst, Seweryn, Suchowola.
 Czetwertyński-Swiatopek, Fürst, Włodzimierz, Milanów.
 Jaźwiński, Zygunt, Borki.
 Lubkowski, Aleksander, Zminne.
 Rulikowski, Władysław, Branica.
 Szaniawski, Władysław, Przelgaliny.
 Szlunowski, Bronisław, Radzyń.
 Zaorski, Jan., Miłków.
 Zaorski, Seweryn, Glinny Stok.

Kreis Rawa Powiat Rawski

Auleytner, Stanisław, Studzianki.
 Birenczewicz, Bernard, Inowódz.
 Bławdziewicz, Gustaw, Góra-Nowe Miasto.
 Bławdziewicz, G., Swidrygały.
 Brauliński, Jan, Jezierza.
 Brauliński, Jan, Przyłuski.
 Brauliński, Jan, Wał.
 Brauliński, Jan, Zalesie.
 Brzoska, Stanisław, Kempina.
 Buchowiecki, Adolf, Czerniewice.
 Celiński, Witold, Paprotnia.

Celiński, Władysław, Gogolin.
 Celiński, Zdzisław, Zabłocie.
 Chojnacki, D., Domaniewice.
 Chojnacki, Max, Porady górne.
 Chojnacki, Max, Promniak.
 Chojnacki, Piotr, Koprzywna.
 Chrystowski, Józef, Goliń.
 Hutten-Czapski, Zyg., Stolniki.
 Dobrzański, Józef, Szwelki Wielkie.
 Folman, Szmul, Regnów.
 Frydrychs, Kazimierz, Boguszyce.
 Glinka, Antoni, Babsk.
 Glinka, Antoni, Franopol.
 Gothef, Erazm, Gutkowiec.
 Jabłoński, Franc., Zubki Wielkie.
 Jackowska, Jadw., Gostomia.
 *Jacobson, T., Dąbrowa.
 Jackowska, Lipna.
 Jaczkowski, Feliks, Belek.
 Jaskowski, Chociw.
 Jaskowski, Feliks, Lipska Wólka.
 Iwicki, Brzozówka.
 Kamieniecki, Wład., Bogusławki Małe.
 Kamieniecki, Wład., Osowice.
 *Karszo-Siedlewska, Tatar.
 Konarski, Adam, Kalen.
 Kunicki, Józef, Olszak.
 Kunicki, Józef, Zakrzew.
 Łogucka, Irma, Węgrzynowice.
 Łoguczki, Soszice.
 Łoskowski, W., Ruskowa Wola.
 Łoskowski, W., Wierzchy.
 Łoskowski, Wincenty, Dźdźary.
 Luboradzki, Seweryn, Lipie.
 Metelski, Michał, Głuchówek.
 Michałski, Józef, Zdarki.
 Okęcki, Ludwik, Chociwek.
 Okęcki, Ludwik, Ryłsk Wielki.
 Okęcki, Ludwik, Strzałki.
 Olszewski, Niwna.
 Orlewski, Tadeusz, Mała Wieś.
 Ostrowski, Jerzy, Walowice.
 Płachecki, Feliks, Emilin.
 Plichta, Dr. Stanisław, Józefin.
 Radzikowski, Jajkowica.
 Radzikowski, A., Sadowice.
 Rejzacker, Jakob, Kurzeszyn.
 Rogawski, Wacław, Wojska.
 Rognińska, Lutobory.
 Romocki, Leszek, Konopnica.
 Romocki, Leszek, Michalin.
 Romocki, Leszek, Koprzywna.
 Romocki, Leszek, Przewodowice.
 Romocki, Leszek, Woluza.
 Romocki, Leszek, Zagórze.
 Sakowicz, Adolf, Lubojonka.
 Słomkowski, Marjan, Szwelki Małe.
 *Sokolowski, Stefan, Rosocha.
 Solowski, Huda Lipie.
 Solowski, Turobowice.
 Stęczkowski, Stan., Wylezinek.
 Stengel, Leopold, Stary Dwór.
 Sufczyńska, Ossa.
 Sulowski, Gustaw, Biała.
 Sulowski, Gustaw, Ryłsk Mały.
 Szmorowska, Augusta, Stara Wies.
 Szwajcer, Bronisław, Kawęczyn.
 *Szwajcer, Janusz, Kawęczyn.
 *Szwajcer, Michał, Bartosówka.
 *Szwajcer, Michał, Głina.
 *Szwajcer, Michał, Głuszanów.
 *Szwajcer, Michał, Paulinów.
 *Szwajcer, Michał, Lubocz.
 *Szwajcer, Michał, Rzeczyca.
 Talmann, Szmul, Regnów.
 Tonkiel, Stefan, Trębaczów.
 Walewski, Kazimierz, Zgłinnia Duża i Wola.
 Weizner, Abram, Józefów.
 Wierzbicki, Mieczysław, Wola Chojnata.
 Wierzbicki, Tytus, Podgóskowice.
 Wilecki, Tytus, Mała Wola.
 Wilecki, Tytus, Wielka Wola.
 Wilecki, Tytus, Wilkowice.
 Wiśniewski, Józef, Natalin.
 Wolff, Antoni, Cielądz.

Zajączkowski, Michał, Chodnów.
 Zaorski, Wacław, Byliny Stare.
 Zajączkowski, Michał, Chodnów.
 Zdziański, Kazimierz, Grotowice.
 Zdziański, Lengonice.
 Zechmeyer, Karol, Kurzeżinek.

Kreis Rypin Powiat Rypiński

Adamski, Wólka Sumińska.
 Bartheld, Alfred, Nadroź.
 Biełowski, Bieławki.
 Bigoszewski, Stan., Ruskowo Małe.
 Blaszkiewicz, J., Półwieski Wielki.
 Borzewski, Antoni, Ugoszcz.
 Borzewski, Artur, Długie.
 Brudziński, Osiek.
 Brudziński, Małe Kretki.
 Burszyński, Ignacy, Duszoty.
 Byszowszwerder, L., Dąbrowka.
 Chamski, Leon, Strachówko.
 Chelmiecki, Adolf, Okalewo.
 Chelmiecki, Adrian, Godziszewo.
 Chelmiecki, Jan, Wyreba.
 Chelmiecki, Lud., Dźwianowo.
 Cichożadzki, Wacław, Kawno.
 Cilke, Leonard, Dobre.
 Duszyński, Marjan, Wiktorowo.
 Dzeżiorowski, Tesowizna.
 Dzierżanowski, Henryk, Zbójno.
 Dźwianowski, Jan, Brzuza.
 Gnasdoński, Antoni, Lipnożek.
 Gnasdoński, Antoni, Małe Radziki.
 Gniazdowski, Domin., Świdziebna.
 Günther, Kazimierz, Blinno.
 Jędrzejewski, L., Dzierżno Koźuchowe.
 Jeżewski, August, Chrapoń.
 Jeżewski, August, Skrwilno.
 Kokoszczyński, J., Kobrzecice.
 Kokoszczyński, Tadeusz, Pinno.
 Konopacki, Fryderyk, Debiany.
 Kossowski, Andrzej, Podniętrzeba.
 Kowalczyk, Stanisław, Lubianki.
 Kowalski, Lipnoż.
 Krepc, Szymon, Wildno.
 Krzemieniowski, St., Chrostkowo.
 Kutic, Bolesławice.
 Łempicki, Józef, Pionne.
 Lisifski, Jan, Działiny.
 Nalikowski, Jan, Przecze.
 Nejan, Edward, Tomaszowo.
 Noskowski, Stan., Rętwiny.
 Pawlicki, Michał, Rankowo.
 Piechowski, Stefan, Maryanowo.
 Pietra, Wiktor, Osiek.
 Piwnicki, Ignacy, Świeżawy.
 Piwnicki, Wiktor, Gulbiny.
 *Piwnicki, Marjan, Zale.
 Piwnicki, Zygunt, Starorypin.
 *Płoski, Bolesław, Żbójno.
 *Płoski, Jan, Wielgie.
 Ramlau, Stan., Ciecichin.
 Riebold, Adolf, Piórkowo.
 Rościszewski, Ed., Radomin.
 Rościszewski, Tomasz, Piskorcyno.
 Rutkowski, Witold, Radzynek.
 Rymer, Henryk, Bachórz.
 Rzeszotarski, Antoni, Wojnowo.
 Salwowski, Feliks, Zasadki.
 Siedzianowski, Franc., Strzygi.
 Siemiątkowski, Józef, Wapielsk.
 Sierakowski, Graf, Adam, Osiek.
 Stepczyński, H., Lasotki.
 *Szychowski, Bolesław, Lisiny.
 Szychowski, Jan, Lisiny.
 Thun de Wincenty, Drodzowo.
 Tober, Henryk, Zduny.
 Truszczyński, Bronisław, Borki.
 Urbański, Antoni, Kobrzecice.
 Zaleski, Franc., Ozorkowo.
 Zarako-Zarakowski, Franc., Pręczki.
 Zdziański, Tomasz, Julianowo.
 Zdziański, Władysław, Zasadki.
 Zieliński, Jan, Głęboczek.

Kreis Siedlce Powiat Siedlecki

Helblich, Chlewiska.
Krasieński, Suchożebry.
Marchocki, Krzesk.
Newelski, Wodnie.
Przanowski, Niviski.
Przewoicki, Mordy.
Werner, Seroczyn.

Kreis Sieradz Powiat Sieradzki

Bartnicki, Walenty, Lipno.
Bialecki, Michał, Debojka.
Chrzanowski, Zygmunt, Małyń.
Cielecki, Bogdan, Bogucice.
Cybulska, Wola Przatowa.
Czarnowski, Kazimierz, Prusinowice.
Czarnecki, Józef, Otok.
Dąbski, Feliks, Wola Flaszczyna.
Dłużniakiewicz, Waclaw, Zawadzki.
Dobiecki, Artur, Biskupice.
Domaniewski, H., Zapole.
Domaniewski, Stefan, Wolnica.
Drecki, Emiljan, Baki.
Dzienbowski, Jan, Monice.
Gasczyński, Czesław, Kloniszew.
Glitzenstein, Mendel, Barczew.
Grodzicki, Tadeusz, Wrząca.
Kobierzycki, Michał, Bogumilów.
Kobierzycki, Stefan, Będków.
Kolanowski, Józef, Zerosławice.
Kramplcz, Walerjan, Gronówek.
Kuczborski, Smardzew.
Kurnatowski, Jerzy, Wola Krokoka.

Lange, Lucian, Chojne.
Leopold, Józef, Rzepiszew.
Leśniowski, Józef, Chodaki.
Michalski, Ignacy, Dziebiedów.
Miroslawski, Kamionacz.
Mirowski, Władysław, Mantyki.
Mrowińska, Anna, Lichawa.
Murzynowski, Feliks, Stolec.
Nencki, Adam, Boczki.
Niewieński, Jan, Sedzice.
Oczehowski, Włodz., Krobanówek.
Paczkowski, Franciszek, Kotliny.
Prądzyński, Stanisław, Kościerzyn.
Puławski, T., Dąbrowa Wielka.
Radziński, Feliks, Kohierzycko.
Rokossowski, Choszczewo.
Rokossowski, Józef, Wierzechy.
Schaja, F., Choraczka.
Siemiątkowski, A., Wolaślawice.
Siemiątkowski, Z., Wola Męcka.
Spichalski, Michał, Ligota.
Streibel, Karol, Będkowska Wola.
Strzeszewski, Stefan, Dąbrowka.
Tarnowski, Antoni, Kliczew.
Walewski, Kazimierz, Tubądzin.
Walewski, Stefan, Inczew.
Wierchlejski, T., Karsznice.
Witucki, Feliks, Jeżów.
Wolski, Stanisław, Bratków Dolny.
Zabocki, Nikodem, Rasoszyca.
Zakrzewski, Władysław, Równa.
Zaluskowski, Erazm, Jasionna.

Kreis Sierpc Powiat Sierpecki

Abczyński, Ignacy, Sławecin.
Bagieński, Zygmunt, Kliczewo.
Bańka Antoni, Osiek Piaseczny.
Berg, Rudolf, Chamsk.
Budkiewicz, Stanisław, Susk.
Bukowski, Nikodem, Miłobędzin.
Chadzyński, Antoni, Wieluń.
Chelmicki, Ludwik, Franciszkowo.
Cichocki, Hipolit, Rościszewo.
Ciesielski, Władysław, Września.
Drański, Leopold, Unieck.

Galczyński, Miecz., Chadzyński, Krusze.
Gierzyński, Edward, Szumanin i Bakulary.
Górecki, Franc., Szecepkowo.
Gorzechowski, Stan., Żukowo.
Goszczycki, Antoni, Wróblewo.
Iłowicka, Kazimiera, Sulenice.
Jaroszewski, Miecz., Stawiszyn.
Jobs, Adam, Kruszenica Większa.
Kaweczki, Marjan, Żytowo.
Kleniewski, Bronisław, Rakocin.
Klicki, D., Grodkowo-Zawisze.
Kokoszyński, Teofil, Kesice.
Kolodziejcki, Edmund, Szumanie.
Konarszewski, Ignacy, Kuniewo.
Koskowski, Kazimierz, Kraszewo.
Koziorowski, Józef, Zglenice Wielkie.

*Krapiec, Wiktor, Gójsk.
Kulesza, Władysław, Krzeczanowo.
Lempicki, Zygmunt, Warzyn.
Lutomirski, Bronisław, Kraszewo.
Maliszewski, Józefat, Cieciersk.
Mossakowski, Józef, Żółtowo.
Mułński, Stan., Września.
Niedzielski, Marcin, Białośkóry.
Ożarowski, Stan., Borkowo Kośc.
Piętko, Konstanty, Zakrzewko.
Płoski, Kaz., Grzędowo.
Przybojewski, Michał, Goluszyn.
*Rauhut, Albert, Krajkowo.
Rewiecki, Zygmunt, Zgagowo.
Rościszewski, R., Borkowo Wiel.
Rościszewski, W., Dobrzeńce Małe.
Sadkowski, Marjan, Kondrajec.
Siemiątkowski, Adam, Kurowo.
Sjkorowski, Stan., Kozice.
*Sniechowski, Stanisław, Sniechye de Thun, Ignacy, Koziebrody.
Trzcziński, Feliks, Czarnomin.
Tysza, Franciszek, Kossemin.
Umiński, Zygmunt, Dziembakowo.
Wasniński, Alfred, Skabajewo.
Wasserzug, Moszek, Mochowo.
Wieczniński, Jan, Piastowo.
Wieliczko, August, Smoszewo.
Wieliczko, Wl., Kraszewo Podborne.
Wieliczko, Wl., Żukowo Wielkie.
Wierzbicki, Feliks, Duchowo.
Włoczewski, Józef, Skoczkowo.
Wolibner, Józef, Bojanów.
Zdzienborski, Józef, Przybyszewo.
Zglinicki, Kazimierz, Romatowo.

Kreis Skierniewice Powiat Skierniewicki

Blaszczyk's Erben, Bonarów.
Celiński, Rzeczków.
*Chelmicki, Stanisław, Łomna.
Chlipalski, Henryk, Paplin.
*Erdman, Jan, Graf, Strobów.
Gaecki, Józef, Chaczonec.
Głowacki, Feliks, Trzciana.
*Górski, Antoni, Wola Pekoszewska.
Grodziński, Feliks, Dąbrowice.
*Hořman, Stanisław, Strobów.
Horbowski, Bolesław, Juruzal.
Jurceki, Antoni, Giuchów.
Juszkiewicz, Jan, Chojnata.
Kaczyński, Władysław, Niemirówice.
Karwowski, Feliks, Chojnata.
Kijewski, Władysław, Gzdów.
*Klimkiewicz, Wiktor, Doleck.
Kolakowski, Franciszek, Kosabiewice.
Konarska, Wylezin.
Kruszewski, Kazimierz, Staropol I.
Kunicki, Józef, Błażejewice.
*Madaliński, Turowa-Wola.
Małowicki, Z., Wólka Strobowska.
*Mazaraki, Aleks., Żelazna.
Myszczynski, Teodor, Wędrogów.
Myszczewicz, S., Krównowa.
Okecki, Ludwik, Białogórne.
*Okecki, Stefan, Nowy Dwór.
Osiecki, Ludwik, Emiljanów.

*Ostrowski, Jerzy, Dębowa Góra.
Pachowski, Jan, Tuniki Wielkie.
Pakula, Józef, Wilcze Piętki.
Pawlowski, Bronisław, Kaweczynek.
*Plichta, Celestyn, Polesie.
Pruska, Elżbieta, Prusy.
Bogawski, Waclaw, Celigów.
*Rutkowski, Władysław, Dańków.
*Siriński, Juljusz, Rzedków.
Skłowski, Miecz., Podlesie.
Stankiewicz, St., Liswola.
*Stefanowicz, Stanisław, Hołyn.
Wierzbicki, Wiktor, Grzymkowiec.
Wilewski, M., Zadzrosć u Zgodą.
Wojciechowski, R., Kamion.
Wojciechowski, R., Pamiętna.
Wojtkowiak, R., Strobów.
*Wóycicki, Czesław, Słupia.

Kreis Słupca Powiat Słupecki

Anasiewicz, Józef, Cienin Koscielny.
Bylewski, Franciszek, Szyzowo.
Chelmski, Jan, Łukom.
Chrzanowski, Franciszek, Danków.
Chrzanowski, Janusz, Mieczonowice.
Chrzanowski, Mieczysław, Giwartów.
Dąbska, H., Katy.
Ertel, Zygmunt, Ciemierów.
Jankowski, Franciszek, Komorów.
Jarmuż, Józef, Szyzówko.
Kapturki, Michał, Izdebnio.
Karczewski, Witold, Cienin.
Kiedrowski, T., Zagiewniki.
Klitzman, Rudolf, Zbierzynek.
Kłuczynski, Franciszek, Skulsk.
Kosmowski, Robert, Koziogłowy.
Kotecki, Stanisław, Koszewo.
Kreśli, Włodzimierz, Katy.
Kubus, Władysław, Pepocin.
Kurnatowski, Stanisław, Młodziejewo.
Kwilecki, Miecz., Graf, Wielkopole.
Lucer, H., Kopydłowo.
Lucer, Krzysztof, Dab.
Lutostanski, W., Nieborzyn.
Magielski, Stanisław, Jabłonka.
Mittelstedt, Henryk, Radwanzew.
Nelken, Fisk, Ład.
Nelken, Majer, Rataje.
Orchowski, Michał, Kochowo.
Penno, Fryderyk, Skupne.
Piekarcki, Gabriel, Kańska.
Piekarcki, Józef, Napruszewo.
Piekarcki, Leopold, Żłotkowo.
Pięnkowski, Kazimierz, Mrówki.
Robowski, Stanisław, Kościeszki.
Robowski, Witold, Wurek.
Scholtz, W., Kopydłówek.
Suchorzewski, M., Wola.
Szole, Wiktor, Piotrowo.
*Tabaczyński, Antoni, Racięcín.
Taczanowski, Zygmunt, Wileczyn.
Tyłman, J., Budziślaw Koscielny.
Tyłman, Jan, Przecław.
Tyłman, Mikolaj, Rozalín.
Tyłman, Władysław, Marszewo.
Wojciechowski, Andrzej, Izdebnio.
Zychliński, Antoni, Popielew.
Zychliński, Ludwik, Dzierżysław.

Kreis Sochaczew Powiat Sochaczewski

Belkowski, Zyg., Kawęczyn.
*Bojasiński, Szczytno.
Bolechowski, Erben, Rozłazów.
Bolechowski, Wład., Tułowice.
Bolechowski, Władysław, Ziota.
*Bruzdzinski, Zyg., Kawęczyn.
*Bruzdzinski, Zyg., Skotniki.
*Bruzdzinski, Zyg., Szymanów.
*Brzezińska, Pawłowice.
Burzyński, Stanisław, Kaźmy.
*Domimirski, Zyg., Kozuski.
Drucko-Lubecka, Gräfin, Teresin.

*Filipowicz, Ezechiel, Sochaczew.
Fiszer, Tadeusz, Kampinos.
*Garbolewski, Ign., Czerwonka.
*Gawroński, Wincenty, Trojanów.
*Gleźmer, Stanisław, Strugi.
*Górecki, Zakrzew.
Grabowicz, Jan, Rudnik.
Grodzki, Mistrzewice.
*Grotowski, Zdzisława, Erben, Zaluskiów.
*Grzegorzewicz, Stan., Kurdwanów.
*Grzybowski, Ruszki.
*Grzybowski, Zdorów.
*Grzybowski, Zygmunt, Cmiszew.
Gundelach, Łucjan, Rudnik.
Haraciński, Chraný.
*Iwanicki, J. Eg., Młodzieszyn.
*Kakietek, Klemens, Lubiejów.
*Karkoski, Łazy.
*Karkoski, Paski.
*Koczorowski, Józef, Rybno.
Konarzewski, Władysław, Ruchna.
*Lasocka, Helena, Brochów.
Lasocki, Jan, Brochów.
*Lilpop, Bogusław, Chodaków.
Łubiński, Graf, Gawłów.
*Modliński, Józef, Braki.
Myszczyński, Wład., Szwarocin.
Myszkievicz, Jan, Mikulý.
Olędzki, Feliks, Brzozów.
Pawłowski, A., Żelazowa Wola.
*Podczaski, Romuald, Ostrowce.
Pogorzelski, Stan., Kwiatkówce.
Sędziowski, E., Witkowo.
Sędziowski, Stan., Brzozów.
*Smoleński, Winc., Kuznocin.
*Smulski, Seroki u. Lisice.
Sobański, Graf, Kurdwanów.
*Suski, Luc., Gózyce.
*Suski, Luc., Kozłów Biskupi.
*Świeżawski, Romuald, Brzozów.
Szepiński, Kazim., Jasieniec.
*Tackowski, Feliks Książd, Sochaczew.
*Takiel, Zdzisław, Jastrzębia.
Trawicki, Witkowo.
Trzewska, Kruby.
*Troczeński, Karol, Kąty.
*Twarowski, Wład., Borzymówka.
Watrzaewski, Piasecznica.
*Wiśniewska, Teodora, Rokotów.
*Wojciechowski, Adam, Dębsk.
*Woroniecki, Fürst, Paweł, Bielice.
Woroniecki, Fürst, Bielice.
Woroniecki, Fürst, Jeżówka.
*Zieliński, Bolesław, Graf, Gradów.
Zukotyński, Michał, Brogi Strzyżew.

Kreis Sokolow**Powiat Sokolowski**

Abramowicz, Aleks., Kamionka.
Boduczynski, Bachorza.
Bujalski, Franc., Jabłonna Lacka.
Bujalski, Jakób, Szkopny.
Bujalski, Piotr, Tosie.
Charzyński, Aleks., Felicyanów.
Cichowski, Hipolit, Patrzykozy.
Dorja-Dernałowicz, Stan., Repki.
Dytel, Kossów Łaski.
Finkielsztejn, Sucher, Stasin.
Frankowski, Antoni, Kobylana.
Głogowski, Henryk, Karskie.
Godlewski, Franciszek, Gródek.
Goszczycki, Wierów.
Grzymała, F., Toczyski Czortki.
Kotkowski, Władysław, Adolfów.
Krasuski, Andrzej, Kończytrudy.
Kraszewski, B. Albinów. Kraszew.
Kraśiński, Graf, Sterdyń.
Kurtz, Kossów.
Żypiński, Mołmonki.
Michleis, Bólki.
Moniuszko, Sannie.
Ocherdowski, Karol, Sirzeszew.
Ostrowska, Helena, Gräfin, Korczew.
Skorupka, Jul., Zalesie, Skorupki.

Tybowskii, Aleksander, Łużki.
Zambrzycki, Adolf, Kupietyn.
Zdanowicz, Zygmunt, Nowawies.
Zółkowski, Józef, Grodzisk.
Zycki, Wacław, Łazów.

Kreis Szczuczyn**Powiat Szczuczynski**

Bolechowicki, Bolesław, Kownaty.
Chojnowski, Józef, Słucz.
Chrostowski, Walerjan, Okół.
Gawroński, Edmund, Turek.
Grzybowski, Bronisław, Golebie.
Komar, Gabryel, Graf, Pietkowo.
Korołek, Tadeusz, Koreywa.
Kozłowski, Henryk, Bzury.
Kruszewski, Adolf, Plonka.
*Kryński, Franciszek, Stokowisko.
*Mościelki, Kajetan, Ławsk.
Niedźwiecki, Jakób, Pace.
Obyrcy, Stanisław, Chojnowo.
Oschowski, Gustaw, Pietkowo.
Przyjemski, Zygmunt, Głinki.
Roszkowski, Bol., Dzierżki Żabki.
Roszkowski, R., Brzozowo Sołniki.
Skarzyński, Rajmund, Gubernia.

Kreis Turek**Powiat Turecki**

Bossak, Adolf, Czepów.
Brzeziński, Książd, Socha.
Doruchowski, Tadeusz, Malanów.
Dzierżbicki, Artur, Bronów.
Gdański, Jakób, Stawiszyniek.
Gołcz, Maryusz, Głaniszew.
Gorzeński, Stanisław, Dominikowice.
Heyman, Danciger & Bosak, Piętno.
Karłowski, Stefan, Cielce.
Każmierczak, Walenty, Jankowice.
Kleniewski, Feliks, Ulany.
Kołodziejski, Michał, Kraków.
Lizak, Kazimierz, Zdzenie.
Mazurkiewicz, Wiesł., Mikołajewice.
Mellerowicz, Ignacy, Zychów.
Mikorski, Mieczysław, Rudniki.
Olszowski, Stefan, Parski.
Radoszewski, Michał, Kempa.
Sojecki, Stanisław, Szarów pański.
Tymowski, Kazimierz, Ustków.

Kreis Warschau**Powiat Warszawski**

Antochowski, Konrad, Henryków.
Apoznański, Mieczysław, Służew.
*Arkuszewskiego Erben, Krubki.
*Bacciarelli, Stefan, Parzniew.
*Baciński, Czesław, Śmiłków.
*Baczynski, Leon, Pisary.
Bagniewski, Dionizy, Falęcin.
*Bagniewski, Piotr, Lesznowola.
*Bagniewski, Piotr, Okęcie.
Bagniewski, Stefan, Lesznowola.
Bagucki, Szymon, Potok.
*Baliński, Karol, Wioszyce.
Baranowski, Antoni, Wolica.
Baranowski, Klemens, Powisin.
Basiński, Antoni, Borzęcin.
Basiński, Antoni, Kreczki.
*Bauernfeind, Gustaw, Gólków.
Borkowski, Gebr. Jerzy & Jan, Krasnowola.
*Branicki, Ksawery, Graf, Wilanów.
*Branicki, Ksawery, Graf, Zawady.
Brill, Stanisław, Grochów III.
Brodzickowski, Julian, Utuczec.
Brustmann, Adam, Wawrzyszew.
*Bukowicz, Szymon, Zastów.
Bursiak, Franciszek, Nowy Sad.
Charnowski, Józef, Kroczewo.
Chawrowski, Wacław, Skrudza.
*Charzyński, Wincenty, Januszewo.
*Charzyński, Wincenty, Noskowo.
*Charzyński, Winc., Strzembowo.
Chrytowski, Wincenty, Leoncin-Gni-czowiec.

*Chrzanowska, Kazimiera, Majdan.
*Chrzanowska, Kaz., Olszyny Zagórze.
Chrzanowski, Aleksy, Poniatów.
Chrzanowski, Aleksy, Wtelszew.
*Chrzanowski, Paweł, Czerniaków.
Cybulski, Józef, Dawidy.
Czarnowski, Józef, Gostolin.
Czarnowski, Józef, Kroczewo.
Czarnowski, Józef, Sobole.
Czarnowski, Józef, Strubiny.
Czarnowski, Józef, Złotopolice.
Czerwiński, Aleksander, Babice.
Czetwertyńska, Fürst., Michałowice.
Dancys, Aron, Drewnica.
*Dańkowski, Szczepan, Lewiepol.
Daszkiewicz, Antoni, Łaski.
*Daszkiewicz - Korybut, Tadeusz, Wola Prazmowska.
Dazelubiewicz, Ignacy, Skolimów.
*Dembski, Antoni, Przybojewo.
Dembski, Mieczysław, Ustonówek.
Depiński, Adam, Lejanów.
Dekens, Wiktor, Strzykui.
Dłużewski, Wierzbica.
Dolińska, Stanisława, Ostriew.
Kania.
*Domański, Lud., Wólka-Kazadów.
*Doruchowski, Stanisław, Gosławice.
*Drege, Stefan, Duchnie.
*Drewitz, Teodor, Calowiane.
Drozdowski, Stan., Cybucie Maie.
Durazewicz, Jan, Budziska.
*Dzierżbicki, Stanisław, Niegów.
Edelkarn, Chaim, Zielonko.
Fabiszarska, Zofja, Dęba Wielkie.
Feinmesser, Rafal, Siekierki.
Fisz, Izla, Aleksandrów Białoleka.
Gartenbaugesellschaft Warschau, Mory.
Gąsiorowski, Michał, Niechy.
Gasko, Jan, Aleksandrówka I.
Gasparski, Mieczysław, Ray.
*Głiszczynski, Józef, Izabelin.
*Głiszczynski, Józef, Zielonki.
Gogolewski, Jan, Jufeina.
Goldstand, Leon, Zaborów.
Grabau, Maksymilian, Polko.
Grabau, Z., Pólko.
*Grąbczewski, Władysław, Wysock.
*Grąbczewski, Władysław, Wyszchów.
Grzeszczak, Paweł, Buchnik.
Henikowska, Ludwika, Cholewy.
Humiecki, Kazim., Długa Kościelna.
Jakubowski, Szymon, Jakubowo.
Jancen, Jadwiga, Zbików.
*Jankowski, Teodor, Reguly.
Jankowskiego, Alfonsa, S-ry, Reguly.
*Jaworowski, Ignacy, Bozewo.
*Jaworowski, Ignacy, Jaworowo.
*Jaworowski, Ignacy, Trębki.
*Jaworowski, Ignacy, Wrónsk.
*Jaworowski, Stanisław, Zdunowo.
Jaworowski, Wiktor, Smoszewo.
*Jaworski, Juliusz, Słezany.
*Jeleński, Jan, Naborowice.
Jerus, Dr., Brudno Stare.
Illakowicz, Witold, Iśnerów.
Jórski, Zygmunt, Zaczise.
Iryniszewski, Stanisław, Łbowo.
*Karski, Zygmunt, Chrzęsne.
Klawe, Władysław, Dąbrówka.
Kłoc, Jakób, Janczewice.
Kohl, Edward, Lewandów.
Koelichena, Karola, S-ry, Włochy.
Kozłowski, Napol., Aleksandrówka II.
Kozłowski, Ignacy, Żerań.
*Kozuchowski, Aleksy, Janczewice.
*Kozuchowski, Stanisław, Maloicce.
*Krajewski, Karol, Runów.
Krakowski, Leon, Słotwin.
Kulwez, Józef, Grotý.
Łabędzkiego, Wład., S-ry, Okęcie.
Łabentowicz, Adam, Raszyn Po-
duchowny.
Zagowski, Jan, Wycółki.
Żapiński, Arkadyusz, Krasnowola.
Żebkowski, Władysław, Golałki.

*Lepiński, Janusz, Długa Kościelna.
 Lepiński, Józef, Zaborów Lesny.
 *Lesniowski, Stanisław, Gulów.
 *Linde, Zająca, Peceie.
 Łopatin, Nikolaj, Okuniew.
 *Lubomirski, Priz, Grochów I.
 Maciejewski, Lewinów.
 Maczyńska, Marja, Różopol.
 *Madaliński, Władysław, Pechery.
 *Marchwicki, Stanisław, Naborowo.
 Marchwiński, Kamionek.
 *Markowicz, Józef, Komorów.
 *Marylski - Luszczewski, Antoni, Peceie Duże.
 *Meylert, Wilhelm, Marcelin.
 *Michalowski, E., Wola Mystkowska.
 *Michalski, Józef, Glinice.
 Micińska, Wanda, Goledzinów.
 Miłojaczyk, Feliks, Gł.
 *Mizgalski, Kazimierz, Skrudu.
 Mokielański, Gabriel, Zawiesinuchy.
 Moner, Jan, Karolinów.
 *Moes, Walter, Głosków.
 *Moszczeńska, Marja, Ebska.
 *Mowczarski, Stefan, Bronisze.
 *Nowiarowski, E., Wola Gótkowska.
 Nolken, Edward, Kazun, Poleski.
 *Nowiński, Aleksander, Młociny.
 Okoń, Józef, Moczydło.
 Olszanowska, Janina, Łaszczyszna.
 Ordegi, Łapigrosz.
 Ordegi, Michałów.
 *Palmirski, Wład., Wólka Pracka.
 Paetsch, Goelawek.
 Pawlak, Józef, Majdan.
 Pawłowski, Józef, Blizne.
 Plater-Zyberk, Gräfin, Chyliczki.
 Podszaska, Olszyny.
 Potocka, Gräfin, Czerniaków.
 *Potocki, Jakób, Graf, Helenów.
 Potocki, Maurycy, Graf, Jabłonna.
 Potocki, Maurycy, Graf, Nieporęt.
 Potulicki, Antoni, Graf, Pruszków.
 *Potulicki, Henryk, Graf, Obory.
 Praeker, Waclaw, Skolimów.
 Przedziecki, Reinh., Graf, Zamienie.
 Raciewski, Adolf, Krysk.
 *Radziwiłł, Maciej, Fürst, Zegrze.
 Radziwiłł, Marja, Fürstin, Łowiepol.
 *Rakowiecki, Roman, Skorki.
 Rayzacher, Jan, Tworki.
 *Rejcher, Stanisław, Ożarów.
 Rodkiewicz, Kazimierz, Prażmów.
 Rodkiewicz, Kazimierz, Umiastów.
 Ronikier, Adam, Graf, Zabki.
 *Rosman, Henryk, Bielawa.
 *Rosman, Henryk, Jeziorna.
 *Rozen, Ignacy, Olesin Mały.
 Rudzki, Jan, Kaputy.
 Rylski, Stefan, Łomna.
 Sapański, Józef, Nowo Wola.
 Schlager, Stanisław, Blendówka.
 Schneider, Familie, Jelonki.
 Skibiński, A., Gródek.
 *Skibiński, Józef, Brzezice.
 Skoczelas, Franciszek, Parsyów.
 Sonin, Wiktor, Konotopa.
 Spokorny, M., Rybno.
 Stanilewicz, Seweryn, Blizne.
 v. Stegmann, Baron, Michałów.
 Stolarska, Ludwika, Antoninów.
 *Stopczyka, Karola, Sukc., Kalinowiec.
 Styczek, Paweł, Grabówek.
 *Sulimierski, Władysław, Koneck.
 Suska, Apolonja, Grosów.
 Świątoplek - Czertwertyńska, Zofja, Fürstin, Derdy.
 Świątoplek - Czertwertyńska, Zofja, Fürstin, Palenty.
 Świątoplek - Czertwertyńska, Zofja, Fürstin, Puchaly.
 Świątoplek - Czertwertyńska, Zofja, Fürstin, Raszyn.
 Świątoplek - Czertwertyńska, Zofja, Fürstin, Senkocin.
 *Szaniawski, Zygmunt, Zegrzynek.
 Szczeciński, Antoni, Gorze.

Szczuka, Edmund, Dziekanów.
 Szejder, Alb. Jelonek.
 Szejder, Alb. Szelerki.
 Szpital Sw. Rocha, Rakowiec.
 Szuborski, Grodzisk.
 *Szymański, Franciszek, Kaski.
 *Szymborski, Waclaw, Ustanów.
 *Tarnowski, A., Kamienica Konnica.
 *Tarnowski, A., Konnica Duża.
 Teniszew, Włodzim., Fürst, Marywil.
 Tokuszevska, Helena, Michałów.
 Tokuszewski, Bolesław, Krubki.
 Tryniszewski, Stanisław, Pięscidło.
 Tyszkiewicz, Graf, Wola Grzybowska.
 Waigle, Wilhelm, Erben, Dotrzyn.
 Wardel, Welowa, Magdalenka.
 Wiecek, Józef & Paulina, Karolin.
 Wiśniewska, Wanda, Chylicie.
 *Winnicki, Antoni, Dżbanice.
 *Winnicki, Czesław, Dżbanice.
 Wiśniewska, Marja, Srebrna Góra.
 Wodziński, Gabriel, Zaborówek.
 Woronicki, Fürst, Wierzbno.
 Zakrzewski, Mieczysław, Paluch.
 Zamoyski, Graf, Oltarzew.
 Zargba, Stanisław, Olesin Duży.
 Zaryn, Stefan, Natolin.
 Zwadzki, I., Królikarnia.
 *Zienkiewicz, Konrad, Kobiel.
 Żołędowski, Piotr, Duchnow.
 Żółtowski, Władysław, Mionczyn.
 Zumbach, Eugenjusz, Ursynów.
 Życki, Kazimierz, Renin.

Kreis Wengrow Powiat Węgrowski

Chłudziński, Czesław, Kamionna.
 Chrusciński, Ignacy, Zimnowoda.
 Cielecki, Jan, Paplin.
 Cieszkowski, Graf, August, Ręczyca.
 Dolński, Piotr, Trzebuza.
 Domanski, Karol, Czarnogłów.
 Fabierkiewicz, I., Cierpięta.
 *Filiwicz, Władysław, Sinołęka.
 Holder Eger, Teodor, Korytuca.
 Jarniński, P., Wólka Proszowska.
 Kurella, Rajmund, Osowno.
 Patron, Szmul, Majdan.
 Pawłowski, Jerzy, Janówek.
 Popiel, Ignacy, Turna.
 Prussak, Herman, Wieliczna.
 *Rostkowski, Wiktor, Wierzbno.
 Sierakowski, J., Ostaszki.
 Sierakowski, J., Ostawów.
 Tabor, Ernest, Jaworek.
 Wierciński, M., Wólka Kozłowska.
 Wojtasiewicz, Henryk, Sionna.
 Wrzosek, J., Kwaśnianka und Kopicie.

Kreis Wielun Powiat Wieluński

Abaszalik, Nat., Lenki.
 Antepowicz, Petronela, Makow-szczyzna.
 Auerbach & Lewi, Czernice.
 Berchholz, Olga, Cisowa.
 Berchholz, Olga, Kadlub.
 Berchholz, S-ry, Żytinów.
 Berdajaw, Alex., Kowale.
 Bialecki, W., Staw.
 Bonkowski, Skomlin.
 Bremer, Wald., Żytinów.
 Cimniewski, Jul., Świątkowice.
 Czapski, Kaz., Galewice.
 Darewski, Zyg, Chotów.
 Daszkiewicz, Hel., Kopydłow.
 Domagalski, St. Opojewice.
 Domaniński, Kaz. Szynkielew.
 Dubiel, Jan, Podgrabów.
 Ender, Teod., Kraszkowice.
 Ender, Teod., Raduczycie.

Geczewicz, Konst., Czastary.
 Geczewicz, Konst., Przywory.
 Geczewicz, S-ry, Ciecielów.
 Gerschau, Alex., Pichlice.
 Gerschau, Alex., Pontnow.
 Gerschau, Graf, Wróblew.
 Glücksman, Skrzynow.
 Goldmann, Juda, Rychnowce.
 Gotowecw, Elis, Khatowice.
 Grodzicki, Ig., Olewin.
 Gutkowski, Kaz., Wielgie.
 Herschau, Baron, Sólne, Jaski.
 Heyden, Graf, Biała.
 Heyden, Graf, Bieniec.
 Heyden, Graf, Wierzyce.
 Heyden, Graf, Osiek.
 Jakowicka, Alojzja, Mokrsko.
 Kiedrowska, A., Łagiewniki.
 Kobylański, Wincenty, Pontnowek.
 Kreński, Edw., Maslowice.
 Kreński, Wład., Walichnowy.
 Lopuchin, Tatj., Bolesławiec-Chruscin.
 Lopuchin, Tatj., Kamionka.
 Lopuchin, Tatj., Krzyworzeka.
 Lopuchin, Tatj., Mokrsko.
 Lopuchin, Tatj., Przywory.
 Łubiński, Kaz., Naramnice.
 Łubiński, Kaz., Starzeniec.
 Łubiński, Ed., Laszew.
 Madaliński, Stan., Brzoza.
 Meske, Ozarow.
 Naszczokina, Alex., S-ry, Czastary podchowne.
 Neumana, Wilhelma, Sukc., Krztle.
 Oxner & Luboziński, Kuźnica Grabowska.
 Piński, Teod. & Gebrüder Klotz, Kiepin.
 Potocki, Graf, Praszka-Strojec.
 Prętki, Biała.
 Rembowski, Konst., Teklina.
 Rowiński, Moszek, Hojny.
 Rymarkiewicz, Kaz., Niedzielsko.
 Sądzmierz, Tad., Urbaniec.
 Sieradzki, Żytinów.
 Sokołowski, Nowa Wieś.
 Srednicka, Paulina, Wieruszów.
 Staat, Rustikabank, Wenglowice.
 Stadnicki, Adam & Wichliński, W., Skrzynki.
 Taczanowska, Marja, Lututow.
 Taczanowski, Gust., Ruda.
 Tarnowski & Ciemińska, Rudlice.
 Wodziński, Stan., Krzewów.
 Załuska, Gräfin, Dombrowa.
 Załuski, Graf, Czarnozylły.
 Załuski, Graf, Razyry.

Kreis Wloclawek Powiat Włocławski

Albrecht, Adolf, Wilkowice.
 *Andrzejewski, Emil, Niegibalice.
 *Apanowicz, Kazimierz, Dżianrówce.
 Arndt, Edwin, Świątniki.
 Arndt, Jan, Łanie.
 Arndt, Ludwik, Zielieniewo.
 *Bacciarelli, K., Jądrowice.
 Balkiewicz, J., Unistawice.
 *Bartozak, Franciszek, Franciszkano.
 Bertram, Jerzy, Nowa Wieś.
 Beutler, Żorawice.
 *Bialecki, Teodor, Zabın.
 Biskupski, Wincenty, Zawada.
 Bloch, Paweł, Czuple.
 Błński, Jan, Graf, Osiecz Wielki.
 Bloch, Władysław, Skieroszewo.
 *Borkowski, Waclaw, Spiegowo.
 Borzym, Stefan, Zgłowiączka.
 Bremer, Henryk, Bachorka.
 *Brzosko, Bronisław, Wilkowiczki.
 *Busse, Bolesław, Chalno.
 Busse, Edward, Łagiewniki.
 *Busse, Tadeusz, Redecz Kalny.

*Byszewski, Antoni, Szczytno.
 *Ciechowski, Henryk, Kotulin.
 *Ciechowski, Henr., Rutkowiec.
 *Ciechowski, Wojc., Kamienna.
 Cieszkowski, Graf Aug., Łukowiec.
 *Czaplicki, Lucjan, Jarantowiczki.
 *Czyżewski, Jan, Bzadzka Wola.
 Czyżewski, J., Kłobia Poduchowna.
 Dopierała W., Kępka Szlach.
 Dorenda Andrzej, Rogulin.
 Dorenda, Łukasz, Strzyżki.
 Dudziński, Adam, Dziewczopółko.
 Dulski, Jan, Grabkowo.
 *Dzierżbicki, Kaz., Jaronowo.
 *Feldt, Artur, Czerniewiec.
 *Findelsen, Smilowice.
 Fryszkowski, Fr., Smogorzewo.
 *Gabriel, Jerzy, Olanowo.
 *Gautier, Juliusz, Bodzanówek.
 *Gliński, Józef, Omianowo.
 *Gliński, Kazim., Boniewo.
 *Glińczyczyński, Konst., Kobyła Łąka.
 Golicyn, Fürst Aleks., Kurowo.
 *Gościcki, Stefan, Tullibowo.
 *Górski, Aleksander, Kapitulka.
 *Górski, Michał, Świerczyno.
 *Górski, Teodor, Erben, Galonki.
 *Grodzicki, Bron., Lubraniec.
 Grodzicki, Kaz., Sokołowo.
 Grzegorzewicz, Józef, Brzezie.
 Guziński, Jan, Lubieniec.
 *Haack, Artur, Dębice, Kruszyn.
 Hofman, Frau, Redecz Krukowy.
 *Higersberger, Aleks., Chocen.
 *Higersberger, Stefan, Piotrowo.
 Jąkoszyński, W., Jastrzębiec.
 *Jankowski, Adam, Unistawice.
 *Jerzmanowski, Kazimierz, Zbijewo.
 Icke von, Baron Jan, Stok.
 Icke-Duninowski, Bar. K., Duninowo Nowe.
 *Karpińska, Wola Adamowa.
 Karwat, Luc., Kruszynek Zamyślin.
 *Kawczyński, Feliks, Hornówek.
 *Kiedrzyński, Kazimierz, Sutkówce.
 Knezyr, Leonard, Rogalki.
 *Konecki, Zygmunt, Bogusławice.
 *Koziorowski, Józef, Zawada.
 *Kretkowski, Ignacy, Grodno.
 *Kretkowski, Leon, Baruchowo.
 Kretkowski, Leon, Zakrzewo.
 *Kretkowski, Stef., Wiestawice.
 *Kronenberg, Baron Leopold, Brzezie.
 Kryger, Wilhelm, Świętosław.

*Krzyszowski, H., Falborz.
 Kuliński, Jan, Krzywa Góra.
 *Kunkiel, Julian, Kaniewo.
 Kunkiel, Rudolf, Łąki Wielkie.
 Lewandowski, Tomasz, Skibice.
 Lewandowski, Wojciech, Dąbrówka.
 *Łuszczewski, Jan, Guzów.
 *Łutowski, Józef, Brzeźce Kujawski.
 *Makowski, Józef, Dąbrówka.
 Matecki, Wawrz., Opielanka.
 Michalis, K., Nowa Wieś n. Michał.
 *Mirosławski, Jan, Kościelna Wieś.
 *Morzycki, Konstanty, Rzezew.
 *Morzycki, Lucjan, Brzyszewo.
 Neryng, Artur, Szczutkowo.
 *Nosarzewski, Józef, Skórzno.
 *Okolo-Kulak, Kazim., Siewiersk.
 *Orpiszewski, Ludw., Kłubka.
 *Orpiszewski, Wład., Krzewie.
 *Ossowski, Kazimierz, Dąbrówka.
 *Ossowski, Mieczysław, Bieszyn.
 Ossowski, Wiktor, Bieszyn.
 *Otto, Zygmunt, Zydowo.
 Paprocki, Wojciech, Świącwin.
 Peuker, Albert, Wiktorowo.
 *Piaszczyński, K., Borzymowice.
 Piaszczyński, St., Wola Nakonowa.
 Piaskarski, Bernard, Rabinowo.
 *Przywieczerski, J., Paborek.
 *Przywieczerski, J., Pikutkowo.
 Przywieczerski, K., Mikołajki.
 Rasz, Karol, Łakno.
 *Rutkowski, Wład., Krowiec.
 Sarré, Karol, Szewo Wielkie.
 Sikorski, Jan, Sulkówek.
 *Siniarski-Czaplicki, Jan, Borzymie.
 *Siniarski-Czaplicki, Jan, Niemojewo.
 *Smitkowska, Helena, Kurowo.
 *Sokołowski, Antoni, Alfons, Kępka Szlachecka.
 *Sokołowski, Henryk, Wysocin.
 Sokolowski, M., Wysocin.
 Stasiński, Stanisław, Głuszynek.
 *Steinborn, Janusz, Strzyżki.
 *Stokowski, Józef, Wichrowice.
 *Stokowski, Stanisław, Ossowo.
 *Strasburger, Józef, Krowiec.
 *Sulimierskiego, Józefa, Erben, Świerczynek.
 Sulimierski, Stefan, Howo.
 *Syski, Ignacy, Dąbie.
 Świątkowski, Józefat, Sulków.
 *Szajewski, Ignacy, Dąbie.
 *Szałwiński, Gabryel, Lijewo.

Szczepkowski, F., Paruszewice.
 Szempliński, Leon, Katarzyna.
 Szykowski, Stanisł., Łąki Markowe.
 Szykowski, Stanisław, Niemojewo.
 *Tabaczyński, T., Redecz Wielki.
 *Węgliński, W., Bodzanowo.
 *Werner, Karol, Chodeczek.
 *Wilkoński, Józef, Łąki Markowe.
 *Wiłski, Zygmunt, Bielawy.
 *Wodzyński, Jan, Benedykt, Grójec.
 *Wodya, Jan, Smółsk.

Kreis Włodawa Powiat Włodawski

Babski, E., Wola Wereszycyńska.
 Bank Włosciański, Romaszki.
 Biernacki, W., Sosnowica.
 Boretti, Józef, Kulczyn.
 Czarkowski, Piotr, Chmielów.
 Czupryński, Antoni, Dębowiec.
 Dmochowski, Zdzisław, Polubieze.
 Gąsowski, Antoni, Wielkopole.
 Gołębiowski, T., Wereszycyn.
 Grodzicki, Wincenty, Siemien.
 Janowski, A., Turna Włod.
 Karpiński, C., Nowy Andrzejów.
 Karpiński, Stanisław, Wytuczno.
 Karpiński, W. ss., Łysocha.
 Kowalewski, W., Wereszycyn.
 Krasowski, G., Psia Wola.
 Kraszewski, Mieczysław, Romanów.
 Libiszewski, T., Sosnowica.
 Liphczyński, Leon, Kolano.
 Lucht, Władysław, Załowcze.
 Łuczynski, Ignacy, Sobibór.
 Markowski, Eugeniusz, Stalno.
 Mierzynski, Alfred, Opole.
 Niemirycz, Jadwiga, Uhrusk.
 Perkowski, Józef, Wielkopole.
 Pływaczewski, Józef, Irenów.
 Podbielski, Al., Dubów Biały.
 Ratajewicz, Paweł, Dolholiska.
 Targoński, Józef, Mosty.
 Targowski, Józef, Dubów Włod.
 Wojtkowski, J., Wereszycyn.
 Zalewski, Henryk, Hołowno.
 Zaluska, Józefa, Bruss.
 Zamoyski, August, Graf, Różanka.
 Zamoyski, Tomasz, Graf, Jabłoń.
 Zasielski, Leon, Zdanówka.
 Zembrzusi, Aleksander, Głębokie.
 Zieliński, Czesław, Wereszycyn.
 Zochowski, Józef, Czortówka.

General-Gouvernement Lublin Generał-Gubernatorstwo Lubelskie

Kreis Bilgoraj Powiat Bilgorajski

Boduszyński, Miecz., Tarnowola.
 Kiełczewski, Józef, Sól.
 Malhomme, Adam, Sól.
 Matczyński, Tomasz, Łukowa.
 Miller, Jan, Dąbrowica Dwór.
 Niewęglowski, Wiktor, Ciotusza.

Kreis Busk (Stopnica) Powiat Buski (Stopnicki)

Barzykowski, Jan, Równiny.
 Bieliński, Stanisław, Żydów.
 Borenstein, Henryk, Piasek Wielki.
 Bronikowski, Andr., Januszkowice.
 Bronikowski, Bronisław, Niecieślawice.
 Bronikowski, Wacław, Gadawa.
 Buczwński & Zakrzewski, Łataniec.
 Byszewski, Ludwik, Hołudza.
 Danielecki, Stanisław, Janowice.
 Daniewski, Solec.

Domański, Włosnowice.
 Poltański, Busk.
 Gołębiowski, Tuczepy.
 Grabowski, Zbrodziejce.
 Grunert, Zygmunt, Lisów.
 Jeziński, Jan, Klepce Górne.
 Jeżowski, Czesław, Żerniki Górne.
 Kalinka, Edward, Bosowice.
 Kitzman, Stefan, Szczytniki.
 Kośmider, Wola Sokrzycka.
 Kowalczewski, A., Niziny.
 Kromkowski, Ludw., Badrzychowice.
 Kulesza, Stan., Skórzów.
 Lenin, W., Chotelek.
 Linowski, Adam, Smogorzów.
 Lipińska, Olga, Strzażków.
 Łuniewski, Gabryel, Gnojno.
 Malewski, Jarosławice.
 Mendelman, Fiszal, Brody Duże.
 Michałowski, Stan., Maleszowa.
 Nowakowski, Stanisław, Szaniec.
 Patek, Stanisław, Radzanów.
 Plaeske, Oskar, Sędziejowice.
 Popiel, Michał, Wójcza.

Popiel, Paweł, Kurozwęki.
 Przewłocki, Głuchów.
 Pytkowski, Zdzisław, Śladków duży.
 Radziwiłł, ks. Maciej, Sichów.
 Remiszewski, Adam, Zagorzany.
 Sulimierski, Balice.
 Tański, Kazimierz, Łąglewniki.
 Targowski, Jan, Topola.
 Tuchowski-Skarbek, Jan, Skaryślawice.
 Walchowski, Andrzej, Zborów.
 Wardzichowski, Józef, Baranów.
 Węclawowicz, Lubania.
 Winnicki, Skrobaczów.
 Wrangiel, Ogledówek.
 Wysocki, Henryk, Grabki duże.
 Zaborowski, Jan, Brody małe.
 Zakrzewski, Stanisł., Przededworze.
 Zarański, Karol, Brzozówka.
 Zarecki, Leopold, Zaborze.
 Zarzycka, Sieczków.
 Zembrowski, Górki.
 Zembrzusi, Władysław, Jastrzębiec.
 Zychowicz, Zagajów.

Kreis Chelm Powiat Chełmski

Białkowski, Stanisław, Busowno.
Budyń, Józefat, Rewojewice.
Czachowski, Tadeusz, Siedliska.
Domaszowski, Stanisław, Krzywo-
wola.
Drań, Ludwik, Zadębie.
Dybicki, Adam, Staw.
Falkowski, Michał & Wacław,
Strupin.
Fudakowski, Bronisław, Uher.
Garszyński, Bogdan, Olchowice.
Gintowt Stefan & Mikołaj, Janowice.
Gorzkowski, Józef, Busowno.
Gutowski, Władysław, Husynne.
Janisławski, Ksawery, Niedziałowice.
Karpiski, Stanisław, Hniszów.
Kiciński, Mieczysław, Kanie.
Kozłoman, Władysław, Gałęzów.
Lechnicki, Felician, Serebryszczce.
Morawski, Mieczysław, Stajne Złote.
Oledzki, Ludwik, Chylin.
Orsetti, Marya, Swierze.
Piatkowski, Jan, Mogilnica.
Poletylo, hr. Fran., Wojsławice.
Popiel, Konstanty, Okrzw.
Przanowski, Leon, Krasne.
Rostworowski, Antoni, Mieljów.
Rzewuski, Dominik, Dębiny.
Rzewuski, Dominik (j.), Sielec.
Rzewuski, Wacław, Kasian.
Smorczewski, Kazimierz, Antonin.
Stecki, Jan, Łańcuchów.
Szczęsny, Władysław, Gotówka
Kozia.
Szulc, Augustyn, Lipówek.
Węgliński, Władysław, Łowcza
Dwór.
Wesołowski, Franciszek, Strupin.
Załuski, Henryk, Kulik.

Kreis Hrubieszow Powiat Hrubieszowski

Białkowski, Robert, Wereszyn.
Bielski, Jan, Trzeszczany.
Chruściel, Bohdan, Iwanki.
Chrzanoński, Edward, Moroczyn.
Głębocki, Jan, Malice.
Głowczewski, Anastazy, Hółtuzno.
Horodyski, Suke., Zaborzce.
Kaminer, Lipa, Skryhiczyn.
Kiciński, Jerzy, Białopole.
Kołaczowski, Edward, Stasin.
Komorowski-Suffczyński, hr. Adam,
Hostynne.
Łobaczewski, Wojciech, Persoło-
wice.
Metelski, Jan, Metelin.
Młowicz, Karol, Modrynice.
Młowicz, Władysław, Modryn.
Młowicz, Tomasz, Metelin.
Olechowski, Antoni, Bohutyce.
Ostroróg-Wolski, hr. Antoni, Wolica
Podhorecka.
Piotrowski, Aureli, Łasków.
Podhorecki, Edward, Cichoborz.
Podhoroński, Leon, Hrebenna.
Pohorecki, Roman, Teriebienie
Dwór.
Roniker, hr. Bohdan, Łuszczew.
Rozensztrauch, Michał, Skryhiczyn.
Rudnicki, Faustyn, Ornadowice.
Rudnicki, Jan, Obrowice.
Rudnicki, Jan, Tuczepy.
Rulikowski, Jan, Mastomęczce.
Rulikowski, Wincenty, Mirze.
Rulikowski, Kazimierz, Szychowice.
Skomorowski, Stanisław, Skomo-
rochy.
Tuszowski, Edward, Chyżowice.
Wejchert, Henryk, Szyszowice.
Więkowski, Edward, Zadubce.
Wierzbicki, Leon, Horodło.

Kreis Janow Powiat Janowski

Boduszyńska, Zofja, Stawki.
Grabowski, Stanisław, Pasieka.
Hempel, Leon, Skorzyce.
Kielezawski, Wład., Szczeczn.
Klementowicz, Konstanty, Olbiecin.
Kłoc, Karol, Budnik Zakrzowiecki.
Kossowski, Konst., Kwiatkowiec.
Marciński, Gracjan, Bliskowice.
Niwiński, Jan, Opoka.
Niwiński, Antoni, Wielki.
Piasecki, Antoni, Popkowiec.
Piskorski, Albin, Wola Studziańska.
Przanowski, Wojciech, Potoczec.
Strzelecki, Witold, Łysaków.
Świada, Gustaw, Wierzechowska.
Tarnowski, hr. Sz., Zdzichowice.
Węglińska, Marya, Ostrów.
Zakrzewski, A., Suchawółka.
Zembrzowski, Piotr, Moniaki.

Kreis Jendrzew Powiat Jędrzejowski

Anienków, Włodzimierz, Lipa.
Arzt, Stanisław, Wojciechów.
Bielski, Gustaw, Deszno.
Biernacki, Wincenty, Jaronowice.
Biernacki, Władysław, Cierno.
Borkowski, Piotr, Rzeszówec.
Borkowski, Stanisław, Lipno.
Borkowski, Zygmunt (Pächt.), Ciśle.
Bukowiński, L., Nawarzyce Leśne.
Chwalibóg, Władysław, Pawłowie.
Dębski, Władysław, Podgaj.
Dowski, Józef, Strzeszkowice.
Gogolewska, Zofja, Warzyn.
Górski, Stanisław, Motkowice.
Grabowski, Antoni, Lasochów.
Herz, Kazimierz (Pächt.), Brzezcie.
Hussarzewski, Edward, Krzęcicie.
Jeżewski, Jan, Korytnica i Jawor.
Knaut, Ottomar (Pächt.), Przylęczonek.
Komorowski, Bolesław.
Kosicki, Prot., Ślecia.
Kozłowski, Henryk, Łowinia.
Krasowski, J., Zakrzów.
Kruszewski, Ignacy (Pächt.),
Brzezcie.
Krzywoszewski, K., Jasionna.
Kugler, Bolesław (Pächt.), Mstyczów.
Łanckoroński, Graf Karl, Kle-
mencie.
Łanckoroński, Graf Karl, Zielonki.
Laskowski, Henryk (Pächt.),
Mieronice.
Linowski, St., Piotrkowice P.
Łuszczkiewicz, Edward, Zagaje.
Łuszczkiewicz, Józef, Stawy.
Majewski, Wład., Kotnie i Chwałce.
Mikutowicz, Bronisław, Mańchów.
Milutin (Donationsgut) Ciesle i
Biorenda.
Mroński, Kazimierz, Sędowice.
Nowakowski, Gustaw, Łasków.
Olszowski, Zygmunt, Mieronice.
Pleszowski, Janasz, Pierścien.
Radziwiłł, Fürst, Ferdin., Chyca.
Radziwiłł, Fürst, Ferdinand, Na-
głowice.
Rajzman, Aron, Sobków.
Różycy, Henryk, Opatkowice
Murowane.
Sęczykowski, Wincenty, Chmie-
lowice.
Sikorski, Jan, Marjanów.
Ślaski, Jerzy, Dymant.
Sokolnicki, Kazimierz, Ludynia.
Suchecka, Anna, Rakoszyn.
Suchecki, Andrzej, Rembieszyc.
Szymanowski, Michał, Mokrosko
Dołne i Górne.
Tiede, Feliks, Karsznice.
Wielopolska, Fürstin, Eliza, Krzelów

Wielopolski, Fürst, Aleksander.
Grylczek, Tur, Mieszawa.
Wielowiejski, Stefan, Lubcza.
Wielowiejski, Wład., Przewody.
Winnicki, L. (Pächt.), Niegosławice.
Zapalska, Antonina, Sielec.
Zembrzowski, Bohdan, Chorzewa.
Zubrzycki, Juljan, Grudzyń.

Kreis Kielce Powiat Kielecki

Bakunina, Jenerala Suke., Korczyn
(Pächter Pruszak, Aleks.).
Bakunina, Jenerala Suke., Snoch-
wice (Pächter Łazuka, Jan).
Bemni, Konst., Łączna (Pächter
Bauern).
Benno, Helena, Wilków (Pächter
Olszewski, Stanisław).
Bieniecka, Irena, Morawica i
Jastrzębiec.
Bronikowski, Kaz., Wólka Klucka
i Kopytowo.
Budylin, Kostomłoty i Boryk
(Pächter Prass, Herszel).
Burkoecki, Józef, Marjanów.
Czerski, Marein, Wolica.
Dobiecki, Eust., Łopuszno (Pächter
Mikolajewski, M.).
Dobiecki, Eust., Watalin (Pächter
Mikolajewski, M.).
Dobrowolski, Al., Deleszyce.
Dobrowolski, Al., Ciekoty (Pächter
Rostowski, Feliks).
Dobrowolski, Al., Huta Nowa
(Pächter Wegierski, Leon).
Dobrowolski, Al., Podmarysz
(Pächter Torko, Józef).
Eismund, Szecepan, Aleksandrówek.
Frey, Adolf, Czartowski Las.
Gacko-Danilowicz, Gejzy.
Gorbaszewicz, Katarzyna, Sztydłówek
(Pächter Misiewicz, Jan i Ignacy).
Gromiecki, Marysz.
Gromeko, Konstanty, Gromeki.
Gromicka, Konst., Radomice
(Pächter Chrystowski, W.).
Hempel, Joachim, Wolica.
Horn, Eleonora, Śniadka (Pächter
Skorupiński, Józef).
Hubenet, Marja, Szewce (Pächter
Kozitowski, Piotr).
Karzew, Jerzy, Dębno (Pächter
Linowski, Kazimierz).
Karzew, Jerzy, Podzamcze Bodzen-
tyńskie (Pächter Golebiowski,
Boł).
Karzew, Jerzy, Rządowy (Pächter
Olszewski, Stanisław).
Keller, Graf, Cedro Mazur (Pächter
Marusińska, Helena).
Keller, Graf, Mastów (Pächter Gu-
mowski, Jan).
Keller, Graf, Nowy Folwark (Pächter
Siemoniński, Michał).
Keller, Graf, Wola Kocpowa (Pächt.
Lenartowicz, Jan).
Kosińskiego, Feliksa, Suke, Machoci-
ce (Pächt. Kosińska, Stanisława).
Kozłowski, Aleks. & Antoni Pud-
nowski, Dąbrowa.
Kozłowski, Podzamcze.
Kredyner, Baron, Sieradowice
(Pächter Pniewska, Stefania).
Kulmanowicz, Jakób, Komorki
(Pächter Białowieski, Juljan).
Leluchin, Lułowizna (Pächter Wac-
ława, Osieckiego Suke.).
Majątek Państwowy, Brzechów
(Pächter Bauern).
Majątek Państwowy, Ruda (Pächt.
Bauern).
Majątek Państwowy, Słopiec
Pächter Tomal, Józef.
Mauve, Karl, Szczecno.
Michalski, Stan., Górki, Strzeleszyce.

Milutinowa, Brzeziny i Wola Boska (Pächter Zmichowski, Hyacent i Osiecki Feliks).
 Milutinowa, Zabędziów (Pächter Kędradzi, Antoni).
 Milutin, Jerzy, Bileza Pächter Szeller, Tadeusz.
 Nowak, Henryk, Czarnów.
 Nowakowski, Innocenty, Nowek.
 Pażzewski, Alfons, Bolmin, Jedlnica.
 Zabieniec, Mieluchony, Papiernia.
 Piatkowski, Bronisław, Słowik (Pächter Wieczorek, Jan).
 Pietraszewski, Leon, Trzcianka (Pächter Pytlewski, Włod.).
 Płaziński, Bohra.

Papławski, Adam, Oblegór Wielki.
 Popławski, Adam, Promnik.
 Popławski, Adam, Ruda.
 Pudowski, Witold, Skiby.
 Rajzman, Jendel i Tyto Gotliba Suke., Ludwików.
 Rothart, Morek, Czarna.
 Siemienow, Paweł, Górno (Pächter Biszczynski, Jan).
 Sienkiewicz, Henryk, Oblegórek (Pächter Płaziński, Bracia).
 Sienkiewicz, Włodzimierz, Cmińsk.
 Sierpiński, J., Zgórsko.
 Skibiński, Leon, Aleksandrówka.
 Storożenko, Włodzim., Podzamcze (Pächter Kaminer, L. & H.).
 Stefański, Stan., Młynki i Podmiełuchów.
 Stiuwlewa, Aleks., Erben, Cisów (Pächter Żarnowski, Stefan).
 Szatek, Nałęczów.
 Szware, Aleksander, Wólka Malinowska (Pächt. Rykowska, Józ.).
 Trydul, Józef, Piękło (Pächter Kosiński, Walenty).
 Wielocha, Jan, Buzdrawa i Drabów.
 Wielowiejski, Stefan, Dobra (Pächter Reborn, Kaz.).
 Wójcicki, Józef, Sitkówka.
 Wojniłowicz, Piekoszów.
 Zelman, Haim, Tokarnia.

Kreis Kozenice Powiat Kozienicki

Czapliński, Ludwik, Sycyna.
 Czapliński, Tadeusz, Janowice.
 Godycki, Mieczysław, Janowice.
 Herniczek, Marya, Bronowice.
 Herniczek, Sylwester, Sarnów.
 Jagmin, Marjan, Ludwików.
 Karczewski, Stanisław, Strykowiec Górne.
 Komornicki, Franc. i Jan, Grabów n/Pil.
 Lenkiewicz, Sobiesi., Grabów nad Wisłą.
 Lipski, Romuald, Starczyn.
 Olszewski, Adam, Janików.
 Ostroróg, Graf Edmund, Leżenice.
 v. Plewński, Seweryn, Boguszewo.
 Przedziecki, Graf Józef, Policzna.
 Targowski, Stanisław, Policzna.
 Trepka, Stefan, Baryczka.
 Wilfort, Aleksander, Przytyk.
 Woniarski, Aleks., Kozenice.
 Zamoyski, Graf Jan, Magnuszew.
 Zamoyski, Graf Jan, Trzebień.
 Zarząd dóbr, Anielińska Kępa.
 Zarząd dóbr, Brzusa.
 Zarząd dóbr, Mniszew.
 Zarząd dóbr, Regów.
 Zawadzki, Kazimierz, Zatały.
 Zawadzki, Stanisław, Czarnolas.

Kreis Konecki Powiat Konecki

Bzowski, Józef, Bobrowniki.
 Czapliski, Karol, Stanowiska.

Dembiński, Stefan, Borkowice.
 Derseville, Bronisław, Gowarczów.
 Godycki-Gwirko, Feliks, Janowice.
 Jakubowski, Włodz. i Tad., Fatków.
 Jankowski, Alfred, RudaMałenięcka.
 Kanigowski, Tymoteusz, Sokolów.
 Łački, Antoni, Radeatów Sztydowiecki.
 Mędrzecki, Stanisław, Ludwinów.
 Moryciński, Władysław, Gielzów.
 Plater-Broń, Graf Józef, Niekań.
 Rauszer, Stanisław, Grzegorzewice.
 Rytel, Teofil, Skape.
 Szaniawski, Zbigniew, Dobromierz.
 Tarnowski, Graf Juliusz, Końskie.
 Zamoyski, Graf Władysław, Pilczyca.

Kreis Krasnystaw Powiat Krasnostawski

Białecki, Tadeusz, Stryjów.
 Białosuknia, Walenty, Chłanów.
 Bujalski, Stanisław, Zosin.
 Bukraba, Adam, Piaski Ruskie.
 Chałady, Franciszek, Bobrowe.
 Dąbrowski, Karol, Zabno.
 Domański, Piotr, Chorupnik.
 Domosławski, Stanisław, Oriów.
 Drużyłowski, K., Wielochy.
 Epsztajn, Leon, Dąbie.
 Epsztajn, Oskar, Pilaszkowice.
 Feferkorn, Moszek, Spławy.
 Fleszyński, Tadeusz, Maczów.
 Florkowski, Józef, Fajslawice.
 Florkowski, Juliusz, Wygnanowice.
 Grabowski, H., Wirkowice.
 Grocki, S., Tarnawa Główna.
 Hempel, Stanisław, Nowiny.
 Horczak, Władysław, Stawce.
 Huskowski, Stanisław, Czerniec.
 Janisławski, A., Średnia Wieś.
 Kamiński, Konstanty, Tarnawa.
 Kiwerski, Wacław, Wierzbica.
 Koszarski, Jerzy, Siemnica Różana.
 Kowerski, Jan, Krzywe i Olszanka.
 Kozaryn-Okulicz, Ksaw., Krupe Nowe.
 Kucharski, F., Giełczew.
 Leszczyński, Antoni, Nowy Dwór.
 Margulies, Berus, Tarzymiechy.
 Markiewicz, Miecz., Żółkiewka.
 Mogilnicka, Eliza, Bzowiec.
 Ostrowski, Józef, Baroki.
 Plewński, Leopold, Orchowiec.
 Poletywo, Graf, Jan, Krasniczyn.
 Radziejowski, Hugo, Wola Studziańska.
 Ruchowski, Wł., Płonka.
 Sajkiewicz, Adam, Maszów.
 Skawiński, Wacław, Gorzków.
 Smorzewski, Feliks, Stryjów.
 Smorzewski, Jan, Żdżanne.
 Starnawski, Leon, Guzówka.
 Starnawski, Tadeusz, Bzito.
 Suchodolski, Edward, Mościska.
 Szczyrkowski, W., Surechów.
 Szpynger, Jakob, Markiewiczów.
 Thones, Ludwik, Ostrzyca.
 Treczyński, Jan, Czyżówka.

Kreis Lubartow Powiat Lubartowski

Badke, Jan, Przymuszew.
 Bernat, Bronisław i Ludwik, Dys.
 Budny, Ignacy, Niemce.
 Chromiński, Kazimierz, Pałecznicza.
 Cott, Wacław, Czerniejów.
 Kuszell, Wacław, Samokleski.
 Lachert, Wacław, Ciechanki.
 Łoś, hr. Wincenty, Ożarów.
 Miller, Adolf, Ossowa.
 Ostrowski, hr. Juliusz, Zawieprzycze.
 Suchodolski, Antoni i Roman, Kazów.
 Tyrawski, Jan, Żulin.

Zamoyski, Konst., hr. Ordynat, Kozłówka.
 Zarząd dóbr, Michów.

Kreis Lublin Powiat Lubelski

Benke, Emil, Motycz.
 Boduszynski, Stanisław, Poduszyn.
 Bogusławski, Józef, Łęczno, Siostrzytów.
 Bibrych, Ludwik, Ossowa.
 Bieliński, Adam, Turka.
 Brzeziński, Stanisław, Strzeszkowice.
 Budny, Antoni, Bychawa.
 Budny, Nikodem, Jastków.
 Cisiwki, Teofil, Rudnik.
 Chrzastowski, Wincenty, Marciniówka, p. Chomejska.
 Ciemniński, Adam, Horodyszczce, p. Chelm.
 Dąbrowski, Wincenty, Zaraszów.
 Dąbczender, August, Pionszowice.
 Dekert, Gotlib, Wilczopolie.
 Dobrski, Maks i Wacław, Chmielnik.
 Domański, Ludwik, Trzydnik Duży.
 Domański, Tadeusz, Dębskizaczna.
 Drat, Jakob, Ossowa.
 Drat, Juliusz, Babin.
 Drecki, Józef, Krzesimów.
 Gawlikowski, Leon, Jakobowice Końskie.
 Gosiewski, Leon, Radlin.
 Graf Władysław, Tartary.
 Grin, Jan, Franciszków.
 Grodzicki, Tadeusz, Jakobowice murów.
 Grün, Piotr, Popławy.
 Hess, Wilhelm, Dominów.
 Jonat, Gustaw, Grały.
 Judejko, Aleksander, Marjanówka.
 Iwański, Jan, Gardzienice.
 Kijok, Kazimierz, Kozice Górne.
 Kisielnicki, Włodzimierz, Kozice Dolne.
 Kłobski, Ludomir, Lemszczyzna.
 Kochanowski, Jan i Adam, Łopiennik.
 Konrad, Juliusz, Dąbrowica Dwór.
 Kozaryn-Okulicz, Roman, Kieleczewice.
 Krebs, Wilhelm, Stawin.
 Kryński, Leon, Śledziska.
 Kuźnieki, Stanisław, Krężnica Okragła.
 Lembe, Gotlib i Otto, Radawczyk.
 Lange, Ferdynand, Ossowa.
 Ligowski, Bronisław, Jabłonna.
 Ligowski, Kornel, Matczyn.
 Lipski, Leopold, Borzęciniec, Ługów.
 Litka, Edward, Niedrzwica Wielka.
 Łoś, hr. Witold, Adamów, Piotrowice.
 Łazuka, Jan i Walenty, Uniszowice.
 Malhomme, Adam, Motycz.
 Michałowski, Bronisław, Rury.
 Napiórkowski, Antoni, Kierz.
 Nowicki, Henryk, Łuszczów.
 Osiecki, Klemens, Babin.
 Pankowski, Antoni, Podole.
 Piaszczyński, Kazimierz, Snopków.
 Poniatowski, Kazimierz, Jaszczów.
 Popławski, Józef, Palikije.
 Popławski, Tomasz, Biskupice.
 Przewoćki, Konst., Wola Gałęzowska.
 Rohland, Jan, Tuszów.
 Rohland, Paweł, Zabia Wola.
 Rojowski, Tadeusz, Bystrzyca.
 Rojowski, Kazimierz, Sobjanowice.
 Rułkowski, Zygmunt, Meigiew.
 Rzewuski, Józef, Wola Stawinska.
 Sachs, Henryk, Eronowice.
 Scipio del Campo, hr. Edmund, Brzeźce.
 Skawiński, Klemens, Sienniczka.

Sobieszczanski, Kwiryn, Konstantynów.
Sobieszczanski, Zygmunt, Weglin.
Sokolowski, Eugenjusz, Sieprawki.
Spos. Kazimierz, Stróża Kosarzewska.
Stadnicki, hr. Józef, Radawiec Wielki.
Stadnicki, hr. Juliusz, Osmolice.
Turowski, Cyprjan, Kosarzew.
Wejsberg, Tobiasz, Kalinówka.
Włocki Zdzisław, Bychawka Dwór.
Zarządk Józef, Bełzyce.
Zarząd dóbr, Sobieszczany.

Kreis Miechow Powiat Miechowski

Amouraux, Józef, Zuborzycza.
Bank Włościański:
Książ Mały (Pächter: J. Wagner).
Falniów (Pächter: Bauer).
Smroków (Pächter: Rożekci).
Parkoszowice (Pächter: Wit Morawski).
Szczepanowice (Pächter: Wit Morawski).
Poradów (Pächter: Józef Saski).
Przesławice (Pächter: P. Nowiński).
Komorów (Pächter: Józef Dębski).
Pietrzewice (Pächter: Adam Szawelski).
Jaksice (Pächter: Walter).
Bukowska Wola (Pächter: St. Działnot).
Uniejów (Pächter: Tad. Siekierzewski).
Wielko-Zagórze (Pächter: P. Szpar).
Strzeżów (Pächter: P. Policzkievicz).
Siedliska (Pächter: J. Kolasiński).
Pstroszyce (Pächter: Kaz. Dziarkowski).
Kalina Mała (Pächter: J. Jasiecki).
Chodów (Pächter: T. Siekierzeński).
Bocheński, Adolf, Cuszów (Pächter: Ign. Bulicz).
Bocheński, Adolf, Cuszówek (Pächter: Rychlowski, Jerzy).
Bocheński, Leon, Nadzów.
Bocheński, Leon, Bolów.
Bogujski, Stan., Pieczanogi.
Bogujski, Stan., Ibramowice.
Bukowski, Roman, Mąkocice.
Byszewska, Gluzy.
Byszewska, Działudzyce.
Chaber, Obrzeżowice.
Chrzanowski, Narama:
Dąbrowski, Tad., Michałowice.
Dąbski, Teofil, Pozyca.
Dąbski, Teofil, Marjanów.
Dąbski, Tomasz, Kalina Wielka.
Deskur, Nachf., Ostrów (Pächter: Rulikowski).
Deskur, Nachf., Janów (Pächter: Rulikowski).
Dyakowski, Młodziejowice.
Dyakowski, Mastomiąca.
Działnot, Stan., Giebułtów.
Dziarkowski, Br., Wola Węglawska.
Dziedzicki, Adam, Klimontów.
Gacek, Wawrzyn, Kozów.
Godlewska, Kończycze.
Godlewski, Stefan, Markocice.
Golembowski, Wacław, Pogwizdów (Pächter: Jerzy Grodzicki).
Golembowski, Wacław, Marciańkowiec (Pächter: Jerzy Grodzicki).
Golembowski, Wacław, Uniejów (Pächter: Jerzy Grodzicki).
Gorczyński, Adam, Majkowiec.
Gostkowski, Florian, Opatkowice.
Grabkowski, Br., Śladow.
Jagnięski, Konstanty, Łuczycze.
Jakubowski, Zdzisław, Nieczwojowice.
Jarzębski, Józef, Jazdowice.
Kariowicz, Aleks. Więckowice.

Karłowicz, Aleks, Karwin.
Karulska, Tekla, Dalewice.
Kleszczyński, Bogusław, Strzeszowice.
Kleszczyński, Bogusław, Szczepanowice.
Kleszczyński, Bogusław, Polanowice.
Kleszczyński, Bogusław, Redziny.
Kleszczyński, Bogusł., Marszowice.
Kleszczyński, Bogusł., Radziemice.
Kleszczyński, Bogusł., Turzyna.
Kochanowski, Andrzej, Żydów.
Kosiński, Bolesł., Trzonów.
Kowalski, Stanisław, Grembocin.
Kozłowicz, Aleksander, Wawrzeńcycze (Pächter: Wojnarowicz).
Kozłowicz, Aleksander, Złotniki (Pächter: Ewa Gawrońska).
Łączki, Włodzimierz, Janowiczki.
Łazanowski & Co., Marjanów N. 1.
Lisicki, Seweryn, Margi.
Lisicki, Seweryn, Pobiebnik Wielki.
Machinow, Elisabeth, Łętkowice (Pächter: Bauer).
Michałowski, hr. Józef, Jakubowice.
Michałowski, hr. Józef, Zagrody Jakub.
Michałowski, hr. Józef, Stagniowice.
Milewski, Adolf, Wysocice.
Meusenkauff, v. Nikolaus, Nowy Dwór (Pächter: J. Dotkiewicz).
Minzewski, hr., Czechy.
Morawski, Witold, Mianocice.
Morawski, Witold, Małoszów.
Morawski, Witold, Brzeziny.
Morstin, hr. Henryk, Igałomia.
Morstin, hr. Ludwik, Święcice.
Morstin, hr. Ludwik, Pławowice.
Morstin, hr. Ludwik, Kowary.
Mucharowa, Walerja, Przemęczany.
Nabokow, Dymitr, Granów (Pächter: St. Kłosiński).
Nabokow, Dymitr, Bazary (Pächter: Johann Zdeb).
Nabokow, Dymitr, Kacice (Pächter: Johann Kowalski).
Nabokow, Dymitr, Sosnowka (Pächter: Goldkorn, Meier).
Nieżłowska, Marja, Przybysławice.
Nowakowski, Julian, Las, Jelezca, Zosin.
Olszewski, Bronczyce.
Olszewski, M. & A. Landner, Iwanowice.
Pawłowicz, Aleksander, Winiary (Pächter: Bauer).
Percys, B-cia, Brydzyn. (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Nasiechowice (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Dziewięcioly (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Jannszowice (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Lipna Wola (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Lososkowice (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Słomnicki (Pächter: Bauer).
Pisariew, Wiera, Miłocice (Pächter: Bauern).
Podiel, Eustachy, Czaple Wielkie.
Popiel, Eustachy, Ewelinów.
Potocka, hr. Marja, Piotrkowice Małe.
Radwan, Stan., Rawalowice.
Radziejowski, St., Trzebienice.
Radziejowski, St., Zychów.
Remiszewski, Gruszów.
Romer, hr. Eustachy, Czaple Małe.
Rudzki, Krzysztof, Zarogów.
Rzewuska, Paulina, Kuchary Leśne.
Schönthal, Alter, Buszków.
Schönthal, Alter, Słupów.
Schönthal, Alter, Toporów.
Schwimer, Ch. J., Koscejęw.
Schwimer, Ch. J., Opat.

Semeka, Olga, Gruszów.
Semeka, Olga, Hebdów (Pächter: Józef Mieszkowski).
Semeka, Olga, Nerkanowice.
Semeka, Olga, Mniszów.
Seweryn, Michał, Chobendza.
Sikorski, Józef, Dziemiejówce.
Sklenarski, Józ., Górka Stagniewska.
Spor, Romuald, Rzemiejęce.
St. Lazarus Spital (Kraków).
Tropiszów (Pächter: H. Wójcicki).
Strzyżewski, Stan., Marcinowice.
Szańkowski, Teofil, Wierzbno.
Szańkowski, Ant., Kępie.
Szczesnowicz, Wincenty, Góry Miechowskie (Pächter: Bauern).
Szmul, Laski koscejęwskie.
Szrednicki, Kaz., Tomaszów.
Szyca, Adolf, Kowala (Pächter: Kołatorowicz).
Warehol, Józef, Jurdowiczki.
Wielopolski, Wielki Dwór, Książ Wielki, (Pächter: St. Działnot).
Wielopolski, Paulinów (Pächter: Onufrowicz).
Wielopolski, Moczydło (Pächter: P. Sowiński).
Wielopolski, Głowiany i Szpiałki (Pächter: J. Saski).
Wielopolski, Wrzoso Duże (Pächter: Onufrowicz).
Wielopolski, Zamek Mirów, Książ Wielki (Pächter: Łosakiewicz).
Wielopolski, Zygmuntów (Pächter: F. Dzięchowski).
Wielopolski, Opacz (Pächter: M. Macha).
Wielopolski, Wolica (Pächter: Onufrowicz).
Wielowiejski, Zaryszyn.
Wiesiołowska, Ewa, Biagocice.
Wodzicki, hr. Ant., Niedzwiedź.
Wodzicki, hr. Ant., Kępa.
Wodzicki, hr. Ant., Podlesie.
Wodzicki, hr. Ant., Trątowice.
Wodzicki, hr. Ant., Zaborze.
Wozniakowski, Marjan, Biorków.
Wozniakowski, Marjan, Górka. Jakli.
Wozniakowski, Ignacy, Rudno Dolne.
Wozniakowski, Marjan, Łyszkowice.
Wozniakowski, Marjan, Polikaniec.
Zakrzęski, Bolesław, Siebarowice.
Zakrzęski, Bolesław, Pięgrzynowice.
Zawiszyna, Zofja, Goszyce.
Zdanowski, M., Wilczkowice.
Zdanowski, J., Smitowice (Pächter: Kazimierz Zwan).
Zdziechowski, Fortunat, Rzędowice.
Zdziechowski, Fortunat, Józefów.
Zdziechowski, Fortunat, Asie.
Zdziechowski, Fortunat, Redziny.
Zdziechowski, Fortunat, Klonów.
Zdziechowski, Fortunat, Rogów.
Zgierski-Strunilo, Księżniczki.
Zubrzycka, Emilia, Goszcza.
Zubrzycki, Józef, Wilków, Brzeziny.

Kreis Nowo-Radomski Powiat Nowo-Radomski

Abczyński, Stan., Okolowice.
Arkuszewski, Aleks, Stróże.
Bardzyski, Jan, Sekursko.
Biesiekierski, A., Wola Białowa.
Bogusławski, M., Ostrołęka.
Bronikowski, M., Dworszowice.
Buzyski, T., Ciężkowice.
Bujakiewicz, Stan., Włyncie.
Bzowski, Stefan, Sulmierzyce.
Charpentier du Morier, hr. F., Jedino.
Domontowicz, Włodz., Ładźce.
Domorowicz, Teodor, Chorzonicze.
Gembarzewski-Halbank, B., Klizin.
Jaskiowski, Jan, Stobiecko.

Kamieniecki, Władysław, Pagów.
 Kamocki, Antoni, Kocierzew.
 Kępa, Antoni, Piszów.
 Klamborowski, Józef, Makowisko.
 Kohierzycki, Antoni, Cielętniki.
 Kobylecki, S., Wola Jedlińska.
 Kozłowski, J., Dąbrowa Zielona.
 Kryński, Stefan, Wola Wydrzyna.
 Kuleczycki, L., Krzemieniewice.
 Liprandi, P., Radziechowice.
 Lubomirski, ks., Stanisław, Płozna.
 Lubomirski, ks., Stefan, Kruszyna.
 Makólski, Tadeusz, Przerab.
 Malewski, Stanisław, Odrował.
 Marczewski, Witold, Widawka.
 Masłowicz, Kaz., Myśliwczów.
 Michalski, Adam, Borowno.
 Neumana, Wilhelma, Sukc., Krzętło.
 Ostrowski, Jan, Maluszyn.
 Ostrowski, Tadeusz, Piaszczyce.
 Potocki, hr., Henr., Chrząstów.
 Przyjemski, Zyg., Strzałków.
 Reszke, Edward, Garnek.
 Reszke, Jan, Skrzydłów.
 Ropelewski, Józef, Rzerzeczyce.
 Rościszewski, Oskar, Zamoście.
 Sawicki, Józef, Wojnowice.
 Siemiński, Leonard, Zytno.
 Świecicki, K., Smotryszew.
 Szpynger, Konrad, Gąjecice.
 Tymowski, K., Kobieli Wielkie.
 Tymowski, Wincenty, Ulesie.
 Waliński, Cz., Sokola Góra.
 Wilkóński, Józef, Wola Różkowa.
 Wosiński, Zdzisław, Bogusławki.
 Wünsche, Aureliusz, Nieznanice.
 Wünsche, L., Włodzowy.
 Zaleski, Władysław, Klizin.
 Zdziarski, Kazimierz, Grotowice.
 Żeliński, Mieczysław, Zamoście.
 Zgórski, Edmund, Kietlin.
 Ziolkowski, Stanisław, Lipicze.

Kreis Olkusz Powiat Olkuski

Arkuszewski, Kazimierz, Pilica.
 Arkuszewski, Wacław, Pradła i
 Przyłubsko.
 Bakowski, Samuel, Władysławów.
 Chałduński, Stanisław, Giełbo.
 Chrzanoski, Jan, Szezdorkowice.
 Dobiecki, Artur, Cianowice.
 Gaszyński, Feliks, Gołyszyn.
 Gaszyński, Karol, Krzykawka.
 Gautier, Antoni, Replin.
 Gawiński, Romuald, Owczary.
 Kefferstein, Aleksander, Wola Liber-
 towska.
 Konopczyńska, Młynik.
 Linke, Władysław, Trzycaź.
 Mauve Waldemar, Klucze.
 Mińska, Natalia, Kalinowska Wola.
 Dr. Moer, Aleksander, Wierbka.
 Nowak, Leon, Głanów.
 Nowak, Mieczysław, Tarnawa.
 Nowakowski, Bogusław, Wolbrom.
 Odechowski, Jan, Zerkowice.
 Odechowski, Stanisław, Kalinówka.
 Ostojki, Lucjan, Ibramowice.
 Popiel, Ludwik, Szciborzycze.
 Rej, Graf, Sieciechowice.
 Skarbek-Borowski, Józef, Minoga.
 Świętochowski, Ignacy, Poreba
 Dzierzna.
 Waligórski, Marjan, Ojędów.
 Zukowski, Władysław, Łazy.

Kreis Opatów Powiat Opatowski

Baczyński, Czesław, Śmiłów.
 Baczyński, Leon, Pisary.
 Baczyński, Stanisław, Wojciechowice.
 Baczyński, Zygm., Jankowice
 Wąwoźne.

Bieliński, Antoni, Bідziny.
 Bieżanek, Dominik, Podlesie Ru-
 dnickie.
 Cichowski, Mieczysław, Linów.
 Cichowski, Seweryn, Sobótka.
 Czarnecki, Boles., Mikutowice
 Sandomierskie.
 Gombrowicz, Jan, Małoszyce.
 Jabkowski, Stefan, Nietulisko Małe.
 Jagiński, Konstanty, Garbacz.
 Jaszowski, Adam, Pobroszyn.
 Jelski, Władysław, Szumsko.
 Kiedrzyński, Kazimierz, Miłków.
 Kotkowski, Franciszek, Niemienice.
 Kotkowski, Gustaw, Miłoszewice.
 Kotkowski, Henryk, Podlesie Jan-
 ków.
 Kowalski, Tadeusz, Kieleczyna.
 Majewski, Aleksander, Włochy.
 Olszowski, Aleksander, Jacentów.
 Orsetti, Wilhelm, Ujazd.
 Osnałowski, Gustaw, Chocimów.
 Piotrowski, Michał, Mierzanowice.
 Piotrowski, Stanisław, Przenszyn.
 Reklewski, Roman, Wronów.
 Reklewski, Wincenty, Kowalkowice.
 Rogulski, Eugenjusz, Swarszowice.
 Roztworowski, hr., Rom., Zajaczkow-
 wice.
 Rudzki, Michał, Gorzków.
 Russocki, Aleksander, Jasice.
 Rytel, Mieczysław, Przedpiorów.
 Rytel, Stanisław, Mydlów.
 Rytel, Wacław, Grochlice.
 Skotnicki, Jan, Łukawka.
 Suryń, Piotr, Gromadźce.
 Świeżyński, Władysław, Wlonice.
 Targański, Jan, Sarnia Zwola.
 Wielopolski, hr., Zygmunt, Ostro-
 wiec.
 Wojciechowski, Ksawery Kunin.
 Woyna, Piotr, Tudorowice.
 Zientarski, Teofil, Grzybów.

Kreis Opoczno Powiat Opoczyński

Bąkowski, Aleksander, Stok.
 Bąkowski, Gustaw, Kraśnica.
 Brinken von, Bernard, Komorów.
 Cierwicz, Wojciech, Unewel.
 Czekanowski, Stanisław, Pilicho-
 wice.
 Dembiński, Henryk, Przysucha.
 Dłużniakiewicz, Józef, Wólka Kar-
 wicka.
 Dobiecki, Władysław, Sady.
 Domański, Zygm. & Feliks, Pilicho-
 wice.
 Drużbacki, August, Zameczek.
 Dzierżek, Grzegorz, Wywóz.
 Grochowski, Bronisław, Radonia.
 Jaznolakowski, Mieczysław, Bernów.
 Kalisiewicz, Wacław, Wólka Magie-
 rowa.
 Karwicki, Józef, Modrzew.
 Kiedrzyński, Henryk, Smogorzew.
 Koński, Stanisław, Niewierszyn.
 Koźmiński, Karol & Stanisław,
 Rożenek.
 Krasieński, Gabriel, Janików.
 Krasieński, Piotr, Skrzyńska.
 Kuks, Wilhelm, Jurkowice.
 Kuleczyński, Emil, Siedlew.
 Łącki, Bronisław, Januszowice.
 Łempicki, August, Gorczyca.
 Libiszewski, Antoni, Mroczków.
 Ossowski, Stanisław, Kunice Wielkie.
 Piekarski, Zelik, Zacharzew.
 Pietrzykowski, Edward, Kotlin.
 Plater-Broel, hr., Zygmunt, Biała-
 czew.
 Poklewski-Kozieł, Witold, Mnisz-
 ków.
 Popowski, Tadeusz, Trojanowice.
 Rapacki, Bronisław, Skórkowice.
 Reisky, hr., Artur, Drzewica.

Rostkowski, Stanisław, Budków.
 Rudzki, Jerzy, Dłużniewice.
 Rutkowski, Leonard, Komorów.
 Siedlewski-Karso, Aleks., Popławy.
 Skórkowska, Marja, Wielka Wola.
 Sobieszkański, Stefan, Zbożenna.
 Szlęk, Wacław, Paszkowice.
 Szymalski, Aureljusz, Komorów.
 Szydłowski, Julian, Białobrzegi.
 Wielowiejski, Jan, Wielkowska.
 Zarząd, dóbr, Brudzewice.
 Żekowski, Ludwik, Podole.

Kreis Petrikau Fowiat Piotrkowski

Arkuszewski, Jan, Lubiec.
 Bronikowska, Józefa, Mierzyn.
 Budzyński, Kazim., Włodzimierzów.
 Chmielecki, Aleksander, Łęki.
 Cieszkowski, Henryk, Wola By-
 kowska.
 Cieszkowski, Michał, Golesze.
 Czajkowski, Wacław, Belzta.
 Dąbrowski, Mieczysław, Krzyżanów.
 de Łazowy, Konstanty, Żuchowice.
 Graf del Campio Scipio, Kąciak.
 Eckiert, Adolf, Kamociniec.
 Ender, Teodor, Moszczenica.
 Garbowski, Stanisław, Mokracz.
 Gurjel, Książę, Żywocin.
 Hermes, Juljusz, Wielopole.
 Hoeherman, Alter & Dawid, Nordon,
 Kociszew.
 Janowski, Mendel, Chociw.
 Jaroszewski, Bolesław, Rogóżno.
 Jelnicki, Zygmunt, Bukowie.
 Kalkus, Józef, Konie.
 Kamocki, Marjan, Modrzewek.
 Kamocki, Rudolf, Karolínów.
 Kampf, Ludwik, Biłska Wola.
 Karliński, Jan, Strzyżewice.
 Konopacki, Ignacy, Nowa Wieś.
 Kotliński, Kazimierz, Parzniewice.
 Kozarski, Tadeusz, Konopnica.
 Kozarski, Stanisław, Głuchów.
 Kroeger, Aleksander, Grabica.
 Kronenberg, Leopold, Baron, Grzy-
 malina Wola.
 Kupczycki & Fefer, Jadwinów.
 Kusmirek, Józef, Zmorzyna Wola.
 Lazarew, Stanisław, Blizin.
 Linowski, Józef, Małkolice.
 Lisowski, Bronisław, Jeżów.
 Łuczycy, Edmund, Witów.
 Łuczycy, Stanisław, Głupiec.
 Łuczycy, Władysław, Sobaków.
 Łuczycy, Władysław, Sobakówek.
 Łuszczyński, Janusz, Kociołki.
 Łuszczyński, Zdzisław, Raków.
 Majewski, Stanisław, Plucice.
 Makólski, Józef, Kamienna.
 Marczewski, Henryk, Woźniki.
 Milewski, Zygmunt, Mikorzycze.
 Namysłowski, Wacław, Milejów.
 Netzel, Maksymilian, Rokszycze.
 Niemiera, Feliks, Łęczno.
 Otecki, Felicjan, Korczew.
 Pacuła, Władysław, Koto.
 Pasikowski, Antoni, Suchcice.
 Pelta, Hersz, Sarnów.
 Pfeffer & Co, Mojżesz, Niechcice.
 Piekarski, Bernard, Radoszewice.
 Pieniążek, Stanisław, Domiechowice.
 Podczaski, Teodor, Bajny.
 Podgórski, Paweł, Stradzew.
 Prądzyński, Jan, Annotesie.
 Przedpełski, Maciej, Łęka.
 Przewoźniak, Franciszek, Winduga.
 Puławskiego, Aleks., Sukc., Lubiatów.
 Puławskiego, Aleks., Sukc., Raci-
 borowice.
 Puławskiego, Aleks., Sukc., Zakrzew.
 Rogowska, Adela, Dąbrowa Ru-
 siecka.
 Rogowskiego, Julj., Sukc., Łaski.
 Rościszewski, Apolinary, Brzoza.

Rościszewski, Apolinary, Pachter -
dzierż., Podolin.
Rowieński, Moszek, Oza.
Rudzki, Stanisław, Łazy.
Rybczyński, Aleksander, Politanice.
Sadowy, Stanisław, Ostrów.
Sapalski, Feliks, Bartodzieje.
Skarbek, Herbia, Jelicza.
Skarbek, Jerzy, Herbia, Trzepnica.
Śliwiński, Piotr, Szydłów.
Sobocki, Leonard, Kieleżówka.
Sokolowski, Wiktor, Gościnna.
Soldraczyński, Ignacy, Stobnica.
Stokowski, Zygmunt, Prusinowice.
Stroneczyńska, Emilia i Anastazja
i Marja Wojewódzka, Kluki i
Narzo.
Strzelecki, Marjan, Straszów.
Strzelecki, Szczesny, Lochyńsko.
Szadkowski, Stanisław, Dzieruliny.
Szereszewski, M., Wola Krzyszto-
porska.
Szmigielski, Ludwik, Rochów.
Szpiłfogiel, Natan, Łęki Szlacheckie.
Tądowski, Fajwel, Podgórze.
Trębaczkievicz, Franciszka, Wola
Pszczolecka.
Trepka, Adam, Bryków.
Trepka, Adam, Rychłocica.
Trepka, Adam, Wronsko.
Trepka, Franciszek, Ogrodzona.
Trepka, Franciszek, Ręczno.
Turbojski, Czesław, Bujnica.
Turbojski, Ryszard, Szczukocice.
Turbojski, Zygm., Szczepanowice.
Tyc, Franciszek, Mzurki.
Walicki, Michał, Przecznie.
Walicki, Tadeusz, Krzesłów.
Walicki, Tadeusz, Wygietłów.
Werner, Edmund, Rekoraj.
Widmański, Adam, Łęki Królewskie.
Wünsche, Feliks, Wroników.
Wypychowski, Jakób, Dobrenice.
Zakowski, Edward, Kaszewice.
Zakrzewski, Ignacy, Rusociny.
Zakrzewski, Stefan, Rozprza.
Zaremba, Jan, Gorzkowiczki.
Zaremba, Jan, Pytowie.
Zaremba, Jan, Wilkoszewice.
Zaremba, Józef, Cieszanowice.
Zaremba, Marja, Gorzędów.
Zaremba, Władysław, Dziwle.
Zarembina, Kazimiera, Gorzkowice.
Zieliński, Eugeniusz, Korzeń.
Zieliński, Lucjan, Cekanów.
Ziółkowska, Bronisława, Dzbanki.

Kreis Pinczow Powiat Pinczowski

Borkowski, K., Skorczów.
Boski, Feliks, Kobiela.
Boski, L., Zagosie.
Bukowski, Emil, Michałowice.
Bukowski, Karol, Cieszkowice.
Cywiński, N., Nagorzany.
Debińska, Grafin, Góry.
De-skur, Józef, Sancygniów.
Dobniański, Władysław, Budziszow-
wice.
Froellich, Jan, Januszowice.
Frycz, Feliks, Probolowice.
Gaszyński, Konstanty, Kolosy.
Gliksmann, Jakob, Brzeście Pin-
czowskie.
Jakubowski, Józef, Niezwojowice.
Jastrzębski, Józef, Jazdowice.
Jastrzębski, Jan, Żurawniki.
Karwacki, Zygmunt, Paśmiechy.
Kryżanowski, Cudzynowice.
Lebowski, Stanisław, Dobiestawice.
Lesniewski, H., Szynezyce.
Leszczyński, Władysław, Bronczyce.
Libiszowski, Józef, Jurków.
Linowski, Adam, Ziembce.
Enbrenski, hr., Leon, Kazimierza
wielka.

Łuniewski, Tadeusz, Pasturka.
Łuszczewski, A., Morsko.
Mieszkowski, Josef, Rachwałowice.
Morsztyn, hr., Roman, Kobylniki.
Moszkowski, Józef, Czarnocin.
Niemirycz, Stanisław, Włostowice.
Oleszczyk, Jan, Chrabków.
Osuchowski, Arkadyusz, Pierocice.
Paszkowski, Zygm., Zakrzów.
Podłodowski, Kazimierz, Szczotko-
wice.
Poniński, hr., Ludwik, Małoszów.
Poniński, hr, Mieczysław, Debiany.
Postawka, Bronisław, Odonów.
Postawka, Stanisław, Donosy.
Postawka, W., Chruszczyna M.
Pusłowska, Grafin, Czarkowy.
Rydel, Stanisław, Stofjanowice.
Rzewuski-Grodzicki, Feliks, Topola.
Ślaski, Juliusz junior, Romanów.
Ślaski, Juliusz senior, Broniszów.
Ślaski, Kazimierz, Boszezynek.
Ślaski, Władysław, Ciulisce.
Spiro, Rafał, Dziekanowice.
Stokowski, Jan, Chruscice.
Tański, Kazimierz, Rosejów.
Tarnowski, W., Krzyżanowice.
Tiede, Stanisław, Kopernia.
Tołoczko, Jul., Kazimierza wielka.
Trojanowski, Eugeniusz, Kije.
Trzetrzewiński, Bronisław, Morsko.
Wędrychowski, Józef, Drożejowice.
Weselowski, B., Złota.
Wielopolski, Margravia, Aleksander.
Chrobrzy.
Wojewódzki, Marjan, Dalechowice.
Zakrzewski, Juljan, Plechów.
Zakrzewski, Jan, Bognełce.

Kreis Pulawy Powiat Pulawski

Beski, Adolf, Niezdów.
Bogusławski, Jan, Ignaców.
Broniewski, Bohdan, Garbów.
Chojnacki, Michał, Świdno.
Cywiński, Juliusz, Piotrowin.
Cyiwiński, Stanisław, Kamień nad
Wisłą.
Dąbrowski, Kazimierz, Łulki stare.
Gerlicz, Henryk, Kraczewice.
Gołębiowski, Stanisław, Łopienskie.
Grabowski, hr., T., Gutanów.
Grudzinski, Antoni, Szczuczki.
Hempel, Antoni, Walowice.
Hlakowicz, Witold, Łaziska.
Klemensowski, Józef, Celejów.
Kleniewski, Jan, Kluczkowice.
Kleniewski, Witold, Szczekarków.
Kleniewski, Władysław, Niezdów.
Kochanowski, Jan, Wronów.
Kołaczkowski, Jan, Moszenki.
Kopać, Ludwik, Piotrowice Wielkie.
Kossak, Tadeusz, Kośmin.
Kudelski, Wacław, Łukawka.
Łaniewski-Weik, Antoni, Bronice.
Lilpop, Bronisław, Czesławice.
Mierzejewski, Marcin, Borowina.
Mikulski, Stanisław Leopold, Ponia-
towa.
Mikulski, Stanisław, Wilków.
Mwakowski, Henryk, Jęzów.
Nywicki-Sifa, A., Wylągi.
Przybyłowski, Franciszek, Mar-
kuszów.
Rogoziński, Tadeusz, Ignaców.
Romiszewski, Józef, Szczekarków.
Roskowski, Antoni, Kębłów.
Rostworowski, hr., Roman, Kolczyn.
Sekutowicz, Stefan, Skoków.
Śliwiński, Stanisław, Antopol.
Strażyc, Janina, Karczmiska.
Swierczewski, Karol, Mazanów.
Truskowski, Dyonizy, Godów.
Truskowski, Henryk, Komaszycy.
Trzeński, Witold, Lesce.
Wessel, Stanisław, Żyzyn.

Wiercziński, Henryk, Nałęczów.
Zalewski, Aleksander, Strzyżowiec.
Zawadzki, Wł., Łódź.

Kreis Radom Powiat Radomski

Autoszewski, Wojciech Bienieźdźce.
Arkuszewski, Marjan, Chrościechów.
Bagniewski, Leon, Brzeście nad
Pillca.
Bagniewski, Michał, Szczyty.
Boniecki, Stanisław, Potworów.
Boski, Juljus, Borowniki.
Brandt, Józef, Orońsk.
Czapliński, Tadeusz, Wacławów.
Czarnowski, Karol, Maków.
Czyszowski, Bogumił, Pudulek.
Daszewski, Aleksander, Koźuchów.
Descours, Wojciech, Miłodocin
Większy.
Dobiecka, Jadwiga, Rzduchów.
Gajewski, Jan, Gebarzew.
Gostkowski, Adam, Władysławów
Myslib.
Grobiecki, Aleksy, Piastów.
Grobiecki, Jakób i Piotr, Wsola.
Grodziński, Feliks, Jaszowice.
Grodziński, Michał, Gaczkowice.
Helbich, Adam, Konary Radomskie.
Helbich, Stefan, Krzyżkowice.
Herniczek, Jan, Zakrzów Kościelny.
Horowicz, Gabryel, Kadlubek.
Jabłoński, Mieczysław, Strzałków.
Jasiński, Aleksander, Kończyce.
Kalisz, Paweł, Branicza.
Kietarowicz, Adam, Taczów.
Kulczycki, Włodzimierz, Gózd Mały.
Kunicki, Stanisław, Łaziska Ra-
domskie.
Kuznicki, Wacław, Malczów.
Kownacki, Adam, Różki.
Lewandowski, Jan, Dąbrowka Pod-
leżna.
Lubieniecki, Graf, Stanisław, Za-
mezek.
Łuniewski, Adam, Wieniawa.
Makomaski, Hipolit, Krzęcicin.
Makulec, Jan, Owadów.
Nodzyński, Ferdynand, Kroguleza.
Plenkiewicz, Leon, Klwaty Wielkie.
Pruszek, Władysław, Wosniki.
Przyłęcki, Bol., Bierwe-Szlacheckie.
Reklewski, Zdzisi., Konary Sta-
zowskie.
Silnicki, Władysław, Mazowszany.
Starzyński, Antoni, Jastrzab.
Strzembosz, Napoleon, Milejowice.
Szczepański, Edmund, Brzeście.
Tomczyński, Jan, Grzmiąca.
Trzeński, Ignacy, Jedlianka Ra-
domska.
Wickenhagen, Karol, Kadłubka
Wola.
Wietrzykowski, Stefan, Cerekiew.
Winnicki, Jan, Malczów.
Wodzyński, Tadeusz, Sucha.
Zakowski, Mściław, Wrzeszczów.
Zarząd, dobr., Bieszo.
Zarząd, dobr., Boże.
Zarząd, dobr., Koźłów.
Zdzitowiecki, Włodzimierz, Cho-
mętów.

Kreis Sandomierz Powiat Sandomierski

Bronikowski, Adam, Byszów.
Bronikowski, Stefan, Jachymowice.
Bukowiński, Gustaw, Święcica.
Bukowiński, Feliks, Komornia.
Chajęcki, Stefan, Ulanowice.
Cichowski, Roman, Stabuszowice.
Jabłoński, Edward, Domaradzice.
Jakubowski, Władysł., Jaroszkówka.
Kamocki, Witold, Podgaje Sand.

Karski, Michał, Kurów.
 Karski, Włodzimierz, Górki.
 Kosteczki, Antoni, Skwierzowa.
 Lempicki, Antoni, Słupce.
 Leszczyński, Zygmunt, Kaliszany.
 Madecki, Daniel, Żuków Sand.
 Malinowski, Karol, Przybysławice.
 Mikulowski-Pomorski, Jan, Malice.
 Mikulowski-Pomorski, Stanisław, Leszczków.
 Morsztynowa, hr. Marja, Branków.
 Moszyński, hr. Jerzy, Żurawica.
 Niwiński, Adam, Niedźzwica.
 Orsetti, Józef, Wiśniowa.
 Piotrowicz, Władysław, Speranda.
 Popławski, Adam, Nowe Debiany.
 Radziwiłł, ks., Maciej, Staszów.
 Rudzki, Albin, Przewłoka.
 Ruppiewski, Jerzy, Janowice Górne.
 Russocki, Maksymilian, Suliszów.
 Schummacher, Ant., Wola Konarska.
 Skotnicki, Maksymilian, Skotniki.
 Świeżyński, Franciszek, Żurawice.
 Świeżyński, Józef, Sadowice.
 Świeżyński, Kazimierz, Wilczyce.
 Szelański, Teobald, Wielogóra.
 Targowski, Józef, Buczek.
 Targowski, Juliusz, Winiary.
 Targowski, Władysław, Cieszyca.
 Wawro, Józef, Obrazów.
 Winnicki, Władysław, Ubliniek.
 Załęski, Kazimierz, Bugaj Sandomierski.
 Załęski, Stanisław, Przewody.
 Załęski, Maks., Rzczyca Mokra.
 Zarzycki, Wacław, Błonie.
 Zientarski, Józef, Podlesie.

Kreis Tomaszów Powiat Tomaszowski

Beldowski, Mieczysław, Rychanie.
 Chajęcki, Józef, Lubeza.
 Chrzanowski, B., Czartowiec W.
 Chrzanowski, Jan, Tuczały.
 Dobiecki, Stefan, Radostów.
 Ebenberger, Michał, Radków.
 Gałęzyński, Józef, Czartowczyk.
 Giżyki, Wacław, Tarnawatka.
 Głogowska, Felicya, Łachowce.
 Głogowski, Antoni, Żubowice.
 Głogowski, Józ., Tyszowce Przewale.
 Głogowski, Mieczysław, Klatwy.
 Golebiowski, Stan., Rachanie.
 Holtzer, Miecz., Celestyn.
 Holtzer, Stanisław, Siennice.
 Kiciński, Tadeusz, Starawiec.
 Kiełczewski, Seweryn, Wisznów.
 Kiełczewski, Stanisław, Homiatyn.
 Kobylński, Jan, Łachowce.
 Kosztowski, Walenty, Steniatyn.
 Lachman, Daniel, Łukoszyn.
 Lisikiewicz, W., Niemirówek.

Makomaski, Brunon, Sielce.
 Makomaski, Władysław, Posadów.
 Michałczewski, S., Wisznów.
 Piotrowski, Zygmunt, Sahryń.
 Płachecki, Faustyn, Niewirków.
 Rakowski, Florjan, Żerniki.
 Rakowski, Mieczysław, Rzeplin.
 Redych, Emil, Rachanie Dwór.
 Rudnicki, Jan, Dzierżnia.
 Rułkowski, Józef, Poturzyn.
 Rułkowski, Zdzisław, Honiatyce.
 Stoński, Fran., Werechanie.
 Śobieszcański, W., Podłódz.
 Świeżawski, Czesław, Franusin.
 Świeżawski, F., Kadłubiska.
 Świeżawski, Michał, Miętkie.
 Świeżawski, S., Dołhobyczów.
 Szeptycki, hr. Jan., Grodyślawice.
 Walton Tomasz, Woźuczyn.
 Wasiewicz, Aleks., Antoniówka.
 Wodzyński, Stanisław, Kalinów.
 Wojciechowska, A., Kosmów.
 Wydźga, Tomasz, Woźuczyn.
 Wysoczanski, Jan, Dutrów.

Kreis Wierzbnik (Ilza) Powiat Wierzbicki (Ilżecki)

Boski, Kazimierz, Łaziska.
 Cywiński, Władysław, Raj.
 Dobiecki, Józef, Krzyzanowice.
 Domański, Stan., Bakowa Dolecka.
 Drucni-Lubecki, ks., Aleks., Bałtów.
 Hemiczek, Stanisław, Prędocin.
 Heydel, br., Zdzisław, Gardzienice.
 Jasiński, Jan, Daniszów.
 Jasiński, Michał, Wola Siennieńska.
 Jasiński, Mieczysław, Bokszyc.
 Karzewski, Bronisław, Banachów.
 Karzewski, Kazimierz, Wielgie.
 Kiniorski, Walery, Starosiedlice.
 Kleniewski, Jan, Gniazdków.
 Marcinkowski, Juliusz, Głina.
 Mrozowski, Leopold, Zapniów.
 Nowosielski, Adam, Wielobrowice.
 Proszkowski, Lucjan, Jawór Solecki.
 Rutkowski, Włodzimierz, Kroców.
 Staszalek, Walery, Łomno.
 Targowski, Stanisław, Ciepeliów.
 Wietrzykowski, Teodor, Brzezie.
 Zótkowski, hr. Ed., Pawłowska Wola.

Kreis Włoszczowa Powiat Włoszczowski

Borkowscy, Bracia, Nakło.
 Glinka, Zygmunt, Mękarzów.
 Halpert, Tadeusz, Szczekociny.
 Karski, Włodzimierz, Nieznanowice.
 Komorowski, hr., Michał, Siedliska.
 Krymuskii, Tadeusz, Zawada.

Krzyżanowski, Kazim., Dzierżgów.
 Kubacki, Ignacy, Lipie.
 Lohmann, Edward & Jan Lohmann, Secemin.
 Makólski, Adam, Biechniów.
 Morstin, hr., Andrzej, Czaryż.
 Niemojewski, Sergiusz, Włoszczowa.
 Popławski, Tadeusz, Krassów.
 Potocki, hr., August, Moskarzów.
 von Schütz, Adolf, Biała Wielka.
 Siemiński, Stefan, Krzepin.
 Wierusz-Kowalski, Ign., Ojślawiec.

Kreis Zamosc. Powiat Zamojski

Bernard, Jakób, Franciszków.
 Bernard Michał, Różki Udryckie.
 Chorościewski, K., Borowina.
 Czarnowski, Karol, Zwierzyniec.
 Degórski, Jakób, Michałów.
 Fućkowski, Kazimierz, Krasnobród.
 Gil, Herszek, Dębowice.
 Golebiowski, Józef, Topornica.
 Gorzkowski, Ludwik, Ujazdów.
 Grodecki, K., Majdan Skierbieszów.
 Hoffmann, Jan, Zdzichowice.
 Joszt, Michał, Podhuszczka.
 Karpiński, Tomasz, Poręby.
 Kaszowski, Zygmunt, Łabuniki.
 Kiełczewska, Helena, Sitno.
 Koliński, Edward, Kossobudy.
 Kowerski, Stanisław, Łahanie.
 Krzemiński, Tytus, Krzywostok.
 Lachman, Józef, Żawalów.
 Lenkiewicz, Eugeniusz, Szopiniek.
 Lipczyński, Adam, Łąpigusz.
 Lipczyński, Karol, Bostatyce.
 Lipczyński, Grzegorz, Kryńcice.
 Matras, Stanisław, Radzięcin.
 Mikaro, Bolesław, Buczyn.
 Nowiński, Wacław, Gorajec.
 Omieciński, Wacław, Gorajec.
 Omieciński, A., Horyszczów Ruski.
 Plewiński, W., Tworyczów.
 Rakowski, T., Gruszka Wielka.
 Roszkowski, Andrzej, Mocówka.
 Roszkowski, Leon, Zwierzyniec.
 Sajkiewicz, Ludwik, Hyża.
 Sajkiewicz, Jan, Karolówka.
 Skupiński, Leon, Staw.
 Szeptycki, hr., Aleksander, Łabunie.
 Świdzki, K., Mokre Lipie.
 Świdziński, Roman, Łaziska.
 Tor, Michał, Howiec.
 Torczyński, F., Rachodoszece.
 Ungertowa, Karolina, Kornelówka.
 Wydźga, Gietko Stan., Skierbieszów.
 Wyszyński, Jul., Klementów.
 Zamojski, hr., Maurycy, Ordynat Klemensów.
 Zborowski, Jerzy, Suchowola.
 Żylicz, Józef, Monasterek.

IV.

Branchen-Verzeichnis **zum Adressen-Verzeichnis**

mit einem deutschen und einem polnischen Register aller
aufgenommenen Branchen

Spis branż **do spisu adresów**

ze skorowidzem wszystkich zamieszczonych branż
w języku polskim i niemieckim

Central-Werkstatt, Dessau-I^b

Spezialfabrik für

Gasmesser, Gasautomaten
Gas-Rochapparate
Gas-Plättapparate
Gas-Heizapparate
Heisswasserapparate

„Askania Therme“

Askania-Gasfernzündungen

Askania-Fernheizung durch Dampf
und Wasser mit Gasfeuerung

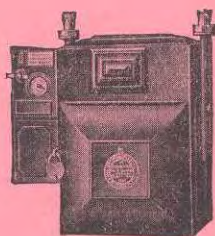
Specjalna fabryka

Gazomierzy, automatów gazowych
Kuchenek gazowych
Prasowarek gazowych
Ogrzewaczy gazowych
Aparatów do gorącej wody

„Askania Therme“

Askania gazowe zapalacze zdalaczynne

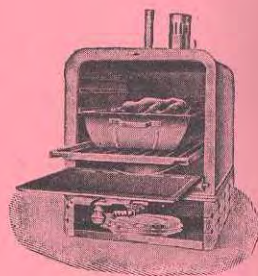
Askania zdalaczynne ogrzewacze
wodą i parą o palenisku gazowem

Gasautomat
Automat gazowy

Warmwasserapparat
„Askania-Therme“
mit Druckautomat System „B“

Askania-Gasbratofen
Askania gazowa kuchenka

Vertretung und

Niederlage

in

Warschau:

Gasanstalt

Warschau

Erywanskastr. 3

Aparat do gorącej wody z
ciskaczem automatycznym
systemu „B“.

Zastępstwo i składy

w

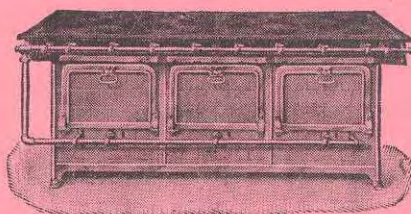
Warszawie:

Zakłady

Gazowe w

Warszawie

Erywańska 3

Gas-Koch- und Bratherd System Askania
In jeder Größe lieferbar für Haushaltungen,
Hotels, Krankenhäuser, Sanatorien usw.

Gasowa kuchnia do gotowania i pieczenia
systemu „Askania“
każdej wielkości dostarczamy dla użytku
domowego, hoteli, szpitali, sanatorji itd.

Branchen-Verzeichnis — Spis Branż

Das Branchen-Verzeichnis führt in alphabetischer Reihenfolge alle im Adressen-Verzeichnis enthaltenen Branchen auf und verzeichnet unterhalb der Branchentitel die Orte, in welchen dieser Industriezweig vertreten ist, mit ihrer Seitenzahl. Durch Nachschlagen ermittelt man die Adressen für jede Branche.

Das am Schlusse dieses Teiles aufgenommene polnisch-deutsche Register zum Branchen-Verzeichnis ermöglicht, dass der Pole, welchem die deutschen Branchentitel nicht geläufig sein sollten, das Branchen-Verzeichnis mit dem gleichen Erfolg benutzen kann wie der deutsche Leser.

Spis branż zawiera wszystkie reprezentowane w „Spisie adresów“ branże w porządku alfabetycznym z podaniem pod nagłówkami branż miejscowości, w których reprezentowana jest dana gałąź przemysłu wraz z numerem strony, na której można znaleźć odpowiadający adres. W ten sposób jest nadzwyczaj łatwo odznaczyć po kolei wszystkie adresy danej branży.

Polско-niemiecki „Skorowidz“ wszystkich zamieszczonych branż, znajdujący się na końcu tego dzieła, umożliwia używanie „Spisu branż“ osobom, władającym tylko polskim językiem.

Abbretnlampen — Wypalniki

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Abbretnlampen für Maler und Anstreicher, mit Benzin- und Spiritusheizung

Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Wypalniki dla malarzy i lakierników z ogrzewaniem benzynowym i spirytusowym

Patrz ogłoszenie na obrazku z Lodzi

Abbruchunternehmer Rozbiórki przedsiębiorstwa

Schweitzer & Oppler

Berlin NW7

Neue Wilhelmstr. 2

Ankauf und Abbruch ganzer industriell. Anlag. sowie Einzelteile
Kupno i rozbiórka całkowitych przemysłowych zakładów oraz części oddzielnych

Abdampferöler

Odolwiazce pary

Robert Reichling & Co.
Dortmund
und Krefeld-Königshof

S. Inserat Ind.- u. Hand.-Anz. S. 138

Abdeckereien (mech.)

Utilizacyjne zakłady

Lodz 209

Abfuhrgeräte

Asenizacyjne aparaty

Warschau 92

S. Trembleki & Co., Warschau
— Warszawa, Kopernika 53
Näheres siehe unter Techn. Büros

Abfälle — Odpadki

Grosstüchtige Lappen

alte Wäschestücke kauft

MORITZ HOLZ

Putzlappenwerk

Berlin-Weissensee

Reinbahnstr., Ecke Gr. Seestr.

Abfälle jeder Art, Ein- u. Verkauf

Duże szmaty,
starą bieliznę kupuje

MORITZ HOLZ

Fabryka szmat do czyszczenia

Kupno i sprzedaż

odpadków wszelkiego rodzaju

Abfuhrgeschäfte

Asenizacyjne zakłady

Lodz 209

Lublin 504

Warschau 92

Absätzeabr. — Obcasów fabr.

(siehe auch Holzabsätze)

Kalisch 308

Warschau 92

Abwässerreinigungsanlagen

siehe hinter Adressenbüros

Abziehbilder u. -buchstaben

Odbijanki (Kalkomonje)

Carl Schimpf

Nürnberg

Kunstanstalt fein. Abziehbilder f. alle Industriezweige, Abziehmärken u. -schriften, Firmenschilder.
Grosses Lager in Blumen, Landschaften, Ornamenten.
Bessere Kinderabziehbilder.

Achsenfabriken — Osi fabryki

Warsteiner Gruben

und Hüttenwerke

in Warstein (Westf.)

Wagenachsen aller Art

für Last- u. Kutschwagen,

insbes. Collingsachsen.

Wszelkiego rodzaju osie

do wozów i pojazdów

szczeg. osie Collinga.

Adressbücher
siehe Seite 2 Spalte 3

Adressenbüros und -verlag

Adresowe biura i nakłady

Kalisch 308

Warschau 92

ADRESSEN

aller Industrie- u. Handelszweige aus allen Ländern der Welt liefert zuverlässig, schnell und billig

Adressenverlag J. Landau

Berlin NW., Solingerstr. 1

Spez.: Nachweis leistungsfähiger Bezugsquellen für jeden erdenklichen Artikel

Telegramme:

Landau Berlin Solingerstr. 1

Fernsprecher: Amt Moabit 3513

Adolf Schustermann

Berlin SO., Rungestr. 22, 24

empfehl

zuverlässigste Adressen aller

Branchen des In- und Auslandes

Kataloge umsonst und

portofrei

**Adressen-Verlag
EDUARD W. HIRSCH**
DRESDEN - A., Serrestr. 8
Geyr. 1896 - Tel. 17 844
liefert Adressen aller Branchen,
In- und Ausland. Biete mehr
Vorteile als Berlin und Leipzig.
Dostarcza adresy wszelkich firm
krajowych i zagranicznych

Adressen

aller Branchen
und Länder

unter Garantie
Welt-
Adressen-Verlag
Emil Reiss
(Inh. Hermann Hell)
Leipzig

Mehrfach auf Ausstellungen
prämiiert, u. a. mit silb. Preis
Größtes und erstes Adressen-
bureau der Welt

Katalog grat. Telegr.-Adr.: Welt-
reiss-Leipzig. Fernsp. Nr. 3229.
Postcheckkonto Leipzig 10553

Adresy wszelkich branż i
krajów pod gwarancją. Na
wystawach nagrodzone wie-
lokratnie, między innymi
srebrnym medalem. Naj-
większe w świecie biuro
adresowe. Katalog bezpłatnie

Adressen

aus Industrie, Handel,
Gewerbe und Landwirt-
schaft des Deutschen
Reiches sind in absoluter
Vollständigkeit und Zuver-
lässigkeit zu finden in dem

Deutschen Reichs-Adressbuch

von Rudolf Mosse,

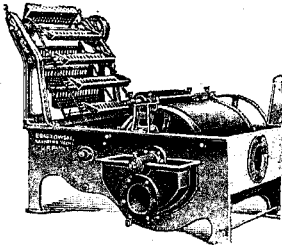
welches alljährlich in neuer
Bearbeitung erscheint. Man
beachte die Anzeige Spalte 3.

Abwässerungsanlagen Schieköw, ozyszczalnie

Alfred Vogelsang, Dresden,
Kläranlagen für jede Art Schmutz-
wasser - Ozyszczalnie dla wszel-
kiego rodzaju róbek kanałowych

E. Babrowski

Maschinenfabrik
Grünberg 5 in Schles.

D. R.-Patent. Auslands-Patente.

Filter für alle Flüssigkeiten

Trommelfilter (Pat. Babrowski)
ermöglicht:

Kontinuierliche Feinabsiebung
der Abwässer aus: Städten -
Zuckerfabriken - Brennereien
Kohlenwäschen - Erzwäschen
Schlämmereien - Farbenfabriken
Zellulosefabriken - chemischen
und keramischen Fabriken usw.
Hervorragend als Pülpfänger.
Restlose Rücknahme der Press-
und Diffusionswässer.

**Wiedergewinnung
kleinster Schwimmstoffe** aus
Abwässern, gleichviel ob schleim-
ig oder fest, kurz- oder lang-
faserig. - Wiedergewinnung
wertvoller Wollen, Fasern,
Haare, Stoffe usw. aus den
Abwässern der Tuchfabriken,
Wollwäschen, Färbereien, Filz-
fabriken, Gerbereien, Papier-
fabriken usw.

Keine gärenden Abszissen.
Keine verstopften Rieselwiesen.
Keine stinkenden Abflussgräben.
Viele Anlagen im Betriebe.

Filtry dla wszelkich płynów

Ciągłe cedzenie ścieków
miejskich - z cukrowni - gorzelni
- płuczek węgla i rud - szla-
mowni - fabryk farb - celulozy
chemicznych - ceramicznych etc.
Doskonale jako oczyszczacze
włóknista ziemniaczanego
Absolutne zwrócenie wody cis-
nanej i dyfuzyjnej.

Wylawianie ze ścieków jak-
najmniejszych cząstek pływają-
cych tak szluzowych jak twar-
dych krótko lub długowłók-
nistych - Wylawianie drogiej
wełny, włókien, włosów, materji
itd. ze ścieków fabryk sukna,
pralni wełny, farbiarni, fabryk
filcu, garbarni, piapierni itd.
Bez fermentujących zbiorników
osadowych.

Bez zapchanych łak iryga-
cyjnych

Bez śmierdzących kanałów
odpływowych

Wiele urządzeń w użytku.

Adressbücher - Adres. księgi

Deutsches Reichs-Adressbuch

von Rudolf Mosse

Die Gesamtausgabe in 3 Bänden

enthält zirka 23 1/2 Million Adressen
sämmtlicher Kaufleute u. Industriellen
aus 60 000 Orten. Nach Ländern
und Branchen geordnet; das DRA
ist das einzige vollständige, hand-
liche, jährlich erscheinende Gesamt-
adressbuch des Deutschen Reiches.
3 Bände, 8000 Seiten. Preis 35 Mark

Höchste Auszeichnungen
auf Welt- und Fachausstellungen

Sonderausgabe in 8 Bänden à 8 Mark

Deutschlands Industrie

„Waren-Register und Bezugs-
quell n-Nachweis“ nach Branchen
geordnet; entnommen den An-
kündigungen im Deutschen Reichs-
Adressbuch 1917

von Rudolf Mosse

(zirka 800 Seiten Gross-Oktav)

Preis 4 Mark postfrei in Deutsch-
land, Oesterreich-Ungarn u. Polen
gegen Voreinsendung des Betrages

Schwedisches Handels-Adressbuch

Zugleich wertvolle Aufsätze über
Schwedens Land und Leute, Handel,
Industrie und Volkswirtschaft, mit
vielen Illustrationen, Karten und
Plänen in deutscher Sprache.
560 Seiten. Gebunden 10 Mark

Lager und Lieferung
sämmtlicher übrigen Landes- und
Fach-Adressbücher

Rudolf Mosse Verlag

Abteilung Adressbuch

Berlin SW. 19

Jerusalemmer Strasse 46-49

Agenturgeschäfte Agenturowe domy

in allen grösseren Orten
w kaźdej większej miejscowości

J. Starke, Czenstochau
Agentur- u. Commissions-Haus
Dom Agenturowo-Komisowy

L. DOBRZYŃSKI

Slawerowa 13 - Lodz - Slawerowa 13
Kauf alle gangbaren Waren
- auf eigene Rechnung -
Import Export

O. Ryszelewski, Lodz
Pańska 25, 15, Agent

Stanisław Jakubowicz

Lodz, Pańska 92
Agentur und Kommission
Spezialität: Wand- u. Fussboden-
platten, Sanitätsartikel, Bau-
materialien und Beschläge

Jan Teodorowicz

Lublin, Kolałtaja 5
Dom Handlowo-Komisowy
i Biuro Techniczne.
Handels- u. Commissions-
haus und Technisches Büro.
Art. rolnictwa i przemysłu
Artikł f. Landw. u. Industrie

Hermann Theodor Hirsch

Inhaber der Firma
Adolph Emrich, Mannheim

Warschau, Moniuszki 6

Vertretung und Depot
der Sektbottlerei

Deinhard & Co.
Coblentz a. Rhein
:: und Mosel ::

Repräsentacja i skład
szampana z piwnic

Deinhard & Co.
Coblentz a. Rhein
:: und Mosel ::

Ignacy Follmann

Solnastr. 6 - Warszawa - Solnastr. 6

Rafał Felsenhardt, Warszawa
Trembacka 4, Agentur u. Assekuranz

J. Freider & Co.

Warszawa - Warszawa

Dezjaly fotograficzny, apteczny,
chemiczny i perfumeryjny
Photoartikel, Chemikalien, Drogen
und Parfümerie

Jakob Gesundheit & Co. (Ink.)
Gebr. Jakob u. Isidor, Warszawa,
Próżna 12. Vertret. erstkl. Firmen

Wincenty Gleichgewicht
Warschau, Zielna 52
Nüh. s. u. Warschau „Spéiteure“

Alfred Groschke

Warschau - Warszawa

Bielatńska 9

Agentur und Commissions-Haus
Dom agenturowo-komisowy

Agentur u. Kommission Stanislaus Gutgiesser

Warschau, Orlastr. 15

Übernimmt Vertretungen
nur erstklassiger Häuser
- Deutsche Prima-Referenzen -

Aleksander Guttman

Import - Warszawa - Export

Agentur, Commission - Spedition
Einlagerung von Waren aller Art

Lagerräume (Verkaufsstelle):
Jerusalem Allee 54, Telefon 91-32

Privatbüro (Postadresse):
Wilcza Str. 29 a - Telephone 91-29

DAV. H. HALPERN
Warschau - Warszawa

Dom Handlowy

Józef Kalbarczyk

Warszawa

Królewska 25

Założony w 1904 r.

Składy Fabryczne
reprezentowanych fa-
bryk zagranicznych i
krajowych

branży włóknistej

oraz wyłączna sprzedaż

chustek wełnianych,
szali i pledów

Fabian Klingsland

Warschau - Warszawa

Näheres s. Ins. Teil VI S. 106.

Patrz ogt. Dział VI str. 106.

Edward Kobryner

Warschau - Warszawa

Al. Jerozolimskie 45

Tel. 89-01

Spezialität: 1. Drogen, Che-
mikalien, Farben, Lacke etc.
2. Damen-Konfektions-Ar-
tikel. 3. Kurz- u. Galanteriew.

Spezialność: 1. Chemikalja,
farby, lakiery itd. 2. Wszelkie
artykuly mody damskiej.
3. Galanterja oraz norym-
berszczyzna.

Jakob Krajkeman

Warschau - Warszawa

Moniuszki 4

Agentur und Kommission
Dom Agenturowo-Komisowy
Siehe Inserat Teil VI Seite 107
Patrz ogt. Dział VI str. 107

B. KRÜGER

Warszawa - Warszawa, Jasna 24

Działy: Drzewny, chemiczny
apteczny, kolonjacyjny

Holz, engras, Chemikalien, Drogen,
Parfumerie und Apothekervaren
Kolonialwaren nach auf eigene
Rechnung

E. Kühn & Co.

- Warszawa, Marszałkowska 71 -

empfiehlt
sich zur Übernahme von Vertretun-
gen erster leistungsfähiger Firmen

Librowicz & Bergson, Warszawa-
Lodz, Królewska 49. Sp. Agenturen.

Henryk Mendelssohn

Warschau

Graniczna 15 * Telefon 721

Agentur und Kommission

Gegründet 1890

Paul u. Taubentfeld

Warschau, Bielanskastr. 3

Telephon 23-26

Petersburg - Moskau - Lodz

Agentur und Kommission

Gegründet 1896

Spezialität:

Manufakturwaren, Sammet und
Sammetbänder, Velours, Woll-
und Haarhüte. Alle Arten von
Stroh- u. Bastgesteckten für Hut-
fabrikation, Gerbstoffe, Trane,
Degras, Eichen- u. Fichtenrinde.
Kristallquarze - Nähgarne.

Unterhalten Konsignationslager

Wilhelm Schwartz, Warschau,
Jerozolimska 55. Näh. Ins. T. V. I. S. 201

Hermann Schwarzstein

Warschau - Warszawa
Senatorska 24 :: Tel. 275-06.

Agentur- u.
Kommissionhaus
**Dom Agentarowo-
Komisowy**

Spezialität: Produkte für
Konditorenu. Kolonialwaren.
Uhren- u. Juwelier-Branche

Spezialność: Produkty dla
cukierników i tow. kolonialne.
Branża zegarmistrzowska i
jubilerska

Export - Import
Handelshaus B. Zabłudowski
Warschau

Czysta 8 - Telephon 37-15
Vertretung ausländisch. Häuser

Handelshaus
Dom Handlowy

Maks Wassercug
Wloclawek, Cyganka 26

Vertreter der Firmen:
Przedstawiciel firm:

Hermann Meyer, Warschau,
Brauman & Co.

Würdevertretungen erstklassiger
:: Firmen übernehmen ::

Przyjamy przedstawicielstwa
firm poważnych

Goliash & Co., G.
Berlin-Neukölln 27

Spezialität: Nahtlose Rohre
u. Hülsen. Abt. Kurzwaren:
Seifen u. Tabakdosen, Rasier-
Apparate, Reklame - Artikel,
Parfümerstücker

Spezialność: Rury i helzy bez
szwu. Dział wyrobów dro-
bnych: Pudełka do mydła i
tabakierki, aparaty do go-
lenia, artykuły reklamowe,
rozpylacze perfumów

M. Halpern
Vertretungen

Zastępstwa
Berlin - Wilmersdorf
Badenschestrasse 11

Schweitzer & Oppler
Berlin NW 7
Neue Wilhelmstrasse 2

Seyfert & Co.
Danzig

empfehlen sich als
Teleph. 3140 **Vertreter** Teleph. 3149

OTTO KNOLL Nachfolger
:: Oskar Knauf ::
Gliesmarode - Braunschweig
Vertretung. - Nahrungsmittel - Præ-
stawiicielstwa - Artykuły spożywcze

Arthur Blumenreich
Stettin

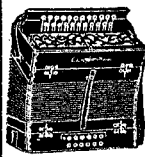
handelsger. eingetrag.
Tuche und Futterstoffe
Sukna i podszewki

Jac. Hirschler, Strassburg
Agentur für Getreide

Friedrich Vogt
Ulm a. D., Hauffstr. 8

Tel.-Adr.: „Friedvogel“ Ulmdonau
übernimmt Vertretungen en
gros in Hülsenfrüchten, Kle-
saaten und sonstigen Landes-
produkten Polens

Akkordeonfabr. - Akordeony

Oscar
Rückoldt
Langenburg
(Reuss)
Accordeon-
fabrik

Akkumulatoren
Akumulatory

Warschau 94

Albumbeschlüge
Okucia do albumów

Warschau 94

Albumfabriken
Albumów fabryki

Czenstochau 23(1)
Warschau 94

Albumin - Albumin

Zoll & Cie, Mannheim
Direkter Import
Import bezposredni

W. Eug. Seemann
Stuttgart

Alkoholfreie Getränke
Napoje bez alkoholu

Schmetzer & Worzewski
Breslau V

Essenzen, Extrakte und Sirupe
für sämtliche Brauselimonaden
und alkoholfreien Getränke
Spez.: Citronella, gesetzl. gesch.
Nr. 104757

ERNST REUSCHEL & Co.
Leipzig
Spezialität: „Asina“

Alteisenhandlungen
Starego zelaza sklady

in allen grösseren Orten
w. kaźdej większej miejscowości

Schweitzer & Oppler
Berlin NW 7
Neue Wilhelmstrasse 2

Althändler
Starzyzny handlarze

in allen grösseren Orten
w. kaźdej większej miejscowości

Aluminium u. Aluminiumwar.
Aluminjum i wyroby alumin.

Warschau 94

Gebr. Honsel GmbH.
Werdohl, Westfalen

Metallwarenfabrik, Aluminium-
Messer, Gabel, Löffel-Vorleger
Griffe u. Stiele für Kochgeschirre
Fabryka wyrobów metalowych
Aluminiczne koziołki do noży,
widelców i łyżek. Raczkci i trzonki
do naczyń kuchennych

Aluminiumguss
Aluminiowe odlewy

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Gussteile für den Motoren- und Automobilbau, Flugzeug- und Motorflugbau
Aluminium - Präzisionsguss
S. Ins. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 181

Cześci lane do budowy motorów i samochodów, samolotów i pługów motorowych. Aluminiowe odlewy precyzyjne
Patrz ogłoszenie dział VI str. 181

Ammoniakprodukte
Amoniakowe produkty

Chemische Fabrik der Gasanstalten in Warschau
Fabryka Chemiczna Zakład. Gazow. w Warszawie
S. I. T. VI S. 69 - patrz ogł. Dz. VI str. 69

Amorcesfabriken
Zapalników fabryki

Ferd. Wicke
Barmen

Amorces für Kinderpistolen,
Zündbänder für Grubenlampen, Knallkorke

W. Blumberg & Co.
Zündwaren-Fabrik
Wevelinghoven (Rhld.)

Spez.: Amorces. Amorcesbänder für 100 Schusspistolen, Knallkorken

Spezialność:
Zapalniki, wstążki zapalne
stożkowe, kapszony

Amtliche Handelsstellen
deutscher Handelskammern
Wydziały urzędowe niemiec-
kich izb handlowych

Czenstochau	268
Kalisz	306
Konin	321
Łódź	172
Mława	357
Sosnowiec	242
Warschau	3
Wrocław	440

Anilin und Anilinprodukte
Anilina i produkty anilinowe

Łódź	210
Zgierz	341

Annoncexpeditionen
Ofgłoszeń biura

Łódź 210
Warschau 94

Rudolf Mosse
Zentralbureau

BERLIN SW. 19
Jerusalemstrasse 46/49

WARSCHAU
Marszałkowska 124

Grösste Annoncen-Expedition
Deutschlands, eigene Häuser
in Berlin (Central - Bureau),
Dresden, Düsseldorf,
Frankfurt a. M., Hamburg,
Köln, Leipzig,
Magdeburg, Mannheim, Mün-
chen, Nürnberg, Strassburg
i. E., Stuttgart, Prag, War-
schau, Wien und Zürich.

Vertreter in allen grösseren
Städten. Alleinige Annoncen-
Annahme für eine grosse
Zahl der bedeutendsten Zeit-
ungen und Zeitschriften des
In- und Auslandes. Die
Annoncen-Expedition Rudolf
Mosse besorgt alle Anzeigen
zu den Originalpreisen der
Zeitungen und gewährt bei
grösseren Aufträgen entspre-
chenden Rabatt

Ansichts- u. Künstlerpost-
karten - Widoki i pocztówki

Warschau 94

**Richard Swierzy GmbH, Berlin-
Schöneberg, Martin-Lutherstr. 53.**

**Wezel & Naumann A.-G.,
Leipzig**

Siehe die Anzeile unter Kunst-
anstalten (graphische)

Albert Seyboldt
München 27

Spezial.: Vierfarbendruck-
Künstlerkarten, Münchener
Witzkarten u. Kupferdruck

Karty artystyczne o druku cztero-
kolorowym, monachijskie karty
humorystyczne i medioryty.

**TENGER's Papier-
und Schreibwaren-Zeitung**
Wien 3/2

Wertvolle Fachberichte u. Anzeigen
leistungsf. Firmen. 52 Nrn. i. Jahr
M. 6.-. Auskünfte über Bezugs-
quellen kostenlos

Achtung! Postkarten!

Ausführung bunt u. Bromsilber
auch Goldglanz!!!

Reiche Auswahl, d.inkbar beste
Ausführung

Spezialität: **Neurochrom**

Kriegs-Serien, Liebes-Serien,
sowie Weihnachts- und Neu-
jahrs-Serien

In bunten Postkarten sehr reich-
haltige Kollektion in Geburtstags-
und Namenstags-Darstellungen,
Flaggen- und patriotische Karten

Bromsilber

ff. Ausführung allgemeine sowie
Kriegskarten. Trejkauff-Galerie.
Lieferung nur an Grossisten.
Muster gegen Vorausbezahlung
oder Aufgabe von 1a Referenzen
gern zu Diensten

Berlin-Neuroder Kunstanstalten
Actiengesellschaft

BERLIN W 9

Cöthenerstrasse 28/29

Baczność! Pocztówki!

W wykonaniu wielobarwnem i
bromosrebrnem jak również
dyszczącoc-łotem

Wielki wybór, najnajlepsze wy-
konanie

Spezialność: **Neurochrom**

serje o treści wojennej, serje
miłosne, jak również: serje na
Boże Narodzenie i Nowy Rok

Wielka ilość kolekcji w pocztów-
kach kolorowych na urodziny i
imieniny, karty patryotyczne i z
chorągiewkami

Bromosrebre

w najjaśniejszym wykonaniu pocz-
tówki o treści ogólnej jak również
wojennej. Sprzedają tylko hur-
towcom. Galeria Trejkaowska.
Wzory poprzedniem zapłaceniu
lub podaniu pierwszorzędnych
referencji do usług

Anthrazit

Antracyt

**Goldman, Pawel, & Endel-
man, Leon, Warschau, Agen-
tur- und Handelshaus.**

Antyformina

Antyformina

**Oscar Kühn, Berlin C 25,
Dircksenstr. 20 A. - Observation.**

Antiquitätenhandlungen

Antyki

Warschau 95

Wilhelm Bernstein Warschau - Warszawa

Ordynacka 13
Telefon 168-20
Antiquitäten-, Kunstschachen- und
Münzenhandlung
Antykwaryjat dzieł sztuki i gabinet
numizmatyczny

G. Soubise Bisier Warschau - Warszawa

Krakowskie - Przedmieście 90/19
Telefon 254-11
Antiquitäten, Bilder und
Münzen
Antyki, Obrazy i Monety

Salon Sztuki i Antykwarnia

Abe Gutnajer

Warszawa
Świętokrzyska 35

Meble stylowe :: Antyki
Bronzy :: Porcelana
Miniatury i t. p.
Specjalność: Oryginały obra-
zów Autorów Polskich

Kunstsalon u. Antiquitäten- handlung

Abe Gutnajer

Warschau
Świętokrzyska 35

Stübnöbel :: Antiquitäten
Bronzen :: Porzellan
Miniaturen usw.
Spezialität: Originalbilder
polnischer Künstler

Antiquitäten

Elfenbein-Miniaturen, Schnitzereien

wie auch Porzellane, Grup-
pen, Figuren, Tassen, Teller,
Delft, Vasen usw. liefert
preiswert aus erster Hand

Rich. Haffke, Dresden N. 6

Miniatury z kości słonowej,
rzeźby jak również porcelany,
grupy, figury, szlifierki, ta-
lerze, wazy itd. dostarcza
tamtę Rich. Haffke, Dreżno

Wenn Sie in Warschau weilen

und sich ein interessantes An-
denken aus Polen anschaffen
wollen, so besuchen Sie die
erstklassige

Antiquitätenfirma

BERNARD GUTNAJER

Warschau, Bagno No. 2

wo Sie die reichsten Kollektionen von Altertümlichkeiten vorfinden werden, wie:

Alte Schmucksachen

Alte und neue Bilder

Alte Miniaturen

Alte Porzellane und
Bronzen

Alte Teppiche

Alte Möbel

Altsilber usw.

Kto bawiąc w Warszawie

zechce nabyć jakiś pamiątkowy
przedmiot z Polski, niech odwiedzi

pierwszorzędną
antykwarnię

BERNARDA GUTNAJERA

Warszawa, Bagno No. 2

gdzie znajdzie najobfitszy zbiór
rzeczy starożytnych jako to:

Stare klejnoty

Stare i nowe obrazy

Stare miniatury

Starą porcelaną i
bronzy

Stare dywany

Stare meble

Stare srebro i t. p.

Apotheken - Apteki

in den meisten Städten und Flecken
we wszyskich miastach i wick-
szych osadach

Apothekerbedarfsartikel Apteczne przybory

Nowo-Minsk 315
Warschau 95

H. Kleinpaul

Glashüttenwerke

Halbau i. Schl.

Schütz & Co. Hamburg 8

Nährmittel, Drogen,
Chemikalien engros.
Speziell: Agar-Agar, Zitronen-
säure, Cremor tartari, Eigelb,
Eisweiss, Hirschhornsalz, Honig,
Panamaessenz, Vanillin, Wach-
holderbeeren, Weinsteinäure

Srodki odżywcze i materjaly
apteczne. Chemikaly hart.
Spezialnie: Agar-Agar, kwas
cytrynowy, Cremor tartari, żółtko,
białko, węgiel amonowy, miód,
panama, wanilina, jagody jałow-
ca, kwas winny

ENGEL-APOTHEKE

Regensburg

Homöopathie, Elektro-
homöopathie

Anfertigung u. Versand
aller homöopathischen
Präparate

Broschüren und Preislisten
kostenlos

Homeopatja, Elektro-
Homeopatja

Wyrób i przesyłka
wszelkich preparatów
homeopatycznych

Broszurki i cenniki bezpłatnie

Meyerhof & Cie.

CASSEL

Apotheken-Bedarfsartikel

Spez.: Spritzen, Thermometer, Zerstücker, chirurg. Waren aus Metall, Hart- und Weichgummi Export nach allen Ländern

Apparatebauanstalten
Apparatów fabryki

Ciechanowiec	355
Józefów	525
Konstantynów	340
Lodz	210
Nowe Rokietce	340
Ozorków	333
Pabianice	329
Tomaszów	258
Warschau	95
Wolomin-Wiktoryn	433
Zambrów	349
Zduńska-Wola	405
Zegrzanki	341
Zgierz	344
Złotorja	356

Victor Spiegel

BERLIN O 17

Stralauerplatz 10 P

Apparate und vollständige Einrichtungen für Asphaltfabriken, sämtliche Werkzeuge für Asphaltarbeiten, - fahrbare Beton-Mischmaschinen für Kraftbetrieb mit Elektromotor oder Explosionsmotor fortwährend arbeitend

Aparaty i całkowite urządzenia fabryk asfaltowych, wszelkie narzędzia do robót asfaltowych. Przesuwalne bez przerwy pracujące mieszarki betonu do napędu silnikiem elektrycznym lub wybuchowym

F. Ergang, Magdeburg.

S. Ins. i. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 170/71.

Appreturmaschinen
Wykończalni maszyny

Lodz	210
Tomaszów	258

Moltrecht & Reiher

Maschinenfabrik
und Eisen-Gießerei

Fabryka maszyn
i odlewnia żelaza

Oelsnitz i. Vogtl.

Spezialität:

Kompl. Bleicherei-, Färberei-

u. Appretur-Einrichtungen,

dannwollene Gewebe

Spezialność:

Kompl. urządzenia bielarni,

furbarni i appretur, tkaniny

bawelniane

H. Behnisch

Maschinenfabrik G. m. b. H.

Luckenwalde

Maschinen für die Appretur
von wolleuen u. halbwoollenen
Waren und Plüsch

Appretur- u. Schlichtpräpar.
Szlichta i preparaty dla
wykończalni

H. Th. Böhme

Akt.-Ges.
Chemische Fabrik
Chemnitz

Spezialfabrikation:
Hochwertige Färberei- u.
Appretur-Oele

Specjalny wyrób doborow
wych olejów dla farbiarni
i appretur

Aquarien und Terrarien
Akwarje i terarje

Lodz 210

Arbeiterkleiderschränke
Szafy dla robotników

G. Schönfelder & Comp.
Brieg, Bez. Breslau

Draht- u. Eisenwarenfabrik
Spezialabteilung
für

Blech- u. Eisenkonstruktion

Unionwerk Mea G. m. b. H.
Feuerbach-Stuttgart

Eis. Kleiderschränke für Arbeiter
u. Beamte. Kontor-Regale, Werk-
zeugtische und Schemel aus Eisen

Żelazne szafy do ubrań dla ro-
botników i urzędników. Półki biu-
rowe, warsztat i stoleczki żelazne

Arbeiterreihenwaschanlagen
Umywalnie dla robotników

Rankewerk G. m. b. H.

Brühl, Bezirk Cöln

Näh. i. Ind.- u. Handelsanz. S. 34

Bl szczeg. w dziale przemys-
lowo-handlowym na stronie 34

Architekten - Architekci

in allen Städten - w każdym mieście

Hans Thomas

Atelier für Architektur
Berlin-Charlottenburg

Giesbrecht-Strasse 1

Siehe i. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 18.

Biuro architektoniczne
Patrz dzial przem.-handl. str. 18.

Armaturenfabriken
Armatur fabryki

Rury Brygidkowskie	508
Sosnowice	245
Warschau	95

Čemus & Co.

Sosnowice,

wornals - dawni-j

Olzewicz & Kern.
Warszawa.

Technische Büros
Biura Techniczne.

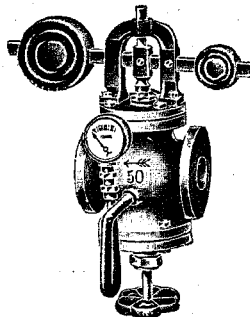
Näh. siehe literat Teil VI S. 131

Patrz ogłosz. dzial VI str. 131

Keller & Co.

Chemnitz 19

Armaturen- u. Pumpen-
fabrik

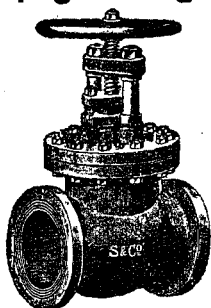

Spezialität: Dampfdruck-
Reduzierventile

Kondenswasserableiter, Ven-
tilwasserstände, Hähne, Ven-
tile, Injektoren, Heizungs-
armaturen, alle Armaturen
für Dampf, Pumpen für
Luft und Wasser, Luftkessel,
Presslufteinrichtungen

Schumann & Co.

Spezialfabrik für

**Dampf-Armaturen
Metall Spezialgiesserei
Leipzig 35 - Plagwitz***Haupt-Spezialitäten:***Ventile jeder Art**

z. B.

**Heissdampf-Ventile,
Stahlguss-Ventile,
Reduzier-Ventile,
Rohrbruch-Ventile,
Dampf-Schieber usw.****Wasserstandsanzeiger**nebst Schutzvorrichtungen.
Kondensstöpfe, Wasser-
abscheider.**Abteilung Apparatebau
Abdampf-Entöler**

D. R. G. M.

**Speisewasser-Vorwärmer.
Automatische Wasser-
reinigungs-Apparate
für Kesselspeise- und Industrie-
wasser. u. Sandsäulen-Filter.****Schumann & Co.**

Spezialna

**fabr. armatur parowych
Spec. odlewnia metali
Lipsk 35-Plagwitz***Spezialność:***Zawory wszelk. rodzaju
np.****Zawory z parą przegrzaną,
Zawory z łanej stali,
Zawory zamienne, działa-
jące przy pęknięciu rury,
Suwaki parowe itd.****Wodoskazy****oraz urządzenia ochronne
Odwadniacze, odkraplacze
Dział budowy aparatów****Odoliwiacze pary wylotowej**

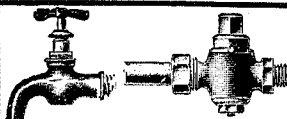
D. R. G. M.

**Ogrzewacze wody zasila-
jącej. Automatische apara-
ty do oczyszczania wody
zasilającej kotle oraz scieków
fabrycznych. Filtry piaskowe****C. W. Julius Blanche & Co.**

G. m. b. H., Merseburg

*Filialen und General-Depots in:***Berlin SO., Köpenicker-
strasse 55
Offenbach a. M., Kaiser-
strasse 80
Düsseldorf, Graf-Adolf-
Strasse 108
Brüssel, 30 Place Sain-
ctelette
Manchester, 39. Bridge
Street
Wien I., Getreidemarkt 2***Spezialitäten:***Abdampfdruckregler, Con-
densationswasser - Ableiter,
Dampf- und Wasserstrahl-
Pumpen, Dampfdruck-
Reduzierventile, Dampföler,
Dampfstrahlgebläse, Dampf-
trockner, Heissdampfventile,
Irohrbruchventile, Vollhub-
sicherheitsventile, Hähne,
Heizungsarmaturen, Dampf-
mischapparate, Hub- und
Rotationszähler, Hydranten,
Injektoren (Restarting- und
Doppel-), Kanalspüler, Lager-
metalle, Manometer, Pulsom-
eter, Pumpen, Regulator, Ther-
mometer, Wasserstrahl-
kondensatoren, Schmelzappa-
rate, Vacummeter, Ventile,
Wassermesser, Wasserschleib.,
Wasserstandshahnköpfe,
Wasserstandsanzeiger, Streu-
düsen, Luftkompressoren, Vac-
uum pumpen, Centrifugen,
Filterpressen usw.***Spezialność:***Miarkownikli prężności pary
odchodowej, odwodniacze
pary skroplonej, injektory,
pompy prądowe, zawory re-
dukcyjne, odolwiacze pary,
dyszaki parowe, suszarki
pary, zawory na parę prze-
grzaną, zawory samoczynne,
zawory bezpieczeństwa, kurki,
armatura do ogrzewania, mie-
szarki parowe, liczniki su-
wów i obrotów, hydranty,
injektory (Restarting i pod-
wójne), sprężkujące kanałów,
metale łożyskowe, manome-
try, pulsometry, pompy, re-
gulatory, termometry, skrap-
lacze pary, smarownice,
prężniomierze, zawory wodo-
mierzne, zasuwry, wodne,
kurki wodoskaz., wodoskazy,
rozpryskiwacze, kompresory
powietrza, pompy próżniowe,
centrifugi, prasy sączkowe
itd.****Adolf Richter**
Warszawa, Leszno 13/15
Lodz, Przejazd 20

ogł. dział VI str. 158 - Ins. T. VI S. 158

ALBERT HOLZTHIEM, Chemnitz. Fabrik f.
Dampf-, Gas-, Wasser-, Heizungs- u. Bade-
einrichtungs- u. alle sanitären Armaturen**Herm. Wintzer, Halle (Saale)****Ph. Schuster & Cie. G.m.
Köln - Kalk b. H.***Spezialität: Dampfarmaturen
aller Art: Bierarmaturen**Spezialność: Armatury
parowe wszelkiego rodzaju
Armatury piwne***Chr. Berghöfer & Co.****Niederzwehren**

Krets Kassel

**Industrieschläuche
speziell****Metallschläuche u.
Armaturen für Gas-
u. Wasserleitungen****Weże dla przemysłu
specjalnie****weże metalowe oraz
armatura gazowa
i wodociągowa****Arsenik und Arsenikalien
Arszenik i arsenikalja****Arsenik-Berg- und Hüttenwerk****„Reicher Trost“
H. Güttler**

Reichenstein i. Schles.

Aerzte - Lekarze

in allen grösseren Orten
w. każdej większej miejscowości

Asbest - Asbest

Warschau 95

Adolf Richter

Warszawa, Leszno 13/15

Lodz, Przejard 20

ogł. Dział VI str. 158 - Ins. T. VI S. 153

Asphalt- u. Dachpappenfabr.

Asfalt i tekt. smołowc.

Kolo 317
Konin 321
Lodz 210
Ostrow 368
Warschau 95
Wloclawek 444

**Reich & Lesinski
Wloclawek**

Asphalt-, Dachpappen-
u. Zementwaren-Fabrik
Kohlenhandlung

Fabryka tektury smo-
łowcowej i wyrobów
cementowych
Skład węgla

L. Haurwitz & Co. G. m. b. H.,
Berlin NW 52, Lüneburgerstr. 7.

**S. Friedeberg
Breslau**

Trebnitzerstrasse 74/80

Dacheindeckungen
Asphaltierungen

Asphaltierungsgeschäfte
Asfaltowanie

Lodz 210
Warschau 95

Assekuranzmakler

Maklerzy ubezpieczeniowi

Samson Goldschmidt, Hamburg
Siehe im Ind.- u. Handelsanz. Seite 10

Aufbereitungsanlagen

Przygotowawcze urządzenia

C. Eitle, Stuttgart,

Rosenbergstr. 29-33

Näh. s. Inserat in Teil VI Seite 126

Aufzüge - Windy

Lodz (Fahrstühle) 217
Warschau 96

**Maschinenfabrik
Wiesbaden G. m. b. H.
Wiesbaden**

Elektrische Las'en- u. Personen-
Aufzüge. Puternosterwerke

Elektryczne dźwigi towarowe i
osobowe. Dźwigi paciorkowe

Auskunftsbüros

Wywiadowcze biura

Czenstochau 281
Grajewo 416
Lodz 210
Warschau 96

**Fürsorge-
verein**

für deutsche Rückwanderer

Berlin W35

Schöneberger Ufer 21

Unentgeltlich und
uneigennützig

Auskunft für die länd-
lichen Verhält-
nisse Deutschlands

Nachweis verlässlicher
Güter, Anfieler-
stellen und sonstiger Landstellen

Beschaffung der Unter-
kunftstellen für Land- und Wald-
arbeiter, ländliche Handwerker usw.

Beratung und Hilfeleistung
bei der Rückfahrt
nach Deutschland und während der
ersten Aufenthaltjahre in Deutschland

Deutscher Rückwanderer

ist jeder, der deutscher Herkunft ist, sich
in der Fremde nicht wohl fühlt und
deshalb in die angestammte deutsche
Heimat zurückkehrt. Für ihn ist der
Fürsorgeverein da, an den er sich
vertrauensvoll wenden kann

**Auskunftei u. Detektei
Grützmacher & Müller**

:: BERLIN SW 68 ::

Leiter:

Pensionierter Kgl. Kriminal-
kommissar Grützmacher

Arbeitet seit Jahren in Polen
mit Erfolg

Büro wywiadowcze i
detektywne

Kierownik:

Pensjonowany król. komisarz
Kryminalny Grützmacher

Pracuje od lat z powodzeniem
w Królestwie

**Verein
Creditreform**

BERLIN W 56

Jägerstr. 27

Auskünfte auf alle Plätze der
Welt. Eigene offizielle Bu-
reaus in ca. 800 Plätzen des
In- und Auslandes

Informacje ze wszystkich
miejscowości świata. Własne
biura w 800 miejscowościach
w kraju i zagranicą

**Auskunftei „Greif“
Posen**

Viktoriastrasse 4

Spezial-Auskünfte
aus Russisch-Polen

Austrocknung von Bauten
und Häusern

Osuszanie budowli i domów

Walter Kratzsch, Leipzig
Trockensystem „Leo“.

Autogaragen - Garaze

Warschau 96

Autogene Schweissapparate
Spawalne urządzenia

**Keller & Knappich
G. m. b. H.**

Augsburg

Azetylenapparate, kompl. Aze-
tylendissous- und Wasserstoff-
Schweissanlagen, Schweiss- und
Schneidbrenner, Ventile und
alle sonstigen Zubehöriteile

Aparaty acetylenowe, kompl.
acetylenowe oraz wodorowe urz-
ządzenia spawalne, spawarki i kra-
jarki, zawory i wszelkie inne
części przynależne

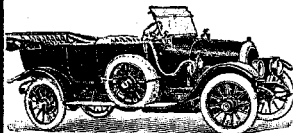
Hager & Weidmann

G. m. b. H.

Berg.-Gladbach

Automobile - Samochody
Warschau 96

Stoewer-

Touren- u. Lieferwagen
Samochody sportowe
i towarowe

Lastwagen u. Omnibusse
Samochody
ciężarowe i omnibusowe

Stoewer-Werke
Aktiengesellschaft

vormals Gebrüder Stoewer

Stettin—Szczecin

Automobilbestandteile
Automobilowe części

Max Otto Zimmermann
Berlin W. 9, Potsdamerstr. 18
am Potsdamerplatz. Telefon: Amt
Lützow 5878. Spez.-Material u. Zu-
behör für Luftschiffe, Flugzeuge,
Automobile etc. Wort-Schutz, Mos.
Spezialne materjały i przybory
do statków powietrznych, sa-
mochodów, motocykliów itd.
Znak ochronny „Mos“

Rudolf Rautenbach

G. b. m. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 181

Automobilfenster
Automobilowe okna

Vereinigte bayerische
Spiegel- u. Tafelglaswerke

vorn.

Schrenk & Co. A.-G.

Fürth i. B.

Automobilfette und -öle
Automobilowe smary i oliwy

Continental-Oelwerke

G. m. b. H.

Böhlitz-Ehrenberg b. Leipzig (Sa.)

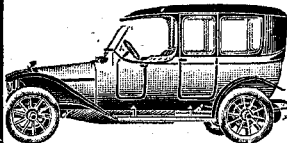
Automobilkarosserien
Automobilowe karoserje

Gebr. Wienicke Nachf.

Berlin-Pankow

Breite Strasse 17

Gegr. 1869

Luxus-Karosserien

Luxus-Wagen
Geschäftswagen
und
Karosserien
Holzbiegereien

Karoserje luksusowe

Powozy
Wozy towarowe
Karoserje
Wyginiarnia drzewa

Lange & Gutzeit

BERLIN O 112

Frankfurter Allee 288

Geschäfts- u. Transport-
wagen :: Karosserien

Wozy rozwozowe i transpor-
towe - Karoserje

Automobillaternen
siehe hinter Automobilzubehör.

Automobilreparaturen
Samochodów reperacje

Warschau 96

Automobilzubehör
Automobil. części składowe

Günther Hoffmann

Fabrikation und Gross-
handel in Kraft- und
Luftfahrzeug-Zubehör

Fabrykacja i sprzedaż
hurtowa części do sa-
mochodów i samolotów

Berlin SW 48

Friedrichstrasse 16
Lindenstr. 101/102

Fernsprecher Moritzpl. 2658, 2659

Telegramm-Adresse: Namffoh

Sämtliche Kraft- u. Luft-
fahrzeug- Bestandteile

fernér:

Anfertigung von
Kolbenringen,
Zahnrädern, Ar-
maturen aller Spe-
zial-Artikel nach
Zeichnung usw.

Wszelkie części do sa-
mochodów i samolotów

przez tego:-

Fabrykacja pier-
ścieni tłokowych,
kół zębatych, ar-
matur oraz wszel-
kich specjalnych
artykułów według
rysunków i t. d.

Handels-
Marke

Znak
fabrycz.

Verlangen Sie neuesten Katalog
Znajdźcie najnowszy katalog

Clemens Bürgel

Berlin SO 36 - Wienerstr. 18

Fabrik von Automobil- und Flugzeug-Ersatzteilen sowie sämtlicher Armaturen

Stahlraht - Stahlrahtteile - Kabel - Spannschlösser u. Stanzteile - Klumpnerer für Öl- und Benzinbehälter

Fabryka wszelkich uzbrojeń oraz części zapasowych do samochodów i samolotów

Druity stalowe - Liny stalowe - Kable - Wyręzaki i szuki wyłuczane - Wyrób naczyn blaszanych do oleju i benzyny

Auto-Zubehör-Gesellschaft m. b. H. Dresden-A. 3**ABZ**

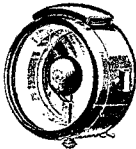
Spezialität: Autozubehör und Reparaturmaterial jeder Art

Specjalność: Przynależności do samochodów i materjały reperacyjne każdego rodzaju

Automobilaternen
Automobilowe latarnie**Hermann Riemann
Chemnitz-Gablenz**

Grösste Spezialfabrik der Branche.

Laternen, Scheinwerfer und Entwickler für Automobile, Motorräder u. Fahrräder

Brüssel 1910:
Grosser Preis
Turin 1911:
2 Grosse PreiseAviatikbedarfsartikel
Lotnictwa przybory**Rudolf Rautenbach**

G. m. b. H.

Solingen

S. Ins. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 181

Autorenrechtkontrolle
Kontrola n. prawami autorsk.
Warschau 96**Azetylgasanlagen - Acetylenowe urządzenia gazowe****Apparatebauanstalt
der Ges. für Heiz- und
Beleuchtungswesen**

G. m. b. H.

Heilbronn a. Neckar

Azetylenlaternen
Acetylenowe latarnie**Hermann Riemann
Chemnitz-Gablenz**

Spezialität:

Tisch-, Hänge-,
Hand- u. Gruben-
lampen, Schaffner-
u. Sturmlaternen
für
Acetylen-
beleuchtung**Bäckereien - Piekarnie**
fast in allen Städten und Flecken
prawie w każdym mieście i osadzie**Bäckerei- und Konditorei-
bedarfsartikel - Piekarskie
i cukiernicze przybory****Roedel & Vetter**

G. m. b. H.

BERLIN O 27

liefern erstkl. Bäckerei-Bedarfs-
artikel, aeth. Oele, Extrakte,
Nahrungsmittelfarben**Th. Franz & Co.**
Halle a. S.Gegr. 1862 - Vielfach prämiert
Leistungsfähige, renommierte Fab-
rik von Backpulver, Essenzen,
Farben f. Genussmittel, Bäckerei-
und Konditorei-Bedarfsartikeln,
Kochkunst, Spezialitäten usw.**A. Rischkopf
Hannover**Gifffreie Farben
Essenzen, Backpulver
Vanillecremepulver**C. Siebrecht Söhne
Hannover**Abteilung I:
Streumehle für Bäckereizwecke
Abteilung II:
Gewürzextrakte, gifffreie Farben
Spezialität:
Back- und Vanille-Creme-Pulver
Vertreter gesucht**Bäckereimasch. u. -einricht.**
Piekarskie maszyny i urzadz.
Lodz 211**Gebrüder Franz
Halle (Saale)**Bäckerei-, Konditorei-Ma-
schinen, -Formen, -Geräte
Maszyny dla piekarni**W. Marx & Co.**Maschinenfabrik
Halle (Saale)Knetmaschinen
Teigteilmaschinen
usw.**Dierks & Söhne**
Osnabrück

Spezialität: Bäckereimaschinen

**Göhning & Hebenstreit
Radebeul-Dresden**Backöfen für Brot-,
Eiskuit- und Waffel-
Fabrikation, Bäckerei-
maschinen und -Geräte

Backofenbaugeschäfte

Piece piekarskie

Erste Backofenfabr. Ostdeutsch.
Richard Migge, Danzig
S. Ins. i. Ind.-u. Handelsanz. Seite 136

Backpulver

Proszek do pieczenia

Th. Franz & Co.

Halle a. S.

Gegr. 1893 - Vielfach prämiert
Leistungsfähige, renommierte Fabrik von Backpulver, Essenzen, Farben f. Genussmittel, Backerei- und Konditorei-Bedarfsartikeln, Kochkunst, Spezialitäten usw.

Badeanstalten und Bäder

Kapitelowe zakłady i kąpiele

fast in allen Städten
prawie w każdym mieście

Badeapparate und -einricht.

Kąpiel., aparaty i urządzenia

Lodz 211
Warschau 97

A. Wettler sr.

Warschau - Warszawa
Hoża 48

Lodz - Łódź

Benedykta 3

Existiert seit dem Jahre 1888
Założ w roku 1888

Ausführung
sämtlicher Heizungs- und
Lüftungssysteme - Prima
Referenzen zur Verfügung

Wykonuje wszelkie systemy
ogrzewania centralnych i
wentylacji. - Na żądanie
pięroszorzędne referencje

Central - Werkstatt

Dessau 1b

Näheres siehe Rückseite des Branchen-
verzeichnisses

Teschnerwerke G.m.b.H.

Coswig in Sachsen

Gaskocher:

Universal u. National

Gasheizöfen
und Heisswasserapparate

Continental

Kuchenki gazowe:

Universal i National

Ogrzewacze gazowe i aparaty
do gorącej wody

Continental

Erich Brandes

Leuben - Dresden

Aufstellbare Bade-
wannen in billiger
Ausführung

Wannprzenośne w
taniej wykonaniu

Fabrikation jährlich ca.
25 000 Wannan aller Art

Roczny wyrób około 25 000
wanien wszelkiego rodzaju

Gebrüder Bing A.-G.

Nürnberg

In Friedenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter

W czasie pokoju przeszło 5000
urzędników i robotników

E. Jentsch, Posen. S. Ins. Ind.-u.
Hand.-Anz. S. 85 - Patrz. ogl. w dziale
„Ogl. z. przemysłu i handlu“ str. 35

Badewannen

Wanny kąpielowe

Rankewerk G. m. b. H.

Brühl, Bezirk Cöln

Näh. i. Ind.-u. Handelsanz. S. 34

Bl. szczegóły w dziale przemy-
słowo-handlowym na stronie 34

J. A. John Akt.-Ges.

„Jajag“ Völl-, Sitz- und
Kinderwannen, Heissluft-
bäder, Badeöfen

ERFURT 6

Bagger u. Baggermaschinen

Bagrownice

i maszyny bagrownicze

Georg Otto Schneider
G. m. b. H.

Leipzig, Blücherstrasse 41

Bahnbau - Kolei budowa

Baufirma Hermann Klammt

Inh Dipl.-Ing. H. C. Klammt

Generalunternehmung für
Bahn-, Wege-, Tief- und
Brücken-Bauten jeder Art
Entwurf und Ausführung
von Beton- und Eisenbeton-
Bauten

Büro: Königsberg i. Pr.
Münsterstr. 14.; Tel. 6505, 6534

Ogólne przedsiębiorstwo budowy
kolei, dróg, mostów i robót
podziemnych wszelkiego rodzaju
Projektowanie i wykonanie robót
betonowych i żelazo-betonowych

Bambusrohr

Trzcina bambusowa

J. Fajerstein, Warschau, Twar-
da 21. Siehe Ins. unt. Strohrohrfr.

Bandagenfabriken - Bandaży

J. Schwarz

Mainz

Gegründet 1870

Bandagen

Leibbinden, Suspensorien

Bandagisten - Bandażyści

Warschau 97

Bänder, Borten u. Litztenfabr.

Wstążki i taśmy

Blonie	252
Grodzisk	252
Lodz	211
Warschau	97
Zduńska-Wola	404

Jules Varnhagen A.G.

Warschau

Fabrikation aller Art Tressen,
Lacets, Schmitze, Gummi-
litzten und Gummibänder

Bankeinrichtungen

Banków urzędzenia

PANZER

Aktien - Gesellschaft
Berlin N 20

Näheres siehe Tresore.
Szczegóły patrz pod: Tresore.

Banken und Bankgeschäfte
Banki i domy bankowe
 in allen grösseren Orten
 w kaźdej większej miejscowości

Handelsbank
in Lodz
Centrale in Lodz

Filialen:

Warschau (Erywańskastr. 6)
 Lublin, Radom und Kielce

Agenturen:

Chelm, Zamość u. Ostrowiec

Bank dla Handlu
i Przemysłu
w Warszawie

ul. Hr. Berga 8
 Biłszce szczegóły pod „Warszawa“

Bank für Handel
und Industrie
in Warschau

Warschau, ^{Graf} Bergstr. 8
 Näheres siehe unter „Warschau“

Bank Ziemiański
Warschau - Warszawa

Mazowiecka 13

Grundkapital
Kapital Zakładowy
3,000 000 Rbl.

Ausser den Anleihen zur
 Hebung der durch den Krieg
 vernichteten Landwirtschaften
 werden sämtliche Bank-
 operationen erledigt

Poza pożyczkami na po-
 dźwignięcie gospodarstw,
 zniszczonych wskutek wojny,
 zalatwio wszelkie operacje
 bankowe

Felician Sokolowski, War-
 schau, Krakowskie-Przedm. 5.

S. Bleichröder
 Bankgeschäft
Berlin W 8
 Behrenstrasse 63

Bank Przemysłowy
Warszawski

Warszawa, Wierzbowa 11
ODDZIAŁY MIEJSKIE:

- 1) w Hotelu Europejskim
- 2) Marszałkowska 124
- 3) Chłodna 23

ODDZIAŁ W PŁOCKU

Oddział w Hotelu Europejskim
 wynajmuje kaselki stalowe w
 opancerzonym skarbcu

Warschauer
Industrie-Bank

Warschau, Wierzbowa 11
STADT-FILIALEN:

- 1) In Europäischen Hotel
- 2) Marszałkowska 124
- 3) Chłodna 23

FILIALE IN PLOCK

Die Filiale im Europäischen Hotel
 vermietet Stahlfächer in dem
 Panzer-Tresor

Commerzbank
in Warschau
Warschau

Näheres siehe unter Warschau

Bank Handlowy
w Warszawie
Warszawa

Biłszce szczegóły pod „Warszawa“

Dom Bankowy
Bankhaus

H. Szereszewski

Warszawa - Warschau
 ul. Marszałkowska 122

Central-Viehmarkts-
Wechsel-Bank

Sponholz,
Ehestädt & Co.

Berlin C 25
 Alexander-Strasse 43

Telegramm-Adresse:
 Adres dla depesz:

Viehmarktsbank

Marcus Nelken & Sohn
 Bankgeschäft
Berlin C.19 und Breslau

Telegr.-Adr.: Nelkenbank-Berlin
 Nelkens-Breslau

Uebnahme sämtlicher bank-
 geschäftlichen Transaktionen

Adr.-telegr.: Nelkenbank-Berlin
 Nelkens-Breslau

Wykonywa wszelkie czyn-
 ności bankowe

Bankhaus - Dom Bankowy
G. v. Pachaly's' Enkel
 gegründet 1679 założony

Breslau I
Rossmarkt 10

Telegr. Adr. } Pachalysen
 Adr. telegr. }
 Fernspr. Nr. } 19. 27, 1884
 Telefonu Nr. }

R. Damme Danzig

gegründet 1859

Bankgeschäft

insbesondere
Finanzierung
von Waren-
Ein- u. Ausfuhr

Dom bankowy

Specjalność:
Finansowanie
dowozu i wy-
wozu towarów

Živnostenská banka

filia w Krakowie

kapit.akc.ifund.rezerw.
K. 105 000 000.—

— 22 filii —

Centrala w Pradze

založena 1868

Zalazia wszelkie transakcije
bankowe

Filiale in Krakau

Art.-Kap. u. Res.-Fonds
K. 105 000 000.—

— 22 Filialen —

Zentrale in Prag

gegründet 1868

Sämtliche Banktransaktionen
werden übernommen

Gyöngyöser Verkehrsbank
A.-G., Gyöngyös, Ungarn.
Aktienkapit. 800 000, Res. 530 000 Kr.

Gebr. Arnhold Dresden

Gegr. 1864 Gegr. 1864
Besorgung sämtl. Bankgeschäfte

Inhaber:

Kgl. Wirteub. Konsul u. Geh.
Kommerzienrat Georg Arnhold,
Adolf Arnhold, Dr. jur. Hein-
rich Arnhold u. Hans Arnhold

Waisenhausstrasse 20

Fernsp. - A. Sammelnummer 25251

Hauptstrasse 38

Fernsprech - Anschluss: 13835.

Chemnitzerstrasse 96

Fernsprech - Anschluss: 19 179.

Tel.-Adr.: Bankarnhold Dresden.

Bank für Handel und Industrie

Niederlassung Kattowitz

vormalis Breslauer Disconto-Bank

Kattowitz

Telephon 397, 398, 399

Friedrichstr. 2

neben dem Stadt-Theater

An- und Verkauf von Wertpapieren

Kostenfreie Kontrolle
verlosbarer Wertpapiere
u. Einlösung von Kupons
u. Dividendenscheinen

Umwechslung

ausländischer Noten und
:: Geldsorten ::

Check- und Konto-

korrent-Verkehr

Annahme von Depositen

Vermietung von

Schrankfächern

in nach neuestem System
ingerichteter Stahlkammer

Bank Przemysłowców,
Spółka zap. z ograniczoną od-
powiedzialnością,

Poznań, zał. w r. 1861.

Kasy depozyt. w Gelsenkirchen
i w Oberhausen

Ostbank für Handel u. Gewerbe

Posen-
Königsberg
(Preussen)

Niederlassungen:

Kalisch

Josefinaallee 7

Kowno

Kaiser Wilhelmstrasse 48

Lodz

Meyers Passage 8

Plock

Burgstrasse 12

Sosnowice

Hauptstrasse 20

Warschau

Bielanskastrasse 10/12

Wilna

Grossestrasse 63

Wloclawek

Neustrasse 9

Bank Wschodni dla Handlu i Przemysłu

Poznań-
Królewiec

Oddzaly:

w Kaliszu

Aleja Józefina 7

w Kownie

ul. Cesarza Wilhelma 48

w Łodzi

Pasaż Majera 8

w Plocku

ul. Zamkowa 12

w Sosnowcu

ul. Główna 20

w Warszawie

ul. Bielanska 10/12

w Wilnie

ul. Wiefka 66

w Wloclawku

ul. Nowa 9

Deutsche Bank

Filiale München

Lenbachplatz 2.

Depositenkasse Karlstrasse 21

Telegr. - Adresse: Deutschbank.

Postcheck-Konto
München N. 150.**Deutsche Bank**

Zweigstelle Augsburg

Philippine Welslerstr. D 29

Postcheck-Konto München N. 150.

Telegr. - Adresse: Deutschbank.

Kwilecki, Potocki i Sp.

Tow. akc. w Poznaniu.

Zobacz inzerat dział VI strona 95.

Baracken, zerlegb., transp.**Baraki skad., przenośne****Deutsche Barackenbau-****Gesellschaft m. b. H.**

Köln, Postfach 170

Fabrik in Katschuren b. Köln

Grösste und älteste Spezialfabrik
in Süd- und Westdeutschland**Barbiere - Golarze**in allen grösseren Orten
w. kaźdej większej miejscowości**Barometerfabriken****Barometrów fabryki****Heinrich Fröbel Nachf**
HamburgHolosteric- und Regist
BarometerfabrikFabryka aneroid
Barometrów zapis**Baryt (kohler)****Baryt (węgla)**

Wilh. Minner,

Thür. Braunstei

Barytgrub

Trzetanka.

B

B

Ke

Via 12

eisen

taschienen

ace rogów

it - Ochronne

dowe

Stanisław Jakubowicz, Lodz,
Pańska 92. S. Ins. unt. Agenturgesch.**Mannstaedt-**
Werke A.-G.**Troisdorf bei Köln**Patent-Mauer-Eckschoner
Patent-Treppenstufenbeläge
Patent-TürumrahmungenPatentowane ochraniacze ro-
gów muru. Patentowane po-
krycia schodowe. Patentow-
ane obramowania do drzwi**Baubeschläge****Okucia budowlane**

Lodz 212

Stanisław Jakubowicz, Lodz,
Pańska 92. S. Ins. unt. Agenturgesch.**Baubeschläge und Bau-**
eisen aller Art liefert**Otto Franze****Eisengrosshandlung****Berlin-Schöneberg**

eherstrasse 64

A

F

Söhne,Düsseldorff
budowlane
ajprostych
dostawcy lic-
d dla urzędów.**d -maschinen****rzysz. i masz.****n Bartel, Ing.,**

akölln, Mahlowerstr 24

ilschneidemasch.e Inzerat im Industrie-
Handelsanzeiger Seite 40.**r. Schlieper, Bromberg.****Jaugesch. und -unternehmer**
Budowlane przedsiębiorstwain den meisten Städten
prawie w kaźdem mieście**COMET** Gesellschaft für
Bauausführungen
m. b. H.

Warschau, Marszałkowska 109

BETON u. EISENBETON

für Hoch- u. Tiefbau

TIEFBAUDickmann, Berlin W. 57
Vertr. Warschau**JOSEF JUST****Baugeschäft**
und Technisches Büro
Breslau IX, Hedwigstr. 36

Fernsprecher 2058

Ostdeutsche Bau-Zeitung**BRESLAU****Hervorragendes Baufachblatt**

Siehe Inzerat Teil VI Seite 96

Poważne zawoń. czasopismo
budowlane

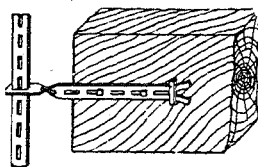
Patrz ogłoszenie dział VI str. 96

Robert PietruszkaLaurahütte - Siemianowicz
Bauwerksmeister**Baumaterialien****Budowlane materjały**in den meisten Städten u. Flecken
prawie w kaźdem mieście i osadzie
Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Agent. u. Handelshs.**A. M. Warschawsky****Warschau - Warszawa****Żelazna 60**(dom własny - eigenes Haus)
Telefon 132-135**Baumaterialienhandlung u.**
Lieferung von Ziegelsteinen**Skład materjałów budowlan-**
nych i dostawa cegieł**Markus Engel, Wloclawek**
Näh. s. Ins. unt. Eisenwarengrosshdlg.**Gebr. Schlieper**
Bromberg**Göttner & Prestien****Kommanditgesellschaft**
vorm. August Schiefferdecker**Königsberg in Preussen****Viehmarkt 24/25**

Fernsprecher: 6910-6913

Raikowski & Wagenführ
Baumaterialien- u. Kohलगrosshandlung
Königsberg i. Pr.**Magisterstr. 1. Fernspr. 1062**
Portland-Zement, Kalk, Dach-
zapfen, Klebemasse, Karbolinum,
Gips, Rohrgebebe, Tonplatten,
Tonkröppen, Chamotesteine, Edel-
putz, Drähtzgelgebebe usw.

Spezialitäten

Schürmann-Eisen

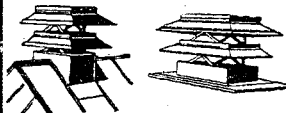
fortlaufend gelocht

macht Schweiß und Feuer überflüssig. Jeder ungeübte Arbeiter stellt auf der Baustelle rasch und leicht alle erforderlichen Anker usw. auf kaltem Wege selbst her

Specjalność

Żelazo Schürmana

dziurkowane kontynuacyjnie czyni zbytecznym kowalstwo i ogień. Każdy prosty robotnik może sam na budowie sporządzić szybko i łatwo wszelkie potrzebne ankiery itd. bez ognia

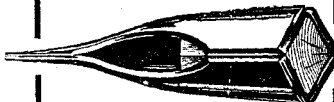
Schürmann-Lüfter

Ständig frische Luft!

Regensicht! Keine Betriebskosten! Besonders für Fabriken und behördliche Betriebe geeignet

Wentylatory Schürmana

Zawsze świeże powietrze! Zabezpieczony od deszczu! Złotych kosztów obsługi! Nadaje się szczególnie do fabryk i urzędów

Schürmann-Spitzdübel

Holz kern im Stahlmantel
Ist in die Wand ohne Vorbohren einzuschlagen; sitzt dauernd fest
Meine obigen Spezialitäten sind seit Jahren glänzend eingeführt und werden ständig in immer steigendem Umfange verbraucht
Prospekte usw. kostenlos

Schürmana dyble śpiczaste

Drewniane jądro w płaszczu stalowym
Wbijają się w ścianę bez poprzedniego wywiercenia dziury; siedzi stale mocno

Moje powyższe specjalności są świetnie zaprowadzone od wielu lat i znajdują coraz większe rozpowszechnienie
Prospekte itd. bezpłatnie

F. J. Schürmann, Münster Westf. 9.

Abramowsky & Fabian
Königsberg i. Pr.

Stacheldraht, Zaundraht, Drahtnägel, Stahlschlaufen, Rohrgewebe, Dachpappen, Steinkohlenteer, Karbolinum, Bimsdielen, Zement, gebranntes Kalk, Hydr. Kalk „Greif“, Edelputz „Woydahlit“, Tonrohre, Tonschalen, Ziegel, Dachpappen, Gipsdielen, Fussboden- und Wandplatten. Uebernahme von Dachdeckungen mit Dachpappe, Biberschwänzen und Dachpfannen. Ausfuhrung von fertigen Fussboden und Wandplattenbelägen

Robert Pietruszka

Baugeschäft - Baumaterialien-Grosshandlung - Hoch-, Tief-, Beton- und Eisenbetonbau - Industriebauten - Ofenarbeiten

LAURAHÜTTE O.-S.

Robert Pietruszka

Interes budowlany - Skład hurtowy materiałów budowlanych - Budowy nad i podziemne oraz betonowe i żelbetowe - Budowy przemysłowe - Roboty piecowe
HUTA LAURAG. Śląsk

Baumschulen
Szkółki

Krepskie	298
Podzamcze	298
Pruszkow	429
Stenszyce	404

Baumwollabfälle
Odpadki bawełniane

Łódź	212
------------	-----

Karl Abel & Schmidt, Łódź
S. Ins. u. Asphalt- u. Dachpappenfabr.

Baumwollbleichereien
Bielarnie bawełny

**Rheinische
Baumwoll-Bleicherei G.m.b.H.**
Neuss a. Rh.
Nitrerbaumwolle u. Kunstbaumwolle - Tel.-Adr.: Nitrerwolle Neuss-Rhein
Bawełna do nitrowania i bawełna sztuczna

Baumwollwr.-Hdlg. u.-Fabr.
Bawełn. wyr. fabr. i składy

(siehe auch Spinnereien; Webereien; Zwirnereien)

Łiskow	419
Łódź	212
Ozorków	333
Pabianice	329
Warschau	91
Zarki	456
Zduńska-Wola	405
Zgierz	344
Zyrardów	253

Goerke & Hirschberg

Engros Breslau I Export
Tel. 4116 - Telegr.-Adr. Goerkeberg

Baumwollene Gewebe

Abt. I: Vorhangstoffe in glatt u. gemust., Spann- und Mullgardinenstoffe, Möbelstoffe bedruckt
Abt. II: Weisses Gewebe für Leib- und Bettwäsche, Seidenbatiste, Schleier und Stickereistoffe

Tkaminy bawełniane

Dział I: Materje na story gładkie i wzorzyste, Materje na firanki, Drukowane materje na meble
Dział II: Tkaminy białe na bieliznę i pościel, białysty jedwabne, welony i hafty

Webstoff-Aktien-Ges.
M.-Gladbach

Baumwollwaren - Fabrikation und Ausrüstung, Barchent-Bettücher und Schlafdecken
Telegr.-Adresse: Webstoff-Gladbach

Baumwollzwirnereien
Szpalarnie bawełny

(siehe auch Zwirnereien)

Warschau	99
----------------	----

Beerdigungsanstalten
Pogrzebowe zakłady

Alexsandrow	338
Łódź	213
Łublin	504
Pabianice	329
Plock	373
Radom	546
Tomaschow	258
Warschau	99
Zduńska-Wola	405

St. Witkowski & Co., Warszawa
Ogł. Dz. VI str. 235 - S. I. T. VI S. 225

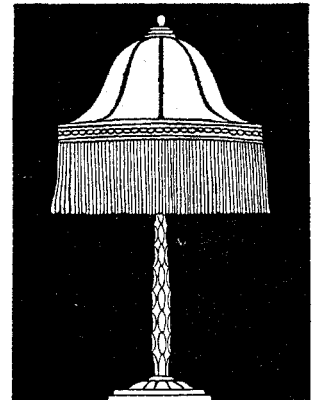
Beleuchtungsanlagen
Oświetleniowe urządzenia
 Warschau 100
Gebr. Schlieper. Brouberg

Beleuchtungs-Industrie
Louis Perls
 Posen, Berlinerstr. 18 (Tel. 3133)

Beleuchtungsart. u. -gegenst.
Oświ. artyk. i przyrządy
 Warschau 100

Paul Wittig
Metallwarenfabrik
Marienberg, Sa. Telephon 44
Massenfabrikation aller
Artikel für
die Beleuchtungsbranche
Spez. Ampelkasten, Baldachine, Deckenbeleuchtungen, Pendel, Schalterhalter, Kassetten, Schirmträger für Gas und Elektrisch, sowie alle Metall-druck- und Stanzteile in jedweder Ausführung, auch Anfertigung geschützter Massenartikel f. alle Industriezweige
Kataloge gratis.
Export nach allen Ländern.

Beleuchtungskörper
Świeczniki

Auergesellschaft
 Berlin O.17
Beleuchtungskörper
 für Gas und elektrisch
 Licht von der einfachsten bis zur vornehmsten Ausstattung
Świeczniki
 do światła gazowego i elektrycznego, od najskromniejszych do najelegantszych

Sächs. Gasglühlicht-Industrie
Hermann Friedländer
Leipzig, Georgiring 3.
 Fernsprecher Telegr.-Adresse:
 Nr. 1519 „Arminius“
 Engros. Fabrikation. Export.

Beleuchtungskörper
für Gas u. Elektrisch.
Armaturen für Gas, Wasser u. Elektrisch.
Glühkörper:
Spezialmarke: „Arminius“
Przyrządy do oświetlenia gazowego i elektrycznego.
Armatury do gazu, wody i elektryczności
Głowa żarowe:
Marka specjalna „Arminius“

Albert Eichhoff & Co.
Marienheide
 (Rheinland)
 Spezialität:
Schalter, Nippel, S-Patronen.
 Spezialność:
Łączniki, Trzpiotniki, Bezpieczniki-S.

Beleuchtungs - Industrie
Louis Perls, POSEN
 Berlinerstr. 18
 Fernspr. 3133
Grüßtes Lager vornehmer u. einfaches Beleuchtungskörper f. Elektrisch, Gas-u. Spirituslicht. Krystalllicht - Spiritusbrenner zu den amtlich festgesetzten Einheitspreisen für Einzelbedarf und Wiederverkauf.
Największy skład wytoczonych oraz zupeżajnych przyborów do oświetlenia dla lamp elektrycznych, gazowych i spirytusowych. Palniki spirytusowe wojskowe i porządowe usławionych cenach dla użytku własnego oraz hurtowej sprzedaży

Deckenampendel
 feststellbar auf jed. Punkt einer Kreisfläche von 2-3 m. Unentbehrlich für Arbeitsräume, Werkstätten, Kantinen, Druckereien usw.
Suffitowe lampy ramienne
 do umieszczania w każdym miejscu na przestroni 2-3 m. Niezbędne dla pracowni, warsztatów, kantyn, drukarni itd.
Fabrikation feinerer Beleuchtungskörper u. Mikroskopierlampen
Gebrüder Stärl, München
 Fabrikation von Werkzeugen für Graphik, Bildhauer, Indikatoren, Platinmeter, harmonische Analysatoren, Tachometer usw.
 Prospekte gratis und franko

Benzingrosshandlungen
 siehe hint. Berg- u. Hüttenprodukte.
Benzol - Benzol
ALEX BLANCKE
Leipzig.
 Siehe Inserat mit Terrprodukte.

Berg- und Hüttenprodukte
Górnico-hutnicze produkty

Robert Schilling
 Arnstadt i. Thür.
 empfiehlt vorzüglich Schwefel-, Lichtspat, Kalkspat, Feldspat, Flussspat, Speckstein, Kristallquarz, Bismutiersatz, Bolus, Kreide, Eisenglimmer und andere Bergprodukte hochprozentig, roh und feinst gemahlen
 poleca na dogodnych warunkach Spat węgla, Spat wapienia, Spat krzemkowy, Spat polowy, Spat rzeźny, Krede hiszpańska, Kwartec krystaliczny, Surożut mureksowa - Krede Bolusa, Blyszczak żel. oraz inne produkty kopalin w wysokoprocentowe, grubo i drobno zmielone.

Alfred Hirsch & Co., Berlin SO. 36. Näheres siehe Inserat Industrie u. Handelsanzeiger Seite 187.

Ernst Minner

Baryt- und Mineralmühle
Arnstadt i. Thür.

Gegründet 1856

Spezialitäten:

Schwerspat
(schwefelsaurer Baryt)

Leichtspat
Kalkspat
Kohlens. Kalk
Quarz usw.

in verschiedenen Qualitäten

Spezialności:

Szpat ciężki
(starezan barytu)
Szpat lekki
Szpat wapienny
Węglan wapna
Kwarc i t. d.
w różnych gatunkach

Thüringer Braunstein- und Mineralmahlwerke

G. m. b. H.
Arnstadt i. Thür.

Fernspr. 50 - T.-A.: Manganwerk

Spezialitäten:

Braunstein
für jeglichen Verwendungszweck
Cement (Mangan) - Schwarz
Chromerz

Etzenglimmer - Filterkies
Fluss- und Feldspat
Glimmer (Mica)
Grafit, speziell Elementezwecke
Kalkspat
Manganoxydhydrat
Quarz - Barytfabrikate
Wytherit (kohlensaures Baryt)

Spezialności:

Manganitk szary (brunatnik)
do każdego użytku
Cement (manganowy) czarny
Ruda chromowa
Blyszczak żelazny
Żwir do filtrowania
Szpat rzeczny i polny - Mika
Grafit specjalny do elementów
Szpat wapienny
Manganoxydhydrat
Kwarc - Fabrykaty barytowe
Węglan barowy

Benzingrosshandlungen
Benzyny hurt. składy

Warschau 100

Goldman, P. & Endelman, L.
Warschau, Ag.-u. Hand.-Haus.

Arthur Ott

Berlin - Halensee
Kurfürstendamm 146

Fernspr.: Umland 4083 u. 4084
Tel.-Adr.: Importott Berlin

Oleje, Fette, Benzin, Benzol,
Petroleum, Gasöl
Teerprodukte

Dieselmotorentreibö

Spezialität:

Leichtbenzin

Oleje, Smary, Benzyna, Benzol,
Nafta, Oliwa gazowa

Produkty smołowe
Oliwa do motor. Dies'a

Spezialność:

Benzyna lekka

Beschlägefabriken

Okuc fabryki

(siehe auch Baubeschläge)

Warschau 100

Feller & Gralle

BERLIN SO 16

Köpenicker Strasse 74

SPEZIAL - FABRIK

für **Kofferbeschläge, Koffer-
rieten, Nietstifte, Schmaltei,
Karabinerhaken, Hündehals-
bandbeschläge usw.**

Spezialna fabryka

**okuc i zakówek do kufrow,
stycyfeiki nitowe, sprzaczki,
haczyki karabinowe, okucia
do obrozy dla psów itd.**

Bernstein u. Bernsteinwaren
Bursztyn i wyr. burszt.

Arthur Birkholz

Danzig - Langfuhr

Spezialität:

**Bernsteinschmuck, Bern-
steinschnüre, Zigarren- u.
Zigaretten spitzen**

Trauerschmuck:
Schwarze, geschliffene
Galalithperlen
(Ersatz für Jet)

Schnüre in farbig

Fernsprecher Danzig 2167

Postcheckkonto Danzig 1777

*Konto: Norddeutsche Credit-
anstalt, Danzig-Langfuhr. Zur
Messe in Leipzig: Messpalast*
Specks Hof

Spezialność: **Ozdoby buń-
sztynowe, Sznuiry bur-
sztynowe, Mundsztuki do
cygar i papierosów**

Ozdoby żalobne:
Czarne szlifowane perły
galalithowe
Wyroby zastępcze na dżet
Kolorowe sznuiry

W. Witzki

vormals

Edwin Witzki

Danzig

Bernsteinwarenfabrik

Spezialität:

Schmucksachen,
Schnüre, Spitzen,
Kabouchons,
Galalithwaren

Hugo Barth, Danzig

Bernsteinwarenfabrik
Fabryka wyrobów bursztynowych
Schmucksachen und Colliers
aller Art
Czładow i kolje wszelkiego rodzaju

Besteckfabr. — Zastawy stoł.

**Metallwarenfabrik H. A. Erbe
A.-G., Schmalkalden i. Thür.**

Massenherstellung von erzinnten,
Alpakern, polierten u. versilberten
Essbestecken, Messern u. Küchen-
geräten, Abriegelöffeln usw.
Hurtowce wyrob. białych, alpa-
koryczk., polerowanych i posre-
brzanych zastaw, sprzetwo domo-
wych i kuchennych, sztućce do
biurowo itd.

**Beton- und Eisenbetonbau
Beton. i żelazobeton. roboty**

Biała	251
Czenstochau	281
Lodz	218
Lublin	304
Petrikau	531
Plonsk	376
Warschau	100
Zawiercie	249

Dyckerhoff

®

Widmann

Aktiengesellschaft

Biebrich a. Rh.

Warschau, Moniuszko 2

Näheres stehe Inserat im In-
dustrie- und Handels-An-
zeig. Seite 263 u. im Adressen-
teil Warschau unter „Beton-
und Eisenbetonbau“.

Carl Brandt, Breslau

Lolat - Eisenbeton - Breslau
A.-G., Breslau, Junkernstr. 41,
Beton und Eisenbeton für
Hoch- und Tiefbau.

C. Schönfelder & Comp.

Brieg, Bez. Breslau

Betonarmierungen, räum-
liche Baugebilde aus Draht
und Kundsisen, Rabitz- und
Moniergewebe, Müllkasten
und Gartenmauern

Gebr. Huber

Breslau / Bromberg

Beton- und Eisen-
betonbau

Zementwarenfabrik

Baufirma Hermann Klammt

Inh. Dipl.-ing. H. C. Klammt

Generalunternehmung für
Bahn-, Wege-, Tief- und
Brücken-Bauten jeder Art
Entwurf und Ausführung von
Beton- und Eisenbeton-
Bauten

Büro: Königsberg i. Pr.
Münzstr. 14 :: Tel. 6595, 6534

Ogólne przedsiębiorstwo budowy
kolei, dróg, mostów i robót
podziemnych wszelkiego rodzaju
Projektowanie i wykonanie robót
betonowych i żelazo-betonowych

Wayss & Freytag

A.-G.

Königsberg, Pr.

Warschau

Bracka 18

Beton- und Eisen-
betonbauten

Hoch- u. Tiefbauten

Budowle betonowe
i żelbetoweBudowle nadziemne
i podziemne**Benno Roose**
Königsberg i. Pr.

Beton- und Eisenbetonbau
Budowle betonowe i żelazo-
betonowe

Bettdeckenfabriken
Kofder fabrykiWarschau

Bettfedern — Pierze

Lodz	213
Opoczno	522
Siedlce	398
Szydłowice	481
Warschau	100
Wielun	439
Włoszczowa	559
Wodzisław	463

Albers & Co.
Lingen, Prov. Hannover
Spezial-Staubfreie gasene Bettfedern.
Vertr. gesucht — Poszuk. sie zaslepicie

Bettfedernreinigungsanst.
Czyszczenia pierzy zakłady

Lodz	213
Warschau	100

Bettstellen (Metall-)
Łózka metalowe

Czenstochau	284
Łochów	435
Warschau	100

Paul Neye, G. m. b. H.,
Berlin - Neukölln, Liberdstr. 14,
S. Ins. Teil VI S. 202 — P. dz. VI str. 202

Bettzeug — Pościel
(siehe auch Wäschehandlungen)
Warschau

Bierbrauereibedarfsartikel
Browarskie przybory

Warschau	101
----------------	-----

Bierbrauerei-Einr. u. Masch.
Browarskie urzadz. i masz.

Warschau	101
----------------	-----

Bierbrauereien
(siehe Brauereien)

Biergrosshandlungen
Piwa hurtowe składy
in allen grösseren Orten
w każdej większej miejscowości

Bierhallen — Piwiarnie

In sehr vielen Orten
W wielu miejscowościach

Bierkrüge - Dzbany do piwa

**Stralauer
Glashütte**

A.-G.

Berlin-Stralau.*Bildhauer (Holz-)
Posążnicy (drzewni)*

Warschau 101

*Bildhauer (Stein-)
Kamien-rzeźbiarskie zakł.*
(siehe auch Steinmetzgeschäfte)

Lodz 213

Warschau 101

*Billardartikel
Bilardowe artykuły**S. Erlich & A. Lusenburg, War-
schau, N.-Sienna 1. Sp.-Agent, -Gesch.**Billardfabriken
Bilardów fabryki*

Lodz 213

Warschau 101

*Bimstein - Pumeks***Vogel & Prenner
Nachf.****Dresden, Rosenstr. 88**

Spezialität:

Bimstein*Bindfadenfabriken
Szpagatu fabryki***A. Hoffmann
Königsberg i. Pr.****Mechan. Bindfadenfabrik
Bindfäden und Kordel****Mechaniczna fabryka
szpagatu
Szpagat i sznurki***Binsenmatten - Rogoże*

Warschau 101

*Biskuits- und Keksfabriken
Biszkoptów fabryki*

Warschau 101

*Bitschriften-
und Uebersetzungsbüros
Próśb i tłumaczeń biura*

Warschau 101

*Blankokartenfabriken
Karty do zawiadomień***Robert Becker
Berlin C 19, Rosstr. 6.***Blattgold- u. Silberschläger.
Złoto i srebro w listkach*

Warschau 101

C. Kühny**Blattgoldfabrik****Augsburg 21
(Bayern)****Bestes
Blattgold für Maler,
Vergolder, Stein-
metz, Buchbinder,
Glasplakate-
und
Schilderfabriken****Najlepsze
złoto listkowe dla
malarzy, pozłotni-
ków, kamieniarzy,
dla fabryk szkla-
nych plakatów i
sztyldów***Blechbearbeitungsmasch.
Blacharskie maszyny***Hugo Dudeck Nachf.,
Schliephack & Förster, Berlin-
Neukölln 3.**

Siehe Ins. Ind. u. Hand.-Anz. S. 138

L. SCHULER**Göppingen
(Württemberg)****Werkzeugmaschinenfabrik
und****Eisengiessereien.****Gegründet 1839****Personal ca. 1000**Telegramm-Adresse:
SCHULERWERKE
A. B. C. Code
5th. Edition
Carlowitz Code.**Abteilung I:***Sämtliche Spezial- Ma-
schinen, Pressen, Scheeren,
Schmitt-, Stanz- und Zieh-
werkzeuge in modernster
Konstruktion, für die ge-
samte Blech- und Me-
tall-Bearbeitung, Kom-
plette Einrichtungen für
Stanz-, Press- und Zieh-
werke, Münz-, Präge- und
Perforier-Anstalten, Eisen-
konstruktions- Werkstätten,
Apparate-Bauanstalten,
Schiffswerften, Mittenwerke,
Gesenk- u. Kesselschmieden,
elektrotechnische Fabriken,
kunstgewerbliche Anstalten,
Uhren, Silberwaren, Besteck-
Bijouteriewaren, Edelmetall-
und Kellen-Fabriken, Muni-
tionsfabriken, überhaupt für
alle in Betracht kommenden
Metall- und Blechartikel.
Maschinen für Blechembal-
lagen- und Konservendosen-
fabriken, Maschinen für
Klempner, Fluschnier, Speng-
ler, Ornamentfabriken und
Betriebe verwandter Gewerbe.***Abteilung II:***Genauigkeits- Schnell-
Drehbänke mit Stufen- u.
Einriemscheiben: Antrieb,
Spezial- Schnell- Dreh-
bänke (Bolzenbänke), Ge-
schoss- u. Geschosshülzen-
Drehbänke, Spezial- Re-
volverbänke für die Ge-
schlossbearbeitung, Riemen-
rücken Fix und Parallel.*

Bleche — Blachy

Warschau 101

Bleche

in Zink und Eisen, in Tafeln und Bändern galvanisch vernickelt, verkobaltet, vermessingt, vertombakt, verkupfert, dekoriert od. lackiert

Hille & Müller
Düsseldorf - Reisholz,
Porschdorf (S. Schweiz),
Gross-Schönau (Böhm.)

OTTO WOLFF

Eis-grosshandlung
Hurtownicy skład zelaza
Cöln

Filiale: **Berlin-NW.**, Paulstr. 20f
Weiss-, Zink- u. Schwarzbleche,
Nickelbleche, verzinkte u. verbletete
Bleche, lackierte Schwarzbleche.
Blachy białe, cynkowe i czarne,
niklowe, orynkowane i polowicane
blachy, lakierowane blachy czarne
Telegramm: Blechbedarf, Berlin

Bleche (gelochte)
Blachy dziurkowane

Warschau 101

Blechfabr.-Eindr. u. -Masch.
Blacharskie urzqdz. i masz.

Warschau 101

Blechemballagenfabriken
Blaszanych opakowań fabr.

Warschau 101

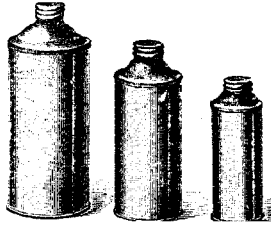
Seesener Blechwaren-
fabrik Fritz Züchner
Seesen a. Harz

Spezialität: **Konservendosen**
f. Gemüse, Fleisch, Kekse, Bon-
bons usw., Marmeladenentner
Telephon 28 und 62

Spezialność: **Puszki do konserw**
jarzypniowych, mięsnych,
oraz do keksov, cukierków
itd., kubelki do marmolady
Telefon 28 i 62

Braunschweigische
Blechwaren-Fabrik

G. m. b. H.

Braunschweig**Spezialität:**

Kännchen für Metall-
putzmittel u. grössere
Kannen bis 100 kg Inh.

Spezialność:

Bańki do środków
czyszczących metale
oraz duże banie mie-
szczące do 100 kg za-
wartości

Blech- und Lackierwaren
Blaszane i lakierow. wyroby

Lomza 847
Sosnowice 245
Warschau 101

Gesmesser- und Armaturenfabrik
Liessmann & Ebeling G.m.b.H.
Königsberg i. Pr.

Abt. II: Blech- u. Lackierwaren.
-Emballagen, verzinkte Waren
Oddz. II: Wyroby i opakowania
blaszane i lakierowane, wyroby
cynkowe

Gebrüder Bing A.-G.
Nürnberg

In Friedenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter

W czasie pokoju przeszło 5000
urzedników i robotników

Schmidt & Melmer
Weidenau a. d. Sieg

Gegründet 1870

Spezialität:
Verzinkte u. lackierte Haus-
und Küchengeräte, verzinkte
Eimer, Wannen und Kessel

Blechplakate
Plakaty blaszane

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter, S. Les. und Schüld.fabr.
100 robotnik. Pogl. i pol. Fabr. szklów

Bleiaraturen
Armatury ołowiane

August Schuakenberg
Völsinkel, Rhld.
Bleiaraturen und Verbleihung
Armatury ołowiane i zardawienie

Bleichereibedarfsartikel-
einrichtung. u. -maschinen
Bielarni urzqdz. i masz.

Alfred Kühn, Leipzig-Go.
Erfurterstr. 5

Bleigiessereien
Ołowiu odlewnie

Juhl & Soehne
Berlin-Lichtenberg

Plomben
Plombenzangen
Geschosse
Jagd-Schrote

Fabrik von Giessmaschinen

Plomby
Obcegi do plomb
Naboje
Śrut myśliwski

Fabr. maszyn odlowniczych

Bleiplombenfabriken
Plomb ołowianych fabryki

(siehe auch Plombenfabriken)
Warschau 102

Blitzableiter und -teile
Piorunochrony

C. H. Ulrich
Leipzig-Go.

Magdeburgerstr. 13

Spezialität:
Blitzableiter-Spitzen
und sämtliches
Blitzableitermaterial

Bleistiftfabr. — Ołówków fabr.

Pruszków 429
Warschau 102

Bleiwarenfabriken

Ołwianych wyrobów fabr.
Warschau 102

**Blumen (künstliche)
Kwiaty (sztuczne)**

Łódź 213
Sosnowiec 245
Warschau 102

**WITTENBERG & Co.
Warschau, Leszno 6****Otto Speierer G.m.b.H.
Bühl in Baden**

*Siehe Inserat unter Braut- und
Kommunionkranzfabriken*
Patrz ogłoszenie pod Fabr. wian-
ków ślubnych i do komunji

**Blumen (natürliche)
Kwiaty (żywe)**

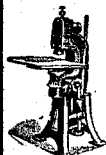
in jedem grösseren Ort
w każdej większej miejscowości

**Blumenbestandteilefabriken
Przyborów do kwiatów fabr.**

Warschau 102

**Blumenfabrik.-Art., -Masch.
u. -Appar. - Kwiatów artyk.,
masz. i apar. do fabrykacji****Gotthold Böhme
Dresden - Neustadt**

Trachenbergerstr. 24, 26
Artikel für Blumenfabrikation
Dodatki do fabrykacji sztucznych
kwiatów

**Otto Henke
Dresden**

Wittenbergerstr. 3
Spezialität: Moderne
Blumenwerkzeug-,
Hilfsap. ar., Pressen,
Stanzmaschinen

**Farben
Klebstoffe J. John Nchf.
Dresden**

Blusenfabr. — Bluzek fabr.
Warschau 102

Louis Cohn jr. Nfg.**Blusen-
Cohn
Breslau**

Schweidnitzerstr. 34 - 35
(Neubau)

Unsere Zweigggeschäfte:
**Berlin (4 Geschäfte),
Leipzig, Hamburg,
München, Chemnitz.**

**Grösste Spezialhäuser
Deutschlands**

für

**Blusen,
Kleider und
Röcke****Louis Cohn jr. Nfg.****Blusen-
Cohn
Wrocław**

Schweidnizers tr. 34 - 35
(Neubau)

Nasze filje:

**Berlin (4 magazyny),
Lipsk, Hamburg,
Monachium, Chemnitz.**

Największe w Niem-
czech specjalne składy

**bluzek,
sukien i
spódnic****Blum.- u. Schmuckfed.-Fabr.
Kwiat i piór ozdobl. fabryki**

**Wyrób modnych gałazek
do wazoników dla dekoracji
pokoi, kuchnie i r. sz.**

**Kwiaty na kapelusze.
Kwiaty i liście duże. Wianki za-
łobne. Wianki perłowe i metalowe.**

**F. X. Richter, Frankfurt
a. Main - 5.
zał. 1824r. P. ogł. dział VI str. 50**

Bohrerfabr. — Świdry

Warschau 102

**Gebrüder Knauf, Bohrerfabr. -
Schmalkalden, Thüringen****Bohrmaschinen — Wiertarki**

**Herrmann Ulbricht
Chemnitz**

**Bonbonfabriken
Cukierków fabryki**

(siehe auch Zuckerwaren)

Kielce 467
Łódź 213
Łomża 347
Łowicz 350
Lublin 504
Wrocławek 444
Zamość 562

Bonbonnieren**Bombierek fabryki**

Warschau 102

Boiler — Boilery**Schmidt & Melmer
Weidenau a. d. Sieg**

Gegründet 1870
Zaloż. w r. 1870

**Boraxfabriken
Boraksu fabryki**

Radom 546

**Borstehandlg. u. Sortier-
anstalten — Szczeciny składy
i sortownie**

Goniondz 416
Konskie 473 u. 474
Miedzyrzec 383
Stawiski 315
Szydłowic 481
Tykocin 353

Böttcher — Bednarze

in allen grösseren Orten
w każdej większej miejscowości

Brauereien — Browary

in vielen Orten
w wielu miejscowościach

**Dampfbierbrauerei u.
Malzfabrik**

**Browar Parowy i
Słodownia**

„Kutno“

Kutno, Gouv. Warschau

Erste Kutnbacher Akt.-Export-
bier-Brauerei, Kutnbach i. Böhmen

Hackerbräu München

**Hacker
bräu
München**

Seit 1417
bestehendes
Brauhaus

Export
in all. Weltteilen
Grosse Preise:
Lüttich, Brüssel,
Turin

Hackerbräu München

Od roku 1417 istniejący
browar

Eksport do wszystkich części
świata. Wielkie wyroby

**Brauereibedarfsartik., Einr.
u. Maschinen — Browarnicze
przybory, urządzenia masz.**

Oscar Kühn, Berlin C. 25
Dircksenstr. 20 — Tel. Oberbaum

Paul Rönisch

Breslau, Altbüxserstr. 18

Spezialität:

Bierdruckapparate, Eisschränke,
Spec.: wyściskacze piwa, lodownice

**F. ERGANG
Magdeburg**

Gegr. 1804 Fernspr. Nr. 143 u. 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Maschinen-Fabrik, Kessel-
schmiede, Metallscherei,
Apparatbauanstalt, Blech-
schneiseiserei, Press- u. Stanzwerk

Zalożone r. 1804. Telefon 143 i 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Fabryka maszyn, kotłownia,
dzierżkarnia metal., budowa
aparatur, uleczarnia brzozy,
łoczniła i sztanconia

**Apparatebau
München G. m. b. H.**

MÜNCHEN

Dachauer Strasse 15

Malzputzmaschinen

(Patent Steiner)

Höchsterreichbarer

Nutzeffekt

Gzyszczarki stodu

(patent Steiner)

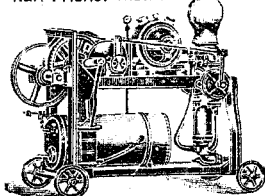
Największy skutek użyteczny

J. EHRLICH

München I

Export aller Brauerei-
Utensilien

Karl Fricker München

Bierhebe-Apparate
für elektr., Pressluft-Trans-
missions- und Handbetrieb.
Abfüllapparate
und Filtrierapparate

**JOSEF ZANGERLE
München**

Brauerei - Architekt

Technisches Spezialbureau
für Brauerei-, Mälzerei- u.
Kelleranlagen

Braunkohlengruben

Brunatnego węgla kopalnie

(siehe auch Keuperkohle)

Dehowa Góra 516
Łazy 241
Milków 520

Braunkohlenteer

Smola z węgla brunatnego

Albert Blanke, Leipzig

Spec.: Braunkohlenteeröle
Siehe Inserat unter Teerprodukte

**Braunstein
Manganiak szary**

Wilhelm Minner, Arnstadt i. Th.

Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt

**Braut- u. Kommunionkränze-
fabrik**

Wianki ślubne i komunijne

Schnog & Co

Bühl i. Baden

Köln a. Rhein

Briefadresse Köln

Braut- u. Kommunion-
schleier, Engelkränze,
Lilien, Hut- u. Deko-
rationsblumen, Braut-
schleier, Tülle, Trauer-
schleier, Grenadine

Otto Speierer GmbH.

Bühl in Baden

Älteste
und besteingerichtete
Firma der Branche

**Braut- u. Kommunion-
Kränze**

Kinderkränze, Silber- und
Gold-Mythenkränze
Orangebüthen, Knospen, Blätter
Grüne, Gold u. Silber-Mythen
Rosen- und Blütenstielehen

Schleier-Stickerei

**Brautschleier
Kommunionsschleier
Seiden-, Baumwoll-Tülle**

Najstarszy
i najlepiej urządzony
zakład tej branży

**Wianki ślubne
i do komunji**

Wianki dla dzieci, wianki
mirtowe ze srebra i złota
Kwiecie pomarańczowe
Paczki i listki

Zielone, złote i srebrne mirty
Galazki różane i kwietne

Welony haftowane

Welony ślubne

Welony do komunji

Tülle jedwabne
i bawelniane

Brennereien — Gorzelnie

in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Brennerei-Eintr. u. -Masch.
Gorzelní urządzenia
i maszyny

Friedrich Illgen

früher E. Leinhaus A.-G.
Freiberg i. Sachs.

Spez.: Säml. Maschinen u. Apparate f. Brennereien u. Hefefabriken
 Spez.: Wszelkie maszyny i aparaty dla gorzelni i fabryk drożdży

Maschinenfabrik
Eisengiesserei
Kesselschmiede

Inserat siehe Teil VI Seite 155

J. MOEGELIN

G. m. b. H.

POSEN — POZNAŃ

Fabryka maszyn
Odlewnia żelaza

Kotłarnia

Ins. Dział VI str. 155

Brennmaterialien
Materiały opałowe

In allen grösseren Orten
 W każdej większej miejscowości

Bolesław Borkowski
 Warszawa, Zielna 51

Brennstempel
Stemple wypalające

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
 Spezialfabrik f. selbstheizende Brenn-
 stempel mit Benzolheizung

Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
 Specjalna fabr. stempeli wypalających z
 automatycznym ogrzewaniem benz-
 ynowym

Patrz ogłoszenie na obrazku z Lodzi

Brief- und Paketwaagen
Wagi do listów i paczek

Renter & Siecke, Berlin W. S.,
 Kronenstrasse 64/65.

Briefklemmer

Szczypczyki do papieru

Renter & Siecke, Berlin W. S.,
 Kronenstrasse 64/65.

Brikettfabr. u. -Grosshandlg.
Brykiet. fabr. i składy hurt.

Warschau 102

Michel-
Konzern

Gr. Kayna,
 Post Frankleben

Fernsprecher
 Amt Merseburg Nr. 5657-9/1

Telegr. - Adr.
 BrikerMichel, Merseburg.

Michel

Salonbrikett 72 Zoll

Michel

Salonbrikett 63 Zoll

MR **MR** **MR**

Nuß-Br. **Semmel-Br.** **Nußchen**

Prisma-Br. **MR** **Prisma-Br.**

Rund-Br.

Braunkohlengruben und
Brikettfabriken
Gewerkschaften

Michel, Vesta, Leon-
hardt, Gute Hoffnung

Jahresproduktion in
 Briketts:

ca. **140 000** Waggons
 in Nasspress-Steinen:
15 Millionen Stück

Kopalnie węgla brunat-
 nego i fabryki brykietów
 Produkcja roczna
 brykietów:

około **140000** wagonów
 mokro-gleazonych
 kamieni:

15 milionów sztuk

Briefumschlagfabriken
Kopert fabryki
 (siehe auch Kuverts)

Briefumschlag- u. Papier-
ausstattungs-Fabrik

Bretschneider
& Graeser

BERLIN SO 16

Köpenickerstr. 36-38

Vertreter in Warschau:

Henryk Lawendel

Moniuszki-Strasse 8

Brillenfabriken

Okularów fabryki

Czestochau 282

Chr. Kraus & Co.
Fürth i. B.

Fabrik für Brillen aller Art und
 optische Schleiferei

Spez.: Automob.- und
 Arbeiterschutzbrillen,
Respiratoren usw.

Fabryka wszelkich okularów i
 szlifiernia optyczna

Spec.: Okulary auto-
 mobilowe i ochronne,
 respiratory i t. d.

Bronzefarben u. Blattmetalle
Bronz. farby, metale w listk.

„Standard“ -
Bronzefarbenfabrik

Carl Eckart

Fürth in Bayern

Lackbronze „Standard“

Bronzen
 für Druck- u.
Prägezwecke
Blattmetalle

Bronzegießereien

Bronzu odlewnie

Alex. Herman G. m. b. H., Berlin
 N. 20, Fankst. 29, (Bildgießerei)
 Denkmäler, Figuren - (Odlewnia
 wizerunków) pomniki, figury.

Ludwig Stöckelhuber

Kunst- u. Metallgiesserei

Köln-Lindenthal

Spezialität:

Kunst-, Bronze- und
Präzisionsgiesserei
in allen Metallen

Monumentalguss

Ludwig Stöckelhuber

Artystyczna odlewnia metalów

Köln-Lindenthal

Specjalność: Odlewy
artystyczne, bronzowe,
oraz precyzyjne
ze wszelkich metalów

Odlewnia pomników

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 181.

Bronzwarenfabr. u. -handl. Bronzown. wyr. fabr. i skł.

Lodz 213
Warschau 102

Brückenbau - Mostów budowa

Warschau 102

Karl Haefele & Co.

Königsberg i. Pr.

Näheres siehe Branche Eisen-
konstruktionen

Blütsche szczegóły p. Konstrukcje
żelazne

J. Gollnow & Sohn, Stettin

Zweigbüros: Warschau, Okólnik 7,
Quart. 12 u. Radom, Lubińska 22 I.

Buchbindereien Introligatornie

Fast in allen Städten und Flecken
prawie w każdym mieście i osadzie

D. Bleistein

(Wilh. T. Bruer Nachf.)

Inhaber M. Jablonski

Buchbinderei

Introligatornia

Berlin SW 48

Friedrichstrasse 16

Fernsprecher - Telefon:

Moritzplatz Nr. 8995 u. 8996

Einbände

in einfacher und ele-
gantester Ausführung

Sprungmappen

Schnellhefter

Autoclipmappen

Kataloge

Massenauflagen

Entwürfe und Kosten-
anschläge sofort

Oprawy

w wykonaniu zwyczaj-
nem i eleganckiem

Teki sprężynowe

Spinarki pospieszne

Teki „Autoclip“

Katalogi

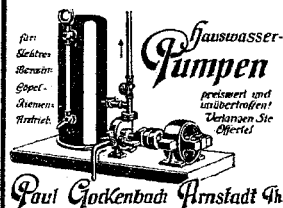
Nakłady masowe

Projekty i kosztorysy
natychmiast

Brunnenbau Studzien budowa

Lodz 213
Warschau 102

Hygienisch einwandfreie Brunnen

Ziv.-Ing. Ferd. Wuest
Berlin-Wilmersdorf.
Prinzregenten-Strasse 81.

Vertreter von **Johns. Brechtel**,
Tiefbrunnenanlagen u. Pumpenfabrik;
Bohrunternehmungen. Spezialfabrik
für Brunnenbau u. Tiefbohrwerkzeuge
Ludwigshafen a. Rh.

Studuje artystyjskie, pompy, wiercenia,
Spec. fabryka narzędzi do budowy
studni i głębokiego wiercenia.

Ernst München, Penzig (Schl.)

Brutmaschinen - Wylegarnie

Warschau 103

Buchbinderei-Maschinenfabr. Introlgat. maszyn fabryki

Warschau 103

Buchbinderbedarfsartikel Introlgatorskie przybory

Custav Barthel, Dresden-99, A. 19
Heizapparate für Vergoldpressen
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Appar. ogrzewające dla pras pozłotnicze
Patrz ogłoszenie na obrazku z Lodzi

E. R. Grosser, Dresden

Excell. Vergoldpulver u. flüssige
Grundiermittel für Buchbinder.
„Staberin“ Handwaschpulver
Bialko, proszek do zlocenia i
plymazu srodki do gruntowania
dla introlgatorow.
„Staberin“ Proszek do mycia rąk

Buch- u. Steindruckereien Drukarnie i litografje

fast in allen Städten
prawie w każdym mieście

Tow. Akc. S. Orgelbranda S-ów,
Warszawa. Patrz ogł. dz. VI, str. 103

Bodenstein & Miehlke Danzig

Drucksachen aller Art

Plakate, Preislisten usw.

Lithogr. Kunstanstalt
Papierwarenfabrik u.
Papiergrosshandlung

Dr. Wild'sche Buchdruckerei Gebr. Parcus München

Spezialität: Wertpapiere, Lose,
Billette, tabellarische Werke,
Massen-Auflagen

Spezialność: Papiery wartoś-
ciowe, losy, bilety, dzieła
tabelowe, nakłady masowe

Buch- und Steindruckerei-
bedarfsartikel
Drukarni i litografji arty-
kuły

(siehe auch Druckfarben)

Lodz 214

E. R. Grosser, Dresden

Typenwaschlauge u. Wasch-
bürsten für Buchdrucker.
„Staberin“ Handwaschpulver
Tug do mycia czcionków i
szetki dla drukarzy „Stabe-
rin“ Proszek do mycia rąk

Kleim & Ungerer Leipzig - Leutzsch

Pneumaticher
Bogenzuführungs-
apparat „Universal“

Falzmaschinen
Lagen-Falzmaschinen

Pneumatyczny
Aparat do podawania
papieru maszynom

Składarki
Składarki dziesiątkowe

Bücherrevisoren Buchalteryjne biura

Warschau 104

Max Koch, Berlin SW 61,
Bücherstr. 49.
Veredigtger Bücherrevisor. Przy-
sięgły rewiżorksiąg handlowych.

Buchhandlungen und Verlagsanstalten Księgarnie

fast in allen Städten
prawie w każdym mieście

Gebethner & Wolff Warszawa - Warschau Zgodna 12 - Krakowskie Przedmieście 15

Polca wydawnictwa z dziedziny
nauki, literatury i sztuki w języku
polskim, niemieckim i innym.
Bogaty asortyment nut muz. kra-
jowych i zagranicznych. Stale
otrzym. wszelkie now. księgi. i nut.

Reichhaltiges Lager von Büchern
aller Zweige in polnisch, deut-
scher und anderen europäischen
Sprachen. Grosses Musiknoten-
assortiment. Erhält alle Nova
sodort nach Erscheinen

R. Giegler's Sortiment LEIPZIG Querstr. 15

empfiehlt sich zur Liefere-
rung aller Artikel des
deutschen Buchhandels
sowie von Lehrmitteln
und Zeitschriften

R. Streller Buchhandlung LEIPZIG

Reichhaltiges Lager von
Büchern aller Wissen-
schaften, Schulbüchern,
Lehrmitteln, Zeitschriften

Wiederverkäufer
betrieben besondere Bedingungen
einzufordern

Maier, Otto, G.m.b.H. Leipzig

Stephanstr 12 u. Seeburgstr 55/59
Tel. 1830 und 2016 | Gegr. 1856

Grosssortiment für Zeitschriften.
Lieferungsverke. Kalender,
Jugendchriften u. Bilderbücher,
populäre und Geschenkliteratur
und alle im Buchhandel erschei-
nenden Bücher

Grosses Lager gangbarer Kolpor-
tagartikel. Liefert an inländische
4000 Buchhandlungen des In-
und Auslandes.

Uebnahme von Kommissionen
zu günstigen Bedingungen.
Haupt- und Kalenderkalog an
Wiederverkäufer gratis u franko

Alles

für Dilettantenarbeiten

Verlagen und Anleitungen für
Laubsägerei, Ein-
legearbeit, Schnit-
zerei, Holzbrand etc.

sowie alle Utensilien und
Materialien hierzu

Illustrierte Kataloge für 50 Pfg.

Mey & Widmayer
München Abt. 245

Wszystko

do robót dyletanckich

Wzory i wskazówki do
robót pliczkow-
wych, inkrustacji,
robót snycerskich,
wypalania i t. d.

Jakoteż wszelkie przybory i
materjały do tego służące
Katalogi ilustrowane 50 fen.

Büchsenmacher - Puszarze

(siehe auch Waffenhandlungen)

Czenstochau 282
Kielce 487
Warschau 104

Buchstabenfabriken (Glas) Liter (szklanych) fabryki

Emil Deschler, Augsburg-
100 Arb., s. Ins. unter Schilderfabr.-
100 rob., p. ogłosz. pod Fabr. szklawo.

Bügeleisenfabriken
Żelazek do prasowania fabr.
Warschau 104

Bürobedarfsartikel
Biurowe artykuły
Reuter & Siecke, Berlin W 8
Kronenstrasse 64/65

TENGER's Papier- u. Schreib-
waren-Zeitung mit Beilage Schreib-
maschinen-u. Bürobedarf-Zeitung
Wien 3/2

M. 6,- für das Jahr. Seiten-
berichte. Anzeigen leistungs-
firmen. Auskünfte über Be-
zugsquellen kostenfrei

Büroklammern
Biurowe klamry

Reuter & Siecke, Berlin W. 8
Kronenstrasse 64/65

Büromöbel und -Einricht.
Biurowe meble i urządzania
Warschau 104

Organisations-Gesell-
schaft Braune m. b. H.

Fabrik

zeitgemässer Büro-Ausrüstungen
Bremen

Hambury - Düsseldorf - Frank-
furt a.M. - Hannover - Magdeburg
Vertreter gesucht

Unionwerk Mea G. m. b. H.
Feuerbach-Stuttgart

Eis. Kleiderschränke für Arbeiter
u. Beamte. Kondor-Regale, Werk-
zeugtische und Schmelz aus Eisen
Zelazne szafy do ubrania dla ro-
botników i urzędników. Polki biu-
rowe, warsztatowy stoleczki zelazne

Hans von Stern, Leipzig IX
Siehe Inserat Teil VI Seite 255
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 255

Bürstenwaren- und Pinsel-
fabriken und -handlungen
Szczotkarsk. wyr. fabr. i skł.

Czenstochau	282
Kielce	467
Lodz	214
Lodz	347
Opatow	520
Pabianice	329
Pieczow	588
Plock	373
Radom	546
Warschau	104
Zduńska-Wola	405

London & Co.
Bürsten-Waren
Breslau I, Oderstr. 5
Zweites Viertel vom Ring
Grösstes Spezialhaus
und eigene Fabrikation

Deutsche
Polierwischer-
Gesellschaft

Berlin SW 61, Teltowerstr. 47-48

Fabrik von Baumwollbesen
mit Politur getränkt zum
Polieren aller Art Fussböden

Fabryka szczotek z bawełny
przepojonej politurą do po-
lerowania podłóg wszelkiego
rodzaju

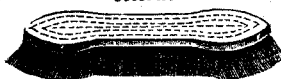
Hartwig Groth & Co.
Dessau 5

Bolnurbürsten
in mehr als 40 Ausführungen
Szczotki do froterki
w ponad 40 wykonaniach

Filzschrubber schont
Scheuertuch
Wojłokowe szczotki do
szorowania, oszczędzają
ścierki

Sämtliche Bürstenwaren
für Haus und Industrie
Wszelkie wyroby szczot-
karskie do użytku domo-
wego i przemysłowego

Bürsten- und
Pinselfabrik

Donaueschingen

vormals

Mez & Co. G. m. b. H.
Donaueschingen.

Spec.: Toilettebürsten in Holz
und Zelluloid.

Spec.: Szczotki toaletowe u opo-
nach drewnianych i celu-
lulojowych.

„Nephäst“ Kettenschmiede
u. Bürstenfabrik G. m. b. H.

Abteil.: Bürstenfabrik
Oddział: Fabr. szczotek

LEIPZIG

Dessauerstr. 7
Telephon 4124

Spec.: Kardätschen
Spec.: Szczotki dla kon

Jos. Baer

Maschinenfabrik

Weingarten

(Württemberg)

Spezialität:
Erstklassige Maschinen
für die Bürsten- und
Pinselfabrikation, Bor-
sten-, Rosshaar- und
Faserstoffzurichtereien

Spezialność:
Pierwszorzędne maszy-
ny dla fabryk szczot-
tek i pendzli, sortowni
szczeciny i włosia oraz
wykończalni włókien

Gustav Weichsel

Rothenkirchen i. Vogtl.

Spezialität:
Besen, Handfeger, Glanz-
bürsten von Rosshaar und
Borsten, Kardätschen, Kopf-
und Kleiderbürsten

Bürstenfabrik Erlangen A.-G.
vorm. Emil Kranzlein
Erlangen (Bayern)

Bürst.- u. Pinselfabr.-Masch.
u. Bedarfsartikel - Szczot-
karskie maszyny i przybory
Warschau 104

J. Fajerstein, Warschau, Twar-
da 21. Steh. Ins. und. Stuhlrohrfabr.

Büstenfabriken

Manekinów fabr.

Warschau 104

Butter- und Käsehandlungen

Masła i serów składy

fast in allen Städten und Flecken
prawy w każdym mieście i osadzie
(siehe auch Molkereiprodukte)

Buttergrosshdl. u. -Versand
Masła hurt skł. i eksport

Butteru. Käse

Eier engros

Im- und Exportfirma

Fritz Baum

Breslau I, Carlstr. 43

Masło, ser i

jaja hurtowo

Import :: Export

Aktien-Gesellschaft

RUNAN

MALMÓ (SCHWEDEN)

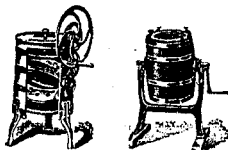
Im- und Export von
Lebensmitteln und Ge-
brauchsgegenständen

Import - Eksport
Środków żywnościow-
ych oraz wszelkich
pokupnych towarów

Buttermaschinen - Maślarki

Adam Schmidt

Saalfeld a. Saale

R. v. Hünersdorff Nachf.

Metallwarenfabr., Stuttgart.
Spez.: Glasbuttermaschinen - Spz. z.
Szkłane maszyny do wyr. masła.

Carborundwarenfabriken
Karboryndowych wyr. fabr.
Warschau 105

Ceresin- und Wachsfabriken
Cerezyny i wosku fabryki
Warschau 105

CARL NETZ, JENA

Chem. Fabrik

Spez.: Ceresin, Paraffin solid,
Kandelwachs, Vaseline, Vaseline-
öle eigener Raffination

Spec.: Cerezyna, parafina solid,
wosk do kabli, waze ina, oleje
wazelinowe własnej rafinerji

Chemigraphische Anstalten
Chemigraficzne zakłady
Warschau 105

Chemikaliengrosshandl.

Chemikalji hurt. składy

Lodz 214
Warschau 105

Karl Abel & Schmidt

Lodz, Wólcauskastr. 89
Agenturen - Agentury

Spezialität: Woll- und Baum-
wollabfälle, Chemikalien-Handel
Specjaln.: Odpadki wełniane i
bawełniane. Przetwory chemiczne

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag.-u. Handelshs.

Berliner YKY-Gesell-

schaft m. b. H.

Berlin 57

Abt. Chemische Produkte
Oddz. Produkty chemiczne

Rob. Berth. Cohn & Co.

Berlin W. 15

Meierottostrasse 1

Verwertungs-Gesellschaft

für Rohmaterialien m. b. H.

BERLIN O 17

Mühlenstr. 51/58

Chemikalien - Roh-
materialien für die
chemische Industrie

Chemikalje Materjały
surowe dla przemysłu
chemicznego

Sämtliche Chemikalien,
Drogen, Öle, Fette usw.
für Textil-, Lack- und
Seifenfabrikation

Wszelkie chemikalja,
materjały apteczne, oleje,
tłuszczyc itd. dla przemysłu
wełnianego i do wyrobu
mydła i lakierów

Fritz Fenchel

Hamburg 36

Tel.-Adr.: „Fenchelfri“
Adr. telegr.: „Fenchelfri“

Chemische Apparate
Chemiczne aparaty

Wrocławsk 444

Christ. Kob & Co.
Glasinstrumenten-Fabrik
Stützerbach, Thür.

*Chemische Apparate und
Glasinstrumente*
*Aparaty chemiczne i instru-
menty szklane*

Chemische Fabriken
Chemiczne fabryki

Glebozka	484
Grodzisk	252
Lodz	214
Lowicz	350
Lublin	504
Model	300
Nowe Chojny	340
Pabianice	329
Poturzyn	550
Redziny	294
Rudniki	515
Sosnowice	245
Strzemieszyce	455, 456
Warschau	105
Zawiszce	434
Zawiercie	249
Zgierz	344

A. Kutnowski jr., Warschau
Siehe Inserat unter Schuhmaterialien

M. Leszczyński i S-ka
Warszawa, Ogrodowa 32

*Atramenty kopiarne, taśmy
do maszyn do pisania, farby
do Mimeografów i Rotato-
rów, tusz chiński, lak, hekto-
grafy, Kleje itd.*

**Berliner YKY-Gesell-
schaft m. b. H.**

Berlin 57

Abt. Chemische Produkte
Oddz. Produkty chemiczne

Hermann Doht, Berlin N.39
Tegelstr. 14

*Kaiserputzpulver, bestes Putz- und
Poliermittel, Scheuerpulver „Blitz-
bleich“ und „Bleichsoda“. Chlor-
balk in luftdichten Paketen. Wasch-
blech in Leinenbeutel und Paketen*

*Proszek do czyszczenia „Kaiser“, naj-
lepszy srodek do czyszczenia i polero-
wania. Proszek do szorowania „Blitz-
bleich“ i „Bleichsoda“. Chlorek w szcze-
lnych paczkach. Farbka w trefkach
płóciennych i paczkach*

Ernst Rühle, Chemische Fabrik
DRESDEN N. 30

*Spez.: Tinten aller Art - Farb-
bänder für alle Systeme - Flüssige
Ausziehtuschen - Klebstoffe für
alle Industriezweige.*

*Spec.: Atrament wszelkiego ro-
dzaju - Taśmy farbowe dla wszel-
kich systemów - Tusz płynny - Kleje
dla wszystkich gałęzi przemysłu.*

Dr. Heinr. König & Co.

G. m. b. H.

Chemische Fabrik

Leipzig - Plagwitz

*Telefon Nr. 3869, 3870,
nur für Ferngespräche 3571*

**Chemikalien für
Photographie**

*Adidol (Ersatz für Metol),
Blitzlichtpulver, Blatlauge-
salz, Sublimat, Gold- u. Pla-
tinsalze, Collodium, Cyanalkal,
Diamid- und Paramidophe-
nol, Fixiersalz, Glycerin, Hy-
drochinon, Pottusche, Uran-
nitrat, Magnesium pulv.,
Pyrogallussäure, Rhodan-
ammon, salpetersaures Sil-
ber, schweflige Säure, Natron,
Tonfärbesatz, Antichlor, pho-
tographische Lacke, Brom-
salz, Zitronensäure, Eisessig,
Jodpräparate, Kupfercitrat*

**Pharmazeutische
Chemikalien**

**Chem. reine Reagen-
tien. Chemikalien für
Glasindustrie, Kera-
mik u. Galvanoplastik**

ferner:

*Eisessig, Cresolsäurelösung,
Schneefel, und Salpetersäure
(chemisch rein), Bronnsalze,
Amylacetat, Amylalko-
hol, Benzol, Terpentindö-
lersatz, Chlorzink, Chlor-
zinklauge, essigsäure Ton-
erde, Eisenchlorid, Sublimat-
pastillen, Formaldehyd, Salz-
Flusssäure, Quecksilberprä-
parate, Schellack (ge-
bleicht), Aetzalkalien, Xylol,
Zinkcitrat, Glycerin, Sal-
nitralgeist, Kal- und Natron-
lauge, Zinkoxyd, Salicylsäure,
Acetylsalicylsäure, Phosphor-
säure, Aether, phosphorsaure
Salze, Chlorammonium, Wis-
mutsalze, Cadmiumsalze,
Chloroform, Collodium*

Dr. Heinr. König & Co.

G. m. b. H.

Fabryka chemiczna

Leipzig - Plagwitz

*Telefon Nr. 3869, 3870,
dla rozmów z angielskich 5571*

**Chemikalje do
fotografji**

*Adidol (surrogat metolu), pro-
szek do światła błyskawicz-
nego, platynowy i potasu,
sublimat, sole złota i platy-
nowe, kolodjum, cyjanid po-
tasu, diamid- i paramidofe-
nol, sol do utrudniania,
glicerin, hydrochinon, uran-
nitrat, potas, magnez w
proszku, azotan srebra, siar-
czan sodu, kwas piro-gal-
lowy, rodanek amonowy,
fiksaz, antychlor, lakiera fo-
tograficzna, sole bromowe,
kwas cytrynowy, kwas chlo-
ry krystaliczny, preparaty
jodowe, siarkat magnezowy*

**Chemikalje
farmaceutyczne**

**Chem. czyste odczyn-
niki, chemikalje dla
przemysłu szklan., ke-
ramiki, galwanoplast.,**

ypoc ten:

*Kwas octowy krystal., w goli-
ny krystalow., kwas siarkowy
i azotowy (chem. czyste), sole
bromowe, octan amonowy,
alkohol amonowy, benzol,
surrogat oleju terpentyn-
owego, chlorek cynku, hy-
drochloru cynkowego, octan
glinowy, chlorek żelazowy,
pastylki sublimatowe, formal-
dehyd, sol, fluorowodor, pre-
paraty rtęzinowe, szlak wy-
bielowy, alabaster, Ksy-
tol, siarczan cynku, glic-
eryna, amoniak drzew, tęg
potasowy i sodowy, fenek
cynku, kwas salicyl., kwas
acetyl-salicylowy, kwas fosfo-
rowy, eter, sole kwasu fosfo-
rowego, sublimat, sole bizmu-
towe, sole kadmu, chloro-
form, kolodjum*

Hortaxin-Werke, Berlin NO. 35
Walfisch - Scheuerpulver
 Seifenpulver
 Bleichmittel

Wielorybi proszek do szorowania
 proszek mydliany
 środki bielinicze

Geresin
 Rohmontan-
 wachs, Car-
 naubawachs
 Schuhcreme-
 wachs
 Kabelwachs

Emil Wegner *Chemische Fabrik*
Bromberg
 Danzigerstrasse 78

Silesia, Verein chemischer
 Fabriken, Ida-u.-Marienhütte

van Baerle & Sponnagel
Spandau
Chemische Fabrik
 Wasserglas, Bleichsoda

Chemische Werke
Strehla G. m. b. H.
Strehla (Elbe)

Spec.: Naphtol, Nitro-
 naphtalin, Antichlor,
 :: Catechupräparate ::

Spec.: Naftol, nitro-
 naftalin, antychlor,
 przetwory katechiny

Chem.-pharm. Bedarsartikel
Chem.-farmac. przybory

H. Kleinpaul
 Glashüttenwerke
Halbau i. Schl.

Chem. Fbr.-Einr. u. Bed.-Art.
Chem. fabr. urządzenia etc.

C. Gerhard
BONN

Fabrik und Lager chemischer
 und bakteriologischer Apparate.
 Glasbläserei. Mechanische Werk-
 stätten

Preisliste auf Anfrage

Fabryka i skład aparatów chem-
 icznych i bakteriologicznych.
 Dmucharnia szkła. Warsztaty
 mechaniczne
 Cenniki na żądanie

Chemische Produkte
Chemiczne produkty

s. a. chem. Fabriken; chem. Laborat.
 Niewachlów 469
 Wloclawek 444

J. Starke, Gzenstochau

Edward Groszlik

Lodz, Wólczanska 149
 Filiale: Warszawa, Leopoldyny 12
 und Moskau

Fabrik
Chemischer Produkte
H. Goldman & Co

Warschau

- Karolkowa 4 -

Gegr. 1893 Tel. 10-87

Fabriziert

alle Arten von Schmierern,
 Fetten u. Kompositions-
 ölen für technische Zwecke
 sowie trockene chemische
 Farben, Oel-Farben und
 Oel-Lacke

Wäre nicht abgeneigt, mit
 einer erstklassigen ausländi-
 schen Firma einer ähnlichen
 oder verwandten Branche,
 zwecks Erweiterung der bis-
 herigen Tätigkeit, in Ver-
 bindung zu treten

D. Myślibórski
Lodz, Widzewska 78
 Chemische Produkte.
 Spezialfabrikation von
 Oelen und Fetten

St. Sajczyk, Warschau. Nüh. s.
 L.T.VI S. 106. Patrz ogl. dz. VI str. 106

Chemische Laboratorien
Chemiczne laboratorja
 (siehe auch Laboratorien)

Gzenstochau 282
 Sosnowice 245
 Warschau 105

Dr. Bein, Berlin SW. 11

Königrätzerstr. 43 . Tel. Lzw. 3732

Oeffentlich bestelltes chemisches
Laboratorium, vereidigt für
Handel und Industrie
Zaprzysiężony publiczny rzeczoz-
znawca chemiczny dla handlu,
przemysłu i t. d.

Chemische Rohprodukte
Chemiczne produkty surowe
 Lodz 215

Chemische Waschanstalten
Chemiczne pralnie

Kalisch 808
 Lodz 215
 Otwock 427
 Pabianice 829
 Petrikau 581
 Radom 546
 Sosnowice 245
 Warschau 105
 Wloclawek 444

Max Bloch, Berlin N 31

Chem. Waschanstalt u. Färberei.
Spec.: Reinigung von Herren- u. Damen-
garderoben. - Kunststoffserei.

Pralnia chemiczna i farbiarnia.
Spec.: Czystozenie garderoby meskiej
i damskiej. - Cerowalnia artyst.

Chem.-pharmaz. Präparate
Chem.-farmac. preparaty
 Warschau 105

Chem. präparierte Papiere
Chem. prepar. papiery

Warschau 105

Chemisch-technische Artikel
Chem.-techniczne artykuły
 Warschau 105

China- und Japanwaren
Chińszczyzna i japońszcz.

Albert Wallach Nr. 6

Berlin SW 19

Jerusalemstrasse 63/64.

Spez.: China- u. Japanwaren,
Bronzen, Kunstgegenstände,
Papierwaren, Stickerien,
Kimonos und Stoffe.

Spez.: chińszczyzna i japoń-
szczyzna, bronzы, przedmioty
sztuki, wyroby papierowe, hafty,
kimono i tow. tokioune

Chirurgische Waren
Chirurgiczne materjały

B. Braun, Melsungen

**Steril-
Katgut-
Kuhn**

Laminaria

Spezialfabrik
für sämtl. chirurgische
Näh-Materialien

Specjalna fabr. wszelkich
materjałów chirurgiczn.
do zeszywania ran

Bernh. Fuchs, Posen, Friedrich-
strasse 1, S. I. Ind.-u. Handl.-Anz. S. 259

Christbaumartikel
Choinkowe artykuły

Heinrich Grotjan
Dresden-A. 16

Christbaumschmuck aus ge-
prägtem Goldkarton
Kotillonartikel und Luxus-
kartonnagen

Gust. Liebisch
Dresden-N.

Christbaumschmuck aus Watte:

Figuren, Tiere, Früchte,
Attrappen und künstliche
Christbäume etc. Zur Messe
in Leipzig: Städt. Kaufhaus
Zwischenstock, Zimmer 65

Ozdoby na choinki z waty:

figurki, zwierzęta, owoce,
atrappy i sztuczne choinki
itd. Podczas jarmarków w
Lipsku: Städt. Kaufhaus,
Zwischenstock, Zimmer 65

Aug. Schlemmer
Roth bei Nürnberg

Leistungsfähige Fabrik von
Christbaumschmuck aus La-
metta u. Metall von einfachster
bis feinst'er Ausführung.
Goldene Medaille Nürnberg 1906

Chirurg. Werkzeugfabriken
Chirurg. narzędzi fabryki
Warschau 105

Chromerz - Chromowe rudy
Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt

Chromopapierfabriken
Chromowego papieru fabryki

Gust. & Heinr. Beneke
G. m. b. H.

Löbau in Sachsen

Gegründet 1869

Chromopapiere und Chromo-
Kartons, sowie Postkarten-
Kartons für:
Lithographie, Autotypie,
Drei- und Vier-Farbedruck,
Lichtdruck

Umdruck-Papiere, Glas-Papiere
u. Chromo-Papiere für Zigarren-
kisten-Ausstattungen
Matt-Lichtdruck-Chromo-Karton
für Bromsilber-Imitation

Cumaronharz
Żywica kumaronowa

Alex Blancke, Leipzig

Siehe Inserat mit. Teerprodukte

Dachdeckungsmaterialien
Dachów mater. do pokrycia

Dachleinen, Dachpappen-
und Teerprodukten-Fabr.

Weber-Falckenberg

Berlin u. Achan b. Wien

Isolierpappen u. Materialien für
Mauern, Brücken und Grund-
wasserleitungen.

Größte Leistungsfähigkeit,
bis 2000 Rollen Dachpappen
täglich in jeder der Fabriken

Tektury i materjały izolacyjna
do murów, szczełwica do mostów
i wody gruntowej.

Największa produkcja dziennie
do 2000 zwitków tektury
smotowcowej w każdej z fabr.

Dachdeckerbedarfsartikel
Dachów artykuły do krycia
Gebr. Schlieper, Bromberg.

Dachdeckungsgeschäfte
Dachów krycie

(siehe auch Klempner)

Lodz 215
Warschau 105

Goldne Medaille
Breslau 1904

M. Gimmer

gegr. 1839

Bedachungsgeschäft

Blitzableiteranlagen
Schiefer- u. Dachstein-
handel

Krycie dachów

Piorunochrony

Sprzedaz dachówek
oraz szyfru

Breslau 10

Matthiasstr. 31/33. Tel. 644

Kattowitz O. S.

Nikolaistr. 47. Tel. 369.

Dachkonstruktion
Dachów konstrukcje

Friedr. Remy Nachf.

Neuwied

Spezialitäten: Eisenarmierte
Bimsbeton - Kassettenplatten
für Hallenbauten aller Art

Neuwieder Bimszement
Hohlkörper für Decken

Pumekowoc - betonowe płyty
kasetowe z panczerem żela-
znym do budowy hal wszel-
kiego rodzaju

Dachpappenfabriken
Tektury smołowc. fabryki
(siehe auch Asphalt)

Czenstochau	282
Lodz	215
Siedlee	398
Warschau	105
Warta	404
Wielun	439
Zawiercie	249

L. Haurwitz & Co. G. m. b. H.
Berlin NW. 52. Lüneburgerstr. 7

DACHPAPPE
A. CRETIVS, Breslau 2
Tektura smołowcowa

S. Friedeberg
Breslau, Trebnitzerstr. 74/82

HERMANN PAUL
Breslau 6

*Dachpappen-, Falzbautafeln-
und Teerprodukte-Fabrik*
Erstklassige Fabrikate
*Angebote, Muster und Druck-
schriften ohne jede Verbindlichkeit*

Gebr. Schlieper, Bromberg

B. Lohse & Rothe
Dresden-A. 5

Lohsol-Bedachung,
*Asphaltlack, Dachlack,
Goudron, Steinkohlenteer,
Teerlack*

*Pokrycia na dachy Lohsol,
Lakier asfaltowy, lakier
dachowy goudron, smoła ga-
zowa, lakier smołowcowy*

Kreuzburger
Dachpappen-Fabrik
H. Arndt Nachfolger H. Rrex
G. m. b. H.

Kreuzburg O.-S.

*Fabrikation feuersicherer,
wetterfester Asphalt-Dach-
pappe. Bedachungs-Aus-
führungsgeschäft*

*Fabrykacja ogniotrwałej,
odpornej na wszelką pogodę
tektury smołowcowej. Za-
kład krycia dachów*

**Rexitekt-
Gesellschaft**

m. b. H.

Schkeuditz

Bez. Halle-Leipzig

Rexitektbedachung
(teerfrei)

**Rexitekt-Isolierung,
Rexitekt-Schutz- und
Dauerfarben**

„Rexitekt“
Pokrycia dachów
(pozbawione smoły)
„Rexitekt“ **Izolacja**
„Rexitekt“ **Farby**
ochronne i trwałe

Dachpappenfabriksanlagen
Fabr. tekt. smołowc. urządz.

Gose & Werner
Maschinenfabrik
Halle (Saale)

*Maschinen aller Art für die
Dachpappen-Fabrikation*

Dachziegel (-Steine)

Dachówki

(siehe auch Ziegeleien.)

Giechanów

Postelnik ... 429 - Maszyn ... 430

Aktiengesellschaft
Sturm

Freiwaldau, Kr. Sagan

Tel.: Nr. 2 u. 14. Postcheckamt
Breslau Nr. 9114

**Fabrik für Dachziegel und
Dachfalzziegel**

Beschäftigt ca. 800 Personen
Jahresproduktion
ca. 40 000 000 Stück

Kodersdorfer Dachziegel,
Falzziegel, Pfannen,
Biberschwänze,
naturrot und farbig glasiert.

Schles. Dachziegelwerke A.-G.
vormals A. Dannenberg
Kodersdorf O.-L.

Kodersdorfskie dachówki,
dachówki złobkowane,
esówki, karpiówki,
glazurowane na kolor czerwony
naturalny i inne.

Damenmüntelfabriken
Okryć damskich fabryki

Louis Lewy jr.
**Damenmüntel-
fabrik**

Breslau
Ring 39-40

Gegründet 1861

Bedeutende Engros- und
Detail-Abteilung. Eigene
Fabrikation grössten Stils

**Fabryka okryć
damskich**

Zalożona w 1861 roku

Znaczną hurtową i deta-
liczną sprzedaż. Wielka
własna fabrykacja.

Damenwäschewerkstätten
Bielizny damskiej pracownie

Warschau

105

Dampfkesselfabriken
Kotłów parowych fabryki

(siehe auch Kesselschmieden)

Warschau

105

Hannoversche Maschinenbau-Akt.-Ges. vormalis Georg Egestorff, Hannover - Linden

J. Moegelin, Posen-Poznań

Siehe Inserat im Industri- und Handelsanzeiger Seite 155
Patrz ogłoszenie w dziadzie: Ogłoszenia z przemysłu i handlu str. 155

Dampfkessel-Armaturen und Pumpenfabriken - Armatur do kotłów i pomp fabryki

Carl Vogel, Dampfkessel-Armatur- u. Pumpenfabr., Chemnitz, Zwickauerstr. 15, Lagermetall, Pulsmet., Pumpenfabr., Wasserstandsanz.

Dampfkesselinmauerungen Kotłów parow. obmurowanie

H. R. Heinicke

Chemnitz, Wilhelmpl. 7

Berlin NW. 23, Brückenallee 7
Düsseldorf, Kaiser Wilhelmstr. 3
Wien VII, L. Neubaugürtel 4
New York, 147 4th Ave.

Karl Selle

ERFURT

Baugeschäft für industrielle Feuerungsanlagen
Kesselinmauerungen
Telegrammadresse:
Selle, Nettelbeckufer
Tel. 1915

Przedsiębiorstwo budowlane patentisk fabrycznych
Obmurowania kotłowe
Adres telegraficzny:
Selle, Nettelbeckufer
Tel. 1915

**Chemnitzer Schornsteinbau
Chemnicowska Budowa
Kominów
Georg Körner
Chemnitz 5, Wörthstr. 42**

**Dampfkesselreinig. - Institut
Czyszczczenia kotłów parowych zakłady**

Lodz..... 215

**Dampfmasch. u. Pumpwerke
Maszyn par. i pomp fabryki
Hermann Ulbricht
Chemnitz**

Hannoversche Maschinenbau-Akt.-Ges. vormalis Georg Egestorff, Hannover - Linden

**Dampfmenagemesser
Pomierze
Gehre-Dampfmesser-Ges. m. b. H.
Berlin N. 31
156 Brunnenstrasse 156**

**Dampfstrahlpumpen
Pompy promieniowe parowe
Herm. Wintzer, Halle (Saale)**

**Darmgrosshandlungen
Kiszek składy**
Czeustochau..... 282
Konstantynów..... 340
Lodz..... 215
Warschau..... 106

**Georg Griessdorf
Breslau, Tautenzienstr. 3
Import - Export
Därme, Gewürze, Fleischerei-
bedarfsartikel
Kiszki, Korzenie, Potrzebny
masarskie**

Därme u. Blasen

Ein- und Verkauf
gesalzen u. getrocknet

Deisler & Funke

Hamburg 15
Albertstrasse 11

Kupno i sprzedaż
solonych i suszonych
Kiszek i pecherzy

**Rheinische
Parasin-Werke
G. m. b. H.
Bonn a. Rhein**

Alleinige Fabrikation
des künstlichen Mitteldarms
Wyłączna fabrykacja
sztucznej kiszki Średniej

D. R. P. Nr. 283044
D. R. G. M. Nr. 605396

„Parasin“

Patentiert
in fast allen Kulturstaaten
Opatentowany prawie w każdem państwie kulturalnem

„Parasin“ ist besser
und ertheilhaftiger im Gebrauch als
Natur-Mitteldärme, weil
lock-, fett- und geruchfrei

„Parasin“ jest w uży-
ciu lepszym
i korzystalszym niż średnie
kiszki naturalne, ponieważ
jest bez por. tkusze u i zapachu

**S. H. Joachimsohn
Breslau XVII**

**Darmhandlung
Fleischer - Werkzeug-
Fabrik — Schleiferei**

**Spezialität:
Ladeneinrichtungen**

Verlangen Sie Preisliste

**Skład kiszek
Fabryka narzędzi
rzeźniczych
Szlifiernia**

**Specjalność:
Urządzenia sklepów
Żądajcie cenników**

Siegmund CohnHamburg XV
Albertstr. 32Ständiger Kassakäufer aller
Sorten Därme
Staly odbiorca wszelkich gatun-
ków kiszek, placacy gotówka**Gebr. Haberkorn**Hamburg 15 Schwaben-
strasse 29
Gegründet 1869**Därme**Import Export
sądz stęts Kassa-Käufer
sąmłwchwr Sorten Därme**Kiszki**Import Eksport
staly odbiorcy wszelkich gatunków
kiszek za gotówkę**Waixel & Bensheim**

Mannheim

DarmgrosshandlungKassa-Käufer
aller Sorten Därme**Skład hurtowy kiszek**Odbiorca
wszelkich gatunków
kiszek za gotówkęDauerbrandöfen
Piece do trwałego palenia**Esch & Co**
Mannheim

Filialen:

Frankfurt a. M., Hamburg

Fabrik für Dauerbrand-
öfen, Heizanlagen und
Stalleinrichtungen
für Pferde, Rinder und
SchweineDaunensteppdecken
Kołdry watowane puchemBernhard Lewy, Berlin NO. 43
Nth. siehe Inserat in Teil VI Seite 247Dauerwische (abwaschbare)
Bielizna trwała (do zmywania)**Gebrüder Hochland**Ostdeutsche Dauerwische-
Manufaktur

Königsberg i. Pr.

Wschodnio-niemiecka manu-
faktura bielizny trwałejDeckenfabr. u. -grosshdlg.
Kołder i derek fabr. i składy

(siehe auch Bettdecken)

Lodz..... 215

Louis LohnsteinBreslau IV, Antonienstr. 37
Schlafdecken, Pferde- u. Stepp-
decken, Tischdecken, Portieren,
Dücan- u. Reisedecken, Teppiche,
Läuferstoffe.
Sonderabteilung:
Strohsäcke u. Arbeiterschlafdecken**Ferd. Schmitzikus**Tel. 2639 München Tel. 26330
Rinnforststrasse 37Wagen-u. Pferddecken
jeder Art, Säcke, Zelte,
Gartenschirme, Ruck-
säcke. Sämtliche Segel-
tuchfabrikatePlachty na wozy, dery dla
konj, wszelkiego rodzaju
worki, namioty, parasole
oprowdce, ruzsaki. Wszelkie
wprobry z plótna żaglowego**A. Glaser Nachf.**

Penig i. Sachsen

Fabrikation
von bedruckten Tisch- und
Dücandecken,
Dekorations- u. Möbelstoffen
Spezialität:
Bedruckte KünstlerdeckenFabrykacja drukowanych
serwet, pokryć sezonowych,
materiałów dekoracyjnych
oraz meblowych
Specjalność: drukowane ser-
wety artystyczneDekaturanstalten
Dekatyżownie

(siehe auch Appretur)

Lodz..... 215
Warschau..... 106Delikatessengrosshandlg.
DelikatessyCzenstochau..... 282
Lodz..... 215
Warschau..... 106**F. W. Borchardt**Kgl. u. Kaiserl. Hoflieferant
Berlin WFranzösischestrasse 47/48
Gegr. 1853 Gegr. 1853Austern, lebende Hum-
mern, Langusten, See-
u. Flussfische, Kaviar,
Parfaits, Timbals,
Pasteten, Geflügel,
Wild u. Wild-Geflügel,
frische Gemüse, edelste
Tafel Früchte usw.Ostrygi, żywe homary,
raki, ryby morskie i
rzeczne, kawior, deli-
katesy, parfaits, tim-
bals, pasztety, drób,
ptactwo lesne i dzicyz-
zna, świeże jarzyny, wy-
borowe owoce stołowe**Erich und Carl
Schneider
Breslau**

Schweidnitzerstr. 13 15

Kaiserl. und Grossherzgl.
HoflieferantenHeinr. Hans Weber, Breslau 10
Telef. 3323. Agentengeschäft für
Nahrungs- und Genussmittel**H. Langanke, Königsberg i. Pr.**Sämtliche Delikatessen, Kon-
serven, Süßfrüchte
Spezialität: Lachs-, Aal- u.
HeringsräucherereiWszelkie delikatesy, konserwy
owoce plodniane
Spec.: Wędzarnia ryb

Otto Klautschke

Leipzig

Tel.-Adr.: Klautschke
Tel.-Nr. 4207 u. 16294

Schutzmarke

Nahrungsmittelfabrik
Delikatessengrosshandlung
Kaviar-Import
Oelsardinen, Speiseöle, Sardellen, Anchovis, Lachs-paste in Tuben und Dosen

Fabryka artykułów spożywczych, hartowy skład delikatesów, import kawioru, sardynki w oliwie, oliwa stolowa, sardale, anszowcy, Pasta lososiowa w tubach i puszkach

Desinfektionsapparate
Dezynfekcyjne aparaty
siehe nebenst. Spalte

Desinfektionsinstitute
Dezynfekcyj zakłady

Warschau 106

Destillationen – Dystylarnie

(siehe auch Brennereien: Likör)

Kalisch	308
Lodz	215
Petrikau	581
Plock	373
Warschau	106
Wloclawek	444

Detektivinstitute
Detektywów biura

Internationales Detektiv - Institut

„Greiff“, Posen
Fiktoriastrasse 4. Tel. 2616

Spezial - Auskünfte
und Ermittlungen
aus Russisch - Polen

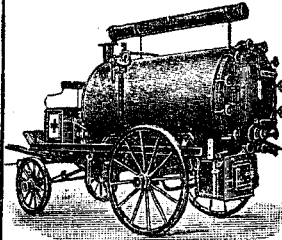
Devotionalien – Dewocjonalja

Czenstochau	282
Lowicz	351
Wloszczowa	558, 559

Deutsche Desinfections- Centrale

Berlin - Weissensee
Lehderstr. 74-79

Spezialfabrik
für die Einrichtung
kompletter Desinfections-
Anstalten

Dampf-Desinfections-
Apparate, Formalin-
Vacuum-Desinfections-
Apparate,
Wäsche-Desinfections-
Kochfässer, Raum-Des-
infections - Apparate,
Desinfektoren-
Ausrüstungen
Desinfectionsmittel

Spezialna fabryka
urządzeń
całkowitych zakładów
dezynfekcyjnych.

Parowe aparaty
dezynfekcyjne.
Formalinowe waku-
m - aparaty dezynfek-
cyjne. Dezynfekcyjne
kocioły do gotowania
bielizny, Mieszkanio-
we aparaty dezynfek-
cyjne. Przybory dla
dezynfektorów.
Środki dezynfekcyjne

Diamantenf. gewerbl. Zwecke
Dyamenty do celów przemysł.
Warschau 106

Altteste Glaserdiamantenfabrik
Ludwig Kanski Nachf., Berlin C. 54

Spezial.: Abtrehdiamanten
Najstarsza fabr. dyam. szklarsk.
Spezial.: Dyamenty do toczenia

Mewes, Kotteck & Co., GmbH.
Berlin N. 58

Philipp Rüfer

Berlin - Schöneberg
Innsbrucker Strasse 30

Spezialfabrik für Diamant-Zieh-
steine von 0,010 mm aufwärts.
Rohdiamanten, Abtrehdiamanten
und Glasschneider
Diamant-Boort u. -Pulver engros
Telegramm-Adresse:
Ziehdiamant - Berlin - Schöneberg

Specjalna fabryka oselek dya-
mentowych od 0,010 mm i wyżej.
Dyamenty surowe, dyamenty to-
karskie i do różnicia szkła.
Odpadki i proszek dyamentowy
hurtowo

Dichtungen u. Dichtungsmat.
Szczeliwo i materj. uszczeln.
(s. a. Asbest; Techn. Bedarfsartikel)
Lodz 215

Filzfabrik Adlershof A.-G.
Adlershof bei Berlin
Abichtungsfilze für alle Zwick-
Stoffbüchsen - Kolbenringe u. s. f.
Hydrapackung - Filze uszczelnia-
jące do wszelkich celów użycia. Filc
do uszczelnia bloków, dławikowych

M. M. Bach, Berlin W. 15.
Kaiserallee 19

Fabrik f. Metall - Stopfbüchsen - packy.
System Bach mit Graphit gefüllt).
Spez.: Dieselmotoren - Dichtungen.
Gesetzl. gesch. Marke, „Vulcabeston“.
Fabr. m. talow. pakunk. dla dławicanic.
System Bacha (zapelnijajaca grafitem).
Spec.: Szczeliwo do motorów Diesla.
Marka ochronna „Vulcabeston“

KUPFER-ASBEST-CO.
Gustav Bach, Heilbronn a. N.

„KACO“ -
DICHTUNGEN

in Kupfer usw. mit Asbest für
Automobile, stationäre Mo-
toren, Dampfleitungen usw.
Szczeliwo
z miedzi itd. z azbestem do
samozajzdów, motorów sta-
cyjnych, przewodów paro-
wych itd.

Christian Graef

Technische Lederwarenfabrik
Solingen, Rheinland

Spezialfabrik für Dichtungen aus
Leder, Gummi, Amerik. Vulkan-
fibre. Hochdruckplatten in Klän-
gerit. Original u. Ersatz usw. für
Gas, Wasser- u. Dampfarmaturen
sowie sämtliche Lederwaren für
industrielle u. technische Zwecke.
Kistenschoner aus Leder u. Pappe

Specjalna fabryka uszczelniań ze
skóry, gumy, ameryk. fibry wul-
kaniz., płyt z kląwjeritu na rys.
ciśnieniu orgg. i surowoty dla
armatur gazowych, wod. i par.
jak również wszelkich skórzan. dla
przem. i celów techn., Pokrowce
na skrzynie ze skóry i tektury

C. Schönfelder & Comp.

Brieg, Bez. Breslau

Erste Drahtweberei, Draht-
waren- und Drahtzahnfabrik
mit Spezialabteilung für
Blech- und Eisen-
konstruktion

Carl Haver & Ed. Boecker

Oelde in Westfalen
Mechan. Drahtweberei u.
Drahtverschluss-Werk

Erzeugnisse:
Sämtliche Arten Drahtgewebe
für alle techn. Zwecke, für
Kohlenbergwerke, Portland-
zement-, Kalk-, Kunst-
dünger-, Gips-, Farb- usw.
Werke. Tressengewebe für
artesische Brunnen usw.
Drahtverschlüsse-Ersatz für
Jute und Bindfaden für
Säcke, Drahtverschlüsse für
Beton-Armierung
Telegr.-Adr.: Haver-Oelde

Paschold, Doeger & Co.

G. m. b. H.

Saalfeld (Saale)

Drahtgewebe u. -geflechte in
allen Ausführungen. Farb-
bige Fenstergaze, Siebgebebe,
Drahtgewebestreifen zur Iso-
lierung von Dampfleitungen

Tkaniny i plecionki druciane
w każdym wykonaniu. Kolo-
rowe siatki do okien, tkaniny
sifowe, paszki z tkanin dru-
cianych do izolacji przewo-
dów parowych

Drahtgitter- u. Zäunefabr.

Ogrodzeń drucianych fabr.
Kalisch 308
Warschau 106

Drahtheftmasch. - Spinarki**C. E. Gaitzsch**

Maschinenfabrik
CHEMNITZ - N.
Drahtheftmaschinen

Fabryka maszyn
Spinarki drutowe

Drahtnägels-Stifte - Sztyfty

Elektro - Metallurgie GmbH.
Berlin SW., Holmannstr. 32
Vermessingte Glaserstifte usw.

Gebr. Schlieper, Bromberg

Drahtnetzfabriken

Siatek drucianych fabryki

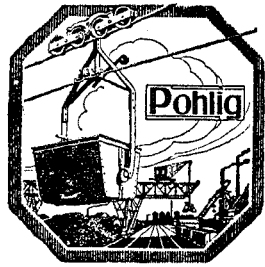
(siehe auch vorige Branchen)
Bendzin 240
Kaezy-Döl 424
Warschau 106

Drahtseil- und Hängebahnen

Kolejki linowe i wiszące

J. Pohlig Act. Ges.

Köln-Zollstock

Verladebrücken
Elevatoren
Bandförderer
Becherwerke
Waggonkipper
Elektro - Hängebahnen
Drehkrane
Laufkrane
Hochofenaufzüge
Selbstgreifer u. a.

Drahtseilbahnen und Verlade-
anlagen jeder Art für Stück- und
Massengüter

Drahtseilfabriken

Lin drucianych fabryki

Bendzin 240
Sosnowiec 245
Wloclawek 444
Zawiercie 249

Wlozlaweker Drahtwerk

C. Klauke

Wlozlawek

Ferner: Hanfselle

Gebr. Schlieper, Bromberg

Drahtseilwerk

Johann F. Holscher
Iburg i. Hannover
(Ostenfelde)

Dochtefabr. u. Grosshandl.

Knotów fabr. i hurt. składy

Warschau 105

JOSEPH GAUTSCH

K. B. Hofwachscerzenfabrik
Król. Baw. Dworu fabryka
wyrobów woskowych

München, Nymphenburgerstr. 3
Spz.: Wachskerzen - Dochte
Spezialn.: Knoty do świec
woskowych

Dolomitzgruben

Dołomitu kopalnie

Bukowno 516
Kostomloty 469
Zabkowice 248

Drahtbürstenfabriken

Drucian. szczotek fabryki

Ernst Petzold jun.

Chemnitz i. S.

* Drahtbürstenfabrik
Fabryka szczotek
drucianych

Drahtgeflechte und -gewebe

Druciane plecionki i tkaniny

(siehe auch folgende Branchen)

Lodz 215

Wlozlaweker Drahtwerk

C. Klauke

Wlozlawek

Spezialität:
Stacheldraht u. Drahtzäune

L. W. Grimm, Braunschweig
Drahtgeflechte und Drahtgurten

GEBRÜDER WANNEK
 FABRIKATION
 von Hanf-
 und Draht-
 seilen für
 alle Zwecke
 Gegr. 1872

Drahtwarenfabriken

Drucianych wyrobów fabr.
 (s. a. folgende u. vorige Branchen)
 Sosnowice 245
 Warschau 106

Electro-Metallurgie G.m.b.H.
 Berlin SW.
 vermessigte Drahtwaren usw.

**Schlesische Drahtwaren-
 und Eisenmöbel-Fabrik**
 G. m. b. H.

mit elektrischem Betrieb
BRESLAU VIII
 Vogelkäfige, Wochen-
 Zeitungshalter,
 Haus- u. Küchengeräte,
 eiserne Möbel, Schau-
 fenster - Gestelle usw.

Telephon 3665
 Telegr. Nr.: Drahtwaren
 Breslau Weidenbaum

Gebr. Langer, Chemnitz 22
 Alle Massenartikel aus Draht
 Wszelkie artyk. masowe z drutu

Drahtwerke — Drutu fabr.
 (siehe auch vorige Branchen)

Blonie 252
 Warschau 108

Drahtziehmasch.-Drutu ciąg.

Gebr. Geck, Altena i. W.
 Gegründet 1791

Leistungsfähigste Systeme für
 Stahldrähte, Eisendrähte,
 Kupferdrähte usw.

Na najlepsze systemy do drutów
 stalowych, żelaznych i miedz.

W. Gerhardi, gegr. 1843
 Maschinenbauanstalt
Lüdenscheid i. Westf.

Einricht. f. Drahtwerke, Stangen-
 u. Rodriehrer., Metall-Wälzwerke
 Friktions-Drahtzüge, Mehr-
 fach-Drahtziehmaschinen
 Sämtliche Spezialmaschinen

Drechsler — Tokarze

in allen grösseren Orten — w każdej
 większej miejscowości

Drehbänke — Tokarnie

Alfred Vaedtke
 Warschau - Kutna, Fabryka
 Maszyn — Maschinenfabrik
 Siehe Inserat Teil VI Seite 361
 Patrz ogłusz. Dziat VI str. 361

Herrmann Ulbricht
 Chemnitz

Heidenreich & Harbeck
 Hamburg
 S. Inserat Ind. u. Hand-Anz. S. 167

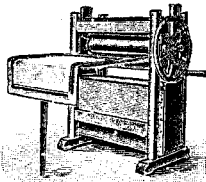
Drehrollenfabr. — Magli fabr.

Lodz 216
 Warschau 166

Seiler's Maschinenfabrik
 Liegnitz i. Schles.

Verkaufslager:
Berlin N. 4, Gartenstr. 30
 Einzige Spez.: Wäschemangeln

Adam Schmidt
 Saalfeld a. Saale

Hausrüschemangeln für Hand-
 und elektrischen Antrieb
 Magledomowe ręczne i elektryczne

Drehtüren — Drzwi okrętne

Gustav Lehmann
 Leipzig - Pl.

Ernst Mey - Strasse 9-11
 Näh. siehe unter Schaufenst.-Anlag.
 Szczegóły patrz p. Okna wystaw.

Drogen- und Farbenhandlg.
Apteczne i farb składy

in allen grösseren Orten — w każdej
 większej miejscowości

Oil- und Drogen-Compagnie
 G. m. b. H.

BRESLAU, Brüderstrasse 79
 Technische, medizinische Drogen
 Weiss- u. Buntfarben
 Oele, Fette, Seifen
 Tel. 4451-T. A.: Oildrogen, Breslau

Drogengrosshandlungen
Apteczne materj. hurtowo

Lodz 218
 Warschau 107

Gustav Rosenthal
WARSGHAU, Żabia 9

LODZ
Mikołajewska 18

Spezialitäten: Drogen
- Chemische Artikel - Par-
fumerien - Schuhcreme -
Putzmittel
Agentur und Kommission

SCHÜTZ & Co.
Hamburg 8

Drogen en gros

Spezialität: Agar-Agar, Asphalte,
 Balsam Peru, echt und synth.,
 Camphor raffiniert, Camphor-
 blumen, Camphoröl, Canthariden,
 Carnaubarachs, Citronensäure,
 Chinin, Copale, Cremor tartari,
 Eigelb, Eucceiss, Fliegenleim,
 Hirschhornsalz, Lycopodium, echt
 und Substitute, Menthol, Milch-
 zucker, Mutterkorn, Quillaga-
 rinde, ganz u. geschnitten, Terpen-
 tinöl u. Substitute, Santonin, Sapo-
 nin, Vanillin, Wachs (Bienen-
 und Pflanzen-), Weinstein säure.

Materiały apteczne
hurtowo

Spejalność: Agar-Agar, smółce,
 balsam peruwiański prawdziwy
 i sztuczny, kamfora oczyszczona,
 kaciutki kamforowe, olejek kam-
 forowy, kaktarydy, wosk Car-
 nauvia, kwas cytrynowy, chinina,
 kopale, Cremor tartari, olej na
 muchy, żółtko, białko, węglan
 amonowy, likopodium prze-
 dzlwy i sztuczny, mentol, cukier
 miedzny, magnezja, panama w ka-
 wałkach i cieła, olej terpentynowy,
 santonina, saponina, wanilina,
 wosk (pszczołny i roślinny),
 kwas winny.

Buchholz & Goldbeck
Königsberg i. Pr.

Grosshandlung

für Medizinaldrogen, tech-
 nische Drogen, pharm. Spe-
 zialitäten. Fabrik chemisch-
 pharm. Präparate

Hurtowcy skład materjałów
 aptecznych i technicznych.
 Fabryka preparatów che-
 miczno-farm.

Zuber & Bülowius

Königsberg i. Pr.

Drogen- und Farbenhdlg.

Säuren, Essig-Essenz, Fette, Öle, Leim, Lacke, Tran und sämtliche Artikel für den Gerbereibetrieb. Anilinfarben und sämtl. Artikel für Färbereien und Tuchfabriken

Hurtowy skład materjałów aptecznych i farb

Kwas, esencje octowe, tłuszcz, oleje, klej, lakiery, tran i wszelkie artykuły do użytku garbarskiego. Farby anilinoce i wszelkie artykuły dla farbarni i fabryk sukna

**Gebrüder Lodde
Leipzig****Drogen-, Chemikalien-
u. Spezialitäten-Gross-
handlung****Chemische Präparate
Galenische Präparate**

Import — Export

ABC-Code 5th edition used.

**Hurtowy skład materjałów aptecznych, chemikali
i wyrobów specjal-
nych****Preparaty chemiczne
i galeniczne**

Import — Eksport

ABC-Code 5th edition used.

Benno Kopitz

Stallupönen

**Drogen, Farben usw.,
Seifen, Parfümerien u.
Toiletteartikel,
Spezialgeschäft photo-
graphischer Apparate
und Bedarfsartikel****Druckereien (Stoff-)****Druckarnie (materjałów) -**

Warschau 107

Druckfarben**Farby drukarskie**

Pruszków 429

Warschau 107

Druckknöpfe — Zatraski

Ostrow 368

Warschau 107

**Waldes & Co., Warschau,
Marszałkowska 125, Fabrik in
Prag-Wrschowitz, eigene Häuser
in Dresden und Paris
Grösste Druckknopffabrik der Welt****Druckmaschinenfabr. u. -hdlg.****Maszyn drukarsk. fabr. i skł.**

Warschau 107

Durchschreibpapiere — Kalki

Warschau 107

Josef Markowski „Sol“

Warschau, Nowolipie 28

W. Skiba & A. Wyporek

Warschau, Marszałkowska 71

Düngemittel — Nawozy

(siehe auch chem. Fabriken; Kalk)

Kielce 467

Poslowice 469

Warschau 107

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Hand.-Hs.****Abraham Waldstein, Gnesen
Kaufl Sämereien, Futtermittel,
Kartoffeln; verkauft künstliche
Düngemittel****Gustav Suffriau, Leipzig 10****Düten u. Beutel — Torebki****Julius Schultze, Cottbus 6**

Düten u. Beutel jeder Art, Maschinen- u. Handarbeit. Musterbeutel und -Umschläge. Katalogtaschen usw.

Torebki papierowe wszelkiego rodzaju, maszynowe i ręczne, torebki i koperty do uzorów, wzorce do katalogów itd.

Dynamos — Dynamo**Sachsenwerk**Licht- und Kraft-
Aktiengesellschaft**Niedersedlitz-Dresden**

Näh. s. T. VI S. 76 — P. dz. VI str. 76

Der **billigste**, sich am schnellsten einführende **Stickstoffdünger** ist**Nitragin**

Es versäume kein Landwirt, sofort Prospekte und Empfehlungen von prakt. Landwirten und staatlichen Anstalten u. Behörden einzufordern

Tausende Tausende, allgemeine Anerkennung, auf die sich in kürzester Zeit

Nitragina

nächstes und am günstigsten, nicht nur Stickstoff, sondern auch Phosphor, während des Krieges in unbegrenzter Menge; pomazna plon często kilkakrotnie. — In Gebrauch in über 30 000 Bauernhöfen; in Deutschland und in Posen mit dem besten Ruf. Die besten Beweise sind die zahlreichen Briefe der Bauern, die Nitragin empfohlen haben. In Posen ist die Poststation oder der Landwirt in jeder Station der Poststation in Królestwie; aber die Hektare für die Pflanzen in 7,50 mk. für alle anderen 10 mk. Obszerny prosp., polecenia, świadectwa wysyła:

Einzige Fabrik, die drei Sorten:

Dr. St. KrzyżankiewiczPoznań (Posen G 1)
Ogrodnia 11 A

Edelmetalle
Kruszce szlachetne

B. Roessler & Co.

G. m. b. H.

Berlin C. 19

Kurstrasse 50

Edelsteinschleifereien
Drogich kamieni szlifierne

Warschau..... 107

Eisengrosshandlungen
Jaja hurtowo

Checinj.....	464
Chelm.....	451
Janów.....	458
Jedrzejów.....	461. 462
Kielce.....	467
Krzyszów.....	448
Lelów.....	555
Miechów.....	511
Modliborzec.....	460
Nowy Korczyn.....	450
Podlesie.....	555
Wieruszów.....	439
Wolbrom.....	518
Zaklików.....	461
Zamość.....	562

Fritz Baum
Breslau I
Carlstrasse 43

Näheres siehe Buttergrosshandl.
Szczeg. patrz.: Hurt. skl. masła

Eierkonservierungsmittel
Jaj konserwow. środki do

Garantol - Gesellschaft
m. b. H.

Gommern bei Dresden
Garantol

Schutz- Marke

Spec.: Eierkonservierungsmittel

Garantol

Bestes Konservier.-Mittel d. Welt

Spec.: Środek konserwujący jajka

Garantol

Najlep. środek do konserw. na świecie

Eigelb - Żółtko

Zoll & Cie., Mannheim

Direkt. Imp. - Imp. bezpośredni

Einlegesohlenfabriken
Wkładek do obuwia fabryki

Emsa - Werke
Güstrow i. M.

Spezialfabriken für
Einlegesohlen und
Plattfus. einlagen

Specjalna fabryka wy-
ściełek do obuwia oraz
plattfusowych wkładek

Eisen (Roh-, Fasson-, Stab-)
Surowiec

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau. Ag. u. Hand. Hs.

Eisenerzgruben
Rudy żelaznej, kopalnie

Bzin.....	470
Chlewiska.....	471
Golaśza.....	241
Krzykawa.....	518
Miedzierza.....	475
Mroczków.....	475
Ostrowiec.....	520
Piekło.....	475
Poraj.....	242
Sosnowiec.....	245
Smarków.....	479
Suchedniów.....	469
Zawiercie.....	249

Eisengrosshandlungen
(Roh-, Fass-, Stab-)
Żelaza hurt. składy

Lodz.....	216
Warschau.....	168

F. W. Weise
Hamburg 8

Glesserei- und Spezial-
Roheisen
Surowiec lejluczy
i specjalny

L. Altmann

Eisengrosshandlung
Kattowitz-Beuthen o. S.
Stabeisen - Bauartikel
Werkzeuge

Ephraim

Eisenhandels-
gesellschaft
m. b. H.

Görlitz

Telefon: 157, 167 u 237
Tel.-Adr.: Eisenephraim

Stabeisen
Träger
Bleche
Röhren

Żelazo prętowe
Dzwigary
Blachy, Rury

Heinr. Reiter

G. m. b. H.

Königsberg i. Pr.

empfehl:

I u. II - Eisen, Montierisen,
Stabeisen, Bleche, Röhren,
Drachstijte, Drähte, Ketten,
Gabeln, Schaufeln, Spaten,
Oefen, Kochherde, Guss-
waren, Baubeschlüge, Wagen-
achsen, Hufeisen, Stollen,
Hufnägel, Schrauben, Mut-
tern, Nieten, Bauholzen,
Zement, Gips, Dachpappe,
Rohrgewebe

poleca:

II - Żelazo, żelazo monter-
skie, żelazo sztabowe, blachy,
rury, cwiłki, druty, tańcuchy,
widły, łopaty, rydły, piece,
kuchnie, wyczołki, okucia
budowlane, osie do wozów,
podkowy, podkowki, śruby,
matry, wity, kółki śluzne,
cement, gips, tektura smaltow-
cowa, maty trzcinowe

Göttner & PrestienKommanditgesellschaft
vorm. August SchiefferdeckerKönigsberg in Preussen
Viehmarkt 24 25

Fernsprecher: 6910-6913

Otto Wolff

Eisengrosshandlung

Leipzig

Thomasiusstrasse 28

Fernsprechanschlüsse
Nr. 3629 und 615Telegrammadresse:
Eisenhandel**Tiefziehleche**vorzüglicher Ersatz für
Messing- und Kupferbleche**Dekapierte Stanz-
und Falzbleche**

für alle Verwendungsarten

**L. Weil & Reinhardt
Mannheim**Stabeisen, Formeisen, Bleche,
Röhren, Kabeleisen, Metalle
Eisenbahnmaterial jeder Art,
Feld- und GrubenbahnenHandel želaza. Centr. Kós „Polanka“
Pleszew, Pr. Pos.A. Noskowicz, Pleschen, Pr. Pos.
Eisenhandlg., Senseszentr. „Polanka“**J. Gollnow & Sohn, Stettin**Zweigbüros: Warschau, Okólnik 7
Quart. 12 und Radom, Lubelska 22 f**Eisenbahnbaumater. u. -Bed.**
Kolei budowy materiały i ar-
tykuły doG. Goldman, Pawel & Endelman
Le on, Warschau, Ag. u. Hand. Hs

Gebr. Schlieper, Bromberg

**Max L. Froning
Dortmund - Körne**Zettelhalter für Eisenbahn-
güterwagenF. W. Külling G. m. b. H.
Hagen i. Westf.**Eisenbahnschienen
Szyony kolejowe****Schweitzer & Oppler
Berlin NW 7
Neue Wilhelmstrasse 2****Eisengiessereien
Odlewnie zelaza**

Bendzin	240
Blizin	470
Bodzechów	518
Bolesławów	518
Czenstochau	288
Dąbrowa-Górnica	454
Kalisch	308
Kamienna	472
Kielce	467
Klimkiewiczów	519
Końskie	478
Kościeliska	475
Lodz	218
Lublin	504
Nieborów	476
Niwka	455
Okunin	426
Osmolin	408
Pabiance	329
Pogba	242
Pulrusk	381
Rembertów	480
Rzuców	479
Sielpia	479
Smotryszów	516
Sosnowice	246
Strugi	414
Suchedniów	469
Szydłowice	481
Tomasehów	258
Warschau	107
Zakrzew	518
Zawiercia	249
Zgierz	344

**Bänntuger G. m. b. H.
Giessen****Eisenglimmer
Blyszczak żelazny**

Taüringer Brausteinerwerke, Arnstadt

**Eisenhütten und -Walzwerke
Huty zelazne i walcownie**

Blaehowina	262
Blizin	470
Blotnika	470
Furmanów	471
Sosnowice	246
Staporków	479
Starachowice	552
Warschau	108

**Eisenkonstruktionen
Konstrukcje zelazne**

Warschau..... 108

Ignacy Lopienski, Warschau
Mechanische Werkstätte.
S.L.T. VI S. 190. Patrzoogl. dz. VI str. 190**J. Pohlig Act.-Ges.
Köln-Zollstock****Eisenhoch- und Brückenbau**
Siehe Drehtseil- u. Hängebahnen**Karl Haefele & Co.
Inh. Wilhelm Baschka
Königsberg i. Pr.****Eisenhoch- und Brückenbau,
Trägerläger, Transport-
anlagen, Krane, Hebezeuge,
Fabrikrichtungen
Maschinenfabrik**Spezialität:
Autogene Metallbearbeitung**Konstrukcje zelazne i budowa
mostów, Łożyska dźwigarowe,
Urządzenia transportowe
i żarawie, Dzwignice, Urzą-
dzenia fabryk, Fabryka maszyn**
Spezialność:
Autogenowa obróbka metali**J. Gollnow & Sohn, Stettin**Zweigbüros: Warschau, Okólnik 7
Quart. 12 und Radom, Lubelska. 22 f**Maschinenfabrik
Wiesbaden G. m. b. H.
Wiesbaden****Eisenhochbau - Brückenbau****Budowy zelazne - Budowa
mostów****Eisenrohre -- Rury zelazne****ADOLF RICHTER****Warszawa, Leszno 13/15
Lodz, Przejazd 20**

S. Ins. T. VI S. 158. - Pagl. Dz. VI str. 153

**Eisen-, Stahl- u. Kurzwaren
Żelazne wyroby**

in vielen Orten - w wielu miejsc.

Jan Hilknier
egzystuje
od 1881 r.**Warszawa, Nowo-Miodowa Nr. 2**

Telefon Nr. 35-85

Skład Towarów żelaznych,
galanteryjnych i naczyń
kuchennych**Eisen-, Stahl- u. Metall-
waren aller Art liefert****Otto Franze**

Grosshandlung

Berlin - Schöneberg
Eisenacherstrasse 64

St. Sajezyk, Warschau
S.Ins. T. VI S. 106 - Pogl. Dz. VI str. 106

Eisenwarenfabr. u. grosshdl.
Żelaznych wyrobów fabryki
i hurtowe składy

Bendzin	240
Czenstochau	283
Glinice	543
Lodz	216
Lublin	504
Mlynok Nieswiński	475
Sterzemeszyce	456
Warschau	108
Wloclawek	444
Zakret	434
Zawierce	249

S. Graff

Warszawa - Warszawa
Grzybowska 10

Hurtowy skład żelaza
Eisengrosshandlung

S. Prywes

Warschau - Warszawa
Graniczna 3

Tel. 18-63, 61-95, 97-07

*Hauptniederlage von Eisen,
Blechen, Eisenwaren, Stahl-
waren & Metallen*

*Główny skład żelaza, blach,
wyrobów żelaznych, stalow-
nych, oraz metali*

Markus Engel

Inh. Adolf Engel

Wloclawek, Altmarkt 4

*Eisenwaren- u. Baumaterialien-
Handlung en gros und en détail.
Schmollts'eine, landwirtschaft-
liche Maschinen und Ersatzteile*

*Skład żelaza, wyrobów żelaznych,
wszklích odlewów, oraz naczyń
emaljowanych kuchennych. Ma-
terjały budowlane. Maszyny
rolnicze i części do tychże. Cegła
ogniotrwała*

Berliner Metall-Gewerbe

Jos. Müller

Berlin S., Brandenburgstr. 26

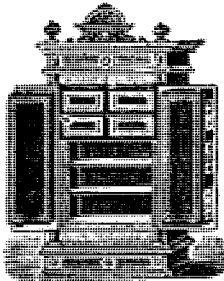
*Trapezroste, Eisengeflechte bis
20 mm Eisenstärke*

*Rusztj trapezowe, plecionki że-
lazne aż do 20 mm grubości
żelaza*

D. Arnheim

Königsberg i. Pr.

Gegr. 1840

**Eisenwaren, Stahl-
waren, landwirtsch.
Geräte, Geld- und
Eisschränke**

**Wyroby żelazne i sta-
lowe, narzędzia rol-
nicze, kasy i lodownie**

Göttner & Prestien

*Kommanditgesellschaft
vorm. August Schiefferdecker*
Königsberg in Preussen
Viehmarkt 24/25
Fernsprecher: 6910-6913

A. Hiller

Königsberg i. Pr.

Tel.-Adr.: Hillera

Otto Schimmelpfennig

Königsberg i. Pr.

*Eisen- und Eisenwarengross-
handlung*

*Abt. 1: Walzeisen, Gasröhren,
Blechröhren, Eisenbleche, Zink-
bleche, Wagenachsen, Glasscharen,
Stachel- und Zaundrähte, Draht-
geflechte, Sprungfedern, Schleif-
steine, Metalle, Ackergeräte,
Schiffsketten, Hufeisen, Hufnägel,
Seegras, Deizmalroten, Gerichte*

*Abt. 2: Eisen- und Stahlwaren,
Werkzeuge, Kurzwaren, Draht-
stifte und Drähte, Lein- und
Küchengeräte, emaillierte Blech-
geschirre, Oefen, Herde, Licht-
schirmlenke, Bettgestelle, Garten-
möbel, Badeartikel, Eisschränke*

*Hurtowy skład żelaza i wy-
robów żelaznych*

*Oddział 1: Żelazo walcowane,
rury gazowe, rury odwrane,
blachy żelazne, blachy cynkowe,
osie wałowe, wyroby lane, druty
stalowe i do ogrodzeń, plecionki
druciane, sprężyny, toczaki, me-
talle, narzędzia rolnicze, ławocuchy
określone, podłogociaki, trawa
morska, wagi dziesiętne, ciężarki*

*Oddział 2: Wyroby żelazne i
stalowe, narzędzia, wyroby
druciane, druciki i druty, sprzęty
domowe i kuchenne, emaljowane
naczynia blaszane, piec, kuchnie,
kasy ogniotrwałe, tapczony, meble
ogrod., przyb., kąpielowe, lodownice*

Dietzold & Co.

Leutzsch 15 b. Leipzig

*Draht aller Art, Drahtstifte,
Drahtgeflechte, Eisen- und
Drahtwaren, Eigenes Werk*
J. Arthur Dietzold, Leipzig

Gebrüder Heller

Schalkalden (Thür.)

*Grösste deutsche Holzbohrer-
fabrik*

*Abteilung I: Alle Sorten Bohrer
Abteilung II: Alle Sorten Zaunen
Abteilung III: Sämtl. Schmal-
kalder Kurzwaren*

*Największa niemiecka fabryka
świdrow cieżkielich*

*Dział I: Świdry wszelkich
gatunków
Dział II: Obegi wszelkich
gatunków
Dział III: Wszelkie szmal-
kaldenowskie towary*

A. G. Thorwarth

Eisenkurzwarenfabrik
Schalkalden

*Fabrik für Heftzwingen, Stock-
zwingen, Frisierreisen, Wellen-
eisen, Blechlosöffner
Bedeutende maschinelle Einrich-
tung für Eisen-Massenartikel*

Ferd. Häfner W. Sohn
Steinbach-Hallenberg (Thür.)

Hufeisen für Ochsenbeschlag, geschmiedete Kleisenenwar., Giesseleiartikel, Werkzeugzangen, sowie sämml. Schmalcalder Kurzwaren
Podkowy dla wołów, drobne kute żelaznice, artykuły lane, obcegi do narzędzi oraz wszelk. wyj. drobne

Eisenmöbelfabriken
Żelaznych mebli fabryki

Paul Neye, G. m. b. H., Berlin-Neukölln, Lüberdastr. 14. Siehe Ins. i. Ind. u. Hand.-Anz. Seite 302

Otto Brückner, Chemnitz
Fabrik für Eisenarbeiten
Eiserne Möbel

Eiserne Gitter-Kratz żelazne
Berliner Metall-Gewerbe
Jos. Müller
Berlin S., Brandenburgstr. 26

Trapezroste, Eisengeflechte bis 20 mm Eisenstärke
Rusztzy trapezowe, plecionki żelazne aż do 20 mm grubości żelaza

Eiserne Träger u. Schienen
Żelazne dźwigary i szyny
Warschau 108

J. Gollnow & Sohn, Stettin
Zweibüro: Warschau, Okólnik 7, Quart. 12 u. Radom, Lubelska 22 I.

Eisfabriken und -handlungen
Lodu fabryki i sprzedaż
Lodz 216
Warschau 108

Eisschrankfabr. u. -handlung
Lodowni fabr. i sprzedaż
Warschau 108

Eis- und Kühlmaschinen
Lodziarki i chłodownice

Gesellschaft für Lindé's
Eismaschinen Akt.-Ges.
Wiesbaden
Eis- u. Kühlmaschinen
Lodziarki i chłodownice

Elektrische Bahnen
Koleje elektryczne

Lodz 216

Elektr. Bedarfsartikel
Elektryczne przybory
Norddeutsche Kabelwerke A.-G.
Berlin - Neukölln
Siehe Inserat Teil VI Seite 81

Elektr. Beleuchtungsartikel
und Gegenstände
Elektr. artykuły do oświetl.

H. Köttgen & Co.

Bergisch-Gladbach
Elektrotechn. Starkstrom-Instal-
lationsartikel f. Ober- u. Erdleitung

Elektro-techn. artykuły instalacyj-
ne do prądu mocnego przy
przewodach nad- i podziemnych

Calm & Bender, Berlin S. 42
Armaturen für Halbwattlampen
Armatury do lampek półwattowych

Elektr. Glühlampen - Żarówki
Czenstochau 288

E.A. Krüger & Friedeberg

Berlin N. 37 - Tel. Norden 1144/5
Spezialfabrik elektrischer Glühlampen. Abt. J. B. - Elektrische Reklame- und Effektbeleuchtung
Spezialna fabryka lampek elektrycznych. Oddz. J. B. - Elektr. oświetlenie reklamowe i efektowne

„PHÖNIX“
Elektro-Industrie-Gesellschaft
m. b. H. Eisenach

Spezialität: Lampen für Taschenlampen, Grubenlampen, Wand-, Auto- u. Kleinbeleuchtung, Illuminations- und Reklamebeleuchtung, elektr. Weichmachtskerzen, Taschenlampen - Batterien und Trockenelemente

Spezialność: Żarówki do lampek kieszonkowych, latarki górnicze, automobiloze, oświetlenie drobne, oświetlenie sceniczne, iluminacyjne reklamowe, Elektryczne świeczki na chłobiki

Elektr. Licht- u. Kraftanlag.
Elektryczne instalacje
Warschau 108

Sachsenwerk

Licht- und Kraft-
Aktiengesellschaft
Niedersedlitz-Dresden
Näh. s. T. VIS. 76 - P. dz. VI str. 76

Elektr. Isoliermaterial
Izolacje do elektryczności
Warschau 108

Elektrische Koch- und
Heizapparate
Elektr. apar. do gotowania
i ogrzewania

Therma

Gesellschaft mit beschränkter Haftung

München

Spezial-Fabrik elektrischer Heiz- und Koch-Apparate
Spezialna fabryka piecyków i kuchenek elektrycznych

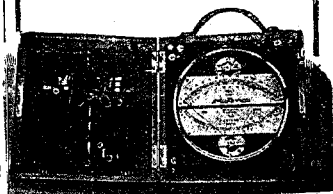
Elektr. Messinstrum. - Fabr.
Elektr. instrumentów
mierniczych fabryki

Dr. Th. Horn

Leipzig - Grosszschecher 48

Fabrik elektr.
Messinstrumente

Spezialität: Anzeigende und registrierende Präzisions-Strom-, Spannungs-, Leistungs- und Frequenzmesser.
Fernthermometer

Fabryka elektr.
instrumentów mosiężn.

Spezialność: Precyzyjne prądomierze wskazujące i zapisujące, wskaźniki napięcia, skutkomierze i liczniki czystości. Termometry zdalczynne

Elektr. Schweissmaschinen
Elektr. masz. spawalne

**Deutsche
Schweissmaschinen-
Fabrik**
Gesellschaft m. b. H.
Berlin-Schöneberg,
Hauptstr. 8

Siehe Inserat im „Industrie- und
Handelsanzeiger“ Seite 146
Patrz. pod „Ogłoszenia z handlu
i przemysłu“ str. 146

Elektrische Taschenlampen
Elektryczne lampki kiesz.
Warschau..... 108

Hugo Falk
G. m. b. H.
Gross-Tabarz i. Thür.

Spezialität:
Elektrische Taschen-
lampen, Elemente,
Batterien, Glühbirnen

Spezialność:
Elektryczne lampki
kieszonkowe, Elemen-
ty, Baterje, Żarówki

Gebrüder Bing A.-G.
Nürnberg

In Erlebenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter
W czasie pokojów przeszło 5000
urzędników i robotników

**Berliner elektro-
chemische u. Metallwaren-
Gesellschaft m. b. H.**
Berlin-Charlottenburg

Uhlandstr. 170

Taschenlampen

Spezialität:

**Abblend-
Lampen**

Lampki
kieszonkowe

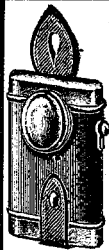
Specjalność: Świec lampki

Fr. Laubschat

Metall- u. Kleinbetriebsindustrie
Berlin O. 27, Schillingstr. 16
Fabryka wyrobów metalowych i przy-
borów do drobnego oświetlenia

A. Offenberg

Berlin N 37, Strassburgerstr. 11

Elektrische
Taschen-
lampen

Batterien

Glühbirnen

Feuerzeuge

Karbid-
Tischlampen

Etzold & Baessler

Zeititz

Fabrik elektrischer Taschen-
lampen-Batterien

Fabryka elektrycznych lam-
pek kieszonkowych i baterji

**Elektrizitätswerke
Elektrownie**

Działoszyń.....	514
Kielec.....	487
Plock.....	373
Potok Złoty.....	515
Sosnowiec.....	246
Stryków.....	255
Warschau.....	108

Powisz. Two. Elektrycz. Warszawa.
S. Ins. unł. Warszawa. Elektrizitätsu.

Elektrochemische Anstalten

Elektrochemiczne zakłady

Sosnowiec.....	246
Ząbkowice.....	248

Elektromedizin. Apparate

Elektromedyczne przyrządy

Warschau.....	910
---------------	-----

Elektr. Unternehmungen
Elektr. przedsiębiorstwa

**Brandenburgische Bau-
u. Betriebsgesellschaft
für elektrische Unter-
nehmungen m. b. H.**
Bln.-Charlottenburg

Kantstr. 123

Telegramm-Adresse:

Elektrobaubetrieb

Abteilung A:

Bau von Ueberland-
Zentralen

Abteilung B:

Elektrische Licht-
u. Kraft-Anlagen-
Installationen

Oddział A:

Budowa central okrę-
gowych

Oddział B:

Budowa elektrowni i
instalacje oświetlenia

Elektromotoren

Elektromotory

Warsz. El. Two. Siatu
Warszawa, Złota 65

Fabr. Motorów i Wentylat. elektr.

Sachsenwerk

Licht- und Kraft-
Aktiengesellschaft

Niedersedlitz-Dresde

Näh. s. T. VLS. 76 - P. dz. V I str

Elektrotechnische Büros
Elektrotechniczne biura

Lodz.....	217
Lublin.....	504
Radom.....	548
Sosnowiec.....	246
Warschau.....	108
Wloclawek.....	444
Zgierz.....	344

Technisches Bureau

Alexander Moszkowski & Co.

Ingenieure

Warschau, Siennastr. Nr. 35

Telephon: 89-65, 222-23

Elektro-Technisches Büro
Biurow Elektryczno-Techniczne
H. Kino
Włocławek gub. *Warszawska*

Elektrot. Fabr. u. Bed.-Artik.
Elektrot. fabr. i przybory

Czenstochau	283
Lodz	216
Lublin	54
Radom	546
Tarnobrzeg	463
Warschau	108

B-cia Borkowskiej, Składy elektrot.
Warszawa Łódź
Jerozolimska 35 Piotrkowska 135

E. Kühn & Co., Warschau
Marszałkowska 71

Lager elektrisch. Bedarfsartikel
Składy elektrotechniczne
S. I. T. VI S. 107 - P. ogl. D. z. VI str. 107

Bonisław Reichman
Warszawa - Tamka 14 - Warszawa
fabr. Aparatów i Elementów „Tytan”
Fabr. f. Apparate u. Elemente „Titan”
S. I. T. VI S. 80 - Patrz ogl. D. z. VI str. 80

Gebrüder Greulich

G. m. b. H.
Berlin SO., Behnken-Ufer 6

Telephone, Telegraphen
Spezialität: Haus-Telegraphen.
Wrecker-Tablo- u. -Kontakte

Telefony, telegrafy
Spezialność: Telegrafy domowe.
Tablice z monetami i urządzenia stykowe

Norddeutsche Kabelwerke A.-G.
Berlin - Neukölln
Siehe Inserat Teil VI Seite 81

EGETA

Elektrotechnische Gesellschaft m. b. H.

Gross-Tabarz i. Thür.
Berlin

Spezialfabrik für Batterien
Spezialna fabryka baterji

Porzellanfabrik Paul Rauschert

Hüttengrund-
Hüttensteinach i. Th.,
Steinwiesen (Oberfr.)
und Steinbach a. Wald

Porzellan - Isoliermaterialien,
- Sicherungen, Abzweigdosens,
Klemmen, Rollen, Isolatoren
usw.

Materiały izolacyjne z porcelany,
bezpieczniki, gniazda rozdzielcze, sciskacze, krawki,
izolatory itd.

Kahle & Cless G. m. b. H.

Leipzig **Kattowitz** Dresden
Ober - Schlesien

Spezial-Fabriken
für die **Elektrotechnik**

Schweizerhäuser: Frankfurt a. M.
Dortmund - Köln a. Rh.

Telegramm-Adresse: Kahle Cless

Siehe Anzeigen im Industrie- und Handelsanz. Seite 7475

Elektrotechn. Metallwarenfabrik
Storch & Stehmann G. m. b. H.

Ruhla i. Thür.

Fassungen, Schalenhalter,
Nippel usw.

Obstady, Zapki, Trzpiotki itd.

F. A. MAEDE

Weinböhla i. Sa.

Fabrik elektrischer Apparate

Fabryka aparatów elektrycznych

Massenherstellung
sämtlicher Apparate für die
Schwachstromtechnik

Wyrób masowy
wszelkich aparatów do
techniki prądu słabego

Elevatoren - Elewatory

C. Mehler G. m. b. H.
Aachen

Näh. s. u. Maschinenfabr. u. -bauanst.

Elemente - Baterje
(siehe auch Trockenelemente)

A. FALK & M. HINTERHOFF
Warschau - Warszawa

Złota Nr. 16
Tel. 237-28

Fabrik galvanischer Elemente
und dauerhafter Trocken-
batterien für Taschenlampen

Fabryka galwanicznych elementów
i baterji kieszon-
kowych

Emaillschilderfabriken
Emaljowych szyldów fabryki

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter S. Ins. unt. Schilderfabr.
100 robotnik. P. ogl. pod. Fabr. szyldów

Münchener Emaillier-
u. Stanzwerke G. m. b. H.

München, Zielstattstr. 34

Emailschilder - Reklameplakate
künstlerische Ausführung
Press-, Zieh- und Stanz-Artikel

Emaillbilder

Obrazów emalj. pracownie
Warschau..... 109

Emaillwarenfabriken
Emaljowanych wyr. fabryki

Czenstochau	283
Glinice	542, 543
Myszków	455
Poreba	242
Warschau	109

*Emaillier- und Stanzwerke
Emałjennie i wytfacalnie*

**Aetz- u. Emaillierwerke
C. Robert Dold
Ofenburg i. Baden**

*Emaillie-Reklameplakate in
allen Ausführungen u. jeder
Auflage — Strassenschilder,
Hausnummern*

*Emaillschilder für alle Zwecke,
für Post, Bahn und Schiffahrt*

Spezialität:

*„Ferro-Emaill“ widerstands-
fähigste Emaillierung gegen
Schlag und Wurf*

Export nach allen Ländern

*Enteisenungsanlagen
Odzelezenia zakłady*

**Deutsche Filter-
compagnie G. m. b. H.
Berlin W. 30**

*Niemiecka Kompanja
Filtrów T. z o. p.*

Robert Reichling & Co.

*Dortmund u. Krefeld-Königshof
Siehe Ins. Teil VI Seite 133.*

*Entzinnungsanstalten
Cynownie*

Zinnwerk Crefeld

Gesellschaft mit beschränkter Haftg.

Crefeld-Linn (Rheinlaffen).

Cynownia Krefeld T. z o. p.

Erbswurstfabriken

Grochowych kiszek fabryki

Wilh. Pramann, Dresden-N.

Siehe Inserat unter Nahrungsmittel

Erd- und Tiefbau

Ziemnych robót przedsięb.

Warschau..... 109

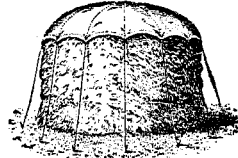
*Erntemasch. (Mähmasch.)
Żniwiarki (kosiarki)*

*Actien-Gesellsch. H.F. Eckert
Berlin-Lichtenberg*

*Siehe Inserat Teil VI Seite 104
Patrz ogłoszenie dział VI str. 104*

*Ernteplanen
Płachty żniwowe*

**J. B. Sanders & Söhne
BRAMSCHE
Bezirk Osnabrück**

**Ernteplanen, Decken,
Getreidesäcke,
Segeltuche aller Art**

**Płachty żniwowe,
dery, worki zbożowe,
płótna żaglowe
wszelkiego rodzaju**

Essenzen — Esencje

M. Flatow & Co.

Essenzen-Zentrale

Berlin C. 25, Kl. Alexanderstr. 28

*Spez.: Natürliche Frucht-
essenzen für Limonaden und
alkoholfreie Getränke.*

M. Hamburger & Co.

*Inh. Wilhelm Kintze
Berlin NO 18*

Gr. Frankfurter Strasse 12

*Fruchtesenzen, Himbeer-
und Zitronen-Aromas für
Limonaden
Likör- und Brantwein-
Essenzen*

*Aromas für warme alkohol-
freie Getränke*

*Esencje owocowe, aromaty malin-
nowe i cytrynowe do limonad,
Esencje do wyrobu likierów i
wódek. Aromaty do ciepłych
napojów bezalkoholowych*

W. Johst & Co.

Berlin N. 31, Wattstr. 2

Fabrik von Essenzen für Limonaden, Liköre und Zuckerwaren

Fabryka esencji do limonad, likierów i cukrow

Roedel & Vetter G. m. b. H.

seit 1863 Berlin 027 seit 1868

die bekannte Fabrik erstklassiger

Essenzen

für Limonaden, alkoholfreie Getränke, Liköre, Brantwein und Zuckerwaren

*Essenzen u. gifffreie Farben
Esencje i farby nietrujące*

**Schmetzer & Worzewski
Breslau V**

*Fabrik ätherischer Oele,
feinster Liqueuresenzen
und gifffreier Farben*

**Essenzen
Extrakte
Sirupe** für Limonaden und alkoholfreie Getränke

*Spezial: „Citronella“
Naturine Citronenlimonaden
gr. gesch. Nr. 104757*

**Arno Staudte & Co.
Dresden-A. 16**

*Spezialfabrik erstkl. Essenzen
f. Zuckerwaren, Limonaden usic.
Gifftr. Farben f. Genusszwecke*

**Th. Franz & Co.
Halle a. S.**

*Gegr. 1862 — Vielfach prämiirt
Leistungsfähige, renommierte Fabrik von Backpulver, Essenzen, Farben f. Genussmittel, Bäckerei- und Konditorei-Bedarfsartikeln, Kochkunst, Spezialitäten usic.*

Rudolf Ackermann

*München, Grasserstr. 1
Essenzenfabrik*

Fabryka esencji

*Zapytania wprasza sie wprzejmnie
zysytac w jezyku niemieckim*

Hessler & Herrmann.

*Rapahn i. A. Näh. siehe die dem
Titelblatt gegenüberliegende Vorsetzseite*

Ed. Schneider Nachf.

G. m. b. H.

Kassel 8.

Essenzen und Aromas für Likör-, Bonbon-, Mineralwasser-, Speiseeis-, Waffel- und Puddingpulver-Fabriken. Farben und Säuren für Genussmittel.

Esencje i aromaty do likierów, cukrów, wód mineralnych, dla fabryk lodów, wafel i proszków puddingowych. Farby i kwasy dla środków spożywczych.

Essigessenzen
Esencje octowe

Dr. E. Suhr & Co.

EBSTORF
i. Hannover

Essigfabriken — Octu fabr.

Biala	251
Chmielnik	449
Czenstochau	283
Garwolin	296
Gombin	299
Karolinów	519
Kielce	467
Kolo	817
Lodz	217
Lomza	347
Lowicz	350
Makow	354
Nowo-Radomsk	514
Ostrolenka	367
Ostrow	368
Petrikau	531
Plock	373
Pultusk	381
Sierpe	408
Sokolow	418
Turek	420
Warschau	109
Wengrow	435
Wloclawek	444
Wyszkow	382
Zamosc	562
Zduńska-Wola	406

Etikettenfabr. — Etykiet fabr.

Warschau..... 109
Hermann Dorn, Leipzig-R.
 Hohenzollernstr. 6.
 Etiketten geprägt und gedruckt.
Arno Schennert, Leipzig 91.
 S. Stegelmarken - Patrz. p. „Pieczęć“

B. Bartling,

Berlin S. 14

Spez. Geprägte
Etiketten
Spez.:
wytłuczane
etykiety

Graphische Kunstanstalt Otto Müller GmbH. BERLIN O. 27

Alexanderstrasse 26

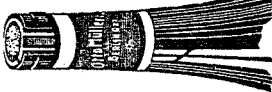
Etiketten- und Plakate- Fabrik

Lager von Wein- und Likör-
Etiketten

Spezialität: Massenauflagen.
Neu! Papierrerschlußkapsel
D. R. G. M. (Ersatz für Staniol-
Kapseln). Etikett und Kapsel
zugleich

Fabryka etykiet i pla- katów

Skład etykiet na wina i likiery
Specjaln.: Nakłady masowe.
Nowość! Papierowe kapsle
na butelki D. R. G. M. (Wypiób
zastepeczy kapsle ze staniolu).
Jednocześnie etykiet i kapsla

Georg Schenkalowsky Nachf.

Breslau V, Gartenstraße 19

Etiketten, besonders für Ziga-
retten-, Schokoladen-, Zucker-
waren-, Käsefabriken, Nähgarne
und jede andere Industrie

Etuisfabr. — Futerałów fabr.

Czenstochau (Zigaretten-)..... 293
 Warschau..... 109

Explosions- u. feuersichere Anlg. - Ogniotrw. urządzenia

Warschau..... 109

Export- u. Importgeschäfte Eksportowe i import. domy

Warschau..... 109

Jacoby & Co., Danzig
 Zucker und Melasse
 Teleg. Adr.: Jacobine

Georg Kempermann, Berlin SO. 36

Internationale Spedition
 Siehe Inserat Teil VI Seite 235

Fr. Oehmichen & Co. Dresden N. 6

Export aller deutschen
Industrie- Erzeugnisse

Wypiób wszelkich niemieckich
produktów przemysłowych

Carl Schoene Cöln a. Rhein

Export und Import aller
Erzeugnisse für Industrie
Landwirtschaft u. Wegebau

Eksport i Import wszelkich
wyrobów dla przemysłu,
rolnictwa i budowy dróg

Hans von Stern, Leipzig IX

Siehe Inserat Teil VI Seite 235
 Patrz ogłoszenie Dział VI str. 235

Fabrikbauten Fabryka budowa

Fritz Redlich, Bauingenieur Ingenieur bauten. Berlin NW 87

Entwurf und Bauleitung von
Industriebauten, Gutachten,
Statische Berechnungen.
Projekty i kierownictwo budowy
zakładów przemysłowych.
Oceny, obrachowania statyczne.

Zivilingenieur H. Leithäuser Kassel

Entwurf und
Bauleitung

Fabrikennrichtungen Fabryka urządzenia

Unionwerk Mea G. m. b. H.
 Feuerbach-Stuttgart

Eis. Kleiderschränke für Arbeiter
u. Beamte. Konior-Kegale, Werk-
zeugische und Schemel aus Eisen
Zelazne szafy do ubrań dla ro-
botników i urzędników. Półki bir-
rowe, warsztatły stoleczki zelazne

Fächerfabriken
Wachlarzy fabryki

Louis Marcus
Berlin S., Sebastianstr. 8

Fahnenfabriken
Chorągwi fabryki

Thüringer Fahnen-Fabrik
Chr. H. Arnold
Gegr. 1857 Hoflief. Gegr. 1857
Coburg 38

Spezialit.: Vereinsfahnen, Haus-
fluggen, Orden und Ordensbänder
Specj.: Chorągwie cechowe, Ordery i
wstażki orderowe

Fahrradbestandt.-Fabr. und
-Grosshdl. - Rowerów części
fabr. i hurt. składy

Kalisch 308
Lodz 217
Warschau 109

Fahrräder-Teile
Pneumatiks
Engros

A. Offenberg
Export
Berlin N 37
Strassburgerstr. 11

Wekade & Co., G.m.b.H., Dres-
den No. 23, S. u. l. Nähmaschinenteile

Fahrradfabriken
Rowerów fabryki

**Elsterwerdaer
Fahrradfabrik
C. W. Reichenbach**
Elsterwerda-Biehla

Aegir- und C.-W.-R.-Räder,
Spezialräder. Jahresproduk-
tion ca. 35 000 Räder. Ex-
port nach allen Weltteilen

Claes & Flentje
Mühlhausen i. Thür.
Fahrräder
Marke „Efeil“
Rowery
Marke „Efeil“

**Niederlausitzer
Fahrradwerke**

Prochnow & Bergemann
Finsterwalde N.-L.

Absatz jährlich
50 000 Fahrräder

Erstklassige Markenräder u.
Spezialräder in jeder Aus-
führung, bestes stabiles Fa-
brikat, nur gelötete Rahmen

Export
nach vielen Ländern

Zbyt roczny
50 000 rowerów

Rowery pierwszorzędnych
firm i specjalne welocepedy
w każdym wykonaniu, naj-
lepszy, trwałe wyrób, ramy
tylko lutowane

Wywóz do różnych krajów

Fahrradgrosshandlungen
Rowerów składy hurtowe

J. Ohnstein
Lissa i. Posen

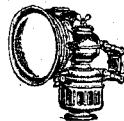
Gegr. 1870
Zaloz.

Fahrradlaternen
Latarnie do rowerów

Hermann Riemann
Chemnitz-Gablenz

Fabrik der welt-
bekanntesten Ger-
mania - Laternen
für Automobile u.
Fahrräder.

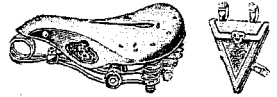

Grösste
Spezialfabrik
der Branche
Brüssel 1910:
Grosser Preis
Turin 1911:
2 Grosse Preise

Fahrradsättel und -Taschen
Siodła i torby rowerowe

FR. STEPHAN
Mühlhausen i. Th.

Fabrik für Fahrrad-
sättel und -Taschen

Fabryka siodeł i wo-
reczków do rowerów

Fahrradzubehörteile
Rowerów przybory do

J. Ohnstein
Lissa i. Posen

Gegr. 1870
Zaloz.

Fahrzeuge - Pojazdy

Actien-Gesellsch. H. F. Eckert

Berlin-Lichtenberg

Siehe Inserat Teil VI Seite 164
Patrz ogłoszenie dzieln. VI str. 164

Fallenfabriken
Łapek fabryki

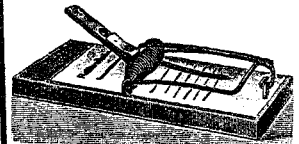
Haynauer Raubtierfallen - Fabrik

E. Grell & Co.

Haynau i. Schles.

Hoflieferanten

Friedr. Trömel
Ronneburg S.-A.

Ratten- und Mäusefallen
aller Art

Wszelkiego rodzaju
łapki na szczury
i myszy

*Faltschachteln
Pudła składowe*

Altmann & Friebe

Brestau VI
Posenerstr. 17-21.

Faltschachteln u. Massen-
packungen aller Art.

Pudła składowe i opakowa-
nia wszelkiego rodzaju

*Farbenfabriken
Farb fabryki*

Benzol...	240
Chachula	359
Czenstochau	283
Helenówek	423
Kamienna	472
Pruszków	429
Tarehomin	431
Warschau	110
Wloclawek	344
Zeran	434

H. Goldman & Co., Warszawa

Patrz „Produkty Chemiczne“

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Handelsk.**

**Loth & Dobrowolski
Warschau, Jerozolimska 59**

Farben :: Lacke

Lackfarben aller Art
für Industrie u. Gewerbe

Farby :: Lakiery

Farby lakiernicze
wszelkiego rodzaju
dla przemysłu i
rzemieślnictwa

S. H. Cohn

Farben- und Lackfabriken
Fabryki farb i lakierów

Berlin-Neukölln

Köllnische Allee 44 48 und
Badenburger Mühle
bei Giessen

Gegründet: Wörlitz 1796

Telegr.-Adr.: Tinktura, Berlin.
Lieferant der Kgl. Preuss. Staats-
eisenbahnen u. der Kaiserl. Marine,
sowie der grössten Industrieerke

Zatożo u w Wörlitz 1796r

Dostawca Król. Prusk. Koleji
Państwowej i Cesarz. Marynarki
jak również największych
zakładów przemysłowych

E. T. Gleitsmann
Farbenfabriken
DRESDEN

Gegründet 1847

Wien, Budapest, Turin,
Trelleborg

Filiale: Berlin SW. 68
Lindenstr. 32, 34

Telephon: Moritzplatz 97 2

Alle Farben für das
gesamte graphische
Gewerbe, schwarz u.
bunt, trocken u. an-
gerieben

Spezialitäten:
Offsetfarben, Tief-
druckfarben

Farby wszelkiego ro-
dzaju dla przemysłu
drukarskiego, czarne
i barw., suche i tarte

Spejalność:
Farby Offseta, farby
do fotograf. druku
illustracyjnego

Arno Lange vorm. Paul Wellnitz
Dresden-A. 19

Elementarfarben, Satz- und Teigfarben
u. kostelosen Farbenrezeptkarten
Farby do kwit. tów, barwki so. ne i pastowe
z bezplatniemi kartami
receptowemi do farb

Reichhold, Flügler & Boecking

Lack- und Farbenfabriken
Fabryki lakiery i farb
Hamburg - Wien - Pressburg
s. Ins. i. Ind. u. Handelsanz. S. 61
patrz ogłoszenie w dzielu prze-
myslowo-handlowym str. 61

Farbwerk Langenhagen
Hannover

Zementfarben, Steinholz-
farben, Kunststeinfarben,
Rostschutzfarben

Bourjau & Co.
Kommanditgesellschaft
Schöningen, Braunschweig

Älteste
Marke für Lithopone-Weiss

Gebr. Heitmann
Köln a. Rh.

Josephstr. 25

Riga, Däniamündischestr. 31

Farben (Kleiderfarben, Blusen-
farben, Gardinenfarben, Crem-
seife, Aufbürstfarben) zum Selbst-
färben im Haushalt, Eierfarben,
Eierfärbepapier, Tintenpulver,
Wäschezeichenfarbe, Bronzefarben
Bronzetinktur, Holzbeizen, Mal-
politur, Anilinfarben, Hand-
schuhfarben

Farby (farby do materjałów,
bluzek i firanek, mydło kremowe
i farby do odświeżania) do użytku
domowego. Farby do jaj, papiery
do farbowania jaj, proszek alu-
minowy, atrament do znaczenia
bielizny, farby brązowe, tynk-
tura brązowa, bejca drzewna,
politura do mebli, farby anilinowe,
farby do rękawiczek

Hermann Wilhelm
Farbenfabrik m. b. H.
Leipzig - Plagwitz

Alle Farben für
Handel, Industrie und
Gewerbe

Wszelkie farby dla
handlu, przemysłu i
rzemieślnictwa

Farbenfabr. für Künstler
Farb dla artystów fabr.

Richard Wurm, München,
Mittererstrasse 3.
Siehe auch Malleinwandfabriken.
Spez.: Temperfarben in Tuben.
Telegr.-Adr.: Wurm, München.

Patrz również:
Fabryka płó. ien malarskich.
Specz.: farby tempera w tubach.
Adr. telegraf.: Wurm, München.

Farbengrosshandlungen
Farb hurtowe składy

Kalisch	308
Łódź	217
Opoczno	522
Warschau	110

Robert Neugebaur

Spezialhaus für Farben,
Firnisse und Lacke.

Breslau I

Tel. 438.

Benschestr. 19.

Farbenfabr. f. Genussmittel
Farb dla środków żywn. fabr.

Th. Franz & Co.

Halle a. S.

Gegr. 1892 — Vielfach prämiert
Leistungsfähige, renommirte Fab-
rik von Backpulver, Essenzen,
Farben f. Genussmittel, Bäckerei-
und Konditorei-Bedarfsartikeln,
Kochkunst, Spezialitäten usw.

J. C. Schuster & Co.

Inh. Dr. Paul Richter

Leipzig-Eu.

Giftfreie Farben für
Essenzen, Spirituosen,
Zuckerwaren u. s. w.

Spez.: Pflanzenfarben

Farbenhandlg. — Farb składy

(siehe auch Drogenhandlungen)

Hrubieszów	456
Janów	457
Konin	321
Könskie	472
Konstantynów	340
Krańnik	459
Kutno	325
Lenczyca	332
Lipno	336
Lipza	347
Ozorków	333
Pabianice	329
Plock	373
Raciąż	408
Rawa	385
Siedlec	398
Sierpc	408
Sokolow	415
Szczekowin	557
Szydłowice	481
Wierzbnik	552
Zamość	562
Zawiercie	250
Zduńska-Wola	405
Zgierz	341

Farbenzerstäuber Rozpylacze farb

Spezialfabrik für Farben-
zerstäuber G. m. b. H.

Berlin S 49, Alexandrinenstr. 36
S. Ins. im Ind. u. Hand.-Anz. S. 184
Patrz ogłoszenie w dzienn. „Ogłoszenia
= przem. i handlu“ str. 184

Färbereien und Druckereien

Farbiarnie i drukarnie

in den meisten Städten
prawie w każdym mieście

Max Bloch, Berlin N 31

Färberei u. chem. Waschanstalt.
Spez.: Umfärben aller Arten
Inwendekoration.

Farbiarnia i pralnia chemiczna.
Spec.: Przfarbowanie i dekoracji po-
kojowych wszelkiego rodzaju.

Farbholzextrakt-Fabriken

Ekstraktów drzewnych
fabryki

Lodz..... 217

Fassfabriken

Bezek fabryki

Warschau..... 110

Fassfabrik Josef Strobl

München-Laim

gegründet 1826

Die Erzeugnisse werden allen
modernen brautechnischen An-
forderungen gerecht

Fassgrosshandlungen

Bezek składy hurtowe

Czenstochau..... 283
Könskie..... 472
Warschau..... 110

Weber & Thomas

Fassgrosshandlung

Dresden-N.

Einkauf und Verkauf aller
Sorten Fässer

Kupno i sprzedaż wszelkiego
rodzaju bezek

Fassdreherei u. -Zieherei

Fason. tokarnie i ciągnie

Julius Klinke G. m. b. H.

Neuenrade i. W. Gegr. 1847

Fassongedrehte Präzisionsteile
in allen Metallen. Vernickelungsanst.

Oscar Jenisch

Solingen

Fabrik von
Schrauben, Mutttern und
Fassonartikeln

Siehe Inserat Teil VI Seite 192

Fasson- und Gesenk-

schmiedestücke

Fason. i wykroj. sztuki kute

Fasson- und Gesenkschmiede-
stücke, Press- und Stanzteil-
in Eisen, Stahl, auch Spezial-
material liefert

Otto Franze

Berlin-Schöneberg

Eisenacherstrasse 64

Federfabriken

Piór do kapeluszy fabr.

Warschau..... 119

Federhalterfabriken

Obsadek fabryki

Miedzyrzecz..... 383
Warschau..... 110

Federkastenfabriken

Piórników fabr.

Kalisch..... 308

Feilenfabr. — Pilników fabr.

Kamienica..... 472
Lodz..... 217
Lublin..... 504
Pruszków..... 429
Sosnowice..... 246
Warschau..... 110
Wladawek..... 444

Deutsche Feilen- und

Maschinenfabriken

G. m. b. H.

Duderstadt i. Eichsfeld

Fabrik Marke

Geschmitten Feilen
Gewichts- u. Dutzendfeilen all. Art
Präzisionsfeilen
für Feinmechanik:
Feilenschneidmaschinen

Gebr. Erlenwein & Co.

Edenkoben (Rheinpfl.)

Gegr. 1846.

Fabrik- Marke.

Feilenfabrik, Stahlhammer-
werk und Dampfschleiferei,
der Neuzeit entspr. eingerichtet.
Nach eigenem patentierten
Verfahren extra geschürfte
Feilen mit Patent-Wellenrieb
(keine Sandstrahlfeilen), welche
überbieten an Qualität und
ausdauerndem Schnitt sind und
dadurch bedeutende Ersparnisse
für jeden Konsumenten bieten.

*Feld- und Industriebahnen
Kolejki polowe i fabryczne*

**Schlesische Bahnindustrie
Walter Simon & Co.
Kattowitz, O.-S.**

*Holzschwellen, Anschlussgeleise
Podkłady drewniane, tory pod-
jeżdżowe*

**Georg Otto Schneider
G. m. b. H.
Leipzig, Blücherstr. 41**

*Feldbahnmaterial
Kolejek materjały do budowy
Warschau 110*

*Feldschmieden
Kuznie polowe
Gebr. Schlieper, Bromberg.*

*Feldspat - Szpat polny
Wilh. Minner, Arnstadt i. Th.
Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt i. Th.*

*Felle u. Häute - Skórki i skóry
(siehe auch Leder)
Lodz 217*

**S. Samuel & Rosenfeld
HAMBURG**

**Admiralitätstrasse 68
Import aller Arten übersee-
ischer Rindhäute, Rosshäute,
Schaffelle, Lammfelle, Ziegen-
felle etc.**

**Generalagenten für:
Lasker & Cia., Buenos Aires,
International Hide & Skin
Co., Newyork**

*Import wszelkich zamorskich
skór woloowych, końskich, ow-
czych, jagnięcych, kozich i t. d.*

*Główna reprezentacja firm:
Lasker & Cia., Buenos Aires,
International Hide & Skin
Co., Newyork*

**Levi Heinemann senior
Cassel**

*Grosshandlung trockener u. ge-
sätzener Häute u. Felle. Export*

*Skład hurtowy skór suchych i
solonych. Eksport*

**Jacob Gottfeld
Königsberg in Pr.
Viehmarkt 24**

*kauft Felle u. Häute aller Art
kupuje skóry wszelkiego
gatunku*

**GEBR.
NAUMANN**

LEIPZIG

Berlinerstr. 12/14

BERLIN

Behrenstrasse 49

**HÄUTE
FELLE**

.....

**GEBR.
NAUMANN**

LIPSK

Berlinerstr. 12/14

BERLIN

Behrenstrasse 49

**SKÓRY
SUIROWE**

**Gebrüder Nathan
Leipzig**

Import von Ostind.
Kips, China-, Java-
rind-, Büffel-, Wild-
und Rosshäuten, fer-
ner deutsche Häute,
Felle, Haare usw.

**Einkauf aller Sorten
..... Häute**

Import wschodnio-
indyjskiego kipsu,
kory drzewa chino-
wego i jawnskiego,
skór bawolich, skór z
dziczyzny i końskich,
oraz niemieckich skór,
sierści itd.

**Zakup wszelkich ga-
tunków skór**

*Fenster- (eiserne) Fabriken
Okien (żelaznych), fabryki*

Cornelius Esser

**Köln-Ehrenfeld
Leyendeckerstrasse 33**

**Schmiedeeiserne
Fenster u. Türen**

**Okna i drzwi z
żelaza kutego**

Fensterglas - Szyby

**Vereinigte bayerische
Spiegel- u. Tafelglaswerke
vorm.**

**Schrenk & Co. A.-G.
Fürth i. B.**

**L. Zippert, Gnesen
Fensterglasgrosshandlung
Zweigniederlassung in Ostpreussen
Teleph. 118. Tel.-Adr.: Zippert-Gnesen**

Hartmann, Alt & Co.

Berlin N28

Gleimstr. 62
Telegr.-Adr.: Fensterglas-Berlin

**Fensterglas
Milchglas
Drahtglas
Farbenglas**

Szyby
Szkło mleczne
Szkło na siatce
Szkło kolorowe

Fensterglas

Spiegel-, Roh-, Draht- und
Ornamentglas

DAVID BLEY

Posen 01
Breslau 13

**Fensterreinigungs-Institute
Czyszczenia szyb zakłady**

Lodz..... 217
Warschau..... 110

Fernrohre - Lunety
E. LEITZ, Wetzlar
Optische und Mechanische Werke
Siehe Inserat Teil VI Seite 266
Zakłady optyczne i mechaniczne
Patrz ogłoszenie dział VI na str. 266

Fette u. Oele - Smary i oleje
(siehe auch Oele und Fette)

Kozenice..... 485
Lodz..... 217
Sosnowice..... 246
Warschau..... 110

D. Myślibórski, Lodz, Widzewska 78. Näh. s. Ins. unt. Chem. Fabr.

H. Goldman & Co.
Warschau, Karolkowastr. 4
Siehe Inserat unter Chem. Produkte

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Hand.-II.

Librowicz & Bergson, Warschau-Lodz, Królewska 49, Sp. Ag.

I. Rosenberg, Warschau, Skórzana 4, Oele, Schmierfette u. Honig

S. M. Holländer & Co.
Berlin-Westend
Reichsstrasse 103

Spec.: Oele u. Fette für Seifenfabrikation u. Textilindustrie - Olein

Spec.: Oleje i tłuszcze do fabrykacji mydeł i przemysłu chemicznego. Okolina

**Feuerfeste Steine
Cegły ogniowate**

Gebr. Schlieper, Bromberg

**Feuerlöschapparatefabriken
Maszyn de gaz. ognia fabr.**

Warschau..... 110

Feuerlöschgeräte
Sikawki i narzędzia ogniowe

Warschau..... 110

S. Trembicki & Co., Warschau
Warszawa, Kopernika 33. Näh. s. Ins. u. Tech. Bür.-P. ogł. p. biura techn.

C. B. König

Altona (Elbe)

Fabrik für Feuerlöschgeräte

Spezialität: **Rauchschutz- und Atemungsapparate**

zum unbeschränkten Arbeiten in den giftigsten Gasen und Dämpfen! - Unentbehrlich für sämtliche Feuerwehren, Chemische Fabriken, Gasanstalten, Brauereien u. Schlachthöfe mit Eismaschinenbetrieb, Oeltanks etc.

Gebr. Schlieper, Bromberg

**Feuerschutzmittel
Środki przeciw pożarom**

Robur Springler Feuerschutz
G. m. b. H.
Köln-Dellbrück
Automat. Springler-Anlagen

Feuerungsanlagen-Paleniska

Lambion & Förstermann, Eisenach

Spec.: Sägespäne- und Holzabfälle-Feuerungen, kombinierte Holzabfälle-u. Kohlenfeuerung., Dampfüberhitzer

Spec.: Palivo trocinowe i z odpadków drzewa, Palivo złożone z odpadków drzewa i węgla. Przegrzewacze pary

Hager & Weidmann

G. m. b. H.

Berg.-Gladbach

Generatoren zur Vergasung von Braunkohlen-Briketts, Temperöfen, Glüh- u. Härteöfen, Schmelzöfen usw. mit Generator-Gasfeuerung

Generatory do gazowania brykietów z węgla brunatnego, temperówki, piece żarzone i do hartowania, piece topiące itd. z opalem czadnicowo-gazowym

Ingenieur Zahn

Technisches Büro
Berlin W. 15
Darmstädterstrasse 8

Bau
chemischer Fabriken

Zeitgemässe
Ofen- u. Feuerungsanlagen
für alle Industrien
Gasgeneratoren

Budowa
fabryk chemicznych

Nowoczesne
urządzenie pieców i palenisk
do wszelkich gałęzi przemysłu
Generatory gazowe

**Feuerversicherungen
Ubezpieczenia od ognia**

Samson Goldschmidt, Hamburg. Siehe i. Ind. u. Hand.-Anz. S. 10

**Feuerwerkskörp.-Fab. u. Hdl.
Fajerwerków fabr. i składy**

Warschau..... 110

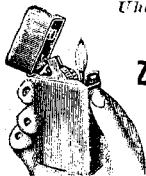
F. A. GILLEN

Pyrotechnische Fabriken
Wevelinghoven (Rheinl.)

Feuerwerkskörper aller Art
Bengalische Zylinderflammen
Illuminationsartikel, Knallkorken
Fajerwerki każdego rodzaju
ognie bengalskie, Artykuły iluminacyjne, Kapiszony

Feuerzeuge — Zapalacze

Berliner elektro-chemische u. Metallwaren-Gesellschaft m. b. H.
Berlin-Charlottenburg
Uhlandstr. 170

Spezialität:
Zündmetall
für
Feuerzeuge,
Gasanzünder

Metale zapalacze dla zapalaczk
czek — Zapalacze gazu

Hermann Grau
Berlin-Friedrichshagen

Spezialfabrik für Benzin- u.
Luntenfeuerzeuge
Spezialna fabr. zapalniczek
benzynowych i lontowych

Fr. Laubschat

Metall- u. Kleinbeleuchtungsindustrie
Berlin O. 27, Schillingstr. 16
Fabryka wyrobów metalowych i przy-
borów do drobnego oświetlenia

Filteranlagen — Filtry

E. Babrowski
Maschinenfabrik
Grünberg 5 in Schles.

Näheres siehe ganze Spalte unter
Abwasserreinigungs-Anlagen.
Fabryka maszyn. Szczęg. patz.
całą kolumnę pod „Scieków”,
(urządzenia do oczyszczania)

Filterkies — Żwir filtrowy
Wilhelm Minner, Arnstadt i. Th.

Filterpressen — Prasy filtr.

Carl Prandtl

München S. W. 4

Spezialität:
Filterpressen für Trub
und Hefe, Filtertücher u.
Tücherwaschmaschinen

Spezialność:
Prasy sączkowe do katu
i drożdży, sukna do
sączenia i maszyny do
prania sukna

Filzfabriken u. Grosshandlg.
Piłśni fabryki i skł. hurt.

Konin 321
Lodz 217
Warschau 111

Filzfabrik Adlershof
Actiengesellschaft
Adlershof bei Berlin

All. Fabrikanten von „Eisenfilz“,
impregn. Untertagsfilz zur Stoss- u.
Schalldämpfg. unt. Maschinen jed. Art
etc. für Eisenbahn-Oberbau, Schleitf-
u. Polierfilze, Sohlenfilze, Isolier-
und Kesselhilze, Dichtungsfilze.
Jedyni fabrykanci „filcu żelaznego”,
impregn. pilśni do Hamienia uderzeń
i szwam pod maszyny wszelkiego
rodzaju i dla budowl. filce do szli-
fowania i polerowania. Filce
uszczelniające, podszewiane, izo-
lacyjne i kotłane.

Steinhäuser & Kopp
Offenbach a. M.
Schleifhilze und Polierhilze

Pegauer Filzwarenfabrik
FERDINAND FISCHER
Pegau i. Sa.

Spezialität: Filze zur Schuh-
fabrikation, Teppichfilze,
Sattelhilze, Satteldecken, sämt-
liche fertige Filzschuhwaren,
technische Filze, alle Arten
Filze für Militärbedarf

Spezialność: Filce do fabry-
kacji obuwia, pilśnie dywa-
nowe i do siodeł, opony do
siodeł, gotowe obuwie filcowe
wszelkiego rodzaju, pilśnie
do celów technicznych, filce
wszelkiego rodzaju dla po-
trzebu wojska

Albert Weisspflug

Filzfabrik

Radebeul - Dresden

Spez.: Filzüberzüge ohne Naht
Fabryka filcu
Specz.: Pokrycia filcowe bez szwu

Filzschuhfabriken
Piłśniowego obuwia fabr.

Pegauer
Filzwarenfabrik
FERDINAND FISCHER
Pegau i. Sa.

Spezialität: Filzschuhe,
Filzstiefel, Reiseschuhe,
Turnschuhe

Spezialność: Obuwie z
filcu, buty piłśniowe, do
podróży i gimnastyki

Firmenschilder
Szyldy firmowe

Warschau 111

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeit. S. Ins. unt. Schilderfabr.,
100 robotn. P. ogl. pol. Fabr. szyldow

W. Ladewig & Co.

Berlin O. 17
Langestr. 109

Spezialität: Glasschilder
Firmen-Buchstaben jeder Art

Wappen und Medaillen
in Guss und Malerei

Spezialność: Szyldy szklane
Wszelkie znaki firmowe
lame i malowane

Firnisse — Pokosty

Lublin 504
Warschau 111

Goldman, P. & Endelman, L.
Warschau, Agent u. Hand. Haus

Fischereiartikel
Rybackie przybory

R. Weber

Kaiserl. Königl. Hoflieferant
Haynau i. Schl.

Älteste deutsche
Raubtierfallenfabrik

Najstarsza niemiecka fabryka
siodeł na dzikie zwierzęta

Fischereien — Rybołówstwo
in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Fischfuttermehl

Mąka dla karmienia ryb

Martin Meyer

Hamburg 1
Bahnhofsplatz 1

Fisch-Futtermehl
aus frischen See-
fischen hergestellt
Kraftfutter für
Schweine und Geflügel

Erstnämliche Nutzwirkung bei
Zufütterung kleiner Mengen zum
üblichen Futter. — Ausführliche
Drucksachen auf Anfrage. — In
Deutschland seit Jahren bewährt!

Fischgrosshdlungen
Ryb hurtowe składy

Lodz..... 217
Warschau..... 111

W. Tollgreve & Co.
Altona a. E.

Geräucherte Bücklinge, Schellfische, Makrelen, Sprotten — Marinierete Bratheringe, Delikatessheringe, Rollmöps usw. sowie sämtliche Fischdelikatessen in erstklassigen Qualitäten

Wedzone bikiingi, szelfisze, makrele, szproty, Marynowane śledzie smarzone, stolorce śledzie, rolmopsy itd., jak również wszelkie delikatesy rybne w jaknajlepszych gatunkach

Robert Breitfeld
Berlin SO 16
Telef. Moritzplatz: 3772
Schäferstr. 12

Spezialität: Seefisch, Zander- und Lachs-Import und -Versand

Spezialność: Import i wywóz ryb morskich, sandaczy i łososiów

Albert Asch, Bremerhaven
Fischversand, Räucherei und Marinieranstalt engros
Altteste Firma d. Br. am Platze
Vertreter gesucht

Wywóz ryb, Wędzarnia Fabryka marynatów
Najstarsza na miejscu firma tej branży — Zastępcy poszukujemy

Deutsche
Fischhandels-Gesellschaft
Wilhelm Hellmann & Co.
Bremerhaven

See- und Flussfisch-Grosshandlung

Telegr.-Adr.: „Fischhandel“

Hurtowy skład ryb morskich i rzecznych

Hochseefischerei-Gesellschaft
B. Drosté Wwe. & Co.

G. m. b. H.

Bremerhaven

Vertreter gesucht

„Korrespondenz deutsch“

Poszukujemy zastępców. Korrespondencje w języku niemieckim

Fischversandgeschäft
„Merkur“ G. m. b. H.
Bremerhaven

Poszukujemy zastępców

Fischversandgeschäft
„Rhenania“ G. m. b. H.
Bremerhaven

Seefischgrosshandlung
Hurtowy skład ryb morskich

Hanseatische
Fischindustrie
Rohrberg & Schütte

Bremerhaven

Vertreter gesucht

**Poszukujemy ::
:: zastępców**

Carl D. Rodenburg
Geestemünde F.

Fischgrosshandlung
Fischkonservenfabrik

Hurtowy skład ryb
Fabr. konserw rybnych

SCHULTZ & MERZ
Geestemünde

Fischgrosshandlung
Fischmarinieranstalt

Hurtowy skład ryb
Zakład marynowania ryb

Georg Frerichs'

Fischhallen
Geestemünde

gegr. 1893

Fischversand
Direkte Importe
Kommission

Hochseefischerei
mit eigenen Dampfern

Dostawa ryb
Bezpośredni Import
Komisja
Połów ryb morskich
na własnych statkach

Kohlenberg & Putz
Seefischerei-Akt.-Ges.
Geestemünde

Dampf-Hochseefischerei
Seefischgrosshandlung
Fisch-Räucherei, Braterei,
Fisch-Konservenfabrik
Heringe engros

Połów ryb morskich na
statkach parowych. Hurto-
wa sprzedaż ryb morskich.

Wędzarnia ryb
Fabryka konserw rybnych
Śledzie hurtowo

H. Langanke, Königsberg i. Pr.

Feine Tafelfische, Lachs, Zander usw., Fischkonserven
 Spezialität: Lachs-, Aal- u. Heringsröucherel

Wyborowe ryby i konserwy rybne
 Spec.: Wędzarnia ryb

Fischkonservenfabriken
Konserw rybnych fabryki

Warschau..... 111

Fischröuchereien
Ryb wędzarnie

Warschau..... 111

Fischzuchtanstalten
Zarybku handle

Glauer & Co., Kattowitz
 Friedrichstr. 32

Fische zur Zucht
 - Spezialität: Aale und Zander -
Ryby rozplodowe
 Spec.: węgorze i sandacze

Fittingsfabriken - Fitingi

Bänninger G. m. b. H.
 Giessen

Einzigste Spezialität:

Weichguss - Randfittings
 Marke **▷B◁**

für Gas-, Wasser- u. Dampfleitungen

Wylaczna specjalność:

Fitingi krawędziowe z żelaza
lanego odwęglonego
 marka **▷B◁**

do gazu, wodociągów i pary

Flachs u. Jute - Len i juta

Kamienna..... 472
 Kielce..... 467
 Warschau..... 111

Flanschenfabriken
Flansz fabryki

Fritz Meysenburg
 Kettwig v. d. Br.

Spezialität:

Schmiedeeiserne Flanschen
glatt und mit Ansatz
für Nieder-, Mittel- und Hochdruck

Rohrschellen

Spezialność:

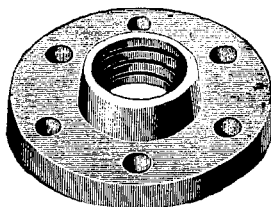
Flansze żelaznokote
gładkie i z występem
na niskie, średnie i wysokie ciśnienie
Dzwonki rurkowe

Mitteldeutsche Flanschenfabrik

Aktien-Gesellschaft

Bahnhof Bebitz
Post Lebendorf

(Saalkreis)

Alle Arten schmiedeeiserne Flanschen u. Bordringe mit u. ohne Ansatz für Nieder-, Mittel- u. Hochdruck

Wszelkiego rodzaju kuto-żelazne flansze i kołnierze rur z nasadkami lub bez na niskie, średnie i wysokie ciśnienie

Flanschengrosshandlungen
Flansz hurtowe składy

Warschau..... 111

Flanschenaufwalzmaschinen

Maszyny do walcow. flansz
Mewes, Kottek & Co., GmbH.
 Berlin N. 58

Flanschenwalzen
Walce do flansz

Warschau..... 111

Flaschenfabr. - Butelek fabr.

Stralauer Glashütte A.-G.

Berlin-Stralau.

Bier-, Wein-, Mineralwasser-, Likör- und Milchflaschen, Bierkrüge, Flaschenverschlüsse, Demijohns, Säureballons, Korbflaschen und Konservengläser.

Butelki do piwa, wino, wód mineralnych, likierów i mleka, dzbany do piwa, zawory do flaszek, demyony, balony do kwasów, butle opatane i szkła do konserwów.

Vereinigte Glasindustrie

vorm. Thümler & Swartte
 G. m. b. H. * Gegr. 1872

Berlin SO16

Michaelkirchstr. 17-20

*

Ausser Syndikat

Flaschen

aller Art
 für Liköre, Säfte
 und Oele

**Korbflaschen
 und Demyohns**

**Medizinglas. Roll-
 u. Parfümflaschen**

Ausser Syndikat

**Konserven-, Honig-
 und Marmeladengläser**

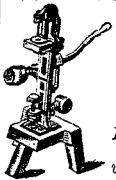
*Flaschenhandlungen
Flaszek składy*

Warschau..... 111

*Flaschenkastenfabriken
Skrzyn do butelek fabryki*
Rob. Wagner, Chemnitz-P.

*Eiserne Flaschenkasten
Skrzynie żelazne do butelek*

*Flaschenkellereimaschinen
Butelek masz. do kork. etc.*

**Maschinen
für Flaschen-
kellereien**

*zum Einweichen,
Waschen, Spülen,
Füllen, Verkorken
und Verkapseln
von Flaschen für
verschied. Getränke.*

*Bräuerei-, Mälzerei-, Sud-
haus- u. Kellereimaschinen
als auch Pumpen aller Art*

Maschinen- u. Pumpenfabrik
Karla Pošepný

Warschau
Marżałkowska 17

*Flaschenverschlüsse
Butelkowe zatwory*

**Stralauer
Glashütte**

A.-G.

Berlin-Stralau.

Fleischer - Rzeźnicy

fast in allen grösseren Orten - prawię
w kaźdej większej miejscowości

*Fleischereimasch. u. -bedarf
Rzeźniczkie maszyny i przyb.*

Georg Griessdorf, Breslau 5
Tauerzisenstr. 3

Därme und Fleischereibedarf

Wommer-Werk

G. m. b. H.

Leipzig-Leutzsch

Eisenbahn-Strasse 7

**S. H. Joachimssohn
Breslau XVII**

**Darmhandlung
Fleischer-
Werkzeug - Fabrik
Schleiferei**

**Spezialität:
Laden-
Einrichtungen**

Verlangen Sie Preisliste

**Skład kizsek
Fabryka narzędzi
rzeźniczych**

Szlifiernia

**Spezialność:
Urządzenia
sklepów**

Żądacie cenniki

*Fleischerladeneinrichtungen
Rzeźnicz. sklepów urządz.*

**Jac. Bröcker
Elberfeld**

*Spezialfabrik für
Fleischerladeneinrichtungen,
Majolika-Einrichtungen und
Glasdecken für Fleischer-
läden, Wirtschafts - Büffets.*

*Spejalna fabryka urządzeń
sklepów rzeźniczych.
Urządzenia majolikowe i
płyty szklane do sklepów
rzeźniczych. Bufety
restauracyjne.*

*Fliegenfängerfabriken
Łapki na muchy*

**Honigfliegenfänger
AEROXON
mit dem Stift**

*Der weitaus
absatzfähigste
Fliegenjänger
der Gegenwart*

*2 jährige
Haltbar-
keit*

*Durch den
Stift der prak-
tischste u. be-
liebteste Fänger*

*Export nach
allen Weltteilen*

**Rührige Vertreter in allen
Plätzen gesucht**

**Honigfliegenfängerbabrik
Aeroxon mit
Fr. Kaiser dem Stift**
in Waiblingen
bei Stuttgart

Flintsteine - Krzemień
Wilh. Minner, Arnstadt i. Th.

Flussspat
Topnik (fluorek wapna)
Wilh. Minner, Arnstadt i. Th.

Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt

Flugmaschinenbaubedarfs-
artikel
Aeroplanów przyb. do bud.

Clemens Bürgel

Berlin SO 36 - Wienerstr. 18

Fabrik von Automobil- und
Flugzeug-Ersatzteilen sowie
sämtlicher Armaturen

Stahlrohr - Stahlrohrstange -
Kabel - Spannschlösser u. Stanz-
teile - Klemmerei für Oel- und
Benzinbehälter

Fabryka wszelkich uzbrojeń
oraz części zapasowych do
samochodów i samolotów

Druty stalowe - Liny stalowe -
Kable - Wyprutki i sznuki
ryglacane - Wyrób naczyń
blaszanych do oleju i benzyny

Max Otto Zimmermann

Berlin W. 9, Potsdamerstr. 13

an Potsdamer platz. Telefon: Amt
Lützow 5873. Spez. Material u. Zu-
behör für Luftschiffe, Flugzeuge,
Automobile etc. Wort-Schutz „Mor“.
Spezielle materialy i przybory
do statków powietrznych, sa-
mochodów, motocyklów itd.
Znak ochronny „Mor“

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 181

Flugzeugfabriken
Aeroplanów fabryki

Warschau..... 112

Forst-Büros - Lasów biura

Warschau..... 112

Fördermasch. u. Förderhasp.
Wyciągowe masz. i kofowroty

Händel & Schabon

Kattowitz O. S. via Sosnowiec

Förderhaspel für Dampf, Press-
luft u. Elektrizität. Ständ. Lager

Kotłowroty wyciągowe i pary,
powietrza składowe i elektrycz-
ności. Stały skład

Fräser und Fräsmaschinen
Frezy i frezownice

Herrmann Ulbricht,
Chemnitz

Joh. Morat & Söhne

G. m. b. H.

Eisenbach

i. bad. Schwarzwald

gegründet 1863

Räder- und Triebfräs-
maschinen, Präzisions-
drehbänke. Fräser, in
verschiedenen Ausfüh-
rungen, Räder, Triebe,
Schnecken, komplizierte
Radsätze. Fassonartikel
für Feinmechanik, Uhr-
macherei und verwandte
Branchen

Frezownice kół i pędni,
Tokarki precyzyjne
Frezy w różnych wyko-
naniach. Koła, pędy i śli-
maki. Kompletnie zestawy
kół, artykuły do drobnej
mechaniki, zegarmistrzost-
wa i branż pokrewnych

Friseure - Fryzjerzy

in allen grösseren Orten
in każdej większej miejscowości
(siehe auch Barbierere)

Friseurbedarfsartikel/
Fryzjerów przybory dla

„Rota“ Vertriebsgesell-
schaft m. b. H.

Berlin C. 2, Königstr. 38

Onduliereisen u.
Plissierapparate

Żelazka do ondulacji i apar-
aty do karbowania bielizny

Fruchtessenzen

Esencje owocowe

Ernst Reuschel & Co.,

Leipzig

Spezialität: „Alsina“

Fruchtlimonaden

Limoniady owocowe

„Champagne“

Warschau - Warszawa

Näh. siehe Inserat Teil VI Seite 220

Patrz ogl. dział VI str. 220

Fruchtkonserven
Konsery owocowe

Aktien-Gesellschaft für
Verwertung von Kartoffel-
fabrikaten

Abt. Konservenfabrik
Birnbaum

in Birnbaum (Bez. Posen)
befert

Früchte-Konserven, Marme-
laden usw. in erstklassigen
Qualitäten

Dostarcza owocowe konser-
wy, marmolady i t. d. w
jaknajlepszym gatunku

Fruchtsäfte

Soki owocowe

Warschau..... 112

Roedel & Vetter

G. m. b. H.

BERLIN O 27

Obstverwertung, Fruchtsäfte
Fruchtsyrup, Fruchtweine

Fuhrwesen

Zakłady przewozowe

fast in allen Städten und Flecken
prawie w każdym mieście i osadzie

Furniere - Forniere

Warschau..... 113
Wierzbnik..... 552

Simon Bernhard Levi
Breslau V

Fournier-Fabriken

Fabryka fornierów

Fussabstreicher und Läufer
Skrob. do butów i chodniki

Berliner Metall-Gewerbe

Jos. Müller

Berlin S., Brandenburgstr. 26.

Trapezoste, Eisengeflechte bis
20 m/m Eisenstärke.

Rusztly trapezowe, plecionki
żelazne aż do 20 m/m grubości
żelaza.

*Fussböden (fugenlose)
Podłogi jednolite*

**Deutsche
Konitgesellschaft**
m. b. H.
Berlin-Stralau

**Gesellschaft für
Wärme- u. Kälte-
schutz m. b. H.**

Leuben - Dresden

Fugenlose Fabrik-
:: Fussböden ::

„CALORIT“

**Towarzystwo z
ogr. por. robót izo-
lacyjnych ciepło-
i zimnochronnych
w Leuben pod Dreznem**

Jednolite podłogi
:: fabryczne ::

„CALORIT“

*Fussbodenfabriken
Podłóg fabryki*

Kielce	467
Korwinów	294
Kurów	540
Puławy	541
Suchedniów	469

*Fussbodenöle
Oleje do podłóg*

E. R. Grosser, Dresden

*Staubbindendes Fussbodenöl
und Keilmittel.
„Staberin“ Handwaschputzer
Ölje do posadzek i środków do
zamiatania pochłaniającej
kurz - „Staberin“ Proszek
do mycia rąk*

*Fussbodenplatten
Posadzek fabryki*

(siehe auch Parkett)

Warschau

**Stanisław Jakubowicz, Łódź,
Pańska 92. S. Ins. u. Agenturgesch**

*Fussboden-Reinigungsmittel
Zaprawy do podłóg*

Warschau

*Futtermittel- u. Getreidehdl.
Paszy i zboża handle*

Łódź

Siedlce

Warschau

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Hand.-H.**

Gebrüder Maschler

**Kleie, Oelkuchen,
Kleesaaten und Getreide-
Grosshdlg. u. Kommission**

**Breslau I
Junkernstrasse 41**

Emil Fabian, Bromberg
*Stroh, Heu, Häcksel, Spez.: Kar-
toffeln - Stoma, siano, sieczka,
spez.: kartofle.*

**Speiser & Co.
Danzig**

*Dampf- und Wassermühle
Getreide- und Futtermittel-
Grosshandlung
Spez.: Griesmehle, Mais*

Abraham Waldstein, Gnesen
*kauft Sämereien, Futtermittel,
Kartoffeln, verkauft künstliche
Düngemittel*

**Futtermittel- und Ge-
treidehandel-Akt.-Ges.
Halle/Saale**

kauft permanent alle Sor-
ten Oelkuchen sowie Kleie
und Pülpe, ebenso Brau-
gerste und Erbsen

kupuje wszelkiego rodza-
ju makuchy oraz otręby,
włóknio kartoflane, jęcz-
mień browarniczny i groch

Franz Lesti, München
Paul Heysestr. 9

** Fernsprecher Nr. 59445
Telegramm-Adresse: Führer's
Nachfolger*

*Futterstofffabriken
Podszewek fabryki*

Łódź

*Gabel- (Dung- u. Heu-) Fabr.
Widel (do naw. i siano), fabr.*

Rheinisches Gabelwerk

G. m. b. H., Benel am Rhein

*Fabrikation von Heu-, Dünger-
und Rübengabeln, Hacken, Koks-
Steinschlag- und Kartoffelgabeln,
Stielgabeln, Spitz- und Kreuz-
hacken, Aeste u. Stiele aller Art*

*Galanteriewarenfabriken
Galanteryjnych wyr. fabr.*

Warschau

*Galanteriewarengrosshdlg.
Galanter. wyr. hurt. skf.*

Warschau

*Galanteriewarenhandlungen
Galanteryjnych wyr. skfady*

fast in allen Orten
prawie w każdej miejscowości

*Galmeigruben - Galmanu
kopalnie*

Bolesław	516
Olkusz	517
Thukienka	517

*Galvanische Anstalten
Galwaniczne zakłady*

Czenstochau	284
Łódź	218
Warschau	118

Oscar Gleier

Berlin S. 14, Stallschreiberstr. 22

Metallschleiferei u. Galv. Anstalt

Fernickelungs-Anstalt

Hohlschleifen von Schlüsselschrauben

Schleifernia metali i zakład gal-

waniczny. Zakład niklowania.

Szlifowanie żelkowne tyżec

Rich. Restetzky

Breslau 2, Neudorfstr 33

Galvan. Elementefabriken
Elementów galwaniczn. fabr.
Warschau..... 114

Gamaschen — Getry
Warschau..... 114

Ignaz Schübel

Gamaschen - Fabrik

Berlin SW 68

Kochstrasse 3

Alarm-, Fixum-,

Renn-, Offizier-, Reit-,

Auto- und

Stoff-Gamaschen

Marke Peitsche

Fix- und Box-Wickel

Gänseversandhandel
Gezi eksport

Mazowieck..... 356

Garantie- u. Kreditversich.
Ubezpiecz. gwar. i kredyty
Samson Goldschmidt, Ham-
burg. S. im Ind.-u. Hand.-Anz. S. 10

Gardinenfabr.-Firanek fabr.
Lodz..... 28
Warschau..... 114

J. & B. Wolf, Plauen

Filiale:

Berlin C., Breitestr. 1/2

Vertreter: Wilhelm Silberstein

Fabrikation:

Gestickte Gardinen, Stores,
Halbstores, Bettdecken usw.
in Fillet, Antique, Cluny,
Point-Lace, Spachtel- und
Brüssel-Ausführung

Goldene Medaille Paris 1900.
Grosse gold. Medaille Peters-
burg 1902. Dresden Staats-
Medaille 1906. Brüssel 1910
Ausser Wettbewerb - Mitglied
der Jury - Deutsche Werk-
bundaustellung Köln 1914

Gardinen- u. Spitzenwäscher.
Firanek i koronek pralnie

Max Bloch, Berlin N 31

Gardinen- und Spitzenwäscherei
Spec.: Kunststofferei

Pralnia franek i koronek
Spec.: Artystyczne cerowanie

Gardin.- u. Portierenstangen
Drażki do franek i portjer

Aug. König

BERLIN SW. 61

Teltowerstr. 47-48

Fabrik von Gardinen-
stangen, Portieren-
stangen, Rosetten
in Holz und Messing

Fabryka drążków do
franke i portjer oraz
rozetek z drzewa i
mosiądzu

Garnfabriken — Nici fabryki
(siehe auch Zwirnereien)

Lowitz..... 350
Warschau..... 114
Warta..... 404
Wloclawek..... 444

Garngrosshandlungen
Przędzy składy hurtowe

Aleksandrów..... 338
Kalisch..... 308
Lodz..... 218

Ernst Linus Dietrich

Chemnitz

Fritz Reuterstrasse 14

Garn- und Seiden-
grosshandlung

Telegrammadresse:

Gardietrich

Hurtowy skład przędzy
i jedwabiu

Adres telegraficzny:

Gardietrich

Garten- und Fabrikzäune
Ploty ogrodowe i fabryczne

G. Schönfelder & Comp.

Brieg, Bez. Breslau

Einfriedigungen für Gärten
u. Fabriken aus Eisen, Draht-
geflecht u. Eisenbeton in be-
währten Spezialausführungen

Gartengeräte
Narzędzia ogrodnicze

Jedrzejów..... 461
Markuszów..... 540
Olkus..... 517

Gärtnereien
Ogrodnicze zakłady
fast in allen Städten
parawie w każdym mieście

Gärtnerei- Bedarfsartikel
Ogrodnicze przybory

Berliner YKY-Gesell-
schaft m. b. H.

Berlin W 57

Abt. Land- u. Forstw. Geräte
Oddz. Narzędzia rolnicze i
leśnicze

G. Kluge

K. und K. Hoflieferant

Sebnitz i. Sa.

Zweigfabrik

Niedereinsiedel i. Bö.

Fabrik präpariert. Cycas-
wedel und Palmen sowie
aller Artikel für Blumen-
bindereien u. Gärtnereien

Gasanstalten

Gasowe zakłady

in vielen Städten — w wielu miastach

Gasarmaturen — Armat. gaz.

Central - Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rücksl. d. Branchenverz. — Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasautomat. — Automat. gaz.

Central - Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rücksl. d. Branchenverz. — Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasbadeöf. — Piece kąp. na gaz

Central - Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rücksl. d. Branchenverz. — Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasbeleuchtungsgegen-
stände-Fabriken

Przyb. do oświatl. gaz. fabr.

Tomaschow..... 114
Warschau..... 825

Gasbügelöfen

Piece gazowe do żelazek
Chemnitz-Strickmasch.-Fabrik
Chemnitz

Gasfernzünder

Zapalacze gazowe zdalacz.

Central - Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rückss. d. Branchenverz. - Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasglühlicht

Gazowo-żarowe światło

DIADÈME

Glühstrumpf

für hängendes und
stehendes Gasglüh-
licht. Ständig helles, rein
weisses, ruhiges Licht

Koszulki Żarowe

do wiszącego i stoją-
cego światła gazowo-
żarowego. Stałe, czysto-
białe i spokojne światło

Auergesellschaft
Berlin O.17

Neue Sirius-Gasglühlicht-Gesellsch.

m. b. H.

Berlin O. 17, Warschauerstr. 43/44

Gas-Koch- u. Heizapparate
Maszynki i piecyki gazowe

Warschau 114

Central-Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rückss. d. Branchenverz. - Szczeg.
* na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Teschnerwerke ^{G.m.b.H.}
Coswig in Sachsen

Gaskocher:

Universal u. National

Gasheizöfen
und Heisswasserapparate
Continental

Küchenki gazowe:

Universal i National

Ogrzewacze gazowe i gorącą
wodą

Continental

Gasmesserfabr.-Gazomierze

Central-Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rückss. d. Branchenverz. - Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasmesser- und Armaturenfabrik

Liessmann & Ebeling G.m.b.H.

Königsberg i. Pr.

Abt. I: Gasmesser u. Armaturen

Abt. II: Blech- u. Lackierwaren,
-Emballagen, verzinkte Waren

Oddz. I: Gazomierze i armatury

Oddz. II: Wyr. opakow. blaszane

Gasöfen - Piece gazowe

Central-Werkstatt

Dessau 1b

N. s. Rückss. d. Branchenverz. - Szczeg.
p. na stronie odwrotnej „Spisu branż“

Gasöle - Oleje gazowe

ALEX BLANCKE, Leipzig

Spez.: Rumänische, deutsche
und österreichische Gasöle

Siehe Inserat unter Teerprodukte

Gasolinefabr.-Gazolinofabr.

Hrubieszów 452

Gas-, Wasserleitungs- und

Kanalisationsanlagen

Gazowe, wodociągowe i

kanalizacyjne urządzenia

in vielen grösseren Orten
w wielu większych miejscowościach

S. Kleiman, Warschau

Leschno-Strasse 41 (eigenes Haus)

Gasinstallation

E. Jentsch, Posen

S. Ins. T. VI S. 85 - P. ogl. dz. VI str. 85

Arnold Birman
Warschau - Warszawa

Królewska 45, Tel. 508-49

empfiehlt:

Badewannen, Öfen, Reser-
voire, Klosett-Schüssel und
Armaturen, sowie Kanali-
sations-, Wasserleitungs-, Ab-
guss- u. Steingut-Rohre usw.

poleca:

Wanny, piece, rezervoarki,
miski klozetowe i armatury,
oraz rury kanalizacyjne,
wodociągowe, zlewowe, ka-
mionkowe i t. d.

Gas-, Wasserleit.-u. Kan.-Art.

Gas., wodoc. i kanal., przyb.

Wilh. Klausmeyer
Bonn a. Rhein

Metalle engros. Röhrenhandlung
engros. Gas-, Wasser- u. Kanali-
sationsartikel. Zinkbleche, Nickel-
bleche, Lötzin, Weissmit. Teer-
und Weissstricke

Metale hurtowo. Hurtowy skład
rur. Artykuły gazowe, wodne
i kanalizacyjne. Blachy cynkowe,
miedziane, cyna lutownicza, wismut.
Sznurzy smółcowce i białe

Gebet- und Gesangbücher
Modlitewniki i śpiewniki

Czenstochau 284

Gekrätzanstalten
Afinacji zakłady

B. Roessler & Co.

G. m. b. H.

Berlin C. 19

Kurstrasse 50

Gelatine u. Gelatinewaren

Żelatyna i wyr. żelatynowe

Warschau 114

Winnica 432

Hermann Baumann

Gschwend

(Württemberg)

Neue Gelatine-

Christbaum-

lämpchen

Nowe żelatynowe
lampki choinkowe

Deutsche Gelatine-Fabriken**Höchst am Main
und Schweinfurt***Spezialitäten: Emulsions- und
Lichtdruck-Gelatine.***Marken: „Heinrichs“ und
„Drescher“.** Blatt-Gelatine,
rote u. weisse, für Speise- u.
technische Zwecke. Pulver-
Gelatine. Gelatineleime.*Spezialność: Żelatyna emul-
sjiowa i światłodrukowa.
Marki: „Heinrichs“ i „Drescher“.
Żelatyna listkowa czerwona
i biała do użytku spożywcze-
go i technicznego. Żelatyna
w proszku. Kleje żelatynowe.***Gelb- u. Rotgiess.-Mosiężnicy**

(siehe auch Bronzwaren)

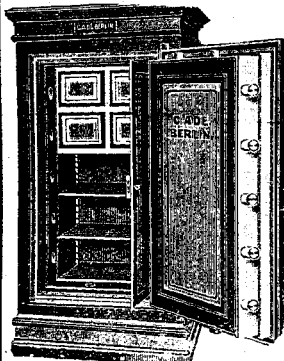
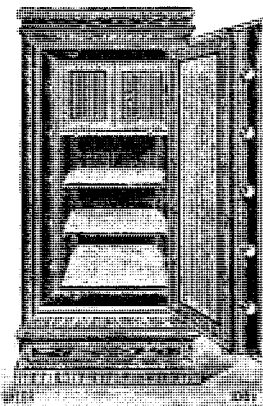
Warschau 114

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 181

Geldschrankfabriken**Kasy ogniotrwałe**Lodz 219
Warschau 114**C. ADE, BERLIN****Inh. Herm. Kade
Berlin - Reinickendorf
Sommerstr. 15/21****Spezialität seit 1867:
Geldschränke, Tresor-
anlagen, feuersichere
Bücherschränke****Lieferant der Reichsbank,
Deutschen Bank, Darm-
städter Bank, Diskonto-Ge-
sellschaft, Königl. Hof, Ad-
miralstab, Reichs-Marine-
amt, Generalstab, Preuss.
Zentral-Gen.-Kasse usw.****Panzer****Aktiengesellschaft****BERLIN N 20****Geldschränke und
Tresoranlagen***vollkommen einbruchssicher
auch gegen alle
Schmelzflammen***Stahlkammern
Bücher- u. Konten-
Schränke***Lieferantin der bedeutendsten
Grossbanken und Sparkassen***Kasy ogniotrwałe
i skarbce***zupełna bezpieczeństwo przeciw
włamaniom jak również
szczelniej plomieni
szmelcowych***Kasy stalowe
Szafy do księg
handlowych***Dostawca największych ban-
ków i kas oszczędnościowych***S. J. Arnheim****Berlin N 20****Grösste Spezialfabrik
für Geldschränke und
Bankeinrichtungen***Gegründet 1883***Największa fabryka
kas pieniężnych oraz
urządzeń bankowych***Firma istnieje od r. 1883***C. ADE, STUTTGART***Inhaber: Carl W. Ade jr.
Königl. u. Herzogl. Hoflieferant.**Spezialfabrik für
Geldschrank-, Tresorbau- u.
Bankeinrichtungen**Spec. fabr. kas ogniotrwałych,
skarbców i urządzeń bank.***Gemüse- u. Blumenstübereien
Nasiona warzywne i kwiat.****Gebrüder Dippe, A.-G.
Quedlinburg a. H.****Gerbereibedarfsartikel****Garbarskie artykuły**

(siehe auch Gerbstoffe)

Warschau 115

Gerbereien - Garbarnie*in allen grösseren Orten
w každziej większej miejscowości***Gerbstoffe und Extrakte
Garbniki i ekstrakty**Lodz 219
Warschau 115**Paul & Taubefeld, Warschau**
*Näh. s. Ins. unter Agenturgeschäfte***H. Sajezyk, Warschau, Przejazd 1****Geschäftsbücherfabriken
Księg handlowych, fabryki**

Warschau 115

EMIL BANDELL, Stuttgart*Buchdruckerei, Buchbinderei, Linier-,
Nummerier- u. Perforieran-
stalt, Lederwarenfabrik.**Spez.: Poine Notizbücher
für Reklamzwecke.**Drukarnia, antroligatorynia,
zakład do linjowania, numerowania
i perforowania. Fabryka wyrobów
skórzanych. Specjaln.: Eleganckie
notesiki dla reklamy*

Geschäftseinrichtungen
Biur i sklepów urzędzenia

Alex Herman G. m. b. H.
Berlin N. 20, Pankstr. 29

A. Gust. Schneider
Berlin N. 58

Fabrik für Geschäftseinrichtungen und Ladenausbau.
„Goldene Medaille“

Fabryka urządzeń biurowych i sklepowych - „Złoty medal“

Gesenschnieden
Kuznie wykrojowe

Heinrich Vieregge

Holthausen b. Plottenberg

Waggonbeschläge, Binderinge, Isolatorstützen, Eisenbahn-Kleinseilzug usw. Schmiedestücke für Automobil-, Fahrrad-, Nähmaschinen und Maschinenbau

Getreide und Futtermittel

Zboże i pasza

*in vielen Orten
w wielu miejscowościach*

L. Zadeckiep Nachf.

Inh. Max Lipmann

Braunschweig

**Getreide und
Futtermittel**

Kary & Gerson, Breslau I

Getreide, Mehl, Futtermittel

**Landwirtschaftliche
Grosshandels-gesellschaft**
m. b. H. zu Danzig

Vollgeiz. Kapital 1800000 M.

Danzig

Telephon 3199 bis 3203

Import u. Export von Getreide, Hülsenfrüchten, Kartoffeln, Futtermitteln, Sämereien. Spezialität: Roggen, Braugerste, Seradella. Grösste Exportspeichereien mit Reinigungsmaschinen am Platze. Filialen in Deutsch-Eylau, Freystadt, Löbau, Marienburg, Neumark, Pelplin, Tiegenhof und Tuchel

Speiser & Co.
Danzig

**Dampf- und Wassermühle
Getreide- u. Futtermittel-
Grosshandlung**

Spez.: Griesmehle, Mais

Carl Schwanke, Essen-Ruhr

*Reichsbank-Girokonto
Telegr. Adr.: Schwanke-Essen*

**Kolonialwaren - Gross-
handlung
Futtermittel u. Getreide**

Spez.: Kartoffel-Ein- u. Ausfuhr

*Żyru-Konto w Banku Hieszy
Adr. tel.: Schwanke-Essen*

**Skład hurtowy
towarów kolonialnych
Pasze i zboża**

Spez.: Kartoffel-Dorocz i wywóz

Abraham Waldstein, Gnesen
*kauft Sämereien, Futtermittel,
Kartoffeln; verkauft künstliche
Düngemittel.*

Leo Davidsohn

Hohensalza und Berlin

*Getreide und Futtermittel
Spez.: Braugerste*

*Zboże i pasze
Spec.: Jęczmień browarski*

Hans Litten

Königsberg i. Pr.

Getreide, Futter-,

Düngemittel, Saaten

Spezialität:

Senssaat, Mohn, Erbsen

L. Schüler, Magdeburg
Getreide-Exp. u. Exp. in Düngemittel.

Kwilecki, Potocki & S-ka
Two Ake. w Poznaniu
patrz ogłoszenie dział VI strona 65

**Giessereimaschinen und
-Bedarfsartikel**

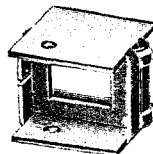
Odlewnicze maszyny i przyb.

**Wilhelm Roecker, Nagelfabr.,
Lüchgau (Württ.) S.u., Nagelfabr.**

*Wenn Sie gute, Ia. verarbeitete
Kernstützen und Kernnägel
billig kaufen wollen, so wenden
Sie sich an die Firma*

Ad. Föbus

**Kernstützenfabrik
Barop i. Westf.**

*Fabrikation
von Patentkernstützen mit
Rillenstift D.R.P. Nr. 224686
und Kernstützen mit extra
starken Kerben D. R. G. M.
Nr. 100 853 für Säulen- und
Röhrenguss sowie sämtlicher
anderen Arten in allen Höhen
und Stärken*

*Eigene Patent-Verzinnungs-
Anstalt mit elektr. Betrieb*

**Grosser Export n. allen Ländern
Verlang. Sie Preislist. u. Muster**

O. Ullrich G. m. b. H.

Leipzig :: Berlin

Giesserei - Maschinen

und Bedarfsartikel

**Form- und Kernsand
Graft**

**Grafit-schmelztiegel
Kaolin**

**Kernstützen und Kern-
böckchen. Kohlenstaub**

O. Ullrich G. m. b. H.

Leipzig :: Berlin

**Odlewnicze maszyny
i przybory**

**Piasek jedrny i
formierski**

**Grafit
Tygle grafitowe**

Kaolina

**Podpory i koziółki
jędzne. Pył węgielny**

Gewebe f. techn. Zwecke
Tkaniny techniczne

Wloclawek 445

Gewindeschneidemaschinen
Gwinciarki

Reinery & Co.

G. m. b. H.

Kabel i. Westf.

Pressen,
auch automatische, für
Schrauben und Muttern.
Sämtliche Schrauben- u.
Muttern-Bearbeitungs-
maschinen

Prasy ręczne oraz auto-
matyczne do muter i
śrub. Wszelkie maszyny
do obróbki śrub i muter

Gipswerke - Gipsu fabryki

Czenstochau	284
Dąbrowa	464
Działoszyce	587
Jędrzejów	461
Kielce	467
Podkasztorze	482
Stawiany	538
Warschau	115

Euling & Mack

Gips- u. Gipsdielen-
Fabriken Akt.-Ges.
Ellrich a. Harz

Gipswerke u. Gipsdielenfabriken.
Spezialität: Formgips, Modell-
gips, Stuckgips, Drehofengips,
Mack's Gipsdielen, Estrichgips,
Marmorzement

Fabryki gipsu i desek gipsowych.
Spezialność: Gips formierski, gips
modelowy, gips sztukatorski, gips
do pieców obrotowych, deski
gipsowe Mack'a, gips posadzkowy,
Cement marmurowy

Julius Bergmann

Gips-Fabrik

Juliusshütte

bei Ellrich am Harz

Form-, Modell-, Stuck-, Putz-
u. Estrichgips, Estrichböden.
Marmorzement

Jahresproduktion über
10 000 Doppelwaggons

Gips formierski, modelowy,
sztukatorski, wyprawny i
posadzkowy, płyty posadz-
kowe. Cement marmurowy

Produkcja roczna przeszło
10 000 wagonów podwójnych

H. & E. Börgardts

Gips- und

Marmorzement-Werke

Kutzhütte

bei Walkenried

Fabrikation von Gips
all. Art, Marmorzement

Fabrykacja gipsu
wszelkiego rodzaju i
cementu marmurowego

Gitter (eiserne)

Kraty (żelazne)

Berliner Metall-Gewerbe

Jos. Müller

Berlin S., Brandenburgstr. 26.

Trapezroste, Eisengeflechte bis
20 mm Eisenstärke.

Ruszty trapezowe, Plecionki
żelazne aż do 20 mm grubości
żelaza.

Glasfabrikeinrichtungen und
-bedarfsartikel
Hut szklanych urzędzenia
i przybory

Werner Schroeder & Co.

Hagen i. Westf.

Sämtl. Werkzeuge, Gerätschaften
u. Maschinen für die Glasindustrie
Wszelkiego rodzaju narzędzia,
przybory i maszyny dla przemysłu
szklanego

**Chemische Werke
Schuster & Wilhelmy**

A.-G.

Reichenbach

(Ober-Lausitz)

Ueberfangfarben
Metalloxyde

für Buntglasfabriken

Glasbiegereien
Szka zginarnie

Ferd. Frey

Bietigheim (Württemberg)

Spezialität: Gewölbte und
gebogene Gläser für alle
Gebrauchszwecke

Spezialność: Szkło sklepione
i gięte dla wszelkiego użytku

Glasereien - Szklarnie

in den meisten Städten u. Flecken
w vielen miestach i osadach

Glashütten - Huty szklane

Czechy	295
Czenstochau	284
Dubiecko	446
Emilianówka	391
Glinice	543
Jablonna	423
Jasiel	514
Józefów	448
Kaczy-Dół	424
Kielce	467
Łódź	219
Ożarów	428
Petrikau	531
Ruda	453
Sosnowice	246
Stara Wieś	435
Warschau	115
Woiomin-Wiktoryn	433
Wyczerpy Dolne	295
Wyszaków	382
Ząbkowice	248
Zawiercie	250

Hauck & Edzardi

Berlin SO, 26, Oranienstr. 183.
Grosshandlung für Beleuchtungsglas.
Skład hurtowy szkła oświetleniowego

Hallesche Pfännerschaft

Aktiengesellschaft
Halle Saale

Glasshütten in Senftenberg L.
und Grossräschen N.-L.

Flaschen aller Art

Spezialität:

Bierflaschen, Selters-
und Brunnenflaschen

Butelki wszelkiego rodzaju

Butelki do piwa,
wody selterskiej i
źródlanej

Huty szkl. w Senftenbergu L.
i Grossräschen N.-L.

Glashüttenwerke

„Phönix“ G. m. b. H.
Penzig (Schles.)

Konservengläser, Becher,
Optisches Rohglas,
Blei-Kristallglas
in Hochglanzpolitur
Beleuchtungsartikel aller Art
Spec.: „Indolent-Glas“

Szkl. do konserw, Kubki,
Surowe szkło optyczne,
Szkło kryształowo-otowane
o politurze silnie gładkiej
Wszelkie przybory
do oświetlenia
Spec.: „Indolent-Glas“

Ladiges, Greiner & Co.

Glashüttenwerke G. m. b. H.
Weisswasser O.-L.

Spez.: Akkumulatorenkästen,
Aquariengläser, Glühlicht-
birnen, Stöpselglaschen

Glasgrosshandlungen
Szkl. hurt. składy

Robert Siebert

Königsberg i. Pr.

Glasgrosshandlung
Hurtowy skł. ad. szkła

Telegr.-Adresse - Adres telegr.:

Glassiebert

Fenster-
Roh-
Draht-
Ornament-
Spiegel-

Glas

C. E. Stoermer
Königsberg i. Pr.
Telephon 42

Glas- und Spiegelfabriken

Szkl. i luster fabryki
(siehe auch Spiegelfabr.)

Warschau 115

Glasschleifereien

Szkl. szlifernie

(siehe auch Glas- u. Spiegelfabr.)

Lodz 219

Warschau 115

Otto Nedwig & Co.

Radebeul - Dresden

Glasschleiferei
Spiegelfabrik

Alle Arten Gläser für die
Möbelindustrie. Grabplatten
in jedem Material

Szklifernia szkl.
Fabryka luster

Wszelkiego rodzaju szkła
dla przemysłu meblowego
Płyty nagrobkowe z każdego
materjału

Glaserdiamanten
Dyamenty szklarskie

Ernst Winter & Sohn

Hamburg - R. 19

Gegr. 1847

Telegr.-Adresse: Diamantwinter

Fernsprecher: Gr. VI. 2761

Mitglied der Amtlichen Handelsstellen
deutscher Handelskammern in Polen,
eingetr. unter A/1322.

Diamanten

lose und gefasst für alle
Industrien

Glaserdiamanten
Abrehdiamanten
Diamant-Bohrkronen
Diamant-Steinsägen

Grossisten erhalten gratis
grossen Katalog mit
159 Abbildungen

2 grosse Preise
6 goldene Medaillen

Dyamenty

w oprawie i bez do wszelkiego
przemysłu

Dyamenty szklarskie

Dyamenty
do obtaczania

Korony dyamentowe
Piły dyamentowe do
kamieni

Hurtownikom wysyła się gratis
wielki katalog z 159 rycinami

2 wielkie nagrody
6 złotych medali

Eingetragene Schutzmarke
Znak fabryczny

Glas- u. Porzellanwarengrh.
Szkła i porcel. hurt. składy
Lodz 219 — Warschau . 115
St. Szejczyk, Warschau
N.s. Ms. T. V. IS. 106 - P. ojl. Dz. V Istr. 106

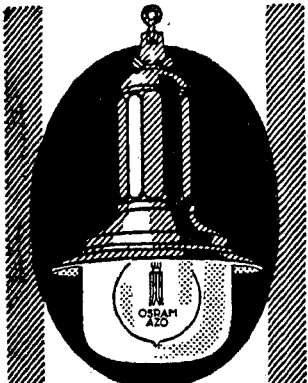
Glas- u. Porzellanw.-Handl.
Szkła i porcelany składy
fast in allen grösseren Orten
w kaźdej większej miejscowości

Glasurfbr. - Polew garn. fbr.
Borownia 518

Glaubersalzfabriken
Soli glauberskiej fabryki
Lodz 219

Glockenfr. - Dzwon. odlewn.
Pustelnik 429

Glühlampen - Żarówki

**OSRAM-
AZO-**

**Lampen und
Armaturen**

Osram-Drahtlampen

**Osram-Azo-Lampy
i Armatury
Żarówki osramowe
AuerGesellschaft
Berlin O. 17**

Verlangen Sie nur
Efelce
Draht- und Kohlen-
fadellampen.
Es sind die billigsten,
weil die besten Länderte
und alle Zwecke. Fabrikant
mit 20 Jhr. Erf. Wo nicht
erkältl. direkter Bez. v. d.
Fischbacher-
Lampen-Ges. P.
Dresden-N.
12

Glühlicht - Światło żarowe

**Allgemeine
Glühlichtwerke m. b. H.**
Berlin O 17
Warschauerstr. 41/42

Glühstrümpffabriken
Koszułek żarowych fabryki
Warschau 115

**Erste
Rixdorfer Glühkörper - Fabrik
Aischweig & Co.**

Berlin-Neukölln, Reuterstr. 34
Grossfabrikat. v. Glühkörpern
nur erstklassiger Qualitäten
für sämtliche Beleuchtungsstoffe
und in allen Grössen. Lieferanten,
kaiserl., königl. u. städt. Behörden

Hurt. wyr. wszelk. wielk. Koszu-
łek żarowych pierwszorzęd-
nego gatunku do kaźdego ro-
dzaju oświetlenia. Dostawcy władz
cesarskich, królewskich i miejskich

**Export - Gasglühlicht-
Gesellschaft m. b. H.**

Berlin O 17
Warschauerstrasse 41/42
„Eos“ - Glühstrumpf
„Eos“ Koszułki żarowe

Magnesia - Werke

G. m. b. H.
Berlin - Weissensee
Glühkörperträger
Keramische Fassungstücke
jeder Art

Glyzerinfabriken - Gliceryna

Zoll & Cie., Mannheim
Alle Sorten Glycerin
Gliceryna wszelkich gatunków

Gold-, Silber-, Juwelengesch.
Złoty, srebrny i
jubilejskich wyrobów składy

in allen grösseren Orten
w kaźdej większej miejscowości

Gold- und Silbergespinste
Przędza złota i srebrna

August Schlemmer

Roth bei Nürnberg
Fabrikonhaltbecht. leonowischen
Gold- u. Silbergespinnten für
Weberei, Stickerie, Tapiss. usw.
Fabryka posrebrzanej i po-
zlacanej przędzy leonowskiej
do wyrobu tkanin, haftów,
ozdób tapiecerskich i t. p.

Friedr. Knof, Zerbst

Postfach 8

Gold- u. Silbergespinste

Złote i srebrne przędze

Gold- u. Silberscheideanstalt.

Afinacja złota i srebra

Warschau 115

Fritz & Co., Dresden-A.

Dresdner Gold- u. Silber- Schei-
de-Anstalt, Gebrüderanst., Zahn-
techn. Legierungen u. Amalgame.
Dresdenski zakład afinacji
złota i srebra. Stopy tech-
niczno-dentystyczne i amalgamaty

Gold- u. Silberwar.-Fabriken

Złoty i srebrn. wyr. fabr.

Warschau 116

**Grabdenkmäler-
und Grabplattenfabriken**
Pomniki i płyty nagrobkowe

(siehe auch Bildhauer (Stein-);
Steinmetzgeschäfte)

Czenstochau 284

Alex Herman G. m. b. H.
Berlin N. 20, Pankstr. 29

Gebrüder Polenz

Berlin-Reinickendorf-Ost
Fabrikation von Grabplatten
in jedem angängigen Material.
Grabfiguren

Wyrób płyt nagrobkowych z
kaźdego nadającego się materiału.
Nagrobki figurowe

Alfred Kraemer & Co.

Freiberg i. Sachs.

Spezialität: Glasgrabplatten, Glasplatten, Facettenschliff jeder Art, Glasfirmenschilder
Spec.: Szklane płyty nagrobkowe, płyty szklane, wszelkie granitowa szkła, szklane szyldy firmowe

Otto Nedwig & Co.

Radebeul-Dresden :: Tel. 928

Grabplatten
aus jedem Material
Gediegene, sauberste Ausführung
Grosses Lager in Granit-Hügelsteinen und Granitplatten
Krieger - Ehrentafeln
Muster und Entwurf kostenlos
Płyty nagrobkowe
z każdego materiału
Wyborowe, czyste wykonanie
Wielki skład nagrobków i płyt granitowych
Tablice pamiątkowe poległych
Wzory i projekty bezpłatnie

Grammophone - Gramofony

Czenstochau	284
Irena	589
Kielce	467
Petrikau	581
Puławy	541
Warschau	116

Grammophon G. m. b. H.
Warschau, Nowy Świat 30
Tow. „Gramofon“ z ogr. odp.
Warszawa, Nowy Świat 30

Granitbrüche und -werke

Granit

GRANITWERKE

von C. KULMIZ

Gesellschaft
mit beschränkter Haftung
Striegau i. Schl.

Pflastersteine, Schotter
Werksteine aller Art
Ausführung von Strassenbauten

Kamienie brukowe,
Tłucz. n. Cios wszelkiego rodzaju
Budowa dróg

Granitschleifereien

Granitu szlifownie

Warschau

Graphitschmelzriegel

Typie grafitowe

Warschau

Gebr. Dammüller
Dresden-A. 20
Graphitschmelzriegel
i. jed. Form u. Grösse f. a. Ofensysteme
Untersätze, Deckel, Rührer

W.A. Römer, Schmelzriegelwerk

Hainsberg i. Sa.
Röbmerriegel, Puder, raffine

Fabryka tyglów topialnych
Typie Römerna, grafit
sproszkowany

Graphit - Grafit

Max Oppenheim

Dresden

Syndikatreier Graphit

für Glesserei-,
elektrotechnische
u. Schmierzwecke

Grafit nie objęty syndykatem

do celów odlewniczych, elektro-
technicznych i do
smarowania

Vogel & Prenner

Nachf.

Dresden, Rosenstr. 88
Graphite

jeder Art für Glessereien und
Stahlwerke, ffl. geschlemmt, in
Stücken und gemahlen

Silber-Graphite, Ceylon-Graphite, Flocken-Graphite, Galvanographite
und deren Lösungsmittel

Vogel & Prenner

Nachf.

Dresden, Rosenstr. 88
Grafit

wszelkiego gatunku dla odlewów
żelaza i stali, szlamowany, w
kawałkach i mielony

Grafit srebrny, Grafit
cejloński, Grafit w płatkach,
Galwanografit
i środki do ich rozpuszczania

Erich Gerhardt

Hainsberg
bei Dresden

Graphit-Mahlwerk und Raffinerie

Mielarnia
i rafinerja grafitu

Graphitwerk

Kropfmühl
der Gewerkschaft
Adolph

Station Hauzenberg
bei Passau

Produktion und Verkauf
von garantiert reinem
Bayerischen Flinz

ohne Verwendung ausl. Graphite
Grösstes Flinzgraphitwerk
Europas

Verkaufsbüro München
Friedrichstr. 34

Produktion i sprzedaż pod
gwarancją czystego
bawarskiego spat
żelaznego

bez domieszki zagraniczn. grafit

Największa kopalnia
grafitu w Europie

Biuro sprzedaży
w Monachjum
Friedrichstr. 34

Gras- und Feldsamen
Nasiona traw i polowe
Gebrüder Dippe, A. - G.
Quedlinburg a. H.

Graupenmühlen -- Kaszarnie
(siehe auch Mühlen)

Borkowo-Kościełne	407
Brok	387
Kapy	355

Graveure u. Gravieranstalten
Grawerzy i zakł. grawerskie

Bendzin	240
Ożenstochau	284
Lodz	219
Sosnowice	246
Warschau	116

B. Bartling

Berlin S 14

Spezialität: Siegelmarken
Spezialność: Pieczęcie

Gummibandwebereien

Tasiem gumowych tkalnie

Grajewo	417
Lodz	219
Warschau	117

Jules Varulagen A. - G.

Warschau

Näheres siehe unter Bänderfabriken

Gummimäntel. - Płaszczogum.

Warschau	117
----------------	-----

Gummischeuhe -- Kalosze

Warschau	117
----------------	-----

Gummi- u. Guttaperchawar.
Gumowych i gutaperkowych
wyrób. składy

Kielce	487
Lodz	220
Lublin	504
Nowo-Radomsk	515
Petrikau	581
Radom	546
Tomaschow	258
Warschau	117

F. Wierzbicki i S - ka

Warszawa, Trębacka 10

(róg Wierzbowej) egz. od 1876 roku

Skład

Wyroby gumowych, Artykułów podróżnych i sportowych, Kaloszy, Cerat, Linoleum it. p

Vereinigte Berlin-Frankfurt.
Gummiwaren - Fabriken
in Berlin-Lichterfelde (Ost)
Sämtl. techn. u. chirurg. Weichgummi-
:: waren, Sauger usw.:: Zahn Gummi ::

Wellenstein & Hönemann

Berlin S. 14, Sebastianstr. 2

Chirurgische Hartgummi-
und Weichgummi-Waren,
Verbandstoff-Fabrik

Chirurg. wyroby oponitowe
i gumowe, Fabryka środ-
ków opatrunkowych

Schlesische
Gummiwarenfabriken

Gustav Eichler, Breslau X

Chirurgische und technische Weich-
gummiartikel, Spezialitäten: Naht-
lose Sauger, Paroschläuche, Patent-
gummischläuche usw.

Carl Plaatz
CÖLN - NIPPES

Massenherstellung
von Saugern, Beisrängen,
Präservatirs, Operations-
handschuhen, Fingerlingen,
chirurgischen Gummiwaren
aller Art, nahtlos sowie aus
geschüttelten oder gewalzten
Platten, Tabakbeuteln, Bade-
hauben, Schwammbeuteln,
Salon-Spielbällen, Gasblasen,
Gebläsen

Eigene Platten-Fabrikation
Export nach allen Ländern

Wyrób hurtowy
Smoczków, Kólek, Prezer-
watyw, Rękawiczek opera-
cyjnych, Palców gumowych,
chirurgicznych wyrobów gu-
mowych wszelkiego rodzaju,
bez szwu oraz z płyt tanich lub
wałowanych, Woreczków do
tabaki, Czepeków kąpielowych,
Torek do gąbek, Płetek sa-
lonowych, Pecherzyz gumo-
wych, amuchawek
Własna fabryka żył
Eksport do wszelkich krajów

The Radium Rubber Co.

m. b. H. - Cöln-Dellbrück

Nahtlose Gummiwaren wie
Sauger, Handschuhe f. Ope-
rations-, Wirtschafts- und
elektrotechnische Zwecke,
Fingerlinge usw.

Heinrich Goldschmidt

München

Bayerstrasse 57/59

J. SAMUEL

Gummiwaren-Fabrik
Güstrow (Dtschld.)

Spezialität:

Gummiabsätze,
pneumatische
Ferseneinlagen,
Schwammgummi-
Einlegesohlen,
Gummilösung,
Gummi-
schwämme,
hygienische und
chirurgische
Gummiartikel

Spezialność:

Obcasy gumowe,
wyściółki pneu-
matyczne, wy-
ściółki z gąbek
gumow., rozczy-
n gumowy, gąbki
gumowe, hygie-
niczne i chirurgi-
czne art. gumowe

Gummiwaren-Fabrik
M. STEINBERG

Köln-Lindenthal

Beisränge. - Patent- und
techn. Schlüchse

Tabakbeutel

Badehauben

Spielbälle aller Art. Nahtlose
Handschuhe f. Aerzte, Haus-
halt und Industrie. Präser-
vatirs. Gebläse und Bira-
spritzen. Chirurg. Patent-
gummiwaren. Armblät-
ter-Taillenschützer

Bedürfnis lagerfähige Qualitäten.
Über 500 Arbeiter

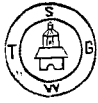
Kółka smoczkowe. Opantow-
wane i techniczne węże

Torebki do tabaki
Czepek kąpielowe

Płiki do gier wszelkiego ro-
daju. Rękawiczki bez szwu
dla lekarzy, gospodarstwa i
przemysłu. Prezerwatywy.
Przednichowiacze i enenki
gruszkowe. Opantowane chi-
rurgiczne wyroby gumowe.
Potniki, ochraniacze do
stanieczków

Uznane i trwałe gatunki
Przeszło 500 robotników

Thüringer Schlauchweberei und Gummiwerk Waltershausen i. Thür.

Technische Gummiwaren,

Fahrrad- und Auto-
bereifung, Spiel- und
Tennisbälle, rohe und
gummierte Schläuche

Spezialitäten:

Gummischläuche

jeder Ausführung für
höchste Bean-
spruchung, Gummi-
matten und Läufer

Techniczne

wyroby gumowe,

opony do rowerów i
samochodów, piłki do
gier i do tenisa, sur-
we i gumowane węże

Specjalność:

Węże gumowe

każdego wykonania
na największe na-
pięcie, wycieraczki i
chodniki gumowe

Surten- und Bandwebereien Pasów i tasiem tkalnie

Tkálnia mechaniczna Lorch
Hermann Sieger
Lorch, Württemberg
Tasmy i pasy do wszelkiego użytku
— Poszukuje się przedstawicieli —

M. S. Brann & Co.

Dampfrosshaarspinnerei u. Gur-
tenweberei, Rawitsch (Pr. Posen)
S. Ins. i. Ind. u. Handels-Anz. S. 244
Par. przedz. włósta końsk. i tkal-
nia pasów w Rawiczu (Ks. Pozn.)
P. dział „Ogl. z przem. i handlu“ S. 244

Gürtelfabriken Pasków fabryki

Warschau 117

Gürtelschlösser u. -schnallen Klamry do pasków

Warschau 117

Haarhandlg. (Menschen-) Włosów ludzkich składy

Warschau 117

Spez.: Haar- u. Seidennetze Israel Rosenwein

Warschau, Soletzstrasse 67
kauft jeden Posten obiger Artikel
sowie Menschenhaare. Auf
Wunsch Uebnahme von Agentur
bezw. Kommission.

Georg Anton Berlin SW. 48

Friedrichstr. 49a

Haar-
grosshandlung
u. Perrücken-
fabrik

Haare, Zöpfe, Perrücken
eigener Fabrikation

Hurtowy skład włosów i fabryka peruk

Włosy i warkocze, peruki
własnego wyrobu

Emil Hölterling

Hamburg, Gr. Bleichen 76

Haarhandlung und Fabri-
kation fertiger Haararbeiten

Sprzedaz włosów i fabrykacja
gotowych wyrobów z włosów

Benj. Działoszynski, Salomon
Schidlów Nfng. Haarhdl. Leipzig

Haare (Tier-) — Sierść

Warschau 117

Haarnetze — Siatki do włosów

Warschau 117

Haarnetz - Fabrik Ed. Sinay & Co. Strassburg i. Els.

Haarschneidemaschinen Maszynki do strzyżenia

KARL HERZOG,
Stuttgart, Tübingerstr. 21

Handschuhfabriken Rękawiczek fabryki

Warschau 117

Handschuhfurnituren Rękawiczek przybory do

Warschau 117

Handschuh- und Krawatten- handlungen

Rękawiczek i krawat. składy
(siehe auch Galanterie)

Łódź 220
Warschau 117

Handgrosshandlungen Konopi składy hurtowe

Czenstochau 284

Härte-, Glüh- u. Einsatzkasten Skrzynie do hartowania, roz- żarzania i nastalania

Robert Wagner, Chemnitz-P.
Härte-, Glüh- u. Einsatzkasten
von Blech-Skrzynie blasz. do har-
towania, rozżarzan. i nastalania

Hartzerklein.-Anl. u. Masch. Rozdrabiaczewegl., koks u. itd.

G. Eitle, Stuttgart

Rosenbergstr. 29/33
Näheres s. Inserat in Teil VI S. 126

Harzprodukte

Żywica i wyroby żywicowe
Alex Blancke, Leipzig

Spez.: Cumaronharze
Abfallharze u. l. Art. S. Ins. u. Teerp.

Haus- u. Küchengeräte

Sprzęty domowe i kuchenne
fast in allen grösseren Orten
praw. w każd. większej miejscow.

Gatter & Zemma

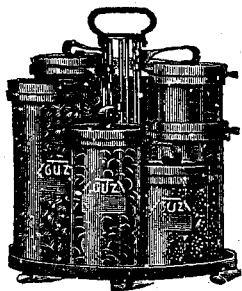

Breslau 6

Telegr.-Adr.:
Guz. Breslau

**Haus- u. Küchengeräte-
Grosshandlung**

**Hurtowy skład
sprzętów kuchennych
i domowych**

Spezialität:

Emaillwaren
Einkochapparate
Einkochgläser

Illustrierte Preislisten
kostenlos zu Diensten

Spezialność:

Wyroby emaljowane
Aparaty i Szkła do
gotowania konserw

Ilustrowane cenniki
na żądanie bezpłatnie

Gebrüder Bing A.-G. Nürnberg

In Friedenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter

W czasie pokoju przeszło 5000
urzędników i robotników

Gg. Heindr. Volkmar

Oberschöna u. Thüringen

Pfeffermühlen, Nuss-
brecher, Korkzieher,
Dosenöffner, Kopier-
rädchen etc. Spezialfabrik
Młynki do pieprzu, dziad-
ki, korkociągi, otwieracze
puszek i t. d.

Metallwarenfabrik H. A. Erbe A.-G., Schmalkalden i. Thür.

Massenherstellung von verzinn-
ten, Alpaka-, polierten u. versilberten
Essbestecken, Haus- u. Küchen-
geräten, Abwiegelöffeln usw.

Hurtowy wyrób bielonych, alpa-
kowych, polerowanych i posre-
brzanych zastaw, sprzętów domo-
wych i kuchennych, szufetek do
twarurow itd.

R. v. Hünersdorff Nachfolger Metallwarenfabrik Stuttgart

Spec.: Buttermaschinen, Teigrihr-
schüsseln, Messerputzmaschinen etc. —
Spec.: Masz. d. wyr. masła, miski do
miesz. ciasta, masz. d. czyszc. noży etc.

Schmidt & Melmer

Weidenau a. d. Sieg
Gegründet 1870

Spezialität:

Verzinkte u. lackierte Haus-
und Küchengeräte, verzinkte
Wannen, Eimer und Kessel

Hebammen — Akuszerki

in den meisten Städten und Flecken
prawy w każdym mieście i osadzie

Hebezeuge — Dźwignie

HÄNDEL & SCHABON

Kattowitz O. S. via Sosnowice
Hebezeuge, Flaschenzüge, hy-
draul. Hebebocke, Kabelwinden,
Laufkrane usw. Ständig Lager.
Dźwigi. Wielokrążki, hydrauliczne windy kobyłcowe, dźwigarki
kable, zórawie przes. małe i t. d.
Staty skład.

Welterwerk A.-G.

Cöln-Zollstock

Hebezeuge

Flaschenzüge, Winden

Laufkatzen

Ketten, Kettenräder

Kräne

für jegliche Antriebsart

Keller & Knappich

G. m. b. H.

Augsburg

Kraftwinden, fahrbare Mo-
tor-Bauwinden, Mühlen- und
Bau-Aufzüge, Speicher- und
Kelleraufzüge für Hand- und
Kraftbetrieb, Handwinden für
Fahrstühle, Schlachthäuser usw.
Hand- und Schnellwinden
aller Art mit 2 Geschwindigkeiten,
Bremsregulatoren, Winden-
werke für alle Spezialzwecke in
besonderer Ausführung usw.

Dźwigi silnikowe, Przenośne
wyciągi budowlane, Dźwigi
młyńskie i budowlane, Spich-
rzowe i pniwiczne dźwigi
ręczne lub motorowe, Wyciągi
ręczne i szybkie każdgo ro-
dzaju o dużej szybkościach.

Regulatory hamulcowe,
Urządzenia dźwigowe do celów-
specjalnych w oddzielnem wyko-
naniu i t. d.

Heeresausrüst. u. -Bed.-Art.
Uzbrojenia i przyb. wojsk.

WALDES & Co., Warschau
Marszałkowska 128

Fabrik in Prag - Wrschowitz
Eigene Häuser in Dresden u. Paris
Grösste Druckknopffabrik der Welt

Hans Römer

Kgl. Bayer. Hoflieferant

Neu-Ulm (Bayern)

Fabrik

für Heeresausrüstungen

Fabrikacja uzbrojeń
wojskowych

Hefefabriken — Drożdży fbr.

Warschau 119

Hefehandl. — Drożdży składy

Warschau 119

Heftmaschinen - Spinarki

Reuter & Siecke, Berlin W. S.
Kronenstr. 64/65

Heilgehilfen - Felczerzy

fast in allen grösseren Orten
praw. w kaźd. większej miejscow.
(siehe auch Friseure)

Heisswasserapparate
Aparaty do gorącej wody

Central-Werkstatt
Dessau Ib

Spez.: Warmwasser-Druck-
automaten, Askania-Therme
mittels Gasheizung, zentrale
Warmwasserversorgung
Siehe Inserat auf d. Rückseite d.
Kartons v. d. Bruchverzeichniss

Heizöle - Oliwy opałowe

ALEX BLANCHE, Leipzig
Spezialität: Heiz- und
Treiböle für alle Zwecke
Siehe Inserat unter Teerprodukte

Heizungsanlagen**Instalacje ogrzewania**

(siehe auch Zentralheizungen)
Lodz 220

Heizungs- und Lüftungsanl.
Ogrzewania i wentylacje

Hermann Liebold

Dresden-A. 1

Heizungs- und Lüftungs-
anlagen, Trockenanlagen,
Warmwasserbereitungen
Spezial-Abteilung für
Grossraum-, Kirchen- und
Fernheizungen

Urządzenia ogrzewalne i
przewietrzające, Suszarnie,
Urządzenia do ciepłej wody

Spejalny oddział
urządzeń ogrzewalnych zdal-
uczynnych oraz dla wielkich
sał i kościołów

Oskar Schmidt & Co.
Königsberg i. Pr.

Spezialität: Heizungs-,
Lüftungs- u. Warmwasser-
bereitungsanlagen, Bade-
einrichtungen usw.

Spezialność: Urządzenia
ogrzewalne, przewietrza-
jące, do ciepłej wody, ką-
pielowe itd.

Jeglinsky & Tichelmann

Dresden, Chemnitz i. Sa.,
Gleiwitz i. O.-S., Liegnitz
i. Schl., Zwickau i. Sa.
Zentralheizungs- u. Lüftungs-
Anlagen.

Urządzenia do centralnego
ogrzewania i przewietrzania

Heringsgrosshandlungen
Śledzi hurtowe składy

Chelm 451
Czenstochau 285
Lodz 220
Warschau 120

Herrengarderobenfabriken
Konfekcje męskie

A. W. GOLDSCHMIDT
Lissa i. Pos.
gegr. 1841 - zalog. w 1841 r.

Herrenschneidereien
Krawczy męscy

Max Cohn jr. - Posen 01

Bismarckstr. 1

Gegründet 1868 zalogowa
Fernsprecher 3455 Telefon

Feine Herren-Schneiderei
für Zeit und Uniformen
Sämtl. Militär-Effekten.
Pelz- u. Leder-Kleidung.
:: Grosses Tuch-Lager. ::

Pracownia wyborowych
męskich ubiorów i mun-
durów. Wszelkie przy-
bory wojskowe. Ubory
futrzane i skórzane
Wielki skład sukna

Hobelfabriken - Hebli fabr.

Czenstochau 285

Hobelmaschinen - Heblarki

Herrmann Ulbricht
Chemnitz

Hochdruckarmaturen
Armaturyna wysok. ciśnienia
Warschau 120

Holzabsatzfabriken
Obscasy drewnianych fabr.
Warschau 120

Holzhäuser, zerlegb., transp.
u. Holzbauten - Bud. drówn.

Dickman, Berlin W. 57
Vertreter Warschau

Deutsche Barackenbau-
Gesellschaft m. b. H.

Köln, Postfach 170

Fabrik in Kalscheuren b. Köln
Grösste und älteste Spezialfabrik
in Süd- und Westdeutschland

Holzbearbeitungsfabriken
Drzewa obrabialnie

Huth & Co.

Fabrik
für Holzbearbeitung
und Holzhandlung
Mannheim

Einführ.: Astreine Kiefernholzer.
Ausführ.: Kehlrester, Rolladen-
leisten, Jalousiebrötchen.

Obrabialnia drzewa i skład
drzewa

Imp.: Drzewo sosnowca bez sekoió.
Eksport: Listwy rowkowe, listwy
do ster, deseczki do zaluzji.

Holzbearb.-Masch. u. -Eindr.
Masz. i urz. do obr. drzewa

Lodz 220
Warschau 120

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz

Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Lodzi

Heinrich Meyer

Maschinenfabrik
Fabryka maszyn

Walsrode in Hannover

Spezialität: Zylindersägen
Deutschlands erste und älteste
Fabrik dieser Branche
(gegründet 1867)

Spezialność: Pily okrągłe
Pierwsza i najstarsza w Niem-
czech fabryka tej branzy
Założona w 1867 roku

Holzbearbeitungswerkzeuge
Narzędzia do obr. drzewa

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz
Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Łodzi

Holz-Dekortleisten
Listwy i sztabiki drewniane

Willy Kayser
Leipzig

Öbthener Strasse 39

Holz-Dekortleisten
aller Art
Schnitzleisten
Wellenstäbe
Perlstäbe

Holzgalanteriewaren — Słójdy
Warschau 120

Holzgrosshandlungen
Drzewa hurtowe składy
in vielen Orten — w wielu miejscow

H. Nunberg, Bendzin
Holz-Export

A. Steinberg, Warschau, Wjieska II

Holz-Export — Eksport leśny

K. Szejberg

Warschau — Warszawa

Spezialität: — Specjalność:

Aspf. Zündholzfabrikation
und andere Zwecke

Osika do wyrobu zapalek

Mannheimer Hobelwerk

Michel & Dürr

Hobelwerk und Holzimport

Mannheim

Zakład heblarski
i import drzewa

Eugen Kuznitzky
Leipzig

Bau- u. Nutzholz

Ständiger Abnehmer
von Erle und Kiefer
rund und geschnitten

Drzewo

Budowlane i Prze-

mystowe

Staly odbiorca

okraglych

i rznietych

olch i sosn

Oscar Pfaff

Aschersleben

Holzgrosshandlg.
Holzkommission

Papierholz, Grubenholz
Schwellen, Masten
Laubhölzer

Hurtowy skład drzewa
Komisja sprzedaży drzewa

Podklady drewniane —
maszty, drzewo papierowe
i budowlane, drzewa
liściaste

L.-Luchtenstein

Holzgrosshandlung

Breslau XIII

Dampfsäge- u. Hobelwerke

Rundholz, Grubenholz, Pa-
pierholz, Telegraphenstangen,
Schwellen, Schnittmaterial

Hurtowy skład drzewa
Tartaki par. i heblarnie

Okragłaki, drzewo kopalni-
ne, drzewo papierowe, szopy
telegraficzne, podklady,
budulec rzniety

I. und II. Klasse polnische
Stammkiefer, astreine
Seiten, Zopholz, Kisten-
bretter u. Laten in allen
Stärken, kauft geg. Kasse

I i II gatunku sosny pol-
skie, półokragłaki bez sę-
ków, drzewo wierzehol-
kowe, deski na skrzynie i
listwy wszelkiej grubości
kupuje za gotówkę

Emil Liebeck

Holzgrosshandlung
Cassel-Wilhelmshöhe

GEBR. FREUNDLICH
München

Landsbergerstr. 100. — Tel. 60156

Holzhandlung en gros

Bretter, Bau- u. Nutzholz. Spec.:
Parkettbölder, in- u. ausländ.
Harthölzer, Lager i. Oberbayern,
Bayer. Wald, Tirol, Ungarn,
Slavonien, Galizien, Bukowina.
Sägewerk in Kirchberg i. Tirol

Hurtowy skład drzewa.
Deski, drzewo budowlane i prze-
mystowe. Spec.: drzewo posadz-
kowe, krajeowe i zagraniczne,
drzewa twarde. Składy w Bu-
warzi Górnej, Bayer. Wald, Tyrolu,
Węgrzech, Slavonii, Galicji, Bukow.
Tartaki w Kirchbergu i Tyrolu

Gebrüder Hörsch

München

Holzgrosshandlung

Hurtowy skład drzewa

Josef ZellerTechnisches Forstbüro
Techn. biuro leśne

München

Schwanthalerstr. 32

Holzimport und Export,
Waldwertberechnungen,
Wald- u. Guts-Verkäufe,
Forstpflanzen en gros
Gutachten u. Auskünfte.Import i eksport drzewa,
Oceny lasów.
Sprzedaż lasów i majątków,
sądowniki leśne hurtowo,
Ekspertyzy i informacje.Richard Kohl G. m. b. H.
Rosslau a. ElbeOstdeutsche Holzhandelsges.
Stolp i Pom. Inh. C. Heidenreich
u. L. Goldstein. S. Ins. Teil VI. S. 113Holzimportgeschäfte
Drzewa import**Ad. Messerschmitt**Mannheim :: Mainz-Kastel
Pratteln (Schweiz)

Dampfsäge- u. Hobelwerk

Spezialität:

Ueberseeische Hölzer

Holzimpregnierung
Drzewa nasycanieKupsch & Seidel G. m. b. H.
Berlin W15. Kaiser-
Allee 207Holzkohl. u. Holzkohlenbrik.
Węgiel i brykiety drzewne
Warschau 121**Nauschütz & Co**

Berlin-Tempelhof

Eigene Schwelereien
* Własne tlarne ***Wilhelm Steinert
Chemnitz**Holzkohlen eigener Schwelereien
Węgiel drzew. własnego wyupu**C. Decken, Lippoldsborg**
Station: Bodenfelde

Spezialität:

Holz-, Koks- u. Steinkohlen-
staub. Holzkohlen u. Holz-
kohlenbriketts für GiessereienHolz- und Kohlenhandlungen
Drzewa i węgla składyin allen grösseren Orten
w. każdej większej miejscowościHolzleistenfabriken
Listow fabryki

Warschau 121

Holzmehlfabriken
Trocin fabryki**C. Siebrecht Söhne**
HannoverHolzmehle für alle
technischen Zwecke
Vertreter gesuchtHolzmodelle
Modele z drzewa

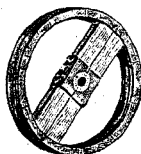
Warschau 121

Holzpantoffelfabriken
Pantofli drewn. fabrykiAndrzejów 402
Zduńska-Wola 404Holzriemenscheibefabriken
Kofa pasowe drewniane

Lodz 220

Hiehle & Tischer

Döbeln i. S.

Hölzerne
Riem- u.
Seil-
scheibenfür
alle Betriebe.

Erstkl. Fabrikate. Export

Drewniane koła pasowe i
linowe do wszelkiego użytku.
Wyroby pierwszorzędne. EksportGeo Weiland & Cie., Berlin
SO. 33, Köpenickerstr. 26a. T. Mpl. 1400Canastatter Holzindustrie
Albert Bossert. Canastatt, Wfily.
Fabrik 2 stajliger HolzriemenscheibenHolzschraubenfabr. (Metall)
Srub drzewnych fabryki
(met.)**Friedr. Boesner
Augustenthal**

b. Neuwied, Rheinpr.

Holzschrauben in Eisen
und Messing, Schlüssel-
schrauben, Schraub-
haken, Eisengewinde-
schrauben, Schloss-
schrauben, Rad-
schrauben, Abhalt-
schrauben, Stuhl- u.
Korb-schraubenause.

Geyr. IS 43. Arbeit-zahl ca. 600

Elektro-Metallurgie G. m. b. H.
Berlin SW. 68. Höl-
mannstrasse 32. Spez.:Verniestigte Holz-
schrauben, Stifte,
Drahte-, Ringschrau-
ben, Schraubhaken,
Scharniere, Hut-
haken, Eisengewinde-
schrauben, Consol-
haken, Bilderösen.Verkaufsstelle deutscher
Holzschrauben-
fabrikanten

Cöln, Domhof 12/16

Eiserne u. messingene Holz-
schrauben in allen AbmessungHolzstiftfabriken
Ćwieków drewn. fabryki

Glinice 533

Holzteer - Dziegieć
Alex Blancke

Leipzig

Siehe Inserat unt. Teerprodukte

Holzwarenfabr. u. -grosshg.
Drewnych wyrobów fabryki
i hurt. składyCzenstochau 285
Kielce 467
Lodz 220
Nowo-Minsk 385
Suchedniów 469
Warschau 121
Wyszków 382
Zawiercie 230

Holzwerkzeugfabriken
Narzędzia do obrób. drzewa

Otto Kneisel

Zeit

Holzbearbeitungswerkzeuge
Spezialität:

Hobelbänke u. Hobel. Original-
Zangenführung Triumph

Narzędzia do obróbki drzewa
Spec.: Stoty stolarskie i heble.
Originalne wodzidła kleszczowe
„Triumph“

Holzwohle - Wełna drzewna
Warschau 121

Homogenisiermaschinen
Maszyny do homogenizacji
Warschau 121

Pawel Goldman & Leon Endel-
man, Warschau, Królewską 8.
Alleinige Vertreter der Deutsch.
Homogenisiermaschinen-Ges. in
b. H., Lnh. Wih. Schröder, Lü-
beck. Siehe Ins. Teil VI. Seite 154.

Honig- (künstl.) fabriken
Miodu (sztucz.) fabryki

WROCLAW

Th. Halpaus

Fabryka miodu

Wrocław VIII

Tauentzienstr. 142 (T. 11271)

Marke T. H. B.

Sztuczny miód
cukrowy

wo kostkach, tabliczkach, rur-
kach papierowych, naczyntach
emaljowanych, beczkach

Miód sztuczny

wo szklach, kubelkach blasz-
nych i beczkach

Miód sztuczny w
proszku

do wyrobu miodu w karol-
kach

Marmolady

wo kubelkach

Syrup

wo kubelkach i beczkach

Bl. Zesze szczeg. ulz. VI str. 209

BRESLAU

Th. Halpaus

Honigfabrik

Breslau VIII

Tauentzienstr. 142 (T. 11271)

Marke T. H. B.

Kunstzuckerhonig

in
Würfeln, Tafeln, Papier-
Schläuchen, Emaille-
gefässern, Fässern

Blütenhonigersatz

in Gläsern, Blechbüchern
und Fässern

Kunsthonigpulver

lose, zur Herstellung von
festem Kunsthonig

Marmeladen

in Eimern

Sirup

in Eimern und Fässern

Näh. Angabe s. T. VI S. 208

Erste Schlesische
Frucht-Honig-Siederei
Richard Eisner

Breslau, Freiburgerstr. 13
Tafel-Frucht Honig, schmalzart,
in 1 Pfd.-Paketen und Eimern,
ferner in 1 Pfd.-Gläsern und
Eimern, flüssig, Marmeladen-
Geleepulver in 4 Geschmacksorten

Honiggrosshandlungen
Miodu hurtowe składy

Warschau 121

Honigkuchenfabriken
Pierników fabryki

Lodz 220
Pabianice 830
Warschau 121

Louis Klaus

Honigkuchenfabrik

Varel i. Old.

Qualitäts-Honigkuchen

Gustav Weese

Königlicher Hoflieferant

Thorn, Wpr.

Gegründet 1763

Aelteste und grösste
Thorner Honigkuchen-
Fabrik

Export nach über-
seesischen Ländern

Hauptartikel:

Thorner Katharinchen
Goppenicus - Herzen

Najstarsza i największa
fabryka miodowników

Wywóz do krajow
zamorskich

Główne artykuły:

Thorner Katharinchen
i Goppenicus-Hezen

Hopfenarren
Chmielu suszarnie

Warschau 121

Hopfenhdlg. - Chmielu składy

Janików 522
Przysucha 522
Skryżosko 522
Warschau 121

Heinrich Wittkowsky,
Neutomischel. - Telephon Nr. 6.
Lager all. Sorten feiner Posener,
bayerisch. u. böhmischer Hopfen

Hornhdlg. - Rogów, składy

Czenstochau 285

Hornwarenfabriken
Rogowych wyrobów fabryki
Warschau 121

Hosenknopffabriken
Guzików do spodni fabryki

Kierspe
(Bahnhof)
Auto-
matische
Hosen-
knöpfe
„Firim“

Hosenträgerfabriken
Szelek fabryki

Lodz 920
Warschau 121

Leipziger
Hosenträgerfabrik
A. Schumer
Leipzig

Hotels und Gasthöfe
Hotele i zajazdy

in jedem grösseren Ort
w każdej większej miejscowości

HOTEL SAVOY

LÓDŹ, Krótka 6
Erstklassiges Haus
Hotel pierwszorządny
Näheres s. Inserat Teil VI S. 200
Patrz ogłoszenie dział VI str. 200

Kutschker's Hotel
Ostrowo i. Pos., Am Ring

Haus Monopol

Tel. Nr. 5605, 06, 07

Breslau

gegenüber d. Stadttheater

Vornehm. und ruhig ge-
legenes Haus allerersten
Ranges.

Zimmer von M. 3.— und
mit Bad von M. 7.— an.
Fließendes Wasser in
allen Zimmern.

Vorzügliche Küche. Fest-
und Konferenz-Säle.

Dir.: Herm. Schuster.

W spokojnej dzielnicy
znajdujący się pierwszo-
rzędny i elegancki hotel.

Pokoje od mk. 3.—, z ką-
pielą od mk. 7.—.

Urządzenie wodociągowe
w każdym pokoju.

Znakomita kuchnia Sale
balowej uroczystościowe.

Dyr.: Herm. Schuster.

Residenz-Hotel
Breslau

Tauentzienplatz

Telephon: V. 6536—39

Haus ersten Ranges in vor-
nehmster Lage der Stadt.
In allen Zimmern fließendes
kaltes und warmes Wasser,
20 Zimmer mit Bad, abge-
schlossene Appartements,
40 Zimmer mit Ferntelefon.
Grosses Vestibül. Restaurant

Pierwszorządny dom w
najelegantszej dzielnicy
miasta. We wszystkich p. ko-
jach połączenie wodocia-
gowe i goł ąca woda, 20 pokoi
z kąpielą. Oddzielne appa-
rtamenta. 40 pokoi z tele-
fonem. Wielki westybul.
Restauracja

Hufeisenfabr.—Podków fabr.

Jedrzejów 461, 462

Hülsenfrüchtgrosshandlg.
Jarzyn strączkowych handle

Kary & Gerson

Breslau I

Hülsenfrüchte, Getreide, Saaten

Hutbedarfsartikel
Kapeluszy przybory do

Warschau 122

Hutdrahtfabriken
Drtu do kapeluszy fabryki

Warschau 122

Hutfabrikationsmaschinen
Maszyny kapelusznice

Eisengiesserei
und Maschinenfabrik

Rud. Erselius
Luckenwalde

Hutfabriken und -grosshdlg.
Kapeluszy fabr. i hurt. składy

Czenstochau 298
Kolo 318
Lodz 220
Warschau 122
Zamosc 362
Zawiercie 250

Paul & Taubefeld, Warschau
Näh. siehe Ins. und Agenturgeschäfte

W. WELLER & CO.

Stroh- und Palmhutfabrik
**Fabryka kapeluszy słomko-
wych i palmowych**

Warschau-Warszawa
Żelazna 95e d. wł.

Emil Eltze, Berlin C 2
Brüderstr. 5/6

**Mützen- und Stoffhutfabrik, Plüsch-
und Krimmergarnituren. Pelz-Imi-
tation, Haar- und Wollhüte für
Herren und Knaben**

**Fabryka czapek i kapeluszy z materji,
garnitury pluszowe i barankowe,
imitacje futer, kapelusze wiosniane i
wielkane dla panów i chłopców**

Hutformenfabriken

Form do kapeluszy fabryki
Warschau 122

Huthandlungen
Kapeluszy składy

in jedem grösseren Ort
w każdej większej miejscowości

Hut- u. Mantel-Schraubhaken
Haki śrubk. do kapel. i palt

**J. D. Geck, Altroggen-
rahmede i. W.**
Ueberfällen, Klavierhak., Kistenbesch.
Muschelgriffe, auch Ausziehsängen

Hut- u. Mützenfurnituren
Kapeluszy i czap. dodatki do

J. Arthur Dietzold
Leutzsch 15 b. Leipzig

Zweiggeschäfte in
Berlin C., An der Schleuse 5

Wien II., Schüttelstr. 3

**Grösste Furnituren - Fabrik
Deutschlands! Ueber 200 Ar-
beiter! Lackierte Mützen-
schirme, Sturmriemen und
Schweisleder in Leder und
Lederersatz. Furröhren für
Beamten- und Zivilmützen,
für Helme und Hüte sowie
für die Pelzkonfektion, aus
Metall, Zelluloid, Pappe und
Baumwolle hergestellt**

J. Isler, Berlin NO.

Neue Königstr. 61-64

Spez.: Hut- u. Mützenleder, Florbänder, Rippsbänder, Buchstabenmaschine, Conformatéure.

Spec.: Skórki do kapeluszy i czapek, taśmy krepcowe i rypsowe, maszyna literowa Conformatéure

**Hüttenbedarfsartikel
Hutnicze przybory**

Warschau 122

**Hüttenwerks-Anlagen
Hut urzędzenia****OEL - MARTIN - OEFEN**

von 300-5000 Kilogramm Inhalt

GAS - MARTIN - OEFEN

von 500-30000 Kilogramm, für

Stahlformguss, Temper- und

Spezialguss

Temperofen mit Gas- und Kohlenfeuerung

Oleje Piece Martenowskie

od 300-5000 kilogramów zawartości

Gazowe Piece Martenowskie

od 500-30000 kilogramów, do od-

lewów stalowych, surowcowych

i specjalnych szarych

Temprówki na gaz i węgiel

H. Eckardt, Berlin-Halensee**Johann-Georg-Strasse 3****Hydraulische Anlagen
Hydrauliczne zakłady**

Warschau 122

Jagdrequisiten**Myśliwskie przybory**

Warschau 122

Jalousie- und Rollädenfabr.**Żaluzji i stor fabr.**

(siehe auch Rouleaux)

Lodz 221

Warschau 122

Jalousie-u. Rollädenfabrik**Louis Richter****Grünhainichen i. Sa.****Spezialfabrik
für Jalousien, Roll-
laden, Rollschutz-
wände, Blumen-
kasten****Jacquardkart. - Bindemasch.****Żakard. kart masz. do wiąz.****Herrmann Ulbricht****Chemnitz****Jacquardkart.-Masch.-Fabr.****Żakard. kart fabr. masz. do****Herrmann Ulbricht****Chemnitz****Jacquardkrt. - Schlagmasch.****Żakard. kart. wybijarki****Herrmann Ulbricht****Chemnitz****Imkereien - Pszczelnictwo**

Anielin	482
Bartodzieje	482
Dębowa Wola Stara	483
Kosmy	485
Melanów	487
Mniszew	487
Rozniszew	488
Trzebień	489
Wincentów	489
Wólka-Janów	358
Zwoleń	490

Importgeschäfte - Import

(siehe Export)

Wincenty Gleichgewicht

Warschau, Zielna 52. Näh. s. Ins.

unt. Warschau „Speditéure“

Fr. Dehmichen & Co., Dresden N. 6

Suchen Verbindung f. Import von Lebensmitteln, Rohstoffen usw. nach Deutschland

Poszukujemy stosunków handlowych do importu do Niemiec artykułów spożywczych, materiałów surowych i innych

Imprägnieröle**Oleje do nasykania****Alex Blancke, Leipzig**

Spez. Carbolinum. Siehe Inserat unter Teerprodukte

Indigo - Indygo

Lodz 221

**Ingenieure u. techn. Büros
Inżynierzy i techn. biura**

s. a. Technische Büros

Chenstochau	285
Gostynin	300
Kalisch	308
Niwka	455
Płock	373
Sosnowice	246
Warschau	123

**Fritz Redlich, Bauingenieur
Inżynier budown.**

Berlin NW 87

Entwurf und Bauleitung von Industriebauwerken. Spez.: Statische Berechnung, Eisen u. Eisenbeton. Projekty i kierownictwo budowy zakładów przemysłowych.

Spec.: Obračowanie statyczne, żelazo i żelazo-beton.

Stanislaus Fürst Sapiena-WoyDiplom-Ingenieur-Mechanik
Beratend. Ingenieur f. Luftschiff-
f. Art, Motoren u. Automotoren
Berlin O17, Gr.-Frankf.-Str. 137
Büro, Vertretungen, Export, Lager,
Reparatur-Montagewerk, Garage.
Diplomowany Inżynier-Mechanik,
Doradca-Specjalista i Inżyn.
Zegluga powietrznej,
Motorów i Automobilizmu.**Alfred Vogelsang, Dresden**
Kläranlagenbau, Abwässerreinigung-
Anlagen, Wasserversorgung**Kurt Geiger**

Tel. 2180 Posen W8 Tel. 2180

Spezialgeschäft für Projektierung und Ausführung von Wasserversorgungs-, Gas-, Kanalisations-, Wusch- und Badeanlagen

**Luftgas-, Toiletten- und
Reihenklösetanlagen**
Abteilung IILager von Gusseisen, Druck-,
Stahl- u. Schmiede-Röhren-
Formstücken, Ventile, Ton-
röhren-Formstücke, Fliesen

Ab 1. Juli 1917

Bureau u. Lager in Lodz

Inkrustationen - Inkrustacje

Warschau 123

Installateure - Instalatorzyin jedem grösseren Ort
w. in jeder większej miejscowości**Instrumente (geodätische)****Instrumenty geodezyjne**

Warschau 123

Warkentin & Krause

Leipzig 13

Spez.: Theodolite, Nivellier-
instrumente, MessgeräteSpezialność: Teodolity, in-
strumenty niwelacyjne, nar-
zędzia miernicze**Instrumente (chirurgische)**
Instrumenty chirurgiczne

Warschau 123

S. Erlich & A. Luxemburg
Warschau, N.-Sienna I. Sp. Ag.-Gesch.

Reiniger, Gebbert & Schall A.-G.
Erlangen - Warschau, Monuski 2.
Spez.: Röntgenappar. u. instrum.
:: Zahnärztliche Instrumente ::

Rob. Möller, Gera (Gotha)

Alle Arten Thermometer und
Glasinstrumente
Spez.: Aerztliche Thermometer
Wszelkiego rodzaju termometry
i instrumenty szklane
Specj.: Termometry lekarskie

Instr. (zahnärztl.) u. Bed.-Art.
Instrum. i przyb. dentyst.
Warschau 123

C. A. Lorenz

Dental-Depôt

Leipzig, Grimmische Str. 32
Größtes Lager aller zahn-
ärztlichen Bedarfs-Gegen-
stände, künstliche Zähne,
Amalgam und Zahn-Zemente

J. Beutelrock & Sohn

MONACHJUM
Schillerstrasse 28

Wyrób własnego wynalazku,
pierwszorzędnych instru-
mentów dentystycznych

Wszelkie instrumenta posiadają
zastrzeżony znak:

„BEUTELROCK“

Irrenanstalten
Zakł. dla umysłowo-chorych
Pruszków 499

Isolierflaschen
Izolacyjne faszki

E.A. Krüger & Friedeberg

Abt. Isolierflaschenfabrik

BERLIN C. 2
Neue Friedrichstr. 48
Tel. Norden 8735

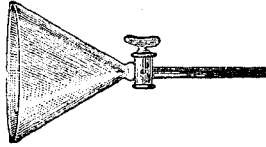
Isolierflaschen und
Gefässe
in jeder Größe
Faszki izolacyjne i
naczynia
wszelkich rozmiarów

Emil Gundelach Gehlberg

(Herzogtum Gotha)

Glasinstrumentenfabrik,
Hohlglashütte
mit Gasregenerativofen

Gasgeräte u. Apparate
für chemische Zwecke
Physikalische Apparate
Elektr. Vakuumröhren

Röntgenröhren

Instrumente (optische)
Instrumenty optyczne

(siehe auch Optik)
Lodz 221 - Warschau .. 123

E. LEITZ, Wetzlar

Optische u. mechanische Werke
Siehe Inserat Teil VI Seite 235
Zakłady optyczne i mechaniczne
Patrz ogłoszenie dział VI na str. 256

Instrumente (physikalische)
Instrumenty fizyczne

Warschau 123

Instrumente (wissensch.)
Instrumenty naukowe

C. Gerhard BONN

Fabrik und Lager chemischer
und bakteriologischer Apparate.
Glasbläserei. Mechanische Werk-
stätten

Preisliste auf Anfrage

Fabryka i skład aparatów che-
micznych i bakteriologicznych.
Dmucharnia szkła. Warsztaty
mechaniczne

Cenniki na żądanie

Aktiengesellschaft für Feinmechanik

vormals
Jetter & Scheerer
Tuttlingen

Telephon 1

„Aesculap“

Spezialwerkstätten
für Chirurgie-, zahnärztliche
u. tierärztliche Instrumente,
Haarschneidemaschinen
„Aesculap“ und „Mundus“
Heim-Sparkassen, Friseur-
scheren, Chirurgiescheren,
Rastermesser, Nagelpflege

Zweig-Niederlassung:

Berlin N., Johannisstr. 20/21

Instrumente (medizinische)
Instrumenty medyczne

Warschau 123

Instrumente (Glas)
Instrumenty szklane

C. Gerhard BONN

Fabrik und Lager chemischer
und bakteriologischer Apparate.
Glasbläserei. Mechanische Werk-
stätten

Preisliste auf Anfrage

Fabryka i skład aparatów che-
micznych i bakteriologicznych.
Dmucharnia szkła. Warsztaty
mechaniczne

Cenniki na żądanie

Christ. Kob & Co. Glasinstrumenten-Fabrik Stützerbach, Thür.

Glaswaren für Industrie,
Wissenschaft und Technik
Wyroby szklane dla pre-
mystu, nauki i techniki

Helios - Flaschen- Gesellschaft mbH. Ilmenau

Fabrikation der
Original-Helios-
Gefässe

Fabryka oryginalnych naczyń
„Helios“

Isoliermaterialien

Izolacyjne materjały

Grodzisk	252
Lodz	221
Warschau	123

Filzfabrik Adlershof

Actiengesellschaft

Adlershof bei Berlin

Isolierfilze und Schalldämpfer
Untertagsfilze für Hochbau, Ma-
schinenanlagen etc. Rohrumhüllungs-
Kessel- u. Dichtungsfilze. Läufer
und Wandbekleidungsfilze.

Filce izolacyjne i przyłtom. szum u.
Piznie podkladowe dla budowl.
maszyn etc. Wajtoki u. szczelniające,
do kotłowi i do owijania rur
Chłodniki i filce do obtijania ścian

Deutsche Moler A.-G.

Berlin W 35

Schöneberger Ufer 13

Feste, spezifisch leichte (0,26
bis 0,9), hochporöse, Feuer-
sichere, isolierende Voll-, Hohl-
Steine und Platten in ver-
schiedenem Abmessungen

Isoliermaterial f. alle Zwecke

Twarde, lekkie (cięż. gat. 0,26 do
0,9), o wielkiej porowatości, ognio-
trwałe, izolacyjne kamienie i płyty
pełne i dęte wszelkich rozmiarów

Materjały izolacyjne do
wszelkich celów

Bruno Brennecke

Erste Hallesche Isolier-
mittelfabrik

Pierwsza w Halle fabryka
srodków izolacyjnych

Halle (Saale)

Isoliermaterialien aller Art

Wszelkie materjały
izolacyjne

Gesellschaft für Wärme- u. Kälte- schutz m. b. H.

Leuben - Dresden

Fabrik für Isolier-
mittel aus Asbest,
Kieselguhr, Kork usw.

Spec.: Betriebsfertige Iso-
lierungs - Anlagen für
Ueberhitzungs-Tempera-
turen bis 500° Celsius,
Kesselabdeckungen usw.

in

„Calorit“ - Isolier-Material

in Masse, Schalen,
Steinen u. Platten

„Calorit“ - Flanschen-Kapseln ^{D.R.}_{G.M.}

„Frigorit“ - Kork-Isolierung

für Kühlräume
u. Kälteleitungen

Kunst - Tuffsteine

Lieferantin der Kaiserl. Marine

Towarzystwo z ogr. por. robót izo- lacyjnych ciepło- i zimnochronnych

w Leuben pod Dreznem

Fabryka materjałów
izolacyjnych z azbestu,
krzemionki, korku i t. d.

Spec.: Całkowite instalacje
izolacyjne wypróbowane
na parę przegrzana do
500° C, pokrycia kotłowe
i t. d. wykonane

materjałami „Calorit“
izolacyjnymi
w masie, kamie-
:: niu i płytach ::

Patentow. osło-
ny kołnierzowe „Calorit“

Izolacje korkowe „Frigorit“

do chłodzenia i prz-
wodników zimna

:: Sztuczne ::
cegły martwicowe

Dostawca
Marynarki Ces. - Niemieckiej

Asbest- und Kieselguhrwerke G. m. b. H. (vorm. Dr. L. Grote)

Uelzen, Bez. Hann.

Siehe Inserat Teil VI Seite 52
Patrz ogłoszenie dział VI stron. 52

Isoliermat. f. Elektrotechn.
Izolacyjne mat. dla elektrot.

Electrisola

G. m. b. H.

Berlin W. 50

Kurfürstendamm 16
Telephon: Steinplatz 10728

Roehrig Meyer GmbH.

Berlin-Schöneberg

Belzigerstr. 27

Isolierlacke, Isolierbänder,
Lötmitel usw.

Laktery i taśmy izolacyjne,
spoiwo itd.

Jute und Jutefabrikate
Juta i wyroby jutowe

Gnaszyn	294
Lodz	221
Warschau	123

Juweliere - Jubilerzy

in allen grösseren Orten
prawie w każdej większ. miejsc.
(siehe auch Gold, Silber u. Juwelen)

M. Wrześniewski

Warschau

Wierzbowa 3

Juwelen- und
Goldwarengeschäft

**Juwelierbedarfsartikel
Jubilarskie przybory**

Warschau 123

Kabelwerke - Kable

Warschau 123

*Norddeutsche Kabelwerke A.-G.
Berlin-Neukölln
Siehe Inserat Teil. VI Seite 81*

Kacheln - Kaffe

(siehe auch Tonwaren)

Andrespol	254
Barwki	314
Chelm	452
Ōmielów	518
Czenstochau	285
Długojów	542
Działoszyce	537
Glinice	543
Gostynin	300
Grojec	301
Kielce	467
Kolo	317
Lodz	221
Lomza	347
Lowicz	350
Lublin	505
Mszczonow	253
Nowa Osada	560
Nowo Radomsk	514, 515
Olkusz	517
Ostrolenka	367
Plock	373
Pociejewo	348
Pultusk	381
Radom	546
Sandomierz	548
Skierniewice	410
Sochaczew	414
Sosnowice	246
Stradom	295
Warschau	123
Zawiercie	250
Zduńska-Wola	405

**Kaffeemühlenfabriken
Młynków do kawy fabryki**

**W. Leinbrock
Akt.-Ges.
Gottleuba i. Sa.
Spezialfabrik
für Kaffee- u. Gewürz-
mühlen**

**Kaffeeröster. u. Grosshdg.
Kawy palarn. i składy hurt.**

Czenstochau 285
Lodz 221
Petrikan 531
Warschau 123

**Noe Fels, Warschau
Twarda 4**

**Kaffeesurrog. - Kawy, surrog.
R. Bohne & Co., Wloclawek**

*Spezialitäten: Haushaltkaffee (bester
Kaffeesatz), Mulzkaffee, Feigen-
kaffee, Karlsbader Kaffeesatz*

*Spezialności: Kawa ekonomiczna
(najlep. zastep kawę), Kawa Stoda,
Kawa figowa, (domieszka)*

Näh. s. Ins. u. Zichor. Fabr. - Patrzozł.

Kakao
Warschau 124

Kalk, Wiener-Wapn. wiedeńsk.

**Vogel & Prenner
Nachf.
Dresden, Rosenstr. 88**

Spezialität:

Wiener Kalk

Spezialność:

Wapno wiedeńskie

**Kalkgrosshandlungen
Wapna hurtowe składy**

Gniewosów 484
Granica 484

Janów	452
Końskie	473
Kozienice	485
Plock	373
Szczekociny	557
Warschau	124
Wioszczowa	558, 559
Zwoleń	490

Kalkspat - Wapien krystal.

Skiby 469

Wilhelm Minner, Arnstadt i. Th.

Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt

**Kalksteinbrüche
Kamienia wapiennego kop.**
(siehe auch Kalkwerke)

Borek	449
Chorażyce	510
Chwaścice	461
Czeladź	241
Czarnów	464
Czyżów Szlachecki	518
Gozna	461
Grodziec	241
Heldwiżyn	569
Janów	464
Kamienna Góra	459
Kielce	467
Klucze	516
Kodrąb	514
Koniusza	510
Kopernia	537
Łosnice	455
Łychów	469
Męcimierz	540
Mierzwiączka	540
Mirów	455
Mojsza	469
Ogledów	456
Olkusz	517
Opoka	541
Piastrec	470
Pińczów	538
Piotrkowice	462
Podzamecze	469
Posłowice	469
Sitkówka	469
Skotnicka Góra	538
Sosnowice	246
Sroca Góra	455
Śródbarze	521
Stróża	521
Sułkowice	513
Tokarnia	469
Wąwolnica	542
Wierbka	517
Włostów	549
Wola Murowana	470
Wolica	470
Wysoka	248
Ząbkowice	248
Zerniki-Górne	451

Kalkwerke (-brennereien)
Wapienne zakłady
(siehe auch Kalksteinbrüche)

Bychawa	496
Bukownica	560
Chęciny	464
Czenstochau	286
Dobrzyń	387
Janów	464
Łęza	551
Łwanowice	510
Kadziedźnia	464

**Wessel's
Wandplatten - Fabrik
BONN**

**Einzigste Spezialität:
Glasirte Wandkacheln
.. Möbelkacheln ..**

**Jedyna specjalność:
Głazurowane kafele scien-
ne, kafele meblowe**

**Kaffeebrennereien
Kawy palarnie**
(siehe auch Kaffeeröstereien)
Warschau 123

Kaffeehäuser - Kawiarnie
fast in allen Städten - prawie w
każdym mieście

Kalisch	308
Łazy	241
Łopianka	355
Lublin	505
Magonia	519
Małogoszcz	462
Pilica	517
Radom	546
Sosnowice	246
Smoryń	561
Smotryszów	516
Starczyń	517
Suchowola	451
Sulejów	534
Warschau	124
Zawiercie	250

Wapno, Wapień, Cegła Kalk, Kalksteine, Ziegel J. Hempel

Chęciny, gub. Kielecka,
Pludy, gub. Warszawska,
Główne biuro Zentrale,
Chęciny, gub. Kielecka

Biurowe - Biuros:

Warszawa, Sienna 4
Lublin, Szopena 3

Kalk-Werke „Berta“

der Firma

N. DOBRZYŃSKI

Rudniki bei Czenstochau

Station der Wrsch.-Wien. Eisenb.

Näh. siehe Inserat Teil VI Seite 54

Zakład Wapienny „Berta“

N. DOBRZYŃSKIEGO

Rudniki

Stacja drogi żel. W.-W.

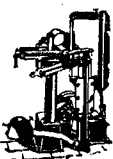
Szczec. put. ogł. Dział VI na str. 54

Kaltsägen

Pily do rznięcia na zimno

Oelmann & Gries

Kötzschenbroda 21, Sa.

Vertikal
wirkende
Kaltsägen
Columbo

und Werk-
zeugschleif-
maschinen

Na zimno pracujące pily
pionowe Columbo oraz
szlifiarki narzędzi

Kalziumkarbid - Karbid

A. Offenberg

Berliner Carbid-Vertrieb
Berlin N., Strassburgerstr. 11

Kammfabriken

Grzebieni fabryki

Czenstochau 286 |

Köbel 364 |

Warschau 124 |

Adrian & Rode m. b. H., Velbert, Rhld.

Stahlfrisiertkämme „Atilla“

Aluminiumfrisiertkämme „Edor“

Kammgarnspinnereien

Wetny czesank. przedsiębiornie

(siehe auch Spinnereien)

Lodz 221 |

Kammhandlungen

Grzebieni składy

(siehe auch Galanterie)

Warschau 124 |

Kanalisationsanlagen

Kanalizacyjne urządzenia

(siehe auch Gas)

Warschau 124 |

Kanalreinigungsgerätebau Narzędz. do czyszczenia kanał.

Ernst Petzold jun.

Chemnitz i. S.

Kanal-Reinigungs-
Gerätebau

Fabryka narzędzi do
czyszczenia kanałów

Kaolinwerke - Kaolin. zakł.

Sächs. Tonindustrie

Hugo Janetzky, Dresden-N. 6

Siehe Inserat unter Tonwerke

Kapok - Kapok

Kapok lose und
in Tüten
Steppdecken u. Kissen
Deutsche Kolonial-
Kapok-Werke, Rathenow
Kapok w opakowaniu i
bez. Koldrypiko-
wane i poduszki

Karabinerhakenfabriken Haków myśliwskich fabryki

Armin Heussgen, Mettmann
(Rhld.). - Näh s. Ins. Teil VI S. 206

Rich. Schubert, Velbert
D. R. G. M.

Karbolineum - Karbolineum

Alex Blancke, Leipzig

Siehe Inserat unter Teerprodukten

Karosserien - Karoserie

Voll & Ruhrbeck

Luxus-Karosserie

Charlottenburg

am Knie

Fraunhoferstrasse 18-19

Kartenregisterfabriken

Kartotek fabryki

Organisations-Gesell- schaft Braune m. b. H.

Fabrik

zeitgemässer Büro-Ausrüstungen

Bremen

Hamburg - Düsseldorf - Frank-
furt a. M. - Hannover - Magdeburg

Vertreter gesucht

Kartoffelfabrikate

Kartofflane wyroby

(siehe auch Stärke)

Nowy-Dwór 426 |

Okunin 426 |

Kartoffelflockenfabriken

Kartofflanych płatków fabr.

(siehe auch Kartoffeltrocknungs-
Betriebe)

Bocheniec 386 |

Goslawice 321 |

Kartoffelgrosshandlungen

Kartofli składy hurt.

in den meisten grösseren Orten
prawe w każdej większej
miejsowości

Leo von Przyłubski, Gut Konty,
Gem. Mikstał, Post u. Kreis Kutno

Kartoffeln,

Heu und Stroh

Engros - Export

Emil Fabian, Bromberg

Kartofli,

siana i słomy

eksport hurtowy

Johann Kuhlendahl

Essen-Ruhr

Speise- und Saat-Kartoffeln

Import und Export

Telegr.-Adr.: Jokuhlendahl.
Telephon-Anschl. 29, 89, 190 u. 191.

Kartofle do jedzenia i sadzenia

Import i eksport

Carl Swanke, Essen-Ruhr

Reichsbank-Girokonto
Telegr.-Adr.: Swanke-Essen

Kolonialwaren - Gross-handlung Futtermittel u. Getreide

Spec.: Kartoffel-Bin- u. Ausfuhr

Żyrowo-Konto w Banku Rzeczy
Adr. tel.: Swanke-Essen

Skład hurtowy towarów kolonialnych Pasza i zboże

Spec.: Kartoffel - Dowóz i wywóz

M. Schumann

Halle (Saale)

Kartoffeln und Kolonialwaren

Import — Export

Kartofle i towary kolonialne

Import — Export

Wwe. Louise Ritter

Kempen i. Posen Kartoffel-Export und Saatkartoffelgeschäft Stroh-Export

Gegründet 1870

Fernspr. Nr. 8 u. 23

Telegr.-Adr.: Kartoffelritter

Abraham Waldstein, Gnesen,
kauft Sämereien, Futtermittel,
Kartoffeln
verkauft künstliche Düngemittel

Karl Häbich

Ulm a. D.

Export — Import

Speise-, Fabrik- u. Saat-Kartoffeln

Eigene
Versuchskulturen

Telefon 708

Telegramm-Adresse:
Häbich Ulmlonau

ABC 5th edit. & other
codes used.

Kartoffeltrockn.-Betriebe Kartofli suszarnie

(siehe auch Kartoffelkloeken)

Jastków	497
Ląd	411
Nasutów	495
Samokleski	495
Zawiepryce	496

Kartonnagenfabriken Tekturowych wyrob. fabryki

Czenstochau	286
Grodzisk	252
Łódź	221
Sosnowiec	246
Warschau	124
Zawieccie	250

Jökel & Co., W.,

Berlin N. 31, Brunnenstr. 153
Spezialität für Juweliere und
Uhrmacher.

Specjaln. dla jubilerów i zegar-
mistrzów

Altmann & Friebe

Breslau VI

Posenerstr. 17—21.

Kartonnagen und Papier-
waren für Apotheken
Etiketten und Faltschachteln
Pharmazeutische Bedarfsartikel.

Wyroby tekturowe i pa-
perowe dla aptek.

Etykiety i puła składane
Przybory farmaceutyczne.

Kartonrahmen für Bilder Passepartouts

Fritz Krüger, Berlin S. 42
Fürstenstr. 8

Kartonnagenmaschinenfabr. Maszyn pudełkarskich fabr.

Warschau 124

Sächsische Cartonnagen-Maschinen AG.

Dresden - A. 16 Blasewitzerstr. 21

Spezialfabrik moderner
Maschinen für Kartonnagen-
maschinenfabriken, Buchbin-
dereien, Buchdruckereien
Sattlereien und Leder-
warenfabriken

Moderne Herstellungsver-
fahren für viereckige,
runde und fassonierte
Schachteln, Faltschach-
teln, Reiseartikel aus
Pappe und Leder

Hauptkatalog und Arbeitsmuster
unberechnet und postfrei

Specjalna fabryka nowo-
czesnych maszyn do fa-
brykacji wyrobów tek-
turowych, dla introligatorni,
drukarni, zakładów sio-
dlarskich i fabryk wyro-
bów skórzanych

Nowoczesny sposób fabry-
kowania pudeł czworo-
kątnych okrągłych, faso-
nowanych, pudeł sklada-
nych, przyborów podró-
żnych z tektury i skóry

Główny katalog i wzory bezpłatnie

Arthur Zetzsche

Hainichen i. Sa.

Neuzeit-Pappenschere

Deutsches Reichs-Patent
schneidet, biegt und schlitzt

Heftmaschinen

Nowoczesne nożyce do
tektury

patent Państwa Niemieckiego
kraja, zginają i przują
Spinarki drutowe

Käsefabriken u. -grosshdlg.
Sera fabr. i składy hurt.

Fritz Baum

Breslau I Carlstrasse 43

Näheres siehe Buttergrosshandlg.
Szczeg. patrz: Hurt. ski. masła

APEL & Co.

BRESLAU I

Fabrikation feiner
Weichkäse
Versand aller Käsesorten

Wyrób wyborowego
sera miękkiego
Dostawa wszelkich ga-
tunków sera

Josef Weiss, München

Ledererstr. 21

Allgäuer

Käse- und Butterhandlung
Telephon 21486/88

En gros :: En détail
Import - Export
Armeen - Lieferung

Józef Weiss

Monachjum, Ledererstr. 21

Algoński skład sera i masła
Telefon Nr. 21486/88

Sprzedaż hurtowa i detaliczna
Import i Eksport
Dostawca wojskowy

Katgut

Mater. do zeszywania ran

B. Braun, Melsungen

Steril-
Katgut-
Kuhn

Laminaria

Spezialfabrik
für sämtl. chirurgische
Näh-Materialien

Spezialna fabr. wszelkich
materiałów chirurgiczn.
do zeszywania ran

Chirurgische Nahtfaden - Faabrik

Ernst Scheffler, Zwota (Vogtl.)

Schefflers Katgut
'Marke Käncheruh'
hergestellt n. d. Forde-
rungen er. Lentz' u. Dr.
Laskemanns u. d. Verordn. d. Kaiserl.
Deutschen Gesundheitsamtes. Nicht ge-
brauchsferdig! Zur Weiterverarbeitung!
Fahrnde Marke - in Güte!

Kawiar - Kawior

Warschau 124

Kefir - Kefir

Lodz 221
Warschau 124

Kellereiartikel Piwniczne przybory

J.A. John, Akt.-Ges. Erfurt 6

Flaschenkellereianlagen,
Johns verzinkte eiserne
Flaschenkästen

Gustav Hilbert, G. m. b. H.
Stettin, Giesebrechtstr. 5

Keramik - Ceramika

Čmielów 518
Korwinów 294
Nowa Osada 560
Pruszków 429
Radom 546
Warschau 125
Wierzbnik 552 552

Kerzenfabriken - ŚwiecFabr.

Czenstochau 286
Kielce 467
Lublin 505
Warschau 125

Kesselbekohlungsanlagen Wegla nasypywaczki

Gnott & Köhler

Spezialfabrik für Transport-
anlagen, G. m. b. H.
Neuss a. Rheln

Näh. s. Inserat Transportanlagen
Blässe szczegóły patrz pod
„Transportanlagen“ (Urządzenia
Transportowe)

Kesselöfen - Piece kotłowe

Rankewerk G. m. b. H. Brühl, Bezirk Cöln

Näh. i. Ind. - u. Handelsanz. S. 31

Bl. szczegóły w dziale przemy-
słowo-handlowym na stronie 84

Kesselschmieden (-fabr.) Kotlarskie zakłady

Biala 251
Konin 322
Kutno 325
Lodz 221
Nowo-Radomsk. 515
Podtopole 561
Radom 546
Sosnowiec 246
Turek 420
Warschau 125

F. Ergang, Magdeburg
S. Ins. i. Ind. - u. Hand. - Anz. S. 170/71

Kettenfabriken (eiserne) łańcuchów (żelazn.) fabr.

Friedr. Boesner Augustenthal

b. Neuwied, Rheinpr.
Gegründet 1843 - Arb.-Zahl ca. 600
Spez. Ketten f. Landwirtschaft. u. In-
dustrie, Kranen- u. Schiffsketten

„Nephäst“ Kettenschmiede u. Bürstenfabrik G. m. b. H.

Abt.: Kettenschmiede
Oddz.: Kuźnia łańcuch.
LEIPZIG Dessauerstr. 7
Telephon 4124

Spezialität: Sicherheitshalfter-
kette „Nephäst“ (D. R. G. M.)
Die ges. gesch. Ringhalskette
(Halsbandketten für Rinder)
Spec.: Uzdatnicowe łańcuchy
bezpiceczeństwa „Nephäst“
(D. R. G. M.). Prawn. zastrz. pier-
ścieniowy łańcuch sztywny (łań-
cuchy dla bydła)

Keuperkohlen-Gruben Wegla brunatnego kopalnie

(siehe auch Braunkohle)

Bendusz 288
Ciagowice 241
Gohuchowice 241
Eazy 241
Nierada 242
Poreba 242
Zawiercie 250

Kieselguhr - Krzemkówa

Deutsche Moler A.-G. Berlin W 35

Schöneberger Ufer 13

Feste, spezifisch leichte (0,26
bis 0,9), hochporöse, feuer-
sichere, isolierende Voll-, Hohl-
Steine und Platten in ver-
schiedenen Abmessungen
Isoliermaterial f. alle Zwecke

Twarde, lekkie (cięż. gat. 0,26 do
0,9), o wielkiej porowatości, ognio-
trwałe, izolacyjne kamienie i płyty
pełne i dete wszelkich rozmiarów
Materiały izolacyjne do
wszelkich celów

Erzeugnisse

G. W.
Reye & Söhne
Hamburg
Kieselguhr-
Infusorenerde.
Brochüre
gratis

Kies- und Sandgewinnung
Żwir i piasek
 (siehe auch Sandgruben)

E.G.Hoenig, Danzig
Kies- u. Schotterwerke

Telephon 1972

Lieferant der Kgl. Eisenbahndirektion u. Militärbehörden

Käufer und Pächter von
 Kies- und Steingruben

Kopalnie żwiru i piasku
gruboziarnistego

Dostawca dla zarządu kolei
 państwowej oraz władz
 wojaskowych

Kupno i dzierżawa kopalni
 żwiru i kamienia

Kindernährmittel
Środki odżyw. dla dzieci

Dr. Volkmar Klopfer
Dresden - Leubnitz

Kinder-Nährmittel

Dr. Klopfers Kindermehl,
 Dr. Klopfers
 geröstete Kornflocken,
 Lecithin-Eiweiss,
 Dr. Klopfers **M a t e r n a**

Środki odżywcze dla
dzieci

Mączka dla dzieci
 d-ra Klopfera
Palona żytnia kasza
 d-ra Klopfera
Białko lecytynowe
M a t e r n a d-ra Klopfera

Kinderschusswaffen
Pistolety dzieciinne

Adrian & Rode m. b. H., Velbert. Rhld.
 Spezialität: Kinderpistolen.
 Spezialność: Pistolety dzieciinne

Kinderwagenfabriken
Wózki dzieciinne

Warschau 125

Hugo Müller
Zeit
 Kinderwagen-
 Fabrik
 Siehe Inserat im
 Ind.- und Han-
 dels-Anz. S. 112

Kinematogr. Ateliers
Kinematograficzne ateliers
 Warschau 125

Kinematogr. Bedarfsartikel
Kinematograf. przybory
 Warschau 125

Kinematographenbetriebe
Kinematografy

Czenstochau.....	286
Kielce.....	467
Lodz.....	221
Lublin.....	505
Pabianice.....	330
Petrikau.....	551
Radom.....	546
Siedlec.....	399
Warschau.....	125
Wloclawek.....	445
Zawiercie.....	250
Zduńska-Wola.....	405

Kinematogr.-(Films) Fabr.
Film kinematogr. fabryki
 Warschau 125

Optisch - Mechanische
Industrie-Anstalt
Hugo Meyer & Co.
Görlitz

Spezial-Objektive für Kino-
 Aufnahmen u. Wiedergabe
 Kinon F: 2,5, Trioplan F: 3
 Kondensatoren

Spezialne obiektywy do zdjęć
 kinematograficznych i do
 projektowania
 Kinon F: 2,5, Trioplan F: 3
 Kondensatory

Kirchliche Kunst
Kościelne wyroby artyst.

Sandomierz.....	548
Warschau.....	125

Schmidt & Heckner, Köln
 Heiligenstatuen in Gussmasse,
 Holz, Terracotta u. Stein. Gold-
 Silber- u. Holzkreuze, Weilkessel,
 Lampen und alle Decorationen.
 Statuetki Świętych z masy lanej,
 drzewca, terakoty i kamienia. Krzy-
 że ze złota, srebra i drzewca, kropiel-
 nica, lampy i dewoc. wszelk. rodz.

Arnold Künne, Altena i. W.
 Silber, versilberte und vergoldete
 Kirchengefässe, Silberwaren jeder Art.
 Neusilber- und versilberte Waren.
 Kelch, Monstranzen, Crucifixe.

Max Altschäffl
München

Karlstrasse 52

Kirchenparamente
und Vereinsfähnen

Przyrządy kościelne
i chorągwie brackie

Gesellschaft für
Christliche Kunst

München

Karlstrasse 6

Obrazki Świętych
Pocztówki religijne
Obrazy ścienne

::

Uprasza się o ładanie wzorów.

Kistenbeschläge
Okucia do skrzyń
J.D.Geck, Altroggenrahmede
 Kisten- und
 Muschetgriffe und Überfallen.

Kistenfabr. - Skrzyń fabryki
 Lodz 221
 Warschau 125

Kittfabriken - Kitu fabryki
 Warschau 125

Klaviaturenfabriken
Klawiatur fortepianow.fabr.
 Kalisch 308

Klavierfabr. u. -handlungen
Pjanin fabr. i składy
 (siehe auch Pianofortefabr.)
 Warschau 125

Kläranlagen - Klarownie
Alfred Vogelsang, Dresden
 Klärung, f. j. Art Schmutzwasser.
 Oczyszcz. dla wod kanał. wszelk. rodz.

Hermann Liebold
Dresden-A. 1

Biologische und mechanische Kläranlagen für Fabriken, Wohnhäuser, ganze Gemeinden und Städte
Ia Referenzen

Biologiczne i mechaniczne klarownie dla fabryk, mieszkań, całych gmin i miast
Pierwszorzędne referencje

Klebstofffabriken
Kleju fabryki

H.Th.Böhme Akt.-Ges.
Chemnitz I. Sa.

Klebstoff für Kartonnagen und Schuhfabriken. Ersatz für Harzleim für Papierfabriken
Kleje dla fabryk obuwia i wyrobów teksturyjnych. Surowca leżu żywicznego dla fabryk papieru

Kleesamen - Konicz. nasienie

Albert Kuh, Breslau V

Getreide, Mehl, Futtermittel, Hülsenfrüchte, Saaten
Telegr.-Adr.: Albert Kuh

Zboże, mąka, pasze, owoce strączkowe, nasiona
Adr. telegr.: Albert Kuh

Kleiderbügelfabriken
Wieszaków fabryki

Max Jonas, Berlin S.42, Ritterstr.88
Patent - Kleiderbügelfabrik
Hosenstrecke, Hosenpresser.
Przyrz. do wyciąg. i prasow. spoźni

Kleiderschränke
Szafy do ubrań

Otto Brückner, Chemnitz
Fabrik für Eisenarbeiten
Eiserne Möbel

Kleieggrosshandlungen
Otrąb handle hurtowe
(siehe auch Futtermittel)

Grajewo.....	417
Kalisch.....	308
Lenzycza.....	332

Kary & Gerson
Breslau I

Kleie, Oelkuchen, Getreide, Mehl

Gustav Suffrian, Leipzig 10
kauft Kleie und Biertreber.

Albert Kuh, Breslau V

Getreide, Mehl, Futtermittel, Hülsenfrüchte, Saaten
Telegr.-Adr.: Albert Kuh

Zboże, mąka, pasze, owoce strączkowe, nasiona
Adr. telegr.: Albert Kuh

Speiser & Co.
Danzig

Dampf- und Wassermühle
Getreide- und Futtermittel-Grosshandlung
Spez.: Griesmehle, Mais

Kleinbahnbau
Kolejek budowa

Warschau 125

Klempnereien
Blacharskie zakłady

fast in allen Grösseren Orten
prawie w każdej większej miejscowości

Klischees - Klisze
(siehe auch Xylographen)

Loz 221
Warschau 126

Klosettanlagen u. -Fabriken
Klozetów urządz. i fabryki

F. Arth. Schilbach
Klosettfabrik
Leipzig 20, Davidstr. 11

Freistehende Wasser- und Trocken-Klosetts sowie Einsätze Spülkästen Bade-Einricht. Katalog frei

Fabryka klozetów
Nie przymocowane
Klosetta i urządzenia
kapielowe - Katalogi bezpłatnie

Klosettpülkästen
Rezerwoary do płuk. klozet.

Rankewerk G. m. b. H.
Brühl, Bezirk Cöln

Näh. i. Ind.-u. Handelsanz. S. 34

Bł. szczegóły w dziale przemysłowo-handlowym na stronie 34

Knallkorken - Kapiszony

W. Blumberg & Co.
Zündwaren-Fabrik
Wewelinghoven (Rhld.)

Amores, Knallkorken für Schreckschusspistolen
Zapalniki. Kapiszony do pistoletów postrachowych

Knochen u. Hadern
Kości i gałgany
(siehe auch Lumpen)

Radom 546

Knochenbrenn. und Mühlen
Kości palarnie i młyny

Grabów 381
Hiedzyrzec 388
Ostrow 368
Zacisze 434

Knopffabriken
Guzików fabryki

Biala 251
Czestochau 286
Loz 221
Luberaetz 262
Nowe Miasto 376
Nowo Minsk 365
Nowo Radomsk 515
Pruszków 429
Sochocin 377
Stryków 225
Szydowiec 481
Warschau 126
Wielun 439
Wladyslawow 323

J.C. Maedicke
Berlin C., Spandauerstr. 21

Hofl. S. Maj. d. Kais. u. Königs
Knopf- und Militäreffekt-Fabrik
Fabryka guzików i przyborów wojskowych

Perlmutterknöpfe
für alle Zwecke
liefert zu billigsten Preisen

Paul Saalfeld
Berlin C. 2
Grosse Präsidentenstrasse 8

Guziki z masy perłowej
do każdego celu
dostarczam po cenach najniższych

C. A. Weidmüller
CHEMNITZ

Druck-, Perlmutter-, Steinnuss-Knöpfe
Zatrząski, guziki z maszy perłowej i orzecha kamiennego

Eduard Riedel

Mechanische Knopffabriken
Görlitz

Feinste Wäscheknöpfe, Tricotagen-Knöpfe
Najlepsze guziki do bielizny
Guziki do trykotaży

Koh-i-noor Druckknöpfe

Druckknöpfe zum Anwählen, Einmieten und Durchstecken, Druckknöpfe auf Band
Junggesellen-Knöpfe
„Lord“, „Cosmos“, „Otello“, Lösbare Hosenknöpfe, „Tari“, Kragen- u. Manschettenknöpfe
Nadlerwaren aller Art, Haken u. Augen, Musterklammern, Splinter, Stoffknopfbestandteile, Knopfmaschinen, „Weko“
Mode- und Besatzknöpfe, Heeresbedarfartikel etc.
Siehe Inserat Teil VI Seite 59

Waldes & Ko.

Prag-
Wrschowitz,
Dresden,
Warschau.

Waldes i S-ka

Praga-
Wrszowiec,
Drezno,
Warszawa.

Zatrząski do przyszywiania, nitowania oraz przymocowania, Zatrząski na taśmnie,
Guziki kawalerskie, „Lord“, „Cosmos“, „Otello“, Koszeczne guziki do spodni „Tari“, Spinki do kombinezyków i mankietów.

Wszelkie wyroby iglarskie, Haczyki i haftki, klamki do wzorów, kolki, części do guzików obciążonych materjałem, maszyny guzikowe, „Weko“ modne guziki damskie, artykuły wojskowe i t. d.

R. Conrad Nachf.
Schweidnitz i. Schles.

M-tall-Hosenknöpfe (Automat-Hosenknöpfe), Schnallen, Hosenhaken, Garderobekettchen

Knopfgrosshandlungen
Guzików hurtowe składy

Warschau..... 126

Kochanlagen – Kuchnie

DEMMEWERK
EISENACH

KOCHANLAGEN

JEDER ART

für **KOHL, DAMPF, GAS**

von kleinsten Haushaltungs-herd bis zum grössten Bedarf

für **Massenspeisung**

Feldküchen, Etappenkessel, Speisenträger, Kochlisten, Brot- und Backofen für Truppenspeisung

URZADZENIA PIECOWE

wszelkiego rodzaju

na parę, węgiel i gaz

od najmniejszej kuchni domowej do największych pieców

do użytku masowego

kuchnie polowe, kotły woj-skowe, skrzynki do gotowania, piece piekarskie i do pieczenia do

użytku wojskowego

Koch- und Heizapparate
Maszynki do gotow. i ogrzew.

Warschau..... 126

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Spezialfabrik für Löt-, Heiz- u. Koch-apparate, Spiritus-Gaskocher „Norma“, Petroleum-Gaskocher „Juwel“
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Spezialna fabryka aparatów do spajania, ogrzewania i gotowania, maszyny spirytusowych „Norma“ oraz maszynek naftowo-gazowych „Juwel“
Patrz ogłoszenie na widoku Lodzi

Therma

Gesellschaft mit beschränkter Haftung

München

Spezial-Fabrik elektrischer Heiz- und Koch-Apparate
Spezialna fabryka piecyków i kuchenek elektrycznych

Kochherde u. Kochmaschinen
Piece kuch. i maszynki do got.

Rankewerk G. m. b. H.

Brühl, Bezirk Cöln

Nah. i. Ind. u. Handelsanz. S. 31

Bl. szczegóły w dziele przemysłowo-handlowym na stronie 34

Kofferrfabr. – Kufrow fabryki

Warschau..... 126

Carl Sauerbrey
Gera (Herzogt. Gotha)

Spezialität:
Bügel- und Kuppe-Koffer
Musterkoffer

Spezialność: Kufry palatkowe i Kufry podróżne
Kufry do wzorów

Kognakbrennereien
Koniaku, fabryki

(siehe auch Brennereien)
Warschau..... 126

Roedel & Vetter

G. m. b. H. Berlin O 27
Cognac-Brennerei

liefern gute Deutsche Cognacs,
Weindestillate :: Cognac-Verschnitt

Kohlengrosshandlungen
Węgla składy hurtowe

Benzin	240
Charznica	510
Czenstochau	286
Czerwonka	413
Grodzisk	252
Kalisch	308
Kielce	467
Kolo	317
Konin	321
Konstantynów	340
Kutno	325
Lenzyca	382
Lodz	221
Lowicz	350, 351
Mława	357
Nieszawa	361
Nowe Chojny	340
Plock	373
Siedle	399
Slupce	412
Sochaczew	414
Sosnowice	246

Warschau	126
Wieruszów	439
Włocławek	445
Zduńska-Wola	404
Zgierz	344

A.O.Teschich & Co.

Inhaber: A.O.Teschich & P.Kessler

LODZ
Widzewskastr. 63

**Asphalt- und
Dachpappen-Fabrik
Kohlen-Handlung**

**Fabryka Asfaltu i
Tektury Smolowcowej
Skład węgla**

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau. Ag. u. Handelsls.**

Siegfried Silberstein

G. m. b. H.

Kattowitz O.-S.

Gross-Handlung

in

**Kohle, Koks, Briketts,
Zement und Kalk**

Eduard Steinitz & Co.

gegründet 1876

**Kohlen-, Koks- und
Brikett-Grosshandel
Kattowitz O.-Schl.**

Fabig & Kühn

G. m. b. H.

Waldenburg-Schlesien

Telephon Nr. 32 und 147

Telegr.-Adr.: Fabighühn

**Ober- und Niederschlesische
Steinkohlen, Schmelzkohlen,
Koks, Briketts, Zement u. Kalk**

**Górno- i dolnoślązki węgiel
kamienny, węgiel kowalski,
koks, brykiety, cement i wapno**

S. Walczik

Mysłowitz O.-S.

**Kohlen, Koks engros
Węgiel, koks hurtowo**

**Kohlenruben
Węglu kopalnie**

(s. auch Steinkohlen, Braunkohlen)

Dąbrowa Górnicza	454
Golonóg	455
Niemce	455
Poręba	242

**Kohlenstaubindustrie
Miał węglany**

C. Decken, Lippoldsberg

Station: Bodenfelde

Spezialität:

**Holz-, Koks- u. Steinkohlen-
staub. Holzkohlen u. Holz-
kohlenbriketts für Giessereien**

**Kohlepapierfabriken
Papieru węglowego fabr.**

Chemi-Techno-Kompanie Dresden-A.

M. D. Farbbänder

Kohlenpapier

**Taśmy do maszyn do pisania
Papier węglowy**

**Koksgrosshandlungen
Koksu składy hurtowe**

(siehe auch Kohlen)

Ostrowiec	520
Warschau	126

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag.-u. Handelsls.**

**Koks- und Kohlenbrecher
Rozdrabniacze węgla i koksu**

**C. EITL, Stuttgart
Rosenbergstr. 29-33**

Näh. siehe Inser. in Teil VI Seite 126

**Kolonial- u. Spezereiwaren
Kolonialne towary**

fast in allen Orten
prawy w każdej miejscowości

**Kolonialwarengesch.-Einr. u.
-Bedarf - Sklepów kolonial-
nych urządzenie i przyb.**

Frigola & Co.

Breslau

Bohrauer-Strasse 7

**Kaffeeverkaufsapparate in den
verschiedensten Ausführungen,
auch aus Majolika. Messapparate
für Essig, Öl, Petroleum. Kaffee-
brenner, Wagen, Schaufenster-
einrichtungen, Kellereimasch. usw.**

**Aparaty do sprzelawania kawy
w każdym wykonaniu, jak rów-
nież majolikowe przyrządy do
mierzenia octu, oleju, nafty.
Piecyki do palenia kawy, wagi,
urządzenia okien wystawowych,
maszyny piwniczne itd.**

**Kolonialwarengrosshandlg.
Kolonialnych tow. hurt. skł.**

Czenstochau	286
Sosnowice	248
Warschau	126
Włocławek	445

J. Starke, Czenstochau

**N. Cukierman, Sosnowice
Polna 7**

**Noe Fels, Warschau
Tearda 4**

**St. Sniżyk, Warschau
N. s. l. T. V. I. S. 106 - P. ogl. Dz. VI str. 106**

**Herm. Schwarzstein, Warschau
N. s. l. u. Agent. - P. ogl. p. Domij agent.**

Warschauer Import-Gesellschaft

**Verkaufs- u. Kellerräume: Nowywiat 65
neben Offiziers-Kasino (Fernspr. 50 39)**

**Erstl. Handelshaus für Engros-
Detail- u. Kommissionsverk. von
Kolonialwaren u. Lebensmitteln,
Wein, Bier, Präparat., Konsum-
ersatz, Seife usw. Import-Export**

Wertheim

**Warschau - Warszawa
Królewska 16 - Dzika 22**

N. s. l. T. V. I. S. 219 - P. ogl. Dz. VI str. 219

L. STERN

Włocławek

**Kolonialwaren-Handlung
engros
Getreide- und Salzmühle**

**Hurtowa sprzedaż towarów
kolonialnych.
Młyn zbożowy i solny**

S. Purman

Włocławek

Kolonialwaren - Engros-geschäft:
Zucker, Kolonialwaren u. andere
verschiedene Artikel

Importacja kolonialna, skład
cukru, słodzi i innych artykułów.

J. Kosterlitz, Berlin O. 27

Krautstr. 45 - Geprüft 1808
Zucker u. Süßgroßhandlung, Landes-
produkte, Kolonialwaren, Konserven,
Mühlenfabrikat

Importacja skład cukru i soli, płodów
ziemnych, towarów kolonialnych, kon-
serw i produktów młynarskich

Gebrüder Sielmann Danzig

Engrospr. - Telefon: 3061 u. 3174

Nahrungsmittelgross-
handlung, Kolonial-
waren, Mehl u. Futter-
mittel en gros

Hurtowy skład Srod-
ków spożywczych, ko-
lonialnych, mąki
i paszy

Deutsche Handels-Gesellschaft Schleppegrell & Co. Leipzig

Telegramm-Adr.: Deutschhandel
Fernsprecher: 20175

kauft und verkauft, auch nach
Russ.-Polen,
grosse Posten in allen

Lebensmitteln und
Kolonialwaren

Niemieckie Towarzystwo
Handlowe
Schleppegrell & Co.
Leipzig

Adres dla poczty: Deutschhandel
Telefon: 20175

Kupuje i sprzedaje hurtowo
do Królestwa Polskiego arty-
kuły spożywcze i towary
kolonialne

Raupach & Wuttge

Breslau 3

Neue Traupenstrasse 11
Kolonialwaren, Landespro-
dukte und Mühlenfabrikate
Grosshandlung
Fernsprecher Nr. 4886

Wolfsohn & Ehrlich

Breslau

Karlstrasse 30

Langjährige leistungsfähige
Lieferanten nach Polen in:

Kolonialwaren
Speisesalz
techn. Drogen, Farben
Firnisse, Lacke
Schlemmkreide

Spezialitäten

Hartmann & Napp
Okeubach a. Main

Safran, Vanille - Import, Export.
Szafran, wanilia - Import, Eksp.

Kommissionsgeschäfte

Komisowe domy

(siehe auch Agenturen)

Lodz..... 223
Rawa..... 385
Warschau..... 128

Jan Teodorowicz
Lublin, Kollataja 5
Näh. s. Ins. unter Agenturgeschäfte.
Patrz ogl. p. Domy agenturowe

S. Lipski

Thorn

Gegr. 1872

Kommission Spedition

Holz Getreide

Kompassfabriken
Kompassów fabryki

Warschau..... 128

Kondens. Milch - Mleko kond.

Deutsche Milchwerke Zwingenberg (Hessen)

Spezialität:

Kondensierte Kinder-
milch u. kondensierte
Milchnährmittel

Spezialność:

Mleko kondensowane
dla dzieci i konden-
sowane artykuły spo-
żywcze z mleka

Kondenstöpfe - Odwadniacze

SCHUMANN & CO.

Spezialfabrik
für Dampf-Armaturen
Metall - Spezialgiesserei
LEIPZIG 35 - PLAGWITZ
Siehe Inserat und Armaturenfabr.
Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Konditoreien und Cafés

Cukiernie i kawiarnie

fast in jeder Stadt
prawie w każdym mieście

S. Brunies

Inh. August Jacobi

Hofkonditorei und Café

Breslau

Junkernstrasse 1-3

Gegr. 1854 - Tel. 547 - Ps. 3871

Spezialitäten:

Friedrichsdorfer Zwieback -
Eiscreme und -speisen - Tee-
und Kaffegebäck - Torten in
jeder Ausführung - Grösstes
Bestellungs- und Versand-
geschäft am Platz - Versand
nach ausserhalb unter Ga-
rantie guter Ankunft - Kon-
fitürenfabrik

Spezialność:

Sucharki Friedrichsdorfskie
Lody i krem mrożony oraz
herbatniki i pieczywo do
kawcy - Torty w każdym
wykonaniu - Największa
cukiernia na mieście - Prze-
syłanie obstarunków do in-
nych miast pod gwarancją
dobrego przybycia - Fabryka
czekoladek

Lothar Wende**Konditorei**

und

Café**Breslau**

Ohlauerstr. 74

Tel. 1715

und

Junkernstr. 8

Tel. 1919

Spezialität:

Feine Backwaren

Torten

Dessert

Baumkuchen

Eis usw.

Altrenommiertes

und grösstes Versand-
geschäft

Spezialność:

Wyborowe pieczywo

Torty

Ciastka

deserowe

Lody itd.

Znana i największa
firma tej branży**Konditoreibedarfsartikel**
Cukiernicze przybory**Th. Franz & Co.**
Halle a. S.Gegr. 1882 - Vielfach prämiert
Leistungsfähige, renommierte Fa-
brik von Backpulver, Essenzen,
Farben f. Genussmittel, Bäckerei-
und Konditorei-Bedarfsartikeln,
Kochkunst, Spezialitäten usw.**Konfektion für Damen**
Konfekcja damskafast in jeder Stadt
prawie w każdym mieście
(siehe auch Schneider für Damen)**Julius Miller****Breslau****Schweidnitzerstr. 37****Elegante Damen-Kleidung**Mass-Anfertigung nach den
neuesten Modellen in eigen-
en Werkstätten.**Fertige Mäntel, Blusen, Hüte****Eleganckie ubiory damskie**Wykonanie na miarę, po-
dług najnowszych modeli
we własnych pracowniach**Gotowe bluzki, okrycia**
i kapelusze**Gebr. Faerber****Königsberg in Pr.****Kaiser Wilhelmplatz****Damenkleidung - Mode-**
salon -> Pelzwaren**Konfekcja damska - Salon**
mód - Futra**Konfektion für Herren**
Konfekcja męskafast in jeder Stadt
prawie w każdym mieście
(siehe auch Schneider für Herren)**Arnold**
Karfunkelstein

Inhaber

Knobloch & Rosenmann**Breslau XI****Büttnerstr. 28/31****Herren- und Knaben-**
Kleiderfabrik

Gegr. 1895 Tel. 1510 u. 1525

Eigene Grossbetriebswerk-
stätten**Fabryka ubiorów mę-**
skich i dzieciennychZałożona w 1895 roku
Telefon Nr. 1510 i 1525

Własne wielkie pracownie

Konfektion für Knaben
Konfekcja dla chłopcówfast in jeder grösseren Stadt
prawie w każdym większym mieście**Robert Seeger & Co., G. m. b. H.**
Aalen (Württ.).Mech. fabryka trykotaży i
fabryka dzianych ubrań
dla chłopców, dziane ubrania
dla panów i sportowe damskie
trykoty reformowane.
Poszukuje się przedstawicieli.**Arnold Karfunkelstein**

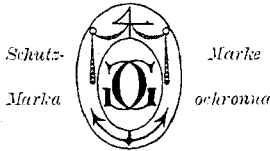
Breslau XI

Büttnerstrasse 28/31Herren- u. Knaben-Kleiderfabrik
(Siehe auch Konfektion f. Herren)Fabr. ubiorów męskich i dzieciennych
Patrz również: Konfekcja męska**Konservenfabr. - Kons. fabr.**Struga 431
Warschau 130**A.-G. f. v. Kartoffelfabrikat.**
Abt. Konservenfabrik Birnbaum
Birnbaum (Bez. Posen).

S. Fruchtkons. - Patrz pod Kons. obroc.

Hoflieferant
Julius Roever K. - G.
Konservenfabrik
Braunschweig

Fabryka konserw
Dostawca Dworu

Süddeutsche Konserven-
u. Marmeladenfabrik
J. G. Goppelt
Heilbronn a. N.

Zweigfab. Stuttgart-Feuerbach

Fleisch-, Obst-
u. Gemüse-Konserven,
Dörrgemüse, Frucht-
säfte, Marmeladen
Kaffeessurrogate

Konserwy mięsne,
z owoców i jarzyn,
suszone warzywa,
soki owocowe, marmo-
lady, surrogaty kawy

Konservengläserfabriken
Szkła do konserw

H. Schmidt & Co.
DRESDEN-N. 6

Sachsglas,
neuestes, bestes
Konservenglas,
**Hohl- und
Pressglas**

Sachsglas,
najnowsze i najlepsze szkła
do konserw,
Szkło dęte i prasowane

**Stralauer
Glashütte**
A.-G.
Berlin-Stralau.

J. WECK, Oeflingen O 19
siehe nebenstehende Spalte

**Konservengrosshandlungen
Konserw hurtowe składy**
Warschau 130

Konsumvereine - Stow. Spoż.
in sehr vielen Orten
w wielu miejscowościach

**Kontorschränke (eiserne)
Szafy ogniotrwale dla kan-
torów (żelazne)**
otto Brückner, Chemnitz
Fabrik für Eisenarbeiten.
Eiserne Möbel

Kontrollmarken - Kontram.
Emil Deschler, Augsburg.
100 Arbeiter. S. Ins. aut. Schilderfabr.
100 robotników. P. ogł. pod Sztyld. fabr.

**Korbmacherbedarfsartikel
Koszykarskie przybory**
Warschau 130
J. Fajerstein, Warschau,
Twarda 21. S. Ins. aut. Stuhlfabrikfabr.

M. Adolph Loeser
Leipzig
Windmühlenstr. 24

**Korbwarenfabriken
Koszyków fabryki**
Lodz 224
Siedlee 400
Warschau 130
Wloclawek 445

Rosberg & Zscheile
Korbfabrik
Freiberg i. Sachsen
Gegr. 1882
Einkauf von Weiden
und Korbwaren aller
Art

Fabryka koszów
Założ. w r. 1882
Kupno łożyny i wszel-
kich wyrobów koszy-
karskich

Zum

Konservieren

von Nahrungsmitteln im
Haushalt sind in erster
Linie die seit Jahrzehnten
glänzend bewährten dauer-
haften und deshalb billigen

**Konservengläser
Sterilisiergeräte
Saftgewinner**

WECK

geeignet.

Ausführliche Beschreibung und
Preisliste unberechnet.

J. Weck, Oeflingen O 19
G. m. b. H. Baden, Deutschland.

Do

konserwowania

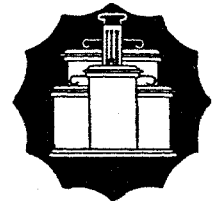
artykułów spożywczych w
gospodarstwie nadają się
najlepiej trwałe i dlatego
tanie

**Szkła do konserw
Przyrządy do stery-
lizowania
Prasy do soków**

WECK

od wielu lat skutecznie
stosowane

Szczegółowe opisy i cenniki
bezpłatnie

Korkenfabrik - Korków fabr.

Lodz 224 - Siedlce 400
 Warszawa 130
 Wolomin-Wiktoryn 483

J.C. Lürssen

Delmenhorst

(Oldenburg)

Älteste und grösste Delmenhorster

Korkenfabrik
Import von Korken

Najstarsza i największa delmenhorską
Fabryka Korków
Import korków

Sauter & Greber

Korkenfabrik

Dermbach (Thür.)

Fabrikation
 aller Arten Flaschen-
 u. Fasskorken, Loch-
 korken, Scheiben,
 Ringe, Kugeln usw.
 und Kunst-Kork-
 Artikel

Korkholz - Drzewo korkowe
 Warszawa 130

Korsettfabr. u. -handlungen

Gorsetów fabr. i składy

Czenstochau 289 - Lodz 224
 Sosnowice .. 246 - Warszawa .. 130
 Wloclawek. 445 - Zgierz 344

Korsettfurnitur. u. -zutaten

Gorsciarskie przybory

P. Pavé

Warschau - Warszawa

Senatorska 32
 (Tel. 55-86, 297-51)

Engros-Lager von
Korsettzutaten

Hurtowy skład ma-
terjałów i przybo-
rów do gorsetów

Filialen: - Filje:
Petersburg, Sadowa 31
Odessa, Passage

Otto Trier Nacht.

Inhaber Max Aberbach

Hamburg 36

Telegr. - Adresse:
TrierHamburgMerkurhof
 Tel.: Gr. I. 196

Korsettdrelle

Satindrelle

Batiste

glatt und brochiert. Neueste
Dessins in Baumwolle und
Seide

Tricots

für Korsetts in Baumwolle
und Seide

Sergebänder

Gummibänder

Litzen, Spitzen

Stickereien

in Baumwolle und Seide

Korsettstahl

Federn

Blanchets

lackiert und überzogen

Echtes Walfischbein, Horn-
fischbein und Imitation - Alle
nötigen Hilfsmaschinen

Drellehy gorsetowe

Drellehy satynowe

Batysty
gładkie i wzorzyste. Najnowsze
desenie w materiałach bawełnia-
nych i jedwabnych

Trykoty
bawełniane i jedwabne na gorsety

Wstążki szarszowe

Wstążki gumowe

Taśmy, Koronki

Hafty

bawełniane i jedwabne

Stalki do gorsetów

Pióra

Blanchety

lakierowane i obciagane

Prawdziwe fiszbiny rogowe i
imitacje - Wszelkie maszyny
pomocnicze

Kosmetische Präparate

Kosmetyczne pracownice

Lodz 224
 Warszawa 131

Kranenfabriken

Dźwigi obrotowe

Karl Haefele & Co.

Königsberg i.Pr.

Näheres siehe Branche Eisen-
konstruktionen
Blizsze szczegóły p. Konstrukcje
żelazne

Krankenhaus-Einrichtungen

und -Bedarfsartikel

Szpitali urządz. i przybory

Lodz 224
 Warszawa 131

Gebrüder Bandekow

Berlin SW 61

Krankenpflege-Artikel, Tropf-
apparate „Ein Samariter“
Artykuły do pielęgnowania
chorych, Kropplomierz „Ein
Samariter“

Adolf Schmidt

Berlin N 24, Linienstr. 148

Spezialfabrik
für eiserne Krankenhaushausmittel u.
Hospitalbedarf, Krankentragen
Spezialna fabryka
żelaznych mebli i potrzeb szpital-
nych oraz noszy dla chorych

Rich. Restetzky

Breslau 2, Neudorfstrasse 33

B. Braun, Melsungen

Steril-

Katgut-

Kuhn

Laminaria

Spezialfabrik
für sämtl. chirurgische
Näh-Materialien

Spezialna fabr. wszelkich
materialów chirurgiczn.
do zeszywania rau

Bernhard Fuchs, Posen, Fried-
richstr. 1. S.L.Indu.Hand.-Anz. S.259

Kränzefabr. - Wieńców fabr.

Warschau 113

Krawattenfabriken
Krawatów fabryki

Lodz 224
Warschau 181

Kreidewerke
Kredy kopalnie

Antonin 451

Kriegsversicherungen
Ubezpieczenia wojenne

Sams, Goldschmidt, Hamburg.
Siehe im *Inn- u. Handelsanz* Seite 10

Kronleuchterfabriken
Żyrandoli fabryki

Warschau 181

Küchengeräte
Naczynia kuchenne

(s. auch Haus- und Küchengeräte)
Warschau 181

Kühl- und Gefrieranlagen
Chłodnie

Burmeister & Weiss
G. Bilger & Co.

G. m. b. H.

Frankfurt a. M.
Wien :: Berlin

Spezialfabrik
für moderne

Kühl- u. Gefrier-
:: Anlagen ::
sämtlicher Systeme

Spezialna fabryka
nowoczesnych
chłodni i urządzeń do
mrożenia wszelkich
systemów

Gesellschaft für Linde's
Eismaschinen Akt.-Ges.
Wiesbaden

Eis- u. Kühlmaschinen
Łodziaraki i chłodownie

Kulturtechniker
Melioracje rolne

(s. auch Landw. Meliorationsbüros)
Czenstochau 289
Wloclawek 445

Kunstanstalten (graphische)
Artystyczne (graficz.) zakł.
(siehe auch Litographien)

Warschau 181

Kunst- u. Schulbilder-
verlag
F. E. Wachsmuth
Leipzig

Fernspr. 4273 :: Kreuzstr. 3

Kunstdruck-
und Verlags-Anstalt
Wezel & Naumann A.-G.
LEIPZIG

Sonderanfertigungen

in
Reklame-Plakaten
Gestanzten Stehplakaten
Kalendern, Prospekten
Katalog-Umschlägen
Etiketten usw.

Faltschachteln u. Packungen
für alle Branchen

:: Stets Neuheiten! ::

Abteilung Kunstverlag:

Wandbilder
Postkarten

in der neuen anverreichten

Wasser- Pastell- Manier

Emil Pinkau
Aktien-Gesellschaft
Leipzig

Fabrik graphischer Erzeugnisse in allen Druckarten

Postkarten — Plakate
Kataloge — Reklameartikel
Bilderreproduktionen
Verlag in Genrekarten

Hans Kohler & Co.
München

Nymphenburgerstrasse 31
Spezialität: Vierfarbendruck
Spezialn.: Druckzweckfarbdruck

Kunstanstalten und -Verlag
Artyst. zakł. i wydawnictwa

J. BARUCH

BERLIN W, Motzstr. 63
Kunstblätter, Landschaften,
Genre, Blumen, auch oral-
gerahmt

Ryciny artystyczne, krajobrazy,
kiviaty, obrazy rodzajowe, rō-
nie: w ramkach oryginalnych

Wezel & Naumann A.-G.
Leipzig, s. die Anzeige unter Kunst-
anstalten (graphische)

Hans Kohler & Co.
München

Nymphenburgerstrasse 31
Spezialität: Vierfarbendruck
Spezialn.: Druckzweckfarbdruck

Kunstbaumwolle
Bawelna sztuczna

Rheinische
Baumwoll-Bleicherei G.m.b.H.
Neuss a. Rh.

Nitrbaumwolle u. Kunst-
baumwolle — Tel.-Adr.: Nitr-
wolle Neuss-Rhein
Bawelna do nitrowania i
bawelna sztuczna

Kunstgewerbl. Gegenstände
Artystycz.-rzemieśl. wyr.
Warschau 141

Ludwig Stöckelhuber
Kunst- und Metallgiesserei
Artystyczna odlewnia metali
Köln-Lindenthal

Näheres unter Bronzgießereien
Szczegóły patrz odlewnie bronzu

Kunsthandlungen
Sztuki dzieł składy

Lodz 224
Warschau 131
Abegutnajer, Warschau, Sto-Krzy-
ska 35. Näh. s. Ins. unt. Antiqu.-Hälg.

Kunstlederfabriken
Skóry sztucznej fabryki

Deutsche Kunstleder-
Aktien-Gesellschaft
Röfritz bei Coswig i. Sa.

Zweites Werk:

Gummersbach, Rhld.
Kunstlederfabriken
Carl Bockhacker G.m.b.H.

Spezialitäten:

Lederimitationen; „Granitol“-
und „Saxonia-Lelnen“, „Vik-
toria“-Leder, Schmaschen-
gewebe, Schmaschenleder,
Imitationen von: Englisch Leder,
Spallleder, Ecrasé u. Copsaffian,
Ledertuche

Spezialność:

Imitacje skóry; „Granitol“- i
„Saxonia-Lelnen“, skóra
„Viktoria“, Schmaschenge-
webe, Schmaschenleder, Imita-
cje skóry angielskiej, skóry
łuszczonej, Ecrasé i Copsaffian,
ścierki skórzane

Kunstschmieden
Kuznie artystyczne

Alex Herman G. m. b. H.
Berlin N 20, Pankstr. 29

Kunstseide u. Kunstseiden-
zwirnereien – Jedw. sztucz.
i niciarnie jedwab. sztucz.

Mijaczów 242
Tomaschow 259
Wilanów 388

Kunstseiden-Zwirnerei
und Färberei

Amann & Söhne
Bönnigheim (Württbg.)

Kunstseidenzwirne für
Spitzenfabrikation, We-
berel und Wärberei, Tu-
pisserie und Posamenten-
fabrikation

Nici ze sztucznego jedwa-
bia dla fabrykacji koron-
nek, tkalnia zyczejajna i
oczkowa, fabrykacja obić
i pasmanterji

Rheinische
Baumwoll-Bleicherei G. m. b. H.
Neuss a. Rh.

Nitrierbaumwolle u. Kunst-
baumwolle – Tel.-Adr.: Nitrier-
wolle Neuss-Rhein
Bawełna do nitrowania i
bawełna sztuczna

Kunststeinfabriken
Cementowców fabryki

Czenstochau 289

Verkaufsstelle für Terrazzo-
und Kunststein-Materialien
Tharandt-Sa.

Biuro sprzedaży materiałów
teracowych i cementowcowych

Kunststoffereien
Cerownie artystyczne

Lodz 224

Kunstwollfabriken
Wetny sztucznej fabryki

Antoniew-Sikawa 339
Lodz 224
Złotorja 356

Kupfergiessereien
Miedzi odlewnie

Rudolf Rautenbach
G. m. b. H.
Solingen

Stiehe Ins. Ind.-u. Hand.-Anz. S.181

Kupferschmieden
Miedzi kotlarnie

Czenstochau 289
Lodz 224
Pabianice 330
Pultusk 381
Warschau 131

Kupferwalzwerke
Miedzi walcownie

Konieczpol. 514

Kupferwarenfabriken
Miedzianich wyrobów fabr.

Lublin 505
Warschau 131

Kürschner – Kušnierze

fast in allen grösseren Orten
prawie w każdej większej miejsco-
wosci

Kurz- u. Galanteriewaren
Norymberszczynaitow.gal.

(siehe auch Galanterie)
Warschau 131

D. Arnheim
Königsberg i.Pr.
gegr. 1840

Pfeifen, Hosenträger, Käme,
Taschenmesser, Porte-
monnaies, Spiegel sowie
sämtliche Kurzwaren

Fajki, szelki, scyzoryki,
grzebień, portmonetki,
lusterka, oraz wszelkie wy-
roby galanteryjne

Kuvertfabr. – Kopert fabr.
(siehe auch Briefumschläge)

Lodz (Couvert) 215
Warschau 131

Laboratorien – Laboratorja
(siehe auch Chem. Laboratorien)

Lodz 224

Laborator.-Bed.-Art. u. Einr.
Laboratorj. urządz. i przyb.

C. Gerhard
BONN

Fabrik und Lager chemischer
und bakteriologischer Apparate.
Glasbläserei. Mechanische Werk-
stätten

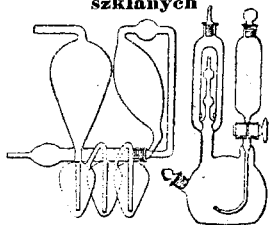
Preisliste auf Anfrage

Fabryka i skład aparatów che-
micznych i bakteriologicznych.
Dmucharńia szkła. Warsztaty
mechaniczne

Cenniki na żądanie

Gust. Barthel, Dresden-99, A. 19
Koch- u. Bunsenbrenner mit Spiritus-,
Benzin- oder Petroleum-Heizung.
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lódz
Pabliki benzynowskie i do gotowania
z ogrzewaniem spirytusowem, benzyn-
nowem lub naftowem
Patrz ogłoszenie na widoku Lódz.

Wilh. Keiner & Co.
Stützerbach in Thür.
Glasinstrumentenfabrik
Fabryka instrumentów
szklanych

Christ. Kob & Co.
Glasinstrumenten-Fabrik
Stützerbach, Thür.

Laboratoriumbedarfartikel
aus Glas, Metall, Porzellan usw.
Przybory dla laboratorjum ze
szkła, metali, porcelany itd.

Lack- u. Farbenfabr.
Lakieru i farb fabryki

Pustelnik 499
Warschau 132
Włocławek 445

H. Goldman & Co., Warszawa
patrz „Produkty Chemiczne“

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warszawa, Ag.-u. Handelshs.

J. G. Schultze G. m. b. H.
Berlin - Neukölln
Lacke aller Art und für alle Zwecke
ff. Wagen-, Schtelf-
und Ueberzugslacke
Terpentinersatz „Terpentol“

Carl Leutemann & Co.
Dresden N. 6

Lacke und Farben

Spezialitäten:

Wetterfeste Fassadenfarben,
Fußboden- und Möbellacke

Lakieru i farby

Spezialność:

Odporne farby fasadowe
Lakieru do posadzek i mebli

Conrad Wm. Schmidt
G. m. b. H.
Düsseldorf

Liefern

Lacke u. Lackfarben

aller Art für

Staatseisenbahnen
Werften und Boot-
bauanstalten
Lokomotiv- und
Waggon-Fabriken
Wagen- und Auto-
mobil-Bau
Fahrrad- und Näh-
maschin.-Industrie
Blechballagen-
Fabriken
Maler, Lackierer,
Tischler, Drechsler
Knopffabriken,
Schnallenfabriken
Staniolkapseln- und
Folienfabriken
Lithographische
Anstalten usw.

Man verlange Angebote!

Dostarcza

Lakieru i Farby lakiern.

wszelkiego rodzaju dla:

Kolei państwowych
Warsztatów okręt.
i budowy czóten
Fabryk parowozów i
wagonów
Budowy wozów i
automobili
Fabrykacji rowerów
i maszyn do szycia
Fabryk opakowań
blaszanych
Malarzy, lakiernik,
stolarzy i tokarzy
Fabryk guzików i
sprzączek
Fabryk cynfolji i
kapsli ze staniolu
Zakładów litogra-
ficznych i t. d.

Żądajcie oferty!

Franz Pillmay, Lackfabr.
Dresden-N.

Zweckentsprechende Lacke
für alle Branchen

Do wszelkich branż i do
każdego celu odpowiednio
lakieru

WILHELM
SÜRING
Dresdno A. 36/1

Założ. w r. 1865

Wyciąg do wszystkich krajów
Największa Fabryka

Lakierów i Farb

dla przemysłu i rzemiosł. Wszelk.
rodzaju lakieru, lakieru jar-
bińskiego, glazury emalowej w
jakościjszych gatunkach po
przystępnych cenach. Specjalność:
Ringolin, glazura emalowa od-
porną na pogodę we wszelkich
kolorach. Najlepsze farby
lakiernicze do podłóg gotowe
do użycia, lakieru do podłóg i
mebli, lakieru do karci, wagonów
i przemysłu, lak zapoński do
metali, maszyn, blach i rowców.
Poszukuje się porządnego repre-
zentantów

Sämtliche Chemikalien,
Drogen, Oele, Fette usw.
für Textil-, Lack- und
i Seifenfabrikation.

Fritz Fenchel
Hamburg 36

Telegr.-Adr.: FenchelFRI

Gebrüder Thywissen
Neuss a. Rh.

Sämtliche Lacke für
Industrie u. Gewerbe
Spezialität:
Flugzeug- u. Emaill-
lacke

Różne lakieru dla
przemysłu i rzemiosł
Spezialność:
Lakieru do samolotów
Lakieru emalowe

Reichhold, Flügger & Boecking

Lack- und Farbenfabriken
Fabryki lakierni i farb
Hamburg - Wien - Pressburg
s. Ins. i. Ind.-u. Handelsanz. S. 61
patrz ogłoszenie w dzielu przemy-
słowo-handlowym str. 61

Lack- und Farbwerk Schweinfurt

vorm.

Purcoloria-Werke
Dr. Eduard v. Berg
Schweinfurt H.-B.

Hermann Wülfing

Lackfabrik
Vohwinkel bei Elberfeld
Fernspr. Nr. 1295 u. 1240
Amt Elberfeld

Alle Sort. Oel-, Spiritus-
und Zaponlacke, Email-
lack weiss u. farbig, Luft-
u. oentrocknend für In-
dustrie, Gecerbe und
Zwischenhandel

Fabryka lakierni

Wszelkiego rodzaju lakiery ole-
jowe, spirytusowe i zaponskie,
lakiery emaljne białe i barwne,
schnące na powietrzu i w piecu,
dla przemysłu, rzemiosł i handlu
hurtowego

Lackieranstalten (Blech-) Lakierownie (blachy)

(siehe auch Lackierer)

Czenstochan	289
Lodz	224
Plock	374
Radom	546

OTTO WOLFF Eisengrosshandlung

Cöln

Filiale: Berlin NW., Paulstr. 20f

Weiss-, Zink- u. Schwarzbleche
Deckp. Schwarzbleche jed. Art
Blachy białe, cynkowe i żelaz.
Oczyszczone blachy żelazne
wszelkiego rodzaju

Lackierer - Lakiernicy
(siehe auch Lackieranstalten)

Warschau..... 132

Lacktrockenöfen Piece dla lakierników

Göhring & HebenstreitRadebeul-
DresdenNäheres siehe unter Trocken- und
Lackieröfen.

Ladenausbau - Okna wystaw.

Alex Herman G. m. b. H.
Berlin N 20, Paulstr. 29

Werkstätten für Kunst-
und Bauhandwerk

Spezialität: Bronzeschaufenster
D. R. P. 212756. Kompl. Geschäfts-
fassaden. Lateneinrichtungen.
Kunstschmiede in Eisen u. Bronze

Warsztaty Rzemiosła Artystycznego i Budowniczego

Spezialność: Brązowe okna
wystawowe D. R. P. 212756. Kompl.
wystawy sklepowe. Urządzenia
sklepowe. Artystyczna kuźnia
żelaza i brązu

Th. Faulhaber, Breslau VIII

Klosterstrasse 18
Ladenbau, Firmenschilder
Buchstaben

Lateneinrichtungen Sklepów urzędzenia

Gustav Lehmann
Leipzig - Pl.

Ernst Mey - Strasse 9-11
Näheres siehe unter Schaufenster-
anlagen
Szczeg. patrz p. Okna wystawowe

Lagerhäuser - Składy towar.

Lodz	224
Warschau	132

„Polonia“, Warschau
N. s. I. T. V. S. 238 - P. ogl. Dz. VI str. 238

Aktien - Gesellschaft
für Lagerhäuser
Towarzystwo akcyjne
składów towarowych

„Warrant“ LODZ

Näheres siehe Inserat Teil VI
Seite 236
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 236

Lagermetall - Metal tożysk.

Zeus-Industrie GmbH., Chemnitz
S. Ins. a. d. Illustr. e. Warschau „Dom“

Lampenbestandteile Lamp części

Warschau..... 132

Skład Lamp z Fabr. Firmy
Jan Serkowski

(Właśc. Wyszomirski)
Warszawa, Chmielna 36
(vis-à-vis Hotelu Royal)
Telefon 106-18

Thiel & Bardenheuer

Ruhla in Thüringen

Spezialität:
Lampen-
brenner
Bestandteile
Verschrau-
lungen

Specj.:
Patniki do lamp.
Części
składowe
Zesrubo-
wania

Lampenfabriken u. -hdlg. Lamp fabr. i składy

Aleksandrow	339
Bilgoraj	448
Hrubieszów	456
Kielce	468
Lodz	224
Lublin	505
Pabianice	330
Radom	546
Warschau	132

Adolf Richter, Warszawa,
Leszno 13/15
Lodz, Przejazd 20

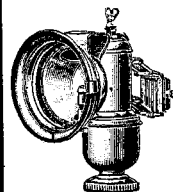
S. I. T. VI S. 158 - patrz ogl. dz. VI str. 158

Herm. Riemann, Chemnitz

Siehe Acetylenlaternen
Patrz pod Latarnie acetylenowe

Nietsch & Frackmann sen.

DRESDEN-A. 1

Specj.:
Karbíd-
Fahrrad-
T. sch- und
Haus-
lampen
Marke:
„Prima-
donna“

Spec.: Lampy karbidowe do
rowerów, stolowe i wiszące
Marka: „Primadonna“

Fritz Blank & Co.

Berlin-Neukölln
Hobrechtstr. 87

Lampen- u. Metallwarenfabrik
Fabryka lamp i wyrobów
metalowych

Lampenschirme u. -fransen
Abazury i frendzle

Warschau 182

Landesprodukte - Ziemiopł.

J. Kosterlitz, Berlin O 27,
Krautstr. 45. Gegründet 1893.
Zucker- und Salzgroshandlung,
Landesprodukte, Kolonialwaren,
Konserven, Mühlenfabrikate

Hurtoryj skład cukru i soli, płodów
ziemnych, towarów kolonialnych,
konsery i produktów młynarskich

Raupach & Wuttge

Breslau 3

Neue Graupenstrasse 11
Kolonialwaren, Landespro-
dukte und Mühlenfabrikate
Groshandlung
Fernsprecher Nr. 4986

Landmesser - Geometry

Czenstochau	289
Kalisch	309
Lublin	505
Petrikau	531
Plock	374
Sosnowiec	248
Zawiercie	250

Landkarten und Globen
Mapy i globusy

Simon Schropp'sche

Landkarten-Handlung
Berlin NW 7, Dorotheen-
strasse 53 * Gegründet 1742
Markierungskarten.

Karten aus aller Welt.
Mapy wszystkich krajów
Mapy do oznaczania.

Landwirtschaftl. Maschinen

und Geräte

Maszyny i narzędz. rolnicze

Brześć Kujawski	440
Charznicza	510
Chelm	451
Chelp	471
Chodez	440
Chotyłów	251
Ciechanów	260
Czenstochau	289
Czerńwiec	440
Filipów	519
Garwolin	295
Gówno	255
Gostynin	300
Grodzisk	252
Hrubieszów	456
Janów	457
Jędrzejów	461

Kalisch	309
Kasjan	492
Kłodowa	317
Kielce	468
Kolo	318
Konin	322
Kowala	540
Kraśnik	459
Krasnystaw	492
Kutno	325
Ładźyn	364
Łeńczycza	332
Łodz	224
Łomża	347
Łowicz	350
Lubanów	311
Lubartów	495
Lublin	305
Łakow	354
Łiechów	511
Łiedźlerza	475
Łiedryzecz	383
Łlynek Nieswiński	475
Nieszawa	361
Nowe Kutno	325
Nowo Radomsk	515
Ostrowiec	520
Opatów	520
Ostrów	368
Ozorków	353
Plock	374
Płonsk	377
Pobereżany	457
Podtopole	561
Praschnitz	380
Radom	546
Radziejów	361
Radzyń	303
Rejów	469
Rypin	389
Sierpc	408
Siemniki	513
Sompolno	319
Szczekociny	557
Stara Kuźnica	479
Turek	420
Uniejów	421
Warszawa	132
Wieluń	438
Wierzbik	532
Włocławek	445
Zagórz	413
Zamość	562
Zduńska-Wola	406
Zychlin	326

J. Fogelnešt (Rola), Warszawa,
Marszałkowska 11 13

Lanz, Henryk, Warszawa
Patrz ogłoszenie dział VI strona 264

Alfr. Vaedlke, Warszawa-Kutno
Fabryka Maszyn
Maszynofabryk

Siehe Inzerat Teil VI Seite 161
Patrz ogłoszenie dział VI strona 161

DR. LUDWIK ZIELIŃSKI

Skład maszyn i narzędzi
rolniczych

Warszawa, Al. Jerozolimskie 37

Polca:

Plugi parowe i motorowe,
Traktory, Garnitury młocarni-
ane parowe, Bukowniki
„Favorite”, Elewatory, Loko-
mobile, Prasy do słomy, Siec-
niki, Plugi, Kultywatory,
Maszyny żniwne, Grabiarzki,
oraz wszelkie narzędzia
wchodzące w zakres gospo-
darstwa rolnego

Henryk Lanz

Warszawa

Bracka 16

Parowe garnitury

młocarniane

Prasy do słomy

Bukowniki
Elewatory

Patrz ogłoszenie dział VI str. 137

H. Mühsam

Włocławek

Gouv. Warschau

Eisengiesserei und Fabrik
landw. Maschinen und Geräte

Dreschmaschinen

Göpel

Häckselmaschinen

**Torfbearbeitungs-
Maschinen usw.**

Lager landw. Maschinen
ausländischer Provenienz

Fabryka Maszyn i Narzędzi
roln. oraz Odlewnia Żelaza

Młocarnie

Maneże

Sieczkarnie

**Maszyny do eksplo-
tacji torfu**

Skład maszyn rolniczych
zagranicznych

Theodor Kaulen

Berlin C 2

Ergomobile und Ergomobilpflüge
Näheres siehe unter Motorpflüge.
Ergomobile i plugi ergomobilowe
Szczegóły p. pod Plugi motorowe

Heinr. Hollmann & Co.

Burgsolms a. Lahn

Młocarnie, kieraty, sieczkarnie,
czyszczaknie dla zboża i plodów
ziemnych oraz wszelkie inne
maszyny dla rolnictwa.
Łożyska kulkowe do maszyn etc.
Eksport do wszystkich krajów.

Ernst Hampel & Söhne

Gnadenfrei — Bahnhof
(Schlesien)

Spezialfabrik für
Düngerstreumaschinen

Carl Schoene, Cöln a. Rh.

Landwirtsch. Maschinen
aller Art — Motor- und
Dampfplüge

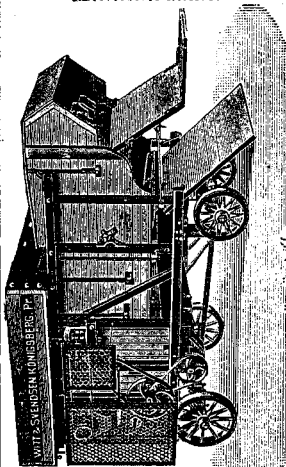

Maszyny rolnicze
wszelkiego rodzaju
Plugi motorowe
i parowe

Witt & Svendsen

Königsberg Pr.

Fabrik und Handlung land-
wirtschaftlicher Maschinen
Spec.: Lokomobilen, Dresch-
maschinen, Motoren, Stroh-
pressen, Erntemaschinen,
Milchenträger

Fabryka i skład maszyn
rolniczych
Spec.: Lokomobile, Młocarki, Mo-
tory, Frasy do stomy, Zniwiarki,
Wirówki do mleka

Eisenwerk Brüner

Aktien-Gesellschaft

Artern, Pr. Sachsen

Spezialfabrik für

Futter-Dämpfer, Milchsepa-
ratoren, Sterilisatoren, Rüben-
schneider, Düngermühlen,
Kartoffelquetschen, Kartoffel-
wädschen

Specjalna fabryka

Parników do paszy, Wiró-
wiek do mleka, Sterylizatorów,
Krajaczy buraków, Młynów
narozowych, Gniatarek kar-
tofli, Oczyszczarek kartofli

Kyffhäuserhütte

Artern

Provinz Sachsen

Milchzentrifugen:

Kaha — Panet — Zenit

„Akra“

Viehfutterdämpfer,
Schrotmühlen, Jauche-
pumpen, Kultivatoren,
Dreschmaschinen, Motor-
lokomobilen, Motorpflüge

Centryfugi do mleka:

Kaha — Panet — Zenit

„Akra“

Parniki do paszy,
Śrutowniki, Pompy do
gnojówki, Plugi wieloski-
bowe, Młocarnie, Loko-
mobile motorowe, Plugi
motorowe

Molkerei-Maschinen-Fabrik

Gebr. Freiss

Bergedorf b. Hamburg

Siehe Ind. u. Handels-Anz. Seite 263

Aktien-Gesellsch. H. F. Eckert

Berlin-Lichtenberg

Siehe Inserat Teil VI auf Seite 164
Patrz ogłoszenie dział VI na str. 164

Berliner YKY-Gesell-

schaft m. b. H.

Berlin W 57

Abt. Land- u. Forstw. Geräte
Oddz. Narzędzia rolnicze i
leśnicze

Mayer & Cie.

Köln-Kalk

Gegründet 1862

Trieure

Reinigungs- und
Sortiermaschinen

für Getreide jeder
Art für Landwirtschaft,
Mühlen,
:: Lagerhäuser ::

Gelochte Bleche

aller Art in allen
:: Metallen ::

Triery

Czyszczarki i
sortownice
do zboża wszel-
kiego rodzaju, dla
rolnictwa, młyn-
ów, domów
składowych

Blachy dziurkowane

wszelkiego rodzaju
ze
wszelkich metal i

Karl Köbele
Maschinenbau - Anstalt
Laupheim (Wrttbg.)

Spez.: Hew-, Garten- und Strohbalken-Aufzüge, neuzeitliche Konstruktionen (Elevatoren). Kostenanschläge gratis

Ceres, Maschinenfabrik
Aktiengesellschaft
vormals Felix Hübner
LIEGNITZ

Siehe Inserat Industrie- und Handels-Anzeiger Seite 140, 41

K. H. Lohr & Co.
München 12/43

Steinschrotmühlen,
Backmehlmühlen
für
Landwirtschaft,
Industrie, Gewerbe.

Srutowniki kamienne
Młyn mączne
dla
Rolnictwa i
Przemysłu

Wilhelm Schöne, Ortrand
Provinz Sachsen

Handschleppreden, Hand-
hederichjüter, Kartoffel-
quetschen

Gräbe ręczne, ręczne opalacze
gorczyczniki, gilotynniki
kartofli

Landw. Maschinen
Regenanlagen

Inserat s. Teil VI Seite 155

J. MOEGELIN
G. m. b. H.
POSEN — POZNAŃ

Maschinen rolnicze
Deszczownie

Inserat dział VI str. 155

Gebrüder Lesser
Posen — Poznań

Spezialfabrik
für
Kartoffelkulturgeräte:

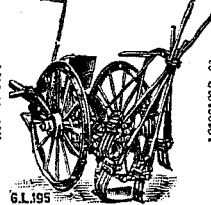
Pflanzloch- und Zudeck-
maschinen,
Legemaschinen,
Hack-, Häufel- u. Ätzeplüge,
Sortiermaschinen,
Kartoffelwäschen.

Chilistreuer, Düngermühlen,
Ackerwalzen aller Art,
Scheibeneggen,
Untergrundpacker,
Vorderrwagen für Gras-,
Getreidemäher u. Binder,
Pferderechen.

Kartoffelausgraber

Schutz: „Original Harder“
und Einstabroder „Cyklop“.

Größte Produktion in
der Welt!

Największa produkcja
w świecie!

Kartofflarki

znak ochr. „Original Harder“
Kartoffel- z jednym drążku
„Cyklop“.

Siewniki do salety,
Młynki do sączek, nawozów,
Walec każdego rodzaju,
Brony talerzowe,
Ugniatacze podglebia,
Wózki przednie
do kntwiariek, wiążadek itd.
Gräbe konne.

Dołowniki i obssypywacze,
Sadzarki,
Wypalacze i obssypywacze,
Sortowniki,
Pluczki do kartofli.

Specjalna fabryka
maszyn i narzędzi
do uprawy kartofli.

Jelaffke & Seliger
Ratibor

Landwirtschaftliche
Maschinenfabrik
Näh. siehe Ins. Teil VI Seite 152
Fabryka maszyn rolniczych
Bl. szczyg. p. oyl. dz. VI str. 152

Adam Schmidt
Saalfeld (Saale)

Näheres unter Buttermaschinen.
Blizsze szczegóły patrz pod
Masłarki

Unsere
Spezialitäten

E. Drewitz G.m.b.H.
Maschinenfabrik
Thorn

Max Hirsch & Krause
G. m. b. H.

Maschinenfabrik
Thorn-Mocker
Fernsprecher Nr. 646 u. 577

Sämtliche Maschinen und Ge-
räte für die Landwirtschaft,
Ersatz- und Zubehörite stets
prompt vom Lager lieferbar

Wszelkie maszyny i narzędzia
dla rolnictwa, części zapasowe
i przynależne dostarczamy stale
i szybko wprost ze składu

H. Lyding, Vacha II

Spezialität: Getreide reiniger,
Windfegen, Vorbau-Hückselschneider,
Kartoffelsortierer
Spezialność: Oczyszczacze
zboża, Przesiewniki wiatrowe,
Sieczkarki, Sortowniki kartofli

Landwirtsch. - Meliorations-Büros - Melioracja rolna

Kutno 325
Warschau 132

Lanolinfabriken - Lanolina**Lanolin-Fabrik Berlin**

G. m. b. H.

Berlin N. 39, Tegelerstrasse 14

Marke Aring

Lanolin - Crème, Lanolin-Shampoo, Baby-Crème, Baby-Stroupfiter,
Verschiedene kosmetische Salben und Lanolinseifen

Krem lanolinowy, Szampon lanolinowy, Baby-Krem, Baby-puder,
Różne maści i mydła lanolinowe

Laternenfabr. - Latarni fabr.

Warschau 132

Otto Scharlach, Nürnberg**Metallwarenfabrik**

Fahrradlampen,
Beleuchtung für Kraftfahrzeuge und Kutschwagen,
Grubenlampen, Acetylen-, Hand-, Tisch- u. Hängelampen.
Grossvertrieb von Fahrrad- u. Kraftwagenzubehör

Vertreten in Warschau durch die Firma

J. Kestenbaum & S. Rechtleben

Warschau, Leszno 48

Fabryka wyrobów metalowych

Lampki do rowerów, latarnie do samochodów i powozów, latarnie górnicze, lampy acetylenowe, ręczne, stołowe oraz wiszące. Sprzedaż hurtowa rowerów i przyborów samochodowych

Reprezentowana w Warszawie przez firmę
J. Kestenbaum & S. Rechtleben
Warszawa, Leszno 48

**Metallwarenfabrik
Fabryka wyrobów metalowych****Czesław Golański**

Warschau-Mokotów,
Warszawa-Mokotów
Nowo-Bracka 3 (Tel. 274-47)

Spezialität:
Laternen, Ölkannen, Kannen,
Eimer, Kessel, Wannen u. andere

Spezialność:
Latarnie, oliwarki, banie, kuby, kotły, wanny i inne
Näh. siehe Ins. Teil VI Seite 150
Bl. patrz ogł. dział VI str. 190

Laubsäge-Schnitzvorlagen und Utensilien**Pileczkowe wzory i przyb.****Alles****für Dilettantenarbeiten**

Vorlagen und Anleitungen für

Laubsägerei, Einlegearbeit, Schnitzerei, Holzbrand etc.

sowie alle Utensilien und Materialien hierzu
Illustrierte Kataloge für 50 Pfg.

Mey & Widmayer

München Abt. 245

Wszystko**do robót dytlanckich**

Wzory i rozkazówki do robót pileczkowych, inkrustacji, robót snycerskich, wypalania i t. d.

jakoteż wszelkie przybory i materiały do tego służące
Katalogi ilustrowane 50 fen.

Lebertran - Tran

Zalewski's Lebertran - Emulsion
Marke „Dorschkopf“ - Emulsionswerk

Zalewski & Co., Honneta Rh.

General-Vertrieb:

Warschauer Aktien-Ges. für den Drogenhandel vormals Vereinigte Apotheker und Ludwig Spiess & Syn. Warschau

**Lederfette und Creme
Tfuszcze i pasty do skór**

Warschau 132

Kohlmetz & Co., Berlin SO 36

K-o-G-o Edlelachs-Crème.
Beste Schuhputz für Hochglanz. Garantiert säurefrei, erhält das Leder geschmeidig

K-o-C-o Pasta z wosku doborowego. Najl. pasta do obuw. daje jąca doskon. połysk. Nie zawiera kwasu pol. gwar., utrzym. skórę miękką

Lederfabriken u. -Grosshdlg.**Skór fabryki i skł. hurt.**

(siehe auch Gerbereien)

Kielce 468 - Siedlee 400
Warschau 132

Ignaz Schübel

Berlin SW

Kochstrasse 3

Antilopen, Rentier-,
Chair- und andere
farbige Wildleder,
Reißbesätze, Hosen-
stege-Fabrikation

Marke

„Peitsche“**Rheinische
Maschinenleder-
u. Riemenfabrik**

von A. Cahen-
Leudesdorff & Cie.
Aktiengesellschaft

Cöln-Mülhelm

Gerberei, Leder-
u. Riemenfabrik

Technische Leder-
artikel aller Art

**Garbarnia, fabryka
skór i rzemieni**

Techniczne artykuły
skórzane wszelkiego
rodzaju

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Handéłshs.

Import — Export

Leder

jeder Art

auch Schuhmacher-
Bedarfs-Artikel

David Pinkusewicz
Warschau, Nalewki 43

Gebr. Kittler

Königsberg i. Preuss.

Telephon 3117

Lager aller Sorten Leder für
Sattler, Schuhmacher, Buch-
binder, Wagen- u. Automobil-
fabriken, Sitzmöbelindustrie
usw. Schuhmacher- u. Sattler-
Bedarfsartikel

Skład wszelkiego gatunku
skór dla stolarzy, szewców,
introligatorów, dla fabryk
wozów i samochodów, fabryk
mebli i t. d. Przybory dla
szewców i stolarzy

Ledergalanteriewaren-Hdlg.
Skórzanych wyrobów składy

siehe auch Galanterie

Lodz..... 224

Lederhandlungen
Skór składy

Alexandrowo	360
Bendzin	240
Biłgoraj	448
Chmielnik	449
Czenstochau	289
Dobrzyń	387
Gniewosów	484
Granica	484
Hrubieszów	456
Janów	457
Kalisz	309
Kielce	468
Kleczew	411
Kłodawa	317
Kolo	317
Kónskie	473
Krasnystaw	492
Krzeszów	448
Lenczyca	382
Lodz	224
Lomza	347
Lublin	505
Maków	354
Miechów	511
Międzyrzec	388
Nowo-Radomsk	515

Ozorków	333
Pabianice	330
Parysów	267
Peisern (Pyzdry)	412
Plock	374
Praschnitz	379. 380
Przedbórz	477
Puławy	541
Raciąż	407
Radom	546
Radoszyce	478
Rawa	385
Sokolow	416
Sompolno	320
Szechrzeszyn	561
Szezekocimny	556. 557
Szczerców	584
Tarnogród	448
Tomaszow	259
Wąchock	552
Warschau	132
Wierzbnik	552
Wloclawek	445
Włoszczowa	558
Wojstawice	454
Wołów	482
Zajeziorz	489
Zduńska-Wola	405
Zgierz	344
Zółkiewka	494
Zwoleń	490

Lederhängerfabriken

Wieszaków skórzanych fabr.

Warschau 133 |

Lederimitation — Skóry imit.

**Deutsche Kunstleder-
Aktien-Gesellschaft**
Kötitz bei Coswig i. Sa.

Zweites Werk:

Gummersbach, Rhld.
Kunstlederfabriken
Carl Bockhacker G.m.b.H.

Spezialitäten:

Lederimitationen; „Granitol“-
und „Saxonia-Leinen“, „Vik-
toria“- Leder, Schmaschen-
gewebe, Schmaschenleder,
Imitationen von: Englisch Leder,
Spallleder, Ecrasé u. Copsaffian,
Ledertuche

Spezialność:

Imitacje skór; „Granitol“- i
„Saxonia-Leinen“, skóra
„Viktoria“, Schmaschenge-
webe, Schmaschenleder, Imita-
cje skóry angielskiej, skóry
luszczonej, Ecrasé i Copsaffian,
ścierki skórzane

Ledermöbelfabriken
Mebli skórzanych fabr.

Alfred Bühler, Stuttgart
Ledermöbelfabrik

Spez.: Sitzmöbel aller Art, Klub-
sessel, Sofas, Stühle, Möbelleder,
Qualitätsware, kunstgew. Arbeit.

Fabr. mebli skórzanych

Spezj.: Wszelkiego rodzaju meble,
Krzesta klub., Kanapy, Krzesta,
Dobor. skóry mebl., artyst. roboty

Leder f. technische Zwecke
Skóry dla celów techn.

Lederfabrik Biederstein
Gebrüder Hesselberger
München

Leder-Treibriemen u.
Leder für technische
Zwecke

Skórzane pasy do ma-
szyn i skóry do celów
technicznych

Ledertuchfabr. — Gerat, fabr.

**Deutsche Kunstleder-
Aktien-Gesellschaft**
Kötitz bei Coswig i. Sa.

Zweites Werk:

Gummersbach, Rhld.
Kunstlederfabriken
Carl Bockhacker G.m.b.H.

Spezialitäten:

Lederimitationen; „Granitol“-
und „Saxonia-Leinen“, „Vik-
toria“- Leder, Schmaschen-
gewebe, Schmaschenleder,
Imitationen von: Englisch Leder,
Spallleder, Ecrasé u. Copsaffian,
Ledertuche

Spezialność:

Imitacje skór; „Granitol“- i
„Saxonia-Leinen“, skóra
„Viktoria“, Schmaschenge-
webe, Schmaschenleder, Imita-
cje skóry angielskiej, skóry
luszczonej, Ecrasé i Copsaffian,
ścierki skórzane

Ledertreibriemenfabr.
Pasów skór z. do maszyn fabr.

Lederfabrik Biederstein Gebrüder Hesselberger München

Leder-Treibriemen u.
Leder für technische
Zwecke

Skórzane pasy do ma-
szyn i skóry do celów
technicznych

Lederwarenfabr. u. -hdlg.
Skórzanych wyr. fabr. i skł.

(siehe auch Galanteriewaren
Kofferfabriken)

Czenstochau.....	289
Chorzela.....	378
Kolo.....	318
Jzbiica.....	316
Kraśnik.....	459
Makow.....	354
Warschau.....	133

Gebr. (B-cia) Neuman
Warschau - Warszawa
Bieleńska 8

Lederwarenfabrik-Fabryka wy-
robów skórzanych
S. Ins. T. VI S. 86 - Patr. z ogl. Dz. VI S. 86

Carl Kessner, Berlin S 42

Damentaschen, Besuchstätschen,
Tabak-, Zigarren- u. Zigarettenetuis,
Carteras, Herren- u. Damengürtel.

Heinrich Lewy, Berlin SW
Ritterstr. 45

Lederwarenfabrik - Gebr. 1844
Uhr-Armbänder, Portemonnaies, Zi-
garrentaschen, Brieftaschen, Akten-
mappen, Rosenkranzsetis, Reklame-
Artikel. Engros-Export

W. Tichauer & Co., Breslau
Damenhandtaschen

Der Ledermarkt

Frankfurt a. M., Weissfrauenstr. 11

Fachblatt für die Lederindustrie,
den Leder-, Häute-, Fell- und
Rauchwarenhandel. 39. Jahrgang.
Erscheint Mittwochs u. Samstags.
Bezugspreis 5,- M. pro Quartal
Wirksamstes Anzeigenblatt

Czasopismo fachowe dla przemysłu
skórzanego oraz handlu skórami
i skórkami. Wydawane dwa razy w ty-
godniu. Wychodzi w środę i sobotę.
Premiera 10 M. 5,- kwartalnie
Najlepsze pismo ogłoszeniowe

Lederfabrik BIEDERSTEIN Gebrüder Hesselberger München

Fabryka wyrobów
SKÓRZANYCH
Braci Hesselberger
Monachjum

Schweizer, Martin & Maier Lederwarenfabrik Tuttlingen

Spezialitäten:
Lederschuhriemen, Brust-
beutel, Tabaksbeutel, Klopf-
peitschen, Lederschäfte, Port-
monnaies, Lederabfülle

Spezialność:
Skórzane sznurowadła, na-
pierszniki, woreczki do tytoniu,
biczki, cholewki skórzane, port-
monetki, odpadki skórzane

Lehmgruben Gliny kopalnie

Czysta.....	471
Drutarnia.....	471
Paruchy.....	476
Rutka.....	490

Lehrmittel - Naukowe przyb.

Amelang'sche Lehr-
mittelhandlg., Berlin,
Dorotheenstr. 53

Größtes Spezial-Ges-
chäft für Lehrmittel-
und Schul-Ausstattungen
Największy skład specjalny przy-
rządów naukowych i urządzeń
szkolnych

Markus Sommer Sonneberg S.-M.

Atelier anatom. Modelle, künstl.
Püze u. Früchte aus Papiermaché.
Natur-Skelette und Schädel
Pracov. anatom. modeli, sztucz.
grzybów i owoców z papier maché.
Prandziwe szkielety i czaszki

Leimfabr. und-grosshandlg. Kleju fabr. i hurtowe sklady

Czenstochau.....	289
Kaptur.....	543
Nowe Chojny.....	840
Radom.....	465

Warschau.....	133
Zerań.....	434
Zgierz.....	344

Heinrich Thalheimer Köln a. Rhein

Leim
für alle Zwecke

Kleje
do wszelkich celów

Heinrich Goldschmidt

Leim engros
München

Bayerstrasse 57/59

Kleje hurtowo

C. M. Nachtigall Schkölen i. Thür.

Fabrikation reiner,
ergiebigster, binde-
kräftigster Hautleime
und Kaltleime für alle
möglichen Zwecke

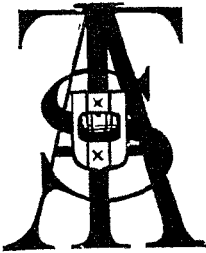
Fabrykacja czystego,
dobrowego, silnie
spajającego kleju
skórzanego i zimnego
do wszelkich celów

Leinenwaren Płócienne wyroby

Lodz.....	225
Warschau.....	133
Wloclawek.....	445

Leinölfirnisfabriken
Pokostu olejnego fabryki

**Holländische
Leinölfirnis - Fabrik**
T. J. Alberdingk Söhne
G. m. b. H.
Uerdingen a. Rh.

Garantiert
reiner Leinölfirnis
Marke „**Alberdingk**“,
ges. gesch.

Gwarantowany czysty
pokostz oleju lnianego
marki „**Alberdingk**“,
praw. zastrz.

Leistenfabr. — Listew fabr.

Lódz.....	225
Petrikau.....	531
Stefania.....	521
Stojadla.....	365
Warschau.....	133

Leiternfabr. — Drabin fabr.

**Leitern
aller Art**

für Fabrik,
Montage, Gewerbe u. Haus

Jul. Dietrich & Hannak
Chemnitz

Preislisten frei

Drabiny każdego rodzaju
do użytku fabrycznego, mon-
towniczego, domowego i do
ziemiośc. Cenniki bezpłatnie.

Leitungsmasten
Stupy dla przewodników
Kupsch & Seidel G. m.
b. H.
BERLIN W. 15
Kaiser-Allee 207

**Lichte (Stearin)
Świece stearynowe**

*Litnowicz & Bergson, Warschau
Lodz, Krolewska 49 — Sp. Agenturen*

Lichtpausapparate
Aparaty do odbitek świetln.
Hans von Stern, Leipzig IX
S. I. T. V. 1. S. 255 — P. ogł. Dz. VI str. 255

Lichtpauspapiere
Papiery światłoczułe
Warschau..... 133
Josef Markowski „Sol“
Warschau, Nowolipie 28

W. Skiba & A. Wyporek
Warschau, Marszałkowska 71

**Berliner Lichtpaus-
und Pauspapierfabrik**
G. m. b. H.
Berlin C. 2.

Papiery marki

Hans von Stern, Leipzig IX
S. I. T. V. 1. S. 255 — P. ogł. Dz. VI str. 255

**Deiss & Co. G. m.
b. H. Stuttgart**
*Fabrik chem.-techn. Papiere,
Lichtpauspapiere und Leinen.
Fabryka chem.-techn. papieru,
papieru siarcianowego i płóciennego.*

Lignin — Lignin

Emil Schäfer
CHEMNITZ

Fernspr. 928 — Gegr. 1877
*In Rollen, Tafeln und For-
maturen*
*Lignin w rolkach, tabliczkach
i formach*

Likörfabr. — Likierów fabr.
(siehe auch Brennerreien)

Lodz.....	225
Plock.....	374
Sieradz.....	403
Warschau.....	134
Zduńska-Wola.....	406

Julius v. Götzen
Danzig 3

**Fabrik Original
Danziger Liköre**

Spezialitäten:

**Kurfürstlicher
Magen**

**Danziger Gold-
wasser**

**Alt Danziger
Junker**

Danziger Bowke.

J. G. V. Meyer, Bremen

Gegr. 1818 - Zalożona w 1818 r.
Echte Hansa-Liköre, Spirituosen, Wein-Grosshandlung.
Vertreter gesucht.

Pracodawca likierzy „Hansa“
Spirytualje, Skł. hurtowy win
Zastępcy poszukujemy.

Die älteste und hervor-
ragendste

Cognac-Marke

Ungarns

GRAF

STEFAN KEGLEVICH

Nfgr.

Budafok

empfohlen zur Einführung

**G. F. A. Steiff
Danzig**

Spezialitäten:

Danziger
Liköre,
Kurfürsten

Gold-
wasser,

Pomeranzen etc.

Gegründet 1825

Julius Kochmann

Gegründet 1879

Fabrik feiner Liköre

Hindenburg O.-S.

**J. O. Preuss
Königsberg i. Pr.**

Hintere Vorstadt 39/40

Gegründet 1877 :: Fernsprecher 384

Weingrosshandlung
Fruchtsäfte
Spirituosenfabrik

Hurtowy składowy
Soki owocowe
Fabryka spirytualji

Albert Ziemer

Fürstl. Lippischer Hof.

Königsberg i. Pr.

Import und Export
Gegr. 1853

Gesetzl. geschützte Spezialitäten:

Import i eksport
Zaloż. w r. 1858

Pracownie zastrzeżone specjalności:

„Aberich“, „Tantris“, „Cherry
Brandy“, „Blutorange“, „Gr.
Pomeranzen extra“, „Eis-
kümmel“, „Prinelle“

Fritz Albold, A. Grosser Ncht.

Fabrik feiner Liköre und
Fruchtsaftpresserei

Gegr. 1875 Posen Gegr. 1875

Fabryka likierów wyborow.
i prasa soków owocowych
Zaloż. w r. 1875

Hugo Hesse & Co

Thorn

„Unterm Lachs“

Fabrik feinsten Liköre
Rum, Cognac u. Arrack
Verschnitt

Fabrykacja wyborow.
likierów, koniaków i
mieszanych araków

Memeler

Aktien-Brauerei

**Korn- u. Likör-
Fabriken**

Begr. i. J. 1784 von J. Reincke

Gesetzl. geschützte

Edelbranntweine

Likör-Spezialitäten

Kurisch Korn

Memeler Seemannsfaden

Memeler Jagdkümmel

Memel. Magdalenenbitter

Kurisch Braun

Kurisch Kirschen

Kurisch Kirsch

Kurisch Allasch

Kurisch Cordial

Kongress Iugwer

Preisgekrönte Erzeugnisse

nach anbewährten Grundsätzen
(Siehe auch unter Wein-
handlungen)

Ochr. prawem

Wódki szlachetne

Likiery specjalne

Żytniówka kuryjska

Kłajpedzka, „Nić żeglarza“

Kłajpedzka kminkówka
myśliwska

Kłajpedzka „Gorzka Mał-
gorzatka“

Kuryjska brunatna

Kuryjska zielona

Kuryjska wiśniówka

Alasch kuryjski

Cordial kuryjski

Imbir kongresowy

Premjowane wyroby, podług
dawnych wypróbowanych zasad

(P. też pod „Win składowy“)

G. Hirschfeld Thorn

Fabr'k feinsten Liköre
Lager von Jam.-Rums
und Cognacs

Spezialität:

Thorner Lebens-
tropfen, Thorner
Pomeranzen,
Südwesten,
Cherry Brandy

Fabryka wyborowych
likierów. Skład jamaj-
skich rumów i koniaków

Specjalność: *Toruńskie*
„Lebentropfen“
„Pomeranzen“
„Südwesten“
Cherry Brandy

Heinr. Stobbe

Gegründet 1776

Dampf-Destillation u. Likör-Fabrik
Tiegenhof, West-Pr.

empfehl. besonders als sehr be-
liebte und berühmte Spezialität:

Stobbe's extra feiner

Machandel Nr. 00

Edel-Likör, eingetragen
am Institut
für Gärungsgewerbe zu Berlin
Vor-Nachahmung wird dringend
gewarnt.

Alleiniger Fabrikant des echten
Tiegenhöfer Machandels (Original-
Flasche gesetzl. gesch. unt. Nr. 34995)

Generalvertreter:

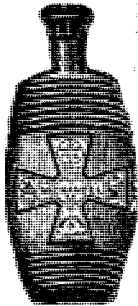
Berlin W. S.:
L. Riebenstahl,
Jägerstr. 61

Danzig:
Albert Robert
Wolff, Heilige
Geistgasse 93,
und Johs. Rei-
mann, Hund-
gasse 23

Elbing:
Georg Vogt,
Im. Mühlen-
damm 11.

**Königsberg
in Preussen:**
Julius Nahser,
Hint. Vorstadt 14

Martenburg W.-Pr.:
F. Axt, Ratskeller

Echt Pontifex- Likör

ist der beste Ersatz
für den um das
Doppelte teureren
französischen
Benedictiner

Alleinige
Fabrikanten:

Deutsche
Likör-Fabrik
Friedrich & Co.
Waldenburg
in Schlesien

Likörflaschen
Butelki do likieru

H. Kleinpaul

Glashüttenwerke

Halbau i. Schl.

Likör- u. Spirituosen-Handlg.
Likierow i. spirytualji składy
(siehe auch Weinhandlungen)

Lodz 225
Siedlce 400

Linieranstalten

Liniowania papieru, zakłady

Warschau 184

Linoleum — Linoleum

Lodz 225
Warschau 184

Eduard Keffel & Co.

G. m. b. H.

Breslau I, Junkernstr. 41/43

Näheres siehe unter Wachs-
und Ledertuche

Blizsze szczegóły patrz pod
ceraty

Louis Lohnstein

Breslau IV, Antonienstr. 37

Linoleum, Wachs-
tuch, Guñmistoffe, Teppiche,
Läuferstoffe, Decken aller Art

Lithographische Anstalten Litograficzne zakłady

Lodz 225
Sosnowice 246
Warschau 184

BOGDAN GISEVIUS

BERLIN W 57

Gegr. 1875 - Zuluß u. r. 1875

Lithographische Anstalt u. Stein-
druckerei f. Kartographie, Bau- u.
Ingenieurwesen
Verkleinerungen
Vergrößerungen, Koloriranstalt

D. R. P. **Gisaldruck** D. R. P.
Schönste u. billigste Veriel-
fältigung schwarzer Strich-
zeichnungen. Ersatz für Licht-
pause, Autographie und Litho-
graphie

Sämtliche lithographischen
Techniken in höchster Voll-
kommenheit
Beschreibung und Probedrucke
kostenlos

Zakład litograficzny dla potrzeb
kartograficznych, budowlanych i
inżynierskich. Zamówienia. Po-
wielżenia. Zakład koloracyjny

D. R. P. **Gisaldruck** D. R. P.
Najładniejsze i najtańsze po-
wielżenie czarnych rysunków
kreskowych. Sprawy papieru
sciśnianego, autografji i fotolito-
grafji

Wszystkie wyroby litograficzne
w jaknajlepszym wykonaniu
Opisy i wzory bezpłatnie

Lithographiesteine Litograficzne kamienie

Sohnhofer Lithographiestein-
Export

B. Pfeiffer

München, Wendistr. 22
Telegr.-Adr.: Lithostein München

Mörsheimer Lithographie-
stein-Genossenschaft
Sohnhofen (Bayern). Lithographie-
steine aus eigenen Brüchen.

Litzenfabr. — Tasiem fabr.

(siehe auch Bandfabriken)
Lodz 225

Löffelfabriken
Łyżek fabryki

Czenstochau 289

Metallwarenfabrik H. A. Erbe
A.-G., Schmalkalden i. Thür.

Massenherstellung von verzinnnten, Alpakn, polierten u. versilberten Essbestecken, Haus- u. Küchen-geräten, Abwiegelöffeln usw.

Hurtowy wyrob wielomych, alpakowych, polerowanych i posrebrzanych zastaw, sprzetów domowych i kuchennych, szufelek do towarów itd.

Lokomobilen - Lokomobile
Warschau 134

Henryk Lanz

Warszawa
Bracka 16

Lokomobile
przemysłowe

od 10-1000 HP
z wentylowym
rozdziałem pary
„System Lentz“

Patrz ogłoszenie Dział VI str. 137

Theodor Kaulen
Berlin C. 2

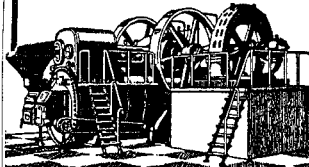
Ergomobile u. Ergomobilpflüge
Näheres siehe unter Motorpflüge
Ergomobile i plugi ergomobilowe
Szczegóły p. pod Plugi motorowe

R. Wolf

Aktiengesellschaft
Magdeburg - Buckau

Filiale:

Warschau, Królewska-Str. 41

Fahrbare u. feststehende
Lokomobilen

von 10-800 PS - Vorteilhafteste Kraftquelle für alle Betriebszweige

Lokomobile

przenośne i stałe, od 10-800 HP - Najdogodniejszy silnik dla wszelkich gałęzi przemysłu

Lokomotiven - Lokomotywy

Hannover, Maschinenbau-A.-G.
vormals Georg Eggestorff
Hannover-Linden

Schlesische Bahnindustrie
Walter Simon & Co.
Kattowitz, O.-S.

Holzschwellen, Anschlussgeleise

Podkłady drewniane, tory podjazdowe

Lombardgeschäfte
Lombardy

(siehe auch Pfandleihen)

Czenstochau 289
Warschau 134

Lötapparate
Lutownicze aparaty

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Lötlampen, Lötkolben, Lötgebläse, Lötöfen, Motorheizlampen (für Benzin, Benzol, Petroleum und Spiritus)
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Lampy do spajania, lutownicze, miechy i piece dla lutowników; motorowe lampy ogrzewające (benzynowe, benzolowe, naftowe i spirytusowe)

Patrz ogłoszenie na widoku Łodzi

Lötmittel und Lötzinn
Cyna i przybory lutownicze

Gesellschaft m b H
Claßen & Co

Berlin W 30/223

Barbarossastrasse 16

Alleinige Fabrikanten der weltberühmten

Fludor-Lötmittel

für Weich- und Hartlötungen

Ein einziger Versuch führt zu dauerndem Bezuge

Wylączna fabrykacja wszelkiego światowego

Społwa Fludor

do miękkiego i twardego lutowania

Jednorazowa próba prowadzi do stałego użytku

O. Lengner & Co., GmbH.

Berlin N. 31

Löt- und Schweissmittel für alle Metalle

Środek do lutowania i spawania wszelkich metali

Zeus-Industrie G.m.b.H., Chemnitz
S.Jns. u. d. Illustr. v. Warschau, Dom

Salomon Herz jr.
Uerdingen am Niederrhein

Spezialität:

Weissmetalle und Lötzinn unter Garantie der Gehalte

Specjalność:

Metale białe i cyna lutownicza. Zawartość gwarantowana

**Lotteriegeschäfte
Loteryjne kantory**

Warschau 184

Gustav Gericke
Dresden-A., Wilsdrufferstr. 7
Koll. Kgl. Sächsischer Landeslott.
Sicim Anzäje Teil VI Seite 15.

Max Kelle

Königlich
Sächsischer

Lotterie-

Kollekteur

**Dresden-
Neustadt 6**

Hauptstrasse 1
(Rathhaus)

Konzessioniert 1886
Bank-Konto: Allgemeine
Deutsche Creditanstalt,
Dep.-Kasse A, Dresden.

BERG & CO.

Hamburg 36, Büschstr. 7

Bankgeschäft, staatl. konz.
Hauptkollekte der
Hamburger Staatslotterie

Dom bankowy, przez rząd kon-
cesjonowana główna kolekta Ham-
burskiej Loterii Państwowej

Samuel Heckscher senr.

Hamburg 36
Kaiser Wilhelmstr. 93

Seit 1872 bestehende, staatlich
konzessionierte Haupt-
kollekte der

Hamburger Staatslotterie

Od r. 1872 istniejąca, przez
rząd koncesjonowana
główna kolekta

Hamburgsk. Loterii Państwowej

Arthur Heckscher

Hamburg 36, Büschstr. 7

Bankgeschäft, staatl. konz.
Hauptkollekte der
Hamburger Staatslotterie

Dom bankowy, przez rząd kon-
cesjonowana główna kolekta Ham-
burskiej Loterii Państwowej

Händler

für

**Hamburger
Staats-Lotterie**

sucht .

Alb. Jarmulowsky

HAMBURG

Königstrasse 14/16

Prompte und reelle Bedienung
Günstige Bedingungen

Franz Bödemann Nchf.

Leipzig

Kollektion d. Königl.
Sächsischen
Landes-Lotterie

Kolektor Królewsko-Saskiej loterji

Martin Kaufmann

Staatliche Kollektion
der Königl. Sächsischen
Landeslotterie

Leipzig

Windmühlenstrasse 45

Urządowa kolekta
Królewsko-Saskiej
loterji

Heymann Lipstadt

konz. Loterie-Hauptkollekte.

Hamburg

Begründet 1854

Telegramm - Adresse:
Losehandel Hamburg

**An- und Verkauf
von Lotterie-Effekten**

Bank-Konto: Norddeutsche Bank

**Billigster Bezug
:: für Händler ::**

Engros-Vertrieb

Luftbefeuchtungs-Anlagen

Nawilzarnia powietrza

Schulze & Schultz

Niedersedlitz bei Dresden

Näheres siehe unter Ventilations-
anlagen und -Apparate

Blässe szczegóły patrz pod „Ven-
tilationsanlagen und -Apparate“
(Wentylatory)

Luftfilterarmaturen

Filtry powietrzne

**Pressluft-Industrie
Dortmund-Körne**

Staublichte Luftfilter für Turbo-
generatoren, Kompressoren, Hei-
zungs- u. Lüftungsanlagen usw.

Bezpyłne filtry powietrzne do
generatorów turbinowych, kom-
presorów, urządzeń ogrzewczych,
prześwietlających i innych

Luftschiffbau und -bedarf

**Statków powietrznych
budowa i przybory do budowy**

Max Otto Zimmermann

Berlin W. 9. Potsdamerstr. 13
an Potsdamerplatz Telefon: Amt
Lützow 551 3. spez. Material u. Zu-
behör für Luftschiffe, Flugzeuge,
Automobile etc. Wort-Schutz-Moz.
Spezialne materjaly i przybory
do statków powietrznych, sa-
machodów, motocyklów itd.
Znak ochronny „Moz“

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

S. Ins. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 181

Lüftungsanlagen
Wentylacyjne urządzenia

J.A. John, Akt.-Ges.

„Jag“-
Luftheizungs-, Entnebelungs-,
Entstaubungs-,
Späneabsaugungsanlagen
Erfurt 6

Lumpen und Hadern
Gąbany i szmaty

Lomza	347
Plock	374
Tomaschow	259
Warschau	134
Wloclawek	445

Lumpen-Sortieranstalten
Szmaciarnie

Warschau	185
----------------	-----

Luxuskartonagen
Pudełka ozdobne

Max Stopp

Luxus-Kartonagenfabrik
CHEMNITZ-KAPPEL 5

Luxuskartonagen für Chokolade,
Parfümerie, Seife und Bijouterie-
waren sowie Massenfabrikation.
Press- und Vergoldeanstalt

Magnesit - Magnezyt

Wilh. Minner, Arnstadt i. Th.

Magnetfabriken
Magnesów fabryki

Magnet-Schultz
G. m. b. H.

Spezialfabrik für Elektro-
magnet-Apparate
MEMMINGEN 13

Mühlmagnete, Aufspannfutter

Mahlmaschinen
Maszyny młynarskie

Augusta-Werk, Augsburg 11
Siehe Inserat unter Mühlbau
Patrz ogłoszenie pod Budowa młynów

Mähmaschinen (Ersatzteile)
Zniwiarki (części zapasowe)

Stockey & Schmitz

Gevelsberg i. Westf.
Zweigg. Bromberg
Näh. s. Tempergiessereien

Maler - Malarze

fast in allen grösseren Orten
prawie w każdej większej miejsco-
wości

Malleinwandfabriken
Płótna malarskiego fabryki

Richard Warm, München,
Mittererstrasse 3.

Gegründet 1844. Export. Maler-
leinwand in jeder Breite ohne Naht.
Telegr.-Adr.: Warm, München.

Rok założenia 1814. Export.
Płótna malarskie w każdej
szerokości b z szwu.
Adr. telegraf.: Warm, München.

Mal- und Zeichenutensilien
Malarskie i rys. przybory

A. Hartmann

München, Schwandlauerstr. 48
Malutensilien

Fabrik von Prof. Urban's Eigelb-
leinen „Excelstor“, Oel-Kreide u.
Halbkreide-Malleinwand.

Mälzerei- Einr. und Geräte
Słodowni urząd. i narzędz.

F. ERGANG
Magdeburg

Gegr. 1804 Fernspr. Nr. 143 u. 546
Telegr.: Ergang Magdeburg

Maschinen-Fabrik, Kessel-
schmiede, Metalllocheret,
Apparatebauanstalt, Blech-
schweisserei, Press- u. Stanzwerk

Założ. w r. 1804. Telefon 143 i 546
Telegr.: Ergang Magdeburg

Fabryka maszyn, kotłarnia,
działownia metalu, budowa
aparatów, bielarnia białych,
tłocznia i sztamcownia

Malzfabriken - Słodownie

Kutno	325
Nowodwór	364
Stawiszyn	312
Warschau	135
Wloclawek	445

Malzextrakt und -präparate
Słodowe ekstrakty i prepar.

Dresdner Malzfabrik
vormals **Paul König**
Dresden-N. 23

Prima Malzextrakte in Kri-
stall und Pulverform, dick-
flüssig u. mit medizinischen
Zusätzen
Malzextrakt mit aktiver
Diastase. Diastase-Felix
D. R. Wz. 178 989

Doborowe ekstrakty słodowe
w kawałkach i proszku, gesto-
plynne i z domieszką środ-
ków medycznych. Ekstrakty
z aktywną diastazą

J. Paul Liebe, G. m. b. H.
Dresden - A. 5

Malzextrakt, dick-
flüssig, und Malz-
extrakt - Pulver.
35 Staats-,
goldene, silberne,
bronze. Meilatten
und Diplome.

Ekstrakt słodowy - płyn gęsty
i sól ekstraktowy - proszek.
35 złotych, srebrnych i bron-
zowych państwowych medali
i dyplomów.

Manufaktur- u. Modewaren-
Grosshandlungen

Manufaktura i bławaty hurt.

Lodz	225
Warschau	135

Paul & Taubenfeld, Warschau
Näh. siehe Inserat unt. Agenturgesch.

S. Zerkowski
Breslau i

Antonienstr. 6

Kurzwaren, Strumpf-
fabrik, Schürzenfabrik,
Wollwaren, Trikotagen.
Wäsche und Arbeiter-
:: Konfektion ::

Towary lokciowe, Fa-
bryka pończoch, Fabryka
fartuchów, Wroby wel-
niane, Trykotaż, Bic-
lizna i Ubory robotnicze

F. A. Seiler, Dessau

Tuche, Buckskins
Manufakturwaren

Einzelverkauf
zu Grosshandelspreisen
nach Musterkollektionen
nur an Wiederverkäufer

Erber & Eppenstein

Hauptgeschäft:
Skład główny:

BRESLAU IV
(im Pokoyhof)

Antonienstrasse 2,4

Filiale: — Filje:

BERLIN C. 2
Neuer Markt 16

Kleiderstoffe, Kattune,
Baumwollwaren-Gross-
handlung

Materje na ubrania,
katuny, skład hurtowy
towarów bawełnianych

F. A. Seiler, Dessau

Sukna, bukskiny
towary manufakturowe

Sprzedż detaliczna
po cenach hurtowych
według wzorów
tylko kupcom

Arthur Franke
KASSEL

Telephon: 688 und 1016
Kleiderstoffe, Kattune
Baumwollwarengrosshandlg.
Export

Adolf Wolf, Myslowitz

Manufakturwaren
und Tücher en gros
Spezialität: Fabrik-Reste

Manufaktura i
sukna hurtowo
Spec.: Resztki fabryczne

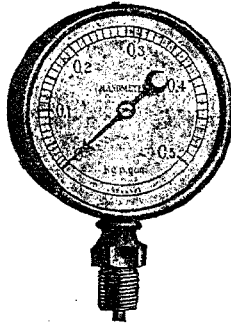
Manufakturwaren
Manufaktura

in allen grösseren Orten
w. kaźdej większej miejscowości

Manometerfabriken
Manometrów fabryki

Warschau..... 135

Gehre-Dampfmesser - Ges.
m. b. H.
Berlin N 31, Brunnenstr. 156
Fabryka manometrów

Robert Fabig

G. m. b. H.

Charlottenburg

Charlottenburger Ufer Nr. 17

Manometer

für alle Industriezweige

Manometry

do użytku w kaźdym przemyśle

Marmeladenfabriken
Marmolady fabryki

Siedlice..... 400
Warschau..... 136

Gloede & Kuhr
Stettin

Marmeladenfabrik

Kaufen Früchte jeder Art.
Vertreter gesucht.

Gloede & Kuhr
Stettin

Fabryka marmelady

Kupujemy owoce wszelkiego
rodzaju.
Reprezentanci poszukiwani.

Marmor - Marmur

Bolechowice.....	463
Kielce.....	468
Morawica.....	469
Poreha Górna.....	512
Sitkowska.....	469
Warschau.....	136

Marmorbrüche und -werke
Marmuru kopalnie i zakł.

W. Thust, Gnadentrei

Marmor- u. Granitwerke

Gegründet 1819

- 400 Arbeiter -

Eigene Brüche
in Gross-Kunzendorf O.-S.

Marzipantabriken
Marcypanów fabryki

Michelmann & Schlüter

Ottensener

Dampf-Marzipan-Fabrik

Altona-Ottensen

Spezialfabrik für Marzipan-

masse

Spezialna fabryka masy

marcypanowej

Maschinenbaubedarfsartikel
Maszyn budowy przybory

Hans von Stern, Leipzig IX
S. J. T. VI S. 255 - P. ogl. Dz VI Str. 275

Maschinenfabriken
Maszyn fabryki

(siehe auch Eisengiessereien)

Baczki.....	434
Bendzin.....	240
Brzeziny.....	254
Chelmu.....	451, 452
Czenstochau.....	289
Folwark Pabianiec.....	326
Garwolin.....	296
Gidle.....	514
Je trzejów.....	461
Kalisch.....	309
Kielce.....	468
Kolo.....	318
Konin.....	322
Lodz.....	226
Lomza.....	348
Lublin.....	506
Lwowek.....	300
Mijaczów.....	242
Nowo Radomsk.....	515
Opatów.....	520
Ostatni-Grosz.....	282
Pabianiec.....	330
Petrikau.....	531
Plock.....	374
Plonsk.....	347
Poreba.....	242
Radom.....	547
Radzyń.....	383
Rejowiec.....	453
Strzemieszycze.....	452
Tomaszów.....	251
Waghnck.....	552
Warka.....	302
Warschau.....	136
Wloclawek.....	445

Wolomin-Wiktoryn	433
Zamosc	562
Zawiercie	250
Zduńska-Wola	404, 405
Zgierz	344
Zychlin	326

Towarzystwo Akcyjne
Bracia Geisler, Okolski
i Patschke
 Fabryka maszyn
 i odlewania
 Warszawa, Leszno 114

C. Mehler G.m.b.H.
Aachen

Spezialität:
 Pumpwerke, Ventilatoren,
 Transmissionen u. Lager,
 Zerkleinerungs-Maschinen.
 Kompl. Anlagen zur Her-
 stellung feuerfest. Produkte
 von Muffeln für Zinköfen

Spezialność:
 Pompy, wentylatory, trans-
 misje i łożyska. Rozdra-
 bniacze. Kompl. urządzenia
 do wyrobu ogniotrwałych
 mufli do pieców cynkowych

Cottbuser
Maschinenbauanstalt
 Act.-Ges.
COTTBUS

Heissdampfmaschinen
 Comag- Dieselmotoren
 Eis- und Kühlanlagen

Erstklassige
 Konstruktionen und
 Ausführung

Silniki
 z parą przegrzaną
 Silniki Diesela-Comag
 Lodownie i chłodnie
 Pierwszorzędne
 konstrukcje i wyko-
 nania

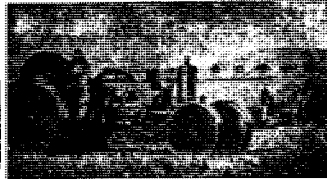
F. Ergang, Magdeburg
 Siehe Inserat Teil VI, Seite 170/71

Theodor Kaulen
BERLIN C. 2

**„Ergomobil-
 Pflug“**

Motorpflug nach dem
 Zweimaschinen-System

Pflug motorowy według
 syst. dwumaszynowego

**„Ergomobil“ -
 Motorwalze**

für Moor- u. Wiesenkultur

Walce motorowe
 do uprawy torfowisk i łąk

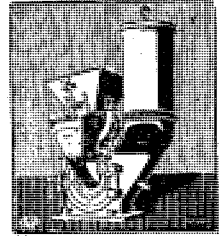

„Ergomobile“
 beliebte Motorlokomobile

„Ergomobile“
 ulubione lokomobile
 motorowe

**„Ergomobile“ -
 Benzol-Lokomotiven**

„Ergomobile“
 Lokomotywy benzolowe

ALPINE
 Maschinenfabrik-Ges.
Augsburg P18

Ausschliesslich Spezial-Fabrik
 für Zerkleinerungs- u. Transport-
 Anlagen

Simplex-Perplex-Mühlen
 für Getreide aller Art und sämt-
 liche Abfälle vom größten Schrot
 bis zum feinsten Mehl

**Steinhammer Bulldog
 Hammer-Mühlen**
 beste Lohmühle

Hartzerkleinerung

Patent Orionmühle, Abmag-
 Windseparator, Seilagkreuz-
 mühlen, Walzenbrecher, Koh-
 len- u. Koksbrecher, Sortier-
 trommeln

**Kalk- und Zementwerks-
 Einrichtungen**

Spezialna fabryka urządzeń
 młynskich i transportowych

Młyny Simplex-Perplex
 do każdego rodzaju zboża i wszel-
 kich odpadków od najgrubszego
 sruutu do najdelikatniejszej maki

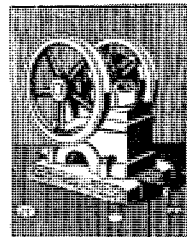
**Łamarki Kamieni Bulldog
 Młyny Młotowe**

najlepsze młyny do kory drzewnej

Młyny do żywic

Opatentowane Młyny Orion,
 Oczyszczacze wiatrowe Al-
 mag, Krzyżowe młyny trze-
 pakowe, Łamarki walcowe,
 Łamarki węgla i koksu,
 Bębny sortujące

**Urządzenia zakładów wa-
 piennych i cementowych**

Kölle & Hensel, Maschinenfab.
Berlin-Wittenau

*Holzbearbeitungsmaschinen.
Theaterbühnen - Einrichtungen,
Drehbühnen usw.*

*Maszynty do obróbki drzewa.
Urządzenia sceniczne. Sceny
ruchome itd.*

Victor Spiegel
BERLIN O 17

Stralauerplatz 10/P

Kraft-, Licht- u. Wasserversorgungs-Maschinensätze. Verschiedene Pumpen und Motore. Artikel für Warmwasser-Bereitungs-Anlagen. Warmwasserkessel, Behälter, Heizkessel, Heizkörper, Druckluft-Wasserkessel i.

Zestawy silników, prądnie do oświetlenia oraz maszyny dostarczających wodę. Różne pompy i silniki. Przybory do uzdatnienia dostarczających ciepłą wodę, kotły do ciepłej wody, zbiorniki, kotły ogrzewalne, ogrzewacze, kotły wodne o powietrzu scisnionem

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

Siehe Inserat auf der Rückseite des Stadtplans von Lodz

Patrz ogłoszenie na odwrotnej stronie planu miasta Łodzi

Wenzel Laube

Maschinen- u. Metallwarenfabrik Dresden-A.

I. Maschinen- zur Verarbeitung von Papier, Pappe, Leder u. Feinblech
II. Feinere Metallwaren

K. Gebler

Maschinen - Fabrik Leipzig-Pl. 8

Buchbinderei - Maschinen
Spez.: Drahtheftmaschinen

Max H. Thiemer & Co.
Dresden-A. I

Spezialität: Kupferhämmer, Badeöfen - Walzmaschinen, Biegemaschinen, Bürdelmaschinen usw.

Specjalność: Młoty do miedzi, wałocowne piecyków kuplewowych, wycygmarki, zaginarki i t. d.

Scharmitzel & Tonnar
G. m. b. H.
Cöln - Mannsfeld

Automatische Maschinen zur Fabrication von Drahtwaren, Ketten, Schuhnägel, Stacheldraht, Nieten, Bolzen, Drahtstiften usw.

Automatyczne maszyny do fabrykacji wyrobów druciarnych, łańcuchów szewskich, drutu kolezastego, nitów, kotków, druciaków i t. d.

Christian H. Meister

Apparatebauanstalt u. Maschinenfabrik München S. 50

Apparate und Maschinen für die chemische und Nahrungsmittel-Industrie

Moderne Verdampfanlagen für die offene und die Vakuum-Verdampfung

Apparate für gewöhnl. und fraktion. Destillat.

Extraktionsapparate Dampfkochkessel usw.

Apparate in Eisen, Kupfer, Aluminium usw.

Trockenanlagen, spez. Trommeltrockner für alle Stoffe

Einrichtungen für Trocken- und Kondensmilchfabriken, Kaseinfabriken und Milchzuckerfabriken

Röstmaschinen für Mehl und ähnliche Stoffe nach eigenem System

Nur Qualitätsarbeit!

Westfälische Maschinenbau-Industrie

Gustav Moll & Co.

Aktiengesellschaft

Neubeckum in Westfalen

Explosions sichere Gasfeuerungen
für jegliche Beheizungs-zwecke

Sicherheits-Gasabschlussventile
in jeglichen Abmessungen

Oel- und Teerfeuerungen

Strahlapparate
für Wasser - Förder - Anlagen - Be- u. Entlüftungs-Anlagen - Dampf u. Luftstrahl-Unterwind- sowie Feuergebläse - Dampf- und Wasserstrahl-Gasexhaustoren - Saugzug-Anlagen - Gaswäscher für Hochofen-, Kupolofen- und Konverterabgase

Be- u. Entlüftungs-Anlagen
Luftanfeuchter für Tabak- und Zigarrenfabriken - Luftbefeuchtungsanlagen für Spinnereien u. Webereien - Streudüsen zum feinsten Zerstäuben von Flüssigkeiten - zur Enteisung, zur Kühlung und Befeuchtung von Luft und Gasen

Vorwärmer und Kühler
Sicherheits- und Verbundinjektoren
Elevatoren

Rückkühlanlagen
(Querstrom-Luftkühler) eigenen Systems

Kondensations- und Abdampf-Anlagen
Brücken, Eisenkonstruktionen und Behälter
jeglicher Art

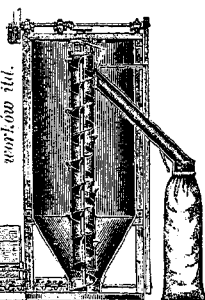
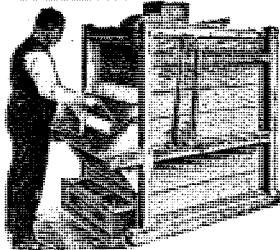
Stöckel & Petrie
Maschinenfabrik
 Leipzig - Sellerhausen
 Spez.: Lokomobilen, fahrbare
 Dampfkessel Kauf- und miet-
 weise

Geräuschlos
 laufende wohlfeile
 Kleinmotoren
 schmalster Bauart
Voigt & Mühler, Leipzig

Gebrüder Bellmer
Maschinenfabrik
NIEFERN (BADEN)
 Spezialität: Maschinen für
 Papier-, Pergamentpapier-,
 Pappen-u. Cellulose-Fabriken
 Propeller - Bleichholländer
 D.R.P.u. Chlorwasseranlagen
 Spezialność:
 Maszyny dla fabryk papieru,
 papieru pergaminowego,
 tektury i celulozy
 Śmigłowce miążdzarki biał-
 nicze D. R. P. i urządzenia
 chlorowodorowe

G. Meinecke sen.
Maschinenfabrik
Zerbst in Anhalt

Spezialność: Maszyny
 pędzarskie jako do:
 mieszarki mechaniczne, prz-
 sieracze, wyciskarki
 sierści, węgla, 600 lit.

*Masch. f. Glas-, Stein-u. Porz.-
 Ind. - Masz. d. przem. ceram.*
J. F. Ehling, Berlin S 14
 Glasschleifereleinrichtungen
 Urządzenia szlifarni szklanych

Maschinenfette und -öle
Smary i oleje do maszyn
 Warschau 136
Continental-Ölwerke
 G. m. b. H.
 Böhlitz-Ehrenberg b. Leipzig
 (Sachsen)

Georg Jansen
 Königsberg in Preussen

Paul Wilhelm, Königsberg
 i. Pr.
 Kneiph. Langgasse 35
 Siehe Ins. im Ind.-u. Hand.-Anz. S. 121

Maschinenhandlungen
Maszyn składy
 (siehe auch Landw. Masch.)
 Kolo 318
 Nowe Kutno 325
 Lodz 226
 Lublin 506
 Warschau 136
 Warta 404

Marcus Becker, Danzig
 Hopfengasse 91
Transmissionen
Pumpen :: Werkzeuge
Schiffsartikel

Maschinenpackungen
Szczeliwa do maszyn
 Warschau 136

Maschinenreinigungsmittel
Środki do czyszczenia maszyn
 Warschau 136

Massageinstitute
Masazy instytuty
 Warschau 136

Massenartikel - Masowe art.
M. S. Kiselstein, Warschau
 Franciszkańska 36 und 18
 Erstklass. Geschäft dieser Branche
 Piroszarsz. skład tej branży

Rich. Schubert, Velbert
 Met.-Massenart., auch galvanis.

Materialprüfungsapparate u.
-Masch. - Masz. d. prób. apar.
 i maszyn
Albert v. Tarnogrocki
 Essen

Matratzenfabriken
Materaców fabryki
 Warschau 137

Maurermeister - Mularze
 fast in allen grösseren Orten
 prawie w każdej większej miejsco-
 wości

Mech. Baumwollzwirnereien
Bawelny przędzalnie mech.

Mechan. Baumwollzwirnerei
Untereggingen
 (Amt Waldshut i. Baden)
 Postcheckkonto 1294 Karlsruhe
 Spezialität:
 Baumwollene Stick-, Strick-,
 Häkel-, Netz-Garne, Geschür-
 Garne, gasierte Garne
 Spezialność: bawełna do hafto-
 wania, do wyrobów szydel-
 kowych i siatkowych oraz
 pończoch. Przędza bawełna
 i osmalana

Mechanische Werkstätten
Warsztaty mechaniczne
 in vielen Orten - w wielu miejsco-
 wościach

Mechanische Werkstätte
Zakłady mechaniczne
Ignacy Łopieński
 Warschau - Sielec
 Warszawa - Sielec
 Górka 85
 Siehe Inserat Teil VI Seite 190
 Putrz ogłoszenie Dział VI str. 190

Winde & Lahne, Berlin O 34
 Mechanische Werkstatt
 Räder-, Trieb- u. Zahnstangenfabri-
 cerei, Bohr-, Dreh-, Hobelarbeiten
 Warsztaty mechaniczne
 Frezarnia kół, trybów i drągów,
 zębnych. Roboty wiertnicze, to-
 karskie i heblarskie

Medaillenfabr. - Med. iznacz.

B. H. Mayer's
Hof-Kunstprägeanstalt
Pforzheim, Baden
Medaillen, Vereinsabzeichen
Medale,
znaczkki stowarzyszeniowe

Medizingläser - Szkło aptek.

H. Kleinpaul
Glashüttenwerke
Halbau i. Schl.

Mehlgrosshandlungen
Mąki składy hurtowe
Warschau 137

Gebrüder Sielmann
Danzig
Fernspr. - Telefon: 3091 u. 3174
Nahrungsmittelgrosshandlung, Kolonialwaren, Mehl u. Futtermittel en gros
Hurtowy skład środków spożywczych, kolonialnych, mąki i paszy

Franz Lesti, München
Paul Heysestr. 9
Fernsprecher Nr. 50445
Telegramm-Adresse: Führer's Nachfolger

Mehl- u. Graupenhandlungen
Mąki i kaszy składy
(siehe auch Kolonialwaren)

Aleksandrów	338
Bendzin	249
Chelm	452
Jędrzejów	461, 462
Kalisz	309
Kolo	318
Kozienice	486
Kulczyn	447
Kutno	325
Lelów	555
Lodz	226
Lowicz	350, 351
Miechów	511
Nowo-Minsk	365
Nowo-Radomsk	514
Ostrowiec	520
Ótweock	427

Ozorków	332, 333
Peisern	412
Petrikau	581
Secemin	536, 537
Siedlee	400
Sieradz	403
Sompolno	320
Szczekociny	557
Turek	420
Warschau	137
Wloclawek	445
Zawiercie	250
Zduńska-Wola	465
Zgierz	344

Massapparate - Miern. apar.

Paul Johannes Steinke
Berlin, Landsbergerstr. 97
Steinke-Sklerometer

D. R. P. angem. D. R. G. angem.

Härte-Messapparate
Steinke-Sclerometer
D. R. P. u. G. M. angem.
Nivellier-Instrumente
Wissenschaftliche
geodätische Mess-Apparate
und Instrumente
„Matador“-Waage ohne Benutzung von Gewichten
Sklerometry Steinke
Przyrządy do mierzenia twardości
Instrumenty niwelacyjne
Naukowe przyrządy i instrumenty miernicze
Waga „Matador“ bez użyciu ciężarków

Messerfabriken
Noży fabryki
(siehe auch Stahlwaren)

Czenstochau	289
Kałużyn	362, 363
Lodz	226
Przedbórz	475

Messinggiessereien
Mosiądzu odlewnie
Warschau 138

Rudolf Rautenbach
G. m. b. H.
Solingen
S. Ins. im Ind. u. Hand.-Anz. S. 181

Messingrohre ohne Naht
Rury mosiężne bez szwu

Johann Munker
Nürnberg-Wöhrd
Stauz- u. Rohrziehwerke
Metallwarenfabrik
Spezialität:
Nahtlos gezogene Rohre aus Messing-, Tombak-, Kupfer-, Neusilber- und Aluminiumblech im Durchmesser von 0,5-20 mm und Wandstärke von 0,08-1,00 mm in allen Fassons

Johann Munker
Nürnberg-Wöhrd
Rurymosiężne bez szwu
Stancownia i wyciagnarnia rur. Fabryka wyrobów metalowych
Spezialność:
Rury ciągnięte bez szwu z mosiądzu, tombaku, miedzi, nowego srebra i z blachy aluminiowej w przemiarze od 0,5-20 mm i grubości ściany od 0,08-1,00 mm każdego fasonu

Messingwarenfabriken
Mosiężnych wyrobów fabr.
Warschau 138

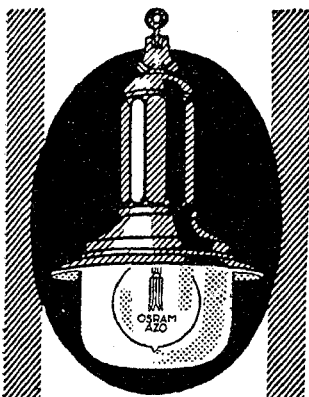
Messingwarenhandlungen
Mosiężnych wyr. składy
Warschau 138

Messwerkzeugfabriken
Narzędzia miernicze
Haus von Stern, Leipzig IX
S. I. T. VI. S. 255 - P. ojl. Dz. V. Istr. 255

Metallabfälle u. -Rückstände
Odpadki metalowe
Warschau 138
KORNBLUM & GEPNER
Warschau, Grzybowska 27
N. s. I. u. Warschau „Metallgrosshdlg.“

Gebr. Zucker, Berlin-Neukölln
Sanderstrasse 28 c
Verwertung kupferhaltiger Rückstände. Spezialkäufer für Akkumulatorenblei, Bleischlamm, Zinn-, Weichblei- und Schriftblei-Aschen
Zużytkowanie pozostałości zawierających miedź. Specjalni kupcy ołowiu akumulatorowego, szlamu ołowianego oraz popiołu cynowego, miedziobitwanego i czcionkowego

Metalldrahtlampen
Żarówki z drucikiem met.

**OSRAM-
AZO-**

**Lampen und
Armaturen**
Osram-Drahtlampen

Osram-Azo-Lampy
i Armatury
Żarówki osramowe
Auer-Gesellschaft
Berlin O. 17

Metalldruckwarenfabriken
Wytfaczenie na metalu

Rich. Restetzky

Breslau 2, Neudorfstr. 33.

**Chemnitzer Metallwaren-
fabrik Richard Kraemer**
Chemnitz A. L. Sa.

Spec.: Vergaserschwimmer, Schwimmlengeteln, Brausen, Kondensstoffschwimmer, sowie alle gedrückten, gezog. und gestanzten Teile der gesamten Industrie.

Spec.: Pływaki lotnikowe, pływaki kulkowe, tryskacze, pływaki zapowowe dla odwadniaczy i wszelkie inne wyściskane, ciągnięte i wytłaczane części do celów fabrycznych.

Metallgewebe - Siatki metal.

Warschau 138

Metallgiessereien

Odlewne metali

Dąbrowa-Górnica	454
Głimice	543
Łódź	226
Lublin	506
Pabianice	329
Pustelnik	429
Sosnowice	246
Strzemieszycy	456
Warschau	138

Alex Herman G. m. b. H.

Berlin N. 20, Pankstr. 29.

Denkmäler, Figuren - Pomniki, figury

Alfred Hirsch & Co., Berlin S. O. 36
 Näheres siehe Inserat im Industrie- und Handelsanzeiger Seite 157

Zeus-Industrie G. m. b. H. Chemnitz
 S. L. auf d. Illustr. v. Warschau, „Dom“

Herm. Wintzer, Halle (Saale)

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

S. Ins Ind.-u. Hand.-Anz. Seite 181

Metallhandlungen

Metali składy

Warschau 138

Metallgrosshandlungen

Metali składy hurtowe

Łódź 226

Warschau 138

Kornblum & Gepner

Warschau, Grzybowska 27.
 N. s. Lu. Warschau „Metallgrosshdlg.“

Kurt Guttsmann

Telefon Breslau Salzstr. 2603 12-14

Metallschmelze u. Metallhandlung

Fabrikation von Weisslagermetall und Lötzinne in garantierten Legierungen. Käufer von sämtl. Altmetallen, alten Legierungen und Metalltrickschmelzen
 Tel.-Adr. Grunel

Odlewnia i składowe metali

Fabrykacja białego metalu tożyskow. i cyny lutowniczej w gwarantowan. stopach. Kupuje wszelkie stare metale, stare stopy i odpadki metalowe.

Ludwig Burchard

Berlin NW 7, Neue Wilhelmstr. 12/14

Import von Metallen und Erzen. Vertreter für australische, indische und südamerikan. Häuser Import metali i rudy. Zastępca domów australijskich, indyjskich i południowo-amerykańskich

Jacob Levy, Berlin N. 24
 Oranienburgerstr. 59

Schweitzer & Oppler

Berlin NW 7

Neue Wilhelmstrasse 2.

Gebr. Zucker, Berlin-Neuk.

Altmetalle - Verwertung metallhaltiger Rückstände. Spezialkäufer für Quecksilber (Siehe unter Metall-Abfälle)
 Stare metale. Zużytkowanie odpadków zawierających metale. Specjalni kupcy rzezi (Patrz też pod Odlamki metalowe)

Metallknopffabriken

Guzików metal. fabryki

Metallwerke Schmölln S.

fertigen Modeknöpfe aller Art aus Galalith, Zelluloid u. Stoff ausserdem

Perlen, Kugeln, Knebel (Oliven), Kragen-, Hosen-, Wäsche-, Militär-Knöpfe und andere Artikel

Metallwerke Schmölln S.

gotowe modne guziki wszelkiego rodzaju z galalitu, z celulozidu i z materiału przez lego

perły, kulki, krepule (oliotkowe), guziki do roboty, spodni i bielizny. Guziki wojskowe i różne inne artykuły

Metallochereien

Dziurkarnie (metal)

F. ERGANG
Magdeburg

Gegr. 1804 Fernspr. Nr. 143 u. 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Maschinen-Fabrik, Kessel-schmiede, Metallocherei, Apparatebauanstalt, Blechschweisserei, Press-u. Stanzwerk

Założ. w r. 1804. Telefon 143 i 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Fabryka maszyn, kollarńia, dziurkarnia metali, budowa aparatów, bielarnia białych, tłocznia i sztanconia

Metallputzkreme

Kremydo czyszczenia metali

Jaeger & Kiesslich
 Berlin SO 36

Spezialfabriken für Schuhcreme und Metallputz-Creme
 Specjalna fabryka kremu do obuwia i czyszczenia metali

Metallrädrefabriken

Kół metalowych fabryki

Warschau 138

Metallsägen — Piły do metali

Hans von Stern, Leipzig IX
S. I. T. V. I. S. 253 — P. ogl. Dz. VI str. 255

**Metallschilder
Szylty metalowe**

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter, S. I. u. Schilderfabr.
100 Robotn. P. ogl. p. Fabr. szyltdów

**Metallschlauchefabriken
Węży metal. fabryki**

Adolf Richter
Warszawa, Leszno 13/15
Lodz, Przejazd 20
S. Ins. T. VI S. 158 — P. ogl. Dz. VI str. 158

Chr. Berghöfer & Co.
Niederzwehren
Kreis Kassel

Industrieschläuche
speziell
Panzerschläuche
und
Metallschläuche

Węzła dla przemysłu
specjalnie
węże pancerne
i
metalowe

Metallschmelzereien**Topialnie kruszców****L. Gührs Wwe.**

Berlin, Stallschreiberstr. 32
Siehe Ins. Ind.-u. Hand.-Anz. Seite 196

Kurt Guttmann

Telefon Breslau Salzstr. 2603 12-14

Metallschmelze u. Metallhandlung

Fabrikation von Weisslagermetall und Lötzinn in garantierten Legierungen. Käufer von sämtl. Altmetallen, alten Legierungen und Metallrückständen
Tel.-Adr. Gümei

Odlewnia i składowa metali

Fabrykacja białego metalu lożyskowy, i cyny lutowniczej w gwarantowan. stopach. Kupuje wszelkie stare metale, stare stopy i odpadki metalowe

**Metallschraubenfabriken
Srub metal. fabryki****Julius Klinke G. m. b. H.**
Neuenrade i. W. geg. 1847

Fassongedrehte Präzisionssteile in all. Metall., Vernickelungsanst.

Friedrich Moller

Gegr. 1848 :: Tel.-Adr. : Präzision

Offenbach a. M.

Spezialität:

Metallschrauben und Forststücke, ff. Bügel für Börsen und Damentaschen

Zaloż. w 1848r :: Adr. tel. Präzision
Spezialność: Sruby metalowe i wyroby fasonowe. Wyborowe okucia do portmonetek i woreczków danijskich

Metallurgie — Metalurgja

Goldman, P. & Endelman, L.
Warschau, Agent. u. Hand.-Haus

**Metallwalzwerke
Metalí walcownie**

Osiny 255

**Metallwarenfabr. u. Grsshdł.
Metal. wyrob. fabr. i składowa**

Bendzin 240
Blonie 252
Czenstochau 289
Kaczy-Dól 424

Lodz 226
Lublin 516
Pruszków 421
Sosnowiec 246
Warschau 198

G. Goliash & Co., Berlin-Neukölln
Siehe Inserat unter Agenturgeschäfte
Patr. też ogl. pod Biuro agenturanc

Gebr. Kaiser & Co.
Neheim (Ruhr), Westfalen

Spezialität:
Metall-, Hänge-,
Wand- und
Tischlampen.
Halbfabrikate
für die Beleuchtungs-
branche.

Metallwarenfabrik für sämtliche Drück- und Stanzeile nach Muster und Zeichnung

CARL HOLY

Berlin SO 26, Oranienstr. 23a
Metallheben- und Lampenfabrik
Spez.: Elektrische Tisch- und
Kipp lampen, Petroleum-
brenner, Petroleum-Koch- u.
Heizapparate, Spiritus-Koch-
und Heizapparate

Vertreter: **B. Neumark**
Warschau, Marszałkowska 187

Fabr. wyrob. metalow. i lamp
Specj.: Elektryczne lampy stołowe i ruchome, Palniki naftowe
Kuchenki i piecyki naftowe
Kuchenki i piecyki spirytusowe
Warszawa, Marszałkowska 187

**Chemnitzer Metallwaren-
fabrik Richard Krahmer**
Chemnitz A. i. Sa.

Näheres siehe unt. Metalldruckwaren-
fabriken — Szczegóły p. pod Fabryki
wyrobów metalowych wysiłanych

**Hainsberger
Metallwerke**

G. m. b. H.

Hainsberg i. S.

Spez.: Eiserne ge-
stanzte u. gezogene
Massenartikel
nach Zeichnung
und Muster

Metallweb. — Tkaln. metalowe

Christian Luther
Bad Liebenstein, S.-Mein.
Metallwaren- und Schlossfabrik

Spezial.: Reisekorbbeschlag-Artikel aller Art, Vorhang- und Reisekorbschlösser, Verschluss- u. Deckelscharniere, Schliessstangen u. Hinter-Scharnierstangen, Reisekorb-Griffe, Chaiselongue-Eisen, Kleiderschützer an Kindewagen, Fabryka wypr. metalowych i zamków, Specj.: Okucia do kufrów wszelkiego rodzaju, Klódki i zamki do kufrów, Zawiasy do pokryw i zamków, pręty do koszu i zawiasów, Haczki do kufrów, Ochroniacze ubrań przy wozkach dzieciennych

Erzgeb. Metallwarenfabrik
Seidel & Walther
Lösnitz i. Erzgebirge

Verschraubungen aller Art, gestanzte u. gegossene Massenartikel und Halbfabrikate

Lösebrink & Tweer
Inh. Ewald Lösebrink
Lüdenscheid i. Westf.

*Fernsprecher Nr. 178
Bankkonto: C. Basse, Lüdenscheid
Postfachkonto 66in 20971*

Verschlüsse für Etuis und Kartonnagen, Schauenster-Dekorationsklammern, Ständer usw. Portieren-Ringe u. Klammern, Bartbinden-Fournituren, ges. gesch. Bartklemmen und sonstige **Metallkurzwaren**

Heeresbedarf: Offizier- und Mannschafts-Uniformknöpfe, Seitenu. Rückenhaken, Mützen- und Helmkokarden aller Bundesstaaten, Abzeichen und Zahleu

Overhoff & Cie.

Lüdenscheid, Westf.

Knopf- u. Metallwarenfabr. Modelnöpfe (Metall u. Celluloid), Militäreffekten, Gürtelschnallen, Hosenträgerschnallen, Hütschnallen, Strumpfhalter. Allein-Fabrikanten des Schürzenknotenhalters

R. & O. Lux, Marienthal

b. Bad Liebenstein, S.-M.

Börsen- und Taschenbügel, Oesen, Agraffen, Zelluloid-Oesen und Agraffen, Schnallen, Druckknöpfe, Rivets-Tubulaires (Hohl-nieten), Segeltuchösen, automatisch arbeitende Oesen, Agraffen- und Nietel-Maschinen

Okucia do portmonetek i woreczków, uszka, agrafki, uszka i agrafki celuloidowe, sprzączki, zatrzaski. Rivets-Tubulaires, uszka do płótna żeglownego, automatyczne maszyny do wyrobu uszek, agrafek i nitów.

Gebr. Jung, Ruhla

Spez.: Schwachstromartikel, Wandarme, Blenden, Reflektoren, Lampensockel

Spezj.: Artjkruty do prądu słabego, Wsporniki ścienne, Zastony, Reflektory, Główniki żarówek

Otto & Co.

Schmerbach

Herzogtum Gotha

Spezialfabrik für:

Knopfscharniere
Klosettscharniere
Paraventscharniere
Möbelknöpfe
Muschelgriffe

Bronze-Tür- und Fensterbeschläge aus gezogenem Material

Marke **oni**

Specjalna fabryka
Zawiasów guzikowych
Zawiasów do toalet
Zawias. do parawaników
Guzików do mebli
Rączek muszelkowych
Okuc bronzowych do drzwi i okien z ciągnionego materiału

Marka fabryczna **oni**

Schwarzwälder Metallwarenfabrik

L. Schwer & Cie.

Triberg (Schwarzwald)

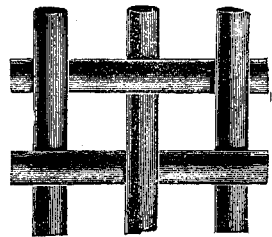
Metallwaren aller Art, gedrückt, gestanz, gegossen, roh und bearbeitet, vernickelt usw., nach Muster oder Zeichnung

Metallweberei
Brünn G.m.b.H.

BRÜNN bei EISFELD

in Thüringen

Mechanische
Drahtweberei

Drahtgewebe

jeder Art, aus jedem nur verwebbaren Metall, wie Eisen, Messing, Kupfer, Phosphorbronze, Aluminium, Reinnickel usw., für alle technischen und landwirtschaftlichen Zwecke, von den feinsten bis zu den schwersten Qualitäten

*Telegramm-Adresse:
Metallwebereibrünn Eisfeld*

Mechaniczna
tkalnia wyrobów
drucianych

Tkaniny druciane

wszelkiego rodzaju z wszelkich dających się tkąć metalów, jako to: żelaza, miedzi, brązu, czystego, aluminium, czystego niklu itd., dla wszelkich celów technicznych i rolniczych od najdrobniejszych do najcięższych gatunków

*Adres telegraficzny:
Metallwebereibrünn Eisfeld*

Metsiedereien — Miodosytnie

Biała	251
Chmielnik	449
Golina	321
Grojec	301
Jedrzejów	461
Kielce	468
Krzymów	301
Lask	327
Lowicz	350
Lubin	506
Maków	354
Mława	357
Ostrow	368
Pabianice	331
Pułtusk	382
Tarnogród	449
Warschau	189
Wierbka	518
Włocławek	445
Włoszczowa	558
Zelechów	299

Mikroskope — Mikroskopy**Optische Werke A.-G.
vorm. Carl Schütz & Co.
Cassel**

Näh. und. Optische Industriearst.
Szczeg. patrz. Opl. zakłady przem.

E. Leitz, Wetzlar

Optische und Mechanische Werke
Siehe Inserat Teil VI Seite 253
Zakłady optyczne i mechaniczne
Patrz ogłoszenie dział VI str. 253

Mikrotome — Mikrotomy**E. Leitz, Wetzlar**

Optische und Mechanische Werke
Siehe Inserat Teil VI Seite 253
Zakłady optyczne i mechaniczne
Patrz ogłoszenie dział VI str. 256

Milchzentrifugen**Centryfugi do mleka**

Warschau 139

**Ramesohl
& Schmidt
Aktiengesellschaft
Oelde i. Westfalen**

Spezialität: Hefezentrifugen,
Milch-Zentrifugen von 50 bis
4000 Ltr. Stundenleistung
für Hand- und Kraftbetrieb
Spec.: Centryfugi do drożdży
i mleka, ręczne i maszynowe

Dierks & Söhne, Osnabrück

Spezialität:
Isola-Separator

**Militärartikel u. -Effekten
Wojskowe artyk. i przybory**

Warschau 139

**J. Bornstein
Warschau**

Nowy Świat (Neue Welt) 70

Größtes leistungs-
fähiges Geschäft für
Militäreffekten und
vollständige Aus-
rüstungen für Offi-
ziere und Beamte

Herm. Bachernick

Berlin N., Usedomstrasse 21
Tel.: Nord. 1667 u. 3771. Eig. Werk-
statt für Sattler- u. Lederarbeiten z.
Herstellung von Militärbedarfs-
artikeln. — Wasne warszaty dla
wykonywania sielarskich i skó-
rzanych artykułów wojskowych

**Ernst Carl John
BERLIN S. 14**

Alle Arten Militäreffekten
und andere einschlägige
Artikel aus jeglichem
Metall, Eisen und Blech,
gestanzt u. gepresst, ver-
nickelt, vermessingt, ver-
zinkt, lackiert

Wszelkiego rodzaju przy-
bory wojskowe i inne ar-
tykuły z każdego metalu,
żelaza i blachy, wyciskane
i tłoczone, niklowane, mo-
siężne, cynkowane i lakie-
rowane

**Gustav Röhricht Berlin
N 20**

Stettiner Strasse 43

Spezialität: Helmfabrik.
Lederlackiererei

Spezialność: Fabr. hełmów.
Zakład lakierniczy skór

Noelle & Hueck

G. m. b. H.

Lüdenschaid i. W.

Militärköpfe, Koppelschlösser,
Geheirnenbeschläge und alle
Arten Metallschläge für Heer
und Marine

Max Cohn, Posen
Siehe Ins. unt. Herren-Schuhfabriken

Friedr. Knof, Zerbst

Postfach 8

Militäreffekten und
Tressen
Przybory wojskowe i
galony

Militärausrüstungen
Wyekwipowanie wojskowe

**Gustav Röhricht Berlin
N 20**

Stettiner Strasse 43

Spezialität: Helmfabrik.
Lederlackiererei

Spezialność: Fabr. hełmów,
Zakład lakierniczy skór

Militäreffekt.-Masch. u. -Einr.
Maszyny i urządzenia do
wojskowych przyborów.

J. F. Ehling, Berlin S14, Fallwerke.
Lederstanzen, Helmpressen, Ubusstan-
ner, Ausstanzmaschinen, Schälten u. Stanzen.
Wybójarki, wygniatarki do skóry

Miniralfarben**Farby mineralne**

Stary Młyn 489
Warschau 139

Mineralwasserapparate
Wód mineral. aparaty do

Gustav Hilbert, G. m. b. H.
Stettin, Giesebrechtstrasse 5

Mineralwasserfabriken**Mineralnych wód fabryki**

siehe auch Selber und Sodawasser
Aleksandrow 338
Benzin 240
Czenstochau 290
Kozienice 486
Lipno 336

Lodz	226
Lubiez	336
Lublin	506
Makow	354
Nowo Radomsk	515
Pabianice	330
Plock	374
Radom	547
Rożan	355
Rypin	389
Siedlee	400
Sokolow	415
Sosnowice	246
Szekociny	557
Warschau	139
Wielun	489

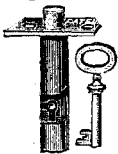
Misch- u. Knetanlag. f. Zinkhütten-Industrie - Mięszadła i gniotowniki dla cynkowni
C. Mehler G. m. b. H.
 Aachen
 Nähsmaschinenfabr. u. B. u. nst.

Misch- und Knetmaschinen Mięszadła i gniotowniki
Augusta-Werk, Augsburg II
 Siehe Inserat unter Mühlenbau
 Patrz ogłoszenie pod Budowa młynów

Richard Migge, Danzig
 Siehe Inserat in Teil VI Seite 135

Möbelbeschläge Okucia do mebli

August Beer, Velbert (Rheinld.)

Spezialität:
 Klucze wszelkiego rodzaju.
 Patentowane zamki rurkowe do mebli.
 Artykuły masowe tanie i wybierane równieź i niklowane

Möbelfabr. - Mebli fabryki

Bendzin	240
Bialogon	463
Bondyż	559
Czenstochau	290
Gliniec	543
Kielce	468
Lodz	226
Sosnowice	246
Warschau	139
Wojciechów	535

J. M. Wędrychowski
 Warszawa, Bracka 4

Richard Erler, Berlin SO.

Wrangelstr. 130
 Fernspr.: Mpl. 13158

Spezialität: Weiße Möbel
 Spezialność: Białe meble

H. Löwenherz
 Koburg-C.

Spez.: Antik geschnitzte Eichenmöbel
 Fabriken in Eisfeld
 Spec.: Dębowe meble w stylu antique
 Fabryki w Eisfeld

Coburger Holz- und Rohrmöbel-Fabrik
Bernstein & Saalfeld

G. m. b. H.

Tel. 136 Coburg Tel. 136

Fabrikation moderner Holz- u. Pottig-Rohrmöbel, Dielenmöbel, Veranda-möbel, Beleuchtungskörper aus Rohr, Frisiertoiletten, Ledermöbel Export

Fabrykacja nowoczesnych mebli drewnianych i trzciniowych, mebli do przedpokoi i na werandy, lamp trzciniowych, toalet fryzjerskich, mebli skórzanych
 Eksport

Münchener Möbelwerkstätten Aktiengesellschaft

München - Riesenfeld

Fabrik

kunstgewerbbl. Möbel
 Schlaf-, Speise- und Herrenzimmer ein- facher bis feinsten Ausführung

Fabryka

mebli artystycznych
 Pokoje sypialne, stolowe i gabinety od najskromniejszego do najelegantszego wykonania

Otto Fritzsche, München
 Königl. Bayrische Hofmöbelfabrik und Atelier für Innendekoration
 Verkaufsräume Karlsplatz 3

Schiffel & Sohn

Möbelfabrik

Ottendorf - Okrilla bei Dresden

Spezialität: Moderne lackierte Schlafzimmer und Küchen

Spezialność: Nowoczesne lakierowane sypialnie i kuchnie

Fortunabetten-Fabrik G.m.b.H.

Remse (Mulde) i. Sa.

Steppdecken, Daunendecken, Reformunterbetten, Reformbettstellen aller Art mit kompl. Bettausstattung

Koldry pikowane i pierzyny „Reform“ posciel, „Reform“ łóżka wszelkiego rodzaju z kompletną wyprawą

Möbel (eiserne) Meble (żelazne)

Lodz	216
Warschau	108
Wolomin-Wiktoryn	433

Möbel (Korb-, Rohr-, Bamb.-) Meble (kosz., trzcini., bamb.)

Warschau	140
----------------	-----

Schles. Drahtwaren- u. Eisenmöbelfabrik G.m.b.H.

Breslau VIII

Lackierte Waschtische und Ständer
 Näheres siehe Drahtwarenfabr.

Möbelfabr. (Kunst- u. Luxus-) Mebli (art. i luksus.) fabr.

Stargardt & Hanff

Berlin SO 16, Köpenickerstr. 40/41
 Kleinmöbel, Bücherschränke, Messingtische, Weiße Möbel etc.

Meble drobne, szafy do książek, stoły mosiężne, meble białe i t. d.

Gebrüder Bauer

Breslau
Tauentzienplatz 3a

Tel. 13 u 4413
gegründet 1816

*Hoflieferanten Sr. Majestät des
Kaisers und Königs*

*Hoflieferanten Sr. Kaiserl. und
Königl. Hoheit des Kronprinzen
des Deutschen Reichs und von
Preussen*

Entwurf und Ausführung
für Inneneinrichtung von
Schlössern, Schiffen,
Hotels und Privathäusern

**Möbel-, Parkett-, Bau-
tischlerei, Sägewerk,
Fourniermesserei**

Möbelklopfer – Trzepaczki

M. Adolph Loeser

Leipzig

Windmühlenstr. 21

Möbelleder – Skóry meblowe

Warschau 140

Möbel- u. Portierenstoff-Fbr.

Obicia meblowe i portjerij

(siehe auch Fahrwesen)

Warschau 140

B. Arens & Co., Chemnitz

Mechanische Weberei

*Dekorationsplüsch, Möbelstoffe,
Portieren, gestickt und gewebt,
Moquettes und Taschen*

Tkálnia Mechaniczna

*Plüsch dekoracyjny, Materiały na
meble, Portjerij haftowane i tkane,
Moquettes i woreczki*

Möbeltransportgesellschaft.

Przewozowe zakłady

Kalisch 303 – Warschau ... 140

„ORZEL“, Warschau

S. Ins. T. V. I. S. 236 – P. ogł. Dz. VI Str. 236

„POLONIA“, Warschau

Marszałkowska 116
S. Ins. T. V. I. S. 238 – P. ogł. Dz. VI Str. 233

Molkereimasch. – Mlec. masz.

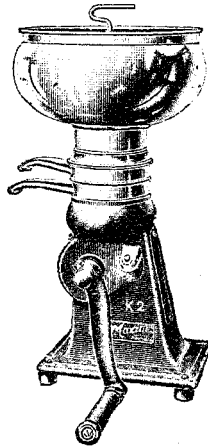
Lublin 506

Die schwedischen

Baltic-

Fabrikate

geniessen seit 12 Jahren
Weltruf

**Baltic-Haushaltsepara-
toren** für private Haus-
haltung und
Ziegenbesitzer

Maxim-Separatoren

für kleine und mittlere
Landwirte

**Original-Baltic-Separa-
toren, Modell D**

für mittlere und grössere
Betriebe

zeichnen sich aus durch:

unübertreffbare Entra-
mungsschärfe,
leichte Gangart,
solide Ausführung,
einfache, neuzeitliche Bau-
art,
bestes Material,
einfache Bedienung,
lange Lebensdauer

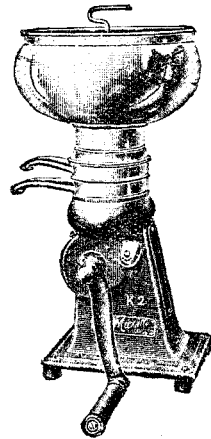
Wiederverkäufer erhalten
günstigste Konditionen

Baltic-Separator GmbH.
Berlin-Schöneberg

Szwedzkie wyroby

Baltic

już od 12 lat cieszą się
sławą wszechświatową

**Baltic domowe separa-
tory (centryfugi)**

dla użytku prywatnego i
dla posiadaczy kóz

Maxim separatory

dla małych i średnich go-
spodarstw rolnych

Orygin. Baltic, model D

dla średnich i większych
gospodarstw

odznaczają się swą

niedosięgnioną sielostą
odtuszczania,
lekkin chodem,
prostą, nowoczesną bu-
dową,
doskonałym materiałem,
solidnym wykonaniem,
łatwą obsługą i
trwałością

Dla hurtowców
dogodne warunki

Baltic-Separator GmbH.
Berlin-Schöneberg

Molkereimaschinen - Fabrik
Gebr. Preiss
Bergedorf bei Hamburg
S. Ins. im Ind.- u. Hand.-Anz. S. 263

**Rheinisches
Press- u. Ziehwerk**
Kohl, Rubens & Zühlke
Rodenkirchen-Cöln

Spezialität:

**Nahtlose Milch-
Transportkannen**

Spezialität:

**Jednolite konewki
transportowe do mleka**

Molkereieinr. u. -bedarfsart.
Mleczarskie urządzenia

Warschau 141

**Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Królewska 8**
Alleinige Vertreter der Deutschen
Homogenisiermaschinen G. m. b. H.
Inb. With. G. Schröder, Lübeck
Siehe Inserat Teil VI Seite 154

Edward Jasiński

Warszawa

ul. Krakowska Przedmieście 7
Telef. 18-32

Naczynia mleczarskie, artykuły
hodowlane i sprzedaż masła

Molkereien u. Molkereiprod.
Mleczarnie i prod. mleczne

in vielen Orten
w vielen miejscowościach

Apel & Co., Breslau I

Näheres siehe Käsefabriken

Modeknöpfe - Guziki modne

Waldes & Co., Warschau
Marszałkowska 125

Fabrik in Prag - Wrschowitz
Eigene Häuser in Dresden und Paris.
Grösste Druckknopf-fabriken der Welt

Modellfabriken
Modeli fabryki

Lodz 226
Warschau 140

Mosaik und Terazzo
Mazaika i terrazzo

Lodz 227
Warschau 141

Mosaikplatten - Mozaik płyty
Gebr. Schlieper, Bromberg

Mostrichfabriken
Musztardy fabryki
(siehe auch Senffabriken)

Lodz 227

Motorenfabr. - Motorów fabr.

Lodz 227
Warschau 141

Adolf Richter
Warszawa, Leszno 13 15
Lodz, Przejazd 20
S. Ins. T. VTS. 155 - P. ogł. Dz. VI str. 165

Heinrich Kessel, Berlin W

Kaiser Allee 202

Gebrauchte Gas-, Benzin-, Rohöl-
motoren, Elektromotoren, Dyna-
mos, Lokomobilen

Używane motory gazowe, benzy-
nowe i na ropę olejną, elektro-
motory, dynamomotory, lokomobile

**Deutsche Kromhout-
Motorenfabrik G. m. b. H.**
Brake i. Oldenburg

Motory ropowe
dla zakładów przemy-
słowych i żeglugi

Rohöl-Motoren

für ortsfesten und Schiffs-
Betrieb

Ceres, Maschinenfabrik
Aktiengesellschaft
vormals Felix Hübner
LIEGNITZ

Siehe Inserat Industrie- und
Handels-Anzeiger Seite 140-141

Rohölmotoren

Schiffsmotoren, Bootsmotoren,
Lokomobilen, Motorwinden

Halfdan Norstrand
Bremen

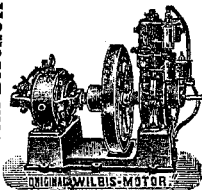
Vertreter gesucht

Silniki ropowe

Silniki okrętowe i do czółen,
lokomobile, dzwigi motorowe

Zastępcy poszukiwani

Wilhelm Bischoff

Dresden-A. 28. P.

Gas- und Benzinmotore für
Hausbeleuchtung und Klein-
industrie von 1/2-2 PS mit
und ohne Dynamos

Silniki gazowe i benzynowe do
oświetlenia domowego i dla
przemysłu drobnego

Motorfahrzeug-Bestandteile
Motor. pojazd. części skład.

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat im Teil VI Seite 181

Motorheizlampen

Lampy motorowe ogrzew.

Gust. Barthel, Dresden-99, A. 19
Motorheizlampen für Benzin, Petro-
leum und Spiritus (Litapparate),
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Motorowe lampy ogrzewające benzyn-
nowe, naftowe i spirytusowe (Aparaty
do ładowania)

Patrz ogłoszenie na widoku Lodzi

Motorpflüge u. Bestandteile
Plugi mot. i części takowych

Stoek Motorpflug. Erster
Kraftpflug Europas. Weitläufig ver-
breitetes System. Prospekt durch
Stoek Motorpflug A. G., Berlin
SO 16. - **Plugi mot. Stocka.**
Najlepsze plugi popedowe w Eu-
ropie. Najcieńszopowozeczniomy
system. Prosp. wys. firma Stoek
Motorpflug A. G., Berl. SO 16.

**Motorpflug-Werke
Rudquist G. m. b. H.
München**
Büro: Ludwigsstrasse 6
Fabrik: Perlacherstr. 8

Rudolf Rautenbach
G. m. b. H.
Solingen
Siehe Inserat im Teil VI Seite 181

Muffelpress. f. d. Zinkh.-Ind.
Prasy muf. dla przem. cynk.
C. Mehler G. m. b. H., Aachen
Näheres siehe unt. Maschinenfabriken
u. Bauanstalten

Mundwasserfabriken
Wody do zębów fabryki
Wrocławsk 445

Mühlenbau u. -bedarfsartikel
Młynów budowa i przyb. młyn.

**Augusta-Werk
Augsburg 11**
Alleinige Spezialität:

Pulverisier-,
Mahl-,
Schrot- und
Misch-
maschine
„Universal“
für trockene
Stoffe der che-
mischen, Drogen-, Farben-
und Farbholz-, Feuerwerks-,
Futtermittel-, Gerber-, Ge-
wurz-, pharmazeut., Pulver-
und Sprengstoff-Branche

Plansichterbürsten
aller Systeme für Mühlen
Szczotki do sit plaskich wszel-
kich systemów dla młynów
Albert Teichmann, Zeitz
Plansichterbürstenbau

Mühlen (Mineral-)
Mielarnie mineralów
Warschau 141

Mühlen (Getreide-)
Młyn zbożowe
in vielen Orten
w wielu miejscowościach
Aktien-Gesellschaft
der Warschauer Dampfmühle
Warschau-Praga, Objazdowa 2
Towarzystwo Akcyjne
Warszawski Młyn Parowy
Warszawa-Praga, Objazdowa 2

**Młyn Parowy
Solecki
Solecer Dampf-
Mühle**
H. GRASBERG
Warschau-Warszawa
Solec 14

Mühlsteinfabriken
Kamieni młyńskich fabryki
Lodz 227
Wrocławsk 445

Müllabfuhr
Śmieci odwózka

Schmidt & Melmer
Weidenau an der Sieg
Gegründet 1870
Spezialfabrik f. Mülltonnen u.
Müllbinnern sowie kompletten
Einrichtungen f. alle Systeme
der Müllabfuhr

Müllereimaschinenfabriken
Młyńskich maszyn fabryki
Warschau 141

Müllergaze (Seidene)
Gaza młynarska (jedwabna)

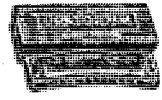
Seidene Müllergaze!
Wilhelm Landwehr
Berlin, Luisenufer 50
Gegründet 1837
Preisgekront mit 12 goldenen
und silbernen Medaillen

Musikinstrum. und -Hdlg.
Instrum. muz. fabr. i składy
Bendzin 240
Chelm 451
Czenstochau 220
Lodz 227

Lublin	506
Pabianice	390
Plock	374
Radom	747
Siedlce	400
Turek	420
Warschau	141
Zdunska-Wola	405

Rieger & Ginter
Warschau, Jasnastr. 6
Spec.: Flügel und Pianinos

Ands. Koch A.-G.
Trossingen (Württbg.)

Leistungsfähigste Mundhar-
monika- u. Accordanfabrik.
Borris: Beherrscht den deut-
schen Markt in Mundhar-
monikas. Viele Kriegsneu-
heiten. Spezialitäten f. Export

Największa fabryka organ-
ków i harmonij. Największy
zbyt na rynku niemieckim.
Wiele nowości wojennych.
Wyroby do eksportu

Ch. Weiss
Wrttbg. Harmonikafabrik
Trossingen (Wrttbg.)

Mundharmonika allerbesten
Qualität. Feine Spezialitäten
für Polen
Organiki najlepszego gatunku
Specjalne wyroby
dla Królestwa

Musterklammern
Klamerki biurowe
Reuter & Siecke, Berlin W. S
Kronenstr. 64 65

Musterzeichner
Rysownicze zakłady

Lodz 227

Mützenfabriken
Czapek fabryki

Hrubieszów 456
Konin 321
Kraśnik 459
Lodz 227
Lomża 348
Zgierz 344

Mützenhandlungen
Czapek składy
(siehe Huthandlungen)

Mützenmacher — Czapnicy

fast in allen grösseren Orten
prawe w każdej większej
miejscowości

Mützenschirmfabriken

Daszków do czapek fabryki
Warschau 141

Nadelfabriken — Iglarnie

Czenstochau 250
Warschau 141

Chemnitzer Wirknadel-
fabrik

Jos. Balster, Chemnitz

*Spezialität: Nadeln und Messer
für Cordschneidemaschinen*
*Spezialność: Igły i noże do kra-
jarek kortów*

Nadlerwaren

Iglarskie towary

Waldes & Co., Warschau

Marszałkowska 125

Fabrik in Prag-Wrschowitz
Eigene Häuser in Dresden u. Paris.
Grösste Druckknopffabriken der Welt

Nagelpflege-Artikel

Paznokci pielęgn. przyb.

C. Eduard Voos

Solingen

Spez. Instrumente z. Nagelpflege.
Siehe Inserat Teil VI Seite 194

Nägelfabriken

Gwoździ fabryki

Slawków 517
Warschau 141

Wilhelm Roecker, Nägelfabr.,

Löchgau (Württemb.)

Siehe nebenstehende Textspalte.

Wilhelm Roecker
Nägelfabrik

LÖCHGAU
(Württemberg)

Bahnstation Besigheim

Nägel u. Stifte

für die Schuhfabrikation
zu Hand- und Maschinen-
nagelung in allen Formen
und Grössen

Handgeschmiedete
Schuhnägel

(Sportnägel), Shoe-Tacks
und Channel-Nails in
Blech- und Drahtware —
Messingstifte, keilförmige
Absatzstifte

Maschinengeschmie-
dete Baunägel

Schloss-, Brett-, Band-,
Gehäng-, Tor-, Torband-,
Stemm-, Anker- und
Schiffsnägel, Kernnägel,
Jahresnägel, Schwellen-
bezeichnungsnägel

Gwoździe i ćwieki

do wyrobu obuwia dla
ręcznego i mechanicznego
gwoźdzenia wszelkich fa-
sonów i rozmiarów

Ręcznie kute ćwieki
do butów

(Ćwieki sportowe), Shoe-
Tacks oraz Channel-Nails
z blachy i drutu — Szttyty
mosiężne, klinowe ćwieki
do obcasów

Maszynowo kute
gwoździe budowlane

do desek, wieszadeł, wrót,
zawiasów, uszczelniające,
kotwiczne i statkowe,
przypinky, kołki, gwo-
ździe do oznaczania pod-
k'adów kolejowych

Nähfadefabriken
Nici fabryki

J. Levi & Co.

Fabrykamarke

Zwirnerei
und
Nähfadefabrik
Hechingen
(Hohenzollern)

Gruschwitz
Garne u. Zwirne
Przędza i Nici

Gruschwitz
Textilwerke

Aktiengesellschaft

Neusalza O.

Nähkästchenfabriken
Nesesserów fabryki

Warschau 141

Nähmaschinenfabr. u. -Hndl-g.
Maszyn do szycia fab. i skł.

Biała	251
Bilgoraj	448
Bolesławów	518
Brzeziny	254
Chelm	452
Czenstochau	280
Garwolin	296
Jędrzejów	461
Karolinów	519
Kielce	488
Kolo	317
Konin	321
Kłobuck	294
Kutno	335
Lask	327
Lenzyca	332
Lipno	336

Lodz.....	227
Lomza.....	248
Lowicz.....	351
Lubin.....	506
Mazowieck.....	356
Miechów.....	511
Miedzyrzec.....	388
Nowo Radomsk.....	515
Pabianice.....	380
Pińczów.....	588
Plock.....	374
Płonsk.....	177
Pultusk.....	382
Radom.....	547
Radzyn.....	383
Rypin.....	389
Siedlce.....	400
Slupca.....	412
Warschau.....	142
Węgorz.....	46
Wrocławek.....	445
Zagórz.....	413
Zawiercie.....	250
Zduńska-Wola.....	405
Zgierz.....	344
Zyrrardow.....	253

Oryginalne Maszyny do Szycia
The Kasprzycki Company
 Warszawa, Marszałkowska 153
 Telefon 104-51

Aktiengesellschaft vormals Frister & Rossmann
 Berlin SO. 26, Skalitzerstr. 134/35
Näh- u. Schreibmaschinenfabrik
 „Senta“ Schreibmaschine
 Fabryka maszyn do szycia i do pisania.
 „Senta“ maszyna do pisania.

Clemens Müller G. m. b. H.
 Dresden
 Zweigfabrik Bünauburg i. B.
Näh- u. Schreibmaschinen
 Veritas Nähmaschinen
 Urania Büro-Schreibmaschinen
 Perkeo Reise-Schreibmaschinen
Maszyny do szycia i do pisania
 „Veritas“ Maszyny do szycia
 „Urania“ Biurowe maszyny do pisania — „Perkeo“ Podrózne maszyny do pisania

J. Ohnstein
 Lissa i. Posen
 Geogr. 1870
 Zalog.
Fabrik-Lager erster Nähmaschinenfabriken
Skład fabryczny maszyn do szycia pierwszorzędných fabryk

Claes & Flentje
Mühlhausen i. Thüringen
Nähmaschinen
für Schneider, Schuhmacher, Sattler, Sack-Stopfen und -Nähen und alle Militär-Effekten
Maszyny do szycia
dla krawców, szewców, siodlarzy, do cerowania i szycia worków i wszelkich przyborów wojskowych

Union-Specialmaschinenfabrik
 G. m. b. H.
Stuttgart
Präzisions-Nähmaschinen mit elastischem Stütz für die Wirk-, Strickwaren-, Strumpf-, Sack-, Schuh-, Handschuh-, Gardinen-, Korsett-, Wäsche- u. Konfektions-Branche
Prezycyjne maszyny o sętegu elastycznym do fabrykacji wyrobów dzianych, pończosznicych, worków, obuwia, rękawiczek, firanek, gors łow, bielizny i wyrobów konfekcyjnych

Nähmaschinentische
Stoły do maszyn do szycia
 Warschau 142

Nähmaschinenbestandteile
Maszyn do szycia części skł.

Wekade Co.
Nähmaschinenteile-Fabrik G. m. b. H.
Dresden-N. 023
Beständiges Exporthaus:
 Abt. I: Schaffchen, Spulen, Teile, Nadeln, Bedarfartikel für Nähmaschinen
 Abt. II: Sämtliche Fahrradzubehörteile
 Abt. III: Elektr. Tascenlampen, Batterien, Feu rzeuge usw.
 Vertreter in Warschau:
 Maksymilian Bajkowski
 Chmielna 43
Pierwszorządny dom eksportowy:
 Oddz. I: Uszlenka, szpulki, części, igły i przybory do maszyn do szycia
 Oddz. II: Wszelkie części przyrządów do rociarstwa
 Oddz. III: Elektr. lampy kieszonkowe, baterje, zapalniczki itd.
 Zastępca w Warszawie:
 Maksymilian Bajkowski
 Chmielna 43

Würker & Knirsch, A.-G.
Dresden-N. 423
Fabrik für Nähmaschinen-Schiffchen, Spulen und Apparate. Zirka 500 Arbeiter
Fabryka czółenek, szpulki i aparatów do maszyn do szycia. Okolo 500 robotników

Nährmittelfabriken
Środków odżywczych fabr.

„Milka“
Nährmittelfabrik
 G. m. b. H.
Pratau (Bezirk Halle)
Zentrallager:
 Leipzig, Windmühlenstr. 7
Spezialmarke:
 „Milka“ Tafelmargarine
Büro centrale:
 Lipsk, Windmühlenstr. 7
Marka specjalna:
 „Milka“ margaryna stolowa

Nahrungs- u. Genussmittel
Spozyw. tow. i delikatesy

J. Molinari & Söhne
Breslau
Kolonialwaren u. Lebensmittel
Towary kolonialne i artykuły spożywcze

Wilhelm Pramann
 G. m. b. H.
Dresden - N. 6
Armee-Präservenfabrik
Erbswurst
Suppen - Suppenwürze
Cacool
Haferpräparate, Dörreymilch
Kiełbasy z grochu
Zupy, korzenie do zup
Cacool, preparaty orwiane, jarzyny suszone

Heinrich Hans Weber

Tel. 3323 Breslau 10 Tel. 3323
Handelsgerichl. eingetr. Firma
Erstes u. ältestes Import- u.
Export-Agenturgeschäft für
Delikatessen, Butter, Schmalz,
Speck, Wurst u. alle anderen
Nahrungsmittel

Emil Zippel & Co.**Hamburg 36**

Getrocknete Früchte,
Gewürze, Kaffee, Tee,
Kakao, Drogen, Reis

Suszone owoce, korze-
nie, kawa, herbata,
kakao, materiały ap-
teczne, ryż

Nähseidefabriken**Jedwabiu do szycia fabr.****Gütermann & Co.****Gutach in Baden****Nähseide-Fabrik***Fabryka jedwabiu do szycia***Netzfabriken — Siatek fabr.**

Warschau 142

Netzknüpfaschinen**Sieci wyrobu maszyny****Heidenreich & Harbeck****Hamburg***S. Inserat Ind. u. Hand.-Anz. S. 167***Nickelwaren — Niklowe wyr.**

Warschau 142

Gebrüder Bing A.-G.
Nürnberg*In Friedenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter**Wczaste pokoju przeszło 5000
urzędników i robotników***Nitrierbaumwollmaschinen
und Einrichtungen****Bawelny nitrowanej masz.
i urz. do****Alfred Kühn, Leipzig-Go.***Erfurterstrasse 17***Nietenfabriken — Nitów fabr.****Friedr. Boesner****Augustenthal****b. Neuwied, Rheinpr.***Spez. Handels-, Kessel-,
Brückennieten, Nietnägel**Gegr. 1848. Arbeiterzahl ca. 600***Süddeutsche Nieten-
fabrik vorm Joh. Fessler****G. m. b. H.****München-Moosach**

*Nieten aller Größen u. Kopf-
formen in Eisen, Kupfer,
Messing, Neusilber, Nickel,
Aluminium, Blei usw.*

Nudeln — Makaronu fabryki

Warschau 142

Oblatenfabriken**Opłatków farbryki**

Warschau 142

Obst und Südfrüchte**Owoce**

*fast in allen grösseren Orten
prawe in kaźdej wiekšej
miejscowości*

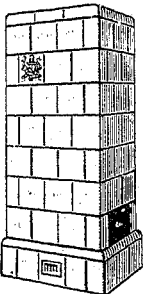
Obstweinfabriken**Owocowych win fabryki**

Warschau 142

Oefen, Kamine und Herde**Piece, kominki, kuchnie***(siehe auch Töpfe)*

Kielce 468

Warschau 142

C. A. Schuppmann**Insterburg (Ostpr.)**

*Oefen
und Herde in
allen Aus-
führungen.
Setzarbeiten*

*Piece
pokojuce i
kuchenne w
najróżniej-
szem
wykonaniu.
Wykonywanie
robót kaftar-
skich*

Gustav Schwendke & Sohn
Dyhernfurth (Pr.-Schl.)

**Kachelöfen u. Kamine
in allen Farben und Stilurten,
transportable Kachelöfen,
Wand- u. Fussbodenplatten**

**Piece kaflowe i kominki
we wszystkich kolorach i stylach,
piece kaflowe do transpor-
towania, płyty do podłóg
i do ścian**

Ofenbestandteilefabriken
Pieców części

Warschau 142

Ofensetzer und Töpfer
Zduni i garncarze*(siehe auch Töpfe)*

Lodz 227

Ofentüren (hermetische)
Drzwiczki hermetyczne

Warschau 142

Semmler & Bleyberg**Aktiengesellschaft****Berlin S 14, Dresdenerstr. 98****Fabrik****von Ofentüren,
Kaminen, Gittertüren.**

*Ersatz für beschlag-
nahmte Messingtüren und
Kupferkessel.*

**Herdbeschläge für
Kachelherde. Speziell
Gaskocheinrichtungen.**

Fabryka

**Drzwiczek do pieców,
palenisk, drzwi kra-
towych, zastępujących
sekwestrowane drzwiczki
mosiężne i kotły
miedziane.**

**Okucia do kaflowych
pieców kuchennych.
Specjalnie urządzenia do
gotowania na gazie.**

Ofen- und Kaminrohre
Rury piecowe i kominowe

Schmidt & Melmer
Weidenau an der Sieg
Gegründet 1870

Fabrikation von Ofenröhren,
Kohlröhren für Dampf-,
Wasser-, Wind- u. Entstaubungs-
Anlagen, Verzinker

Oelfabriken (-pressen)
Olejarnie

Bendzin	240
Biskupiec	496
Brzeziny	254
Bychawa	496
Ciechanow	261
Czernikow	385
Dobrzyń nad Wisłą	385
Działoszyce	537
Działoszyń	514
Felinów	524
Firlej	542
Garwolin	296
Głowno	255
Golina	321
Gombin	299
Gorzkiowice	524
Gościewicz	352
Grabów	331
Grabówka	457
Grodziny	497
Grojec	311
Hadnów	384
Hrubieszów	546
Jarosty	525
Ingnaców-Poduchowny	525
Izbiica	492
Kaluszyn	363
Kamienka	458
Kapitry	543
Kłudziec	526
Kock	352
Kóbiel	364
Kolo	317
Konin	321
Kosin	458
Kosów	415
Kozienice	485
Kurów	540
Kutno	325
Kuźnica-Zechowska	527
Lipno	336
Lodz	227
Lomza	348
Lenczyca	332
Łopienik Łacki	492
Łowicz	350
Lubiec	336
Lublin	506
Maków	354
Mława	357
Nasielsk	381
Nowo-Mińsk	365
Nowo-Radomsk	515
Nowy-Dwór	426
Olszana	508
Osiec	548
Paluki	262
Peclin	428
Petrikau	532
Płaski	388
Płasków	543
Pilica	517
Piotrków	508
Płock	374
Płonsk	377
Potok Stary	460
Paturzyn	550
Praschnitz	380

Przyrów	515
Pułusk	382
Raciaz	407
Radom	547
Radwanówka	460
Reducz	533
Rozprza	382
Rypin	389
Sieradz	408
Sierpe	408
Sobienie-Jeziory	298
Stoezek	353
Swięciechów	460
Szeczkoćcin	557
Tarnogród	449
Teodziejów	383
Węgrow	435
Wielgolas-Brzezinski	432
Wielun	439
Włoszczowa	358
Wólka Mładzka	433
Wyszków	382
Wyszogrod	375
Zabia Wola	509
Zaklików	461
Zastawie	353
Zawiercie	250
Zółkiewka	494
Zuromin	409
Zwolen	490
Zychlin	326

Oleje u. Fette - Oleje i smary

(siehe auch Fette und Oele)

Końskie	472	473
Kozienice	484	
Lodz	227	
Nowo-Radomsk	515	
Szydłowice	480	
Wólka Grodziska	253	

*Sämtliche Chemikalien,
Drogen, Oele, Fette usw.
für Textil-, Lack- und
Seifenfabrikation*

*Wszelkie chemikalia,
materjalny apteczne, oleje,
tłuszcze itd. dla przemysłu
wełnianego i do wyrobu
mydła i lakierów*

Fritz Fenchel
Hamburg 36

Tel.-Adr.: „Fenchelfr“
Adr. telegr.: „Fenchelfr“

Olus - Gesellschaft
Leipzig - Eu.

Schladitzer-Strasse 8

**Petroleum, Benzin,
Schmier- und Ma-
schinen-Öle, tech-
:: nische Artikel ::**

**Nafta, benzyna,
smary i oleje ma-
szynowe, artykuły
:: techniczne ::**

Emil Weidemann
Oel- u. Fettwerke

Gesellschaft
mit beschränkter Haftung

Berlin - Weissensee

Langhansstrasse 25, 26, 27

Telegramm: - D-1322

Oelfabrik Berlin-Weissensee

Fernspr.: Amt Weissensee

für Stadtsprache Nr. 478

Ferngespräche: - 3129

Telefon: Amt Weissensee

dla rozmów miejscow. Nr. 478

" " zamiejscow. - 3129

Bank-Konto: - Konto bankowe:

Commerz und Discontobank

Depositenkass.: G H

Berlin-Weissensee, Berlin, Allee 17

Postcheck-Konto: - Poczta

konto czekowe: 2257, Berlin

Fabrik-
Marke

Marka
fabrycz.

Abteilung I:

Alle Arten Dampfzylinder,
Muscheln-, Motor-
u. Schmieröle, Bohrer,
Maschinenalg., Wagenfette

Spezialität:

Konsistente Fette, Vaseline,
Gewehrjett, Teeröle, alle
technischen Fette und Oele

Abteilung II:

Rollmaterialien-
Verwertungswerke
Export - Import

Dział I:

Wszelkiego rodzaju oleje do
cylindrowyparowych, maszyn
i silników oraz smary.
Olej do smarowania. Łój
maszynowy - Smary wozowe

Specjalność:

Smary zgrzeszone. Wazelina.
Smary strzelnicze. Oleje
długocietowe. Wszelkie tech-
niczne smary i oleje.

Dział II:

Zakład zużytkowania
materjalów surowych.
Eksport - Import.

Anilin - Oel
Salz
SILESIA

Ver. chem. Fabr.

Saarau, Pr. Schlesien.

Oleje anilinowe
Sole anilinowe

Silesia, Ver. chem. Fabr.
Saarau, Ślązak w Prusach.

Heinrich Goldschmidt

München

Bayerstrasse 57/59

Oel- und Fettfabrikeinr. und
-masch.

Olejarni urzadz. i maszyny

Otto Schaaf**Böhlitz-Ehrenberg**

bei Leipzig

Spezialität: Oel- und
Fettschmier - ApparateSpecjalność: Oliwiarki
i smarownice

Oele (äther.) - Oeje (eter.)

Kluge & Pöritzsch
Leipzig

Fabrik natürlicher ätherischer Oele und synthetischer Riechstoffe, Blüten-Oele, Veilchenriechstoffe, Veilchengrüneruch, Fixiermittel, Essenzen zu Likören, Branntweinen, Limonaden usw. Fruchtäther, Fondants-Essenzen u. giftfreier Farben

Metzner & Otto
Leipzig

Gegründet 1861

Fabrik ätherischer Oele, Essenzen und chemischer Erzeugnisse für Parfümerie-, Seifen-, Zuckerwaren-, Likör-, Mineralwasserfabriken u. Droghandlungen

Giffreie Farben

Hessler & Herrmann

Raguhn i. A.

N. s. die d. Titelt. je, enüberl. Vorsatzs.

Oele (miner.) - Oeje (miner.)

Arthur Ott

Berlin - Halensee

Kurfürstendamm 146

Fernspr.: Umland 4083 u. 4084

Tel.-Adr.: Importott Berlin

Oele, Fette, Benzin, Benzol,
Petroleum, Gasöl

Teerprodukte

Dieselmotorentreiböl

Spezialität:

LeichtbenzinOeje, Smary, Benzyna, Benzol,
Nafta, Oliwa gazowa

Produkty smołowe

Oliwa do motor. Diesla

Spezialność:

Benzyna lekka**Carl Christ. Held**
StuttgartLager in Karlsruhe und
GrunbachTelegramm - Adresse: - Adres
du depesz: Oelhelt

Spezialität:

Falken-Dampfzylinderöle,
erste Qualitätsmarken für
HeissdampfStandard - Maschinenöle für
alle MaschinenParathalpin - Turbinenöle,
Dampfzylinderöle, Diamond-
Dynamoble etc., Dieselmoto-
renöle, Triumphator-Autoöle,
Konsistente Fette, Ozonöl u. a.,
Fussbodenöle, Benzin, Benzol.

Spezialność:

„Falken“ pierwszorządne ojeje
do cylindrów parowych na parę
przeżrganą„Standard“ ojeje maszynowe
do wszelkich maszyn„Parathalpin“ ojeje turbinowe,
Ojeje do turbin parowych,„Diamond“ ojeje do dynamo-
maszyn i t. d., Ojeje do silni-
ków Diesla, „Triumphator“
ojeje do samochodów, Gęste
tłuszcz, Ozonowy olej i inne,
Ojeje do posadzek, Benzyna,
Benzol**Alex Blancke, Leipzig**Steinkohlenteeröle, Braunkohlent-
teeröle u. Gasöle. S. Ins. u. Teerprüf.

Oele (techn.) - Oeje (techn.)

Oelwerke
Germania

G. m. b. H.

Emmerich
am Rhein

Gehärtete Oele

„Talgol“
„Linolith“**M. Kallweit Söhne**

Königsberg i. Pr.

Spezialfabrik für techn. Oele
Maschinenfette, Wagenfett
usw.Specjalna fabryka olejów
technicznych, tłuszczu maszy-
nowych, smarów itd.

Oelfilter - Filtry do oleju

Robert Reichling & Co.Dortmund u. Krefeld-Königshof
S. Inserat i. Ind. u. Handl.-Anz. S. 135Oeltuche und -papiere
Tkaniny i papier nieprzemak.**Emil Schwander & Co.**

Chemnitz-Furth 86

Wasserdichte Papiere und Stoffe

Operationseinrichtungen

Operacyjne urządzenia

Warschau 142

Optiker - Optycy

(siehe auch Instrumente, optische)

Czenstochau	290
Kielce	468
Lublin	545
Ozorków	338
Pabianice	380
Petrikau	532
Płock	374
Radom	547

Optische Industrie-Anstalten
Optyczne zakłady

Brack & Cie. G. m. b. H.

Spezialhaus f. Photoapparate und alle Bedarfsartikel

Erstklass. Bezugsstelle von Projektions- und Mikro-Photoapparaten

Preisliste auch über optische Instrumente der Firma Rodenstock kostenfrei

Brack & Cie. G. m. b. H.
Berlin W8 München

Leipzigerstr. 101/102 Bayerstr. 3
Joachimsthalerstr. 44
Rosenthalerstr. 45 Perusastr. 1

Optisch-Mechanische Industrie Anstalt

Hugo Meyer & Co. Görlitz

Spezialität: Photographische Objektive, Aristostigmat F:4, F:5,5, F:6,8 u. F:9. Projektions-Objektive, Kino-Objektive

Spezialität: Objektive fotografische, Aristostigmat F:4, F:5,5, F:6,8 u. F:9. Objektive projekcyjne i kinematograficzne

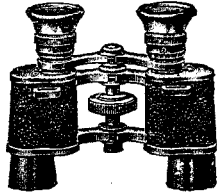
Brillengläser, photographische Objektive, opt. Mesinstrumente, astronomische Instrumente, Scheinwerfer für Automobile und Motorboote, Feldstecher, Mikroskope, Lupen, geodätische Instrumente, medizinisch-optische Instrumente

S. Ins. i. Hand.- u. Ind.-Anz. S. 257

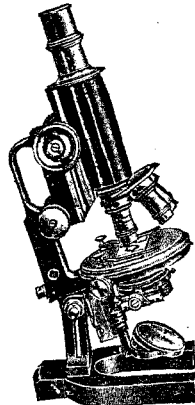
Optische Werke A.-G. vorm. Carl Schütz & Co. Cassel

Prismen-Feldstecher patentiert in allen Kulturstaaten auf Grund erhöhter optischer Leistung

Dalekovidy przymatyczne opatentowane na zasadzie wielkiej zdolności optycznej we wszystkich państwach cywilizowanych

Mikroskope für Wissenschaft und Industrie
Mikroskopy do celów naukowych i przemysłowych

Zielfernrohre für Gewehre

Zielfernrohre für Geschütze

Standfernrohre versch. Ausführungen

Präzisionsoptik

für Mikroskope, Vermessungsinstrumente, Fernrohre etc.

Günstige Bezugsquelle für Wiederverkäufer

Katalog 2 kostenlos

Lunety celowe do karabinów

Lunety celowe do armat

Lunety stojące różnego wykonania

Optyka precyzyjna do mikroskopów, instrumentów mierzących, lunet i t. d.

Dogodne źródło zakupów dla hurtowców

Katalog 2 bezpłatnie

Carl Appel, Rathenow

Optische Glasschleiferei

Brillen, Klemmer, Per-spektive, Barometer, Thermometer

E. LEITZ, Wetzlar

Optische und Mechanische Werke

(siehe Inserat Teil VI S. 27)

Zakłady optyczne i mechaniczne Patrz ogłoszenie Dział VI na str. 256

Orgelfabr. - Organów fabr.

Warschau 142

Kirchen-Organbauanstalt A. Terletzki

Elbing in Westpreussen Gegr. 1887

Inhaber Eduard Wittek, Hof-Organbaumeister

Fabryka organów kościelnych Zał. w 1887 r. Nadzwyczaj organistów

Ornamente - Ornamenty

Emil Deschler, Augsburg

100 Arbeiter. S. Ins. u. Schilderfabr. 100 Robotr. P. u. l. pol. Fabr. szybkie

Orthopädische Apparate

Ortopedyczne aparaty

Warschau 142

Packstoffe - Opakowania

Warschau 142

Pantoffelfabr. - Pantofli fabr.

Pabianice 330
Warschau 142

Pap.- u. Schreibmat.-Agent.

Papieru i mat. pism. agent.

Goldman, Pawel & Endelman, Leon, Warschau, Ag. u. Handelsk.

Carl Nestmann LEIPZIG

Gegründet 1848

Zalożona 1848

Papierfabr. u. -grosshandlg. Papieru fabr. i składy hurt.

Biskupie Doly 518
Bodzichow 518
Bondyz 519

Bystrzejowice	497
Czenstochau	290
Grodzisk	252
Jeziorna	423
Kamienica Polska	294
Łobz	227
Mijażów	242
Myszków	455
Nowe Rokietce	340
Piła	332
Pabianice	330
Pilica	517
Siemnica Nadolna	498
Soczewka	300
Warschau	142
Włocławek	445
Zembożyce	509
Zulin	454

M. Haydenwurzel

Warschau - Warszawa

Kotzebue 2

Filiale - Oddział

Kódz, Mikolajewska 3-5

Fabryczne składy papieru

Największy i najstarszy dom
branży papierniczej

Dostawa do gazet, wydawnictw, zakładów drukarskich i litograficznych, fabryk przetworu papieru itp.

Papier-Fabriks- Niederlage

Grösstes und ältestes Geschäft
der Branche

Lieferungen an Zeitungen,
Buchverleger, Buchdruckereien,
Typo- und Lithographische
Anstalten, Papierverarbeitungsfabriken usw.
in allen Papiersorten

Schleipen & Erkens

Aktiengesellschaft

Jülich (Rhld.)

Spezialitäten: Echt vegetabilisches Pergament - Papier, Lösch- und Kopierkartons, 2 Maschinen für holzfreie Papiere

Spezialności: Prawdziwy roślinny papier pergaminowy, karton bibulowy i do kopiowania. 2 maszyny do wyrobu papieru bez domieszki drzewa

Papiervertrieb und Tütenwerke

Paul Pniower

Berlin O 27

Andreasstrasse 40

Abteilung I:

Papiervertrieb

Abteilung II:

Mech. Tütenfabrik
und Stanzerei

Abteilung III:

Druckerei und
Stereotypie

Abteilung IV:

Butterbrotpapier-
Packungen

Abteilung V:

Kunstdarmfabrik

Abteilung VI:

Fabrikation von Papier-
säcken als Luteersatz

Telegr.-Adr.:

Papiervertrieb Andreasstr.

Papierfabrik SACRAU G. m. b. H. Breslau I

Niederlagen:

Berlin SW. 48

Wilhelmstr. 9

Leipzig-Reudnitz

Gabelsbergerstr. 1a

Wir liefern Papiere aller Art, insbesondere **Kanzlei- und Normalpapiere, Briefbogen und Formularpapiere.** Ferner als Haupterzeugnis: **Werk- und Illustrations-Druckpapiere,** holzfrei und holzhaltig in Bogen u. Rollen — Deutsche Watte aus Cellulose bedeutend billiger als Baumwollwatte, gebleicht und ungebleicht, weiss und farbig, glatt und mit Einprägungen gemustert, in **Tafeln und Rollen**

Siegbert Peiser

Papiergrosshandlung

Breslau XI

Reuschestrasse 20/21

Filiale:

Posen, Alter Markt 38/39

Lieferung aller Qualitäten holzfreier und holzhaltiger Schreib- und Werkdruckpapiere, Kunstdruckpapiere, Kartons usw. Zigaretten-Mundstück- u. Seidenpapiere in Bogen und Bobinen

Dostawa wszelkiego rodzaju papieru listowego i drukarskiego z domieszką drzewa lub bez, papieru do druku artystycznego, tektury itd. Bibułki do gilz w arkuszach i zwojach

Leo Bäcker

Berlin W9, Potsdamerstr. 20

Spezialität: Phantasiapapiere für Kartogramen. Japanische und andere für Lucuscussgaben
Spezialność: Papier fantazyjny dla kartonazy. Japoński i inne dla wydawnictw ozdobnych

Hans von Stern, Leipzig IX

Siehe Inserat Teil VI Seite 255
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 255

Papierfabrik Oberschmitten

W. & J. Mousfang Akt.-Ges.

Oberschmitten i. Oberhess.

Dünne, feine Pergamin- und Florpostpapiere, glatt u. geprägt.
Schreibmaschinen- und beschlagpostpapiere. Export.

Cienki, eleganccki papier pergaminowy i krepowy.

Gładki i wyekskany Papier do kopji maszynowych. Eksport.

TENGER's Papier- und Schreibwaren-Zeitung Wien 3/2

Wertvolle Fachberichte u. Anzeigenleistungsf. Firmen, 52 Nrn. i. Jahr M. 6.-. Auskünfte über Bezugsquellen kostenlos

Papierfabrik Köslin
Aktiengesellschaft
 Jahresezeugung
20 Millionen Kilo
 holzfreier Papiere
 Produkcja roczna
20 milion. kilogr.
 papieru bez domieszki
 drzewa

Papier- u. Schreibmaterial.
Papery i mater. piśmienne
 fast in all. grösseren Orten - prawie
 w każdej większej miejscowości

Papierhülsen- u. Spulenfabr.
Gilzpapierow. i szpulekfabr.
 (siehe auch Spulenzfabriken:
 Spinnereihülsen)

Lodz 227
 Fabianice 330

Papiermaché-Fabrikate
Papier-maché

Warschau 143

Papierwar- u. Schreibmate-
rialienfabr. u.-Grosshandlg.
Papierow. wyr. i mat. piśm.
fabryki i składy hurtowe

Lodz 227
 Plock 374
 Warschau 143

Papier- u. Schreibmaterialien
Bedarfsartikel für Büros,
Kanzleien etc.

Ausführung aller Arten
Druck- u. Buchbinderarbeiten

übernimmt die Firma

E. SCHAPIRO
WARSAU

Grzybow-Platz No. 10
und Graniczna No. 9

Fernsprecher 130-38

Offerten stehen bei Bedarf zu Diensten

Cohn & Sieburth, Posen
 Mechanische Tütenfabrik
 S. Ins. im Ind. u. Hand.-Anz. S. 225

B. Funke
Berlin SO. 36

Graetzstrasse 46

Papier- u. Pappen-
Agentur- u. Kom-
missionsgeschäft

Vertretungen in:

Pergamentersatz, sати-
 nierten Pergamentpapie-
 ren, farbigem Pergamyn-
 papier, braunem Holz-
 papier, einseitig glatten
 Bastpapieren, einseitig
 glatten Cellulosepapieren,
 braun. Handleder-pappen

Dom agenturowo-komisem
bronzy papierowej
i tekturowej

Zastępstwa na:

szuczony pergamin, sати-
 nowane papiery pergami-
 nowe, kolorowe papiery
 pergaminowe, brunatny
 papier drzewny, jed-
 nostronnie gładki papier
 tykowy, jednostronnie
 gładki papier z celulozy,
 brunatne ręczne tektury
 skórzane

Georg Schenkalowsky
Nachtg.

Breslau V, Gartenstraße 19

Nur für Wiederverkäufer!

Größtes Lager: Trinkröhrchen
 Zahnstöcher, Papier- Zigarren-
 spitzen, Teiler- u. Tortenpapiere,
 Eintritts- Billets, Garbercben-
 blöcks, Hotel- und Kellner- Bon-
 bücher, Kerzenschirmchen, Skat-
 und Billardblöcks, sowie sämt-
 liche Papierartikel für Hotel-
 und Gastwirts-Bedarf

Spezialität: Papier- Servi- tten
 und Toilettepapiere

M. Mayer, Coblenz-Lützel

Papier, Brief- um-
 schläge, Kartons,
 Blanko-Visitenkar-
 ten, Goldschmit-
 karten, Papieraus-
 staltungen,
 Trauerpapiere,
 Mappen, linierte Papiere usw.

Julius Schultze, Cottbus 6

Pack- u. Einwickelpapier, Ab-
reiss-Rollen-Papier, Pappen,
Schreib- und Seidenpapier
Papier do pakowania, Papier
w rolkach, Tektury, Papier
listowy i bibułki

Pappenfabriken
Tektury fabryki

Benzin 240
 Dabrowa Gornicza 434
 Lodz 227
 Lublin 506
 Mareszew 242
 Rzeki 515
 Sosnowice 247
 Warschau 143

Max Unger, Frohburgi. S.

Spezialität: Graue-, Wickel-,
 Präge-, Stanz-, Buchbinder-
 und Kartonnagen-Pappen
 Spezialität: Tektury szare, do
 zawijania, wyekskania, wy-
 taczania, inrolgowarskie i
 do pudelek

Paraffin - Parafina

Warschau 143

Paraffinpapiere
Papier parafineryjne

Emil Schwander & Co.
 Chemnitz-Furth 86

Parfümeriebedarfsart.
Parfumeryjne przybory

Lublin 506

Parfümerie u. Toilettenartik.
Perfumerja i artyk. toalet.

(siehe auch Seite)

Czenstochau 290
 Lodz 227
 Tomaszow 259
 Warschau 143

Goldman, P. & Endelman, L.
Warschau, Agent. u. Hand.-Hairs

Parfümerie-Etiketten
Etykiety perfumer.

Arno Scheunert, Leipzig 94
 S. Stegelmarken - Putz Pieczutki

Parfümerie-Grundstoffe
Perfum fabrykacji mater.

Hessler & Herrmann

Ragnit i. A. Näheres siehe die dem
 Titelblatt gegenüberliegende Vorsatzseite

Parkettfabriken
Posadzki

(siehe auch Fussbodenplatten)
 Warschau 144

Gebrüder Bauer, Hoflieferant
Gegr. 1818 Breslau 5 Tel. 4413
 Siehe auch Möbelfabriken. (Feine
 Kunst- und Wohnungseinrichtungen)

Eugen John

bezdigter Sachverständiger
für das Landgerichtsbezirk
Breslau VII, Moritzstr. 38

**Ausführung jeder Art
Stab- u. Tafelparketten**

Wykonanie każdego rodzaju
posadzek z płyt i deserek

Patentbür. — Patentowe biura
Warschau 144

Patronenfabr. — Naboji fabr.

Sprengluft-Gesellschaft

m. b. H.

Charlottenburg 2, Knesbeck-
strasse 5
Patronenfabrik Hamburg, Rhld.

Patronen zum Sprengen mit
flüssiger Luft
Sprengluft - Spezial - Zünder
für elektrische und Zünd-
schmur-Zündung

Naboje do rozsadzania za
pomocą plynego powietrza.
Zapaly specjalne do rozsad-
zania za pomocą plynego
powietrza do zapalania lon-
tem lub elektrycznością

Pauspapierfabriken
Papiery do kopiowania

**Berliner Lichtpaus-
und Pauspapierfabrik**

G. m. b. H.

BERLIN C 2

Emil Holtzmann
Speyer a. Rh.

Spezialität:

Luftgetrocknete geruchlose
Pauspapiere,
Pausleinen, Durchschreibpapiere,
Profilpapiere, Kohlepapier

Pelzfirmen
Dodatki futrzane

J. Arthur Dietzold
Leutzsch 15 bei Leipzig
Grösste Pelzfirmen - Fabrik Deutschlands
Siehe unter Hut- u. Mützenfirmen

Pelzwarenfabriken
Futranych wyrobów fabr.

Kalisch	309
Koek	352
Konin	321
Kutno	325
Lodz	227
Lublin	506
Ozorków	333
Warschau	144

A. B. Citroen
BERLIN W. 56

Werderscher Markt 7
Gegr. 1871

**Pelzwaren, Pelz-
besätze, Pelzfelle**

Założona w 1871 roku
**Wyroby futrzane,
Obszycia
futrzan, Futra**

Pergamentpapierfabriken
Pergaminu fabryki

Schleipen & Erkens

Aktiengesellschaft

Jülich (Rhld.)

Pergament-Papier

Papier pergaminowy

Perlen — Perły

M. S. Kiselstein, Warschau,
Franciszkańska 36 und 18
Erstkl. Geschäft dieser Branche
Pierwoszorządny skład tej branży

Perückenfabriken

Peruk fabryki

(siehe auch Friseure)

Lublin 560

Perlmutterknopffabriken
Guzików z masy perł. fabr.

Perlmutterknöpfe

für alle Zwecke

liefert zu billigsten Preisen

Paul Saalfeld
Berlin C. 2

Grosse Präsidentenstrasse 8

Guziki z masy perłowej

do każdego celu

dostarczam po cenach
najniższych

Petroleum — Nafta

Czenstochau	290
Garbatka	483
Kalisch	309
Lodz	225
Lublin	506
Tomaschow	259
Warschau	144

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Handelsfs.

Olus - Gesellschaft
Leipzig - Eu. Schladitzer-
strasse 8

Petroleum, Benzin mit alle
anderen Öle (s. auch unt. „Öle“)
Nafta, benzyna i wszelkie
inne oleje (patrz też „Oleje“)

Petroleum-Koch- u. Heizapp.
Maszynki naftowe do gotow.
i ogrzewania

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19

Petroleum-Gaskocher „Juwel“
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Naftowo-gazowe maszyny do gotow.
Patrz ogłoszenie na widoku Lodz

Pfandleihen -- Lombardy

(siehe auch Lombardgesch.)

Lodz 228

Pfefferkuchenfabr.

Pierników fabryki

(siehe auch Honigkuchen)

Wloclawek 445

Pferdedeckenfabriken

Derki na konie

W. Blüthen & Söhne
Veitschau, N.-L.

Flachs- u. Jute-Spinnerei
und Weberei

Przędzalnia i tkalnia lnu
i juty

S.I.T. VI S. 248-P. ogł. dz. VI st. 248

Pferdegeschirrfabriken
Uprząży fabryki

Warschau 144

CARL MIEHLE
Berlin-Stralau 3

*Lager und Spezialanfertigung von
Lüchtes- u. Arbeitgeschirr, jed. Art
- Verlangen S. Preisliste franko
Spezialny wgród i skład ozdabnej
uprząży każdego rodzaju - Za-
dajcie katalogi franko*

Pferdehandlungen
Koźmi handel

fast in allen grösseren Orten
prawie w każdej większ. miejscow.

Pflanzenbutterfabriken
Masła roślinnego fabryki

Warschau 144

Pflanzenleimfabriken
Kleju roślinnego fabryki

Warschau 144

Pflasterer - Brukarze

Warschau 144

Pflastersteine
Płyty brukowe

Granitwerke von C. Kulmiz
G. m. b. H., Striegau i. Schles.
*Siehe Inserat Teil VI Seite 55
Patrz ogłoszenie dział VI strona 55*

Pflugfabriken

(Bodenbearbeitungs-Geräte)
Pługów fabr. (narzędz. roln.)

Actien-Gesellsch. H. F. Eckert

Berlin - Lichtenberg

*Siehe Inserat Teil VI Seite 164
Patrz ogłoszenie dział VI strona 164*

Pflüge- u. Motorpfl.-Bau-Art.
Pługów zwycz. i motorow.
budowy artykuły

Wendeler-Dohm, Hannoversche
Maschinenbau-Actien-Ges. vormals
Georg Egestorff, Hannover-Linden

Pharmazeutische Präparate
Farmaceutyczne przetwory

Warschau 144

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Ag. u. Handelsh.

Hans Bonn

Neuenahr
(Rheinland)

BRÜSSEL

(Belgien)

Chemikalien

DROGEN

und sonstige

Rohstoffe

für die

Grossindustrie
und Pharmazeutische
Industrie

kauft und verkauft

Hans Bonn

Telegramm-Adresse :

Bonn, Neuenahr
Bonn, Brüssel ::

**Pharmaceutische und
Chemische
Aktien-Gesellschaft**

Henryk Welt

Warschau - Warszawa
Przejazd 5

DR. LABOSCHIN

Fabrik chem.-pharm. Präparate
Fabryka prepar. chem. farmaceutycznych
Berlin NW. 87, Leettostr. 23
*Spec.: Tabletten, Pillen, Drages,
Salben, Pflaster, chem. Produkte
Speci.: Tabletki, pigułki, drages,
mascie, plustry, produkty chem.*

Dr. Praetorius & Co.

Breslau V

Tauentzienstrasse 3

*Chem. - Pharmaz. Produkte
Spec.: Eisenpräparate
Chem. - Pharmaceut. Produkte
Spec.: Preparaty żelazowe*

Dr. Volkmar Klopfer

Dresden - Leubnitz

Dr. Klopfers Kindermehl

**Dr. Klopfers geröstete
Kornflocken**

**Mączka dla dzieci
d-ra Klopfera**

**Palona żytnia kasza
d-ra Klopfera**

Buchholz & Goldbeck

Königsberg i. Pr.

Fabrik chem.-pharm. Präparate.
*Siehe auch Branche: Drogengross-
handlungen*
Fabryka preparatów chem.-farm.
*Patrz również branż: Materjałów
aptecznych, hurtowe składy*

Photogr.-Rahmen u.-Ständer
Fotograf. ramy i stojaki

Hugo Lossberger, Berlin-Neukölln, Matzerstrasse 39
Spez.: Holz-, Photographie-, Familien- und Postkartenrahmen
Spez.: Ramy drewniane, do fotografji, rodzinne i do pocztówek

Phot. Apparate u. Bedarfsart.
Fotogr. aparaty i przybory

Czenstochau	280
Lodz	228
Lublin	506
Slupca	412
Warschau	145

J. & W. Kasprzycki
Warschau - Warszawa
Nowy-Swiat 45

P. Lebedziński

Krakowskie
Warszawa, Przedm. 59
Skład potrzeb do fotografji
Fabr. papierów fotograficznych
Lager photogr. Bedarfsartikel.
Fabrik photograph. Papiere

Ernest Neumann

Warschau - Warszawa
Muzowiecka 6
Spez.: Photo - Bedarfsartikel
Spez.: Przybory fotograficzne

Stanislaw Szalay
Warschau, Marszałkowska 110,
Ecke Chmielna 40

Albert Grossmann, Berlin C19
Spez.: Trockenplatten, Papiere

Levy-Roth G. m. b. H.

Berlin N. 39, Sellerstr. 13
Fabrik des Photo-Apparates
Fabryka
aparatu fotograficznego
MINNIGRAPH

Otto Spitzer, Berlin W. 30

Fabrik und Export aller
Photoartikel
Diese
weltbek.
Qualitäts-
Marke
bietet
für Güte
und
Preis-
würdig-
keit.
Katalog
Nr. 40
gratis

Fabryka i eksport wszelkich
artykułów fotograficznych
Ta znana na całym świecie
marka gatunkowa rzeczy za
dobroć i wartość towaru
Katalog Nr. 40 gratis

Rademacher & Co.
Siegburg

Universal-Ungezeifermittel
„Goldgeist“

Lebertranemulsionen
für Menschen und Tiere

Universalny
srodek przeciw robactwu
„Goldgeist“

Emulsja tranowa
dla ludzi i zwierząt

C. H. Burk, Stuttgart

Chem. Pharmaz. Präparate
China Malvasier, China-
Eisenrein, Pepsinrein,
Cadein-Pastillen, Haem-
mostomal, Ozogen- Luft-
reiniger, Salmiakpastillen, Dr.
Zellers Krebsmittel, Chinabaryum
und Nacassilium, Tonsillalarum-
Rachentabellen

Chińskie Malvasier, chińskie wino
żelaziste, wino pepsynowe, pastylki
koldemowe, likiery i pastylki Haem-
mostomal, ozonowe oczyszczal-
niaki powietrza, pastylki salmia-
kowe, Dra Zelleru srodek przeciw
chorobie raka, Chinobaryum i
Nacassilium, Tonsillajorum tab-
letki do jamy usnej

Chemische Fabrik
„Nassovia“-Wiesbaden 10

Medizinisch-
pharmazeutische Erzeugnisse

Chemiczna fabryka
„Nassovia“ Wiesbaden 10
Lekarsko-
farmaceutyczne przetwory

Phosphorbronzgieessereien
Odlewnie fosforbronzu

Warschau 144

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 181.

Photochemigraphie
Fotochemigrafia

Warschau 144

Tow. Ak. Orgelbrand Synów
Warszawa. Patr. ogł. Dz. VI str. 108

Noldeplast

weisses Kautschuckpflaster

Noldes
Rheumatolpflaster

vorzügliches Rheumatismus-
pflaster

Seidenheftpflaster

Jährlicher Millionenumsatz
Fabrikation sämtlicher Pflaster,
Salben und Verbandstoffe

E. Nolde

Königsberg i. Pr. IX

B. Braun, Melsungen H.-N.

Abt. R. Fabrik
pharm. Präparate.
Spez.: Migräne-
Stifte, -Stirnbänd,
Menthol-Inhalato-
ren, -Zigarren,
-Zigaretten, Atz-
stifte, Fleckstifte, Insektenschutz-
mittel, Asthma-Präparate.

Oddz. B. Fabryka preparatów
farmac. Spec.: Laseczki i opaski
skroniowe od migreny, inhalato-
ry, cygara i papierosy mentolowe,
lapis, laseczki do wygrybiania
płam, srodki przeciw owadom,
preparaty przeciw astmie.

Apotheke St. Blasien

Fabrik pharmaz. Präparate
Leon Kammerer

St. Blasien Badischer
Schwarzwald

Apotheke u. chem. Laboratorium.
Fabrik engr. von ges. gesch. Valo-
brom für Nervenleiden. Eupepsin
(Verdauungswein). Kolar-
sin (nervenstärkendes Elixier).
Elixa-Crème (Luftbad-Sülbe).
St. Blasier Fichtennadel-
Extrakt. Elkah-Pastillen gegen
Husten. Gebirgshimbeersaft
und Himbeergeist engros.

Apteka St. Blasien

Fabr. preparatów farmaceutyczn.
Apteka i laboratorium chem.
Hurtowa fabrykacja praw.
zastr. Valobromu dla nerwowo
chorych. Eupepsin (wino strawne)
Kolarzin (elksir wzmacniający
nerwy). Elixa-Crème (masło do
kapieli powietrznych). St. Blasier
Ekstrakt sosnowy. Elkab-
Pastylki przeciw kaszlu. Sok
z malin górskich i eterok
malinowy hurtowo.

„Weeka“
Fabrik moderner Klappcameras
Hainsberg i. Sachsen
Komplette Klappcameras in jeder Ausführung
Spez.: Schülercameras
Fabryka składanych aparatów fotograficznych
Kompletne aparaty składane w każdym wykonaniu
Specjalność:
Aparaty uczniowskie

Brack & Cie. G. m. b. H.
Spezialhaus f. Photoapparate und alle Bedarfsartikel
Erstklass. Bezugsstelle von Projektions- und Mikro-Photoapparaten
Preisliste auch über optische Instrumente der Firma
Rodenstock kostenfrei
Brack & Cie. G. m. b. H.
Berlin W8 München
Leipzigerstr. 101/102 Bayerstr. 1
Joachimstholerstr. 44
Rosenthalerstr. 45 Perusastr. 1

NETTEL

 Schutzmarke
Nettel Camerawerk GmbH.
Sonthem 2 am Neckar
 (Württemberg)
 Fabrik photographischer Apparate und Bedarfsartikel
 Illustr. Hauptpreisliste auf Verlangen kostenlos
Fabryka Aparatów i Przyborów Fotograficznych
 Na ządanie ilustrowany głów. katalog bezpłatnie

Balda-Werk Max Baldeweg Dresden 34 G.
Spezialfabrik für Klapp-Kameras
Satin-Masch. Jalous.-Verschlüss.
Diachtaulöser, Metallkassetten
Specj. fabr. kamer składanych, maszynek do satynowania, zatworów żaluzjowych, wyłączaczy drucianych, kasełek metalowych

GEORG EBIGT Tharandt bei Dresden
Spezialfabrik für Klappcameras aller Art
Präzisions-Verschlüsse Ferrotyp-Artikel
Export — Eksport
Specjalna fabryka Aparatów fotograficznych składanych wszelkiego rodzaju
Zamki precyzyjne Artykuły ferotypji

Photographische Ateliers Fotograficzne zakłady
 in den meisten Städten
 prawie w każdym mieście
J. & W. Kasprzycki
Warschau — Warszawa
 Nowy-Swiat 45
 Spec. Photo-Arbeiten

M. Punsch. Warschau
 Marszałkowska 131
 Näh.s. I. T. VI S. 95 - P. ogt. Dz. VI str. 95

Photographische Kartons Passepartouts fotograficzne
 Warschau 145

Photographische Papiere Papiery fotograficzne
 Warschau 145
P. Lebedzinski, Warszawa
 S. Ins. u. Phot. App. - P. ogt. Apar. fotogr.

Phot. Vergrößerungsanst. Fotografji powiększania zakk.
 Warschau 145
Richard Swierzy G. m. b. H. Berlin-Schöneberg, Martin-Lutherstr. 53

Pianofortefabr. u. Hdlg. Fortepianów fabr. i składy
 (siehe auch Klaviere)
 Czenstochau 960
 Kalisch 309
 Kielce 468
 Warschau 145
 Wloclawek 445
Carl Ecke, Posen
 Viktoriastr. 19
 S. Ins. T. VI S. 207 - P. ogt. Dz. VI str. 207

J. A. Pfeifer
 Grösstes Pianofortehaus des Ostens Deutschlands
Königsberg i. Pr.
Vorder-Rossgarten 46
 Fernspr. 1398
Zweigniederlassungen:
 Gumbinnen, Friedrichstr. 2
 Marggrabowa, Am Markt
 Ständige Ausstellung von über
300 **Pianos**
Flügeln
Harmoniums
nur erster Weltfirmen, wie Steinway & Sons, Feurich, Götze. - Schriftliche Mitteilungen werden nur an das Hauptgeschäft in Königsberg i. Pr. erbeten
 Największy skład fortepianów we Wschodnich Niemczech
 Stale na składzie przeszło
300 **Pianin**
Fortepianów
Fisharmonji
wyłącznie pierwszych firm światowych jakoto Steinway & Sons, Feurich, Götze
Korespondencje prosimy zasylać tylko do głównego składu w Królewcu Pr. Wsch.

Flügel-Pianos Berdux
Königl. Bayer. Hof-Pianoforte-Fabrik
München
Królewsko-Bawarska Nadworna Fabryka Fortepianów
Monachjum

Julius BlüthnerKaiserlicher und Königlischer
Hof-Pianofortefabrikant**Leipzig**Pianofortebestandteilefabr.
Fortepianów przybory do
(siehe auch Klaviaturen)

Warschau 145

Julius Klinke G. m. b. H.Neuenrade i. W. — Gegr. 1847
Stimmgülf. Pianos u. Zithern,
Klaviaturstifte etc., Ebenholz-
halbtöne, Holzschrauben, Fasson-
drehereiPinselfabr. — Pędzli fabr.
(siehe auch Bürsten)

Lodz 228

W. Thumann, Frankenberg i. S.
Wszelkiego rodzaju pędzle a włosów
i szczecinki. Spec. dla szkół i potrzeb
szkółki, techniczn. i farmaceutycznychPlakatrahmenfabriken
Ram plakatowych fabryki**Max Bessler****Dresden-Alte 16**

Blasewitzerstrasse 72

Plakat-EinrahmungSpezialfabrik für wirkungsvolle
und billige Plakaträhmen.
Stets Neuheiten. Katalog gratis.
(Auswahlreiche Bemusterung)
Auf Wunsch Bemusterung in
grosser Auswahl**Ramy plakatów**Specjalna fabryka ozdóbnych i
taniach ram do plakatów. Stale
nowości. Katalog bezpłatnie.
Na żądanie przesyła się wzory
w wielkim wyborze do obejrzenia**R. MANGLER**Leistungs-
fähigstes Haus
für moderne**Plakat-
Einrahmung**

Gegr. 1899

Tel. 23655

Ovalrahmen

DRESDEN 21

Plakattfabr. — Plakatów fabr.

Warschau 145

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter. S. Ins. unt. Schilderfabr.
100 robotników. P. ogł. p. Fbr. szylid.**Richard Brose, Berlin**

Adalbertstr. 65 p.

Affichen-, Blech- und Zelluloid-
plakate
Afsze plakatowe, plakaty bla-
szane i celuloidowe**Georg Schenkalowsky**
Nachfg.Breslau V, Gartenstraße 19
Plakate nach künstlerischen Ent-
würfen für Säulen-Anschlag und
Aushang :: Skizzen kostenlos**Heyne & Schreiber**Dresdner Metall-Plakat-Fabrik
und Emaillierwerk
Dresden-N.liefern Reklame-Plakate, lackiert
sowie emailliert, jeder Art
Dostarcza wszelkiego rodzaju
plakaty reklamowe lakierowane
oraz emailjowane**Planen (Ernte-, Stroh-, Heu-,
wasserdichte) — Pfachty (do
zboża, nieprzem.)**

Lodz 228

Warschau 145

W. Blüthchen & Söhne
Vetschau, N-L.Flachs- u. Jute-Spinnerei
und WebereiPrzędzalnia i tkalnia lnu
i juty

S. I. T. VI S. 248. P. ogł. dz. VI st. 248.

Plattierwarenfabriken**Platerowanych wyrob. fabr.**

Warschau 145

Plisséebrennereien**Plisowania tkanin zaktady**

Lodz 228

Plombenfabr. — Plomb fabr.

Czenstochau 290

Warschau 145

Plomben- u. Plombenzangen
Plomby i obcigi do plomb**Juhl & Soehne**
Berlin-Lichtenberg

Fabrik von Giessmaschinen

Fabr. maszyn odlewniczych

**MERZ-Stahlblech-
PLOMBEN**in allen Grössen
und Formen für
Pakete, Säcke, Kisten,
Kannen, Flaschen,
Waggons, Kisten-
siegel, Kistenschoner,
Klammern, Plomben-
zangen auch für
Datum- u. Kontroll-
prägung. Bedeutend-
ste und leistungs-
fähigste Spezial-
fabriken Europas**Gebr. Merz, Merz-Werke** Frankfurt
a. M.-R.

Siehe Inserat Teil VI S. 195.

Plüschfabr. — Pluszu fabr.

Inowłódz 384

Kalisch 309

Lodz 228

Tomaschow 259

Mechanische
Plüschweberei GmbH.
Hainichen b. ChemnitzBedeutendste Mohairplüsch-
fabrik Sachsens
Eigene Färberei, Appretur
und Presserei
Spezialitäten: Krimmerdecken,
Plüschischdecken, Krimmer-
bettvorleger usw.Największa w Saksonji fabr.
pluszu z wełny angoraskiej
mohair — Włusna farbiarnia,
apretura i tłocznia
Specjalność: Kocydy krymskie,
Stolowe serwety pluszowe itd.
Krymskie kaggy na łóżku**Poliermasse f. Metallwaren-
fabriken — Masa do polero-
wania dla fabr. met.****Hermann Jentzsch**
Leipzig - Sellerhausen

Alleiniger Fabrikant des

Sellerhäuser
Küchenglantz

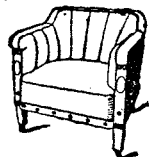
Ges. gesch. Orig.-Pakl.

Bestes Aufwasch-, Putz- u. Reini-
gungsmittel f. Küche u. Haushalt.
Prämiiert Hygiene Dresden 1911.
Besondere Spezialität: Polier-
masse für Metallwarenfabriken**Polster- u. Ledermöbelfabr.**
Mebli wyścieł. i skórz. fabr.**Otto Gorbahn, Berlin C 25**
Landsbergerstr. 64 (a. Alexanderpl.)
Fabrik moderner Polstermöbel
Fabr. nowoczesn. mebli wyścieł.

Stephan & Helbig

Polster- und Leder-
möbelfabrik

Fabryka mebli wyścielanych
i skórzanych

BERLIN
NO 18

Grosse
Frankfurter
Strasse
Nr. 122-123

Spez.: Klubsessel und Sofas
Specjaln.: Klubzesele i kanapy

Telegr.-Adresse: Klubsessel.

Portlandzement
Portlandcement

Klucze	510
Łazy	241
Wysoka	248

Porzellanfabriken
Porcelany fabryki

Čmielów	518
---------------	-----

Gareis, Kühnl & Cie.
Waldsassen, Bayern.
Gebrauchsgeschirre für den
deutschen Markt u. für Export.

Porzellanmalerei
Malowanie na porcelanie

Warschau	145
----------------	-----

Gareis, Kühnl u. Cie.
Waldsassen, Bayern.
Gebrauchsgeschirre für den
deutschen Markt u. für Export.

Posamentenfabriken und
-Grosshandlg. — Pasmante-
rji fabryki i składy

Lodz	228
Warschau	145

M. S. Kieselstein, Warschau
Franciszkańska 36 u. 18
Erstkl. Geschäft dieser Branche
Pierwszorz. skład tej branży

Carl Pfannschmidt

Cassel :: Mech. Weberei
Möbel- u. Dekorations-
Posamenten

Pasmanterja meblowa i
dekoracyjna

Posamentierwarenhandlg.
Pasmanteryjnych wyr. składy

fast in allen grösseren Orten
prawie w każd. większej miejscow.

Prägeanstalten-Bedarfs-Art.
u. -Maschinen — Tłoczni
przybory i maszyny dla

L. SCHULER

Göppingen
(Württemberg)

Werkzeugmaschinenfabrik
und
Eisengiessereien.

Gegründet 1839

Personal ca. 1000

Telegramm-Adresse:
SCHULERWERKE
A. B. C. Code
5th Edition
Carlowitz Code.

Abteilung I:

Sämtliche Spezial-
Maschinen, Pressen, Scheeren,
Schmitt-, Stanz- und Zieh-
werkzeuge in modernster
Konstruktion für die ge-
samt Blech- und Me-
tall-Bearbeitung. Kom-
plette Einrichtungen für
Stanz-, Press- und Zieh-
werke, Münz-, Präge- und
Perforier-Anstalten, Eisen-
konstruktions-Werkstätten,
Apparate - Bauanstalten,
Schiffswerften, Hüttenwerke,
Gesenk- u. Kesselschmieden,
elektrotechnische Fabriken,
Kunstgewerbliche Anstalten,
Uhren-, Silberwaren-, Besteck-,
Bijouteriewaren-, Edelmetall-
und Ketten-Fabriken, Muni-
tionsfabriken, überhaupt für
alle in Betracht kommenden
Metall- und Blechartikel.
Maschinen für Blechembal-
lagen- und Konservendosen-
fabriken, Maschinen für
Klempner, Flachsner, Speng-
ler, Ornamentfabriken und
Betriebe verwandter Gewerbe.

Abteilung II:

Genauigkeits - Schnell -
Drehbänke mit Stufen- u.
Einriemscheiben - Antrieb,
Spezial - Schnell - Dreh-
bänke (Bolzenbänke), Ge-
schoss- u. Geschosshülsen-
Drehbänke, Spezial - Be-
volterbänke für die Ge-
schossbearbeitung, Kitemen-
schäcker Fix und Paralello.

J. F. Ehling, Berlin S 14

Prägestempel u. -Platten
Wycisknik i matryce do wytlaczarek

Prägeanstalten — Tłocznie

Lodz	228
Warschau	146

L. Chr. Lauer
Münzpräge-Anstalt

Nürnberg 79

Kleinweidenmühle 12

Berlin SW.

Ritterstrasse 56

Klubabzeichen
Medaillen, Marken
Schilder

Präzisionsguss
Odlewy precyzyjne

Rudolf Rautenbach

G. m. b. H.

Solingen

Siehe Inserat Teil VI Seite 131

Präzisionsziehereien
Ciagarnie precyzyjne

Mitscherling & Bögel
Köthen i. Anhalt

Presshefefabriken
Drożdzy prasow. fabryki

Lublin	506
--------------	-----

Pressluftanlagen
Ściśnionego powietrza zakt.

Richard Bohne
Berlin-Schöneberg

Pressluft-Maschinen, Werk-
zeuge, Armaturen, Schläuche,
Kompressoren.

Maszyny, narzędzia, arma-
tury, węże i kompresory do
powietrza zgęszczonego

Pressluft-Industrie
Max L. Fröning
Dortmund-Körne

Pressluft-Anlagen, Apparate,
Armaturen, Kontrollapparate,
Öl- u. Wasserabscheider - Urza-
dzenia, Aparaty i armatury do
powietrza ściśnionego, Aparaty
kontroluj., Odłrap. olej. i wody

Press- und Stanzwerke
Prasow. i wytłaczania zakł.

F. ERGANG Magdeburg

Gegr. 1804 Fernspr. Nr. 143 u. 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Maschinen-Fabrik, Kessel-
schmiede, Metallocherie,
Apparatebauanstalt, Blech-
schweisserei, Press- u. Stanzwerk

Zaloż. w r. 1804. Telefon 143 i 546

Telegr.: Ergang Magdeburg

Fabryka maszyn, Kottarnia,
dzierżarnia metali, budowa
aparatur, bielarnia blachy,
tłocznia i szlancownia

Prismen - Feldstecher
Dalekowsy przyrządy

Optische Werke A.-G. vorm. Carl Schütz & Co. Cassel

Näh. unt. Optische Industrieanst.
Szczeg. patrz. Opt. zakłady przem.

Profileisten-Listwy przekr.

Alex Herman G. m. b. H.
Berlin N., Parkstr. 29
Profizliherie Presswerk

Projektionsapparate Projekcyjne aparaty Stanislaw Szalay

Warschau, Marszałkowska 110,
Ecke Chmielna 10

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Spiritus-Glählichtlampen für Pro-
jektionsapparate

Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Lampy spirytusowo-żarowe dla
aparatury projekcyjnych
Patrz ogłoszenie w widoku Lodzi

E. Leitz, Wetzlar

Optische und Mechanische Werke
Siehe Inserat Teil VI Seite 256
Zakłady optyczne i mechaniczne.
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 256

Pulverfabriken - Prochownie

Rheinische Baumwoll-Bleicherer G. m. b. H. Neuss a. Rh.

Nitrierbaumwolle u. Kunst-
baumwolle - Tel. Adr. Nitrier-
wolle Neuss-Rhein
Bawełna do nitrowania i
bawełna sztuczna

Puderquastenfabriken

Puszek do pudru

Fedor Schmidt, Berlin N.O. 43
Friedenstrasse 8.

Pumpenfabr. - Pomp fabryki

Lodz	228
Pruszków	429
Warschau	146
Wienawa	509

Adolf Richter

Warszawa, Leszno 13/15

Lodz, Przejazd 20

Ins. T. VI S. 158 - P. ogł. Dz. VI str. 158

Warsz. El. Tor. Sirius

Warszawa, Złota 65

Fabr. Pomp. odśrodkowych i turbinow.

S. Trembicki & Co., Warszawa
Warszawa, Kopernika 33

Näh. s. Ins. a. T. chm. Büros - Patrz. ogł.

P. G. Warach, Pumpenfabrik

Berlin N. 24

Oranienburgerstr. 5

Schmutzwasserpumpen, Pumpen
aller Art - Pompy do ścieków
i wszelkie inne

Ziv.-Ing. Ferd. Wuest

Berlin-Wilmersdorf

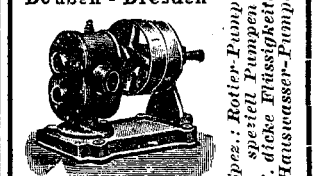
Prinzregenten-Strasse 85

Vertreter von Joh. Brechtel,
Tiefbrunnenanlag. u. Pumpenfabrik,
Bohrunternehmung. Spezialfabrik
für Brunnenbau u. Tiefbohrwerkzeuge

Ludwigshafen a. Rh.
Studnie artezyjskie, pompy, wiercenia.
Spec. fabryka narzędzi do budowy
studni i głębokiego wiercenia.

Scheumann & Wolff

Maschinenfabrik
Deuben - Dresden

Spez.: Rother-Pumpen,
speziell Pumpen
f. dicke Flüssigkeiten,
Hauswasser-Pumpen.
Fabryka maszyn
Specjalność: pompy wirowe,
specjalne pompy do płynów
gęstych
Pompy do wody domowej

Händel & Schabon

Kattowitz O. S. via Sosnowice

Pumpen aller Art wie
Zentrifugal, Kolben-
und Diaphragma sowie
Haus- und Hofpumpen
: Pulsometer :
: Injektoren, Ejektoren :
: Ständiges Lager :

Pompy wszelkiego rodzaju jako
pompy centryfugalne, tłokowe i
dyfrazmowe, jak również pompy
domowe i podwórzowe
: Pulsometry :
: Injektory : Ektory :
: Stały skład :

Weise & Monski

Pumpen-u. Maschinenfabrik
Halle a. d. Saale

Duplex - Dampfmaschinen
Kurbelpumpen
Kompressoren
Podwójne Pompy Parowe
Pompy Korbowe Kompresory

Gemeinsame Geschäftsstellen:
Berlin, Hamburg, Dortmund,
Düsseldorf, Dresden, Glei-
witz, Brüssel, Bilbao, Mat-
land, Moskau, Charkow, Baku

Weise Söhne

Fabrik für Turbinenpumpen
Bauart Weise & Monski
Halle a. d. Saale

Zentrifugalpumpen
für Hoch-, Mittel- u. Niederdruck
Pompy centryfugalne
na napięcia wysokie, średnie
niskie

W. Sorrer & Co.

Hannover

Pompy f. Hand- u. Krafttrieb
S. Industrie u. Handelsanz. S. 124

Pompy ręczne i parowe
Patrz dział przemysłowy i hand-
lowy str. 124

Ernst Hänchen, Penzig (Schles.)

Pumpwerke -- Pompy

C. Mehter G. m. b. H., Aachen
Näh. siehe unter Maschinen-
fabriken und Brauanstalten

Puppenfabr. - Lalek fabr.

Kalisch 309
Opatówek 311
Warschau 146

Ganzler & Hoffmann

Berlin SW 68, Ritterstr. 45
Fabrikation von Puppen u. Puppen-
artikeln
Fabrykacja lalek i artykuł talkowych

Puppenkliniken

Lalek reperacja

Warschau 146

Putz- u. Poliertücher

Szmatki do czyszczenia i poler.

Johannes Holtz
HAMBURG-ALTONA
Schützenstr. 49

Gesetzlich geschützte
JOHA- Maschinen-
putztücher
mit Firmeneinwebung

Prawnie zastrzeżone
JOHA- Wycieraczki
do maszyn z
oznaczeniem firmy

Putz- und Modengeschäfte
Magazyny mód

fast in allen grösseren Orten
prawie w każd. większej miejscow.

Quarze - Kwarce

Paul & Taubefeld, Warschau
Näher. s. Ins. unter Agenturgeschäfte

Wilhelm Minner, Arnstadt i. Th.

Thür. Brauusteinwerke, Arnstadt

Räderfabriken - Kół fabryki

Warschau 146

A. Zierz, G. m. b. H.
Kosel O.-S.

Reform-Lasträder
und Wagen

Radiatoren - Radiatory

Warns-Gaye & Block
Hamburg 6

S. Ins. T. VI S. 27 - Patrz zył. Dz. VII S. 36

Radium - Radium

J. C. Schuster & Co.

Inh. Dr. Paul Richter

Leipzig-Eu.

Radioaktive Leucht-
masse

Radiumleuchtpunkte
und Zahlen
für Uhrenbeleuchtung

Raffiabast - Rafji włókno

Arthur Wiesener

G. m. b. H.

Berlin S 14

Sebastianstr. 61

Raffinerwerke - Rafinerje

Leżyn 327
Michałów 252
Milejów 503

L. Gührs Wwe., Berlin

Stallschreiberstr. 32

Siehe Ins. im Ind.-u. Hand.-Anz. S. 196

Rahmenfabriken - Ram fabr.

Łódź 228
Warschau 146

Rasierapp.- u. Rasiermesser-
Fabr. u. -Handlg. - Brzytw
i apar. do golenia fabr. i skł.

Berliner elektro-
chemische und Metall-
waren-Gesellschaft m. H.
Berlin-Charlottenburg
Ulanenstrasse 170

Gillette
und Luna-
Verschraubung

Zaśrubowante
„Gillette“
i „Luna“

Haarschneide-
maschinen
bester
Konstruktion

Maszynki
do włosów
najlepszej
konstrukcji

Feuerzeuge - Taschenlampen
Kälsen - Zündsteine

Zapalniczki
Lampki kieszonkowe
Helzy - Kamienie zapalne

Fr. Laubschat, Berlin O. 27
Schillings' r. 16
Metall- u. Kleinbeleuchtungsindustrie
Fabryka wyrobów metalowych i przy-
borów do drobnego oświetlenia

Louis Perlmann

Leipzig

Hohlschleifwerk
Karl Herzog, Stuttgart
Tübingerstr. 21

Fabrikation und Export
fein. Rasiermesser, Haarschneide-
scheren, Haarschneidemaschinen

Rasierpinselfabriken
Pędzli do golenia fabryki
Warschau 146

Ratten- u. Mäusevertilguug
(Rationelle)
Szczurów i myszy tępienie

„RATIN“

unter ständiger amtlicher Kontrolle der Landwirtschaftskammer Halle. Ministeriell ausgezeichnet. — Für Haustiere unschädlich. Gegen Mäuse Mark 1,65, gegen Ratten Mark 12,- u. Mark 2,75
Bei Grossvertilgungen entscheiden wir zwecks Leitung derselben einen Sachverständigen.

„Ratin“ G. m. b. H.

BERLIN W 35
Schöneberger Ufer 32
Tel.-Adr.: „Ratincentral“

„RATIN“

Pod stałą, urzędową kontrolą Izby Rolniczej w Halli. Odznaczony przez ministerjum. Dla zwierząt domowych nieszkodliwy. Przeciwomyszom mk. 1,65 Przeciw szczurom mk. 12 i 2,75
Przy większem zapotrzebowaniu wysyłamy rzeczoznawców do prowadzenia robót

„Ratin“ G. m. b. H.

BERLIN W 35
Schöneberger Ufer 32
Adr. tel.: „Ratincentral“

Raubtierfallenfabriken
Żelaza na dzikie zwierzęta

R. Weber

Kaiserl. Königl. Hoflieferant
Haynau i. Schl.
Aelteste deutsche
Raubtierfallenfabrik
Najstarsz i niemiecka fabryka
siatek na dzikie zwierzęta

Rauchwar.-Zuricht. u. Färb.
Futer wyprawialnie i farb.

Heinrich Hontscha

Berlin-Weissensee

Streustrasse 30/31
Fornsprecher Amt Weissensee 480

Rauchwaren-Zurichterei
für alle vorkommenden
Fellarten

Wyprawialnia
wszelkich istniejących
futer

Rechtsanwälte - Adwokaci
fast in allen Städten
prawe w każdym mieście

Dr. Sigmund Leser,
Landesadvok., Lemberg, Sykstuska 33
Dr. Zygmunt Leser
Adwokat i obrońca wojskowy
Lwów, Sykstuska 33

Rechtskonsul. - Dorad. praw.
fast in allen Städten
prawe w każdym mieście

Reduziertventile
Zawory zamienne

SCHUMANN & GO.

Spezialfabrik
für Dampf-Armaturen
Metall-Spezialgiesserei
LEIPZIG 35 - PLAGWITZ
Siehe Inserat unt. Armaturenfabr.
Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Reedereien - Żegluga
(siehe auch Schifffahrt)

Plock 374

Regale (eis.) - Półki (żel.)

Otto Brückner, Chemnitz
Fabrik für Eisnarbeiten
Eiserne Möbel

Registatoren - Registratory

Organisations-Gesellschaft Braune m. b. H.

Fabrik
zeitgemässer Büro-Ausrüstungen
Bremen
Hamburg - Düsseldorf - Frankfurt a. M. - Hannover - Magdeburg
Vertreter gesucht

Reinigungsanstalten
Czyszczenia mieszkań zakt.
Warschau 148

Reisebüros - Podróży biura
Warschau 147

Amtlich. Reisebüro für Norwegen
Berlin W. 8, Unter den Linden 33

Reissbrettsäfte - Pluskiewki
Reuter & Siecke, Berlin W. 8
Kronenstr. 61/65

Reiseeffekten - Fodr. przyb.
Czenstochau 391
Lodz 228
Siedlce 400
Warschau 147

Reisszeugfabriken
Przybory rysunkowe

Steldtmann & Roitzsch
Chemnitz 12, Limbacherstr.
Präzisions- und Schul-Reisszeuge
Fabrikation - Export

Reklamebur. - Reklam biura
Warschau 147

Reklame- u. Effektbeleuchtg.
Oświatl. reklam. i efektowne

E. A. Krüger & Friedeberg

Berlin N. 37 - Tel. Norden 1144/5
Elektrische Reklamebeleuchtung
und Zubehörteile
Elektryczne oświetlenie reklamowe i przynależności

Reklameplakate
Plakaty reklamowe

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter, 8. Ins. unt. Schilderfabr.
100 robotnik. P. ogł. d. Fabr. szyldów

Gesellschaft für Plakat-Industrie m. b. H.

Berlin S. 59
Schinkestr. 8/9

Telephon: Ann. Moritzpl. 4088

fertigt als
Spezialität

Blech- u. Zelluloid-Plakate

Wykonywa jako
specjalność

Plakaty
blaszane i celuloidowe

Wezel & Naumann A.-G.
Leipzig

S. d. Anz. unt. Kunststalt. (graph.)

Reklame- und Zugabeartikel
Reklamowe i dodatki. artykuły.

Richard Brose, Berlin SO.

Adalbertstr. 65p.

Tischenspiegel, Massstäbe, Notizbücher, Brieföffner, Kalender etc. speziell aus Zelluloid

Lustertafel, Ichnoskove, massstab, notesy, noże do kopert, kalendarze etc, specjalnie z celuloidu

Georg Doeller Sohn, Erlangen
Reklame-Nähgarnituren
- Nähkästchenfüllungen -

G. Eduard Voos, Solingen

Spezialität:

Instrumente zur Nagelpflege
Siehe Inserat in Teil VI Seite 194

Reservoirs (Blech)
Rezerwoary (blaszane)

Schmidt & Melmer
Weidenau a. d. Sieg

Gegründet 1870
Założ. w r. 1870

Restaurationen - Restauracje

fast in allen grösseren Orten
prawie w każd. większej miejscow.

Revisionsgesellschaften
Rewizyjne towarzystwa

Norddeutsche Treuhand-
Aktien-Gesellschaft

Berlin - Wilmersdorf,
Ahrweilerstr. 32.

Direktion: Ludwig Ehlerst
Direkteur: Ludwik Ehlerst
Tel.: Uhlend 331 u. Pfalzburg 6325
Tel.-Adresse: Notag Berlin

Riemenfabriken - Pasów fabr.

(siehe auch Treibriemen)

Sosnowice 247
Warschau 147

F. A. Hiltcher, Riemenfabrik
Chemnitz

Riemenspannapp. u. -masch.
Naprzężarki pasów

Mewes, Kotteck & Co., GmbH.
Berlin N. 58

Riemer - Rymarze

(siehe auch Sattler)

fast in allen grösseren Orten
prawie w każd. większej miejscow.

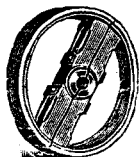
Riemenscheibenfabriken
Kół do pasów fabryki

Albert Menger

Stoffelsmühle

Post Nordhalben

Station Dürrenwald

Spezialität:

Riem-
scheiben

1a Fabrikat
aus Hartholz

Specj.: Kola pasowe prima
wyrób z drzewa twardego

Ringofenbau

Piece pierścieniowe

A. Rübenkamp
Dortmund

Ziegel- u. Kalk-Ringöfen, Schachtöfen, Kammeröfen und Trockenanlagen, Schornsteinbau

Pierścieniowe piece ceglarskie i wapienne, piece warstwowe, komorowe i suszarnie, budowa kominów

Rohrbearbeitungswerkzeuge

Narzędzia do obrab. rur

Mewes, Kotteck & Co., GmbH.,
Berlin N. 58

Röhrenfabriken - Rur fabr.

Poreba 242
Sosnowice 247
Warschau 147

Rohrgrosshandlungen
Trzciny składy hurt.

M. Adolph Loeser

Leipzig

Windmühlenstr. 24

Rohrleitungen

Rurowe przewody

Warschau 147

Rohrreiner - Rur czyszc.

Mewes, Kotteck & Co.
G. m. b. H., Berlin N. 58

Rohrwalzen - Walce rurowe

Mewes, Kotteck & Co.
G. m. b. H., Berlin N. 58

Rohrmöbel - Meble trzciny.

Obłonie 458
Zwierzyniec 562

Derichs & Sauerteig
Coburg-N.

Telegr.-Adr.: Dusco Coburg

Kunstgerechtl. Werkstätten für Holz- und Rohrmöbel - Beleuchtungskörper

- Beleuchtungskörper aus feinem Rohrgesteht - Fabrikanten der bekannten Qualitätsmarken „Dusco“ und „Wettertrutz“

Artystyczne warsztaty do wyrobów mebli drewnianych i trzcinowych - Świecibuki z doborowych trzcinowych plecionek - Fabrykanct znanych marek „Dusco“ i „Wettertrutz“

Röntgenapparate u. -instrum.

Rentgen. aparaty i instr.

Warschau 147

Röntgenröhren

Rentgenowskie rury

Emil Gundelach

Gehlberg

(Herzogtum Gotha)

Spezialfabrik

von

Röntgenröhren

Specjalna Fabryka

Rur Röntgena

Rosshaare - Włosie

M. S. Braun & Co.
Dampffrosshaarspinnerei und Gurtencoberei

Rawitsch (Prov. Pos.)

S. Ins. im Ind.-u. Handl. Anz. S. 244
Przedsiębiorstwo włosia końskiego i tkania pasów. Patrz. ogł. w dziadzie „Ogłoszenia z przem. i handlu“ 244

Roststäbelfabriken Rusztów fabryki

**Köln. Eisenwerk u. Rhein.
Apparate-Bau-Anstalt**

G. m. b. H.

Brühl b. Köln a. Rh.
Alleinige Fabrik der Sideronit-
Roststäbe, Marke u. Wort ges. gesch.
Jedyna fabryka sideronitowych
prętów rusztowych Naślado-
wactwo zastrzeżone

Rouleauxfabriken

Rolet fabryki

(siehe auch Jalousie)

Warschau 147

Rucksäcke - Torby podróżne

Heinrich Langner, Gera - R.
S. ezjalnifabrik für: Rucksäcke,
Schlaf- u. Wäschesäcke, Wickel-
Gamaschen, Militär-Ausrüstung.
S. ezjalna fabryka: Ruksaków,
worków do spania oraz do bie-
lizny z płótna nieprzemakal-
nego, owijacze nóg (Wickel-Ga-
maschen), Przybory wojskowe.

**W. Blüthen & Söhne
Vetschau, N.-L.**

**Flachs- u. Jute-Spinnerei
und Weberei**

**Przędzalnia i tkalnia lnu
i juty**

S.I.T.VI S. 248-P. ogl. dz. VI st. 248

Rückversicherungen

Reasekuracja

Samson Goldschmidt, Hamburg
Siehe Ins. i. Ind. u. Hand.-Anz. S. 10

Rüschfabriken

Ruszek pracownie

Warschau 147

Russ und Russfarben

Sadze i farby kopciowe

Pruszków 429

AugustWegelin

Akt.-Ges.

für Russfabrikation und
chemische Industrie

Köln am Rhein

Fabriken Köln und Riga

**Russ-u. Schwarzfarben
Russ für alle Zwecke**

**Farbysadzowe i czarne
Sadza do wszelkich
celów**

Saatgut und Saatgetreide Zboże zasiewne

Leo von Przytubski, Gut Konty,
(Gem. Mikstal, Post u. Kreis Kutno)

**Gebrüder Dippe, A.-G.
Quedlinburg a. H.**

**Säckefabr. u. -grosshandlg.
Worków fabr. i hurt. składy**

Warschau 147

**Graetz & Glückstein
Berlin N.O.**

Prenzlauer Allee 36

Grosses Lager von neuen und
gebrauchten Säcken

Wielki skład nowych i uży-
wanych worków

**Gebrüder Aronson
Planen- u. Säckefabrik**

Fabr. płacht i worków

**Königsberg i. Pr., Danzig,
Stettin**

Fernsprecher: Königsberg 475

B. Rawe & Co.

m. b. H.

Nordhorn (Prov. Hann.)

Einzigste Baumwollsock-Fabrik
Europas mit eigener Spinnerei,
Weberei und Druckerlei - Uner-
reicht grösste Leistungsfähigkeit!

- Baumwollene Mehlsäcke für
Exportzwecke für 50, 80 und
100 Kilo - Mehlsäcke aus ge-
bleichtem Cretonne und Schirbling
für 1, 2½, 5 usw. bis 50 Kilo -
Nessel- u. Sämereibeutel in allen
Grössen - Handtuchsäcke für
Mehl, Kaffee und Zucker -
Baumwollsäcke für alle Zwecke

Jedyna w Europie fabryka wor-
ków bawełnianych z własną
tkalnią i drukarnią - Bawełniane
worki na miarę na 50, 80 i 100 kg
- Worki na miarę z kretonu
blichowanego i szczyrtyngu na 1,
2½, 5 itd. do 50 kg - Worki
muslinowe oraz worki wszelkiej
wielkości na nasiona - Worki
łocienne

**H. Schmieder & Co.
Nordhorn**

(Provinz Hannover)

**Baumwollsockfabrik
mit eigener Weberei u. Druckerlei
(ca. 800 Webstühle)**

Unerreicht grösste Leistungs-
fähigkeit!

Baumwollene Mehlsäcke für Ex-
portzwecke für 50, 80 u. 100 Kilo
Mehlsäcke aus gebleichtem Cre-
tonne und Schirbling für 1, 2½,

5 usw. bis 50 Kilo
Nessel- und Sämereibeutel in
allen Grössen

Handtuchsäcke für Mehl, Kaffee
und Zucker

Fabryka worków bawełnianych
z własną tkalnią i drukarnią

Bawełniane worki na miarę do
eksportu na 50, 80 i 100 kilogr.

Worki na miarę z kretonu blich-
owanego i szczyrtyngu na 1, 2½,

5 itd. do 50 kilogr.

Worki muslinowe i worki wszel-
kiej wielkości na nasiona

Worki łocienne

**W. Blüthen & Söhne
Vetschau, N.-L.**

**Flachs- u. Jute-Spinnerei
und Weberei**

**Przędzalnia i tkalnia lnu
i juty**

S.I.T.VI S. 248-P. ogl. dz. VI st. 248.

**Süemaschin. (Drillm.-Fabr.)
Siejarki (dryłówki)**

Actien-Gesellsch. H. F. Eckert

Berlin-Lichtenberg
Siehe Inserat Teil VI Seite 164
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 164

**Sägen- u. Maschinenmesser-
Fabr. - Pił i noży dopilar. fabr.**

**Aug. Kramm, Joh. Kramm Sohn
Reimscheid**

Sägen-, Maschinenmesser- u.
Werkzeugfabr. - Fabr.-Adr.:
Akrobat Reimscheid, Fernr. Nr. 128

Fabryka pił, noży maszynow.
i narzędzi - Adres dla dręsz: z
Akrobat Reimscheid - Tel. Nr. 128

Sägen- u. Sägemaschinenfabr.
Pit i pilarek fabryki

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

*Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz
Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Lodzi*

Kirchner & Co.

A. - G.

Leipzig-Sellerhausen

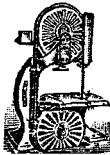
*Grösste u. renommierteste Spezial-
fabrik von Sägemaschinen und
Holzbearbeitungsmaschinen*

Ueber

100

höchste

*Aus-
zeich-
nungen*

Ueber

100

höchste

*Aus-
zeich-
nungen*

Sägeschrämmaschinen
Toczydła do pit

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

*Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz
Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Lodzi*

Sägespäne - Trociny

Warschau 147

Sägewerke - Tartaki

*in vielen Orten
w wielu miejscowościach*

Salinen - Warzelnie soli

(siehe auch Salzmühlen)

Ciechocinek 360

**Kaiserliche Salinen-
und Badeverwaltung**

Ciechocinek

bei Alexandrowo

*Reichsbank-Girokonto bei
der Reichsbank anstelle Thorn
Giro-Konto bei der Ostbank
für Hand- und Gewerbe
(Posen). Filiale Wloclawek*

**Bad
Ciechocinek**

bei Alexandrowo

**Schönster aller
polnischen Kurorte**

*Badesaison wie in Friedens-
zeit 1. Mai bis 30. September*

**Sol-, Moor-, Kohlensäure-
Bäder.**

**Erfolge bei rheumatischen,
Frauen-, Herz-, Gefäßlei-
den, Nervosität, Katarrh.**

Trinkkur.

**Billigste, reichliche und kur-
gemässe Verpflegung.**

**Zeitgemässe physikalische
Heilmethoden.**

**Unterhaltungen durch Kur-
konzert, Theater, Licht-
spiel, Tennis, Angelsport.**

Mineralwasser-Versand

*Auf der Saline wird fein- und
mittelkörniges Speisesiedesalz
und Viehsalz hergestellt.*

*Für Badewecke finden die
Nebenprodukte aus dem Siede-
betrieb, Badeschlamm und Mutter-
lange zur Herstellung künst-
licher Solbäder Verwendung*

Sägeschränkmachines
Rozwodzidła do pit

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

*Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz
Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Lodzi*

Salzgrosshandlungen
Soli składy hurtowe

Czenstochau 291
Warschau 147

I. Kosterlitz, Berlin O. 27
Krautstr. 45. Gegründet 1869
Zucker- und Salzgrosshandlung
*Landes-, roth-, Kolonialwaren, Kon-
serven, Mühlenfabrikate*
**Hurtoway składowe cukru i soli, płodów
ziemnych, towarów kolonialnych, kon-
serw i produktów młynarskich**

SALZ

*für Tafel, Streubüchse und
Küche liefert ab Werke*

Gottlieb Müller

Berlin - Steglitz
Schlossstrasse 53

SÓL

*stolową, solniczkową i ku-
chenną dostarcza wprost z
kopalni*

W. Biesterfeld & Co.

HAMBURG I

Salze aller Art

**Stein-, Gewerbe-, Vieh-,
Konserven-, Gefrier-,
Pökel-, Fisch-, Koch-
und Siedesalze**

Sól wszelkiego rodzaju
**Sól kamienna, przemys-
lowa, dla bydła, do kon-
serw, mrożenia, peklo-
wania, do ryb,
sól kuchenna i warzonka**

CHRISTIAN BENSE

Braunschweig
Salzgrosshandlung
Speise- u. Gewerbe- u. Düngesalze aller Art

Skład hurtowy soli
Sole odżywcze, przemysłowe i nawozowe wszelkiego rodzaju

Salzmühlen — Solne młyny
(siehe auch Salinen)

Włocławek 445

Samenhandl. — Nasion składy

Jan Teodorowicz
Lublin, Kolałaja 5
Spezial.: Samen und Kulturen
Spezial. Nasiona i uprawy
S. Agenturgesch. — Patrz Agent. domy
Lodz 229
Warschau 147

Bracia Hoser,
Warschau,
Jerozolimska 59

Baumschulen, Samenhandlung

Warszawa,
Jerozolimska 59

Szkółki drzew, skład nasion

Bracia Hoser, Warszawa
Aleja Jerozolimska 59, T. 5-81
Nasiona i szkółki
Samen und Baumschulen

H. Mühsam, Włocławek

Gouv. Warschau

Land- und forstwirtschaftliche sowie Gemüse- u. Blumensamen

Nasiona polne, leśne, warzywne i kwiatowe

Carl Robra

Samenzucht-Gesellschaft

Gegr. 1870 m. h. H. Gegr. 1870

Aschersleben

Sämtliche Feld- und Gemüsesamereien

Wszelkie nasiona polne i warzywne

Gebrüder
Abrahamsohn

Berlin NW. 7

Universitätsstrasse 38

Saatengrosshandlung
Lupinen, Seradella, Wicken, Feluschken, Erdbohnen usw.

Hurtowy skład nasion
Eubin, seradela, wyjka, groszek, hober itd.

Gebrüder Tiemann

Berlin N. 24

Krausnickstrasse 3

Saaten - Grosshandlung
Hurtowy skład nasion

S. Friedeberg, Breslau
Trebniitzerstr. 74/82

Kary & Gerson, Breslau

Kleesamen, Hülsenfrüchte

Forst-, Gras-, Klee- u. Feldsaaten, Grassamen-Mischungen für Wiesen, Weiden und feine Rasenanlagen

Nasiona leśne, polne, traw i konieczyzny, mieszaniny nasion traw dla łąk, pastwisk i trawników

Conrad Appel
Darmstadt

Samen-Werke • Gegr. 1789
Firma zuloż. w r. 1789

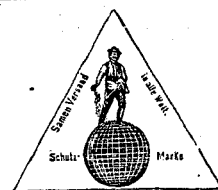
Chr. Schubart & Hesse
Landwirtschaftliche Maschinen, Sämereien, Dünges- und Futtermittel

Dresden-Fr., Friedrichstr. 52
Fernsprecher: 20411
Tel.-Adr.: Schubart Hesse Dresden
Maszyny rolnicze, hodowlia nasion, nawozy i pasza

Mich. Kaufmann Söhne
Kehl a. Rh., Baden

Getreide-Sämereien u. Futterartikel

Nasiona z ożoweipasza

Weltmarke

Carl Beck & Comp.
Quedlinburg

π 74. Telegr.-Adr.: Samenexport
Man beachte obenstehende Schutzmarke

Samenkulturen — Nasion hod.

Paweł Goldman
& **Leon Endelman**

Warschau-Warszawa Królewska 8

Generalvertreter der Firma:
Generalni Reprezent. firmy:

C. Braune

Zuckerrüben-Samen-Kulturen

Bernburg i. A.

Näheres siehe Inserat Teil VI S. 94
Patrz ogłoszenia Dział VI strona 94

Sämereieien — Nasiona

Abraham Waldstein, Gnesen

Kauft Sämereien, Futtermittel, Kartoffeln — verkauft künstl. Düngemittel

Samoware — Samowary

Warschau 147

Sanatorien — Sanatorja

Ciojny	389
Ciechocinek	360
Nakęczów	541
Ojców	517
Otwock	427
Piaskowa Skala	517
Solec	450
Wille-Wiązowskie	432
Zagórze	434

Sandgruben
Piasku kopalnie

Lipnik	548
Myszków	455
Podole	520
Sandonierz	548
Sowia Góra	521
Swierzek	480

Sandsteinbrüche
Piaskowca kopalnie

Brzeskie	536
Dzięki	548
Kielce	468
Nietulisko	520
Potok-Sanderski	561
Słupca	549
Stara Huta	561
Szczedniów	469
Szaniec	451
Zagaje	521
Zagaje	538
Zagdańsk	470

Sanitäre Anlag. u. Utensilien**Sanitarne urzqdz. i przyb.**

Sosnowice 247
 Warszawa 147

**Stanisław Jakubowicz, Łódź,
Pańska 92. S. L. unt. Agenturygeseh.****Handelshaus B. Zabłudowski
Warschau, Czysza 8
(Telephon 37-15)**

Komplette Bräueinrichtungen u. sonst.
 Bedürfnisartikel für sanitäre Anlagen

Sargbeschlägefabriken**Ozdób do trumien fabryki**

Warschau 147

Särge (Holz-, Metall-)**Trumny drewniane i metal.**

in vielen Orten
 w wielu miejscowościach

**Cz. Swiejkowski, Warszawa,
 Marszałkowska 104. Näh. s. Inz.
 T. VI S. 110 - Patrz ogł. dz. VI str. 110**

Sattel- und Reitzeugfabriken**Siodel fabryki**

Warschau 148

Sattler - Siodlarze

in vielen Orten - w wielu miejsc.

Sattler- u. Riemerwarenfbr.**Siodlarskich i rymarskich****wyróbów fabryki****W. Riemann**

Königsberg i. Pr.

Gegründet 1849

Sattlerwaren-
 Fabrik u. Lager

Spezialität:

Sättel u. Pferdegeschirre

Lieferant mehrerer Kgl. Gestüte
 Prämiert m. gold. u. silb. Medaill.

Fabryka i skład wyrobów
 siodlarskich. Specjalność:
 Siodła i uprzęże dla koni,
 Dostawca wielu strojów kró-
 lewskich. Nagrodzony złotym
 i srebrnym medalem

Sattlerei-Maschinen und**Bedarfsartikel****Siodlarskie maszyny i przyb.****J. F. Ehling, Berlin S14**

Sämtl. Maschinen und Werkzeuge für
 Müllereifabriken u. Sattlereien
 Wszelkie rodz. maszyny i narzędz.
 do wyr. przyb. wojskowych i dla siódł.

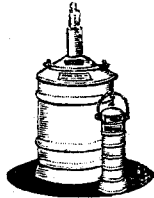
Sauerstoffindustrie**Tlenu fabryki**

Warschau 148

Maschinen- u. Apparate-Fabrik**A. R. Ahrendt & Co.**

m. b. H.

Charlottenburg 7, Knesbeck-
 Straße 5

Bau von Tauchgefäßen
 u. Sprengluftflaschen für
 flüssige Luft. Deutsche
 u. Auslands-Patente. Her-
 stellung von Atmungs-
 Apparaten.

Budowa naczyń nurko-
 wych oraz flaszek rozsa-
 dzających do plynnego
 powietrza. Patenty nie-
 mieckie i zagraniczne.

Wyrób aparatów
 oddechowych

**Gesellschaft für Linde's
Eismaschinen Akt.-Ges.**

Direktion

Hültriegelskreuth b. München
 Sauerstoff-, Stickstoff- und
 Wasserstoff-Anlagen

Urządzenia tlenu, azotu
 i wodorowe

Schablonenfabriken**Szablonów fabryki**

Łódź 229

Schachtelabriken**Pudełek fabryki**

(siehe auch Kartonnagen)

Aleksandrów 338

Łódź 229

Tomaszów 351

Warschau 148

Schäftefabriken**Cholewek fabryki**

Chorzew 378

Końskie 474

Łódź 229

Lomża 378

Łowicz 350

Nowy-Dwór 26

Plonsk 377

Praschnitz 379. 380

Siedlce 401

Warschau 148

Schals und Tücherfabriken**Szali i chustek fabryki**

Warschau 148

Schamottefabriken**Szamoty fabryki**

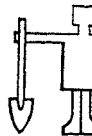
Myszków 455

Schaufel- u. Spatenfabriken**Łopat i szpadli fabryki**

Warschau 148

Eckardt & Co.

G. m. b. H.

Herdecke i. W.

Schaufeln- und
 Spaten-usur. Fabrik.
 Ballastschaufeln,
 Spaten, Schanz-
 zeuge, Pflugriester
 usw. in allen Façons,
 gleichstark oder ko-
 nisch gewulzt

Düsseldorf 1902:

Silberne Medaille

Düsseldorf 1904:

Höchste Auszeichnung

Silberne Medaille

Lüttich 1905:

Goldene Medaille

Schaufensteranlagen**Okna wystawowe**

Warschau 148

Alex Herman, G. m. b. H.
 Berlin N 20, Popkstrasse 29

Gustav Lehmann**Leipzig - Pl.****Ernst Mey-Strasse 9, 11****Schaufenster - Anlagen,****Geschäfts-Einrichtungen,****Ladenbau,****Drehtüren (patent.)****Urządzenia okien wysta-****wowych, urządzenia biu-****rowe, budowa sklepów,****drzwi pokrętne (pat.)****Scheerenfabriken****Nożyc fabryki**

Karl Herzog, Stuttgart

Tübingenstraße 21

Schemel - Stołki**Rob. Wagner, Chemnitz-P.**

Eiserne Schemel mit Holzsiß

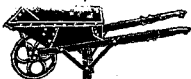
Taburety żelazne z siedzeniem

drewnianem

Schiebetürbeschläge
Okucia do drzwi rozsuwnych
F. W. Killing G. m. b. H.
Hagen in Westfalen

Schiebkarren — Taczki

Thomas & Baumgarten G. m. b. H.
Neunkirchen, Bez. Arnberg

Spez.: Kastenschiebkarren
Spec.: Taczki skrzynkowe

Schieferbrüche — Łup. kopaln.

**Verkaufsstelle für
deutschen Schiefer**

G. m. b. H.
Köln a. Rh.

Leistungsfähigste Bezugs-
quelle für erstklassigen
westdeutschen Dach-
schiefer

Największe
źródło zakupu pierwszo-
rzednego zachodnio-nie-
mieckiego łupku dach-
owego

Schiefertafeln und -griffel
Tabliczki i gryfla

**Schiefertafel- u. Griffel-
Fabrik**

Karl Pensel, Nordhalben

Fabryka tabliczek
łupkowych i rysików

GERT GOEBEL

Oeslau bei Coburg

Künstliche Griffelfabrik
Glas-, Porzellan- u. Steinmörtel
Export

Fabryka sztucznych rysików
Szkło, porcelana i kamienie mar-
murowe — Ekspert

Schieferhandlungen — Łupek
Warschau 148

Schiffahrt — Żegluga

(siehe auch Reedereien)

Warschau 148

Schiffsbauanstalten
Okrętów budowa

Wloclawek 445

Schilderfab. — Szyldówfabryki

Lodz. 229 — Warschau... 149

*Werk
für
Schilder
mit
Bau-Schmelz*

*Emil Döschler
Augsburg.*

Jeder Art
Firmen-Schilder
für alle Zwecke

Buchstaben

gepresst, gebaut, getrieben, gegossen
**Strassen-, Weg-, Haus- und
Türschilder**
für Betriebe, Kasernen, Schulen, Theater
**Warnungs-, Verbots-,
Signal-Schilder**
für Bahnen, Behörden,
Bergwerke, Fabriken

Glatte Metallplakate
Fabrik-Satzungen, gesetzl. Vorschriften
und übliche Aufschriften

Maschinen-Schilder
kleinste bis grösste,
in allen Ausführungen

Nummern-Schilder
jeder Art u. Grösse,
Brust-, Mützen- und Schlusschilder

**Reklame-
Schilder** und -Metallplakate jeder Art
— Künstler-Ausführung —

Wert- u. Auszeichnungs-Marken
aus allen Metallen

Wappen, Medaillen
Vereins-Schilder

Vorrätige Texte
glatt, gepresst; für Fahr-
stühle, Elektro-Bedarf usw.

Ausführungen:

Gepresst, geätzt, gedruckt,
graviert, gegossen, galvanisiert
Metall, Glas, Email u. a.
Jede Grösse
Massen und Einzelne

Bau-Ornamente

Ornamentale Pressen. en
Metalldrückerei, Presserei, Stanzererei,
Spenglererei, Schlosserei, Lackiererei,
Vergolderei, Galvanische Anstalt
Werk gegründet 1858

Th. Faulhaber

Breslau VIII., Klosterstr. 1A
Firmenschild., Buchstaben, Ladenbau

Aetz- u. Emaillierwerke
C. Robert Dold
Offenburg i. Baden

REKLAME-PLAKATE
IN FERRO-EMAIL
EMAILSCHILDER
STRASSENSCHILDER
HAUSNUMMERN
METALLSCHILDER
(GEÄTZT)

Schirmfabriken u. -handlg.
Parasoli fabryki i składy

Czenstochau	291
König	321
Lodz	229
Plock	374
Warschau	149

Schirmfabrikationsmaschin.
Maszyny do fabr. parasoli

A. Schlegel, G. m. b. H.
KÖLN-NIPPES

Drehbänke mit Langloch-
bohr - Maschinen, Schirm-
fabrikations-Werkzeuge

Tokarki i wiertarki pocia-
gowe. Narzędzia do wyrobu
parasoli

Schirmfurnituren
Parasolnicze przybory

Warschau..... 149

Schlachthäuser — Rzeźnie

in grösseren Städten
w. in grösseren Städten

Schläuchefabr. - Weży, fabr.

Chr. Berghöfer & Co.**Niederzwehren**

Kreuz Kassel

Industrieschläuche

speziell

Panzerschläuche

und

Metallschläuche**Wezędla przemysłu**

specjalnie

weże pancerne

i

metalowe**Thüringer
Schlauchweberei und
Gummiwerk**

Waltrrshausen i. Th.

**Gummischläuche in jeder
Ausführung, rohe und
gummierte Schläuche****Weże gumowe w każdym
wykonaniu, surowe i
gumowane weże****Schlauchreparaturanstalten**
Opon i kiszek zakt. repar.**F. Slutschański, Warschau**
N. s. I. T. V. I. S. 119 - P. ogł. Dz. V. I. str. 119**Schleierstickerei - Welony****Otto Speierer G. m. b. H.**

Bühl in Baden

Siehe Inserat unter Braut- und
KommunionanzugfabrikenPatrz ogłoszenie pod Fabr. wian-
ków ślubnych i do komunji**Schleif- u. Polier-Anstalten**
Szlifernie i polerownie

Warschau..... 149

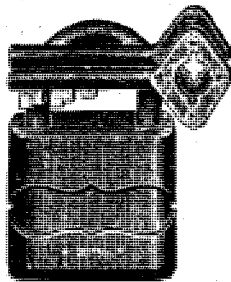
Schleif- und Polierartikel
*Szlifierskie i polerown. art.***Filzfabrik Adlershof****Actiengesellschaft
Adlershof bei Berlin**
*Schleif- und Polierfilze jeder Art
Wszelkiego rodzaju filce do szlifowa-
wania i polerowania***Schleifsteine - Osełki**

Kamienina..... 472

Podgórze..... 478

Victor Keller**Ebelsbach (Unterfranken)**
*Schleifsteine für alle Zwecke
Osełki do wszelakich celów***Schlossereien - Ślusarnie**in vielen Orten
w wielu miejscowościach**Schloss- u. Metallwarenfabr.**
Zamków i wyr. met. fabr.

Radom..... 547

Hugo Nocken**Velbert, Rhld.****Schloss- und Metall-
warenfabrik**

Spezialität:

VorhangschlösserFabryka zamków i
wyrobów metalowych

Specj.: Kłódki

Arn. Kiekert Söhne**Heiligenhaus 2. Bz. Düsseldorf**
*(Rhld.). Zamki i osucia burowlane
wszelkiego rodzaju od najprostszyc
do najskomplikowanych. Postawy kon-
pletnych obrót dla utelnu urzadzie***Adrian & Rode m. b. H., Velbert, Rhld.**
*Spezialität: Vorhangschlösser für
den Export*
Spezialität: Kłódki na eksport**Peter Metz G. m. b. H.****Velbert in Rheinland**
*Zamki wszelkiego rodzaju do
meb i i skrzyneczek na eksport***Schmiedbarer Guss**
Odlewy kowalne**Bänninger G. m. b. H.**
Gießen**Schmiede - Kowale**in vielen Orten
w wielu miejscowościach**Schmiedehämmer**
Młoty kowalskie**Max H. Thiemer & Co****Dresden-A. I****Schmiedehämmer f. Kraft**
**Młoty kowalskie o dużej
sile****Schmierapparate**
Smarownice**Herm. Wintzer, Halle (Saale)****Schmiregelindustrie**
Szmergłowy przemysł

Grodzisk..... 252

Hans von Stern, Leipzig IX
Siehe T. V. I. S. 255 - Patrz dz. V. I. str. 255**Miesner & Pape**
Lübeck*Schmirgel, Glas- und Flintpapier
und -Leinen.
Schmirgelscheiben usw.***Schmiedestücke**
Kowalskie wyroby**Werner Schroeder & Co.**
Hagen i. Westf.*Schmiedestücke aller Art
Wyroby kowalskie wszelkiego
rodzaju*

Schneidemaschinen Krajarki

Schulze & Naumann
Maschinenfabrik
in Köthen, Anhalt 4
bauen als langjährige Sonderheit
Trügerschneidemaschinen
für Hand- und Kraftbetrieb,
Profleisenscheren aller Art,
ferner Ausklinkmaschinen
und Gehrungsschneider.

**Schneider u. Schneiderinnen
für Damen**
Krawcy i krawcowe damskie
in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Schneider für Herren
Krawcy mężczy
in sehr vielen Orten
w wielu miejscowościach

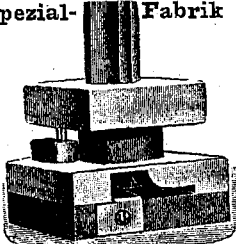
Schneiderbedarfsartikel Krawieckie przybory

Czernstochau 291
Lodz 230
Warschau 153

Schnitte- u. Stanzenfabriken
Wykrojów i matryc fabryki

Heinrich Seybold

Göppingen i. Württembg.
Spezial-Fabrik

Durchbrüche, Schnitte und Stanz-
werkzeuge für alle Zwecke
Gegründet 1874

Schnurfabriken (Seide)
Sznurków jedwabn. fabr.
Warschau 153

Schnürsenkelfabriken

Sznurowadeł fabryki

Biała 251
Warschau 153

Schokoladenfabriken

Czekolady fabryki

Lodz 230
Warschau 153

Schornsteinaufsatzfabr.

Nasady kominowe

J.A. John, Akt.-Ges.
Erfurt 6

Grösste Fabrik der Branche

Schornsteinbauanstalten

Kominy fabryczne

Lodz 230

H. R. Heinicke
CHEMNITZ
Wilhelmplatz 7

Berlin NW. 23, Brückenallee 7
Düsseldorf, Kaiser Wilhelmstr. 3
Wien VII. 1., Neubaugürtel 4
New York, 147 4th Ave.

Erbauer der 140 Meter hohen
Esse bei Freiberg

Wybudował 140 metrowy komin pod Freiburgia

Fabrik-
Schornsteinbau
Dampfkesselseinmauerungen

Herrmann & Voigtmann
CHEMNITZ
AUSSIG a. E.

Gegründet 1898.

Georg Müller Nachf.

Inh.: Ingenieur Karl Vogel
Dresden-A., Sachsen-Allee 9
Spezialgeschäft für
Schornsteinbau und
Dampfkessel-
einmauerung, Ueber-
hitzer-Einbauten, Glüh-
öfenanlagen usw.
Prima Referenzen
Fernspr.: 27 839

Spezialny Zakład
Budowy Kominów,
Obmurowania Kocioł
Parowych, Obmuro-
wania przegrzewaczy,
urządzenia przeciw za-
warowym itd.

Pierwszorzędne refe-
rencje - Telefon: 27 839

Chemnitzer Schornsteinbau
Kamienicka Budowa
Kominów
Georg Körner
Chemnitz 5, Wörthstr. 42

Louis Fraas & Comp.

Gera (Reuss)

Fabrik-Schornsteinbau.
Dampfkessel - Einmauerung

Erhöhungen mittelst
Kunstgerüstes.
Geraderichten, Aus-
fugen, Binden u. Um-
stürzen von Schorn-
steinen - Maschinen-
Fundamente - Ring-
öfen

Budowa kominów fabrycznych.
Obmurowania kotłów parowych.
Podniesienie za pomocą szkieletu.
rusztowań. Prostopadłe, figu-
rowane, wzniesienie i burzenie. Fun-
damenty maszyn. Piece pierścieni.

Schotterwerke - Żwir
Granitwerke von C. Kulmiz
GmbH, Striegau i. Schles.
Siehe Inserat Ind.-u. Hand.-Anz. S. 55
P. ogl. w dz. Ogl. z przem. i hand. str. 55

**Schrauben- u. Drahtkurz-
warenfabr. - Śrub i wyrobów
drucianych fabr.**

J.D. Geck, Altröggenwahnede i. W.
Klavier- u. Jalousiehaken u. -Oesen.
Ringschr., Nietangen. Ringe all. Art.

Schrauben-u. Mutterfabrik.
Śrub i muter fabr.

Lodz 230
Warschau 154

Friedr. Boesner Augustenthal b. Neuwied, Rheinpr.

**Holzschrauben in Eisen
und Messing, Schlüsselschrauben,
Schrauben, Schraubhaken,
Eisengewindeschrauben,
Schlossschrauben, Rad-
schrauben, Abhalschrauben,
Stuhl- u. Korbschrauben usw.**

Gegr. 1843. Arbeiterzahl ca. 600

Elektro-Metallurgie GmbH

Berlin SW., Hollmannstr. 82.

**Spezialität: Vermessingte Holzschrauben,
Stifte, Drahtwaren, Nagelschrauben,
Sicherheitsketten, Scharniere,
Huthaken, Eisengewindeschrauben etc.**

Elsterwerdaer Schraubenfabrik

Carl Winter
Elsterwerda 24a

Fassondreherei

**Fabrikation von blanken Schrauben,
Mütern, Unterlegscheiben und Fassonteilen
für alle industrielle Zwecke**

Fabrikacja śrub, muter, podkiadek i części fasonowych do wszelkich celów przemysłowych

Carl Bauer G. m. b. H. Cronenberg, Rhld.

Schrauben-, Mutterfabrik und Fassondreherei

Spezialität:
Gepresste und blankedrehte
Schrauben und Mütern aller Art

Bauer
Gegr. 1842

Fabryka śrub i muter oraz takarnia fasonowa

Spec.: Toczone i giadko toczone śruby i mutry wszelkiego rodzaju

Oscar Jenisch Solingen

Fabrik von Schrauben, Mütern und Fassonartikeln

Siehe Inserat Teil VI Seite 192

Schraubstockfabriken Imadet fabryki

Warschau 154

Mewes, Kotteck & Co. G. m. b. H.

Berlin N 58
Maschinen-schraubstücke,
Bankschraubstücke,
Rohrschraubstücke

Schreibfedernfabriken Stalówek fabryki

Neostagnione set:
Schagena trwałe stalówki

z zakochaniem okraglem lub bez
Schagena trwałe stalówki rondo

Schagena stalówki do
pospieszego pisania

it. d. Wzory po przesłaniu mk. 1.20

przez: Schagen & Co., Aachen-B10

Schreibheftfabriken Kajetów fabryki

Czenstochau 291

Warschau 154

**Cohn & Sieburth, Posen
Mechan. Tütenfabrik. S. T. V. T. S. 225**

Schreibmaschinenfabr. Maszyn do pisania fabr.

Czenstochau 291

Lodz 230

Warschau 154

Actiengesellschaft vormals

Frister & Rossmann

Berlin, Skalitzerstr. 134/35. Mpl. 9221

Rossmannia u. Senta
Schreibmaschine
Rossmannia i Senta
maszyny do pisania

Julius Deutsch & Co. Hamburg 36

**Aleynige Importeure
der Schreibmaschine
RAPID (Fox Visible)
und Franktermaschine
MULTIPOST**

**Jedyni importery
maszyny do pisania
RAPID (Fox Visible)
i maszyny do frankowania
MULTIPOST**

„Adler“
Lodz, Piotrkowska 55

Schreib- u. Papierwarenfabr. u. grosshandlg. - Pismien. materj. fabr. i składy hurt.

(siehe auch Papier- und Schreib-
warenhandlungen)

Lodz 230

Warschau 154

Ostrowski, A. J.

Lodz, Petrikauerstrasse 66
Warschau, Bielanska 18

**Papier- und Schreib-
waren-Grosshandlung
Postkarten-Verlag
Buchdruckerei
Massband-Fabrik**

**Verlag polnischer und rus-
sischer Trachten- u. Künstler-
Karten - Grisser Ansicht-
karten-Verlag Russlands -
Verlag sämtlicher Städte- An-
sichten Russlands und Polens**

**Hurtowy skład papieru i
materiałów piśmiennych
Fabryka tasieniarnicznych
Drukarnia
Wydawnictwo kart
pocztowych**

**Wydawnictwo typów Ludo-
wych polskich, rosyjskich
i sztuki polskiej - Widoki
miast Polski i Rosji zawze
na składzie**

TENGER'S Papier- und Schreibwaren-Zeitung Wien 3/2

**Wertvolle Fachberichte und An-
zeigen leistungsfl. Firmen. 52 Nrn.
im Jahr M. 6.-. Auskünfte über
Bezugsquellen kostenlos**

**Schreibmasch. - Farbbänder
und -Zubehör - Taśmy i
przyb. do masz. do pisania**

Cheml-Techno-Kompanie Dresden-A.

**M. D. Farbbänder
Taśmy do maszyn
do pisania**

Chemische Fabrik Edenkoben

Leonhard Erlenwein
Edenkoben, Rheinpf.

Spezialität:

Schreibmaschinenfarbänder in
allen Kopier- und Kopierunfähigen
Farben und allen Breiten.

Schutzmarke „Carola“.

Kohl-papier in allen Preislagen.

Anerkannt gute Qualität.

Schriftgiessereien
Czcionków odlewnie

Warschau 154

Schrotmühlen

Młyny do śrutowania

Augusta-Werk, Augsburg 11

Siehe Inserat unter Mühlenbau
Patrz ogłoszenie pod Budowa młynów

Schuhfabr.-Einr. u. -Masch.
Obuwia fabryk urz. i masz.

Groitzscher Werkzeugfabrik
Graf & Oertel

Groitzsch in Sachsen

Fern. pr. 21 Werkzeugfabrik

Spez.: Schmitt, aiser, Absatz-
fräsmesser, Rissmesser, Schuh-
macherhämmer, Ahlenhefte, Ras-
peln, Zangen, Messer, Oertel,
Ahlen, Nadeln u. sonstige Artikel
f. mech. u. Hand-Schuhmacherei

Spec.: Frezy do ucinania, noże
frezowe, noże do ryśowania, młot-
ki szwedkie, trzonki do sztydel,
tarka (raszpia), obcegi noże sztydel,
igły i inne artykuły do rzecznego
i mechanicznego wyrobu obuwia

Schuhfabr.-Material u. -Bed.
Obuwia fabryk mat. i przyb.

A. Kutnowski jr.
Warschau — Warszawa

Ciepła 9

Fabrik chemischer Produkte

Spezialität:

Sohlen-, Absatz- u. Einschnitt-
Kaltputzfarben, Kappen-
steife, Pech, Wachs, Klebe-
masse Schuhcreme usw.

Fabr. przetworów chemiczn.

Specjalność:

Farby do polerowania podszew,
obesów i sztybel, masa do usz-
tywniania noków, smoła, wosk,
guma-cement, krem do obuwia itd.

Wilhelm Roecker, Nägelfabrik
Löchgau (Württ.), S. u. „Nägelfabr.“

Schuhfabr. — Obuwia fabryki

Bend n 240
Lukow 358 — Warschau ... 164

Schuhkreme und
Lederkonservierungsmittel/
Pastyd. ob. i srodki kons. skór.

Lodz 230
Sosnowiec 247 — Warschau ... 154

„Effax“ Schuhputzmittel
Chemische Fabrik
Effax, Bensheim-Hessen
„Effax“ Srodek do czyszczenia
obuwia, fabr. chem.

Jaeger & Kiesslich
Berlin SO 36

Spezialfabrik für Schuh-
creme und Metallputz-
creme, Lederfette und
Leder-Appreturen

Gebrüder Schmidt
Chemische Werke
Ziegenhals (Schlesien)

Telegramm: Gebrüder Schmidt
Telefon Nr. 160

Bedeutender Export
in Spezialität:

Schuhcreme

Marke: Effectine & Schönolin

Lederfett

Marke: Jagdstiefel-Fett

Elegante Packungen

Wielki eksport włas-
nych wyrobów:

Pasta do obuwia

Marka: Effectine & Schönolin

Tłuszcze do skór

Marka: Jagdstiefel-Fett

Eleganckie opakowania

Schuhleisten - Kopyta szew.

Biala 251
Glinice 543
Warschau 154

MERZ-

Schuh-
spanner

zur 3 Damenrößen,
3 Herrenrößen, nur
1 Fassung für alle Schuh-
formen infolge einer prak-
tischen Konstruktion
Ein glänzender Ver-
kaufsartikel

Gebr. Merz, Merz-Werke
Frankfurt a. M.-R.

S. Ins. Ind.- u. Hand.-Anz. S. 196

Schuhmacher — Szewcy
in sehr vielen Orten
w. vielen miejscowościach

Schuhmacherbedarfsartikel
Szewckie przybory

Kraśnik 459
Lodz 231
Warschau 155
Zgierz 345

Wilhelm Roecker, Nägelfabrik
Löchgau (Württ.), S. u. „Nägelfabr.“

Schuhnägelfabriken
Ćwieków fabryki

Warschau 155

Wilhelm Roecker, Nägelfabrik
Löchgau (Württ.), S. u. „Nägelfabr.“

Schuhsegeltuchfabriken
Płotna żaglow. na obuw. fabr.

Baumann & Lederer
KASSEL

Fil.: Wildenfels i. Sa.

Schuhwarengroshandlung
Obuwia składy hurtowe

Warschau 155

Eleonore Martens & Co.
Berlin NO. 55, Prenzlauer Al. 36
Haus- und Reiseschuhe aus Leder,
Filz, Kameelhaar- u. Modestoffen

Eduard Emil Richter

Dresden-A., Lüttichaustr. 11

Arbeitsschuhe

m. Haufsohlen

Buty robotnicze o po-
deszwach z konopi

Otto Klausner

Berlin G. 2, Rosenstr. 19

Telegr.-Adr:
MODEKLAUSNER
Telefon-Amt Norden:
8746, 8747 und 2229

Engros :: Export

Moderne Schuhwaren

Stapel-Ware jeder Gattung
sofort lieferbar

Ständig grosses Lager

Modne obuwie

Towary składowe wszelkiego gatunku
dostarczam natychmiast

Stale wielki skład

Der Schuhmarkt

Frankfurt a. M., Weissfrauenstr. 11
Fachblatt für Schuhfabrikanten
und Schuhhändler. Organ vieler
Fachverbände. 25. Jahrgang.
Erscheint jeden Donnerstag.
Bezugspreis 4,- M. pro Quartal
Wirksamstes Anzeigenblatt

Czasopismo fachowe dla fabrykantów
i handlarzy obuwia. Organ wielu
związków fachowych
Wydawnictwa rok 25
Wychodzi w czwartki
Prenumerata mk. 4,- kwartalnie
Najlepsze pismo ogłoszeniowe

Die Schuh-Post

Frankfurt a. M., Weissfrauenstr. 11
Fachblatt für die Technik der
Schuhfabrikation. Organ des
Werkmeister-Verbandes der deutschen
Schuhindustrie. Spezial-Organ für
Stellenvermittlungs-Anzeigen. Erscheint am 1., 10.
und 20. jeden Monats
Bezugspreis 4,- M. pro Quartal

Czasopismo fachowe dla techników
wyrobów obuwia. Organ związku
mistrzów niemieckiego przemysłu
szewskiego. Specjalne pismo dla
osób szukających pracy.
Wychodzi 1., 10. i 20-go każdego
miesiąca.
Prenumerata mk. 4,- kwartalnie

S. & M. Michelsohn
Hamburg 36, Kaiser-Wilhelmstr. 89, 91
Vertrieb von Gummi- und Turn-
schuhen - Sämtl. Lederschuh-
waren - Sandalen; Kamelhaar-
schuhe, Leinenschuhe, Hausschuhe
Sprzedził kłoszcy i obuwia do gim-
nastyki - Wszelk. obuwie skó-
rzane-Sandalny, Obuwiepłócienne

Schulbankfabriken
Ławek szkolnych fabryki

Heidelberger Schul-
bankfabrik Grauer & Co.

Heidelberg und
Weinheim a. d. R.

Fabrykownosämtl. Schulmöbeln
Fabryka wszelkich mebli
szkolnych

Schürzenfabriken
Fartuchów fabryki

Lodz 281
Warschau 155

Schwämme - Gąbki

Schwämme

für techn. Zwecke in Originalballen

Oscar Mohr, Breslau

Kupferschmiedestr. 25

Schwämme-Import u. Export

Schweinfurter Grün
Zieleń szweinfurcka

Wilhelm Sattler, Schweinfurt

Spec.: Schweinfurter Grün.

Spec.: Zieleń szweinfurcka

Schweissapparate
Aparaty do spajania

Heinrich Ries
Berlin-Schöneberg

Innsbruckerstr. 85

Autogene Schweiss- und
Schneideapparate

Aparaty do spajania i krajania
za pomocą tlenu etc.

Schweissblätterfabriken
Potników fabryki

Warschau 155

Schwerspat - Spatyt ciężki

Rob. Schilling, Arnstadt i. Th.

Segelleinen- u. Segeltuchfabr.
Płótna i sukna żaglow. fabr.

Warschau 155

Baumann & Lederer
KASSEL

Fil.: Wildenfels i. Sa.

W. Blüthen & Söhne
Vetschau, N-L.

Flachs- u. Jute-Spinnerei
und Weberei

Przędzalnia i tkalnia lnu
i juty

S.L.T.VIS. 248 - Pogl. az. VI st. 248.

Seidenbandfabriken
Wstążek fabryki

(siehe auch Bänder)

Warschau 156

Seidenpapiere - Bibułki

Adolph Fiegel

BERLIN G

Wallstrasse 13

Seidenpapiere
aller Art

Bibułki

wszelkiego rodzaju

Seiden- u. Sammetwaren
Jedwabne i aksamitne wyr.

Th. Kettmeil & Co.
Leipzig

Grosshandlung, Export
Seidenband

Sammetband
Seidene Stoffe, Sammete

Hurtowy skład, Eksport

Jedwabne wstążki, Aksamitki,
Jedwabne materje,
Aksamity

Seidenfabr. - Jedwabiu-fabr.

Tatar 386
Warschau 156

**Seidenwarenfabriken und
Grosshandlungen
Jedwabnych wyrobów
fabryki i hurtowe składy**

Boryszew	413
Lodz	231
Lublin	506
Tomaszów	259
Warschau	158
Zakroczym	434

**Seifenfabriken
Mydła fabryki**

Bendzin	240
Czenstochau	291
Lodz	231
Tomaszów	259
Wierbka	518
Zawiercie	250
Zelechów	299

*Librowitz & Bergson, Wąrschau,
Lodz, Krolewska 49. Sp.: Agenturen*

**H.Th. Böhme Akt.-Ges.
Chemnitz**

*Spezialität: Textil-Seifen mit und
ohne Kohlenwasserstoff*

*Spezialność: Mydła dla przemysłu
włókienn. z wytywodorem lub bez*

Wilh. Geissler

*Inh. Curt Arthur Bruchmann
Dresden 11*

*Dampfseifenfabrik mit elek-
trischem Betrieb*

*Haus- und Toiletteseifen, Seifen-
pulver, Glycerinfabrik und Spalt-
anlage, bekannt im In- u. Auslande
durch seine erstklassig. Fabricate*
Spezialität: Triumph - Seifen

*Parowa fabryka mydła kuch-
nengo i toaletowego, proszku myd-
lanego i gliceryny, szpaltownia,
znana w kraju i zagranicą ze
swoich pierwszorzednych wyrobów.*
Spezialność: Mydła „Triumph“

**J.S. Douglas Söhne
HAMBURG**

*Fabrilation von:
Fasseifen, Schmierseifen, Oel-
seifen, Kernseifen, Stangenseifen,
Toiletteseifen, hochfeinen Toilette-
seifen, Parfümerien*
Neptun - Seife

*Fabrykacja: Mydła bezkwa-
mydła szare, mydła olejowe,
mydła jedrne, mydła w laszcz-
kach, mydła toaletowe, wyborne
mydła toaletowe, perfumy*

Mydło Neptun

*Stämliche Chemikalien,
Drogen, Oele, Fette usw.
für Textil-, Lack- und
Seifenfabrikation*

**Fritz Fenchel
Hamburg 36**

Telegr.-Adr.: Fenchelfrt

**L. Gamm & Sohn
Königsberg i. Pr.**

Steindamm 115/116
Gegr. 1812

*Grösste ostpreussische Fabrik
von Schmierseifen, Haus-
seifen u. feinen Toiletteseifen*

*Zalożona w roku 1812
Najwieksza wschodnio-prus-
ka fabryka mydła szarego,
mydła domowego, oraz wy-
borowego mydła toaletowego*

**Crefelder Seifenfabrik
Stockhausen & Traiser
Crefeld**

*Spezialitäten für Textil-
Industrie, Färberei,
Appretur, sowie gesamte
Lederindustrie*

**Carl Wunderlich
LEIPZIG, Ritterstr. 21**

Gegründet 1672

Textilseifen

Spezialität:
Garantiert neutrale
Olivenölseifen
Appreturkernseifen
Oleinseifen
Haushaltseifen

**Spezialität:
Olivenöl - Kernseife**

**Mydła dla przemysłu
tkackiego**

*Spezialność: Gwarantowane
neutrale mydła oliwowe,
olejowe, do appretury i użytku
domowego*

*Spezialność:
Jędrne mydło oliwowe*

**J. M. Wendisch Nachf.
Thorn**

Haus- u. Toilette-Seifenfabrik

**Spezial-Marke
Weichselkönigin**

**Soda all. Art, Zündhölzer,
Lichte, Speise-, Rüböl,
Leinöl**

**Petroleum, Firnis, Wagen-
fett, Weizen- u. Reisstärke**
Import amerikan.
Maschinenöle

Seifenersatz - Mydła surogat

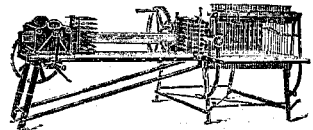
Ernst Harms

Berlin S. 14

Stallschreiber-Strasse 55

*Seifenfabr.-Masch. u. -Einr.
Mydlarń masz. i urzqdz.*

Aug. Krull Helmstedt

Gegr. 1854

*Alleinige Spezialität seit 1869:
Kessel, Maschinen und Geräte
für die Seifenfabrikation, voll-
ständige Einrichtungen*

*Referenzen
in allen Ländern der Erde*

Zalożona 1854

*Wyłączna specjalność od roku
1869: kotły, maszyny i narzędzia
do fabrykacji mydła, kom-
pletne urządzenia*

*Referencje
ze wszystkich państw świata*

**Weber & Seeländer
Maschinenfabrik**

Helmstedt (Braunschwg.)
*Maschinen und Geräte für die
Seifenfabrikation.*

*Vollständige Einrichtungen.
Anerkannt bewährteste Aus-
führung. Prima Referenzen.*

**Seifengrosshandlungen
Mydła hurtowe składy**

Seifen- u. Kerzenhandlungen Mydła i świec składy

in den meisten Städten und Flecken
prawie w każdym mieście i osadzie

Seilereien - Powroźn. zakł.
in vielen Städten - w wielu miastach

F. Piernikarz, Warszawa
Grzybowska 8 - Pogl. Dz. VI str. 262

Seilerw.-Fabr. u. -Grosshdlg.
Powr. wyr. fabr. i skł. hurt.
Warschau

Wlozlaweker Drahtwerk C. Klauke Wlozlawek

Spezialität: Papierbindfaden

Fabrikation
von Hanf-
und Draht-
seilen für
alle Zwecke

Gegr. 1872

Selbstgreifer - Samofapacze

J. Pohlig, Akt.-Ges. Köln-Zollstock

Eisenhoch- und Brückenbau
Siehe Drahtseil- und Hängebahnen

Selnerwasserfabriken

Selcerskiej wody fabryki

(s. auch Mineralwasser; Soda wasser)

Brok	367
Chelm	451
Ciechanow	260, 261
Dombie	315
Jadów	362
Kalisch	309
Kolno	315
Kolo	317
Laskarzew	296
Lomza	348
Lopiennik Lacki	492
Lowicz	350
Nowo-Minsk	365
Plońsk	377
Skiernewice	410
Tyszowce	551
Zawiercie	250
Zychlin	326

Senffabriken

Musztardy fabryki

(siehe auch Mostriehfabriken)

Warschau

Sensen- u. Sichelabriken Kos i sierpów fabryki

Königlich Württ. Hattenwerk Friedrichstal

Oberamt Freudenstadt.
Württbg.

Sensen u. Sichel
Kosy i Sierpy

L. Sochnaczewski, Pleschen i. Pos.
S. Ins. T. VI S. 178 - Pogl. dz. V Istr. 178

Shapingmaschinen Struglarki

Herrmann Ulbricht
Chemnitz

Siebfabr. - Sit, fabr.

Gebr. Neumann & Wagner Hainwalde i. Sa.

Fabrik - Engros - Export
Fabryka - Sprzedaż hurtowa
Eksport

G. H. Wünsche

Hainwalde i. Sa.

Siebfabrik

Siebe mit Holzrand in
: allen Ausführungen :

Sieb- u. Sortiermaschinen Przesiewarki i sortownice

G. Eitle, Stuttgart

Rosenbergerstr. 29-33
Ndh. s. Ins. i. Ind. - u. Hand. - Anz. S. 126

Siederohrdichtmaschinen Parowników uszczelnarki

Mewes, Kotteck & Co. G. m. b. H.
Berlin N 58

Silberwarenfabriken und -handlungen Srebrnych wyrobów fabryki i składy

Lodz

Warschau

Julius Lemor

Silberwarenfabrik

Breslau VI

Fischergasse 11

Tel. 742 - Gegr. 1817

Fabrikation silberner
Bestecke, silberner
Tafel- und Luxusge-
räte. Grösstes Lager
fertiger Silberwaren

Einzelverkauf zu Fabrik-
preisen - Kataloge gratis
und franko

Fabrykacja zastaw
srebrnych, przyborów
srebrnych, stołowych
i luksusowych. Wielki
skład gotowych wy-
robów srebrnych

Sprzedaż detaliczna po
cenach fabrycznych -
Katalogi gratis i franko

H. Meyen & Co.

Silberwaren-Fabrik
Fabr. wyr. Srebrnych
Berlin S.14, Sebastiansir. 20

Reichhaltiges Lager
in echten Silberwaren

Wielki składowy prawdziwych srebrnych wyrobów

Siegelmarken - Pieczątki

B. Bartling, Berlin S14

Spezialitäten:
Siegelmarken, Gravier-Anstalt

Spezialność:
Pieczęcie, Zakład grawerski

Hermann Dorn, Leipzig-R.
Hohenzollernstr. 6
Siegel- und Reklame-Marken

Arno Scheunert

Leipzig 94, Lösnigerstr. 9

Geprüfte Siegelmarken in nur
erster Ausf. für alle Zwecke.
Spezial: Siegelmaterial, Reklame-
marken, Luxusetiketten für die
Parfümeriebranche usw. Die Fab-
rikate der Firma wurden mit
gold. u. silb. Medaillen ausgez.
Tagesspr. bis ca. eine halbe Million.
Beste Bezugsquelle f. Wiederverk.

Tłoczona pieczęćki do nalewania
i do wszelkich celów. Specj.:
Imitacje pieczęci, markireklam.,
etykiety ozdoby do perfum.
Najlepsze źródło nabycia dla hur-
town. Poszukujemy dzieł repre-
zent. we wszystkich większ. miejsz.

Siphonfabr. - Syfonów fabr.

Warschau 156

Sirupfabr. - Syropu fabr.

Lublin 507
Niechelec 528

Sodafabriken - Sody fabr.

Warschau 156

van Baerle & Sponnagel
Spandau

Chemische Fabrik

Wasserglas, Bleichsoda

Sodawasserfabriken
Sodowej wody fabryki

(s. a. Mineralwasser, Selterwasser)
Nowy-Dwór 426
Opoczno 522

Spar- und Leihkassen
Pożyczkowo-Oszczędn. Kasy

in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Spatenfabr. - Łopat fabr.

Włochy 432

Spediteure - Ekspedytorzy

in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Allgemeine
Transportgesellschaft

vorm. Gondrand & Mangili
m. b. H.

Sitz der Gesellschaft: Berlin

Kapital:

M. 2 000 000 voll eingezahlt

Zweigniederlassungen:

Aue i. S., Cöln, Chemnitz, Dresden,
Ebersbach i. S., Erfurt, Frank-
furt a. M., Hagen i. W., Halle
a. S., Hamburg, Hannover, Hof
in Bayern, Leipzig, Lichtenfels,
Magdeburg, Mannheim, München,
Nürnberg, Rotteck, Saalfeld,
Stuttgart, Wilthen i. S.

Vertreter für Polen:

KARL KAISER

Warschau

Moniuszki 8

Allgemeines
Speditionsbüro
Ostias Balicer

Warschau Lodz

Wierzbowa 8a Krutka 5

Näheres s. Inserat Teil VI S. 237

Patrz ogłoszenie Dział VI str. 237

J. Freider & Co.

Warszawa - Warschau
Królewska 35

Telegr.: „Freidercomp.“

Wine Gleichgewicht, Warschau
Näh. s. Ins. u. Warschau, „Spediteure“
P. ogl. warszawskie „Ekspedytorzy“

Aleksander Guttman
Warschau

Import - Export
Agentur, Kommission - Spedition
Einlagerung von Waren aller Art
Lagerräume (Verkaufsstelle):
Jerusalem Allee 54, Telefon 91-32
Privat-Büro (Postadresse):
Witcza-Str. 29a, Telefon 91-29

Roll- und Transportgeschäft
„Kolos“, Keller & Co.
Warschau, Długa 38, 40
Bahnspedition, Rollage u. Lagerung

Dom Ekspedycyjno-Komisowy
Bruno Landau

Spedition und Kommission
Zentrale: Skalmierszycze i. Pos.
Filialen: - Oddziały:
Warschau, Lodz, Kalisz
S. I. T. V. S. 234 - P. ogl. dz. VI st. 234

„Polonia“, Warschau
Näh. s. I. T. V. S. 235 - P. ogl. dz. VI st. 235

Warschauer
Spediteur-Verein,
WARSCHAU, SIENNA 3

Grenzadresse:
Kampe & Co.
Spedition, Kommission
und Inkasso

Transport-Büro
Biuro Transportowe
„WOJĄŻER“
Warschau - Warszawa
Długa 31

Filialen - Oddziały:
Lódz, Włocławek, Częstochowa,
Kalisz, Wilno

Spedition :: Inkasso
Assekuranz

Ekspedycja :: Inkaso
Askuracja

Warehiwker, Goldenberg & Rotblut, Warschau, Długa 46
Näh. s. Inserat Teil VI S. 234
Patr. ogłosz. Dział VI str. 234

Bergemann & Co.
Berlin N. 4

Verzollung - Sammelladung
Oclenie - Transporty zbiorowe

Georg Kempermann, Berlin S.O. 36
Internationale Spedition
Miedzynarod. dom ekspedycyjny
S. Inser. Teil VI Seite 235

KOPANIA & CO.
Berlin-Friedenau

Internationale Spedition
Möbeltransport - Aufbahrung
Spezialität: Komplette Umzüge

Miedzynarodowa ekspedycja
Transport mebli. Przechowanie.
Specj: Calkowicie przeprowadzki

Wilhelm Beer

Speditions- u. Gross-Fuhrbetrieb
Gegr. 1868

Breslau, Kl. Holzstr. 6

Fernsprecher 565
Gerichtlich vereid. Sachverst.
f. d. Landgerichtsbez. Breslau

Adam & Kulse

Breslau X, Matthiasstr. 14

Gegr. 1796 Fernspr. 162

Spediteure d. Kgl. Pr. Staatsbahn
An- und Abholung - Lagerung
Verzollung - Inkasso

CARL LASSEN

Internation. Speditionshaus
Frankfurt a. M.

Specz.: Russische Transporte
Specz.: Transporty rosyjskie

Hansen & Co.
Hamburg

Spediteure für Export und
Import

Ekspedytor eksport. i import.

C. A. Lauterbach, Laurahütte

Leo Busolt Nfg.
Spedition und Möbeltransport
Lyck

Robert Meyhoefer
Königsberg i. Pr.

Spedition, Lagerung, Zoll-
abfertigung, Schifffahrt
Ekspedycja, przechowanie
towarów, clenie, żegluga

Gerhard & Hey

G. m. b. H.

Leipzig

Spedition, Kommission

Berlin C - Hamburg
Lübeck

Thorn - Skalmierzyce

Transporte

Jeder Art im Inlande sowie
nach und von dem neu-
tralen Auslande

Verzollungen

Einlagerungen

Versicherungen

Regelmässige
Sammelladungs-Verkehr
nach allen Richtungen
Telegramm-Adresse: Gerharthey

Güter-Sammeldienst
sowie Paket-Verkehr nach
Warschau und Lodz

Ekspedycja :: Komisja
Wszelkie transporty w kraju
oraz do państw neutralnych
i wywoz z tytuliz

Clenie :: Przechowanie
Ubezpieczenie

Regularna komunikacja zbiorowo-
towarowa z wszelkimi miejsco-
wościami

Odbiór i transport towarów i
przesyłek do Warszawy i Łodzi

HANSA

Aktien - Gesellschaft
für Warenverkehr

(vorm. S. Eichelbaum)

Breslau - Stettin

Königsberg in Pr.

Filiale:

Skalmierzyce

Agenturen:

Berlin - Leipzig

Lodz - Warschau

Akt.-Kap. M. 1.000.000

Internationale Spedi-
tion und Verzollung
von Waren aller Art
Lagerräume

C.G.Lentsch

Leipzig

Spedition, Inkasso
Ekspedycja, Inkaso

Amtl. Bayer.

Reisebureau G. m. b. H.

München. Promenadepplatz 16

Fernsprecher 4769

Specz.: Reisegepäck-, Automobili-
u. Leichentransporte. - Heim-
transport gefallener Krieger

Laderrinnung-

Gutleben & Weidert Ncht.

Speditionsgeschäft m. h. H.

München

Arnulfstr. 17a

Telephon 7435, 640 und 6408

Amtlicher Rollführer

Möbeltransport

Lagerräume 13000 qm

Sammelverkehr

Verzollungen

Eigenes Büro a. Hauptzollamt
Telephon 18855

Ekspedytor urzęd.-kolej.

Transport mebli

Składy 13000 m. kw.

Dostawa zbiorowa

Clenie

Własne biura przy Komorze
główniej

Adolf Imbach

bahnamt. Spediteur

Skalmierzyce Tel. 16

Bankkonto: Dresdener Bank
Breslau

Spedition, Verzollung,

Lagerung

Vertreten in Lodz u. Warschau

Ekspedycja

Oclenie i przechowy-
wanie towarów

Zastępczo

w Łodzi i Warszawie

Max Teichmann**Ostrowo**Telephon 48
Telegr.-Adr.: Teichmann**Carl Hartwig, Posen****Hofspediteur**Spedition, Inkasso
Möbeltransport
Schiffahrt, Lagerei
Faumaterial
Kohlen, Koks, BrikettsNäheres: Inserat Kartonblatt
vor dem Adressenverzeichnis**Carl Hartwig, Poznań****Nadworny Ekspedytor**Ekspedycja, inkaso
Transport mebli
Żegluga, śpichrze
Materiały budowlane
Węgle, koks, brykietyBlizsze szczeg.: Ogłoszenie na
kart. przed episem adresów**Emil Aron****Stettin und Hamburg.**Spedition, Commission,
Inkasso, Controllen.
Telegramm-Adresse: „Milaron“.Ekspedycja, komisja,
inkaso, kontrola.
Adres dla depesz: „Milaron“.**F. H. BERTLING**Spedition, Dampfschiff-Rederei
FlussschiffahrtLübeck Stettin Hamburg
Gegründet 1865

Telegr.-Adresse: „Bertling“

F. H. BERTLINGEkspedycja, przystań statków
parowych i żegluga rzecznaLübeck Stettin Hamburg
Założona w r. 1865

Adres dla depesz: „Bertling“

Otto Tischendorf, Stettin

Internationale Transporte

Adolph Aron, Thorn
Grenz-Verzollungsgeschäft
Rollspedition und Lagerei**Rudolf Asch****THORN-Bahnspedition**Verzollung von
Gütern nach
den besetzten
Gebieten von
Russisch-Polen
in Thorn u. Skalmierzyce**W. Boettcher****Thorn i. Westpr.**Spedition, Verzollung
Lagerei**Speisefettfabr.-Einrichtung.****Tuszczu jadaln. fabr. urz.**

Warschau 158

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Królewska 5
Alleinige Vertreter der Deutschen
Homogenisiermaschinen G.m.b.H.
Inh. Wih. G. Schröder, Lübeck
Siehe Inserat Teil VI Seite 154**Spiegelfabr. und Façetten-
schleifereien****Luster fabr. iszlifern. szkła**

siehe auch Glasschleifereien

Czenstochau 291

Lodz 282

Radom 547

Warschau 158

Herff & WohlfarthSpiegel-fabrik, Glasschleiferei
KunstverglasungenTel. 2116 **Breslau 23** Tel. 2116
Ysselsteinstrasse 3Vereinigte bayerische
Spiegel- u. Tafelglaswerke

vorm.

Schrenk & Co. A.-G.

Fürth i. B.

N. Wiederer & Co.**Fürth in Bayern**Kgl. Bay. Hof-
Spiegelfabrik**Toilette-Spiegel**

in Holz, Metall, Zelluloid

Spiegel und Gläser

jeder Art

Kunstverglasungen**Venetianer-Spiegel**

:: Glas-Spinde ::

Eigene Glasbiegerei

Król. Baw. Dwór

fabryka luster

Lustra toaletowew oprawach drewnianych,
metalowych, celuloïdow.**Lustra i szkła**

wszelkiego rodzaju

oszklenia artystyczne

Lustra weneckie

Szafy szklane

Własne wygiatalnie szkła

Spiegelglasfabriken**Szkła zwierciadlanego fabr.**Vereinigte bayerische
Spiegel- u. Tafelglaswerke
vorm.**Schrenk & Co. A.-G.**

Fürth i. B.

Spielkartenfabriken**Kart do gry fabryki****Vereinigte Münchener****Spielkarten-Fabriken****München**

Tel. Amt II. 7829

Gegründet 1860

Prämiiert Nürnberg 1906

Engros :: Export

**Spielwarenfabr. u. -grosshdl.
Zabawek fabr. i hurt. składy**

Czenstochau	291
Lisków	419
Lodz	232
Siedlce	401
Warschau	158

Jul. Miller, Warschau, Bielanska 4

**Gustav Gillischewski
Berlin N., Uferstrasse 6**

Gegründet 1880

**I. Metall - Spielwaren -
Fabrik**

Spezialität:

Kinder-Schusswaffen
Pistolen

Gewehre

Kanonen

in allen Preislagen

II. Verlag „Gilling“

Seekrieg-Spiele „Gilling“,
„Bombarda“ Kriegsspiele

III. Feuerwerkerei

Amorces,

Armorbänder, Knall-
korke u. Lillputmunition,
Bengal. Zündhölzer etc.
sowie Feuerwerk aller Art

Katalog gern kostenfrei

**Vereinigte Münchener
Spielkarten-Fabriken
München**

Tel. Amt II. 7829

Gegründet 1860

Prämiert Nürnberg 1906

Engros :: Export

**Gebrüder Bing A.-G.
Nürnberg**

In Friedenszeiten über
5000 Angestellte u. Arbeiter

Wzczasie pokoju przeszło 5000
urzędników i robotników

Adrian & Rode m. b. H., Velbert Rhld.
Spez.: Kinderpistolen - Pistol. dziec.

Spindelfabr. - Szpindli fabr.
Warschau 158

Spinnereien - Przędzalnie

Biała	384
Czenstochau	292
Kalisz	309
Marki	425
Lodz	232
Lowicz	370
Mijaczów	242
Moszczenica	328
Myszków	455
Ozorków	332, 333
Pabianice	330
Radogoszcz	341
Redziny	294
Ruda Pabjanicka	341
Sosnowice	247
Tomaszów	250
Warschau	158
Warra	404
Zawiercie	250
Zduńska-Wola	404, 405
Zlotorja	356

**Rheinische
Baumwoll-Bleicherei G. m. b. H.
Neuss a. Rh.**
Nitrierbaumwolle u. Kunst-
baumwolle - Tel. Adr.: Nitrier-
wolle Neuss-Rhein
Bawełna do nitrowania i
bawełna sztuczna

**Spinnereihilfsfabriken
Giz dla przędzalni fabr.**
(siehe auch Papierhülsen; Spulen)
Zawiercie 250

**Spiralbohrer
Świdry spiralne**
Richard Schubert, Velbert (Rhdld.)
Spiral- und Schnellbohrer

**Spirituosengrosshandlungen
Spirytusu składy hurtowe**
(siehe auch Liköre; Wein)
Warschau 158

L. Dammann & Kordes
Gegr. 1837 Thorn, Wpr. Gegr. 1837
Spezialität: **Eldako**
Thorn'ser Lebens-
tropfen und andere
Bitter- u. Kräuterliköre
Toruń, Pr. Zach.
Zalożona w r. 1837
Spezialność: **Eldako**
Thorn'ser Lebens-
tropfen oraz inne
likierzy gorzkie i zioł.

**Spiritus-Koch- u. Heizappar.
Maszynki spir. dogot. i ogrz.**

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Spiritus Gaskocher „Norma“
Siehe Inserat auf dem Bild von Loz-
Maszynki spirytusowe „Norma“
Patrz ogłoszenie na widoku Loziz

Spitzenfabr. - Koronek fabr.
(siehe auch Gardinen; Tüll)
Kalisz 309
Lodz 233

**Spitzenpapierfabriken
Koronek papierowych fabr.**
Warschau 158

**Sportartikel u. -Bekleidung
Sportowe art. i ubrania**

**S. & M. Michelsohn
Hamburg 36**
Kaiser - Wilhelmstr. 89-91
Allererstes Spezialhaus für
Sport-Beschuhung und Sport-
artikel, Fussballstiefel und
-Bälle, Blasen, Tennis-
Schuhe und -Bälle, Ge-
maschen usw. Verlangen Sie
den illustr. Prachtkatalog
Pierwszorzędný specjalny
skład artykułów sport., obu-
wicia i piłek futbolowych, obu-
wicia i piłek do tenisu, kamazszy
itd. Żądajcie katalog ilustr.

**Wilhelm Roecker, Nägelfabr.
Löchgau (Württ.), S. u. „Nägelfabr.“**

Sport-Geräte
aller Art
Przyrządy spor-
towe wszelkiego
rodzaju
**Kaspar Berg
Nürnberg 19**

**Sprengstofffabriken
Wybuch. materj. fabryki**
Czeladź 241
Sosnowice 247

Spritzguss - Odlew szorstki
Karl Hardtmann
Berlin NO. 18
Gr. Frankfurterstr. 44
Siehe auch Zählapparate
Patrz też p. Maszyny do liczenia

Spulenzfabr. - Szpulek fabr.
(s. a. Papierhülsen; Spinnereihülsen)
Sosnowice 247

Carl Intelmann

Zwischenahn i. Oldenbg.

Einzige Spezialität:
Holzspulen f. d. ges. Textilindustrie
Jedyna specjalność:
Szytarki drewniane dla przemysłu
włókiennego

Stabeisen - Żelazo sztabowe
Warschau 158

J. Gollnow & Sohn, Stettin

Zweigbüro: Warschau, Okólnik
7 Quar. 12 u. Radom, Lubelska 22 I

Stahlagenturen

Stalowej branzy agentury

Goldmann, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau, Agent. u. Handelsk.

Stahlröhre - Druty stalowe

W. Feuerhake & Co.

G. m. b. H.

Fröndenberg (Ruhr)

Spezialität:
Präzis gezogene Stahl-, Seil-
und Federdrähte
mit höchster Bruchfestigkeit

Spezialność:
Precyzyjnie ciągnięte druty
stalowe, linowe i spręży-
nowe o jaknajwiększej wy-
trzymałości

Richard Schubert, Velbert

Stahlfedernfabriken

Piór stalowych fabryki

Warschau 158

Stahlformguss

Odlawy stalowe form

F. W. Killing G. m. b. H.
Hagen i. Westf.

Stahlgießereien

Odlawnie stali

Poreba 242
Sosnowiec 247

SCHÜREN, GEBR.

Witten a. d. Ruhr № 253

Gussstücke aller Art in Stahlguss,
Hartguss, Eisenguss, Temperguss

Wszelkie odlawy stalowe, harto-
wane, odweglone, surowe

Deutsche Kromhout- Motorenfabrik

G. m. b. H.

Abteilung: Stahl- und
Eisengiesserei

Oddział: Odlawnia stali i
żelaza

Delmenhorst

Stahl engr. -- Stali skł. hurt.

Warschau 158

Arthur Haendler

G. m. b. H.

Berlin NW 40, Heidestr. 52

Düsseldorf-Oberbilk

Mannheim, Dresden-N.

Schnelllaufstahl
Tiegelgussstahl
Werkzeuggussstahl
Chrom- und Manganstahl
Konstruktionsstahl für
Luftfahrzeuge
Automobilmaterial
Spiralbohrer
Siemens-Martin-Stahl

6 000 000 kg Lagerverräte

Stal szybkobieźna
Stal tyglowa
Stal narzēdziowa
Stal chromista i man-
ganowa
Stal konstrukcyjna do
samolotów
Materjaly samochodowe
Świdry spiralne
Stal Siemens-Martin

Na składzie 6 000 000 kg

Eduard Dunkelberg

Berlin NW. 52

Stahl aller Art, Werkzeug-
stahl, Schnellarbeitsstahl,
Bleche, Drähte, compr.
Wellen

Stal wszelkiego rodzaju,
Stal narzēdziowa, Stal do
szybkiej obróbki, Blachy,
Druty, Wały stłaczane

Stahlseilfabriken

Lin stalowych fabr.

(siehe auch Drahtseil)

Zawiercie 250

Stahlwaren

Wyroby stalowe

Czenstochau 292
Plock 374
Warschau 158

Stahlwaren-Grosshandlg. und -Fabr.

Stal. wyr. fabr. i hurt. składy

Warschau 158

D. Arnheim

Königsberg i. Pr.

gegr. 1840

Solinger Stahlwaren, Bau-
beschläge, Eisenkurzwaren,
Spaten, Forken, Sensen

Wyroby stalowe solingrskie,
okucia budowlane, drobne
wyroby żelazne, rydło, widły,
kosy

Louis Perlmann

Inh. Johannes Friedrich

Leipzig 44 P.

FLAMME

Stahlwaren „Marke Flamme“
bürgen für Güte

Goldrasierapparate
Rasierklingen

G. Eduard Voos, Solingen

Spezialität:

Instrumente zur Nagelpflege
Siehe Inserat in Teil VI Seite 194

HERMANN HAHN

Wald-Solingen

Fabrik
sämtlicher Solinger Stahlwaren

Spezialität:
Rasier- und Taschenmesser,
Scheren und Tafelbestecke

Stahlwellen (kompr.)
Wafy stalowe (kompr.)
Mitscherling & Bögel
 Köthen i. Anhalt

Stahlwerke — Stalownie

Bismarckhütte

Geschäftsstelle:
BERLIN O. 27
Schickler-Str. 6

*Schnell- und Werkzeugstahl
 höchster Leistungsfähigkeit.
 Hochwertige Konstruktions-
 stähle für den Automobil- und
 Flugzeugbau sowie für den
 allgemeinen Maschinenbau.
 Stahlformguss-Hufeisen
 Stal szybkozna i narzedzowa
 w najlepszym gatunku.
 Dobra stal konstrukcyjna
 do budowy samochodów i
 samolotów oraz wszelkich
 innych maszyn.
 Podkowy lane*

Stalleinrichtungen
Stajni urzędzenia

*Moderne
 Stalleinrichtungen*
Kaspar Berg
Nürnberg 19

*Nowoczesne
 urzędzenia stajenne*

Stanniolfabr. — Cynfolji fabr.
 Warschau 158

Stanzbleche
Blachy do matryc

OTTO WOLFF
Eisengrosshandlung
Cöln

*Filiale: Berlin N.W., Paulstr. 20f
 Weiss-, Zink- u. Schwarzbleche
 Dekap. Schwarzbleche jed. Art
 Blachy białe, cynkowe i żelaz.
 Oczyszczone blachy żelazne
 wszelkiego rodzaju*

Stanz- und Emaillierwerke
Sztancownie i emaljarnie

Blachownia 282
 Olkusz 517

Stanz- und Emaillierwerke
(Maschinen für)
Sztancowni i emaljarni
maszyny

L. SCHULER

Göppingen
 (Württemberg)

Werkzeugmaschinenfabrik
 und

Eisengiessereien.

Gegründet 1839
 Personal ca. 1000

Telegramm-Adresse:
SCHULERWERKE
 A. B. C. Code
 5th Edition
 Carlowitz Code.

Abteilung I:

*Sämtliche Spezial-
 Maschinen, Pressen, Scheren,
 Schnitt-, Stanz- und Zieh-
 werzeuge in modernster
 Konstruktion, für die ge-
 samte Blech- und Met-
 all-Bearbeitung. Kom-
 plette Einrichtungen für
 Stanz-, Press- und Zieh-
 werke, Münz-, Präge- und
 Perforier-Anstalten, Eisen-
 konstruktions-Werkstätten,
 Apparate-Bauanstalten,
 Geschwærten, Hüttenwerke,
 Geseuk-u. Kesselschmieden,
 elektrotechnische Fabriken,
 kunstgewerbliche Anstalten,
 Uhren, Silberwaren-Besteck,
 Bijouteriewaren, Edelmetall-
 und Kotten-Fabriken, Muni-
 tionsfabriken, überhaupt für
 alle in Betracht kommenden
 Metall- und Blechartikel.
 Maschinen für Blechbal-
 lagen- und Konservendosen-
 fabriken, Maschinen für
 Klompner, Flaschner, Speng-
 ler, Ornamentfabriken und
 Betriebe verwandter Gewerbe.*

Abteilung II:

*Genaugetts - Schnell-
 Drehbänke mit Stufen- u.
 Riemenscheiben - Antrieb,
 Spezial - Schnell - Dreh-
 bänke (Bolzenbänke), Ge-
 schoss- u. Geschosshülzen-
 Drehbänke, Spezial- Re-
 volverbänke für die Ge-
 schossbearbeitung, Rlemen-
 rücker Fix und Parallela.*

Stanz-, Press- u. Prägwerke
Sztancownie, prasownie i
wybijarnie

Warschau 158

**Chemnitzer Metallwaren-
 fabrik Richard Krämer**
Chemnitz A. i. Sa.

*Näheres siehe unter Metallrück-
 warenfabriken
 Szczegóły p. pod Fabryki wyrobów
 metalowych węgierskich.*

Stearinlichtfabriken
Świec stearynowych fabryki

Warschau 159

Stärkeersatz
Krochmalu surogat
ERNST HARMS
BERLIN S. 14
Stallschreiberstrasse 55.

Stärkesirup
Syrup kartoflany

Warschau 159

Stärkefabriken
Krochmalu fabryki

Borkowo-Szlacheckie	407
Borzynie	439
Brzezi e	360, 440
Chociw	384
Dublin	335
Głzyce	413
Kamienica	424
Rock	352
Kraszkowice	437
Kwilina	554
Lenczyca	332
Lodz	233
Lublin	507
Narty	440
Niechcice	523
Nieznanowice	555
Pilica	517
Plock	374
Popien	255
Popkowice	460
Radom	547
Radomice	337
Rylsk-Wielki	385
Skarzyn	377
Skiernewice	410
Stara-Wies	365
Stroża	516
Uleż Górny	299
Warschau	159
Warta	404
Wielka-Wola	522
Wielopole	535
Wilków	557
Wloclawek	446
Wojska	386
Wolka Grodziska	253
Zablocie	386
Zawichost	549
Zhylyczyce	421
Zduńska-Wola	405
Zgierz	345

Dr. Volkmar Klopfer

Dresden - Leubnitz

Kaiser-Auszug-Weizenstärke, Prima Weizenstärke, Prima Weizenpuder, Kleisterstärke

'Kaiser-Auszug' krochmal pszeny, najlepszy krochmal pszeny, najlepszy puder pszeny, krochmal do wyrobu klajstru

Stärkebranl. - Krochm. urz.

R. Schramm Jng. & Co.
Warschau - Warszawa
Senatorska 9.

Näh. s. Ins. unter Techn. Büros
Patr. ogł. pod biura techniczne

Steilrohrkessel - Kottły wodnorurkowe pionowe

Hannoversche Maschinenbau-Act.-Ges., vormals Georg Egestorff, Hannover - Linden.

Steinbrüche - Kamieniołomy

Biskupie-Doly	518
Czenstochau	292
Górkı	548
Krzynionki	519
Miedzierzka	475
Podgórze	476
Rogów	479
Sadek	478
Szydłówek	480
Szydłowiec	480
Wola-Korzeniowa	481
Wola-Przedborska	482
Zawiercie	250

Steinholzfabr. - Hebanu fabr.

Deutsche Konitgesellschaft
 m. b. H.
Berlin-Stralau

L. Tornberg & Sohn, Lodz, Passage Schultz 75.

Steingutfbr. Fajans.wyr.fbr.

Kolo	317, 318
Nowy-Dwór	428
Pruszków	429
Radom	547
Warschau	159
Wloclawek	446

Steinkohlenbergwerke

Węgl. kamiennego kopalnie

Czeladź	241
Dąbrowa Górnicza	454, 455
Grodzice	241
Klimontów	451
Łagisza	241
Niwka	455
Porąbka	455
Sosnowice	247
Strzemieszyce	456
Strzyżowice	247
Warschau	159
Wojkowie Komorne	248
Zagórze	456

Steinmetzgeschäfte

Kamieniarskie zakłady

(siehe auch Bildhauer [Stein-])
 in vielen Orten - w wielu miejscow.

Steinzeugwarenfabr.

Kamionkowe wyroby

(siehe auch Steingut) 507
 Lublin

Tonwarenfabrik

Schwandorf

Schwandorf, Oberpfalz
 Steinzeugbodenplatten, Klinker,
 Steinzeugröhren

Kamionkowe płyty na podłogi,
 klinkiery, rury fajansowe.

Fr. Chr. Fikentscher

G. m. b. H.

Zwickau 5 in Sachsen

Spezialität: Kanalisationsröhren, Pflasterplatten, säurefeste Steine, Viehtröge, Pökelgefässe, Gefässe aller Art für chemische Grossindustrie

Spezialność: Rury kanalizacyjne, płyty chodnikowe, kamienie kwaso - odporne, koryta, naczynia do pektowania, naczynia wszelkiego rodzaju dla przemysłu chemicznego

Stellenvermittlungsbüros

Biura rekomendacji pracy
 Warszawa

PROMIEN

Biuro nauczycielstwa i pośrednictwa pracy

Warszawa, Moniuszki 12

Telefon 181-90

Stellmacher - Stelmacherzy

in vielen Orten
 w wielu miejscowościach

Stempelfarbenkissen

Poduszeczki do stempli

Warschau

Stempelfabr. - Stempli fabr.

(siehe auch Graveure).

Lodz

Siedlce

Warschau

Stempel

Klischees
 Siegelmarken
 Schilder aller Art

Oscar Sperling

Leipzig 98

Wszelkiego rodzaju
 Stemple, Klisze
 Pieczęcie i Szylidy

Grosse Auswahl
 in polnischen Schriften
 und Heiligen-Vignetten

Oscar Sperling

Leipzig 98

G. K. Cooke & Weylandt

Berlin SO 16

Köpenickerstr. 113

Aelteste Stempelfabrik
 Deutschlands

Gegr. 1876

Herm. Weber & Co.

Berlin S 14

Kautschuk- u. Metallstempel, Kautschuktypenfabrik, Paginier- u. Numeriermaschinen

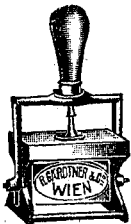
Schnelle Lieferung
Billige Preise

Stemple kauczukowe i metalowe. Fabryka czcionek kauczukowych. Paginiarki i maszyny do numerowania
Szybka dostawa - Ceny nizkie

R. GÄRDNER & Comp.

Erste k. k. priv. österr. Stampiglien-Fabrik
Wien IV

Stampiglien jeder Art, Farben und Kissen, Perforier- und Trockenstempel, Hebelpressen, Pressen, Paginiermaschinen, Siegnierstempel und Siegelmarken

Pieczenie wszelkiego rodzaju. Farby i poduszeczki, dziurkarki i stemple bez farb, prasy drażkowe. Paginarki, stemple podpisowe i naklejki listowe

Stempeluhren

Zegary stempujące

Hermann Dorn, Leipzig-R. Hohenzollernstr. 6

Zeitstempel in allen Weltsprachen

Steppdecken

Kotdry pikowane

Warschau 159

Bernhard Lewy, Berlin NO. 43
Näheres siehe Inserat Teil VI S. 247

Stereotypien
Stereotypownie
(siehe auch Buchdruckereien)
Warschau 159

Sterilisierapparate
Sterylicyzyjne aparaty
Warschau 159

Goldman, Pawel & Endelman, Leon, Warschau, Królewska S.
Alleinige Vertreter d. Deutsch. Honig-
rührermaschinen. Ges. m. b. H.
Inn. **Wilh. G. Schröder, Lübeck**
Siehe Inserat Teil VI S. 154

Stickereien - Hafty
Czenstochau 292
Kalisch 309
Otwock 428
Warschau 159
Zduńska-Wola 405

Stiefabriken
Styliska i rekojści

Heinrich Hammer
Stiefabrik
Erbach b. Ulm
gegr. 1880

Tel.-Adr.: Stielhammer
Erbach Württemberg
Spezialfabrik für Stiele
jeder Art
Kataloge gratis. Dampf-
und Wasserkraft. Export

Stockfabriken - Lasek fabr.
Szczepreszyn 561
Warschau 160
Wolomin-Wiktoryn 485

Gebr. Goldmann
BERLIN SW 68
Ritterstrasse 71
Spazierstockfabrik
Fabryka lasek

Stock- u. Schirmbeschlüge
Okucia do lasek i parasoli

Noelle & Hueck
G. m. b. H.
Lüdenscheid i. W.
Begründet 1855
Sämtl. Griffe und Beschlüge
in allen Genres bis zu den
feinsten Ausführungen

Stoptbüchsenpackungsfabr.
Szczeliwa do dławnic
maszynowych fabryki
Warschau 160

M. M. Bach, Berlin W. 15
Kaiser- Alice 19
Stoptbüchsen-Metallpackungs-Fabrik
System Bach (mit Graphit gefüllt).
„Metalline“ - Weichpackung u. für
Dieselmotoren Marke Vulcanobeston.
Fabryka pakunku metalowego do
dławnic systemu Bacha (z grafitu,
grafitem) „Metalina“ - pakunek
miękki i dla motorów Diesla marki
Vulcanobeston.

Zeus-Industrie G. m. b. H. Chemnitz
S. Ins. a. d. Illustr. v. Warschau, 1904

Burgmann, Feodor
Bodenbach, Lodz, Berlin,
Düsseldorf, Lüttich, Paris,
Marseille, Mailand,
Genoa, Zürich, London,
New York, Buenos-Aires.

Selbstschmierende Burgmann's
Packungen sowie Dichtungen eig.
Systems. Eingeführt in über 70 000 Be-
trieben. Eigenes Asbestwerk u. Asbest-
Kautschukfabr.: Leuben-Dresden 1901
- Lodz, Bodenbach, Berlin, Düsseldorf,
Leodgum, Paris, Marsylja, Genoa,
Zürich, London, New York, Buenos
Aires. Samosmarunice szczeliwa Burg-
mana i wkładki uszczelniające własni-
systemu. Zaprowadzone w przeszło
70 000 zakładów przemysłowych. Włas-
na fabryka azbestu i kauczuku azbe-
stowego w Leuben-Dresden. 1901.

Strassenbauausführungen
Dróg budowa
Granitwerke von C. Kulmiz
G. m. b. H., Striegau i. schles.
S. Inserat i. Ind.-u. Hand.-Anz. S. 55.
Patr. ogl. dzial VI strona 55.

Strassenbaumaschinen
Maszyny do budowy dróg

Carl Schoene
Cöln a. Rhein
Strassen- und
Bahnbau
Budowa dróg
i kolei

Strassenbaumaterialien
Materiały do budowy dróg
Granitwerke von C. Kulmiz
G. m. b. H., Striegau i. schles.
Siehe Inserat Teil VI Seite 53.
Patr. ogl. dzial VI str. 55.

Strassenreinigungsmasch.-
Fabriken
Maszyn do czyszczenia ulic fabr.
Actien-Gesellsch. H. F. Eckert
Berlin - Lichtenberg
S. I. T. VIS. 164 - Pogl. dzial VI str. 164

Straussfedernfabriken
Strusich piór fabryki

Herm. Hesse, Dresden

„Atama“ Straussfedern
„Atama“ Edelstrausfedern
„Atama“ Manzanillafedern
Reiherfedern, Boas, Stolen,
Paradiesvögel

Gebr. Dittmer, Hamburg

Speersort G

Straussfedern - Fabrik
:: Alle Arten Reiher ::
Import Export
Fabryka piór strusich
Wszelkiego rodzaju rajery
Import Eksport

Streumehlfabriken
Mąka do posypywania

F. A. Hoepner
Halle (Saale)

Streumehle aller Art
Mąka każdego rodzaju do
posypywania

Strickgarnfabriken
Przędzy szydełkowej fabr.

Georg Doeller Sohn
Erlangen

Przędza macerowana i niepuszczające
farby dla wyrobów dzianych, koronko-
wych i koronko-wiazanych.

Strickmaschinenfabriken
Pończoszarek fabryki

Chemnitzer
Strickmaschinenfabrik
Chemnitz

Spec.: Rundstrickmaschinen
Spec.: Pończoszarki okrągłe

Claes & Flentje

Mühlhausen i. Thüringen

Strickmaschinen

für Familien, Heimindustrie
und Fabrik-Betrieb

Pończoszarki

do użytku domowego oraz
dla przemysłu fabrycznego
i domowego

Streichholzfabriken

Zapatek fabryki

(siehe auch Zündhölzer)

Bionie 252
Miedzyrzec 383
Mszezonow 253

Stroh- und Heuhandlungen
Śtoma i siano

Czenstochau 292
Szczekociny 557

Strohhülsenfabriken
Plecionek słomianych
fabryki

August Hepper

Strohhülsenfabrik
BAUTZEN (SACHSEN)

Strohhülsen aller Art für alle
Sorten Flaschen und Isolatoren
Oplataniki ze slomy na wszelkie
butelki i izolatory

Strohhutfabriken
Kapeluszy słomkowych
fabryki

Nowo-Radomsk 515
Warschau 160

Gebr. Fink
Lindenberg (Schwaben)

Herren-, Knaben- u. Kinder-
strohhüte

Kapelusze słomkowe męskie
oraz dla młodzieży i dzieci

Herter & Holderried
Lindenberg (Allgäu)

Herren-, Knaben- und Kinder-
Strohhüte

Spezialität: Herrenmatelots
allerfeinsten Genres

Aurel Huber
Lindenberg (Schwaben)

Herren-, Knaben u. Kinder-
strohhüte

Anerkannte erstklassige Bezugs-
quelle für: Damensport- und
Mädchenhüte

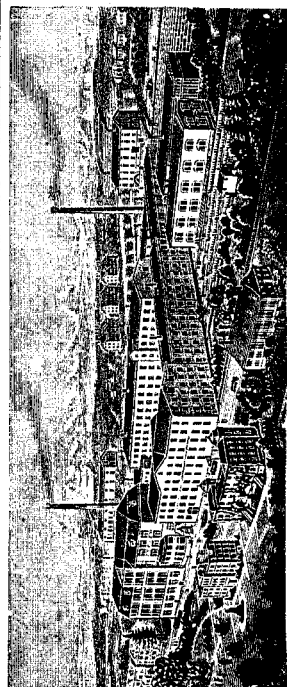

Ottmar Reich

Inh. Gebr. Reich

Königlich bayrischer Hoflieferant

Lindenberg 15
(Allgäu)

Herren-, Knaben-, Kinder-,
Mädchen- u. Damen-Strohhüte-
Grösste Exportfirma
der Branche

Eigene Bleicherei, Färberei,
Modellschreinerei, Formen-
giesserei u. Expressabteilung
Inhaber der „Frischluthut“-
Patente

Kapelusze słomkowe dla
mężczyzn, chłopców, dzieci,
dziewcząt i pań
Największa tej branży firma
eksportowa

Własna bielarnia, farbiarnia,
stolarska modelowa, odzieżna
form i oddział pospieszny
Właściciel patentów
„Frischluthut“

**Strumpfwaren-Fabriken und
Grosshandlungen**
*Pończosznich wyrobów
fabryki i składy hurtowe*
(siehe auch Trikotagen)

Aleksandrów	388
Biała	291
Kalisz	309
Kaluszyn	364
Kolo	317
Lipno	336
Lodz	283
Lomza	348
Lowicz	350
Lublin	507
Lutomiersk	327
Myszków	455
Olkusz	517
Sosnowice	247
Terespól	252
Warschau	180
Zgierz	345

A. Schuldiener

Warschau - Warszawa

Leszno 6

Gegründet 1906 - założona

tel. 127-08

**Fabrik und Lager von
Strümpfen, Sportartikeln
und Trikotagen**

Fabryka wyrobów pończosznico-dziłanych i trykotowych

Gustav Hirsch Berlin C. 2,
Königstr. 43/44.

Hermann Sander

Neukölln

**Spezialna fabryka
skarpetek i pończoch**
*w każdej cenie, oraz wyrobów
dzianych i tkanych*

Julius Gutmann

**Strumpfwarenfabrik
Memmingen i. Allgäu**

Spezialitäten:
Regulär gestrickte
Socken und Strümpfe
Walkwaren

Spezialność:
Skarpetki i pończochy
bez szwu
Wyroby folowane

**Strumpf-, Woll- u. Phantasie-
waren-Fabriken**
Pończoszn., wefn. i fant. wyr.

G. H. Nuster

**Wollwarenfabrik
Oschatz i. Sa.**

Spezialität:

*Kinderkleidchen, Jäckchen,
Häubchen, Mütchen, Schu-
chen Sommerkittel, Kapotten,
Wagendecken, Herren- und
Damenwesten, Damenhosen,
Golfjacken, Schwiizer, ge-
strickte Gamaschen, Leib-
binder, Pulswärmer, Muffler,
Sportartikel usw.*

**Fabryka wyrobów
wełnianych**

Spezialność:

*Sukieneczki, kaftaneczki, cze-
peczki, czapeczki, buciezki,
kitle letnie, kapoty, koldry
wózkowe, kamizelki męskie
i damskie, trykoty damskie,
żakiety sportowe, swetry,
dziane kamazse, przepaski,
pulsvermery, damskie ko-
szulki, artykuły sportowe itd.*

**Studentenrequisiten
Studenckie przybory**

Carl Roth, Würzburg
Studentenartikelfabr.

Stukkateure - Sztukatorzy
in vielen Städten - w wielu miastach

**Sturmfackeln
Pochodnie burzowe**
Gebrüder Schlieper
Bromberg

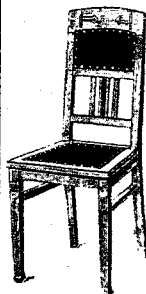
**Sturmlaternen
Latarnie burzowe**
Gebr. Schlieper, Bromberg

Stuhlsitze
Siedzenia do krzesel
J. Faferstein, Warschau,
Twarda 21. S. Ins. u. Stuhlrohrfabr.

Stuhlfabrik - Krzesel fabr.
(siehe auch Möbelfabriken)
Skiermiewice 410
Wloclawek 446

Wenzel Hurt

**Stuhlfabrik
Neuhausen
Bez. Dresden**

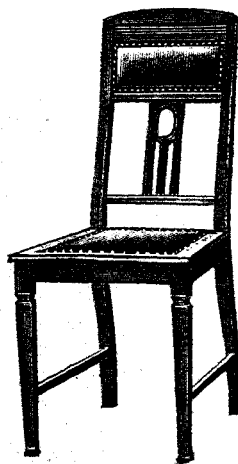

**Stühle
jeder Art**
Spezialität:
**Pyrt-
Linoleum-
Stühle**
*mit fast uncer-
wüstlichen
Polsterüberzug*
**Leder-
stühle
Kunst-
leder-
stühle**

**Krzesia wszelkiego
rodzaju**

Spezialności:

**Krzesia z linoleum
„Pyrt“**
o niezniszczalnym pokryciu
**Krzesia skórzane
Krzesia ze skóry
sztucznej**

**Franz Pils Nachfl.
Stettin**

**Grossfabrikation in
Rohr- u. Lederstühlen**
**Hurtowy wyr. trzcino-
wych i skórz. krzesel**

Stuhlrohrfabr. u. -grosshdlg.
Trzciny do krzesel fabr. i
składy hurt.

J. Fajerstein

Warschau — Warszawa
Twórcza 21 (Tel. 228-92)

Lager von Stuhlrohr, Bambusrohr, Stuhlsitze und Rohmaterialien für Korb- und Bürstenfabrikation

Skład trzciny, bambusu, siedzeń do krzesel oraz materiałów koszykarskich i szczotkarskich

Detailverkauf — Sprzedaż detal.
Plac Grzybowski 12
Tel. 3222

M. Adolph Loeser

Leipzig,
Windmühlenstr. 21.

Suppenwürze
Przyprawy do zup

Warschau 160

Tabakgrosshandl. u. -Import
Tabaki składy hurt. i imp.

Warschau 160

Tabakfabriken

J. Goldfarb

G. m. b. H.

Preuss. Stargard

Grösste deutsche Fabrik
für

Kownoer

und
russische Schnupftabake
Machorka-Schnupftabake
Gesundheitstabak

Największa niemiecka fabryka kowińskiej i rosyjskiej tabaki

Machorka-Tabaka
Tabaka zdrowia

H. E. Simon,

Jastrow i. Wpr.

Russische u. Kownoer Schnupftabake, Gesundheitstabake
Rosyjska i kowińska tabaka
Tabaka zdrowia

Tablettenpressen
Prasy do tabletek

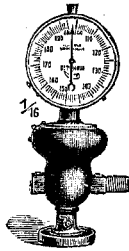
Tietz & Comp., Berlin SO
Oranienstr. 21

Siehe Inserat Teil VI Seite 126

Tachometer — Tachometry

Dr. Th. Horn

Leipzig-Grosszschocher 48

Fabrik f. Tachometer,
Tachographen, Hub- u.
Umlaufzähler

Geschwindigkeitsmesser für
Automobile. Tachometer für
Flugzeuge. Elektr. Fern-
tachometer.

Fabryka Tachometrów,
Tachografów, Liczników
suwów i obrotów

Prędkościomierze do samochodów. Tachometry do samolotów. Elektr. tachometry zdalaczynne

Talkum — Łojek (talk)

Vogel & Prenner Nachf.

Dresden, Rosenstr. 88

Spezialität:

T a l k u m

Talgsmelzereien
Łoju topielnie

Warschau 160

Tapetenfabr. u. -Handlungen
Tapet fabryki i składy

Czenstochau	292
Katno	325
Lipno	336
Lodz	233
Sosnowiec	247
Warschau	160

Franz Lieck & Heider, Berlin
Siehe Industrie- u. Handelsanz. S. 40

Sächsische Tapetenfabrik

G. m. b. H.

Dresden-N. 23

Tapeten und Borden in allen
Preislagen

Neutraler Tapetenkleister

Marke: Sachsenkleister

„Schutz und Trutz“

Alleinige Fabrik am Platze

Tapety we wszelkich cenach

Neutralny klejster tapetowy

Marka: Sachsenkleister

„Schutz und Trutz“

Własna fabryka na miejscu

Tapezierer und Dekorateurs

Tapicerzy i dekoratorzy

in vielen Orten

w wielu miejscowościach

Tapeziererbedarfsartikel

Tapicerskie przybory

Lodz 233

Warschau 161

Tapissierewarenfabriken

Obiç fabryki

Lodz 234

Hempel & Schwerin

BERLIN S. 14

Dresdenerstrasse 81

Tapissierewaren - Fabrik,
gezeichnete Leinensachen,
angefangene Stickereien,
gezeichnete und gemalte
Filzartikel

Fabryka obiç (tapiserji),
rysowane wyr. płócienne,
zaczęte hafty, rysowane i
malowane artykuły filcowe

Taschenlampen, elektr.
Lampki elektr. kieszonk.

Herm. Bergmann, Meltenbach

Taschenlampen-Batterien
Baterje do lampek kieszonk.

Kom.-Gesellsch. - Tow. Kom.

Hencil

Warschau - Warszawa
Żelazna 69a

Taschenbatterien - Baterje kieszonkowe i elementy galwaniczne

Taschenmesserfabr.
Scyzoryków fabryki

Stodłce 401

Taschentücherfabriken
Chusteczek do nosa fabr.

Taschentuch-Manufaktur

Theodor Einstein

München

Schillerstr. 34

Spezialität: Neuheiten und handgestickte Tücher
Grosses Lager in sämtlichen Arten Taschentücher

Fabryka chusteczek

Spezialność: Nowości i ręcznie haftowane chusteczki
Wielki skład chusteczek do nosa wszelkiego rodzaju

Tauwerkfabr. - Lin okr. fabr.

J.R. CLAASZEN

DANZIG

Lieferant der
Kaiserl. Marine

Hanftauwerk-, Drahtseil- und Seilerwarenfabrik

Technische Bedarfsartikel
Techniczne artykuły

Benzin	240
Dąbrowa Górnicza	454
Lodz	234
Lublin	507
Radom	547
Sosnowice	247
Tomaszów	259
Warschau	161

Goldman, Pawel & Endelman,
Loon, Warschau. Ag. u. Handelsb.

„Ageya“ - Ges.
WARSCHAU

Lager von Metall- und Holzbearbeitungs-Maschinen, Transmissionen, Werkzeugen jeder Art

Schmirgelscheiben

Dampf- Wasser- und Zentralheizungs- Armaturen. Leder-, Kamelhaut-, Baumwoll-, Gummi- und Leinwand- Treibriemen. Sämtliche technische und chirurgische Gummiwaren. Pneumatiks. Zweiteilige Riemenscheiben aus Stahlblech allerneuester Systeme, amerikanischer und inländischer Arbeit. Holz- Riemenscheiben, Riemenscheiben aus Papiermache, Metalle, Portland-Zement, Koks, Braunkohle, Schanotte, Ziegel, feuerfester Ton, Gas- und Kanalisations-Röhren

Papier- Maché-Waren eigener Fabrikation

Verkaufsstelleu. Lager:

Al. Jerozolim. 54

Werkstatt und Lager:

Wilcza 29a

E. Behler & Co.

Lager techn. Bedarfsartikel
Warschau, Tlomackie 3
Siehe Inserat Teil VI Seite 152

Büro Techniczne

E. Behler i S-ka.

Warszawa, Tlomackie 3
Patrz ogłoszenie Dział VI str. 152

Handelshaus B. Zabłudowski

Warschau, Czysta 8

(Tel. 37-15) General-Vertreter d. Firm. Junkel & Ruh, Karlsruhe; Junkers & Co., Dessau (Prof. Junkers Apparatefabrik). Lager techn. Bedarfsartikel

Filzfabrik Adlershof Actiengesellschaft Adlershof bei Berlin

Unterlagsfilze z. Stoss- u. Schall-dämpfung unter Maschinen, f. Eisenb.-Oberbau, Wagenbau und Hochbau. Polier-, Schleif-, Isolier- u. Kesselfilze. Filze podkładowe do tłumienia wderzeń i szumu pod maszynami, f. Eisenb. budowy wozów i budowli, pilnie do polerowania, szlifowania, izolowania i kółkow.

D. Auerbach, Berlin W 50, Nachodst. 4
Spec. Eisenwaren, Werkzeuge, Werkzeugmaschinen - Spec. Towary stalowe, narzędzia, maszyny narzędziowe

Paul Wilhelm, Königsberg i P.

Kneiph. Langgasse 35

Siehe Inserat Teil VI Seite 121

A. Keller, Breslau 6

Friedrich-Wilhelmstr. 30

Telephon Nr. 1370

Zylinder- und Maschinenöle und Fette, Treibriemen aller Art, technische Gummi- und Asbestfabrikate, Putzwolle usw.

Cylindrowe i maszynowe oleje i tłuszcze, pasy do maszyn wszelkiego rodzaju, techniczne wyroby gumowe i azbestowe, pakuly wełniane itd.

Farbwerk Langenhagen

Hannover

Schmiermittel, Öle und Fette, Wagenfett

Technische Büros
Techniczne biura

Benzin	240
Kalisch	589
Lodz	234
Lublin	507
Petrikau	532
Plock	374
Sosnowice	247
Warschau	161
Wloclawek	446
Zawiercie	250

Jan Teodorowicz

Lublin, Kollataja 5

Näh. siehe Ins. unt. Agenturgeschäfte
Patrz ogłoszenie p. Domy agenturowe

Čemus & Co.

Sosnowice,

normals - dawniej

Olszewicz & Kern,
Warszawa.

Technische Büros
Büro Techniczne.

Näh. siehe Inserat Teil VI S. 151
Patrz ogłosz. Dział VI str. 151

Wettler, A., sen., Warschau

Hozastrasse 48

Existiert seit dem Jahre 1865

Büro Techniczne

Dr. Ludwik Zieliński

Warszawa, Al. Jerolimskie 37

Ruberoïd, najlepszy, najtrwaalszy i najtańszy materiał do krycia dachów i izolacji

Tinol, masę do lutowania

Przewodniki i kable elektryczne

R. Schramm Ing. & Co.

Warschau — Warszawa
Senatorska 9

Technisches Büro für
Landwirtschaftl. Industrie.
(Spec.: Kartoffelverwertung)

Sucht Vertretungen
einschlägiger Branchen

Büro Techniczne dla
przemysłu rolnego.
(Spec.: Przemysł ziemniaczany)
Poszukuje Przedstawicieltwo
odpowiedniej specjalności

S. TREMBICKI & CO.

Warschau — Warszawa

Kopernika 33

Techn. Büro — Büro Techniczne

Pumpwerke

für Schacht und Bohrbrunnen
Tiefbrunnenpumpwerke
Städte-Bedarfsartikel,
Feuerwehrgeräte und Fäkalien-
Abfuhrwagen. Eigene Werkstätte
für Pumpenmontage

Pompy do studni kopanych i
arteryjskich — Narzędzia dla
Straży Ogniowych — Aparaty
asenizacyjne — Własne war-
stwy do montażu pomp

Technische Filze

Filze (pilsnie) techn.

Filzfabrik Adlershof
Aktiengesellschaft,
Adlershof bei Berlin.

Filze für alle Zwecke:

Imprägn. Unterlagsfilze zur Stoss-
u. Schalldämpfung unter Maschinen
leder Art, für Eisenbahn-Oberbau,
Schleif- und Polierfilze, Isolier- und
Kesselfilze, Dichtungsfilze.

Techn. Gewebe — Tkan. techn.

**Arthur Franke
KASSEL**

Telephon: 688 und 1016
Zeltstoffe, Segeltuche etc.
Export

Technische Lederwaren
Skórzane wyr. techn.

**Christian Graef
Solingen**

Lederwaren für technische
und industrielle Zwecke
Wyroby skórzane do celów
techniczn. i przemysłowych

**Teegrosshandlungen
Herbaty składy hurtowe**

Kielce..... 468
Lodz..... 284
Warschau..... 162

**Teeimport und -export
Herbaty import i eksport**

M. Wysocki & Co.
Lodz, Petrikauerstr. 38. Tee- u.
Kolonialw.-Import und -Export
Näheres siehe Inserat Teil VI S. 207

Beste, reellste und billigste
Ceylon- und China-Tee
der Firma

„E. W. I. G.“

Erste Warschauer Import-
Gesellschaft

Fabrik und Hauptniederlage:
Warschau, Nalewki 35

**Teerfabriken
Smoły fabryki**

(siehe auch Asphalt)

Nowinki..... 358
Tomaszow..... 259

**Teerprodukte
Smołowe wyroby**

Chemische Fabrik der
Gasanstalten in Warschau.
Fabryka Chemiczna Zakła-
dów Gazowych w Warszawie
S. Ins. T.VI S. 69 — P. ogt. Dz. V I str. 69

L. Haurwitz & Co., G. m. b. H.
Gegr. 1859. Fabrik für Teerprodukte —
Zaloż. 1859 r. Fabr. produkt. smołowe.
Berlin NW., Lüneburgerstr. 7

ALEX BLANCKE, Leipzig
siehe nebenstehende Spalte

**Telegraphenstangen
Słupy telegraficzne**

Kupsch & Seidel, G. m. b. H.
Berlin W. 15 Kaiser-
Allee 207

**Alex Blancke
LEIPZIG**

Telephon: 3875, 3517
Tel.-Adr.: Blankalex

Eigener Wagenpark

Vorteilhafte Bezugs-
quelle für alle
Teerprodukte

Spezialität:

Dieselmotortreiböl, Gasöl,
rumänische u. deutsche, Heiz-
öle, Imprägnieröle, Carbol-
neum, Benzol für alle Zwecke

Braunkohlenteeröle, Naph-
thalin roh und gepresst, Kar-
bolsäuren aller Grade, Stahl-
werksteer, Oelgasteer, Kohlen-
wasserstoff, Benzolwaschöle,
Gaswaschöle, Cumaronharze,
Retortengraphit, Rohbenzol,
Solventnaphtha, Holzsteer, Holz-
teeröle, Holzpech, Kreosotöle

Własny tabor
przewozowy

Najkorzystniejsze źró-
dło nabycia wszelkich
produktów
smołowcowych

Spezialność:

Oleje do silników Diesla,
oleje gazowe rumunische i
nienteeckie, ropy, oleje na-
sycone, karbolneum, benzol
do każdego celu

Oleje z węgla brunatnego,
naftalina surowa i prasow-
wana, kwasy karbolowe o
każdej sile, smoły do hut
stalowych, smoły gazu olejo-
wego, węglowodór, oleje do
plukania benzolu, oleje do
plukania gazu, żywica Kuma-
rowa, grafit z wygażnicy, ben-
zol surowy, nafta solwentowa,
dziegieć, oleje dziegielowe, smo-
ła drzewna, oleje kreosotowe

Teigwarenfabriken
Makaronu fabryki

Brandenburgische
Maccaroni- und Eier Teigwaren-
Fabrik G. m. b. H.

Berlin - Neukölln
Nogatstr. 25

Fernspr.: Amt Neukölln 147

Spezialität:

Eiernudeln - Maccaroni

Specjalność: Makaron

Dr. Volkmar Klopfer
Dresden - Leubnitz

Dr. Klopfer-Nudeln
und Maccaroni

von höchstem Eiweißgehalt
„Nährhaft wie Fleisch“

Kluski i makaron
D-ra Klopfera

zawierające duży procent
białka

„Pożywne jak mięso“

Tempergiessereien
Odlewnia żelaza kowalnego

August Beer, Velbert, Rh.

1a. schmiedb. Temperguss. Temper-
stahlguss. Grauguss.

Spezialität: Massenartikel aller Art
Prima korbarme ze azo kuns odweglone.
Stal lana. Odlew saary.

Spezialność: artykuły masowe wszel-
kiego rodzaju

Bänninger G. m. b. H.
Giessen

Stockey & Schmitz
Gevelsberg i. Westf.

Fernsprecher Nr. 34 und 44

Gegr.
1872

530
Beamte u.
Arbeiter

Erzeugnisse: Schmiedbarer Eisen-
guss, Temper-Stahlguss, Härt-
barer Stahlguss, Grauguss und
Hartguss für alle Zweige der
Industrie. Landwirtschaftl.
Masch. - Teile, speziell Mäh-
maschinen-Ersatzteile. Quali-
tätsguss für die Automobil-,
Fahrzeug- u. Schiffbau-Industrie

SCHÜREN, GEBR.
Witten a. d. Ruhr № 253

Gussstücke aller Art in Stahlguss,
Hartguss, Eisenguss, Temperguss

Wszelkie odlewy stalowe, harto-
wane, odweglone, surowce

Teppiche, Möbelstoffe u. Gard.
Dywany obicia mebl. i firanki

Łódź 234
Tomaszów 259
Warschau 162

Wl. Chojecki

Warschau - Warszawa

Marszałkowska 122

Fabriklager von Teppichen
Fabryczny skład dywanów

empfehl. Neuheiten eigener Fabri-
kation, sowie erstklassiger in-
und ausländischer Firmen zu
strikten Fabrikpreisen

Poleca nowości własnej fabrykacji
jakoteż pierwszorzędných firm
krajowych i zagranicznych po
cenach ściśle fabrycznych

Angress & Moschkowitz

Breslau I, Junkernstrasse 7

Tel. 1435

Wachs- und Ledertuche, Li-
noleum, Teppiche, Läufer-
stoffe, Decken usw.

Engros Export

Ceraty, linoleum, dywany,
chodniki, koldry itd.

Hurtowo Ekspert

Louis Lohnstein

Breslau IV, Antonienstr. 37

Teppiche, Läuferstoffe, Portieren,
Divandeecken, Reisedecken, Schlaf-
Steyp- und Pferdedecken.

Spezialabteilung:
Strohsäcke u. Arbeiterschlafdecken

V. Martin, Breslau

Schweidnitzstr. I, Ecke Ring

Teppiche, Gardinen,
Dekorationen, Stores,
Möbelstoffe, Decken,
Brücken, Läufer usw.

Dywany, Firanki,
Dekoracje, Sztory,
Materje na meble,
Koldry, Chodniki itd.

Terpentinöl - Terpentyna

Kościełiska	475
Lipa	459
Nowinki	358
Sybrya	463
Warschau	162

Goldman, Pawel & Endelman,
Leon, Warschau. Ag. u. Handelsh.

Terrakottawarenfabriken
Terrakotowych wyrob. fabr.

Warschau 162

Terrazzomaterialien
Teracowe materjały

Verkaufsstelle für Terrazzo-
und Kunststein-Materialien
Tharandt-Sa.

Büro sprzedaży materiałów
teracowych i cementowocowych

Theatereinrichtungen
Teatrów urzędzenia

Maschinenfabrik
Wiesbaden G. m. b. H.
Wiesbaden

Komplette maschinelle
Einrichtungen für Bühnen

Kompletne maszynowe
urządzenia scen

Textilwaren Włókienne wyroby

Sämtliche Chemikalien,
Drogen, Oele, Fette usw.
für Fertil-, Lack- und
Seifenfabrikation

Wszelkie chemikalja,
materjaljy apteczne, oleje,
tłuszczycie, dla przemysłu
włókiennego i do wyrobu
mydła i lakierów

Fritz Fenchel

Hamburg 36

Tel.-Adr.: „Fenchelfri“
Adr. telegr.: „Fenchelfri“

Thermometerfabriken Termometrów fabryki

Gebr. Bergmann, Mellenbach,
Thermometerfabrik. Tel. 12. Geogr. 1838

Carl Staschen

Mellenbach in Thüringen
gegründet 1840
Spez.: Badethermometer, Holz-
thermometer und Spiegelglas-
thermometer, Metallbarometer.
Spez.: Thermometry kapiel., termom-
etry w oprawie drewn. i ze szkła
lustrzanego, barometry metal.

Gebrüder Fritz G. m. b. H. Schmiedefeld Kreis Schlausingen

Spezialität:

Sämtliche Sorten **Thermo-
meter** für allgemeinen Ge-
brauch: für Zimmer, Fenster,
Bäder, Aerzte, Reklame,
chemische, technische,
Brauerer, alle anderen
industriellen und Mon-
tierungszwecke. **Baro-
meter** - **Aräometer**
Export

Spezialność:
Wszelkiego gatunku
termometry do okien,
pokoi, kapieli, dla leka-
rzy, browarów, reklam,
do celów technicznych i
chemicznych oraz innych
celów przemysłowych i
montażowych

Vertreter:

M. Orbach, Warschau, Piękna 29
Lodz, Konstantyn. 3

Christ. Kob & Co. Glasinstrumenten-Fabrik Stützerbach, Thür.

Thermometer aller Art zu
vorteilhaften Preisen
Thermometry wszelkiego ro-
dzaju po cenach przystępnych

Tief- u. Erdbohrunter- nehmungen Wiern. i robót ziemn. biura

Warschau 162

Ziv.-Ing. Ferd. Wuest
Berlin-Wilmersdorf,
Prinzregenten-Strasse 85.

Vertreter non Joh. Brechtel,
Tiefbrunnenanlagen, Pumpenfabrik,
Bohrunternehmung. Spezialfabrik
für Brunnenbau-u. Tiefbohrwerkzeuge
Ludwigshafen a. Rh.
Studnie artezyjskie, pompy, wiercenia.
Spec. fabryka narzędzi do budowy
studni i głębokiego wiercenia.

Eugen Engert

Gerichtlich vereidigter Sach-
verständiger bei dem Königl.
Amts- u. Landgericht Leipzig
Leipzig-Lindenau
Birkenstr. 10
Telephon 39053 :. Geogr. 1877

Ernst Hänchen, Penzig (Schles.)

Tiefbaugeräte u. -Einricht. Narzędzia i przyrządy do robót ziemnych

Gebr. Schlieper, Bromberg

Robert Heyde Naunhof i. Sa.

Fabrik für Tiefbohr-
werkzeuge, Bohrröhren.
Ergänzungsteile, Ring-
und Schraubverbindung

Fabryka
narzędzi wierniczych.
Rury wiernicze.

Części zapasowe. Połączenia
pierscieniowe i śrubowe

Tiefbau - Ziemne roboty

Warschau 162

Dyckerhoff & Widmann A.-G.
Warschau. Näh. s. Ins. Teil VI S. 265

Baufirma Hermann Klammt

Inh. Dipl.-Ing. H. C. Klammt.

Generalunternehmung für
Bahn-, Wege-, Tief- und
Brücken-Bauten jeder Art
Entwurf und Ausführung
von Beton- und Eisenbeton-
Bauten

Büro: Königsberg i. Pr.
Münzstr. 14 :. Tel. 6505, 6534

Ogólne przedsiębiorstwo budowy
kolei, dróg, mostów i robót
podziemnych wszelkiego rodzaju
Projektowanie i wykonanie robót
betonowych i żelazo-betonowych

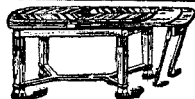
Granitwerke von C. Kulmiz
G. m. b. H., Striegau i. Schles.
Siehe Inserat Ind.-u. Hand.-Anz. S. 55
P. ogt. w dz. Ogl. z przem. i handlu str. 55

Tintenfabriken Atramentu fabryki

Warschau 162

Tischfabriken - Stołów fabr.

Auto-
maten-
Speise-
tisch

(Stół jadalny) und Monaco-
Spießtische (Stoly do gier)
Richard Saalfeld, Helmstedt

Tischler - Stolarze

in vielen Orten - w wielu miejsc-
owościach.

Tischlereiwerkzeugfabriken Narzędzi stolarskich fabr.

HEINR. GENUIT
BERLIN O17

nur Warschauers trasse 41-42
Amt Königsf. 932

Spezialhaus für
moderne Tischler-
werkzeuge

Specjalny skład
nowoczesnych nar-
zędzi stolarskich

Tonplatten - Płyty gliniane

Gebr. Schlieper, Bromberg

Tonwarenfabriken Glinianych wyrobów fabr.

(siehe auch Kacheln)

Lublin	507
Ludwików	519
Siedlce	401
Warschau	163
Wloclawek	446
Zeran	434

Tonwarenfabrik Schwandorf Schwandorf, Oberpfalz

Feuerfeste Steine, Falzziegel, Biber-
schwänze, Steinzeugröhren, Steinzeug-
Bodenplatten, Klinker, Kaminsteine,
Verblender, hochfeuerfeste Schamotte-
waren, Rohstone - Cegły ogniotwórcze,
cegy żłobkowane, karpówki, rury
kamionkowe, płyty kamionkowe na
podłogi, klinkiery, ceły do palenisk,
licówki, wysokoogniotwórcze wyroby
szamotowe, gliny surowce.

Fr. Chr. Fikentscher

G. m. b. H.

Zwickau 5 in Sachsen

Spezialität: Kanalisationsröhren, Pflasterplatten, säurefeste Steine, Vieltrüge, Pökelgefäße, Gefäße aller Art für chemische Großindustrie

Spezialność: Bury kanalizacyjne, płyty chodnikowe, kamienie kwaso-odporne, koryta, naczynia do peklowania, naczynia wszelkiego rodzaju dla przemysłu chemicznego

Tonwerke (Tonruben) Gliny kopalnie

Cholewianka	389
Omielów	518
Dyss	495
Góry	491
Kielce	488
Zagiewniki	450
Lowicz	351
Miechów	511
Ostyczów	492
Mdonów	538
Ogrodzieniec	517
Siomniki	513
Słupia Nowa	469
Stasinów	324
Szpitary	513
Wolica	470

Sächsische Tonindustrie

Hugo Janetzky, Dresden-N. 6

Reinweißbrennende Tone für Porzellan, Steingut, Fliesen u. Ofenfabriken sowie hochfeuerfesten plastischen Glashafenton, gebrannte und gemahlene Tone, Kaolin für die Sifen- und Lederfabrikation sowie Walkerde

Töpfer - Garncarze

(siehe auch Ofensetzer)

in vielen Orten - w wielu miejscowościach

Topffabriken und Handlungen Garnków fabryki i składy

Alexandrow	359
Czenstochau	292
Izbica	492
Szczerców	534

Torfverwertung Torfu eksploatacja

Aleksandrów	421
Warschau	163

Goldberg & Nitsche

Berlin W. 15

Liefern Torffabrikate jeder Art, Torfmäschinen, Torf-land-Erschliessung
Dostarczają wyroby torfove wszelkiego rodzaju, Torfarki, Urządzenia do eksploatacji torfowisk

Träger (eiserne)
Belki i dźwigary żelazne

Göttner & Prestien

Kommanditgesellschaft
vorm. August Schiefferdecker
Königsberg in Preussen
Viehmarkt 24/25
Fernsprecher: 6910-6913

Tran - Tran

Rud. Hinsch

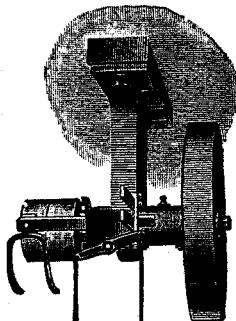
Hamburg - Christiania - Sandefjord (Norwegen)

Direkter Import von Waltran und anderen Fischölen

Transmissionen - Pędnie

Wilh. Richter

Breslau N. 10

Reduktions - Vorgelege „ZALA“

zum Antrieb leichter Arbeitsmaschinen jeder Art

Aktien Gesellschaft
der Transmissionsbau-
anstalt, Maschinenfabrik
und Eisengiesserei

J. JOHN, LODZ

Geschäftsstelle für Deutschland:
Ingen. Gustav Voigtmann,
Berlin W. 15, Meinekestr. 12

Geo Weiland & Cie., Berlin
SO. 33, Köpenickerstr. 36 a. 7. Mpl. 140.

TH. MARDER & CO.

G. m. b. H. :: Forst i. L.

Transmissionsanlagen
aller Art

Urządzenia pełni wszelkiego
rodzaju

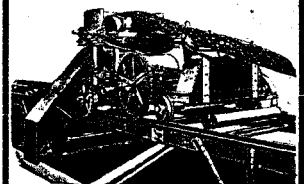
Albert Bossert, Cannstatt,
Wtbg. Transmissionen, Guss- u.
Schmiedeeiserne Riemenscheiben.

Transportgeräte u. -Anlagen
Transport. narz. i urzqdz.

Gnott & Köhler

Spezialfabrik
für Transportanlagen
G. m. b. H.

Neuss a. Rh.

Transportanlagen
Elevatoren
Elektro - Hängebahnen
Transportbänder
Schiebetransporteur
Transporterschnecken
Kesselbekohlungs-
anlagen

H. Köttgen & Co.

Bergisch-Gladbach
Karren und Wagen für
sämtliche Industriezweige

Taczki i wozy dla każdego
przemysłu

Robert Wagner
Chemnitz-P.

Eis-Transportwagen sowie Transport-
und Spänkasten (Blech) für Fabrik-
betriebe. Autogenschweisste Oel-
kasten, Härtekasten.
Ziel: wózki transportowe, jak również
skrzynie transportowe i do worów
(blacha) dla cłowo fabrycznych.
Strazyne do górnicy i do hartowania,
spajane systemem autogenowym.

**Siegerin-
Goldman-Werke**

G. M. B. H.
DRESDEN, N.
Leipzig Str. 27-29

Spec.: Autom. Transportanlagen
für Kisten, Ballen, Körbe, Eimer,
Dosen, Säcke usw. Bierbrauerei-
und Mälzerei-Einrichtungen,
Flaschenkellerei-Maschinen Sys-
tem „Siegerin“

Spec.: Aut. urządzania do trans-
portowania skrzyń, beł, koszy-
ków, kublów, puszek, worków itd.
Urządzenia browarów i słodo-
wni. Maszyny piwniczne syste-
mu „Siegerin“

J. Pohlig, Act.-Ges.

Köln-Zollstock

Eisenhoch- und Brückenbau
Siehe Drahtseil- und Hängebahnen

Max Kremler

Schkeuditz, Pr. Sa.

Moderne Transportanlagen
Elektrohängebahnen
Handhängebahnen,
Motortaufmaschinen

Transportrechen
für Reinigen der Wasser-
läufe vor den Turbinen

Nowoczesne urządzenia
transportowe
Elektr. i ręczne koleje wstążec
Motorowe windy wózkowe
Grabie przenośne do czyszczenia
wody przed turbinami

Transporthäuser
Transportowe domy
(siehe auch Spéditeurs)

Lomza 348
Pionsk 377
Sosnowice 247

Transportversicherungen
Ubezpieczenia transportowe

Samson Goldschmidt, Hamburg
S. im Industrie- u. Handelsanz. S. 10.

Transportwagen
Wózki transportowe

Robert Wagner
Chemnitz-P.

Spec. Transportwagen von Blech.
Spec. tr. Wózki transportowe z blachy

Ernst Wagner
Reutlingen

Hubtransportwagen
„Schildkröte“

**Wozy podnosząco-trans-
portowe „Schildkröte“**

Treibriemenfabriken und
**-Grosshdg. — Pasów do ma-
szyn fabr. i skł. hurt.**

Lodz 234 — Warszawa 163
Adolf Richter, Warszawa,
Leszno 13|15, Lodz, Przejazd 20.
Patrz. ogl. Dział VI str. 158
S. Ins. Teil VI Seite 158

Paul Wilhelm, Königsberg
i. Pr.

Kneiph. Langgasse 35
Siehe Inserat im Teil VI Seite 121

Gustav Adolph
Roever

Magdeburg - B.

Gegründet 1866

Telegramm Adresse:
Lederroeve Magdeburg

**Treibriemen, Transport-
bänder, techn. Leder**
aller Art usw.

Pasy do maszyn, taśmy
transportujące, skóry
techn. wszelkiego ro-
dzaju itd.

Ges. gesch. — Pravn. zastrz.

Leder-Fabrik
Fabryka skór

Treibriemen-Fabrik
Fabr. pasów do maszyn

FR. STEPHAN

Mühlhausen i. Th.

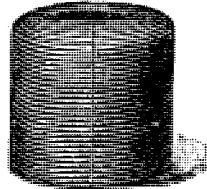
gegründet 1851 zalożona

Leder-Treibriemen

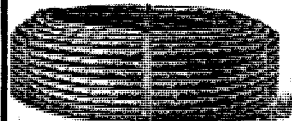
automatisch nass gestreckt,
Marke F. S. M. tolgar
„Skagen“ chromgar

Skórz. pasy do maszyn

automatycznie na mokro ciągnięte,
marki F. S. M. wydebrane
„Skagen“ chromowane

Lederrundschnur
Sznuły skórzane

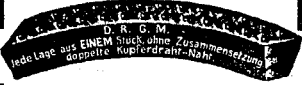

Gedrehte Lederkordel

(Patent Dauerkordel
D. R. P. 157205)

Krećone sznuły skórz.

(Patent Dauerkordel
D. R. P. 157205)

Motorrad-Keilriemen

Pasy klinowe do
motocyklów

Bernh. A. Loewe

Leder-Treibriemenfabrik
Berlin SO., Waldemarstr. 64a
*Fabryka skórzanych pasów
napędnych*

Heinrich Goldschmidt
München

Bayerstrasse 57/59
Leder, Kamelhaar, Baum-
wolle, Balata etc.

*Skóry, sierść wielbłądzia,
bawełna, balaty i t. d.*

Gebrüder Paul

Königsberg i. Pr.

Treibriemenfabrik

*Lager sämtlicher technischer
Bedarfsartikel, Drahtseile,
Armaturen, Öle, Fette, Putz-
wolle, Holzriemenscheiben*

*Fabryka pasów do maszyn,
skład wszelkich technicznych
przybiorów, liny druciane,
armatury, oleje, tłuszcze, pa-
kuły wełniane, drewniane
kola pasowe*

ALBERT OHLSchlotheim
in Thüringen

Spez.: Kamelhaar- und
Baumwoll-Treibriemen
in verschiedenen Web-
arten. Ständiges Lager

Spec.: Pasy do maszyn
we wszelkiem wyko-
naniu z sierści wiel-
błądziej oraz bawełny.
Stały skład

**Norddeutsche
Treibriemenwerke**Eduard Pohlmann
Varel in Oldenburg

*Eigene Fabrikation von
Lederriemen usw.
Spezialität: Kraftriemen*

Gesetzlich geschützt.**Kraft-Triemen**

*Własna fabrykacja pasów
skórzanych
Specjalność: Pasy motorowe*

Aug. Reuschel & Co.

Schlotheim (Thüringen)

TreibriemenKamelhaar-
Baumwolle-
Hanf-
Balata-**Pasy do maszyn**z sierści wiel-
błądziej,
bawełniane,
konopne,
balatowe**Transportbänder**Kamelhaar-
Baumwolle-
Balata-
Hanf- u. Kokos-**Pasy przenośne**z sierści wielbł.,
bawełniane,
balatowe,
konopne i ko-
kosowe**Elevatorgurten
Oelpresstücher****Pasy elewatorowe
Płótna do wyci-
skania oleju****S. Schwabe & Söhne**

Varel i. O. 3

und

Halle a. S. 5

Varel i. O.
und
Halle a. S.Lederriemen,
Lederschläuche, Bag-
gerschläuche, Pumpen-
manschetten**Wasserfeste****Treibriemen, Schlag-
riemen, Näh- und Bin-
derriemen, Militär-
effekten**

*Höchste Auszeichnungen
1910 Internationale Ausstellung
Buenos-Aires
Grand Diplôme d'Honneur
Goldene und Staatsmedaille*

Rzemienie
skórzane, Węże bagro-
wnicze, Natłoczki do
pomp

Nieprzemakalne
pasy do maszyn, Rze-
mienię do szybia i wią-
zania, Przybory woj-
skowe

*Największe odznaczenia
na Wystawie Międzynarodowej
w Buenos-Aires w roku 1910
Grand Diplôme d'Honneur
Medal złoty i pamiątkowy*

Treibriemenkitt Kit do pasów napędnych

Johann Rous, Leipzig - Stö.

Treibriemenkitt, hart in prima ausgetrockneten Tafeln, elastisch weich in Dosen, höchste Bindekraft und Ergiebigkeit. Spez.: Wasserfester Riemenkitt (garant. weder in kaltem noch heißem Wasser löst.). Montagepressen. Neu! Flüss. Montagekitt, kalt anzuwenden. Riemen sind in 2 Std. streckbar! Kit pasowy, tworzywo doskonałe wysuszonych tablicach, elastyczne miękkie w puszkach. Najwięk. siła wiąz. i oszczędność. Spez.: Wodoodporny kit pasowy (nie rozpuszcza się w zim. i gor. wodzie), Prasy montażowe. Nowość! Płynny kit montażowy, do użycia na zimno. Po dwóch godzin. pasy są rozciągliwe.

Tresore - Skarbcze

Panzer Aktiengesellschaft Berlin N 20

Bank u. Safes-Einrichtungen. Geldschränke, Bibliothek- u. Archiv-Anlagen.

Lieferantin der Reichsbank, Deutschen Bank, erster Grossbanken und Sparkassen.

Spezialität: Erdbbensichere Tresor-Anlagen für Uebersee.

Urządzenia bankowe i safes. Kasy ogniotrwałe, urządzenia bibliotek i archiwów.

Dostawca Banku Rzeszy, Deutsche Bank, pierwszorzędných banków i kas oszczędności.

Specjalność: Skarbcze bezpieczne przeciw trzęsieniu ziemi.

Treuhandgesellschaften Buchhalt. biura zaufania

Norddeutsche Treuhand- Aktiengesellschaft

Berlin-Wilmersdorf,
Ahrweilerstr. 32.

Direktion: Ludwik Ehlert
Dyrekcja: Ludwik Ehlert
Tel.: Umland 331 u. Pfalaburg 6325
Tel.-Adresse: Notag Berlin

Trikotag.-Fabr. u.-Grosshdl. (Trikotwaren)

Tryk. wyr. fabr. i skł. hurt.

(siehe auch Strumpfwarenfabriken)

Lodz	234
Skrzypiówka	334
Warschau	165
Zduńska-Wola	404

Warszawska Fabryka Wyrobów Pończosznicych

A. MEZRYCKI i Ska
Warszawa, Leszno Nr. 10
Tel. 107-80

Na składzie: Wielki wybór pończoch, skarpet i wyrob. trykotowych dzianych

Heinrich Bach & Co. Chemnitz i. S.

Fabrik für Trikot-Unterleider, glatt u. durchbrochen, in Reimwolle, Halbwohle, Mako u. Baumwolle

Fabryka trykotów gładkich i ażurowych z wełny czystej, pół-wełny, mako i bawełny

Trikotindustrie Hechingen Buggle & Wick Hechingen (Hohenzollern)

Trikotagen

jeder Art in
wollgemischt und
Futter
f. Herren, Damen
und Kinder

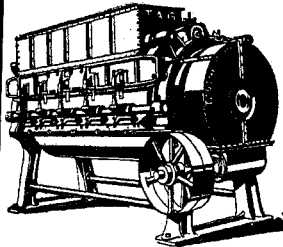
Eigene
Bleicherei und Färberei

Trockenanlagen und
Apparate
Suszarnie i apar.
do takowych

Trocknungs-Anlagen Gesellschaft m. b. H.

Berlin W 9

Spezial-Firma für Trocknungs-
Anlagen - Spezialna fabryka
urządzeń do suszenia

Neues Modell - Nowy model

Der beste Einvalztrockner -
Najlepsza suszarnia walcowa
T.A.G.-Trockner - Suszarnia
T. A. G.

Kartoffel - Trocknungs-
Anlagen, sowie Hefe, Getreide,
Gemüse, Obst u. chem. Produkte
Fordern Sie uns. Drucksachen P

Suszarnie kartofli, jak również drożdży, zboża, jarzyn, owoców i przetworów chemicz.

Żądajcie nasze druki

Baugesellschaft für künstliche Trocknereien m. b. H. Duderstadt

Trockenanlagen für die Ziegel-
industrie. Projektierung moderner
Ziegelanlagen

Suszarnie dla przemysłu ceglano-
nego. Projektowanie nowoczes-
nych cegieł

Hermann Kropff Erfurt

Trockner für landwirtschaftliche
Zwecke
Suszarnie do celów rolniczych

Trockenbatterienfabriken Elementów suchych fabr.

(siehe auch Elementen)

Zawiercie 250

Trockenplattenfabriken Płyt fotogr. suchych fabr.

Dr. R. Stock Berlin, Alt-Moabit 104

Fabrik photographischer Trocken-
platten - Photo-Chemikalien

Fabryka fotograficznych płyt
suchych - Chemikalia fotograficzne

Verax

Płyty suche do każdego użytku

Unger & Hoffmann

Aktien-Gesellschaft
Dresden-A. 16

Trocken- u. Lackier-Oefen Piece do susz. i lakiernicze

Göhring & Hebenstreit Radebeul-Dresden

Lackieröfen (Lack-
trockenöfen) für Blech-
u. Metallwaren-, Näh-
maschinen-, Fahrrad-,
Maschinenfabriken etc.

Tuchfabriken — Sukna fabr.

(siehe auch Wollwaren)

Lodz	234
Opatówek	311
Ozorków	333
Ruda	458
Tomaszów	259
Zambrów	349
Zanda	516

**Tuchgrosshandlungen
Sukna hurtowe składy**

Bendzin	240
Czenstochau	292
Kielce	468
Kolo	317
Kutno	324, 325
Lodz	234
Lublin	507
Petrikau	532
Radom	547
Sasnowice	247
Szczekociny	556, 557
Warschau	164
Zduńska-Wola	404
Zgierz	345

Rudolf Daniel
Tuchgrosshandlung
Breslau, Junkernstr. 5
Hurtowe składowe sukna

Moritz Schauer
Breslau 23
Tuche — Engros
Feine Uniformtuche u.
Neuheiten

Skład hurtowy sukna
Sukna mundurowe i
nowości

Max Cohn, Posen

siehe Ins. unter Herren-Schneidereien

**Tüll- u. Spitzenfabriken u.
-grosshandlungen — Tiulu i
koronek fabr. i hurt. składy**
(siehe auch Spitzenfabr.)

Kalisch	309
Warschau	164

**Tür- und Fensterbeschläge
Okucia do drzwi i okien**

Bendzin	240
---------------	-----

**Turngerätefabriken
Gimnaz. przyb. fabr.****Turngeräte**

aller Art: Turnspiel-, Sport-,
geräte für Schul-, Vereins-,
Militär- und Hausgebrauch

Zaloż.

1869

Gegr.

1869

**Spezialität: Neuzeltliche
Turnhallen-Einrichtungen**

Lieferanten für:

Königliche und Städtische
Behörden, Armee u. Marine
Chemnitzer Turngerätefabrik

**Jul. Dietrich & Hannak
Chemnitz**

Preislisten frei

Wszelkie przybory do gimnastyki. Gimnastyczne i sportowe przybory dla szkół, stowarzyszeń, wojska i do użytku domowego

Spezialność:

Nowoczesne urządzenia sal gimnastycznych
Dostawcy władz królewskich miejskich, armji i marynarki

Cenniki bezpłatnie

**Türschonerfabriken
Ochraniacze drzwi****Max Heilander
Augsburg**

Türschoner aus Zelluloid
Cehuloidowe ochraniacze drzwi

**Tütenfabriken
Torebek fabryki**

Bendzin	240
Biala	251
Ciechanow	260
Czenstochau	292
Nowo Radomsk	514
Warschau	164
Wloclawek	446

**Cohn & Sieburth, Posen
Mechanische Tütenfabrik**
Siehe Ins. im Ind.-u. Hand.-Anz. S.225

**Uhrenbestandteilefabriken
Zegarów części fabryki**

Warschau	164
----------------	-----

**Uebersetzungsbüros
Tłomaczeń biura****Uebersetzungen**

Deutsch, Russisch, Englisch,
Französisch
kaufmännisch, technisch und
literarisch

Uebersetzungsbüro J. Landau
Berlin NW., Solingerstr. 1

Uhrenfabr. u. -grosshandlung

Zegarów fabr. i hurt. składy
Czenstochau 298 || Warschau | 164 |

W. GRABAU

Warschau — Warszawa
70 Nowy Świat 70
gegr. 1873 egzyst.

Uhrmacher — Zegarmistrz

J. Owczynski, Warschau

Młódzowa 1, Ecke Senatorska
Grüßtes im Königr. Polen

Lager von Taschen-, Wand-
und Armuhren, Gold- und
Silbergegenständen — Bijouterie
Andenken aus Warschau

**Uhrfederfabriken
Sprężyn zegar. fabr.****Hugo Kern**

Zugfederfabrik
Schramberg (Württbg.).

Zugfedern für Uhren,
Sprechmaschinen und
Telegraphenapparate.
Fassonfedern aller Art.
Bandstahl jegl. Dimen-
sion. Bandsägeblätter.

Uhrmacher — Zegarmistrze
in vielen Orten — w wielu miejscowościach

**Süddeutsche
Uhrmacher - Zeitung**

in Augsburg
Vierteljährlich 1 Mark
Anzeigen-Zeile 30 Pf.
Verbands-Blatt — Gegründet 1859
Verbreitet in allen 5 Weltteilen

Uhrketten

Łańcuszki do zegarków
Warschau 641 |

**Ultramarinfabriken
Ultramariny fabr.**

Kalisch 309
Pruszków 429

**Vereinigte
Ultramarinfabriken
Aktien-Gesellschaft
vormals Leverkus,
Zeltner & Consorten**

**Centrale:
Köln a. Rh.**

Fabriken in
**Leverkusen
Hannover
Schweinfurt
Marienberg
(Lautern)
Sophienau
Duisburg**

Uniformfabr. - Uniformfabr.

Max Cohn, Posen
siehe Ins. unter Herren-Schneidereien

**Universaldichtmaschinen
Uszczelnarki uniwersalne**

Mewes, Kotteck & Co., G.m.b.H.
Berlin N 58

**Unterlegscheiben u. Ringe
Krażki i pierścienie podkład.**

**Robert Wagner
Chemnitz-P.**

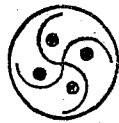
Rohe und blankgedrehte - Surowce
i gładko toczone

**Unterröckefabriken
Halek fabryki**

Warschau 166

**Ventilationsanlg. u. apparate
Wentylacyjne urzadz. i apar.**

Lodz 235
Warschau 164

Schulze & Schultz
Masch.- u. App.- Bau-Anstalt
Niedersedlitz
bel Dresden

Telegr.-Adr.: Schulzens-Niedersedlitz

Spezialausführung neuzeitlicher
Anlagen für

Luftbefeuchtung

Universalapparat mit intensiver
Ventilation und Kühlung

!!! 10 Jahre Garantie !!!

Entstaubung,
Entnebelung, Baumwoll-
mischung, Ventilation,
Luftheizung, Hochdruck-
gebläse

Pneumatischer Transport für
Späne und Wolle usw.

Specjalne wykonanie nowoczes-
nych urządzeń do

Zwilżania powietrza

Aparat uniwersalny z intensywną
wentylacją i ochładzaniem

!! 10-letnia gwarancja !!

Odkurzalnie, urządzenia
usuwające opary, mie-
szarki bawełny, wentyla-
tory, ogrzewanie powie-
trzem, miechy wysoko-
prężne

Pneumatyczne urządzenia do
transportowania wiorów, wełny
itd.

Vertreter an allen grossen Plätzen
Zastępcy w każdej większej
miejscowości

J.A. John, Akt.-Ges.

„Lufjag“-
Luftheizungs-, Entnebelungs-
Entstaubungs-,
Spülnahtausgleichsanlagen

Erfurt 6

Ventile und Hähne
Wentyle i krany

Ph. Schuster & Cie. GmbH.

Köln - Kalk
Flaschen- u. Reduzierventile
für Kohlensäure
und alle hochgespannten Gase
Zawory
butelkowe i redukcyjne do
kwasu węglowego i ws. innych
gazów o wielkiem ciśnieniu

SGHUMANN & CO.

Spezialfabrik
für Dampf-Armaturen
Metall-Spezialgiesserei
LEIPZIG 35 - PLAGWITZ
Siehe Inserat unt. Armaturenfabr.
Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Ventilatoren - Wentylatory
C. Möhler G.m.b.H. Aachen

Näh. sieh. v. Maschinenfab. u. Bauanst.

Vaselinefabr. - Wazel. fabr.

CARL NETZ, JENA
Chem. Fabrik

Spez.: Ceresin, Paraffin solid,
Kabelwachs, Vaseline, Vaseline-
ble eigener Raffination

Spec.: Cerezyzna, parafina solid,
wosk do kabli, waze ina, oleje
wazelinowe własnej rafinerji

Vegetabilien-Grosshandlung
Warzywa hurtowe składy

Warschau 165

Verbandstoffabriken
Srodkow opatrunkow fabr.
Warschau 165

Wellenstein & Höne mann

Berlin S. 14, Sebastianstr. 2
Chirurgische Hartgummi-
und Weichgummi-Waren,
Verbandstoff-Fabrik
Chirurg. wyroby ebonitowe
i gumowe. Fabryka srodkow
opatrunkowych

Aug. Nell, Chemnitz S.

Schlauch-Kopf-Finger
Brüden aus Trikotschlauch

Emil Schäfer

CHEMNITZ

Fernspr. 928 - Gegr. 1877
 Verbandwatte, Verbandmull,
 Binden aller Art
 Wata opatrunkowa, gaza
 opatrunkowa, opaski kaź-
 dego rodzaju

Emil Schwander & Co.,
 Chemnitz-Furth 86

Max Kermes G.m.
b.H.

Verband-
stoff- und
Verband-
watte-
Fabrik

Hainichen i. Sa.

Verbandwatten und
 Verbandstoffe aller Art

Fabryka środków opatrun-
 kowych i waty opatrunkowej

Verbandwatte

imprägnierte Verbandstoffe

Binden**E. Nolde**

Königsberg i. Pr. IX

Verbandwattfabr.-Einricht.
 u. -Maschinen

Fabr. waty urzadz. i masz.
Alfred Kühn, Leipzig-Go.,
 Erfurterstr. 5

Vereinsabzeichenfabr.
 Znaczków stowarzysz. fabr.

Noelle & Hueck

G. m. b. H.

Lüdenscheid i. W.

Begründet 1855

Metallabzeichen aller Art:
 Medaillen, Münzen, Wert-,
 Kontrollmarken usw.

Vergolder - Poztolnicy

in allen grösseren Städten
 w każdym większym mieście

Versicherungswesen
 Ubezpieczenia

Czenstochau 298
 Lodz 234
 Warschau 165

Goldman Pawel & Endelman
 Leon, Warschau, Agent u. Handelsk.

Lebens- und Unfall-
 Versicherungs-Gesellschaft

„Przezorność“

(Providentia)

Warschau, Mazowiecka 22

Towarzystwo Ubezpieczeń

„Przezorność“

Ubezpieczenia na Życie
 i od Wypadków

Kapitał zakładowy i rezerwowy
 Rb. 8 000 000

Biuro Dyrekcji

w Warszawie, Mazowiecka 22

Główne Przedstawiciel-
 stwo w Łodzi, Dzielna 28

Agentury

w miastach Królestwa

Warszawskie Towarzystwo
 Ubezpieczeń od Ognia

założone w r. 1870

Premja roczna
 do 8 000 000 rubli

Pierwszorządne stosunki bez-
 pośrednie i reasekuracyjne

Dyrekcja: Warszawa, Jasna 4

Reprezentacje i Agentury Głównie
 we wszystkich miastach Kró-
 lestwa Polskiego i Litwy

Warschauer Feuer-
 Versicherungs-Gesellschaft

gegründet 1870

Jahresprämie
 bis 8 000 000 Rb.

Erstklassige direkte und
 Reasekuranz-Verbindungen

Direktion: Warschau, Jasnastr. 4

Vertretungen und General-Agen-
 turen in allen grösseren Städten
 Polens und Litauens

Verladevorrichtungen
 Ładowania urządzenia do
J. Pohlig Akt.-Ges.

Köln-Zollstock.

Eisenhoch- und Brückenbau.
 Siehe Drahtseil- u. Hängebahnen.

Verlagsbuchhandlungen

Księgarnie nakładowe

Wilhelm Mietke

Warszawa, Wspólna 10

Tow. Akc. S. Orgelbrand Syniór
 Warszawa. Patrz ogł. Dz. VI. str. 103

Vernickelungsanstalten

Niklowania zakłady.

Rich. Restetzky,

Breslau 2, Neudorfstr. 33

Vervielfältigungsbüros

Przepisywania biura

Lodz 235
 Warszawa 166

Verzinkereieinrichtungen
 Ocynkowania urządzenia do

Albin Bohacek

Ingenieur

Halle a. S.

Einrichtungen von Heiss-
 verzinkereien aller Art

Vogelkäfigfabriken

Klatek fabryki

**Schles. Drahtwaren-u.
 Eisenmöbelfabrik** G.m.
 b.H.

Breslau VIII

Vogelkäfige verzinkt und in
 Messing, Küchenartikel
 Näheres siehe Drahtwarenfabr.

Vulkanisieranstalten

Wulkanizacyjne zakłady

Warschau 166

Vorwärmer

Przedgrzewacze

SCHUMANN & CO.

Spezialfabrik

für Dampf-Armaturen

Metall - Spezialgläsererei

LEIPZIG 35 - PLAGWITZ

Siehe Inserat untf. Armaturenfabr.

Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Wehrle's
Abdampf - Vorwärmer
 D. R. Patent- und
 Auslands-Patente
OTTO WEHRLE
 Maschinen-Fabrik
 Emmendingen
 (Baden)

Vulkanfibr
Fibra wulkanizowana
 Warschau 155

Ludolph Struve & Co.
 Hamburg I
 Seeburg, Spitalerstr. 16
 Importeure von Vulkan-
 fibre
 Reichhaltiges Lager in
 allen Stärken sowie
 Formstücke aller Art

Ludolph Struve & Co.
 Hamburg I
 Seeburg, Spitalerstr. 16
 Importerzy fibry wul-
 kanizowanej
 Wielki skład wszelkiej
 grubości oraz każde-
 go rodzaju i kształtu

Waagenfabr. - Wag fabryki
 Lodz 285
 Radom 547
 Warschau 166

Two Miernik
 Pracownia Wag i Miar
 Warszawa, Koszykowa 67
 Wagi i odważniki precy-
 zyjne i handlowe
 Miary długości i objętości

Gebr. Dopp, Berlin N4
 Eichenborffstrasse
 Preussische Staatsmedaille
 Zeiger-
 Schnellwaagen

 Fuhrwerks-
 waagen
 Waagen jed.
 Art. Größe
 Pruski medal państwowy.
 Wagi pospieszne, wagi wozowe
 Wagi wszelkiego rodzaju i
 wielkości

BÖHMER
 Eisenbahn-Waagen,
 Fuhrwerks-, Dezimal-,
 Laufgewichts-
 u. a.
WAAGEN
 Sondererzeugnis der
 Oberschlesischen Waagenfabrik
 August Böhmer & Co., Gleiwitz O.S.

Gebrüder Pfitzer
 Waagenfabrik - Oschatz i. Sa.

 Gegr. 1845
 Export nach allen Weltteilen
 Fuhrwerk-, Vieh-, Laufgewichts-,
 Dezimal-, Brücken-, Tisch-, Tafel-,
 Eisen-, Balken-, Säulen-, Prä-
 zisions-, Personen-, Baby-,
 Schnell- u. Kartoffel-Waagen
 Waagen aller Art
 und für alle Zwecke

Zalożona w r. 1845
 Eksport do wszelkich
 części świata
 Wagi wozowe dla bydła, rymskie,
 dziesiętne, pomostowe, stolowe,
 skrzyńcowe, belkowe, słupowe,
 precyzyjne, osobowe, dzielnicne,
 druckowe i do ziemniaków
 Wagi wszelkiego
 rodzaju i do każ-
 dego celu służące

August Sauter
 Waagen- u. Gewichte-Fabrik
 Ebingen (Württbg.)
 Spezialität: Analysen- und
 feine Präzisions-Waagen und
 Gewichte

Ludwig Vogt
 Leipzig-Eutr.
 Tauchaer Weg 2
 Gegründet 1847
 Zaloż. w r. 1847
 Dezimal-, Centesimal-, Tafel-
 und Laufgewichtswaagen,
 Fuhrwerks- und Eisenbahn-
 waagen
 Wagi dziesiętne, setne, po-
 mostowe i z ciężarkami prze-
 suwalnymi, wagi wozowe
 i kolejowe

Wachs- u. Wachswarenfabr.
 u. Grosshandlungen - Wosk
 i wyroby woskowe

August Dittmers
 Hamburg 8
 Grosshandlung in Bienen-
 wachs, Karnaubawachs,
 Japanwachs

Joseph Gautsch

 K. B. Hofwachswarenfabrik
 Kröl. Bav. Dvoru fabryka
 wyrobów woskowych
MÜNCHEN
 Nymphenburgerstr. 3
 Telefon 52506

Wachs- u. Ledertuchfabriken
 Cerat fabryki
 Warschau 166

Louis Lohnstein
 Breslau IV, Antonienstr. 37
 Lino'eum, Wachstuch,
 Grunmistoffe, Teppiche,
 Läufertstoffe, Decken aller Art

Eduard Keffel & Co.

G. m. b. H.

Breslau I

Junkernstrasse 41/43

Telefon 3811

Wachstuche,

Auflegerstoffe, Damaststoffe, abgepasste Decken, Spindborten, Ledertuche für alle Zwecke, Schwärzenstoffe, Taschenstoffe, Hospitalstoffe, Gummistoffe, Kunstleder Corid, Lederersatz, Ledertuchschürzen, Linoleum

Ceraty, adamaszkowe materje, odmierzone koldry, koronki kuchenne,

ceraty do wszelkiego użytku, materjały na fartuchy, torby, materjały szpitalne i gumowe, sztuczne skóry Corid, surrogat skóry, fartuchy ceratowe, linoleum

Deutsche Kunstleder-Aktien-Gesellschaft

Kötitz bei Coswig i. Sa.

Zweites Werk:

Gummersbach, Rhld.
Kunstlederfabriken
Carl Bockhacker G.m.b.H.

Spezialitäten:

Lederimitationen; „Granitol“- und „Saxonia-Leinen“, „Viktoria“- Leder, Schmaschengevebe, Schmaschenleder, Imitationen von: Englisch Leder, Spallleder, Ecrasé u. Capsaffian, Lederuhe

Spezialność:

Imitacje skór: „Granitol“- i „Saxonia“- Leineno“, skóra „Viktoria“, Schmaschengevebe, Schmaschenleder, Imitacje skóry angielskiej, skóry tuszczonoj, Ecrasé i Capsaffian, sierki skórzane

Angress & Moschkowitz

Breslau I, Junkernstrasse 7

Tel. 1435

Wachs- und Ledertuche,
Linoleum, Teppiche, Lüsterstoffe, Decken usw.

Engros Export

Ceraty, linoleum, dywany,
chodniki, koldry itd.

Hurtowo Eksport

Wachs- und Paraffinpapier
Papier woskowy i parafinowy

Paur & Comp.Chem. Fabrik präp. Papiere
Dresden-A. 16

Spez.: Wachs-, Paraffin-,
Durchschreibe-, Kohle- und
Oelpack-Papiere, Oeltuch
und Oelstoffe.

Chem. fabryka preparowa-
nego papieru. Specj.: Papier
woskowy i parafinowy,
kałka, papier węglowy,
olejny papier do pakowania,
plótno i materjały naolizowane

Waffelfabriken – Waffl fabr.

Warschau 166

Waffenfabriken u. -handlung.**Broni fabryki i składy**

Kielce 468
Lodz 235
Lublin 507
Warschau 166
Wloclawek 446

Adrian & Rode m. b. H., Velbert, Rhld.
Pistolety do strzelania na postrach

Wagenachsenfabriken
Osi fabryki

Wloclawek 446

Verband Deutscher Achsen-
werke G. m. b. H.
Hagen in Westfalen

Związek
Niemieckich Fabryk Osi
T. z. o. p.
Hagen w Westfalja

Wagenbau-Bedarfsartikel
Wozów przybory do

Warschau 166

Adolf Richter
Warszawa. Leszno 13; 15
Lodz, Przejazd 20

S. I. T. V. I. S. 168 – P. ogł. Dz. VI str. 158

Wagenbauabriken
Wozów fabryki

Czenstochau	293
Janowice	590
Kutno	325
Lodz	235
Lomza	347
Lublin	507
Miedzyrzec	883
Plonsk	377
Skjerniewiec	410
Szydłowice	481
Warschau	166
Wloclawek	446

Ignacy Lopiński, Warschau
S. I. T. V. I. S. 180 – P. ogł. Dz. VI str. 190

A. Zierz, G. m. b. H.**Kosel O.-S.**

Reform-Lasträder
und Wagen

Wagenfette und Schmiere
Smarów fabryki

(siehe auch Fette und Oele)

Bronowice	496
Dziesiąta	497
Kutno	325
Pruszków	429
Sosnowice	247
Wloclawek	446
Wyszków	382

Wagenräderfabr. – Kół fabr.

(siehe auch Räderfabr.)

Czenstochau 293

Ignacy Lopiński, Warschau
S. I. T. V. I. S. 194 – P. ogł. Dz. VI str. 190

Aelteste schlesische
Wagenräderfabrik

Guth & Wolff
Liegnitz 6

Wagenräder jeder Art

Zerbster Räder- und
Wagenfabrik G. m. b. H.
Zerbst in Anhalt

Näh. s. I. Seit. d. Ind.-u. Hand.-lsanz.

Bl. szczegóły patrz na pierwszej
str. w dziale przemysłowo-handl.

Wagen- u. Waggondeckenbr.
Płachty wozowe i wagonowe

Baumann & Lederer**KASSEL**

Fil.: Wildenfels i. Sa.

Wagenverleihanstalten
Powozów wynajem
(siehe auch Fuhrwesen)

Lodz 235

Waggonfensterfabriken
Okna wagonowe

Vereinigte bayerische
Spiegel- u. Tafelglaswerke
vorm.
Schrenk & Co. A.-G.
Fürth i. B.

Walzwerke - Walcownie

B. Roessler & Co.
G. m. b. H.
Berlin C. 19
Kurstrasse 50

Walzwerkeinrichtungen
Walcowni urzadzania

W. Gerhardi
Gegründet 1843
Maschinenbauanstalt
Lüdenscheid i. Westf.
Einricht. für Kupfer, Messing,
Alum.- u. Neusilber-Walzwerke,
Ziehereien. Säml. Spezialmasch.

Wandbekleidgs.- u. Flurplatt.
Płyty scienne i posadzkowe

Stanislaw Jakubowicz, Lodz

Pańska 92 - S. I. u. Agenturgeschäfte

Gebr. Schlieper, Bromberg

Wärmeschutzmasse u.-mittel
Masa otulacza

Deutsche Moler A.-G.
Berlin W 35
Schöneberger Ufer 13

Feste, spezifisch leichte (0,26
bis 0,9), hochporöse, feuer-
sichere, isolierende Voll-, Hohl-
Steine und Platten in ver-
schiedenen Abmessungen
Isoliermaterial f. alle Zwecke

Ticardé, lekkie (cięż. gat. 0,26 do
0,9), o wielkiej porowatości, ogni-
trwałe, izolacyjne kamienie i płyty
płene i dęta wszelkich rozmiarów
Materiały izolacyjne do
wszelkich celów

Warnungsschilder
Tablice ostrzegawcze

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter, S. Ins. unt. Schüldeprabr.
100 robotnik. P. ogl. pod Fabr. sztyldów

Waschanstalten (chemische)
Pralnie chemiczne

(siehe auch Chem. Waschanstalten)
Kielce 488
Waischau 166

Waschanstalten (diverse)
Pralnie

fast in allen Städten
prawie w każdym mieście

Wasch- u. Reinigungsmittel
Środki do prania i czyszc.

Warschau 187

Wäschefabr. u. -Grosshdlg.
Bielizny fabryki

Czenstochau	293
Franpol	580
Kutno	325
Lodz	235
Mława	358
Mogielnica	302
Nowo-Radomsk	515
Plock	379
Staro Krzepice	295
Warschau	166
Wloclawek	446

J. Gotthelm, Berlin NO. 18

Elisabethstr. 22

Spez.: Herrenwätsche-Spez.: Biel. meska

Philippsohn
& **Leschziner**

Wäschefabrik
Berlin NO

Neue Königstrasse 83.

Tel. Königstadt 2765 u. 2770.

Oberhemden, Sporhemden,
Kragen, Manschetten, Ser-
viteurs, Damenkragen

Fabryka bielizny

Koszule wierzchnie i spor-
towe, koblnerze, mankiety, pół-
koszulki, koblnerze damskie

Anselm Roth, Erfurt

Wäschefabrik

Haus- und Wirtschaftsschürzen,
Herren- und Damenhemden

Fabryka bielizny

Partuchy damowe i do gospodar-
stwa, Koszule męskie i damskie

Leinenhaus
Bielschowsky
Breslau

Nikolaistr. 74-76

Leinen und
Wäsche

jeder Art

Wäsche-Braut-
Ausstattungen

Kataloge kostenlos

Płótna i
bielizna

wszelkiego rodzaju

Wyprawy ślubne

Wäschehandlungen
Bielizny składy

Bendzin	241
Kleczew	411
Lodz	235
Lomza	348
Wäschehandlungen	507
Pabianice	330
Petrikau	582
Szczerców	584
Zawiercie	250
Warschau	187
Wlozczowa	557

Wäschemangeln - Magle

Blizin 470

Seiler's Maschinenfabrik
Liegnitz i. Schles.

Verkaufslager:

Berlin N. 4, Gartenstr. 30

Einzige Spez.: Wäschemangeln

Wäschereianlagen
Pralni urzadzania

Wäschereianlagen, -Maschinen und
EinrichtungenLodz 285
Warschau 187

GEBR. POENSGEN A. G.
Maschinenfabrik

Düsseldorf-Rath. 54
Errichtet 1847

Maszyny
do pralni w wielkim
stylu

Magle parowe
Maszyny do
prasowania

Przenośne i
stałe aparaty
dezynfekcyjne

dla czystej dezynfekcji
parowej i wakuomo-
wo — formalinowo —
parowej dezynfekcji

Precyzyjny zmniej-
sacz ciśnienia

Urządzenie
kompl. pralni i zakład.
dezynfekcyjnych

J.A. John, Akt.-Ges.

„Jajag“ —
Luftheizungs-, Entnebeldungs-
Entstaubungs-
Spürabsaugungsanlagen
Erfurt 6

Wasch- und Wringmaschinen
Masz. do prania i wyżymacz.
Warschau 167

Max Schaeede
Saalfeld a. S. (Thür.)

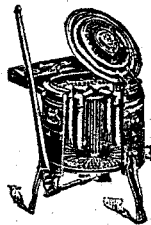

Mustergültige
Erzeugnisse
von Weltruf
in Wasch-
maschinen,
Mangeln
(Drehrollen)
Butter-
maschinen
Waggon-
weber
Versand

Schutzmarke Schwedfin

Znane maszyny do prania,
magle, młaskarki.
Wyróż hurtowcy

Adam Schmidt
Saalfeld an der Saale

Spezialität:

Schmidt's Waschmaschinen
Patent-Buttermaschinen,
Wäschemangeln und Wring-
maschinen. Ueber 300 000
Wasch- und 200 000 Butter-
maschinen verkauft

Spezialność:

Maszyny Schmidta do pra-
nia, opatentowane młaskarki,
magle, wyżymaczki. Wszyciu
przeszło 300 000 maszyn do
prania i 200 000 młaskarek

J.A. John, Akt.-Ges.

„Jajag“ —
Luftheizungs-, Entnebeldungs-
Entstaubungs-
Spürabsaugungsanlagen
Erfurt 6

Waschpulver
Proszek do prania
Ernst Harms
Berlin S 14
Stallschreiberstrasse 55

Waschpulver
„Wäscher-Mädel“
s. Ins. a. d. I. Spalte d. nächst. Seite

Wasserdichte Bekleidung
Nieprzemakalne ubrania

Jul. Eckhoff G. m. b. H.
Altona a. Elbe

Fabrik f. wasserdichte Bekleidung
Gegr. 1875 Teleg.-Adr.: Jul. Eckhoff
Spezialität: Gummimäntel für
Damen u. Herren. Oel- u. fe für
Seeleute, Landarbeiter u. für Sport
Spezialności: Paltta gumoina me-
skie i damskie. Paltta nauchione

Emil Schwander & Co.
Chemnitz-Furth 86.

Wasserdichte Bekleidung aus Stoffen
eigener Herstellung. — Ubrania
nieprzemak. z mater. własn. wyrob.

Wasserdichte Packpapiere u.
Stoffe — Nieprzemakalny
papier i tkaniny do opakow.

Emil Schwander & Co.
Chemnitz-Furth 86

Wasserdichte Wagendecken
Nieprzem. opony do wozów

W. Blüthen & Söhne
Vetschau, N.-L.

Flachs- u. Jute-Spinnerei
und Weberei
Przędzalnia i tkalnia lnu
i juty
S.I.T.V.I.S. 248 — P. ogł. dz. VI str. 248

Wasserglasfabriken
Szka wodnego fabryki

van Baerle & Spinnagel
Spandau

Chemische Fabrik
Wasserglas, Bleichsoda

Waschpulver „Wäscher- Mädel“ u. Schmierseifenersatz

Proben zwecks Prüfung
nur an Engros-Ab-
nehmer kostenlos und
portofrei

Proszek do prania

„Praczka“

i surogat mydła szarego
Próbki do zbadania wy-
syła się tylko odbior-
com hurtowym gratis
i franco

MONOPOL- Gesellschaft m. b. H. BERLIN

Potsdamer Strasse 119

Telefon:
Lützow Nr. 1346 und Nr. 34

Wasserleitungsanlagen Wodociągowe urządzenia

(siehe auch Gas)

Lodz 235
Lublin 507
Warschau 107

A. Wettler sr.

Warschau — Warszawa
Hoża 48

Lodz — Łódź, Benedykta 3

Existiert seit dem Jahre 1888
Zaloż. w roku 1888

Entwässerungs-Anlagen
jeder Art, Biologische Ab-
wasserreinigung, Pump-
stationen — Wasserleitung,
Prima Referenzen zur Verfügung

Urządzenia Kanalizacji
wszelkiego rodzaju. Biolo-
giczne oczyszczanie ścieków.
Urządzenia stałej pomp.
Wodociągi
Na żąd. pierwszorzędne referencje

Wasserräder — Koła wodne

Gustav König

Arnsdorf i. Sachs.

Spezialität: Eiserne Wasser-
radschrauben für alle Ver-
hältnisse

Spezialność: Żelazne łopatkii
do wszelkich kół wodnych

Wasserreinigungsanlagen u. -Apparate — Wody oczyszcz. urządzenia i apar. do

Deutsche Filtercompagnie

G. m. b. H.

Berlin W. 30

Enteisung und Entmanganung
Odzelfwienie i Odmanganianie

Robert Reichling & Co.

Dortmund u. Krefeld-Königshof
Siehe Ins. Ind.-u. Hand.-Anz. Seite 138

SCHUMANN & CO.

Spezialfabrik
für Dampf Armaturen
Metall - Spezialgiesserei

LEIPZIG 35 — PLAGWITZ

Siehe Inserat unt. Armaturenfabr.

Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Apparatebau

München G. m. b. H.

MÜNCHEN

Wasserstandsanz. u. -Gläser Wodoskazy i szkła wodoskaz.

Hermann Herzig, Görlitz

Hohlglaswerk

Spez.: Reflektionsgläser,
System Klinger

Wasserstands-, Schau- und
Schmiergläser jeder Art und für
jeden techn. Bed. erf. Hart- und
Drahtglasplatten

Herm. Wintzer, Halle (Saale)

SCHUMANN & CO.

Spezialfabrik

für Dampf-Armaturen
Metall - Spezialgiesserei

LEIPZIG 35 — PLAGWITZ

Siehe Inserat unt. Armaturenfabr.

Patrz ogłosz. pod Fabryki armatur

Wasserversorgung

Wodociągowe urządzenia

Ziv.-Ing. Ferd. Wuest

Berlin - Wilmersdorf,

Prinzregenten-Strasse 85

Vertreter von Joh. Brechtel,
Ludwigshafen a. Rh.

Tiefbrunnenanlagen u. Pumpenfabrik
Bohrunternehmung. Spezialfabrik
für Brunnenbau-u. Tiefbohrwerkzeuge

Studnie artezyskie, pompy, wiercenia.
Spec. fabryka narzędzi do budowy
studni i głębokiego wiercenia.

Alfred Vogelsang, Dresden.
Wasserversorgung, Wasser-Filter u.
-Enteisungsanlagen.

Zivillingenieur

H. Leithäuser Kassel

Wasserversorgung u.
Städteentwässerung

W. Mueller, Königsberg Pr.

Inh. Dipl.-Ing. Benno Mueller

Wasserversorgung
Kanalisation

Urządzenia wodociągowe
i kanalizacyjne

E. Jentsch, Posen

S. Ins. Teil VI. S. 35 — P. ogl. Dz. VI. str. 85

Wattefabriken u. -handlg. Waty fabryki i składy

Lodz 235
Lonz 348
Lublin 507
Ozorków 332
Warschau 187
Wloclawek 446
Zawiercie 250
Zgierz 345

Emil Schäfer

CHEMNITZ

Fernspr. 928 - Gegr. 1877
 Verbandwatte, Spitalwatte,
 Polsterwatte, Packwatte
 Wata opatrunkowa, wata
 szpitalna, wata do wysięcia-
 nia, wata do pakowania

Max Kermes G.m.b.H.

Hainichen in Sa.

Watten aller Art

Wata wszelkiego rodzaju

Oscar DropeWatte-, Vliess- u. Verband-
wattfabrik**Kaltofen 1**

bei Hainichen in Sa.

Export Gegr. 1885 Export

Watten für alle Zwecke!

Spezialfabr. für Watteleimereien.
 Weiße, farbige und gebleichte
 Watte. Verband-, Spital- und
 Wienerwatte (auch mit Mull-
 oder Gazeauflage), Bijouterie- und
 Christbaumwatten. Shoddy- und
 Schafwollwatten, Seidenuatte,
 Steppdecken-, Steppfutter- Pack-
 wolle, Konfektions-, Polier-, Pack-
 und Polsterwatten, geläimt und
 ungeläimt, in Tafeln und Rollen
 und in Formate geschnitten. Spez.:
 Billige geleimte Watte

Wata do wszelkich celów!

Specjalna klejonia waty. Biała,
 kolorowa i białona wata. Wata
 opatrunkowa, szpitalna i wiedeń-
 ska (jak równieś pokryta mulem
 lub gazą). Wata do biżuterji i na
 choinki, wata sztuczna i a welny
 owczej. Wata jedwabna, wełna
 do kolder i polszewek pikowa-
 nych, wata do ubiorów, do polero-
 wania, pakowania i wysięcia.
 klejona a nieklejona, w arkuszach,
 rolkach i formatach. Specjalność:
 Tania wata klejona

Wilhelm Schmitt

Vallendar a. Rh. gegr. 1867

Spez.: Schafwoll- und Baumwoll-
 Watten f. Steppdecken u. Polst-
 zwecke. Wollwäscherei u. Handlg.
 Spez.: wata z wełny owczej i dre-
 wnej do kolder pikoto, oraz do
 wysięci. Pralnia i sprzedaż wełny

Weberei-Bedarfsartikel
 Tkackie przybory

(siehe auch Webutensilienfabriken
 Ozorków 333
 Warschau 167

Herrmann Ulbricht
 Chemnitz

Chemnitzer Wirknadelfabrik

Joh. Balster, Chemnitz

Spezialität:

Nadeln für Posamenten- u. Füll-
 maschinen, sowie gestanzte, ge-
 presste, geprägte und gefräste
 Teile und Massenartikel

Webereien — Tkalnie(siehe auch Baumwollwaren
Tuchfabriken, Wollwaren

Aleksandrów	388
Annpol	457
Czenstochau	293
Grabówka Ukażowa	457
Kamienica Polska	294
Konstantynów	340
Łódź	235
Moszczenica	528
Ozorków	333
Fabianice	330
Petrikau	532
Radogoszcz	341
Stonszyce	404
Tomaszów	259
Warschau	167
Zduńska-Wola	404, 405
Zelów	331
Zgierz	344
Zuków	509
Zyrdów	253

**Webereien (Baumwoll-)
Tkalnie bawełny****Rheinische
Baumwoll-Bleicherei G.m.b.H.**

Neuss a. Rh.

Nitrierbaumwolle u. Kunst-
 baumwolle — Tel. Adr.: Nitrier-
 wolle Neuss-Rhein

Bawełna do nitrowania i
 bawełna sztuczna

**Webereien (Bunt-)
Tkalnia pstrych tkanin****Meyer Kauffmann**

Textilwerke A.-G.

Breslau

Tannhausen i. Schles.
 Wüstegiersdorf i. Schl.

Baumwoll-, Leinen-
 u. Wollen-Weberei,
 Färberei
 u. Appretur-Anstalt.

Heune & Co., GmbH.

Bramsche (Bez. Osnabrück)

Spezialität:

Bettbarchende und Daunenkörper
 Gerahle Flanelle und Barchenete
 Spezialność: Barchany poscielowe
 i materje do puchu
 Chropowate flanelo i barchany

**Webeschützenfabriken
Czółenek tkackich fabr.**Günter & Cle., Frankenberg i. Sa.
Webeschützenfabrik**Webutensilien-Fabriken
Tkackich przyborów fabryki**(siehe auch Webereibedarf)
Łódź 235**Wechselstub.-Wymiany kant.**in allen grösseren Städten
w jedem większem mieście**Wegebau — Dróg budowa****Baufirma Hermann Klammt**

Inh. Dipl.-Ing. H. C. Klammt

Generalunternehmung für
 Bahn-, Wege-, Tief- und
 Brücken-Bauten jeder Art

Entwurf und Ausführung
 von Beton- und Eisenbeton-
 :: Bauten ::

Büro: Königsberg i. Pr.
 Münzstr. 14 :: Tel. 6505, 6534

Gólne Przedsiębiorstwo budowy
 kolei, dróg, mostów i robót
 podziemnych wszelkiego rodzaju
 Projektowanie i wykonanie robót
 betonowych i żelazo-betonowych

Granitwerke
 von C. Kulmiz, G. m. b. H.
 Striegau i. Schles.
 S. Ins. T. V. I. S. 55 — P. ogl. ad. D. V. I. str. 55

**Weingrosshandlungen
Win hurtowe składy**

Warschau 168

Bastian & Co.

Ahrweiler, Rheinland

I. Haus
 für Weiss- und Rot-
 weine aus besten Lagen
 von Rhein- und Mosel

Pierwszorządny skład
 win białych i czerw-
 nych z najlepszych
 winnic reńskich i mo-
 zelskich

Jacob Kyritz Söhne
Weingrosshandlung
Hurtowy Handel win
Wloclawek
Zentrale: Frankfurt a. M.

**Gebr. Both, auf Weingut
Burghof**
Ahrweiler No. 63

Rhein- und Moselweine
Ahr-Rotweine
- Preislisten zu Diensten -

F. W. Borchardt
Kgl. u. Kaiserl. Hoflieferant
Berlin W

Französischestrasse 47/48
Gegr. 1853 Gegr. 1853

Bordeaux-Weine
Rhein- u. Moselweine
Ungar., Süd- und
Dessertweine
Franz. Champagner-
weine
Deutsche Schaum-
weine
Franz. und deutsche
Cognacs und Liköre

Rum : Arrak : Punsch

Wina Bordeaux
Wina reńskie i białe
Wina węgierskie,
stodkie i deserowe
Francuskie
wina szampańskie
Niemieckie wina
musujące
Francuskie i niemiec-
kie koniaki i likiery

Rumy : araki : poncze

Ital. Wein - Imp. - Ges.
Società Enologica
Italiana
RAFFO & CO.
Berlin, U. d. Linden 65
Spez. Vermouth di Torino

Grösster Weinproduzent der Oesterreich-Ungarischen Monarchie
Jahresproduktion ca. 40 000 Hektoliter auf
1 500 000 Quadratmeter eigene Weingüter
Stets grosses Lager in Commenc-Sorten- und Dessertweinen

Największy producent win w Państwie Austriacko-Węgierskiem
Produkcja roczna około 40 000 hektolitrów na
1 500 000 metrów kwadratowych własnych winnic
Stale na składzie wielki zapas win komercyjnych i deserowych

Gyöngyöser Verkehrsbank A.-G.
in Gyöngyös (Ungarn)

Gyöngyöser Verkehrsbank A.-G.
w Gyöngyös (Węgry)

CARL MEYER-Breslau 3

Import von Südweinen,
Rum, Arak, Cognac usw.
Drakhtadresse: Mirakel, Breslau.
Import win potańniowycy,
rumu, araku, koniaku itd.
Adr. telegr.: Mirakel, Breslau

R. Vogel

Hamburg 11

Deichstrasse 22

gegründet 1857

Import

von ausländischen
Weinen aller Art
Jamaica-Rum
Arrak und Cognac

Verkehr nur mit dem
Grosshandel

Zulożona ro r. 1857

Import

wszelk. zagraniczn.
win, Rumu-Jamaiki
araku i koniaku

Stosunki tylko z
firmami hurtowemi

Albert Ziemer

Fürstl. Lippischer Hofl.
Königsberg i. Pr.

Weingrosshandlung
Hurtowy skład win

Mahling & Co., Stettin i. Pom.

Gegr. 1863

Spezial-Grosshandlung von
Südweinen und Spirituosen
Transit-Verkehr

Specjalny hurtowy skład win
potańniowycy i spirytualji
Komunikacja przewozowa

J. Mentzel & Co.
Stettin i. Pom. gegr. 1864

Weingrosshandlung
Import von Rum, Arak, Cognac
Transit-Kellerer

Hurtowy skład win
Import rumu, araku, koniaku
Składy przechodowe

Weinkellerei

der von J. Reincke 1784

begründeten

Memeler

Aktien-Brauerei

Korn- und Likörfabriken

Rotweine

Bordeaux, Burgunder
Mosel- u. Saar-Ruwer-
Weine

Rheinweine

Sekte, Champagner
Ungarweine

Portwein, Sherry

Samos, Muskat

Süssweine

(s. auch unt. Likörfabriken)

Fabryki żytniówki i likierów

Wina czerwone

Bordeaux, burgundzkie
Mosel, Saar- Ruwer,

Wina reńskie

Sekt, szampan

Wina węgierskie

Portwein, Sherry

Samos, Muskat

Wina słodkie

(patrz również pod „Likierów
fabryki“)**L. Dammann & Kordes**Gegr. 1837 **Thorn, Wpr.** Gegr. 1837Verzolltes und unver-
zolltes LagerSpezialität: **Bordeauxwein****Toruń, Pr. Zach.**

Zalożona w r. 1837

Towary oclone i nie-
oclonneSpezialność: **Wina Bordeaux****Carl Ribbeck, Posen O. 1**
S. Inserat i. Ind. u. Hand.-Anz. S. 218**Weinhandlungen****Win składy**fast in jeder Stadt
prawie w każdym mieście**Weissbleche - Blachy białone**

Warschau 168

OTTO WOLFF

Eisengrosshandlung
Hurtowy skład żelaza

Cöln

Filiale: Berlin NW., Paulstr. 20f

Weiss-, Zink- u. Schwarzbleche,
Nickelbleche, verzinkte u. verblete
Bleche, lackierte Schwarzbleche.Blachy białe cynkowe i czarne,
niklowe, ocynkowane i poaluminowane
blachy, lakierowane blachy czarne
Telegramm: Blechbedarf, Berlin**Weisswaren - Płótna składy**

(siehe auch Leinenw.; Wäsche)

Bendzin 241

Warschau 168

Louis Marcus

Berlin S., Sebastianstr. 8

Confect. Weisswaren
handgeknüpfte

Taschen

W. Tichauer u. Co.

Breslau

Wellpappen - Tektura falista**Carl Lampmann Söhne**

Wellpappenfabrik - Gegründet 1830

Köln - Ehrenfeld

Otto Loechel & Co

Rawitsch i. Posen

Massenfabrikation für
Wellpapp-Kartons und
Wellpapier für Ver-
packungszwecke all. ArtFabryka hurtowa pudeł
z tektury falowanej
oraz papieru falowa-
nego do opakowań
wszelkiego rodzaju**Wellpapier - Papier falisty****Fedor Schoen**Wellpapierfabr. - Fabr. pap. falistego
Köln - NippesObergittersee bei Dresden und
Berlin - Lichtenberg
Grösste Leistungsfähigkeit
Najwyższa produktywność**Werkzeugfabr. u. - grosshdlg.****Narzędzi fabr. i składy hurt.**

Warschau 168

Adolf Richter

Warszawa, Leszno 13 15

Łódź, Przejazd 20

S. I. T. VI S. 153 - P. ogł. Dz. VI str. 15.

D. Auerbach, Berlin W. 50Nachodstr. 4. Spec.: Eisenw., Werk-
zeuge, Werkzeugmasch. - Spec.: Tor-
zelazne, narzędzia, maszyny narzędz.**G. Brucklacher, Berlin S.**

Oranienstr. 43

S. I. T. VI S. 203 - P. ogł. Dz. VI str. 20.

Penkuhn & Co.

Berlin SO 26, Behnhauenerstr. 6

Werkzeuge - Stahle aller Art
TransmissionenNarzędzia stalowe wszelkiego
rodzaju - Transmisje

Riess & Osenberg

Mausseustrasse 35
BERLIN W 62
Mausseustrasse 35Verkaufskontor der
Wesselmann-Bohrer
und sonstiger Präzisions-
Werkzeuge

Alfred H. Schütte

Berlin NW 87

Stammhaus: Köln a. Rh.

Präzisions-Werkzeuge- u. Werkzeugmaschinen- fabrik

Spezialitäten:

Revolverbänke, einfach,
halb u. ganz automatisch
Fräsmaschinen
Bohrmaschinen
Rundschleifmaschinen
Werkzeugschleif-
maschinen
Hobel- und Shaping-
maschinen
Drehbänke
Härteöfen, Gebläse
Präzisions-Werkzeuge
und Vorrichtungen

Fabryka precyzyjnych narzędzi i obrabiarek

Specjalność:

Tokarki rewolwerowe
zwyčajne, oraz nawpól
i zupełnie automatyczne
Frezownice
Świdrownice
Szlifierki koliste
Narzędzia szlifierskie
Heblarki, Strugarki,
Tokarki
Pieczę do hartowania
Miechy
Narzędzia precyzyjne i
przyrządy

Wilh. Pannkoke, Berlin S. 42
Stiftdraht, Zuschneidevorrichtung, Glas-
schneider, Diamantwerkzeuge.
Drut do sztyft., urządz. do przykrzewo.

Mayer & Vollmer

Biberach a. Riss.

Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz

Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Łodzi

Zeus-Industrie GmbH., Chemnitz
S. Ins. a. d. Illustr. v. Warschau „Dom“

Emil A. Baus

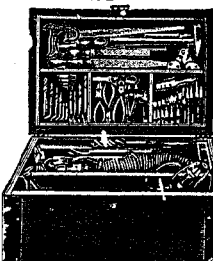
DANZIG

Grosse Gerbergasse 6/7

Fernsprecher: 105 und 3105
empfiehlt

Werkzeuge
Werkzeug - Maschinen
Spezialität: Komplette
Werkstatteinrichtungen

Carl Köppen, Köln a. Rh.

Qualitäts-Werkzeuge dt. Art
Spezialität: Werkzeugkoffer
für Elektromonteur u. d. m.

Narzędzia doborowe wszelkiego
rodzaju. - Spec. Skrzynki narzę-
dziowe dla elektrotechników itd.

Caspar Röper

Köln a. Rh.

Stahl- und Werkzeug-
Grosshandlung

Hurtowy skład narzędzi
stalowych

Hans von Stern, Leipzig IX
S. Ins. T. VI S. 255 - P. ogl. Dz. VI str. 255

Adolf Leiser & Co.

Inh. E. Hirsch

Königsberg i. Pr.

Stahle, Werkzeuge, Werk-
zeugmaschinen, Hebe-
zeuge, Drahtseile, Pum-
pen, Röhren, Baugeräte,
Transmissionsteile, Teile
zu landwirtschaftlichen
Maschinen und zum
Wagenbau, Schrauben,
Muttern, Niete

Grosser Katalog wird auf Wunsch
zugesandt

Aug. Krumm, Joh. Krumm Sohn

Remscheid

Sägen-, Maschinenmesser- u.
Werkzeugfabr. - Telegr.-Adr.:
Akrobat Remscheid, Ferrar. Nr. 128

Fabryka pil, noży maszynow.
i narzędzi - Adres dla depesz:
Akrobat Remscheid - Tel. Nr. 128

J. Lingenberg & Sohn

Remscheid u.
Berlin SW 68

Werkzeuge für
Tischler, Schlosser, Schmiede,
Installateure, Klempner usw.

Narzędzia dla
stolarzy, ślusarzy, kowali,
instalatorów, blacharzy i t. d.

Aug. Ferd. Holland-Letz & Söhne

Stahl- und Holzwarenfabrik
Steinbach-Hallenbergi. Th.

Spezialität: Schraubenzieher
Fabryka wyrobów stalowych
i drewnianych
Spezialność: Śrubniki

Werkzeugmaschinen

Obrabiarki

Adolf Richter

Warszawa, Leszno 13/15
Lodz, Przejazd 20

S. Ins. T. VI S. 158 - P. ogl. Dz. VI str. 158

Richard Bohne

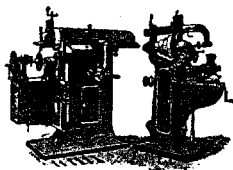
Berlin-Schöneberg

Maschinen und Werkzeuge
für die Metall- und Holz-
bearbeitung

Masszyny i narzędzia do
obróbki metali i drzewa

Roscher & Eichler

Altmittweida b. Chemnitz

Fräsmaschinen, einfache und
Universal-Shapingmaschinen,
Stossmaschinen

Nur Präzisionsarbeit

Frezownicze, Zwyczajne i uni-
wersalne strugarki poprzeczne
(szeping), strugarki pionowe

Wykonanie precyzyjne

Völker & Scheibler

Barmen (Rhd.)

Fernruf 43, Telefon 43

Werkzeugmaschinen, Werk-
zeuge, Hebezeuge, Schmiede-
Einrichtungen

Vertreter Ing. Rudolf Schneider
in Königshütte O.-S., Tempelstr. 4
Fernruf 1245

Obrabtarci, narzędzia, dzwi-
gi, urządzenia kuźni

Zastępca inż. Rudolf Schneider
w Königshütte O.-S., Tempelstr. 4
Telefon 1245

Werkzeugmaschinen, Werk-
zeuge, Stahl-, Temper-, Eisen-
und Metallguss, roh und fertig
bearbeitet, liefert

Otto Franze

Berlin - Schöneberg
Eisenacherstrasse 64

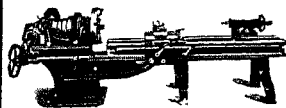
G. Kärger

Fabrikf. Werkzeugmaschinen
Akt.-Ges.

Berlin O 27, Krautstr. 52
Gegründet 1867

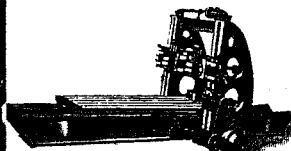
Tel.-Adr.: Kärgermaschinen
Spez.: Einf. Drehbänke, Patronen-
drehbänke, Spezial-Drehbänke,
Vorlegebänke, Schnelldrehbänke,
Schraub-, Fasson- u. Revolver-
bänke, Fräsmaschinen, Fräs-
und Bohrwerke, Bohrmaschinen,
7 sp. ntl., Kreissägemaschinen,
Shapingmaschinen, Schleif- und
Gründeschneid-Automaten, Spe-
zialmaschinen, Spannfutter und
Apparate, Transmissionen

Sächsische Werkzeugmaschinenfabrik Bernhard Escher Akt.-Ges. Chemnitz i. Sa.

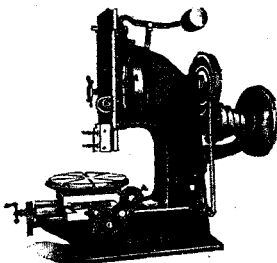

Spezialitäten:

Drehbänke aller Art, deut-
scher und amerikanischer
Konstruktion, Planbänke,
Bohrbänke

Hobelmaschinen

Bohrmaschinen

Drehbolzenpressen
Stahlhalter „Praktikus“

Spezialmaschinen nach
gegebenen Unterlagen.
Neuzeitliche Konstruk-
tion in sauberster Aus-
führung — Export

Specjalność:

Tokarki wszelkiego ro-
dzaju, niemieckiej i amery-
kańskiej konstrukcji, To-
karki krążkowe, Tarczow-
nice, Strugarki, Świdrownice,
Trzymaki stali, „Prak-
tikus“. Specjalne maszyny
podług wskazówek.
Nowoczesna konstrukcja
i najlepsze wykonanie
Eksport

Werkzeugmaschinen - Fabrik Hermann und Alfred Escher Aktiengesellschaft, Chemnitz

Aktienkapital: 2 000 000 M.

Telegrammadresse:

Escherdrehbank

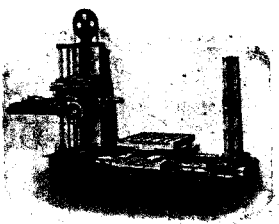
Telefon: Nr. 6720-6723

Haupterzeugnisse.

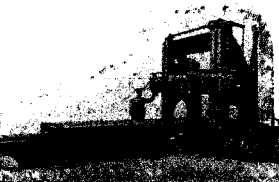
Präzisions-
Schnell-Drehbänke
mit Stufenscheiben- und
Einscheibenantrieb

Präzisions-
Wagrecht-Bohr- und
Fräsmaschinen

Präzisions-
Hobel-Maschinen

Kapital Akcyjny: mk. 2 000 000

Adres dla depesz:

Escherdrehbank

Telefonów Nr. 6720-6723

Wyroby główne:

Precyzyjne

Tokarki pospieszne

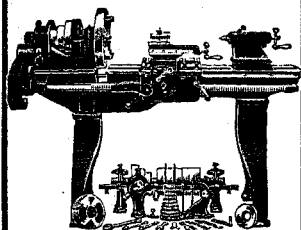
z napędem świdrowo-kolowym i
jednokolowym

Precyzyjne

Świdrownice i Frezownice
poziome

Precyzyjne Heblarki

Maschinen- Handelsgesell- schaft m. b. H. Chemnitz 22

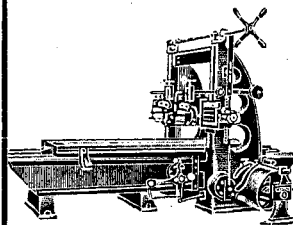

**Grosses Lager
neuer und ge-
brauchter
Werkzeug-
maschinen
aller Gattungen**

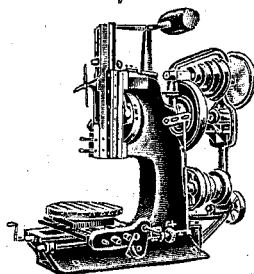
**Wielki składowy
nowych i uży-
wanych obra-
biarek wszel-
kiego gatunku**

Herrmann Ulbricht CHEMNITZ

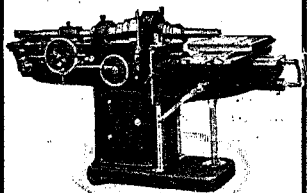
**Drehbänke, Shaping-
Hobel-, Bohr-, Fräs-
und Stoss-Maschinen**

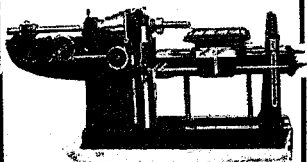
**Tokarki,
Strugarki poprzeczne
(szeping), Heblarki,
Świdrownice, Frezow-
nice i Strugarki
pionowe**

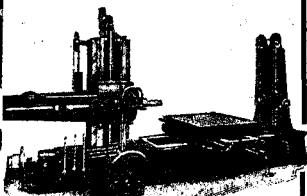
UNION- Bohrwerke

*Serien-Anfertigung
Stets 200 Maschinen im Bau
Wyrób całych serji
Stale 200 maszyn w robocie*

*Von 60-150 mm Bohrspindel-
Durchmesser
Od 60-150 mm średnicy
wrtceńca swidra*

**Werkzeugmaschinenfabrik
„UNION“ - Chemnitz 10
Fabryka obrabiarek „Union“**

**Grösste Spezialfabrik für
Horizontal-Bohrwerke
Największa specjalna
fabryka poziomych
urządzeń wiertniczych**

Mayer & Vollmer Biberach a. Riss.

*Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Loz*
*Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Loz*

Emil A. Baus DANZIG

Grosse Gerbergasse 67
Fernsprecher: 105 und 3105
empfiehlt

Werkzeuge
Werkzeug - Maschinen
Spezialität: Komplette
Werkstatteinrichtungen

Friedrichrodaer Maschinenfabrik Schönau & Bremer G. m. b. H. Friedrichroda i. Thür.

Spezialität:
*Ein- und mehrspindelige
Schnellbohrmaschinen für
Hochleistung, Drehbänke,
Baumhantmaschinen, Tafel-
scheren, Rundmaschinen,
Sichemmaschinen, Börtel-
maschinen, Kreisscheren,
Zirkularscleren, Streifen-
scheren, Kurbelscheren, Kom-
binierte Kundendienstmaschi-
nen System „Bremer“
Spindelpressen*

Spezialność:
*Jedno- i wielowrzecionowe
świdrownice szybkoobrotowe o
wielkiej wydajności, tokarki,
krawędziarki budowlane, no-
życe drążkowe, zawijarki,
wyginarki, zaginarki, no-
życe krążkowe, okrągłarne i
paskowe, nożyce korbowe,
komb. zaokrąglarki systemu
„Bremer“, prasy śrubowe*

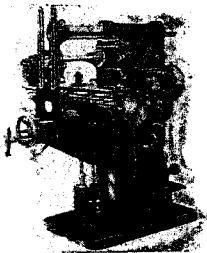
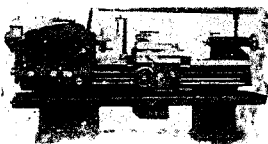
Zimmermann- Werke A.G. Chemnitz

Sa.
bauen ausschliesslich
**Hochleistungs-
Werkzeugmaschinen**
seit nahezu
**75
Jahren.**

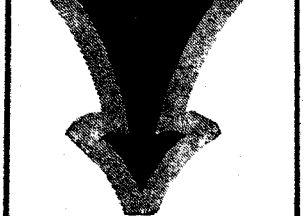
- Drehbänke
- Fräsmaschinen
- Hobelmaschinen
- Bohrmaschinen
- Räderbearbeitungs-
Maschinen
- Spezialmaschinen für
Geschützbau
- Gewehrfabrikation**
- Munitionsherstellung**

Spezialmaschinen
für Eisenbahn - Werkstätten
und Lokomotiv - Fabriken usw.

Zimmermann- Werke A.G. Chemnitz

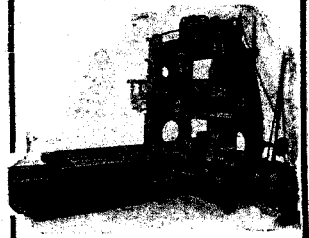
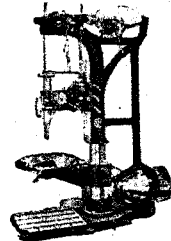
Sa.
budują wyłącznie
maszyny narzędziowe
o wielkiej wydajności
prawie od
**75
lat.**

- Tokarnie — Frezarki
- Heblarki — Wiertarki
- Maszyny do obróbki kół**

Maszyny specjalne do
Budowy dźwiąg
Fabrykacji broni palnej
Wyrobu amunicji

Specjalne maszyny
dla warsztatów kolejowych
fabryk lokomotyw i t. d.

L. SCHULER

Göppingen
(Württemberg)

Werkzeugmaschinenfabrik
und
Eisengiessereien.

Geegründet 1839

Personal ca. 1000

Telegramm-Adresse:
SCHULERWERKE

A. B. C. Code
5th Edition
Carlowitz Code.

Abteilung I:

Sämtliche Spezial-Maschinen, Pressen, Scheeren, Schmitt-, Stanz- und Ziehwerkzeuge in modernster Konstruktion, für die gesamte Blech- und Metall-Bearbeitung. Komplette Einrichtungen für Stanz-, Press- und Ziehwerke, Münz-, Präge- und Perforier-Anstalten, Eisenkonstruktions-Werkstätten, Apparate-Bauanstalten, Schiffswerften, Hüttenwerke, Geseuk- u. Kesselschmieden, elektrotechnische Fabriken, kunstgewerbliche Anstalten, Uhren-, Silberwaren-, Besteck-, Bijouteriewaren-, Edelmetall- und Ketten-Fabriken, Munitionsfabriken, überhaupt für alle in Betracht kommenden Metall- und Blechartikel. Maschinen für Blechbalagen- und Konservendosenfabriken, Maschinen für Klemmper, Fluschnier, Spengler, Ornamentfabriken und Betriebe verwandter Gewerbe.

Abteilung II:

Genauigkeits - Schnell - Drehbänke mit Stufen- u. Einrentenscheiben - Antrieb, Spezial - Schnell - Drehbänke (Bolzenbänke), Geschoss- u. Geschosshülsen-Drehbänke, Spezial-Revolverbänke für die Geschossbearbeitung, Riemenricker Fix und Paralello.

Händel & Schabon

Kattowitz O.-S.
via Sosnowice

Werkzeug-Maschinen

Bohrmaschinen, Drehbänke, Gewindeschneid-Maschinen, Hobelmaschinen, Kreissägen, Schmirgelschleif-Maschinen, Stanzen und Scheren. Alle Maschinen für Metallbearbeitung. Vollständige Einrichtung von Schlosser-, Schmiede- und Tischlerwerkstätten. - Holzbearbeitungsmaschinen

Ständiges Lager

Obriabarki

wiertarki, tokarki, gwincarki, heblarki, pity tarczowe, szlifierki szmerglowe, wygniatarki i precymarki. Wszelkie maszyny do obróbki metali. Calkowite urządzenie warsztatów ślusarskich, kowalskich i stolarskich

Obriabarki drzewa
Stały skład

Werkzeug - Maschinenfabrik „Brune G. m. b. H.“

Cöln-Ehrenfeld

Spezialfabrik erstkl. Hobelmaschinen, 1-6 Schmittgeschwindigkeiten, konstanter Rücklauf

Hobelfräsmaschinen

Fabryka obrabiarek „Brune G. m. b. H.“

Cöln-Ehrenfeld

Fabryka specjalna pierwszorzednych heblarek 1-6 predkosci strugania, stały bieg wsteczny i rezarki heblowe

Werkzeugmaschinen- gesellschaft m. b. H.

München

Kanalstrasse 31

liefert

in erstklassiger Ausführung

Werkzeugmaschinen

wie

Drehbänke, Bohrmaschinen
usw. sofort und preiswert

Offerten gerne zu Diensten

D. Auerbach, Berlin W 50

Nachodstr. 4

Spez.: Eisenw., Werkzeuge, Werkzeugmasch. - Narzędzia, masz. narzędz.

Zeus-Industrie, G. m. b. H., Chemnitz
S. Ins a. d. Illustr. v. Warschau, „Dom“

FRANZ BRAUN

Werkzeugmaschinen - Fabrik
Zerbst i. Anhalt
Näheres siehe Fortzugsseite
vor dem Volkswirtschaftl. Teil

Fabryka obrabiarek
Bląskie saczejdy na stronicy
wyjątkowej przed działem
ekon. polil.

Werkzeuqtische
Stoty narzedziowe

Robert Wagner,
Chemnitz - P.

Spez. Werkzeugtische von Eisen.
Spec. Stoty zelazne do narzedzi.

Unionwerk Mea G. m. b. H.
Feuerbach-Stuttgart

Eis. Kleiderschränke für Arbeiter
u. Beamte. Kontor-Regale, Werk-
zeuqtische und Schemel aus Eisen
Zelazne szafy do ubrań dla ro-
botników i urzędników. Półki bu-
rowe, warszaty i stolecki zelazne

Wertpapierdruckereien
Drukarnie papierów wartosc.

Dr. Wild'sche Buchdruckerei

Gebr. Farcus
München

Spezialität: Wertpapiere, Lose,
Billette, tabellarische Werke,
Massen - Auflagen

Spezialność: Papiery wartos-
ciowe, losy, bilety, działa
tabelowe, naklady masowe

Wetzsteine - Osefki

Wilhelm Krumeich Ransbach 5 (Westerwald)

Deutschland

Künstliche Wetzsteine

für Sensen, Messer etc.
aus Quarz, Schmirgel
u. anderen Schleif-
materialien

Spezialmarken:
„Naxolith“ - „Wekalith“

Wild und Geflügel

Zwierzyna i drób
in allen grösseren Städten
w każdym większym mieście

Wirkwarenfabriken

Dzianych wyrobów fabryki
Warschau 168

Wissenschaftl. Instrumente
Instrumenty naukowe

Dr. Hodes & Göbel
Ilmenau

Fabrik von
Glasinstru-
menten, Thermo-
meter u. Labora-
tortumartikel

Witherit (kohlen-saur. Baryt)

Witherit (weglan barytu)

Wilhelm Minner, Arnstadt i. Th.
Thür. Braunsteinwerke, Arnstadt

Wohnungseinrichtungen
Mieszkań urzędzenia

Möbeltischlerei
Herm. Bachernick

Berlin N, Usedomstr. 21

Tel.: Norden 1995 und 3771

350 sofort lieferbare
Schlafzimmer, Speise-
zimmer, Herrenzimmer
usw. am Lager

Anfertigung nach Zeichnung
wird prompt ausgeführt

**Eigenes Dekorations-
atelier**

Einrichtungen für

Dielen, Hotels, Pensionen

350 gotowych do do-
stawy sypialni, jadalni,
gabinetów dla panów
itd. na składzie

Punktualne wykonanie
podług rysunku

**Własne atelier
dekoracyjne**

Urządzenia

**przedsiębiorstw, hoteli,
pensjonatów**

Wollwäusche - Wełny pralnie

Stryków 255
Zgierz 435

**Ostpreussische
Dampf-
Wollwäscherei**
Aktien-Gesellschaft
Königsberg i. Pr.

Telegramm-Adresse:
Ostwolle Königsbergpreussen
Fernsprecher 671

kauft bei wieder
freiem Markte
ungewaschene
Wollen jeder Art,
sowie Rücken-
wäschen zu
den höchsten
Tagespreisen

kupuje po znie-
sieniu zakazu
sprzed. wełnę
niemytą wszel-
kiego rodzaju,
oraz mytą po
najdogodniej-
szych cenach

Wollabfälle**Opadki wełniane**

(siehe auch Baumwollabfälle)

Czenstochau	256
Lodz	296
Ozorków	333
Warschau	168

Karl Abel & Schmidt, Lodz
S. Ins. unter Chemikaliengrosshdlg.

Wolle - Wełna

L. Zadecklipe Nacht.

Inh. Max Lipmann

Braunschweig

Wolle

Wollwarenfabr. und Handlg.
Wełnianych wyrobów fabryki
i składy hurtowe

(siehe auch Webereien)

Międzyrzec	353
Lodz	296
Lowicz	350
Ozorków	333
Pabianice	331
Petrikau	532
Pińczów	538
Plonsk	376
Skrzypiówka	374
Sulejów	521
Warschau	168
Zduńska Wola	404
Zgierz	345
Zduńska-Wola	404
Złotoryja	356

Wurstmacher - Wędliniarze

in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Wurstfabriken u. Handlungen
Wędlin fabryki i składy

Blonie	252
Czarna	471
Garwolin	298
Góra Kalwarja	301
Konstantynów	340
Lipno	336
Lodz	237
Lomza	348
Lowicz	350
Miłosna	425
Mława	357
Nowy-Dwór	426
Nowo-Minsk	365
Otwock	426 427
Parysów	297
Pomiechówek	428
Przedborz	478

Pultusk	381
Rawa	385
Ryki	298
Sosnowiec	247
Szydłowice	481
Warschau	168
Włocławek	446
Zduńska-Wola	405
Zuromin	409

Wurstspeile - Kofeczki**A. Jaerschke**

Reichenstein i. Schl.
Holzwarenfabrik

La handgestossene
Wurstspeile
Paketknebel, Pakethalter

Xylographen - Drzeworytn.

(siehe auch Klischees)

Warschau 169

Zählapparate und -Werke
*Liczące apar. i mechanizmy***Karl Hardtmann**

Berlin NO 18

Gr. Frankfurter Strasse 44

Zählapparate
für alle Zwecke

Läden in do każdego użytku

Zahnärzte - Dentyści

In vielen Orten - W wielu miejsc.

Wacława Krzywicka

Lekarz - Dentysta

Warszawa, Żórawia 16, m. 4

Dorota Gerszensohn

Warschau, Chmielna 26 K 255-59

Lekarz-Dentysta - Zahnärztin

Zahnärztliche Apparate, In-
strumente und Bedarfs-Art.
Dentystyczne masz., apar.,
instrumenty i przybory

Lodz 257

Warschau 169

J. Beutelrock & Sohn

MÜNCHEN

Schillerstrasse 28

Fabrikation eigener Erfün-

dungen erstklassiger zahn-

ärztlicher Instrumente

Sämtliche Instrumente tragen den

gesetzlich geschützten Stempel:

„BEUTELROCK“

Emil Deuber-Roessler

Karlsruhe, Baden

Zahnärztliche Bedarfsartikel

Engros - Export

Przybory dentystyczne

Sprzedaż hurtowa - Eksport

Zahnbürstenfabriken

Szczoteczek do zębów fabr.

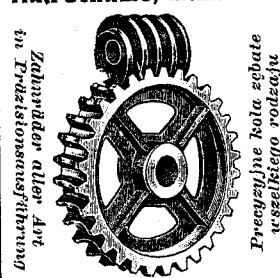
Warschau 169

Zahnradfabriken

Kół zębatych, fabryki

Sächsische Zahnradfabrik

Max Schütze, Chemnitz NO.

Heidenreich & Harbeck
Hamburg. Siehe ins. Teil VI S. 167.

Zangenfabriken

Obcęgi fabryki

Mayer & Vollmer
Biberach a. Riss.

Siehe Inserat auf der Rückseite
des Stadtplans von Lodz
Patrz ogłoszenie na odwrotnej
stronie planu miasta Łodzi

Zeichenmaterialien
Rysunkowe przybory

Warschau 169

W. Skiba & A. Wyporek

Warschau, Marszałkowska 71

Handel mit Zeichenpapieren

u. d. Zeichenmaterialien

Zeichenpapier
Papier rysunkowy

Hans von Stern, Leipzig IX

Siehe Inserat Teil VI Seite 255

Patrz ogłoszenie dział VI strona 255

Zeichentische - Stoły rysunk.

Hans von Stern, Leipzig IX

Siehe Inserat Teil VI. Seite 255

Patrz ogłoszenie dział VI. strona 255

Zeitschriften - Czasopismain den grösseren Städten
w większych miastach**Giesserei-**
ZeitungZeitschrift für das ge-
samte GiessereiwesenOffizielles Organ des Vereins
Deutscher Giessereifachleute

Verlag

der Giesserei-Zeitung

Rudolf Mosse

Berlin SW. 19

Berliner Finanz-
und HandelsblattBerlin-Wilmersdorf
Prinzregentenstrasse 2

Organ für Kapitalanlagen
und Kapitalbeschaffung.
Ausgezeichnete Berichte
aus der Rheinisch-West-
fälischen Industrie. An-
zeigenblatt der Berliner
Bank- und Finanzwelt.
Literatur, Theater, Musik

Organ dla lokaty i po-
szukiwania kapitałów.
Doskonałe informacje o
przemysle okręgu nad-
reńsko - westfalskiego —
Organ ogłoszeniowy ber-
lińskich sfer bankowych
i finansowych. Literatura,
teatr, muzyka

Centralzeitung für Optik u.
Mechanik, Berlin W 57

FR1 rendes Blatt d. Branche, 98. Jahrg.

Deutsche Volkswirtschaftliche Correspondenz

12. Jahrgang

Berlin-Wilmersdorf
Prinzregentenstrasse 2

Ursprünglich nur als Quelle volkswirtschaftlichen Artikelmaterials für Tagespresse und Wochenschriften bestimmt, hat sich das Blatt seit einundzwanzigjährigem Bestehen dahin entwickelt, dass es für jeden grösseren Bankier, jeden Industriellen und Grosskaufmann eine geschäftlich ausserordentlich vorteilhafte Lektüre bilden kann. Es ist eine unserer einflussreichsten volkswirtschaftlichen Halbwochenschriften geworden. Ganz besondere Aufmerksamkeit widmet das Blatt rheinisch-westfälischen Industrieverhältnissen. Wenn daran liegt, die Artikel, Nachrichten und Informationen der Deutschen Volkswirtschaftlichen Correspondenz kennen zu lernen, bevor sie in die Tagespresse übergehen und Gemeingut werden, wird gern auf das Blatt abonnieren. Weil der Inseratenteil des Raumes wegen ein beschränkter ist, vorzugsweise Bilanzen und Prospektinhalte enthält, sind die Inserate eines grossen und aufmerksamen Leserkreises sicher

12-gi rok istnienia

Z początku przeznaczono tylko jako źródło materiału do artykułów dla prasy codziennej i tygodnikowej, rozwinęło się to czasopismo w ciągu czterdziestoletniego istnienia do tego stopnia, że może służyć każdemu większemu bankierowi, każdemu przemysłowcowi i każdemu kupcowi jako niezwyklej użyteczna lektura dla interesu. Jest ono obecnie jednym z naszych najwplywowszych czasopism ekonomicznych, wychodzących dwa razy na tydzień. Szczególnie baczna uwaga poświęca pismo nadreńsko-westfalskim stosunkom przemysłowym. Kto pragnie poznać artykuły, wiadomości i informacje czasopisma „Deutsche Volkswirtschaftliche Correspondenz”, zanim przejdą do prasy codziennej i zostaną dobytektem publicznym, chętnie zaprenumeruje to czasopismo. Ponieważ dział ogłoszeń ze względu na miejsce jest stosunkowo mały i zawiera prozonty tylko bilanse i prospekty, przeto ogłoszenia znajdujący liczących i uważnych przedsiębiorców

Zeitungen - Gazety
in den grösseren Städten
w większych miastach

Die gelesenste grosse
polnische Zeitung
:: Deutschlands ::

Berliner Tageblatt
und
Handels-Zeitung

Gratis - Beigaben:

Jeden Sonntag:
Der Weltspiegel

Jeden Montag:
Der Zeitgeist

Jeden Mittwoch:
Techn. Rundschau

Jeden Donnerstag:
Der Weltspiegel

Jeden Freitag:
ULK, III. Witzblatt

Jeden Sonnabend:
Haus Hof Garten

2 M. 40 Pf. monatlich
bei allen deutschen Postanstalten

245 000 Abonnenten
INSERTIONS - ORGAN
allerersten Ranges

Berliner Volks-Zeitung

mit dem weltbekanntesten illustrierten Witzblatt „Ulke“, der illustrierten Familien-Zeitung, der illustrierten Moden-Zeitung, der illustrierten Kinder-Zeitung u. dem täglichen Unterhaltungs-Blatt

erscheint

täglich zweimal

90 Pfennig monatlich
bei allen deutschen Postanstalten

Ueber

1/4 Million Abonnenten

Allgemeine Zeitung
des Judentums

Ein unpar. eitsch. Organ f. all. jüd. Interesse

80. Jahrg. Begr. v. Rabbiner
Dr. Ludwig Philippson.

Unter Leitung des Geh. Reg.-Rates
Prof. Dr. Ludwig Geiger. Viertel-
jähr. 3 M., monatl. 1 M. Wöchentl.
eine Nummer. Probenummern, kostenfrei v. d. Verlag Rudolf Mosse,
Berlin SW. 19

In Polen u. Litauen kann die
Zeitung bei allen deutschen Post-
anst. zu obig. Preise (Zustellungs-
gebühr extra) bestellt werden.
Berugustelle f. Warschau auch:
Rudolf Mosse, Marszałkowska 124

Breslauer General- Anzeiger

Grösste deutsche
Provinzzeitung

Weit über
160000
Abonnenten

in Russisch-Polen
in Tausenden von
Exemplaren ver-
breitet

Vertreter für
Russisch-Polen:
Sch. Reinermann
Warschau

Chmielnastrasse 43

Alle Anfragen wegen Bezugs des Breslauer General-Anzeigers in Russisch-Polen beliebe man an die Firma Reinermann zu richten

Allgemeine Zeitung Chemnitz

Organ
der Handels- u.
Industrie-Welt

Zeilenpreis . . . 35 Pf.
Reklamezeile . 120 Pf.

Bezugspreis einschl.
Wochenbeilagen
Mk. 1,30 monatlich,
ohne Wochen-
beilagen Mk. 1,—
monatlich

Probenummern und
Kostenberechnungen
gern zu Diensten

Verbreitung in den kauf-
kräftigen Kreisen von
Chemnitz und dem Erz-
gebirge

Gazeta Grudziądzka Grudziądz Graudenz Wpr.

Wielkie korzyści

dają ogłoszenia
w Gazecie Gru-
dziądzkiej. Gazeta
Grudziądzka jest
bowiem najpoczy-
tniejszym pis-
mem polskiem
na całym obszarze
ziem polskich. We-
dle urzędowego
poświadczenia no-
tarjalnego z dnia
6 marca 1914 wy-
nosiła liczba jej
abonentów 128 258
(pocztow. 123813)

Gazeta Grudziądzka
rozchodzi się także w Kró-
lestwie Polskiem

Gazetę Grudziądzka

zaleca się też obywa-
telem ziemskim, gospo-
darzom i bankom jako
znakomity organ do
ogłoszeń, gdy chodzi o
uzyskanie wszelkiego
rodzaju sił robotni-
czych, oficjalistów, dalej
gdzie chodzi o sprzedaż
zboż do siewu, bydła
rozplodowego, o par-
celację, kupno i sprze-
daz majątków, uzyska-
nie pożyczek, loko-
wanie pieniędzy itd. itd.

Rezultat pewny
Prosimy się przekonać

Für Auslands-Deutsche
empfiehlt sich die illustrierte

Wochen-Ausgabe des Berliner Tageblattes für Ausland und Ueetsee

zur ständigen Lektüre
Man abonniert bei den Postan-
stalten der Länder mit Postdebit
zum Preis v. 4,5 M. vierteljährl.
exkl. Postzuschlag; in allen übr-
igen Staaten direkt beim Verlag
von Rudolf Mosse, Berlin SW. 19,
unter Kreuzband für 2 M. monat.

„Gazeta Gdańska“
pismo poświęcone sprawom
Pomorza Kaszubskiego
istnieje
już przeszło 25 lat w Gdańsku
Adres:
„Gazeta Gdańska“ — Danzig,
Vorstädtischer Graben 49

Münchner Neueste Nachrichten

Grösstes und weitest-
verbreitetes Blatt
Süddeutschlands

Täglich zweimal

Auflage 165,000

Quartalspreis
nur Mark 4.50

Hervorragendstes
Insertions-Organ

Zeilenpreis
45 Pfennige

Zeitungsausschnittbüros
Dzienników biura

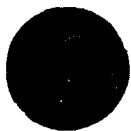
Warschau 189

Zellon — Colon
RICHARD BROSE
Berlin, Adalbertstr. 65p
Fabrik für Zellonwaren
Fabryka wyrobów celonowych

Zelluloid - Celuloid

RICHARD BROSE

Berlin, Adalbertstr. 65 p

Zelluloidabfälle
Celuloidowe odpadki

Celluloid- Abfälle

kauft und verkauft

Celuloidowe odpadki

kupuje i sprzedaje

Siegbert Schwarz

Berlin N.R. 18

Landsberger Allee 125

Telephon: Amt Königsstadt 3814

Heinrich Cordes

Gegr. 1902

DRESDEN

Spezialhaus für Celluloidabfälle
Dom specjalny handlu odpadkami celuloiowymi.

Zelluloid- Abfälle

kaufen

G. G. Wagner G. m. b. H.

Leipzig-Taucha

kupuje

Opadki celuloidowe

Zelluloidwaren

Celuloidowe wyroby

Czenstochau.....	293
Henryków.....	428
Poraj.....	242
Warschau.....	169

Richard Brose, Berlin

Adalbertstrasse 65 p.

Bedruckte, gestanzte, gedrehte und gedrückte Massenartikel, Schilder, Skalen, Zeichengeräte, Türschoner, Dosen, Messapparate, Sprechtrichter etc. Lager von brennbarem und unbrennbarem Zelluloid.

Zadrukowane, wytłaczane, toczone i wyciskane artykuły masowe, szyldy, skale, przybory do rysowania, korinki do drzwi, puski, aparaty miernicze, lejki do tel-fo-ow i t. d. Skład polnego i niepalnego celuloиду.

Zellulosefabriken

Celulozy fabryki

Wloclawek.....	444
----------------	-----

Zelte u. wasserd. Stoffe

Namioty i tkaniny nieprzem.

Baumann & Lederer

KASSEL

Fil.: Wildenfels i. Sa.

Zementfabr. u. -Grosshdg. Cementownie

Bolesławów.....	513	518
Ciechanow.....	261	
Chruslin.....	350	
Czenstochau.....	293	
Gostynin.....	300	
Grodziec.....	241	
Kazimierza Wielka.....	337	
Kościełska.....	475	
Lodz.....	237	
Ogrodzieniec.....	571	
Ostrow.....	368	
Pińczów.....	538	
Podklasztorze.....	462	
Pulawy.....	541	
Rypin.....	389	
Rudniki.....	515	
Warschau.....	169	
Warta.....	404	
Wloclawek.....	446	
Wośniki.....	547	
Wrzosa.....	295	

Göttner & Prestien

Kommanditgesellschaft

vorm. August Schiefferdecker

Königsberg in Preussen

Viehmarkt 24/25

Fernsprecher: 6910-6913

Fabrikzeichen

Portland- Cement-Fabrik Rüdersdorf

R. Guthmann & Jeserich

Berlin-Wilmersdorf

Nikolsburger Platz 6/7

Gegründet 1883

Jährliche Produktions- fähigkeit 2.000.000 Fass Portland-Cement

Fabrikat ersten Ranges

Zalożone w roku 1883

Produkcja roczna 2 000 000 beczek portland-cementu

Pierwszorządny wyrób

Zementwarenfabriken Cement. wyrobów fabryki

Bachorra	360
Bendzin	241
Deblin-Iwangrod	559
Dembsko	304
Katy	301
Lodz	237
Lubartów	495
Nowo-Radomsk	515
Plock	374
Polesie	532
Braschnitz	379
Radom	547
Rożan	355
Siedle	401
Sieradz	403
Sosnowice	247
Warschau	170
Wola-Grzybowska	432
Zelechów	299

Leo von Przyłubski, Gut Konty,
Gem. Milkstal, Post u. Kreis Kutno

Dyckerhoff & Widmann, A.-G.,
Warschau. Näh. s. Ins. Teil VI S. 265.

Reich & Lesiński, Wloclawek,
siehe Ins. u. Asph. u. Dachpappenfabr.
Patrz ogl. p. Fabr. asf. i tektury smol.

Zentralheizungen Ogrzewanie centralne

Czestochau	293
Lodz	237 - Warschau .. 170

A. Wettler sr. Warschau - Warszawa Hoza 48

Lodz - Łódź
Benedykt 3

Existiert seit dem Jahre 1888
Zaloż. w roku 1888

Brausebäder, Dampf- und
Heissluftbäder, Medizinische
Bäder, Hydroth. Anlagen
Prima Referenzen zur Verfügung

Kapiele natryskowe, parowe,
rzymskie i medyczne. Urza-
dzenia hydropatji
Na żąd. pierwszorzędne referencje

Central-Werkstatt DESSAU 1b

Gasheizkessel f. Warmwasser
und Niederdruckdampf-Zen-
tralheizungen. Askania-Warm-
wasser-Heizkessel mit kombi-
nierter Gas- und Koksfeuerung
Sieh. Ins. Rücks. d. Branchenverz.

J.A. John, Akt.-Ges. Erfurt 6

Grösste Fabrik der Branche

Zentralheizungen

:: für Dampf ::
und Warmwasser

Dieselmotoren Kleinmotoren

für Landwirtschaft
:: Ziegeleien usw. ::

Gasmotoren u. Sauggasanlagen Pumpen aller Art

Strahlgebläse

aller Art f. Dampfbe-
triebe, Spinnereien,
Webereien, Klein-
bahnen, Brenne-
reien, Spritfabriken,
Brauereien Zucker-
fabriken, Ziegeleien,
Landwirtschaft usw.

Verwaltungen
werden in jeder Weise durch
Ingenieurarbeiten unterstützt.
Deutsche u. polnische Referenzen.

Gebr. Körting Akt.-Ges.

HannoverLinden

Filialen: Danzig, Breslau,
Berlin, Leipzig, Hamburg,
Düsseldorf usw.

Ingenieurbüros: Posen,
Königsberg, Gleiwitz usw.

Ogrzewania centralne parą i ciepłą wodą

Silniki Diesela Silniki drobne dla rolnictwa, cegielni i t. d.

Silniki gazowe

:: i wodnoczadowe ::
Pompy wszelkiego rodzaju

:: Dyszaki ::

każdego rodzaju dla
zakładów parowych,
przedział, tkaln., gorzeln.,
browarów, cukrowni,
cegielni, rolnictwa i t. d.

Zurządy otrzymują wszelką
pomoc inżynierską
Niemieckie i polskie referencje

Jeglinsky & Tichelmann
Dresden, Dornblüthstr. 28.

Zentralheizungsbestandteile Ogrzew. central. części skł.

Warns-Gaye & Block, Ham-
burg 6. Siehe Ins. Teil VI S. 36 -
Patrz ogłoszenie dnia VI str. 36.

Zentralheizungskesselfbr. Kotły do ogrzew. central.

Warns-Gaye & Block, Ham-
burg 6. Siehe Ins. Teil VI S. 36 -
Patrz ogłoszenie w dziale VI str. 36.

Zerkleinerungsanl. u. Masch. Rozdrabniarnie i rozdrab- niarki

C. Mehler G. m. b. H., Aachen
Naheres siehe unter Maschinenfabr.
u. Bauanstalten

Augusta-Werk, Augsburg 11
Siehe Inserat unter Mühlenbau
Patrz ogłoszenie pod Budowa młynów

Zichorienfabriken u. -darren Cykorji fabryki i suszarnie

Biala	368
Brześć-Kujawki	440
Chalin	335
Dobrzyń	387
Dublin	335
Dzialyn	335
Izbica	316
Kijaszkowo	336
Kikof	336
Klommice	514
Koziorog-Rzeczny	336
Łabędź	537
Łublin	507
Mazosowze	336
Mohówek	319
Pińczów	538
Pustki-Chocońskie	441
Steklin	337
Szpetal-Dolny	337
Warschau	170
Wielgie-Miodusy	337
Wloclawek	446
Zawieprzycze	498
Zlotopole	337

Zichorien-Fabrik Fabryka cykorji

„STELLA“

J. Grundland
Wloclawek

Włocławska Fabryka
Cykorji
R. Bohne & Co.
Włocławek.

Wyrablamy
uznaną dobroć w
różnych gatunkach

Prima Cykorję
w okrągłych, złotych,
niebieskich i czerwonych
oraz czworobocznych
paczkach.

Nasze specjalności
są również:

Kawa Ekonomiczna,
najlepiej zastępująca kawę,

Kawa Słodowa,

Kawa Figowa,

**Karlsbadzka
Domieszka do Kawy.**

Włocławek Cichorien-
Fabrik

R. Bohne & Co.
Włocławek.

Wir fabrizieren
in anerkannt guten,
zuverlässigen Qualitäten:

Prima Cichorien

in runden gelben, blauen
und roten Stangen, sowie
Vierkant-Paketen.

Ferner
unsere Spezialitäten:

Haushalt-Kaffee,
bester Kaffee-Ersatz,

Malz-Kaffee,

Felgen-Kaffee,

**Karlsbader
Kaffee-Zusatz.**

Ferd. Bohm & Co.
Włocławek

Zichorienfabrik
Parowa fabryka
cykorji

Gegr. im Jahre 1816
Założona w roku 1816

.....

Zentral-Verkaufsbüro:
Centrale biuro sprzedaży:

Warschau-Warszawa
Hortensja Nr. 3

Ziegeleien - Cegielnie
in vielen Orten
w wielu miejscowościach

Posener Tonwerke G. m. b. H.
Posen O. J., Victoriastr. 12.
Siehe Inserat Teil VI Seite 33.

Ziegelei-Einrichtungen und
-Maschinen
Cegielni urząd. i maszyny

Baugesellschaft für künst-
liche Trocknerien m. b. H.
Duderstadt

Trockenanlagen für die Ziegel-
industrie. Projektierung moderner
Ziegeleianlagen
Suszarnie dla przemysłu cegla-
nego. Projektowanie nowoczes-
nych cegielni

Friedrich Illgen
früher E. Leinhaas A.-G.
Freiberg i. Sachs.

Spezialwerk
moderner Ziegeleimaschinen
Specjalna fabryka nowoczes-
nych maszyn do wyrobu cegieł

C. Keller & Co.
G. m. b. H.
Laggenbeck, Westfalen

Trockenanlagen und auto-
matische Transport- und
Abschneideapparate für die
Ziegelindustrie

Entwurf ganzer Werke

Suszarnie, automatische
i aparaty do transportowania
dla przemysłu ceglano-
Projektaty całkowitych
zakładów

Zieheisenfabriken

Przewlekadęł fabryki

Gebr. Geck, Altena i. W.

Gegründet 1791.

Rahmeder Stahlwerke Albert Alt-
rogge, Altroggen-Rahmede i. Wf.

Zigarettenfabriken

Papierosów fabryki

Warschau 170

Zigarettenfabrik „Patria“
Ganowicz & Wleklński, A.-G.
Posen - gegr. 1886

Fabryka papierosów „Patria“
Ganowicz & Wleklński, A.-G.
Tow. Akc. w Poznaniu, zał. 1886 r.

Zigarettenmaschinen

Maszyny do papierosów

**The United Cigarette
Machine Comp. Ltd.**
Fil. Dresden-A. 21

Zigarettenmaschinen
von grösster Leistungsfähigkeit.
Zigarettenproduktion:
bis 300 000 Stück pro Tag.
Über 1800 Maschinen auf dem
Weltmarkt.

Maszyny do wyrobu pa-
pierośw o bardzo wysokiej
wydajności

Produkcja dzienna:
do 300 000 sztuk.
Przeszło 1800 maszyn w ruchu

Zigarettenhülsenfabriken
Gilz do papierosów fabryki

Bendzin	241
Biala	251
Czenstochau	293
Czmielnik	449
Jędrzejów	482
Kańsk	382
Kielce	466
Lenczyca	332
Lomza	348
Lublin	507
Międzyrzec	383
Nowo-Radomsk	515
Nowy-Dwór	426
Ostrow	398
Parczew	447

Petrikau	592
Plock	374
Radom	547
Stedlee	401
Sokolow	416
Stopnica	451
Szczepieszyn	581
Warschau	170
Warta	404
Wloclawek	446
Wolbrom	518

**Zigarettenpapier u. -hülsen
Bibotka i gilzy do papierosów**

**Edmund Jordan
München 2**

Deutschlands älteste Spezialfabrik

Cigarettenhülsen

zur Fabrikation u. zum Verkauf

**Hülsen für
technische Zwecke**

*Maschinen, Werkzeuge, Utensilien
für Zigarettenfabriken*

**Zigarren-, Zigaretten- und
Tabakhandlungen**

Tabaczných wyrobów składy
fast in allen Städten und Flecken
prawie in jedem meście i osadzie

**Zigarrenfr.-Einr. u. -masch.
Cygat fabryk urz. i maszyny**

Carl Hellmering

Bremen

*Maschinen für Zigarrenkistenfabrik.
Vertreter gesucht*

**Zigarrenkistenausstattung.
Oklejki do pudełek do cygar**
Continho & Meyer, Hamburg 19
Siehe Teil VI Seite 105

**Zigarrenwickelformen
Cygat kręcenia formy**

**Carl Intelmann
Zwischenahn i. Oldenburg**

*Gegründet 1862
Zalożona w roku 1862*

**Zigarrenfabr. u. -Grossh.
Cygat fabr. i hurt. składy**
Warschau 171

J. Smodlibowski

Tow. Akc.

Miłosław

W.Ks. Poznańskie

Fabryki cygar

**w Miłosławiu
i Wrześni**

założ. w roku 1899

Polecają swoje wy-
roby znane w kraju
i zagranicą w cen. 60
do 500 marek za 1000

J. Smodlibowski

Akt. Ges.

Miloslaw

Pr. Posen

Zigarren-Fabriken

**in Miloslaw
u. Wreschen**

Gegr. im Jahre 1899

Empfehlen ihre her-
vorragende Qualitä-
ten in der Preislage
von 60 bis 500 Mk.
pro Tausend

Zimmermeister - Cieśle
in vielen grösseren Orten
w wielu większych miejscowościach

**Zinkbleche
Blachy cynkowe**

Warschau 171

**Zinkgiessereien
Cynku odlewnie**

Raków 297
Warschau 171

Zinkhütten - Cynkowe huty

Dąbrowa-Górnicza 454
Ksawery 455
Zagórze 456

**Zinkornamente
Ornamente cynkowe**

Emil Deschler, Augsburg
100 Arbeiter. S. Ins. u. Schläderfabrik.
100 robotników. P. ogł. p. Fabr. szyldów

**Zinkwalzwerke
Cynku walcownie**

Benzin 241
Sosnowice 247

**Zinkwarenfabriken
Cynkowych wyrobów fabryki**

Warschau 171

**Zinkweissfabriken
Bieli cynkowej fabryki**

Benzin 241
Sosnowice 242

**Zuchtgefügel
Drób rozplodowy**

Leo v. Przyłubski, Gut Konty
Gem. Mikstal, Post u. Kreis Kutno

**Zuckerfabr. -Bedarfsartikel,
-einr. u. -masch. - Cukrowni
przybory, urządz. i masz.**

Markus Wittenberg, Ing.
Warschau - Warszawa
Wallów 6. (Tel. 131-97)
Techn. Bedarfsartikel für Werk-
stätte und Fabriken, speziell für
die Zuckerindustrie

Dostawa wszelkich artykułów
technicznych dla przemysłu
cukrowniczego

Maschinen- und Werkzeug-Fabrik

A.-G.

vormals Aug. Paschen

Roethen i. Anh.

Telephon Nr. 7 u. 159

Komplette Schnitzel-
maschinen, Transport-
geräte, Diffusionsbat-
terien, Bedarfsartikel
für Zuckerfabriken,
Schnitzelpressen

Kompletne krajarki,
przyrządy przewozowe,
baterje dyfuzyjne,
przybory dla cukrowni,
prasy dla odpadków

Zuckerfabriken und Raffinerien

Cukru fabryki i rafinerje

Borowiczki.....	369
Brześć Kujawski.....	440
Chemica-Welka.....	335
Choceń.....	440
Cielce.....	419
Ciechanów.....	260
Czersk.....	301
Częstocice.....	518
Dobre.....	360
Dobrzelin.....	324
Elżbietów.....	414
Garbów.....	497
Guzów.....	252
Józefów.....	252 362
Kazimierza Wielka.....	537
Konin.....	321
Konstancja.....	324
Krzywowa.....	452
Łanęta.....	325
Leszniez.....	332
Łęzyn.....	322
Łyszkowice.....	351
Michałów.....	253
Michałów.....	550
Milejów.....	507

Zuckergrosshandlungen Cukru hurtowe składy

Warschau..... 171

N. Cukierman, Sosnowice
Poina 7

J. Kosterlitz, Berlin O. 27
Krautstrasse 4/5. Gegr. 1893
Zucker- u. Salzgrosshandlung
Landesprodukte, Kolonialwaren,
Konserven, Mühlenfabrikate
Hurtowe składy cukru i soli, piódów
ziemnych, towarów kolorjalnych,
konserwo i produktów młynarskich.

**Zuckerwarenfabrik-Eintr.
und -Masch. — Fabr. wyr.
cukrowych urządz. i masz.**

Tietz & Comp., Berlin SO.
Oraniensstr. 21.
S. Ins. Teil VI S. 136
Patrz ogł. w dziale VI str. 126

Zuckerwaren-Fabr. Cukrowych wyr. fabryki

Czenstochau.....	293
Kalisch.....	309
Lodz.....	238
Siedlce.....	401
Warschau.....	171
Zduńska-Wola.....	405

„Alteja“, Warschau
Warszawa, Złota 29, Tel. 63-57.

B-cia Howieccy

Warszawa

Nowy Świat 5

**Fabryka przetworów
owocowych, pierni-
: ków i biszkoptów :**

**Zucker-u.Futtermüllensamen
Nasienie buraków cukr. i
pastewnych**

**Gebrüder Dippe, A.-G.
Quedlinburg a. H.**

Zündapparate — Zapalacze

Gustav Barthel, Dresden-99, A. 19
Motorheizlampen für Benzin, Pe-
troleum und Spiritus (Lötapparate)
Siehe Inserat auf dem Bilde von Lodz
Motorowe lampy ogrzewające benzy-
nowe, naftowe i spirytusowe (aparaty
do lutowania)

Patrz ogłoszenie na widoku Łożsi

Zündhölzerfabriken Zapałek fabryki

(siehe auch Sträuchhölzer)

Czenstochau.....	294
Waschau.....	171

Habelschwerdter Zündwarenfabrik Carl Grübel, Habelschwerdt

Spezialität: Sicherheits-Zünd-
hölzer und Ueberallzänder

Zündholzmaschinen Maszyny do wyrobu zapałek

Czenstochau..... 294

Zuschneidemaschinen Dokrawarki

Bunger, Carl, Berlin N.20
Drontheimerstr. 27

Eigene Spezialfabrikation
Własna fabrykacja specjalna.

Philippsohn & Leschziner

Zuschneidemaschinen
Berlin NO 43, Neue Königstr. 33.
Fernsprecher: Königstadt 2769.
Telegr.-Adr.: Zuschneidmaschine.
Zuschneidemaschinen aller Art
für Herren-, Damen- und Kinder-
konfektion, Wäscheabriken usw.
Lieferant für sämtliche
Militär-Bekleidungsämter.

Dokrawarki.

Telefon: Königstadt 2769.
Adr. Tel.: Zuschneidmaschine.
Dokrawarki wszelkiego rodzaju
dla konfekcji męskiej, damskiej
i dziecięcej, fabryk bielizny i t. d.
Dostawca wszystkich wojskowych
urzędów odzieżowych.

Zwirnerseien (diverse) Niciarnie

Lodz.....	238
Warschau.....	172
Młodzieżyn.....	413
Model.....	300
Niedzielsko.....	437
Opole.....	508
Ostrowite.....	338
Ostrowy.....	325
Plock.....	375
Pokrzywnica.....	334
Poturzyn.....	550
Przybysławice.....	541
Rytwiany.....	548
Sanniki.....	300
Silniezka.....	516
Sójki.....	326
Strzelce.....	326
Szczyryn.....	262
Tomczyn.....	326
Trawniki.....	509
Warschau.....	171
Wielun.....	439
Zagłoba.....	542
Zakrzówek.....	509
Zbiorsk.....	314
Zychlin.....	326

Polnisch-Deutsches Register zum Branchenverzeichnis Polsko-niemiecki skorowidz do „Spisu Branż“

Abazury i trendzle - Lampenschirme u. -fransen	98	Bielizny fabryki i składy - Wäscheabriken	172
Acetylenowe latarnie - Azetylenlaternen	11	Billardów fabryki - Billardfabriken	20
Acetylenowe urządz. gazowe - Azetylengasanlagen	11	Billardowe artykuły - Billardartikel	20
Adresowe biura i nakłady - Adressenbūr. u. -verlag	1	Biskoptów fabryki - Biskuits- u. Keksfabriken	20
Adresowe księgi - Adressbücher	2	Biur i sklepów urządz. - Geschäftseinrichtungen	61
Adwokaci - Rechtsanwälte	134	Biura rekom. pracy - Stellenvermittlungsbüros	154
Aeroplanów fabryki - Flugzeugfabriken	56	Biurove artykuły - Bürobedarfsartikel	27
Aeroplan. przyb. do bud. - Flugmaschinenbed.-Art.	56	Biur. meble i urządz. - Büromöbel u. -Einricht.	27
Afinacji zakłady - Gekrätzanst. (Gold- u. Silber)	59	Blacharskie maszyny - Blechbearbeitungsmasch.	20
Agenturowe domy - Agenturgeschäfte	3	Blacharskie urządz. i maszyny - Blechfabr.-Einr.	21
Akordeony - Akkordeonfabriken	4	Blacharskie zakłady - Klempnereien	82
Akumulatory - Akkumulatoren	4	Blachy - Bleche	21
Akuszerki - Hebammen	68	Blachy bielone - Weissbleche	177
Akwacje i teracje - Aquarien und Terrarien	7	Blachy cynkowe - Zinkbleche	190
Albumin - Albumin	4	Blachy do matryce - Stanzbleche	153
Albumów fabryki - Albumfabriken	4	Blachy dziurkowane - Bleche (gelochte)	21
Aluminiowe odlewy - Aluminiumguss	5	Blaszane i lakier. wyroby - Blech- u. Lackierwaren	21
Aluminium i wyr. alumini. - Aluminium. Aluminiumw.	4	Blasz. opakowań fabr. - Blechemballagenfabr.	21
Amoniakowe produkty - Ammoniakprodukte	5	Bluzek fabryki - Blusenfabriken	22
Anilina i produkty anilinowe - Anilin u. Anilinprod.	5	Błyszczałki żelazny - Eisenglimmer	40
Antracyt - Anthrazit	5	Boilery - Boiler	22
Antyforma - Antiformin	5	Bombonierek fabryki - Bonbonnieren	22
Antyki - Antiquitätenhandlungen	5	Boraksu fabryki - Boraxfabriken	22
Aparatów fabryki - Apparatebauanstalten	7	Broni fabr. i składy - Waffenfabr. u. -handlung.	171
Aparaty do gorącej wody - Heisswasserapparate	69	Bronz. farby i metale w listkach - Bronzetarben	24
Aparaty do odbitek świetl. - Lichtpaussapparate	99	Bronz. wyr. fabr. i skl. - Bronzewarenfabr. u. -hdg.	25
Aparaty do spajania - Schweissapparate	145	Bronzu odlewne - Bronzegieessereien	24
Apteczne materiały - Drogen	37	Brownaricze przybory, urządzenia i maszyny - Brauerbedarfsart. Einricht. u. Maschinen	19, 28
Apteczne przybory - Apothekerbedarfsartikel	6	Browary - Brauereien	28
Apteki - Apotheken	6	Brukarsze - Plasterer	127
Architekci - Architekten	7	Brunatne węgiel kopalnie - Braunkohlengruben	28
Armatur fabryki - Armaturenfabriken	7	Brykietów fabr. i składy hurt. - Brikketfabr.	24
Armatur do kotłów fabr. - Dampfkessel-Armat.	33	Bryzwe i aparatów do golenia fabryki i składy - Rasierappar. u. Rasiermesserfabr. u. -Handlg.	133
Armatury gazowe - Gasarmaturen	58	Buchalteryjne biura - Bücherrevisoren	26
Armatury na wysok. ciśnienia - Hochdruckarmat.	69	Buchalt. biura zaufania - Treuhandgesellschaften	166
Armatury otwiane - Heilmarmaturen	21	Budowlane materiały - Baumaterialien	15
Arszenik i arsenikalnia - Arsenik u. Arsenikalien	8	Budowl. przedsięb. - Baugesch. u. -Unternehmer	15
Artystyczne zakłady - Kunstanstalten	89	Budowl. przyrz. i maszyny - Baugeräte u. -masch.	15
Artystycz. rzemieśln. wyr. - Kunstgew. Gegenstände	89	Budowl. drewn. - Holzhäuser, zerlegbare	69
Asbest - Asbest	9	Bursztyn i wyr. burszt. - Bernstein u. Bernsteinwar.	18
Aseuracyjne aparaty - Abfuhrgeräte	1	Butelek fabryki - Flaschenfabriken	54
Aseuracyjne zakłady - Abfuhrgeschäfte	1	Butelki maszynowe do kork. - Flaschenmasch.	55
Asfalt i tekt. smolowe - Asphalt u. Dachpappenfabr.	9	Butelki do likieru - Likörfaschen	101
Atramentu fabryki - Tintenfabriken	162	Butelkowe zatwory - Flaschenverschlüsse	55
Automaty gazowe - Gasautomaten	58	Cegielnie - Ziegeleien	189
Automobil części - Automobilbestand (Zubehör)	10	Cegielni urządzenia i maszyny - Ziegelei-Einr.	190
Automobilowe karoserje - Automobilkarosserien	10	Cegły ogniotrwałe - Feuerfeste Steine	51
Automobilowe latarnie - Automobillaternen	11	Celon - Zellon	186
Automobilowe okna - Automobilfenster	10	Celulozoid - Zelluloid	187
Automobilowe smary i oliwy - Automobilfette u. -öle	10	Celulozy fabryki - Zellulosefabriken	187
Bagrownice i maszyny bagrownicze - Bagger	12	Cementowców fabryki - Kunststeinfabriken	90
Bandaż - Bandagenfabriken	12	Cementownie - Zementfabriken u. -Grosshandlg.	187
Banki i domy bankowe - Banken u. Bankgeschäfte	13	Cement. wyrob. fabryki - Zementwarenfabriken	188
Banków urządzenia - Bankeinrichtungen	12	Centryfugi do mleka - Milchzentrifugen	113
Baraki skład., przenośne - Baracken, zerlegbare	15	Ceramika - Keramik	80
Barometrow fabryki - Barometerfabriken	15	Cerat fabryki - Wachs- und Ledertuchfabr.	97, 170
Baryt (węgiel barowy) - Baryt (kohlen-saurer)	15	Cerezyny i wosku fabryki - Ceresin- u. Wachsfabr.	28
Baterje - Elemente	44	Cerownie artystyczne - Kunststofferorien	90
Baterje do lampek kieszonkowych - Taschen- lampen-Batterien	159	Chemiczne aparaty - Chemische Apparate	29
Bawełna sztuczna - Kunstbaumwolle	89	Chemiczne fabryki - Chemische Fabriken	29
Bawelnianych wyrobów fabryki i składy - Baum- wollwaren-Handlungen und -Fabriken	16	Chemicznych fabryk urządzeń etc. - Chemische Fabrik-Einrichtungen u. Bedarfs-Artikel	30
Bawełny nitrowanej maszyny i urządzenia do - Nitrierbaumwollmaschinen und Einrichtungen	120	Chem.-farm. preparaty - Chem.-pharm. Präparate	30
Bawelny przedziałnie mechaniczne - Mechanische Baumwollwänereien	108	Chem.-farmac. przybory - Chem.-pharm. Bed.-Art.	30
Bezczy fabryki - Fassfabriken	49	Chemiczne laboratorja - Chemische Laboratorien	30
Bednarze - Böttcher	22	Chemiczne palnie - Chemische Waschanstalten	30
Belki i dźwigary żelazne - Trägerhandlg. (eiserne)	163	Chemiczne prepar. papiery - Chem. präpar. Papiere	30
Benzol - Benzol	17	Chemiczne produkty - Chemische Produkte	30
Benzylny, hurt. składy - Benzingrosshandlungen	18	Chem.-techniczne artykuły - Chem.-techn. Artikel	30
Betonowe i żelazobetonowe roboty - Beton- und Eisenbetonbau	19	Chemigraficzne zakłady - Chemigraph. Anstalten	28
Bibułka i gilzy do papierosów - Zigarettenpapier	190	Chemikalijni hurt. składy - Chemikalien-grosshandl.	28
Bibułki - Seidenpapiere	145	Chińszczyzna i japońszczyzna - China- u. Japanw.	31
Bielarni urządzenia i maszyny - Bleichereibe- darfsartikel, -einrichtungen und -maschinen	21	Chirurgiczne materiały - Chirurgische Waren	31
Bielarnie bawełny - Baumwollbleichereien	16	Chirurg. narzędzia fabryki - Chirurg. Werkzeugfabr.	31
Bielni cynkowej fabryki - Zinkblechfabriken	190	Chłodnie - Kühl- und Gefrieranlagen	89
Bielni trwała (do zmywania) - Dauerwäsche	34	Chmielu składy, suszarnie - Hopfenhdg., -darren	72
Bielizny damsk. prac. - Damenwäschewerkstatt	32	Choinkowe artykuły - Christbaumartikel	81
		Cholewek fabryki - Schäftefabriken	139
		Chorągwi fabryki - Fahnenfabriken	47
		Chromowe rudy - Chromerz	31

Chromowego papieru fabryki - Chromopapierfabr. 31
 Chusteczek do nosa fabryki - Taschentücherfabr. 159
 Ciągarnie precyzyjne - Präzisionsziehereien... 181
 Ciesle - Zimmermeister... 190
 Cukierków fabryki - Bonbonfabriken... 22
 Cukiernicze przybory - Konditoriebedarfsartikel 86
 Cukiernie i kawiarnie - Konditoreien u. Cafés... 85
 Cukrowni przybory, urządzenia i maszyny -
 Zuckerfabrik-Bedarfsartikel, -Ebnr. u. -Masch. 160
 Cukrowych wyrobów fabryki-Zuckerwaren-Fabr. 191
 Cukru fabryki i rafinerje - Zuckerfabriken... 191
 Cukru hurtowe składy - Zucker-grosshandlungen 191
 Cwieków fabryki - Schuhnägel-Fabr.; Holzstifte 71, 144
 Cygar fabr. i hurt. składy - Zigarrenfabr. u. Grossh. 190
 Cygar fabryk urządzenia i maszyny - Zigarren-
 fabrik-Einrichtungen u. -Maschinen... 190
 Cygar krecenia formy - Zigarrenwickelformen 190
 Cykorji fabryki i suszarnie - Zichorichfabriken 188
 Cyna i przybory lutownicze - Lötmittel u. Lötzin 162
 Cynfolji fabryki - Staniolfabriken... 158
 Cynkowe luty - Zinklötten... 160
 Cynkowych wyr. fabryki - Zinkwarenfabriken 160
 Cynku odlewnie; walcownie - Zinkgiessereien... 160
 Czynownie - Entzinnungsanstalten... 45
 Czapek fabryki i składy - Mützenfabriken... 118
 Czapnicy - Mützenmacher... 118
 Czasopisma - Zeitschriften... 184
 Czcionkowe odlewnie - Schriftgiessereien... 141
 Czekolady fabryki - Schokoladenfabriken... 142
 Czołenek (kackiel) fabryki - Webschützenfabr. 175
 Czystzenia kotłów parowych zakłady - Dampf-
 kesselreinigungsinstitute... 33
 Czystzenia mieszkań zakł. - Reinigungs-institute 184
 Czystzenia pierzy zakł. - Bettfedernreinigung... 19
 Czystzenia szyb zakł. - Fensterreinigungsinst. 51
 Dachów artykuły do krycia - Dachdeck.-Bed. Art. 31
 Dachów konstrukcje - Dachkonstruktion... 31
 Dachów krycie - Dachdeckungsgeschäfte... 31
 Dachówki - Dachziegel (-Steine)... 32
 Dalekowidy pryzmatyczne - Prismen-Feldstecher 182
 Daszków do czapek fabryki - Mützenschneidfabr. 118
 Dekatyzownie - Dekaturanstalten... 34
 Delikatesy - Delikatessengrosshandlungen... 34
 Dentyści - Zahnärzte... 184
 Dentyścyczne masz. apar. - Zahnärztl. Apparate 184
 Derki na konie - Pferdedeckenfabriken... 126
 Detektywo biura - Detektivinstitute... 75
 Dewocjonalja - Devotionalien... 35
 Dezynfekcy zakłady, aparaty - Desinfektion... 35
 Dodatki futrzane - Pelzfutturen... 126
 Dokrawarki - Zuschneidemaschinen... 191
 Dolomitu kopalnie - Dolomitgruben... 36
 Doradcy prawni - Rechtskonsulenten... 184
 Drabin fabryki - Leiternfabriken... 99
 Drażki do franeek i portjer - Gardinenstangen 58
 Drewnianych wyrobów fabryki i hurtowe składy -
 Holzwarenfabrik und -grossohandlungen... 71
 Drób rozpiodowo - Zuchtgefügel... 190
 Dróg budowa - Strassenbauausführ.; Wegebau 155, 375
 Drogich kamien. szlifien. - Edelsteinschleifereien 195
 Drożdży fabryki i składy - Hefefabriken u. -handlg. 68
 Drożdży prasow. fabryki - Presshefefabriken... 131
 Druciane plecionki i tkaniny - Drahtgeflechte 36
 Drucian. szczerok fabryki - Drahtbürstenfabriken 36
 Drucianych wyrobów fabr. - Drahtwarenfabriken 37
 Drukarnie i litografje - Buch- u. Steindruckereien 25
 Drukarnie materiałow. - Druckereien (Stoff)... 38
 Drukarnie papierow. artykuł. - Wertpapierdruck. 182
 Drukarni i litografji artykuły - Buch- und Steind-
 ruckerebedarfsartikel... 26
 Drutu ciągarki - Drahtziehmaschinen... 37
 Drutu do kapeluszy fabryki - Hutdrahtfabriken 73
 Drutu fabryki - Drahtwerke... 37
 Drutu stalowe - Stahldrähte... 182
 Drzewa hurtowe składy - Holz-grossohandlungen 70
 Drzewa import - Holzimportgeschäfte... 71
 Drzewa i węgiel składy - Holz- u. Kohlenhandlungen 71
 Drzewa nąsca i masła - Holzimprägnierung... 69
 Drzewa obrabialnie - Holzbearbeitungsfabriken 88
 Drzewo korkowe - Korkholz... 88
 Drzeworytnictwo - Xylographen... 184
 Drzwi okretne - Drehtüren... 37
 Drzewczykihermetyczne - Ofentüren (hermetische) 120
 Dyamenty do celów przemysłowych - Diamanten 35
 Dyamenty szklarskie - Glaserdiamanten... 63
 Dynam - Dynamas... 35
 Dystylarnie - Destillationen... 165
 Dywany, obicia mebli i franki - Teppiche, Möbelst. 152

Dzbanki do piwa - Bierkrüge... 29
 Dziaonych wyrobów fabryki - Wirkwarenfabriken 188
 Dziejcie - Holzteer... 71
 Dzienników biura - Zeitungsanschnittbüros... 186
 Dziurkarnie metali - Metallochereien... 110
 Dźwigi obrotowe - Kranenfabriken... 88
 Dźwignie - Hebezeuge... 68
 Dzwonow odlewnie - Glockenfabriken... 64
 Ekspedytorzy - Speditoren... 148
 Eksport i import - Export und Import... 46
 Ekstraktów drzewnych fabryki - Farbholzextrakt. 49
 Elektromedyce. przyrządy - Elektromed. Apparate 43
 Elektromotory - Elektromotoren... 43
 Elektrotechniczne biura - Elektrotechn. Büros 43
 Elektrotechniczne fabryki i przybory - Elektro-
 technische Fabriken und Bedarfsartikel... 44
 Elektrotechn. zakłady - Elektrotechn. Anstalten 43
 Elektrownie - Elektrizitätswerke... 43
 Elektr. apar. do gotowania i ogrzewania - Elek-
 trische Koch- und Heizapparate... 42
 Elektr. artykuły do oświetlenia - Elektr. Be-
 leuchtungsartikel und Gegenstände... 42
 Elektryczne instalacje - Elektr. Licht- u. Kraft 42
 Elektr. lampki kiesz. - Elektr. Taschenlampen 43
 Elektryczne maszyny spawalne - Elektrische
 Schweißmaschinen... 43
 Elektryczne przedsięb. - Elektrische Unternehm. 43
 Elektryczne przybory - Elektr. Bedarfsartikel 42
 Elektryczne zakłady - Elektrische Anstalten... 43
 Elektrycznych instrumentów nierniczych fabryki
 - Elektrische Messinstrumentenfabriken... 42
 Elementów galw. fabr. - Galvanische Elemente 58
 Elementów suchych fabryki - Trockenbatterien 166
 Elewatory - Elevatoren... 44
 Emaliernie i wytłaczalnie - Emailier- u. Stanzw. 45
 Emaljonowanych wyrobów fabryki - Emaillewaren 44
 Emaljonowych sztyldów fabryki - Emailleschilder 44
 Esencje - Essenzen... 45
 Esencje octowe - Essigessenzen... 46
 Esencje owocowe - Fruchtessenzen... 46
 Etykiety fabr. - Etikettenfabriken... 46
 Etykiety perfumier. - Parfümerie-Etiketten... 125
 Fabryk budowa, urządz. - Fabrikbauten (-eigr.) 46
 Fabr. tekst. smolow. urządz. - Dachpappen-
 fabriksanlagen... 32
 Fabryk waty urządzenia i maszyny - Verband-
 wartefabrik-Einrichtungen und -Maschinen... 169
 Fabr. wyr. cukrowych urządz. i masz. - Zucker-
 warenfabriks-Einrichtungen und -Maschinen... 191
 Fajansowych wyrobów fabr. - Steingutfabriken 154
 Fajerwerków fabr. i składy - Feuerwerkskörper 51
 Farb dla artystów fabr. - Farbenfabr. f. Künstler 48
 Farb dla środków żywn. fabr. - Farbenfabriken
 für Genusmittel... 49
 Farb fabryki, hurt. skl. - Farbenfabr. (-grossohdlg.) 48
 Farb składy - Farbenhandlungen... 49
 Farbiarnie i drukarnie - Färbereien u. Druckereien 49
 Farby drukarskie - Druckfarben... 38
 Farby mineralne - Mineralfarben... 113
 Farmaceutyczne przetwory - Pharm. Präparate 127
 Fartuchów fabryki - Schürzenfabriken... 145
 Fason, i wykroj. sztuki kute - Fason- und tie-
 senkschneidestücke... 49
 Fason, tokanie i cigarnie - Fassondreherei... 49
 Felcezy - Heilgefäßen... 69
 Fibra wulkanizowana - Vulkanisier... 170
 Filce (pilśnie) techn. - Technische Filze... 160
 Film kinematogr. fabryki - Kinematogr.-Fabr. 81
 Filtry - Filteranlagen... 52
 Filtry do oleju - Ölfilter... 122
 Filtry powietrzne - Luftfilterarmaturen... 103
 Firanek fabr. - Gardinenfabriken... 58
 Firanek i koronek pralnie - Gardinenwäsche 58
 Fitingi - Fittingsfabriken... 54
 Flaszki fabryki, hurt. składy - Flaschenfabriken 54
 Flaszek składy - Flaschenhandlungen... 55
 Form do kapeluszy fabryki - Hutformenfabriken 73
 Fornieri - Furniere... 56
 Fortepianów fabryki i składy - Pianofortefabr. 129
 Fortepianów przybory do - Pianofortebestandteile 130
 Fotochemigrafja - Photochemigraphie... 128
 Fotograficzne aparaty - Photograph. Apparate... 128
 Fotograficzne papiery - Photograph. Papiere... 129
 Fotograf. ramy i stojaki - Photographierahmen... 128
 Fotograficzne zakłady - Photograph. Ateliers... 129
 Fotografji powiększania zakłady - Photograph.
 Vergrößerungsanstalten... 129
 Frezy i frezownice - Fräser und Fräsmaschinen 56

Fryzjerów przybory dla - Friseurbedarfsartikel	56	Instalacje ogrzewania - Heizungsanlagen	69
Fryzjerzy - Friseur	56	Instalatorzy - Installateure	74
Futer wyprawialnie i farbniarne - Rauchwaren	134	Instrum. muz. fabr. i sklady - Musikinstrum.-Hdlg.	117
Futerzawo fabryki - Füttersfabriken	46	Instrumenty chirurgiczne - Instrumente (chirurg.)	75
Putrzanych wyrobów fabryki - Pelzwarenfabr.	126	Instrumenty fizyczne - Instrumente (physikal.)	75
Gabli - Schwämme	145	Instrumenty geodezyjne - Instrumente (geodät.)	74
Galanteryjn. wyr. fabr. i skl. - Galanteriewaren	57	Instrum. i przyb. dentyst. - Instrum. (zahnärztl.)	75
Galwany i szmaty - Lumpen und Hadern	104	Instrumenty medyczne - Instrumente (medizin.)	75
Galwanu kopalnie - Galmeigruben	57	Instrum. naukowe - Instrumente (wissensch.)	75, 183
Galwaniczne zakłady - Galvanische Anstalten	57	Instrumenty optyczne - Instrumente (optische)	75
Garaże - Autogaragen	9	Instrumenty szklane - Instrumente (Glas)	75
Garbarnie - Gerbereien	60	Introligatornie - Buchbindereien	25
Garbarskie artykuły - Gerbereibedarfsartikel	60	Introligat. maszyn fabr. - Buchbinderei-Maschin.	25
Garbniki i ekstrakty - Gerbstoffe und Extrakte	60	Introligatorskie przybory - Buchbindereibedarf.	25
Garncezarze - Töpfer	163	Inżyn. i techn. biura - Ingen. u. techn. Büros	74
Garnków fabryki i sklady - Topffabr. u. -handl.	163	Jubilerskie przybory - Juwelierbedarfsartikel	77
Gazeta młynarska (jedwabna) - Mülnergaze (seidene)	117	Jubilerzy - Juweliere	76
Gazety - Zeitungen	183	Juta i wyroby jutowe - Jute und Jutefabrikate	76
Gazolin fabryki - Gasolinefabriken	59	Izolacje do elektryczności - Elektr. Isoliermater.	42
Gazomierze - Gasmesserefabriken	59	Izolacyjne fiaski - Isolierflaschen	75
Gazowe, wodociągowe i kanalizacyjne przybory - Gas-, Wasserleitungs- und Kanalis.-Artikel	59	Izolacyjne materiały - Isoliermaterialien	76
Gazowe zakłady - Gasanstalten	58	Kable - Kabelwerke	77
Gazowo-zarowe światło - Gasflüßlicht	59	Kabe - Kacheln	77
Geometrzy - Landmesser	93	Kajetów fabryki - Schreibheftfabriken	143
Gesi eksport - Gänseversandhandel	58	Kakao - Kakao	77
Getry - Ganaschen	58	Kalki - Durchschreibepapiere	38
Gilz dla przedziałni fabryki - Spinnereihülsefabr.	151	Kaloszki - Gummischuhe	66
Gilz do papierosów fabryki - Zigarettenhülsefabr.	189	Kamieni mlyńskich fabryki - Mühsteinfabriken	117
Gilz papierow. i szpulek fabryki - Papierhülse	125	Kamienia wapiennego kop. - Kalksteinbrüche	77
Gimnaz. przyb. fabryki - Turngerätefabriken	167	Kamieniarskie zakłady - Steinmetzgeschäfte	154
Gipsu fabryki - Gipswerke	62	Kamien. rzeźbiarskie zakł. - Bildhauer (Stein-)	20
Gliceryna - Glycerinfabriken	64	Kamieniolazy - Steinbrüche	154
Glinianych wyrobów fabryki - Tonwarenfabr.	162	Kanalizacyjne urządzenia - Kanalisationsanlagen	78
Gliny kopalnie - Lehmgruben; Tonwerke	98, 163	Kaolin. zakł. - Kaolinwerke	78
Golarze - Barbierere	15	Kapeluszy fabr. i hurt. sklady - Hutfabriken	73
Górnio-zo-hutnicze produkty - Berg-u.Hüttenprod.	17	Kapeluszy i czap. dodatki do - Hut-u. Mützenfurm.	73
Gorsejarskie przybory - Korsettfabr. u. -zutaten	88	Kapeluszy przybory do - Hutbedarfsartikel	73
Gorsetow fabryki i sklady - Korsettfabr. u. -handl.	88	Kapeluszy słomkowych fabryki - Strohhutfabr.	156
Gorzelnie - Brennereien	23	Kapiel. aparaty i urządzenia - Badeapparate	12
Gorzeln. urządzenia i maszyny - Brennerei-Einr.	24	Kapielowe zakłady i kapiel.-Badeanstalt. u. Bäder	12
Graft - Graphit	65	Kapiszony - Knallkorken	82
Gramofony - Grammophone	65	Kapok - Kapok	78
Granit - Granitbrüche und -werke	65	Karbid - Kalziumkarbid	78
Granitu szlifiernie - Granitschleifereien	65	Karbolinum - Karbolinum	78
Grawerzy i zakłady grawerskie - Graveure	66	Karborundowych wyr. fabr. - Carborundwar.-Fabr.	28
Grochowych kiszek fabryki - Erbsenwurstfabr.	45	Karoserje - Karosserien	78
Grzebielni fabryki, sklady - Kamnfabriken. -Hdlg.	78	Kart do gry fabryki - Spielkartenfabriken	150
Gumowych i gutaperkowych wyrobów sklady - Gummi- und Guttaperchawaren	66	Kartoflane wyroby - Kartoffelfabrikate	78
Guziki modne - Modeknöpfe	116	Kartofli sklady hurt. - Kartoffelgrosshandlungen	78
Guzików do spodni fabryki - Hosenknopffabr.	72	Kartofli suszarnie - Kartoffeltrockn.-Betriebe	79
Guzików fabryki, hurt. sklady - Knopffabriken	82	Kartotek fabryki - Kartenregisterfabriken	78
Guzików metal. fabryki - Metallknopffabriken	110	Karty do zawiadomień - Blankokartenfabriken	78
Guzików z masy perl. fabr. - Perlmutterknopffabr.	126	Kasy ogniotrwałe - Geldschrankfabriken	60
Gwinciarki - Gewindenschneidemaschinen	62	Kasarnie - Graupenmühlen	66
Gwoździ fabryki - Nägelfabriken	115	Kawiarne - Kaffeehäuser	77
Hafty - Stickereien	158	Kawior - Kaviar	80
Haki śrubk. do kapel. i palt. - Hut- u. Mantelhaken	73	Kawy palarn. i hurt. sklady - Kaffeeröstereien	77
Haków myśliwskich fabryki - Karabinerhaken	78	Kawy surogat - Kaffeesurogat	77
Halek fabryki - Unterröckfabriken	168	Kefir - Keßir	80
Hebanu fabryki - Steinhölzfabriken	154	Kinematograficzne ateliers - Kinematogr. Ateliers	81
Heblarki - Hobelmaschinen	69	Kinematograf. przybory - Kinematogr. Bedarfsart.	81
Hebl fabryki - Hobelfabriken	69	Kinematografy - Kinematographenbetriebe	81
Herbaty import i eksport - Teeimport und -export	160	Kiszek sklady - Darmgrosshandlungen	83
Herbaty sklady hurtowe - Teegrosshandlungen	160	Kit do pasów napędnych - Treibriemenkitt	168
Hotele i zakłady - Hotels und Gasthöfe	73	Kitu fabryki - Kittfabriken	81
Hut szklan. urzadz. i przyb. - Glasfabrikeinricht.	62	Klamerki biurowe - Musterklammeru	117
Hut urzadzania - Hüttenwerks-Anlagen	74	Klamry do pasów - Gürtelschlosser u. -schnallen	67
Huty szklane - Glashütten	62	Klarownie - Kläranlagen	81
Huty żelazne i walcownie - Eisenhütten u. Walzw.	62	Klatek fabryki - Vogelkäfigfabriken	169
Hydrauliczne zakłady - Hydraulische Anlagen	74	Klawiatur fortepianow. fabr. - Klaviaturfabr.	81
Jaja hurtowo - Eiergrosshandlungen	39	Klejn fabryki i hurtowe sklady - Leimfabriken	82, 98
Jaj konserwow. srodki do - Eierkonservierungsml.	39	Kleju roślinnego fabr. - Pflanzenleimfabriken	127
Jarzy strączkowych handle - Hülsenfrüchtereihdl.	73	Klisze - Klischees	82
Jedwab szuczny i niciarnie jedwab. szuczne. - Kunstseide und Kunstseidenzwirnereien	90	Klozetów urzadz. i fabr. - Klosettanlagen u. Fabr.	82
Jedwabiu do szycia fabr. - Nähseidfabriken	120	Knotów fabryki i hurtowe sklady - Dochtefabriken und -Grosshandlungen	86
Jedwabiu fabryki - Seidenfabriken	145	Koksu sklady hurtowe - Koks-grosshandlungen	84
Jedwabniei aksamitne wyr. - Seiden- u. Sammetw.	145	Kół fabryki - Räderfabr.; Wagenräderfabr.	183, 171
Jedwabnych wyrobów fabryki i hurtowe sklady - Seidenwarenfabriken und Grosshandlungen	146	Kół metalowych fabryki - Metallräderfabriken	110
Iglarnie - Nadelfabriken	118	Kół zębatych fabryki - Zahnräderfabriken	184
Iglarskie towary - Nadlerwaren	118	Koła pasowe - Riemenscheibenfabriken; Holzriemenscheibenfabriken	71, 135
Imadł fabryki - Schranbstockfabriken	143	Koła wodne - Wasserräder	174
Import - Importgeschäfte	74	Koider i derek fabryki i sklady - Deckenfabriken	19, 34
Indygo - Indigo	74	oider i -grosshandlungen; Bettdecken	19, 34
Inkrustacje - Inkrustationen	74	Koldry pikowane - Steppdecken	155
		Koldry watowane puchem - Daunensteppdecken	34

Koleczki - Wurstpseile	184
Kolei budowa - Bahnbau	12
Kolei budowy materjaly i artykuły do - Eisenbahnbaumaterialien und -Bedarf	40
Koleje elektryczne - Elektrische Bahnen	42
Kolejek budowa - Kleinbahnbau	42
Kolejek materjaly do budowy - Feldbahnmaterial	50
Kolejki linowe i wiszące - Drahtseilbahnen	36
Kolejki pol. i fabr. - Feld- und Industriebahnen	30
Kolonjalne towary - Kolonial- und Spezereiwaren	84
Kominalne fabryczne - Schornsteinbauanstalten	142
Komisowe domy - Kommissionsgeschäfte	85
Kompasów fabryki - Kompassfabriken	85
Konfekcja - Konfektion	86
Koniaku fabryki - Kognakbrennereien	83
Koniczyno nasienie - Kleesamen	82
Koński handel - Pferdehandlungen	172
Konopi skl. hurtowe - Hanfgrosshandlungen	67
Konserw fabryki - Konservfabriken	86
Konserw hurt. skl. - Konservengrosshandlungen	87
Konserw ryb. fabr. - Fischkonservenfabriken	54
Konserwy owocowe - Fruchtkonserven	56
Konstrukcje żelazne - Eisenkonstruktionen	40
Kontramarki - Kontrollmarken	87
Kontrola n. praw. autorsk. - Autorenechtkontr.	11
Kopert fabr. - Briefumschlagfabr.; Kuwertfabr. 24	90
Kopyta szewskie - Schuulleisten	144
Korków fabryki - Korkfabriken	88
Koronek fabryki - Spitzefabriken	151
Koronek papier. fabr. - Spitzenpapierfabriken	151
Kosi i sierpów fabr. - Sensen- u. Sichelfabriken	147
Kości i galgany - Knochen und Haderen	82
Kości palarnie i młyny - Knochenbrenn- u. Mühlen	81
Kościelne wyr. artyst. - Kirchliche Kunst	82
Kosmetyczne pracownie - Kosmetische Präparate	68
Koszulek żarow. fabr. - Glühstrumpfmaschinen	84
Koszykarskie przyb. - Korbmacherbedarfsartikel	87
Koszyków fabryki - Korbwarenfabriken	87
Kotlarskie zakłady - Kesselschmieden	80
Kotłów parow. fabryki - Dampfkesselfabriken	32
Kotłów parowych obmurowanie - Dampfkessel-einmauerungen	33
Kotły do ogrzewania centralnego - Zentralheizung	188
Kotły wodnorurkowe pionowe - Steilrohrkessel	154
Kowale - Schmiede	141
Kowalskie wyroby - Schmiedestücke	141
Krajarki - Schneidemaschinen	142
Kraty żelazne - (titter) (Eiserne)	42, 62
Krawatów fabryki - Krawattenfabriken	89
Krawcy i krawcowe - Schneider	142
Krawieckie przybory - Schneiderbedarfsartikel	142
Krażki i pierścienie podkład. - Unterlegscheiben	168
Kredy kopalnie - Kreidelwerke	89
Kremy do czyszczenia metali - Metallputzkreme	154
Krochmalni urzadzania - Stärkefabrikasnlagen	110
Krochmalu fabryki - Stärkefabrik	153
Krochmalu surogat - Stärkeersatz	153
Kruszce szlachetne - Edelmetalle	39
Krzemienie - Flintheine	85
Krzemkowa - Kieselguhr	80
Krzeseł fabryki - Stuhlfabriken	157
Księg. handlow. fabr. - Geschäftsbücherfabriken	60
Księgarnie - Buchhandlungen u. Verlagsanst. 28	169
Kuchnie - Kochanlagen	83
Kufców fabryki - Koffertfabriken	90
Kuśnierze - Kürschner	83
Kuźnie artystyczne - Kunstschmieden	50
Kuźnie polowe - Feldschmieden	50
Kuźnie wykojowe - Gesenkschmieden	61
Kwiaty, artykuły, maszyny i aparaty do fabrykacji - Blumenfabrik.-Art., -Masch. u. -Appar.	22
Kwiaty (sztuczne) - Blumen (künstliche)	22
Kwiaty (żywe) - Blumen (natürliche)	22
Laboratorja - Laboratorien	90
Laboratorj. urzadz. i przyb. - Laborator.-Bed.	169
Ładownia urzadz. do - Verladevorrichtungen	92
Laktien cy - Lackierer	92
Lakierowne blach - Lackieranstalten (Blech)	92
Lakieru i farb fabryki - Lack- u. Farbenfabriken	93
Lalek fabryki, reperacja - Puppenfabr. -(Klänken)	92
Lamp części - Lampenbestandteile	92
Lamp fabryki i składy - Lampenfabr. u. -handl.	92
Lampki elektr. kieszonk. - Taschenlampen, elektr.	158
Lampy motorowe ogrzew. - Motorheizlampen	116
Łańcuchów żelaznych fabr. - Kettenfabriken	80
Łańcuchowski do zegarków - Uhrketten	167
Lanolina - Lanolinfabriken	96
Łapek fabryki - Fallentfabriken	47

Łapki na muchy - Fliegenfängerfabriken	55
Lasek fabryki - Stockfabriken	155
Lasów biura - Forst-Büros	56
Latań fabryki - Laternenfabriken	96
Latarnie burzowe - Sturmleaternen	157
Latarnie do rowerów - Fahrradlaternen	47
Lawek szkolnych fabryki - Schulbankfabriken	145
Lekarze - Aerzte	9
Len i juta - Flachs und Jute	54
Liczące apar. i mehan. - Zählapparate u. -Werke	184
Lignin - Lignin	89
Likierów fabryki - Likörfabriken	89
Likierów i spirytualji składy - Likör-Handlungen	101
Limoniady owocowe - Fruchtlimonaden	76
Lin drucianych fabryki - Drahtseilfabriken	36
Lin okrętowych fabryki - Tauwerkfabriken	159
Lin stalowych fabryki - Stahlseilfabriken	152
Linowania papieru zakłady - Linieranstalten	101
Linoleum - Linoleum	101
Listew fabryki - Holzleisteufabr.; Leistenfabr. 71	99
Listwy i sztabiki drewniane - Holz-Dekortleisten	70
Listwy przekrojowe - Profileisten	132
Liter szklanych fabryki - Buchstabenfabr. (Glas)	26
Litograficzne kamienie - Lithographische Steine	101
Litograficzne zakłady - Lithographische Anstalt.	101
Lodowin fabryki i sprzedaż - Eisschrankfabrik.	42
Lodu fabryki i sprzedaż - Eistabr. u. -handlung	42
Lodziarki i chłodownice - Eis- u. Kühlmaschinen	42
Łojek (talk) - Talkum	158
Łoju topielnie - Talgschmelzereien	158
Lokomobile - Lokomobilen	102
Lokomotywy - Lokomotiven	102
Lombardy - Lombardgeschäfte; Pfändleihen 102, 126	126
Łopat i szpadli fabryki - Schaufel- und Spaten	139
Loteryjne kantory - Lotteriegeschäfte	103
Lotnictwa przybory dla - Aviationbedarfsartikel	11
Łózka metalowe - Bettstellen (Metall-)	19
Lunety - Fernrohre	51
Łupek - Schiefer	140
Luster fabryki i szlifown. szkła - Spiegelfabrik.	150
Lutownicze aparaty - Lötapparate	102
Łyżek fabryki - Löffelfabriken	102
Magazyny miod. - Putz- und Modgeschäfte	172
Magli fabr. - Drehtrollenfabr.; Wäschemanglein 37	123
Magnezów fabryki - Magnetfabriken	104
Magnezyt - Magnesit	104
Makarony fabryki - Nudeln; Teigwaren .. 120	101
Mąka dla karmienia ryb - Fischfuttermehl	52
Mąka do posypywania - Streumehlfabrik	156
Mąki i kaszy składy - Mehl- u. Graupenhandl.	109
Maklerzy ubezpieczeniowi - Assekuranzmakler	6
Malarskie i rys. przybory - Mal- u. Zeichenut.	104
Malarze - Maler	104
Malowanie na porcelanie - Porzellanmalerei	181
Manekinów fabryki - Büstenfabriken	28
Manganianki szary - Braunstein	23
Manometrow fabryki - Manometerfabriken	105
Manufaktura i blawaty - Manufakturwaren 104, 105	104, 105
Mapy i globusy - Landkarten und Globen	93
Marcjanów fabryki - Marzipanfabriken	105
Marmolady fabryki - Marmeladenfabriken	105
Marmura kopalnie i zakłady - Marmorbrüche	105
Masa do polerowania dla fabryk met. - Poliermasse für Metallwarenfabriken	130
Masa otulacza - Wärmeschutzmasse und -mittel	172
Masazy instytucji - Massageinstitute	108
Masła roślinnego fabryki - Pflanzenbutterfabr.	127
Masła i serów składy - Butter- u. Käsehandl.	28
Maślarki - Buttermaschinen	28
Masowe artykuły - Massenartikel	108
Maszyn budowy przyb. - Maschinenbaubedarf	105
Maszyn fabryki - Maschinenfabriken	105
Maszyn par. i pomp fabryki - Dampfmaschinen	38
Maszyn składy - Maschinenhandlungen	103
Maszyn do czyszc. ulic fabr. - Strassenreinigungsmaschinen-Fabriken	155
Maszyn do gasz. ognia fabr. - Feuerlöschapp.	51
Maszyn do pisania fabr. - Schreibmaschinenfabr.	143
Maszyn do zycia części skład. - Nähmaschinenbestandteile	119
Maszyn do zycia fabryki i składy - Nähmaschinenfabriken und -handlungen	118
Maszyn drukarsk. fabryki i składy - Druckmaschinenfabriken und -handlungen	38
Maszyn pudelk. fabryki - Kartomagenmasch.	79
Maszynki do gotow. i ogrzew. - Koch- u. Heizapp.	83
Maszynki do strzyżenia - Haarschneidemaschin.	67
Maszynki naftowe - Petroleum-Kochapparate	126

Maszynki spir. - Spiritus-Kochapparate	151	Narzędzia do czyszczenia kanałów - Kanal-	
Maszynki i piecyki gaz. - Gas-Koch- u. Heizap.	59	reinigungsgerbätebau	78
Maszyny do budowy dróg - Strassenbaumaschin.	155	Narzędzia do obrabiania drzewa - Holzbearbei-	
Maszyny do fabr. parafoli - Schirmfabrikation.	140	tungswerkzeuge; Holzwerkzeugfabriken	70, 72
Maszyny do homogenizacji - Homogenisiermasch.	72	Narzędzia do obrabiania rur - Rohrbearbeitungs-	
Maszyny do papierosów - Zigarettmaschinen	189	werkzeuge	135
Maszyny do prania i wyżymaczki - Wasch- und		Narzędzia i przyrządy do robót ziemnych - Tief-	
Wringmaschinen	173	baggeräte und -Einrichtungen	162
Masz. do prób. apar. i maszyn - Materialprüfung	108	Narzędzia miernicze - Messwerkzeugfabriken	109
Masz. do przem. ceram. - Maschinen für Glas.	108	Narzędzia ogrodnicze - Gärtengeräte	58
Maszyny do waleów, flansz. - Flanschenwalzsch.	54	Nasady kominowe - Schornsteinansatzfabriken	142
Maszyny do wyrobu zapalek - Zündholzmasch.	191	Nasienie buraków cukrowych i pastewnych -	
Maszyny kapelusznicze - Hutfabrikationsmasch.	73	Zucker- und Futterrübensamen	191
Maszyny młynarskie - Mählmachines	104	Nasion hodowle - Samenkulturen	138
Maszyny narzędziowe - Werkzeugmaschinen	178	Nasion składy - Samenhandlungen; Sämereien	138
Maszyny i narzędzia rolnicze - Landwirtschaftliche		Nasiona traw i polowe - Gras- und Feldsamen	66
Maschinen und Geräte	93	Nasiona warzywne i kwiatowe - Gemüse- und	
Maszyny i urządzenia do wojskowych przyborów		Blumensämereien	67
- Militäreffekten-Maschinen und Einrichtungen	113	Nankowe przybory - Lehrmittel	98
Materiały do budowy dróg - Strassenbaumaterial.	155	Nawilżarnie powietrza - Luftbefeuchts.-Anlagen	103
Mater. do zeszywania rur - Katgut	80	Nawozy - Düngemittel	38
Materiały opalowe - Brennmaterialien	24	Nesesorów fabryki - Nähkästchenfabriken	118
Mebłe kosz., trzcinn., bamb. - Möbel	114, 135	Nici fabryki - Garnfabriken; Nähfadentfabriken	58, 118
Mebłe wyściel. i skórz. - Polster- u. Ledermöbel	97, 130	Niciarnie - Zwirnereien (diverse)	191
Mebłe żelazne - Möbel (eiserne)	114	Nieprzemakalne opony do wozów - Wasser-	
Mebli fabryki - Möbelfabriken	114	dichte Wagendecken	173
Medale i znaczki - Medaillenfabriken	109	Nieprzemakalne ubrania - Wasserdichte Bekleidg.	173
Melioracje rolne - Kulturtechniker; Landw.		Nieprzemakalne papier i tkaniny do opakowania	
Meliorationsbüro	89, 96	- Wasserdichte Packpapiere und -Stoffe	173
Metal lożyskowy - Lagermetall	92	Niklowania zakłady - Vernickelungsanstalten	169
Metal szlady - Metallhandlungen	110	Niklowe wyroby - Nickelwaren	120
Metalni walcownie - Metallwalzwerke	111	Nitów fabryki - Nietenfabriken	120
Metalowych wyrobów fabryki i składy - Metall-		Norymberszczyzna i towary galanteryjne - Kurz-	
warenfabriken und Grosshandlungen	111	und Galanteriewaren	90
Metallurgia - Metallurgie	111	Noży fabryki - Messerfabriken	109
Miał węglany - Kohlenstaubindustrie	84	Nożyc fabryki - Scheerenfabriken	129
Miedzi kotłarnie - Kupferschmelzwerke	90	Obcasów fabryki - Absatzfabrik; Holzabsätze	1, 69
Miedzi odlewnie - Kupfergiessereien	90	Obieg fabryki - Zangenfabriken	184
Miedzi walcownie - Kupferwalzwerke	90	Obicia mebl. i portjery - Möbel- u. Portierenstoff.	115
Miedzianych wyrobów fabryki - Kupferwarenfabr.	90	Obrabiarki - Werkzeugmaschinen	178
Mielarnie mineralów - Mühlen (Mineral-)	117	Obrazów emaljowych pracownie - Emaillebilder	34
Miernicze aparaty - Messapparate	109	Obrobki drzewa masz. i narz. - Holzbearbeitung	69
Mieszadła i gniotowniki - Misch- u. Knetmaschinen	114	Obsadek fabryki - Federhalterfabriken	49
Mieszkańca urządzenia - Wohnungseinrichtungen	183	Obuwia fabryki - Schuhfabriken	144
Mikroskopy - Mikroskope	113	Obuwia fabryk materiałj. i przybory - Schuh-	
Mikrotomy - Mikrotome	113	fabrikationsmaterial und -bedarf	144
Mineralnych wód fabryki - Mineralwasserfabriken	113	Obuwia fabryk urz. i maszyn - Schuhfabriks-	
Miodosytynie - Metsiedereien	113	einrichtungen und -maschinen	144
Miodu hurtowe składy - Honiggrosshandlungen	72	Obuwia składy hurtowe - Schuhwarengrosshandl.	144
Miodu (sztucznej) fabryki - Honig- (künstl.)fabriken	72	Ochroniacze drzwi - Türschonerfabriken	167
Mleczarnie i produkty mleczne - Molkereien	116	Octu fabryki - Bissigfabriken	46
Mleczarskie maszyny - Molkereimaschinen	115	Oczynkowania urządzenia do - Verzinkeereinricht.	169
Mleczarskie urządzenia - Molkereieinrichtungen	116	Odbijanki (Kalkomjonje) - Abziehbilder	1
Mleko kondensowane - Kondensierte Milch	85	Odlewnicze maszyny i przybory	61
Młoty kowalskie - Schmiedehämmer	141	Odlewnie fosforbronz. - Phosphorbronze-giesser.	128
Młynków do kawy fabryki - Kaffeemühlentfabriken	117	Odlewnie metali - Metallgiessereien	110
Młynów budowa i przybory młyn. - Mühlenbau	117	Odlewnie stali - Stahlgessereien	152
Młynskich maszyn fabr. - Mülereimaschinenfabr.	117	Odlewnie żelaza - Eisengessereien	40
Młyn do srtowania - Schrotmühlen	144	Odlewnie żelaza kowalnego - Tempergiessereien	161
Młyn zbożowe - Mühlen (Getreide-)	117	Odlewy kowalne - Schmiedbarer Guss	141
Modeli fabryki - Modellfabriken, Holzmodelle	71, 116	Odlewy precyzyjne - Präzisionsguss	131
Modlitewniki i śpiewniki - Gebet- u. Gesangbücher	59	Odlewy stalowe form - Stahlformguss	152
Mosiądzu odlewnie - Messinggiessereien	109	Odlewy szorstkie - Spritzguss	151
Mosiężnicy - Gelb- und Rotgiessereien	60	Odolwiazce pary - Abdampfenötler	1
Mosiężnych wyr. fabr.; skl. - Messingwarenfabr.	109	Odpadki - Abfälle	1
Mostów budowa - Brückenbau	25	Odpadki bawelnianie - Baumwollabfälle	16
Motorów fabryki - Motorenfabriken	116	Odpadki metalowe - Metallabfälle u. Rückstände	109
Motorow. pojazdów części sklad. - Motorfahr-		Odpadki wełniane - Wollabfälle	183
zeug-Bestandteile	116	Odwadmiacze - Kondensöpfe	85
Mozaika i terrazzo - Mosaik u. Terrazzo	116	Odzelezenia zakłady - Enteisungsanlagen	45
Mozaikowe płyty - Mosaikplatten	116	Ogłoszeń biura - Annoncenexpeditionen	5
Mularze - Maurermeister	108	Ogniotwale urządzenia - Explosions- und feuer-	
Musztardy fabryki - Mostrichfabr.; Senffabr.	116, 147	sichere Anlagen	46
Mylida fabryki; hurt. skl. - Seifenfabriken	146	Ogrodnicze przybory - Gärtnerbedarfartikel	58
Mylida i świec składy - Seifen- u. Kerzenhandl.	146	Ogrodnicze zakłady - Gärtnerereien	58
Mylida surogat - Seifensersatz	147	Ogrodzeń drucianych fabryki - Drahtgitter	36
Mylidarni maszyny i urządzenia - Seifenfabriks-		Ogrzewania i wentylacje - Heizung und Lüftung	69
Maschinen und -Einrichtungen	146	Ogrzewanie centrale - Zentralheizungen	188
Mysłiwickie przybory - Jagdrequisiten	74	Ogrzew. centr. części skl. - Zentralheizgs.-Best.	188
Naboi fabryki - Patronenfabriken	126	Okna żelaznych fabryki - Fenster (eiserne) Fabr.	50
Naczynia kuchenne - Küchengeräte	89	Okna wagonowe - Waggonfensterfabriken	172
Nafta - Petroleum	126	Okna wystaw. - Ladenbau (Schaufensterbau)	92, 139
Namioty i tkaniny nieprzem. - Zelte	187	Okretów budowa - Schiffsbauanstalten	141
Napoje bez alkoholu - Alkoholfreie Getränke	4	Okryć damskich fabryki - Damenmäntelfabriken	82
Naprzężarki pasów - Riemenspannapparate	135	Okuć fabryki - Beschlägefabriken	18
Narzędzi fabryki i składy hurt. - Werkzeugfabr.	177	Okucia budowlane - Baubeschläge	15
Narzędzi stolarskich fabr. - Tischlereiwerkzeug	162	Okucia do albumów - Albumbeschläge	4
		Okucia do drzwi i okien - Tür- u. Fensterbeschläge	167

Okucia do drzwi rozsawn. - Schiebetürbeschläge	140	Perły - Perlen	126
Okucia do laszek i parasoli - Stock- u. Schirmbesch. 153		Peruk fabryki - Perückenfabriken	126
Okucia do mebli - Möbelbeschläge	114	Pianin fabry i składy - Klavierfabr. u. -handlg.	81
Okucia do skrzyń - Kistenbeschläge	81	Piaskowa kopalnia - Sandsteinbrüche	158
Okularów fabryki - Brillenfabriken	24	Piasku kopalnia - Sandgruben	158
Olciarnie - Oelfabriken (pressen)	121	Piece dla lakierników - Lacktrockenöfen	52
Olciarni urządzenia i maszyny - Oel- und Fettfabrikinrichtungen und -maschinen	122	Piece do susz. i lakiernicze - Trocken-Öfen	166
Olje i smary - Oele und Fette	121	Piece do trwałego palenia - Dauerbrandöfen	34
Olje do nasycania - Imprägnieröle	74	Piece gazowe - Gasöfen	59
Olje do podłóg - Fussbodenöle	57	Piece gazowe do żelazek - Gasbügelöfen	59
Olje czerowe - Oele (ätherische)	122	Piece kap. na gaz - Gasbadeöfen	58
Olje gazowe - Gasöle	59	Piece kominki, kuchnie - Öfen, Kamine	120
Olje mineralne - Oele (mineral)	122	Piece kotłowe - Kesselöfen	80
Olje techniczne - Oele (technische)	122	Piece kuch. i maszynki do got. - Kochherde	83
Oljwy opalowe - Heizöle	69	Piece piekarskie - Backofenbauschäfte	12
Olwianych wyrobów fabr. - Bleiwarenfabriken	22	Piece pierścieniowe - Ringofenbau	135
Olwiu odlewnie - Bleigiessereien	21	Pieców części - Ofenbestandteilefabriken	120
Olwów fabryki - Bleistiftfabriken	22	Pieczarki - Siegelmarken	148
Opakowania - Packstoffe	123	Piekarnie - Bäckereien	11
Operacyjne urządzenia - Operationseinrichtungen	122	Piekarskie i cukiern. przyb. - Bäckerebedarf	11
Oplatków fabryki - Oblatenfabriken	120	Piekarskie maszyny i urzadz. - Bäckereimasch.	11
Opon i kieszki zakłady reparacji - Schlauch-reparaturanstalten	141	Pierników fabr. - Honigkuch.-Fabr.; Pfefferkuch.	72, 126
Optycy - Optiker	123	Pierze - Bettfedern	19
Optyczne zakłady - Optische Industrieanstalten	123	Pił i noży do pilar. fabr. - Sägen- u. Maschinen-messer	136
Organów fabryki - Orgelfabriken	123	Pił i pilarek fabryki - Sägen- u. Sägenmaschfabr.	137
Ornamenty - Ornamente	123	Piłoczkowe wzory i przyb. - Laubsäge-Schnitzvorlagen und -Utensilien	96
Ornamenty cynkowe - Zinkornamente	190	Pilników fabryki - Feilenfabriken	49
Orthopedyczne aparaty - Orthopädische Apparate	123	Pilśni fabryki i składy hurtowe - Filzfabriken und -Grosshandlungen	52
Oseki - Schleifsteine; Wetzeine	141, 182	Pilśniowego obuwia fabr. - Filzschuhfabriken	52
Osi fabryki - Achsenfabr.; Wagenachsenfabr.	171	Pily do metalu - Metallsägen	111
Oszuszczenie budowl. i domów - Austrocknung von Bauten und Häusern	9	Pily do rzniecia na zimno - Kaltsägen	78
Oświetlenie reklamowe i efektywne - Reklame- und Effektenbeleuchtungen	134	Piór do kapeluszy fabryki - Federtfabriken	49
Oświetleniowe artyk. i przyrządy - Beleucht.-Art.	17	Piór stalowych fabryki - Stahlfedernfabriken	152
Oświetleniowe urządzenia - Beleuchtungsanlagen	17	Piórników fabryki - Federkastenfabriken	49
Otrab handle hurtowe - Kleiegrosshandlungen	82	Pioruchrony - Blitzableiter und -teile	21
Owoce - Obst und Südfrüchte	120	Pismien. materj. fabryki i składy hurt. - Schreib-u. Papierwarenfabriken u. -Grosshandlungen	143
Owocowych win fabryki - Obstweinfabriken	120	Pistolety dziecięce - Kinderschusswaffen	81
Ozdób do trumien fabryki - Sargbeschlägefabr.	139	Piwa hurtowe składy - Biergrosshandlungen	19
Paleniska - Feuerungsanlagen	51	Piwniczne przybory - Kellereierartikel	80
Pantofli fabryki - Pantoffelfabriken; Holz pant. 71	123	Płachty (do zboża, nieprzem.) - Planen	130
Papier falisty - Wellpapier	177	Płachty wozowe i wagonowe - Wagen- u. Waggondeckenfabriken	171
Papier maché - Papiermaché-Fabrikate	125	Plakatów fabryki - Plakatifabriken	130
Papier rysunkowy - Zeichenpapier	184	Plakaty blaszane - Blechplakate	21
Papier woskowy i parafinowy - Wachs- und Paraffinpapier	171	Plakaty reklamowe - Reklameplakate	134
Papierosów fabryki - Zigarentfabriken	189	Plaszcze gumowe - Gummimäntel	66
Papierowych wyrobów i materiałów piśmiennych fabryki i składy hurtowe - Papierwaren- und Schreibmaterialienfabriken u. -Grosshandlungen	125	Platerowanych wyrob. fabr. - Plattierwarenfabr.	130
Papierni fabr. i składy hurtowe - Papierfabr.	123	Plecionek słomianych fabryki - Strohhüttenfabr.	156
Papiery i materiałów piśmiennych agentury - Papier- und Schreibmaterialienagenturen	123	Plisowania tkanin zakłady - Plissebrennereien	130
Papier węglowy fabryki - Kohlepapierfabriken	84	Plisienne wyroby - Leinenwaren	98
Papiery do kopjowania - Pauspapierfabriken	126	Plomb fabryki - Plombenfabr.; Bleiplomben 21	130
Papiery i materiały piśmienne - Papier- und Schreibmaterialien	125	Plótina i sukna żaglow. fabr. - Segelweien	145
Papiery parafinryjne - Paraffinpapiere	125	Plótina malarskiego fabryki - Malerwandfabr.	104
Papiery światłocenne - Lichtpauspapiere	99	Plótina składy - Weisswaren	177
Parafina - Paraffin	125	Plótina żaglow. na obuw. fabr. - Schuhsegeltuchfabr.	144
Parasoli fabryki i składy - Schirmfabriken	140	Ploty ogrodowe i fabryczne - Gartenzäune	58
Parasolnicze przybory - Schirmfurnaturen	140	Plugi mot. i części takowych - Motorpflüge	116
Parfumerijne przyb. - Parfümeriebedarfsartikel	125	Plugów fabryki (narzędz. roln.) - Pflugfabriken	127
Paromierze - Dampfmenngemesser	33	Plugów zwycz. i motorow. budowy artykuły - Pflüge- und Motorpflüge-Bau-Artikel	127
Parowników uszczelniki - Siederohrdichtmaschinen	147	Pluskiewki - Reissbrettsrifte	134
Pasków fabryki - Gürtelfabriken	67	Pluszu fabryki - Pluschfabriken	130
Pasmantjeri fabryki i składy - Posamentenfabriken und -Grosshandlungen	131	Plyt fotogr. suchych fabryki - Trockenplattenfabr.	166
Pasów fabryki - Riemenfabriken	135	Płyty brukowe - Pflastersteine	127
Pasów do maszyn fabr. i skl. hurt. - Treibriemen	164	Płyty gliniane - Tonplatten	162
Pas, skór, do maszyn fabr. - Ledertreibriemenfabr.	98	Płyty ściennie i posadzkowe - Wandbekleidung	172
Pasów i tasiem tkalnie - Gurten- u. Bandwebereien	67	Płyty scenne i burzowe - Sturmfaceln	157
Passpartouts - Kartonrahmen für Bilder	79	Podków fabryki - Hufeisenfabriken	73
Passpartouts fotograficzne - Photogr. Kartons.	129	Podłóg fabryki - Fussbodenfabriken	57
Pasty do obuwia - Schuhkreme	144	Podrózne przybory - Reiseeffekten	134
Paszy i zboża handle - Futtermittel- u. Getreidehdl.	57	Podróżny biura - Reisebüros	134
Patentowe biura - Patentbüros	126	Podszewek fabryki - Futterstoffefabriken	57
Paznokci pielegn. przyb. - Nagelpflege-Artikel	118	Poduszeczki do stempli - Stempelfarbenkissen	154
Pędnie - Transmissionen	163	Pogrzebowe zakłady - Beerdigungsanstalten	16
Pędzli do golenia fabryki - Rasierpinselfabriken	133	Pojazdy - Fahrzeuge	47
Pędzli fabryki - Pinselfabriken	130	Pokostu olejnego fabryki - Leimölfirnissfabriken	89
Perfum fabrykajemj. materj. - Parfüm-Grundstoffe	125	Pokosty - Firnisse	52
Perfumerja i artyk. toalet. - Parfüm- u. Toilettenart.	125	Polew garncaarskich fabr. - Glasurfabr.	64
Pergaminu fabryki - Pergamentpapierfabriken	126	Półki żelazne - Regale (eiserne)	134
		Pomniki i płyty nagrobkowe - Grabdenkmäler	64
		Pomp fabryki - Pumpenfabriken	132
		Pompy - Pumpwerke	133
		Pompy promieniowe parowe - Dampfstrahlpump.	33
		Pończoszarek fabryki - Strickmaschinenfabriken	156

Pończosznico-weinianych i fantaz. wyr. fabr. - Strumpf-, Woll- und Fantasiewarenfabriken ..	157	Rury mosiężne bez szwu - Messingrohre ohne Naht	109
Pończosznicych wyrobów fabryki i składy hurt. - Strumpfwarenfabriken und Grosshandlungen ..	157	Rury pociowe i kominowe - Ofen- u. Kaminrohre	121
Porcelany fabryki - Porzellanfabriken ..	131	Rury żelazne - Eisenrohre ..	40
Portlandcement - Portlandement ..	131	Ruszek pracownice - Rüschenfabriken ..	136
Posadzek fabr. - Fussbodenplatten; Parkett. 57,	125	Rusztów fabryki - Roststäbefabriken ..	136
Posągnicy drzewni - Bildhauer (Holz-) ..	20	Ryb hurtowe składy - Fischgrosshandlungen ..	53
Posiel - Bettzeug ..	19	Ryb wędzarnie - Fischräucherien ..	54
Potników fabryki - Schweissblätterfabriken ..	145	Rybaki przybory - Fischereiartikel ..	52
Powozów wynajem - Wagenverleihanstalten ..	172	Rybołówstwo - Fischereien ..	52
Powoznicze wyroby - Seilerwaren ..	147	Rymarze - Riemer ..	135
Powoznicze zakłady - Seilereien ..	147	Rysownicze zakłady - Musterzeichner ..	118
Pozłotnicy - Vergolder ..	169	Rysunkowe przybory - Zeichenmaterialien ..	184
Pożyczkowo-Oszczęd. Kasy - Sparkassen ..	148	Rzeźnikowe sklepów urzęd. - Fleischerladeneinr.	55
Pralnie - Waschanstalten (diverse) ..	172	Rzeźnicy - Fleischer ..	55
Pralnie chemiczne - Waschanstalten (chemische)	172	Rzeźnie - Schlachthäuser ..	140
Pralni urządzenia - Wäschereianlagen ..	172	Sadze i farby kopalniane - Russ und Russfarben	136
Prasow. i wytłacz. zakł. - Press- u. Stanzwerke	132	Samochodów reperacje - Automobilreparaturen ..	10
Prasy do tabletek - Tablettenpressen ..	158	Samochoody - Automobile ..	10
Prasy filtr. - Filterpressen ..	52	Samolapacze - Selbstgreifer ..	147
Prasy mufłowe dla przemysłu cynkowego - Muffelpressen für die Zinkhütten-Industrie ..	117	Samowary - Samoware ..	138
Prochownie - Pulverfabriken ..	132	Sanatoria - Sanatorien ..	138
Projekcyjne aparaty - Projektionsapparate ..	132	Sanitarne urzęd. i przyb. - Sanit. Anl. u. Utens.	139
Prób i tłoczeń biura - Bittschriften- und Uebersetzungsbüros ..	20	Seieków oczyszczalnie - Abwässerreinigungsanl.	2
Proszek do pieczenia - Backpulver ..	12	Seińskiego powietrza zakł. - Pressluftanlagen	131
Proszek do prania - Waschpulver ..	173	Sezyzoryków fabryki - Taschenmesserfabriken ..	159
Przedgrzewacze - Vorwärmer ..	169	Selcerskiej wody fabryki - Selterwasserfabriken	147
Przędza złota i srebrna - Gold- u. Silbergespinste	64	Sera fabryki i handle hurt. - Sahne- u. grhdlig.	79
Przędzalnice - Spinnereien ..	151	Siatek drucianych fabryki - Drahtnetzfabriken	36
Przedzyski hurtowe - Garngrosshandlungen	58	Siatek fabryki - Netzfabriken ..	120
Przedzyski sztyklowej fabr. - Striekgarnfabriken	153	Siatki do włosów - Haarnetze ..	67
Przepisywania biura - Vervielfältigungsbüros ..	169	Siatki metalowe - Metallgewebe ..	110
Przesiewarki i sortownicze - Sieb- u. Sortiermasch.	147	Siarki do wyrob. maszyn - Netzknüpfmaschinen ..	120
Przewlekadeł fabryki - Zieheisenfabriken ..	189	Siedzenia do krzesel - Stuhlsitze ..	157
Przewozowe zakłady - Möbeltransportgesellschaftl.	115	Siejarki (drylowki) - Säemasch. (Drillm.-Fabr.)	136
Przyborów do kwiatów fabr. - Blumenbestandteile	22	Sierś - Haare (Tier-) ..	67
Przyborów do oświetl. gazowych fabryki - Gasbeleuchtungsgegenstände-Fabriken ..	58	Sikawki i narzędzia ogniowe - Feuerlöschgeräte	51
Przybory rysunkowe - Reisszeugfabriken ..	134	Siodeł fabryki - Sattel- u. Reitzzeugfabriken ..	139
Przygotowawcze urządzenia - Aufbereitungsanlag.	9	Siodka i torby rowerowe - Fahrradsättel u. Taschen	47
Przyprawy do zup - Suppenwürze ..	158	Siodlarskich i rymarskich wyrobów fabryki - Sattler- und Riemerwarenfabriken ..	139
Pszczelnictwo - Imkerei ..	74	Siodlarskie maszyny i przyb. - Sattlereimaschinen	139
Pudełek fabryki - Schachtelfabriken ..	139	Siodlarze - Sattler ..	139
Pudełka ozdobne - Luxuskartonnagen ..	104	Sit fabryki - Siebfabriken ..	147
Pudła składane - Faltschachteln ..	48	Skarbee - Tresore ..	166
Pumeks - Bimsstein ..	20	Składy towarowe - Lagerhäuser ..	92
Puszek do pudru fabr. - Puderquastfabriken ..	132	Sklepów kolonialn. urządzenie i przyb. - Kolonialwarengesch. Einr. und Bedarf ..	84
Puszkarze - Büchsenmacher ..	26	Sklepów urządzenia - Ladeneinrichtungen ..	92
Radiatory - Radiatoren ..	133	Skór fabryki - Lederfabriken und -Grosshandlg.	96
Radium - Radium ..	133	Skór składy - Lederhandlungen und -Grosshandlg.	97
Rafij włókno - Raffiabaht ..	133	Skórki i skóry - Felle und Häute ..	50
Rafinerje - Raffinierwerke ..	133	Skóry dla celów techn. - Leder f. techn. Zwecke	97
Ram fabr. - Rahmenfabriken ..	133	Skóry imitowane - Lederimitation ..	97
Ram plakatowych fabryki - Plakaträhnenfabr.	130	Skóry meblowe - Möbelleder ..	115
Reasekuracja - Rückversicherungen ..	136	Skóry sztucznej fabryki - Kunstlederfabriken ..	90
Registory - Registratoren ..	134	Skórzane wyr. techn. - Techn. Lederwaren ..	160
Rękawicze fabryki - Handschuhfabriken ..	67	Skórzanych wyr. fabr. - Lederwarenfabr.	98
Rękawiczek i krawat. składy - Handschuhhandl.	67	Skórzanych wyrobów skl. - Ledergeralteriewar.	97
Rękawiczek przybory do - Handschuhfurnituren	67	Skrob. do butów i chodniki - Fussabstreicher	56
Reklam biura - Reklamebüros ..	134	Skrzyn do butelek fabr. - Flaschenkastenfabr.	55
Reklamowe i dodatki artyk. - Reklame-u. Zugabeart.	135	Skrzyni fabryki - Kistenfabriken ..	81
Rentgen. aparaty i instr. - Röntgenapparate ..	135	Skrzynie do hartowania, rozżarzania i nastalania - Härte-, Glüh- und Bimsatzkasten ..	67
Rengenowskie rury - Röntgenröhren ..	135	Słodzi hurtowe składy - Heringsgrosshandlg.	69
Restauracje - Restaurationen ..	135	Słodowni urzadz. i narzadz. - Mälzerei-Einricht.	104
Revizyjne towarzystwa - Revisionsgesellschaften	135	Słodownice - Malzfabriken ..	104
Rezerwoary (blaszane) - Reservoir (Blech) ..	135	Słodowe ekstrakty i prepar. - Malzextrakte ..	104
Rezerwoary do pluk. klozet. - Klosettspülkästen	82	Słój - Holzgalanteriewaren ..	70
Rogowych wyrobów fabryki - Hornwarenfabrik.	72	Słoma i siano - Stroh- und Heuhandlg.	156
Rogoże - Binsenmatten ..	20	Słupy dla przewodników - Leitungsmasten ..	99
Roler fabryki - Rouleauxfabriken ..	136	Słupy telegraficzne - Telegraphenstangen ..	160
Rowerów części fabryki i hurt. składy - Fahrradbestandteile-Fabriken u. -Grosshandlungen ..	47	Słusarnie - Schlossereien ..	141
Rowerów fabryki i skl. - Fahrradfabriken ..	47	Smarów fabryki - Wagenfette und -Schmiere ..	171
Rowerów przybory do - Fahrradzubehörteile ..	47	Smarownice - Schmierapparate ..	141
Rozbiórki przedsiębiorstwa - Abbruchunternehmen	1	Smary i oleje - Fette und Oele ..	51
Rozdrabniacze węgla i koksu - Koks- u. Kohlenbrecher; Hartzerkleinerungsanlagen ..	67, 84	Smary i oleje do maszyn - Maschinenfette u. -öle	108
Rozdrabniarnie i rozdrabn. - Zerkleinerungsanl.	188	Smieci odwozka - Müllfabr ..	117
Rozpylacze farb - Farbenzerstäuber ..	49	Smola z węgla brun. - Braunkohlenteer ..	23
Rozwodzidla do pil. - Sägeschränkmachines ..	137	Smolowe wyroby - Teerprodukte ..	160
Rudy żelaznej kopalnie - Eisenerzgruben ..	39	Smoly fabryki - Teerfabriken ..	160
Rur czyszcido - Rohrreiniger ..	135	Sodowej wody fabryki - Sodawasserfabriken ..	148
Rur fabryki - Röhrenfabriken ..	135	Sody fabryki - Sodafabriken ..	148
Rurowe przewody - Rohrleitungen ..	135	Soki owocowe - Fruchtsäfte ..	56
		Soli Glauberskiej fabryki - Glaubersalzfabriken	64
		Soli składy hurtowe - Salzgrosshandlg.	137
		Soli warzelnicze - Salinen ..	137
		Solne młyny - Salzmühlen ..	138

Spatu wapiennego kopalnie - Kalkspatgruben	77	Szewcckie przybory - Schuhmacherbedarfsartikel	144
Spatywi ciężki - Schwespat	145	Szewcy - Schuhmacher	144
Spalwalne urządzenia - Autogene Schweissappar.	9	Szklak hurtowe składy - Glasgrosshandlungen	63
Spiralnik - Heftmaschinen; Drahtheftmaschinen	36	Szklak i luster fabryki - Glas- und Spiegelfabr.	63
Spirytus składy hurtowe - Spirituosen-grosshd.	151	Szklak i porcelany hurtowe składy - Glas- und Porzellanwarengrosshandlungen	64
Sportowe art. i ubrania - Sportartikel u. Bekleid.	151	Szklak i porcelany składy - Glas- und Porzellan	64
Spożyw. towary i delikatesy - Nahrungsmittel	119	Szklak szlifiernie - Glasschleifereien	63
Spzyn zegar. fabryki - Uhrfedernfabriken	167	Szklak wodnego fabryki - Wasserglasfabriken	173
Sprzęty dom. i kuch. - Haus und Küchengeräte	67	Szklak zginaranie - Glasbiegereien	62
Srebrnych wyrob. fabr. i składy - Silberwaren	147	Szklak zwierciadlanego fabryki - Spiegelglasfabr.	150
Srodki do czyszczenia maszyn - Maschinenreinigungsmittel	108	Szklarnie - Glaserien	62
Srodki do prania i czyszczenia - Wasch- und Reinigungsmittel	172	Szklak aptekarskie - Medizingläser	109
Srodki odżywcze dla dzieci - Kindernahrungsmittel	81	Szklak do konserw - Ko servengläserfabriken	87
Srodki odżywczych fabr. - Nahrungsmittelfabriken	119	Szklaki - Bauschulen	16
Srodki przeciw pożarom - Feuerschutzmittel	51	Szlichta i preparaty dla wykończalni - Appretur- und Schlichtpräparate	7
Srodkiow opatrunkow. fabryki - Verbandstofffabr.	168	Szlifiernie i polerownie - Schleif- u. Polieranst.	141
Srub drzewnych fabryki (met.) - Holzschrauben	71	Szlifiernie i polerown. artykuły - Schleif- und Polierartikel	141
Srub i muter fabryki - Schrauben- u. Mutterfabr.	142	Szmalcarnie - Lumpen-Sortieranstalten	101
Srub i wyrobów druczanych fabryki - Schrauben- und Drahtkurwarenfabriken	142	Szmatki do czyszczenia i poler. - Putz- u. Polierluch.	133
Srub metal. fabryki - Metallschraubenfabriken	111	Szmerglowy przemysł - Schmirgelindustrie	141
Stajni urządzenia - Stallrichtungen	153	Sznurow jedwabn. fabryki - Schnurfabr. (Seide)	142
Stal składy hurtowe - Stahlgrosshandlungen	152	Sznurowadelfabryki - Schnürsenkel-fabriken	142
Stalowych wyrobów fabryki i hurtowe składy - Stahlwarengrosshandlungen und -fabriken	152	Szpagat fabryki - Bindfadefabriken	29
Stalowej branzji agentury - Stahlgenturen	152	Szpat polny - Feldspat	50
Stalówek fabryki - Schreibfedernfabriken	143	Szpindli fabryki - Spindel-fabriken	151
Stalownie - Stahlwerke	153	Szpitali urzadz. i przyb. - Krankenhaus-Einricht.	88
Starego zelaza składy - Alteisenhandlungen	4	Szuplarnie bawelny - Baumwollzwirnereien	1
Starzyzny handlarze - Althändler	4	Szuplek fabryki - Spulenfabriken	151
Statkow powietrznych budowa i przybory do budowy - Luftschiffbau und -bedarf	103	Sztaucownie i emalnierne - Stanz- u. Emailierw.	153
Stelmacherzy - Stellmacher	154	Sztaucownie i emalnierne maszyny - Stanz-Masch.	153
Stemple wypalające - Breunstempel	24	Sztaucownie prasowne i wybijarnie - Stanz- Press- und Prägewerke	153
Stempli fabryki - Stempelfabriken	154	Sztukatorzy - Stukkateure	157
Stereotypownie - Stereotypen	155	Szutki dzieł składy - Kunsthandlungen	96
Sterylizacyjne aparaty - Sterilisierapparate	155	Szyfity - Drahtnägel	36
Stolarze - Tischler	162	Szyby - Fensterglas	50
Stolki - Schemel	139	Szydlow fabryki - Schilderfabriken	140
Stolow fabryki - Tischfabriken	162	Szydy firmowe - Firmenschilder	52
Stoly do maszyn do szycia - Nähmaschinen-tische	119	Szydy metalowe - Metallschilder	111
Stoly narzedziowe - Werkzeugtische	182	Szyn kolejowe - Eisenbahnschienen	40
Stoly rysunkowe - Zeichentische	184	Tabacznich wyrobów składy - Zigarrenhandl.	190
Stow. Spozycze - Konsumvereine	87	Tabaki składy hurt. i imp. - Tabakgrosshandl.	153
Strugarki - Shapingmaschinen	147	Tablice ostrzegawcze - Warnungsschilder	172
Struskie pior fabryki - Straussfedernfabriken	156	Tabliczki i gryfle - Schiefertafeln und -griffel	140
Strudencie przybory - Studentenrequisiten	157	Tachometry - Tachometer	158
Studziska budowa - Brunnennbau	25	Taczki - Schiebkarren	140
Styliska i rekojeseci - Stiefelfabriken	155	Tapet fabryki i składy - Tapetenfabr. u. -Handlg.	158
Sukna fabryki; hurt. składy - Tuchfabriken	167	Tapiecerski przybory - Tapezierbedarfsartikel	158
Surowice - Eisen (Boh-, Fasson-, Stab-)	39	Tapiczerzy i dekoratorzy - Tapezierer u. Dekorat.	158
Suszarnie i apar. do takowych - Trockenanlagen und -apparate	166	Tapiserja - Tapissierwarenfabriken	158
Swiatlo zarowe - Glühlucht	64	Tartaki - Sägewerke	137
Swidry - Bohrerfabriken	22	Tasiem gumki - Litzenfabriken	101
Swidry spiralne - Spiralbohrer	151	Tasiem gumk. tkanine - Gummibandwebereien	66
Swiec fabryki - Kerzenfabriken	80	Tasny i przyb. do masz. do pisania - Schreibmaschinen-Farbbänder und Zubehör	143
Swiece stearynowe fabryki - Stearinlichtefabr.	153	Teatrowe urządzenia - Theater-einrichtungen	161
Swiece stearynowe - Lichte (Stearin)	99	Techniczne artykuły - Technische Bedarfsartikel	159
Swieczniki - Beleuchtungskörper	17	Techniczne biura - Technische Büros	159
Syfonow fabryki - Siphonfabriken	148	Tektura falista - Wellpappen	177
Syrop kartoflany - Stärkesirup	153	Tekturowych wyrob. fabr. - Kartonnagenfabriken	78
Syropu fabryki - Sirupfabriken	148	Tektury fabryki - Pappfabriken	123
Szablownow fabryki - Schablonenfabriken	139	Tektury smolowe fabryki - Dachpappfabriken	32
Szafy dla robotnikow - Arbeiterkleiderschränke	7	Termometrów fabryki - Thermometerfabriken	162
Szafy do ubrania - Kleiderschränke	82	Terpentyna - Terpentinöl	162
Szafy ogniowate dla kantorow (zelazne) - Kontorschränke (eiserne)	87	Terracowe materialy - Terrazzomaterialien	161
Szalk i chustek fabryki - Schals- u. Tücherfabr.	139	Terrakotowych wyr. fabr. - Terrakotwarenfabr.	161
Szamoty fabryki - Schamottefabriken	139	Tiulu i koronek fabryki - Tüll- u. Spitzenfabr.	187
Szczeczyny składy i sortownie - Borstenhandlungen und -sortieranstalten	22	Traczkich przyborow fabr. - Webutensilien-Fabr.	175
Szczeliwa do dawnic maszynowych fabryki - Stopfbüchsenpackungsfabriken	155	Traczkie przybory - Webereibedarfsartikel	175
Szczeliwa do maszyn - Maschinenpackungen	108	Tkalnie - Webereien	175
Szczeliwo i materj. uszczeln. - Dichtungen und Dichtungsmaterialien	35	Tkalnie bawelny - Webereien (Baumwoll-)	175
Szczoteczki do zębów fabryki - Zahnbürstenfabr.	184	Tkalnie metalowe - Metallwebereien	112
Szczotekarskich wyrobów fabryki i skl. - Bürstenware- und Pinselfabriken und -handlungen	27	Tkalnie pstrych tkanin - Webereien (Bunt-)	175
Szczotka skich maszyn i przybory - Bürsten- und Pinsel-fabr.-Maschinen und -Bedarfsartikel	28	Tkaniny techn. - Technische Gewebe	62, 160
Szczurów i myszy tepienie - Ratten- und Mäusevertilgung (Rationelle)	134	Tkaniny i papier nieprzemak. - Oel-tuche u. -papiere	122
Szczypczyki do papieru - Briefklemmer	24	Tlenu fabryki - Sauerstoffindustrie	139
Szelek fabryki - Hosenträgerfabriken	73	Tloczni przybory i maszyny dla - Prägeanstalten- Bedarfs-Artikel und Maschinen	131
		Tłomaczeni biura - Uebersetzungsbüros	167
		Tłuszcze i pasty do skór - Lederfette und Crème	96
		Tłuszczy jadalm. fabr. urz. - Speisefettfabr.-Einr.	150
		Toczydla do pił - Sägeschärfmaschinen	137
		Tokarnie - Drehbänke	37
		Tokarze - Drechsler	37
		Topialnie kruszców - Metallschmelzereien	111

Topnik (fluorek wapna) - Flussspat	55	Wód mineral. aparaty do - Mineralwasserapparate	113
Torbę podróżną - Rucksäcke	136	Wodociągowe urządzenia - Wasserleitungs-	
Torebek fabryki - Tütenfabriken	167	anlagen; Wasserversorgung	174
Torebki - Düten und Beutel	38	Wodoskazy i szkła wodoskaz. - Wasserstandsanz.	174
Tortu eksploatacja - Torfverwertung	163	Wody do zębów fabryki - Mundwasserfabriken	117
Tran - Lebertran; Tran	96, 163	Wody oczyszczania urządzenia i aparaty do -	
Transportowe domy - Transporthäuser	164	Wasserreinigungsanlagen und -Apparate	174
Transportowe narzędzia - Transportgeräte	163	Wojskowe artykuły i przybory - Militärartikel	113
Trocin fabryki - Holzmehlfabriken	71	Worków fabryki i hurt. składy - Sackefabriken	136
Trocinny - Sägespäne	137	Wosk i wyroby woskowe - Wachs- und Wachs-	
Trumny drewniane i metal. - Särge (Holz, Metall-)	139	warenfabriken und -Grosshandlungen	170
Tryk. wyr. fabr. i skl. hurt. - Trikotag-Fabr. u.		Wozki dziecięce - Kinderwagenfabriken	81
-Grosshdlg. (Trikotwaren)	166	Wozki transportowe - Transportwagen	164
Trzcina bambusowa - Bambusrohr	12	Wozów fabryki - Wagenbaufabriken	171
Trzciny do krzesel fabr. i składy hurt. - Stuhlrohr	158	Wozów przybory do - Wagenbau-Bedarfsartikel	171
Trzciny składy hurt. - Rohrgrosshandlungen	135	Wstążek fabryki - Seidenbandfabriken	145
Trzepaczki - Möbelklopfer	115	Wstążki i taśmy - Bänder, Borten u. Litzentfabr.	12
Tygły grafitowe - Graphitschmelzriegel	65	Wulkanizacyjne zakłady - Vulkanisieranstalten	169
Ubezpieczenia - Versicherungswesen	169	Wybuchowych mater. fabryki - Sprengstofffabr.	151
Ubezpiecz. gwar. i kredytu - Garantie- u. Kredit-		Wygiągowe maszyny i kolowroty - Fördermasch.	56
versicherung	58	Wydziały urzędowe niemieckiej izh handlowych	
Ubezpieczenia od ognia - Feuerversicherungen.	51	-Amtl. Handelsstell. deutscher Handelskammern	5
Ubezpieczenia transport. - Transportversicherung.	164	Wykopalanie wojskowe - Militärausrüstungen	113
Ubezpieczenia wojenne - Kriegerversicherung ..	89	Wykończalni maszyn do - Appreturmaschinen	7
Ultramaryny fabryki - Ultramarinfabriken	168	Wykrojów i matryc fabr. - Schmitte u. Stanzen	142
Umywalnie dla robotn. - Arbeiterreihewaschanl.	7	Wygarnię - Brutmaschinen	25
Uniformów fabryki - Uniformfabriken	168	Wymiany koutory - Wechselstuben	175
Uprząży fabryki - Pferdegeschirrfabriken	127	Wypalniki - Abbreuntampen	1
Urszelniarki uniwersalne - Universaldrehmasch.	168	Wytłaczanie na metalu - Metalldruckwarenfabr.	110
Utilizacyjne zakłady - Abdeckeriein (mech.) ..	1	Wywiadowcze biura - Auskunftsbüros	9
Uzbrojenia i przyb. wojsk. - Heeresausrüstung	68	Zabawk fabr. i hurt. składy - Spielwarenfabr.	151
Wachlarzy fabryki - Fächerfabriken	47	Zakard. kart fabr. masz. do - Jacquardkart.-Masch.	74
Wafli fabryki - Waffelfabriken	171	Zakard. kart maszyn do wiązania - Jacquard-	
Wagi fabryki - Waagenfabriken	170	karten-Bindemaschinen	74
Wagi do listów i paczek - Brief- u. Paketwaagen	24	Zakard. kart. wyb. - Jacquardkart.-Schlagmasch.	74
Walece do flansz - Flanschenwalzen	54	Zakłady dla umysłowo-chorych - Irrenanstalten	75
Walece rurowe - Rohrwalzen	185	Zakłady przewozowe - Fuhrwesen	56
Walcowni urządzenia - Walzwerkeinrichtungen	172	Zaluzji i stor fabr. - Jalousie- u. Rolllädenfabrik	74
Walcownie - Walzwerke	172	Zamków i wyr. met. fabr. - Schloss- u. Metall-	
Wały stalowe (kompr.) - Stahlwellen (kompr.)	153	warenfabriken	156
Wanny kąpielowe - Badewannen	12	Zapalaki fabryki - Streich(Zünd-)holzfabriken	141
Wapień krystal. - Kalkspat	77	Zapalacze - Feuerzeuge; Zündapparate	52, 191
Wapienne żukł. - Kalkwerke	77	Zapalacze gazowe zdalacz. - Gasfernzänder	59
Wapna hurtowe składy - Kalkgrosshandlungen	77	Zapalników fabryki - Amoreesfabriken	5
Wapno wiedeńskie - Kalk, Wiener-	77	Zaprawy do podłóg - Fussbodenreinigungsmittel	67
Warsztaty mechaniczne - Mechan. Werkstätten	108	Zarówki - Glühlampen; Elektr. Glühlampen	42, 64
Warzywa hurt. składy - Vegetabilien-Grosshdlg.	168	Zarówki z drucikiem met. - Metalldrahtlampen	110
Waty fabr. i składy - Wattefabriken u. hdlg.	174	Zarybku handle - Fischzuchtanstalten	54
Wazelinny fabr. - Vaselinefabriken	168	Zastawy stołowe - Besteckfabriken	19
Wedlin fabr. i składy - Wurstfabriken u. Hdlg.	183	Zatraski - Druckknöpfe	38
Wedliniarze - Wurstmacher	183	Zawory zamienne - Reduzierventile	134
Wegiel i brykiety drzewne - Holzkohlenbriketts	80	Zboże i pasza - Getreide und Futtermittel	61
Węgi brunatnego kopalnie - Keuperkohlen-Grub.	80	Zboże zasiewne - Saatgut und Saatgetreide	136
Węgi kamiennego kopalnie - Steinkohlenbergw.	134	Zduni i garncearce - Ofensetzer und Töpfer	120
Węgi kopalnie - Kohlengruben	84	Zegarmistrze - Uhrmacher	167
Węgi nasypowawczki - Kesselbeckohlungsanlagen	80	Zegarów części fabryki - Uhrenbestandteilefabr.	167
Węgi składy hurtowe - Kohलगrosshandlungen	83	Zegarów fabryki i hurt. składy - Uhrenfabriken	
Węina - Wolle	183	und -grosshandlungen	167
Węina drzewna - Holzwohle	72	Zegary stemplujące - Stempeluhren	155
Wielnionych wyrobów fabryki i składy hurtowe		Żegluga - Schifffahrt; Reedereien	134, 140
Wollwarenfabriken und Handlungen	183	Żelatyna i wyroby żelatynowe - Gelatine	59
Welny czesank. przędzal. - Kammgarnspinneriein	78	Żelaza hurt. składy - Eisengrosshandlungen	39
Welny pralnie - Wollwäsche	183	Żelaza na dzikie zwierzęta - Raubtierfallenfabr.	134
Welny sztucznej fabryki - Kunstwollfabriken ..	90	Żelazek do prasowania fabr. - Bügeleisenfabr.	26
Welonów hafciarne - Schleierstickereien	141	Żelazne dźwigi i szyny - Eiserne Träger	
Wentylacyjne urządzenia i aparaty - Ventilations-		und Schienen	42
anlagen u. -Apparate; Lüftungsanlagen	104, 168	Żelazne wyroby - Eisen-, Stahl- und Kurzwaren	40
Wentylatory - Ventilatoren	168	Żelaznych mebli fabryki - Eisenmöbelfabriken	42
Wentyle i krany - Ventile und Hähne	168	Żelaznych wyrobów fabryki i hurtowe składy -	
Węzy fabryki - Schlauchefabriken	141	Eisenwarenfabriken und -grosshandlungen ..	41
Węzy metal. fabryki - Metallschlauchefabriken	111	Zelazo sztabowe - Stabeisen	152
Wianki słubne i komunijne - Brautkränzeffabr.	23	Zielen szweinfurcka - Schweinfurter Grün	145
Widel (do nawoz. i siana) fabr. - Gabel- (Dung-		Ziemiopiódy - Landesprodukte	93
und Heu-) Fabriken	57	Ziemnych robót przedsięb. - Erd- und Tierbau	45, 162
Widoki i pocztówki - Ansichtspostkarten	5	Złoto i srebro w listk. - Blattgold- u. Silberschläger	20
Więńców fabryki - Kränzeffabriken	58	Złoty i srebrn. wyr. fabr. - Gold- u. Silberw.	64
Wiertarki - Bohrmaschinen	22	Złoty, srebrnych i jubilerskich wyrobów składy	
Wiertnicze biura - Tief- u. Erdbohrunternehm.	162	- Gold-, Silber-, Juwelengeschäfte	64
Wieszaków fabryki - Kleiderbügelfabriken	82	Znaczków stowarzysz. fabr. - Vereinsabzeichen	169
Wieszaków skórzanych fabr. - Lederhängerfabr.	97	Zniwiarki (części zapasowe) - Mähmaschinenenteile	104
Win hurtowe składy - Weingrosshandlungen ..	175	Zniwiarki (kosiarki) - Erntemasch. (Mähmasch.)	45
Win składy - Weinhandlungen	177	Zółtko - Eigelb	39
Windy - Aufzüge	9	Zwierzyna i drób - Wild und Geflügel	182
Witherit (węglan barytu) - Witherit	183	Zwir filtrowy - Filterkies	53
Wkładek do obuwia fabryki - Einlegesohlenfabr.	39	Zwir i piasek - Kies- und Sand; Schotter	81, 142
Włókienne wyroby - Textilwaren	162	Zyrandoli fabryki - Kronleuchterfabriken	89
Włosie - Rosshaare	135	Żywica kumaronowa - Cumaronharz	31
Włosów ludzkich składy - Haarhandl. (Menschen-)	67	Żywica i wyroby żywicowe - Harzprodukte ..	67

V.

Volkswirtschaftlicher Teil

Man beachte die Inhaltsangabe

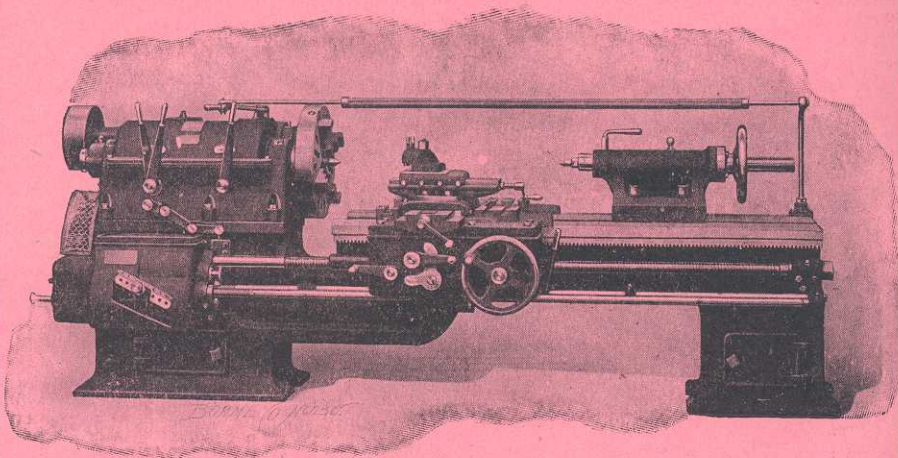
Dział ekonomiczno-polityczny

Prosimy o zwrócenie uwagi na spis rzeczy

FRANZ BRAUN

Zerbst i. Anhalt

Werkzeugmaschinenfabrik und Eisengiesserei

Schnell-Drehbänke

mit Einscheiben- oder Stufenscheiben-
Antrieb von 200–1000 mm Spitzenhöhe

Karussell-Drehbänke

von 850–2500 mm Drehdurchmesser

Plan-Drehbänke

Revolver-Drehbänke

Bohrmaschinen

Radial-Bohrmaschinen

Shapingmaschinen

Stossmaschinen

Wiertarnie szybkobieźne

z napędem jednokrążkowym i z krąż-
kami schodkowymi ze wzniosem kłów
od 200–1000 mm

Wiertarnie karuzelowe

z przemiarem obrotowym od 850–2500 mm

Tokarki krążkowe

Wiertarnie rewolwerowe

Świdrownice

Wiertarki ramionowe

Strugarki poprzeczne (szeping)

Strugarki pionowe

Verlangen Sie meine Sonderlisten! — Żądajcie moje cenniki specjalne!

I.

Allgemeines — Ogólne**Inhalt**

Inhalt	Seite
1. Geschichtliches	1-2
2. Bevölkerung	2, 3, 6-9
3. Landwirtschaft	3, 8, 10-11
4. Volkswirtschaft	1-4
5. Geographisches	4-5
6. Klima	5
7. Flora	5-6
8. Fauna	6
9. Industrie	2, 3, 11-14
10. Bodenschätze	12
11. Verkehrswesen	5-14
12. Messen und Märkte	14
13. Konfessionen	6-14
14. Schulwesen	14
15. Statistisches	6, 9, 11, 13-14

Treść

Treść	Strona
1. Historia	1-2
2. Ludność	2, 3, 6-9
3. Rolnictwo	3, 8, 10
4. Ekonomia polityczna	1-4
5. Geografia	4-5
6. Klimat	5
7. Roslinność	5-6
8. Świat zwierzęcy	5-6
9. Przemysł	2, 3, 10-14
10. Minerale	11
11. Komunikacja	5-14
12. Jarmarki i targi	14
13. Wyznania	6-14
14. Szkolnictwo	12-13
15. Statystyka	6, 9, 11, 13-14

POLEN

Von Dr. jur. et phil. Erich Marx, Berlin.

Dass Polen noch einmal die geschichtliche Rolle spielen würde, wie sie ihm der Weltkrieg zugetragen hat, überraschte manchen, der geglaubt hat, die politische Entwicklung habe mit dem Zustand vor dem Kriege ihr Ende erreicht. Wer sich jedoch darüber klar war, dass die Existenz grosser, lebenskräftiger Kulturnationen sich früher oder später wieder den staatlichen Rahmen schafft, der war nicht erstaunt, dass der alte Traum von der politischen Selbständigkeit Polens in den Kreis der realen Möglichkeiten rückte.

Das Reich, das an den Ufern der Weichsel entstand und Jahrhunderte lang Europas Vorkämpfer gegen östliche Unkultur war, wird wieder erstehen. Der Staat, der einst bis zu den Toren von Moskau vorsties, dann aber eine Beute der neuerstarkten Moskowiter wurde, wird abermals, als Europas östlicher Eckpfeiler, die Wacht zur sarmatischen Ebene übernehmen. Im Bunde mit den Zentralmächten wird Polen einer grossen Zukunft entgegengehen.

Schon bisher hat das Polentum in Deutschland kräftige wirtschaftliche Anregungen empfangen. Der reiche Goldstrom, den vor allem die preussisch-deutsche Agrarpolitik in die östlichen Provinzen führte, hat eine soziale Schicht geschaffen, die das Polentum bisher nicht kannte: einen polnischen Mittelstand. Und der gesunde wirtschaftliche Aufbau, den die Berührung mit dem deutschen Wirtschaftsleben ermöglicht hat, ist für ganz Polen zu erwarten, wenn die durch den Krieg angebahnte Entwicklung der Dinge abgeschlossen sein wird. Denn mit der

POLSKA

Przez D-ra jur. et phil. Eryka Marxa, Berlin.

Że Polska będzie odgrywała kiedyś rolę historyczną, jaką odgrywa w wojnie obecnej, zdziwiło niejednego, który myślał, że rozwój polityczny osiągnął swego kresu przez stadjum, w jakim się znajdował w dobie przedwojennej. Kto jednak nie wątpił o tem, że wielkie i kulturalne narody żywotne przez sam fakt istnienia muszą sobie prędzej czy później stworzyć formy państwowe, tego nie zdziwiło, że stare marzenie o politycznej samodzielności Polski wbiegło w okres możliwości realnej.

Państwo, powstałe na brzegach Wisły, a które było przez wieki obroną pancernym Europy przeciwko wschodniemu barbarzyństwu, powstanie na nowo. Mocarstwo, sięgające ongi aż do wrót Moskwy, a które padło później ofiarą wzrosłych w siły moskali, obejmie ponownie jako wschodni filar węgielny Europy straż u równiny sarmackiej. W sojuszu z mocarstwami centralnemi Polska będzie kroczyła po ścieżkach prowadzących ku świetnej przyszłości.

Już w dobie przedwojennej polacy w Niemczech doznawali silnego bodźca do rozwoju ekonomicznego. Obfity potok złota, skierowany do prowincji wschodnich głównie wskutek prusko-niemieckiej polityki agrarnej, stworzył nową warstwę ludności, nieznaną dotąd w Polsce: polski stan średni. Tej zdrowej struktury ekonomicznej, którą umożliwiło zetknięcie się z niemieckim życiem ekonomicznem, można oczekiwać dla całej Polski, gdy się zakończy rozwój stosunków, zapoczątkowanych przez wojnę. Albowiem w parze z politycznem zbliżeniem się Polski

politischen Annäherung Russisch-Polens an die Zentralmächte wird gleichzeitig eine wirtschaftliche Annäherung erfolgen. Polen — dessen grosser Strom, die Weichsel, in Oesterreich entspringt und auf deutschem Gebiet in die Ostsee strömt — wird, so hoffen wir, aus seiner unmöglichen wirtschaftlichen Lage erlöst werden.

Polen ist ein verhältnismässig sehr dicht bevölkertes Land. Seine Bevölkerungsdichte übertrifft die des europäischen Russland um das vierfache; sie übertrifft aber auch die Bevölkerungsdichte Oesterreichs und der angrenzenden preussischen Provinzen Posen, Ost- und Westpreussen und nähert sich derjenigen Schlesiens (123 Bewohner pro □ Kilometer gegen 130); die Wöhdichte des besonders eng bevölkerten Gebietes links der Weichsel geht über diese Ziffer noch erheblich hinaus.

Russland hat es nicht verstanden, den Bevölkerungsreichtum Polens, der sich auf ca. 12 Millionen Menschen beläuft, auch nur einermassen zu verwerten. Zwar ist die Entwicklung einer polnischen Industrie unter allen möglichen Kautelen gestattet worden. Scheinbar ist sogar, durch die gesetzliche Wohnbeschränkung der jüdischen Bevölkerung auf die Städte, der Industrie ein rühriges Arbeitsmaterial zugeführt worden. Aber Russland hat andererseits nichts getan, um durch Schul- und Fortbildungswesen das Arbeitermaterial zu einer höheren gewerblichen Leistungsfähigkeit zu bringen. So sind Polens Industrien durchweg Stapelindustrien geblieben, die mit niedrigen Preisen der Konkurrenz der qualitativ überlegenen mittel- und westeuropäischen Ware begegnen mussten und ihre Arbeiter daher nur kärglich besolden konnten. Die Industrialisierung war daher nicht imstande, die Proletarisierung des überbevölkerten Landes zu verhindern und der starken Auswanderung entgegenzuwirken. Die Unfähigkeit Russlands, im Wettbewerb mit dem Ausland Industrie zu entwickeln, ist niemals stärker hervorgetreten als in Russisch-Polen. Russische Politiker haben zwar in den letzten Jahrzehnten öfter den Plan erwogen, die Industrie Innerrusslands zu heben; dies ist ersichtlich aus den Hochschutzzollmassnahmen, als deren von den Gesetzgebern ungewolltes Ergebnis sich die Entwicklung der polnischen Industrie einstellte — dank der günstigen geographischen Lage an der westlichen Grenze des Reiches. Eine konkurrenzfähige Industrie vermochte das russische Regiment indes nicht zu schaffen. Erst wenn die mannigfachen Schranken fallen, die Russland auch um Polen gelegt hat, wenn mitteleuropäischer Geist, Kapital, Materialien, Kaufleute, Verwaltungsbeamte, Lehrkräfte und alle die anderen unentbehrlichen Voraussetzungen wirtschaft-

rosyjskiej do państw centralnych pójdzie ekonomiczne zblizenie. Mamy nadzieję, iż Polska, której wielka rzeka Wisła ma swe źródła w Austrii a wpada do Bałtyku na terytorjum niemieckiem, zostanie wyzwołona ze swego nienormalnego położenia ekonomicznego.

Polska jest krajem stosunkowo bardzo gęsto zaludnionym. Gęstość zaludnienia kraju przewyższa takową Rosji Europejskiej czterokrotnie; przewyższa ona nawet gęstość zaludnienia Austro-Węgier i pogranicznych pruskich prowincji: Poznańskiego, Prus Wschodnich i Zachodnich i zbliża się do cyfry dotyczącej Śląska (123 mieszkańców na kilometr kwadratowy przeciw 130); zaludnienie szczególnie gęsto zaludnionych okolic po lewej stronie Wisły, przewyższa nawet znacznie tę cyfrę.

Rosja nie potrafiła absolutnie wyzyskać w sposób należyty bogactwa zaludnienia, wynoszącego przeszło 12 milionów mieszkańców. Coprawda dopuszczono rozwinięcie polskiego przemysłu pod różnymi rygorami. Na pozór zdawało by się nawet, iż przez prawne ograniczenia ludności żydowskiej pod względem zamieszkania zostały skierowane do miast dla pracy na polu przemysłu ruchliwe siły robocze. Ale z drugiej strony Rosja nie uczyniła nic, aby przez zakładanie szkół podnieść zdolność fachową materiału roboczego. Skutkiem tego było, że przemysł polski ograniczał się do wyrobu artykułów rynkowych nieskomplikowanych, z konkurencją gatunkowo wyższych wyrobów Europy centralnej i zachodniej, wobec czego był zmuszony nędznie opłacać swych robotników. Wskutek tego uprzedmiotwienie kraju nie zdołało zapobiedz proletaryzacji przeludnionego kraju i silnej emigracji. Niezdolność Rosji do tworzenia przemysłu w konkurencji z zagranicą nigdzie nie pokazała się tak naocznie jak w Polsce rosyjskiej. Politycy rosyjscy, coprawda, nieraz zastanawiali się w ostatnich dziesięcioleciach nad podniesieniem przemysłu rosyjskiego — dowodzą tego wysokie cła ochronne, zapoczątkowane po roku 1870-ym i podnoszone od tego czasu kilkakrotnie, cła, które wbrew woli prawodawcy, spowodowały silny rozwój przemysłu polskiego, mającego po swej stronie dogodne położenie geograficzne na zachodniej granicy imperjum. Ale przemysłu, zdolnego do walki konkurencyjnej, z wyżej stojącym przemysłem państw zachodnio-europejskich bez pomocy wału ochronnego z wysokich ciał, rządu rosyjskie nie umiały stworzyć. Dopiero gdy znikną różnorakie przeszkody, któremi Rosja obstawiła Polskę, gdy średnio-europejski duch, kapitał, materiały, kupcy, urzędnicy, nauczyciele i wszelkie inne niezbędne warunki rozkwitu

licher Blüte über die Grenzen fluten, ist die Entstehung der Kulturgrundlage denkbar, auf der moderne Industrie voll erblühen kann. Bisher war ein grosser Teil der Landeskinder gezwungen, nicht nur ihre Bildung im Auslande zu erwerben, sondern sich auch dort ihre wirtschaftliche Existenz zu begründen und so der Heimat ihre Arbeitskraft zu entziehen. Baut die Zukunft dem Lande die Möglichkeit für rationelle wirtschaftliche Betätigung auf, so werden alle diese überschüssigen Kräfte dem Polenlande dienstbar sein.

Hand in Hand mit der industriellen Entwicklung wird die Entfaltung der Landwirtschaft gehen, die bisher, mit der benachbarten preussischen Landwirtschaft verglichen, noch sehr unentwickelt ist. Sie konnte sich nicht entwickeln, so lange Polen ein Anhängsel des riesigen Agrarstaates Russland war, das zur Stärkung des Russentums und Schwächung des Polentums Differenzialtarife für Eisenbahntransporte aus dem Reichsinnern nach Polen und umgekehrt einfuhrte, was zur Folge hatte, dass Polen mit billigem russischen Getreide dermassen überschwemmt wurde, dass sein Landbau in seinen wirtschaftlichen Grundfesten erschüttert werden musste. Auch hier wird der Zustrom geistigen und materiellen Kapitals aus Mitteleuropa Möglichkeiten auslösen, die bisher verborgen lagen.

Die Entfaltung des polnischen Wirtschaftslebens ist um so notwendiger, als in den letzten Jahren eine Erscheinung eingetreten ist, die neue wirtschaftliche Möglichkeiten gebieterisch erfordert. Seit der wachsenden Verdichtung der Bevölkerung hat die Tendenz eingesetzt, den Handelsstand durch Genossenschaftsbildung auszuschalten. Den Handelsstand repräsentieren namentlich die ca. 2 Millionen Juden, deren Abfluss ins russische Reich oder aufs flache Land gesetzlich verhindert war und dies sich daher in den Städten aufhäufen. Dort gehen sie zwar zum Teil zum industriellen Arbeiterstand über; soweit dies aber nicht geht, verbleiben sie im Handelsstand, der dadurch eine starke Uebersetzung aufweist. Die Lage dieses Handelsproletariats ist durch das anschwellende Genossenschaftswesen stark gefährdet. Da auch die Auswanderung auf Schwierigkeiten stösst, so haben hier die unerträglichsten Verhältnisse Platz gegriffen.

Zu Polens wirtschaftlichen Leiden kam die nationale und politische Vergewaltigung. Das Leben der polnischen Nation war überal unterbunden. Die studierende Jugend war auf die russische „Universität“ in Warschau angewiesen. Die Städte entbehrten einer angemessenen Selbstverwaltung; was dies auch in wirtschaftlicher Hinsicht bedeutet, liegt auf

ökonomischen napłyną do kraju z zagranicy szeroką falą, można będzie mówić o powstaniu tego podłoża kulturalnego, na którym może zakwitnąć pełnym kwiatem nowoczesny przemysł polski. Dotąd znaczna część synów kraju była zmuszona nie tylko szukać oświaty zagranicą ale i zarobku, przez co siły ich były stracone dla ojczyzny. Gdy przyszłość zbuduje krajowi możliwość racjonalnego gospodarzenia i uprzemysłowienia kraju wszystkie te zbyteczne dotąd, siły, które szły dotąd poniekąd na marne, będą mogły powrócić z obczyzny, pracować w Polsce i dla Polski.

W parze z przemysłowym rozwojem pójdzie rozkwit rolnictwa, które przed wojną w porównaniu z sąsiednim rolnictwem pruskim było bardzo mało rozwinięte. Nie mogło ono się rozwijać, dopóki Polska była tylko aneksem olbrzymiego państwa rolniczego, które w celu wzmocnienia rdzenniz rosyjskich gubernji a zgnębienia Polski zaprowadziło było taryfy różniczkowe dla transportów kolejowych z Rosji do Polski i odwrotnie, co było powodem zalewu Polski taniem zbożem rosyjskiem do tego stopnia, że uprawa roli musiała doznać wstrząśnienia w fundamentalnych swych podstawach, gdyż się nie opłacała w okolicach oddalonych od miast. I w tej dziedzinie przyływ duchowego i materialnego kapitału z Europy Środkowej wyzwolił możliwości, które dotąd leżały w ukryciu.

Rzeczywisty rozwój polskiego życia ekonomicznego jest tem niezbędniejszy, iż w latach ostatnich wystąpił na plan objaw, wymagający kategorycznie nowych pól zarobkowych. Od czasu wzmagającej się gęstości zaludnienia daje się zauważyć tendencja do wyrugowania stanu kupieckiego przez tworzenie kooperatyw. Stan kupiecki jest reprezentowany mianowicie przez ca. 2 miliony żydów, których odpływ do Rosji lub na wieś był wzbroniony prawnie i którzy wskutek tego skupiali się w miastach i miasteczkach. Tam, co prawda, część ich zasila szereg robotników fabrycznych, przeważnie jednak pozostają oni kupcami i handlarzami, wobec czego stan kupiecki jest daleko liczniej reprezentowany niż potrzeba. Położenie tego proletariatu handlowego jest silnie zagrożone przez wzmagającą się ruch kooperatywny. Ponieważ zaś i wychodźtwa napotyka przeszkody, przeto wytworzyły się z tego powodu w kraju stosunki jaknajnieźniejszej.

Alle polskie cierpienia natury ekonomicznej były tylko ogniwem w łańcuchu narodowego i politycznego ucisku. Życie narodu polskiego było ze wszystkich stron podcięte. Młodzież studująca miała do dyspozycji w kraju tylko rosyjski „uniwersytet“ w Warszawie. Miasta nie miały odpowiedniego samorządu — co to

der Hand. Es gehört daher zu den eindruckvollsten Leistungen der deutschen Verwaltung, dass sie den grösseren und mittleren Städten die Selbstverwaltung und der studierenden Jugend die jedem genügend Vorgebildeten zugängliche polnische Universität und die technische Hochschule geöffnet hat.

Seiner kulturellen und wirtschaftlichen Entwicklung wiedergegeben, wird Polen im Bunde mit den Zentralmächten einer grossen Zukunft entgegengehen. Die wirtschaftlichen Bande mit den mitteleuropäischen Reichen, bestehend im Austausch der Erzeugnisse und einer gemeinsamen Exportpolitik, werden enger und enger werden. Dem Ziele aber, eine wirtschaftliche Annäherung Polens an die mitteleuropäischen Nachbarreiche anzubahnen, und hierdurch sowohl Polen wie den Mittelmächten auf volkswirtschaftlichem Gebiete zu dienen, soll auch dieses Buch gewidmet sein.

* * *

Das bisherige Russisch-Polen bestand aus zehn Gouvernements, und wurde unter der Bezeichnung „Königreich Polen“, die aber später der Benennung „Weichsel-Gouvernements“ oder auch „Weichsel-Territorium“ weichen musste, als ein Bestandteil des Russischen Reiches betrachtet.

Das Land besteht zum grossen Teil aus einer leicht gewellten Ebene in einer Seehöhe von annähernd 100 bis 150 Metern. Eine niedrigere Erhebung trennetes von der Ostsee, während es im Süden allmählich höher ansteigt und fast unmerklich in die nördlichen Ausläufer der Karpathen übergeht. Nur die räumlich nicht grossen Swientokrzyski-Berge bringen etwas Abwechslung in die Einförmigkeit des Geländes. Das Gebiet wird von der Weichsel, als dem Hauptstrom Polens, durchschnitten, der nach Durchquerung der grossen polnischen Ebene der Ostsee zufliesst.

Im Norden wird die polnische Ebene von einer flachen Erhebung, die bis zu über 200 Metern Seehöhe ansteigt, begrenzt. Dort finden sich zahlreiche Seen, grosse Sandstrecken, Sümpfe, Torfmoore, Teiche usw., die von langsam fliessenden Gewässern durchzogen werden. Das ganze Gebiet ist mit Fichtenwald und sonst nur mit spärlicher Vegetation bestanden, mit verhältnismässig wenigen fruchtbaren Strecken zwischendurch.

Die grosse Ebene selbst ist ausserordentlich flach. Der Spiegel ihrer Flüsse liegt nur wenig tiefer als die Wasserscheiden; infolgedessen teilen sich die Flüsse in viele Arme, bilden Inseln und kleine Seenkette und bedecken bei den ziemlich häufigen Überschwemmungen weite Landstrecken. Das ganze Gebiet scheint bis in historische Zeiten Seeboden gewesen zu sein, dessen aluviale Ablagerungen reiche Ernten liefern. Die Fruchtbarkeit des Bodens und der zu Land und Wasser gleich bequeme Verkehr machten diese Ebene zur Wiege der polnischen Nation. Auch der Name „Polen“ hängt mit der slavischen Bezeichnung für die grosse Ebene und ihre Bewohner zusammen.

Russisch-Polen gehört zum grössten Teil zum Becken der Weichsel. Die westlichen Gebietsteile reichen bis in das obere Becken der Warthe, und der nordöstliche Zipfel des geographischen Polen gehört zum Becken der Memel. Die Weichsel durchfliesst die grosse Ebene in nördlicher und westnordwestlicher Richtung. Ihre Ufer sind niedrig, und ihre Breite beträgt durchschnittlich 300 Meter. Die

zaß znanczy i w dziedzinie ekonomicznej każdy wie. Należy więc do największych czynów administracji niemieckiej, że nadała większym i średnim miastom samorząd, młodzieży zaś otworzyła podwoje polskiego uniwersytetu i politechniki, nie znających przy imatrykulacji żadnych ograniczeń oprócz przepisanego, oczywiście, stopnia wykształcenia.

Skierowana ponownie na właściwą drogę rozwoju kulturalnego i ekonomicznego, Polska w sojuszu z mocarstwami centralnymi pójdzie naprzeciw wielkiej przyszłości. Węzły ekonomiczne z państwami średnio-europejskimi, polegające na wymianie produktów i wspólnej polityce eksportowej, zacierać się będą coraz więcej. Temu zamierzonemu zbliżeniu ekonomicznemu Polski z sąsiednimi państwami Europy Środkowej, które może być tylko z korzyścią tak dla Polski jak i dla mocarstw centralnych, poświęca się i księgę niniejszą.

* * *

Dotychczasowa Polska rosyjska podzielona była na 10 gubernji i uważaną pod nazwą z początku „Królestwo Polskie“ a potem „Gubernie nadwiślańskie“ lub „Kraj nadwiślański“ jako część składowa Państwa Rosyjskiego.

Kraj ten przedstawia przeważnie lekko falistą równinę, położoną 100–150 metrów nad powierzchnią morza. Niewysokie wzniesienie oddziela go od morza bałtyckiego; ku południu wznosi się powoli i przechodzi prawie nieznacznie w przedgórze północne Karpat. Tylko niewielkie terytorjalnie góry Swiętokrzyskie ożywają cokolwiek monotonię terenu.

Ze strony północnej równina polska ograniczona jest płaskim wzniesieniem, podnoszącym się aż do 200 metrów ponad powierzchnię morza. Ta część kraju obfituje w jeziora, płaski, błota, torfowiska, stawy i t. p., poprzecinane wolno płynącymi wodami. Cała ta przestrzeń pokryta jest rzadkim lasem świerkowym, wogóle biedną roślinnością i tylko gdzie-niedzie trafiają się żyźniejsze grunta.

Sama wielka równina jest nadzwyczaj płaska. Poziom jej rzek leży tylko cokolwiek niżej niż wodorozdziały, wskutek czego rzeki tworzą wiele koryt, wysp i drobnych łańcuchów jeziorowych i zalewają podczas często się zdarzających powodzi dalekie obszary. Cały kraj, zdaje się, był aż do czasów historycznych dnem morskim, którego naniesione przez wodę ziemie dają obfite plony. Urodzajność ziemi i łatwość komunikacji tak na suszy jak i wodą zrobiły z tej równiny kolebkę narodu polskiego. Sama nazwa „polacy“ pochodzi od słowiańskiego słowa „pole“, służącego dawniej dla określenia wielkiej równiny, zamieszkałej przez polaków.

Polska rosyjska należy przeważnie do basenu rzeki Wisły. Zachodnia część kraju sięga aż do górnego basenu Warty, północno – wschodni wysok zaß Polski geograficznej należy do zagłębia Niemnu. Wisła płynie po wielkiej równinie w kierunku północnym i zachodnio – północno – zachodnim. Brzegi jej są niskie a przeciętna szerokość jej wynosi 300 metrów. Rozlewy Wisły, niebezpieczne już pod Krakowem, są jeszcze daleko groźniejsze na równinie samej, gdy lody w dole rzeki tamują odpływ wody lub gdy silne deszcze spadną w Karpatach. Tamy o wysokości 6–7 1/2 metrów są wybudowane na

Ueberschwemmungen der Weichsel, die schon bei Krakau gefährlich sind, nehmen in der Ebene selbst noch schlimmere Formen an, wenn die Eisbildung im Unterlaufe den Abfluss erschwert oder schwere Regengüsse in den Karpathen niedergehen. Dämme von 6-7½ Meter Höhe sind auf eine Strecke von etwa hundert Kilometern errichtet, um den Ueberschwemmungen Einhalt zu tun, doch können sie nicht immer den Uebertritt des Flusses verhindern, der gelegentlich grosse Flächen Landes unter Wasser setzt. Der Fluss dient einem regen Verkehr von Flössen und Booten jeder Art, mittels deren Getreide, Wolle, Bauholz und Holzwaren verfrachtet werden. Dampfer verkehren bis nach Sandomir. Auch verschiedene Nebenflüsse sind mehr oder weniger schiffbar und für den Warenverkehr zu benutzen. Auch Warthe und Memel dienen dem Verkehr.

Obwohl nur wenige Monate hindurch schiffbar, haben die Flüsse Polens für das Verkehrsweisen des Landes immer eine grosse Bedeutung gehabt, die noch durch verschiedene Kanäle erhöht wird, mittels deren sie mit russischen und deutschen Flüssen in Verbindung stehen. So ist die Memel mit dem Dnjepr durch den Oginski-Kanal verbunden (im Gouvernement Minsk). Der Dnjepr- und Bug-Kanal in Grodno verbindet einen Nebenfluss des Bug mit der Pina im Pripetbecken, also indirekt den Dnjepr mit der Weichsel. Mittels des preussischen Bromberg-Kanals, der Brahe und Netze miteinander verbindet, ist auch ein Verkehr zwischen Weichsel und Oder hergestellt. Diese Kanäle befinden sich jedoch alle ausserhalb Russisch-Polens. Im Lande selbst haben wir den Augustowo-Kanal, der Weichsel und Memel mittels mehrerer Nebenflüsse verbindet, und einen weiteren Kanal, der die Bura (einen Nebenfluss der Weichsel) mit Ner und Warthe verbindet.

Die Seen Nordpolens sind zahlreich, aber sie sind klein und meist in dicken Nadelholz- und Birkenwäldern verborgen; Sümpfe und Sandstrecken wechseln hier miteinander ab. Eine weitere Gruppe kleiner Seen befindet sich im Weichselbecken nördlich von Kalisz.

Das Klima Polens wird aus den folgenden Angaben in der Hauptsache entnommen werden können. Im mittleren Polen beträgt die durchschnittliche Regenmenge etwa 550 bis 600 Millimeter und steigt nach Süden (infolge der Nähe der Karpathen) bis etwa 760 mm. Die Schneedecke pflegt nicht sehr dick zu sein, und der Frühling kommt verhältnismässig zeitig. Immerhin sind starke Fröste von 20 und 30° C nicht ungewöhnlich, und die Flüsse sind meist zweieinhalb bis drei Monate des Winters zugefroren. Bei der Warthe pflegt es 70 bis 80 Tage, bei der Weichsel bei Warschau 80 Tage (und ausnahmsweise sogar bis 116) und bei der Memel 100 bis 140 Tage zu dauern. Der früheste Frost wurde in Warschau am 18. Oktober, der späteste am 15. März beobachtet.

Hinsichtlich der Flora hat Polen mehr Aehnlichkeit mit Deutschland als mit Russland. Verschiedene mitteleuropäische Arten haben ihre Nordostgrenze im Memelbecken oder in den Litauischen Sümpfen. Nadelholzwälder — meist von Pinus sylvestris — bedecken grosse Flächen in der nördlichen Landschaft Masovien, breiten sich nach Süden bis zum Zusammenfluss von Bug und Narwa aus und erreichen im Südosten die Polesie des Pripet. Fichtenwälder bedecken die Lysa-Gora-Hügel und die Bodenerhebungen im äussersten Südwesten. Die Lärche, die noch vor 300 Jahren weite Strecken bedeckte, ist fast völlig verschwunden.

Von Laubbälzern ist die gewöhnliche Buche am häufigsten. Ihr Bereich dehnt sich von den Karpathen bis zum 52. Grad nördlicher Breite und in einzelnen Gruppen noch um 3 Grad weiter nach Norden aus. Die Ostgrenze der Buchenregion ist

przestrzeni około 100 wiorst, aby wstrzymać wylew rzeki, ale nie zawsze są one w stanie zapobiedz powodzi, która zalewa czasami wielkie przestrzenie. Rzeka służy ożywionej komunikacji tratw i łodzi wszelkiego rodzaju, na których przewozi się zboże, wełnę, budulec i inne gatunki drzewa. Parowce docierają aż do Sandomierza. Różne dopływy Wisły są również mniej lub więcej dostępne dla przewozu towarowego, jakoteż i Warta i Niemen.

Pomimo, iż rzeki polskie są spławne tylko przez kilka miesięcy do roku, to jednak miały one zawsze wielkie znaczenie dla komunikacji krajowej, spotegowane jeszcze egzystencją różnych kanałów, za pomocą których są one połączone z rosyjskimi i niemieckimi rzekami. Tak na przykład Niemen ma połączenie z Dnieprem za pomocą kanału ogińskiego (w Mińszczyźnie). Kanał Dnieprowsko — bugski w Grodzieńskim łączy dopływ Buga z Piną w basenie Prypeci, czyli pośrednio Dniepr z Wisłą. Za pomocą kanału bydgoskiego, łączącego Brdę z Notecią, egzystuje również połączenie Wisły z Odrą. Wszystkie te kanały jednak położone są poza obrębem Polski rosyjskiej. W samym zaś kraju mamy tylko kanał augustowski, który łączy Wisłę z Niemnem za pomocą kilku rzek dopływowych, i kanał łączący Bzurę (dopływ Wisły) z Nerem i Wartą.

Jezióra północnej Polski są liczne ale małe i przeważnie skryte w gęstych lasach iglastych i brzezinach; bagna i wydny piaszczyste zmieniają się tu z kolei. Dalsza grupa jezior pomniejszych położona jest w zagłębiu Wisły na północ od Kalisza.

O klimacie Polski można powiedzieć w zarysach ogólnych co następuje. W Polsce środkowej przeciętna wysokość opadów wynosi 550 do 600 milimetrów rocznie i podnosi się ku południu (wskutek bliskości Karpat) aż do 760 mm. Warstwa śniegu nie bywa bardzo gruba i wiosna następuje stosunkowo wczesnie. W każdym razie zdarzają się silne mrozy 20 i 30° C a rzeki są zazwyczaj zamrzniete podczas 2½ do 3 miesięcy. Warta jest skuta lodem zwykle 70-80 dni, Wisła pod Warszawą 80 dni (wyjątkowo nawet do 116 dni), Niemen zaś 100-140 dni. Najwcześniejszy mroz zanotowany był w Warszawie 18-go października, najpóźniejszy 15-go marca.

Co się tyczy flory, to Polska ma pod tym względem więcej podobieństwa z Niemcami niż z Rosją. Różne średnio-europejskie rodzaje mają swój kres północno — wschodni w basenie rzeki Nienna lub w błotach białoruskich. Lasy iglaste — przeważnie pinus sylvestris — pokrywają duże przestrzenie północnej części Mazowsza, rozprzestrzeniając się w kierunku południowym aż do stoku Buga z Narwią w kierunku południowo — wschodnim zaś docierają Polesia w basenie Prypeci. Lasy świerkowe pokrywają Łysę Górę i wzniesienia terenu na granicy południowo — zachodniej. Modrzew, który jeszcze przed 300 — tu laty pokrywał był wielkie przestrzenie, znikł prawie zupełnie.

Z drzew liściastych najczęstszą się zdarza buk zwyczajny. Jego granice rozprzestrzenia się ciągną się od Karpat do 52-go stopnia szerokości północnej, w pojedynczych grupach można go nawet zastać nawet o 3 stopnie dalej na północ. Granica wschodnia strefy bukowej znajduje się mniej więcej około zbiegu Buga z Narwią. Graby, osiki i wiąz można napotkać prawie wszędzie. Lipy spotyka się w większych grupach tylko na wschodzie, nad Niemnem i w gub. lubelskiej. Dębowe lasy rosną tylko na żyznej glebie, pojedyncze drzewa natomiast spotyka się często pomiędzy bukami, wiązami itd. Drzewa owocowe — przeważnie jabłka, gruski, śliwki i wiśnie — sadzą prawie w całym kraju.

Fauna Polski należy do grupy średnio-europejskiej. Rodzaje podlegunowe znikły w epoce historycznej. Gdzieniegdzie zdarzają się jeszcze czasami

ungefähr beim Zusammenfluss von Bug und Narew. Weissbuche, Espe und Ulme finden sich so ziemlich überall. Die Linde kommt in dichteren Beständen nur im Osten (Memel, Pripet, Lublin) vor. Die Eiche wächst in Wäldern nur auf sehr fruchtbarem Boden, kommt aber sonst häufig zwischen Buchen, Ulmen usw. vor. Fruchtbäume – hauptsächlich Äpfel, Birnen, Pflaumen und Kirschen – werden allenthalben angebaut.

Die Fauna von Polen gehört der mitteleuropäischen Gruppe an. Die subarktischen Arten sind in der historischen Zeit verschwunden. In den wenigen Wäldern kommt gelegentlich noch der braune Bär und Wolf vor, sie werden aber immer seltener. Wildschwein und Fuchs kommen hauptsächlich in der grossen Ebene vor.

Die Bevölkerung Polens zeigt die folgenden Wachstumsziffern:

1871	6 193 710
1881	7 319 980
1897	10 500 000
1906	(Schätzung) 10 747 300
1913	11 960 500
1914	12 776 000

Letztere Ziffer nach dem statistischen Jahrbuch des Königreichs Polen von 1914.

Im einzelnen gehen die Zuwachsziffern aus folgender Tabelle hervor:

niedzwiedzie brunatne i wilki, ale coraz rzadziej, dzięki i lisy żyją przeważnie na wielkiej równinie polskiej.

Ludność Polski wykazuje następujące liczyby przyrostu:

1871	6 193 710
1881	7 319 980
1897	10 500 000
1906	(szacunek) 10 747 300
1913	11 960 500
1914	12 776 000

Ostatnia cyfra wzięta jest z Rocznika Statystycznego Królestwa Polskiego na rok 1914.

Detale przyrostu ludności wynikają z umieszczonej poniżej tabeli:

Ludność niestała obliczana na 1 milion, a więc włącznie z takową ogólna suma ludności wynosiła w roku 1904 ca. 12 milionów. Przyrost wynosił od 1889 do 1904 (t. j. w ciągu lat 15) 46,6 procent. To odpowiadało by 3% rocznie.

Polska jest – jak już powiedziano – ze swemi 108 mieszkaniami na kilometr kwadratowy krajem daleko gęściej zaludnionym niż Rosja, która miała w roku 1913 przeciętnie 24 dusze na kilometr \square .

Przesiedlanie się ze wsi do miast ludności chłopskiej rozpoczęło się około roku 1890. Wówczas ludność miejska wynosiła tylko około 18% ogółu, podczas gdy w roku 1904 stosunek ten podniósł się do 24%.

Bewegung der Bevölkerung nach Konfessionen in den Jahren 1904 u. 1908 Ruch ludności według wyznań w latach 1904 i 1908

Jahre Lata	Trauungen śluby		Geburten Urodzenia		Todesfälle Zgony		Natürl. Zuwachs Przyrost naturalny	
	Gesamt- zahl Liczba ogólna	auf 1000 Einw. Na 1000 ludn.	Zusammen Ogółem		Gesamt- zahl Liczba ogólna	auf 1000 Einw. Na 1000 ludn.	Gesamt- zahl Liczba ogólna	auf 1000 Einw. Na 1000 ludn.
			Gesamt- zahl Liczba ogólna	auf 1000 Einw. Na 1000 ludn.				
Zusammen- Ogółem	1904 71 666 1908 83 838	6,3 7,0	436 510 437 915	38,6 36,7	284 202 245 229	23,4 20,5	172 308 192 684	15,2 16,2
Katholiken	1904 54 012 1908 66 057	6,4 7,3	329 627 347 239	38,8 38,6	206 309 196 549	24,3 21,8	123 318 150 690	14,5 16,7
Mariawiten Marjawici	1908 306	4,2	1 862	25,5	1 029	14,1	833	11,4
Orthodoxe	1904 3 668 1908 3 358	6,3 7,1	23 183 16 022	39,6 34,1	13 361 9 441	22,8 20,1	9 822 6 581	16,8 14,0
Protestanten	1904 3 787 1908 3 971	6,4 6,3	23 218 24 864	39,6 39,2	12 898 12 837	22,0 20,2	10 320 12 027	17,6 19,0
Israeliten	1904 10 619 1908 10 146	6,5 5,8	60 482 47 928	39,6 27,4	31 634 25 373	19,3 14,5	28 848 22 555	17,6 12,9

Die nicht fest ansässige Bevölkerung zählte ungefähr 1 Million, sodass einschliesslich dieser schon im Jahre 1904 die Gesamtziffer auf 12 Millionen angenommen wurde. Der Zuwachs betrug in der Zeit von 1889 bis 1904 (also in 15 Jahren) 46,6 Prozent. Dies entspräche etwas mehr als 3 Prozent jährlich.

Polen hat – wie bereits erwähnt – mit seinen 108 Einwohnern auf den Quadratkilometer eine ausserordentlich viel dichtere Bevölkerung als Russland, das 1913 durchschnittlich nur 24 Bewohner auf den Quadratkilometer hatte.

Die Landflucht der bäuerlichen Bevölkerung begann etwa mit dem Jahre 1890. Damals zählte die städtische Bevölkerung nur etwa 18 Prozent der Gesamtheit, während sie 1904 auf 24 Prozent angewachsen war.

Von den polnischen Städten hatten im Jahre 1906 etwas über 20 eine Bevölkerung von mehr als 10 000. Das Wachstum der grösseren Städte geht aus folgender Aufstellung hervor:

Z miast polskich przeszło 30 miało więcej niż 10 000 ludności. Wzrost większych miast widoczny jest z poniższego zestawienia:

r. 1897: r. 1911: r. 1918: z uwzględnieniem przyłączeń:

Warszawa ..	638 208	864 060	950 000
Łódź	315 209	508 720	600 000
Częstochowa	45 130	72 040	85 000
Lublin	50 152	70 500	110 000

Podział ludności podług wyznania i narodowości wynika z następującego zestawienia:

Ilość mieszkańców 1-go stycznia 1909 r.: katolików 9 001 349 (75,42%), marjawitów 73 033 (0,61%), prawosławnych 478 845 (4%), protestantów 684 649 (5,32%), izraelitów 174 765 (1,64%), innych 1787 (0,01%).

* Narodowości w stosunku procentowym podług spisu ludności w roku 1897: polska 78,84, litewska 3,34, rosyjska 1,09, rusińska 3,28, białoruska 0,29, niemiecka 4,42, żydowska (zargonowa) 13,71, inne 0,14.

	1897:	1911:	1918 unter Berücksicht. der Eingemeindungen:
Warschau....	638 208	864 000	950 000
Łódź.....	315 209	508 720	600 000
Czenstochau	45 130	72 040	85 000
Lublin.....	50 152	70 500	110 000

Die Zusammensetzung der Religionen und Nationalitäten geht aus der nachstehenden Aufstellung hervor:

Einwohnerzahl am 1. Januar 1909: Katholiken 9 (01 349 (75,42 Proz.), Mariawiten 73 033 (0,61 Proz.), Orthodoxe 476 845 (4 Proz.), Protestanten 634 649 (5,32 Proz.), Israeliten 1747 655 (14,64 Proz.), andere 1787 (0,01 Proz.).

Nationalitäten nach Prozenten lt. Volkszählung im Jahre 1897: polnisch 73,84, litauisch 3,34, russisch 1,09, ruthenisch 3,28, weissruthenisch 0,29, deutsch 4,42, jüdisch (Jargon) 13,71, andere 0,14.

Das deutsche Element zählt etwa 600 000 Seelen, wovon etwa 430 000 auf deutsche Ackerbauer - Kolonisten genannt - und der Rest auf Stadtdeutsche entfallen. Die Deutschen bilden demnach ca. 5 Proz. der Gesamtbevölkerung Polens. Im Łódzler Industriebezirk - dem „polnischen Manchester“ - ist jedoch das prozentuale Verhältnis der Deutschen zur Gesamteinwohnerzahl ungefähr 25 Proz., da die Textilindustrie Polens eine deutsche Schöpfung ist und sich auch heute noch vorwiegend in deutschen Händen befindet.

Die Juden, die überall in Polen leben, beschäftigen sich infolge der russischen Verwaltungsmassnahmen, welche sie in die Städte bannten, nirgends mit der Landwirtschaft. In den grösseren Städten sind sie meist Kaufleute, Fabrikanten, Bankiers, Hausbesitzer und Handwerker, in den Marktflecken sind sie als Klein-kaufleute, kleine Kapitalisten, Althändler, Agenten, aber auch als Handwerker tätig. Ihre Volkszunahme ist infolge starker Immigration der litauischen, podolischen und russischen Juden nach Polen stärker als die der Polen.

Die Saison-Auswanderung ist im Königreich Polen erst vor zwanzig Jahren als Massenerscheinung aufgetreten. Im Jahre 1890 macht die Sachsengängerei nach Deutschland eine Ziffer von 17 275 aus. Nach den anderen Ländern hat die Emigration einen mehr zufälligen und vereinzelt Charakter getragen. Im Jahre 1900 wächst die Auswanderung bereits auf 219 284, im Jahre 1908 sind 268 444 Personen ausgewandert (2,3 Proz. der ganzen Bevölkerung oder 3,2 Proz. der ländlichen Bevölkerung). Am meisten wandern die Einwohner des Gouvernements Kalisch aus. Im Jahre 1908 sind hier 108 454 Personen ausgewandert. Das waren 40,4 Proz. der gesamten Emigration. Am unbedeutendsten ist die Auswanderung aus dem Gouvernement Siedlce (1 385 Personen). Auf hundert auswandernde Männer kommen durchschnittlich 79,4 Frauen.

In der Saison-Auswanderung kommt für die Polen zunächst Deutschland in Betracht; dieser Teil belief sich im Jahre 1908 auf 87,4 Proz. der gesamten Auswanderung. Von den einzelnen Gouvernements Polens rekrutiert sich die Auswanderung folgendermassen: Gouvernement Kalisch 45 Proz. (97,4 Proz. der gesamten Auswanderung aus diesem Gouvernement), Gouvernement Petrikau mit 15 Proz. und Plock mit 14 Proz.

Am meisten wandern nach Deutschland Landarbeiter aus, die im Jahre 1904 96,2 Proz. der gesamten Emigration darstellten, nur 3,8 Proz. kommen auf Fabrik- und Strassenbauarbeiter. Die zweite Stelle nimmt Russland ein mit 13 551 Personen (5 Proz. der gesamten Emigration), ferner Amerika mit 12 399 Personen oder 4,6 Proz. der gesamten Emigration. Die Auswanderung nach Amerika rekrutiert sich zu 27,6 Proz. aus dem Gouvernement Warschau. In den letzten Jahren wird auch eine

Zywiół niemiecki liczy około 60 000 dusz, z których ca. 430 000 przypada na niemieckich rolników, zwanych kolonistami lub holendrami, reszta niemieców mieszka po miastach. Niemcy stanowią zatem około 5% ludności ogólnej Polski. W łódzkim rejonie przemysłowym - „polskim Manchesterze“ - Niemcy stanowią mniej więcej 25% ogółu, ponieważ przemysł włókienny Polski został stworzony przez Niemców i jeszcze obecnie znajduje się przeważnie w rękach niemieckich.

Żydzi, mieszkający na całym obszarze Polski, nie zajmują się wskutek rosyjskich praw, zmuszających ich do zamieszkiwania w miastach, nigdzie rolnictwem. W większych miastach są oni przeważnie kupcami, fabrykantami, bankierami, kamienicznikami i rzemieślnikami, w miasteczkach drobnyimi kupcami, małymi kapitalistami, handlarzami starzyzną, agentami i rzemieślnikami. Przyrost ich jest wskutek silnego napływu żydów litewskich, podolskich i rosyjskich silniejszy niż u Polaków.

Wychodźstwo sezonowe, jako zjawisko masowe, dało się zauważyć w Królestwie Polskiem dopiero przed laty dwudziestokilkoma. W roku 1890 wyszło 17 275 osób „na Saksy“ do Niemiec. Emigracja czasowa do innych krajów nosiła charakter więcej przypadkowy i sporadyczny. W roku 1900 liczba wychodźców wzrosła do poważniejszemu 219 284 osób, w roku zaś 1908 wywedrowało na 10 1/2 miesięcy 268 444 osób (2,3% ogółu, czyli 3,2% ludności wiejskiej). Najwięcej porwani są manja wędrowki, chłopcy z Ziemi Kaliskiej - w roku 1908 wywedrowało z tamtąd 108 454 osób, czyli 40,4 procent ogółu wychodźców polskich. Stosunkowo mały ruch wychodźców panował w Ziemi siedleckiej, z której wyszło na roboty tylko 1385 osób w roku. Na sto wędrujących mężczyzn przypada przeciętnie 79,4 niewiast.

Z krajów, do których płynie potok wychodźstwa sezonowego polskiego, największą rolę odgrywają Niemcy, które przyjęły w roku 1908, 87,4% sumy ogólnej wychodźców. Na poszczególne rejony rozdziela się wychodźstwo jak następuje: Ziemia kaliska 45% (97,4% ogólnej emigracji tej Ziemi), Ziemia piotrkowska 15%, i Plockie - 14%.

Najwięcej wychodzi do Niemiec robotników rolnych, którzy w roku 1904 stanowili 96,2% ogólnego wychodźstwa; tylko 3,8% przypada na robotników fabrycznych i drogowych. Drugie miejsce zajmuje Rosja, do której wywedrowało 13 551 osób (5% ogółu wychodźstwa), po niej następuje Ameryka - 12 399 osób czyli 4,6% sumy ogólnej wychodźców. Wychodźstwo do Ameryki rekrutuje się w stosunku 27,6% z Ziemi warszawskiej. W latach ostatnich daje się zauważyć również wychodźstwo sezonowe do Danii, które od roku 1904 do 1908 wzrosło z 824 na 4196 osób i w ostatnim roku wynosiło 16% ogółu wychodźstwa.

Dane szczegółowsze oraz płaca dzienna i oszczędności obywatelsów wynikają z następujących zestawień:

Wychodźstwo w roku 1904: razem 153 408, na roboty polne: 141 150 (92%), mężczyźni 78 727, kobiet 64 423, do fabryk: 8 626 (5,6%), mężczyźni 6827, niewiasty 1799, przy robotach kolejowych i drogowych: 3632 (2,4%), mężczyźni 3102, kobiet 530.

Wychodźstwo w roku 1908: Królestwo Polskie wogóle 268 446, z tego 149 528 mężczyźni (55,7%), kobiet 118 920 (44,3%), do Niemiec 235 074 (87,6%), do Danii 4196 (1,6%), do innych krajów Europy zachodniej 3226 (1,2%), do Rosji 13 551 (5%), do Ameryki 12 399 (4,6%).

Wzrost obywatelsstwa do Niemiec. W roku 1901: 189 664, 1904: 187 701, 1908: 235 074.

Przeciętny zarobek dzienny obywatelsów w roku 1908 wynosił w kopiejkach: z wiktum zagranicą mężczyźni 99, kobiety 68, w Polsce - mężczyźni 48, niewiasty 31; bez wiktum zagranicą, mężczyźni 166.

Saison-Auswanderung nach Dänemark bemerkbar, die in dem Zeitraum von 1904 bis 1908 von 824 auf 4 196 Personen gewachsen ist und die für das letzte Jahr 1,6 Proz. der Auswanderung betrug.

Die näheren Verhältnisse (samt Tagelohn und Ersparnissen der Saison-Auswanderer) gehen aus folgenden Aufstellungen hervor:

Sachsengängerei im Jahre 1904: zusammen 153 408, auf Feldarbeiten: 141 150 (92,0 Proz.), Männer 76 727, Frauen 64 423, in Fabriken: 8 626 (5,6 Proz.), Männer 6 827, Frauen 1 799, in Eisenbahnarbeiten: 3 632 (2,4 Proz.), Männer 3 102, Frauen 530.

Sachsengängerei im Jahre 1908: Königreich Polen insgesamt 268 446, darunter Männer 149 526 (55,7 Proz.), Frauen 118 920 (44,3 Proz.), nach Deutschland 235 074 (87,6 Proz.), nach Dänemark 4 196 (1,6 Proz.), nach anderen westeuropäischen Staaten 8 226 (1,2 Proz.), nach Inner-Russland 13 551 (5,0 Proz.), nach Amerika 12 399 (4,6 Proz.).

Anwachsen der Sachsengängerei nach Deutschland, im Jahre 1901: 139 664, 1904: 137 701, 1908: 235 074.

Der Durchschnitts-Tagelohn der Sachsengänger im Jahre 1908 betrug in Kopeken: mit Beköstigung im Ausland für Männer 99, Frauen 68, in Polen für Männer 48, Frauen 31; ohne Beköstigung im Ausland für Männer 166, Frauen 119, in Polen für Männer 72, Frauen 46. Zurückgekehrt sind, ohne Arbeit gefunden zu haben 7976.

Die Ersparnisse der im Jahre 1904 zurückgekehrten Sachsengänger (in Rubeln).

aus:	Landarbeiter		Fabrikarbeiter		Strassenbau u. andere	
	Männ.	Frau.	Männ.	Frau.	Männ.	Frau.
Deutschland.....	70	50	110	70	80	50
Amerika.....	240	150	320	240	240	160
Dänemark.....	80	60	110	60	150	-
England.....	75	55	100	60	90	55

Die ständige Auswanderung geht hauptsächlich nach Amerika und hat viel früher als die Saison-Auswanderung begonnen. Besonders grossen Umfang hat sie seit 1902 angenommen.

Folgendes sind die Ziffern der gesamten ständigen Emigration:*)

	Polen	Juden	Insgesamt
1900/04.....	29 992	47 550	77 542
1905/09.....	48 439	88 735	137 174
1910.....	63 635	58 435	122 170
Für das Jahr			
1911/12.....	51 244	58 388	109 632
1912/13.....	112 345	74 083	186 378

Die Gesamtimmigration erreicht also 4 Personen auf tausend Einwohner für die Landbevölkerung und 3 Personen für die Stadtbevölkerung. Dabei fällt auf, dass bei der städtischen Auswanderung die Juden 60 Proz. bilden und die Katholiken bei der ländlichen 82 Proz.

Eine Statistik der Bevölkerung nach Nationalitäten und Berufen lassen wir (nach dem Stat. Jahrb. f. d. Kgr. Polen, 1914) folgen. (S. nebenst. Tabelle).

Hinsichtlich der Landwirtschaft ist Polen von jeher durch seine Getreide-Erzeugung und -Ausfuhr berühmt gewesen. Beides ging jedoch im Laufe des 18. Jahrhunderts erheblich zurück. Die Leibeigenschaft war im Jahre 1807 abgeschafft worden; aber die befreiten Bauern bekamen keine Landlose zuteil, und die alten Formen der Rechtsprechung blieben in Kraft. Unter dem Zwang, die Bedingungen der Grundherren zu akzeptieren, mussten die Bauern hohe Pachtsummen zahlen und ausserdem Frohdienste verschiedener Art leisten. Um die polnische

*) Diese Statistik ist auf Grund der ausgestellten Gouvernementspässe gemacht; es steht aber fest, dass die Auswanderung in Wirklichkeit viel umfangreicher ist, da eine bedeutende Zahl der Auswanderer das Land ohne Pass durch Vermittlung von Privatagenturen verlassen.

kobiety 119, w Polsce - mężczyzny 72, niewiasty 46. Powrócilo nie znalazłszy pracy 7976 wychodźców.

Oszczędności obywatelsów, którzy powrócili w roku 1904 (w rublach).

z	Robotnicy rolni		Robot-fabryczni		Budowa szos, kolei etc. kob.	
	meżcz.	Rob. meżcz.	nicy meżcz.	Rob. meżcz.	kob. meżcz.	kob.
Niemiec....	70	50	110	70	80	50
Ameryki....	240	150	320	240	240	160
Danji.....	80	60	110	60	150	-
Anglii.....	75	55	100	60	90	55

Emigracja czyli wychodźstwo stale kieruje się przeważnie do Ameryki i rozpoczęła się o wiele dawniej niż wychodźstwo sezonowe. Szczególnie duże rozmiary osiąga ona po roku 1902.

Następujące cyfry pokazują rozmiary całej emigracji stalej:*)

	Polacy	Żydzi	Razem
1900/04.....	29 992	47 550	77 542
1905/09.....	48 439	88 735	137 174
1910.....	63 635	58 435	122 170
w roku			
1911/12.....	51 244	58 388	109 632
1912/13.....	112 345	74 083	186 378

Emigracja ogólna wynosi zatem 4 osoby na tysiąc mieszkańców wsi i miasteczek i 3 osoby na tysiąc mieszkańców miast. Z liczby emigrantów miejskich Żydzi stanowią 60%, katolicy zaś stanowią 82%, ogół wychodźców stalych z miasteczek i wsi.

Statystyka ludności według zajęć i narodowości podana jest obok (podług „Rocznika Statystycznego Królestwa Polskiego na rok 1914”).

Co do rolnictwa to Polska była z dawien dawna sławną ze swej produkcji zbożowej i wywozu. Atoli jedno i drugie podpadło znacznie w ciągu 18-go stulecia. Poddanie chłopów zostało zniesione w roku 1807, ale uwolnieni chłopci nie zostali nadzieleni ziemią i stare formy sądownictwa pozostały w mocy. Zmuszeni siłą okoliczności do przyjęcia warunków stawianych przez panów, chłopci musieli płacić wysoką dzierżawę i odrabiać pańszczyznę. Aby mieć z chłopstwa lojalną masę i zniżyć zarazem potęgę szlachty polskiej, car rosyjski wydał podczas powstania znany „ukaz”, na mocy którego chłopci, którzy obrabiali rolę należącą do osób prywatnych, klasztorów i innych instytucji oraz skarbu, zostali uwłaszczeni na gruntach, na których ich zastał ukaz, wzamian zaś dotychczasowi właściciele otrzymali bony likwidacyjne, przy czem włościanie zobowiązani zostali, aż do całkowitej spłaty tych kwitów likwidacyjnych, płacić roczny podatek. Każda rodzina otrzymała działkę 6-ciomorgową. Chłopów, którzy nie dzierżawili gruntów w chwili wydania ukazu, nadzielono ziemią ze skonfiskowanych za udział w ruchawie majątków szlacheckich i klasztorów. Jednocześnie nadano chłopom pewnego rodzaju samorząd gminny, oparty na zasadach demokratycznych. Te i inne reformy zwiększyły powoli dobrobyt. Od roku 1864 do 1873 włościanie dokupili do gruntów ukazowych jeszcze około 240 000 morgów, od 1873-1893 r. dalsze 440 000 morgów a w latach 1893/1905 wskutek porobionych przez obywatelsów oszczędności i pomocy Banku Włościańskiego nawet 1 280 000 morgów. W ten sposób postępowała parcelacja większej własności coraz szybciej. W dziesięciolecie 1864/73 przestrzeń uprawna powiększyła się o 1 060 000 morgów, gdy w latach 1845/59 przyrost wynosił tylko ca. 440 000 morgów. Pomimo wszystkiego nierozwiązana w dostatecznej mierze kwestja pastwiskowa i leśna jak również brak środków na ulepszenia wszelkiego rodzaju i nakonie silne podskoczenie cen na grunta stały na przeszkodo

*) Statystyka ta zestawiona została na zasadzie paszportów zagranicznych, w rzeczywistości wychodźstwo stale jest znacznie większe, ponieważ znaczna część emigrantów nie dba o paszport i przechodzi granicę „przez wodę“.

Einteilung der Bevölkerung nach Berufen und Nationalitäten in Prozenten nach der Volkszählung von 1897. — Podział ludności według zajęć i głównych narodowości w procentach podług spisu ludności z 1897 r.

Berufszweige - Zajęcia i zawody	Nationalitäten				
	Polen	Litauer, Letten, Litwini, Polysze	Russen, Ruthen, Weisruthenen, Russjanen, russini, habarussini	Deutsche, Niromcy	Juden - Żydzi
1. Verwaltung, Gericht und Polizei - Administracja, sąd i policja	57.1	15	36.9	2.7	1.0
2. Beamte in städt. u. ländl. Instituten - Urzędnicy w inst. miejsk. i gmin.	80.3	1.9	10.5	2.2	5.1
3. Gerichtsbeamte, Rechtsanwälte, Notare usw. - Prawnicy, adwokaci, rejenci, pracownicy, służba	36.4	0.4	3.6	0.6	9.0
4. Armee, Weisr. Armee	4.1	2.2	87.2	1.2	5.3
5. Geistliche aller Bekenntnisse und Kirchendiener - Duchowienstwo					
wszystkich wyzn., służba kościelna i cmentarna	40.7	1.7	10.1	3.4	44.1
6. Lehrer, Schulbeamte, Scholdiener - Nauczyciele, urzędnicy, służba szkolna	28.4	0.9	12.2	5.6	52.9
7. Literaten, Gelehrte und Künstler - Uczeń, literaci i artyści	87.6	0.0	6.9	5.9	19.6
8. Aerzte, Tierärzte, Zahnärzte, Krankenpfleger und Wohltätigkeitsbeamte - Lekarze, weterynarze, dentyści, służba szpitalna, oraz instytucje dobroczynne, urzędnicy i służba	62.7	0.6	10.1	2.5	24.1
9. Beamte in öffentl. Gewerbe- u. Handels-Anstalten - Urzędnicy w zakładach przemysłowych i handlowych, służba bez specjalności	80.7	1.9	2.9	3.6	10.7
10. Kapitalisten und Rentiers - Kapitałści, rentjerzy, emeryci	61.1	1.2	3.5	6.2	28.0
11. Pfinglinge in Wohlthät.-Anstalten u. Krankenhäusern - Utrzymywani w przytulniach, szpitalach, żyjący z zapomóg	73.0	2.6	8.9	4.4	11.1
12. Gefangene und Verbannte - Więźniowie i zesłańcy	72.8	3.4	6.9	2.1	14.8
13. Ackerbau, Gartenbau, Bienenzucht, Vieh- u. Pferdezucht, Forstwirtschaft, Fischerei, Jagd - Rolnictwo, ogrodnictwo, pszczelnictwo, hodowla bydła i koni, lesnictwo i wyrz. z drzewa, rybołówstwo i myślistwo	84.8	5.0	5.8	3.8	0.6
14. Bergindustrie - Górnictwo	97.0	0.1	0.3	1.3	1.3
15. Huttenindustrie - Hutnictwo	94.9	0.0	0.1	4.1	0.9
16. Bearbeitung tierischer Erzeugnisse - Wyroby z produktów zwierzęcych	48.9	0.5	1.4	3.6	45.6
17. Holzindustrie - Wyroby z drzewa	73.2	1.3	1.4	7.0	17.1
18. Textilindustrie - Przemysł włókienniczy	54.7	0.4	0.9	27.0	17.0
19. Metallindustrie - Wyroby z metali	77.7	0.6	1.3	6.0	14.4
20. Keramik - Wyroby ceramiczne	84.8	0.2	1.3	7.3	6.4
21. Chemische Industrie - Przemysł chemiczny	69.9	0.8	1.4	7.7	21.1
22. Brennereien, Bier- u. Metbrauereien - Gorzelnictwo, piwowarstwo i miodosytnie	74.4	1.4	1.9	4.8	17.5
23. Herstellung von Mineralwasser, Hefe u. Essig - Wyrób wód mineralnych, drożdży i octu	38.7	0.0	1.3	2.0	58.0
24. Herstellung von Nahrungsmitteln - Wyrób prod. spożywczych	36.7	0.1	1.1	5.7	26.4
25. Tabak und Tabakfabrikate - Tytuń i wyroby z tytanu	25.1	0.0	1.1	0.5	73.3
26. Buchdruckereien, Buchbindereien und Papierwarenfabrikation - Drukarnie, introligatornie i wyroby z papieru	44.3	0.2	1.7	2.6	51.2
27. Chirurgische, optische u. phys. Instrumente - Wyrób narzędzi chirurgicznych, optycznych i fizycznych	34.9	0.3	2.1	5.0	57.7
28. Juweliere und Vergolder - Jubilerstwo, pozłotnictwo, zdobnictwo	52.6	0.1	2.1	2.6	42.6
29. Kleidung und Schuhwaren - Wyrób odzieży i obuwia	40.5	0.8	1.0	2.1	55.8
30. Bau-Industrie - Przemysł budowlany	71.5	0.7	2.6	6.6	18.6
31. Andere Industriezweige - Inne rodzaje przemysłu	82.1	0.2	1.0	11.2	5.5
32. Flussverkehr - Komunikacje wodne	62.3	0.8	8.2	11.6	17.1
33. Eisenbahnverkehr - Koleje żelazne	38.1	1.6	8.8	1.7	1.8
34. Sonstiges Verkehrswesen - Przemysł przewozowy oraz drogi, mosty i tramwaje	45.2	0.7	1.0	1.7	51.4
35. Post-, Telegraph- und Telephonverkehr - Poczta, telegraf, telefony	67.5	0.8	24.4	2.9	4.4
36. Kreditinstitute u. Versicherungswesen - Instytucje kredytowe i ubezpieczeń	71.5	0.0	4.6	3.6	20.3
37. Agenten u. Kommissionäre - Pośrednictwo handlowe	17.8	0.1	2.7	1.8	77.6
38. Handel - Handel wogóle	14.0	0.1	1.2	1.6	83.1
39. Vielhandel - Handel bydleni	25.5	0.1	0.2	0.3	83.9
40. Getreidehandel - Handel zbożem	5.1	0.2	0.4	0.2	94.1
41. Handel mit anderen Landesprodukten - Handel innymi prod. gosp. wiejs.	17.5	0.0	0.4	1.9	80.2
42. Handel mit Baumaterialien - Handel materiałami budowlanymi	17.8	0.2	0.5	1.0	80.5
43. Handel mit Gegenständen des häuslichen Bedarfs - Handel przedmiotami użytku domowego	14.0	0.1	1.1	0.8	84.0
44. Handel mit Maschinen und Waffen - Handel maszynami i bronią	10.1	0.1	0.7	1.3	87.8
45. Handel mit Kleidung - Handel ubraniami	10.4	0.1	1.6	0.3	86.6
46. Handel mit Pelz- u. Rauchwaren - Handel skórami i futrami	5.9	0.1	0.3	0.4	93.2
47. Handel mit Luxus- u. Kunstgegenständen - Handel przedmiotami zbytku, sztuki i t. p.	39.2	-	2.8	2.6	55.4
48. Handel mit anderen Artikeln - Handel innymi przedmiotami	26.3	1.2	1.2	1.7	69.6
49. Hausierer - Handel wędrowny	7.7	0.2	0.4	0.3	91.4
50. Beschäftigte in Restaurants, Hotels, Klubs usw. - Restauracje, hotele, pokoje umebł., kluby	52.9	0.3	2.8	5.4	38.6
51. Handel mit Getränken - Handel trunkami	38.7	0.3	1.2	7.4	52.4
52. Bade- u. Waschanstalten, Friseur- u. Laźnie, pralnie fryzjerzy	65.3	1.1	2.2	4.5	26.9
53. Beruflose - Zajęcia nieokreślone, żebracy	55.8	7.9	4.3	2.3	29.8
54. Prostitution - Prostytycja; utrzym. domy publ. pr.	66.1	0.5	4.4	1.7	27.3
55. Berufe unbekannt - Zajęć niewiadomych	56.3	3.4	5.1	4.8	30.4

Landbevölkerung mit der russischen Herrschaft zu versehen, und gleichzeitig um die Macht des polnischen Adels zu brechen, erliess der russische Kaiser während des Aufstandes von 1864 einen Ukas, wonach diejenigen Bauern, die Ländereien von Privatpersonen, Klöstern und anderen Institutionen sowie Kronland bearbeiteten, von nun an als Eigentümer des Bodens anerkannt wurden, indem der Staat den bisherigen Eigentümern Bonds im Werte der Ländereien gab, und die Bauern bis zur Bezahlung dieser Bonds eine jährliche Abgabe zu entrichten hatten. Jeder Familie wurde durchschnittlich ein Grundstück von drei Hektar zugewiesen. Auch solchen, die kein Land in Pacht hatten, wurde aus den konfiszirten Ländereien des Adels und der Klöster Landlose zugeteilt. Auch wurde zu gleicher Zeit den Bauern eine Art Selbstverwaltung auf Grund demokratischer Prinzipien erteilt. Diese und andere Reformen führten zu einem Wachstum des Wohlstandes. Während der Jahre 1864/73 kaufte die gesamte Bauernschaft zu den ihr von der Regierung zugewiesenen Ländereien noch an 120 000 Hektar hinzu, in der Zeit von 1873/98 weitere 220 000 Hektar, und von 1893/1906, infolge der von den Sachengängern gemachten Ersparnisse und der ihr seitens der von der Regierung ad hoc ins Leben gerufenen Parzellierungsbank, genannt Bauerngrundbank, gewährten Unterstützung, sogar über 640 000 Hektar. Auf diese Weise ging die Aufteilung des Grossbesitzes in immer schneller zunehmender Weise vor sich. In den zehn Jahren von 1864/73 nahm der bewirtschaftete Boden um 530 000 Hektar zu, während in den vierzehn Jahren von 1845/59 die Zunahme nur etwa 220 000 Hektar betragen hatte. Aber trotz alledem hinderte die Beibehaltung gewisser Beschränkungen hinsichtlich des Weiderechts und der Forstgesetze, wie auch die unzureichenden Geldmittel für Verbesserungen aller Art und schliesslich auch das enorme Ansteigen der Bodenpreise den vollen Erfolg der neuen Landgesetzgebung von 1864.

Im Jahre 1904 gehörten der Bauernschaft 62,4 Prozent der Gesamtfläche. In Händen von polnischen Gutsbesitzern (hauptsächlich Adlige), der Krone und der kaiserlichen Familie, der russischen Majoratsherren, der Städte und Klöster befanden sich 37,6 Proz., davon 3 Proz. im Besitze der Juden. Die Einzelbesitztümer der Bauern schwanken meist zwischen 1,5 und 50 Hektar. Ein Gesetz vom Jahre 1891 verbot die Aufteilung von Land in kleinere Stücke als 3 Hektar. Aber von einer gesamten Landbevölkerung von 8 207 643 Personen hatten nicht weniger als 13 Proz. keinerlei Landbesitz.

Von den Wäldern, die 21,3 Proz. der Gesamtfläche bedecken, gehört fast ein Drittel der Krone, und nur etwa 7,7 Prozent der Bauernschaft.

Die Landwirtschaft wird in Polen im allgemeinen mittels besserer Methoden betrieben als in Russland. Der Anbau der Zuckerrübe, der Kartoffel für Brennzwecke und der Futterpflanzen, hat zur Einführung eines über mehrere Jahre verteilten Fruchtwechsels (anstatt des früheren Dreifeldersystems) geführt, und landwirtschaftliche Maschinen kommen mehr und mehr in Gebrauch, besonders auf den grösseren Gütern der westlichen Landesteile. Winterweizen wird — besonders im Süden — in grossem Masse angebaut und erfreut sich eines besonderen Rufes. Die hauptsächlichsten Kulturen, die fast 50 Prozent der Gesamtfläche des Landes bedecken, sind Roggen, Hafer, Weizen, Gerste, Kartoffeln und Heu; ausserdem werden Flachs, Hanf, Erbsen, Buchweizen und Hopfen angebaut. Nach Deckung des eigenen Bedarfs bleibt jährlich ein Ueberschuss von etwa 10 Millionen Hektoliter Getreide für die Ausfuhr übrig. Der Zuckerrübenanbau ist beträchtlich. Tabak gedeiht

zu ku zupelnemu udaniu się prawodawstwa gruntowego z roku 1864.

W roku 1904 do włócienną należało 62,4% całego obszaru gruntów. W rękach polskich obywateli ziemskich (przeważnie szlachty), dworu i rodziny cesarskiej oraz właścicieli majoratów (rosjan), miast i klasztorów znajdowało się 37,6%, z czego 3% było w posiadaniu żydów. Wielkość gospodarck chłopskich waha się pomiędzy 3 ma i 100 morgami. Prawo z roku 1891 zabrania podziału gruntów na gospodarstwa mniejsze niż morgów 6. Pomimo to z 8 207 643 osób pracujących na roli nie mniej niż 13% nie posiadało własnego zagona.

Z lasów, pokrywających 21,3 całego terytorjum, prawie jedna trzecia należy do rządu i tylko 7,7% stanowi własność chłopów.

Rołnictwo polskie stoi pod względem metod uprawy roli wyżej niż w Rosji. Plantacja buraków, kartofli do gorzelnii i roślin pastewnych doprowadziła do rozłożonego na lat kilka płodozmiannu (na miejsce dawnego systemu trzypolowego) i masywny rolnicze wchodzą coraz więcej w użycie, szczególnie na większych majątkach zachodniej części kraju. Pszenica ozima sieje się — szczególnie na południu — w dużej ilości i słynie z dobrego gatunku. Najgłówniejsze uprawy, zajmujące prawie 50% całej powierzchni kraju, są żyto, owies, pszenica, jęczmień, kartofle i siano; oprócz tego uprawia się len, konopie, groch, tatarakę i chmiel. Po pokryciu własnego zapotrzebowania pozostaje rocznie przewyżka do eksportu w ilości 7 875 000 korey (10 milionów hektolitrow, 3,5 milionów quarterów). Uprawa buraków cukrowych jest znaczna. Tytoń udaje się szczególnie w Ziemiach warszawskiej i płockiej oraz w Lubelskiem. Hodowla bydła (rogacizna, owce i konie) jest również znaczna. Dobre rozpowodowe stajnie i obory znajdują się po większych dobrach szlacheckich i eksport bydła idzie do Austrji. Pszczelnictwo jest również bardzo rozpowszechnione, szczególnie w południowo-wschodniej części kraju. Rybołówstwo opiera się również, szczególnie na Wiśle i jej dopływach.

Najważniejsze cyfry, dotyczące rolnictwa wynikają z następujących zestawień (p. też str. 11).

Podział powierzchni uprawnej w roku 1909 w morgach: Przerześć ogólna 21 937 117; pod pługiem 12 358 431, łąk 1 758 255, lasów 3 960 231, ogrodów i pod zabudowaniami 851 255, pastwisk 1 481 721, nieużytków 917 367, różnych 609 857.

Zwierzęta domowe w roku 1911; koni 1 220 200, rogacizny 2 267 100, owiec 945 300, kóz 8 100, świni 597 900.

Produkcja cukru w roku 1913: Pod burakami cukrowymi było 144 900 morgów, plon: 104 518 260 pudów (681 z morga), cukrowni było 53, przerobiono 80 939 860 pudów, wyrobiono cukru 10 784 139 pudów, procent cukru wynosił 18,97.

Rozwój przemysłowy Polski nabral szerzego znaczenia dopiero w roku 1864 a raczej 1875. Główną gałąź przemysłu reprezentuje przemysł włókienny. Kiedy w roku 1864 ogólna wartość produkcji rocznej nie wiele przewyższała 45 milionów rubli, i podczas gdy obrót roku 1875 był — przy liczbie robotników 27 000 — jeszcze mniejszy, produkcja zaczęła wzrastać od owego czasu w ten sposób, iż wynosiła w roku 1905 prawie 500 milionów rubli. Najważniejszymi ogniskami przemysłu są: Łódź (wyroby włókienne), Warszawa (wyroby metalowe, skóry itd.), Częstochowa, Zawiercie, Dąbrowa i Sosnowiec (wyroby włókienne, górnictwo i hutnictwo). Cukrownie i rafinerje, położone przeważnie w Ziemiach warszawskiej, lubelskiej i płockiej, wyrabiają rocznie około 1 000 000 ton cukru. Polskie cukrownictwo ustępuje w Rosji tylko kijowskiemu rejonowi. Przemysł bawelniany reprezentuje przeważnie Łódź z re

besonders in den Gouvernements Warschau, Plock und Lublin. Die Viehzucht (Rindvieh, Schafe und Pferde) ist ebenfalls bedeutend. Einen guten Zuchtbetrieb findet man auf den grösseren Gütern des Adels, und ein Viehexport flüht nach Oesterreich statt. Die Bienenzucht ist ebenfalls weit verbreitet, besonders im Südosten. Die Fischeri wird ebenfalls in lohnender Weise betrieben, hauptsächlich auf der Weichsel und ihren Nebenflüssen.

Die wichtigsten Ziffern über die Landwirtschaft gehen aus folgenden Aufstellungen hervor:

Einteilung des Kulturbodens im Jahre 1909 in Morgen: Gesamtfläche 21 937 117: Ackerbau 12 358 431, Wiesen 1 758 255, Wald 3 960 231, Gärten und Baulichkeiten 851 255, Weiden 1 481 721, Unland 917 867, Verschiedenes 609 857.

jonem (Pabjanice, Zgierz, Ozorków, Zduniska Wola) ale wyrabia się tam jakoteż i w Tomaszowie towary wełniane i jedwabne a w Zyrardowie płocienne. Garbarnie są liczne w Warszawie i Radomiu; polskie (warszawskie) obuwie słynie na całą Rosję. Dalsze ważne branże przemysłu są młyny, fabryki wyrobów jutowych, porcelazownie i fabryki koronek, pozatem papiernie i cementownie, kapelusznarnie, przemysł konfekcyjny, fabryki wyrobów tabaczknych, mydła i świec, huty żelazne i stalowne i fabryki maszyn; piwowarstwo, garniarstwo i legielnie są również dosyć rozwinięte, a i fabrykacje octa, czekolady, lakierów i meblinalneży wspomnieć. Znane dawniej jako przemysł domowy dosyć znacznie garniarstwo i koszykarstwo przechođzi powođi do fabrykacji.

Liczne pokłady minerałów znajdują się przeważnie w południowej części kraju, a miano-

Anbaufläche und Ernteertrag — Przestrzeń uprawna i zbiór

Getreideart - zboże	1913		1912		
	in polnischen Morgen (1 = 0,55 ha) w morgach	in Tausend Pud w tysiącach pudów	pro Morgen in Pud z morga pudow	Kleine Wirtschaft wlasność mniejsza	grosse Wirtschaft wlasność większa
Winterroggen - żyto ozime	3 849 669	141 333,0	}	39	44
Sommerroggen - żyto jare	29 991	792,6		}	43
Winterweizen - Pszenica ozima	930 772	39 862,8	}		41
Sommerweizen - Pszenica jara	17 492	531,0		}	23
Gerste - jęczmień	927 056	39 687,5	}		31
Mais - kukurydza	181 634	4 475,0		}	33
Hirse - proso	58 569	2 251,4	}		249
Erbsen - groch	265 542	9 587,4		}	21
Linsen und Bohnen - soczewica i bób	18 059	729,4	}		—
Hafer - owies	2 089 475	74 788,9		}	—
Kartoffeln - ziemniaki	1 923 822	637 561,8	}		—
Leinsamen - len (ziarno)	63 073	1 362,1		}	—
Hansamen - konopie (ziarno)	10 896	212,1	}		—
zusammen - razem	10 361 091	932 692,3			

Haustiere im Jahre 1911: Pferde 1 226 200, Rindvieh 2 267 100, Schafe 945 300, Ziegen 8100, Schweine 597 900.

Die Zuckerproduktion für 1913: Angebaut waren 144 900 Morgen, Ertrag: 104 513 260 Pud Rüben (681 pro Morgen), Zuckerfabriken 53, verarbeitete Rüben 80 939 860 Pud, erzeugter Zucker 10 784 139 Pud, Prozent des Zuckers 18,97.

Die industrielle Entwicklung Polens geht in ihren ersten namhafteren Anfängen auf das Jahr 1864 und noch mehr auf 1875 zurück. Der hauptsächlichste Industriezweig Polens liegt auf dem Gebiet der Textilien. Während im Jahre 1864 der Gesamtwert der Jahresproduktion nur wenig über 100 Millionen Mark betrug, und während man im Jahre 1875 - bei einer Arbeiterzahl von 27 000 - eine noch niedrigere Ziffer schätzte, wuchs die Produktion von jener Zeit an derart, dass sie im Jahre 1905: 1 060 Millionen Mark betrug. Die wichtigsten Industriezentren des Landes sind Lodz, (Textilien), Warschau (Metallwaren, Textilien, Leder usw.) und Czenstochau, Zawiercie, Sosnowice, Dombrowa (Bergbau- und Hüttenwesen). Die Zuckerfabriken und Raffinerien, die in der Hauptsache in den Gouvernements Warschau, Lublin und Plock gelegen sind, liefern jährlich ungefähr 1 000 000 Tonnen Zucker. Die polnische Zuckerindustrie wird in Russland nur von der des Kiewer Rayons übertroffen. Die Baumwollindustrie ist hauptsächlich in Lodz und Umgegend vertreten, doch werden dort sowie in Tomaszow auch wollene und seidene Stoffe und in Zyrardow Leinen produziert. Die Gerbereiindustrie ist vorwiegend in Warschau und Radom zu Hause;

wie in okolicach Kiele i w Zagłębiu dąbrowieckiem. W Kieleckiem znajdują się pokłady malachitu, gdzie już od 15-go wieku dobywano miedź; w naszych czasach kopalnie te są nieczynne. Kieleckie rudy żelazne zawierają do 40% żelaza. Rudy cynkowe rejonu olkuskiego. Jeźąc w pokładach o grubości większej niż 15 metrów, zawierają od 8 do 14 a czasem nawet 15% cynku. Jeszcze ważniejsze są rudy cynkowe tegoż rejonu, eksploatowane już od 16-go stulecia. W okolicy Będzina znajdują się też ruda żelazna, zawierająca 25 do 33% żelaza, razem z rudą cynkową. Siarkę dobywa się w okolicy Pinzczowa; pokłady tamtejsze, zawierające 25% siarki; dosięgają grubości od 2 do 20 metrów. Węgiel znajduje się w południowo-zachodniej Polsce na przestrzeni przeszło 500 wiorst kwadratowych w powiatach będzińskim i olkuskim. Kopalnie węgla brunatnego czyli lignitu znajdują się w trzech powiatach, a pokłady mają tam miejscami dwa metry grubości. Produkcja węgla wynosi rocznie cztery do sześciu milionów ton, znajduję przytem pracę 18 000 do 20 000 robotników. Produkcja węgla brunatnego wynosi rocznie zaledwie 100 000 ton, cynku - 10 000 - 12 000 ton, daleko mniejsza produkcja jest miedzi i ołowiu. Produkcja żelaza i stali wzrosła z 13 000 ton w roku 1862 do 500 000 ton w roku 1905. Z innych minerałów należą wymienić wapien, wydobywany w Lubelskiem. Pozatem egzystują kamieniołomy i kopalnie marmuru. Są też i wody mineralne lecznicze w Plockiem, w Ciechocinku i w Ziemi lubelskiej.

Postęp rozwoju economicznego Polski wynika z następujących danych (podług Stanisława Koszutskiego): w roku 1897 wynosiła liczba zakładów

polnische (Warschauer) Schuhe und Stiefel sind im ganzen russischen Reiche berühmt. Weitere wichtige Zweige der Industrie sind Getreidemühlen, Jute-, Strumpfwaren- und Spitzenindustrie, ferner Papier- und Zementwerke, die Herstellung von Hütten und Kleidung, von Tabak, Seife und Kerzen, ferner Eisen- und Stahlwerke und die Maschinenindustrie; Brauerei, Töpferei und Ziegelindustrie sind ebenfalls ziemlich entwickelt und auch die Fabrikation von Essig, Schokolade, Lack u. Möbeln verdienen Erwähnung. Die früher als Hausindustrie ziemlich bedeutende Töpferei und Korbmacherei gehen allmählich in den fabrikmässigen Betrieb über.

Die zahlreichen Minerallager Polens sind hauptsächlich im südlichen Landesteil, und zwar in den Gegenden von Kielce und dem preussisch-schlesischen Grenzgebiet gelegen. Bei Kielce finden sich Malachitvorkommen, wo bereits seit dem fünfzehnten Jahrhundert Kupfer gewonnen wurde; in neuerer Zeit sind diese Minen ausser Betrieb. Der Brauneisenstein von Kielce weist nicht weniger als 40 Prozent Eisen auf. Die Zinkerze des Olkusz-Distrikts enthalten bei einer Mächtigkeit von mehr als fünfzehn Metern zwischen 8 und 14 und manchmal sogar 15 Prozent Zink. Noch wichtiger sind die Zinkerze des gleichen Distrikts, die bereits seit dem 16. Jahrhundert ausgebeutet werden. In der Gegend von Bendzin finden sich Brauneisenstein mit 25 bis 33 Prozent Eisen und Zinkerze zusammen. Schwefel wird im Distrikt von Pinczow ausgebeutet; die dortigen Lager, die 25 Prozent Schwefel aufweisen, erreichen eine Stärke von zwei bis zwanzig Metern. Kohle findet sich im südwestlichen Polen auf einem Gebiet von über 500 Quadratkilometern in den Distrikten Bendzin und Olkusz. Braunkohle oder Lignit werden im Olkuszdistrikt ausgebeutet, wo die Lager eine Dicke von ein bis zwei Metern aufweisen. Die Kohlenproduktion beträgt jährlich vier bis sechs Millionen Tonnen, wobei 18 000 bis 20 000 Arbeiter Beschäftigung finden. Die Lignitausbeute beträgt nicht ganz 100 000 Tonnen jährlich, die von Zink 10 000 bis 12 000 Tonnen, wesentlich kleiner ist die von Kupfer und Blei. Die Eisen- und Stahlproduktion stieg von 13 000 Tonnen im Jahre 1862 auf etwa 500 000 Tonnen im Jahre 1905. Von sonstigen Mineralien ist Kalk zu nennen, der im Distrikt von Lublin gewonnen wird. Ferner gibt es einige Marmorbrüche und gute Bausteine. Auch medizinisch verwendete Mineralwasser kommen bei Plock, Ciechocinek und Lublin vor.

Der Fortschritt der wirtschaftlichen Entwicklung Polens erhellt aus folgenden Angaben (nach Stanislaus Koszutski): Im Jahre 1897 betrug die Zahl der industriellen Etablissements 500, 1901 waren es 8000, 1909 3300. Hierbei zeigt sich die für die polnische Industrie charakteristische Tendenz, die früher zahlreichen Kleinbetriebe immer mehr zu grösseren Unternehmungen zusammenzufassen. In den Jahren 1897 und 1909 betrug die Produktion 505 und 700 Millionen Rubel. Die Arbeiterzahl stieg von 244 000 im Jahre 1897 auf 293 000 im Jahre 1901 und 336 000 im Jahre 1909.

Von besonderem Interesse ist bei der polnischen Industrie die grosse Rolle der Nationalitäten. So waren in der Textilindustrie der Stadt Lodz von den insgesamt 1043 Betrieben mit einer Gesamtproduktion von 295 Millionen Rubeln

Betriebe	Produktionswert in Mill. Rubel
polnisch.....	111 19,0
jüdisch.....	585 94,5
deutsch.....	332 150,0
verschiedene (franz., belg., engl. u. ital.)	15 31,0

Hiernach haben die polnischen und jüdischen Betriebe -- einzeln genommen -- ungefähr die gleiche

przemysłowych 500, w roku 1901 było ich 3000 w roku 1909 - 3300. Przytem pokazuje się charakterystyczna dla polskiego przemysłu tendencja połączenia licznych dawniej zakładów drobnych coraz więcej w większe przedsiębiorstwa. W latach 1897 i 1909 produkcja wynosiła 505 względnie 700 milionów rubli. Ilość robotników urosła z 244 000 w roku 1897 do 293 000 w roku 1901 i 336 000 w roku 1909.

Charakterystyczną też jest dla polskiego przemysłu rola narodowości właścicieli zakładów przemysłowych. Tak np. w przemyśle włókiennym miasta Łodzi z 1043 fabryk z produkcją ogólną 295 milionów rubli było:

Zakładów	Wartość produkcji w milionach rubli
polniskich.....	111 19,0
żydowskich.....	585 94,5
niemieckich.....	332 150,0
różnych (franc., belg., ang. i włoskich)	15 31,0

Wynika z tego, że polskie i żydowskie przedsiębiorstwa, wzięte pojedynczo, miały równe znaczenie z tą tylko różnicą, że liczba fabryk żydowskich przewyższa ilość polskich więcej niż 5 razy; niemieckie fabryki są przeciętnie 3 razy wydajniejsze, a jeszcze 4 razy wydajniejsze od niemieckich są "różne", pracujące zagranicznym wielkim kapitałem. Niemieckie fabryki, stanowiące jedną trzecią liczby ogólnej, mają więcej niż połowę produkcji ogólnej.

W branży żelaznej było z 1050 zakładów w polskim rektu 650, w żydowskim 280 i w niemieckim 97. W górnictwie mieli polacy 220, żydzi 64 zakłady, - w papiernictwie żydzi i polacy balansują się mniej więcej.

Dla lepszej orientacji umieszczamy obok tabelę, w której podana jest liczba zakładów przemysłowych, robotników i wartość produkcji podług poszczególnych branż.

Koleje Polski mają około 21 000 wiorst długości. Największe znaczenie ma linja Warszawsko-Wiedeńska, przecinająca połowę kraju po lewej stronie Wisły od Sosnowca i Granicy w kierunku północno-wschodnim i łącząca Zagłębie dąbrowskie z Warszawą i Łodzią. Kolej ta ma odnogę od Skiernewic do Aleksandrowa pogranicznego (kolej bydgoska) i drugą linję (kolej kaliska) wiodącą ze stolicy kraju przez Łowicz i Łódź do Kalisza. Z Warszawy prowadzą też koleje do Petersburga, Moskwy, Kijowa i Odessy. Herby i Częstochowa jakoteż Dąbrowa mają połączenie z Rosją południową przez Dęblin. Kolej strategiczna łączy twierdzę Ostrołęka, Warszawa, Modlin, Dęblin i Brześć Litewski przez Siedlec i Łuków. Linja kolei Berlin-Petrograd przecina najwięcej na północ wysuniętą część Polski.

W miarę rozwoju kolejnictwa jarmarki straciły swe dawne znaczenie, pomimo to jednak obrót ogólny jarmarków podają na ca. 30 milionów rubli rocznie. Najważniejsze jarmarki odbywają się w Warszawie (wełna, konopie i chmiel), dalej w Łęczycy, Skaryszewie, Ciechanowcu i Łowiczu.

Wyznanie przeważające jest rzymsko-katolickie, do którego należało podług spisu w roku 1909 75,42 procent ogółu ludności. Protestantów (przeważnie luteranie wyznania ewangelicko-augsburskiego) było 5,32%, prawosławnych i unitów 4%, różnych - 0,62%. Liczba procentowa żydów wynosiła 14,64, - w miastach tworzą oni często-kroć znacznie większy odsetek ludności (w Warszawie 37%, w Łodzi 23,4%) i mają absolutną większość w miastach pomniejszych i miasteczkach.

Szkolnictwo rozwinięte jest w Polsce znacznie lepiej niż w Rosji. Oprócz uniwersytetu i

Bedeutung, nur dass die Zahl der jüdischen mehr als fünffach überwiegt; die deutschen Betriebe sind im Durchschnitt dreimal so leistungsfähig, und noch viermal leistungsfähiger als die deutschen sind die „Verschiedenen“, die mit ausländischem Grosskapital arbeiten. Die deutschen Betriebe, die nur ein Drittel der Gesamtzahl ausmachen, weisen also mehr als die Hälfte des Produktionswertes auf.

In der Eisenindustrie waren von 1050 Etablissements in polnischen Händen 650, in jüdischen 280 und in deutschen 97. In der Bergwerksindustrie hatten die Polen 220 und die Juden 64 Betriebe; in der Papierindustrie sind Juden und Polen ungefähr gleichmässig vertreten.

Zur besseren Uebersicht lassen wir die nachstehende Tabelle folgen, in der die Zahl der Betriebe, der Arbeiter und der Wert der Produktion nach Branchen angegeben sind.

Industrie im Jahre 1910 — Stan przemysłu w 1910 r.

Branchen	Zahl der Betriebe	Wert der Produktion in Rubeln	Zahl der Arbeiter
	Liczba zakładów	Wartość produkcji w rublach	Liczba robotników
Insgesamt — Przemysł Królestwa Polskiego	10 953	860 148 918	400 922
Textilindustrie — Przemysł włókienny	1 166	341 266 000	150 305
Woll- u. Baumwollwarenfabriken — fabryki wyr. wełnian. i bawełn	643	268 498 000	116 944
Seiden- und Halbseidenwarenfabriken — fabryki wyrobów jedwabnych i półjedwabnych	42	8 388 000	3 254
Leinen-, Jute- und Hanffabriken — fabryki wyrobów lnianych, jutowych i konopnych	13	7 240 000	3 955
Vigogne-Spinnereien, Kunstwolle, Watte — przedsiębiorstwa wigonji, wełna sztucz., wata	24	5 701 000	1 871
Strickwarenfabriken — fabryki wyrobów dzianych	105	8 726 000	3 981
Pflusch-, Decken-, Teppich- und Portièrenfabriken — fabryki pluszu, serwet, dywanów, portjer	23	10 130 000	2 610
Band- und Litzenfabriken — fabryki tasiemek	27	3 986 000	2 119
Gummiwaren- u. Wachsstachfabriken — fabr. wyr. gumow. i cerat GARDINEN, Spitzen-, Tüll- und Stickereifabriken — fabryki koronek, tiulu, firanek i haftów	14	4 000 000	1 855
Verschiedene Textilwarenfabriken — różne fabryki wyr. włókien	114	8 350 000	5 970
	161	16 248 000	7 745
Nahrungsmittelindustrie — Przemysł spożywczy	3 032	154 724 115	42 458
Zuckertabriken — cukrownie	49	64 713 660	21 018
Brauereien — browary	193	12 708 570	2 743
Brennereien, Rektifikationen, Hefefabriken — gorzelnie, rektyfikacje, fabryki drożdży	491	12 307 735	3 546
Likörfabriken u. Metsiedereien — fabryki wódek i miodosytnie	98	3 100 650	547
Tabakfabriken — fabryki wyrobów tytoniowych	10	4 560 000	1 991
Verschied. Lebensmittelabrik. — fabr. różnych produkt. spożyczw.	2 191	57 338 500	12 613
Bergbau u. Hüttenwesen — Przemysł górnictwo-hutniczy	479	60 139 419	45 657
Kohlengruben — kopalnie węgla kamiennego	41	26 171 929	25 429
Galmei- und Eisenerzgruben — kopaln. galmanu i rudy żelaznej	32	1 098 579	3 367
Zink- und Eisenhütten — hut. cynkowe i żelazne	18	30 948 965	13 951
Steinbrüche und Lehmgruben — kamieniołomy i kopalnie gliny	355	762 074	2 888
Kalkbrennereien und Salzkochereien — zakł. wap. i warz. soli	33	1 162 872	?
Metallindustrie — Przemysł metalowy	1 510	110 301 000	62 027
Maschinen-, Kessel- und Brückenbau-Anstalten — fabryki maszyn, kotłów, bud. mostów	107	35 835 060	18 683
Fabriken von Mältere- und landwirtschaftlichen Maschinen — fabryki maszyn młynskich oraz rolniczych	84	6 661 000	3 887
Eisengiessereien — fabryki odlewów żelaznych	63	17 321 000	9 977
Schlossereien, Schmieden, Fabriken feuerfester Kassen — zakłady ślusarskie, kowalskie, kasy ogn.	464	5 808 000	4 967
Eisenmöbel- und Hausgerätfabriken — fabryki mebli żelaz., i przybor. użyt. dom.	48	7 640 000	5 856
Klempnereien — zakłady blacharskie	33	1 704 000	1 034
Nägel-, Draht- u. Blechfabriken — fabryki gwoździ, drutu blachy	60	10 900 000	4 525
Waagen-, Werkzeug- und Instrumentenfabriken — fabryki wag, narzędzi i instrumentów	83	8 580 000	2 749
Metallgiessereien, Armaturenfabr., odlewnie metall. fabr. armatur	117	7 144 000	2 732
Gold-, Silber- und Platterwarenfabriken — fabryki wyr. złotych, srebrnych, platerowanych	123	5 113 000	2 224
Verschiedene Metallzeugnisse — Różne wyroby metalowe	218	6 910 000	4 743
Elektrotechnische Anlagen — zakłady elektrotechniczne	50	1 690 000	670
Mineralindustrie — Przemysł mineralny	520	30 433 000	23 075
Chemische Industrie — Przemysł chemiczny	264	29 831 000	9 153

politechniki egzystują szkoły techniczne, rolnicze i leśnicze oraz seminarja nauczycielskie. Posiada też Warszawa dobre konserwatorium. W każdym razie rozwój szkolnictwa nie dotrzymywał kroku wzrostowi cyfry ludności. Szczególnie dotyczy to szkół początkowych, chociaż i w wyższych szkołach i zakładach naukowych jest zawsze więcej kandydatów niż miejsc. — Pomimo wszystkiego naliczono w Polsce podczas ostatniego spisu ludności w roku 1897 tylko 30,5% (34,2% mężczyzn i 28,8% kobiet) umiejscowionych czytać i pisać (w roku 1862 było ich tylko 9,3%), kiedy w Rosji odnośna cyfra przeciętna wynosi 19,8%, która atoli znacznie spada, jeżeli wziąć samą tylko rdzenną Rosję bez „inorodców“.

Industrie im Jahre 1910 — Stan przemysłu w 1910 r.

Branchen Gałęzie przemysłu	Zahl der Betriebe	Wert der Produktion in Rubeln	Zahl der Arbeiter
	Liczba zakładów	Wartość produkcji w rublach	Liczba robotników
Bearbeitung tierischer Produkte — Przemysł zwierzęcy	284	29 378 000	7 034
Gerbereien — Garbarnie.....	202	25 730 000	5 230
Borstensortierereien, Riemen-, Bürsten- und Pinselfabriken — sortownic szczeciny, fabr. pasów szczotek, pendzli.....	82	3 648 000	1 754
Holzindustrie — Przemysł drzewny.....	879	23 215 000	17 259
Sägewerke — tartaki.....	309	9 017 000	5 518
Zimmermannsarbeiten, Fassbindereien, Fournierfabriken — zakłady ciesielskie, bednarskie, fabr. forn.....	168	4 089 000	2 637
Möbel- und Rahmenfabriken, Korbflechtereien und Tapezier- werkstätten — fabryki mebli, ram, zakł. koszyk. i tapic.....	402	10 109 000	9 104
Papierindustrie und graphische Gewerbe — Przemysł papierniczy i poligraficzny.....	672	25 695 784	15 402
Papier-, Pappendeckel- und Zellulosefabriken — fabryki papieru, tektury i celulozy.....	34	14 755 000	6 204
Fabriken von Erzeugnissen aus Papier und Karton — fabryki wYROBÓW z papieru i tektury.....	216	2 595 000	3 708
Zigarettenhülsenfabriken — fabryki gilz.....	114	827 784	528
Druckereien, Lithographien und Schriftgiessereien — drukarnie, litografje i odlewn. czcionek.....	308	7 718 000	4 967
Bekleidungsindustrie — Przemysł konfekcyjny.....	1 918	47 919 600	25 438
Wäschefabriken — fabryki bielizny.....	107	—	1 684
Kleiderateliers — pracownie ubiorów.....	682	—	6 413
Schuhfabriken — pracownie obuwi.....	426	—	6 167
Krawatten-, Korsett-, Hosenträger- und Gürtelfabriken — fabryki krawatów, gorsetów, szelek i pask.....	136	—	1 856
Ledergalanteriewarenfabriken — fabryki wyr. galant-skórzanym Hut-, Strausfedern- und Blumenfabriken — fabryki kapelus., piór strusich, kwiatów.....	104	—	1 354
Handschuhfabriken — fabryki rękawiczek.....	288	—	4 649
Kammfabriken — fabryki grzebieli.....	50	—	623
Schirmfabriken — fabryki parasoli.....	23	—	1 138
Knopffabriken (keine Metallknöpfe) — fabr. guzików (nie metalow.).....	32	—	184
Posamentierwarenfabriken — fabryki wyrobów szmuklerskich.....	34	—	985
	41	—	435
Gemischte Gruppe — Dział mieszany.....	229	7 256 000	3 074
Equipagenfabriken — fabryki powozów.....	38	—	658
Fabriken von Musikinstrumenten — fabr. instrumentów muzyczn.....	16	—	931
Puppen- und Spielzeugfabriken — fabryki lalek i zabawek.....	39	—	755
Verschiedene Anlagen — różne zakłady.....	136	—	730

Die Eisenbahnen Polens haben eine Gesamtlänge von etwa 21 000 Kilometern. Von grosser Bedeutung ist die Warschau — Wiener Linie, die das Land links der Weichsel von Südwest nach Nordost durchschneidet, dabei auch den Dombrowaer Bergwerksdistrikt mit Warschau und Lodz verbindet und eine Zweiglinie über Lowicz — Lodz nach Kalisch, sowie eine zweite von Skierniewice nach Thorn besitzt. Von Warschau führen Bahnen nach Petersburg, Moskau, Odessa und Kiew, von Herby — Czenstochau und Dombrowa über Dęblin (Iwangorod) nach dem Süden Russlands. Eine strategische Bahn verbindet die Festungen Ostrolenka, Warschau, Modlin (Nowo Georgjewsk), Dęblin (Iwangorod) und Brest-Litowsk via Siedce und Lukow. Schliesslich durchschneidet die Bahn Berlin — Petersburg den nördlichen Teil Polens.

Mit der Entwicklung des Eisenbahnwesens haben die Märkte und Messen ihre frühere Bedeutung verloren, doch wird ihr Gesamtumsatz immer noch auf 60 Millionen Mark jährlich geschätzt. Die wichtigsten sind die von Warschau (Wolle, Hanf und Hopfen), ferner von Lenczyca (Gouvernement Kalisch) Skaryszew (Radom), Ciechanowiec (Lomza) und Lowicz (Warschau).

Die vorwiegende Konfession ist die römisch-katholische, der (Zählung 1909) 75,42 Prozent

der Gesamtbevölkerung angehörten. Protestanten (meist Lutheraner) gab es 5,32 Prozent und Angehörige der orthodoxen griechischen Kirche 4 Prozent, Verschiedene 0,62 Prozent. Der Prozentsatz der Juden betrug 14,64, in den Städten bilden sie vielfach einen wesentlich grösseren Bestandteil der Bevölkerung (in Warschau 37 Prozent, in Lodz 23,4 Prozent) und haben in zahlreichen kleineren Städten die absolute Majorität.

Das Schulwesen ist in Polen bedeutend besser entwickelt als in Russland. Ausser der Warschauer Universität gibt es gute technische Lehrinstitute, ferner solche für Landwirtschaft und Forstwesen, sowie verschiedene Lehrerseminare. Warschau besitzt auch ein gutes Konservatorium. Immerhin hat das Schulwesen mit der Zunahme der Bevölkerung nicht Schritt gehalten. Besonders gilt dies für die Volksschule, aber auch zu den höheren Schulen und Lehranstalten ist der Andrang viel grösser als die Aufnahmefähigkeit. Trotz allem wies Polen bei der letzten Volkszählung von 1897 nur 30,5 Prozent (bei den Männern 34,2, bei den Frauen 26,8) des Lesens und Schreibens Kundige auf (im Jahre 1862 nur 8,3 Prozent) gegenüber einem russischen Durchschnitt von 19,8, der jedoch für Russland ohne die Fremdvölker noch einer wesentlich geringeren Ziffer entsprach.

II.

Verwaltung und Gerichtsbarkeit Administracja i sądownictwo

Inhalt	Seite
1. Städteordnung.....	15
2. Kreisordnung.....	20
3. Gerichtsverfassung.....	21
4. Strafprozess, Zivilprozess, Freiwillige Gerichtsbarkeit.....	24
5. Strafrecht.....	25
6. Bürgerliches Recht (Zivilrecht).....	25
7. Hypotheken- und Grundbuchangelegenheiten.....	26
8. Konkursachen.....	26
9. Geschäftsaufsicht zur Abwendung des Konkurs- verfahrens.....	28
10. Gebühren- und Kostenwesen.....	27
11. Wechselprotest, Benachrichtigung der Wechselschuldner.....	28
12. Moratorium.....	29
13. Verpflichtung zur Zinszahlung.....	31
14. Zwangsvollstreckg. a. deutschen Schuldtiteln.....	32
15. Gewerbliche Schutzrechte d. Reichsdeutschen.....	32
16. Verordnung über die Bekämpfung der Arbeits- scheu.....	32

Treść	Strona
1. Ustawa o miastach.....	15
2. Ordynacja powiatowa.....	20
3. Ustrój sądownictwa.....	21
4. Procedura karna i cywilna, sądownictwo dobrowolne.....	24
5. Prawo karne.....	25
6. Prawo cywilne.....	25
7. Księgi hipoteczne i gruntowe.....	26
8. Sprawy upadłościowe.....	26
9. Nadzór celem uniknięcia upadłości.....	26
10. Opłaty, wydatki i koszta.....	27
11. Protest wekslowy, zawiadamianie dłużników wekslowych.....	28
12. Moratorium.....	29
13. Zobowiązanie placenia procentów.....	31
14. Wykonanie niemieckich tytułów wykonawczych.....	32
15. Prawa niemieckich poddanych w dziedzinie przemysłu.....	32
16. Rozporządzenie dotyczące zwalczania wstrętu do pracy.....	32

Vorbemerkung zum amtlichen Teil Uwaga wstępna do działu urzędowego

In den folgenden Abschnitten werden vornehmlich die Verhältnisse behandelt, wie sie im Generalgouvernement Warschau zurzeit bestehen. Die Veröffentlichungen von Verordnungen sind dem „Amtlichen Verordnungsblatt für das Generalgouvernement Warschau“ entnommen. Soweit von dem Generalgouvernement Lublin amtliche Verordnungen in dem „Verordnungsblatt der k. u. k. Militärverwaltung in Polen“ veröffentlicht worden sind, welche für die Zivilbevölkerung und für den Verkehr nach Deutschland und Oesterreich-Ungarn von wirtschaftlicher Bedeutung sind, finden sie an geeigneter Stelle, sei es in diesem Teil, sei es unter den einzelnen Orten im Adressenverzeichnis (Teil II), Berücksichtigung.

W następujących rozdziałach zawarte są najważniejsze przepisy i wiadomości dotyczące General-Gubernatorstwa Warszawskiego. Rozporządzenia oficjalne wzięte są z urzędowego „Dziennika rozporządzeń dla General-Gubernatorstwa Warszawskiego.“ O ile Lubelskie General-Gubernatorstwo ogłosiło urzędowe rozporządzenia w „Dzienniku rozporządzeń ces.-król. zarządu wojennego dla Polski“, mające znaczenie dla ludności cywilnej i komunikacji z Niemcami i Austro-Węgrami, umieszczone zostały takowe we właściwym miejscu, bądź w tym dziale bądź w nagłówkach oddzielnych miejscowości w dziale adresowym (Część II).

Städteordnung für das Gebiet des Generalgouvernements Warschau vom 19. Juni 1915.

§ 1. Die Städteordnung findet Anwendung auf sämtliche im Gen.-Gouvernement gelegenen Städte mit Ausnahme der Landeshauptstadt Warschau. Die Geltung der Städteordnung kann auf andere Städte und grosse Landgemeinden durch Erlass des Verwaltungschefs bei dem Generalgouvernement Warschau ausgedehnt werden.

*) Warschau hat eine bes. Stadtordnung v. 9. 5. 16.

Ustawa o miastach dla obszarów General-Gubernatorstwa Warszawskiego z d. 19 czerwca 1915 r.

§ 1. Ordynacja miejska odnosi się do wszystkich miast Jen.-Gubernatorstwa Warszawskiego za wyjątkiem stołecznego miasta Warszawy*. Moc obowiązująca ustawy o miastach może być rozciągnięta rozporządzeniem naczelnika administracji cywilnej General-Gubernatorstwa Warszawskiego na inne miasta i wielkie gminy ziemskie.

*) Warszawa ma własną ustawę z d. 9. 5. 1916 r.

§ 2. Als Stadtgebiet gilt die am 1. Juni 1915 eingemeindete Fläche. Veränderungen des Gemeindegebietes können von der Aufsichtsbehörde aus Gründen des öffentlichen Wohles verfügt werden. Die Aufsichtsbehörde hat das Recht, für einzelne Verwaltungsaufgaben ländliche oder städtische Nachbarorte mit dem städtischen Gebiet zu vereinigen. Sie kann dabei durch Erlass von Statuten Zweckverbände bilden oder lediglich die Zuständigkeit städtischer Verwaltungsorgane auf die Nachbarorte unter Heranziehung dieser Gemeinden zu den Kosten ausdehnen. — Im Falle des § 21 ist die Aufsichtsbehörde befugt, die Zuständigkeit der staatlichen Polizei auf Nachbarorte auszudehnen und nähere Bestimmungen wegen Tragung der Kosten zu treffen.

§ 3. Alle Einwohner des Stadtbezirkes mit Einchluss der Reichsdeutschen sowie der Angehörigen verbündeter Staaten gehören zur Stadtgemeinde. Die Einwohner sind zur Mitbenutzung der öffentlichen Gemeindevorrichtungen berechtigt und zur Teilnahme an den Gemeindefürsorge verpflichtet. — Deutsche Militärpersonen sowie Mitglieder deutscher Behörden gehören nicht zu den Einwohnern der Stadt. Sie sind zur Mitbenutzung der öffentlichen Gemeindevorrichtungen berechtigt, aber von allen Gemeindefürsorge befreit.

§ 4. Das Bürgerrecht besteht in dem Rechte zur Teilnahme an den Wahlen, sowie in der Befähigung zur Uebernahme unbesoldeter Aemter in der Gemeindeverwaltung oder der Gemeindevertretung. — Jeder männliche volljährige Einwohner, der sich im Besitze der bürgerlichen Ehrenrechte befindet, erwirbt das Bürgerrecht, wenn er: 1. seit einem Jahre Einwohner der Stadt ist und 2. entweder eine selbständige Wohnung hat oder zu einer direkten Staatssteuer veranlagt ist. — Die Wahlordnung (§ 18) bestimmt, an welchen Mindestbetrag staatlicher Steuer das Wahlrecht geknüpft ist. — Durch Ortsstatut können weibliche Einwohner, die die Voraussetzung des Abs. 2 erfüllen, zu einzelnen unbesoldeten Ehrenämtern zugelassen werden. — Die Berufung zu besoldeten Aemtern in der Stadtverwaltung ist von dem Besitze des Bürgerrechts nicht abhängig. Weibliche Personen können in besoldete städt. Aemter berufen werden, wenn dies für den betreff. Verwaltungszweig durch besondere Anordnung mit Genehmigung der Aufsichtsbehörde zugelassen ist.

§ 5. Die dieser Verordnung unterliegenden Stadtgemeinden haben Korporationsrechte. Sie haben das Recht der Selbstverwaltung unter staatlicher Aufsicht nach näherer Bestimmung dieser Verordnung. — Die Selbstverwaltung umfasst die Ordnung der durch diese Verordnung den Stadtgemeinden zugewiesenen Angelegenheiten. Die Städte sind im übrigen mit Genehmigung der Aufsichtsbehörde befugt, freiwillig noch andere Aufgaben zu übernehmen. Ebenso können ihnen durch die Aufsichtsbehörde weitere Aufgaben zugewiesen werden.

§ 6. Als Gemeindefürsorge gelten: 1. die Verwaltung des Gemeindevermögens, sowie der Gemeindefürsorge; 2. die Aufstellung und Durchführung des städtischen Haushaltsplanes, der die Zeit vom 1. April bis 31. März jedes Jahres umfasst; 3. die Anlage und Unterhaltung der im Gemeindegebiet gelegenen öffentlichen Strassen, Wege, Plätze, Brücken und Stege; 4. die städtische Armenpflege; 5. das gesamte öffentliche Unterrichtswesen, soweit es nicht staatlichen Organen vorbehalten bleibt; 6. die Sorge für alle Einrichtungen, welche der Pflege der öffentlichen Sicherheit, Gesundheit und Sittlichkeit dienen, namentlich die Beschaffung und Unterhaltung der Feuerlöschvorrichtungen, die Errichtung und Unterhaltung von Krankenanstalten, von Schlachthäusern, von Anlagen für die Beseitigung von Abwässern und Abfällen, von Besserungsanstalten und Arbeitshäusern; 7. die Errichtung und Unterhaltung von Wasserleitungsanlagen, sowie von Anstalten für die Versorgung der Stadt mit Licht und Kraft, soweit diese Anlagen nicht von dritter Seite unternommen werden.

§ 7. Die den Stadtgemeinden auf Grund des § 6 zugewiesenen Aufgaben bilden eine gesetzliche Last der Gemeinden. Sie können zu ihrer Erfüllung durch die Aufsichtsbehörden unter Rücksicht auf das Bedürfnis und ihre Leistungsfähigkeit angehalten werden. Auf besonderen Rechtstitel beruhende diesbezügliche Verpflichtungen Dritter bleiben unberührt.

§ 2. Za obwód miejski uważa się obręb, które były włączone do gminy dnia 1 czerwca 1915. Władza nadzorcza ze względów na dobro publiczne zarządzić może zmiany obszaru gminnego. W interesie poszczególnych zadań administracyjnych władza nadzorcza ma prawo złączenia wiejskich lub miejskich miejscowości sąsiednich z obwodem miejskim. Władza ta może tworzyć przytem za pomocą statutów osobne obwody, albo rozszerzyć jedynie kompetencję miejskich organów administracyjnych na miejscowości sąsiednie, pociągając gminy te do płacenia kosztów. — W wypadku § 21 władza nadzorcza ma prawo rozszerzyć kompetencję policji państwowej na miejscowości sąsiednie i wydać osobne przepisy co do ponoszenia kosztów.

§ 3. Wszyscy mieszkańcy w obrębie miasta włączając obywateli Rzeczy niemieckiej, jakoteż obywateli państw sprzymierzonych należą do gminy miejskiej. Mieszkańcy są uprawnieni do korzystania z publicznych urządzeń gminnych i obowiązani do uczestniczenia w ciężarach gminnych. — Niemieckie osoby wojskowe, jakoteż członkowie władz niemieckich nie należą do mieszkańców miasta. Mają prawo korzystania z publicznych urządzeń gminnych, ale wolni są od wszelkich ciężarów gminnych.

§ 4. Prawo obywatelskie uprawnia do wyborów, oraz do przyjmowania niepłatnych urzędów w zarządzie gminnym i reprezentacji gminnej. — Każdy pełnoletni mężczyzna, posiadający obywatelskie prawa honorowe, zyskuje prawo obywatelskie, jeżeli: 1. od roku mieszka w mieście 2. posiada samodzielnie mieszkanie, albo zobowiązany jest płacić bezpośrednio podatek państwowy. — Ustawa o wyborach (§ 19) przepisuje, od jakiej najmniejszej kwoty podatku państwowego rozpoczyna się prawo wyborcze. — Kobiety, które spełniają warunki ust. 2, mogą być dopuszczone do poszczególnych niepłatnych urzędów honorowych na podstawie statutu miejskiego. Powołanie do płatnych urzędów w zarządzie miejskim nie jest zależne od posiadania prawa obywatelskiego. Kobiety mogą być powołane do płatnych miejskich urzędów, jeżeli to jest dozwolone w odnośnej załącznej administracyjnej na podstawie osobnego zarządzenia za zgodą władzy nadzorczej General-Gubernatorstwa Warszawskiego.

§ 5. Gminy miejskie, podlegające niniejszemu rozporządzeniu, posiadają prawa korporacyjne i mają prawo samorządu pod nadzorem państwowym podług bliższego postanowienia niniejszego rozporządzenia. — Samorząd obejmuje uporządkowanie spraw przekazanych niniejszem rozporządzeniem gminom miejskim. Miasta za zezwoleniem władzy nadzorczej są zresztą upoważnione do dobrowolnego podejmowania innych jeszcze zadań. Władza nadzorcza może im też przekazać dalsze zadania.

§ 6. Do spraw gminnych należą: 1. Zarządzanie majątkiem gminnym, jakoteż długami gminnymi. 2. Projektowanie i przeprowadzenie planu miejskiego budżetu, który obejmuje okres od 1-go kwietnia do 31-go marca każdego roku. 3. Zakładanie i utrzymywanie położonych w obrębie gminnym ulic publicznych, dróg, placów, mostów i mostków. 4. Opieka miejska nad ubogimi. 5. Całe publiczne szkolnictwo, o ile nie jest zastrzeżone dla władz państwowych. 6. Piecza nad wszystkimi urządzeniami, które służą dobru bezpieczeństwa publicznego, zdrowiu i moralności, mianowicie stworzenie i utrzymanie służby pożarowej, urzędzenie i utrzymanie zakładów dla chorych, rzeźni, stworzenie urzędzeń dla usuwania odpływów i odpadków, zakładanie domów poprawy i domów pracy przemysłowej. 7. Stwarzanie i utrzymywanie urzędzeń wodociągowych, jakoteż zakładów dla zaopatrzenia miasta w światło i silnię, o ile ktoś inny nie podejmuje się tego w dostatecznej mierze.

§ 7. Zadania, przekazane gminom miejskim na podstawie § 6 należą do ciężarów gmin, ustawa przepisanych. Władza nadzorcza może zmusić gminy miejskie do spełniania tych zadań. Nienaruszone pozostają zobowiązania osób trzecich do należytego spełnienia tych zadań, polegające na osobnym tytule prawnym.

§ 8. Die Stadtgemeinden sind befugt und auf Anforderung der Aufsichtsbehörde verpflichtet, die ihnen durch diese Verordnung überwiesenen Aufgaben durch Ortsstatut zu ordnen. — Die Statuten bedürfen der Genehmigung der Aufsichtsbehörde. Erlangt ein von den Gemeindevorständen beschlossenes Statut diese Genehmigung nicht, oder legt die Stadtverwaltung der Aufsichtsbehörde ein gefordertes Statut nicht in der bestimmten Frist vor, so kann die Aufsichtsbehörde das Statut an Stelle der Gemeindeorgane mit rechtsverbindlicher Kraft erlassen.

§ 9. Zur Erfüllung der gesetzlichen und freiwilligen Aufgaben dienen die Einkünfte der Stadt aus ihrem Vermögen einschliesslich örtlicher Stiftungen, die Ueberschüsse städt. Betriebsverwaltungen und sonstige Einnahmen privatrechtlicher Art.

§ 10. Die Städte sind berechtigt, nach Massgabe statutarischer Anordnungen für die Benutzung der von ihnen im öffentlichen Interesse unterhaltenen Veranstaltungen, sowie für die Vornahme von Verwaltungshandlungen Gebühren zu erheben.

§ 11. Die Städte können behufs Deckung der Kosten für die Herstellung und Unterhaltung von Veranstaltungen, die durch das öffentliche Interesse erfordert werden, von denjenigen Grundeigentümern und Gewerbetreibenden, denen hierdurch besondere wirtsch. Vorteile erwachsen, Beiträge zu den Kosten der Veranstaltungen erheben. — Die näheren Anordnungen bleiben einem Statut vorbehalten.

§ 12. Soweit die in den §§ 9–11 bezeichneten Einnahmequellen zur Deckung der städtischen Bedürfnisse nicht ausreichen, kann die Stadtgemeinde nach Massgabe besonderer, von der Aufsichtsbehörde zu genehmigenden Steuerordnung indirekte und direkte Steuern von den Einwohnern erheben, ebenso mit Genehmigung der Aufsichtsbehörde Zuschläge auf die bestehenden Staatssteuern legen.

§ 13. Die Aufnahme von Anleihen ist abgesehen von Ausnahmefällen nur zu verbindlichen Zwecken oder zur Deckung eines dringenden Geldbedarfs in Fällen kriegerischer oder elementarer Ereignisse gestattet. Jede Anleihe bedarf der Genehmigung der Aufsichtsbehörde.

§ 14. Die Einwohner der Stadt sind zu Naturaldiensten nach Massgabe besonderer statutarischer Anordnung verpflichtet. Bis zum Erlass solcher Anordnungen haben sie die Forderungen der Aufsichtsbehörden ohne weiteres Folge zu geben.

§ 15. Die Aufsichtsbehörde ist berechtigt, die Deckung des Finanzbedarfs unter Anwendung der Bestimmungen der §§ 9–14 vorzuschreiben, falls die erforderlichen Beschlüsse der Gemeinden nicht zustande kommen, oder nicht die Genehmigung der Aufsichtsbehörde finden. — Der städtische Haushaltsplan bedarf der Genehmigung der Aufsichtsbehörde.

§ 16. In den Städten wird ein Magistrat und eine Stadtverordnetenversammlung gebildet, die nach näherer Vorschrift dieses Gesetzes die Stadt vertreten. Städte unter 20 000 Einwohner werden durch den Bürgermeister, 2–4 Schöffen und 4–12 Stadtverordnete vertreten, mit der Massgabe, dass bei Städten über 10 000 Einwohner mindestens 4 Schöffen und 8 Stadtverordnete zu berufen sind. Der Verwaltungschef des General-Gouvernements Warschau bestimmt die Zahl der Schöffen und Stadtverordneten in den einzelnen Städten.

§ 17. Der Magistrat besteht aus dem Bürgermeister als Vorsitzenden, einem zweiten Bürgermeister als Stellvertreter, sowie einer Anzahl von Schöffen und, wo das Bedürfnis dies erfordert, aus einem oder mehreren besoldeten Mitgliedern (Syndikus, Kämmerer, Schulrat usw.). Die Zahl der Schöffen beträgt in Gemeinden bis zu 50 000 Einwohnern 4, zwischen 50 000 und 200 000 Einwohnern 6, zwischen 200 000 und 500 000 Einwohnern 8, bei mehr als 500 000 Einwohnern 10. Durch Erlass des Verwaltungschefs beim Gen.-Gov. Warschau kann den Ersten Bürgermeistern der grossen Städte der Titel „Oberbürgermeister“, den Schöffen grösserer Städte der Titel „Ratsherr“ beigelegt werden.

§ 18. Der Bürgermeister wird von dem Verwaltungschef beim Gen.-Gov. Warschau ernannt. Der Einholung der Zustimmung bedarf es nicht bei Städten unter 15 000 Einwohnern. Der zweite Bürgermeister wird von der Aufsichtsbehörde bestellt. Die Schöffen sowie die besoldeten Mitglieder werden von der Stadtverordnetenversammlung mit Stimmzetteln gewählt und bedürfen der Bestätigung durch die Auf-

§ 8. Gminy miejskie mają prawo i na żądanie władzy nadzorczej mają obowiązek uporządkowania statutem miejscowym zadań, poruczonych im niniejszym rozporządzeniem. — Statuty wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej. Jeżeli statut, uchwalony przez organy gminne, nie uzyskał takiego potwierdzenia, lub jeżeli zarząd miejski nie przedłożył w przepisany terminie władzy nadzorczej żądanego statutu, natenczas władza nadzorcza w miejsce organów gminnych wydać może statut z mocą obowiązującą.

§ 9. Na spełnienie ustawowych i dobrowolnych zadań służą dochody miast z ich majątku włączając miejscowe fundacje, przewyżki z administracji miejskich przedsiębiorstw, jakoteż wszelkie inne dochody charakteru prawnoprywatnego.

§ 10. Miasta na podstawie zarządzeń statutowych mają prawo pobierać opłaty za używanie urządzeń utrzymywanych przez nie w interesie publicznym, jakoteż są uprawnione do pobierania opłat za podejmowanie czynności administracyjnych.

§ 11. Miasta dla pokrycia kosztów, wynikających z wykonania i utrzymania urządzeń, potrzebnych w interesie publicznym, mogą pobierać dodatki na rzecz tych kosztów od takich właścicieli nieruchomości położonych w mieście i przemysłowców którzy z tych urządzeń mają szczególne korzyści materialne. — Bliższe zarządzenia pozostawia się statutom.

§ 12. O ile źródła dochodu oznaczone w §§ 9 do 11, nie wystarczą na pokrycie miejskich zapotrzebowań, gmina miejska pobierać może pośrednie i bezpośrednie podatki od mieszkańców na podstawie osobnych ustaw o podatkach, które winne być potwierdzone przez władzę nadzorczą, jakoteż nakładać może za zezwoleniem władzy nadzorczej dodatki do istniejących podatków państwowych.

§ 13. Pominąwszy wypadki wyjątkowe, zaciąganie pożyczek dozwolone jest tylko w celach powiększenia dochodów lub na rzecz pokrycia naglących zapotrzebowań pieniężnych w razie wojennych lub żywiołowych wydarzeń. Każda pożyczka wymaga potwierdzenia władzy nadzorczej.

§ 14. Mieszkańcy miasta są zobowiązani do osobistych usług na podstawie osobnego zarządzenia statutowego. Aż do wydania takich zarządzeń winni być zastrzeżeń stosować się do żądań władzy nadzorczej.

§ 15. Władza nadzorcza ma prawo zarządzić pokrycie zapotrzebowania finansowego przy zastosowaniu postanowień §§ 9 do 14, jeżeli odpowiednio uchwały gmin nie dojdą do skutku lub jeżeli, nie uzyskają potwierdzenia władzy nadzorczej. — Plan budżetu miejskiego wymaga zezwolenia władzy nadzorczej.

§ 16. W miastach tworzy się magistrat i korporację radnych miejskich, którzy zastępują miasto podług bliższych przepisów niniejszej ustawy. W miastach, mających mniej niż 20 000 mieszkańców przedstawicielstwo miasta składa się: z burmistrza, 2–4 ławników i 4–12 radnych miejskich, z tem zastrzeżeniem, że w miastach, mających więcej niż 10 000 mieszkańców, ma być powołanych co najmniej 4 ławników i 8 radnych miejskich. Szef administracji wyznacza liczbę ławników i radnych miejskich dla poszczególnych miast.

§ 17. Magistrat składa się z burmistrza jako przewodniczącego, drugiego burmistrza jako zastępcy, jakoteż z pewnej liczby ławników i, gdzie potrzeba zachodzi, z jednego lub kilku płatnych członków (syndyka, skarbnika, radcy szkolnego i t. d.). Liczba ławników wynosi w gminach do 50 000 mieszkańców 4, pomiędzy 50 000 a 200 000 mieszkańców 6, pomiędzy 200 000 a 500 000 mieszkańców 8, w miastach o przeszło 500 000 mieszkańców 10. — Pierwszym burmistrzom dużych miast może być nadany rozporządzeniem szefa administracji Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego tytuł „nadburmistrza“, a ławnikom tytuł „rajcy“.

§ 18. Burmistrza mianuje naczelnik administracji cywilnej Jen.-Gub. Warszawskiego. W miastach mających mniej niż 15 000 mieszkańców, zezwolenie to jest niepotrzebne. Drugiego burmistrza mianuje władza nadzorcza. Ławników, jakoteż płatnych członków wybiera korporacja radnych miejskich przez głosowanie kartkami. Wybór ich wymaga potwierdzenia władzy nadzorczej. Jeżeli wybór nie

sichtsbehörde. Wird diese versagt, so hat die Aufsichtsbehörde das Recht, den Schöffen oder das besoldete Mitglied zu ernennen. — Die Schöffen werden auf 3 Jahre gewählt. — Bei der erstmaligen Bildung des Magistrats, sowie bis auf weiteres bei jeder notwendig werdenden Ergänzung des Mitgliederbestandes werden die Schöffen und die besoldeten Magistratsmitglieder von der Aufsichtsbehörde ernannt. — Die Besoldungen der Bürgermeister und der besoldeten Magistratsmitglieder werden von der Aufsichtsbehörde festgesetzt und fallen der Stadtgemeinde zur Last.

§ 19. Die Stadtverordnetenversammlung besteht aus 24, in Städten über 200 000 Einwohnern aus 36 Mitgliedern, die von der Bürgerschaft gewählt werden. Der Stadtverordnetenvorsteher wird aus der Zahl der Mitglieder von der Aufsichtsbehörde ernannt. Die Wahlordnung wird von dem Verwaltungschef beim Gen.-Gouv. Warschau erlassen. — Die Wahlperiode dauert drei Jahre. — Bei der erstmaligen Bildung der Stadtverordnetenversammlung, sowie bis auf weiteres bei jeder notwendig werdenden Ergänzung oder Erneuerung (§ 29) des Mitgliederbestandes werden die Stadtverordneten von der Aufsichtsbehörde ernannt. In Städten unter 20 000 Einwohnern besteht die Stadtverordnetenversammlung aus dem Bürgermeister als Vorsitzenden, den Schöffen und den Stadtverordneten. Sie beschliesst nach Stimmenmehrheit, bei Stimmgleichheit gibt die Stimme des Bürgermeisters den Ausschlag.

§ 20. Die Geschäftssprache für die Gemeindeverwaltung ist Deutsch und Polnisch. Die näheren Bestimmungen über den Gebrauch beider Sprachen werden durch die für Magistrat und Stadtverordnetenversammlung zu erlassenden Geschäftsordnungen bestimmt (§ 27). Der Verkehr mit den deutschen Behörden ist in deutscher Sprache zu führen. Alle Bekanntmachungen, allgemeine Anordnungen und Veröffentlichungen der Stadtverwaltung, sowie alle Urkunden, Formulare, Siegel und Stempel haben Deutsch und Polnisch zu lauten.

§ 21. Die Ausübung der Ortspolizeigewalt erfolgt im Namen des Deutschen Reiches durch den Bürgermeister, der die polizeilichen Unterorgane mit Genehmigung der Aufsichtsbehörde einsetzt. Die Aufsichtsbehörde ist rheftig, nähere Bestimmung über die Ausübung der Polizeigewalt durch städtische Organe zu erlassen. — Der Verwaltungschef bei dem Gen.-Gouv. Warschau bestimmt, in welchen Städten die gesamte Polizei oder einzelne Zweige der Polizei durch staatliche Organe auszuüben sind. — Wird eine solche Bestimmung getroffen, so werden die polizeil. Unterorgane von der staatlichen Behörde bestellt. — Die gesamten Kosten der Ortspolizei fallen der Stadt zur Last, auch wenn die Polizei ganz oder zum Teil durch staatl. Organe ausgeübt wird.

§ 22. Der Magistrat führt nach Massgabe der Geschäftsordnung (§ 27) unter Leitung des Bürgermeisters die Verwaltungsgeschäfte. Bei Stimmgleichheit entscheidet die Stimme des Bürgermeisters. — Der Bürgermeister ernennt alle Beamten und Bediensteten der städtischen Verwaltung, soweit diese Ernennung nicht der Aufsichtsbehörde vorbehalten ist. — Der Bürgermeister kann alle Beschlüsse des Magistrats, mit denen er nicht einverstanden ist, mit aufhebender Wirkung beendigen und die Entscheidung der Aufsichtsbehörde einholen.

In Städten unter 20 000 Einwohner können durch besondere Anordnung der Aufsichtsbehörde der Bürgermeister und die Schöffen für bestimmte Verwaltungsgeschäfte von grösserer Bedeutung zu einem Kollegium (Gemeindevorstand) vereinigt werden, das alsdann nach Mehrheit beschliesst. Bei Stimmgleichheit gibt die Stimme des Bürgermeisters den Ausschlag. Der Bürgermeister ist berechtigt, falls er mit einem Beschluss des Gemeindevorstandes nicht einverstanden ist, die Entscheidung der Aufsichtsbehörde einzuholen und solange die Ausführung des Beschlusses aussetzen.

§ 23. Zur Wahrnehmung einzelner Verwaltungszweige kann der Magistrat (Bürgermeister) mit Genehmigung der Aufsichtsbehörde Deputationen einsetzen, die aus Mitgliedern des Magistrats (Schöffen, Stadtverordneten), der Stadtverordnetenversammlung und anderer Personen, die das Bürgerrecht besitzen, bestehen.

§ 24. Die Stadtverordnetenversammlung beschliesst über folgende Angelegenheiten: 1. Genehmigung des

erhältliche Zustimmung, namentlich die Aufsichtsbehörde das Recht, den Schöffen oder das besoldete Mitglied zu ernennen. — Die Schöffen werden auf 3 Jahre gewählt. — Bei der erstmaligen Bildung des Magistrats, sowie bis auf weiteres bei jeder notwendig werdenden Ergänzung des Mitgliederbestandes werden die Schöffen und die besoldeten Magistratsmitglieder von der Aufsichtsbehörde ernannt. — Die Besoldungen der Bürgermeister und der besoldeten Magistratsmitglieder werden von der Aufsichtsbehörde festgesetzt und fallen der Stadtgemeinde zur Last.

§ 19. Korporacja radnych miejskich składa się z 24 członków, w miastach ponad 200 000 mieszkańców z 36 członków, których wybierają obywatele. Przewodniczącym radnych miejskich mianuje władza nadzorcza z grona radnych. Ustawa wyborcza wydana będzie przez naczelnika administracji cywilnej Jen.-Gub. Warsz. — Okres wyborczy trwa trzy lata. — Przy pierwszym tworzeniu korporacji radnych jakoteż przy dalszym uzupełnieniu lub odnowieniu (§ 29) komple u członków, władza nadzorcza mianuje radnych miejskich. W miastach poniżej 20 000 mieszk. w skład zgromadzenia radnych (Rady miejskiej) wchodzi: burmistrz jako przewodniczący, ławnicy i radni miejscy. Postanowienia Rady zapadają większością głosów, w razie równości głosów rozstrzyga głos burmistrza.

§ 20. Językiem urzędowym dla administracji gminnej jest język niemiecki i polski. Regulaminy, które wydane zostaną dla magistratu i korporacji radnych miejskich, oznaczają bliższe postanowienia co do używania obu języków (§ 27). Z władzami niemieckimi komunikować się należy w języku niemieckim. Po niemiecku i po polsku brzmieć winny wszystkie ogłoszenia, ogólne zarządzenia i ogłoszenia zarządu miejskiego, jakoteż wszelkie dokumenty, formularze, pieczęcie i stemple.

§ 21. Burmistrz wykonywa miejskową władzę policyjną w imieniu Rzeczy niemieckiej. Burmistrz ustanawia niższe organy policyjne za zezwoleniem władzy nadzorczej. Władza nadzorcza jest upowazniona do wydania bliższych przepisów co do way konania władzy policyjnej przez miejskie organy. — Naczelnik administracji Jen.-Gub. Warsz. oznacza, w których miastach cała policja lub poszczególne galezie policyjne wykonywane być winny przez organy państwowe. Jeżeli wydane zostanie takie zarządzenie, natezas władza państwowa ustanawia policyjne niższe organy. — Miasto ponosi wszystkie koszty policyj miejscowej nawet wtedy, gdy policja wykonywana jest zupełnie lub częściowo przez państwowe organy.

§ 22. Magistrat pod kierownictwem burmistrza prowadzi sprawy administracyjne na podstawie regulaminów (§ 27). Przy równości głosów rozstrzyga głos burmistrza. — Burmistrz mianuje wszystkich urzędników i funkcjonariuszów zarządu miejskiego, o ile zamianowania nie są zastrzeżone dla władzy nadzorczej. — Burmistrz może kwestjonować wszystkie uchwały magistratu, na które się nie zgadza, i prosić władzę nadzorczą Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego o rozstrzygnięcie.

W miastach poniżej 20 000 mieszk przez osobne zarządzenie władzy nadzorczej mogą być burmistrz i ławnicy zjednoczeni w kolegium (zarząd gminy) do spraw większej wagi; uchwały tego kolegium zapadają większością głosów. W razie równości głosów rozstrzyga głos burmistrza. Burmistrzowi przysługuje prawo, w razie, jeżeli się nie godzi na uchwałę zarządu gminy, żądać rozstrzygnięcia władzy nadzorczej Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego i na ten czas odroczyć wykonanie uchwały.

§ 23. Dla dokładniejszego opracowania poszczególnych galezi administracyjnych magistrat (burmistrz) ustanowić może za zezwoleniem władzy nadzorczej deputacje, które składają się z członków magistratu (ławników, radnych miejskich), korporacji i radnych miejskich i innych osób, posiadających prawo obywatelskie.

§ 24. Korporacja radnych miejskich decyduje w następujących sprawach: 1. Uchwalenie miejskiego

städtischen Haushaltsplans; 2. Erlass von Steuerordnungen; 3. Aufnahme städtischer Anleihen; 4. Aufwendungen ausserhalb des Haushaltsplanes, deren Betrag in dem betreffenden Jahre 6000 Mk. (bei Städten unter 10000 Einwohner 1000 Mk., bei Städten von 10000-20000 Einwohner 3000 Mk.) übersteigt; 5. Begründung, Errichtung oder grundsätzliche Veränderung von Gemeindeanstalten oder Betrieben; 6. Erlass allgemein verbindlicher Vorschriften und Statuten in Gemeindeangelegenheiten; 7. Veränderungen im Bestande des städtischen Grund- und Kapitalvermögens; 8. besondere Angelegenheiten, deren Beratung den Stadtverordneten durch die Aufsichtsbehörde oder den Magistrat überwiesen ist. — Die Beschlussfassung der Stadtverordnetenversammlung in den zu 1-8 erwähnten Angelegenheiten erfolgt auf Grund von Magistratsvorlagen (Bürgermeister-Gemeindevorstands-). — Ferner haben die Stadtverordneten das Recht, über die Geschäftsführung des Magistrats (Bürgermeisters, Gemeindevorstands), sowie einzelner städtischer Deputationen bei der Aufsichtsbehörde Beschwerde zu erheben. — Der Bürgermeister und die Mitglieder des Magistrats haben das Recht, an den Sitzungen der Stadtverordneten teilzunehmen und müssen dort jederzeit gehört werden.

§ 25. Kommt eine Einigung zwischen Magistrat (Bürgermeister, Gemeindevorstand) und Stadtverordnetenversammlung nicht zustande und kann die Angelegenheit nicht auf sich beruhen bleiben, so entscheidet die Aufsichtsbehörde.

§ 26. Urkunden über Rechtsgeschäfte, die die Stadtgemeinde verpflichten sollen, bedürfen der Unterschrift des Bürgermeisters und eines Magistratsmitgliedes unter Führung des betreffenden Magistratsbeschlusses, sowie des Beschlusses der Stadtverordnetenversammlung, falls ein solcher Beschluss nach Massgabe der Städteordnung erforderlich ist. Soweit eine Genehmigung der Aufsichtsbehörde erforderlich ist, ist diese Genehmigung in der Urkunde ebenfalls anzuführen. Auf die Urkunde ist das städtische Siegel zu drücken.

§ 27. Magistrat und Stadtverordnete erlassen für ihre Sitzungen eine Geschäftsordnung, die nähere Bestimmungen über Ladung, Beschlussfähigkeit und Geschäftssprache enthält (für Städte unter 20000 Einwohner wird die Geschäftsordnung von der Aufsichtsbehörde erlassen - Verordnungsblatt Nr. 42) und der Genehmigung der Aufsichtsbehörde bedarf. Wird diese Genehmigung endgültig versagt, so wird die Geschäftsordnung von der Aufsichtsbehörde erlassen.

§ 28. Die Disziplinalgewalt über die städtischen Beamten, sowie die ehrenamtlichen Mitglieder der Stadtverwaltung wird nach Massgabe folgender Vorschriften ausgeübt: Disziplinarstrafen sind: schriftlicher Verweis, Geldbusse bis zu 1000 Mk., Entlassung oder Ausschluss. — Dem Bürgermeister steht die Disziplinalgewalt über die städtischen Beamten, mit Ausnahme der Magistratsmitglieder, zu. Er darf Geldbussen nur bis zur Höhe von 500 Mk. verhängen. Ueber die Dienstentlassung städtischer Beamter beschliesst der Magistrat. Diese Entlassung kann ausserdem jederzeit durch die Aufsichtsbehörde verfügt werden, der neben dem Bürgermeister auch im übrigen die volle Disziplinalgewalt im Sinne des Absatz 1 über die städtischen Beamten zusteht. — Gegen Disziplinarstrafen, die vom Bürgermeister oder dem Magistrat verhängt sind, ist Beschwerde an die Aufsichtsbehörde zulässig. — Die Disziplinalgewalt über die Mitglieder des Magistrats und die ehrenamtlichen Mitglieder städtischer Deputationen steht der Aufsichtsbehörde zu. — Die Entlassung des Bürgermeisters wird durch den Verwaltungschef beim Gen.-Gouv. Warschau verfügt. — Dem Gen.-Gouv. von Warschau bleibt das Recht vorbehalten, jederzeit im militärischen Interesse ungezügnete Bürgermeister abzusetzen. — Das Recht des Bürgermeisters, den Mitgliedern des Magistrats dienstliche Vorhaltungen zu machen, wird durch die Disziplinalgewalt der Aufsichtsbehörde nicht ausgeschlossen.

§ 29. Eine Disziplinalgewalt über die Mitglieder der Stadtverordnetenversammlung besteht nicht jedoch kann diese Versammlung jederzeit durch Verfügung des Verwaltungschefs beim Gen.-Gouv. Warschau aufgelöst werden. Macht der Verwaltungschef beim Gen.-Gouv. Warschau von diesem Recht Gebrauch, so hat die Aufsichtsbehörde vorbehaltlich der Uebergangsbestimmung des § 19 Abs. 3 die Hälfte der Mitglieder zu ernennen. — Die Sitzungspolizei

budgetu. 2. Wydawanie ustaw podatkowych. 3. Zaciąganie miejskich pożyczek. 4. Wydatki po za budżetem miejskim, które przekraczają w odnośnym roku kwotę 6000 marek (w miastach poniżej 10000 miesz. 1000 marek; w miastach od 10000-20000 miesz. 3000 marek). 5. Zakładanie urzędzania lub zasadnicze zmiany zakładów lub przedsiębiorstw gminnych. 6. Wydawanie ogólnie obowiązujących przepisów i statutów w sprawach gminnych. 7. Zmiany w stanie majątku miejskich nieruchomości i kapitałów. 8. Osobne sprawy, poruczone radnym miejskim przez władzę nadzorczą lub magistrat do opracowania. — Korporacja radnych miejskich podejmuje uchwały w sprawach, wymienionych pod 1 do 8, na podstawie projektów magistratu (burmistrza [zarządu gminy]). — Nadto radni miejscy mają prawo zwrócenia się z zażaleniem do władzy nadzorczej Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego w sprawie zarządzania interesami miejskimi przez magistrat (burmistrza, zarządu gminy), jakoteż przez poszczególne miejskie deputacje. — Burmistrz i członkowie magistratu mają prawo uczestniczenia w posiedzeniach radnych miejskich i zdania ich winny być wysłuchane każdej chwili.

§ 25. Jeżeli nie dojdzie do skutku porozumienie pomiędzy magistratem (burmistrzem, zarządem gminy) a korporacją radnych miejskich, a sprawa odnośna nie cierpi zwłoki, natenczas rozstrzyga władza nadzorczą.

§ 26. Dokumenty, które zobowiązuwać mają gminę miejską, wymagają podpisu burmistrza i jednego członka magistratu przy podaniu odnośnej uchwały magistratu jakoteż uchwały korporacji radnych miejskich, jeżeli podług ustawy o miastach takowa jest potrzebna. O ile potrzeba zatwierdzenia władzy nadzorczej Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego, zatwierdzenie to także wymienić należy w dokumencie. Na dokumencie przycisnąć należy pieczęć miejską.

§ 27. Magistrat i radni ustanawiają dla swych posiedzeń regulamin, który zawiera bliższe przepisy co do zezawań na posiedzenia, prawomocności uchwał i co do języka urzędowego. Regulamin ten wymaga zatwierdzenia władzy nadzorczej Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego. Jeżeli odmówiono ostatecznie zatwierdzenia, natenczas władza nadzorczą Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego wy daje regulamin.

§ 28. Władza dyscyplinarna nad urzędnikami miejskimi, jakoteż nad członkami zarządu miejskiego, piastującym urzędy honorowe, będzie wykonywana podług następujących przepisów: Karami dyscyplinarnymi są: nagana piśmienna, grzywna pieniężna do 1000 marek, złożenie z urzędu lub wykluczenie. — Władza dyscyplinarna nad urzędnikami miejskimi z wyjątkiem członków magistratu przysługuje burmistrzowi. Kary pieniężne wolno mu naznaczyć tylko do wysokości 500 marek. W sprawie złożenia z urzędu urzędników miejskich postanawia magistrat. Oprócz tego tak samo złożenie z urzędu zarządcę może każdego czasu władza nadzorczą, której przesztą obok burmistrza przysługuje prawo zupełnej władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami miejskimi w myśl ust. 1. — Przeciwno karom dyscyplinarnym, nałożonym przez burmistrza lub magistrat, dozwolone jest zażalenie do władzy nadzorczej. — Władza dyscyplinarna nad członkami magistratu i nad członkami deputacji miejskich, piastującymi urzędy honorowe, przysługuje władzy nadzorczej. — Złożenie z urzędu burmistrza zarządcy naczelnik administracji Jen.-Gub. Warsz. — Złożenie z urzędu nieodpowiednich burmistrzów pozostawia się w interesie wojskowym każdemu, czasu decyzji Warsz. Jen.-Gub. — Władza dyscyplinarna nadzorczej władzy Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego nie wyklucza prawa burmistrza, udzielania służbowych napomnień członkom magistratu.

§ 29. Nad członkami korporacji radnych miejskich niema władzy dyscyplinarnej. Korporacja ta może być jednak rozwiązana każdego czasu przez rozporządzenie naczelnik administracji cywilnej Jen.-Gub. Warsz. Jeżeli naczelnik administracji cywilnej Jen.-Gub. Warsz. zrobi użytek z prawa tego, natenczas władza nadzorczą Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego z zastrzeżeniem przepisów przejściowych, § 19 ust. 3, winna zamianować połowę człon-

in der Stadtverordnetenversammlung wird durch Geschäftsordnung geregelt.

§ 30. Die Staatsaufsicht wird für die Städte, in denen Polizeipräsidien eingerichtet sind, durch die Kais. Polizeiprääsidenten, für die übrigen Städte durch die Kreisbehörden ausgeübt. — Die Aufsichtsbehörde ist befugt, jederzeit die gesamte Geschäftsführung einzusehen. — Abgesehen von der schon in früheren Bestimmungen der Städteordnung vorgesehenen Mitwirkung der Aufsichtsbehörde in finanziellen Angelegenheiten, sowie beim Erlass von Statuten und anderen Verwaltungsakten, bedarf insbesondere der Genehmigung der Aufsichtsbehörde: 1. die Veräusserung und Belastung von Grund- und Kapitalvermögen der Stadt; 2. der Erwerb von Grundvermögen durch die Stadt; 3. die Übernahme ständiger Verpflichtungen die der Gemeinde gesetzlich nicht obliegen, falls der Geldwert jährlich mehr als 1000 Mk. beträgt; 4. die Errichtung und Veränderung von Gemeindeanstalten und Betrieben.

§ 31. Die Beschwerdefrist beträgt in allen Fällen, in denen die Städteordnung Beschwerde zulässt, 2 Wochen.

§ 32. Sofern nicht nach Kriegsrecht und nach den Bestimmungen des russischen Strafgesetzbuchs eine härtere Strafe verwirkt ist, wird mit Geldstrafe bis zu 100000 Mark oder mit Gefängnis bis zu 6 Monaten bestraft: 1. wer sich ohne Grund weigert, die Ernennung oder Wahl zum Mitgliede der Stadtverwaltung anzunehmen, oder die aus der Ernennung oder der Wahl hervorgehenden Pflichten zu erfüllen. Bei fortwährender Weigerung kann die Strafe so oft wiederholt werden, bis der Forderung der Aufsichtsbehörde Genüge geschieht ist. 2. wer als bisheriges Mitglied eines aufgelösten Bürgerkomitees oder einer Bürgermiliz versucht, Amtshandlungen oder der Ueberleitung der Geschäfte auf die neue Stadtverwaltung aktiven oder passiven Widerstand entgegenzusetzen. 3. wer durch Agitation in Wort, Schrift oder Druck andere zum Widerstand gegen den Vollzug der Städteordnung anreizt oder anstiftet. Ausser diesen Strafen kann die Verbringung der Angehörigen feindlicher Staaten in ein deutsches Zivilgefängnislager bis zur Dauer eines Jahres stattfinden. — Gegen die Strafverfügung ist Beschwerde an den Verwaltungschef zulässig.

§ 33. Der Bürgermeister ist befugt, bei Ungehorsam gegen seine oder einer Verwaltungsstelle endgültige Verfügung die notwendigen Arbeiten auf Kosten des Pflichtigen vornehmen zu lassen oder die geforderte Handlung oder Unterlassung durch eine Zwangsstrafe bis zu 1000 Mark, an deren Stelle im Unvermögensfalle Haft bis zu 6 Wochen tritt, zu erzwingen. Gegen die Zwangsverfügung ist Beschwerde an die Aufsichtsbehörde beim General-Gouvernement Warschau zulässig. — Die Ortsstatuten können zur Sicherung des Vollzuges Ordnungsstrafen in Geld bis zu 1000 Mark oder im Unvermögensfalle Haft bis zu 6 Wochen androhen. — Im übrigen steht der Stadtverwaltung keinerlei Strafgewalt, namentlich nicht bei Verfehlungen gegen ortspolizeiliche Vorschriften zu. — Zwangsstrafen oder Ordnungsstrafen gegen Reichsdeutsche können nur durch die Aufsichtsbehörde beim General-Gouvernement Warschau festgesetzt werden.

§ 34. Die Städteordnung tritt am 1. Juli 1915 in Kraft. — Mit diesem Tage werden alle bisherigen Vorschriften über die Führung der Stadtverwaltungsgeschäfte aufgehoben.

Kreisordnung

für das Generalgouvernement Warschau
vom 22. Januar 1916.

Jeder Kreis bildet einen Kommunalverband zur Selbstverwaltung seiner Angelegenheit mit den Rechten einer Korporation. — Die Bildung neuer, sowie die Zusammenlegung mehrerer Kreise, erfolgt durch den Generalgouverneur. Im übrigen kann die Veränderung bestehender Kreisgrenzen von dem Verwaltungschef beim Gen.-Gouv. Warschau verfügt werden. — Der Verwaltungschef kann mehrere Kreise für bestimmte Verwaltungszwecke zu einem Zweckverbande vereinigen. Die Verfassung des Zweckverbandes wird in diesem Fall durch eine vom Ver-

waltungs-Regulamin reguliert und in den Beschlüssen der Stadtratsversammlung.

§ 30. Ces. prezydent policji wykonywa na zór państwowy w miastach, w których ustanowione zostały prezydja policyjne, w innych miastach wykonywają go naczelnicy powiatu. — Władza nadzorczą jest upoważniona do wglądania każdego czasu w cały bieg administracyjnych spraw miejskich. Oprócz współdziałania władzy nadzorczej w sprawach finansowych, przewidzianego już w dawniejszych przepisach ustawy o miastach, jak i oprócz jej współdziałania przy wydawaniu statutów i innych aktów administracyjnych, następujące sprawy wymagają zatwierdzenia władzy nadzorczej: 1. sprzedanie i obciążenie miejskich gruntów i kapitałów, 2. nabycie gruntów przez miasto, 3. przejęcie stałych zobowiązań, które podług prawa nie należą do zadań gminy, jeżeli wartość pieniężna wynosi rocznie więcej niż 1000 marek, 4. urządzenie i zmiana zakładów i przedsiębiorstw gminnych.

§ 31. W każdym razie, w jakim ustawa o miastach dopuszcza zażalenie, termin, w którym zażalenie musi być zameldowane, wynosi dwa tygodnie.

§ 32. O ile prawo wojenne i przepisy rosyjskiego kodeksu karnego nie wyznaczają kary surowszej; grzywną do 100000 marek lub więzieniem do 6 miesięcy będzie karany: 1. kto bez powodu opiera się przyjąć urząd członka zarządu miejskiego, powierzony mu przez mianowanie lub przez wybór, albo kto bez powodu opiera się spełniać obowiązki wynikające z tego mianowania lub wyboru; w razie stałego oporu kara ta może być powtarzana dopóki karany nie uczyni zadość żądaniu władzy nadzorczej. 2. kto jako dotychczasowy członek rozwiązanego komitetu obywatelskiego lub milicji obywatelskiej usiłuje podejmować czynności urzędowe, lub zgromadzać się na naradę, albo sprzeciwiać się czynnie lub biernie przeniesieniu spraw miejskich na nowy zarząd miejski. 3. kto podżega i podburza innych za pomocą agitacji ustnej piśmiennej lub drukowanej do oporu przeciwko wykonaniu. — Oprócz kar powyższych poddani państw nieprzyjacielskich mogą być przetrzymywani w niemieckim obozie więźniów cywilnych do roku. — Przeciwko rozporządzeniu karnemu dozwolone jest zażalenie do naczelnika administracji Jen.-Gub. Warsz.

§ 33. W razie nieposłuszeństwa przeciwko ostatecznemu rozporządzeniu burmistrza lub takieżmu rozporządzeniu któregoś z wydziałów zarządu miejskiego, burmistrz ma prawo podjąć potrzebne roboty na koszt obowiązającego albo zmusić go karą pieniężną do 1000 marek do spełnienia żądanej czynności lub jej zaprzestania. W razie niemożności zapłacenia kary pieniężnej wyznaczony będzie areszt do 6 tygodni. Przeciwko temu rozporządzeniu przymusowemu dozwolone jest zażalenie do władzy nadzorczej. — W celu zapewnienia spełnienia poleconych robot, statuty miejscowe mogą zagrażać karami porządkowymi do 100 marek gotówką lub w razie niemożności zapłacenia aresztu do 6 tygodni. — Zresztą zarząd miejski nie posiada żadnej władzy karania, mianowicie nie ma jej w razie uchybień przeciwko przepisom miejscowopolicyjnym. — Kary przymusowe lub kary porządkowe przeciwko obywatelom Rzeszy niemieckiej ustanawiać może tylko władza nadzorczą.

§ 34. Ustawa o miastach otrzymuje moc obowiązującą dnia 1-go lipca 1915. — W dniu tym uchylone będą wszystkie dotychczasowe przepisy o prowadzeniu spraw administracji miejskiej.

Ordynacja powiatowa

dla Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego
z d. 22. stycznia 1916 r.

Każdy powiat tworzy związek komunalny dla samodzielnego zarządzania swoimi sprawami na prawach korporacyjnych. — Tworzenie nowych powiatów oraz łączenie kilku powiatów przysługuje Jenerał-Gubernatorowi. Poza tem szef administracji cywilnej przy Jen.-Gub. Warsz. może zmienić istniejące granice powiatów. — Szefowi administracji przysługuje prawo połączenia kilku powiatów dla pewnych celów administracyjnych w jeden związek. Ustawę związków reguluje w tym wypadku statut wydany przez szefa administracji.

waltungschef erlassene Satzung geregelt. Den Kreisen werden folgende Aufgaben überwiesen mit der Massgabe, dass sie berechtigt sind, bei der Erfüllung ihrer Aufgaben die Mitarbeit der Gemeinden zu fordern:

A. Armenpflege.

B. Verkehrswesen.

I. Wegebau.

II. Bau von Eisenbahnen u. Wasserstrassen.

C. Oeffentliches Gesundheitswesen.

D. Wirtschaftliche und sonstige Aufgaben zur Förderung von Landwirtschaft, Handel und Industrie.

Kreiseinteilung.

S. Ueberschrift zum Teil General-Gouvernement Warschau des Adressen-Verzeichnisses.

Die Gerichtsverfassung

für das Gebiet des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. Die Zuständigkeit der Feldgerichte und Feldkriegsgerichte wird durch nachstehende Bestimmungen betreffend die Gerichtsverfassung für das Gebiet des Generalgouvernement Warschau nicht berührt.

§ 2. In dem Gen.-Gouv. Warschau wird die gesamte ordentliche streitige und die freiwillige Gerichtsbarkeit nach Massgabe der nachstehenden Bestimmungen durch Gemeindegerichte, durch Bezirksgerichte und durch das Obergericht ausgeübt.

§ 3. Jedes Gemeindegericht besteht aus einem Friedensrichter als Vorsitzenden und den erforderlichen Schöffen als Beisitzern. Die Gemeindegerichte entscheiden regelmässig in der Besetzung von einem Vorsitzenden und zwei Beisitzern. In den durch Gesetz oder Verordnung zugelassenen besonderen Fällen ist der Friedensrichter allein ohne Mitwirkung der Schöffen tätig.

§ 4. Die Mitglieder der Gemeindegerichte werden von dem Kreischef berufen.

§ 5. Hinsichtlich der Sitze der Gemeindegerichte und der Abgrenzung ihrer Bezirke hat es bei den von früher her bestehenden Zuständen sein Bewenden, jedoch unbeschadet etwa erforderlich werdender Aenderungen, deren Regelung dem Verwaltungschef bei dem Gen.-Gouv. Warschau vorbehalten bleibt.

§ 6. Die Bezirksgerichte bestehen aus einem oder mehreren Bezirksrichtern und der erforderlichen Zahl von Beisitzern. Die Bezirksgerichte entscheiden in der Besetzung von einem Bezirksrichter und zwei Beisitzern.

§ 7. Zum Bezirksrichter kann nur berufen werden: 1. wer die Fähigkeit zum Richteramt im Sinne des § 2 des Deutschen Gerichtsverfassungsgesetzes vom 27. Januar 1877 erlangt hat; 2. wer unter russischer Herrschaft als vereidigter Rechtsanwalt oder als Richter im besetzten Gebiete tätig war. Die Mitglieder der Bezirksgerichte werden von dem Verwaltungschef bei dem Gen.-Gouv. Warschau berufen.

§ 8. Die Bestimmung des Sitzes eines jeden Bezirksgerichts und die Abgrenzung der Amtsbezirke erfolgt durch den Gen.-Gouv. von Warschau.

§ 9. Das Obergericht besteht aus dem Präsidenten und der erforderlichen Anzahl von Obergerichtern. Es entscheidet in der Besetzung von einem Vorsitzenden und zwei Beisitzern. — Den Vorsitz soll regelmässig der Präsident führen. — Zum Mitglied des Obergerichts kann nur berufen werden: 1. wer die Fähigkeit zum Richteramt im Sinne des § 2 des deutschen Gerichtsverfassungsgesetzes vom 27. Januar 1877 erlangt hat; 2. wer unter russ. Herrschaft als vereid. Rechtsanwalt oder als Richter im besetzten Gebiete tätig war. Sämtliche Mitglieder des Obergerichts werden von dem Verwaltungschef berufen.

§ 10. Das Obergericht hat seinen Sitz an dem jedesmaligen Amtssitz des Gen.-Gouverneurs.

Powiaty będą miały do spełnienia poniżej wymienione zadania, z tem jednak nadmienieniem, że są one uprawnione do żądania współpracy gmin przy spełnianiu swoich obowiązków:

A. Opieka nad biednymi.

B. Komunikacja.

I. Budowa dróg.

II. Budowa kolei żelaznych i dróg wodnych.

C. Sprawa zdrowotności publicznej.

D. Zadania gospodarcze i inne.

Podział na powiaty.

p. w nagłówku Jenerał-Gubernatorstwo Warszawskie w dziale „Spis adresów“.

Ustrój sądownictwa

w okręgu Jenerał - Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Kompetencji sądów polowych i wojennych sądów polowych nie naruszają poniższe postanowienia o ustroju sądownictwa w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

§ 2. W okręgu Jen.-Gub. Warsz. całe zwyczajne sporne, oraz dobrowolne sądownictwo wykonywane będzie przez sądy gminne, sądy okręgowe i przez sąd najwyższy (podług następujących postanowień:

§ 3. Każdy sąd gminny składa się z jednego sędziego pokoju jako przewodniczącego i z ławników jako asesorów. Sądy gminne rozstrzygają zwykle w komplecie składającym się z przewodniczącego i dwóch asesorów. W szczególnych wypadkach, dopuszczonych ustawą lub rozporządzeniem, czynny jest tylko sędzia pokoju bez współdziałania ławników.

§ 4. Członków sądów gminnych powołuje naczelnik powiatu.

§ 5. Co do siedzib sądów gminnych i ograniczenia ich okręgów pozostaje w mocy istniejąca do tychczas stan; jednakże zastrzega się możliwość zmian, których uregulowanie przysługuje naczelnikowi administracji cywilnej Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

§ 6. Sądy okręgowe składają się z jednego lub z kilku sędziów okręgowych i z potrzebnej liczby asesorów. Sądy okręgowe rozstrzygają w komplecie składającym się z jednego sędziego okręgowego i dwóch asesorów.

§ 7. Na urząd sędziego okręgowego powołany być może tylko, 1) kto uzyskał kwalifikację na urząd sędziego w myśl § 2 niemieckiej ustawy o organizacji sądownictwa z dnia 27 stycznia 1877 r., albo 2) kto za czasów rosyjskiego rządu był adwokatem przysięgłym lub sędzią w zajętej kraj. Członków sądu okręgowego powołuje naczelnik administracji cywilnej Jen.-Gub. Warszawskiego.

§ 8. Siedzibę każdego sądu okręgowego i granice okręgów działalności ustanawia Warszawski Jenerał-Gubernator.

§ 9. Sąd najwyższy składa się z prezesa i potrzebnej liczby wyższych sędziów. Rozstrzyga w komplecie składającym się z przewodniczącego i dwóch asesorów. — Zwykle przewodniczący przez sąd. — Członkiem najwyższego sądu może być mianowany tylko: 1) kto uzyskał kwalifikację na urząd sędziego w myśl § 2 niem. ust. o organ. sądownictwa z 27 stycznia 1877 r., albo 2) kto za czasów rosyjskiego rządu był adwokatem przysięgłym lub sędzią w zajętej kraj. Wszystkich członków najwyższego sądu powołuje naczelnik administracji cywilnej Jen.-Gub. Warszawskiego.

§ 10. Siedzibą najwyższego sądu jest każdorazowa siedziba urzędowa Jen.-Gubernatora.

§ 16. Bei jedem Bezirksgericht wird mindestens ein Beamter der Staatsanwaltschaft bestellt. Die Berufung erfolgt durch den Verwaltungschef nach Massgabe der für die Berufung der Mitglieder der Gemeindegerichte geltenden Vorschriften. Nach denselben Grundsätzen werden durch den Präsidenten des Obergerichts Amtsanwälte an den Gemeindegerichten berufen, soweit ein Bedürfnis hierzu besteht. Die örtliche Zuständigkeit der Beamten der Staatsanwaltschaft wird durch die örtliche Zuständigkeit des Gerichts bestimmt, für das sie bestellt sind.

§ 17. Dem Präsidenten des Obergerichts liegt ob:

- a) die Einrichtung der Gerichtsschreibereien bei sämtlichen Gerichten, die Bestimmung der Zahl der Gerichtsschreiber, ihre Auswahl und ihre Bestellung,
- b) die Auswahl und Bestellung der erforderlichen Gerichtsvollzieher, c) ebenso der etwa erforderlichen Kanzleikräfte und Gerichtsdienere.

§ 20. Die Zuständigkeit der Gemeindegerichte umfasst in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten über vermögensrechtliche Ansprüche alle Streitigkeiten, deren Gegenstand die Summe von 1000 Rubeln nicht übersteigt. In bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten über nicht vermögensrechtliche Ansprüche verbleibt es hinsichtlich der Zuständigkeit der Gemeindegerichte bei den Vorschriften des bisherigen Rechts. Vorstehende Vorschriften gelten unbeschadet der bereits bestehenden und noch zu erlassenden besonderen Bestimmungen. — Nicht zuständig sind die Gemeindegerichte: 1. für Ehescheidungssachen, 2. für Streitigkeiten, bei denen das Deutsche Reich, ein deutscher Bundesstaat oder ein deutscher Reichsangehöriger als Partei beteiligt ist, 3. für Streitigkeiten über Privilegien und Erfindungen, 4. für Streitigkeiten über Grundstücke und über dingliche, die Grundstücke betreffende Rechte. — Für Streitigkeiten über ländl. Grunddienstbarkeiten, die bisher durch besondere Verwaltungsbehörden entschieden wurden, sind die Gemeindegerichte ohne Rücksicht auf den Wert des Streitgegenstandes zuständig.

§ 21. Die Zuständigkeit der Gemeindegerichte umfasst in Strafsachen: 1. sämtliche Übertretungen, 2. solche Vergehen, die nur mit Geldstrafe bis zu 500 Rubel oder mit Gefängnis von höchstens 1 Jahr allein oder in Verbindung mit Einziehung bedroht sind, 3. diejenigen Strafsachen, die den Gemeindegerichten von den Bezirksgerichten überwiesen werden. — Für Strafsachen, die sich gegen deutsche Reichsangehörige, sei es allein, sei es gemeinschaftlich mit Angehörigen anderer Staaten richten, sind die Gemeindegerichte nicht zuständig.

§ 22. Die Zuständigkeit der Gemeindegerichte umfasst in Sachen der freiwilligen Gerichtsbarkeit diejenigen Angelegenheiten, die ihnen nach bisherigem Recht übertragen waren. — Die Entscheidungen erfolgen durch den Friedensrichter allein ohne Mitwirkung der Schöffen.

§ 23. Die Zuständigkeit der Bezirksgerichte umfasst in Strafsachen: 1. in erster Instanz: alle diejenigen strafbaren Handlungen, die nicht zur Zuständigkeit der Gemeindegerichte gehören, sowie diejenigen, in denen sich das Gemeindegericht für unzuständig erklärt hat, 2. in zweiter Instanz: alle Berufungen und Beschwerden gegen die von den Gemeindegerichten erlassenen Entscheidungen. — Von dem Angeklagten können Urteile der Gemeindegerichte mit der Berufung nur insoweit angefochten werden, als auf eine Geldstrafe von mehr als 100 Rbl. oder auf eine Freiheitsstrafe von mehr als 6 Wochen erkannt ist. Die Staatsanwaltschaft ist in der Einlegung der Berufung nicht beschränkt.

§ 24. Die Bezirksgerichte können von Amts wegen die Verhandlung und Entscheidung von Strafsachen, die an sich nicht vor die Gemeindegerichte gehören, diesen überweisen, wenn nach den Umständen des Falles anzunehmen ist, dass auf keine andere und höhere Strafe als auf 1 Jahr Gefängnis oder auf Geldstrafe von 500 Rbl. allein oder neben Haft oder in Verbindung miteinander oder in Verbindung mit Einziehung zu erkennen sein werde.

§ 25. In den sonstigen Rechtsangelegenheiten entscheiden die Bezirksgerichte: 1. in erster Instanz: in allen Sachen, die nicht zur Zuständigkeit der Gemeindegerichte gehören, 2. in zweiter Instanz: über die Berufungen und Beschwerden gegen die

§ 16. Przy każdym sądzie okręgowym ustanowiony będzie co najmniej jeden prokurator. Powołuje go naczelnik administracji cywilnej Jenerał-Gubernatorstwo Warszawskiego w myśl przepisów o powołaniu członków sądów gminnych. Podług tych samych prawideł przez najwyższego sądu powołuje prokuratorów przy sądach gminnych, o ile tego potrzeba. Miejscowe granice działalności urzędników prokuratorury są te same, co granice danego sądu, przy którym są mianowani.

§ 17. Zadaniem prezesa najwyższego sądu jest: a) urządzenie sądowych sekretariatów przy wszystkich sądach, oznaczenie liczby sekretarzy sądowych, oraz ich wybór i nominacja, b) wybór i mianowanie komorników, c) również pomocników kancelaryjnych i woźnych sądowych.

§ 20. Do kompetencji sądów gminnych w cywilnych sporach prawnych, dotyczących majątkowo-prawnych pretensji, należą wszystkie spory, których przedmiot sporu nie przekracza sumy 1,000 rubli. W cywilnych sprawach prawnych, nie odnoszących się do majątkowo-prawnych pretensji, kompetencje sądów gminnych określają przepisy dotychczasowego prawa. Powyższe przepisy obowiązują, nie naruszając postanowień, które już istnieją, lub które osobno jeszcze będą wydane. — Sady gminne nie są kompetentne: 1. dla spraw, dotyczących rozwodów małżeńskich, 2. dla sporów, w których przyjmuje udział jako strona Rzesa Niemiecka, jedno z niemieckich państw związkowych lub poddany Rzeczy Niemieckiej, 3. dla sporów o przywilejach i wynalazkach, 4. dla sporów o nieruchomościach i o prawach rzeczowych, dotyczących nieruchomości. — Dla sporów o serwitutach, które dotąd rozstrzygały osobne władze administracyjne, są kompetentne sądy gminne, bez względu na wartość przedmiotu sporu.

§ 21. Do kompetencji sądów gminnych w sprawach karnych należą: 1. wszystkie przekroczenia, 2. takie przewinienia, które są karane grzywną do wysokości 500 rubli lub więzieniem do najwyżej 1 roku, lub obu karami równocześnie, 3. sprawy karne, przekazane sądom gminnym przez sądy okręgowe. — Sady gminne są niekompetentne w sprawach karnych, skierowanych przeciwko poddanym Rzeczy Niemieckiej, bądź samym bądź wspólnie z poddanymi innych państw.

§ 22. Do kompetencji sądów gminnych w sprawach dobrowolnego sądownictwa należą sprawy, które przekazywano im podług dotychczasowego prawa. — Rozstrzyga takowe sam sędzia pokoju bez współdziałania ławników.

§ 23. Do kompetencji sądów okręgowych w sprawach karnych należą: 1. w pierwszej instancji: wszystkie karygodne czyny, które nie należą do kompetencji sądów gminnych, jako też takie, w których sąd gminny wypowie, że jest niewłaściwy, 2. w drugiej instancji: wszystkie apelacje i zażalenia przeciwko wydanym przez sądy gminne decyzjom. — Oskarżony może apelować od wyroku sądu gminnego tylko wtedy, jeżeli, został skazany na karę pieniężną powyżej stu rb. lub na karę zamknięcia powyżej sześciu tygodni. — Ograniczenie to nie stosuje się do prawa apelacji, które przysługuje urzędowni prokuratorowskiemu.

§ 24. Sady okręgowe mogą w drodze urzędowej przekazać sądom gminnym rozprawę i rozstrzygnięcie spraw karnych, które zasadniczo do nich nie należą, jeżeli na podstawie okoliczności danej sprawy można przypuszczać, że nie będzie zasądzona kara inna i wyższa, aniżeli rok więzienia, lub kara pieniężna w wysokości 500 rb. oddzielnie, albo obok aresztu łącznie.

§ 25. W innych sprawach prawnych rozstrzygają sady okręgowe: 1. w pierwszej instancji: wszystkie sprawy, które nie należą do kompetencji sądów gminnych, 2. w drugiej instancji: apelacje i zażalenia przeciwko wydanym przez sądy gminne decyzjom. —

von den Gemeindegerechten erlassenen Entscheidungen. — In vermögensrechtlichen Streitigkeiten können Urteile und sonstige Entscheidungen der Gemeindegerechte nur insoweit angefochten werden, als der Wert des Streitgegenstandes 500 Rubel übersteigt. — Für Ehescheidungen zwischen Personen, die einem christlichen Glaubensbekenntnis angehören, sind die Gerichte nicht zuständig. Vielmehr hat es insoweit bei den bisher bestehenden Vorschriften sein Bewenden.

§ 26. Der Präsident des Obergerichts kann nach Bedarf für einzelne Bezirksgerichte Gerichtstage innerhalb ihres Bezirks einrichten.

§ 27. Gegen die von den Bezirksgerichten in Strafsachen erlassenen Entscheidungen finden keine Rechtsmittel statt. — Im übrigen entscheidet das Obergericht als Berufungs- oder Beschwerdegericht in allen Streitigkeiten, die das Bezirksgericht in erster Instanz entschieden hat, sofern der Wert des Streitgegenstandes 3000 Rubel übersteigt, oder sofern es sich um die nach §§ 20 und 25 ohne Rücksicht auf den Wert des Streitgegenstandes zur erstinstanzlichen Entscheidung des Bezirksgerichts gehörigen Angelegenheiten handelt.

§ 28. Sämtliche die Zuständigkeit in Strafsachen betreffenden Vorschriften gelten unbeschadet des durch besondere Verordnung geregelten Polizeistrafrechts der Kreishefs (Polizeipräsidenten).

§ 29. Als Gerichtssprache kommen die deutsche und polnische Sprache mit der Massgabe zur Anwendung, dass in derjenigen Sprache verhandelt wird, deren sämtliche beteiligten Gerichtspersonen mächtig sind. Wird bei einem Gerichte unter Beteiligung von Personen verhandelt, die der zur Anwendung gelangenden Sprache nicht mächtig sind, so ist ein Dolmetscher hinzuzuziehen. Als Dolmetscher kann der Gerichtsschreiber tätig sein.

§ 30. Die Entscheidungen werden in der Sprache abgefasst, in der die Verhandlung erfolgt. Von den in die höhere Instanz gelangenden Entscheidungen der Gemeindegerechte in polnischer Sprache ist eine deutsche Uebersetzung zu den Akten zu bringen, wenn ein Bedürfnis vorliegt. — Der entscheidende Teil der Urteile und Beschlüsse (Tenor) ist in allen Fällen auch dann in polnischer Sprache abzusetzen und, sofern eine Verkündung erfolgt, in dieser Sprache zu verkünden, wenn die Verhandlung in deutscher Sprache stattgefunden hat.

W majatkowo-prawnych sprawach od wyroków i innych decyzji sądów gminnych tylko wtedy można apelować, jeżeli wartość przedmiotu spornego przekracza 500 rb. — Dla rozwodów małżeńskich osób, należących do chrześcijańskiego wyznania, sądy nie są kompetentne. Natomiast pozostają ważne dotychczasowe przepisy.

§ 26. Prezes najwyższego sądu może ustanowić w miarę potrzeby kadencje sądowe dla poszczególnych sądów okręgowych w innych miejscowościach ich obwodów.

§ 27. Przeciwko wyrokom sądów okręgowych w sprawach karnych, nie ma środków prawnych. — Ponadto sąd najwyższy rozstrzyga apelacje lub zażalenia we wszystkich sprawach spornych, które rozstrzygnął w pierwszej instancji sąd okręgowy, o ile wartość przedmiotu sporu przekracza 3,000 rb., lub jeżeli chodzi o sprawy, podlegające podług §§ 20 i 25 bez względu na wartość przedmiotu spornego rozstrzygnięciu przez sąd okręgowy w pierwszej instancji.

§ 28. Wszystkie przepisy, ustanawiające kompetencję w sprawach karnych, obowiązują, nie wkraczając w dziedzinę policyjnego prawa karnego, uregulowanego osobnym rozporządzeniem, naczelników powiatu (prezydentów policji).

§ 29. Językami sądowymi będą niemiecki i polski a sprawy będą rozpoznawane w tym języku, jakim władają wszystkie osoby, stanowiące komplet sądowy. Jeżeli w rozpoznawanej przez sąd sprawie biorą udział osoby, nie władające językiem, w którym toczy się sprawa, winien być wezwany tłumacz. Urząd tłumacza może sprawować pisarz sądowy.

§ 30. Wyroki i inne decyzje sąd spisuje w języku w którym toczą się rozprawy. Wyroki i inne decyzje sądów gminnych w polskim języku, idące do wyższej instancji, należy w razie potrzeby przetłumaczyć na język niemiecki i dołączyć tłumaczenie do aktów. — Rozstrzygającą częścią wyroków i uchwał (tenor) spisać należy w języku polskim i o ile się ją ogłasza, ogłosić w tymże języku, choć rozprawa toczyła się w języku niemieckim.

Die Gerichtsorganisation im General-Gouvernement Lublin.

Verordnung vom 9. Mai 1916.

Art. I. Die Gerichtsbarkeit wird, soweit sie nicht den Militärgerichten zusteht, teils in I. Instanz von den Friedensgerichten und in II. Instanz von den Gerichten der Kreiskommandos (niedere Gerichtsbarkeit), teils in I. Instanz von den Gerichtshöfen und in II. Instanz vom Berufungsgerichte des Militärgeneralgouvernement ausgeübt (höhere Gerichtsbarkeit).

Art. II. § 1. Die Friedensgerichte treten an Stelle der bisherigen Gemeindegerechte und Friedensgerichte. — Jedes Friedensgericht übt in seinem Amtsgebiete die Gerichtsbarkeit in allen Angelegenheiten aus, in denen bisher das Gemeindegerecht oder das Friedensgericht zuständig war. — Die Friedensrichter Schöffen und Schriftführer werden vom Kreiskommandanten bestellt und können von ihm jederzeit entzogen werden. — Im übrigen finden die Vorschriften über die Besetzung und Geschäftsführung der Gemeindegerechte auf die Friedensgerichte Anwendung. — Ein staatlicher Richter, der zum Friedensrichter bestellt ist, urteilt ohne Heranziehung von Schöffen.

§ 2. Der Kreiskommandant kann mit Genehmigung des Militärgen.-Gouv. Aenderungen des Amtssitzes und des Amtsgebietes der Friedensgerichte innerhalb des Kreises durch eine im Amtsblatte kundgemachte Verfügung anordnen.

§ 3. Ueber Rechtsmittel gegen Entscheidungen der Friedensgerichte entscheidet das Gericht des Kreiskommandos (Kreisgericht) in einer Versammlung von drei Richtern einschliesslich des Vorsitzenden. — Vorsitzender ist ein vom Militärgen.-Gouv. bestellter staatlicher Zivilrichter oder sein Stellvertreter. Als Stimmführer werden vom Kreiskommandanten je nach den örtlichen Verhältnissen dem Kreiskommando zugeweilte staatliche Richter oder Friedensrichter berufen. — Der Friedensrichter, der in I. Instanz mit derselben Angelegenheit befasst war, darf an der Entscheidung in II. Instanz nicht teilnehmen.

§ 4. Das Kreisgericht und sein Vorsitzender versehen alle richterlichen und Verwaltungsgeschäfte, die nach den Landesgesetzen dem Friedensrichtertage oder seinem Vorsitzenden übertragen waren und nicht einer anderen Behörde vorbehalten sind. — Der Vorsitzende übt insbesondere die unmittelbare Dienstaufsicht über die Friedensgerichte aus. Er kann anstatt des örtlich zuständigen ein anderes Friedensgericht zur Entscheidung einer Rechtssache oder zur Führung einer Vormundschaftsangelegenheit bis auf Widerruf delegieren und den Vorsitz im Familienrate eines anderen Friedensrichter übertragen.

Art. III. § 5. Zur Ausübung der nicht den Friedensgerichten zustehenden Gerichtsbarkeit werden Gerichtshöfe bestellt: In Kielce für die Kreise Busk, Jędrzejów, Kielce, Miechów, Olkusz, Pinczów und Włoszczowa; in Lublin für die Kreise Biłgoraj, Chotm., Grubieszów, Janów, Krasnostaw, Lubartów, Lublin, Puławy, Tomaszów und Zamość; in Petrikau für die Kreise Dąbrowa, Nowo-Radomsk und Petrikau; in

Radom für die Kreise Końsk, Koźlenice, Opatów, Opoczno, Radom, Sandomierz und Wierzbnik. — Das Militärgen.-Gouv. kann durch Verordnung die Amtsgebiete der Gerichtshöfe ändern. Die Grenzen dieser Amtsgebiete dürfen die Kreisgrenzen nicht durchschneiden.

§ 6. Der Gerichtshof entscheidet in einer Versammlung von drei Richtern einschliesslich des Vorsitzenden. — Vorsitzender ist ein vom Militärgen.-Gouv. bestellter staatlicher Zivilrichter oder sein Stellvertreter. Die übrigen Mitglieder des Gerichtshofes werden vom Militärgen.-Gouv. bestellt. — Die Vorschriften über die Erledigung gewisser Angelegenheiten durch einen Einzelrichter bleiben aufrecht. — Der Gerichtshof übt für den Kreis, in dem er seinen Sitz hat, die Funktionen des Kreisgerichtes aus.

§ 7. Ueber Rechtsmittel gegen Entscheidungen der Gerichtshöfe entscheidet das Berufungsgericht des Militärgen.-Gouvernements in einer Versammlung von drei Richtern einschliesslich des Vorsitzenden. — Vorsitzender ist ein vom Armeoberkommando bestellter staatlicher Zivilrichter oder sein Stellvertreter. Die übrigen Mitglieder des Berufungsgerichtes werden vom Militärgen.-Gouv. bestellt.

Der Strafprozess, der Zivilprozess und die freiwillige Gerichtsbarkeit

für das Gebiet des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

I. Allgemeines.

§ 1. Für das Verfahren bei den Gerichten im Gebiet des Generalgouvernements Warschau gelten folgende Vorschriften.

§ 2. Bei den Gemeinderichten richtet sich das Verfahren in Strafprozess- und Zivilprozesssachen, sowie in Sachen der freiwilligen Gerichtsbarkeit nach dem bisher geltenden Recht.

§ 3. Auf das Verfahren bei den übrigen Gerichten finden sinngemässe Anwendung: a) in Strafprozesssachen die Vorschriften der deutschen Strafprozessordnung vom 1. Februar 1877, b) in Zivilprozesssachen die Vorschriften der deutschen Zivilprozessordnung vom 30. Januar 1877, c) in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit die für dieses Rechtsgebiet geltenden Vorschriften des deutschen und preussischen Rechts.

§ 4. Zur Erledigung von Gerichtsvollziehergeschäften aller Art, können vom Bezirksrichter (Aufsichtsrichter) im Bedarfsfalle widerruflich folgende Personen bestellt werden: a) Gerichtsdienner und Hilfsgerichtsdienner, b) Feldgendarmen und Landsturmmänner, c) Kraftwagenführer, d) Personen, die in anderen Zweigen der deutschen Verwaltung tätig sind.

II. Strafprozess.

§ 5. Insoweit nach den Bestimmungen des geltenden Rechts gegen die Entscheidungen der Gemeinderichte in Strafsachen ein Rechtsmittel zulässig ist, hat die Einlegung schriftlich bei dem Gemeindericht oder bei dem Bezirksgericht zu erfolgen. Das Rechtsmittel kann auch zu Protokoll des Gerichtsschreibers eines der beiden vorbezeichneten Gerichte erklärt werden. — Die Frist zur Einlegung des Rechtsmittels beträgt zwei Wochen und beginnt mit dem Tage der Verkündung der Entscheidung. Ist eine Verkündung nicht erfolgt oder hat sie in Abwesenheit eines Beteiligten stattgefunden, so beginnt für diesen die Frist mit dem Tage der Zustellung der Entscheidung. Die Einlegung vor der Zustellung ist zulässig.

§ 6. Verteidiger in Strafsachen kann nur sein, wer das 21. Lebensjahr vollendet hat. Im übrigen entscheidet der Vorsitzende des Gerichts nach freiem Ermessen darüber, wer als Verteidiger zugelassen oder bestellt werden soll. — Von Amts wegen ist dem Angeschuldigten, sofern er nicht selbst schon für die Bestellung eines Verteidigers Sorge getragen hat, in folgenden Fällen ein Verteidiger zu bestellen: a) wenn der Angeschuldigte das 16. Lebensjahr noch nicht vollendet hat, b) wenn der Angeschuldigte taub oder stumm ist, c) wenn ein Verbrechen, das mit Freiheitsstrafe über 10 Jahre oder mit Todesstrafe bedroht ist, den Gegenstand der Untersuchung bildet.

§ 7. Die Strafvollstreckung erfolgt durch den Vorsitzenden des Bezirksgerichts (Bezirksrichter) mit Ausnahme der durch die Gemeinderichte erkannten Geldstrafen, deren Vollstreckung dem Friedensrichter obliegt.

Proces karny i cywilny i sądownictwo dobrowolne w okręgu General-Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

I. Ogólne zasady.

§ 1. Dla postępowania przy sądach w obrębie General-Gubernatorstwa Warszawskiego, obowiązują następujące przepisy.

§ 2. Przy sądach gminnych stosuje się postępowanie w sprawach karnych i cywilnych, jako też w sprawach dobrowolnego sądownictwa do istniejącego dotąd prawa.

§ 3. Dla postępowania przy innych sądach miarodawcze są w odpowiednim duchu następujące ustawy: a) w sprawach karnych przepisy niemieckiej ustawy o procedurze karnej z 1 lutego 1877 r., b) w sprawach cywilnych przepisy niemieckiej ustawy o procedurze cywilnej z 30 stycznia 1877 r., c) w sprawach dobrowolnego sądownictwa istniejące w tej dziedzinie prawnej przepisy niemieckiego i pruskiego prawa.

§ 4. Dla załatwiania spraw komorników sądowych wszelkiego rodzaju, sędzia okręgowy (sędzia nadzór) mający w razie potrzeby odwołalnie mianować może następujące osoby: a) woźnych sądowych i ich pomocników, b) zandarmów polowych i jeźdźców obrony krajowej, c) kierowników autobusów (szoferów), d) osoby, zatrudnione w innych gależniach niemieckiej administracji.

II. Procedura karna.

§ 5. O ile podług przepisów istniejącego prawa dozwolone jest zaskarżenie przeciwko rozstrzygnięciom sądów gminnych w sprawach karnych, wniesić je należy piśmiennie do sądu gminnego lub okręgowego. Zaskarżenie może być także zgłoszone do protokołu sekretarza sądowego jednego z wyżej wymienionych sądów. — Przeciąg czasu dla zameldowania zaskarżenia wynosi 2 tygodnie i rozpoczyna się w dniu ogłoszenia wyroku lub decyzji. Jeżeli ogłoszenia nie było, lub jeżeli nastąpiło w nieobecności interesowanego natenczas rozpoczyna się dla niego ów przeciąg czasu w dzień wręczenia rozstrzygnięcia. Już przed wręczeniem dozwolone jest zameldowanie zaskarżenia.

§ 6. Obróncza w sprawach karnych może być tylko osoba która ukończyła 21-szy rok życia. Poza tem przewodniczący sądu rozstrzyga podług własnego uznania, kto może być dopuszczony lub wyznaczony jako obrońca. — O ile obwiniony sam nie poczynił starań o wyznaczenie obrońcy, należy mu z urzędu wyznaczyć go w następujących wypadkach: a) jeżeli obwiniony nie ukończył jeszcze 16-go roku życia, b) jeżeli obwiniony jest głuchy lub niemy, c) jeżeli przedmiotem śledztwa jest przestępstwo zagrożone pozbawieniem wolności na więcej niż 10 lat, lub karą śmierci.

§ 7. Wykonanie karnego wyroku jest zadaniem przewodniczącego sądu okręgowego (sędziemu okręgowemu) z wyjątkami zawyrokowanych przez sądy gminne kar pieniężnych, których ściąganie przysługuje sędziemu pokoju.

III. Zivilprozess.

§ 11. Zu allen das Zivilprozessverfahren betreffenden Angelegenheiten können sich die Parteien vertreten lassen. Der Vertreter hat eine schriftliche Vollmacht beizubringen. Ueber die Frage, ob eine Person als Vertreter geeignet und zuzulassen sei, entscheidet endgültig der Vorsitzende des Gerichts. — Eine Verpflichtung der Parteien, sich bei Gericht vertreten zu lassen (Anwaltszwang) besteht nicht.

§ 12. Insoweit nach den Bestimmungen des geltenden Rechts gegen die im Zivilprozessverfahren erlassenen Entscheidungen ein Rechtsmittel, über das das höhere Gericht zu entscheiden hat, zulässig ist, gelten folgende Grundsätze. Das Rechtsmittel ist entweder bei dem Gerichte, dessen Entscheidung angefochten werden soll, oder bei dem höheren Gerichte anzubringen. Die Einlegung erfolgt entweder schriftlich oder durch Erklärung zu Protokoll des Gerichtsschreibers, eines der beiden vorbezeichneten Gerichte. — Die Frist zur Einlegung des Rechtsmittels beträgt in allen Fällen, namentlich also auch bei denjenigen Beschwerden, deren Einlegung nach den Prozessordnungen an eine Frist gebunden ist, 2 Wochen. Die Frist beginnt mit dem Tage der Verkündung der Entscheidung. Ist eine Verkündung nicht erfolgt oder hat sie in Abwesenheit der Partei stattgefunden, so beginnt die Frist mit dem Tage der Zustellung. Die Einlegung vor der Zustellung ist zulässig.

IV. Verfahren in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit.

§ 13. Auf das Verfahren in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit finden die Vorschriften der obigen §§ 11 und 12 sinngemässe Anwendung.

Das Strafrecht

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. Im Gebiete des Generalgouvernements Warschau hat das am 22. März 1903 bestätigte russische Strafgesetzbuch Geltung, soweit nicht durch besondere Verordnungen Abweichendes bestimmt wird; im übrigen verbleibt es in Ansehung des Strafrechts mit derselben Massgabe bei den bisher geltenden Rechtsnormen.

§ 2. Diejenigen Angehörigen des Deutschen Reiches, die zur Zeit der Begehung der Straftat ihren Wohnsitz oder ihren gewöhnlichen Aufenthalt im Deutschen Reiche haben, unterliegen auch der in dem Gebiete des Gen.-Gouv. Warschau begangenen strafbaren Handlungen den in Deutschland und Preussen geltenden strafrechtlichen Bestimmungen mit der Massgabe, dass für derartige Sachen stets die Bezirksgerichte zuständig sind. Das Gleiche gilt, wenn sich ein und dasselbe Strafverfahren gegen Angehörige des Deutschen Reiches, der oben bezeichneten Art und gegen andere Personen richtet, auch für die letzteren.

**Das bürgerliche Recht
(Zivilrecht)**

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. Im Gebiete des Generalgouvernements Warschau verbleibt es in Ansehung des bürgerlichen Rechts (Zivilrechts), einschliesslich des Handels- und Wechselrechts bei den bisher geltenden Rechtsnormen, soweit nicht besondere Verordnungen abweichende Bestimmungen enthalten.

§ 2. In allen Rechtsangelegenheiten, in denen juristische Personen und ähnliche Rechtsgebilde beteiligt sind, die zurzeit keinen gesetzlichen Vertreter haben, ist der erforderliche Vertreter vom Gericht auf Antrag oder von Amts wegen zu bestellen. Diese Vorschrift gilt namentlich auch für solche Fälle, in denen bisher die Vertretung durch die „Prokuratorja w Królestwie Polskiem“ stattfand.

III. Procedura cywilna.

§ 11. Strony mogą udzielać pełnomocności we wszystkich sprawach, dotyczących postępowania cywilnego. Zastępcę winien podać pisemne upoważnienie. Przewodniczący sądu rozstrzyga ostatecznie, czy dana osoba kwalifikuje się na zastępcę i czy dopuszczoną być może. Obowiązku powołania zastępcy (przymusu adwokackiego) nie ma żadna strona.

§ 12. Przy zaskarżeniu decyzji sądu cywilnego, o ile jest podług ustawy dopuszczalne, obowiązują następujące zasady wtedy jeśli o zaskarżeniu winien decydować sąd wyższej instancji: zaskarżenie należy podać albo do sądu, którego decyzja ma być zaskarżona, albo do sądu, wyższej instancji. Zaskarżenie winno być dokonane albo pisemnie, albo przez oświadczenie do protokołu sekretarza jednego z wyżej wymienionych sądów. — Termin na zameldowanie zaskarżenia wynosi zawsze dwa tygodnie zwłaszcza dla tego rodzaju zażaleń, których zameldowanie podług ustawy procedury dozwolone jest tylko w ograniczonym terminie. Termin rozpoczyna się w dniu ogłoszenia wyroku lub decyzji. Jeżeli ogłoszenia nie było lub jeżeli miało miejsce w nieobecności strony, termin rozpoczyna się w dzień wręczenia decyzji. Zameldowanie przed wręzeniem jest dozwolone.

IV. Postępowanie w sprawach dobrowolnego sądownictwa.

§ 13. Dla postępowania w sprawach dobrowolnego sądownictwa znajdują w odpowiednim duchu zastosowanie przepisy powyższych §§ 11 i 12.

Prawo karne

w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. W okręgu Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego obowiązuje potwierdzony dnia 22 marca 1903 r. rosyjski kodeks karny, o ile osobne rozporządzenia nie zmieniają takowego. Pozatem pozostaje w mocy z temże zastrzeżeniem istniejące dotąd prawo karne.

§ 2. Poddani Rzeczy niemieckiej, którzy w czasie popełnienia czynu karygodnego mieszkają lub zamieszkiwać przebywają w Rzeczy niemieckiej, z powodu czynu karygodnego, popełnionego na obszarze Jen.-Gub. Warsz. podlegają obowiązku aym w Niemczech i Prusach przepisom prawa karnego z zastrzeżeniem, że dla tego rodzaju spraw kompetentne są zawsze sądy okręgowe. To samo odnosi się także do innych osób, jeżeli to samo postępowanie karne jest skierowane przeciwko poddanym Rzeczy niemieckiej wyżej oznaczonej kategorii i przeciwko tymże osobom.

Prawo cywilne

na obszarach Jenerał-Gubernatorstwa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Na obszarze Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego, obowiązuje nadal obecne prawo cywilne włącznie z prawem handlowem wekslowem, o ile szczególne postanowienia nie zawierają odmiennych przepisów.

§ 2. We wszystkich sprawach, w których uczestniczą osoby prawne i podobne prawne instytucje, nie mające w danej chwili prawnego zastępcy, sąd na wniosek lub z urzędu wyznacza zastępcę. Przepis ten obowiązuje zwłaszcza w takich wypadkach, w których dotąd zastępcą była „Prokuratorja w Królestwie Polskiem“.

Hypotheken- und Grundbuch- angelegenheiten

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. In Ansehung der Hypotheken- und Grundbuchangelegenheiten verbleibt es im Gebiete des Generalgouvernements Warschau bei dem bisher geltenden Recht, soweit nicht durch Verordnungen ein anderes bestimmt ist.

§ 2. Ist ein Hypothekenbuch infolge der Kriegerunruhen oder aus einem anderen Grunde vernichtet oder dem Gericht nicht oder nur schwer zugänglich, so hat das letztere trotzdem alle das Grundstück betreffenden Rechtsakte zu erledigen, soweit es sich ohne das Hypothekenbuch ermöglichen lässt. Insbesondere wird die Entgegennahme von Erklärungen, die das Grundstück und dessen Rechtsverhältnisse betreffen, nicht dadurch gehindert, dass die Eintragung im Hypothekenbuch zurzeit nicht erfolgen kann. — Dem Gericht bleibt es überlassen, mit Bezug auf einen zu erledigenden Rechtsakt die erforderlichen Aufklärungen und überhaupt alle zweckdienlich erscheinenden Massnahmen, insbesondere auch Vernehmungen von Zeugen und sonstige Beweiserhebungen, anzuordnen. — Hinsichtlich der Entstehung, Aenderung und Endigung der das Grundstück betreffenden Rechte, sowie hinsichtlich der Grundsätze über den öffentlichen Glauben der Hypothekenbücher verbleibt es bei dem bisher geltenden Recht.

Konkurssachen

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. In dem Gebiete des Generalgouvernements Warschau verbleibt es in Ansehung des Konkursrechts bei den bisher geltenden Rechtsnormen, soweit nicht in den nachstehenden Vorschriften ein anderes bestimmt ist.

§ 2. Für das Konkursverfahren ist das Bezirksgericht zuständig. Konkurskommissar ist der Vorsitzende des Bezirksgerichts, der je nach Bedarf einen oder mehrere Konkursverwalter zu ernennen hat.

§ 3. Gegen die Entscheidung des Konkursgerichts und des Konkurskommissars findet ein Rechtsmittel nicht statt.

Geschäftsaufsicht

zur Abwendung des Konkursverfahrens.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. In dem Gebiete des Generalgouvernements Warschau können Kaufleute oder Handelsgesellschaften, die infolge des Krieges zahlungsunfähig geworden sind, bei dem Bezirksgerichte die Anordnung einer Geschäftsaufsicht zur Abwendung des Konkursverfahrens beantragen.

§ 2. Der Schuldner hat mit dem Antrag ein Verzeichnis der Gläubiger unter Angabe ihrer Adressen, eine Übersicht des Vermögensstandes in Form einer Gegenüberstellung der einzeln aufzuführenden Aktiven und Passiven und auch die letzte Bilanz einzureichen.

§ 3. Dem Antrag ist stattzugeben, wenn die Behebung der Zahlungsunfähigkeit nach Beendigung des Krieges in Aussicht genommen werden kann. — Der Vorsitzende des Bezirksgerichts entscheidet über den Antrag nach freiem Ermessen.

§ 4. Wird dem Antrag stattgegeben, so bestellt der Vorsitzende des Bezirksgerichts eine oder mehrere Personen zur Beaufsichtigung der Geschäftsführung des Schuldners und teilt den Gläubigern die Anordnung der Geschäftsaufsicht und die Aufsichtspersonen mit.

§ 5. Während der Dauer der Geschäftsaufsicht darf das Konkursverfahren über das Vermögen des

Księgi hipoteczne i gruntowe

dla obszarów Jenerał-Gubernatorswa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Dla spraw ksiąg hipotecznych i gruntowych na obszarach Jenerał-Gubernatorswa Warszawskiego obowiązują nadal obecne prawo, o ile rozporządzenia go nie zmieniają.

§ 2. Jeżeli skutkiem niepokojów wojennych, lub z innego powodu księga hipoteczna zniszczona została, albo dla sądu jest niedostępna lub trudno dostępna, sąd mimo to winien załatwić wszystkie akta prawne, dotyczące gruntu, o ile bez księgi hipotecznej można to skutecznie. Związczą przyjmowanie oświadczeń, które dotyczą gruntu i jego stosunków prawnych, nie może doznawać przeszkody dla tego, że wniesienie do księgi hipotecznej chwilowo nie może być dokonane. — Sąd zażądać może ze względu na akt prawny, który ma być załatwiony, potrzebnych wyjaśnień, wogóle zarządzić może wszelkie właściwe środki, złączoną przesłuchanie świadków i inne dochodzenia. — Ze względu na powstanie, zmianę i zanik praw, dotyczących gruntu, jako też ze względu na zasady publicznej wiary ksiąg hipotecznych, obowiązują nadal dotychczasowe prawo.

Sprawy upadłościowe

obowiązujące na obszarach Jenerał-
Gubernatorswa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Na obszarach Jenerał-Gubernatorswa Warszawskiego stosują się nadal przepisy dotychczasowego prawa o upadłościach, o ile poniższe postanowienia nie ustanawiają zmian.

§ 2. Dla postępowania upadłościowego kompetentny jest sąd okręgowy. Sędzią komisarzem jest przewodniczący sądu okręgowego, który w miarę potrzeby zamianować winien jednego lub kilku syndyków.

§ 3. Decyzje sądu upadłościowego i sędziego komisarza są ostateczne i nie mogą być zaskazone wyżej.

Nadzór

celem uniknięcia upadłości.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Na obszarach Jenerał-Gubernatorswa Warszawskiego kupcy lub spółki handlowe, które wskutek wojny stały się niewypłacalne, mogą zgłosić żądanie do sądu okręgowego o zarządzenie nadzoru nad interesem, celem uniknięcia upadłości.

§ 2. Dłużnik winien wraz z żądaniem doręczyć spis wierzycieli z podaniem ich adresów, oraz przegląd stanu majątku w formie przeciwstawienia szczegółowo wyliczonych aktywów i pasywów oraz ostatni bilans.

§ 3. Żądanie dłużnika uwzględnić należy, jeżeli są widoki na usunięcie niewypłacalności po ukończeniu wojny. — Przewodniczący sądu okręgowego podług własnego uznania decyduje o żądaniu.

§ 4. Po uwzględnieniu żądania przewodniczący sądu okręgowego mianuje jedną lub więcej osób w celu nadzoru nad prowadzeniem interesu dłużnika i donosi wierzycielom o zarządzeniu wydanem w celu nadzoru, oraz wymienia im osoby nadzorcze.

§ 5. W ciągu trwania nadzoru nad interesem niewolno ogłaszać upadłości nad majątkiem dłużnika.

Schuldners nicht eröffnet werden. Arreste und Zwangsvollstreckungen in das Vermögen des Schuldners finden nur zugunsten der Gläubiger statt, die vom Verfahren nicht betroffen werden.

§ 6. Die Aufsichtspersonen haben die Geschäftsführung des Schuldners zu unterstützen und zu überwachen. Zu diesem Zwecke können sie die erforderlichen Massnahmen treffen, insbesondere die Geschäftsführung ganz oder teilweise einer anderen Person übertragen. Widerspricht der Schuldner, so hat das Gericht das Erforderliche anzuordnen. — Die Aufsichtspersonen haben gegen den Schuldner Anspruch auf Erstattung angemessener barer Auslagen und auf Vergütung für ihre Geschäftsführung. Die Festsetzung der Auslagen und der Vergütung erfolgt durch das Gericht.

§ 7. Der Schuldner ist verpflichtet, jeder Aufsichtsperson Einsicht in seine Geschäftsbücher und sonstigen Aufzeichnungen zu gewähren und Auskunft über den Stand seines Vermögens und seine Geschäfte zu geben. — Der Schuldner soll ohne Zustimmung der Aufsichtspersonen weder unentgeltliche Verfügungen o. er Verfügungen über Grundstücke und Rechte an Grundstücken vornehmen, noch Ansprüche befriedigen oder sicherstellen, noch auch andere als solche Verbindlichkeiten, die zur Fortführung des Geschäfts oder zu einer bescheidenen Lebensführung des Schuldners und seiner Familie erforderlich sind.

§ 8. Die vorhandenen Mittel sind, soweit sie nicht zur Fortführung des Geschäfts und zu einer bescheidenen Lebensführung des Schuldners und seiner Familie erforderlich sind, zur Befriedigung der Gläubiger zu verwenden; Umfang und Reihenfolge der Befriedigung bestimmen die Aufsichtspersonen nach billigem Ermessen. In Streitfällen entscheidet das Gericht.

§ 9. Von dem Verfahren werden nicht betroffen: 1. die Gläubiger, deren Ansprüche auf Rechtshandlungen des Schuldners beruhen, die dieser nach der Anordnung der Geschäftsaufsicht mit Zustimmung der Aufsichtspersonen vorgenommen hat oder ohne solche Zustimmung vornehmen durfte; 2. die Gläubiger, denen im Falle des Konkurses ein Anspruch auf Aussonderung zusteht; 3. die Gläubiger, soweit sie im Falle des Konkurses abgesonderte Befriedigung beanspruchen können.

§ 10. Handelt der Schuldner seinen Verpflichtungen zuwider oder liegen sonstige wichtige Gründe vor, so kann der Vorsitzende des Bezirksgerichts das Verfahren aufheben.

§ 11. Die Entscheidungen des Vorsitzenden des Bezirksgerichts sind unanfechtbar.

§ 12. Das Verfahren ist gebührenfrei; auf die Auslagen finden die Vorschriften des 5. und 6. Abschnittes des deutschen Gerichtskostengesetzes entsprechende Anwendung. Pauschsätze werden nicht erhoben.

§ 13. Die vorstehenden Bestimmungen finden sinn-gemässe Anwendung, falls ein Nichtkaufmann den Antrag auf Anordnung einer Geschäftsaufsicht stellt.

Das Gebühren- u. Kostenwesen in dem Gebiete des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 21. März 1915.

§ 1. Nachstehende Verordnung umfasst das gesamte Gebühren- und Kostenwesen bei denjenigen Gerichten, die sich in dem Gebiete des Generalgouvernements Warschau befinden. Sie erstreckt sich namentlich auch auf die Gebühren der Gerichtsvollzieher und der Zeugen und Sachverständigen.

§ 2. Sämtliche Gebühren fließen in die Hauptkasse des Gen.-Gouv. Warschau; gegebenenfalls werden sie aus dieser Kasse gezahlt.

§ 3. Für die Gebührenrechnung ist die in Russland geltende Geldwährung massgebend. Insoweit in der nachstehend in Bezug genommenen deutschen und preussischen Vorschriften die deutsche Währung zugrunde gelegt ist, hat eine Umrechnung einzutreten, und zwar dergestalt, dass Rubel zu dem durch amtliche Verordnung festgesetzten Kurse in Ansatz zu bringen ist.

Areszty i egzekucje z majątku dłużnika dopuszczalne są tylko na korzyść wierzycieli, nie dotkniętych postępowaniem.

§ 6. Osoby nadzorcze winny popierać prowadzenie interesu dłużnika i czuwać nad niem. W tym celu mogą wydać odpowiednie zarządzenia, zwłaszcza mogą przekazać prowadzenie interesu w całości lub częściowo innej osobie. Jeżeli dłużnik się sprzeciwia, sąd winien zarządzić, co należy. — Osoby nadzorcze mają prawo żądania od dłużnika zwrotu odpowiednich wydatków w gotówce oraz wynagrodzenia za prowadzenie interesu. Wydatki i wynagrodzenia ustanawia sąd.

§ 7. Dłużnik winien przedłożyć książki handlowe i inne dokumenty każdej osobie nadzorczej, oraz dać wyjaśnienie o stanie swego majątku i swych interesów. — Bez zgody osób nadzorczych dłużnikowi nie wolno podejmować bezpłatnych zarządzeń lub rozporządzać w sprawie gruntów i praw na gruntach, ani też zaspakajać pretensji lub je ubezpieczać ani też wogóle podejmować innych zobowiązań chyba, że są konieczne dla dalszego prowadzenia interesu lub dla skromnego utrzymania dłużnika i jego rodziny.

§ 8. O ile istniejące zasoby nie są potrzebne do prowadzenia interesu i do skromnego utrzymania dłużnika i jego rodziny, należy je zużyć na zaspokojenie wierzycieli. Wysokość i następstwo kolejnej zaspokojenia, oznaczają osoby nadzorcze podług słusznego uznania. W wypadkach spornych rozstrzyga sąd.

§ 9. Postępowanie nie dotyczy 1. wierzycieli, których pretensje polegają na czynnościach prawnych dłużnika, jakie tenże podjął po zarządzeniu nadzoru nad interesem za aprobatą osób nadzorczych, lub jakie mógł podjąć bez tejże aprobaty; 2. wierzycieli, którym w razie upadłości przysługuje prawo żądania rewindykacji; 3. wierzycieli, którzy w razie upadłości mają prawo do zaspokojenia z ceny posiadanych przez nich zastawów.

§ 10. Jeżeli dłużnik wykracza przeciwko swym zobowiązaniom, lub jeżeli zachodzą inne ważne powody, przewodniczący sądu okręgowego może uchylić postępowanie nadzorcze.

§ 11. Decyzje przewodniczącego sądu okręgowego są ostateczne.

§ 12. Postępowanie jest wolne od opłat i kosztów sądowych; względem wydatków znajdują odpowiednie zastosowanie przepisy 5 i 6 ustępu niemieckiej ustawy o kosztach sądowych. Ryczałtowych opłat się nie pobiera.

§ 13. Powyższe przepisy będą stosowane w odpowiednim duchu, jeżeli zgłoszą żądanie o zarządzenie nadzoru nad interesem osoba, nie będąca kupcem.

Opłaty, wydatki i koszty obowiązujące w okręgu General- Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 marca 1915 r.

§ 1. Poniższe rozporządzenie obejmuje ustrój opłat, wydatków i kosztów przy sądach, znajdujących się na obszarach General-Gubernatorstwa Warszawskiego. Rozciąga się ono także na wynagrodzenia dla komorników, oraz świadków i biegłych.

§ 2. Wszelkie opłaty wpływają do kasy głównej Jen.-Gub. Warsz. z kasy tej będą też wypłacane.

§ 3. Dla obliczania płat i kosztów miarodajną jest istniejąca w Rosji moneta. O ile w uwzględnionych poniżej niemieckich i pruskich przepisach wzięta jest za podstawę niemiecka moneta, winna być dokonana zamiana w ten sposób, że rubel oblicza się po kursie, ustanowionym urzędowym rozporządzeniem.

§ 4. Für das gesamte Gebühren- und Kostenwesen bei den Gemeinderichtern hat es unter Berücksichtigung obiger Grundsätze bei dem bisherigen Recht sein Bewenden.

§ 5. In Ansehung der übrigen Gerichte erfolgt die Erledigung des Gebühren- und Kostenwesens unter sinngemässer Anwendung und möglicher Anlehnung an die neueste Fassung folgender Vorschriften: a) Deutsches Gerichtskostengesetz; b) Preussisches Gerichtskostengesetz und preussische Gebührenordnung für Notare; c) Preussische Gebührenordnung für Gerichtsvollzieher; d) Gebührenordnung für Zeugen und Sachverständige.

Wechselprotest

im Gebiet des Generalgouvernements
Warschau.

(i. K. a. 23. Oktober 1915)

a) Allgemeine Vorschriften.

§ 1. Jeder Protest muss durch einen Notar oder einen Gerichtsbeamten oder einen Gerichtsvollzieher aufgenommen werden. Der Zuziehung von Zeugen oder eines Protokollführers bedarf es dabei nicht. — Die Aufnahme des Protestes findet in deutscher oder polnischer Sprache statt.

b) Der Protest mangels Zahlung.

§ 2. Zum Zwecke der Erhebung des Protestes mangels Zahlung hat der Protestbeamte persönlich oder schriftlich die Aufforderung zur Zahlung bei der Person, gegen welche der Protest erhoben werden soll, in deren Geschäftslokal oder in Ermangelung eines solchen in deren Wohnung zu stellen. — Wenn bis 3 Uhr nachmittags des darauf folgenden Tages Zahlung auf dem Wechsel nicht geleistet ist, erhebt der Protestbeamte Protest durch Errichtung einer besonderen Urkunde hierüber — Die Aufforderung zur Zahlung ist am Zahlungstage zulässig; die Erhebung des Protestes muss spätestens am dritten Werktag nach dem Zahlungstage geschehen sein.

§ 3. In den Protest ist aufzunehmen: 1. der Name oder die Firma der Person, für welche und gegen welche der Protest erhoben wird; 2. die Angabe, dass die Person, gegen welche protestiert wird, ohne Erfolg zurVornahme der wechselrechtlichen Leistung aufgefurdert worden oder nicht anzutreffen gewesen ist, oder dass ihr Geschäftslokal oder ihre Wohnung sich nicht hat ermitteln lassen; 3. die Angabe des Ortes, sowie des Kalendertages, Monats und Jahres, an welchem die Aufforderung (Nr. 2) geschehen oder ohne Erfolg versucht worden ist; 4. im Falle einer Ehrenannahme oder Ehrenzahlung die Erwähnung, von wem, für wen und wo sie angeboten oder geleistet wird. Der Protest ist von dem Protestbeamten zu unterzeichnen und mit dem Amtssiegel oder dem Amtsstempel zu versehen.

§ 4. Der Protest mangels Zahlung ist auf den Wechsel oder auf ein mit dem Wechsel zu verbindendes Blatt zu setzen. — Der Protest soll unmittelbar hinter dem letzten auf der Rückseite des Wechsels befindlichen Vermerk, in Ermangelung eines solchen unmittelbar an einen Rand der Rückseite gesetzt werden. — Wird der Protest auf ein Blatt gesetzt, das mit dem Wechsel verbunden wird, so soll die Verbindungsstelle mit dem Amtssiegel oder dem Amtsstempel versehen werden. — Ist dies geschehen, so braucht der Unterschrift des Protestbeamten ein Siegel oder Stempel nicht beigefügt zu werden. Wird der Protest unter Vorlegung mehrerer Exemplare desselben Wechsels oder unter Vorlegung des Originals und einer Kopie erhoben, so genügt die Beurkundung auf einem der Exemplare oder auf dem Originalwechsel. Auf den anderen Exemplaren oder auf der Kopie ist zu vermerken, dass sich der Protest mangels Zahlung auf dem ersten Exemplar oder auf dem Originalwechsel befindet. Auf dem Vermerk finden die Vorschriften des Abs. 2. u. des Abs. 3. Satz 1 entspr. Anwendung. Der Protestbeamte hat den Vermerk zu unterzeichnen.

§ 5. Muss eine wechselrechtliche Leistung von mehreren Personen verlangt werden, so ist über die mehrfache Aufforderung nur eine Protesturkunde erforderlich.

§ 4. Dla całego ustroju opłat i kosztów przy sądach gminnych obowiązuje dotychczasowe prawo przy uwzględnieniu powyższych zasad.

§ 5. Sprawy opłat i kosztów przy innych sądach załatwiane będą przy stosowaniu w odpowiednim duchu następujących przepisów w najwzajemniejszym brzmieniu: a) niemieckiej ustawy o kosztach sądowych, b) pruskiej ustawy o kosztach sądowych i, pruskiej ustawy o kosztach rejentów, c) pruskiej ustawy o wynagrodzeniach dla komorników, d) ustawy o wynagrodzeniach dla świadków i biegłych.

O proteście wekslowym

w obrębie Jenerał-Gubernatorstwa
Warszawskiego.

(o. m. o. 23 października 1915 r.)

a) Przepisy ogólne.

§ 1. Każdy protest winien być sporządzony albo przez rejenta, albo przez urzędnika sądowego, albo przez komornika. Przyzwanie świadków lub trzymającego pióro jest niepotrzebne. — Odnosny protest winien być sporządzony w języku niemieckim lub polskim.

b) Protest z powodu niezapłaty.

§ 2. W celu sporządzenia protestu z powodu niezapłaty urzędnik protestujący winien zwrócić się osobiście lub piśmiennie w kantorze (biurze) lub w braku kantoru (biura) w mieszkaniu osoby na którą protest ma być sporządzony, do niej z żądaniem zapłaty wekslu. — Jeżeli weksel nie zostanie zapłacony do następnego dnia do godziny 3-ej po południu, urzędnik protestujący winien sporządzić protest przez spisanie osobnego aktu. — Żądanie zapłaty jest dopuszczalne w dniu płatności wekslu; spisanie odnosnego aktu protestowego winno mieć miejsce najpóźniej trzeciego dnia powszedniego po dniu płatności.

§ 3. Akt protestu winien odpowiadać następującym punktom: 1. zawierać imię i nazwisko lub firmę osoby, dla której, i na którą sporządzony ma być protest; 2. wyrazić, że ten, kto ma płacić, został wezwany do zapłaty sumy wekslowej i że sama nie wpłynęła, lub że był nieobecny, lub też że kantor (biura) albo mieszkanka jego nie można było znaleźć; 3. wymienić miejsce i datę (dzień, miesiąc i rok) wezwania (Nr. 2) lub bezskutecznego usiłowania żądania zapłaty; 4. w razie przyjęcia lub zapłaty przez interwencję stwierdzić, przez kogo, za kogo i gdzie było zachorowane lub skutecznonie przyjęcie lub zapłata przez interwencję. — Urzędnik protestujący winien podpisać akt protestu i zaopatrzyć go swoim stemplem urzędowym lub pieczęcią urzędową.

§ 4. Protest z powodu niezapłaty winien być umieszczony na wekslu albo na odcinku papieru, który należy połączyć z wekslem. — Protest należy umieścić na odwrotnej stronie wekslu tuż za podpisem ostatniego żyranta, ewentualnie za ostatnią adnotacją, a w braku takiego żyra lub adnotacji tuż przy brzegu odwrotnej strony wekslu. — Jeśli protest mieści się na odcinku papieru, połączonym z wekslem, miejsce połączenia ma być oznaczone pieczęcią urzędową lub stemplem urzędowym. — W takim razie nie potrzeba dodawać pieczęci lub stempla do podpisu protestującego urzędnika. — Jeśli przy sporządzeniu protestu przedstawiono kilka egzemplarzy tego samego wekslu, albo oryginał wekslu i jego kopję, wystarcza spisanie protestu na jednym egzemplarzu, albo na oryginalnym wekslu. Na pozostałych egzemplarzach, lub na kopji należy zaznaczyć, że protest z powodu niezapłaty znajduje się na pierwszym egzemplarzu lub na oryginalnym. Do tej wzmianki stosują się odpowiednio przepisy ustępu 2-go i zdania 1-go w ustępie 3-cim. Urzędnik protestujący winien w każdym razie podpisać powyższą wzmiankę.

§ 5. Jeśli zapłaty wekslu domagać się należy od kilku osób, wystarczą tylko jeden akt protestowy, dotyczący kilkakrotnego wezwania.

§ 6. Die Wechselzahlung kann an den Protestbeamten erfolgen. Die Befugnis des Protestbeamten zur Annahme der Zahlung kann nicht ausgeschlossen werden.

§ 7. Schreibfehler, Auslassungen und sonstige Mängel der Protesturkunde können bis zur Aushändigung der Urkunde an die Person, für welche der Protest erhoben ist, von dem Protestbeamten berichtigt werden. Die Berichtigung ist als solche unter Befügung der Unterschrift kenntlich zu machen. — Von dem Protest ist eine beglaubigte Abschrift zurückzubehalten. Ueber den Inhalt des Wechsels oder der Kopie ist ein Vermerk aufzunehmen. Der Vermerk hat zu enthalten: 1. den Betrag des Wechsels; 2. die Zahlungszeit; 3. den Ort, den Montagstag und das Jahr der Ausstellung; 4. die Namen des Ausstellers, des Remittenten und des Bezogenen; 5. falls eine vom Bezogenen verschiedene Person angegeben ist, durch welche die Zahlung erfolgen soll, den Namen dieser Person, sowie die Namen der etwaigen Notadressen und Ehrenakzeptanten. — Die Abschriften und Vermerke sind geordnet aufzubewahren.

c) Die übrigen Arten der Proteste.

§ 8. Bezieht sich der Protest auf eine andere wechselrechtliche Leistung als die Zahlung, so ist er auf eine Abschrift des Wechsels oder der Kopie oder auf ein mit der Abschrift zu verbindendes Blatt zu setzen. Die Abschrift hat auch die auf dem Wechsel oder der Kopie befindlichen Indossamente und anderen Vermerke zu enthalten. — Die Vorschriften des § 4 Abs. 2, 3 finden entspr. Anwendung. — Im übrigen finden die Bestimm. der §§ 1-7 entspr. Anwendung.

d) Aufhebung bisheriger Vorschriften.

§ 9. Die den §§ 1-8 entgegenstehenden Bestimmungen des bisherigen Rechtes, namentlich die Bestimmung des § 176 des code de commerce und die in § 165 daselbst bestimmte Frist zur Klageerhebung werden aufgehoben.

Benachrichtigung der Wechselschuldner.

Verordnung vom 13. Mai 1916.

§ 1. Der wechselmässig legitimierte Inhaber eines bereits fällig gewordenen oder noch fällig zu werden den Wechsels ist verpflichtet, dem Bezogenen Nachricht davon zu geben dass er den Wechsel in Händen hat. Die Benachrichtigung hat innerhalb zweier Monate von der Fälligkeit an zu erfolgen. Bei domizilierten Wechseln ist der Domiziliat, bei Wechseln, deren Zahlung am Wohnorte des Bezogenen durch eine andere Person erfolgen soll, ist diese zu benachrichtigen. Der Empfang der Benachrichtigung ist unverzüglich zu bestätigen. — Der Nachweis der Benachrichtigung erfolgt entweder durch einen mit Unterschrift und Datum versehenen Sichtvermerk des Benachrichtigten auf dem Wechsel bei dessen Vorlage oder durch eine Bescheinigung über die Absendung eines eingeschriebenen Briefes.

§ 2. Die Benachrichtigung ist nicht erforderlich, wenn der Inhaber nachweisen kann, dass der Bezogene bereits früher nach Fälligkeit des Wechsels den Inhaber des Wechsels gekannt hat, oder wenn der Wechsel bereits protestiert ist.

§ 3. Die Benachrichtigung innerhalb der in § 1 genannten Frist oder die gemäss § 2 sonst erlangte Kenntnis von dem Inhaber des Wechsels ersetzt, was die Zinszahlung anbelangt, den Protest mangels Zahlung.

Aufhebung des Moratoriums im Gebiet des Generalgouvernements Warschau.

(Verordnung v. 20. Nov. 1915.)

§ 1. Für das Generalgouvernement Warschau werden die von der Kaiserlich Russischen Regierung erlassenen Moratorien aufgehoben und durch die nachstehenden Bestimmungen ersetzt.

§ 6. Zapłaty weksłu można dokonać na ręce urzędnika, sporządzającego protest. Urzędnika tego nie wolno pozbawiać prawa przyjmowania należności za weksle.

§ 7. Błędy, opuszczenia i inne omyłki w akcie protestowym mogą być sprostowane przez protestującego urzędnika do chwili doręczenia dokumentu osobie, dla której został sporządzony protest. Wszelkie zmiany, zasłane w akcie protestowym, winne być oznaczone jako sprostowania i podpisane. — Urzędnik protestujący jest obowiązany, zatrzymać u siebie i wierzytelny odpis protestu i zrobić zaznaczenie o treści weksłu lub kopji. Zaznaczenie to winno zawierać: 1. sumę wekslową; 2. termin płatności; 3. miejsce i datę (dzień, miesiąc i rok) wystawienia; 4. imiona i nazwiska: a) wystawcy, b) tego, na czyje zlecenie brzmie weksel i c) tego, na kogo weksel jest ciągnięty; 5. jeśli zapłata weksłu ma zostać dokonana nie przez tego, na kogo weksel jest ciągnięty, a raczej przez inną osobę, imię i nazwisko tejże osoby, jak i ewentualne adresy w potrzebie i imiona i nazwiska interwenientów. — Odpisy i zaznaczenia należy przechowywać w porządku.

c) Inne rodzaje protestów.

§ 8. Jeśli protest dotyczy akceptacji weksłu, winien być spisany albo na odpisie lub kopji weksłu, albo na odcinku papieru, połączonym z odpisem. Odpis ten winien zawierać znajdujące się na weksłu albo na kopji zryta i inne wzmiarki. Przepisy § 4-go ustępów 2-go i 3-go stosują się odpowiednio. Pozatem należy stosować w tym wypadku odpowiednio przepisy §§ 1-7.

d) Zniesienie dotychczasowych przepisów.

§ 9. Znosi się przepisy dotychczasowego prawa, sprzeczające się powyższym ustanowieniom §§ 1-8, zwłaszcza zaś przepis § 176-go kodeksu handlowego i ustanowiony w § 165-ym tegoż kodeksu okres czasu dla zapoznawia żyrantów do sądu.

O zawiadamianiu dłużników wekslowych.

Rozporządzenie d. 13 maja 1916 r.

§ 1. Wylegitymowany przez weksel posiadacz weksłu, którego termin płatności już upłynął, winien zawiadomić tego, na kogo weksel jest ciągnięty, o tem, że posiada weksel. Zawiadomienie to winno być uskutecznione w ciągu dwóch miesięcy, poczynając od dnia płatności. — Jeżeli zapłata ma być dokonana nie w miejscu zamieszkania tego, na kogo weksel jest ciągnięty, lecz w innej miejscowości (weksel domicylowy), winien być zawiadomiony ten, kto ma uskutecznić zapłatę w tej miejscowości (domicylat); jeżeli zaś weksel jest płatny w miejscu zamieszkania tego, na kogo jest ciągnięty, lecz zapłatę ma uskutecznić inna osoba, w takim razie winna być zawiadomiona ta ostatnia. Otrzymanie zawiadomienia winno być potwierdzone natychmiast. Jako dowód zawiadomienia służyć bądź posiadaczenie na weksłu, podpisane i datowane przez zawiadomionego przy przedstawieniu tegoż, bądź też kwit z wysłania listu poleconego.

§ 2. Zawiadomienie nie jest wymagane, jeżeli posiadacz weksłu może dowieść, że ten, na kogo weksel jest ciągnięty, już przedtem, po upływie terminu płatności weksłu wiedział, kto posiada weksel, lub jeżeli weksel już był protestowany.

§ 3. W przedmiocie płaćenia odsetek, protest z powodu nieuiszczenia sumy wekslowej będzie zastąpiony przez zawiadomienie w ciągu określonego w § 1 terminu, lub przez osiągnięty w inny sposób podług § 2 wiadomość o posiadaczu weksłu.

O zniesieniu moratorium w okręgu Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

(Rozporządzenie z d. 20 listop. 1915 r.)

§ 1. Dla okręgu Generał-Gubernatorstwa Warszawskiego znoszą się moratoria, wydane przez Rząd Cesarsko-Rosyjski, a natomiast postanawia się co następuje.

§ 2. In bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten über Geldforderungen, die bei den ordentlichen Gerichten anhängig sind oder anhängig werden, kann das Prozessgericht auf Antrag des Beklagten eine mit der Verkündung des Urteils beginnende Zahlungsfrist von längstens sechs Monaten in dem Urteile bestimmen. Die Bestimmung ist zulässig, wenn die Lage des Beklagten sie rechtfertigt und die Zahlungsfrist dem Kläger nicht einen unverhältnismässigen Nachteil bringt. Sie kann für den Gesamt- oder Teilbetrag der Forderung erfolgen und von der Leistung einer nach freiem Ermessen des Gerichts zu bestimmenden Sicherheit abhängig gemacht werden. — Die tatsächl. Behauptungen, die den Antrag begründen, sind glaubhaft zu machen. — Der Zinsenlauf wird durch die Bestimmung der Zahlungsfrist nicht berührt.

§ 3. Der Schuldner ist befugt, unter Anerkennung der Forderung des Gläubigers diesen vor das Gericht, vor dem der Gläubiger seinen allgemeinen Gerichtsstand hat, zur Verhandlung über die Bestimmung einer Zahlungsfrist zu laden. In dem auf Antrag des Gläubigers zu erlassenden Anerkennungsurteil ist zugleich über die Bestimmung einer Zahlungsfrist zu erkennen. Die Vorschriften des § 2 sind entsprechend anzuwenden.

§ 4. Das Gericht kann die Vollstreckung aus Urteilen und anderen vollstreckbaren Schuldtiteln in das Vermögen des Schuldners auf dessen Antrag für die Dauer von längstens 6 Mon. einstellen. Die Frist beginnt mit der Bekanntmachung des Beschlusses an den Schuldner. Die Vorschriften des § 2 Abs. 1 Satz 2 und 3, Abs. 2 sind entspr. anzuwenden.

§ 5. Ist eine Zahlungsfrist nach den §§ 2, 3 bereits bestimmt worden, so kann die Vollstreckung auf die Dauer von längstens 6 Monaten eingestellt werden; war die Vollstreckung vor dem 1. Dezember 1915 eingestellt, so kann sie nochmals auf die Dauer von längstens 6 Mon. eingestellt werden. — Handelt es sich um die Zahlung des Kapitals einer Hypothek, einer Grundschuld, oder der Ablösumssumme einer Rentenschuld, so kann die Einstellung der Zwangsvollstreckung mehrfach erfolgen; sie ist auch zulässig, wenn eine Zahlungsfrist bereits bestimmt ist.

§ 6. Die Vorschriften der §§ 2-5 finden keine Anwendung, wenn Gegenstand des Rechtsstreits eine nach dem 31. Juli 1914 entstandene Geldforderung ist.

§ 2. W procesach cywilnych o pretensje pieniężne, które są toczą lub toczyć będą przed sądami zwyczajnymi, sąd na wniosek pozwanego może wyznaczyć w wyroku zwłokę zapłaty, rozpoczynającą się z ogłoszeniem wyroku, najdłuższą na 6 miesięcy. Wyznaczenie zwłoki jest dozwolone, jeżeli usprawiedliwione jest położeniem pozwanego i jeżeli zwłoka zapłaty nie naraża powodu na stosunkowo wielkie straty. Zwłoka zapłaty może być wyznaczona dla całej kwoty, lub jakiejś części i może być uzależniona od zabezpieczenia, które sąd ustanawia, podług własnego uznania. — Faktyczne twierdzenia, popierające wniosek, winny być uwiarogodnione. — Wyznaczenie zwłoki zapłaty nie wstrzymuje biegu procedurów.

§ 3. Dłużnik ma prawo, przyznając pretensję wierzyciela, zawezwać tegoż na rozprawę o wyznaczenie zwłoki zapłaty przed sąd właściwy dla ogólnej poddałości wierzyciela. W wyroku przyznającym, który winien być wydany na wniosek wierzyciela, należy jednocześnie orzec co do wyznaczenia zwłoki zapłaty. — Przepisy § 2 winny być odpowiednio stosowane.

§ 4. Sąd może wstrzymać wykonanie wyroków lub innych tytułów wykonawczych z majątku dłużnika, na jego wniosek najdłużej na 6 miesięcy. Termin rozpoczyna się z chwilą zawiadomienia dłużnika o postanowieniu. Przepisy § 2 ust. 1 zdanie 2 i 3, oraz ust. 2 winny być odpowiednio stosowane.

§ 5. Jeżeli zwłoka zapłaty została wyznaczona podług §§ 2 i 3, wykonanie wyroku może być wstrzymane najdłużej na 6 miesięcy; jeśli wstrzymanie wykonania było postanowione przed 1. grudnia 1915 roku, może być jeszcze raz postanowione najdłużej na 6 miesięcy. — Jeżeli chodzi o zapłacenie kapitału hipotecznego, lub długu gruntowego, lub też o spłatę renty, wstrzymanie wykonania może być kilkakrotnie powtórzone; jest ono dozwolone, choćby nawet już była wyznaczona zwłoka zapłaty.

§ 6. Przepisy §§ 2-5 nie będą stosowane, jeżeli przedmiotem procesu jest pretensja pieniężna, która powstała po 31 lipca 1914 r.

Die Stundung

im Gebiete des General-Gouvernements Lublin.

(Verordnung vom 1. Nov. 1915.)

§ 1. Geldforderungen, die auf Vertrag beruhen, vor dem 31. Juli 1914 entstanden und am 31. Juli 1914 oder später zahlbar sind, sind gestundet, wenn sie: a) auf Liegenschaften sichergestellt sind, oder sich gründen auf b) lauf. Rechnung, Einlagescheine oder Einlagebücher, c) Versicherungsverträge, d) Wechsel, Reserve oder notarielle Schuldverschreibungen.

§ 2. Ansprüche auf Zahlung der Zinsen von den in § 1 unter a und b bezeichneten Forderungen sowie auf Zahlung der Raten von den Darlehen der Bodenkreditanstalt in Warschau und der städtischen Kreditanstalten sind von der Stundung ausgenommen.

§ 3. Ansprüche des Inhabers einer laufenden Rechnung oder einer Einlage (§ 1, lit. b) sind von der Stundung im Ausmasse von monatlich 5% der am 30. Juli 1914 bestandenen Forderung, jedoch mit der Einschränkung ausgenommen, dass der Mindestbetrag, den der Schuldner auf Verlangen zahlen muss, und der Höchstbetrag, den der Gläubiger fordern kann, beträgt: bei Forderungen aus laufender Rechnung und Einlagescheinen 300 und 1000 Kronen, bei Forderungen aus Einlagebüchern 100 und 300 Kronen, bei Forderungen an Anstalten des Kleinkredits höchstens 100 Kronen. — Hat der Schuldner nach dem 30. Juli 1914 mehr als das geleistet, wozu er nach den jeweiligen Stundungsvorschriften verpflichtet war, so kann er den Ueberschuss bei den späteren Monatszahlungen in Anrechnung bringen.

§ 4. Ansprüche des Inhabers einer laufenden Rechnung oder einer Einlage (§ 1, lit. b) sind von der Stundung im Ausmasse bis zu 50%, der am 30. Juli 1914 bestandenen Forderung ausgenommen, wenn die Rückzahlung notwendig ist: a) zur Berichtigung von Steuern oder sonstigen öffentlichen Abgaben, b) zur Berichtigung nicht gestundeter Zinsen und Raten von den in § 1, lit. a, bezeichneten Forderungen, c) zur Auszahlung von Gehältern oder Löhnen der im eigenen Betriebe angestellten Personen, d) zur Wiederaufnahme oder Aufrechterhaltung des eigenen gewerblichen oder landwirtschaftlichen Betriebes, e) zur Berichtigung der laufenden Auslagen einer Gemeinde oder einer gemeinnützigen Körperschaft. — Eine weitere Zahlungspflicht besteht erst nach Ablauf von dreissig Tagen seit der letzten Zahlung. — Der Schuldner kann die Bescheinigung der Notwendigkeit der unter a bis e bezeichneten Zahlungen verlangen und die Beträge unmittelbar den ausgewiesenen Gläubigern auszahlen. — Die Ueberweisung von Forderungen aus laufender Rechnung auf eine andere Rechnung bei derselben Kreditstelle unterliegt keiner Beschränkung, doch wird dadurch das in den §§ 3 und 4 bezeichnete Ausmass der Teilzahlungen nicht berührt.

§ 5. Auf jene Ansprüche aus Versicherungsverträgen, die dem Versicherten nach dem 30. Juli 1914 zu gefallen sind oder die als Darlehen gegen Verpfändung der Polizze gebühren, finden bis zum Betrage von 40.0 K die §§ 3 und 4 in der Weise Anwendung, wie sie für Forderungen aus Einlagebüchern gelten.

§ 6. Wenn der Inhaber einer laufenden Rechnung aus diesem Titel am 30. Juli 1914 Schuldner der betreffenden Kreditstelle war, so ist nur die Zinsenzahlung (§ 2) von der Stundung ausgenommen. — Ein Anspruch, dass Zahlungen auf Grund des § 3 und des § 4 innerhalb desselben Monates nebeneinander geleistet werden, besteht nicht.

§ 7. Das Gericht kann die Stundung einer Wechselforderung (§ 1, lit. d) aufheben und die Wechselschuldner verpflichten, die Schuld auf einmal oder in Raten und längstens innerhalb eines Jahres vom Tage der Verlautbarung des Urteiles I. Instanz an gerechnet zu zahlen, wenn der Gläubiger die Zahlung ausergerichtlich gefordert hat und bescheinigt, dass der Schuldner oder einer von mehreren Schuldner die Zahlung ohne Beeinträchtigung seiner Wirtschaft leisten kann. — Die gerichtliche Klage ersetzt in diesem Falle den Protest wegen Nichtzahlung.

§ 8. Das Gericht kann auf Antrag des Schuldners die nicht in § 1 bezeichneten Forderungen sowie die Ansprüche auf Zahlung der Zinsen der auf Liegenschaften sichergestellten Forderungen (§ 2) längstens für ein Jahr vom Tage der Verlautbarung des Urteiles I. Instanz an gerechnet stunden, wenn die wirtschaftlichen Verhältnisse des Schuldners dies erfordern, und der Gläubiger durch die Stundung eine unverhältnismässige Einbusse nicht erfährt. — In demselben Umfange und unter denselben Bedingungen kann das Gericht, nach Vernehmung des Gläubigers, die Einleitung und den Vollzug der Exekution längstens für ein Jahr vom Tage der Exekutionsbewilligung an gerechnet aufschieben.

§ 9. Der Antrag des Schuldners muss im Falle des § 8, Absatz 1, vor Fällung des Urteiles I. Instanz, im Falle des § 8, Absatz 2, innerhalb sieben Tagen nach Zustellung des ersten Exekutionsauftrages gestellt werden. — Der Schuldner hat die zur Begründung dienenden Tatsachen zu bescheinigen.

§ 10. Wenn der Schuldner vor Einbringung der Klage beim Gläubiger Stundung verlangt und nach Erfordernis eine angemessene Sicherstellung angeboten hat, und der Gläubiger trotzdem die Klage einbringt, hat er, wenn das Gericht im Sinne des Vorschlages des Schuldners auf Stundung erkennt, dem Schuldner die Prozesskosten zu ersetzen.

§ 11. Das Gericht kann auf Stundung erkennen, die Leistung in Raten gestattet oder den Antrag abweisen. Bei Verweigerung der Stundung kann gleichwohl der vorhergegangene Verzug, in den der Schuldner nach dem 30. Juli 1914 geraten ist, als gerechtfertigt anerkannt werden. — Die Stundung kann von einer Sicherstellung gemäss Artikel 602 bis 652 der Zivilprozessordnung abhängig gemacht werden. — Im Falle des § 8, Absatz 1, entscheidet das Gericht mit Urteil. Im Urteile werden Bestimmungen für den Fall getroffen, dass der Schuldner die Bedingungen der Stundung nicht erfüllen sollte. Die Entscheidung über die Stundung kann zusammen mit anderen Bestimmungen des Urteiles durch Berufung, sonst mit Inzidentalklage (Rekurs) angefochten werden. — Im Falle des § 8, Absatz 2, finden die Bestimmungen der Artikel 161^b bis 161^d der Zivilprozessordnung Anwendung. Das Nichterscheinen einer oder beider Parteien hemmt die Entscheidung nicht. Der gerichtliche Beschluss, mit dem der Exekutionsaufschub bewilligt wurde, kann vom Gläubiger angefochten werden.

§ 12. Wurde die Leistung in Raten gestattet (§ 11, Absatz 1), so wird bei Nichteinhaltung der Frist einer Rate die ganze erübrigende Forderung fällig. — Wenn die Umstände, auf Grund deren die Forderung gestundet wurde, eine Aenderung erfahren, oder wenn die vom Schuldner gegebene Sicherstellung gefährdet ist, ohne dass er sofort eine andere ausreichende Sicherstellung leistet, kann die Stundung, auf Antrag des Gläubigers und nach Vernehmung des Schuldners, aufgehoben oder gekürzt werden. Das Nichterscheinen einer oder beider Parteien hemmt die Entscheidung nicht.

§ 13. Von der richterlichen Stundung sind ausgenommen: a) Forderungen der in § 1 unter a, b oder c bezeichneten Art, die nach dem 30. Juli 1914 entstanden sind; b) Wechselforderungen, die nach dem 31. Oktober 1915 entstanden sind; c) Forderungen aus einer durch eine strafbare Handlung begründeten Schadenersatzpflicht; d) Forderungen, die schon früher gerichtlich oder vom Gläubiger selbst entsprechend gestundet wurden; e) Forderungen an physische oder juristische Personen, die einem feindlichen Staate angehören und entweder ihren ständigen Wohnsitz (Sitz) ausserhalb der österreichisch-ungarischen Monarchie, des österreichisch-ungarischen und des deutschen Okkupationsgebietes haben, oder sich ausserhalb dieser Gebiete aufhalten, ohne aus demselben zwangsweise entfernt worden zu sein.

§ 14. Die gesetzliche oder richterliche Stundung bewirkt, dass während ihrer Dauer die gestundete Forderung nicht gerichtlich geltend gemacht werden kann. Die Stundung hindert aber die Aufrechnung nicht (Artikel 1292 Zivilgesetz). — Durch die gesetzliche oder richterliche Stundung einer Forderung sowie durch die richterliche Anerkennung eines Verzuges als gerechtfertigt (§ 11) werden alle Verzugsfolgen ausgeschlossen, doch sind die vertragsmässigen und, mangels einer Vereinbarung, die gesetzmässigen Zinsen zu entrichten. — Bei Wechselverbindlichkeiten sind, mangels anderer Vereinbarung, die Zinsen nach dem Zinsfusse zu berechnen, nach dem der Wechsel diskontiert worden ist.

§ 15. Die Stundungsfrist wird in die Verjährungsfrist und in die Fristen zur Erhebung der Klagen und zu anderen Handlungen im Exekutionsverfahren nicht eingerechnet. — Wechsel können auch nach Ablauf der im Handelsgesetze bestimmten Fristen ohne Verlust des Regresses und anderer Wechselrechte zur Zahlung präsentiert und protestiert werden.

§ 16. Liegenschaften dürfen zur Hereinbringung einer privaten Geldforderung nicht zwangsweise verkauft werden. — Die Vornahme der Exekutionshandlungen, die der Anberaumung und Durchführung der Versteigerung vorausgehen, ist zulässig.

Die Verpflichtung z. Zinszahlung im Gebiet des General-Gouvernements Warschau.

Verordnung vom 1. Februar 1916.

§ 1. Die Verpflichtung zur Zinszahlung von Geldforderungen für die Zeit vom 1. August 1914 bis zum 30. Juni 1916 bestimm sich nach den nachstehenden Sondervorschriften. — In Ansehung der Verpflichtung zur Zinszahlung für die übrige Zeit hat es bei dem sonstigen Recht sein Bewenden. — Die Sondervorschriften finden keine Anwendung auf Schulden, die vor dem Inkrafttreten dieser Verordnung bereits erloschen sind.

§ 2. Der Zinssatz beträgt 7 1/2%; ist er durch Vertrag oder sonstiges Rechtsgeschäft anderweit festgesetzt, so hat es dabei sein Bewenden.

§ 3. Die Zinsen sind für die gesamte oben (§ 1 Abs. 1) genannte Zeit zu entrichten. Nach dem 31. Juli 1914 fällig gewordene Schulden sind vom Tage der Fälligkeit ab zu verzinsen.

O płaceniu procentów.

w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 1 lutego 1916 r.

§ 1. Następne specjalne przepisy ustanawia się dla zobowiązań płacenia procentów od należności pieniężnych za czas od 1-go sierpnia 1914 r. do 30 czerwca 1916 r. — Co do zobowiązań płacenia procentów za resztę czasu obowiązują nadal prawo dotychczasowe — Przepisy specjalne nie stosują się do należności umorzonych, zanim niniejsze rozporządzenie otrzymało moc obowiązującą.

§ 2. Stopa procentowa wynosi 7 1/2%; jeżeli mocą umowy lub innej czynności prawnej procenty zostały inaczej ustanowione, w takim razie obowiązuje dana umowa lub czynność prawna.

§ 3. Procenty winny być płacone za cały czas powyżej (§ 1 ustęp 1) oznaczony. Długi, płatne po 31. 7. 1914 r., należy oprocentować od dnia płatności.

Die Zwangsvollstreckung aus deutschen vollstreckbaren Schuldtiteln im Gebiet des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 19. Januar 1916.

§ 1. Ein deutscher Schuldtitel, aus welchem im Gebiete des Generalgouvernements Warschau eine Zwangsvollstreckung vorgenommen werden soll, gilt als inländischer. Die Frage der Vollstreckbarkeit des Schuldtitels wird ausschliesslich nach deutschem Recht beurteilt.

Gewerbliche Schutzrechte

deutscher Reichsangehöriger im Gebiet
des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 11. März 1916.

§ 1. Erfindungen, Gebrauchsmuster, Geschmacksmuster und Warenzeichen, welche im Deutschen Reich zurzeit oder in Zukunft nach dem: a) Patengesetze vom 7. April 1891, b) Gesetze betreffend den Schutz von Gebrauchsmustern vom 1. Juni 1891, c) Gesetze betreffend das Urheberrecht an Mustern und Modellen vom 11. Juni 1876, d) Gesetze zum Schutze der Warenbezeichnungen vom 12. Mai 1894, geschützt sind, dürfen ohne Zustimmung des Berechtigten gewerbmässig keinesfalls benutzt werden.

§ 2. Zuwiderhandlungen werden mit Geldstrafe bis zu 10000 Mark oder mit Gefängnis bis zu 2 Jahren bestraft. Auf beide Straftatarten kann nebeneinander erkannt werden. Anstifter, Begünstiger und Hehler sind dem Täter gleich zu achten. — Die Strafverfolgung tritt nur auf Antrag des Berechtigten ein. Die Zurücknahme des Antrages ist zulässig. Personen, die ihren Sitz oder Wohnsitz nicht im Gebiete des Deutschen Reiches oder des Generalgouvernements Warschau haben, sind zu einem solchen Antrage nicht berechtigt.

§ 3. Statt jeder aus einer Zuwiderhandlung gegen diese Verordnung entspringenden Entschädigung kann auf Verlangen des Beschädigten neben der Strafe auf eine an ihn zu erlegenden Busse bis zum Betrage von 50000 Mark erkannt werden. Für die Busse haften die zu derselben Verurteilten als Gesamtschuldner. — Eine erkannte Busse schliesst die Geltendmachung eines weiteren Entschädigungsanspruches aus.

§ 4. Für die nach dieser Verordnung strafbaren Zuwiderhandlungen sind die Bezirksgerichte ausschliesslich zuständig. — Auf das Verfahren betreffend die Zuerkennung einer Busse finden die §§ 443 bis 445 der deutschen Strafprozessordnung entsprechende Anwendung.

Bekämpfung der Arbeitsscheu.

Verordnung vom 4. 10. 16.

§ 1. Wer die Uebernahme oder die Fortsetzung einer ihm durch die Vermittlung der Behörde angebotenen, seinem Leistungsvermögen entsprechenden Arbeit ablehnt, obwohl er aus öffentlichen oder privaten Mitteln unterstützt oder durch seine Ablehnung unterstützungsbedürftig wird, wird mit Gefängnis von 14 Tagen bis zu 3 Monaten bestraft. An Stelle der Strafverfolgung kann die zwangsweise Abschiebung zu einer Arbeitsstelle erfolgen.

§ 2. Wer bei den Ermittlungen, die die Feststellung seines Arbeitsverhältnisses oder seiner Hilfsbedürftigkeit bezwecken, wissentlich oder fahrlässig falsche Angaben macht, wird mit Gefängnis von 14 Tagen bis zu 3 Monaten oder mit Geldstrafe bis zu 1000 Mark bestraft.

§ 3. Wer einer nach § 1 strafbaren Arbeitsverweigerung durch Gewährung von Unterstützungen oder auf andere Weise wissentlich Vorschub leistet, wird mit Geldstrafe bis zu 5000 Mark bestraft, neben der auf Gefängnis bis zu 3 Monaten erkannt werden kann. Wird der Vorschub von Vereinigungen oder sonstigen Veranstaltungen geleistet, so wird die Strafe gegen die leitenden Personen verhängt.

O wykonaniu niemieckich tytułów wykonawczych, w obrębie Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 19 stycznia 1916 r.

§ 1. Niemiecki tytuł wykonawczy, który ma być wykonany w obrębie Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego, jest uważany za krajowy. Kwestja wykonalności tytułu winna być osądzona wyłącznie podług prawa niemieckiego.

Prawa niemieckich poddanych w dziedzinie przemysłu w okręgu Jenerał- Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 11 marca 1916 r.

§ 1. Wzbronione jest zawodowe korzystanie bez zezwolenia uprawnionej osoby z wynalazków, z wzorów przedmiotów, przeznaczonych do użytku, a także przedmiotów wytwornie wykonanych, jako też ze znaków towar, które w Rzeszy Niem. obecnie ochraniają lub ochraniać będą w przyszłości ustawy nast.: a) ust. o patentach z d. 7. 4. 91, b) ust. o za- bezp. praw na korzystanie z wzorów przedmiotów, przeznaczonych do użytku, z dnia 11. 6. 91, c) ust. o prawach twórcy pierwowzorów i modeli z d. 11. 6. 76, d) ust. o za- bezp. praw na korzystanie ze znaków tow. z dnia 12. 5. 94.

§ 2. Wykroczenia będą karane grzywną do 10000 marek lub zamknięciem w więzieniu na czas do lat dwóch. Oba rodzaje kar mogą być wymierzone jednocześnie. Winni podlegania, poparcia, nabycia lub ukrycia ulegną tej samej karze co sprawca. — Dochodzenie karne wszczyna się tylko na wniosek uprawnionej osoby. Cofnięcie wniosku jest dozwolone. Osoby nie mające siedziby lub zamieszkania w obrębie Rzeszy Niem. lub Jen.-Gub. Warsz. nie mają prawa żądać ukarania winnego.

§ 3. Zamiast wszelkiego wynagrodzenia za szkody, żrządzone przez wykroczenie przeciwko niniejszemu rozporządzeniu, może być jednocześnie z wymiarem kary zasądzone z winnego na żądanie poszkodowanego i na korzyść tegoż odszkodowanie do 50000 marek. Za takie odszkodowanie skazani odpowiadają solidarnie. — Zasądzenie odszkodowania wyłącza poszukiwanie dalszego wynagrodzenia szkód.

§ 4. Dla wykroczeń, karanych na mocy niniejszego rozporządzenia, właściwe są wyłącznie sądy okręgowe. — Do postępowania i zasądzenia odszkodowania będą stosowane odpowiednio §§ 443 i 445 niemieckiej ustawy o postępowaniu karnem.

Zwalczanie wstrętu do pracy.

Rozporządzenie z d. 4. 10. 16.

§ 1. Kto odmówi przyjęcia lub dalszego zajęcia się pracą, ofiarowaną mu za pośrednictwem władzy, a odpowiadającą jego zdolnościom, chociaż otrzymuje wsparcie ze środków publicznych lub prywatnych, lub wskutek odrzucenia pracy staje się potrzebującym wsparcia, karany będzie więzieniem od 14 dni do 3 miesięcy. W miejsce kary może nastąpić przynusowe odesłanie na robotę.

§ 2. Kto przy badaniach, mających na celu ustalenie jego warunków roboczych lub potrzeby pomocy, złoży świadomie lub lekkomyślnie mylne zeznania, podlega karze więzienia od 14 dni do 3 miesięcy lub grzywnom do 1000 mk.

§ 3. Kto świadomie pomaga przez udzielenie wsparcia lub w inny sposób stosownie do § 1 karygodnej odmowie przyjęcia pracy, podlega grzywnom do 5000 mk, prztem może być jeszcze zasądzona kara więzienia do 3 miesięcy. Jeżeli pomocy udzieli stowarzyszenia lub inne instytucje, karze tej podlegają kierownicy.

III.

Steuern und Stempel – Podatki i stemple

Inhalt

Seite

1. Hypothekensteuer	33
2. Kapitaleinkommensteuer	34
3. Wohnsteuer	35
4. Handels- und Gewerbesteuer	36
5. Erbschafts- und Schenkungssteuer	38
6. Stempelabgaben	39
7. Stempeltarif	41

Treść

Strona

1. Podatek hipoteczny	33
2. Podatek dochodowy od kapitałów	34
3. Podatek mieszkaniowy	35
4. Podatek od handlu i przemysłu	36
5. Podatek od spadków i darowizn	38
6. Podatek stempłowy	39
7. Taryfa stempłowa	41

Hypothekensteuer

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 19. April 1916.

§ 1. Kapitalien und der Kapitalwert von Renten unterliegen einer jährlichen Steuer von 0,75 Prozent, wenn sie als Schuld durch Immobilien gesichert sind. Bei Berechnung der Kapitalien werden Teilbeträge von 50 Rubel und mehr auf die höheren 100 Rubel abgerundet und Teilbeträge von weniger als 50 Rubel unberücksichtigt gelassen. — Die Berechnung des Kapitalwertes der Renten wird von Verwaltungschef beim Generalgouvernement bestimmt.

§ 2. Steuerfrei sind: 1. Kapitalien unter 100 Rubel; 2. Kapitalien, die den Kleinkreditanstalten geschuldet werden; 3. Renten, welche von einer noch nicht eingetretenen aufstehenden Bedingung oder von einem noch nicht eingetretenen, nur hinsichtlich des Zeitpunktes ungewissen Ereignis abhängen; 4. Eingetragene Hypothekenkapitalien, deren Gläubiger oder Schuldner Unternehmungen sind, die nach den russischen Gesetzen zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind.

§ 3. Das Steuerjahr läuft vom 1. Januar bis zum 31. Dezember. Die Steuer ist vierteljährlich, und zwar spätestens bis zum 15. des ersten Monats im Kalendervierteljahr zu zahlen. — Die Entrichtung der Steuer erfolgt durch die Immobilienbesitzer. Diese sind für den rechtzeitigen Eingang der Steuer, sowie auch für die Rückstände verantwortlich.

§ 4. Die Immobilienbesitzer sind berechtigt, bei der Auszahlung der Zinsen den fälligen Steuerbetrag einzubehalten. Sie haben aber die Steuer ohne Rücksicht darauf zu entrichten, ob für das Kapital die Zinsen an den Gläubiger oder Bezugsberechtigten gezahlt werden oder nicht.

§ 5. Die Besitzer von Immobilien, welche mit Kapitalien oder Renten belastet sind, sind verpflichtet, den Kreischefs und Polizeipräsidenten für jedes Grundstück ein Verzeichnis einzureichen, aus welchem ersichtlich ist: 1. Name, Stand, Wohnort und Wohnung des Immobilienbesitzers; 2. der Betrag der auf dem Grundstück lastenden Kapitalien nach dem Stande zurzeit der Abgabe der Erklärung; 3. der Jahresbetrag und die Dauer der auf dem Grundstück lastenden Renten usw.; 4. Bezeichnung der belasteten Besitzung; 5. Name und Wohnung des Gläubigers; 6. die hiernach zu versteuernde Kapitalsumme und der Steueratz.

§ 6. Die Festsetzung der Steuer erfolgt durch die Kreischefs (Polizeipräsidenten). Bei diesen sind auch die Beschwerden gegen die Festsetzung anzubringen. Soweit Gegenstand der Beschwerde die Frage der Steuerpflicht ist, entscheidet über sie der Verwaltungschef beim Gen.-Gouv., in den übrigen Fällen der Kreischef endgültig. Die Einlegung der Beschwerde hebt die Zahlungspflicht nicht auf.

Podatek hipoteczny

w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 19 kwietnia 1916 r.

§ 1. Kapitały i wartości kapitałów od rent podlegają rocznemu podatkowi 0,75% o ile są zabezpieczone jako dług na nieruchomościach. Przy obliczaniu kapitałów zaokrągla się sumy 50 rubli i wyżej na wyższe setki rubli, sumy zaś mniejsze jak 50 rubli nie uwzględnia się. — Obliczenie wartości kapitału od rent ustanawia Szef Administracji przy Jenerał-Gubernatorstwie.

§ 2. Wolne od podatku są: 1. Kapitały niżej 100 rubli. 2. Kapitały dłużne instytucjom drobnego kredytu. 3. Renty, których płatność jest zależna od warunków jeszcze nie wypelnionych lub od zdarzenia tylko ze względu na czas niepewnego, które jeszcze nie nastąpiło. 4. Wniesione kapitały hipoteczne, których wierzycielami lub dłużnikami są przedsiębiorstwa, które stosownie do praw rosyjskich obowiązane są do publicznego składania rachunków.

§ 3. Rok podatkowy liczy się od 1 stycznia do 31 grudnia. Podatek należy opłacać kwartalnie i to najpóźniej do 15 pierwszego miesiąca kwartału kalendarzowego. — Podatek opłacają właściciele nieruchomości. Są oni odpowiedzialni za punktualny wpływ podatku i za zaległości.

§ 4. Właścicielom nieruchomości przysługuje prawo zatrzymania przy wypłaceniu procentów płatnej sumy podatku, lecz obowiązani są opłacić podatek bez względu na to, czy procenty od kapitału zostały wypłacone wierzycielowi lub uprawnionemu do ich podniesienia czy nie.

§ 5. Właściciele nieruchomości obciążonych kapitałami lub rentami są obowiązani do złożenia naczelnikom powiatu i prezydentom policji wykazu dla każdej posiadłości, zawierającego: 1. Nazwisko, stan, miejsce zamieszkania i mieszkania właściciela nieruchomości. 2. Sumę ciążących na posiadłości kapitałów w chwili podania objaśnienia. 3. Roczna sumę i czas trwania ciążących na posiadłości rent i. t. d. 4. Oznaczenie obciążonej posiadłości. 5. Nazwisko i mieszkanie wierzyciela. 6. Sumę kapitału podlegającego opodatkowaniu podług niniejszego prawa i wysokości podatku.

§ 6. Podatki ustanawiają naczelnicy powiatu (prezydenci policji). Do nich też należy wnosić zażalenia na ustanowienie podatku. Szef Administracji przy Jen.-Gub. rozstrzyga o ile przedmiotem zażalenia jest kwestja obowiązku podatkowego, w innych wypadkach rozstrzyga ostatecznie naczelnik powiatu. Wniesienie zażalenia nie zwalnia od obowiązku placenia.

§ 7. Die Kreishefts (Polizeipräsidenten) entscheiden auch über Anträge auf Stundung, Ermäßigung und Niederschlagung der Steuer aus Billigkeitsgründen oder wegen Unbereitbarkeit. — Rückständige Steuern können nach erfolgter Mahnung mit Zuschlägen belegt werden.

§ 8. Wer es unternimmt, die Hypothekensteuer zu hinterziehen, wird mit dem vier- bis zehnfachen Betrage der vorenthaltenen Steuer oder mit Freiheitsentziehung (Gefängnis oder Haft) bis zu 6 Monaten bestraft. Die sonstigen Übertretungen der Vorschriften dieser Verordnung und der öffentlich bekannt gemachten Verwaltungsvorschriften werden mit Geldstrafe bis zu 1 000 Mark bestraft. An Stelle von nicht beizubehaltenden Geldstrafen tritt für je 1 bis 60 Mark je ein Tag Haft. — Die Verhängung der Strafen erfolgt durch die Kreishefts (Polizeipräsidenten). Gegen deren Entscheidung ist innerhalb vier Wochen seit der Benachrichtigung die Beschwerde beim Verwaltungschef gegeben.

Kapitaleinkommensteuer im Gebiete des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 19. April 1916

§ 1. Der Kapitaleinkommensteuer unterliegt das Einkommen (Zinsen, Dividenden usw.) aus folgenden Kapitalsanlagen: 1. aus öffentlichen und privaten Wertpapieren aller Art, 2. aus Einlagen und aus laufenden Rechnungen bei Kreditunternehmungen, Sparkassen, Banken, Wechselstuben aller Art, 3. aus Kapitalien, welche Privatpersonen oder zur öffentlichen Rechnungslegung nicht verpflichtete Unternehmungen an solche Handels- und Industrieunternehmungen ausliehen haben, die zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind und die prozentuale Gewinnsteuer (prozentuale Zusatzgewerbesteuer) zahlen, 4. aus hypothekarisch sichergestellten Kapitalien, deren Gläubiger Unternehmungen sind, welche zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind. Ausgenommen hiervon sind die auf Grundstücken aller Art hypothekarisch sichergestellten Kapitalien der Pfandbriefbanken.

§ 2. Die Steuer beträgt 7 $\frac{1}{2}$ Prozent.

§ 3. Die speziellen Kontokorrentrechnungen gegen Hinterlegung von Wertpapieren oder gegen Sicherstellung anderer Art werden mit einer besonderen Steuer belegt, die nach der Höhe des Saldos der Zinsenzahlungen erhoben wird und zwar mit 0,396 Prozent pro Jahr.

§ 4. Von der Steuer befreit sind: 1. das Einkommen aus Wertpapieren, welche laut den für sie erlassenen Bedingungen ausdrücklich von der Steuerpflicht befreit sind, 2. das Einkommen aus den Aktien und Anteilen derjenigen Gesellschaften, welche zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind und die prozentuale Zusatzgewerbesteuer zahlen.

§ 5. Die Steuer von dem Einkommen aus Wertpapieren (§ 1 Ziffer 1) haben die öffentlichen oder privaten Unternehmungen, welche sie ausgehen haben, von der Gesamtsumme der periodisch zur Auszahlung gelangenden Zinsen abzuziehen und innerhalb eines Monats nach dem Fälligkeitstermine für die Zinsenzahlung zu entrichten.

§ 6. Die Steuer von dem Einkommen aus den im § 1 Ziffer 2 und im § 3 aufgeführten Kapitalien ist von den dort genannten Kreditunternehmungen am 30. Juni und am 31. Dezember für das ablaufende Halbjahr zu berechnen und innerhalb des darauffolgenden Monats zu zahlen.

§ 7. Die Steuer von dem Einkommen aus den im § 1 Ziffer 3 aufgeführten Kapitalien wird den Eigentümern der Kapitalien von den zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Unternehmungen in Abzug gebracht. Der Vorstand des Unternehmens ist verpflichtet, jede Privatrechnung am 30. Juni und am 31. Dezember für das ablaufende Halbjahr abzuschließen, die Zinsen festzustellen und die Steuer innerhalb des darauffolgenden Monats zu zahlen.

§ 8. Die Steuer von dem Einkommen aus den im § 1 unter 4 aufgeführten Kapitalien haben die dort bezeichneten Unternehmungen selbst zu zahlen.

§ 9. Die Festsetzung der Steuer erfolgt durch die Kreishefts (Polizeipräsidenten). Bei diesen sind auch

§ 7. Naczelnicy powiatu (prezycenci policji) rozstrzygaja takze podania o prolongate, obnizenie i umorzenie podatkow ze wzgledow slusznosci lub niemoznosci ich sciagnienia. — Do podatkow zalagajacych moze byc dolaczona po odpowiednim nam-powienieniu oplata dodatkowa.

§ 8. Kto usywa sie od oplaty podatku hipotecznego, podlega karze pienieznej wysokosci cztero do dziesieciokrotnej sumy niezaplaconego podatku lub pozabawienia wolnosci (wiznienia lub aresztu) az do 6 miesiecy. Inne wykroczenia przeciwko przepisom tych rozporzadzen i publicznie ogloszonym przepisom wladz, podlegaja karze pienieznej do 10000 marek. O ile kara pieniezna nie moze byc sciagnieta, zastepuje jej miejsce areszt wysokosci jednego dnia za kazde 1 do 60 marek. — Kary wyznaczaja naczelnicy powiatu (prezycenci policji). Zazalenia na ich wyrok moga byc wniesione do Szefa Administracji przy Jen.-Gub. w ciagu 4 tygodni od daty zawiadomienia.

Podatek dochodowy od kapitalow w okregu Jenera- Gubernatorstwa Warszawskiego. Rozporzadzenie z d. 19 kwietnia 1916 r.

§ 1. Oplacie podatku dochodowego od kapitalow podlega dochod (procenty, dywidendy i t. d.) od nastepujacych kapitalow: 1. od publicznych i prywatnych papierow wartosciowych, wszelkiego rodzaju, 2. od wkladow i rachunkow biezacych w przedsiobiorstwach kredytowych, kasach oszczednosciowych, bankach, kantorach zamiany wszelkiego rodzaju, 3. od kapitalow, ktore osoby prywatne lub przedsiobiorstwa nie obowiazane do publicznego skladania rachunkow wypozyczyly przedsioborstwom handlowym i przemyslowym, ktore sa obowiazane do publicznego skladania rachunkow i oplacaja procentowy podatek dochodowy (procentowy dodatkowy podatek przemyslowy), 4. od kapitalow hipotecznie zabezpieczonych, ktorych wierzycielami sa przedsiobiorstwa obowiazane do publ. skladania rachunkow. Wyjatek stanowia hipotecznie zabezp. kap. bankow, ktore wypuszczaja listy zastawne.

§ 2. Podatek wynosi 7 $\frac{1}{2}$ procent.

§ 3. Specjalne rachunki biezace, zabezpieczone przez zlozenie papierow wartosciowych lub w jakikolwiek inny sposob, podlegaja oddzielnemu podatkowi, pobieranemu odpowiednio do wysokosci salda liczb procentowych w stosunku 0,396 $\frac{1}{2}$ rocznie.

§ 4. Zwolnione od podatku sa: 1. dochody od papierow wartosciowych, ktore stosownie do wydanych zastrzezen sa wyraznie zwolnione od obowiazku podatkowego, 2. dochody od akcji i udzialow tych towarzystw, ktore sa obowiazane do publicznego skladania rachunkow i oplacajaja dodatkowy podatek przemyslowy od procentow.

§ 5. Podatek dochodowy od papierow wartosciowych (§ 1 cyf. 1) winny odciajaja przedsiobiorstwa publiczne lub prywatne, ktore papiery te wypuscily, od ogólnej sumy perodycznie wyplacanych procentow i w przeciegu jednego miesiaca od daty platnosci procentow oplacic.

§ 6. Podatek dochodowy od wymienionych w § 1 cyf. 2 i § 3 kapitalow, winny wymienione tam przedsiobiorstwa kredytowe 30 czerwca i 31 grudnia za ubiegie polorcze obliczye i w ciagu nastepnego miesiaca oplacic.

§ 7. Podatek dochodowy od kapitalow wymienionych w § 1 cyf. 3 odciajaja wlasicielom kapitalow przedsiobiorstwa obowiazane do publicznego skladania rachunkow. Zarzad przedsiobiorstwa jest obowiazany zamknac 30 czerwca i 31 grudnia wszystkie rachunki prywatne za ubiegie polorcze, obliczye procenty i w ciagu nastepnego miesiaca oplacic podatek.

§ 8. Podatek dochodowy od kapitalow wymienionych w § 1 cyf. 4 winny wymienione tam przedsiobiorstwa same oplacic.

§ 9. Podatki ustanawiaja naczelnicy powiatu (prezycenci policji). Do nich tez nalezy wnosić zazalenia

die Beschwerden gegen die Festsetzung anzubringen. Soweit Gegenstand der Beschwerde die Frage der Steuerpflicht ist, entscheidet über sie der Verwaltungschef beim Generalgouvernement. In den übrigen Fällen der Kreischef endgültig. Die Einlegung der Beschwerde hebt die Zahlungsfrist nicht auf.

§ 10. Bei nicht rechtzeitigem Eingang der Steuer können Zuschläge erhoben werden.

§ 11. Die Kreischefs (Polizeipräsidenten) entscheiden auch über Anträge auf Stundung, Ermässigung und Niederschlagung der Steuer aus Billigkeitsgründen oder wegen Unbeiträftlichkeit.

§ 12. Wer es unternimmt, die Kapitaleinkommensteuer zu hinterziehen, wird mit dem vier- bis zehnfachen Betrage der vorenthaltenen Steuer oder mit Freiheitsentziehung (Gefängnis oder Haft) bis zu 6 Monaten bestraft. Die sonstigen Uebertretungen der Vorschriften dieser Verordnung und der öffentlich bekannt gemachten Verwaltungsvorschriften werden mit Geldstrafe bis zu 10 000 Mark bestraft. An Stelle von nicht betreibbaren Geldstrafen tritt für je 1 bis 60 Mark je 1 Tag Haft. — Die Verhängung der Strafen erfolgt durch die Kreischefs (Polizeipräsidenten). Gegen deren Entscheidung ist innerhalb vier Wochen seit der Benachrichtigung die Beschwerde beim Verwaltungschef beim Gen.-Gov. gegeben.

Wohnsteuer

im Gebiete des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 19. April 1916.

§ 1. Die Orte, in welchen die Wohnsteuer erhoben wird, sowie ihre Einteilung nach den Klassen des Tarifs bestimmt der Verwaltungschef beim Generalgouvernement.

§ 2. Steuerpflichtig sind, soweit nicht in dieser Verordnung ausdrückliche Ausnahmen zugelassen sind, alle Inhaber von Wohnungen oder Wohnräumen mit dem in dem nachstehenden Tarife aufgeführten Mietswerte, ohne Rücksicht darauf, ob die Wohnungen oder Wohnräume gemietet sind oder als Amtswohnung oder unentgeltlich benutzt werden oder sich in eigenen Häusern befinden.

§ 3. Nicht steuerpflichtig sind: 1. diejenigen Reichsdeutschen, welche in Deutschland direkte Staatssteuern zahlen, 2. die diplomatischen Vertreter und Konsularbeamten fremder Staaten, wenn sie Untertanen des betreffenden Staates sind, 3. die Geistlichkeit aller Konfessionen, 4. die Inhaber von Zimmern, für die nach § 4 der Abvermieter steuerpflichtig ist, 5. die Inhaber und Insassen von Wohlthätigkeitsanstalten (Verpflegungshäusern, Krankenhäusern, Armenhäusern, Internaten von Zöglingen, Arbeiterwohnhäusern usw.).

§ 4. Die Wohnsteuer wird von dem Jahresmietswerte der Wohnungen oder der Wohnräume einschliesslich der Bedientenwohnungen, Ställe, Wagenschuppen, Hanggärten, Parkanlagen und des anderen Zubehörs erhoben. — Eine Wohnung, welche nicht ausschliesslich zu Wohnzwecken, sondern auch zu gewerblichen Zwecken benutzt wird, ist nach dem Gesamtmietwert sämtlicher Räume zu versteuern. — Die Abvermieter von einzelnen möblierten oder unmöblierten Zimmern zahlen die Wohnsteuer nach dem Mietswerte der ganzen Wohnung.

§ 5. Die Schätzung des Mietswertes und die Festsetzung der Steuer erfolgt durch Kommissionen.

§ 6. Jeder Hausbesitzer oder sein Vertreter ist verpflichtet, dem Vorsitzenden der Wohnsteuerkommission die zur Feststellung der Wohnsteuer erforderlichen Angaben einschliesslich des Mietspreises der Wohnungen oder der Wohnräume wahrheitsgemäss zu machen.

§ 7. Den Steuerpflichtigen steht gegen den Beschluss der Kommission das Recht der Beschwerde zu. Die Beschwerde ist innerhalb vier Wochen nach Empfang der Benachrichtigung beim Kreischef (Polizeipräsidenten) anzubringen.

§ 8. Die Kreischefs (Polizeipräsidenten) entscheiden auch über Anträge auf Stundung, Ermässigung und Niederschlagung der Steuer aus Billigkeitsgründen oder wegen Unbeiträftlichkeit. — Rückständige Steuern können nach erfolgter Mahnung mit Zuschlägen belegt werden.

na ustanowienie podatku. Szef Administracji rozstrzyga o ile przedmiotem zażalenia jest kwestja obowiazku podatkowego. w innych wypadkach rozstrzyga ostatecznie naczelnik powiatu. Wniesienie zażalenia nie zwalnia podającego je od obowiazku placenia.

§ 10. O ile podatek nie wpłynę w odpowiednim czasie, mogą być nałożone opłaty dodatkowe.

§ 11. Naczelnicy powiatu (prezydenci policji) rozstrzygają podania o prolongate, obniżenie i umorzenie podatków ze względu na słuszności lub niemożności ich ściągnięcia.

§ 12. Kto usuwa się od opłaty podatku dochodowego od kapitałów, podlega karze pieniężnej wysokości cztero do dziesięciokrotnej sumy niezapłaconego podatku lub pozbawienia wolności (wziewienia lub aresztu) aż do 6 miesięcy. Inne wykroczenia przeciwko przepisom tych rozporządzeń i publicznie ogłoszonym przepisom władz, podlegają karze pieniężnej do 10 000 marek. O ile kara pieniężna nie może być ściągnięta, zastępuje jej miejsce areszt wysokości jednego dnia za każde 1 do 60 marek. — Kary wyznaczały naczelnicy powiatu (prezydenci policji). Zażalenia na ich wyrok mogą być wniesione do szefa administracji przy Jenerał-Gubernatorstwie w ciągu 4 tygodni od daty zawiadomienia.

Podatek mieszkaniowy

w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego

Rozporządzenie z d. 19 kwietnia 1916 r.

§ 1. Szef administracji przy Jenerał-Gubernatorstwie oznacza miejscowości, w których ma być pobierany podatek mieszkaniowy i dokonuje ich podziału podług klas taryfy.

§ 2. Opłacie podatkowej podlegają, o ile w tym rozporządzeniu nie zostały dopuszczone wyrazne wyjątki, wszyscy właściciele mieszkań lub pomieszczeń z wartością komornego wymienioną w niższej pomieszczonej taryfie, bez względu na to, czy są zajęte jako mieszkania urzędowe albo bezpłatne, lub znajdując się w domu własnym,

§ 3. Opłacie podatkowej nie podlegają: 1. osoby należące do państwa niemieckiego, które opłacają w Niemczech bezpośrednie podatki państwowe, 2. przedstawiciele dyplomatyczni i urzędnicy konsulatów obcych państw, jeżeli są poddanymi danego państwa, 3. duchowieństwo wszelkich wyznań, 4. właściciele pokojów, za które odnajmujący podlega podług § 4 opodatkowaniu, 5. właściciele i mieszkańcy zakładów dobroczynnych (taniec kuchen, szpitali, domów dla ubogich, internatów dla uczniów, domów robotniczych i t. d.).

§ 4. Podatek mieszkaniowy będzie pobierany od wysokości rocznego komornego za mieszkania lub ponieszenia łącznie z mieszkaniami dla służby, stajniami, wozowniami, ogrodami, parkami i innymi przynależnościami. — Mieszkanie, które nie służy wyłącznie w celu jego zamieszkania, lecz również użytym jest w celach przemysłowych, podlega opłacie podatkowej odpowiednio do wartości całego najmu wszystkich pomieszczeń. — Osoby, które odnajmują pojedyncze pokoje umeblowane lub nieumeblowane, opłacają podatek mieszkaniowy odpowiednio do wartości całego mieszkania.

§ 5. Komisje oceniają komorne i ustanawiają podatek.

§ 6. Każdy właściciel domu lub jego zastępca jest obowiązany dostarczyć zgodnie z prawdą przewodniczącemu komisji podatku mieszkaniowego potrzebnych danych dla ustalenia podatku mieszkaniowego, oraz podać ceny najmu mieszkań lub pomieszczeń.

§ 7. Podlegającym opłacie podatkowej przysługuje prawo wniesienia zażalenia na postanowienia komisji. Zażalenie należy wnieść do naczelnika powiatu (prezydenta policji), w ciągu czterech tygodni od daty otrzymania zawiadomienia.

§ 8. Naczelnicy powiatu (prezydenci policji) rozstrzygają podania o prolongate, obniżenie i umorzenie podatków ze względu na słuszności lub niemożności ich ściągnięcia. — Do podatków zalegających może być dołączona po odpowiednim napomnieniu opłata dodatkowa.

§ 9. Wer es unternimmt, die Wohnsteuer zu hinterziehen, wird mit dem vier- bis zehnfachen Betrage der vorenthaltenen Steuer oder mit Freiheitsentziehung (Gefängnis oder Haft) bis zu 6 Monaten bestraft. Die sonstigen Uebertretungen der Vorschriften dieser Verordnung und der öffentlich bekannt gemachten Verwaltungsvorschriften werden mit Geldstrafe bis zu 10000 Mark bestraft. An Stelle von nicht beitreibar'n Geldstrafen tritt für je 1 bis 60 Mark je ein Tag Haft. — Die Verhängung der Strafen erfolgt durch die Kreishefts (Polizeipräsidenten). Gegen deren Entscheidung ist innerhalb vier Wochen seit der Benachrichtigung die Beschwerde beim Verwaltungschef beim Generalgouvernement gegeben.

§ 10. Das Steuerjahr ist das Kalenderjahr. — Die Verordnung gilt bereits für das Jahr 1916. — Wohnsteuern, welche für das Kalenderjahr 1916 auf Grund der bisherigen Bestimmungen bezahlt sind, sind auf die nach diesem Gesetze zu zahlende Wohnsteuer anzurechnen.

§ 11. Die Ausführungsvorschriften dieser Verordnung erlässt der Verwaltungschef beim Generalgouvernement.

Tarif.

Orte I. Klasse (Warschau).

Jährl. Mietswert	Steuersatz	
	M.	
von 225—270 Rubel	6	steigend bis
über 1000—1100 Rubel	52	steigend bis
über 2000—2100 Rubel	160	steigend bis
über 3100—3300 Rubel	500	steigend bis
über 4100—4300 Rubel	900	steigend bis
über 4500	" — 15% vom Mietspreis	

Orte II. Klasse (Lodz, Sosnowice, Radzimin, Karczew, Otwock, Konstancin, Serock).

Jährl. Mietswert	Steuersatz	
	M.	
von 150—180 Rubel	4	steigend bis
über 1000—1100 Rubel	78	steigend bis
über 2000—2200 Rubel	300	steigend bis
über 3000	Rubel — 15% vom Mietspreis	

Orte III. Klasse (Bendzin, Kalisz, Plock, Rawa, Siedlca, Tomaszow, Wloclawek, Zawiercie, Zgierz. — Kreis Warschau: Burakow, Gorze, Izabelin, Modlin, Nowy-Dwor, Okuniew, Piaseczno, Pruszkow, Zakroczym, Otwock—Wielki, Palenica, Skolimow, Jablonna, Marki, Milosna, Zagodz, Skibow, Jeziorna. — Kreis Czenstochau: Czenstochau, Rakow, Stradom).

Jährl. Mietswert	Steuersatz	
	M.	
von 120—144 Rubel	3	steigend bis
über 500—600 Rubel	30	steigend bis
über 1000—1100 Rubel	85	steigend bis
über 1500—1600 Rubel	200	steigend bis
über 2000—2100 Rubel	400	steigend bis
über 2400	Rubel — 15% vom Mietspreis	

Orte IV. Klasse (die übrigen Städte und Vororte von Warschau).

Jährl. Mietswert	Steuersatz	
	M.	
von 60—72 Rubel	1	steigend bis
über 300—400 Rubel	20	steigend bis
über 800—900 Rubel	130	steigend bis
über 1200	Rubel — 15% vom Mietspreis	

Handels- und Gewerbesteuern im Gebiete des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 5. Juli 1916.

§ 1. Sämtliche Handels- und Gewerbebetriebe und die in dieser Verordnung bezeichneten persönlichen Erwerbsbeschäftigungen unterliegen der Handels- und Gewerbesteuer.

§ 2. Die Handels- und Gewerbesteuer besteht: 1. aus einer Hauptsteuer (§ 7), 2. aus einer Gewinnsteuer (§§ 8—15), 3. aus einer Steuer vom Kapital

§ 9. Kto usuwa się od opłaty podatku mieszkaniowego podlega karze pieniężnej, w wysokości czterdo dziesięciokrotnej sumy niezapłaconego podatku lub pozbawienia wolności (wzięcia lub aresztu) aż do 6 miesięcy. Inne wykroczenia przeciwko przepisom tych rozporządzeń i publicznie ogłoszonym przepisom władz, podlegają karze pieniężnej do 10000 marek. O ile kara pieniężna nie może być ściągana, zastępuje jej miejsce areszt w wysokości jednego dnia za każde 1 do 60 marek. — Kary wyznaczają naczelnicy powiatu (prezydenci polej). Zażalenia na ich wyrok mogą być wniesione do szefa administracji przy Jeneral-Gubernatorstwie w ciągu 4 tygodni od daty zawiadomienia.

§ 10. Rok podatkowy jest rokiem kalendarzowym. — Rozporządzenie powyższe ważne jest już na rok 1916. — Opłaty podatków mieszkaniowych wniesione na mocy dotychczasowych rozporządzeń na poczet podatku mieszkaniowego, przypadającego podług powyższego prawa.

§ 11. Postanowienia wykonawcze dotyczące powyższego rozporządzenia wydaje szef administracji przy Jeneral-Gubernatorstwie.

Taryfa.

Miejscowości I klasy (Warszawa).

Wysokość najmu rocznego w rublach	Opłata podatkowa w markach	
od 225—270	6	rosnąć stopniowo do
wyżej 1000—1100	52	rosnąć stopniowo do
wyżej 2000—2100	160	rosnąć stopniowo do
wyżej 3100—3300	500	rosnąć stopniowo do
wyżej 4100—4300	900	rosnąć stopniowo do
ponad 4500	— 15% od wysokości najmu	

Miejscowości II klasy (Łódź, Sosnowiec, Radzimin, Karczew, Otwock, Konstancin, Serock).

Wysokość najmu rocznego w rublach	Opłata podatkowa w markach	
od 150—180	4	rosnąć stopniowo do
wyżej 1000—1100	78	rosnąć stopniowo do
wyżej 2000—2200	300	rosnąć stopniowo do
ponad 3000	— 15% od wysokości najmu	

Miejscowości III klasy (Bendzin, Kalisz, Plock, Rawa, Siedlca, Tomaszow, Wloclawek, Zawiercie, Zgierz. — Powiat Warszawski: Buraków, Gorze, Izabelin, Modlin, Nowy-Dwór, Okuniew, Piaseczno, Pruszkow, Zakroczym, Otwock Wielki, Palenica, Skolimow, Jablonna, Marki, Milosna, Zagodz, Skibow, Jeziorna. — Powiat Czenstochowski: Czenstochowa, Rakow, Stradom).

Wysokość najmu rocznego w rublach	Opłata podatkowa w markach	
od 120—144	3	rosnąć stopniowo do
wyżej 500—600	30	rosnąć stopniowo do
wyżej 1000—1100	85	rosnąć stopniowo do
wyżej 1500—1600	200	rosnąć stopniowo do
wyżej 2000—2100	400	rosnąć stopniowo do
ponad 2400	— 15% od wysokości najmu	

Miejscowości IV klasy (Pozostałe miasta i letniska warszawskie).

Wysokość najmu rocznego w rublach	Opłata podatkowa w markach	
od 60—72	1	rosnąć stopniowo do
wyżej 300—400	20	rosnąć stopniowo do
wyżej 800—900	130	rosnąć stopniowo do
ponad 1200	— 15% od wysokości najmu	

Podatek od handlu i przemysłu na obszarze Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 5 lipca 1916 r.

§ 1. Wszystkie przedsiębiorstwa handlowe i przemysłowe, oraz sposoby osobistego zarobkowania, wyliczone w niniejszym rozporządzeniu, podlegają podatkowi od handlu i przemysłu.

§ 2. Podatek od handlu i przemysłu składa się: 1. z podatku zasadniczego (§ 7); 1. podatku od zysku (§§ 8—15); 3. z podatku od kapitału, który opłacają

bei Handels- und Gewerbebetrieben, die zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichtet sind. (§ 16.) — Die bisher von nicht abrechnungspflichtigen Handels- und Gewerbebetrieben erhobene Prozentsteuer vom Gewinn fällt fort.

§ 4. Von der Steuer sind befreit: 1. die Wohltätigkeitsanstalten, 2. die Handels- und Gewerbebetriebe, die gemeinnützigen Zwecken dienen, es sei denn, dass sie verpachtet sind, 3. der Verkauf von Waren eigener Herstellung unmittelbar aus der Werkstatt ohne Mansprichnahme besonderer Räume für den Verkauf, 4. der Gewerbebetrieb mit nicht mehr als einem Gehilfen.

§ 5. Ueber die Steuerpflicht der Handels- und Gewerbebetriebe, welche mit ihren Gewinnen in Deutschland zu direkten Staatssteuern herangezogen werden, entscheidet der Verwaltungschef im einzelnen Falle.

§ 7. Die Hauptsteuer (§ 2 Ziff. 1) wird durch Lösung eines Gewerbescheines (Patentes) für jeden einzelnen Handels- oder Gewerbebetrieb und ausserdem für jeden Angestellten bei den nicht abrechnungspflichtigen Unternehmungen entrichtet. — Sie beträgt:

A. Für Handelsbetriebe:

Kategorie	Ortsklasse		
	1	2	3
1	1800 M.	1800 M.	1800 M.
2	600 "	330 "	240 "
3	90 "	50 "	35 "
4	25 "	15 "	10 "
5a	50 "	50 "	50 "
5b	15 "	15 "	15 "

B. Für Gewerbebetriebe:

Kategorie	Ortsklasse		
	1	2	3
1	6000 M.	6000 M.	6000 M.
2	3500 "	3500 "	3500 "
3	1800 "	1800 "	1800 "
4	600 "	600 "	600 "
5	200 "	200 "	200 "
6	100 "	60 "	40 "
7	30 "	20 "	15 "
8	12 "	7 "	5 "

C. Für die Angestellten bei nicht abrechnungspflichtigen Handels- und Gewerbebetrieben.

- Für Handlungsgehilfen und technische Angestellte I. Klasse:
- a) bei Handelsbetrieben 1. Kategorie und Gewerbebetrieben 1., 2. und 3. Kategorie 100 M.
 - b) bei Handelsbetrieben 2. Kategorie und Gewerbebetrieben 4. und 5. Kategorie... 60 "
 - c) bei allen übrigen Handels- und Gewerbebetrieben 25 "

- Für Handlungsgehilfen und technische Angestellte II. Klasse:
- a) bei Handelsbetrieben 1. Kategorie und Gewerbebetrieben 1., 2. und 3. Kategorie 20 M.
 - b) bei allen übrigen Handels- und Gewerbebetrieben 10 "

Für Geschäftsreisende 100 M.

Die Zahlung der Steuer zu A und B erfolgt durch die steuerpflichtigen Betriebe, die der Steuer zu C durch die Betriebe, bei denen die Angestellten tätig sind.

§ 8. Die Gewinnsteuer (§ 2 Ziffer 2) wird erhoben: 1. vom Gewinn aller Handels- und Gewerbebetriebe, und zwar: a) vom Reingewinn der abrechnungspflichtigen Handels- und Gewerbebetriebe in Form der Prozentsteuer, b) vom Reingewinn aller anderen Handels- und Gewerbebetriebe in Form der Repartitionssteuer. — Zu der Repartitionssteuer ist auch das Einkommen aus der beruflichen Tätigkeit der Aerzte, Zahnärzte, Tierärzte, Heilkundigen, Rechtsanwälte, Rechtskonsulenten, Redakteure, Schriftsteller, Künstler, Kunstgewerber, Börsenmakler, Agenten, Speditoren, Handelsvertreter heranzuziehen. — 2. Vom Einkommen aller Personen, die bei abrechnungspflichtigen Handels- und Gewerbebetrieben beschäftigt sind.

predsiebiorstwa handlowe i przemyslowe obowiazane do publicznego skladania rachunkow (§ 16). — Podatek od zysku, pobierany dotychczas od przedsiebiorstw handlowych i przemyslowych, nieobowiazanych do publicznego skladania rachunkow, odpada.

§ 4. Wolne od podatku są: 1. Zakłady dobroczynne; 2. Przesiebiorstwa handlowe i przemyslowe, sluzące użyteczności publicznej, o ile nie są oddane w dzierżawę; 3. Sprzedaż towarów własnego wyrobu wprost z warsztatu bez posilkowania się oddzielnym lokalem do sprzedaży; 4. Przesiebiorstwa przemyslowe zatrudniające nie więcej, jak jednego pomocnika.

§ 5. Sprawy obowiazku opłaty podatkow przez te przedsiebiorstwa przemyslowe i handlowe, które w Niemczech pociągnięte są do podatku bezposredniego od zyskow, rozstrzyga w każdym poszczególnym wypadku SzeF Administracji.

§ 7. Podatek zasadniczy (§ 2 cyfr. 1) uiszcza się przez wykupienie swiadcstwa przemyslowego (patentu) na każde przedsiebiorstwo handlowe lub przemyslowe z osobna i oprócz tego, w przedsiebiorstwach nieohow, do publ. skladania rachunkow, dla każdego pracownika. — Wynosi on:

A. Od przedsiebiorstw handlowych:

Kategoria	Klasa miejscowości		
	I.	II.	III.
1	1800 M.	1800 M.	1800 M.
2	600 "	380 "	240 "
3	90 "	50 "	35 "
4	25 "	15 "	10 "
5a	50 "	50 "	50 "
5b	15 "	15 "	15 "

B. Od przedsiebiorstw przemyslowych:

Kategoria	Klasa miejscowości		
	I.	II.	III.
1	6000 M.	6000 M.	6000 M.
2	3500 "	3500 "	3500 "
3	1800 "	3500 "	3500 "
4	600 "	600 "	600 "
5	200 "	200 "	200 "
6	100 "	60 "	40 "
7	30 "	20 "	15 "
8	12 "	7 "	5 "

C. Od pracownikow przedsiebiorstw handlowych i przemyslowych nieobowiazanych do publicznego skladania rachunkow.

- Od pomocnikow handlowych i technicznych pracownikow klasy I.
- a) przedsiebiorstwa handlowe 1. kategorii i przemyslowe 1., 2. i 3. kategorii 100 M.
 - b) przedsiebiorstwa handlowe 2. kategorii i przemyslowe 4. i 5. kategorii 60 "
 - c) wszystkie inne przedsiebiorstwa handlowe i przemyslowe 25 "

- Od pomocnikow handlowych i pracownikow technicznych klasy II.
- a) przedsiebiorstwa handlowe 1. kategorii i przemyslowe 1., 2. i 3. kategorii 20 "
 - b) wszystkie inne przedsiebiorstwa handlowe i przemyslowe 10 "

Od wojażerow 100 M.

Uiszczanie podatkow z pod A i B należy do przedsiebiorstw podlegajacych opodatowaniu, podatki zaś z pod C winny opłacać te przedsiebiorstwa, w których odnośni pracownicy mają zajęcie.

§ 8. Podatek od zyskow (§ 2 cyf. 2) pobiera się: 1. od zyskow wszelkich przedsiebiorstw handlowych i przemyslowych a to: a) od czystego zysku przedsiebiorstw handlowych i przemyslowych, obowiazanych do publicznego skladania rachunkow, w postaci podatku procentowego, b) od czystego zysku wszelkich innych przedsiebiorstw, w postaci podatku repartycyjnego. — Opłacie pod. rep. podlegają również dochody z zajęć zawodowych: lekarzy, dentystow, lekarzy weter., felczerow, adwokatow, obrońcow sądowych, redaktorow, autorow, artystow, rękodzielnikow artystycznych, agentow giełdowych, agentow, ekspedytorow, pośrednikow handl. — 2. od dochodow wszystkich osob, zatrudnionych w przedsieb., obowiazanych do publicznego skladania rachunkow.

§ 9. Die Gewinnsteuer der zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Handels- und Gewerbebetriebe (Prozentsteuer § 8, Ziffer 1a) beträgt bei einem Reingewinn vom Grundkapital:

von mehr als	5 0/0 - 4 0/0	4 1/2 0/0	vom Gewinn
"	9 0/0 - 10 0/0	10 1/2 0/0	"
"	15 0/0 - 16 0/0	15 0/0	"
"	19 0/0 - 20 0/0	21 0/0	"

Bei Handels- und Gewerbebetrieben, welche einen Reingewinn von mehr als 20 0/0 ihres Grundkapitals erzielt haben, beträgt die Steuer 21 0/0 von der ganzen Summe und ausserdem noch 15 0/0 von derjenigen Summe, welche 20 0/0 des genannten Kapitals übersteigt. Der Betrag der Prozentsteuer darf 50 0/0 vom Gewinne des Handels- und Gewerbebetriebes jedoch nicht übersteigen.

§ 10. Die Gewinnsteuer der nicht zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Handels- und Gewerbebetriebe sowie der im § 8 unter 1 b bezeichneten Personen (Repartitionssteuer) wird in einer Gesamtsumme alljährlich durch den Verwaltungschef beim Gen.-Gouv. festgesetzt und zwar unter Berücksichtigung der Geschäftslage und der Erträge der Repartitionssteuer des vorhergehenden Jahres.

Die im Jahre 1916 zu erhebende Repartitionssteuer beträgt 4 1/2 Millionen Mark; ihrer Veranlagung sind die in den Jahren 1914 und 1915 erzielten Reingewinne zu Grunde zu legen.

§ 11. Die Verteilung der nach § 10 bestimmten Gesamtsumme der Repartitionssteuer auf die einzelnen Kreise erfolgt ebenfalls durch den Verwaltungschef. — Die Kreischefs verteilen die für ihren Kreis festgesetzte Summe auf die Gemeinden ihres Kreises.

§ 12. Die Veranlagung und Erhebung der Repartitionssteuer erfolgt durch die Gemeinden; sie haben die von den Kreischefs (Polizeipräsidenten) festgesetzte Repartitionssumme im Jahre 1916 bis zum 31. Dezember, in den folgenden Jahren bis zum 31. August an die Kreiskassen abzuliefern.

§ 13. Die Gemeinden haften für den vollständigen und rechtzeitigen Eingang der auf ihren Bezirk entfallenden Repartitionssumme.

§ 14. Den Gemeinden sind als Beitrag zu den Veranlagungs- und Erhebungskosten 15 0/0 der bis zu den im § 12 bestimmten Terminen abgelieferten Repartitionssummen zu gewähren.

§ 15. Die Gewinnsteuer derjenigen Personen, welche bei den zur öffentlichen Rechnungslegung verpflichteten Handels- und Gewerbebetrieben beschäftigt sind (§ 8 Ziff. 2), beträgt bei einem Jahreseinkommen von über

500 - 1000 Rbl.	1 0/0	vom Einkommen
" 1000 - 1500	1 1/2 0/0	"
" 10000 - 13000	7 0/0	"
" 18000 - 25000	9 0/0	"

Beziehen Personen von mehreren abrechnungspflichtigen Handels- und Gewerbebetrieben Einkommen, so ist jedem dieser Einkommensteile der Stuersatz des Gesamteinkommens zu Grunde zu legen.

Die Steuer ist von den Handels- und Gewerbebetrieben, in denen die steuerpflichtigen Personen tätig sind, zu entrichten. Die Handels- und Gewerbebetriebe sind für die richtige Berechnung und den rechtzeitigen Eingang der Steuer verantwortlich. Sie sind berechtigt, bei Anzahlung der Bezüge die Steuer einzubehalten.

Erbschafts- und Schenkungssteuern

im Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 5. Juli 1916.

§ 1. Gegenstand der Erbschaftssteuer ist jeder Erwerb von Todes wegen laut Gesetz oder auf Grund letztwilliger Verfügung.

§ 2. Der Steuer sind unterworfen: 1. Alle Grundstücke und die ihnen gleichstehenden Berechtigungen — nebst Bestandteilen —, die sich im Verwaltungsgebiet befinden; 2. das im Verwaltungsgebiet befindliche bewegliche Vermögen.

§ 3. Von der Steuer bleiben befreit: 1. Ein Erwerb von nicht mehr als 1000 Mark; 2. bäuerliche Grundstücke nebst den auf diesen Grundstücken befind-

§ 9. Podatek od zysków przedsiębiorstw handlowych, i przemysłowych, obowiązanych do publicznego składania rachunków, (podatek procentowy § 8 cyf. 1a) wynosi przy czystym zysku od kapitału zakładowego:

w wysokości większej niż	3 0/0 - 4 0/0	4 1/2 0/0	od zysku
"	9 0/0 - 10 0/0	10 1/2 0/0	"
"	15 0/0 - 16 0/0	15 0/0	"
"	19 0/0 - 20 0/0	21 0/0	"

Przedsiębiorstwa handl. i przem., które osiągnęły zysk ponad 20 0/0 od kapitału zakł., opłacają podatek w wysokości 21 0/0 od całego zysku, a prócz tego jeszcze 15 0/0 od części zysku, przewyższającej 20 0/0 od kapitału. Ogólna jednak suma podatku procentowego od zysków przedsiębiorstw handl. i przem. nie może wynosić więcej jak 30 0/0 od całego zysku.

§ 10. Sumę ogólną podatków od zysku przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, nieobowiązanych do publicznego składania rachunków, oraz od osób, wymienionych w § 8 pod 1b, podatek repartycyjny wyznacza na każdy rok Szef Administracji przy Jen.-Gub. Warsz., z uwzględnieniem położenia interesów i wpływu z podatku repartycyjnego w roku poprzedzającym.

Ogólny pobór podatku repartycyjnego ma w r. 1916 wydać 4 1/2 miliona marek; za podstawę do określenia jego wysokości należy przyjąć czyste zyski z lat 1914 i 1915.

§ 11. Ogólna suma podatku repartycyjnego, ustalonego według § 10 rozdziela na poszczególne powiaty również Szef Administracji. — Naczelnik Powiatów ze swej strony rozdziela tę sumę, naznaczoną na odnośne powiaty, na gminy swoich powiatów.

§ 12. Wyznaczanie i pobór podatku repartycyjnego należy do gmin; obowiązkiem ich jest, sumę repartycyjną, wyznaczoną przez Naczelników powiatów (Prezydentów Policji), wnieść do kasy powiatowej w roku 1916 do dnia 31 grudnia, w latach następujących do 31 sierpnia.

§ 13. Na gminach ciąży odpowiedzialność za wpływ, w oznaczonym czasie, całkowitej sumy repartycyjnej, przypadającej na ich okręgi.

§ 14. Gminom należy przyznawać na pokrycie kosztów wyznaczania i poboru podatku, 15 0/0 od sum repartycyjnych, wniesionych w terminach, określonych w § 12.

§ 15. Podatek od zysków tych osób, które mają zajęcia w przedsiębiorstwach handl. i przem., obowiązanych do publicznego składania rachunków (§ 8 cyf. 2) wynosi: przy rocznych dochodach:

zwyż	500 - 1000 Rub.	1 0/0	od dochodu
"	1000 - 1500	1 1/2 0/0	"
"	10000 - 13000	7 0/0	"
"	18000 - 25000	9 0/0	"

Osobom, pobierającym dochody z kilku przedsiębiorstw handl. i przem., obowiązanych do publ. składania rachunków, należy obliczać podatek od tego rodzaju dochodów poszczególnych, według stopy podatkowej całkowitego dochodu.

Podatek winny wnieść te przedś. handl. i przem., w których osoby opodatk. są zajete. Na przedś. handl. i przem. ciąży odpowiedz., za prawidłowość obliczenia i terminowość wpłaty pod. Przysługuje im prawo zatrzymywania pod. przy wypłacie poborów.

Podatki od spadków i darowizn

w granicach Jenerał-Gubernatorswa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 5 lipca 1916 r.

§ 1. Przedmiotem podatku spadkowego jest wszelki spadek, otrzymany zgodnie z prawem wskutek śmierci czyjejś lub też na mocy zapisu testamentowego.

§ 2. Opodatkowaniu podlegają: 1. Wszelkie posiadłości ziemskie i równoważne z nimi tytuły prawne — wraz z częściami w skład ich wchodzącymi, znajdujące się w granicach obszaru administracyjnego. 2. Majątki ruchome, znajdujące się w granicach obszaru administracyjnego.

§ 3. Od podatku są wolne: 1. Spadki wartości nieprzewyższającej 1000 mk. 2. Posiadłości włościańskie wraz ze znajdującymi się na nich wło-

lichen Bauernhäusern, Wirtschaftsgebäuden und dem Wirtschaftszubehör, sofern diese Gegenstände auf Personen desselben Standes übergehen; 3. beweglicher Hausrat, der keinen Handels- oder Gewerbsgegenstand des bisherigen Eigentümers bildet, sofern diese Gegenstände auf Ehegatten oder auf Verwandte in gerader Linie übergehen.

§ 4. Die Steuer beträgt: 1. Von einem Erwerb, der übergeht auf Ehegatten und auf Verwandte in gerader absteigender Linie $1\frac{1}{2}\%$; 2. von einem Erwerb, der übergeht auf Verwandte in gerader aufsteigender Linie, auf Adoptivkinder und auf Schwiegerkinder 4% ; 3. von einem Erwerb, der übergeht auf Stiefkinder, voll- und halbblütige Geschwister und auf Geschwisterkinder 6% ; 4. von einem Erwerb, der auf andere als die in Ziffer 2 und 3 bezeichneten Verwandten in der Seitenlinie dritten Grades und an Verwandte vierten Grades in der Seitenlinie übergeht, 9% ; 5. von jedem anderen Erwerb, soweit er nicht unter Ziffer 1-4 oder Ziffer 6 fällt, 12% .

Übersteigt der Wert des Erwerbes den Betrag von:

20 000 Mark.	so wird das $1\frac{1}{10}$ fache
30 000	" " " $1\frac{2}{10}$..
50 000	" " " $1\frac{3}{10}$..
75 000	" " " $1\frac{4}{10}$..
100 000	" " " $1\frac{5}{10}$..
500 000	" " " 2 ..
1 000 000	" " " $2\frac{5}{10}$..

der im Absatz 1 bestimmten Sätze erhoben.

Die im Absatz 2 geregelte Steigerung beginnt bei den Steuerpflichtigen der Ziffer 1-3 erst, wenn der Wert des Erwerbes den Betrag von 50000 Mark übersteigt, mit dem im Absatz 2 für diesen Wert bestimmten Sätze.

Stempelabgaben

in Gebiete des Generalgouvernements
Warschau.

Verordnung vom 24. Juli 1916.

§ 1. 1. Die in dem Tarif aufgeführten Urkunden sowie die in Tarifstelle 13 erwähnten stillschweigenden Verlängerungen von Miet- und Pachtverträgen unterliegen den darin bezeichneten Stempelabgaben. - 2. Stempelpflichtig sind Urkunden, welche mit dem Namen oder der Firma des Ausstellers unterzeichnet sind, auch wenn die Unterzeichnung durch Stempel- oder mechanisch erfolgt ist.

§ 2. Der Stempelsteuer unterliegen, soweit nicht der Tarif abweichende Bestimmungen enthält, die im Inland errichteten Urkunden, sowie die im Inlande errichteten Urkunden, sofern sie im Inlande befindliche Gegenstände betreffen oder sofern die beurkundeten Geschäfte im Inlande zu erfüllen sind.

§ 3. Die Stempelpflichtigkeit einer Urkunde richtet sich nach ihrem Inhalt.

§ 4. 1. Von der Stempelsteuer sind befreit:

- a) der Fiskus; b) Militär- und Zivilbehörden;
- c) Kirchen; d) öffentliche Schulen und Universitäten;
- e) Wohltätigkeitsanstalten; f) Urkunden, die lediglich oder überwiegend im öffentlichen Interesse ausgestellt sind; g) Urkunden über Gegenstände, deren Wert 100 M. nicht übersteigt; h) Urkunden im Enteignungsverfahren; i) amtliche Urkunden für Personen, die sich im Besitze eines Armutszeugnisses befinden.

2. Bei allen zweiseitigen Verträgen mit den von der Stempelsteuer Befreiten ist der Stempel zur Hälfte zu entrichten.

§ 5. Die Ermittlung des Wertes eines Gegenstandes zwecks Berechnung der Stempelsteuer ist auf seinen gemeinen Wert zur Zeit der Beurkundung des Geschäfts zu richten. - Bei Geldforderungen ist der aus der stempelpflichtigen Urkunde ersichtliche Geldbetrag, bei Kurs habenden Wertpapieren der Tageskurs als Wert anzusehen. - Die Umrechnung der in anderen als Markwährung angegebenen Summen erfolgt nach dem laufenden Kurse. - Der einjährige Wert von Nutzungen wird, wenn nicht aus der Urkunde ein anderer Prozentsatz hervorgeht, zu 5 vom Hundert des Wertes des Gegenstandes, welcher die Nutzung gewährt, angenommen. - Bei immerwährenden Nutzungen oder Leistungen ist das Fünfundzwanzig-

steinskiemi zabudowaniami mieszkalnemi, gospodarczymi i przynależnościami, gospodarczymi, o ile przedmioty powyższe stają się własnością osób tego samego stanu. 3. Sprzęty domowe ruchome, nie stanowiące za dotychczasowego właściciela przedmiotów handlu lub przemysłu, o ile przechodzą na własność małżonków lub krewnych w prostej linii.

§ 4. Podatek wynosi: 1. Od spadku, przechodzącego na własność małżonków i krewnych w prostej linii zstępnej $1\frac{1}{2}\%$. 2. Od spadku, przechodzącego na własność krewnych w prostej linii wstępnej, dzieci adoptowanych i dzieci szwagrowych 4% . 3. Od spadku, przechodzącego na własność pasierbów, rodzeństwa i przyrodniego rodzeństwa, oraz na ich dzieci 6% . 4. Od spadku, przechodzącego na własność innych krewnych, niewymienionych pod cyfrą 2 i 3, linii pobocznej trzeciego stopnia, oraz krewnych czwartego stopnia w linii pobocznej 9% . 5. Od wszelkich innych spadków, o ile nie zostały objęte cyfrą 1-4 lub cyfrą 6-12.

Jeżeli wartość spadku przewyższa:

20 000 marek.	podatek wynosi $1\frac{1}{10}$ norm.
30 000	" " " $1\frac{2}{10}$..
50 000	" " " $1\frac{3}{10}$..
75 000	" " " $1\frac{4}{10}$..
100 000	" " " $1\frac{5}{10}$..
500 000	" " " 2 ..
1 000 000	" " " $2\frac{5}{10}$..

stanowionych w ustępie 1.

Względem osób, podlegających opodatkowaniu według cyfr 1-3, stosuje się skala stopniowego podwyższenia podatku, ustanowiona w ustępie 2, dopiero wtedy, gdy wartość otrzymanego mienia przynosi 50000 marek, przyczem rozpoczyna się od stopni, wykazanej dla tejże wartości w ustępie 2.

Podatek stempłowy

w obrębie General-Gubernatorstwa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 24. lipca 1916 r.

§ 1. 1. Dokumenty, wymienione w taryfie, jak również samoczynne przedłużenia umów najmu i dzierżawy, przytoczone w pozycji taryf. 13 podlegają opłacie stempł. wyznaczonej dla tej pozycji. - 2. Dokumenty podpisane nazwiskiem lub firmą wystawcy podlegają opłacie stempłowej nawet w tym razie, jeżeli podpis wykonano za pomocą odbicia stempla, lub w inny jaki sposób mechaniczny.

§ 2. O ile taryfa nie zawiera postanowień przeciwnych, opłacie stempła podlegają dokumenty sporządzone w kraju, jakoteż dokumenty sporządzone zagranicą, a dotyczące przedmiotów znajdujących się w kraju oraz interesów, które na podstawie tych dokumentów mają być zainicjowane w kraju.

§ 3. Obowiązek opłaty stempłowej od dokumentu zależy od jego treści.

§ 4. Od opłaty stempłowej są wolne:

- a) Fiskus; b) wszelkie władze wojskowe i cywilne; c) kościoły; d) szkoły publiczne i uniwersytety; e) zakłady dobroczynne; f) dokumenty, sporządzone wyłącznie lub przeważnie w interesie publicznym; g) dokumenty, dotyczące przedmiotów, jeżeli wartość nie przekracza 100 marek. h) dokumenty w sprawach wywłaszczeniowych; f) dokumenty urzędowe wydawane osobom, posiadającym świadectwa ubóstwa.

2. Przy wszelkich umowach dwustronnych z osobami, wolnymi od opłaty stempłowej, opłacać należy połowę należności stempłowej.

§ 5. Przy oznaczeniu wartości jakiegos przedmiotu dla obliczenia opłaty stempłowej należy kierować się wartością jego w chwili sporządzenia danego dokumentu. - Za wartość należności pieniężnych należy uważać kwotę pieniężną, widoczną z dokumentu, a papierów wartościowych, będących w obiegu, ich kurs dzienny. - Kwoty podane w walucie niemarkowej należy przeliczać na marki po kursie bieżącym. - Roczna wartość na marki do użytkowania, o ile z dokumentu ma prawo użytkowania, o ile z dokumentu ma zasada procentowego obliczenia wyprowadzić się nie daje, należy przyjąć w 5 procentach wartości przedmiotu, oddanego do użytkowania. - Jako wartość wierzystych praw użytkowania i świadczących należy przyjmować dwudziestopięciokrotną wartość

fache ihres einjährigen Betrages, bei Nutzungen und Leistungen von unbestimmter Dauer, das Zwölfeinhalbfache des einjährigen Betrages als Wert anzusehen.

§ 6. Die Steuerpflichtigen sind verbunden, die zur Berechnung der Stempelsteuer erforderliche Auskunft über den Wert des Gegenstandes zu erteilen. — Wird der Anforderung nicht genügt, so können die Säumigen durch Festsetzung von Ordnungsstrafen bis zu einem Gesamtbetrage von 500 M. zur Auskunftserteilung angehalten werden.

§ 7. Werden über denselben Gegenstand mehrere Urkunden gleichen Inhalts ausgefertigt, so wird der Stempel nur zu der Hauptausfertigung verwendet.

§ 8. Enthält eine Urkunde verschiedene steuerpflichtige Geschäfte, so ist der Betrag des Stempels für jedes Geschäft besonders zu berechnen. — Sofern die einzelnen in einer Urkunde enthaltenen Geschäfte sich als Bestandteile eines einheitlichen, nach dem Tarife steuerpflichtigen Rechtsgeschäftes darstellen, ist nur der für das letztere vorgesehene Stempelbetrag zu entrichten.

§ 9. Die Stempelabgabe beträgt, soweit der Tarif nicht abweichende Bestimmungen enthält, mindestens 0,50 M. und steigt in Abstufungen von je 0,50 M., wobei überschüssende Beträge auf 0,50 M. abgerundet werden.

§ 10. 1. Zur Zahlung der Stempelsteuer sind verpflichtet:

a) bei den von Behörden und Beamten, einschliesslich der Notare, aufgenommenen Verhandlungen oder erteilten Ausfertigungen, Abschriften, Bescheinigungen, Auszügen und Genehmigungen, diejenigen, auf deren Veranlassung die Schriftstücke aufgenommen oder erteilt sind; b) bei einseitigen Verpflichtungen, Erklärungen und sonstigen Schriftstücken, im allgemeinen diejenigen, welche die Schriftstücke ausgestellt haben; c) bei Verträgen und Wechseln alle Teilnehmer; d) bei Wertpapieren die Ausgeber; sofern es sich um ausländische Wertpapiere handelt, die Erwerber.

2. Mehrere zur Zahlung der Stempelsteuer verpflichtete Personen haften als Gesamtschuldner.

§ 11. Die Stempelpflicht wird erfüllt durch: a) Verwendung von Stempelmarken; b) Barzahlung; c) Vereinnahmung mit den Gerichtskosten.

§ 12. Behörden und Beamte, einschliesslich der Notare, haben zu den von ihnen aufgenommenen Verhandlungen oder erteilten Ausfertigungen, Abschriften, Bescheinigungen und Genehmigungen den nach dem Tarif erforderlichen Stempel vor der Ausbändigung, spätestens aber binnen drei Wochen nach dem Tage der Ausstellung der Urkunden, zu verwenden. — Notare, die gegen die Vorschriften des Abs. 1 verstossen, haften neben dem Steuerpflichtigen für die nicht oder zu wenig entrichteten Stempelbeträge.

§ 13. 1. Bei Verhandlungen und Schriftstücken der Privatpersonen muss die Versteuerung bewirkt sein: a) bei Urkunden, zu welchen die Aussteller Stempelmarken selbst verwenden dürfen oder zu verwenden verpflichtet sind, vor der Ausbändigung, spätestens aber binnen 3 Wochen nach der Ausstellung; b) bei den im Ausland errichteten Urkunden, von denen im Inland Gebrauch gemacht werden soll, vor dem Gebrauch; c) bei ausländischen Wertpapieren binnen 3 Wochen nach ihrer Einbringung in das Inland; d) bei ausländischen Wechseln, bevor sie vom ersten Inhaber im Inland aus den Händen gegeben werden; e) bei stillschweigender Verlängerung von Miet- und Pachtverträgen binnen 3 Wochen nach dem Tage, an welchem infolge unterbliebener Kündigung die Verlängerung eingetreten ist; f) in allen übrigen Fällen binnen 3 Wochen nach dem Tage der Ausstellung.

2. Von jedem Inhaber oder Vorzeiger einer stempelpflichtigen Urkunde, der ein rechtliches Interesse an ihrem Gegenstande hat, ist die Versteuerung der Urkunde binnen 3 Wochen nach dem Tage des Empfanges zu bewirken.

3. Bei Urkunden über Rechtsgeschäfte, welche erst durch die Genehmigung oder den Beitritt einer Behörde oder eines Dritten Rechtswirksamkeit erlangen, beginnt den Ausstellern gegenüber die Frist zur Verwendung des Stempels mit dem Ablauf desjenigen Tages, an welchem sie von der Genehmigung oder dem Beitritt Kenntnis erhalten haben.

ročnej kwoty, zaś jako wartość praw użytkowania i świadczeń, o nieokreślonym przeciągu trwania, dwunasto i pół krotną wartość kwoty rocznej.

§ 6. Podlegający opodatkowaniu obowiązani są dawać wyjaśnienia co do wartości przedmiotu, potrzebne do obliczenia stempelowego. — Nie dający posłuchu odnośnemu zawezwaniu mogą być za pomocą kar pieniężnych do ogólnej wysokości 500 marek zniewoleni do udzielenia wyjaśnień.

§ 7. Jeżeli sporządza się więcej dokumentów jednakoowej treści dla jednego i tego samego przedmiotu, stempelowe opłaca się tylko za oryginalny dokument.

§ 8. Jeżeli dokument obejmuje różne sprawy, podlegające opłacie stempelowego, należność oblicza się od każdej sprawy oddzielnie. — O ile poszczególne sprawy, zawarte w jednym dokumencie, przedstawiają się jako części składowe jednolitej sprawy prawnej, podlegającej według taryfy opłacie stempelowego, należność stempelowa należy opłacać tylko według stopy, dla tej sprawy przepisanej.

§ 9. O ile taryfa nie zawiera przepisów odmiennych, należność stempelowego wynosi najmniej 0,50 marek i podwyższa się stopniowo po 0,50 marek, przytem ułamki tej stawki zaokrągla się do 0,50 marek wwyż.

§ 10. 1. Do opłaty stempelowego są obowiązane:

a) osoby, za których przyczyną wykonane zostały czynności lub wydane sporządzone papiery, odpisy, zaświadczenia, wyciągi i pozwolenia przez władze i urzędników nie wyłączając rejentów; b) od zobowiązań jednostronnych, oznajmień i innych dokumentów — osoby, które te dokumenty sporządzily; c) od umów i weksli — wszyscy uczestnicy; d) od papierów wartościowych — wypuszczający je; od papierów wartościowych zagranicznych — ich nabywcy.

2. Jeżeli więcej osób jest obow. do opl. stemp., wszyscy są za nią odpowiedzialni jako współdziałnicy.

§ 11. Powinność opłaty stempelowego, wypelnia się: a) za pomocą marek stempelowych; b) za pomocą opłaty w gotówzinie; c) za pomocą ściągania razem z kosztami sądowymi.

§ 12. Władze i urzędnicy, nie wyłączając rejentów, winni pobierać stempelowe, ustanowione w taryfie, od wykonanych czynności lub wydanych sporządzeń, odpisów, zaświadczeń, wyciągów i pozwoleń przed wręczeniem odnośnych papierów, najpóźniej jednak w ciągu 3 tygodni od dnia ich sporządzenia. — Rejenci, wykraczający przeciwko przepisom ustępu 1, odpowiadają na równi z obowiązującym do opłaty stempelowego za niedopłacone stempelowe.

§ 13. 1. Od czynności osób prywatnych i aktów przez nie sporządzonych, należy opłacać podatek stempelowy: a) od dokumentów, na które ich wykonawcy mają prawo sami nakładać marki, lub są do tego obowiązani — przed ich doręczeniem, najpóźniej jednak w ciągu trzech tygodni od dnia ich sporządzenia; b) od dokumentów, sporządzonych zagranicą, lecz przeznaczonych do użycia w Kraju — przed ich użyciem; c) od zagranicznych papierów wartościowych — w ciągu 3 tygodni po ich wprowadzeniu do Kraju; d) od weksli zagranicznych — przed wypuszczeniem ich z rąk pierwszego posiadacza w Kraju; e) od samoczynnego przedłużenia umów najmu i dzierżawy w ciągu 3 tygodni od dnia, w którym wskutek zaniedbania wypowiedzenia nastąpiło przedawnienie; f) we wszystkich innych wypadkach — w ciągu 3 tygodni po wygotowaniu dokumentów.

2. Dokument, znajdujący się w posiadaniu lub przedstawiony przez osobę, roszcującą sobie prawo do przedmiotu, objętego tym dokumentem należy pociągnąć do opłaty stempela w ciągu 3 tygodni od dnia otrzymania.

3. Dla wystawców dokumentów, dotyczących interesów prawnych, nabierających mocy prawnej dopiero po zatwierdzeniu przez władze lub przystąpieniu do nich władzy, albo osoby trzeciej, termin osteplowania rozpoczyna się od dnia, w którym otrzymali wiadomość o zatwierdzeniu lub przystąpieniu.

§ 14. Wer den Vorschriften bezüglich der Verpflichtung zur Entrichtung der Stempelsteuer zuwiderhandelt, hat eine Geldstrafe verwirkt, die dem fünffachen Betrage des hinterzogenen Stempels gleicht, mindestens aber 5 Mark beträgt.

Betrifft die Zuwiderhandlung: a) Urkunden, zu denen die Steuerpflichtigen die Stempelmarken selbst zu entwerfen berechtigt oder verpflichtet sind, oder b) Wertpapiere, so beträgt die Geldstrafe das Fünffach der zwanzigfachen der hinterzogenen Abgabe.

Der Mindestbetrag der Strafe ist im Falle zu a) 5 Mark, im Falle zu b) 20 Mark für jedes Wertpapier.

Betrifft die Zuwiderhandlung Wechsel, so hat jeder der Wechselbeteiligten eine Geldstrafe verwirkt, welche dem fünfzigfachen Betrage der hinterzogenen Abgabe gleichkommt.

Wenn sich aus den Umständen ergibt, dass eine Steuerhinterziehung nicht hat verübt werden können oder nicht beabsichtigt worden ist, so tritt statt der vorgedachten Geldstrafen eine Ordnungsstrafe bis zu 500 Mark ein.

§ 15. Ueber Anträge auf Erstattung von Stempeln sowie über Beschwerden in allen Stempelangelegenheiten entscheidet der Verwaltungschef endgültig unter Ausschluss des Rechtsweges.

§ 16. Der Verwaltungschef ist ermächtigt, aus Gründen der Billigkeit Ausnahmen von der Stempelspflicht oder Ermäßigungen der Stempelsätze zu gewähren und die Erstattung verwendeter Stempel anzuordnen.

Ausführungsbestimmungen zur Stempelverordnung.

Vom 7. Dezember 1916.

Privatpersonen sind verpflichtet zu folgenden Urkunden: 1. eigenhändigen Testamenten, 2. Schecks, 3. Wechseln, die erforderlichen Stempelmarken selbst zu verwenden und zu entwerfen. — Den Rechtsanwälten ist es gestattet, zu den von ihnen und für sie ausgestellten Vollmachten die Stempelmarken selbst zu entwerfen. — Die Entwertung der Stempelmarken durch Privatpersonen und Rechtsanwälte hat in der Weise zu geschehen, dass in jeder Marke der Tag der Verwendung und zwar der Tag und das Jahr in arabischen Ziffern, der Monat in Buchstaben niedergeschrieben werden muss. Verständliche Abkürzungen sind zulässig, z. B. 1. Dez. 15.

§ 14. Kto wykracza przeciwko przepisom, dotyczącym obowiązku opłaty podatku stemplowego, ściągają na siebie karę pieniężną, wynoszącą pięciokrotną wartość sprzeniewierzonej opłaty stemplowej, nie mniej jednak jak 5 marek.

Jeżeli wykroczenie dotyczy: a) dokumentów, na których obowiązani do opłaty stemplowej mają prawo lub obowiązek sami kasować marki stemplowe lub b) papierów wartościowych, kara pieniężna wynosi dwudziestopięciokrotną wartość sprzeniewierzonej opłaty.

Najniższa kara pieniężna wynosi w wypadku pod a) 5 marek w wypadku pod b) 20 marek za każdy papier wartościowy.

Jeżeli wykroczenie dotyczy weksli, każdy z uczestników wekslu ściągają na siebie karę pieniężną, wynoszącą pięćdziesięciokrotną wartość sprzeniewierzonej opłaty.

Jeżeli z okoliczności wykaże się, że sprzeniewierzenie opłaty stemplowej nie mogło być popełnione, lub też nie leżało w zamiarach, zamiast kar pieniężnych, wyżej wymienionych, wymierza się karę porządkową do 500 marek.

§ 15. Podania o zwrot stemplowego, jak również zażalenia w wszystkich sprawach stemplowych rozstrzyga ostatecznie, z wykluczeniem drogi sądowej, Szef Administracji.

§ 16. Szef Administracji jest uprawniony, pozwalając ze względu na wyjątki o obowiązkach opłaty stempla lub przyznawać ulgi eo do stawek stemplowych, oraz zarządzać zwrot użytych stempli.

Postanowienia wykonawcze do rozporządzenia stemplowego.

z d. 7. grudnia 1916 r.

Osoby prywatne są obowiązane do używania i kasowania potrzebnych marek stemplowych przy następujących dokumentach: 1. własnoręcznych testamentach, 2. czekach, 3. wekslach. — Adwokatami przysługuje prawo kasowania marek stemplowych na wystawianych przez nich i dla nich pełnomocnictwach. — Kasowanie marek stemplowych przez osoby prywatne i przez adwokatów skutecznia się przez wypisanie na każdej marce daty kasowania, a mianowicie dnia i roku cyframi arabskimi oraz nazwy miesiąca literami. Zrozumiałe skrócenia są dozwolone n. p. 1 Grud. 15.

Alphabetisches Verzeichnis zum Stempeltarif

(Auszug aus dem Tarif, Verordnung v. 19. 7. 1916.)

Gegenstand der Versteuerung	Nr. d. Tarifs
Abtretung von Rechten und Forderungen, 1/2 % des Wertes der Gegenleistung	1
Ausfertigung von amtlichen Schriftstücken M. 3. — Auszüge aus amtlichen Akten und Handelsbüchern für amtlichen Gebrauch M. 3. — p. Bogen, sonst M. 0.20 p. Bogen	2
Beglaubigungen, amtliche, M. 3. — p. Bogen	3
Bürgschaften (s. Sicherstellung von Rechten, Tarifstelle 20)	4
Depotscheine über den Empfang v. Wertpapieren etc. zur Aufbewahrung — M. 0.20 bei 5—300 M. Wert, steigend bis M. 300. bei über 3000 M. Doppelstücke von stempelpflicht. Urkunden M. 3. — Eheberträge (s. Verträge Tarifstelle 27)	5
Genehmigungen zur Anlage von Fabriken etc. M. 5. — bei 100—1000 M. Anlagekosten, steigend bis M. 200 bei 50000—100000 M. Kostenaufwand. Je weitere 50000 M. — M. 100	6
Gesellschaftsverträge von Aktien- und Kommandit-Gesellschaften über inländisch. Grundstücke, 5 % des Entgelts; Patente und Forderungen, 1/2 % des Wertes; Gründung von Erwerbsgesellschaften, 1/2 % (Akt.-Ges. 2 %)	7
des Kapitals	8
	9
	10

Alfabetyczny skorowidz do taryfy stemplowej

(Wyciąg z taryfy, rozporządzenie z d. 19. 7. 1916.)

Przedmiot opodatkowania	Nr. taryfy
Czeki 10 fen. od czeku	18
Czynności sądowe i rejent. jak sam dokument, w innych wypadkach i przynajmniej nk. 3. — Dokumenty stanu osobistego (świadczenia urodzenia, akty ślubne i t. d.) nk. 1.50, wolne są, jeżeli służą do celów szkolnych, kościelnych lub wojskowych	24
Duplikaty dokum. podlegających opodatkowaniu 3. — mk.	14
Interczy (kontrakty przedślubne) p. poz. tar. 27 (umowy)	7
Koncesje na założenie fabryk od kosztów zakładu 100—1000 mk. — 5. — mk., wzrastające do mk. 200. — przy 50000—100000 mk., za każde 45000 mk. wyżej — po 100 mk.	8
Kwity depozytowe na przechowanie papierów wartościowych etc. wartości 5—300 mk. — 20 fen., wzrastające do 3. — mk. przy wartości ponad 3000 mk.	9
Kwity zastawne kas pożyczkowych lombardów i t. p. po 10 fen. za każde zaczęte 100 mk.	6
Oblig. 1/10 % długu, zabezpieczone zastawem posiadłości 1/2 % o, prolongaty 1/20 %	15
Odstąpienie praw i należności 1/2 % wartości	19
	1

Gegenstand der Versteuerung	Nr. d. Tarifhs
Kaufverträge und Zwangsversteigerungen über inländische Grundstücke 5 % (bei Verkauf an Abkömmlinge 1 1/2 %) über bewegliche Gegenstände 1/2 %, über Waren 1/10 % des Kaufpreises	11
Lieferungsverträge wie Kaufverträge über bewegliche Sachen	12
Miet- und Pachtverträge über inländische Grundstücke, 2/10 % des Miet- und Pachtzinses für die Dauer der Vertragszeit bei 100-500 M. Jahresmietzins, steigend bis 2 % bei 20 000 M. Jahrespachtzins, über andere Gegenstände 2/10 % bei 100-2000 M. Gesamtmietzins und 1/2 % bei höheren Beträgen	13
Personenstandsakten (Geburts-, Heirats-, Urkunden usw.) M. 1.50, wenn sie für Schul-, Kirchen- oder Militärzwecke gebraucht werden, sind sie frei	14
Fränscheine der Leibkassen, Lombards und dergl. M. 0.10 für jede angefangene 100 M. Quittungen, M. 0.10 p. Schriftstück bei 5-10) M. und M. 0.20 bei mehr als 100 M.	15
Rechnungen, M. 0.10 für jede angefangene 100 M. (Banken und Kreditinst. M. 0.10 p. Rechng.)	16
Schecks, M. 0.10 für jeden Scheck	17
Schuldverschreibungen, 1/10 % des Schuldtrages, durch Grundstücke sichergestellt 1/2 %, Prolongationen 1/2 %	18
Sicherstellung; von Rechten (Bürgschaften, Verpfändungen) M. 1.50 bei 100-500 M. Wert, steigend bis M. 10,- bei mehr als 5000 M., bei nicht schätzbarem Wert M. 3,-	19
Tauschverträge wie Kaufverträge	20
Testamente und Erbverträge bei 100-1000 M. Wert M. 3,-, steigend bis M. 100 bei über 300 000 M., Anordnungen nicht vermögensrechtlicher Art M. 3,-	21
Vergleiche 1/2 % des Wertes, mindestens jedoch M. 3,-, falls Wert nicht schätzbar M. 3,-	22
Verhandlungen, gerichtl. und notar., wie das Dokument selbst, sonst mind.stens M. 3,-	23
Versicherungsverträge (auch Policen und Quittungen) 1/2 % der Gesamtpremie	24
Versteigerungsprotokolle über bewegliche Gegenstände, 1/2 % des Gesamterlöses abzüglich Kosten	25
Verträge über vermögensrechtliche Gegenstände aller Art (Anstellungen, Arbeits-, Auseinandersetzungs-, Dienst-, Ehe-, Erbteilungs- und Werkverdingungsverträge usw.), wenn nicht unter andere Tarifstellen fallen, 1/2 % des Wertes, mindestens M. 3,-, ist Wert nicht schätzbar M. 3,- (Lehrverträge sind ganz, Arbeits- und Dienstverträge bis 2000 M. einschliesslich p. Jahr frei)	26
Vollmachten und Ermächtigungen bei 100 bis 1000 M. Wert, M. 1.50, steigend bis M. 20,- bei über 10000 M., falls Wert nicht schätzbar M. 3,-	27
Wechsel bis 1000 M. - M. 0.20 für jede 200 M., jedes weitere angefangene Tausend 1.- M., bei Verfallzeit über 3 Monate doppelte Sätze	28
Wechselproteste 100-1000 v. 1.50 M., über 1000 M. 3.- M.	29
Werkverdingungsverträge (s. Tarifstelle 27, Verträge)	30
Wertpapiere (Obligationen, Pfandbriefe und Aktien, sowie Interimsscheine) 1/2 % des Nennwertes	31
Zeugnisse, amtliche sowie Beglaubigungen von Unterschriften, sofern nicht unter Tarifstellen 4b und c oder 14 fallen, M. 3,-; befreit sind Führungszeugnisse	32
	33

NB. Vollständiger Stempeltarif s. Verordnungsblatt für das Generalgouvernement Warschau Nr. 40 v. 17. 8. 1916.

Przedmiot opodatkowania	Nr. d. Tarify
Papiery wartościowe (obligacje, listy zastawne i akcje oraz świadectwa tymczasowe) 1/2 % od wartości nominalnej	32
Pełnomocnictwa i upoważnienia przy wartości 100-1000 mk. 1 mk. 50 fen. wzrastające do 3 mk. za przeszło 10000 mk., jeżeli wartość nie da się ocenić 3 mk.	33
Pokwitowania 10 fen. od każdego kwitu pr y sumie 5-100 mk. i 20 fen. przy sumach wyższych	16
Poreczenia p. zabezpieczenia praw pożyczki taryfowa 20	5
Poświadczenia urzędowe i uwierzytelnienia podpisów, o ile nie ma mocy poz. 4 b) i e) oraz 14 taryfy - 3 mk.; wolne są świadectwa sprawowania się	33
Protokoły licytacji ruchomości 1/2 % od wpływu po potrąceniu kosztów	26
Protesty weksli 100-1000 mk. 1 mk. 50 fen., od wyższych sum 3 mk.	30
Rachunki 10 fen. za każde rozpoczęte 100 mk. (banki i instytucje kredytowe płać 10 fen. od rachunku)	17
Testamenty i umowy spadkowe przy wartości 100-1000) mk. 3 mk. aż do 100) mk. od sum ponad 100000 mk.	22
Ugody 1/2 % wartości, przynajmniej 3 mk.; jeżeli wartość ugody nie da się ocenić, pobiera się 3 mk.	23
Umowy najmu i dzierżawy 2/3 czynszu najmu lub dzierżawy na cały czas umowy, jeżeli czynsz roczny wynosi 100-500 mk. wzrastając do 2 % przy dzierż. roczn. ponad 20000 mk.; przy innych przedmiotach 2/10 % jeżeli czynsz całkowity wynosi 100-200 mk. i 1/2 % przy większych kwotach	13
Umowy majątkowo-prawne (posad, pracy, małżeństwa, spadków, wynajęcia zakładów i t. d.), o ile nie podlegają innej poz. tar. 1/2 % od wartości, przynajmniej 3 mk., gdy nie można ocenić - 3 mk. (Wolne są wszelkie umowy o naukę - zupełnie - oraz umowy pracy i usług do 2000 mk. pensji rocznej włącznie.)	27
Umowy kupna i licytacji posiadłości ziemskich 5 % (przy sprzedaży potomkom 1 1/2 %, - ruchomości 1/2 %, - towarów 1/10 % ceny kupna)	11
Umowy tow. akc. i komand. dotyczące posiadłości poloż. w kraju, 5 % od ekwiwalentu, - patentów i należności - 1/2 % od wartości - założenie innych tow. zarobkowych 1/2 % (tow. akc. 2 % od kapitału)	10
Umowy ubezpiecz. (także w formie polis lub pokwit.) i przedłużenia 1/2 % od premji za cały czas ubezpieczenia	25
Umowy dotyczące zamiany taksumo jak umowy dotyczące kupna	21
Uwierzytelnienia urzęd. 3 mk. za arkusz	4
Zabezpieczenia praw (poreczenia, zastawy) przy wartości 100-500 mk. - mk. 1.50 wzrastając do mk. 10,- przy sumie ponad 5000 mk., jeżeli ocena jest niemożliwa, wtedy pobiera się 3 mk.	20
Weksle do 1000 mk. 20 fen. za każde 200 mk., każdy zaczęty dalszy tysiąc - 1 mk.; przy wekslach dłuższych niż 3 miesiące - podwójna stawka	29
Wyciągi urzęd. i 2 ksiąg handl. do użytku urzęd. 3 mk. za arkusz, wszelkie inne 20 fen. za arkusz	3
Wygotowania dokumentów, urzędowych 3 mk.	2

NB. Kompletna taryfa stemplowa p. Dziennik rozporządzeń dla Jen.-Gub. Warsz. No. 40 z d. 17. 8. 1916.

IV.

Handel und Verkehr

Handel i ruch osobowy

Inhalt	Seite	Treść	Stronę
1. Handelskammern	43	1. Izby handlowe	43
2. Passangelegenheiten:		2. Sprawy paszportowe:	
a) Allgemeiner Passzwang	43	a) powszechny przymus paszportowy	43
b) Meldewesen	44	b) meldunki	44
3. Personenverkehr:		3. Ruch osobowy:	
a) Passvorschriften	45	a) przepisy paszportowe	45
b) Mitnahme von Schriften und Drucksachen über die Reichsgrenze	49	b) przewóz pism i druków przez granicę Państwa Niemieckiego	49
4. Ein- und Ausfuhr:		4. Import i eksport:	
a) General-Gouvernement Warschau	49	a) Jeneral-Gubernatorstwo Warszawskie	49
b) General-Gouvernement Lublin	50	b) Jeneral-Gubernatorstwo Lubelskie	50
5. Fracht und Zoll:		5. Frachty i cło:	
a) Frachtpreise für Transporte auf der Weichsel	51	a) opłaty za przewozy towarów Wisłą	51
b) Zollordnung	51	b) ustawa celna	51
c) Gemeinschaftliches Zollgebiet links der Weichsel	52	c) wspólny obszar celny po lewej stronie Wisły	52
d) Zollrolle	52	d) taryfa celna	52
6. Währung im General-Gouvernement Warschau	54	6. Waluta w Jeneral-Gubernatorstwie Warszawskiem	54

Die Amtliche Handelsstelle deutscher Handelskammern.

Um den Geschäftsverkehr zwischen Deutschland und den besetzten Gebieten neu zu beleben und zu fördern, ist die Amtliche Handelsstelle deutscher Handelskammern im Einverständnis mit den zuständigen Militär- und Zivilbehörden errichtet worden, zunächst am 14. Oktober 1915 für das Generalgouvernement Warschau, sodann am 27. Juli 1916 für die dem Herrn Oberbefehlshaber Ost unterstellten Gebiete. Sie ist für die besetzten Gebiete Russlands als Behörde anerkannt und genießt als solche im Gesamtinteresse von Handel und Industrie Deutschlands eine Reihe von Vorrechten, die für den Zweck der Förderung des Geschäftsverkehrs unbedingt erforderlich sind. Es empfiehlt sich daher, dass Firmen, die mit Polen in Geschäftsverbindung treten wollen, sich ihr als Mitglied anschließen. Drucksachen sowie die von ihr herausgegebenen „Mitteilungen“ sind zu beziehen von der „Hauptverwaltungsstelle der Amtlichen Handelsstelle deutscher Handelskammern“ in Bromberg.

Die Direktion für das Gebiet des General-Gouvernements Warschau hat ihren Sitz in Warschau, Rymarska 5. Weitere Geschäftsstellen bestehen in Lodz, Sosnowice, Czenstochau, Wloclawek, Mlawie, Konin und Kalisz.

Allgemeiner Passzwang

im Gebiet des General-Gouvernements
Warschau

Verordnung vom 9. September 1915.

Alle Personen im Gebiet des General-Gouvernements müssen nach Vollendung des 15. Lebensjahres mit einem Pass versehen sein und haben diesen stets mit sich zu führen. Auf dem Pass muss eine mit der behördlichen Bescheinigung der Richtigkeit und dem amtlichen Stempel versehene Photographie des Inhabers in einer jeden Missbrauch ausschließen.

Urządowy Wydział Niemieckich Izb Handlowych.

W celu ożywienia na nowo i popierania stosunków handlowych pomiędzy Niemcami i krajami okupowanymi utworzone zostały za zezwoleniem odnośnych władz wojskowych i cywilnych z początkiem 14-go października 1915 r. dla Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego a później w dniu 27-ym lipca 1916 r. dla obszarów, podległych Głównodowodzącemu na Wschodzie Urzędowe Wydziały Niemieckich Izb Handlowych. Wydziały te są dla krajów zajętych urzędami i korzystają jako takie w ogólnym interesie handlu i przemysłu Niemiec z szeregu prerogatyw, tak niezbędnych dla popierania stosunków handlowych. Zaleca się przeto firmom, pragnącym wejść w stosunki handlowe z Polską, przystąpić do organizacji jako członkowie. Druki oraz wydawane przez Wydział „Doniesienia“ można otrzymać od „Zarządu głównego Urzędowego Wydziału Niemieckich Izb Handlowych“ w Bydgoszczy.

Dyrekcja dla Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego ma swa siedzibę w Warszawie, Rymarska 5. Palsze filje Wydziału zostały jednocześnie utworzone w Łodzi, Sosnowcu, Czenstochowie, Wloclawku, Mławie, Koninie i Kaliszu.

Powszechny przymus paszportowy

w obrębie Jeneral-Gubernatorstwa Warszawskiego

Rozporządzenie z d. 9 września 1915 r.

Wszystkie osoby w okręgu Jeneralnego Gubernatorstwa Warszawskiego muszą posiadać paszport i stale takowy mieć przy sobie, skoro ukończą lat 15. Na paszporcie umieszczona być musi fotografia, opatrzona urzędowym poświadczeniem zgodności z osobą oraz stemplem, w sposób wykluczający wszelkie nadużycia.

den Weise angebracht sein. — Für Personen unter 15 Jahren werden die Pässe ohne Photographie zu Händen ihrer gesetzlichen Vertreter ausgestellt. Befindlich sich in einer Familie mehrere Personen unter 15 Jahren, so wird für diese ein gemeinsamer Pass nach gleichem Muster ausgestellt. Die gesetzlichen Vertreter Minderjähriger haben dafür zu sorgen, dass jedes Familienmitglied, sobald es das 15. Lebensjahr vollendet hat, mit einem Einzelpass versehen wird. — Zuständig zur Ausstellung eines Passes sind: die Passzentrale in Warschau, die Kreis- und Polizeipräsidien, die von diesen beauftragten Dienststellen. — Die Gebühr für Ausstellung eines Passes beträgt 10 Mark. Die Gebühr kann im Falle der Bedürftigkeit ermässigt, in besonderen Ausnahmefällen erlassen werden. Der Verlust eines Passes muss sofort der Ausgabestelle angezeigt werden. — Denjenigen Personen, die ihren Pass verloren haben, werden von der Passbehörde bis zur Ausstellung der neuen Pässe Interimsausweise nach besonderem Muster ausgestellt. Der Inhaber eines Interimsausweises muss dies gleichfalls stets bei sich führen. — Die Ausstellung eines Interimsausweises geschieht gebührenfrei. — Wer ohne Pass oder Interimsausweis angetroffen wird oder wer einen für ihn nicht bestimmten oder einen falschen oder verfälschten oder sonst ungültigen Pass oder Interimsausweis bei sich führt, wird mit Zuchthaus bis zu 10 Jahren oder bei Annahme milderer Umstände mit Gefängnis bis zu 5 Jahren oder in Verbindung hiermit oder allein mit Geldstrafe von 10—4000 Mark bestraft. — Die gleiche Strafe trifft denjenigen, welcher einen Pass oder Interimsausweis an einen anderen zur Benutzung abgibt oder den Erwerb oder die Abgabe vermittelt. — Der gesetzliche Vertreter, der nicht rechtzeitig die Beschaffung des Einzelpasses für das Familienmitglied vor Vollendung des 15. Lebensjahres veranlasst, wird mit Gefängnis bis zu 5 Jahren oder in Verbindung hiermit oder allein mit Geldstrafe von 10—4000 Mark bestraft. — Wer den Verlust eines Passes oder Interimsausweises nicht binnen 24 Stunden nach Kenntnis der Ausgabestelle anzeigt, wird mit Gefängnis bis zu 5 Jahren, bei milderen Umständen mit Geldstrafe von 10—4000 Mark bestraft.

Das Meldewesen

im Gebiet des General-Gouvernements
Warschau.

Verordnung vom 11. Januar 1916.

§ 1. Wer Zivilpersonen zur Unterkunft bei sich aufnimmt, ist verpflichtet, die von ihm aufgenommenen Personen sofort nach deren Eintreffen, spätestens innerhalb 24 Stunden, anzumelden. Die Anmeldung hat in den Städten bei dem Magistrat, in den Dörfern bei dem Ortsvorsteher (Sołtys) zu erfolgen. Eine gleiche Meldung liegt dem Quartiergeber ob, sobald das Quartier aufgegeben wird. Die An- und Abmeldung hat mittels eines Meldezettels zu erfolgen. — Die An- und Abmeldungen müssen durch zwei Meldezettel erfolgen, von denen einer dem meldenden Quartiergeber nach amtlicher Bestätigung der erstatteten An- und Abmeldung durch die Militärbehörde zurückgegeben wird. — Ist der Quartiergeber des Schreibens unkundig, so hat er die Meldung dem Magistrat oder dem Ortsvorsteher (Sołtys) mündlich zu erstatten. Dieser ist verpflichtet, sofort den Meldezettel in zwei Exemplaren auszufertigen, deren eines er dem Quartiergeber einzuhandigen hat.

§ 2. Die Quartiergeber und die Meldebehörden haben die Meldezettel, nach der Zeitfolge geordnet, sorgfältig aufzubewahren.

§ 3. Gastwirte und sonstige Personen, welche gewerbmässig Fremde beherbergen, sind ausserdem verpflichtet, alle von ihnen aufgenommenen Personen alsbald nach deren Eintreffen in ein Fremdenbuch einzutragen.

§ 4. Der Quartiernehmer hat dem Quartiergeber die zur Erfüllung der Meldepflicht erforderlichen Angaben wahrheitsgetreu zu machen. Verweigert er dies oder ergehen sich gegen die Richtigkeit seiner Angaben Bedenken oder gelangen Umstände zur Kenntnis des Quartiergebers, die gegen den

Dla osób niżej lat 15 wystawione będą paszporty bez fotografii do rąk prawnych zastępców. Jeżeli w pewnej rodzinie znajduje się kilka osób niżej lat 15, natenczas wystawiony będzie wspólny paszport według tego samego wzoru. Prawny zastępca osoby małoletniej starać się wnieść o to, aby każdy członek rodziny otrzymał paszport właściwy po ukończeniu lat 15.

Do wystawiania paszportów uprawnione są następujące władze: urząd centralny paszportowy w Warszawie, naczelniczy powiatu i prezydenci policji, władze osobno do tego upoważnione.

Koszta wystawienia paszportu wynoszą marek 10. Koszta te wolno zniżyć w razie niezażności, a nawet umorzyć zupełnie w wyjątkowych wypadkach.

O zgubie paszportu należy powiadomić natychmiast władzę, która go wystawiła.

Osoby, które paszport zgubiły, otrzymają aż do chwili wystawienia nowego paszportu od władzy paszportowej tymczasowe poświadczenie. Poświadczenie tymczasowe również należy mieć zawsze przy sobie.

Wystawia się poświadczenie tymczasowe bez pobierania opłat. — Kogo napotka się bez paszportu, albo kto nosić przy sobie będzie niewłaściwy, fałszywy lub sfałszowany, lub wogóle nieważny paszport, karany będzie więzieniem w domu karnym do 10 lat, lub przy przyznaniu okoliczności łagodzących, więzieniem do 5 lat, albo grzywną od dziesięciu do sześciu tysięcy marek.

Takiej samej karze podlega, kto odda komu innemu swój paszport do użytku, lub pośredniczy przy jego nabyciu albo oddaniu go innej osobie. Tej samej karze podlega prawny zastępca, który nie postara się na czas o osobny paszport dla członka rodziny przed ukończeniem piętnastego roku życia.

Kto o zgubie paszportu nie doniesie władzy wydającej, w przeciągu 24 godzin, karany będzie więzieniem do 5 lat, w razie okoliczności łagodzących, karany będzie grzywną od dziesięciu do czterech tysięcy marek.

Meldunki

w obrębie Jenerał-Gubernatostwa
Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. II. stycznia 1916 r.

§ 1. Kto udziela osobom cywilnym noclegu, jest obowiązany zameldować przyjęte osoby niezwłocznie, najpóźniej w ciągu 24 godzin od ich przybycia. Meldować należy w miastach w magistracie, a na wsi u przełożonego miejscowości (sołtysa). Tak samo obowiązany jest właściciel mieszkania do odmeldowania lokatora z chwilą kiedy ten mieszkanie opuszcza. Zameldowanie i odmeldowanie winno być dokonywanym za pomocą karty meldunkowej. — Zameldowanie i odmeldowanie winno być dokonane przez dwie karty meldunkowe, z których jedna zwrócona będzie meldującemu właścicielowi mieszkania, po urzędowym poświadczeniu dokonanego zameldowania i odmeldowania przez władze meldunkowe. — Jeżeli wynajmujący mieszkanie jest niepiśmienny, natenczas obowiązany jest zameldować ustnie w magistracie lub u przełożonego miejscowości (sołtysa), które to władze obowiązane są niezwłocznie wypisać kartę meldunkową w dwóch egzemplarzach, z których jeden oddają wynajmującemu mieszkanie.

§ 2. Wynajmujący mieszkanie i władze meldunkowe obowiązane są przechowywać starannie uložone podług daty karty meldunkowe.

§ 3. Właściciele zajazdów (gospód) i inne osoby, które zawodowo przyjmują przyjeżdżających na nocleg, są, prócz tego obowiązane zapisać wszystkie zamieszkałe u nich osoby natychmiast po ich przybyciu do książki meldunkowej.

§ 4. Biorący mieszkanie obowiązany jest dostarczyć osobie udzielającej schronienia wszelkich potrzebnych do wypełnienia obowiązku meldowania prawdziwych danych. W razie odmowy lub zachodzącej wątpliwości, czy podania są zgodne z prawdą, lub w razie otrzymania przez oddającego mieszka-

Quartiernehmer den Verdacht sicherheits- oder staatsgefährlicher Umtriebe erwecken, so hat der Quartiergeber sofort bei der Gemeindebehörde, oder dem nächsten Gendarmeposten, oder der nächsten Militärbehörde, oder dem Kreischef (Polizeipräsidenten) Anzeige zu erstatten.

§ 5. Zuwiderhandlungen gegen diese Verordnung werden mit Geldstrafen bis zu 2000 Mark oder mit Gefängnis bis zu 6 Monaten bestraft.

§ 6. Soweit von den Militärgouvernements oder den Kreischefs (Polizeipräsidenten) innerhalb ihrer örtlichen Zuständigkeit besondere, weitergehende Bestimmungen über das Meldewesen bereits erlassen worden sind oder noch erlassen werden, bleiben sie durch die vorstehenden Vorschriften unberührt.

Personenverkehr

in, nach und aus dem Gebiete des General-Gouvernements Warschau.

Verordnung vom 10. September 1915.

Passzentrale: Für den gesamten Personenverkehr in nach und aus dem General-Gouvernement Warschau wird eine Passzentrale am Gen.-Gouv. Warschau errichtet.

Binnenverkehr: 1. Zur Reise innerhalb des Gebiets des General-Gouvernements ist ein Reiseschein erforderlich. — Ein Reiseschein oder Durchlassschein ist nicht erforderlich für Personen, die auf Grund der Ladung einer deutschen Behörde oder eines deutschen Beamten zu einem gerichtlichen Termin oder zu ihrer Vernehmung in Befolgung der Ladung nach dem in der Ladung bezeichneten Orte reisen. — Die Rückreise der geladenen Person ist ohne Reiseschein oder Durchlassschein zulässig, wenn die Stelle, die sie geladen hat, ihnen eine Bescheinigung darüber ausstellt, dass sie nach dem angegebenen Orte zurückkehren können. Auf Grund dieser Bescheinigung muss die Reise ohne Verzug ausgeführt werden.

2. Zuständig für Ausstellung der Reisescheine sind: die Festungs-Gouvernements, die Kreischefs, der Polizeipräsident in Lodz, die Abschnittsführer der Geheimen Feldpolizei, die Etappen und Ortskommandanten bis zum Kompagnieführer abwärts. — Die in der Verordnung vorgeschriebenen Reisescheine und Ausweise zum Grenzübertritt werden vollgültig ersetzt durch eine telegraphisch oder schriftlich vom dem Gen.-Gouv., Passzentrale, ergangene und unterzeichnete Entscheidung.

3. Reisescheine zur einmaligen Hin- und Rückreise dürfen nur auf eine Dauer bis zu 7 Tagen ausgestellt werden. — Eine Verlängerung ist nur in dringenden Fällen und nur bis zur Höchstdauer von 28 Tagen durch die Ausgabestelle zulässig. — Für wiederholte Hin- und Rückreise können Dauerreisescheine mit Gültigkeit bis zu 28 Tagen ausgestellt werden. Sie dürfen nur für Aerzte, Geistliche und Hebammen oder aus dringenden wirtschaftlichen Gründen gewährt werden.

4. Personen bis zu 15 Jahren in Begleitung reise-scheinpflichtiger Angehöriger bedürfen keines Reisescheines.

5. Der Verkehr von und nach den Festungsgebieten wird durch besondere Verordnungen der Festungsgouverneure (Kommandanten) geregelt.

Grenzverkehr: 1. Der Verkehr über die Reichsgrenze ist an nachstehende Urkunden gebunden: 1. an einen Pass oder eine Legitimationsurkunde, 2. an einen Grenzausweis, dieser kann sein: a) ein Ausweis zum einmaligen Grenzübertritt. — Die Gültigkeit dieser Ausweise soll bei einmaliger Hinfahrt 7 Tage, im übrigen 28 Tage nicht überschreiten. — Verlängerungen werden nur in dringenden Fällen und nur bis zur Höhe der ursprünglichen Gültigkeitsdauer erteilt. — b) ein Ausweis zum wiederholten Grenzübertritt für höchstens 28 Tage.

2. Zuständig ist für die Ausstellung der Grenz- ausweise nach Deutschland die Passzentrale. — Die

nie wladomości, które by wzbudzały przeciwko wynajmującemu podejrzenie co do jego pewności lub prawomyślności państwowej obowiązany jest właściciel mieszkania zawiadomić o tem bezwzględnie władzę gminną, najbliższy posterunek żandarmerji, najbliższą władzę wojskową lub naczelnika powiatu (prezydenta policji).

§ 5. Wykroczenia przeciw powyższemu rozporządzeniu karane będą grzywną do 2000 marek lub więzieniem do 6 miesięcy.

§ 6. Powyższe przepisy nie dotyczą specjalnych dalej idących postanowień co do obowiązków meldowania, które wydane zostały lub jeszcze wydane zostaną przez gubernatorstwa wojenne lub naczelników powiatu (prezydentów policji) dla okręgu podlegającego ich kompetencji.

Ruch osobowy

w obrębie Jenerał-Gubernatorstwa
Warszawskiego do i z jego okręgu.

Rozporządzenie z d. 10 września 1915 r.

Centrala paszportowa: Dla całego ruchu osobowego w granicach Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego, do wyjeścia po za te granice oraz wstępu do nich, urządzona zostaje przy Jen.-Gub. Warsz. centrala paszportowa.

Komunikacya wewnętrzna: 1. Do podróży w granicach Jenerał-Gubernatorstwa potrzebne jest piśmienne pozwolenie. — Osoby, które podróżują na zasadzie piśmiennego lub telegraficznego wezwania władzy niemieckiej lub urzędnika niemieckiego, ażeby się stawić na termin sądowy lub dla ich przesłuchania do oznaczonego w wezwaniu miejsca, niepotrzebują paszportu ani przepustki. — Wezwane osoby mogą odbyć podróż powrotną bez paszportu lub przepustki, jeżeli władza, która ich wezwiała, wystawi im świadectwo. Ze mogą powrócić do danej miejscowości. Na mocy tego świadectwa należy bezwzględnie odbyć podróż.

2. Następujące władze są kompetentne do wydawania pozwoleń na podróż: Gubernatorstwa forteczne, naczelnicy powiatów, prezydent policji w Łodzi, naczelnicy oddziałów tajnej policji polowej, komendanci etapów i placu w randze nie niższej do wódcy kompanji. — Przepisane rozporządzeniem, paszporty i przepustki dla przekroczenia granicy zastępuje w zupełności wydane i podpisane rozporządzenie telegraficzne lub piśmienne centrali paszportowej przy Jen.-Gubernatorstwie.

3. Pozwolenia na podróż jednorożowo tam i z powrotem (wzór A) mogą być wydawane z terminem nie dłuższym nad dni 7. — Prolongata dozwolona jest tylko w wypadkach ostatecznej potrzeby i tylko do terminu najwyżej 28 dniowego przez urząd, który pozwolenie wydał. — Do kilkakrotnej podróży tam i z powrotem otrzymać można stałe pozwolenia, ważne na przeciąg 28 dni. Takie pozwolenia mogą być wydawane tylko lekarzom, osobom duchownym oraz akuszerkom lub też w wypadkach bardzo ważnych powodów ekonomicznych.

4. Osoby w wieku lat 15 w towarzystwie krewnych, podlegających powyższemu przepisowi o podróżach, pozwolenia na podróż nie potrzebują.

5. Ruch z rejonów fortecznych i do nich, podlega specjalnym przepisom gubernatorów (komendantów) fortec.

Ruch osobowy przez granicę. 1. Do przekroczenia granicy państwa wymagane są następujące legitymacje: 1. Paszport lub dowód legitymacyjny. — 2. przepustkę przez granicę, która może być: a) przepustką do jednorożowego przekroczenia granicy. — Termin takiej przepustki nie powinien przekraczać dni 7 dla jednorazowej podróży tam i z powrotem, a wogóle nie może być dłuższy nad dni 28. — Prolongata udzielona być może tylko w wypadkach ostatecznej potrzeby na czas nie dłuższy od pierwotnego terminu. — b) przepustką do kilkakrotnego przekroczenia granicy z terminem najwyżej 28dniowym.

2. Kompetentną do wydawania przepustek zagranicznych do Niemiec wstecz jest centrala pasz-

Gesuche sind bei den Festungs-Gouvernements, den Kreischefs und dem Polizeipräsidenten von Lodz einzureichen. In dringenden Fällen können die Kreischefs Grenzausweise zum einmaligen Grenzübertritt ausstellen. — Für Reisen aus Deutschland nach den Gen.-Gouv. sind zur Erteilung der Grenzausweise zulässig: das Kriegsministerium, die stellvertretenden Generalkommandos und das Oberkommando in den Marken. — Für Personen, die zur Zeit des Reiseantrittes nicht im Deutschen Reiche wohnen, ist in gleicher Weise der stellvertretende Grosse Generalstab zuständig.

3. Die Bewohner der Grenzkreise, die infolge ihrer wirtschaftlichen Betätigung zum dauernden Verkehr über die Grenze nach den unmittelbar gegenüberliegenden Grenzkreisen gezwungen sind, dürfen mit Ausweisen der Kreischefs bzw. Landräte oder Polizeiverwaltungen der kreisfreien Städte die Grenze überschreiten. — Dieselben Vergünstigungen gelten für die Arbeiter aus Polen, die im obereschlesischen Industriebezirk im festen Arbeitsverhältnis stehen. — Diese Ausweise müssen nach Ablauf von 28 Tagen erneuert werden.

4. Arbeiter, die von den zugelassenen Vermittlungsstellen angeworben sind, bedürfen zum Ueberschreiten der Grenze nach Deutschland keines Ausweises, wenn sie in geschlossenen Trupps über die Grenze geführt werden. Der Transportführer hat jedoch eine besondere von dem Festungs-Gouvernement Warschau, den Kreischefs oder dem Polizeipräsidenten in Lodz ausgestellte Bescheinigung, in der die Zahl und die Namen der über die Grenze zu führenden Arbeiter enthalten sind, der Grenzübergangsstelle vorzulegen.

Verkehr nach und aus den Etappen-gebieten. 1. Der Verkehr aus dem Gebiete des Gen.-Gouv. Warschau in die Etappengebiete ist nur mit einem Reiseschein gestattet. — Zuständig zur Ausstellung sind die Festungs-Gouvernements, die Kreischefs, der Polizeipräsident in Lodz, die Abschnittsführer, die Etappen- und Ortskommandanten bis zum Kompagnieführer abwärts.

2. Für den Verkehr aus den Etappengebieten in das Gebiet des Gen.-Gouv. Warschau sind Reisescheine der zuständigen Armee-Oberkommandos, Etappen-Inspektionen oder der Etappen- und Ortskommandanten bis zum Kompagnieführer abwärts erforderlich.

3. Für die Bewohner der Grenzbezirke können Ausnahmen gemacht werden.

Gebühren. A) Für Reisescheine: Für einen einmaligen Reiseschein ist die Gebühr von 2 Mk., bei Verlängerung weiterer 2 Mk. für jede angefangenen 7 Tage zu erheben. — Dauerreisescheine kosten 10 Mk.

B) Für Ausweise zum Grenzübertritt über die Reichsgrenze und für Reisen aus dem österreichischen Okkupationsgebiet sind zu erheben:

1. Bei Ausweisen zum einmaligen Grenzübertritt: a) für Rückkehr nach Deutschland oder in das Gebiet des Gen.-Gouv. 3 Mk., — b) für Hin- und Rückreise nach Deutschland oder in das Gebiet des Gen.-Gouv. 3 Mk., wenn die Reisedauer 7 Tage nicht übersteigt. Diese Gebühr erhöht sich um je 3 Mk. für jede angefangenen 7 Tage.

2. Bei Ausweisen zum wiederholten Grenzübertritt für Reisen nach Deutschland oder in das Gebiet des Gen.-Gouv. für je angefangene 7 Tage 6 Mk.

3. Bei Ausweisen zum Grenznahverkehr auf 28 Tage für die Person 2 Mk.

Die Gebühren können in besonderen Fällen ganz oder teilweise erlassen werden.

Schlussbestimmungen. 1. Unter diese Verordnung fallen nicht: Deutsche und österreichisch-ungarische Militärpersonen und Beamte in Uniform, deutsche Beamte, die sich durch eine Legitimation ihrer vorgesetzten Stelle ausweisen, und die im Dienste der Verwaltung bei dem General-Gouvernement Warschau stehenden Personen, die sich durch eine Legitimation des Verwaltungschefs ausweisen. Ferner sind die Telegraphen- und Eisenbahnarbeiter ausgenommen. Für diese genügen die von ihrer vorgesetzten Behörde ausgefertigten Ausweiskarten.

portowa. — Podania należy składać w Gubernatorstwach fortecznych, u naczelników powiatu, u prezydenta policyi m. Łodzi. W wypadkach nie cierpiących zwłoki, naczelnicy powiatu, mogą wydawać przepustki przez granicę, do jednorazowego przekroczenia tejże. — Do udzielania przepustek przez granicę na podróż z Niemiec do Jen.-Gub. kompetentni są: Ministerjum wojny, zastępujący dowódcę korpusów, naczelne dowództwo w Marchji. — Dla osób, które podczas rozpoczęcia podróży nie zamieszkują w państwie niemieckim, jest w tej samej mierze kompetentny zastępujący Wielki sztab generalny.

3. Mieszkańcy powiatów pogranicznych, którzy z powodu swej pracy gospodarczej zmuszeni są do ciągłego przekraczania granicy, udając się do bezpośrednio przeciwległych powiatów pogranicznych, mogą przekraczać granicę z przepustkami, wydanymi przez naczelników powiatów wzgl. landratów lub zarządy policyi miast nie podlegających powiatowemu zarządowi. — Z tych samych ulg korzystają robotnicy z Polski, którzy są zobowiązani kontraktem do pracy w górnoślązkim okręgu przemysłowym. — Przepustki te winny być odnawiane po upływie 28 dni.

4. Robotnicy zwerbowani za pośrednictwem dozwoleń biur pośredniczych, nie potrzebują do przekroczenia granicy do Niemiec przepustek, o ile zostają przeprowadzani przez granicę zwartymi grupami. — Prowadzący jednak taki transport, winien przedstawić stacji dozoru pogranicznego specjalne zaświadczenie Gubernatorstwa fortecy Warszawskiej, naczelników powiatów lub prezydenta policyi m. Łodzi, w którym wymienione być muszą ilość oraz nazwiska robotników, którzy mają być przez granicę przeprowadzeni.

Komunikacja z dzielnic etapowych i do tychże. 1. Ruch osobowy z okręgu Jen.-Gub. Warsz. do dzielnic etapowych dozwolony jest tylko na zasadzie pozwolenia piśmiennego. — Następujące władze są kompetentne do wydawania pozwoleń: Gubernatorstwa forteczne, naczelnicy powiatów, prezydent policyi m. Łodzi, naczelnicy oddziałów, komendantów etapów i placu w randze nie niżej dowódcy kompanji. 2. Dla ruchu osobowego z dzielnic etapowych do okręgu Jen.-Gub. Warsz. wymagalne są do podróży pozwolenia odnośnych naczelnych dowództw armji, komendantów etapów oraz placu w randze nie niżej dowódcy kompanji.

3. Dla ułatwienia ruchu osobowego mieszkańcom powiatów pogranicznych dopuszczalne są wyjątki.

Oplaty. A. Za pozwolenia na podróż: Za pozwolenie jednorazowe pobierana będzie opłata Mk. 2, za prolongatę również po Mk. 2, za każde zaczęte 7 dni. — Pozwolenia stałe na podróż kosztują Mk. 10.

B. Za przepustki na przekroczenie granicy państwa i na podróż z dzielnicy okupacji austriackiej należy pobierać:

1. Za przepustki na jednorazowe przekroczenie granicy: a) w celu powrotu do Niemiec lub do obszarów Jen.-Gub Mk. 3 — b) na podróż tam i z powrotem do Niemiec lub do obszarów Jeneral-Gubernatorstwa Mk. 3, o ile czas trwania podróży nie przekroczy dni 7. Opłata niniejsza podwyższa się o Mk. 3 za każde zaczęte dni 7.

2. Za przepustki na częstokrotne przekroczenie granicy na podróż do Niemiec lub do obszarów Jen.-Gub. za każde zaczęte dni 7 po Mk. 6.

3. Za przepustki dla ruchu osobowego pogranicznego na dni 28 po Mk. 2 od osoby.

Od opłat tych niektóre osoby w poszczególnych wypadkach mogą być całkowicie lub częściowo zwolnione.

Postanowienia końcowe. 1. Rozporządzenia niniejsze nie dotyczą: Wojskowych oraz urzędników niemieckich i austriacko-węgierskich w mundurach, urzędników niemieckich, mogących, wylegitymować się legitymacją wydaną przez ich władzę, jako też osób, zatrudnionych w administracji przy Jeneral-Gubernatorstwie Warszawskim, mogących wylegitymować się poswiadczeniem, wydanym przez naczelnika tejże administracji. Nie dotyczą ono również robotników telegrafu oraz kolei żelaznej. Dla tych wystarczają legitymacje wydane przez ich władzę.

Reiseverkehr nach Warschau sowie innerhalb des Gouvernements Warschau.

Verordnung vom 4. Juni 1916.

I. Personen, die ihren Wohnsitz ausserhalb des Gebietes des Gouvernements Warschau haben, müssen zum Betreten der Stadt Warschau-Praga und der dazugehörigen Vororte die Genehmigung des Gouvernements Warschau, Passabteilung I, Binnenverkehr, einholen, soweit sie nicht im Besitze eines Passes sind mit dem amtlichen Vermerk des zuständigen Kreischefs, Polizeipräsidenten für Lodz, des Gouvernements [Warschau] (sämtliche Reisescheinausgaben sowie Meldeamt) für den Stadtkreis und Landkreis Warschau: „Inhaber bedarf zur Reise innerhalb des Gebietes des Generalgouvernements eines besonderen Reisescheines nicht.“ Reisesuche mit Angabe des Reisezweckes sind an die nächste zuständige Kaiserliche Behörde des Gesuchstellers einzureichen. — Auf dem von diesen Behörden auszustellenden Reiseschein muss die Genehmigung des Gouvernements Warschau vermerkt sein. — In eiligen Fällen können die zuständigen Kaiserlich Deutschen Behörden selbst die Genehmigung zum Betreten von Warschau erteilen. — Jede nach Warschau kommende Person hat sich am selben Tage, spätestens am nächsten Vormittag, am dem Meldeamt des Gouvernements — Krakauer Vorstadt 46 — persönlich mit den Ausweispapieren zu melden. Zuwiderhandlungen gegen die Meldepflicht werden mit Geldstrafe bis zu 1000 Mark oder mit Gefängnis bis zu 3 Monaten bestraft. — Ebenso wird bestraft, wer ohne Erlaubnis sich in die Stadt Warschau-Praga und Vororte Eingang verschafft. Ausserdem erfolgt Ausweisung aus dem Stadtgebiet.

II. Für die im Gebiet des Gouvernements Warschau ansässige Bevölkerung ist zum Betreten der Stadt Warschau eine besondere Genehmigung des Gouvernements nicht mehr erforderlich. Als Ausweis zur Reise innerhalb des Gouvernements Warschau und zum Betreten der Stadt Warschau dient der deutsche Pass mit Photographie. — Für die ansässige Bevölkerung des Gouvernements Warschau — soweit sie noch nicht im Besitze eines deutschen Passes ist — sind Verkehrserleichterungsscheine zulässig, die bei den Reisescheinausgabestellen in Warschau: Krolewskastrasse 23, Jerozolimskastrasse 49, Bielewskastrasse (Reichsbank), in Praga: Aleksandrowskastrasse 184 oder bei den zuständigen Ortskommandanturen zu lösen sind und 3 Monate Gültigkeit haben. Gebühr 2 Mk. Bei Familien werden neben der Stammkarte für den Familienvorstand Nebenkarten für Familienmitglieder unentgeltlich ausgegeben. — Die Ausstellung von Verkehrserleichterungsscheinen ist auch zulässig für die ansässige Bevölkerung des Militärgouvernements (Grodzisk und der Kreise Nowo-Minsk und Garwolin. — Jede aus dem Gouvernement Warschau nach der Stadt Warschau zureisende Person hat, wenn sie nicht im Besitze eines deutschen Passes oder Verkehrserleichterungsscheines ist, einen Tagesschein bei den an der Stadtgrenze und auf den Kleinbahnlinien befindlichen Wachen zu lösen. Gebühr 35 Pf. — Meldung: Einwohner von Warschau und Vororten, die nach Warschau zurückkehren, brauchen sich nicht zu melden. Aus dem Gouvernementsgebiet Zureisende, die im Besitze eines deutschen Passes oder eines Verkehrserleichterungsscheines sind, haben beim erstmaligen Betreten der Stadt Warschau ihren Pass oder Verkehrserleichterungsschein zur Abstampelung beim Meldeamt des Gouvernements — Krakauer Vorstadt 46 — vorzulegen. — Personen, die sich in Warschau über 7 Tage aufhalten wollen, haben durch das Meldeamt die Genehmigung des Gouvernements einzuholen. — Für Inhaber von Tagesscheinen ist Meldung nur dann erforderlich, wenn der Aufenthalt sich über 24 Stunden ausdehnt. In diesem Falle ist ein neuer Tagesschein oder Verkehrserleichterungsschein beim Meldeamt zu lösen.

III. Die Kontrolle der Ein- und Ausfuhrverbote für Waren und Lebensmittel wird von

Podróż do Warszawy jak również wewnątrz Gubernji Warszawskiej.

Rozporządzenie z dnia 4 czerwca 1916 r.

I. Osoby, których miejsca stałego zamieszkania leżą poza granicą Gubernji Warszawskiej o ile nie posiadają paszportu z urzędową adnotacją odpowiedniego Naczelnika Powiatu, w Łodzi—Prezydenta Policji, Urzędu Gubernjalnego w Warszawie (biur do wydawania przepustek i Wydziału Meldunkowego) dla obrotu miasta i powiatu Warszawskiego następującej treści: Właściciel niniejszego nie potrzebuje osobnej przepustki dla podróży wewnątrz Warszawskiego Generał-Gubernatorstwa, ażeby mógł wejść do Warszawy-Pragi, lub przynależnych przedmieść, muszą mieć pozwolenie Warszawskiego Urzędu Gubernjalnego (Wydział paszportowy I, Komunikacja wewnętrzna). Irosby o pozwolenie na podróż, z wyszczególnieniem powodu takiej, muszą być podawane do najbliższych, odnośnych Władz Cesarsko-Niemieckich. — Na przepustce, wydanej przez te Władze, musi być zaznaczone pozwolenie Warszawskiego Urzędu Gubernjalnego. — W wypadkach, nie cierpiących zwłoki, mogą odnośne miejscowe Władze Niemieckie Władze udzielić pozwolenia na przyjazd do Warszawy. Każda osoba, przybywająca do Warszawy, musi osobiście meldować się wraz z papierami legitymacyjnymi w Wydziale Meldunkowym Urzędu Gubernjalnego, Krakowskie-Przedmieście 46, w dniu przybycia, najpóźniej zaś następnego dnia przed południem. Ko przeciwdziałaniu obowiązkowi meldunkowemu, zostanie ukarany grzywną pieniężną do 1000 Mk. lub 3-miesięcznym więzieniem. Również podlegają karze ci wszyscy, którzy bez pozwolenia przybywają do Warszawy-Pragi lub przedmieść, oprócz tego zostają zmuszeni do opuszczenia obrotu miasta.

II. Dla osób zamieszkałych w obrębie Gubernji Warszawskiej specjalne pozwolenie Urzędu Gubernjalnego na przyjazd do miasta Warszawy jest niepotrzebne. — Jako legitymacja do podróży wewnątrz Gubernji Warszawskiej, oraz przyjazdu do miasta Warszawy, służy niemiecki paszport z fotografią. — Dla stałych mieszkańców Gubernji Warszawskiej, którzy jeszcze nie posiadają paszportów niemieckich, służy „Ulgowe przepustki“, ważne przez 3 miesiące, które można nabywać w biurach przepustkowych: w Warszawie: Królewska 23, Jerozolimka 49, Bielańska (Bank Państwa), na Pradze: Aleksandrowska 184 lub w przynależnych miejscowych komendanturach. Cena przepustki 2 mk. Dla rodzin, wydaje się prócz głównej przepustki dla głowy rodziny, jeszcze bezpłatne karti dokładowe dla członków tejże. — Stali mieszkańcy Wojennej Gubernji Grodzkiej, powiatów Nowo-Mińskiego i Garwolińskiego mogą nabywać również ulgowe przepustki. — Każda osoba z Gubernji Warszawskiej, która do miasta Warszawy przybywa, o ile nie posiada paszportu niemieckiego lub ulgowej przepustki musi wykupić przy posturunkach wojskowych przy rogatkach miejskich lub przy kolejkach podjazdowych przepustkę dzienną. Cena przepustki 35 fenigów. — Meldunki: Stali mieszkańcy Warszawy i przedmieść, którzy do Warszawy powracają, nie są obowiązani meldować się. Osoby, przybywające do Warszawy z Gubernji Warszawskiej, posiadające paszport niemiecki lub przepustkę ulgową, muszą przy pierwszym przekroczeniu granicy miasta Warszawy, przedstawić wyżej wspomniany paszport lub ulgową przepustkę do ostemplowania w Wydziale Meldunkowym Urzędu Gubernjalnego. — Krakowskie Przedmieście 46. — Osoby, które zechcą w Warszawie pozostać dłużej nad 7 dni, muszą wyjednać sobie na to pozwolenie w Oddziale Meldunkowym Urzędu Gubernjalnego. — Właściciele dziennych przepustek obowiązani są do meldowania się tylko w tym wypadku, gdy czas pobytu ich w Warszawie przekracza 24 godziny. W tym wypadku trzeba wykupić nową dzienną lub ulgową przepustkę.

III. Kontrola nad przywozem i wywozem towarów i artykułów żywnościowych przy wylot-

den an den Ausgängen von Warschau (Bahnhöfen und Strassen) stehenden Wachen durchgeführt. Waren — ausgenommen freie Lebensmittel — ohne Ein- bzw. Ausfuhrschein, unterliegen der Beschlagnahme.

Reisen aus dem Oesterreichisch-Ungarischen nach dem Kaiserlich Deutschen Okkupationsgebiete.

Verordnung vom 25. Dezember 1915.

Für Reisen in das Deutsche Okkupationsgebiet wird gefordert: 1. der Reisepass, 2. der besondere Ausweis. — Der besondere Ausweis wird ausgestellt von der Passzentrale des Generalgouvernements Warschau. — Zu diesem Zwecke ist der Reisepass unter genauer Angabe des Zweckes und der Dauer der Reise an den dem Gen.-Gouv. Warschau zugeordneten Vertreter des Oesterreichisch-Ungarischen Armeoberkommandos zu senden. Der Reisepass wird sodann an die übersendende Stelle unmittelbar von der Kaiserlich Deutschen Passzentrale oder durch den Vertreter des Armeoberkommandos zurückgeschickt, im Falle der Genehmigung der Reise wird der besondere Ausweis behufs Ausfolgung an den Bewerber angeschlossen.

Reisen aus dem Kaiserlich Deutschen nach dem Oesterreichisch-Ungarischen Okkupationsgebiete.

Verordnung vom 25. Dezember 1915.

Für Reisen in das Oesterreichisch-Ungarische Okkupationsgebiet wird gefordert: 1. Reisepass, 2. das Visum des Reisepasses. — Das Visum wird ausgestellt vom AOK selbst oder einer seiner Passveridierungsstellen in Szczakowa, Krakau, Rozwadów oder Lemberg oder von dem dem Gen.-Gouv. Warschau zugeordneten Vertreter des AOK, oder vom k. u. k. Kriegsministerium. Zur Erlangung des Visums ist der Reisepass an eine der bezeichneten Stellen zu senden. Hierbei ist neben den im Reisepass ohnehin enthaltenen Angaben auch das Ziel, der Zweck und die Dauer der Reise anzugeben. — Der Reisepass wird nach allfälliger Beisetzung des Visums von der k. u. k. Stelle, bei der die Vidierung erbeten wurde, an die übersendende Stelle zurückgeschickt.

Erleichterungen im Grenz- verkehr mit dem österreichisch-ungarischen Okkupationsgebiet.

Verordnung vom 16. Januar und 10. April 1916.

Jene Einwohner der unmittelbar an das deutsche Okkupationsgebiet grenzenden Kreise des österr.-ungar. Okkupationsgebietes, welche infolge ihrer wirtschaftlichen Betätigung auf den öfteren Verkehr über die Grenze angewiesen sind, können in den benachbarten Grenzkreis des deutschen Okkupationsgebietes übertreten, wenn sie mit einem Ausweis versehen sind. — Dieser vom zuständigen k. u. k. Kreiskommando gebührenfrei auszustellende Ausweis gilt nur in Verbindung mit der Identitätskarte, welche auf der Rückseite die Personalbeschreibung des Inhabers enthält. — Der Ausweis muss nach Ablauf von 28 Tagen erneuert werden.

Ebenso können die Bewohner der benachbarten deutschen Grenzkreise auf das Territorium des anliegenden Grenzkreises des österr.-ungar. Okkupationsgebietes übertreten, wenn sie mit einem Ausweis versehen sind. — Dieser Ausweis hat von dem deutschen Kreischef oder Ortskommandanten ausgestellt zu sein und gilt nur in Verbindung mit einem ordnungsmässigen Passe.

Eingepfarrten in den Grenzkreisen, in welchem die Pfarrgemeinden von einem Okkupationsgebiet

tach kolejowych i rogatkach miejskich skuteczniejsza się przez żołnierzy posterunkowych. Wszystkie towary bez pozwolenia na przywóz i wywóz, za wyjątkiem wolnych artykułów żywnościowych, podlegają konfiskacie.

Podróże z dzielnic okupacji austro-węgierskiej do Cesarsko-Niemieckiej.

Rozporządzenie z dnia 25. grudnia 1915 r.

Dla podróży do dzielnic okupacji niemieckiej wymaga się: 1. Paszportu. 2. Specjalnej przepustki. — Specjalną przepustkę wystawia centrala paszportowa. Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

W tym celu należy przesać paszport z dokładnym podaniem celu i czasu trwania podróży do przedstawiciela austro-węgierskiej naczelnej komendy armji przydzielonego do Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego. Następnie odsyła paszport Cesarsko-Niemiecka centrala paszportowa lub przedstawiciel naczelnej komendy armji do miejsca wysyłającego, w razie zezwolenia na podróż dołącza się specjalną przepustkę dla wręczenia jej petentowi.

Podróże z dzielnic okupacji Cesarsko-Niemieckiej do austro-węgierskiej.

Rozporządzenie z dnia 25. grudnia 1915 r.

Dla podróży do dzielnic okupacji austro-węgierskiej wymaga się: 1. Paszportu. 2. Wizy paszportowej.

Wizę wystawia sama naczelna komenda armji, lub jedno z miejsc wizujących paszporty w Szczakowie, Krakowie, Rozwadowie lub Lwowie albo też przedstawiciel naczelnej komendy armji przydzielony do Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego, lub c. i. k. ministerjum wojny. Dla otrzymania wizy należy wysłać paszport do jednego z oznaczonych miejsc. Przytem należy podać oprócz zwykłych danych zawartych w paszporcie cel, zamiar i czas trwania podróży.

C. i. k. miejsce dla wizowania, do którego podanie o wizę było wniesione, odsyła paszport zaopatrzony we wizę do miejsca wysyłającego.

Ułatwienia przekroczenia granicy

okupacji austro-węgierskiej.

Rozporządzenie z dnia 16. I. i 10. 4. 1916 r.

Mieszkańcy powiatów należących do okupacji austro-węgierskiej, graniczących bezpośrednio z dzielnicami okupacji niemieckiej, którzy z powodu swej pracy gospodarczej zmuszeni są do częstego przekraczania granicy mogą przechodzić do dzielnic okupacji niemieckiej o ile posiadają przepustkę. — Przepustka ta wystawiona bezpłatnie przez c. i. k. komendę powiatową ma tylko znaczenie w połączeniu z kartą tożsamości, która na odwrotnej stronie zawiera rysunek jej właściciela.

Po upływie 28 dni musi być przepustka odnowiona.

Tak samo mogą mieszkańcy sąsiednich niemieckich powiatów pogranicznych przechodzić na terytorjum sąsiedniego pogranicznego powiatu dzielnic okupacji austro-węgierskiej, o ile posiadają przepustkę.

Przepustka, ta musi być wystawiona przez naczelnika powiatu lub komendanta miejscowego i ma tylko znaczenie w połączeniu z prawnoocnym paszportem.

Parafjanom powiatów granicznych, których parafje z jednego okręgu okupacyjnego wchodzą w

in das andere übergreifen, sind zum Kirchenbesuch die in der obengenannten Vereinbarung vorgesehenen Ausweise zu erteilen. Diese Ausweise können mit dreimonatlicher Gültigkeit und gebührenfrei ausgestellt werden. — Geistliche, welche sich mit dem Allerheiligsten zu Kranken begeben, sind bei Tag und Nacht ohne Ausweis — passieren zu lassen. — Leichenzüge, bestehend aus dem Leichenwagen, dem Geistlichen, Kreuzträger, Kirchendiener und den nächsten Anverwandten, sind auf dem zur Begräbnisstätte führenden Wege ohne vorherige Bewilligung und Grenzausweise ungehindert passieren zu lassen.

drugi, należy udzielać przewidzianych w powyższym układzie przepustek dla uczęszczania do kościoła. Przepustki te mogą być wystawiane na czas trzech miesięcy i bez opłaty.

Duchownych, którzy udają się do chorych z Najświętszym Sakramentem, należy przepuszczać we dnie i w nocy bez przepustek.

Konduktu pogrzebowe, składające się z karawani, księdza, noszącego krzyż, siłki kościelnego i bliższych krewnych na drodze prowadzącej do grobu należy przepuścić bez poprzedniego zezwolenia i przepustek.

Mitnahme von Schriften und Drucksachen

über die deutsche Reichsgrenze.

Verordnung vom 13. Juli 1916.

§ 1. Reisende, die die Reichsgrenze überschreiten, sind verpflichtet, alle Schriften, Drucksachen oder Aufzeichnungen, die sie bei sich führen oder in ihrem Gepäck befördern, an der Grenzstelle vorzulegen, desgleichen etwaige Umschläge, Pakete, Koffer, worin solche Schriften usw. amtlich verschlossen sind. Dasselbe gilt für Karten, Zeichnungen technischer Art, Pläne, Geländeaufbildungen, Films oder sonstige bildliche Wiedergaben von Gegenständen.

§ 2. Wer es ungeachtet der Aufforderung einer Militärperson oder eines Beamten des Grenzschutzes unterlässt, die in § 1 bezeichneten Gegenstände vorzulegen, oder wer es unternimmt, sich der Aufforderung zur Vorlegung dieser Gegenstände beim Überschreiten der Reichsgrenze zu entziehen, wird mit Gefängnis bestraft, daneben kann auf Geldstrafe bis 300 Mark erkannt werden. Sind mildernde Umstände vorhanden, so kann auf Haft oder Geldstrafe bis 1500 Mark erkannt werden.

I. Ausser den eigenen Ausweisen der Reisenden dürfen grundsätzlich keinerlei Schriften oder Drucksachen über die Reichsgrenze mitgenommen werden. — Papiergeld und Banknoten sind als Drucksachen im Sinne dieser Bekanntmachung nicht anzusehen.

II. Briefe, Postkarten und sonstige Aufzeichnungen, die Mitteilungen an einen anderen enthalten, sind auf den ordentlichen Postweg zu leiten.

III. Ausnahmsweise dürfen Schriften und Drucksachen, insbesondere Geschäftspapiere mitgenommen werden: 1. wenn dem Reisenden durch eine mit dem Dienstsiegel versehene Bescheinigung vom Generalgouvernement die Erlaubnis hierzu erteilt ist; 2. a) wenn die Mitnahme zur Erfüllung des Reisezwecks unbedingt erforderlich ist und b) wenn die Schriften und Drucksachen vor der Grenzüberschreitung amtlich geprüft worden sind.

IV. Nachstehende Dienststellen werden ermächtigt, in geeigneten Fällen die nach III. 2. mitzunehmenden Schriften und Drucksachen vor dem Antritt der Reise amtlich zu prüfen und einzusiegeln: 1. die militärischen Postüberwachungsstellen; 2. die Abteilung 1c, 1; der Nachrichtenoffizier, die Zentralpolizeistelle und die Armeintendantur des Generalgouvernements; 3. die Militärregimenten und das Gouvernement Warschau; 4. die Abschnittsführer der Zentralpolizeistelle.

V. Der Reisende kann nur dann erwarten, dass die Mitnahme der Schriften usw. keinen weiteren Schwierigkeiten an der Grenze begegnet, wenn Siegel und Hülle gänzlich unbeschädigt sind.

Grenzverkehr mit Waren im Bereiche des Generalgouvernements Warschau.

Verordnung vom 21. Juni 1916.

§ 1. Die Ausfuhr von Waren und Vieh aus dem Gebiet des Generalgouvernements Warschau über die deutsche Grenze ist untersagt.

Ausgenommen von diesem Verbot sind: 1. a) Getreide in Mengen unter 100 Stück, soweit es nach

Przewożenie pism i druków przez granicę Państwa Niemieckiego.

przez granicę Państwa Niemieckiego.

Rozporządzenie z d. 13 lipca 1916 r.

§ 1. Podróżni, przekraczający granicę Państwa Niemieckiego, są obowiązani przedstawić w biurze granicznym wszelkie pisma, druki lub notatki, które mają przy sobie lub wiozą w swoich pakunkach, tak samo, o ile je posiadają, wszelkie koperty, pakiety, kufrы, w których się mieścią tego rodzaju papiery pod urzędowym zamknięciem. To samo dotyczy map, rysunków technicznych, planów, wizerunków, okolic kraju, film, lub innych tym podobnych wizerunków, przedmiotów.

§ 2. Kto pomimo zawiązania osoby wojskowej lub urzędnika ochrony pogranicznej zaniedba przedstawienia przedmiotów, wymienionych w § 1. lub kto usiłuje nie stosować się do żądania przedstawienia tych przedmiotów przy przekroczeniu granicy Państwa Niemieckiego, zostanie ukarany więzieniem, a obok tego może być skazany na grzywny do wysokości 3000 marek. Jeśli zachodzą okoliczności łagodzące, może być wymierzona tylko kara aresztu, lub pieniężna do wysokości 1500 marek.

I. Poza osobistymi legitymacjami podróżnych nie wolno z zasady przewozić żadnych pism lub druków przez granicę Państwa Niemieckiego. — Pieniądze papierowych i banknotów nie należy uważać za druki w myśl niniejszego obwieszczenia.

II. Listy, pocztówki i wszelkie inne zapiski, zawierające wiadomości dla osób drugih, należy kierować na zwykłą drogę pocztową.

III. W razach wyjątkowych wolno przewozić pisma i druki, zwłaszcza papiery handlowe: 1. jeżeli podróżny posiada na to pozwolenie General-Gubernatorstwa na odnośnym świadectwie, opatrzonym pieczęcią urzędową; 2. a) jeżeli przewiezienie to jest niezbędne do spełnienia zadania podróży, b) jeżeli pisma i druki zostały zbądane urzędownie przed przekroczeniem granicy.

IV. Następujące urzędy są upoważnione do urzędowego badania i pieczętowania, przed rozpoczęciem podróży, pism i druków, nadających się w myśl ustępu IIIa do przewiezienia. 1. Wojskowe biura nadzoru poczty. 2. Oddział 1c, 1; oficer wywiadowczy, Centralne biuro Policji i Intendatura Armji przy General-Gubernatorstwie. 3. Gubernatorstwa wojskowe i Gubernatorstwo Warszawskie. 4. Kierownicy poddziału Centralnego Biura Policji.

V. Podróżny może oczekiwać, że przewóz papierów i t. d. nie napotka dalszych trudności na granicy, tylko w tym razie, jeśli pieczęć opakowania ich będą się znajdować w stanie zupełnie nieszkodzonym.

Obrót towarowy przez granicę na obszarach General-Gubernatorstwa Warszawskiego.

Rozporządzenie z d. 21 czerwca 1916 r.

§ 1. Wywóz towarów i bydła z obszaru Warszawskiego General-Gubernatorstwa za granicę do Niemiec jest wzbroniony.

Zakazem tym nie są objęte: 1. a) ptactwo domowe w ilościach mniejszych niż po 100 sztuk, o ile

Bescheinigung des zuständigen Landrats für den Wirtschaftsbedarf der an das Gen.-Gouv. Warschau unmittelbar angrenzenden preussischen Kreise ausgeführt wird. Der Verwaltungschef ist befugt, die Gänseausfuhr aus dem Gen.-Gouv. Warschau durch besondere Bestimmungen zu regeln; b) Eier mit Beschränkung auf die Kreise Lipno, Rypin, Wloclawek, Nieszawa, Konin, Slupca, Kolo, Kalisch, Turck, Sieradz, Wielun; c) frisches Fleisch, geschlachtetes Geflügel, Wurst, Schinken, alles bis zu einem Gewicht von 10 Pfund; d) frisches Gemüse, Obst, Beeren, Pilze, Krebse; e) Erzeugnisse der Schokoladenfabrikation und der Konditorei. — 2. Soweit stierlich der Beschlagnahme unterliegen: gewerbliche Rohstoffe und Erzeugnisse mit Ausnahme von Seife, Kerzen, Papier und Pappen aller Art. — 3. Umzugsgut, Erbschaftsgut, Ausstattungsgut.

§ 2. Der Verwaltungschef ist befugt, auch für die im § 1 Abs. 2 genannten Gegenstände für das ganze Gen.-Gouv. oder für Teile desselben Ausfuhrverbote zu erlassen. Er kann auf Antrag auch Ausnahmen von dem Ausfuhrverbot bewilligen.

§ 3. Der Landesgetreidegesellschaft für das Gen.-Gouv. Warschau wird das ausschliessliche Recht gegeben, überschüssige landwirtschaftliche Erzeugnisse nach Deutschland auszuführen, soweit sie nicht durch Verordnung des Gen.-Gouv. oder durch Anordnungen des Verwaltungschefs der Zuständigkeit der Landes-Getreide-Gesellschaft entzogen oder gemäss § 1 dieser Verordnung dem freien Verkehr überlassen sind. — Zu den landwirtschaftlichen Erzeugnissen im Sinne des vorstehenden Absatzes gehören auch Sämereien, Futtermittel und Düngemittel.

§ 4. Die Ausfuhr von Pferden und Klauenvieh aus dem Gebiet des Gen.-Gouv. nach Deutschland ist nur mit Genehmigung des Verwaltungschefs gestattet. Pferde dürfen die Grenze nur nach vorausgegangener Quarantäne auf den zu diesem Zweck eingerichteten Quarantänestationen überschreiten. Ein gleiches kann vom Verwaltungschef im Bedarfsfälle für Klauenvieh angeordnet werden. — Die von dem Kgl. Preussischen Landwirtschaftsminister erlassene Vorschrift, nach der zur Einfuhr von lebendem Klauenvieh aus Russland nach Preussen seine vorherige Genehmigung erforderlich ist, wird hierdurch nicht berührt.

§ 5. 1. Wer die vorstehenden Anordnungen übertreibt, zu ihrer Uebertretung auffordert, anreizt, eine Uebertretung versucht oder unternimmt, wird mit Gefängnis bis zu 5 Jahren bestraft, daneben kann auf Geldstrafe bis zu 2000 Mark erkannt werden. Liegen mildernde Umstände vor, so kann lediglich auf Geldstrafe bis zu 2000 Mark erkannt werden. — 2. Sämtliche den obigen Verboten unterliegende Waren, ferner alle sonstigen Gegenstände, die zur Begehung der Uebertretungen gebraucht oder bestimmt sind, sind zu beschlagnahmen und durch Urteilsspruch einzuziehen, gleichviel, ob sie dem Täter oder einem Teilnehmer an der Uebertretung gehören oder nicht.

poświadczy właściwy naczelnik powiatu, że wywołone ptactwo przeznaczone jest na potrzeby gospodarcze jednego z powiatów pruskich, graniczącego bezpośrednio z Warsz. Jen.-Gub. — Szeff Administracji ma prawo uregulowania za pomocą osobnych przepisów sprawy wywozu gęsi z Warsz. Jen.-Gub.; b) Jaja lecz tylko z powiatów: Lipnowskiego, Rypińskiego, Wloclawskiego, Nieszawskiego, Koniniego, Siedleckiego, Wielunskiego; c) świeże mięso, kiełbasy, szynki do wagi 10 funtów; d) świeże jarzyny, owoce, jagody, grzyby, raki; e) Wyroby z czekolady i cukiniernicze. — 2. Surowce i przetwory przemysłowe, o ile nie podlegają sekwestrowi, za wyjątkiem skóry, mydła, świec, papieru i tektury wszelkiego rodzaju. — 3. Przedmioty należące do przeprowadzających się, odziedziczone i posagowe.

§ 2. Szeffowi Administracji przysługują prawo zakazania wywozu przedmiotów wylizonych w § 1 ust. 2 z całego obszaru Jen.-Gub. lub poszczególnych jego części. Jest on również władny uwzględnić podania o wyjątkowe zwolnienie z pod zakazu wywozu.

§ 3. Krajowemu Towarzystwu Zbożowemu nadaje się wyłączne prawo wywożenia nadmiaru ziemiopłodów do Niemiec, o ile takowe nie zostały usunięte z pod kompetencji Krajowego Towarzystwa Zbożowego przez rozporządzenia Jen.-Gub. lub zarządzenia Szeffa Administracji, albo wreszcie, stosownie do § 1 niniejszego rozporządzenia, oddane do swobodnego obrotu. — W myśl poprzedniego ustępu do ziemiopodów zaliczają się również: nasiona, pasza i nawozy.

§ 4. Konie i zwierzęta kopytkowe można wywozić z Jen.-Gub. do Niemiec li tylko na mocy pozwolenia Szeffa Administracji. Konie mogą przekraczać granicę tylko po odbyciu kwarantanny na stacjach kwarantannowych, urządzonych w tym celu. W razie potrzeby Szeff Administracji ma prawo wydania podobnego zarządzenia co do zwierząt kopytkowych. — Niniejsze postanowienie nie ma żadnego znaczenia wobec przepisu, wydanego przez Król. Pruskie Ministerjum Rolnictwa dotyczącego wyjednywania z tegoż ministerjum pozwolenia na wprowadzenie zwierząt kopytkowych z Rosji do Prus.

§ 5. 1. Kto przekroczy przepisy powyższe narawia lub pobudza do ich przekroczenia, usiłuje dokonać takiego przekroczenia lub je popełni, podpada karze więzienia do lat 5, pozatem może być jeszcze skazany na grzywny do wysokości 2000 marek. W razie wykazania okoliczności łagodzących kara może zostać ograniczona na same tylko grzywny do wysokości 2000 marek. — 2. Wszystkie towary objęte powyższym zakazem, jak również i te przedmioty, które albo służyły lub też były przeznaczone do popelnienia przestępstwa, winny być zasekwestrowane i na mocy wyroku zabrane, bez względu na to, czy należą lub nienależą do przestępcy, czy też do współwinowajcy.

Ausfuhr aus dem österreichisch-ungarischen Okkupationsgebiete und der Grenzverkehr.

Verordnung vom 15. Dezember 1915.

Die Ausfuhr aus dem Okkupationsgebiete in die österreichisch-ungarische Monarchie ist in bezug auf folgende Waren verboten:

1. Getreide (Weizen, Halbfrucht, Roggen, Gerste aller Art, Hafer, Mais, Heidekorn, Hirse); 2. Mehl und Mahlprodukte, Malz und Mälzereiprodukte aller Art, Bier; 3. Hülserfrüchte (Bohnen, Pferdebohnen, Erbsen, Linsen, Wicken, Lupinen); 4. Kartoffeln und Rüben aller Art sowie deren Umwandlungsprodukte, Rübenzucker; 5. Krafftuttermittel aller Art (Raps- und Leinölkuchen, sowie andere feste Rückstände von der Fabrikation fetter Oele, auch gemahlen, Melassekrafftutter, Malzkeime, Biertreber usw.); 6. Raps- und Rubsensaat, Lein- und Hanfsaat, Mohnsaat, Kleesamen, Sojabohnen, Rübensamen, Seradella und Esparsette, Samen aller Grasarten; 7. Heu, Kleeheu, Stroh und Häcksel; 8. Rinder, Schweine, Schaf, Ziegen; 9. Pferde; 10. Geflügel aller Art; 11. frisches und zubereitetes Fleisch, Wildpret, frische und konservierte Fische; 12. Eier, Milch und Milchprodukte; 13. tierische und vegetabilische Speisefette einschliesslich Speck; 14. technische Fette und Fettsäuren, Knochenfett, fette Oele, tierischer Talg und Presstalg; 15. Gerbstoffe und Gerbstoffextrakte; 16. Harz und Kolophonium, Terpentin und Terpeninöl; 17. Knochen, Abfälle von Knochen, Hörner, Klauen sowie deren Umwandlungsprodukte; 18. Lumpen aller Art; 19. Schafwolle, Ross-haare und andere Tierhaare; 20. Leder aller Art mit Ausschuss von Galanterieleder; 21. rohe und bearbeitete Felle und Häute; 22. Kalisalse aller Art, Phosphate, Dungsalze, Kunstädinger einschliesslich der aus Luftstickstoff erzeugten Düngemittel; 23. Bau-, Nutz- und Brennholz; 24. Steinkohlenteer sowie alle schweren und leichten Steinkohlenteeröle.

Frachtpreise für Transporte auf der Weichsel

innerhalb des Gebietes des General-Gouvernements.

Verordnung vom 4. Dezember 1915.

Für Transporte aller Art auf der Weichsel dürfen die Schiffer nicht höhere Preise fordern als bei Fahrten zu Tal 6 Pfennig und bei Fahrten zu Berg 8 Pfennig für den Tonnenkilometer. In diesem Betrage sind die durch die Benutzung von Schleppten entstehenden Kosten einbegriffen. — Schiffen, die sich höhere Sätze zahlen lassen oder sich weigern, für diese Sätze Transporte auf ihren Kähnen zu übernehmen, kann sofort die Konzession entzogen werden. Daneben können sie in jedem einzelnen Falle mit Geldstrafe bis zu 500 Rubel oder mit Haft bis zu vier Wochen bestraft werden.

Zollordnung

für das Gebiet des General-Gouvernements Warschau.

Vom 5. April 1915.

§ 1. Bei der Einfuhr von Waren über die Grenzstrecke des Gebietes des Generalgouvernements Warschau werden Zölle auf Grund der Zollrolle erhoben.

§ 2. Die Einfuhr darf nur über die preussischen Zollstrassen erfolgen. Die Waren sind nach den Vorschriften des deutschen Vereinszollgesetzes und der hierzu erlassenen Verwaltungsbestimmungen bei den preussischen Grenzzollämtern zur Verzollung anzumelden und zur Abfertigung zu stellen.

§ 3. Die Gewichtszölle werden vom Rohgewicht erhoben bei allen Waren, für die der Zoll 10 Mark für den Doppelzentner nicht übersteigt. Bei Postpaketen bis zu 5 Kilogramm Rohgewicht wird ein Stückzoll von 2 Mark erhoben, sofern das Paket keine Waren enthält, die einem Zollsatz von 300 Mark oder mehr für 1 Doppelzentner oder einem Stückzoll unterliegen.

§ 4. Von der Zollpflicht sind befreit: 1. Liebesgaben für deutsche und österreich-ungarische Truppen. 2. Waren, die für die deutsche Heeres- oder Zivilverwaltung der verbundenen Armeen oder der deutschen Zivilverwaltung zum eigenen Gebrauch eingeführt werden. 4. Gebrauchte Kleidungsstücke und Wäsche, die nicht zum Verkauf oder zur gewerblichen Verwendung eingehen. 5. Gebrauchsgegenstände, welche Reisende einschliesslich der Fuhrlente und Schiffer zum persönlichen Gebrauch oder zur Ausübung ihres Berufes auf der Reise mit sich führen. 6. Die von Reisenden einschliesslich der Fuhrlente und Schiffer zum eigenen Verbrauch während der Reise mitgeführten Verzehrungsgegenstände.

§ 5. Wer es unternimmt, Gegenstände, deren Ein- und Durchfuhr in dem Gebiete des Gen.-Gouv. Warschau verboten ist, diesem Verbot zuwider ein- und durchzuführen, hat die Einziehung der Gegenstände, mit denen der Bann verletzt ist, und eine Geldstrafe verwirkt, die dem doppelten Werte jener Gegenstände und, wenn solcher nicht 30 Mark beträgt, dieser Summe gleichkommt.

§ 6. Wer es unternimmt, die Eingangsabgaben zu hinterziehen, hat die Einziehung der Gegenstände, mit denen die Hinterziehung verübt worden ist, und zugleich eine dem vierfachen Betrage der vorenthaltenen Abgaben gleichkommende Geldstrafe verwirkt. Die Abgaben sind ausserdem zu entrichten.

§ 7. In allen Fällen, in denen die Einziehung selbst nicht vollzogen werden kann, ist dafür auf Erliegung des Wertes der Gegenstände und, wenn dieser nicht zu ermitteln ist, auf Zahlung einer Geldsumme von 75—3000 Mark zu erkennen.

§ 8. Wer in anderer als der in den §§ 5 und 6 erwähnten Art zum Betrage von 150 Mark verwirkt, hat eine Geldstrafe bis zum Betrage von 150 Mark verwirkt.

§ 9. Sofern die Geldstrafe nicht beigetrieben werden kann, tritt an deren Statt eine Freiheitsstrafe ein, welche die Dauer eines halben Jahres nicht übersteigen darf.

Opłaty za przewóz towarów Wisłą

w obrębie Jenerał-Gubernatorstwa.

Rozporządzenie z d. 4 grudnia 1915 r.

Za przewozy wszelkiego rodzaju Wisłą nie wolno szyprom żądać wyższych cen jak: za przewozy w dół rzeki po 6 fen. a w górę rzeki po 8 fen. za tonokilometr. W cenie tej mieszczą się także koszty powstałe przez użycie holowników. — Szypromi, którzy każą sobie płać wyższe stawki lub wzbraniają się przyjęcia transportów na swoje łodzie za tą opłatą, może być natychmiast odebrana koncesja. Prócz tego mogą być w każdym poszczególnym wypadku ukarani grzywną do 500 rubli lub aresztem do czterech tygodni.

Ustawa celna

dla obszarów Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego.

z d. 5 kwietnia 1915 r.

§ 1. Przy dowozie towarów przez linię graniczną obszarów Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego pobierane będą cło na podstawie taryfy celnej.

§ 2. Dowóz dozwolony jest tylko przez pruskie drogi celne. Towary do oceniaia zgłosić należy podług przepisów niemieckiej ustawy celnej i wydanych do niej przepisów administracyjnych do pruskich celnych urzędów pogranicznych, oraz dostawić je tamże w celu ekspedycji.

§ 3. Cło, obliczane podług wagi, pobierane będzie od wagi surowej wszystkich towarów, za które cło nie przekracza 10 mk. od centnara podwójnego. Przy paczkach pocztowych do 5 kilo wagi surowej pobierane będzie cło od sztuki w wysokości 2 mk., o ile paczka nie zawiera towarów, które podlegają stopie celnej 300 marek lub więcej za centnar podwójny, albo też cło od sztuki.

§ 4. Od cła są wolne: 1. Podarki dla wojsk niemieckich i austro-węgierskich. 2. Towary, przeznaczone dla administracji armii niemieckich lub administracji cywilnej. 3. Towary, sprowadzane dla własnego użytku przez osoby, należące do armii zjednoczonych lub niemieckiej administracji cywilnej. 4. Używana odzież i bielizna, przeznaczone na sprzedaż i nie do przemysłowego użytku. 5. Przedmioty, które podróżni lub furmani i żeglarze wożą ze sobą dla osobistego użytku lub dla wykonywania swego zawodu w podróży. 6. Artykuły żywności, które podróżni lub furmani i żeglarze wożą w podróży ze sobą dla własnego użytku.

§ 5. Kto przeciw niniejszemu zakazowi będzie chciał dowozić, wywozić lub przewozić przedmioty, których dowóz, wywóz lub przewóz jest zakazany na obszarach Jen.-Gub. Warszawskiego, naraża się na konfiskatę przedmiotów, podlegających oceniu, oraz na karę pieniężną, wynoszącą podwójną wartość tychże przedmiotów, albo jeżeli takowe nie przedstawiają wartości 30 marek, równając się tejże sumie.

§ 6. Kto będzie chciał sprzeniewierzyć opłatę celną, naraża się na konfiskatę rzeczy, które były przedmiotem sprzeniewierzenia, i jednocześnie na karę pieniężną, wynoszącą poczwójną sumę nieuiszczonej opłaty. Oprócz tego cło musi być zapłacone.

§ 7. We wszystkich wypadkach, w których konfiskata nie mogła być dokonana, wyznaczyć należy zapłacone kwoty w wartości przedmiotu, a jeżeli jej stwierdzić nie można, zapłacone sumy pieniężnej od 75 do 3000 marek.

§ 8. Kto wykrywa przeciwko ustawie celnej w inny niż oznaczony w §§ 5 i 6 sposób, naraża się na karę pieniężną w wysokości do 150 marek.

§ 9. Jeżeli kara pieniężna nie może być ściągnięta, zastępuje jej miejsce kara więzienna, która nie może być wyższą niż pół roku.

§ 10. Die Ausführungsvoorschriften zu der Zollordnung und der zugehörigen Zollrolle erlässt der Verwaltungschef bei dem Gen.-Gouv. Warschau.

§ 11. Der Verwaltungschef bei dem Gen.-Gouv. Warschau ist ermächtigt, Ausnahmen von der Zollpflicht zu bewilligen oder Ermäßigungen der Zollsätze aus Gründen der Billigkeit zu gewähren.

§ 10. Przepisy wykonawcze do ustawy celnej i do należącej do niej taryfy celnej wydaje szef administracji cywilnej Jen.-Gub. Warszawskiej.

§ 11. Szef administracji cywilnej Jen.-Gub. Warsz. ma prawo uwzględniać nadzwyczajne okoliczności i przyzwalać na wyjątki z obowiązku płacenia cel lub zniżać stopy celne.

Gemeinschaftliche Erhebung von Zöllen

in dem deutschen und dem österreichisch-ungarischen Verwaltungsgebiet Polens links der Weichsel.

Uebereinkommen i. K. vom 5. Juli 1915

Die beiderseitigen Verwaltungsgebiete in Russisch-Polen links der Weichsel bilden ein gemeinschaftliches Zollgebiet. Die aus dem einen Verwaltungsgebiet in das andere übergehenden Waren unterliegen keiner weiteren Verzollung oder inneren Besteuerung im Bestimmungsgebiet. Eine Ausnahme bilden Monopol-Waren.

Wspólny pobór ceł

na obszarze administracji niemieckiej i austro-węgierskiej po lewym brzegu Wisły.

Umowa o. m. o. z d. 5 lipca 1915.

Obustronne obszary administracyjne w Polsce rosyjskiej po lewej stronie Wisły tworzą wspólny obszar celny. Towary, przechodzące z jednego do drugiego obszaru administracyjnego, nie podlegają żadnemu dalszemu oceniu lub wewnętrznemu opodatkowaniu. Wyjątek stanowią towary zmonopolizowane.

Zollrolle — Taryfa celna

(i. K. v. 5. Juli 1915) — (o. m. o. 5 lipca 1915 r.)

Warenbezeichnung Oznaczenie towarów	Zoll - Clo M.
1. a) Getreide aller Art, auch gemälzt - Zboże wszelkich gatunków, także słodowe	100 kg 4,-
b) Kartoffeln - Kartofle	" 2,-
c) Hülsenfrüchte - Owoce strączkowe	" 4,-
2. Reis, bearbeitet und unbearbeitet - Ryż, uprawiony i nieuprawiony	" 4,-
3. Müllererzeugnisse - Wyroby młynarskie	" 16,-
4. Kartoffelmehl, Stärke aller Art, Teigwaren, Dextrin - Mąka kartoflana, krochmal wszelkich gatunków, ciasta, dekstryna	" 16,-
5. Gemüse, getrocknet und einfach zubereitet - Warzywa, suszone i zwyczajnie przyrządzone	" 4,-
6. Südfrüchte, frisch - Owoce południowe, świeże	" 8,-
7. Früchte, getrocknet - Owoce suszone	" 16,-
8. Nüsse und Mandeln - Orzechy i migdały	" 4,-
9. Gewürze - Korzenie	" 50,-
10. Kaffee-Ersatzstoffe - Srodki zastępujące kawę	" 8,-
11. Kaffe - Kawa:	
a) roh - surowa	" 100,-
b) gebrannt - palona	" 140,-
12. Kakao und Schokolade - Kakao i czekolada	" 100,-
13. Tee - Herbata	" 160,-
14. a) Tabakblätter - Liście tytoniowe	" 240,-
b) Schnupf-, Kautabak und grobgeschnittener Rauchtobak - Tabaka do żąywania, prymka i grubo krajany tytuń do palenia	" 300,-
c) Feingeschnittener Zigaretten- tabak - Cienko krajany tytuń do papierosów	" 480,-
d) Zigarren - Cygara	" 360,-
e) Zigaretten - Papierosy	" 180,-
Neben dem Gewichtszoll ist ein Zollzuschlag nach den hierüber zu erlassenden besonderen Verordnungen zu entrichten. - Oprócz cła od wagi winno być płacony dodatek celny podług osobnych rozporządzeń, które będą wydane w tym celu.	
f) Zigarettenpapier, auch Zigarettenhulsen - Bibułki i gilzy do papierosów	" 200,-

Warenbezeichnung Oznaczenie towarów	Zoll - Clo M.
15. Zucker, Honig, Kunsthonig - Cukier, miód, miód sztuczny	100 kg 24,-
16. Konditorwaren, Kekse, Honigkuchen - Towary cukiernicze, herbatniki, miodowniki	" 60,-
17. Hefe - Drożdże	" 28,-
18. Hopfen und Hopfenextrakt - Chmiel i ekstrakt chmielu	" 20,-
19. Branntwein aller Art - Wódki wszelkich gatunków:	
a) in Fässern - w beczkach	" 280,-
b) in Flaschen - w butelkach	" 360,-
20. Traubenweine und Fruchtweine - Wina z gron i wina owocowe:	
a) in Fässern - w beczkach	" 24,-
b) in Flaschen - w butelkach	" 48,-
c) Schaumweine - wina musujące	" 100,-
21. Bier aller Art - Piwa wszelkich gatunków	" 12,-
oder hl	" 16,-
22. Essig aller Art - Ocet wszelkich gatunków:	
a) in Fässern - w beczkach	100 kg 16,-
b) in Flaschen - w butelkach	" 40,-
23. Mineralwässer aller Art - Wszelkie wody mineralne	" 4,-
24. Kochsalz - Sól kuchenna	" 16,-
25. Fleisch - Mięso:	
a) gesalzen - solone	" 20,-
b) geräuchert, auch Wurst - wędzone i kiełbasy	" 40,-
" 28,-	
26. Käse - Ser	" 28,-
27. Butter u. Margarine - Masło i margaryna	" 20,-
28. Heringe, gesalzen - Siedzie solone	Fass 3,-
oder 100 kg	" 2,-
29. Sonstige Fische, mariniert, gesalzen, geräuchert - Inne ryby, marynowane, solone, wędzone	" 20,-
30. Genussmittel aller Art, anderweit nicht genannt - Srodki spożywcze wszelkiego rodzaju, gdzieinziej nie wymienione	" 80,-
31. Buss aller Art - Sadze wszelkich gatunków	" 10,-
32. Leim aller Art - Klej wszelkich gatunków	" 16,-
33. Badeschwämme - Gąbki do kąpieli	" 50,-
34. Fette aller Art, auch fette Oele, Oelsäuren, Fettsäuren - Tłuszcze wszelkich gatunków, tłuste oleje, kwas olejny, kwas tłuszczowy	" 10,-

Warenbezeichnung Oznaczenie towarów	Zoll - Cło M.
35. Bienenwachs, Paraffin und andere Kerzenstoffe, sowie Vaseline - Wosk, parafina i inne materjały do świec, jako też wazelina	100 kg 10,-
36. Lichte - Świece	" 24,-
37. Leder - Skóra	" 50,-
38. Pelzwaren - Towary futrzane	" 100,-
39. Schuhe - Obuwie	" 80,-
40. Handschuhe aus Leder - Rękawiczki skórzane	" 200,-
41. a) Sattlerwaren - Towary siodlarskie b) Andere Lederwaren - Inne towary skórzane	" 80,- 160,-
c) Treibriemen - Pasy do transmisji	" 40,-
42. Holzwaren, Korkwaren - Towary z drzewa, towary korkowe	" 10,-
43. Korb- u. Flechtwaren aus Pflanzenstoffen; Besen und Pinsel; grobe Bürsten und Beinwaren - Towary koszykarskie i plecione z materjałów roślinnych, miotły, pędzle, ciężkie szczotki i towary kosiarne	" 10,-
44. Asbestwaren - Towary azbestowe	" 20,-
45. Glühkörper - Żarówki	" 100,-
46. Kohlenstifte - Prety węglowe	" 30,-
47. Schleif- und Polierzeug - Narzędzia do szlifowania i polerowania	" 10,-
48. Mauersteine aller Art - Cegły wszelkich gatunków	" 0,08
49. Röhren aus Ton - Rury z gliny: a) unglasiert - nieglazurowane	" 0,08
b) glasiert - glazurowane	" 0,48
50. Wand- u. Fussbodenplatten - Płyty ścienne i płyty na podłogi	" 1,-
51. Dachziegel, unglasiert und glasiert - Dachówki nieglazurowane i glazurowane	" 0,20
52. Alle übrigen Ton- und Steinzeugwaren - Wszelkie inne towary z gliny i fajansu	" 1,-
53. Steingut - Fajans	" 10,-
54. Porzellan - Porcelana	" 12,-
55. a) Hohlglas - Szkło dęte	" 4,-
b) Fenster- und Spiegelglas, Glasplatten, Glasziegel - Szkło do okien i zwierciadeł, płyty szklane, cegiełki szklane	" 8,-
c) Alle übrigen Glaswaren - Wszelkie inne towary szklane	" 12,-
56. Kohlen, Koks, Torf - Węgle, koks torf	Tonne 2,-
57. Schmieröl, Wagenschmiere - Olej do smarowania, smarowidło do wozów	100 kg 10,-
58. Kautschukwaren - Towary kauczukowe	" 100,-
59. Weinstein und Brechweinstein - Kamień winny i kamień winny na wymioty	" 6,-
60. Soda und Pottasche aller Art, auch Aetzatron, Aetzkalk, Chlorkalk, Bleichlaugen - Soda i potaż wszelkich gatunków, również żrące natrium, kalium, chlorek wapnia, ługi do bielenia	" 4,-
61. Flüchtige (ätherische) Oele - Ulotne (eteryczne) oleje	" 80,-
62. Riech- und Schönheitsmittel aller Art - Wszelkie kosmetyki	" 400,-
63. Seifen - Mydła: a) wohlriechende - pachnące	" 80,-
b) andere - inne	" 10,-
64. a) Firnisse und Lacke - Pokosty i lakiery	" 24,-
b) Künstliche Farbstoffe und Indigo - Sztuczne środki farbniarskie i indigo	" 10,-
c) Farben, zubereitet und Tinten - Farby, sztuczne i atramenty	" 20,-
65. Zündhölzer aller Art - Zapalki wszelkich gatunków	" 40,-
66. Roheisen, Brucheisen, Halbzeug, Rohschienen usw. - Żelazo surowe, żelazo łamane, półmaterjały, szyny surowe i t. d.	" 2,-

Warenbezeichnung Oznaczenie towarów	Zoll - Cło M.
67. Eisenblech - Blacha żelazna: a) verzinkt, verzinkt, verkupfert, gefärbt, lackiert oder sonst bearbeitet - ocynowana, ocynkowana, omedziona, farbowana, lakierowana lub w inny sposób obrobiona	100 kg 10,-
b) unbearbeitet - nieobrobiona	" 6,-
68. Stabeisen, Träger, Schienen und andere Walzwerkerzeugnisse - Żelazo sztabowe, drążniki, szyny i inne wyroby walcowane	" 2,40
69. Gusseisenwaren - Towary z żelaza lanego: a) Röhren - rury	" 4,-
b) andere, roh - inne, surowe	" 4,-
c) andere, bearbeitet - inne, opracowane	" 6,-
70. Waren aus Schmiedeeisen - Towary z żelaza kutego: a) roh - surowe	" 6,-
b) bearbeitet - opracowane	" 10,-
71. Waren aus Eisenblech - Towary z blachy żelaznej	" 30,-
72. Eisendraht aller Art - Druty żelazne wszelkich gatunków	" 12,-
73. Drahtwaren - Towary druciane	" 24,-
74. Nadeln - Igły	" 160,-
75. a) Messerwaren - Noże i podobne towary	" 40,-
b) Sensen u. Sicheln - Kosy i sierpy	" 8,-
c) Andere Schneidewaren, Werkzeuge und Geräte - Inne towary do cięcia, narzędzia i przybory	" 20,-
76. Waren aus anderen unedlen Metallen - Towary z innych nieszlachetnych metali: a) Platten, Blech, Draht, Stangen - płyty, blacha, drut, sztaby	" 16,-
b) andere Waren - inne towary	" 60,-
77. Edelmetallwaren - Towary ze szlachetnego metalu: a) unechte (vergoldete oder versilberte Waren aus unedlen Metallen) - nieprawdziwe (pozłacane lub posrebrzane towary z nieszlachetnego metalu)	" 100,-
b) echte - prawdziwego	" 2400,-
78. a) Schreib-, Rechen- und Zählmaschinen - Maszyny do pisania, rachowania i liczenia	Stück 30,-
b) Nähmaschinen - Maszyny do szycia	" 6,-
c) Fahrräder - Rowery	" 24,-
79. Elektrotechnische Erzeugnisse mit Ausnahme der Maschinen und Akkumulatoren - Wyroby elektrotechniczne z wyjątkiem maszyn i akumulatorów	100 kg 100,-
80. Uhren - zegary: a) Taschenuhren mit goldenen Gehäusen - zegarki kieszonkowe z złotymi kopertami	Stück 20,-
b) Taschenuhren mit anderen Gehäusen - zegarki kieszonkowe z innymi kopertami	" 2,-
c) Stand- und Wanduhren - zegary stojące i ściennie	100 kg 200,-
81. Klaviere aller Art, Harmonien, Kirchenorgeln - Fortepiany wszelkiego rodzaju, harmonie, organy kościelne	Stück 100,-
82. Andere Musikinstrumente - Inne instrumenty muzyczne	100 kg 20,-
83. a) Dachpappen und andere grobe Pappen - Papy na dachy i inne grube papy	" 1,60
b) Andere Pappen - Inne papy	" 10,-
84. Papier, auch Tapeten - Papier i tapety	" 10,-
85. Papierwäsche - Bielizna papierowa	" 36,-
86. Papierwaren - Towary papierowe	" 48,-
87. Gespinste - Przędza: a) aus Seide, gezwirnt - jedwabna, niciana	" 200,-
b) andere - inna	" 20,-

Warenbezeichnung Oznaczenie towarow	Zoll - Cło M.
88. Filze und Filzwaren - Pilsnie i towary pilśniowe.....	100 kg 80,-
89. Seilerwaren - Towary powroźnicze	" 10,-
90. Web- und Wirkwaren, auch bestickt, auch mit einfachen Säumen (z. B. Säcke, Taschentücher, Betttücher usw.), Posamentier- und Knopfmacherwaren - Towary przędzone i tkane, także haftowane, również z pojedynczymi obrębami n. p. worki, chustki do nosa, przescieradła i t. d.), towary sznuklerskie i guzikarskie:	
a) aus Seide - z jedwabiu.....	" 1800,-
b) aus Halbseide - z półjedwabiu.	" 800,-
c) aus Wolle - z wełny.....	" 240,-
d) aus Baumwolle oder Leinen - z bawełny lub lnu:	
I. Grobgewebe, z. B. Kattun, Nessel, Bettzeug, Hosenzeug, Schürzenzeug - grube tkaniny np. perkalc, nesie, materiały na powleczenia, na spodnie, na fartuchy.	" 40,-
II. Feingewebe, z. B. Batist, Musselin, Sammet - cienkie tkaniny np. batyst, muslin, aksamit.....	" 160,-

Warenbezeichnung Oznaczenie towarow	Zoll - Cło M.
e) z innych materiałów.....	100 kg 20,-
91. Wachsleinwand und Wachtuch - Płótno woskowane i ceraty.....	" 32,-
92. Fussbodenteppiche und andere nicht genannte Gespinstwaren - Dywany i inne niewymienione towary przędzarskie.....	" 240,-
93. Spitzen u. Spitzenstoffe - Koronki i materje koronkowe:	
a) aus Seide und Halbseide - z jedwabiu i półjedwabiu.....	" 5000,-
b) alle anderen - wszelkie inne....	" 2000,-
94. Kleider, Wäsche und Putzwaren: Zollsatz des Grundstoffs zuzüglich 50 v. H. - Ubrania, bielizna i towary modniarskie: stopa celna z dodatkami 50 od stu.....	
95. Hüte u. Mützen jeder Art - Kapelusze i czapki wszelkich rodzajów	Stück 0,40
96. Schirme - Parasole.....	" 1,-
97. a) Galanteriewaren und Toilette-waren - Towary galanteryjne i toaletowe.....	100 kg 100,-
b) Spielwaren - Zabawki.....	" 8,-
98. Spielkarten - Karty do gry.....	Spiel 1,-

Währung im Generalgouvernement Warschau.

Verordnung vom 8. April 1916.

§ 1. Deutsches Geld muss im Generalgouvernement Warschau in Zahlung genommen werden: 1. bei allen Rechtsgeschäften über Gegenstände oder Leistungen des wirtschaftlichen Verkehrs, deren Preis amtlich in deutscher Währung festgesetzt ist; 2. bei Begleichung der durch die zuständigen Behörden bestimmten Zwangslieferungen oder Naturalleistungen.

§ 2. Sämtliche öffentliche Kassen des Gen.-Gouv. Warschau sind verpflichtet, Zahlungen in deutscher und russischer Währung gleichmässig anzunehmen. Die russische Währung wird dabei zu einem amtlich festgesetzten Umrechnungskurs in Zahlung genommen.

Der Umrechnungskurs wird jeweils von dem Verwaltungschef festgesetzt.

Bekanntmachung vom 14. September 1916.

Der amtliche Umrechnungskurs wird bis auf weiteres auf:

1 Mark = 53 Kopelen
1 Rubel = 190 Pfennig

festgesetzt.

Waluta w Jenerał-Gubernatorstwie Warszawskim.

Rozporządzenie z d. 8-go kwietnia 1916 r.

§ 1. Pieniądze niemieckie muszą być przyjmowane przy zapłacie w okręgu Jenerał-Gubernatorstwa Warszawskiego: 1. przy wszelkich zobowiązaniach dotyczących przedmiotów lub świadczeń w stosunkach ekonomicznych, których cena ustalona została urzędowo w walucie niemieckiej; 2. przy regulacji dostaw przymusowych oraz dostaw w naturze nakazanych przez władze kompetentne.

§ 2. Wszystkie kasy publiczne w Jen.-Gub. Warszawy są zobowiązane przyjmować zapłaty w walucie niemieckiej lub rosyjskiej.

Pieniądze rosyjskie przyjmowane będą przy zapłacie według kursu urzędowo ustanowionego.

Kurs, według którego następuje obrachunek, ustanawia każdorazowo Szef administracji.

Objawienie z d. 14-go września 1916 r.

Urzędowo kurs przy obliczeniu wyplat ustanawia się tymczasowo jak następuje:

1 marka = 53 kopiejek
1 rubel = 190 fenigów.

Schafft das Gold zur Bank!

Vermeidet die Zahlungen mit Bargeld!

Jeder, der zur Verringerung des Bargeldumlaufs beiträgt, stärkt die wirtschaftliche Kraft des Landes.

Mancher glaubt, seiner vaterländischen Pflicht völlig genügt zu haben, wenn er, statt wie früher Goldmünzen, jetzt Banknoten in der Geldbörse mit sich führt oder daheim in der Schublade verwahrt hält. Das ist aber ein Irrtum. Die Reichsbank ist nämlich gesetzlich verpflichtet, für je dreihundert Mark an Banknoten, die sich im Verkehr befinden, mindestens hundert Mark in Gold in ihren Kassen als Deckung bereit zu halten. Es kommt aufs gleiche hinaus, ob hundert Mark Goldmünzen oder dreihundert Mark Papiergeld zur Reichsbank gebracht werden. Darum heisst es an jedermann die Mahnung richten:

Schränkt den Bargeldverkehr ein! Veredelt die Zahlungssitten!

Jeder, der noch kein Bankkonto hat, sollte sich sofort ein solches einrichten, auf das er alles nicht zum Lebensunterhalt unbedingt nötige Bargeld sowie seine sämtlichen laufenden Einnahmen einzahlt. Die Errichtung eines Kontos bei einer Bank ist kostenfrei, und der Kontoinhaber erhält sein jeweiliges Guthaben von der Bank verzinst. Das bisher übliche Verfahren, Schulden mit Barzahlung oder Postanweisung zu begleichen, darf nicht das herrschende bleiben. Richtig sind folgende Verfahren:

Erstens — und das ist die edelste Zahlungssitte — Ueberweisung von Zahlungen zu Bank. Wie spielt sich diese ab? Der Kontoinhaber beauftragt seine Bank, der Firma oder Privatperson, der er etwas schuldet, den schuldigen Betrag auf deren Bankkonto zu über-

Oddawajcie pieniądze do banku!

Unikajcie płaćenia gotówką!

Każdy, kto się przyczynia do zmniejszenia obiegu gotówki, wzmacnia siłę ekonomiczną kraju.

Niejednemu się zdaje, że spełnił już jaknajzupełniej swój obowiązek względem ojczyzny, gdy zamiast jak dawniej monet złotych, nosi obecnie banknoty przy sobie lub ma je zamknięte w domu w szufladzie. To mniemanie atoli jest błędne. Bank Rzeszy bowiem jest prawnie zobowiązany mieć do dyspozycji jako pokrycie przynajmniej sto marek w złocie za każde trzysta marek banknotów, będących w obiegu. Na jedno wychodzi, czy się oddaje do Banku Rzeszy sto marek w złocie czy trzysta marek papierami. Dlatego też do wszystkich zwraca się napomnienie:

Zmniejszajcie obrót gotówkowy! Uszlachetniajcie obyczaje płatnicze!

Każda osoba, nie mająca dotychczas konta bankowego, powinna sobie zaraz otworzyć rachunek bieżący w banku, na który winien wpłacać gotówkę, nie koniecznie potrzebną na utrzymanie, oraz wszelkie swe dochody bieżące. Otwarcie konta w Banku nie kosztuje i właściciel rachunku bieżącego otrzymuje od banku procenty od swej należności. Utarty zwyczaj regulowania długów gotówką lub przekazem nie może pozostać nadal panującym. Właściwą są następujące metody:

Po pierwsze — i to jest najszlachetniejszy zwyczaj płatniczy — przekazywanie z banku do banku. Jak się to odbywa? Właściciel konta daje swemu bankowi zlecenie przekazać na konto bankowe firmy lub osoby, której jest dłużnikiem, sumy należnej.

weisen. Natürlich muss er seiner Bank den Namen der Bank angeben, bei welcher der Zahlungsempfänger sein Konto unterhält. Jede grössere Firma muss daher heutzutage auf dem Kopf ihres Briefbogens vermerken, bei welcher Bank sie ihr Konto führt. Ausserdem gibt eine Anfrage am Fernsprecher, bisweilen auch das Adressbuch (z. B. in Berlin und Hamburg) hierüber Aufschluss.

Weiss man nur, dass der Zahlungsempfänger ein Bankkonto hat, kann aber nicht feststellen, bei welcher Bank er es unterhält, so macht man zur Begleichung seiner Schuld von dem Scheckbuch Gebrauch.

Zweitens der Scheck mit dem Vermerk „Nur zur Verrechnung“. Mit dem Vermerk „Nur zur Verrechnung“ kommt zum Ausdruck, dass der Zahlungsempfänger keine Einlösungen des Schecks in bar, sondern nur die Gutschrift auf seinem Konto verlangen kann. Bei Verrechnungsschecks ist auch die Gefahr beseitigt, dass ein Unbefugter den Scheck einlösen kann, der Scheck kann daher in gewöhnlichem Brief, ohne „Einschreiben“, versandt werden, da keine Barzahlung seitens der bezogenen Bank erfolgen darf.

Drittens der sogenannte Barscheck, d. h. der Scheck ohne den Vermerk „Nur zur Verrechnung“. Er kommt dann zur Anwendung, wenn der Zahlungsempfänger kein Bankkonto besitzt und daher bare Auszahlung verlangen muss. Er wird in dem Masse aus dem Verkehr verschwinden, als wir uns dem ersehnten Ziel nähern, dass jedermann in Deutschland, der Zahlungen zu leisten und zu empfangen hat, ein Konto bei dem Postscheckamt, bei einer Bank oder einer sonstigen Kreditanstalt besitzt. Darum die ernste Mahnung in ernster Zeit:

Schaffe jeder sein Gold zur Bank!

Mache jeder von der bankmässigen Verrechnung Gebrauch!

Sorge jeder in seinem Bekannten- und Freundeskreis für Verbreitung des bargeldlosen Verkehrs!

Oczywiście musi on podać swemu bankowi nazwę banku, w której otrzymujący zapłatę ma swój rachunek bieżący. Każda większa firma musi zatem podać w nagłówku swego arkusza firmowego nazwę banku, w którym ma swój rachunek bieżący. Oprócz tego można się o tem dowiedzieć telefonicznie, czasami nawet z książki adresowej (np. w Berlinie i Hamburgu).

Gdy wiadomem jest tylko, że otrzymujący zapłatę ma konto, ale nie można stwierdzić, w jakim banku je posiada, to najlepiej jest wyrównać swój dług za pomocą czeku.

Po drugie czek z adnotacją „Tylko dla potrącenia w obrachunku“. Notatką „Tylko dla potrącenia w obrachunku“ wyraża się, że otrzymujący zapłatę nie może wymagać zapłaty czeku w gotówce a tylko zapisania na swoje konto. Przy czekach potrąceniowych unika się też niebezpieczeństwa, że niepowołany mógł by zainkasować czek, można przeto przesłać taki czek w liście zwyczajnym niepoleconym, ponieważ wypłata w banku nie może być uskuteczniiona w gotowiznie.

Po trzecie tak zwany czek gotówkowy, t. j. czek bez adnotacji „Tylko dla potrącenia w obrachunku“. Używa go się wtedy, gdy otrzymujący zapłatę nie posiada konta w banku i wskutek tego musi żądać wypłaty gotówką. Będzie on znikał z obiegu w tej mierze, w jakiej się będziemy zbliżali do celu upragnionego, aby każdy, kto ma uskutecznić lub otrzymywać zapłaty, posiadał konto czekowe na poczcie, w jednym z banków lub w jakiegokolwiek innej instytucji kredytowej. A zatem poważne przypomnienie w poważnych czasach:

Niechaj każdy odda swe złoto do banku!

Niechaj każdy robi użytek z porachunków międzybankowych!

Niechaj każdy propaguje w kołach znajomych i przyjaciół rozpowszechnienie obrotu niegotówkowego!

VI.

Industrie- u. Handels-Anzeiger

geordnet nach Warengruppen

Man beachte das Register am Schluss dieses Teiles Seite 266 und Folge

Ogłoszenia z przemysłu i handlu

ułożone podług grup towarowych

Prosimy o zwrócenie uwagi na skorowidz
umieszczony w końcu tego działu str. 266 i następane

JACOB KANN

Offene Handelsgesellschaft * Gegründet 1826

NÜRNBERG

(Bayern)

Telegr.-Adresse: KANNOB NÜRNBERG * Telephon: Nr. 282

Haus in

WARSCHAU

Miedzianastrasse 10

Telegr.-Adresse: Kannob Warschau
Telephon: Nr. 1070

Fünfstöckiges

Lagerhaus

mit grossen, hellen, trockenen Räumen,
Lastenaufzug, Gasmotor, maschinellen
Einrichtungen.

Import und Export

sämtlicher **Rohstoffe und Fabrikate**,
besonders in- und ausländische Lebens- und
Genussmittel, Futtermittel, Landesprodukte,
Maschinen, Textilwaren, Leder, Papier, Roh-
metalle, Metallwaren, Blattmetall, Metall-
papier, Glas, Hölzer, Chemikalien.

Spezialabteilung für Brauereibedarf

Hopfen bayerischer, böhmischer
und polnischer Herkunft in **Ballen**,
Zylindern und **Kisten**.

**Braugerste, Braumalz, Brau-
erpech, Filtermasse, Braue-
rei- und Kellereimaschinen,**
**sämtliche Apparate und Be-
darfsartikel für Brauereien**
und Mälzereien.

Kostenvoranschläge u. Offerten für

Neu-Einrichtung u. Modernisierung

ganzer Brauereien werden auf Anfrage rasch
und zuverlässig ausgearbeitet.

Dom własny w

WARSAWIE

Miedziana 10

Adres telegr.: Kannob Warszawa
Telefonu Nr. 1070

Pięciopiętrowy

dom składowy

z wielkimi, jasnymi i suchymi magazynami,
windą ciężarową, silnikiem gazowym
i urządzeniami maszynowymi.

Import i Eksport

wszelkich **materiałów surowych i fa-
brykatów**, szczególnie: krajowe i zagra-
niczne artykuły spożywcze, pasze, wyroby
wiejskie, maszyny, wyroby tkackie, skóry,
papier, metale surowe, wyroby metalowe,
metale platkowe, papier metalowy, szkło,
drzewo, chemikalie.

Dział specjalny dla potrzeb browarskich

Chmiel bawarski, czeski i polski
w belach, balstach oraz skrzyniach.

**Jęczmień browarniczy, słód
browarniczy, smoła becz-
kowa, masa filtrowa, ma-
szyny browarskie, maszyny
piwniczne oraz wszelkie apa-
raty i potrzeby dla browa-
rów i słodowien.**

Kosztorysy i projekty

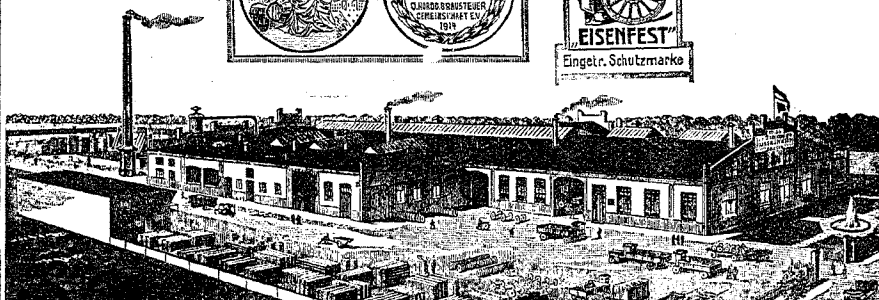
nowych urządzeń oraz odnawiań

całkowitych browarów zostają wykonane na
żądanie szybko i sumiennie.

EXPORT
nach allen
Ländern.

EXPORT
nach allen
Ländern.

Zerbster Räder- und Wagen-Fabrik ^{G. m. b. H.} Zerbst

Postfach 10 * Telegramm-Adresse: Eisenfest, Zerbst * Fernsprecher 44
Reichsbank-Giro-Konto in Magdeburg unter Herm. A. Müller, Bankgeschäft, Zerbst
Postscheck-Konto: Berlin 6242 * A. B. C. Code 5th Edition Staudt & Hundius

Spezialbau:

Lastwagenräder „Eisenfest“
Leichtlaufend – Unverwüstlich – Tausendfach bewährt

Fabrikation von

Federrollwagen

Kessel-Transportwagen – Tankwagen
Automobil-Anhängern

Achsen aller Systeme

Räder für Last-Automobile

Räder für Militär-Fahrzeuge

Norddeutsche Creditanstalt

Königsberg i. Pr.

Depositenkasse Schlossstrasse * Depositenkasse Hufen

Aktienkapital und Reserven 28 Millionen Mark

Postscheckkonto Nr. 300 (Amt Danzig). Telegr.-Adr.: Creditanstalt

ZWEIGNIEDERLASSUNGEN:

Danzig, Posen, Stettin, Allenstein, Bromberg,
Culmsee, Elbing, Insterburg, Thorn, Bütow (Pom.),
Gumbinnen, Hohensalza, Kolberg, Langfuhr,
Lötzen, Oliva, Tiegenhof, Zoppot
Geschäftsstelle: (Libau Kurland).

Eröffnung laufender Rechnungen.

Verzinsung von Bareinlagen auf provisionsfreien Scheck- oder Depositenkonten.

Gewährung von Vorschüssen und Lombardierung von Wertpapieren und Waren.

Landwirtschaftlicher Kreditverkehr.

Diskontierung von in- und ausländischen Wechseln.

Inkassi, Auszahlungen, Akkreditive an allen für den in- und ausländischen Verkehr in Betracht kommenden

Plätzen zu günstigen Bedingungen.

Abgabe von **Tratten** auf in- und ausländische, auch überseeische Plätze zu Tageskursen (**Kreditbriefe, Akkreditierungen**).

An- und Verkauf aller hier und an auswärtigen Börsen notierten Wertpapiere. Erteilung jeder gewünschten Auskunft hierüber.

Aufbewahrung, Verwaltung und Kontrolle von Wertpapieren.

Versicherung gegen Kursverlust bei Auslosung.

An- und Verkauf ausländischer Banknoten und Geldsorten.

Einlösung von **Kupons**.

Stahlkammer. Einzeln vermietbare Schrankfächer (Safes).

Bank für Handel und Industrie Niederlassung Kattowitz

vormals Breslauer Disconto-Bank

Aktienkapital u. Reserven Mk. 192000000

Telephon **KATTOWITZ** Telephon
397, 398, 399

Friedrichstrasse 2, neben dem Stadt-Theater

Weitere Niederlassungen in Oberschlesien:

Beuthen, Gleiwitz, Hindenburg, Kreuzburg, Leobschütz,
Myslowitz, Neustadt O.-S., Oppeln, Ratibor, Rybnik

An- und Verkauf von Wertpapieren

Kostenfreie Kontrolle ver-
losbarer Wertpapiere und
Einlösung von Kupons und
:: Dividendenscheinen ::

Umwechslung
ausländischer Noten und
:: Geldsorten ::

Check-u. Kontokorrentverkehr

Annahme von Depositen

Vermietung von Schrankfächern
in nach neuestem System
engerichteter Stahlkammer

LANDBANK

AKTIEN-GESELLSCHAFT

Hindersinstr. 8

BERLIN NW 40

Hindersinstr. 8

20 Millionen Mark Aktienkapital

20 Millionen Mark Obligationen

Ankauf für eigene Rechnung bis Ende 1914 rund 248 800 ha

Verkauf bis Ende 1914 rund 241 750 ha,

kommissionsweise rd. 37 585 ha an zusammen 7069 Käufer

Die Landbank verkauft

laufend aus ihrem eigenen, durch Ankäufe ergänzten
Besitzstande nach vollständiger Herrichtung

Herrschaften, Rittergüter, Restgüter, Vor-
werke und Bauernstellen, auch Grundstücke
mit industriellen oder gewerblichen Betrieben,
wie Ziegeleien, Mühlen, Gastwirtschaften usw.

in jeder Grösse und Preislage zu äusserst
günstigen Bedingungen mit **geregelt**

Hypothekenverhältnissen

und auf **Rente**

Die Landbank kauft

fortlaufend landwirtschaftliche Objekte jeder
Grösse und Art.

Direkte Angebote der Herren Besitzer sind jederzeit erwünscht

LANDBANK

AKTIEN-GESELLSCHAFT

Gegründet 1895

Berlin NW 40, Hindersinstrasse 8

LANDBANK

TOWARZYSTWO AKCYJNE

Hindersinstr. 8

BERLIN NW 40

Hindersinstr. 8

20 milionów mk. kapitału akcyjnego
20 milionów mk. w obligacjach

Nabyto na własny rachunek do końca 1914 r. około 248800 ha
Sprzedano do końca 1914 r. około 241750 ha,
komisowo około 37585 ha 7069 kupcom

Landbank sprzedaje

z własnych, wciąż powiększanych posiadłości,
po poprzednio dokładnem uporządkowaniu
majątki, dobra, parcelowane majątki, folwarki
oraz własności włościańskie, jak również parcele
z zakładami przemysłowymi i zawodowymi,
jakoto cegielnie, młyny, domy zajazdowe i t. d.
każdej wielkości i ceny, na najdogodniejszych
warunkach z uregulowanymi stosun-
kami hipotecznymi
i na rentę

Landbank kupuje

stale wszelkiej wielkości i rodzaju objekty
gospodarstwa rolnego

Bezpośredne oferty Sz.P. właścicieli są w każdym czasie pożądane

LANDBANK
TOWARZYSTWO AKCYJNE

Założone w roku 1895

Berlin NW 40, Hindersinstrasse 8

Anglo-Oesterreichische Bank

Wien I, Strauchgasse 1

Aktienkapital: 100 000 080 Kr. — Reservefonds: 36 000 000 Kr.

Wechselstuben:

Wien I, Strauchgasse 1 (Wechselhaus), I, Rotenturmstrasse 15, II, Taborstrasse 10, III, Hauptstrasse 23, IV, Favoritenstrasse 26, V, Schönbrunnerstrasse 38, VI, Linke Wienzeile 4/6, VI, Mariahilferstrasse 13, VII, Mariahilferstrasse 70, VII, Westbahnstrasse 32/34, VIII, Alserstrasse 31, XIII, Hietzinger Hauptstrasse 4, XIV, Ullmannstrasse 67, XVIII, Währingerstrasse 132a, XIX, Nussdorferplatz 5, XX, Wallensteinstr. 22, XXI, Floridsdorf, Am Spitz 16

Filialen:

Aussig, Bodenbach, Brünn, Brück, Budapest, Czernowitz, Eger, Falkenau, Franzensbad, Graz, Innsbruck, Johannsbad, Kaaden, Karbitz, Karlsbad, Karolinenthal, Klattau, Korneuburg, Linz, Lobositz, Marburg, Marienbad, Pardubitz, Pilsen, Pirano, Prag (mit Nebenstelle Niklasstrasse), Prossnitz, Saaz, St. Pölten, Teplitz, Tetschen, Trautenau, Triest, Turn, Wels, Znaim. Lagerhäuser: Prag (Nordwestbahnhof), Tetschen-Laube, Aussig, Melnik

Waren-Abteilung.

Geschäftsstelle der k. k. Klassenlotterie

Vermietung von Stahl-Schrankfächern unter eigener Sperre des Mieters. Sparabteilung — Vinkulierung und Devinkulierung von Militär-Heiratskautionen

SCHLESISCHER BANKVEREIN

==== Breslau ====

Kapital und Reserven: 70½ Millionen Mark

Filialen:

Beuthen O.-S.	Glatz	Gleiwitz
Glogau	Gnadenfrei	Görlitz
Hindenburg O.-S.	Hirschberg i. Schl.	Jauer
Königshütte O.-S.	Langenbielau	Leobschütz
Liegnitz	Neisse	Reichenbach i. Schl.
Rybnik	Schweidnitz	Sprottau

Waldenburg in Schlesien

Angeschlossene Institute:

Kattowitzer Bankverein Aktiengesellschaft, Kattowitz
Oberschlesischer Creditverein, Ratibor

Alle Arten Bankgeschäfte. — Stahlkammer, Schrankfächer (Safes)

Wszelkie czynności bankierskie. — Skarbce stalowe, kasetki (safes)

**Gemeinsame Filiale der
kais. kön. privilegierten österreichischen Länderbank
und ungarischen Escompte- und Wechsler-Bank
für Polen
Dąbrowa (Polen)**

Telegramm-Adresse:
Länderbank, Dąbrowa, Polen

Telegramm-Adresse:
Länderbank, Dąbrowa, Polen

**Gemeinsames Aktienkapital K 180 000 000
Gemeinsame Reserven K 40 000 000**

Die k. k. priv. Oesterreichische Länderbank in Wien und die Ungarische Escompte- und Wechslerbank in Budapest haben unter der obigen Firma in Dąbrowa (Polen) eine Filiale etabliert.

Dieselbe befasst sich mit allen Zweigen des Bankgeschäftes sowie mit dem Ein- und Verkauf von Valuten, Uebernahme von Geldern in laufender Rechnung und gegen Einlagbücher usw.

Die Warenabteilung der Filiale pflegt den Import von Industrieerzeugnissen, Landesprodukten, Kolonialwaren, technischen und sonstigen Artikeln nach Polen sowie den Export von Erzeugnissen und Landesprodukten aus Polen in die österreichisch-ungarische Monarchie.

**Filia wspólna
Ces. Król. Uprzyw. Austriackiego Länderbanku
i Węgierskiego Banku Eskontowego i Wymiennego
dla Polski
Dąbrowa (Polska)**

Adres telegraficzny:
Länderbank, Dąbrowa, Polen

Adres telegraficzny:
Länderbank, Dąbrowa, Polen

**Wspólny kapitał akcyjny K 180 000 000
Wspólne rezerwy K 40 000 000**

Ces. Król. uprzywilejowany Austriacki Länderbank we Wiedniu i Węgierski Bank Eskontowy i Wymienny w Budapeszcie założyły w Dąbrowie Górniczej (Polska) filię pod powyższą firmą.

Zajmuje się ona wszystkimi gałęziami interesu bankowego, jakoteż kupnem i sprzedażą walut, przyjmowaniem pieniędzy na rachunek bieżący i na książeczki wkładkowe itd.

Oddział towarowy filii pielęgnuje import wytworów przemysłowych, produktów rolnych, towarów kolonialnych, technicznych i innych artykułów do Polski, jakoteż wywóz wytworów i produktów rolnych z Polski do krajów Monarchii Austr.-Węgierskiej.

Związek Ziemiań w Poznaniu

T. z o. p.

Wydział bankowy:

przyjmuje depozyta, otwiera rachunki bieżące, udziela pożyczek lombardowych, podejmuje się lokacji kapitałów.

Wydział gospodarczo-zbożowy:

poleca się do zakupu i sprzedaży zboża, nawozów i paszy, podejmuje się wzorowego prowadzenia ksiązkowości gospodarczej systemu raportowego.

BANK ZIEMSKI

Aktiengesellschaft zu
POSEN

Viktoriastrasse Nr. 2

nimmt Kapital- und Spar-
einlagen zur Verzinsung an.

Die Höhe des Zinsfusses ist
von der vereinbarten
Kündigungsfrist abhängig.

Postsendungen sind zu adressieren
nur:

Bank Ziemski, Posen.

Eigens Kapitalien der Bank Ziemski
betragen über 6 Millionen Mark.

Towarzystwo Akcyjne w
POZNANIU

ul. Wiktoryi Nr. 2

przyjmuje na procent kapi-
tały i drobne oszczędności.

Stopa procentowa zależna
od warunków płatności.

Przesyłki pocztą adresować należy
tylko:

Bank Ziemski, Posen.

Własne fundusze Banku wynoszą
przeszło 6 milionów marek.

Heinr. Schäfer

*Kollektion der Königl. Sächsischen
Landes-Lotterie*

Leipzig, Petersstrasse 33

Gegründet 1861

Telephon: 1778

Postscheck-Konto: Leipzig 51 205

Bank für Handel und Industrie in Warschau

Berga 8 Berga 8

I. Stadt-Filiale: Marszałkowskastr. 83

II. Stadt-Filiale: Vorstadt Praga, Targowa 31

Filialen: in Łomża und Siedlec. Agenturen: in Grajewo u. Międzyrzec

Erledigung sämtlicher Bankoperationen

Bank dla Handlu i Przemysłu w Warszawie

ul. Hr. Berga 8 ul. Hr. Berga 8

I-szy Oddział Miejski: Marszałkowska 83

II-gi Oddział Miejski: przedm. Praga, Targowa 31

Oddziały: w Łomży i w Siedlcach. Agentury: w Grajewie i w Międzyrzeczu

Załatwianie wszystkich operacji bankowych

Commerzbank in Warschau

Warschau

Filialen

in Bendzin, Czenstochau,
Kalisch, Kiew, Lublin, Łodz,
St. Petersburg, Sosnowice,
Włocławek und Zawiercie

Telegramm-Adr.: „Commerzbank“

Aktienkapital
Rb. 20000000

Reservefonds
Rb. 10367218 K. 10

Bank Handlowy w Warszawie

Warszawa

Oddziały

w Będzinie, Częstochowie,
Kaliszu, Kijowie, Lublinie,
Łodzi, Petersburgu, Sosno-
wicach, Włocławku i
Zawierciu

Adres telegr.: „Bank Handlowy“

Kapitał zakładowy
Rb. 20000000

Fundusz rezerwowy
Rb. 10367218 K. 10

Wer beabsichtigt, die Vertretung
einer alten deutschen

Lebensversicherungsgesellschaft

zu übernehmen, wird gebeten,
seine Adresse einzureichen an die

Direktion der Preussischen Lebensversicherungs-Act-Ges.

Berlin W 8, Mohrenstrasse 62

Panowie zechący przyjąć za-
stępstwo starego niemieckiego

Tow. Akc. Ubezpieczeń na Życie

proszeni o nadesłanie
adresu swego do

Samson Goldschmidt
HAMBURG 36

Telegramm-Adresse: **Sameddi** * Teleph.: **Gr. VI, Nr. 1869 u. 2863**

Assekuranz-Makler

See-, Fluss- und Land-
transport-, sowie Kriegs-
versicherungen

Feuer-,
Garantie-, Kautions-,
Kredit-
und Veruntreuungs-
Versicherungen

Rückversicherungen

Faktor asekuracyjny

Asekuracja transportów
morskich, rzecznych i lądo-
wych oraz ubezpieczenia
wojenne

Ubezpieczenia od ognia
i sprzeniewierzenia, oraz
gwarancji,
kaucji i kredytu

Ubezpieczenia zwrotne

Engros- **Heymann Lipstadt** Engros-
Vertrieb

Bank-Konto Nordische Bank Gegründet 1854 Telephon: Gr. I, Nr. 2461

Konzessionierte Lotterie Hauptkollekte.

Telegramm-Adresse: **HAMBURG** * Losehandel Hamburg

An- und Verkauf von Lotterie-Effekten.

Billigster Bezug für Händler, Anstellung von Subkollekteuren. — Schnellisten,
Ordnungslisten und Pläne werden billigst besorgt.

Janus

Hamburger
 Versicherungs-Aktien-Gesellschaft
 Gegründet 1848
 Gesamt-Aktiva Ende 1915: über
 100 Millionen Mark

Lebens-Versicherungen

mit und ohne ärztliche Untersuchung

Abgelehnten-Versicherungen

zu günstigen Bedingungen

Kinder-Versicherung

durch Aussteuer, Militärdienst, Studien-
 geld-Versicherungen

Ort.ektion: Hamburg, Pferdemarkt 45-51

Vollkommene

Töchter- Versorgung

Bei Verheiratung das Kapital zur
 Aussteuer

Beim Ledigbleiben 9% Rente lebens-
 länglich

Ende der Prämienzahlung beim Tode
 des Versorgers

in einer Versicherung

Vertreter im Nebenamte für diese bei leichter Abschlußmöglichkeit
 guten Nebenverdienst bietenden Versicherungsformen werden gesucht.

Max Melamerson — Assekuranz

BERLIN SW68, Charlottenstr. 82 (Idunahaus)

Versicherungen aller Art:

Feuer-, Einbruch-Diebstahl-, Unfall-, Haftpflicht-, Transport-
 und Kriegsrisiko-Versicherungen.

Deckung von Industrierisiken

Pośrednictwo w zakresie asekuracji od ognia, kra-
 dzieży, nieszczęśliwych wypadków itd.; ubezpieczenia
 transportów, ewent. łącznie z ryzykiem wojennem.

Ubezpieczenia na terenie ziem okupowanych

Pierwszorzędne towarzystwa ubezpieczeniowe, niemieckie
 i austriackie. Dogodne warunki. — Przedstawiciele: w War-
 szawie, w Łodzi, we Włocławku, w Częstochowie i wielu
 innych miastach Polski.

**Bestand
der Mitglieder:**

über 6000 unmittelbare
" 265 000 mittelbare
u. a. 18 Stadtverwaltungen
37 Handelskammern
174 wirtschaftl. Vereine

Briefadresse:

Berlin W 30
Victoria-Luise-Platz 10.

Telegrammadresse:

Verbandschutz, Berlin

Fernsprecher:

Berlin, Amt Lützow,
Nr. 8786, 8787.

DEUTSCHER
VERSICHERUNGS-

GEGRÜNDET 1901

**Stan
członków:**

bepośredn. przeszło 6000
pośrednich " 265 000
m. i. 18 zarządów miast
37 izb handlowych
174 towarzystw zawodow.

Adres listowy:

Berlin W 30
Victoria-Luise-Platz 10.

Adres dla depesz:

Verbandschutz, Berlin.

Telefon:

Berlin, Amt Lützow,
Nr. 8786, 8787.

**Unparteiische Beratung in allen Versicherungs-
fragen :: Gründliche Prüfung der Versicherungs-
scheine sämtlicher Versicherungszweige**

Sachverständige Unterstützung
bei Schadenregelungen, Versicherungsprozessen
ust. — Nachweis von bewährten Sachverständi-
gen für Versicherungs- und Schadentaxen.

Mässige Beiträge

Angesehene, in der Großindustrie gut eingeführte
Vertreter gesucht.

**Bezstronne porady we wszelakich sprawach za-
bezpieczeń :: Szczegółowe badanie zaświad-
czeń wszelkich oddziałów zabezpieczeń**

Rzeczoznawcze poparcie:

w regulowaniu szkód, w procesach dotycz. zabez-
pieczenia itp. — Polecanie doświadczonych rzecz-
znawców w taksowaniu zabezpieczeń i uszkodzeń.

Umiarkowane roczne składki

Poszukuje się poważanych reprezentantów z roz-
ległymi stosunkami w kołach przemysłowych.

A. JEŻEWSKI, BERLIN W 62

Bayreuther Str. 34 hochpt. (Wittenbergpl.). Teleph.: Kurfürst 7051.

Zivilingenieur.

Oeffentlich angestellter, beeidigter
Sachverständiger für Maschinen.

Eingetragen in die
Sachverständigen-Listen der Land-
und Amtsgerichte Berlins.

**Taxen und Begutachtungen von
Maschinen und Begutachtung von
Maschinen sowie kompletter
gewerblicher Anlagen für
Versicherungen, Gründungen,
Sanierungen, Enteignungen,
Käufe u. sonstige Transaktionen.**

Brandschaden-Regulierungen.

**Projektierung u. Bau moderner
industrieller Etablissements.**

Reorganisation

bei Nichtprosperierung.
Beratung in Prozessen.

Inżynier cywilny.

Przysięgły rzeczoznawca
maszyn.

Zarejestrowany w spisie
ekspertów przy sądach Okręgowych
i Pokoju w Berlinie.

**Taksowanie i stwierdzenie
wartości wyrobu maszyn
oraz kompletnych zakładów
przemysłowych w celu zabez-
pieczenia, kupna i wogóle
tranzakcyi komercyjnych.**

Regulowanie szkód ogniowych

i eksplozyjnych.

**Projektowanie i budowa nowo-
czesnych zakładów przemysłowych.
Reorganizacja nieprosperują-
cych. :: Porada w procesach.**

Architekt Alfred Büsscher, Stadtbaumeister a. D.

Beratender Bau-Sachverständiger

Regulierung von Brandschäden / Technisches Bureau

Werttaxen für Versicherungszwecke, Gründungen, Finanzierungen usw.

Projektierung u. Bauleitung von Fabrik-, landwirtschaftlichen u. Städtebauten / Allererste Referenzen

Telegramm-Adresse:
Brandbüscher Berlin

Berlin W 15
Pariser Strasse 23

Fernsprecher:
Amt Pfalzburg 4342

Architekt Alfred Büsscher, budowniczy miejski w o.

Doradczy rzeczoznawca budowlany

Uregulowanie szkód ogniowych / Biuro techniczne

Ocena ubezpieczeń oraz kosztorysy przedsięwzięciw finansowych i t. p.

Projektowanie i wykonywanie budowli fabrycznych, gospodarskich oraz miejskich / Poważne referencje

Adres dla depez:
Brandbüscher Berlin

Berlin W 15
Pariser Strasse 23

Telefon:
Amt Pfalzburg 4342

**Bei Brand-, Einbruchs-
diebstahl-, Transport-,
See- und sonstigen
Schäden**

an Waren- und Materialvorräten
des Handels und der Industrie,
Geschäfts-Einrichtungen (Inven-
tar), Hausrat (Mobiliar) und

**bei entgangenem Gewinn
(Nutzungsausfall) durch
Betriebs-Unterbrechung**

übernimmt

**Begutachtungen,
Feststellungen u. Beratung**

**Przy poszkodowaniach od
ognia, wskutek kradzieży
z włamaniem, jakoteż pod-
czas transportu, na morzu
i wszelk. innych szkodach**

poniesionych w towarze, w zapasach mater-
jału w handlu i przemyśle, urządzeniach
biurowych (inwentarz), sprzętach domo-
wych (ruchomości) oraz

**z powodu utraconego
zysku podczas przeszkód
w ruchu przemysłowym**

podjekuje się
**zestawiania ocen, stwier-
dzeń oraz udzielania porad**

J. WINSCH

Schadens-Sachverständiger

Rzeczoznawca w sprawach poszkodowań

BERLIN-HALENSEE, HEKTORSTRASSE 6

Fernruf: Uhland, Nr. 2222

Telefon: Uhland, Nr. 2222

ALBERT GUTKIND

Königlich Preussischer
Lotterie-Einnehmer

Kolektor Królewsko-
Pruskiej Loterji.

August-
strasse 37

Braunschweig

August-
strasse 37

Die Königlich Preussische Klassen-Lotterie ist die bedeutendste und am besten eingerichtete. Während eines Jahres finden 2 Lotterien statt, welche Anfang Januar und Juli beginnen. Jede Lotterie enthält 5 Klassen mit einer Gewinnsumme von über 72 Millionen Mark

Der Preis der Lose ist zu jeder Klasse für

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
M. 40,-	20,-	10,-	5,-

Amtliche Verlosungspläne stehen unentgeltlich zu Diensten. Die Beteiligung kann jederzeit erfolgen.

Ich halte mich zum Bezuge von Losen der Königlich Preussischen Klassen-Lotterie bestens empfohlen.

Królewsko-pruska loterja klasowa jest najważniejsza i najlepiej urządzona. W ciągu roku odbywają się dwie loterje, rozpoczynające się w początku stycznia i lipca. Każda loterja posiada pięć klas, ogólna suma wygranych przekracza 72 milj. marek.

Cena losu dla każdej loterji wynosi za

$\frac{1}{1}$	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$	$\frac{1}{8}$
M. 40,-	20,-	10,-	5,-

Urzędowe plany losowań dostarczane bywają bezpłatnie. Wzięcie udziału można każdego czasu.

Przy nabywaniu losów Królewsko-pruskiej loterji łaskawie się polecam.

Richard Dittrich
Königl. Sächsischer Lotterie-Kollekteur

Gegründet 1900

Leipzig-R. 103
Täubchenweg 25

Dresden (Sachsen)

Gustav Gericke

Kollektion der Königlich Sächsischen
Landeslotterie

Kolekcja Królesko-Saskiej
Loterji Państwowej

DRESDEN-A.

Wilsdruffer Strasse 7

Spielplan auf Verlangen

Plan loterji na żądanie

A. Zapf, Leipzig
Brühl 2

**Kollektion der Königl.
Sächs. Landes-Lotterie**

Versand nach
ausserdeutschen Ländern.

Schweder & Cie.
Berlin-Lichterfelde
Ringstrasse 106

Uebernehmen Projektierungen und Ausführungen von Abwasser-Klär- und Reinigungs-Anlagen, Kanalisationen, Moorkulturen und Vorflutregulierungen

Przyjmuje projektowanie i wykonanie urządzeń oczyszczających, klarowni-cścieków, kanalizacji, upraw bagien i urządzeń odpływowych

Budowa studzien
Razdej głębokości oraz największych średnic.

Brunnenbau
für alle Tiefen bis zu den grössten Durchmessern.

Ernst Hänchen
PENZIG (SCHLESIEN)
Tiefbohr- u. Brunnenbau-Unternehmung

Tiefbohrungen
auf alle Mineralien u. Wasser mit jedem Durchmesser u. gr. Tiefe.

Sprengungen
in jedem Gestein sowie

Tief- u. Brunnen-Gründungsarbeiten
durch schlechten Baugrund.

Schacht-Bohr-arterisische Brunnen
für grösste Leistung sowie Lieferung von Pumpwerken u. Wasserleitungen für Hand- Dampf- u. elektrischen Betrieb.

Bagger und Krane
Pulsometer aller Grössen fahrbare Lokomobilen 6-35HP Kauf u. Miete etc..

Eigene Maschinenfabrik

Gleisanschluss Telephone Nr 19.

Tiefbohrungen
auf Mineralien und Wasser.
Nach Friedensschluss
Vertretung in Warschau.

Wiercenie głębokie
w poszukiwaniu mineralów oraz wody.
Po wojnie
zastępstwo w Warszawie.

Trockenluft-Kühlanlagen

Telephon: Gr. VIII, 1846 von elaphon: Gr. VIII, 1846

A. Schlender, Hamburg 6, Lagerstrasse

Grösste Spezialfabrik am Platz für Eiskellerbau, Eisschränke, Kühlraumtüren und jede Art von Isolierungen

Prima-Referenzen
Zeichnungen und Kostenanschläge gratis

Największa miejscowa fabryka Chłodników, lodowni pokojowych, drzwi do lodowni i wszelkiego rodzaju materiałów izolacyjnych

Pierwszorządne referencje
Rysunki i kosztorysy bezpłatnie

Ingenieur — Inżynier
Ad. Ewald Hugo Beyer
 Wengeln-Jacobsdorf (Bezirk Liegnitz)

Beeidigter und öffentlicher Sachverständiger.

Veranlagung, Bauausführung, Umänderung
 von Anlagen für die Ziegel-, Tonwaren-, Schamotte-,
 Kalk- u. Zementindustrie nach eigenen, praktisch vielfach
 bewährten Bauarten von unerreichter Wirtschaftlichkeit,
 welche die höchste Stufe der Vollkommenheit darstellen.

Trockenanlagen - Brennöfen - Zubehörteile

D.-R.-Patente und Auslandspatente.

Vertretung in WARSCHAU

Vertretung in LUBLIN: Krakowskie Przedmieście 47.

Für die Landwirtschaft: Wander-Schnelldarre für Gemüse, Kartoffeln,
 Gras, Saatgut, Getreide, Pülpe, Schnitzel, Schlempe, Treber u. a.

Für die Forstwirtschaft: Trocknung von Hölzern, Brettern, Bohlen,
 Feinschnitten u. dgl.

Für Chemie und Industrie: Trocknung aller chemischen u. Hütten-
 erzeugnisse, Webwaren, Knochenschrot, Leim, Düngemittel u. v. a.

Przysięgły i publiczny rzeczoznawca.

Projekty — Budowa — Przeróbki

przemysłów, zakładów cegielnianych, wapiennych, cemen-
 towych oraz wyrobów glinianych i szamotowych według
 własnych, częstokrotnie skutecznie zastosow. sposobów
 budowy o nieosiągniętej oszczędności i doskonałości.

Suszalnie — Piece żarowe — Przybory

Patenty Państwa Niemieckiego i zagraniczne.

Przedstawicielstwo w WARSZAWIE

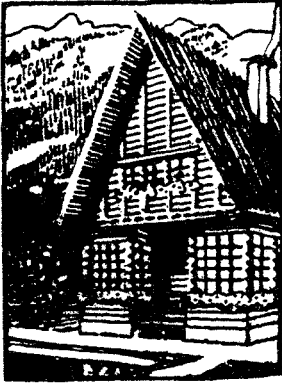
Przedstawicielstwo w LUBLINIE:

Krakowskie Przedmieście 47.

Dla gospodarstwa rolnego: przenośne suszarnie do warzywa, kar-
 tofli, traw, nasion, zboża, paszy, odpadków, wywarów, siodu i t. p.

Dla gospodarstwa leśnego: suszarnie do drzewa, desek, bal, desek
 cienkich i t. p.

Dla chemji i przemysłu: suszarnie wszelkich przetworów chemicz-
 nych, wyrobów hutniczych, tkackich, kości sproszkowanych, kleju,
 nawozów i t. p.

Deutsche Holzbaukunst
FR. W. LOHMÜLLER, GÜSTEN, Anhalt

Werkstätten für:

Zerlegbare Holzhäuser u. Baracken für alle Zwecke. Gartenhäuser, Lauben, Ferien- u. Landhäuser. Schul-, Kranken- u. Arbeiterbaracken, Kantinen, Baubureau, Wirtschaftsbaracken
 Prospekt Nr. 32 gegen 50 Pfennig Pfand

Niemieckie budownictwo drzewne
FR. W. LOHMÜLLER, GÜSTEN, Anhalt

Budowa drewnianych domków przenośnych oraz baraków, służących do wszelkiego użytku. Domki ogrodowe, altany, domy wiejskie i letnie mieszkania. Baraki szkolne, izolacyjne i robotnicze. Kantyny i biura budownicze, baraki gospodarskie

Woydahler Kunststein u. Kieswerke

Fabrik in **Woydahl** bei Pakosch (Provinz Posen)

Kontor in **Hohensalza**, Bahnhofstrasse 56

liefern in anerkannt vorzüglicher Qualität

Fassaden-Edelputz „Woydahlit“

in allen Farbtonungen und Körnungen.
 Eingeführt seit vielen Jahren in Polen.

Meisterhafte Ausführungen aller Fassadenarbeiten
 durch geübte Handwerker.

Putzmuster u. Druckschriften auf Verlangen kostenlos zur Verfügung
 Korrespondenz in polnischer Sprache.

Dostarczają uznane za najlepsze gatunki

Tynku do fasad „Woydahlit“

we wszelkich odcieniach barw i wszelkiej ziarnistości
 Zaprowadzone od wielu lat w Królestwie

Mistrzowskie wykonanie robót fasadowych przez wprawnych
 rzemieślników

Próbki tynku i druki na żądanie bezpłatnie
 Korespondencje w języku polskim

HANS THOMAS, Berlin-Charlottenburg

Giesebrechtstrasse 1

Atelier für Architektur

Entwürfe, Kostenanschläge
 Bauleitung und Ausführung für
 städtische und ländliche Bauten
 jeder Art

(Schlösser, Kirchen, Banken, Wohn-
 und Geschäftshäuser, Fabrikanlagen
 usw.)

Biuro architektoniczne

Projekty, kosztorysy,
 prowadzenie i wykonanie bu-
 dowli miejskich i wiejskich
 wszelkiego rodzaju
 (Pałace, kościoły, banki, domy miesz-
 kalne i przemysłowe, zakłady
 fabryczne i t. d.)

Unionwerke A.-G.

Maschinenfabriken

Mannheim * Berlin SW

Filtrier- und Abfüllanlagen

für Brauereien

Druckregler

**Moderne
Pichanlagen**

**Flaschen - Reinigungs-
und
-Füllanlagen**

Filtermasse

**Urządzenia
filtracyjne i napeł-
niacze beczek
dla browarów**

Miarkowniki prężności

**Nowoczesne urzą-
dzenia smołowcowe**

**Urządzenia do
czyszczenia i napeł-
niania flaszek**

Masa filtracyjna

Abteilung II:

Kraftwagenbau

Spezialität:

**Last-
automobile**

Spezialofferte und Vertreterbesuch
auf Wunsch

Kataloge gratis und franko

Dział II:

Budowa samochodów

Specjalność:

**Samochody
ciężarowe**

Oferty specjalne i odwiedziny repre-
zentantów na żądanie

Katalogi gratis i franko

Lolat-Eisenbeton-Breslau Aktien-Gesellschaft

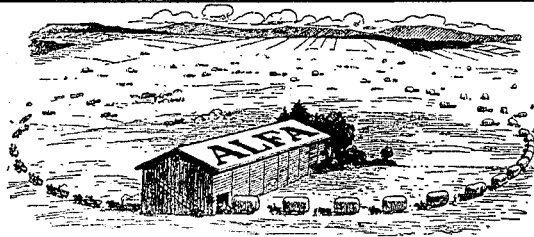
Bauunternehmung für den gesamten Hoch- u. Tiefbau

Breslau I Kattowitz O.-S. Warschau

Junkernstraße 41/43

Bismarckstraße 26

Wilcza 35

Alfawerk G. m. b. H., Gauting bei München

Alfa-Fuderabläder

zum
Abladen ganzer Fuhren auf einmal.

Alfa-Aufzug mit Greifer
zum partieweisen Abladen von Heu u. Getreide.

Alfa-Sackaufzug
zum Hoch- und Längstransport.

Kostenanschläge gratis u. ohne Kaufzwang.

Alfa-Ladownik siana
do wyladowania całych fur odrazu.

Alfa-Podnośnik
z chwytaczem do częściowego
wyladowania siana i zboża.

Alfa-Podnośnik
worków do podnoszenia w
górze i przenoszenia.

Kosztorysy gratis i nie obowiązujące
do kupna.

Gebrüder Pierburg, Berlin SW 61 Abteilung: Ofenbau

liefern

moderne industrielle Ofenanlagen
aller Art und für alle Brennstoffe

Spezialität: Oel-Feuerungen

Prospekte und Angebote kostenlos.

Maschinenfabrik

J. E. Christoph A.-G.

Gegründet
1835

* Niesky bei Görlitz *

Gegründet
1835

Spezialfabrik für:

Neueinrichtungen und Umbauten von Spiritusbrennereien

nach modernen und bewährten Prinzipien

Kartoffelflocken-Anlagen

Moderne Dampfmaschinen und Dampfkessel

in jeder Grösse und Konstruktion

Motoren

für Gas, Spiritus, Benzin, Benzol für
landwirtschaftliche und gewerbliche Zwecke

Motor-Lokomobilen, Motor-Pumpen
Saug-Generatorgas-Anlagen

Rohöl-Motoren

F. MOEBIUS, SORAU N.-L.

Spezialität: Sheddächer

Fertige Projekte, Zeichnungen
und Anschläge für Fabrikanlagen
der Textil-Industrie

Ausführung kompletter Bauten

Specjalność: dachy wielokątne

Gotowe projekty, rysunki i ko-
sztorysy urządzeń fabrycznych
w przemyśle włókiennym

Wykonanie kompletnych budowien

Goldne Medaille
Breslau 1904

Prima

Referenzen

M. Gimmer

gegr. 1839

Bedachungsgeschäft

Blitzableiteranlagen

Schiefer- und Dachsteinhandel

Krycie dachów

::

Piorunochrony

Sprzedaz dachówek oraz szyfru

Breslau 10

Matthiasstrasse 31/33

Telephon 644

Goldne Medaille
Breslau 1904

Prima

Referenzen

Kattowitz O.S.

Nicolaistrasse 47

Telephon 369

Alle Sorten Dachziegel

liefert und hat stets auf Lager vorrätig

Adolf Lütz · Hamburg 35

Dachziegel-Spezial-Handlung

Ausschlägerweg Nr. 36

Fernsprecher:
Gruppe IV, 580

Telegr.-Adr.:
„Dachziegel“

O. Titel's Kunsttöpferei

Inhaber: Hans Koehler

Właśc.: Hans Koehler

Fürstenwalde a. d. Spree

dicht am Bahnhof

przy stacji

Fernsprecher Nr. 8

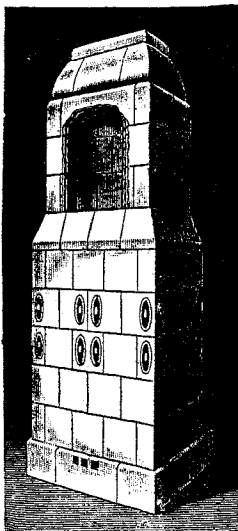
Telefonu Nr. 8

Reichsbank-
Giro-Konto

Żyro-Konto w
Banku Rzeszy

Eigener Tonberg
u. Bahnanschluss

Własna kopalnia
gliny i łącz. kolej.

Abteilung I

Dział I

Weisse u. farbige
Schmelzöfen
Herdwaren

Białe i kolorowe
piece kaflowe
Wyroby zduńskie

Abteilung II
Schamotteöfen
aus
Meissner Ton

Dział II
Piece szamotowe
z gliny
meissnerowskiej

Kataloge und Preislisten
stehen zur Verfügung

Katalogi i cenniki
na życzenie

ROM

Fabrikzeichen

Rud. Otto Meyer Heizung u. Lüftung Trockenanlagen

Ogrzewanie i wentylacja. Suszarnie

Posen, Berlin, Hamburg, Bremen, Kiel, Frankfurt a. M., Strassburg i.E.

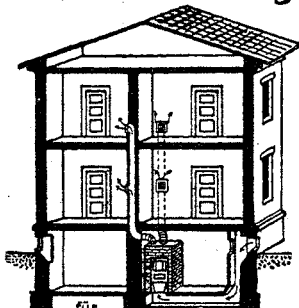
Für Polen:

Rud. Otto Meyer, Posen, Hedwigstr. 17.

Man verlange kostenlose Uebersendung von Drucksachen.

MUSGRAVES ORIGINAL

Zentral-Luftheizung

Einfamilienhäuser, Säle,
Läden, Kirchen, Schulen,
Turnhallen, Automobil-
hallen, Geschäfts-
räume usw.

ESCH & CO MANNHEIM

FRANKFURT a.M. * HAMBURG

Fabrik für Dauerbrand- öfen und Einsätze

Heizanlagen

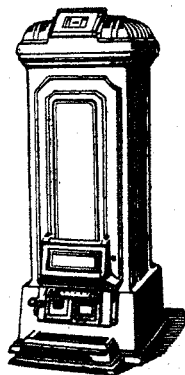
und

Stalleinrichtungen

für Pferde, Rinder u. Schweine

Kataloge u. Voranschläge
kostenlos

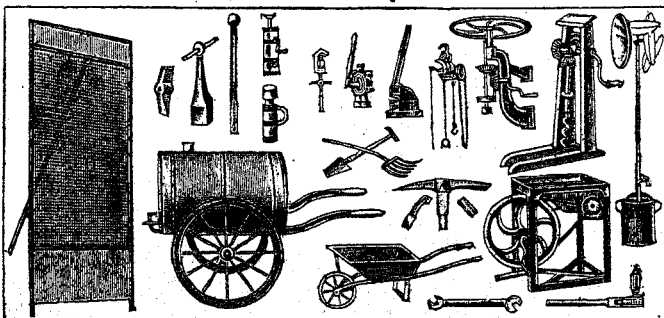
Genauere Berechnung der
Heizanlagen und
Garantie

GEBR. SCHLIEPER, BROMBERG

Lieferanten der Zivil- und
Militärbehörden des Ostens

Telegramme: Schlieper, Bromberg

Fernsprecher 306

Lieferanten der Zivil- und
Militärbehörden des Ostens

Ullersdorfer Werke

Nieder-Ullersdorf Kreis Sorau
N.-Lausitz

fabrizieren

**Verblend-und
Formziegel**

naturfarben u. glasiert

**Badeanstalts-
Ziegel**

weiss und farbig
glasiert

Wandplatten

**Wand-
brunnen**

**Kaminver-
kleidungen**

usw. in ein- und
mehrfarbig und

**Kunst-
glasuren**

wyrabiają

**Licówki i
kształtówki**

barwy naturalnej
oraz glazurowane

**Cegły
łazienkowe**

biało i kolorowo
glazurowane

Płyty ścienne

**Studnie
ścienne**

**Obłożenia
kominkowe**

i t. p. jedno- i
wielokolorowe oraz

**o glazurze
artystycznej**

Deutsche Asphalt-Actien-Gesellschaft d. Limmer u. Vorwohler Grubenfelder in Hannover.

Spezialitäten: Deutscher Stampf-
asphalt, Hartasphalt, Stampf-
asphaltplatten, Pflasterkitt und
säurefester Asphalt „Antoxolith“.

Specjalność: Niemiecki asfalt pra-
sowany, asfalt twardy, płyty z as-
faltu prasowanego, kit brukowy i
„Antoxolith“ asfalt kwasoodporny.

WAYSS & FREYTAG A.-G. Königsberg i. Pr.

Bureau: Warschau, Bracka 18

Beton- und Eisenbeton-
bauten

Hoch- und Tiefbauten

Ausführung von Strassen und
Eisenbahnen, Holzbauten
Pfahlgründungen mit Holz-
und Betonpfählen nach paten-
tierten Systemen.

Budowle betonowe
i żelbetowe
Budowle nadziemne
i podziemne

Budowa ulic i kolei żelaznej,
Budowle drewniane, piloto-
wanie z palami drewnianymi
oraz betonowymi według
opatentow. systemów.

N. ROSENFELD & Co.

KGL. HOF-
LIEFE-
RANTEN

Haupt-
geschäft: **Berlin W 8** Mohren-
str. 11-12 | Zweig-
geschäft: **Köln a. Rh.** Kaiser-Wilhelm-
Ring 12

FLIESEN * KERAMIK * MOSAIK

Magazyn
główny: **Berlin W 8** Mohren-
str. 11-12 | Filja: **Kolonja n. R.** Kaiser-Wilhelm-
Ring 12

FLIZY * KERAMIKA * MOZAIKA

Boswau & Knauer

G. m. b. H.

Tschenstochau

Allee II, 23

**Uebernahme von
Hoch-, Tief-, Beton- und Eisenbeton-
arbeiten**

Bauausführungen jeder Art

in schlüsselfertiger oder Teilausführung

Beste Referenzen von staatlichen und städtischen Behörden, Industrie-Verwaltungen und privaten Bauherren

Kostenanschläge, statische Berechnungen,
Gutachten, Bauberatung

**Przedsiębiorstwo robót
podziemnych, budowlanych, betono-
wych i żelazobetonowych**

Wykonania całkowite
i częściowe wszelkich robót budowlanych

Poważne referencje urzędów państwowych, miejskich,
zarządów przemysłowych oraz osób prywatnych

Kosztorysy, obrachunki statyczne, ocena i porady

Wyroby nagrodzone **MEDALEM SREBRNYM** na wystawie Przemysłowo-Rolniczej
w **Częstochowie** w 1909 roku.

ZŁOTY MEDAL na wystawie Cesarsko-Dono-Kubańskiej w Rostowie nad Donem 1910 r.

**Włocławskie Przedsiębiorstwo Asfaltowe, Przetwory Chemiczne
i Fabryka Tektur Smołowcowych**

L. DYSTYLIER w **WŁOCŁAWKU**
Żelazna (Aleje) Nr. 20/24

POLECA: Tekturę smołowcową, asfalt naturalny i sztuczny, smołę preparowaną, lak, goudron, paski tekturowe, listwy trójkątne, klebemase, kit do dachów, carbolinum do drzewa i murów przeciw wilgoci, metalpix do dachów żelaznych i części żelaza, blackwarnisch lakier do żelaza skorosznący, „Rebid”, najlepsza konserwacja dachów papowych i żelaznych znakomitym „Rebidem”. Fabryka podejmuje się krycia nowych i konserwacji starych dachów papowych własnymi uzdolnionymi dekarzami, jak również wykonywa podbitki w oberach, stajniach i t. d., oraz wszelkich robót asfaltowych po cenach najprzystępniejszych. Cement Portlandzki krajowych i zagranicznych fabryk.

Schlesische Dachpappenfabriken

Gassmann & Nothmann G.m.b.H.

Breslau 13, Kaiser-Wilhelm-Str. 9

Fernsprech.: Kattowitz 6, Oppeln 118,
Breslau 2544.

Postscheck-Konto: Breslau 745.

Bank-Konto: Bank für Handel und
Industrie, Schlesischer Bank-Verein.

Berliner Gipswerke

L. Mundt vorm. H. Kühne

Berlin W 57

Gips und Gipsdielen

Gips i dyl gipsowy

KURT GEIGER

Tel. 2180 **Posen Ws** Tel. 2180

Spezialgeschäft

für Projektierung u. Ausführung von
Wasserversorgungs-, Gas-, Kanali-
sations-, Wasch- und Badeanlagen

Luftgas-, Toiletten- u. Reihenklosettanlagen

Abteilung II

Lager von gusseisernen Druck-, Stahl- u.
Schmiede-Röhren-Formstücke, Ventile,
Tonröhren-Formstücke, Fliesen

Ab 1. Juli 1917 Bureau u. Lager in Lodz

Ingenieurbureau

Dipl.-Ing. Schück & Lada

Berlin-Lichtenrade, Nürnberger Str. 17

Eisenbahn-, Strassen- u. Kanalprojekte,
Meliorationen und Gutsvermessungen. **An-**
schlussgleisentwürfe. Vermessungen, Par-
zellierungen und Nivellements. **Entwurf, Bau-**
ausführung und Abrechnung von Tief-
bauten aller Art. — Ausführungen in Beton
und Eisenbeton.

Projekty kolei żelaznych, ulic i kana-
łów. Roboty meljoracyjne i pomiary majątków.
Projekty kolei podjazdowych. Pomiary,
parcelowanie i nivelacje. **Projektowanie,**
obliczenie i wykonanie wszelkich robót
podziemnych: Wykonanie robót betonowych
i żelazobetonowych.

Kamin-Kühler

H. Friederichs & Co.
Sagan

Gradierwerke

Zivilingenieur — Inżynier cywilny

Fritz Bergwald, Berlin-Steglitz

Hardenbergstr. 1 :: Fernspr. Stegl. 1030

Beratender Ingenieur für Tief-
bau, Städtebau, Verkehrswesen
Projekte :: Bauleitung :: Gutachten
Langjährige Praxis

Inżynier doradczy przy budowach
podziemn., miejsk., komunikacyjn.
Projekty :: Prowadz. budowy :: Ocena
Długoletnia praktyka

Carl Tuchscherer

Przedsiębiorstwo budowlane

CENTRALA:

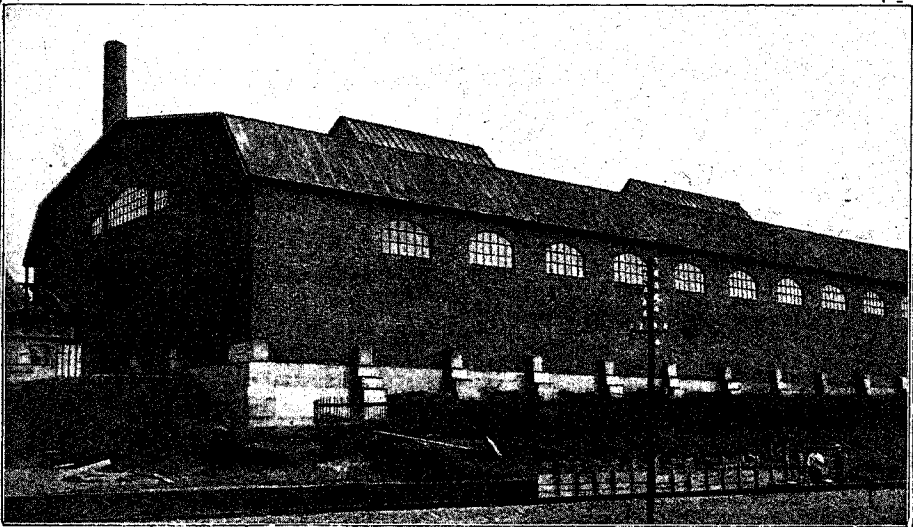
Lohestr. 56 **WROCLAW II** Lohestr. 56

Telefon: 5465

ODDZIAŁY:

Berlin / Frankfurt n. M. / Grudziądz / Wiedeń / Budapeszt

Adres telegraficzny dla wymienionych miast: „Tuchschererwand“

Fabryka i sala skład., konstr. ścienne i więz. dachów „Syst. Tuchscherer“

Budowa

Sal fabrycznych i składowych

wszelkiego rodzaju i do każdego celu
według „Systemu Tuchscherer“

Żądajcie prospekt „P“

Oferty oraz odwiedziny inżynierów bez żadnego zobowiązania
i bezpłatnie

Emil Kelling

Berlin · Leipzig

Vertretungen in: Königsberg :: Breslau :: Bromberg

Zentralheizungen

Warmwasserversorgungen

Zentralheizungen

Ernst Simon

Stettin

Krekower Str. 24, Tel.: 1423

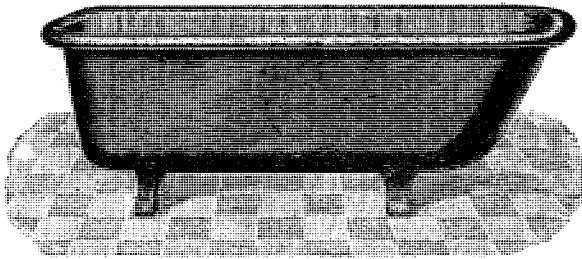
Filiale: **Kolberg**

Tel.: 314 Wilhelmstr. 14

Wasserleitungs-Entwässerungs-
und Bewässerungsanlagen
Personen- und Lastenaufzüge
Frikionswinden

SCHORNSTEINBAU CUSTODI'S
G.M.B.H.
DÜSSELDORF
FILIALE KATTOWITZ
Dürerstrasse 3
FILIALE GLEIWITZ
Wilhelmstrasse 59

Schornsteine
Komplette Kesselanlagen
Kesseleinmauerungen
Oefen aller Art
Saugzuganlagen
Reparaturen

Herzog zu Schleswig-Holsteinsches EISEN-UNDEMAILLIERWERK

Vereinigte Dorotheen- und Henriettenhütte
Henriettenhütte, Bez. Liegnitz

Spezialitäten:

Gusseiserne Küchen- und Klosettbecken,
Waschanlagen, Badewannen, Kanalisations-
artikel, Reihenklosettanlagen, Kochger

Abflussröhren, Rippenröhren:

Zentralheizungen, Massenarti

Specjalności:

Piece i klozety z lanego żelaza, urządzenia
kapielowe, wanny, artykuły kanalizacyjne,
urządzenia klozetów rządowych, naczynia
kuchenne, rury ściekowe, rury żebrowe
do ogrzewania centralnego,
wyroby hurtowne

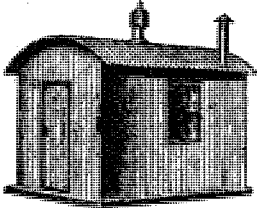
Vereinigte Königs- und Laurahütte

Aktiengesellschaft für Berg- und Hüttenbetrieb

BERLIN NW 7

Hüttenwerk Laurahütte O.-S.

Oddział Cynkownia

Domki z blachy falowanej

zupełnie rozkładalne i przenośne, zdatne na biura budowy, budki montownicze, domki wagowe, baraki robotnicze, wojskowe, izolacyjne.

Rury przewiewne

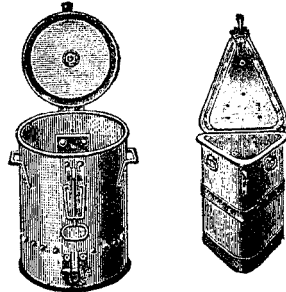
z najmniejszymi zaworami, po wykonaniu w stanie gotowym cynkowane.

Koryta transportowe

o wszelkich kształtach przekroju z połączeniem szybkim lub bez, jak również cynkowane.

Klozety górnicze

okrągłe D.R.P., jak również trójkątowe, bezwonne wypróżnianie, proste, wygodne czyszczenie.

Naczynia i beczki do wody do picia

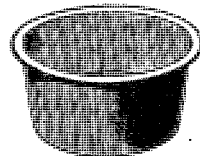
z kurkiem spustowym lub bez.

Cynkowane blachy falowane i blachy proste
Cynkowane blachy dachowe i do dachów kryte esówką.

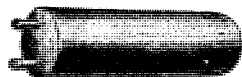
Kotły do prania

wszelkich rozmiarów, z pokrywami i rączkami lub bez.

Naczynia do ciepłej wody

wszelkich rozmiarów.

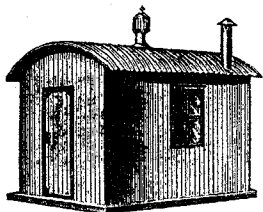
Vereinigte Königs- und Laurahütte

Aktiengesellschaft für Berg- und Hüttenbetrieb

BERLIN NW 7

Hüttenwerk Laurahütte O.-S.

Abteilung Verzinkerei

Wellblechhäuser

vollständig zerlegbar und tragbar, geeignet als Baubureau, Montagebuden, Wagehäuschen, Arbeiter-, Militär-, Isolier-Baracken.

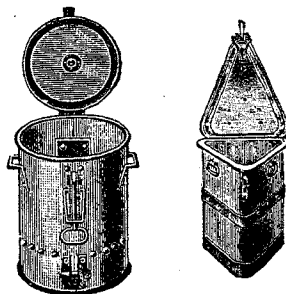
Wetterluten Schüttelrinnen

mit den verschiedensten Verschlüssen, nach der Anfertigung im fertigen Zustande verzinkt.

in allen Querschnittsformen, mit und ohne Schnellverbindung, auch verzinkt.

Grubenklosetts

runde Form D. R. P. sowie auch dreieckige Form; geruchlose Entleerung, einfachste bequemste Reinigung.

Trinkwassergefäße und -Fässer

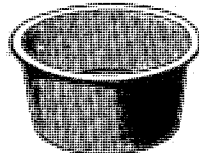
mit und ohne Ablasshahn.

Verzinkte Wellbleche und Flachbleche. Verzinkte Dachbleche und Dachpfannenbleche.

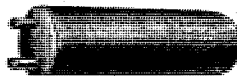
Waschkessel

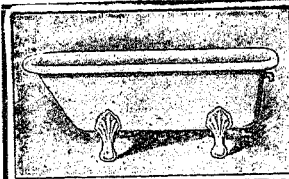
in allen Grössen, mit und ohne Deckel und Griffe.

Warmwasserbehälter

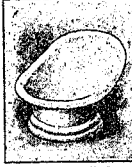
in allen Grössen.

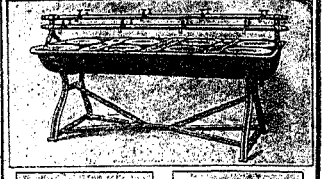

Rankewerk G. m. b. H. Brühl, Bez. Cöln

Badewannen, aus Stahlblech, nahtlos, innen u. aussen porzellan emailliert. Zu 1000 en nach Polen und Russland ausgeführt.
Reihenwaschtische mit oder ohne Kippbecken.

Klosettpülkasten, weiss email. Bester Ersatz für Feurton, zerspringt nicht bei Frost.
Emaille-Randkessel, bester Ersatz für Kupferkessel. Schmiedeeiserne, überall emaillierte, fertig ausgemauerte **Kesselöfen**

OTTO CONRAD

BERLIN W 62

29 Kleiststrasse

Kleiststrasse 29

Anschlussgleise

mit Lieferung
sämtlicher Materialien

sowie

Projektierung u. Ausführung von

Eisenbahn- und Tiefbau-Arbeiten

aller Art

Tory podjazdowe

z dostawą
wszelkich materiałów

jak również

projektowanie i wykonanie

budowy kolei żelaznej i robót podziemnych

wszelkiego rodzaju

Towarzystwo Akcyjne **J. A. JOHN**

Oddział Warszawski, Mokotowska 18

poleca znane w całym świecie swoje wyroby:

Johna maszyny do prania, Cała Para'

Johna nasady kominowe

Johna kompl. urządz. pralni parowych mechaniczn. i kamer dezynfekcyjn.

Johna parniki do parowania kartofli

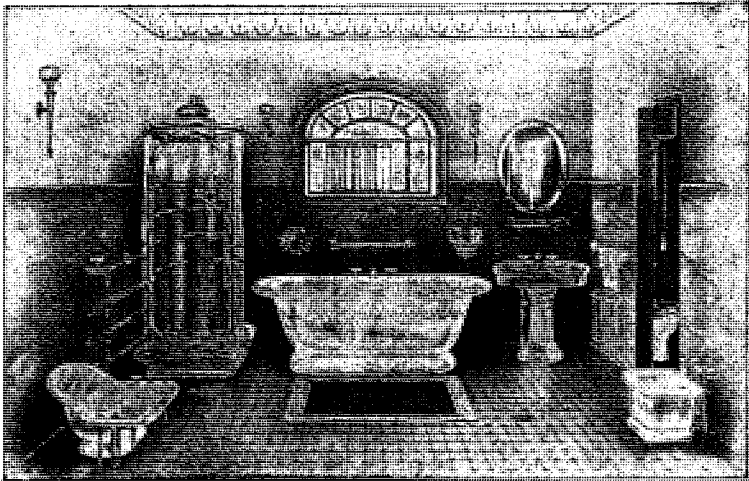
Johna wanny emaljowane i cynkow.

Prospekty i kosztorysy na żądanie bezpłatnie

E. Jentsch * Posen

Fernspr. Nr. 3085 Ritterstrasse 20 Fernspr. Nr. 3085

Gegründet 1883

Technisches Bureau und Spezialgeschäft

für Projektierung und Ausführung von Gas-, Wasser-
versorgungs-, Kanalisationsanlagen und kompletten
gesundheitstechnischen Einrichtungen für Städte,
Gemeinden, Krankenhäuser, Schlösser, Villen usw.

Wasch-, Bade-, und Toiletteneinrichtungen.

Pumpenanlagen für Hand- und Kraftbetrieb

Höchste Auszeichnungen.

Beste Referenzen.

Biuro techniczne i specjalny zakład

projektowania i wykonania urządzeń gazowych, wodociago-
wych i kanalizacyjnych, oraz kompletnych zdrowotno-technicz-
nych urządzeń dla miast, gmin, szpitali, zamków, wил i t. d.

Urządzenia pralni, pokoi kąpielowych i toalet.

**Urządzenia pompowe do ruchu ręcznego
i maszynowego.**

Największe odznaczenia. Pierwszorządne referencje.

Demmerwerk
 GEGR. 1868.
EISENACH
KOCHANLAGEN
 ALLER ART
 Dampf, Kohle, Gas
 vom kleinsten
 HAUSHALTUNGSHERD
 BIS ZU DEN GRÖSSTEN ANLAGEN
 FÜR
Massenspeisung
 FELDKÜCHEN. ETTAPPENKESSEL. SPEISENTRÄGER. KOCHKISTEN
 BRAT- UND BACKÖFEN FÜR TRÜPPENSPEISUNG.

DEMNERWERK EISENACH

URZĄDZENIA PIECOWE

wszelkiego rodzaju na parę, węgiel i gaz od najmniejszej kuchni domowej do największych pieców

DO UŻYTKU MASOWEGO

Kuchnie polowe, kotły wojskowe, menażki, skrzynki do gotowania, piece piekarskie i do pieczenia do użytku wojskowego

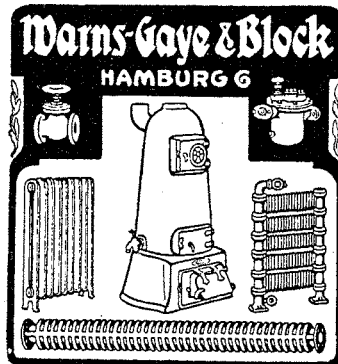
Warns-Gaye & Block

Lieferung
 sämtlicher
 Materialien
 für

**Zentral-
 heizungen**
**Warmwasser-
 Bereitungen**

usw.

HAMBURG 6

Dostawa
 wszelkich
 materiałów
 do

**Ogrzewania
 centralnego**
**Urządzeń z
 ciepłą wodą**

i t. d.

Technische Auskünfte und
 Montagezeichnungen kostenlos.

Techn. informacje i rysunki
 montownicze bezpłatnie.

Wassergas-Anlagen

für industrielle Feuerungszwecke und städt. Gaswerke
mit neuest **patentierten Generatoren**, sowie
Ofenbauten, Schweissmaschinen und dergleichen
liefert

Dellwik-Fleischer Wassergas Ges.
Frankfurt a. M.

besonders für die
Eisenindustrie zum Schweißen, Glühen, Schmelzen usw.
Glasindustrie, Textilindustrie, chem. Industrie usw.

Urządzenia wodno-gazowe

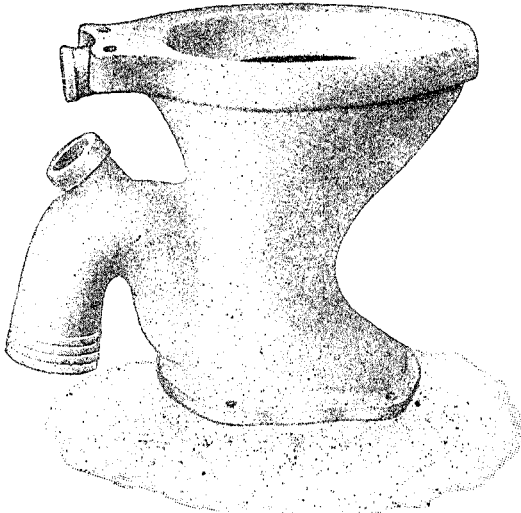
dla palenisk przemysłowych oraz miejsk. zakł. gazowych
z najnowszymi **opatentowanymi generatorami**
jak również piece, maszyny spajające i t. p.
dostarcza

Dellwik-Fleischer Wassergas Ges.
Frankfurt a. M.

głównie dla
przemysłu żelaznego do spawania, żarzenia, topienia itd.
przemysłu szklanego, przemysłu włókiennego, przemysłu chem. itd.

CHR. CARSTENS, WALLHAUSEN a. d. Melme

Spezialfabrik sanitärer Wasserleitungs-Artikel

liefert als Spezialität:

Klosetts
Waschbecken
Waschtischplatten
Urinals
Ausgussbecken
Bidets
Spülkasten
 in Ia weiss-weisser
 Fayence

Schöne weisse Ware

Billige Preise

Bitte verlangen Sie Spezialangebot und illustrierte Kataloge

Posener Tonwerke G. m. b. H. Posen 01 Viktoria-

strasse 12

Fernsprecher 3505

Erste u. leistungsfähigste Bezugsquelle für

Tonziegel, rote Verblendsteine
schwarze Klinker

zu Wasserbauten, Verblendung und
 Pflasterung, sowie dazu gehörige

Formsteine, Normal-Lochziegel,
 Kleinsche Deckensteine und solche
 mit Pfalz und Nute

Najlepsze i największe źródło nabycia

cegł zwyczajnych, czerwonych
licówek, czarnego klinkieru

do budowli wodnych, do licowania i
 brukowania jak również przynależne

cegły modelowe, cegły dziurowane
 normalne, dachówki Kleina oraz
 żłobkowe i wsuwalne

Vereinigte Drainröhren-Fabriken für die Provinz Posen, G. m. b. H.

Fernsprecher
 Nr. 3302

POSEN, Viktoriastr. 12, 1

Telegramm-Adr.:
 Drainrohr Posen

Beste Bezugsquelle für Drainröhren
aller Kaliber

Jährliche Produktion zirka 42 Millionen

Najlepsze źródło nabycia rur
drenowych wszelkich rozmiarów

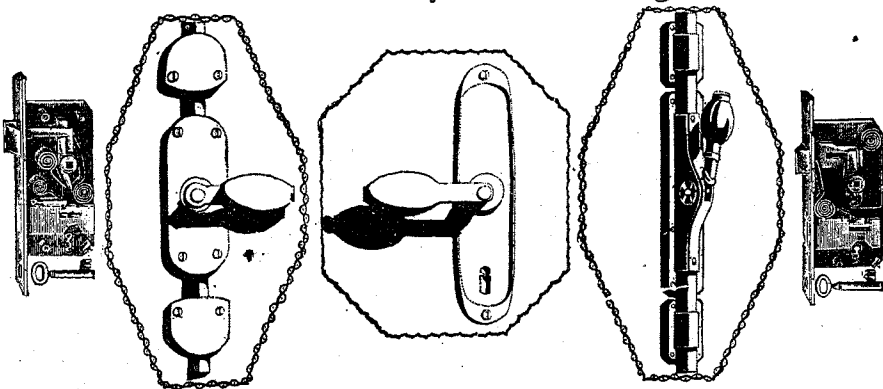
Roczna produkcja około 42 milionów

Kiekert & Nieland G. m. b. H.

Baubeschläge-Fabrik

Heiligenhaus-Niederrhein

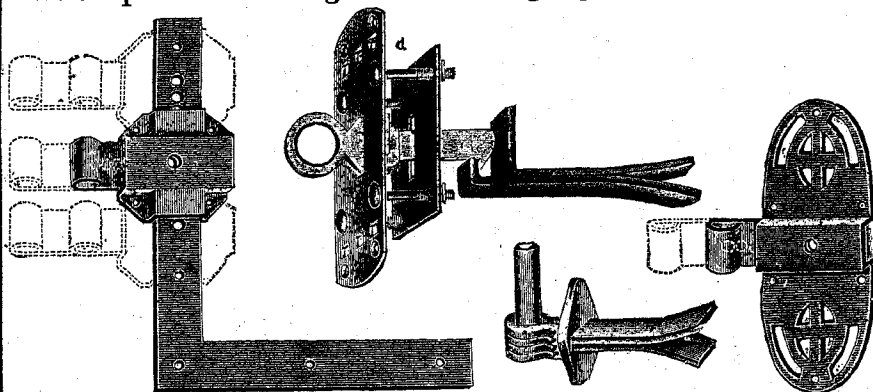
liefern stets das Neueste in kompletten Beschlägen für Türen
und Fenster in jeder Ausführung.

Spezialfabrikation von soliden und praktischen Beschlägen für **Schlagladen** sowie Jalousien und Rolläden.

Anfertigung von Beschlägen nach eigenen und gegebenen Entwürfen.

Prompte Lieferung. — Kataloge gratis und franko.

Für Beton- u. Eisenbeton-Bauten

unentbehrlich:

Holzkeil - Schneide - Maschine

(System Wichert)

mit eingeleigtem auswechselbaren Stahlmesser.

Prakt. Werkzeug auf der Baustelle

für Hoch-, Tief-, Wasser- und Bergbau. Stündlich ca. 300 Stück Keile aus allen Holzabfällen; grosse Ersparnis.

Alleiniger Fabrikant und Lieferant:

Heinrich Bartel, Ing., Berlin-Neukölln

Mahlower Strasse 24

Baukonstruktionen, Kunst-, Bau- und Maschinenschlosserei.

D. R. G. M.

Maschinenfabrik Aktien-Gesellschaft Erste Mährische Wasserleitung- und Pumpenbauanstalt

ANT. KUNZ

in Weiskirchen (Mähren)

ist die beste Spezialfabrik
von Pumpenanlagen, Stadt-
und Hauswasserleitungen, mo-
dernen Badeeinrichtungen. Hy-
draul. Widder, Windmotoren.

Prospekte gratis und franko.

Najlepsza specjalna fabryka
urządzeń pompowych, wodo-
ciągów miejskich i mieszkani-
owych, nowoczesnych urządzeń
kapielowych, baranów hydrau-
licznych, silników wiatrowych.

Katalogi gratis i franko.

EMIL MINUTH

Atelier für Dekorationen

BERLIN 19, BEUTHSTR. 4

Fernsprecher: Amt Zentrum, Nummer 7887.

Fahren jeder Art, Theatermalerei und
Bühnenbau, Dekorationen für Feste
aller Art, Ausstellungen u. dgl.

Choragwie wszelkiego rodzaju,
malownictwo teatralne, budowa
scen teatralnych, dekoracje balowe
wszelkiego rodzaju, wystawy i t. p.

Franz Lieck & Heider

Hoflieferante Sr. Majestät des Kaisers u. Königs
Berlin W9, Potsdamer Strasse 134b
Fernsprecher: Amt Nollendorf 3838, 3839, 3840.

Tapeten und Wandbekleidungen jeder Art
Auf Wunsch Ausführung an Ort und
Stelle durch eigenes geschultes Personal
Reichhaltige Kollektionen in jeder Preislage
stehen auf Wunsch gratis u. franko zur Verfügung

Wszelkiego rodzaju tapety i okładziny
ścienne

Na życzenie wykonanie robót natych-
miast przez własny doświadczony
personel — Kolekcje wszelkich gatunków na
życzenie bezpłatnie i franko

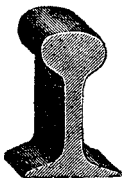
Sofort lieferbar:

Lokomotiven
Förderbahngleise
eiserne

Bassins Schubkarren

Smoschewer & Co.
BRESLAU XIII

Fabrik für Feld- und Kleinbahnen

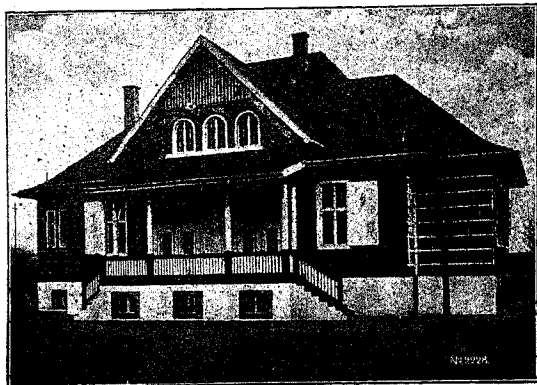
Dostarczamy natychmiast:

Lokomotywy
Tory kolejkowe
żelazne

Taczki zbiornikowe

Smoschewer & Co.
WROCLAW XIII

Fabryka kolejek polowych i wążkotorowych

Transportables Schul- und Wohnhaus

Original Doecker-Bauten

zerlegbar und versetzbar

als Kriegs- und Lazarett-Baracken, Seuchen-, Isolier- und Kranken-Baracken, Mannschafts- und Gefangenen-Unterkunft, Schulpavillons, Waldschulen, Turnhallen, Jugend-, Ferien- und Kinderheime

Deutsche Holzhäuser / Nord. Blockhäuser

in Verwendung als Land-, Sommer-, Wohn-, Jagd- und Gartenhäuser, Klub-, Sport- und Ferienhäuser sowie für jede andere Zweckbestimmung liefert schnellstens

Christoph & Unmack Akt.-Ges., Niesky O.-L.

Grösste und älteste Barackenfabrik der Welt

Originalne Budynki-Doecker

rozkładalne i przenośne

jako to baraki wojenne i lazaretowe, baraki epidemiczne, izolacyjne, dla chorych, żołnierzy i jeńców. Pawilony szkolne, szkoły leśne, sale gimnastyczne, domy wakacyjne dla młodzieży i dzieci

Niemieckie domy drewniane / Półn. strażnice

do użytku jako domy wiejskie, letnie, mieszkaniowe, myśliwskie i ogrodnicze, domy klubowe, sportowe i wakacyjne jak również do każdego innego użytku dostarcza jaknajszybciej

Christoph & Unmack Akt.-Ges., Niesky O.-L.

Największa i najstarsza w świecie fabryka baraków

Durch Deutsches
Reichs-Patent geschützt

Okna z Kutego żelaza

Ochronione przez patent
Państwa Niemieckiego

Lieferanten der Militär- und
Zivilbehörden des Ostens

Lieferanten der Militär- und
Zivilbehörden des Ostens

Telegramme:
Schlieper Bromberg

Gehr. Schlieper, Bromberg

Fernsprecher:
Nr. 306

Maschinen, Werkzeuge, Geräte und Materialien
für Eisenbahn-, Strassen-, Tief- und Hochbau usw.

Landmesser und Ingenieur — Mierniczy i inżynier

H. GEBERS

Hirschberg i. Schles.

Vermessungen jeder Art

Guts- und Stadtkarten
Moderne Bebauungspläne

Wasserleitung, Kanalisation

Drainagen, Wiesenmeliorationen,
Moorkultur, Wege-, Brücken- und
Eisenbahnbau. — Quellensucher

25 jährige Praxis

Ia Empfehlungen

Neustadt i. Westpr.

Wszelkie wymierzenia

Plany dóbr i miast. Nowo-
czesne plany zabudowy

Wodociągi, kanalizacja

drenowanie, meljoracja rolna,
uprawa torfowiska, budowa dróg,
mostów i koleji żelaznej. — Poszu-
kiwania źródeł

25 letn. praktyka Pierwszorządne rekomendacje

DEUTSCH-LUXEMBURGISCHE BERGWERKS- UND HÜTTEN- AKTIEN-GESELLSCHAFT

Abteilung Dortmunder Union
DORTMUND IN WESTFALEN

Eisenkonstruktionen für Brücken-
und Hochbauten

Güter-, Personen- und Strassenbahnwagen

Weichen und Weichenteile

Radsätze u. Federn für Waggonen u. Lokomotiven

Stahlguss- und Schmiedestücke

Spundwandeisen System Larssen D. R. P.

Konstrukcje żelazne do budowy mostów i bu-
downictwa nadziemnego

Wagony towarowe, osobowe i tramwajowe

Zwrotnice i części przynależne

Zestawy kół i sprężyny do wagonów
i parowozów

Odlewy stalowe i części kute

Żelazo rozgrodowe systemu Larssena D. R. P.

E. Breslauer, Breslau I

En gros **Damenmäntel-Fabrik** En détail

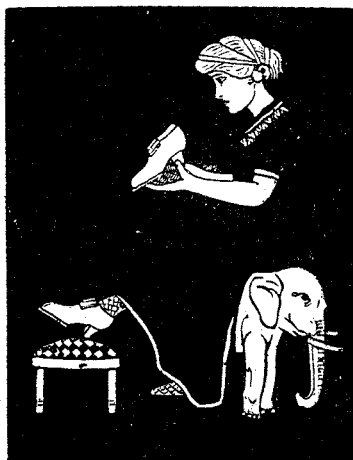
Täglicher Eingang von Neuheiten
in

Kostümen, Mänteln, Back-
fisch- u. Kinder-Konfektion

Grosse Sortimente vom einfachsten bis zum elegantesten Genre

Codzienne przybywanie modeli
Kostjumów, Okryć, Ubiorów
dziecinnych i dla dziewcząt

Wielki wybór od najprostszycch do nojwykwintniejszych ubiorów

Mechanische Schuhfabrik

Gebr. Kipper

WARSCHAU

Wroniastrasse 71

Tägliche Produktion 2000 Paar

Detail-Verkaufs-Abteilung

Marschalkowska 154

Erstklassige Ausführung

M. Bruno Klaus - Schmölln

Sachsen-Altenburg

Schuhfabrik | Fabryka obuwia

Grösste Leistungsfähigkeit in
**Filzschuwaren, Cords
 und Segeltuchshuhen**

(Vertreter gesucht)

Największy wyrób
**obuwia filcowego,
 kortowego i płóciennego**

(Poszukuje się zastępców)

Leander Schuhfabrik A.-G.

vormals Carl Ochsenhirt & Behrens

Offenbach a. M.

Erstklassige Schuhwaren für Herren und
 Damen, Original-Goodyear-Welt-Waren,
 Fabrikat in Russland eingeführt.

Alleinverkauf der Marke an solv. grössere Abnehmer.

Pierwszorzędne obuwie męskie i damskie,
 oryginalne towary „Goodyear-Welt“,
 fabrykat przyjęty w Rosji.

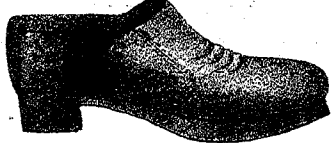
Wyłączna sprzedaż tej marki solidn. większ. odbiorcom.

Holzschuhe

in verschiedensten
 Arten fabriziert

Drewniaki

we wszelkich
 rodzajach wyrabia

Gegründet 1886.

Eigene Dampf-
 säffwerk.

ROBERT MASSLICH
 Seiffenhensdorf (Sachsen).

Emil Wegner

Chemische Fabrik

BROMBERG

Schuhcreme- u. Lederfettfabrik

HEINRICH RIESENFELD

MYSLOWITZ, Ob.-Schl.

Schuh- u. Lederlager

Skład obuwia i skóry

Engros — Kommission

Skład hurtowy i komisja

Sohland-Berliner Knopffabrik Alex Pier

Hauptkontor — Kantor główny

Telephon — Telefon: Ndn. 3171

BERLIN 37

Christinenstrasse 5

Anfertigung
von Stoffknöpfen. Montage-
artikel. Hosen-, Wäsche- und
Trikotagenknöpfe, Leinen-,
Shirting-, Bombe- und Nickel-
knöpfe, Zwirnknöpfe.

Spezialmarken: Frauenstolz,
Frauenlob, Frauenstern,
Reform, Normal, Gloria,
Mohren, Kranz, Victoria.

Militärhosen- und Hemdenknöpfe.

Wyrób guzików z materiału.

Guziki obciążnięte.

Guziki do spodni, bielizny i
trykotów, guziki płócienne,
szyrtyngowe, niklowane i
bomby, guziki niciane.

Marki specjalne: Frauenstolz,
Frauenlob, Frauenstern,
Reform, Normal, Gloria,
Mohren, Kranz, Victoria.

Guziki do spodni i koszul wojskowych.

Fabriken — Fabryki: Sohland (Spree) u. Schirgiswalde (Sachsen).

700 Arbeiter — 700 robotników

$\frac{1}{2}$ m	lang	15 cm	breit	3	Mark
$\frac{1}{2}$ m	"	20 cm	"	6	"
$\frac{1}{2}$ m	"	25 cm	"	30	"
$\frac{1}{2}$ m	"	30 cm	"	36	"

Katalog frei

Dresden, Scheffelstr. 10, 12, 28.

M. Gerstel

Breslau * Wrocław

Schweidnitzer Strasse 10-11

Modes * Robes

Fourrures

Maison de 1re ordre

EMIL BECKER & Co.

BERLIN C 25
KAISERSTR. 41

Postscheck - Konto:
Berlin 2241. Fernspr.:
Königstadt: 1379

Bank-Konto:
Commerz- und Disk.
Bank T U, Berlin

I. MÜTZENFABRIK

Herren- und Kinder-
mützen, Stoffhüte für
Damen und für Kinder

Furnituren für Mützenfabrikation

II. FABRIK IMITIRTER PELZWAREN- GARNITUREN

Imitierte Pelzwaren für
Damen und Kinder aus
Plüsch, Astrachan,
Krimmer usw.

Sämtliche Furnituren für imi-
tierte Pelzwaren und Konfektion

I. FABRYKA CZAPEK

Czapki męskie i dzie-
cinne, czapki z materji
dla dam i dla dzieci

Dodatki do wyrobu czapek.

II. FABRYKA IMITOW. GARNITURÓW FUTRZANYCH

Imitow. towary futrzane
damskie i dziecinne z
pluszu, astrachanów,
krymów i t. d.

Wszelkie dodatki do konfekcji
z imitowan. towarów futrzanych

C. Lewin / Breslau V

Pelzwarenfabrik

Gegründet 1879

Telephon: 4850 u. 5841

Telegramm-Adresse: Celewin, Breslau

Fabryka wyrobów futrzanych

Założona w r. 1879

Telefon: 4850 i 5841

Adr. teleg.: Celewin, Breslau

Grösstes Spezialhaus Deutschlands für Herren- Pelzbekleidung

Pelzgefütterte Damenmäntel

Spezialität:

**Pelze für Militär
und andere Behörden**

Lieferung grösster Mengen
in kürzester Zeit

Największy specjalny zakład w Państwie Niemieckiem wyrobów futrzaných męskich

Okrycia damskie o spodzie futrzanym

Specjalność:

**Futra dla władz
wojskowych i innych**

Dostawa dużych ilości w
jaknajkrótszym czasie

Metallwerke Schmölln S.-A.

fertigen

Mode-Knöpfe aller Art
aus Galalith, Zelluloid und Stoff
äusserdemPerlen, Kugeln, Knebel (Oliven),
Kragen-, Hosen-, Wäsche-, Militär-
Knöpfe und andere Artikel**Metallwerke Schmölln S.-A.**

wyrabiają

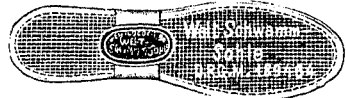
modne guziki wszelkiego
rodzaju
z galalitu, z celuloиду i z materiału
prócz tegoperły, kulki, krępulce (oliwkowe), guziki
do kołnierzy, spodni i bielizny. Guziki
wojskowe i różne inne artykuły**J. & W. Hauser G. m. b. H.**

Teplitz i. B. Berlin NO 55

HerrenwäschefabrikenKragen, Manschetten, Servi-
teurs. Eigene mech. Webereien**Fabryki bielizny męskiej**Kołnierze, mankiety, sztywne
gorsy. Własne mechan. tkalnie**Stroh- u. Filzhutfabrik**Fabryka Kapeluszy
Słomkowych i Filcowych**A. Schönman**Warschau
Bielanskastr. 3
im HofWarszawa
Bieleńska 3
w podwórzu**J. SADOWSKI**

Warschan — Warszawa

Marszałkowska 86 :: Tel. 48-44

Schneider-Bedarfsartikelfür Herren und Damen sowie
Saison-Neuheiten**Magazyn Przyborów Krawieck.**Męskich, Damskich i Nowości
Sezonowych**Emil Beber, Berlin SO 26**Aida- und Weltschwammsohlen
Hygiene-Schwamm-Spezialitäten„Aida“ i „Welt“ Wkładki z gąbki
Specjalne wyroby gąbkowe**Leipziger & Goldmann**
BRESLAU, Handelsstätte PokoyhofHerren- und Knaben-
Kleider-Fabrik

Telephon 3019

Fabryka ubiorów
męskich i dziecięcych

Telefon 3019

Friedrich Hecktör

Fernruf Nr. 635 **Thorn** Breitestrassę 32

Erstklassige Mass-Schneiderei
für Damen und Herren

Anfertigung sämtlicher
Uniformen · Komplettes
Lager in Militäreffekten

Versand von Uniform- und
Zivilstoffen · Auf Wunsch Mustersedungen

Frankenburg & Co. G.m.b.H.

Holstenhof * **HAMBURG** * Holstenhof

Gummimäntel

Die bedeutendste Spezial-
fabrik des Kontinents für

Gummibekleidung
und gummierte Stoffe aller Art

Marke „Frankon“

Vertreter in Warschau wird bei
Anfrage bekanntgegeben

Palta gumowe

Największa na kontynencie
specjalna fabryka

ubiorów gumowych i wszelkich
gumowanych materiałów

Marka „Frankon“

Na żądanie podajemy adres
zastępcy w Warszawie

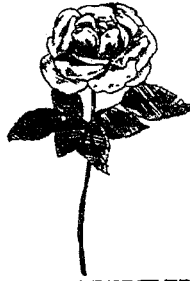
Tanie, dobre, modne

Kwiaty na kapelusze

Rysunki wzorów bezpłatnie

Pączki kwieciovne, gałązki
liściaste

Poleca się sortymenty

Do upiększania pokoi
i dekorowania nisz

Kwiaty dekoracyjne

Poleca się obszerną kolekcję
wzorów. Artykuły specjalne
na miesiąc maj. Kwiaty i liście.

Wianki żałobne, wianki
perełkowe i metalowe

F. X. RICHTER, FRANKFURT AM MAIN - 5.

Założona w 1824 r.: W czasie jarmarków: Lipsk, Messpalast Speckshof Z 391—III

Kohinoor
DRUCKKNÖPFE
Waldes Feder

Führende Weltmarke

Druckknöpfe

Kleider- u. Handschuh-Druckknöpfe.

Nadlerwaren

Haken und Augen

Musterklammern, Briefecken,

Hosenknöpfe

Junggesellenknöpfe „Tari“, „Lord“,
„Cosmos“, „Otello“.

Modeknöpfe, Besatzknöpfe,

Kragen- und Manschettenknöpfe

Heeresbedarfs-Artikel

Packungen in allen Sprachen.

Waldes & Co
Größte Druckknopf-Fabrikanten der Welt
Prag - Wreschowitz
Dresden - Warschau

Kohinoor
ZATRZASKI
Spröckna, Waldesa
MARKA ŚWIATOWA

Zatrzaski

Zatrzaski do sukien i rękawiczek.

Wyroby iglarskie

Haczyki i haftki

Klamerki do wzorów i listów

Guziki do spodni

Guziki kawalerskie „Tari“, „Lord“,
„Cosmos“, „Otello“.

Modne guziki damskie, Spinki

do kołnierzyków i mankietów

Artykuły wojskowe.

Opakowania we wszystkich językach.

Waldes i Ska
Największy fabrykant
zatrzasków na świecie
Praga - Wreszawice
Drezno - Warszawa

Deutsche Militär-Effekten-Fabrik

BERLIN SO 16
ENGEL-UFER 4.

Friedrich Erb

BERLIN SO 16
ENGEL-UFER 4.

Ausrüstung für Infanterie, Pioniere, Feld-
artillerie, Maschinengewehr-Abteilungen,
Kavallerie, wie Sättel, Tornister, Patronen-
u. Pistolentaschen, Futterale, Packtaschen,
Brustblätter, komplette Beschirrunge,
sowie alle sonstigen Lederausrüstungen.

Wyprawy dla piechoty, pionierów, artylerji
polnej, oddziału karabinów maszynowych
kawalerji, jak to: siodła, tornistry, ładow-
nice do patronów i pistoletów, futerały, tor-
by do pakowania, napiersniki, kompletne
uprzęże i wszelkie wyprawy skórzane.

Robert Zinn & Co. G.m.b.H.

Barmen-Rittershausen

Zelluloid-Schnürschuhösen, -Haken und Knöpfe :: Bandstahl, endlose Bänder aus Ansonit und Zinkoid.

Celuloidowe uszka i haczyki do obuwia do sznurowania oraz guziki :: Stal taśmowa i bezkońcowe taśmy z Ansonitu i Zinkoidu.

K. Fr. Gottschalk

Schweinfurt a. M. (Bayern)

Bausteine, Schleifsteine
in jeder Grösse, Härte u. Körnung
(eigene Steinbrüche)

Kamienie budowlane
oraz szlifierskie
każdej wielkości, twardości i ziarnistości
(własne kamieniołomy)

Grosser Preis der Welt-Ausstellung Leipzig 1914.

Gesellschaft f. Otto Schmidt's
Patent - Herkulessteine
G.m.b.H., Dresden-A.

Beste Schleifsteine für die Holzstoff-fabrikation :: Grosse Betriebssicherheit :: Grosse Stoffproduktion bei best. Qualität :: Gleichmässige Körnung und Härte :: Weitestgehende Garantie Ueber 4000 Stück verkauft :: Meteor-schärfrollen m. Nadelspitzen D.R.G.M.

Wolf & Barth

Schleifsteinwerke
Fabryka kamieni młyńskich
Zeil a. M.

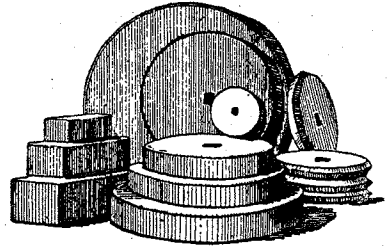
Christoph Preger

Steinbrüchebesitzer

Właściciel kamieniołomów
SCHWEINFURT a. Main.

Fabrikation von Schleifsteinen,
Rutschern, Mähmaschinensteinen usw.
in allen Körnungen

Fabrykacja kamieni szlifierskich, suwaków, osek do żniwiarek i t. d.
wszelkiej ziarnistości

✂ Braunstein ✂

Flussspat, Feldspat, Kalkspat,
Quarz, Witherit, kohlen-saures
Baryt 98-99%, Magnesit, Kugel-
flintsteine, Filterkies u. andere
Mineralien, roh und gemahlen.

Wilhelm Minner, Arnstadt

Gleussner & Co.

Fränkische
◆◆◆◆ Schleifsteinwerke ◆◆◆◆

Frankońska
fabryka kamieni młyńskich

Neubrunn
Post Kirchlautern (Unterfranken)

J. B. GRUNDMAN ♦ BENDZIN

**Eisenwaren-
Grosshandlung**

Lieferung für Gruben-,
Hütten- und Fabrikbedarf

**Hurtowa sprzedaż
Wyrobow żelaznych**

Dostawa przedmiotów
fabrycznych i kopalnianych

Asbest- und Kieselguhrwerke G. m. b. H.

vormals Dr. L. Grote

Fernsprecher 41 **Uelzen (Bezirk Hannover)** Telegr.-Adresse:
Doktor Grote

Spezialfabrik

für Kieselgur-Isoliermasse
Asbest-Kieselgur-Isoliermasse
Heissdampf-Isoliermasse

„Fossilit“, gebrannte poröse Kieselgur-Steine, -Platten und -Schalen für höchste Dampfspannungen und Heissdampf

Kunsttuffstein-Platten und -Schalen

Isolierschnüre aus Jute und Asbest

Korkstein-Platten und -Schalen für Wärme- und Kälteschutz

Abt.: **Korksteinfabrik, Brand-Erbisdorf** in Sachsen

Fernsprecher 193, Amt Freiberg in Sachsen

Specjalna fabryka

krzemionkowej masy izolacyjnej,
asbestowo-krzemionkowej masy
izolacyjnej

Masa izolacyjna na parę przegrzaną

„Fossilit“ palone porowate kamienie, płyty i panewki krzemionkowe na największe ciśnienia pary i na parę przegrzaną

Sztuczne cegły, płyty i panewki martwicowe

Sznury izolacyjne z juty i asbestu chroniące od ciepła i zimna

Leistungsfähigste Bezugsquelle für Wiederverkäufer

Industrie-Werke J. HEMPEL Zakłady Przemysłowe

Chęciny, gub. Kielecka * Płudy, gub. Warszawska

**Kalk, Kalksteine, Kalksandsteine
Wapno, Wapień, Cegła sylikatowa**

Haupt-Verwaltung:
Zarząd główny:

Chęciny, gub. Kielecka

Bureaus (Biura): Warszawa, Sienna 4 / Lublin, Szopena 3.

Kohlen- und Kalkhandels-Gesellschaft m. b. H.

Aschaffener Str. 12 BERLIN W 30 Aschaffener Str. 12

Fernsprecher — Telephon: Amt Nollendorf 3817, 3818.

**Portland-Zement, Bau- und Düngkalk,
sonstige Baumaterialien.**

**Cement Portlandzki, wapno budowlane i
nawozowe oraz inne materjały budowlane.**

Kohlen- und Kalkhandels-Gesellschaft m. b. H.

Aschaffener Str. 12 BERLIN W 30 Aschaffener Str. 12

Fernsprecher — Telephon: Amt Nollendorf 3817, 3818.

Briketts, Steinkohlen, Gas- und Schmelzkoks.

**Brykiety, węgiel kamienny, koks
gazowy i nabojoy.**

Johannes Gossel G. m. b. H. Nordhausen a. Harz

Mineralmahlwerke und Gipsfabrik

Berg- und Hüttenprodukte

Inhaber des D. R. P. 252 413

Spezialitäten: Pa. Alabaster.
Modell- und Formgips für
Porzellan- und Steingutfabriken.
Bildhauergips. Stuck-, Putz- und
Estrichgips. Gipsdielen. Gips für
Chirurgie und Zahntechnik.
Marmorzement.

Leichtspat, Schwerepat, Annaline neutral, D. R. P., Mineralweiss, Lenzin, Brillantweiss, Dolomit, Kohlensäurer u. schwefelsaurer Kalk. — Alles in ff. Mahlung und rein weiss in Farbe, auch in Stücken sowie gegläht, für die verschiedensten Industrien.

Mielarnia minerałów i fabryka gipsu

Produkty górnicze i hutnicze

Właściciel D. R. P. 252 413

Specjalność: Wyborowy gips
alabastrowy, modelowy i formierski dla fabryk porcelany i fajansu. Gips rzeźbiarski, gips sztukatorski, wyprawny i posadzkowy. Deski gipsowe. Gips dla chirurgji i techniki dentystycznej.
Cement marmurowy.

Szpat lekki, szpat ciężki, annalin neutralny, D. R. P., biel mineralna, biel lencynowa, biel brylantowa, Dolomit. Węglian i siarczan wapniowy. — Wszystkie wyżej wymienione produkty są jaknajlepiej sproszkowane i czysto białej barwy, jak również w kawałkach oraz palone, dla wszelkich przemysłów.

Gustav Henneberg * Danzig

Telegramm-Adresse:
Gustav Henneberg

Postscheck-Konto:
Danzig 76

Import und Grosshandlung

Import i składowanie hurtowe

**Kohlen, Koks,
Anthrazit und Briketts**

**Węgiel, koks,
antracyt i brykiety**

Robert Siewert Nachf.

Kohlengrosshandlung

Danzig

empfiehlt sich beim Bezuge von
Kohlen, Koks, Briketts

Spezialität:

Schmiedekohlen, Anthrazit
Import englischer und schottischer Kohlen

Kalk-Werke „BERTA“ der Firma N. Dobrzynski

RUDNIKI bei Czenstochau St. d. W. W. Eis.

empfiehlt seinen anerkannt hochwertigen **Stuckkalk** für Bau- und Düngewecke, ebenso bestbewährten **Staubkalk** zum Düngen und anerkannt besten **Kalkstein** für Eisenhütten und Zuckerfabriken.

Zakład Wapienny „BERTA“ N. Dobrzyńskiego

RUDNIKI St. dr. żel. W. W.

poleca znane ze swej dobroci **wapno palone** oraz, **miął wapienny** do celów budowlanych i rolniczych jak również wyborowy **kamień wapienny** dla hut żelaznych i cukrowni.

GRANITWERKE von C. KULMIZ

Gesellschaft mit beschränkter Haftung

Striegau in Schlesien

Pflastersteine / Schotter

Kamienie brukowe / Tłuczeń

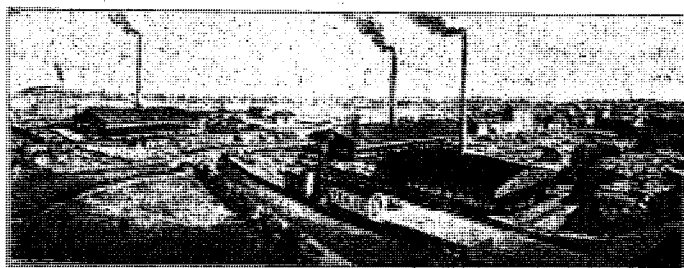
Werksteine aller Art

Cios wszelkiego rodzaju

Ausführung von Strassenbauten

Budowa dróg**Zakłady Wapienne „Kadzelnia“** Stacja kolejowa, pocztowa i telegr. KielceZarząd w **WARSZAWIE**, ul. Boduena 1

polecają: **Wapno** palone z marmuru (99% CaO) dla celów budowlanych, chemicznych, dezynfekcyjnych itd. **Kamień wapienny** dla budowy i celów przemysłowych, **miel wapienny** dla celów rolniczych.

KALKWERKE „KADZELNIA“ Bahnstation, Post und Telegraph: KIELCEVerwaltung in **WARSZAU**, Boduenastr. 1

empfehlen: **Kalk** (aus Marmor gebrannt — 99% CaO) für Bau-, chemische u. Desinfektionszwecke. **Kalkstein** (Marmor) für Bau- u. chemische Zwecke. **Kalkstaub** für landwirtschaftliche Zwecke.

Bayerische Schleifsteinwerke Michael Ankenbrand

Eltmann a. M., Bayern

liefert

Schleifsteinein jeder Grösse, Stärke,
Härte und Körnung

Wer auf eine erstklassige Qualitätsware (Betriebsicherheit, raschen Schliff und dennoch lange Lebensdauer der Steine) reflektiert, decke seinen Bedarf nur bei obiger Firma

dostarczają

Toczakiwszelkich wymiarów, grubości,
twardości i ziarnistości

Kto żąda pierwszorzędný towar doborowy (pewność ruchu, szybkie szlifowanie, a mimo to wielką trwałość kamieni), ten zwrócić się powinien do firmy powyższej

Kaufen Sie keine Isoliermittel

ehe Sie unsere Angebote und
Muster erhalten haben

Seit mehr als 25 Jahren haben sich unsere

Gloria-Wärme- Schutzmassen Kork-Isolierungen

und Isoliermittel-Neuheiten aller Art in der
Praxis glänzend bewährt

Rheinhold & Co.

Hannover

Gegründet 1887

**Säuretröge · Mahlsteine
Gloverturm-Sockel
Bausandsteine**

**Kadzie do kwasu · Kamienie
młyńskie
Cokoły do wież Glowera
Piaskowiec budowlany**

Sächsische Steinindustrie G. m. b. H., Pirna

S. Blättner

Berlin W 50, Würzburger Strasse 1
Hamburg, Mühlendamm 18.

Grosse Fabrikation mit elektrischem Betrieb.
Spez.: Diamanten zum Abdrehen von Schmirgelscheiben, Kalanderwalzen, Hartgummi usw.
Glaserdiamanten in allen Preislagen. - Staatsmedaille, goldene und diverse silberne Medaillen.
Import von Brasil- und Afrika-Rohdiamanten.

Własna elektryczna fabryka. — Specjalność: Diamenty do obtaczania krążków szmerglowych, wałków cisnących, kauczuku itd.
Diamenty szklarskie we wszelkich cenach.
Import brazylijskich i afrykańskich surowych diamentów.

Eduard Steinitz & Co.

Gegründet 1876

**Kohlen-, Koks- und
Brikett-Grosshandel**

Kattowitz O.-S.

Gothaische Kohlensäure Werke

(Seneca-Quelle) Aachen-Gesellschaft

Direktion
BERLIN SW 11
Tempelhofstrasse 10

Vertreter gesucht

Lack- und Farbenwerke Vinzenz Wagner, Wien-Stadlau

Grossfabrikation aller

**Öl- und Spirituslacke, Emailfarben
und Rostschutzfarben, Firnisiederei.**

Öl-Abteilung: Maschinenöle bester Qualität,
Stauferfett, Zylinderöle, Dynamo- u. Turbinenöle.

Lieferant der grössten industriellen Werke.

Fritz Behrendt

Kunstmaler – Artysta-malarz

GRAFRATH bei München

Fabrik feiner Künstler-
farben, Studien-, Skizzen-
und Dekorationsfarben

Fabryka wyborowych
farb artystycznych, szki-
cowych i dekoracyjnych

Woelfert & Heinrich

Lackfabrik

STETTIN

Oel- und Spirituslacke
Porzellan-Emaillelackfarben
Lackfarben und Oelfarben
für alle Zwecke
Glaserkitt, Maschinenkitt

Woelfert & Heinrich

Fabryka lakierów

SZCZECIN

Lakiery olejne i spirytusowe
Farby emaljowe do malowania
na porcelanie
Farby lakierowe i olejne
do wszelkiego użytku
Kit szklarski i maszynowy

Leim-Industrie

Felix Gutmann, Bad Kissingen

Für jeden Zweck geeignete Qualitäten
Leime und Klebstoffe aller Art
Korrespondenzen in deutscher Sprache
erbeten

Do każdego celu zdadne gatunki
kleju i kleidła wszelkiego
rodzaju
Uprasza się o przysyłanie listów w
język niemieckim

Pfeiffer & Dr. Schwandner

Ludwigshafen a. Rh.
Filialfabrik: Türmitz - Aussig a. E.

Klebstoffe

Kaltleime, gebrauchsfertig für
Papierfabriken, Kuvert-, Karton-
nagen-, Papierwaren-etc. Fabriken
u. alle sonst erdenklichen Zwecke

Pflanzenleime — Kaltflüssige
tierische Leime — Malerleime

Lack- und Farbwerk Schweinfurt

vorm. Purcoloria-Werke Dr. Ed. v. Berg

SCHWEINFURT H.-B.

Erstklassige Lackfabrikate
für jede Industrie
Export nach allen Ländern.

Pierwszorzędne wyroby lakierowe
dla każdego przemysłu
Eksport do każdego państwa.

Für die Fabrikation von
**alkoholischen Ge-
 tränken jeder Art**
 (Arrak, Kognak, Rum, Punsch usw.)

Limonaden
Parfüms
Seifen
Zuckerwaren
 sowie für
Apotheker und Drogisten
 liefert alle
ätherischen Oele
Essenzen
künstl. Riechstoffe
chem. Produkte

Do fabrykacji
**wszelkiego rodzaju na-
 pojów alkoholycznych**
 (araków, koniaków, rumów,
 ponczu itd.)

Limoniad
Perfum
Mydeł
Cukrów
 jak również dla
**Aptek i składów aptecz-
 nych**
 dostarcza wszelkie
Olejki eteryczne
Esencje
 sztuczne pachnidła
Produkty chemiczne

Heinrich Haensel

Pirna (Sachsen)

Zweigfabrik **Aussig (Böhmen)** Filja fabryki

Spezialitäten:

Terpenfreie ätherische Oele;
 von mir zuerst erzeugt,
 seit 1876 fabrikmässig.

Terpenfreie Parfüm-
 kompositionen

HENRICO-Blütenöle.

Specjalność:

Oczyszczane eteryczne oleje;
 przezemnie wynalezione i
 od roku 1876 fabrykowane

Oczyszczane mieszaniny
 perfum

HENRICO-Oleje kwietne.

Max Grubert, Berlin N 37, Kastanien-Allee 84

Gegr. 1870. * Bankkonto: Dresdner Bank — Konto bankowe: Dresdner Bank. * Zaloż. w r. 1870.

Fabrik chemischer, bakteriologischer, pharmazeutischer und technischer Apparate.

Anfertigung und Reparaturen von sämtlichen Wagen und Gewichten.

Thermometerkörper nach Reimann zur Bestimmung des spezifischen Gewichts.

Kartoffelwage nach Reimann zur Bestimmung des Stärkegehalts der Kartoffeln.

Engros Lieferant königl. und städtischer Export Behörden des Deutschen Reiches

Fabryka aparatów chemicznych, bakteriologicznych, farmaceutycznych i technicznych.

Fabrykacja i reperacja wszelkich wag i ciężarków.

Termometry systemu Reimanna do określenia ciężaru gatunkowego.

Wagi do kartofli systemu Reimanna do określenia zawartości krochmalu.

Hurtowo Dostawca król. i miejsk. urzędów Państwa Niemieckiego. Eksport

Deutsche Packungs- u. Isolier-Werke

Gesellschaft mit beschränkter Haftung zu Hannover

Hannover-Hainholz

Spezialfabrik

für

Stopfbüchsen-Packungen

aller Art

Asbestmatratzen / Isolierschnüre

Hannorit-Hochdruck-Platten

Asbest- u. Asbest-Kautschukartikel

Technische Fettpräparate

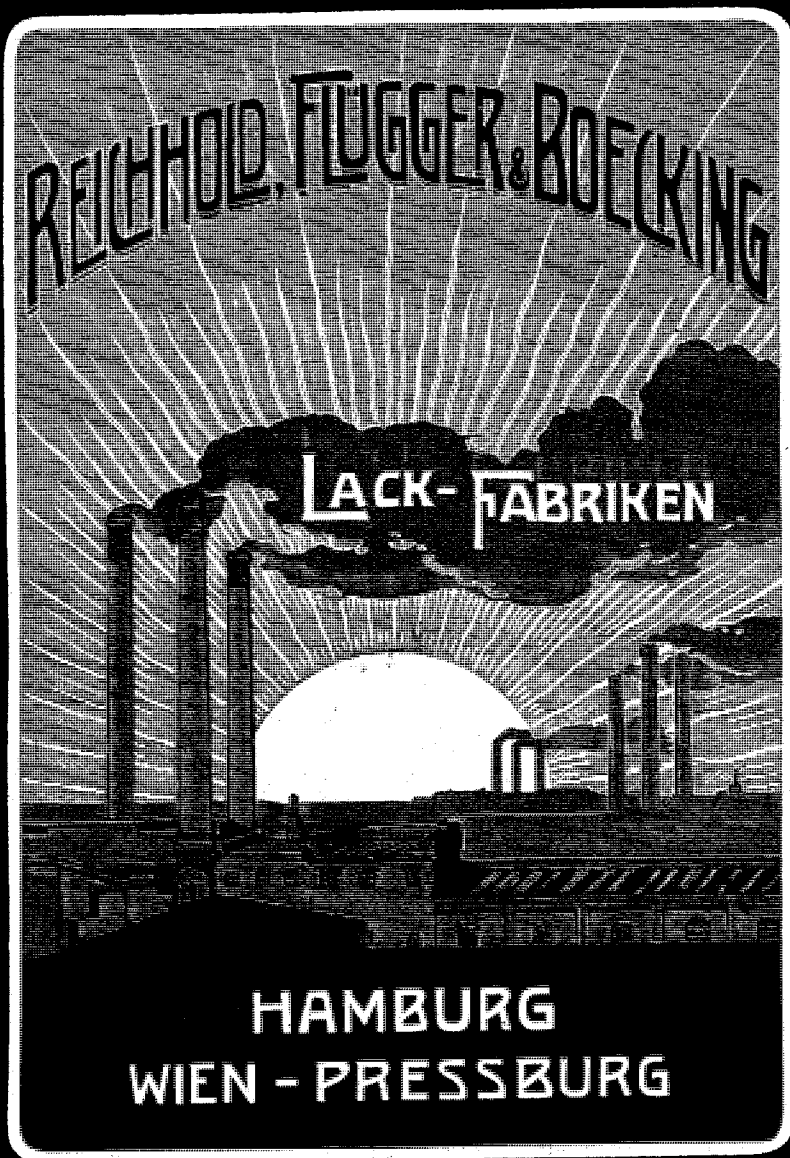
ELLIS WILCZYNSKI *Inhaber:* PAUL HOPFE

INDUSTRIEHAUS **HAMBURG** DEICHSTR. 48-50

Export und Import von

Drogen, Chemikalien, Vegetabilien

Spezialität: **Hausenblasen**

Fabrikation sämtlicher
Lackfabrikate für Industrie und Gewerbe.

Fabrykacja wszelkich
lakierów dla przemysłu i rzemiosł.

SCHÜTZ & Co., HAMBURG 8

Drogen en gros.

Spezialität: Agar-Agar, Asphalte, Balsam, Peru echt und synth., Camphor raffiniert, Camphorblumen, Camphoröl, Canthariden, Carnaubawachs, Citronensäure, Chinin, Chinarinde, Copale, Fliegenleim, Lycopodium, echt und Substitute, Menthol, Milchzucker, Mutterkorn, Quillayarinde, ganz und geschnitten, Roh-Glycerin und Glycerin raff., Terpentinöl und Substitute, Santonin, Saponin, Vegetallein, Wachs (Bienen- und Pflanzen-).
Weinsteinsäure.

Materiały apteczne hurtowo.

Specjalność: Agar-Agar, smołowce, balsam peruwiański prawdziwy i sztuczny, kamfora oczyszczona, kwiatki kamforowe, olejek kamforowy, kantarydy, wosk Carnauba, kwas cytrynowy, chinina, kora drzewa chinowego, kopale, klejna muchy, likopodium prawdziwy i sztuczny, mentol, cukier mleczny, mącznica, panama w kawałkach i cięta, gliceryna surowa i oczyszczona, olej terpentynowy, santonin, saponina, olej wegetalowy, wosk (pszczelny i roślinny), kwas winny.

Dr. H. Müller & Co., Berlin C19

Gelatinekapsel- und Tablettenfabrik Sterile Injektionen · Drogen en gros

liefert zu billigsten Preisen
und übernimmt Anfertigung. Aerztlich
glänzend begutachtete Spezialitäten.

Anticollämin,
Efucsa / Glycocithin / Decalcin / Solvin.

Fabryka kapsułek i opłatków żelatynowych / Iniekcje nieżyźne / Materiały apteczne hurtowo

dostarcza po najniższych cenach i
przyjmuje wykonanie tychże. / Przez
lekarzy uznane jako środki doskonałe.

Anticollämin,
Efucsa / Glycocithin / Decalcin / Solvin.

Hartung & Söhne, Frankfurt a/O.

Wachswarenfabrik :: Fabryka wyrobów woskowych

Fabrizieren

Altarkerzen, Luxuskerzen,
Bohnermasse, Schuhcreme,
künstliche Bienenwaben

Wyrób

świec ołtarz. i salonowych.
Maście do podłóg, pomadka do
obuwia, sztuczne plastry wosk.

Chemische Werke Kirchhoff & Neirath G. m. b. H.

Tel. Adr.: Hopogán

BERLIN W 15

Adr. tel.: Hopogán

Joachimsthaler Strasse 25/26.

Sauerstoff-, Bleich- und Oxyda-
tionsmittel.
Natriumsuperoxyd.
Natriumperborat Marke „Enka IV“.
Magnesium- und Zinksuperoxyd.

Tlenowe środki do bielenia i
oksydowania.
Nadtlenek sodowy.
Nadborat sodowy marki „Enka IV“.
Nadtlenek magnezowy i cynkowy.

Jacobowitz & Co. ^{G. m.} _{b. H.}

Telephon: Nord 3969 u. 3970
Telegramm - Adr.: „Jasico“

Hannover

Telephon: Nord 3969 i 3970
Adr. telegraficzny: „Jasico“

Teerprodukte:

Steinkohlenteer, Steinkohlenpech, Holzteer, Naphthalin, ausländ. Bitumen, Rohbenzol, Solventnaphtha usw.

Chemikalien:

Sulfat, Bittersalz, Gerbstoffe, Säuren, Schwefel, Wachse usw.

Oele und Fette:

Olein, Wollfett, Talg, Tran, Knochenfett, Leinöl, Rüböl, Glycerin usw.

Harze:

Ausländische Harze, Cumaronharz, Kunstharz, Harzabfälle usw.

Alle Rohstoffe u. Chemikalien für Industrie u. Landwirtschaft

Verwertung
von industriellen Rückständen
und Nebenprodukten

Vertreter: _____

Pawel Rotmil, Warschau
Smolna 16

Produkty smołowcowe:

Smoła gazowa, pak, dziegieć, naftalina, zagraniczny bitum naturalny, benzol surowy, nafta solwentowa itd.

Chemikalje:

Siarczan, sól gorzka, garbniki kwasu, siarka, woski itd.

Oleje i tłuszcze:

Oleina, lanolina, Iój, tran, tłuszcz kostny, olej lniany, olej rzepakowy, gliceryna itd.

Żywice:

Żywice zagraniczne, żywica Cumaron, żywica sztuczna, odpadki żywiczne itd.

Wszelkie surowce i chemikalje dla przemysłu i rolnictwa

Zużytkowanie
odpadków i produktów pobocznych w przemyśle

Zastępca: _____

Paweł Rotmil, Warszawa
Smolna 16

CARL ZIMMER LANGEN

bei Frankfurt a. M.

Fabrik für säurefreie
Löt-Essenz, Löt-Salz
und Verkupferungs-
Salz für Zinkbleche

Fabryka płynu lutow-
niczego pozbowionego
Kwasu, soli lutowni-
czej i soli do pokrycia
miedzią blach cynk.

Chem. Präparate für Maschinenbetriebe:

Asbest-Hochdruckplatte
Lederkitt
Metallputz
Rostschutzmittel
Metallzement
Zahnradglätte

Kollektorglätte
Stopfbüchsenfett
Kolbenstangenfett
Hanfseilfett
Adhäsionsfette für
alle Riemenarten

fabriziert

J. Stroemer-Schomers

Telegr.-Adresse: **Köln** Fernsprech-
Industriebedarf. anschluss: A, 2708

Oleje eteryczne, esencje i etery
owocowe, ekstrakty, larby nietru-
jące, preparaty do konserwowania
artykułów spożywczych dla fabryk
karmelków, konfitur, czekolady,
wafli, pierników, likierów, limo-
niad napojów orzeźwiających itd.
wyrabiają w pierwszorz. jakości

DOMAGALSKI & Co
POZNAŃ, Wenecyańska 6

Gebrüder Kroner, Berlin O 17

Chemische Fabrik, gegr. 1884

Fabrik erstklassiger

Schuhcreme

EOS HALLO

RAPIDOL

Fabryka pierwszorzędnych

past do obuwia

EOS HALLO

RAPIDOL

Wilhelm Meyerholz

Tel. 1377 Hannover Tel. 1377

Mineralöle und
Maschinen-
fette

Gummi-,
Guttapercha- und
Asbestware

Oleje mineralne
i tłuszcze do
maszyn

Guma, Guta-
perka i wyroby
azbestowe

Deutsche Gelatine-Fabriken

Höchst a. Main.

Spezialitäten:

Emulsions- und
Lichtdruckgelatine

Marken:

„Heinrich“ - „Drescher“
Blattgelatine, rote und
weiße, für Speise- und
technische Zwecke.

Pulvergelatine.

Gelatineleime.

Specjalność:

Żelatyna emulsjowa
i światłodrukowa

Marki:

„Heinrich“ - „Drescher“
Czerwona i biała zela-
tynalistkowa do użytku
spożywczego i tech-
nicznego.

Żelatyna w proszku.
Kleje żelatynowe.

Gasgenerator und Braunkohlenverwertung

G. m. b. H.

Zentralstrasse 7/9 **LEIPZIG** Zentralstrasse 7/9

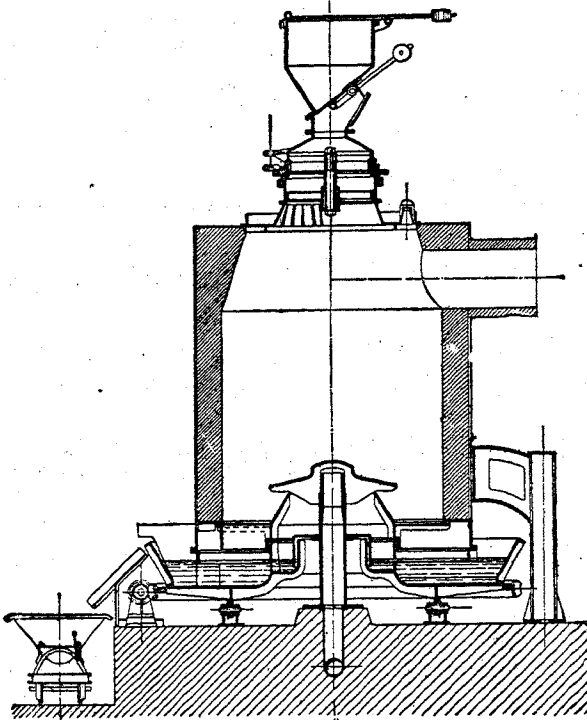
Telephon: 3667

Telegr. Aufschr.: Gasgenerator

Selbsttätiger Gaserzeuger

„System Czerny“

zur Erzeugung von Generatorgas aus Steinkohle,
Braunkohle, Braunkohlenbriketts, Torf usw.

Besondere Vorzüge: Gleichmässiges Gas in bezug auf Menge und Zusammensetzung. Grösste Vergasungsleistung, bis 40 Tonnen pro 24 Stunden. Höchster Nutzeffekt, geringer Kraftbedarf. Keine Wasserkühlung des Mantels. Sichere Regulierungsmöglichkeit usw. Einzigster Generator, der sich für Gasbrände in der Porzellan- und Steingutindustrie eignet.

Man verlange unverbindliche Auskunft u. Ingenieurbesuch.

A. Th. Böhme, Dresden und Wornsdorf i. B.

**Karminfarbstoffe
Katechupräparate**

Druckfarben für Kattun-
und Baumwolldruck

Oele und Seifen für Färberei und
Druckerei, Bleicherei u. Appretur

**Barwniki Karminowe
Preparaty katechinowe**

Farby drukarskie dla katunu
i bawełny

Oleje i mydła dla farbiarni i
drukarni, bielarni i wykończalni

Heinrich Mombour

Wiesbaden

**Spezialfabrik für
Mattpräparate u. Polituren**

**Specjalna fabryka prepara-
tów matowych i politur**

Carl Wellhoener jr.

Berlin SW 68

Gummiarabikum,
Tragant, Benzoe,
Kopal, Dammar,
Karrageenmoos,
Agar-Agar.

Guma arabska,
Tragant, Benzoe
Kopal, Damar,
Mech Carragen
Agar-Agar.

Sämtl. Chemikalien,

Drogen, Oele, Fette usw.

für Textil-, Seifen- und Lack-
fabrikation.

FRITZ FENCHEL, HAMBURG 36

Telegramm-Adresse: Fenchelfri. — Adres telegraficzny: Fenchelfri.

Wszelkie chemikalje,

mat. apteczne, oleje, tłuszcze itd.

dla przemysłu włókiennego i do
wyrobu mydła i lakierów.

Central-Droguerie Centralny Skład Apteczny

Warschau :: Warszawa

Marszałkowska 81 — Telefon 107-18

**Parfümerie u. Kosmetik
Perfumerja i Kosmetyka**

Inh. — Właśc.: Prow. farm.

A. Domeradzki & A. Hepner

Pferde-

und Mauke, Räude bei Hunden, Schafen und
Rindern und andere parasitäre Hautkrankheiten

heilt Diehlol

schnell u. sicher durch seine kräft. Tiefenwirk.
daher auch einfachstes, billigstes Heilverfahren.
Tausendfach anerkannte Heilerfolge. Original-
Kanne 14 M., 10 M., 6 M. Nachh., Porto und 30 Pf.
Verpackg. extra. — Diehlol-Ratgeber kostenlos.
Weinhardt & Just, Hannover P 4

Räude

Conrad Wm. Schmidt G.m.b.H.

Düsseldorf

liefern

Lacke und Lackfarben

aller Art für

Staatseisenbahnen,
Werften und Bootbau-
anstalten,
Lokomotiv- und Waggon-
fabriken,
Wagen- und Automobil-
bau,
Fahrrad- u. Nähmaschinen-
industrie,
Blechballagenfabriken,
Maler, Lackierer, Tischler
und Drechsler,
Knopffabriken, Schnallen-
fabriken,
Stanniolkapsel- und Folien-
fabriken,
Lithographische Anstalten
usw.

dostarcza

Lakiery i Farby lakiernicze

wszelkiego rodzaju dla

Kolei państwowych,
Warsztatów okrętowych i
budowy czólen,
Fabryk parowozów i
wagonów,
Budowy wozów i auto-
mobili,
Fabrykacji rowerów i
maszyn do szycia,
Fabryk opakowań blasza-
nych,
Malarzy, lakierników,
stolarzy i tokarzy,
Fabryk guzikówisprzączek,
Fabryk cynfolji i kapsli
ze staliolu,
Zakładów litograficznych
i t. d.

Man verlange Angebote!

Żądajcie oferty!

PARFÜMERIE KOSMOS

LODZ, Petrikauer Strasse 60

Erstklassige Parfümerien || Hausseifen

Toilettenseifen

Sämtl. Waschmittel

Kosmetische Artikel

Schuhkreme

Drogerie „UNIVERSUM“ Drogerja

Gegr. — Zał. 1892 **B. Śniegocki** Telefon 3532

Ritterstrasse 38 **POSEN — POZNAŃ** Rycerska 38

Liefert in nur prima Qualitäten: Seifen, Parfüms, Toiletteartikel, Farben, Firnisse, Lacke, Kunstmalartikel, Mineralwässer, bienenwirtschaftliche Geräte.

Dostarcza tylko w najlepszych gatunkach: Mydła, perfumy, artykuły toaletowe, farby, pokosty, lakiery, przybory do malowania artystycznego, wody mineralne, narzędzia pszczelnicze.

Camera Z. Śniegocki

Ritterstrasse 37 **POSEN — POZNAŃ** Rycerska 37

ENGROS Telefon 2359 EN DETAIL

Erstes und ältestes Spezialhaus für photographische Apparate und Bedarfsartikel, Grammophone und Platten
Gegründet 1892.

Pierwszy i najstarszy specjalny skład aparatów i przyborów fotograficznych, gramofonów i płyt. :: :: :: Założony 1892 r.

Akt. Ges. **Fr. Karpiński** Tow. Akc.

Warschau - Elektoralna 35 - Warszawa

Fabrik künstlicher Wässer, pharmazeutische Laboratorien, 2 Apotheken.

Fabryka wód sztucznych, laboratorjum farmaceutyczne, 2 apteki.

Uebernehmen die Vertretung einer erstklassigen ausländischen Firma der chemischen oder pharmazeutischen Branche.

Przyjmujemy reprezentację poważnej fabryki zagranicznej branży chemicznej lub farmaceutycznej.

TEERPRODUKTE

Benzol, Xylol, Solventnaphtha, Teeröle für Motorenbetrieb und Heizung, Desinfektionsmittel (Rohkarbolsäure, Lysol, Kreolin), Kreosotöl, Karbolineum, Naphthalin, präparierter Teer (Dachlack), Pech

AMMONIAKPRODUKTE

Salmiakgeist, flüssiges Ammoniak, Ammonsulfat (Düngesalz), Ammonkarbonat (Hirschhornsalz) in Stücken u. Pulver

GELBES BLUTLAUGENSALZ

Chemische Fabrik der Gasanstalten
in Warschau

PRODUKTY SMOŁOWE

Benzol, Ksylol, Solventnafta, Oleje smołowe do pędzenia motorów i na opał, Środki dezynfekcyjne (Kwas karbolowy, surowy, Lizol, Kreolina), Olej kreozotowy, Karbolineum, Naftalina, Smoła preparowana bezwodna, Pak,

PRODUKTY AMONIAKOWE

Amoniak gryzący, Amoniak płynny bezwodny, Siarczan amonu (Nawóz sztuczny) Węglan amonu w kawałkach i proszku

CYANEK ŻÓŁTY POTASU

Fabryka Chemiczna Zakładów Gazowych
w Warszawie

C. H. Boehringer Sohn :: Nd.-Ingelheim a. Rh.

Chemische Fabrik

Weinsäure, Milchsäure (technische und pharmazentische), Lactolin, Antimonin usw. Morphium, Codein und alle anderen Opium-Alkaloide, „Laudanon“, Opiumpulver, Opiumtinktur, Cocain, Atropin, Homatropin usw.

Fabryka chemiczna

Kwas winny, kwas mleczny (techniczne i farmaceutyczne), Lactolina, Antimonina i t. d. Morfina, Kodaina i wszelkie inne Opium - alkaloidy, „Laudanon“, Opium sproszkowany i płynny, Kokaina, Atropina, Homatropina i t. d.

Oesterreichischer Verein

für chemische u. metallurgische Produktion

Wien, I, Schenkenstrasse 8-10.

Fabriken in Aussig, Hruschau, Ebensee,
Kralup, Maros-Ujvár, Nestomitz.

Aetzkali, Aetzkalilauge, Ameisensäure, Antichlor, kohlen. Baryt, Benzoensäure, benzoesaures Natron, Blankfix, Carboventi (Tierkohle), Calcin (Enthaarungsmittel), Chlor flüssig, Chlorbarium, Chlorkalk, Chlorkalzium, Chlorschwefel, Chlorzinklauge, künstl. Düngemittel, Eisenvitriol, Fluorpräparate (Kieselfluornatrium, Fluornatrium, Fluote), Flusssäure, Glaubersalz, kalz. und krist., chloresäures und übermangansaures Kali, Kalziumsulfhydrat, Kryolith, Kupfervitriol, Natriumbisulfat (Weinsteinpräparat), Natriumbisulfit, Natriummetall, Natriumperborat, Natriumsulfit, Natriumsuperoxyd, Oleum, Salmiakgeist, Salpetersatz, Salz-, Salpeter- und Schwefelsäure in allen Gradationen, technisch und chemisch rein, Schwefelnatrium, Wasserstoffsuperoxyd, Zinksulfidweiss (Lithopone), Zinksulfidfarben, Eisenrot und Schwarzfarben.

Ton-, Schamotte- und Quarzgut-
waren für die chemische Industrie.

Anilinöl. . .
Anilinsalz.

liefert in vorzüglicher Beschaffenheit

Silesia, Ver. chem. Fabr.
Saarau, Preussisch-Schlesien

Oleje anilinowe
Sole anilinowe

dostarcza w wyborowym gatunku

Silesia, Ver. chem. Fabr.
Saarau, Ślązk w Prusach

Deutsche Gelatine-Fabriken

Höchst a. M. und Schweinfurt.

SPEZIALITÄTEN:

Emulsions- und Lichtdruck-Gelatine
 Marken: „Heinrichs“ und „Drescher“.

Blatt-Gelatine, rote und weisse,
 für Speise- u. technische Zwecke.

Pulver-Gelatine * Gelatineleime.

SPECJALNOŚĆ:

Żelatyna emulsyjowa i światłodrukowa
 Marki: „Heinrichs“ i „Drescher“.

Żelatyna listkowa czerwona i biała do
 użytku spożywczego i technicznego.

Żelatyna w proszku * Kleje żelat.

Hartmann & Schad

SCHWEINFURT Bay.

Medizinal-Drogen- und Chemi-
 kalien-Grosshandlung
 Radix altheae usw.

Hurtowy skład towarów aptecz-
 nych i chemicznych
 Radix altheae i t. d.

Emil Wegner

Chemische Fabrik

BROMBERG

Ceresin, Schuhcremewachs
 Carnaubawachs, Rohmontan-
 wachs.

Lacke für alle Zwecke

Emaillacke in allen Farben

Heller, dunkler und schwarzer Spirituslack

Wagen- und Automobillacke

Schleiflacke, Sikkativ usw.

Speziallacke in Oel u. Spiritus für alle Industrien

liefert

LUDWIG MARX

Lackfabrik, Gaaden b. Wien

Adolf Stephan's Nachfolger, Scharley, Oberschl.

Vorteilhafteste Bezugsquelle in Oelen, Fetten und technischen Artikeln

Maschinenöle
Zylinderöle
Dynamoöle
Turbinenöle
Transformatorenöle
Spindelöle
Bohröle
Vulkanöle

Wagenfette
Maschinenfette
Spritzfette
Patentachsenfette
Seilschmierer
Karbolineum
Saprol (Desinfektionsmittel)
Farben

A. Schülde, Lodz

Tel.-Adr.: Schülde
Gegründet 1897

Chemikalien, Öle, Farben

im Großhandel

Vertretungen, Konsignationen.

Eigene große unterkellerte Lagerräume.

Autogen-Gasakkumulator Akt.-Ges.

BERLIN SW. 61, Blücherstr. 22.

- I. Gelöstes Azetylen für Schweißzwecke, Autogas für Automobilbeleuchtung, Waggon-, Bootsbeleuchtung, Scheinwerfer, Eisenbahnbeleuchtung, Signalapparate.
- II. Anlagen zum autog. Schweißen, Schneideanlagen für Benzol- und Leuchtgas-Sauerstoff.
- III. Beleuchtung v. Innen- u. Aussenräumen mit Benzol-Pressgaslampen.

Engroshaus für Elektrotechnik MAXIM KOLMER

Fernsprecher 21928 **WIEN IX/4** Nordbergstraße 6

Spezialist in:

*Metalldrahtlampen
Taschenlampen
Batterien usw.*

Lieferung aller ins Fach
einschlägigen Artikel.

Electricitätsaktiengesellschaft vorm. Hermann Pöge

Chemnitz in Sachsen

Dynamos
Elektromotoren .
Transformatoren

} bis zu den
grössten
Leistungen

Dynamomaszyny
Elektromotory
Transformatory

} Do
najwięk-
szych sil.

Spezialausführungen für
alle Zwecke der Textil-
und Maschinenindustrie,
für Kleingewerbe und
Landwirtschaft.

Specjalne wykonania do
wszelkich celów w prze-
mysle włóknicznym i ma-
szynowym, do rzemiosł
i rolnictwa.

Webstuhlmaschinen.

Silniki do tkarek

Motoren für Spinnereien.

Silniki do przędzalń.

Automat. Drehzahlregler
für Ringspinnmaschinen.

Regulatory obrotów do
przędzarek obręczko-
wych.

Anlasser, Kontrollen,
Motorschaltkästen f. Hoch-
und Niederspannung.

Rozruszniki, Kolektory,
Motorowe skrzynki łączne
do wysokiego i niskiego
napięcia.

Schaltanlagen jeder Art und
Grösse.

Łącznice każdej wielkości
i rodzaju.

Kranmotoren für Gleich-
und Drehstrom.

Silniki żorawie do prądu
stałego i trójprądu.

Komplette elektrische
Licht- u. Kraftanlagen.

Całkowite elektryczne urzą-
dzenia świetlne i silnikowe.

KAHLE & CLESS G. m. b. H.

LEIPZIG KATTOWITZ O.-S. DRESDEN
Spezial-Fabriken für die Elektrotechnik

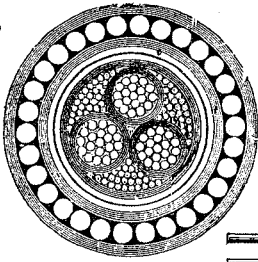
Schwesterhäuser: Frankfurt a. M., Dortmund, Köln a. Rh.

Fernspr.: Nr. 200 — Telegr.-Adr.: Kahle Cless — Postfach 193 — Postscheck-Konto Nr. 1581, Breslau — Bankverbindungen in Kattowitz O.-S.: Bank für Handel und Industrie, Niederlassung Kattowitz; Kattowitzer Bankverein A.-G.

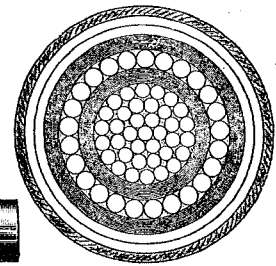
Osram-Lampe

Metallfaden-Lampen
 jeglicher Art

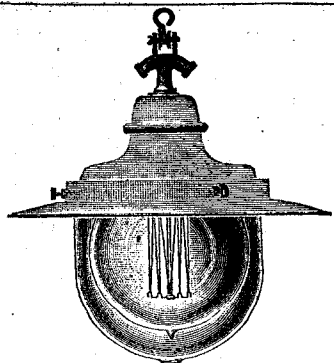
Panzerkabel, Schachtkabel,
 Grubenkabel, Erdbleikabel,
 Fernsprech-, Telegraphen-
 und Signalkabel

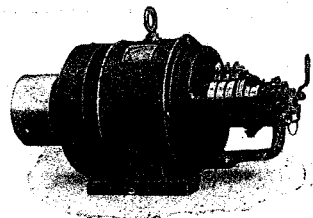
Rohrdrähte (System Kuhlo) mit verbleitem Eisenblechmantel

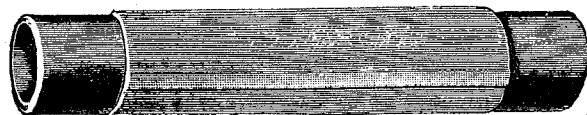
Blanke sowie isolierte Drähte, Kabel, Schnüre mit Kupfer-, Zink- und Eisenleiter
 für Starkstrom- sowie Schwachstrom-Anlagen

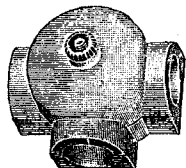
Moderne Beleuchtungs-
körper und Armaturen

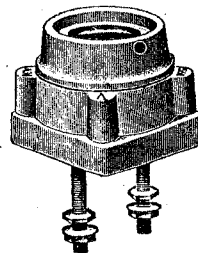
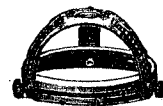
Dynamos und Motoren für
Gleich-, Wechsel- und
Drehstrom. Transformatoren

Papier-Isolierrohr mit verbleitem Eisenblechmantel — Stahlpanzerrohre
nebst Zubehör — Werkzeuge zur Verlegung

Installations-
Materialien
und
Apparate
in allen
gängigen
Ausführungen

KAHLE & CLESS G. m. b. H., KATTOWITZ O.-S. Leipzig
Spezialfabriken für die Elektrotechnik Dresden

„JOLIA“

die besten und konkurrenzlosen

Lederlampen mit Normalbatterien

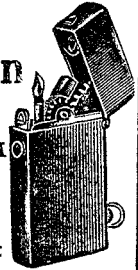
Preisbuch mit allen Neuheiten und Lieferungen nur an Wiederverkäufer.

Johann Lichtenfeld, Hamburg 1 M

Gegründet 1901.

Militär- u. Taschenlampen, Batterien, Glühbirnen, Cereisen-
Feuerzeuge und sämtlichem Zubehör. Rasier-Apparate.

Fabrikation * Grosshandlung * Export

Sachsenwerk Licht- und Kraft- Aktiengesellschaft

Niedersedlitz - Dresden

Ueber 2000 Arbeiter und
Beamte

Przeszło 2000 robotników
i urzędników

Städtische Elektrizitätswerke

Elektrownie miejskie

Elektrische Licht- und Kraft-
Anlagen :: Dynamos, Motoren,
Transformatoren :: Elektro-
motorische Betriebe für alle
Zwecke, speziell für Textil-
und Papier-Industrie

Elektr. urządzenia świetlne i
silnikowe :: Dynamo, silniki,
transformatory :: Urządzenia
elektromotorowe do wszel-
kich celów, specjalnie dla
przemysłu włókiennego i
papierniczego

Landwirtschaftl. Anlagen

Urządzenia rolnicze

Schlesische Elektrotechnische Gesellschaft m. b. H.

Breslau, Kaiser-Wilhelm-Strasse 57

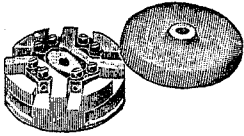
Gleiwitz, Wilhelmstrasse 23

Elektrische Lichanlagen
Motoren : Dynamos : Draht-
lampen : Installationsmaterial

Instalacje elektryczne
motory : dynamo-maszyny
lampki żarowe : materiały
instalacyjne

Elektrotechnische Fabrik

Lager sämtlicher Installationsmaterialien

Abteilung E:

**Fabrikation elektrotechnischer
Bedarfsartikel**

Abteilung J:

**Isolierrohre und Zubehörteile
Isolierte Drähte**

Abteilung L:

**„Alla“-Lötmittel und „Corba“-
Lötapparate**

Franz Corbus ^{G. m.} _{b. H.} **Leipzig-R. 50**

Telegramm-Adresse: Corbus, Leipzig * Kohlgartenstrasse 19

Zakład Elektrotechniczny

Skład wszelkich materiałów instalacyjnych

Dział E:

Fabrykacja przyborów elektrotechnicznych

Dział J:

**Rury izolacyjne i części armaturowe
Druty izolacyjne**

Dział L:

**„Alla“ spoiwo oraz „Corba“ lampy
do lutowania**

Franz Corbus ^{G. m.} _{b. H.} **Leipzig-R. 50**

Adres dla depeš: Corbus, Leipzig * Kohlgartenstrasse 19

Konzess. Fabrik für Elektrotechnik

H. W. ADLER & CIE.

Gründungs-jahr 1869

WIEN

Vielfach prämiert

Fabrik: X, Rotenhofgasse 34-36 * Telephon Nr. 53 440 u. 53 441

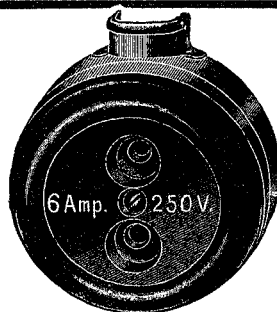
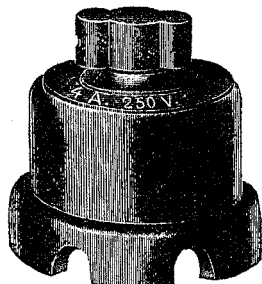
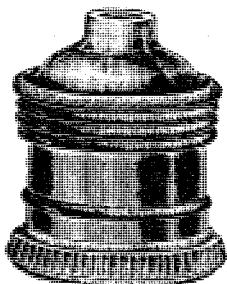
Niederlage: I, Friedrichstrasse 8 * Telephon Nr. 2375

liefert und installiert in vorzüglicher Ausführung preiswürdig:

Telegraphen, Telephone, Blitzableiter und **elektrische Beleuchtungs-** sowie **Kraftanlagen.** Stefs grosses Lager sämtlicher elektrischer **Installationsmaterialien, Dynamomaschinen, Elektromotoren** und **Ventilatoren.** Spezialtypen vorzüglicher **Metalldraht-** und **gasgefüllte Glühlampen** für alle Spannungen.

Spezialisten für elektrische Kleinbeleuchtung mittels neuester **Lichtkohlenbeutelemente** von grösster konstanter Dauer. **Grosses Lager** vorzüglichster **Taschenlampen, Batterien** usw.

Elektrischer- u. Influenzmaschinen, Induktionsapparate, sämtliche elektro-medicinische Apparate, Batterien, Akkumulatoren, Modelle von Dampfmaschinen usw.

Electrotechnische Fabrik Offenbach

vorm. Schroeder & Co.

Offenbach am Main

**Starkstrom-Installations-
Material**

**Fassungen, Schalter, Nippel,
Sicherungen, Stöpsel,
Steckkontakte
usw.**

Isolierte Leitungen

**Materiały instalacyjne do
prądu mocnego**

**Obsady, Łączniki, Trzpionki,
Bezpieczniki, Wtyczki,
Kontakty zatyczkowe
itd.**

Przewody izolowane

Härting

elektrische Artikel

Breslau II

Sadowastrasse 24

Fernsprecher 1341, 1487

Man verlange Liste Nr. 11

Albert Härting, Breslau II

Sadowastr. 24 :: Telefon Nr. 1341, 1487

**Sprzedaż hurtowa
przyrządów elektrycznych**

————— Żądać katalog Nr. 11 —————

Bronisław Rejchman

Fabrik für Apparate u. Elemente
„TITAN“

Warschau, Tamka 14

Telegr.-Adresse: „ELECTRO“. — Gegr. 1884.

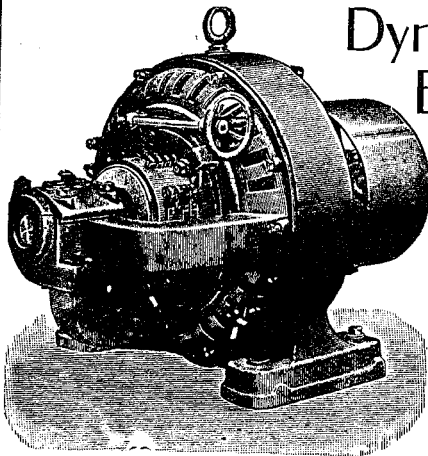
Batterien, trockene u. nasse Elemente,
elektrische Taschenlampen.

Fabryka Aparatów i Elementów
„TYTAN“

Warszawa, Tamka 14

Adres telegraficzny: „ELECTRO“. — Założ. 1884.

Baterje, suche i mokre elementy,
latarki elektryczne.

Dynamomaschinen
Elektromotoren
Generatoren
Umformer

nebst Zubehör für
Gleichstrom, Dreh-
strom und Wechsel-
strom

Erstklassige reichliche Ausführung

Spezialfabrik elektrischer Maschinen
vorm. ALBERT EBERT, G. m. b. H.
DRESDEN-PIESCHEN 23

J. G. MEHNE, Elektrotechn. Fabrik, Schwenningen 8

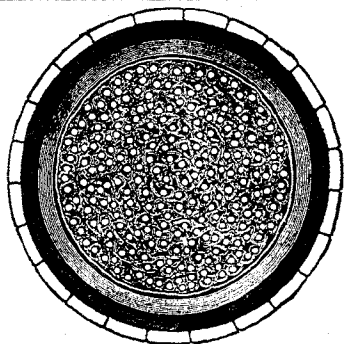
(Württbg.)

Erstklassige
Automatische Schaltuhren

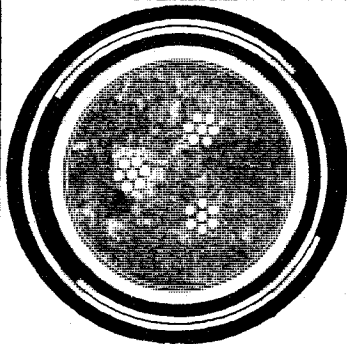
Fabrikate
Elektrische Läutwerke

Elektr. Läutwerke, Tableaus und sonst. Schwachstrom-Bedarfsartikel, Arbeiter- u. Wächterkontrolluhren, Signaluhren für Schulen, Fabriken usw., autom. Schaltuhren f. Treppen- und Strassenbeleuchtg. m. Hand od. elektr. Aufzug, Doppeltarif-Uhren u. Uhren mitelekt. Aufzug.

Telegr. - Adr.:
Nordkabel-
Berlin

Telephon:
Berlin,
Amt Neukölln
1385, 1386

Norddeutsche Kabelwerke

Aktiengesellschaft * **NEUKÖLLN** * Am Oberhafen

Starkstrombleikabel

für jede Betriebsart und Spannung

Schwachstrombleikabel

für Telephonie, Telegraphie, Feuerwehranlagen, Wasserstands-
Fernmeldeanlagen usw.

Eigenes Gummiwerk

Sämtliche Drähte, Schnüre und Kabel mit Gummiisolation

Blanke, wetterfeste und säurebeständige Freileitungen

Armaturen, Kabelmasse, Hausanschlusskasten, Seidendrähte,
Baumwolldrähte, Klingeldrähte, Wachsdrähte, Asphaltdrähte

Textillose Schwachstromdrähte

Bau von kompletten Zentralen und Kabelnetzen

Angebote und Projekte kostenlos

Prima Referenzen · Schnelle Lieferzeit

A. Schlesinger, Eschwege an der Werra

Fabrik von Spazierstöcken,
Schirmstöcken und Schirm-
griffen in allen Preislagen

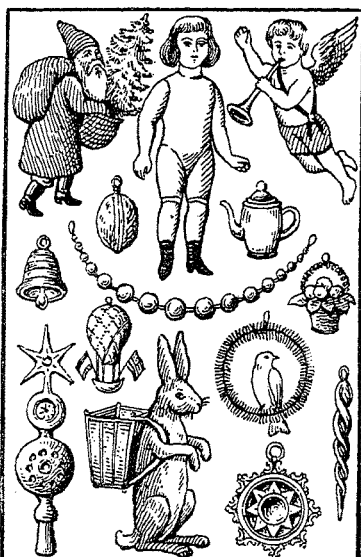
Export nach allen Ländern

Vertreter: Leon Milner
Warschau, Nowogrodzka-Strasse 18

Fabryka lasek parasoli oraz
rączek do parasoli
w każdej cenie

Eksport do każdego państwa

Reprezentant: Leon Milner
Warszawa, Ulica Nowogrodzka 18

**Attrappen, Spielwaren
Christbaumschmuck
Rückert & Cie, Steinach SM. Thür.**

J. L. Levi Peitschen- u. Stockfabrik Eschwege

Fabryka batów i lasek

Julius Kahn jun. Peitschen-, Spazierstock- und Riemenfabrik Eschwege

SPEZIALITÄT:
Stapelgenre für Grossisten

G. F. HEIM SÖHNE, Ober-Ramstadt bei Darmstadt.

Gröss e Schildpattnarenfabrik
Europas.

Nadeln, Käme, Bürsten, Spiegel, Puderboxen
und sonstige Toilette- und Manikureartikel aus
buntem und blondem Schildpatt. Stock- und
Schirmgriffe. Schildpattnadeln, Schildpatt-
knöpfe und Gürtelschnallen.

Alle Arten Käme, Nadeln und Spangen usw.
in Horn mit Schildpattauflage.

Abteilung II.

Zelluloid-Haarschmuck in besseren Genres.

Vertreter:

London E. C. Webster & Co., 23 u. 25 Moorfields, — **London E. C.** Liermann, Otto, 4-5 Silk Street,
Milton Street. — **Paris.** H. Ganzmann & Fils, 78 Rue du Château-d'Eau. — **Brüssel.** Loewenstein,
Joseph, 76, Rue Stévin. — **Amsterdam.** Blog, Siegfried, 2e Jan v. D. Heydenstraat 90. — **Kopen-
hagen.** Aktieselskabet „Agentur“, Kopenhagen, H. C. Orstedsvvej 50.

Największa w Europie fabryka
wyrobów szyldkretowych.

Szpilki, grzebienie, szczytki, lusterka, pudełeczka
do pudru i inne artykuły toaletowe i do manikury
z czerwonego i jasnego szyldkretu. Rączki do
lasek i parasoli. Szyldkretowe szpilki do kape-
luszy, guziki i klamry szyldkretowe.

Wszelkiego rodzaju grzebienie, szpilki, klamry
itd. rogowe pokryte szyldkretem.

Oddział II.

Celuloidowe ozdoby do włosów w lepszym wykon.

Zastępcy:

Lebrecht Weigel & Entz

Gegründet 1895

STETTIN

Gegründet 1895

Prämiiert 1908: Ehrenpreis und goldene Medaille.

Bankkonten: Bank für Handel | Postscheckkonto: Berlin 1296
 und Industrie, Stettin, Städt. | Telegr.-Adresse: Weigel Entz
 Sparkasse Nr. 762, Stettin | Fernsprecher Nr. 1555

ABTEILUNG I

Seifen, Parfümerien und alle kosmetischen Artikel zur Kopf-Haar- und Körperpflege

Toilette - Artikel:

alle Sorten Bürsten zu Toilette-Zwecken

Kämme – Haarschmuck – Haarnadeln – Haarnetze

Nagelpflege - Artikel

Taschen- und Handspiegel

Frisiereisen oder Brennscheren u. Frisierlampen

Frottier-Artikel – Seiffücher

Bartbinden – Rasierpinsel – Streichriemen

Parfüm - Zerstäuber und ähnliches.

ABTEILUNG II

Friseur - Bedarfs - Artikel

Friseursalon-Einrichtungen mit allem Zubehör – Stühle

Champonier- Haarwasch- u. Haartrocken-Apparate

Gummi-Artikel (für Friseure)

Haarschneidemaschinen, Haarschneidescheren

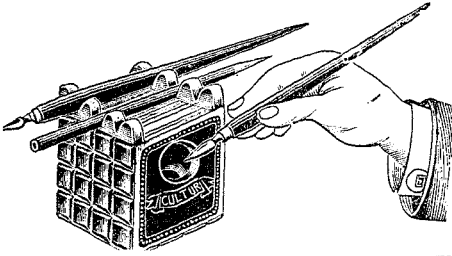
Handwerkzeuge für Friseure, Rasiermesser

Zahnzangen usw.

Haarartikel – Haarzöpfe, Haarunterlagen,

Zutaten für Haararbeiten, Perücken u. ähnliche Artikel.

J. Hurwitz * Berlin W
Potsdamer Strasse 97

KULTUR TINTENFASS

Zirka 1 Million im Gebrauch!
Ohne Metallteile!
Spart 60–80% an Tinte. Drei bis
4malig Füllen im Jahre erforderlich

KALAMARZ NOWOCZESNY

Okolo miliona sztuk w użyciu!
Bez części metalowych!
Trzy lub czterorazowe napełnianie
rocznie jest wystarczające

**Handelshaus
Gebrüder Országh
Warschau**

Leszno Nr. 17, eigenes Haus

**Engros-Lager in
Galanteriewaren,
Strumpfwaren,
Handschuhen u.
ausländischen
Parfümerien**

**Dom Handlowy
Bracia Országh
Warszawa**

Leszno Nr. 17, dom własny

**Skład Hurtowy
Galanteryjno-norym-
berskich towarów,
wyrobów
pończoszniczych,
rękawiczek i per-
fumerji zagranicznej**

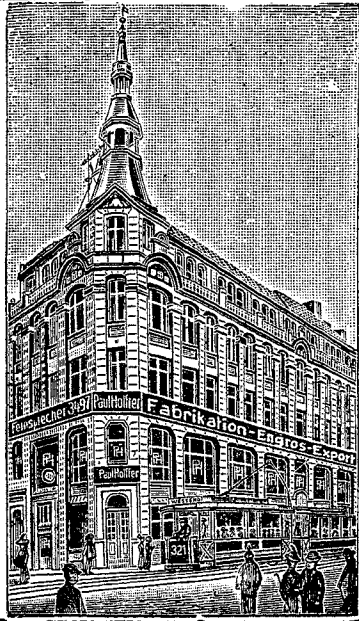
Engros

Spielwaren-Export

Export

Deutsche Spielwaren aller Art, von billigsten
Grossartikeln bis zu den feinsten Ausführungen
Gekleidete und ungekleidete Puppen in stets
neuesten Ausführungen und in allen Preislagen

METZ & AHLCKES / HANNOVER

P. HOLFTER, Breslau, P.
 Nicolaistrasse 16 u. 17
 Fernsprecher Nr. 3497
 Postscheck-Konto Nr. 72

P. HOLFTER, Breslau, P.

(DEUTSCHLAND)

Telegramm-Adresse: P. Holfter, Breslau
 Telegraphen-Schlüssel: A. B. C. 5te Edition

20 000
 Artikel für
 Wiederverkäufer

Preisliste gratis durch
P. HOLFTER, Breslau, P.
 (DEUTSCHLAND)

Jos. Ed. Faller, Bürstenfabrik

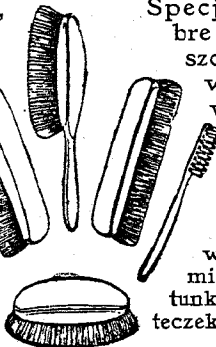
Gegründet 1827. **Todtnau (Baden)** Założona 1827.

Filialen in Geschwend, Utzenfeld, Wieden.

Spezialitäten: Mittlere, feine und feinste Bürstenwaren in einheimischen u. exotischen Hölzern, Zelluloid (Kleeblattmarke); echt Schildpatt, echt Elfenbein.

Prachtkatalog über Zelluloidbürsten aller Art, darunter über 600 Sorten Zelluloid-Zahn- und Nagelbürsten.

Massenartikel in billigen Preislagen auf Spezialmaschinen hergestellt.

Specjalność: Średnie, dobre i najlepsze wyroby szczotkarskie w oprawach z drzewa krajowego i egzotycznego, z celuloïdu, szyldkretu, kości słoniowej.

Wykwintne katalogi o szczotkach celuloïdowych wszelkiego rodzaju, międzytemi przeszło 600 gatunków celuloïdow. szczoteczek do zębów i paznokci

Na specjalnych maszynach sfabrykowane tanie wyroby hurtowne.

Isaac Lazareff, Idar a.N. Telephon Nr. 224

Edelsteinschleiferei u.
Edelsteinhandlung.

Billige Bezugsquelle für
Edelsteinhändler und
Goldarbeiter.

Szlifiernia i skład
drogich kamieni.

Tanie źródło zakupu dla
handlarzy drogich kamieni
i złotników.

Otto Geber & Co. / Hamburg 36

Friseur-Bedarfsartikel aller Art en gros

Eigene Präparation aller Sorten Haare und Haararbeiten

Spezialitäten: Zöpfe und künstlerisch gearbeitete
Toupets. Haarketten u. Beschläge; Perückenmacher-
Werkzeuge; Kamm- u. Bürstenwaren; Toiletteartikel
aller Art; Haarschmuck usw. — Rasierstühle usw.

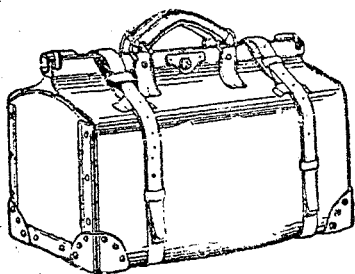
In- und ausländische Parfümerien.

Przybory fryzjerskie wszelkiego rodzaju hurtowo

Własne preparowanie każdego gatunku włosów i wyrobów z włosów

Specjalność: Warkocze i artystyczne toupety.
Łańcuszki i ozdoby z włosów; Narzędzia perukarskie.
Grzebienie i szczotki; Wszelkie artykuły toaletowe.
Ozdoby do włosów itd. — Krzesła fryzjerskie itd.

Krajowe i zagraniczne wyroby perfumeryjne.

Lederwarenfabrik

Fabryka wyrobów skórzanych

Gebrüder (B-cia) Neuman

Warschau — Warszawa, Bielańska 8

Reise- und erstklassige Galanterielederwaren,
Lederhandschuhe, Gummigaloshen, Schuhe usw.

Przybory podróżne i pierwszorzędna Galan-
terja skórzana. Rękawiczki skórkowe, Kalosze,
Obuwie i t. d.

Gebrüder Kühn

Fabryka szczotek i pędzli
Waldenburg i. Schlesien.

Polecają wszelkiego rodzaju
szczotki i pędzle do użytku do-
mowego, dla przemysłu oraz
rolnictwa.

Konto pocztowe - Wrocław 2530.

Telef. 174.

Weber & Thonke

Annaberg (Erzgeb.)

Lampenschirme für Petroleum-, Gas- und elektr. Licht, Kerzenschirme auch für elektr. Licht, Empireschirme, Lampenschleier, Seidenvolants, konj. Tischläufer, einfarbige und patriotische Kreppapiere, Seiden- und Stoffschirme für elektr. Licht in grosser Auswahl. Stoff- und Seidenlampen sowie Ampeln. Girlanden, Schärpen, Biedermeierkränze für patriotische Festlichkeiten.

Heckscher & Levy

Hamburg 6

Lederwaren-Fabrikate

vom billigsten bis zum feinsten Genre
Spezial- und Massenartikel in billigen Galanteriewaren u. Pfeifen

Wyroby skórzane

od najtańszych do najwykwintniejszych
Artykuły specjalne i hurtowe jako to tanie towary galanteryjne i fajki

B. Kühlen

M.-Gladbach (Rhld.)

Religiöse Heiligenbilder und Heiligenbildchen, Trauerbildchen, Kommunion-Andenken, Diplome u. Gedenkblätter mit deutschem oder polnischem Text.

Religijne obrazy i obrazki świętych.
Obrazki żałobne.

Pamiętki pierwszej Komunii św.,
Dyplomy i tablice pamiątkowe
w języku niemieckim i polskim.

A. Le Coq & Co., Darmstadt

Forst- und landwirtschaftliche Samenhandlung

verkauft und kauft

sämtl. Gras-, Klee- u. Feldsamen

und erbittet Anfragen bzw. bemusterte äusserste Anstellungen.

Skład nasion dla gospodarstwa leśnego i rolnego
kupuje i sprzedaje

wszelkie nasiona traw, koniczyny i zboża
i uprasza o nadsyłanie zapytań
lub ofert ze wzorami i warunkami ostatecznymi.

Karl Deutsch

Budapest (Börse)

Brief- und Telegrammadresse:
Karl Deutsch Budapest Kornhalle.
Telephon 32-72.
Giro-Konto: Pester ungar. Commercialbank.

Erstklassiger protokollierter befugter
Börsenagent vermittelt alle Gattungen
Bohnen, Erbsen, Linsen, Mohn, Sämereien, Getreide, Futtermittel
u. sonstige landwirtschaftliche Produkte.

Getreide, Futtermittel,	Zboże, pasze, otręby
Kleie, Oelkuchen,	ma kuchy, masona
Hanfsaat, Hirse kauft	konopne, proso kupuje

EMIL PLESSNER

BERLIN

Wullenweberstr. 6

Getreide-, Futtermittel-, Gerstenmalzgeschäft u. Malzkaffeetabrik	Składy zboża, paszy siodu jęczmiennego i fabryka kawy stodowej
---	--

OTTO JUST

ASCHERSLEBEN, Prov. Sachsen

FERNRUF 59

TELEGRAMM-ADRESSE: SAMENJUST

Aeltestes und grösstes
Samenanbau-Vermittelungs-Geschäft
Samengrosshandlung

Spezialität.

Zuckerrüben - Samen
Futterrüben-Samen

Conrad Appel, Darmstadt

Forst- u. landwirtschaftl. Samen-Werke

Klenganstalten zur Gewinnung von Nadelholzsamen

Gegründet 1789

SONDERERZEUGNISSE:

Erstklassige Forstsamen

mit Garantie für Herkunft und Gebrauchswert besonders **Kiefern**samen deutscher Herkunft unter Kontrolle des deutschen Forstwirtschaftsrates gewonnen

Gras-, Klee- und Feldsaaten

in vorzüglich gereinigten hochkeimenden Qualitäten nach den Normen staatlicher Versuchsstationen

Grassamen-Mischungen

für **Wiesen-, Weiden- u. Moorkulturen** sowie **feine Rasen-Anlagen**

Angebote in **Wicken, Bollen, Erbsen** und an deren landwirtschaftlichen Saatartikeln für Grossabnahme erbeten

WYROBY SPECJALNE:

Pierwszorzędne nasiona leśne

z gwarancją dobrej chodowli i gatunku, szczególnie **nasiona drzew sosnowych pochodzenia niemieckiego**, uprawiane pod kontrolą urzędu leśnego

Nasiona polne, traw i koniczyny

doskonale oczyszczone w doborowych gatunkach, według wzorów rządowych stacji doświadczalnych

Mieszanki nasion traw

do uprawy **łąk, pastwisk, torfowisk i trawników**

Uprasza się o nadsyłanie większych ofert na **wykę, grochy i inne nasiona polne**

GEBRÜDER DIPPE, A.-G. QUEDLINBURG a.H.

Deutschlands grösste Samenzüchter

Die eigenen Wirtschaften umfassen ca. 3200 ha (ca. 28000 qm unter Glas).
Besichtigung der ausgedehnten Gartenanlagen, Gewächshäuser usw. gern
gestattet. Vorherige Anmeldung erwünscht.

Erstklassige, sortenechte
Gemüse- und Blumensämereien
Zucker- und Futterrübensamen
Gras- und Feldsamen jeglicher Art

sowie in besonderer Selektionsanstalt auf grösste
Leistungsfähigkeit gezüchtetes

Saatgut von Gerste, Hafer, Roggen, Weizen

Einrichtungen zur Entbrandung von Saatgetreide

Preisverzeichnisse werden auf Verlangen kostenfrei zugestellt

GEBRÜDER DIPPE, A.-G. QUEDLINBURG a.H.

Największa w Niemczech hodowla nasion

Własne majątki, których obszar wynosi 3200 hektarów.

Prosimy zwiedzać nasze obszerne zakłady ogrodowe, oranżerie i t. p.,
oraz o przybyciu swoim nas łaskawie wcześniej zawiadomić.

Pierwszorządne i doborowe gatunki
nasion warzywnych i kwiatowych,
buraków cukrowych i pastewnych.

Wszelkie nasiona polne i traw

jak również w specjalnych zakładach hodowane nasiona

jęczmienia, owsa, żyta i pszenicy

Zakład dla niszczenia chorób zbożowych

Cennik wysyłamy na żądanie bezpłatnie

MARTIN MEYER, Hamburg 1

Bahnhofsplatz 1

FISCHFUTTERMEHL

aus frischen Seefischen hergestellt

Krafftutter für Schweine und Geflügel

Erstaunliche Nutzwirkung bei Zufütterung kleiner Mengen zum üblichen Futter
Ausführliche Drucksachen auf Anfrage — In Deutschland seit Jahren bewährt!

Krafftutter- und Düngemittel

aller Art,

franko jeder Eisenbahnstation,
zu günstigsten Bedingungen

Spezialität:

**Stickstoff-
dünger**

Loebel Lewin, Posen
Futter- und Düngemittel-Grosshandlung
Telegramm-Adresse: „Krafftutter.“ Fernsprecher: 4010 und 4011

**Pasze
i nawozy**

wszelkiego rodzaju,

bezpłatne dostawienie

towaru do każdej stacji kolejowej,

korzystne warunki

Specjalność: **Nawozy azotowe**

PRINA & REUTER :: LÜBECK

Telephon 9038

Glockengiesserstrasse 36

Telephon 9038

Agentur und Kommission

Dom Agenturowo • Komisowy

Uebernehmen Vertretungen
erstklassiger Firmen
in der
Kleesaatenbranche

Przyjmuje przedstawicielstwa
pierwszorządnych firm
handlujących nasionami
koniczyny

Franz J. B. Schinckel

HAMBURG, Königstrasse 25

Telegramm-Adr.: „Korncentral“
Bankkonto:
Commerz- und Disconto-Bank
Telephon: Gr. 6, Nr. 4387 u. 4388

Adr. telegr.: „Korncentral“
Konto bankowe:
Commerz- und Disconto-Bank
Telefon: Gr. 6, Nr. 4387 i 4388

Import — Export
Getreide, Futtermittel
Kartoffeln, Heu, Stroh
Landesprodukte
jeglicher Art
Sämereien

Import — Eksport
Zboże, pasze
Kartofle, siano, słoma
Produkty wiejskie
każdego rodzaju
Nasiona

Albert Kuh · Breslau 5

Getreide
Mehl
Kleie
Oelkuchen
Hülsenfrüchte
Oelsaaten
Kleesaaten
Sämereien

Zboże
Mąka
Otręby
Makuch
Owoce strączkowe
Nasiona olejowe
Nasiona koniczyny
Nasiona

Das Suffolkschaf

genannt das grosse, schwarzköpfige deutsche Fleischschaf, ist das genügsamste und mastfähigste deutsche Fleischschaf. Es verbindet die Vorzüge des Fleisch- und Wollschafes und zeichnet sich durch grosse Fruchtbarkeit aus.

Fordern Sie bitte mittels Postkarte die Preisliste der

Owca „Suffolk“

Jest to duża czarnoogłowa mięsista niemiecka owca. Z niemieckich owiec najmniej wybredna a najbardziej tuczna. Jednoczy w sobie zalety owcy tucznej i dużo wełny dającej oraz odznacza się wielką płodnością.

Żądajcie kartą pocztową cenników.

Suffolk-Stammschäfererei Spangau

bei Dirschau, Westpreussen.

Für Viehhändler! — Dla handlarzy bydłem!

Landwirtschaftliches Bankinstitut

ALBERT WEITZ

Fettvieh-Kommissions-Geschäft

seit 1880 etabliert

Berlin, Zentral-Viehhof

verwertet zu bestmöglichen Preisen jede Viehgattung am Berliner Marke sowohl lebend wie auch geschlachtet.

Zakład komisowy dla bydła tucznego

założony w r. 1880

Berlin, Rzeźnia Centralna

pośredniczy w sprzedaży po możliwie najwyższych cenach każdego gatunku bydła z berlińskich rynków, żywego lub bitego.

Futtermittel- und Getreidehandel-Aktien-Gesellschaft, Halle a. d. Saale

≡≡≡ Getreide- und Futtermittelgrosshandlung ≡≡≡

ist stets Käufer aller Sorten

Futtermittel sowie Getreide und Getreideabfälle.

STENBERG & OHLSSON

Göteborg / Malmö / Stockholm

Engros-Geschäft

Getreide
Grassamen
Futtermittel
Kolonialwaren
Steinkohlen
Öle usw.

Tel.-Adr.: „Stenohls“

Skład hurtowy

Zboże
Nasiona traw
Pasze
Towary kolonialne
Węgiel kamienny
Oleje itd.

Adr. tel.: „Stenohls“

Heinrich Wittkowsky

Hopfenhandlung · Neutomischel (Prov. Posen)

Briefadresse: Heinrich Wittkowsky, Neutomischel — Telegrammadresse: Heinrich Wittkowsky — Telephon Nr. 6 Girokonto bei der Reichsbankhauptstelle Posen — Bankkonto: Ostbank für Handel und Gewerbe, Posen

Goldene Ehrenkenne für Versuchs- und Lehranstalt für Brauerei in Berlin, Herrn Heinrich Wittkowsky, Neutomischel, verliehen, für zehnjährige Tätigkeit als Preisrichter der Deutschen Gersten- u. Hopfenausstellung.

Lager aller Sorten feiner pöseher, auch bayerischer u. böhmischer Hopfen mit Siegel u. Halleschein

Adres listowy: Heinrich Wittkowsky, Neutomischel — Adres telegraficzny: Heinrich Wittkowsky — Telefon Nr. 6 Girokonto w głównym oddziale Banku Rzeszy w Poznaniu — Rachunek bieżący w Banku Wschodnim dla Handlu i Rzemiosł, Poznań

Złoty medal honorowy przyznany Panu Henrykowi Wittkowskiemu przez Do-

świadczalno - Naukowy zakład Piwowarstwa w Berlinie za dziesięcioletnią działalność sędzięgo przy Niemieckiej Wystawie Jęczmienia i Chmielu

Skład wszelkich doborowych gatunków poznańskiego jak również bawarskiego i czeskiego chmielu z pieczęcią oraz zaświadczeniem

C. Braune G.m. Bernburg i.A.

Telegr.-Adr.: Elite-Bernburg Begründet 1868 Eisenbahnanchlussgleis Waldau

Spezialität:

C. Braune's Elite

Vorzüge:

Höchster Zuckergehalt bei
hohen quantitativen Erträgen

Eigene Zuckerrüben - Samen - Kulturen

auf dem Zuckerrübenfabriks- sowie Rittergute Waldau-Bernburg, dem Rittergute Wenndorf bei Biendorf, der Domäne Badetz bei Zerbst und auf zwei Gütern in Klein-Paschleben und Moelz

Anbauflächen

in den verschiedensten Lagen Deutschlands und des Auslandes behufs Akklimatisierung der Samen

Eigene Laboratorien

zur Untersuchung der Samenrüben nach neuester Methode durch Berufs-Chemiker

Generalvertreter für Polen: Paweł Goldman & Leon Endelman
WARSCHAU, Królewska 8 — Telephon 130-88

C. Braune G.m.b.H., Bernburg i.A.

Adres telegr.: Elite-Bernburg Założone w 1868 roku Stacja kolejowa: Waldau

Spezialność:

C. Braun'ego Elite

Własności:

Największa zawartość cukru
przy wysokim ilościowym plonie

Własne uprawy nasion buraków

w dobrach szlacheckich i cukrowni w Waldau-Bernburg, w dobrach szlacheckich w Wenndorf przy Biendorfie, w dominium Badetz przy Zerbst i w dwóch dobrach w Klein-Paschleben i Moelz

Wielkie obszary do uprawy znajdujące w najróżnorodniejszych miejscowościach Niemiec i zagranicy celem zaaklimatyzow. nasion

Własne laboratoria do badania nasion buraków przez zawodowych chemików, podług nowej metody

89 Cukrowni rosyjskich zaliczamy do naszych stałych odbiorców

Generalni Reprezentanci Dom Handlowy Paweł Goldman i Leon Endelman
WARSZAWA, Królewska 8 — Telefon 130-88

EMIL FLATOW · ELBING

Import von Getreide
und Futtermitteln

Spezialität:

Gerste zu Futterzwecken

Import zboża i
obroku

Specjalność:

Jęczmień tuczny

RITTERGUT SOJKI

Kreis-, Bahn- und Poststation: **KUTNO**

— **Besitzer: Graf Johann Moszynski** —

DOMINJUM SOJKI

Powiat, stacja kolejowa i stacja pocztowa: **KUTNO**

— **Właściciel: Hrabia Jan Moszyński** —

Alle Arten Kleesamen
kauft

Wszelkiego rodzaju
nasiona koniczyny kupuje

Julius Markus

Getreidehandlung

Hohensalza // Inowrocław

Telephon 119.

„Antykwarnia Warszawska“

Warschau — Warszawa
Włodzimierska 4

An- und Verkauf ganzer Bibliotheken
oder einzelner Werke, Kupferstiche, Auto-
graphen, Medaillen, Münzen sowie aller
sonstigen Altertümer

Sprzedaje i nabywa całe biblioteki lub
poszczególne dzieła, sztychy, autografy,
medale, monety i wogóle wszelkie przed-
mioty wchodzące w zakres starożytności

Kwilecki, Potocki i Sp.

Tow. akc.

w Poznaniu

załatwia wszelkie czynności
bankowe

kupuje i sprzedaje zboża, pasze,
sztuczne nawozy oraz nasiona

M. PUSCH

Warschau * Warszawa

Marszałkowska 131

vorher Miodowa 1 dawning * Tel. 105-34

Artistisch-photographische Anstalt

Zakład artystyczno-fotograficzny

„Badischer Beobachter“

Hauptorgan der Badischen
Zentrumspartei

Organ główny partji centrum
W. Ks. Badeńskiego

KARLSRUHE i. BADEN

Wer über die politischen Vor-
gänge in Süddeutsch-
land, speziell Badens,
unterrichtet sein will, der bestelle sich
sofort den „Badischen Beobachter“,
Karlsruhe. — Täglich 2 Ausgaben.
Jedes Postamt nimmt Bestellungen
entgegen. Bezugspreis für 3 Monate
M. 3,65. Probenummern 8 Tage lang,
umsonst und portofrei!

Ausgedehnter politischer Teil, guter
Handelsteil, Unterhaltung und Belehrung
durch Beilagen.

Bestes Insertionsorgan

Einspaltige kleine Zeile 25 Pf.

Verbreitung in ganz Baden und darüber
hinaus.

Kto chce dokładnie być poin-
formowanym o wypad-
kach politycznych w Niem-
czech południowych, specjalnie w W. Ks.
Badeńskim, niechaj zamówi natychmiast
„Badischer Beobachter“ w Karlsruhe. —
Dziennie dwa wydania. Każdy oddział
pocztowy przyjmuje zamówienia. Pre-
numerata wynosi M. 3,65 kwartalnie.
Numery próbne na przeciąg tygodnia
bezpłatnie i franko!

Obszerny dział polityczny, dobry dział
handlowy, liczne dodatki.

Dobry organ ogłoszeniowy

Jednokolumnowy mały wiersz 25 fenigów

Rozpowszechniony w całym W. Ks.
Badeńskim i poza jego granicami.

Ostdeutsche Bau-Zeitung * Breslau

Einziges Baufachschrift des Ostens

Baufachschrift mit Abbildungen und den regelmässigen Beilagen

Ostdeutscher Verdünnungs-Anzeiger und Bauten-Nachweis.

Stellenmarkt. Amtliche Verdünnungsanzeigen.

Hervorragendes bautechnisches Vorlagewerk

Erstklassiges Werbeblatt für Anzeigen

Verlag **PAUL STEINKE, BRESLAU I, Sandstrasse 10**

Jedyné zawodowe czasopismo budowlane w Niemczech Wschodnich

Zawodowe pismo budowlane z ilustracjami i stałymi dodatkami.

**Wschodnio-niemieckie pismo ogłoszeniowe o najmach i przedsiębiorstwach budowlanych. — Ogłoszenia zawo-
dowe. — Urzędowe ogłoszenia najmu.**

**Poważne pismo wzorów techniczno budowlanych. :: Pierwszorzędny
werbownik ogłoszeniowy.**

KATOLIK

Verlagsgesellschaft
mit beschr. Haftung
in Beuthen O.-S.

Spółka wydawnicza z
organizacją poreką
w Bytomiu G.-Ś.

Verlagsdruckerei
Buchbinderei
Anfertigen von
Massendruckern
und Einbänden

Drukarnia
Nakładowa
Introligatornia
Wykonanienakładów
masowych i opraw

**Eigene
Verlagswerke
Gebetbücher
Volksliteratur
Bücherkalender**

**Książki do nabo-
żeństwa - Litera-
tura ludowa i
Kalendarze
Książkowe**

Katolik

Volkszeitung

erscheint dreimal wöchentlich.
Die Auflage derselben ist grösser
als aller polnischen Zeitungen
Oberschlesiens zusammen. Wirk-
kungsvollstes Insertionsorgan

Die Anstalt befindet sich im eigenen
neuen Gebäude und ist mit den mo-
dernsten Einrichtungen ausgestattet

Fernsprecher 40 und 47

Katolik

pismo ludowe

wychodzi 3 razy na tydzień. Na-
kład większy, jak wszystkich
pism polskich razem na Górnym
Śląsku. Najlepszy organ do
ogłoszeń

Zakład mieści się w nowym własnym
budynku. Urządzenie wzorowe wedle
najnowszych wymagań

Telefony 40 i 47

Posener Neueste Nachrichten

Verbreitetste u. beliebteste deutsche
Tageszeitung der Provinz Posen

Bestes Insertionsorgan

Abonnement monatlich 60 Pf.
(ohne Postgeld)

Anzeigen 25 Pf. die kleine Zeile

Najwięcej rozpowszechniona i naj-
bardziej lubiana niemiecka gazeta
codzienna w prowincji Poznańskiej

Najlepszy organ ogłoszeniowy

Prenumerata miesięcznie 60 fen.
(prócz kosztów poczt.)

Ogłoszenie 25 fen. za mały wiersz

Polnische Fach-Zeitungen

Kolonialwaren- und Drogerhändler
Fleischer-Zeitung

Bäcker und Konditor

Schuhmacher-Wochenblatt

die jeden Sonnabend erscheinen,
sind in Polen die erfolgreichsten
Insertions-Zeitschriften. Zeile nur
20 Pf., öfters hoher Rabatt

Polskie gazety zawodowe

Kolonialista i Drogerzysta

Gazeta Rzeźnicka

Piekarz i Cukiernik

Tygodnik Szewski

które co sobotę wychodzą, są
w Polsce najskuteczniejszymi pis-
mami ogłoszeniowymi. Wiersz tylko
20 fen., częściej wysoki rabat

Verleger **A. Klóskowski** Wydawca

POSEN W 6, Grosse Berliner Str. 76 | POZNAŃ W 6, Wielka Berlińska 76

Postcheckkonto Breslau 7283 - Telephon 5573 - Konto czekowe na poczcie w Wrocławiu 7283

Katholische Gebetbücher

in polnischer Sprache, solide Einbände
bischöflich approbiert, ferner sämtliche reli-
giöse Andachtsgegenstände, liefert in grosser
Auswahl billigt die päpstliche Verlagsanstalt

Katolickie modlitewniki

w języku polskim, trwałe oprawy
aprobowane przez biskupa, oraz wszelkie
artykuły dewocyjne dostarcza w wielkim
wyborze jaknajtaniej papieski nakład

Butzon & Bercker G. m. b. H.

KEVELAER (Rheinland)

Verleger des Heiligen Apostolischen Stuhles

D. BLEISTEIN

(Wilh. T. Bruer Nachf.) Inhaber M. Jablonski

Berlin SW 48, Friedrichstr. 16

Fernsprecher – Telefon: Moritzplatz Nr. 8995 und 8996

Buchbinderei

Introligatornia

Einbände

in einfacher und elegantester
Ausführung

Oprawy

w wykonaniu zwyczajnem
i eleganckiem

Sprungmappen

Teki sprężynowe

Schnellhefter

Spinarki pospieszne

Autoclipmappen

Teki „Autoclip“

Kataloge

Katalogi

Massenauflagen

Nakłady masowe

Entwürfe u. Kostenanschläge
sofort

Projekty i kosztorysy
natychmiast

JÓZEF JOLOWICZ

w Poznaniu, Stary Rynek 4

Księgarnia i Antykwarnia.

Specjalność Polonica
Wielki skład
sztychów polskich i rzadkich dzieł.

Katalogi antykwarni bezpłatnie.

Zakup całych bibliotek i pojedynczych dzieł.

Leo Wolff, Königsberg i. Pr.

Kantstrasse 2, Filiale Münzstrasse 12

Papier- u. Schreibmaterialien
Mal- u. Zeichenutensilien
Vervielfältigungsapparate u. Ersatzrollen
Lichtpause-Apparate

Zeichenbretter u. Tische
Reisszeuge, Lichtpausepapier

Papier i materiały piśmienne
Przybory malarskie i rysunkowe
Przyrządy do powielania i rolki zapasowe
Aparaty do wyświetlania planów
Deski i stoły rysunkowe
Cyrkle i papiery światłoczułe

PAUL SAUER

**Berliner Buchdruckwalzen - Giess-
anstalt und Walzenmasse - Fabrik**

**Berlińska Odlewnia walców drukar-
skich i fabryka masy walcowej**

Berlin SO 16, Adalbertstrasse 37

Prämiiert mit allerhöchster Auszeichnung,
wie Grand Prix, goldene Medaille usw.

Nagrodzona najwyższemi odznaczeniami,
jakoto Grand Prix, złoty medal i t. d.

Versand nach allen Erdteilen

Wywóz do każdego kraju

Unterrichtsblätter für alle Sprachen

Türkisch durch Fernunterricht

Der 32. Jahrg. des nützlichsten Fachblattes für geschäftlichen Erfolg.

Der Deutsche Kaufmann

Bezugspreis 2 Mark 7/8 jährlich bringt: 10 Beiblätter, darunter „Reklame-Anwalt“ und „Das Schaufenster“ viele praktische Prämien und den ersten leichtfasslichen Fern-Unterricht für Türkisch.

Bestellen Sie gleich beim Verlag Kais. Rat Austerlitz-Grünwald. Drei Probehefte 1 Mark.

Schafft grossen Absatz und die besten Bezugsquellen.

Türkisch - Fern-Unterricht im Fachblatt:

Schreiben Sie gleich: Senden Sie mir kostenfrei Probefrief für brieflichen Unterricht in Schönschrift Kfm. Korrespondenz

Bessere Stellung. Höheres Gehalt!

Buchführung - Rechnen

Kontor-Praxis
Ferdinand Simon
Berlin W. 35, Magdeburgerstr. 24.
Abt. Briefl. Unterr.

„Der Deutsche Kaufmann“, Berlin-Grünwald, 3 Probehefte 1 Mark.

A. J. RINGMAN i Ska

Dąbrowa-Górnicza

ul. Króla Jana Sobieskiego (dawn. Szosowa), róg Targowej.

Księgarnia. Stale zaopatrzona we wszelkie nowości krajowe oraz zagraniczne. Nuty muzyczne, książki szkolne, naukowe i beletrystyczne — polskie oraz w językach obcych. — Przyjmuje prenumeratę pism oraz ogłoszenia do pism krajowych i zagranicznych. — Skład papieru, materiałów piśmiennych, rysunkowych i galanteryjnych. — Dostawa dla szkół, kopalń i fabryk.

Buchhandlung. Ständig versehen mit allen Neuigkeiten, inländischen und ausländischen. Musikalien, Schulbücher, wissenschaftliche und belletristische Bücher, polnische und in fremden Sprachen. — Schreib- und Zeichenwaren — Schmuck — Galanterie — Abonnements- und Annoncenaufnahme für alle in- und ausländische Blätter — Lieferung für Schulen, Gruben und Fabriken.

Das Bequemste und Praktischste

für

**Rulo,
Landkarten,
Pläne usw.**

sind

**Widmer's
selbsttätige
Rulo-
stangen**

**Fabrik von
Selbstrollern**

aus Holz bis 3 Meter lang
aus Blech bis 6 Meter lang
und bis 30 Kilo Ziehkraft

Oskar Widmer, Heppenheim
Preisliste und Musterheften gratis und franko

Lager von

imprägnierten Rouleaux-
stoffen in 10 verschiedenen
Farben und je 9 verchie-
denen Breiten.

Najwygodniej-
szymi i najprak-
tyczniejszymi

do

**rolet, map,
planów i t. d.**

są

automatyczne pręty roletowe

Widmera

Katalogi bezpłatnie

Ansichtskarten
in allen Ausführungen,
in Licht-, Kupfer-
und Farbendruck.

Versand nach allen
Weltteilen seit 1879.

A. Adolph, Königl. Bayerisch.
Hofphotograph u.
Kunstanstalt, Passau.

R. JESTRAM
BERLIN S, ANNENSTR. 3
Gummi-, Stahl-, Schwarz-
druckstempel, Schablonen,
Brennstempel, Gravieren.
Schlagpressen.
Lieferant d. Eichämter d. Deutschen Reiches.
Stemple gumowe, stalowe i
czarn. druku, szablony, stemple
do wypalania i rytownictwo.
Prasa d. wulkanizowania pieczętek.
Dostawca biur mierniczych
Państwa Niemieckiego.

Deutscher Verlag
für Technik und Industrie G. m.
b. H.
WÜRZBURG

Verlag der Zeitschriften — Nakład czasopism:
„Eisen“, „Deutscher Maschinenbau“
„Der Händler“

Maschinen und Geräte | Maszyny i narzę-
für Landwirtschaft u. Industrie | dzia rolnicze i przemysłowe

„Deutsche Metallindustrie“
„Allgemeiner Anzeiger für Gas-, Wasser- und
Elektrizitäts-Werke“
„Rundschau für praktische Holzbearbeitung“

Statt 66.— Mark für 15.95 Mark franko!

liefern die drei besten von Sir John Retcliffe's weltberühmten Romanen, deutsche Original-Ausgabe (keine Kürzung!) **Nena Sahib**, 3 starke Bände, statt 18 Mark komplett 4,35 Mark. **Sebastopol**, 5 starke Bände, statt 30 Mark komplett 7,25 Mark. **Puebla**, 3 starke Bände, statt 18 Mark komplett 4,35 Mark. Das Interessanteste, Spannendste, was es gibt! Fragen Sie Bekannte, die Retcliffe kennen, Sie werden enthusiastische Urteile hören! — Der Autor erzählt von den Schrecken des indischen Aufstandes, von der Ausbeutung der Indier durch die Engländer, von der blutigen Vergeltung. Starke Nerven gehören dazu, das Kapitel „Der Blutbrunnen von Cawnpur“ zu lesen. Ungeheuerlich sind die Greuelthaten der zum wahnsinnigsten Hass aufgestachelten Sepoys usw. gegen gefangene Engländer. — Er führt uns in die Harems der Mohammedaner und schildert uns das weiche, üppige Haremsleben usw.

Oswald Schladitz & Co., Berlin W 57, Bülowstr. 54. Po.

DARMO

PRZESYŁKA!

Proszę żądać obszerny katalog zawierający:
 NOWELE, HISTORYCZNE OPOWIADANIA
 LEGENDY, DZIEŁA DLA MŁODZIEŻY,
 KSIĄŻKI OBRAZKOWE, LISTOWNIKI,
 KSIĄŻKI KUCHARSKIE, POWINSZOWA-
 NIA, SPIEWNIKI, DEKLAMACJE, KSIĄŻKI
 TAJEMNIC CZARODZIEJSKICH I T. P.
 Księgarnia- E. BARTELS B.-Weissensee
 nakładowa ul. Generalna 5

Rudolph Becker LEIPZIG

Grosshand-
 lung für
 Druckerei-
 bedarf

Hurtowy
 skład przy-
 borów dru-
 karских

Towarzystwo Akcyjne S. Orgelbranda Synów

Telefony
 Nr. 7-61, 46-84

w Warszawie

Krakowskie-
 Przedmieście 66

ZAKŁADY GRAFICZNE:

Drukarnia / Litografia / Introligatornia / Fotochemigrafia

ODLEWNIA CZCIONEK:

Czcionki / Linie mosiężne / Klisze

WYDAWNICTWA WŁASNE:

Encyklopedia Powszechna / Encyklopedia Handlowa
 Wszechświat i Człowiek / Album Napoleona / Słowniki
 Atlas Geograficzny / Kalendarze i wiele innych.

Chemigraphische Kunstanstalt Ankarstrand

G. m. b. H.

Breslau I / Schweidnitzer Strasse 38/40 / Tel. 5000

Klischees in Strich- und Autotypie-
 ätzung für Ein- und Mehrfarbendruck
 Zeichenatelier für künstlerische Entwürfe
 und erstklassige amerikanische Retuschen
 Photographische Industrieaufnahmen

Kreskowe i autotypiowe klisze wytra-
 wione do jedno- lub wielobarwnego druku
 Zakład rysowniczy projektów artystycz-
 nych i pierwszorzędných retuszów ameryk.
 Fotograficzne zdjęcia przemysłowe

GRÜNDUNGS-
JAHR 1870**S. A. KRZYŻANOWSKI**ROK ZAŁOŻE-
NIA 1870BUCH- U. MUSIKALIENHANDLUNG, VERLAG :: KSIĘGARNIA, SKŁAD NUT
KRAKAU, RINGPLATZ A-B. ♦ KRAKÓW

liefert polnische, deutsche, ausländische
Literatur aller Zweige :: Poln. u. deutsche
Bel'etristik :: Schulbücher :: Juristische,
medizinische, philosoph., theolog., techno-
logische Werke :: Musikalische u. belletrist.
Schlagerartikel :: Wörterbücher, Lexika,
Landkarten, Kriegskarten, Globen usw.
Prompteste Expedition.
Kataloge auf Wunsch kostenfrei.

poleca dzieła z każdej dziedziny wiedzy w
języku polsk., francusk., niem., angielsk. itd.
oraz obficie zaopatrzony dział wydawn.
muzycznych swoich i obcych :: Mapy,
globusy, atlasy, metronomy :: Dział arty-
styczny, reprodukcje malarzy polskich.

Katalogi na żądanie rozsyła bezpł.
Dla przyjezdnych nowości księgarskie
„Hotel Francuski”, Kraków.

Produkten-Markt

Zentral-Organ für alle Zweige

der Rohproduktenbranche sowie der Abfall-Industrie

Offizielles Organ des „Vereins der Rohproduktenhändler Deutschlands E. V.“, des „Vereins der Alteisenhändler Deutschlands E. V.“ usw.

Redaktion u. Exped.: **SCHLACHTENSEE-BERLIN** Eitel-Fritz-Str. 25
26. Jahrgang. Telephon: Zehlendorf Nr. 90. 26. Jahrgang.

Als „Zentral-Organ für alle Zweige der Rohproduktenbranche“ sowie der Abfall-Industrie zählt der „Produkten-Markt“ die grössten Firmen des In- und Auslandes zu seinen ständigen Lesern und Inserenten. Infolge seiner umfangreichen Berichterstattung über die gesamte Marktlage ist derselbe ein unentbehrlicher Ratgeber auf allen einschlägigen Gebieten. In seinem Inseratenteil regelt er den gesamten Ein- und Verkauf. Der „Produkten-Markt“ ist unentbehrlich als Bezugsquellen-Nachweis zur Erledigung des Einkaufs aller Rohmaterialien sowie Verkaufes der im Betriebe sich ergebenden Abfälle. Ein entsprechendes Inserat wird sofort den gewünschten Erfolg zeitigen, weshalb wir uns gestatten, auf nachstehenden Insertionstarif hinzuweisen. Mit Spezial-offerten stehen wir gern zu Diensten. Ein Versuch mit unserem Blatte wird jeden auf Grund der guten Erfolge zur ständigen Insertion veranlassen.

Abonnement: In Deutschland durch die Post **2,50 M.** pro Quartal. Für Oesterreich-Ungarn (stempelfrei) durch die Expedition **5,50 M.** pro Halbjahr, für das übrige Ausland **8,00 M.** pro Halbjahr.

Insertionstarif: Wir berechnen die viergespaltene Petitzelle oder deren Raum mit 35 Pf., für die bunten Blätter mit 50 Pf., und gewähren
bei 6 Aufnahmen 10% Rabatt bei 26 Aufnahmen 30% Rabatt
bei 13 Aufnahmen 20% Rabatt bei 52 Aufnahmen 40% Rabatt

Bei grösseren Aufträgen stehen wir mit besonderen Offerten gern zu Diensten. Umschlag-Inserate mit rotem Druck werden mit 20,00 M. pro Jahr extra berechnet und können nur mit jeder ersten Monatsnummer aufgenommen werden.

≡ **Deutsch-polnisches Wörterbuch** ≡

zum Handgebrauch in

Verwaltungs- und Rechtssachen

von J. HERSE

784 Seiten in dauerhaftem Halblederband Mark 8,—

Oskar Eulitz Verlag :: Lissa i. P.

PRACA**Tygodn. polityczny-społ.-ilustrow.**

32 strony druku dużego formatu.

Artykuły, korespondencje, poezje,

powieści. Liczne ryciny w tekście

W każdym zeszytych wielki obrazek

albumowy na papierze kredkowym.

Abon. kwart. 2,- mk., z odnosz. przez listow. 2,12. Prenumeratę przyjmują wszyscy. poczty w Niemczech, Austro-Węgrzech i Król. Polskiem, gdzie PRACA uzyskała debit pocztowy.

„Wielkopolanin“**(Fr. Chocieszyński, Poznań
drukarnia i księgarnia nakład.)**

jedno z najpoczytniejszych, codziennych pism w W. Ks. Poznańskiem, wraz z dodatkiem „Pasieka“ jedynym specjalnem pismem, poświęconem pszczelnictwu. — Założone w r. 1882.

Znakomity organ do ogłoszeń.

Wiersz 25 fen.

— Telefon 1013.

Abon. kwart. M. 1.95

COUTINHO & MEYER

Graphische Kunstanstalt

Gegründet 1868**HAMBURG 19**Założony 1868

Spezialität: Zigarrenkisten-Ausstattungen / Etiketten f. alle Branchen

Künstlerische Plakate für Aushang und Reklame

Spezialność: Ozdoby na pudła do cygar / Etykiety dla wszelkich branż

Artystyczne plakaty reklamowe i do wywieszania

**S. Laurysiewicz
Warszawa, Senatorska 19**

Telefon 43-20

Rok założenia 1891.

**Fabryka ksiąg
handlowych oraz zakłady
drukarsko-introligatorskie**

Warszawa medal złoty 1911 r.

Agentur- u. Kommissions-Haus**CH. M. FRENKEL**

Warschau, Dzika Nr. 63

SPEZIALITÄT:Chemikalien u. chemische Präparate.
Zubehöre für Schuhmacher.

Vertretungen gesucht. — Kann auf eigene Rechnung arbeiten. — Auf Wunsch erste Referenzen.

Agentur u. Kommissions-Haus**Zdzisław Pinowski**

Warschau, Erywańska Nr. 8

übernimmt Vertretungen

in verschiedenen Gebieten
des Handels und Industrie.

Arbeitet auf eigene Rechnung.

Auf Wunsch solide Referenzen.

**Julius Kowalski
WARSCHAU**

Elektoralna Nr. 45, Fernspr. 183-65

VERTRETER

der Firmen:

Ferd. Müllhens, Köln a. Rhein
(Parfümerie Nr. 4711)**Chesebrough Mfg. & Co., New York**
(Vaseline)

Stanisław Sajczyk
 Warschau * Warszawa
 Przejazd 1
 Agentur- und Kommissions-Haus
 Dom Agenturowo-Komisowy
 Gegründet 1900 założony
 übernimmt Vertretungen
 leistungsfähiger Fabriken und
 Exporthäuser * Ia Referenzen

**KARL
 JAHNKE**
 REKLAME

Gewissenhafte Beratung in allen Propaganda-
 fragen für Gewerbe, Handel und Industrie
 Beste Referenzen!

Karl Jahnke * Reklamebureau
 Berlin-Friedenau * Gegr. 1902

**Metall-Reklame-
 Plakate, lackiert** **Metalowe plakaty
 reklamowe**

sowie
Emailleschilder
 jeder Art

liefern sauber und preiswert

jak również
emaljowane szyldy
 każdego rodzaju

dostarcza w czystym wykonaniu i tanio

Heyne & Schreiber, Dresden
 Gegründet 1873 **Dresdner Metall-Plakat-Fabrik u. Emaillierwerk** **Założona w roku 1873**

Harburg - Elbe
 Gartenstrasse 23
 Tel. Nr. 349 - 350

GEBR. SALOMON

Hamburg
 Ferdinandstr. 25-27
 Tel. Gr. IV, 3457

**Export und Import
 von Rohprodukten aller Art**
 Lumpen-Sortieranstalt
 für die Papier-, Kunstwoll- und Kunst-
 baumwoll-Fabrikation.
 Alle Sorten Tauwerk. — Spinnabfälle
 und sonstige Textilabfälle. — Gummi-
 abfälle aller Art. — Alteisen.

Eksport i Import
 produktów surowych każdego rodzaju
 Sortownia gałganów dla fabrykacji
 papieru, sztucznej wełny i bawełny.
 Wszelkie gatunki lin okrętowych. —
 Odpadki przędzy i wszelkie inne od-
 padki włókienne. — Odpadki gumowe
 wszelkiego rodzaju. — Stare żelazo.

Fabian Klingsland
 Warschau — Marszałkowska 129 — Warszawa

Telephon: 2003, 220-12 Gegr. 1863 założ. Telegr.-Adr.: „Fabland“

**Handelshaus
 Agentur u. Kommission**
 speziell für Patentartikel im alleinigen
 Verkauf für eigene Rechnung

**Dom Handlowy
 Agenturowo-Komisowy**
 specjalnie artykuły patentowane w sprze-
 dazy monopolowej na własny rachunek

Deutsches Handelsbüro

G. m. b. H.

BERLIN W 9

 Fernsprecher: Lützow 6489
 Telegr.-Adr.: Dehabur Berlin
 Bank-Konto: Deutsche Bank,
 Depositen-Kasse C

FINANZIERUNGEN · VERTRETUNGEN

E. KÜHN & CO.

Warschau-Warszawa

 Teleph. 67-52, 97-93 * **Marszałkowska 71** * Telef. 67-52, 97-93

Telegramm-Adresse: „Ekaska“, Warschau.

 Uebernahme von Vertretungen
 event. Lägern erster Firmen in
 Kommission oder auf eigene
 Rechnung.

 Przyjmuje przedstawicielstwa
 event. składy firm pierwszo-
 rzędnych w komis lub też na
 rachunek własny.

 Engros-Lager und offener La-
 den mit zwei grossen Schau-
 fenstern in belebtester Strasse
 Warschau in elektrotechni-
 schen und technischen Bedarfs-
 artikeln, Maschinen, Apparaten,
 Armaturen, elektr. Koch- und
 Heizappar., Glühkörpern, Tele-
 phonen, Telegraphen u. a.

 Hurtowy skład i sklep z dwoma
 oknami wystawowemi na naj-
 bardziej ożywionej ulicy w War-
 szawie wszelkich artyk. elektro-
 technicznych i techniczn., ma-
 szyn, aparat., materiałów insta-
 lacyjnych, żarówek, przyrządów
 elektr. do gotowania i ogrzew.,
 telefonów, telegrafów i in.

JAKOB KRAJKEMAN

WARSCHAU - WARSZAWA

Telephon Nr. 39-62

Moniuszki 4

Telegr. „Jakobkraj“

Agentur und Kommission
Dom Agenturowo-Komisowy

 Gerbstoffe, Chemikalien, Metalle,
 • Fette, Kolonialwaren usw.

 Garbniki, chemikalja, metale,
 tłuszcze, towary kolonialne i t. d.

SOFUS SÖRENSEN

Exporteur — Importeur | Eksporter — Importer
Paris · Stockholm 5 | **Paryż · Stockholm 5**

exportet alle gangbare
 schwedischen Artikel

wywozi wszelkie pokupne
 towary szweckie

Einfuhr—Ausfuhr | Eksport — Import

Das Geschäftshaus

Dom handlowy

H. Cossmann & Sohn

Alte Schützen- | **Berlin C25** | Alte Schützen-
 straße 10 | straße 10

Reichsbank-Girokonto
 Postscheckkonto Berlin 7851
 Telephon: Königstadt 83
 Telegramm-Adresse: Zugwolle

Żyrokonto w Banku Rzeszy
 Pocztowe konto czekowe Berlin 7851
 Telefon: Königstadt 83
 Adres dla depesz: Zugwolle

übernimmt zuverlässige
 Ausführung von Aufträgen
 zum An- und Verkauf
 von Rohstoffen, sämt-
 lichen Maschinen
 und Fabrikaten
 aller Art

dokładne wykonanie
 poleceń
 kupna i sprzedaży
 materiałów surowych,
 wszelkich maszyn i
 wyrobów każdego
 rodzaju

Georg Griessdorf

Import DÄRME Export
Gewürze, Fleischerei-
bedarfsartikel

Breslau 5

Telephon 3444 : Telephon 3444

Richard Hecht & Co.

BERLIN O 17

Möbelfabrik

Abt. A: Konfor- u. Ladeneinrichtungen
 Abt. B: Speise-, Herren- u. Schlafzimmer
 vom einfachsten bis zum elegantesten Genre

Dział A: Urządzenia biurowe i sklepowe
 Dział B: Pokoje stołowe, sypialne oraz
 gabinety

w wykonaniu od najskromniejszego do najelegantszego.

Th. Becker, Berlin SO 26

Telegramm-Adr.: Tehabee Skalitzer Strasse 29a Adres telegraficzny: Tehabee

Bureau-Waschtoiletten in Schrankform mit u. ohne Wasserleitungsanschluss.
Wascheinrichtung ist **unsichtbar**, wenn der Schrank geschlossen.

Umywalnie biurowe w rodzaju szafy z połączeniem wodociągowym lub bez.

Przy zamknięciu urządzenie umywalni **niewidoczne**.

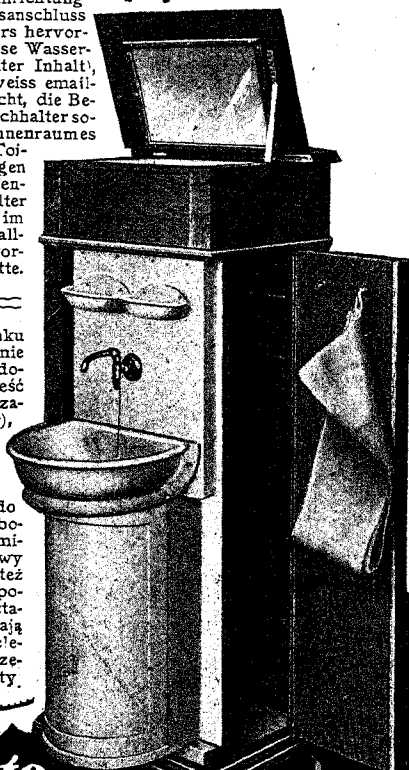
Zahnärztliche Möbel :: Meble dentystyczne.

Spezialität: Instrumenten-Schränke und -Tische.

Specjalność: Szafy i stoły do instrumentów.

Nebenstehende
Waschtoilette ist spe-
ziell für Wascheinrichtung
ohn. Wasserleitungsanschluss
geeignet. * Besonders hervor-
zuheben ist die grosse Wasser-
aufnahme (zirka 25 Liter Inhalt),
ferner die vollständig weiss email-
liert lackierte Innenansicht, die Be-
nutzung der Tür als Handtuchhalter so-
wie die Ausnutzung des Innenraumes
zur Aufnahme diverser Toi-
lette-Gegenstände. * Im übrigen
vervollständigen zwei Seifen-
schalen, ein ff. vernickelter
Schwenkhahn sowie ein im
Deckel angebrachter Kristall-
spiegel die praktische und vor-
nehme Ausstattung der Toilette.

Na zamieszczonym tu rysunku
podana jest umywalnia specjalnie
urządzona do użytku bez wodo-
ciągowego połączenia. Podnieść
rękojatkę włączająca jej dużą za-
wartość wody (około 25 litrów),
wnętrze śnieżnej białości
emailowane i lakierowane,
drzwiczki urządzone jako
wieszadło dla ręczników
oraz wyzyskanie wnętrza do
ustawienia różnych przybo-
rów toaletowych. Dwie mi-
seczki do mydła, niklowy
kran ruchomy, jakoteż
przymocowane do po-
krywy lustro kryszta-
lowe uzupełniają
praktyczne i ełe-
ganckie urządze-
nie toalety.

**Dreh-
Waschtoilette**

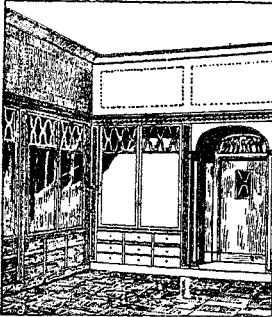
D. R. G. M.

ADOLF LEVY & Co.

SCHÖNLANKE Provinz Posen

Fabrik moderner Kleinmöbel

Spezialitäten: Bauerntische, Serviertische, Teetische,
Etageren, Paneele, Zigarrenspinde usw.

CHR. MITSCH

Fabrik moderner Geschäftseinrichtungen
Innenausbau

Fabryka nowoczesn. urządzeń kantorowych
Budowa wewnętrzna

Nur beste Arbeit und praktische Ausführung
Feinste Empfehlungen erster Firmen zu Diensten

Berlin NO, Prenzlauer Allee 34

Fernspr. Amt Königstadt 329 — Gegründet i. J. 1884 — Postcheckkonto Nr. 11 563

Elegante und kunstvolle
Möbel-Ausstattungen
Grösstes Lager am Platze

Wykwintne i artystyczne
Wyprawy meblowe
Duży wybór mebli na składzie

Paul Woitinek, Kattowitz

Telephon 1245

Oberschlesien

Ring 8-9

Warschauer
Spezial-Metall-, Eichen- und Holz-
Sarg-Fabrik

Inhaber:

Cz. Świejkowski

WARSCHAU

Marszałkowskastr. 104
gegenüber dem Wiener Bahnhof

Warszawska
Fabryka Trumien

metalowych, dębowich i
drewnianych

Cz. Świejkowski

WARSZAWA

Marszałkowska 104
naprzec. Dworca Wiedeńskiego

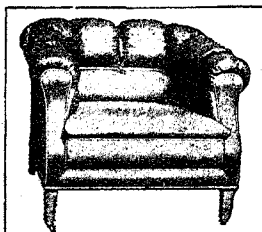
OSKAR BAERWINKEL
BERLIN SO 36, DRESDENER STR. 131

LEDERMÖBEL-FABRIK
FABRYKA
MEBLI SKÓRZANYCH

SPEZIALITÄT:

**KLUB-
SESSEL**

Verkauf nur an Händler

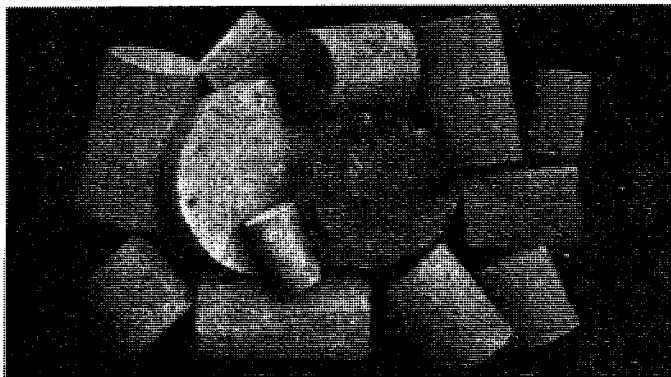
SPECJALNOŚĆ:

**KRZESŁA
KLUBOWE**

Sprzedaż tylko kupcom

GEGR 1874

A.F. Kind Berlin SW68

Korki

Flaschenkapseln · Kapsle na butelki
Kellerei-Maschinen · Maszyny piwniczne
Kellerei-Artikel · Przybory piwniczne

TELEFON: MORITZPLATZ 13133-64

Georg Nadge

BERLIN NO 18

Palisadenstrasse 77

Fernsprecher: Königstadt 2742

Fourniere und fremde Hölzer

Fornieri i drzewa zagraniczne

Telefon: Königstadt 2742

J. H. Möller

Hamburg

Neue ABC-Str. 12b / Tel. VI, 5656

Spezialität:	Spezialność:
Sargausstattungen.	Ozdoby na trumny.
Särge in jeder Ausführung.	Trumny w każdym wykonaniu.
Zinkeinsätze.	Wstawki cynkowe.
Verkauf	Sprzedaż
nur an Wiederverkäufer.	tylko hurtowcom.

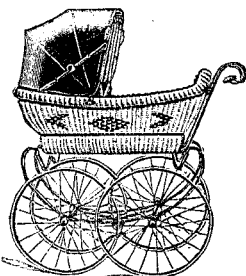
HUGO MÜLLER, ZEITZ, Prov. Sachs.

Spezialfabrik für
Kinderwagen, Klappwagen,
Puppenwagen
Man verlange Katalog!
Gegründet 1888

Spezialna fabryka
wózków dzieciennych,
wózków składanych,
wózków dla lalek

Żądać katalog
Założona w 1888 roku

Luxusmöbel Finsterwalder Holzwaren-Industrie

G. m. b. H.

Ritterstr. 85 **Weise & Stolpmann, Berlin S** Ritterstr. 85

Spezialität:
Büstenständler, Paneele, Klub-
tische, Blumenkruppen, Dielen-
möbel, weiss lackierte.

Spezialność:
Postumenty pod biusty, Deski
spodnie, Stoły klubowe, Korytka
do kwiatów, Białe lakierowane
meble do przedpokoi.

Ostdeutsche Werkstätten für Wohnungskunst

O. DÜMKE * MÖBEL-FABRIK

POSEN

Ritterstrasse 36

Hoflieferant Sr. Majestät
des Kaisers und Königs

Gegründet 1864

3236 □ Mtr. Ausstellungs-Lager und Fabrikräume / Ständiges Lager vollständig
wohlfertig aufgestellter Einrichtungen / Kostenanschläge bereitwilligst

Ostdeutsche Holzhandels-Gesellschaft

Carl Heydenreich & Leo Goldstein
Stolp i. Pomm.

Ankauf

stehender Wald-
bestände jeder
Grösse und Holzart

Spezialität:

Papierholz

Angebote stets
erwünscht, auch
von Vermittlern

Telegramme:
HolzhandelStolppom.

Kupno

lasów
każdej wielkości i
gatunku

Specjalność:

Drzewo papierowe

Oferty kupców
i pośredników
stale pożądanе

Depesze:
HolzhandelStolppom.

STILMOBEL, ANTIKE MOBEL,
INNENAUSBAU
KUNSTMÖBEL-WERKSTÄTTEN

MAX LEWY-ARCHITEKT

BERLIN SW, DESSAUER STR. 12

MEBLE STYLOWE, MEBLE
ANTYCZNE, URZĄDZENIA
WEWNĘTRZNE.

Alle Sorten Fassspunde

für Brauereien und alle sonstigen In-
dustrien sowie **la Brauerpeche**
liefert billigst

Wszelkiego rodzaju szpunty
do beczek dla browarów i innych zakładów
przemysłowych

Prima smoły beczkowe
dostarcza jaknajtaniej

Otto Choizen, Ziegenhals
Pr.-Schlesien.

Oscar Pfaff

Aschersleben

Holzgrosshandlung — Hurtowy skład drzewa
Holzkommission — Komisja sprzedaży drzewa

Papierholz, Grubenholz
:: Schwellen, Masten ::
Laubhölzer

Podkłady drewniane — Maszty
Drzewo papierowe i budowlane
Drzewa liściaste

D. Schulte & Söhne * Hoerde i. Westf.

Abteilung Holzwaren

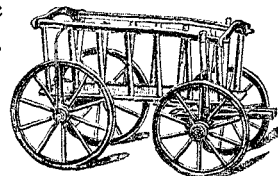
Ruhe-Klappstühle mit automatischer Feststellvorrichtung
in über 20 verschiedenen Ausführungen

Feldstühle, Triumphstühle
Klosettstühle, Leitern usw.

Handwagen

(Leiter- und Kastenwagen)
bis zu 400 kg Tragkraft in
solider Bauart

Kataloge an Händler kostenlos

H. Nunberg

Holz-Export

Bendzin

H. Nunberg

Eksport drzewa

Bendzin

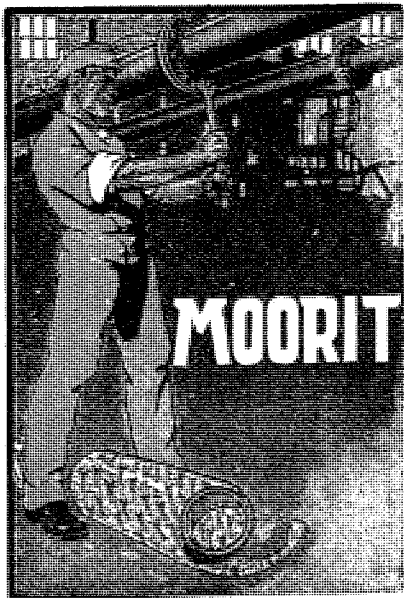
Josefsthaller Gummi- und Asbestwarenfabrik G. m. b. H.

Wien IX/4, Alserbachstrasse 11

Der intelligente Maschinist

verwendet für seine Dichtungen

nur Moorit

Erstklassiges Dichtungsmaterial in Platten und Ringen für höchste Dampfspannungen, Temperaturen und überhitzten Dampf usw. — Verlangen Sie sofort gratis Muster und Prospekte.

Fabrikation sämtlicher technischer Gummi- und Asbestwaren für Grossindustrie, Eisenbahn und Schiffahrt.

Josefsthalska Fabryka Wyrobów
Gumowych i Azbestowych T. z o. p.

Wiedeń IX/4

Alserbachstrasse 11

Inteligentny maszynista

używa do uszczelniania

tylko Moorit

Pierwszorzędne szczeliwo w płytach i pierścieniach na wysokie ciśnienia, temperatury, przegrzaną parę itd. Żądajcie natychmiast bezpłatnie wzory i prospekty.

Fabrykacja wszelkich technicznych wyrobów gumowych dla przemysłu, kolei żelaznej i żeglugi.

Ledergar-
nituren
usw.

Lederstanzwerke

Alle
Arten
Riemen

Simon Rector

Berlin C. 2 - Klosterstr. 45
Telephon: Amt Zentrum, Nr. 12841

Jacques Kosterlitz

Heiligegeiststrasse 19 **BERLIN C 2** Heiligegeiststrasse 19
Postscheckkonto: Berlin 19365 - Fernsprecher: Zentrum 8454

Spezialität: Feine Oberleder — Specjalność: Wyborowe skóry wierzchnie.

<p style="text-align: center;">General-Depot von J. Mayer & Sohn, Offenbach a. Main Schwarze und farbige Chevreaux</p>	<p style="text-align: center;">Główny skład firm: J. Mayer & Sohn, Offenbach a. Main Czarne i kolorowe skóry gemzowe</p>
---	---

Leder-Werke Becker & Co., Bürgel a. M. — Boxcalf, Boxveals, Boxrind
Doerr & Reinhart G. m. b. H., Worms a. Rhein — Boxcalf, Boxlack, Chevreaux — Gemza
Hessische Lederwerke Neckaria G. m. b. H., Neckarsteinach — Boxcalf.

F. W. KINKEL, MAINZ

<p>Fabrik für Heeresausrüstungen. Lederwarenfabrik. Eigene Gerberei.</p>	<p>Fabryka uzbrojeń wojskowych. Fabryka wyrobów skórzanych. Własna garbarnia.</p>
--	---

Emanuel Pinczower, Beuthen o.-s.

LEDER

Spezialität: Boxcalf und Chevreaux

Vereinigte Gummiwaren-Fabriken

Harburg - Wien

vormals Menier - J. N. Reithoffer

Wimpassing im Schwarzatale, Niederösterr.

Gummischuhe * Gummiabsätze

Technische u. elektrotechnische Artikel aus Weich- u. Hartgummi
Gummi-Regenmäntel * Gummierte Bett- und Verbandstoffe

Hartgummikämme * Galalithkämme

Chirurgische Gummiwaren

Automobil-Pneumatiks^s Marke „Pneu-Wimpassing“

Vollgummireifen für Lastenautos und Equipagen

Kalosze * Obcasy gumowe

Artykuły techniczne i elektrotechniczne z gumy miękkiej i ebonitu
Płaszcz gumowe * Gumowane materiały łózkowe i opatrunkowe

Grzebienie ebonitowe * Grzebienie galalitowe

Gumowe wyroby chirurgiczne

Opony samochodowe marki „Pneu-Wimpassing“

Gumowe obrycze pełne do samochodów ciężarowych i powozów

Doerr & Reinhart

G. m. b. H.

WORMS

Feine Ober- u. Unterleder
für die Schuh- und
Schäftefabrikation

Lederwerke Becker & Co.

Offenbach a. M. - Bürgel

Fabrik
feiner Oberleder.

Fabryka wyborowej
skóry wierzchniej.

JULIUS HEIMANN7-8 Poststrasse **BERLIN C 2** Poststrasse 7-8

Verkaufsstelle
erster
Lederfabriken

Vorteilhafteste
Bezugsquelle sämtlicher

Ober- und Unterleder
für den Handel und
die Schuhfabrikation

Biuro
sprzedaży skór pier-
wszorzędných fabryk

Najkorzystniejsze
źródło zakupu

wszelkich skór wierzch-
nich i spodnich dla han-
dlu i wyrobu obuwia

S. SAMUEL & ROSENFELD

68 Admiralitätsstr.

HAMBURG

Admiralitätsstr. 68

Import aller Arten überseei-
scher Rindhäute, Rosshäute,
Schaffelle, Lammfelle,
Ziegenfelle usw.

Generalagenten für:
Lasker & Cia., Buenos Aires
International Hide & Skin Co., New York

Import wszelkich zamorskich
skór wołowych, końskich,
owczych, jagniących,
kozich i t. d.

Główna reprezentacja firm:
Lasker & Cia., Buenos Aires
International Hide & Skin Co., New York

Heinrich Tresser

Lederwaren- und
Reiseartikel-Fabrik

Gegründet 1883

Solides, jahrelang bewährtes Fabrikat!

Stets Neuheiten!

Muster zu Diensten bei Aufgabe
deutscher Referenzen.

Offenbach a. M.

Erste
Warschauer
Vulkanisations-Reparaturanstalt
Pierwszy warsztat
reperacyjny opon
i kieszek

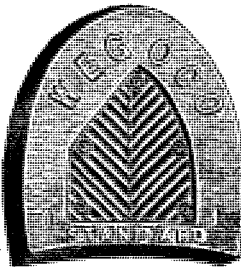
F. Slutschanski
Warschau - Warszawa
Chmielna 32
Tel. 148-43

Gummi-Mäntel**Linoleum****Wachstuch****Gummiwaren****LEOPOLD HAAS****Lemberg**

Carola Ludwika 3

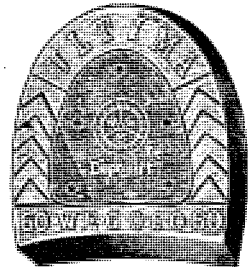
Palta gumowe**Linoleum****Ceraty****Wyroby gumowe****LEOPOLD HAAS****Lwów**

Karola Ludwika 3

W. GOY & Co., Frankfurt a. M.**Prima Gummi-Absätze und Gummi-Ecken**
Prima obcasy gumowe i rogi gumowe.**Unbedingt
zuverlässige
Qualitäten.****Niezawodne
gatunki.**

Alleinvertrieb
der Produktion in allen
Sorten Gummi-Absätze und
Gummi-Ecken
der Hannoverschen Aktien-
Gummiwaren-Fabrik
Hannover-Linden.

Wyłączna sprzedaż
wszelkiego rodzaju obcasów
gumowych i rogów
gumowych fabryki
Hannoversche
Aktien-Gummiwaren-Fabrik
Hannover-Linden.

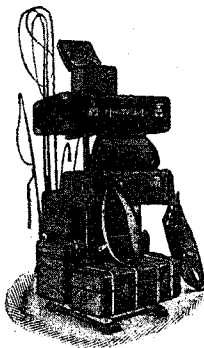
**Grösste Auswahl
in allen Formen
und Grössen.****Wielki wybór
form i wielkości.**

PAUL BORN G.m. b. H. / Königsberg i. Pr.

Grosshandlung

Bedarfsartikel für: Sattler, Wagenbauer, Tapezierer u. Seiler

Pferdegeschirre u. Geschirrbeschläge * Lederwaren
Reisetaschen * Reisekoffer * Wagenausschlagstoffe
Wagenlaternen * Polstermaterialien * Werkzeuge

SKŁAD HURTOWY

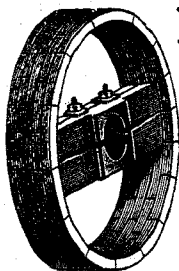
Prybory dla siodlarzy,
kołodziejów, tapicerów i
powroźników

Uprząż dla koni i okucia do
uprzęży * Wyroby skórzane
Walizki podróżne * Kufry
podróżne * Obicia na powozy
Latarnie powozowe * Mater-
jały do wyściełania * Narzędzia

Paul Wilhelm Königsberg i. Pr.

Treibriemen
Oele und Fette
Technische
Bedarfsartikel

Pasy do maszyn
Oliwy i
tłuszcze
Artykuły
techniczne

Fernsprecher: 438
Telegramm-Adresse:
Paul Wilhelm, Königsberg Pr.

Telefon: 438
Adres dla depesz:
Paul Wilhelm, Königsberg Pr.

LEDER ALLER ART

SPEZIALITÄT:

Schaf- u. Ziegenleder, naturell und zugerichtet; Lederabfälle

SKÓRY wszelk. rodzaju

SPECJALNOŚĆ:

Skóry owcze i kozie niewypr. i wyprawne; odpadki skór

L. J. Lowenick BERLIN C 2
Klosterstr. 101.**Otto Spendig Nchf.**

BERLIN C 2

Jüdenstrasse 51/52

Spezialität: Fensterleder

Spezialność: Skórki do
szyb**Carl Degenhardt
Hamburg 19**

Maschinenfabrik Fabryka maszyn

Spezialität:

Winden

für alle Zwecke mit elektrischem u. Riemenantrieb

Spezialność:

Dźwigi

do każdego celu służące o napędzie elektr. i pasowym.

G. Gilscher, Chemnitz sa.

Fabrikation von Strickmaschinen rund und flach

Stickmaschinen**Milanese-Maschinen**

Cotton-Ränder- u. andere Wirkmaschinen

Fabrykacja Pończoszarek okrągłych i płaskich

Hafciarki**Maszyzny do milanezy**

Krawędzarki bawełny i inne Koronkarki

Ernst Dobler & Gebr.

BERLIN N 20, Hochstrasse 12

HARTGUMMI-WERK UND ZELLULOIDWAREN-FABRIK

Technische Hartgummi- und Zelluloid-Artikel jeder Art. :: Ueberziehen von Metallteilen. :: Zelluloid-Haarschmuck.

FABRYKA WYROBÓW EBONITOWYCH I CELULOIDOWYCH

Techniczne artykuły ebonitowe i celuloidowe wszelkiego rodzaju. :: Pokrywanie części metalowych. :: Celuloidowe ozdoby do włosów.

**Schreibmaschinen
Maszyzny do pisania****„Adler“ (Orzeł)**

Vertreter Arnold Chasinus

Piotrkowska **Lodz** Piotrkowska
Nr. 55 Nr. 55Sämtliche Zubehöre zu Schreibmaschinen.
Reparatur-Werkstatt f. alle Syst. Schreib- u. Rechenmaschinen sow. Kontrollkass. „National“.Wszelkie przyrządy dla maszyn do pisania.
Warsztat dla reperacyi
wszelkich syst. maszyn do pisania i do liczenia, jak również i kas kontrolowych „National“.**Wilh. Schwerdtfeger & Comp.
Wiesbaden**

Automatische

Schrauben- und Fassondrehbänke
Oelzentrifugen :: Schlitzmaschinen

Automatyczne

tokarki śrub i kształtówek

Centryfugi olejowe :: Wcinarki

FRIEDRICH HORN

G. m. b. H.

WORMS

Wasserradwerk- und Transmissionsanlagen

Hydraulische Pressen, Zahnräder Maschinen für Mühlen, Lederbearbeitung, Schiefertafel, Bettfedern, Blumentopffabrikation usw.

Export

H. Pauksch A.G.

Landsberg a. Warthe

empfiehlt:

Diesel-Motoren

Original-Konstruktion Augsburg-Krupp

Moderne

Dampfmaschinen

ca. 3000 Ausführungen

Dampfkessel

aller Systeme, bisher über 12 000 Stück geliefert

Spiritus-Brennereien und Rektifikationen

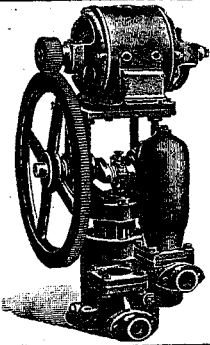
über 2500 Ausführungen in fast allen Ländern
der Erde

Hochleistungs-Walzentrockner

zur Herstellung von Kartoffelflocken
über 500 Apparate geliefert

Schrauben-, Heck- und Seitenrad-

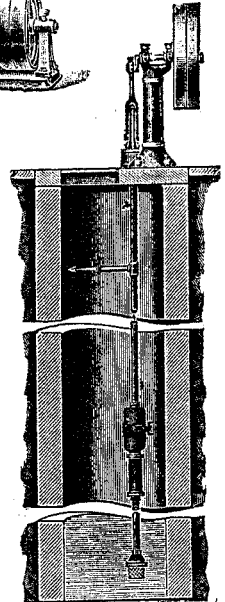
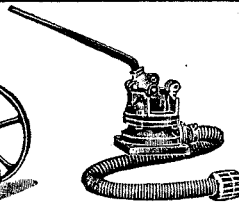
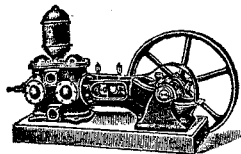
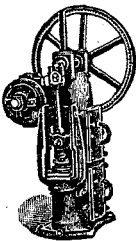
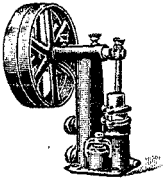
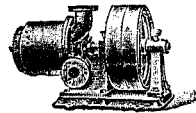
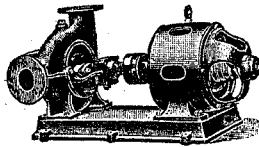
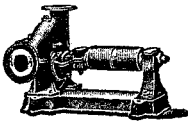
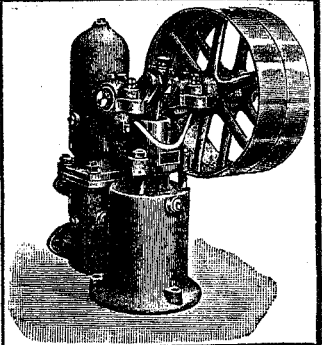
Dampfschiffe

W. Sorrer & Co., Hannover.

Perplex - Plungerpumpen
für alle Zwecke u. Antriebsarten.
Handpumpen :: Elektr.-autom.
Wasserversorgungsanlagen.

Perpleks-Plunger-pompy
do wszystkich celów i pędni.
Pompy ręczne :: Elektroautom.
urządzenia wodociągowe.

WIEDERVERKÄUFER
finden

grosses Lager sehr beliebter

PUMPEN

bei

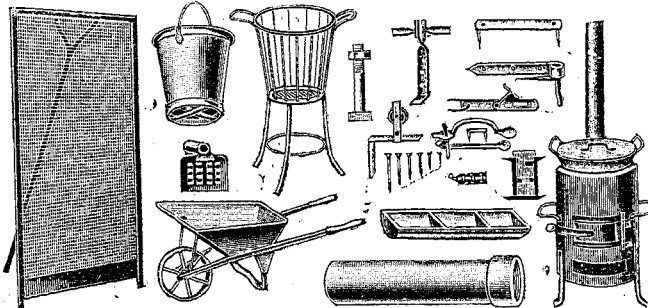
Gebr. Ritz & Schweizer

Pumpenfabrik

Schwäbisch-Gmünd

Lieferanten der Zivil- und
Militärbehörden des Ostens

Telegramme: Schlieper Bromberg

Fernsprecher 306

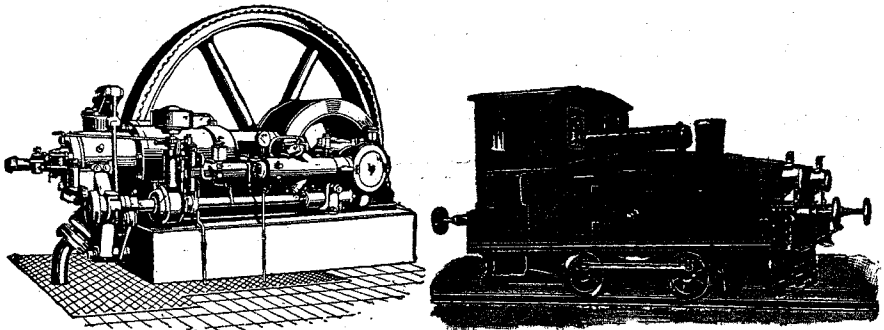
Lieferanten der Zivil- und
Militärbehörden des Ostens

GEBR. SCHLIEPER, BROMBERG

Fabryka motorów OBERURSEL

Tow. Akc.

Oberursel pod Frankfurtem n. M.

OBERURSELSKIE

Motory Diesela na naftę, ropę i oliwę smolną

Motory naftowe z zapalnikiem żarowym

Motory benzynowe

Motory na gaz ssany

z antracytu lub węgla brunatnego

Lokomobile motorowe na benzynę, ropę
smołową i naftę

Lokomotywy motorowe

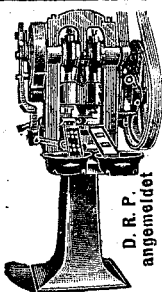
normalne i wążkotorowe.

Nasi inżynierzy i mechanicy przyjeżdżają często do
Polski i są na żądanie chętnie gotowi udzielać wszelkich
informacji i wskazówek.

Adres dokładny:

Motorenfabrik Oberursel A.-G.

Oberursel b. Frankfurt a. M.

Modell E. 6
Zwillingssystem.

Tablettenmaschinen

Zur fast kostenlosen Herstellung von Tabletten, Kugeln, Würfeln und Briketts usw. aus Pulvermasse der chemischen Industrie, pharmazeutischen Branche, Nahrungsmittel-Industrie, Schokoladen-Industrie, kosmetische Branche, Stärke-, keramischen Industrie usw. empfehlen wir unsere

TIETZCO-MASCHINEN

Einfaches und Zwillingssystem. Grösste Leistungsfähigkeit. Billigste Preise.

Tietz & Comp., Berlin SO 68

Oranienstrasse 21

Fabrik automatischer Tabletten-Komprimiermaschinen

Man verlange Prospekte.

Maszyny tabletkowe

Do prawie bezpłatnego wyrobu tabletek, kulek, kostek, brykiet i t. d. z masy sproszkowanej w przemyśle chemicznym, branży farmaceutycznej, przemyśle spożywczym, branży kosmetycznej, przemyśle krochmalnym, ceramicznym i t. d. polecamy nasze

MASZYNY-TIETZCO

Systemu pojedynczego oraz podwójnego Największa zdolność. Najniższe ceny.

Tietz & Comp., Berlin SO 68

Oranienstrasse 21

Fabryka automatycznych pras tabletkowych.

Żądajcie prospekty.

Neuzeitliche

Wäscherei- und Plätterei-Anlagen

in jeder Grösse und für jede Betriebsart

Besondere Konstruktionen

für Krankenhäuser, Hotels, Anstalten

Einzelne Maschinen stets auf Lager

Nowoczesne

Urządzenia pralni i prasowni

o każdej wielkości i do każdego rodzaju ruchu

Specjalne urządzenia

dla szpitali, hoteli i innych zakładów

Pojedyncze maszyny stale na składzie

Maschinenbau-Gesellschaft m. b. H.

Frankfurt a. M.

C. Eitle Maschinenfabrik Stuttgart

Spezialitäten:

Koksbrecher, Aufbereitungs- u. Sortieranlagen

Kohlenbrecher, Aufbereitungs- u. Sortieranlagen

Sortiermaschinen

Koks-Lösch- und Förderanlagen

Ofenhausmaschinen für Gaswerke

Ladeapparate für Handbetrieb

Ladeapparate für elektrischen Betrieb

Ziehmaschinen für Hand- u. elektrischen Betrieb

Stoss- und Lademaschinen für Handbetrieb

Stoss- u. Lademaschinen für elektrischen Betrieb

Hartzerkleinerung

Schamotte-, Schlackenbrecher usw.

Förderanlagen für Massengütern

Kesselhausbekohlungen usw.

Fabryka maszyn:

Rozdrabiacze koksu, oczyszczalnie i sortownie.

Rozdrabiacze węgla, oczyszcz. i sortownie

Rozdzielarki

Urządzenia do gaszenia i transportowania koksu

Maszyny do pieców:

Aparaty do ładowania, ręczne i elektryczne

Ciągarki i maszyny do ładowania, ręczne i elektryczne

Rozdrabiacze

Szamoty, żużli itd.

Urządzenia transportowe do towarów masowych - Ładownice węgla itd.

HANOMAG

HANOMAG- ERZEUGNISSE

Lokomotiven

jeder Art und Grösse
bis Ende 1915 gebaut über 7850

Vollständige Dampfanlagen
bislang über 4350000 PS ausgeführt

Steilrohrkessel Bauart „Hanomag“

Grosswasserraumkessel und Ueberhitzer

bislang gebaut üb. 1.350.000 qm Heizfl.

Erstklassige Dampfmaschinen
mit Ventilsteuerung Bauart „Lentz“

Gleichstrom-Dampfmaschinen

Dampfmaschinen für
Zwischendampfentnahme

Pumpwerke und Wasserhaltungen

Schleuderapparate, Bauart „ter Meer“
zur Trocknung stark wasserhaltiger

Substanzen, wie Kanalisations-
Klärschlamm u. dergleichen

Elektrische Wasserstandsregler
Bauart „Reubold“

Heruntergezogene Wasserstands-
anzeiger, Elektrolitische
Kondenswasser - Entöler

Motorpflüge
Bauart „Wendeler-Dohrn“

Lloyd-Schiffsmotoren
Werkstatt-Einrichtungen

Umsatz Geschäftsjahr 1914-15:
35½ Millionen Mark

Gegründet 1835

Beamte und Arbeiter 6000

WYROBY HANOMAG

Parowozy

wszelkiego rodzaju i wielkości; z koń-
cem r. 1915 wykonano przeszło 7850

Kompletne zakłady parowe
dotychczas wykon. przeszł. 4350000 HP

Kotły o rurach pionowych
systemu „Hanomag“

**Kotły parowe o wielkiej pojem-
ności wody i przegrzewacze**
dotychczas wykon. przeszło 1350000
m. kw. powierzchni ogrzewalnej

Pierwszorządne maszyny parowe ze
stawidłem wentylowem syst. „Lentz“

Maszyny parowe o prądzie stałym
Maszyny parowe z pośrednim
odbiozem pary

Pompy i odwadniacze

Aparaty odśrodkowe syst. „ter Meer“
do osuszania substancji zawierają-
cych w wielkiej ilości wodę, jako-
to oczyszczonościeki kanalizacyjne itp.
Elektryczne regulatory wodostanu
systemu „Reubold“

Wodoskazy dolne
Elektrolityczne odolwiacze pary
skroplonej

Pługi motorowe systemu
„Wendeler-Dohrn“

Lloyd-motory okrętowe
Urządzenia warsztatów

Obrót w r. handlowym 1914-15:
35½ milionów marek

Założona w r. 1835

Urzędników i robotnik. 6000

Hannoversche Maschinenbau-A.-G.
vorm. Georg Egestorff, Hannover-Linden

Für Briefe — dia listów

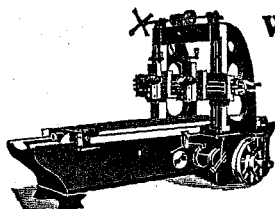
Hanomag, Hannover - Linden, Postfach 55

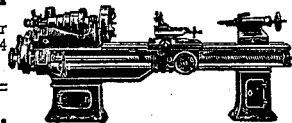
Telegramme — Depesze
Hanomag Hannoverlinden

Fernsprecher — Telefon
Nord 7890—7894 und 7902

VÖLKER & SCHEIBLER, BARMEN (Rhd.)

Fernruf 43

**Werkzeugmaschinen, Werkzeuge, Hebezeuge
Schmiedeeinrichtungen**

 Vertreter: Ingenieur Rudolf Schneider
in Königshütte O.-S., Tempelstrasse 4
Fernruf 1245

**Obrabiarki, narzędzia,
dźwigi, urządzenia kuźni**

Zastępca: Inżynier Rudolf Schneider w Königshütte, Ober-Schlesien, Tempelstrasse 4. / Telefon 1245.

**Fabryka Armatur i Motorów
„URSUS“**

WARSZAWA, Sienna 27

Motory
dla różnych celów

Motory Diesel'a
Motorowe Pługi
(Traktory)

Armatura
do kotłów, maszyn parowych,
wodociągów itp.

 Pierwszorzędne referencje
Kosztorysy i cenniki wysyłamy bezpłatnie

**Armaturen- u. Motorenfabrik
„URSUS“**

WARSCHAU, Sienna-Str. 27

Motoren
für allerlei Zwecke

Diesel-Motoren
Motor-Pflüge
f. Benzol-, Benzin-, Spiritus-Betrieb

Armaturen
für Kessel, Dampfmaschinen,
Wasserleitungen usw.

 Beste Referenzen
Kataloge u Preislisten kostenlos

Bohrmaschinen

modernster Konstruktion in Spezialausführungen für alle Arbeitszwecke und jede Leistungsfähigkeit

Raboma-Maschinenfabrik

Hermann Schoening

 Berlin-Borsigwalde
Spandauer Str. 51,60

*

Świdrownice

nowoczesnej konstrukcji i o największej wydajności w specjalnym wykonaniu do wszelkich robót

Berlin-Anhalt.Maschinenb.-A.-G.,Dessau

Telegr.-Adresse **BAMAG-DESSAU** Telegr.-Adresse

Grösste Fabriken Europas für die Herstellung von Triebwerken
liefert

vollständige
Triebwerkeinrichtungen

und

einzelne Antriebe

jeder Art

für alle Industriezweige

Reichhaltigstes Lager

fertiger Transmissionseinzelteile

Unsere Erzeugnisse kennzeichnen sich durch:

Grösste Wirtschaftlichkeit

Sachgemässe, formenschöne Konstruktion

Sauberste Passarbeit bei bestem Material

Angebote und Drucksachen auf Wunsch schnellstens

Berlin-Anhalt.Maschinenb.-A.-G.,Dessau

Adres telegr. **BAMAG-DESSAU** Adres telegr.

Największe fabryki transmisji w Europie

dostarcza

CAŁKOWITE
URZĄDZENIA TRANSMISJI
CZĘŚCI PĘDNI

wszelkiego rodzaju

dla każdego przemysłu

Wielki skład

gotowych pojedynczych części transmisji

Nasze wyroby odznaczają się:

Wielką oszczędnością

Odpowiednią, o ładnych formach konstrukcją

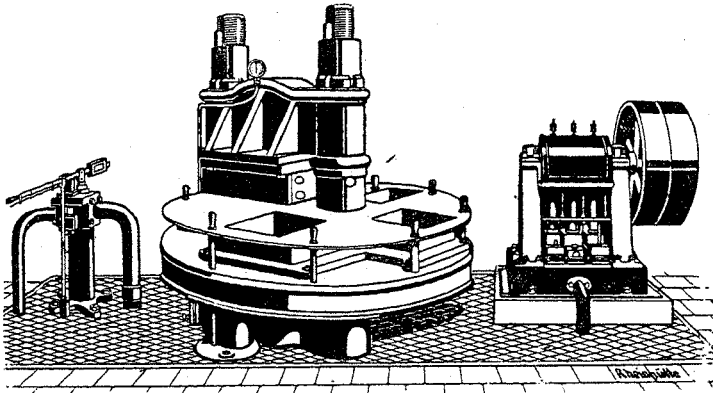
Najczystsza i najdokładniejsza robotą przy najlepszym materiale

Oferty i druki na żądanie jaknajprędzej

Berliner Pumpenfabrik Aktiengesellschaft
 vorm. Max Brandenburg
 Berlin SO 36, Kiefholzstr. 19/20

Reichsbank-Giro-Konto: Neukölln.	Zyro-Konto w Banku Rzeszy: Neukölln.
Teleph.: Moritzplatz 1290 92.	Telefon: Moritzplatz 1290,92.
Telegr.-Adr.: Wasserpump.	Adres telegraf.: Wasserpump.

Rheinhütte G.m.b.H. vorm. Ludwig Beck & Cie., Biebrich a. Rh.

Hydraulische Pressen

zur Herstellung von Platten usw.

Apparate für chemische Industrie
 Säurebeständig

Prasy hydrauliczne

do wyrobu płyt i t. d.

Aparaty dla przemysłu chemicznego
 Odporne na kwasy

HAENDEL & SCHABON
 Kattowitz O./S. via Sosnowice

Lieferantin sämtlich. Oberschlesischen Berg- und Hüttenwerke in Bergwerksmaschinen, Werkzeugmaschinen und Werkzeugen, Pumpen aller Art, Klein- und Grosshebezeugen, Armaturen usw. Ständige grosse Lagerausstellung.

Dostawca wszystkich zakładów górniczych i hutniczych na Górnym Ślązku; dostarcza maszyny górnicze, obrabiarki i narzędzia, pompy wszelkiego rodzaju, dźwigi drobne i duże, armatury itd. / Stała wielka wystawa składu.

ĆEMUS & Co., SOSNOWICE

vormals · dawniej

Olszewicz & Kern, Warszawa

Technische Büros · Biura Techniczne.

Armatur- und Pumpen-Abteilung.

Fabriklager von jeglicher Armatur für Kessel und Rohrleitungs-Ausrüstungen der Gesellschaft „Schäffer & Budenberg“, Magdeburg-Buckau.
Speisepumpen für Dampf, Transmissions-, elektrischen und Handantrieb, Zentrifugal-Turbinen- und Kolbenpumpen der Firma „Schwade & Co., Erfurt“.

Bergwerks-Abteilung.

Kompressoren, Schrämmaschinen, Pressluft-Hämmer, Stahlbohrer, Pressluftschläuche.

Drehbohrmaschinen für Kohle, Gestein usw. der Firma „Schlesische Gruben- und Hüttenbedarf Ges. m. b. H.“.

Schüttelrutschen-Anlagen für Kohlengruben System „Gebr. Eickhoff in Bochum“.

Förderhaspel für Dampf- und elektrischen Antrieb. Gruben-Ventilatoren.

Rettungs- und Atmungsapparate für Grubenarbeiter System „Drägerwerk in Lübeck“.

Grubenlampen für Azetylen- und Benzin der Firma „Friemann & Wolf G. m. b. H.“, Zwickau.

Allgemeine Abteilung.

Lieferung von Maschinen und Einrichtungen für Gruben, Hütten-, Zementwerke, Spinnereien und Fabriken.

Fabriklager von technischen Artikeln renommierter Firmen.

Offerten, Kostenanschläge und Preislisten auf Wunsch franko.

Dział armaturowo-pompowy.

Skład fabryczny wszelkiej armatury dla uzbrojeń kotłowych i rurowych Towarzystwa „Schäffer & Budenberg w Magdeburgu“.

Pompy zasilające parowe, transmisyjne, elektryczne i ręczne.

Odsrodkowe, turbinowe i tłokowe pompy firmy „Schwade & Co. w Erfurcie“.

Dział górniczy.

Kompresory, wrębówki i młotki udarowe, świdy stalowe, węże do ściśniętego powietrza.

Wiertarki obrotowe do węgla, kamienia itd. firmy „Schlesische Gruben- u. Hüttenbedarf-Ges.“.

Koryta (ryny) potrząsalne dla kopalń węgla systemu „B-ci Eickhoff w Bochumie“.

Kołowroty parowe, elektryczne, wentylatory kopalniane.

Przyrządy ratunkowe i oddechowe dla górników systemu „Dräger w Lubeca“.

Lampki górnicze acetylenowe i benzynowe firmy „Friemann & Wolf w Zwickau“.

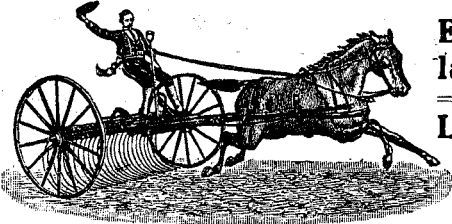
Dział ogólny.

Dostawa maszyn i urządzeń dla kopalń, hut, cementowni, przędzalni i fabryk.

Składy fabryczne artykułów technicznych renomowanych firm.

Oferty, Kosztorysy i cenniki na żądanie franko.

H. Mühsam, Wloclawek (Gouvernement) Warschau

Eisengiesserei u. Fabrik
landw. Maschinen u. Geräte

Lejarnia Żelaza i Fabryka
Maszyn i Narzędzi
Rolniczych

Siehe auch Adressen- und Branchen-Verzeichnis :: Patrz również spisu adresów i spisu branż

Krotoschiner Maschinenfabrik und Eisengiesserei Akt.-Ges., Krotoschin

Telephon 20

Fabrik u. Lager landwirtschaftlicher Maschinen u. Ackergeräte

Uebernahme von maschinellen Einrichtungen für Landwirtschaft und Industrie, Lieferung von Transmissionen, Stalleinrichtungen, Trägern und Eisenkonstruktionen, Maschinen- und Bauguss

Sachgemäße und schnelle Ausführung von Reparaturen an Maschinen aller Art

SPEZIALITÄT:

Zahnräder, Transmissionen,
Ziegelei-Anlagen, Brennereien
und Brennerei-Umbauten

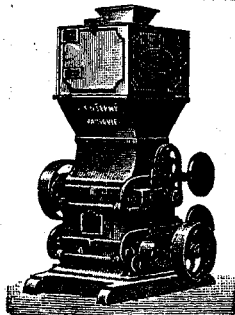
Fabryka i skład maszyn i narzędzi rolniczych

Wykonywa urządzenia maszynowe dla zakładów rolniczych i przemysłowych, dostarcza transmisje, urządzenia stajen, dźwigary i konstrukcje żelazne, odlewy maszynowe i budowlane

Akuratne i szybkie wykonanie reparacji maszyn wszelkiego rodzaju

SPECJALNOŚĆ:

Koła zębate, transmisje,
urządzenia cegielń, gorzelnie
i przebudowa gorzelní

Vierwalzige Malzschrotmühle

Maschinen- und Pumpenfabrik Karl A. Pošepný, WARSCHAU

Marszałkowska 17

Brauerei-, Mälzerei- und Sudhausmaschinen

Malzdarren, Malzputz- und Pollermaschinen, Malzschrotmühlen, Luftpumpen sowie sämtliche Kellereimaschinen usw.

Lager von Brauereiartikeln und

Flaschenkellereimaschinen neuester Art zum Einweichen, Waschen, Spülen, Füllen, Verkorken, Kapseln, und Etikettieren von Flaschen usw.

Pumpen aller Art, für verschiedene Fabriken,
Villen, Gärten, Kanalbauten, Haus- und Landwirtschaft usw.

Mayer & Schmidt

Offenbach a. Main

**Schmirgelwerke
Schleifmaschinen-Fabrik
Eisengiesserei**

Grösstes Werk der Schleifindustrie

3000 PS Betriebskraft, Personal ca. 1000
Draht-Adr.: „Naxos Offenbachmain“
Telephon: 1910, 1911, 1912

Filialfabrik:

Bad. Rheinfelden

speziell zur Erzeugung von
Carborundum und Elektrorubin

Zweigniederlassungen in
**Berlin, Solingen, Breslau, Hagen,
Wien, Zürich**

Schmirgelscheiben

jeder Grösse und Bindungsart, für alle
Zwecke der Industrie

Carborundum- und Elektrorubin-Scheiben

unerreichte Schleifkraft

Naxos-Schmirgel

garantiert echt und rein in Staub, Korn
und geschlamm

Rohschmirgel:

Jahresimport über 1500 000 kg

**Schmirgel-, Glas- und Feuerstein-
papier und -Leinen**

sowie alle sonstigen Schleif- und
Polierartikel

Schmirgelschleif- und Poliermaschinen

Besonderheit:

Neuzeitliche Präzisions-Schleifmaschinen
nur Original-Konstruktionen, erstklassige
Ausführung, grösste Leistungsfähigkeit.

Interessenten sind zur **Besichtigung**
unseres Werkes höflich eingeladen, wobei
wir um vorherige Anzeige der Ankunft
in Offenbach bitten.

Fabryka wyrobów szmerglowych
Fabryka maszyn szlifierskich
Odlewnia żelaza

Największy zakład w przemysle szlifierskim

3000 HP sily roboczej

Około 1000 robotników

Adres telegr.: „Naxos Offenbachmain“

Telefon: 1910, 1911, 1912

Filja fabryki:

Bad. Rheinfelden

specjalnie do wyrobu
Carborundu i Elektrorubinu

Zakłady poboczne w
**Berlinie, Solingenie, Wrocławiu,
Hagenie, Wiedniu, Zurycchu**

Tarcze szmerglowe

każdej wielkości i gatunku do każdego
użytku w przemyśle

Tarcze carborundowe i elektrorubinowe

nieosięgniętej sily szlifierskiej

Naxos-Szmergel

gwarantowany prawdziwy i czysty w
proszku, ziarnisty i szlamowany

Szmergel surowy:

Import roczny przeszło 1500 000 kilo

**Papiery i płótna szmerglowe,
szklane i krzemionkowe**
jak również inne artykuły szlifierskie
i polerownicze

Szlifyerki i gładzarki szmerglowe

Specjalność:

Nowoczesne szlifyerki precyzyjne
tylko konstrukcji oryginalnej, pierwszo-
rzędne wykonanie, największa zdolność.

Uprasza się interesantów o **zwiadanie**
naszego zakładu, przyczem prosimy
poprzednio nas zawiadomić o przybyciu
do Offenbachu.

EMIL LINDE, BARMEN

Schützen-
strasse 19

SPEZIALITÄT:

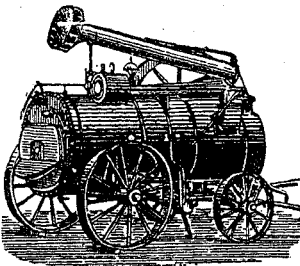
Maschinen, Pressen, Schnitte, Stempel u. Stanzen zur rationellen Herstellung v. Knöpfen aller Art, Agraffen, Oesen, Schnallen, Verzierungen, Blechplomben usw., sowie für sämtliche Massenartikel der Metallbranche. Automaten und Handbetrieb.

Export nach allen Ländern.

SPECJALNOŚĆ:

Maszyny, prasy, wykroje, stemple i wygniataarki do racjonalnego wyrobu wszelkiego rodzaju guzików, agrawek, uszek, sprzączek, ozdób, plomb blaszanych i t. d., jak również do wszelkich metalowych wyrobów hurtown. Automaty i maszyny ręczne.

Eksport do wszelkich krajów.

Neue und gebrauchte

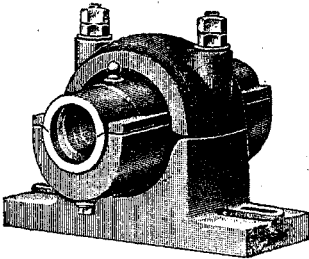
Lokomobilen * Dampfkessel

Dampfmaschinen * Motore

Transmissionen * Pumpen

Göls & Co. Breslau VI P

Langegasse 42 * Telephon 1338

Rohre * Reservoirs * Armaturen

Werkzeug- u. Holzbearbeitungs-

maschinen * Feldbahnmaterial

Verlangen Sie Vorratsliste!

Richard Mars, Driesen N.-M.

Grosshandlung

Skład hurtowy

Sehr leistungsfähig für Lieferung von:

Firma zdolna dostawić wielką ilość:

Maschinen Nähmaschinen
Zentrifugen

Maszyn Maszyny do szycia
Centryfugi

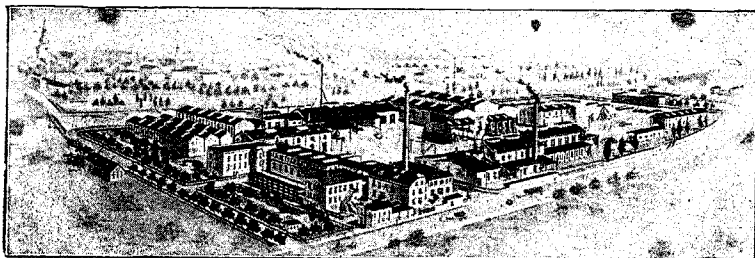
Fahrräder Ersatzteile
Gummi

Rowerów Części zapasowe
Gumy

Musikwerke Sprechapparate
Schallplatten

Instrumentów Aparaty do rozmów
samogrających Płyty odgłosowe

Främb's & Freudenberg

Schweidnitz in Schlesien

Eisengiesserei, Maschinenfabrik, Kesselschmiede

Gegründet 1868

Vollständige Dampfkraftanlagen

in modernen erstklassigen Ausführungen.

Dampfkessel in allen Bauarten.

Wasserrohrkessel eigener Bauart.

Dampfmaschinen jeder Grösse
und Bauart.

Gleichstrom-Dampfmaschinen.

Kapsel-Dampfmaschinen

für direkte Kupplung mit Dynamos, Zentrifugalpumpen, Ventilatoren, Kompressoren

Pumpen für Wasser, Luft und Gase. — Kompressoren.

Besondere Spezialität:

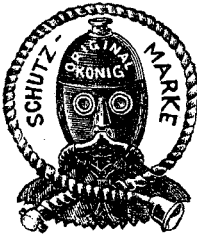
Alle Maschinen u. Apparate für Zuckerindustrie

Apparatebau für Chemische Fabriken.

Bau- und Maschinenguss. Blecharbeiten jeder Art.

Maschinen und Apparate für Sonderzwecke.

Rohrleitungen. Transportanlagen. Transmissionen.

C. B. König, Altona (Elbe)

Fabrik für Feuerlöschgeräte

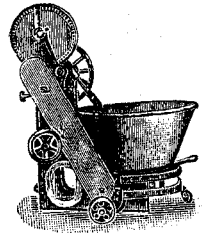
Spezialität: Rauchschutz- und Atemungsapparate

Zum unbeschränkten Arbeiten in den giftigsten Gasen und Dämpfen. Unentbehrlich für sämtliche Feuerwehren, Chemische Fabriken, Gasanstalten, Brauereien und Schlachthöfe mit Eismaschinenbetrieb, Oeltanks usw.

Dwupaleniskowy piec piekarski o kanałach żarowo-powietrznych.

Fabryka pieców piekarskich

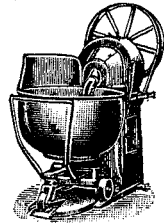
Gniotownik „Karussel“

Franz Migge, Danzig

Dwupaleniskowy parowy piec wsuwalny.

Maszyny i narzędzia piekarskie i cukiernicze

Gniotownik drążkowy „Fortschritt“.

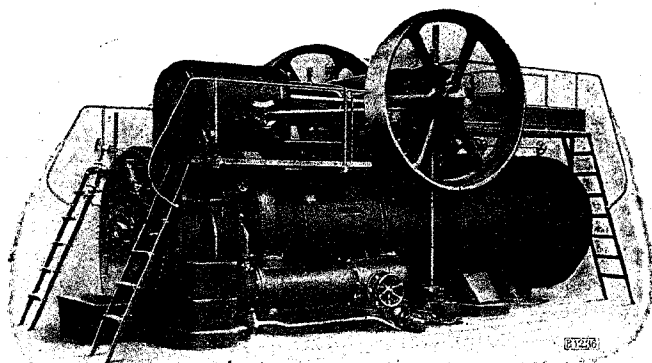

Jrus = Mühlern

mahlen sämtliche Produkte:
Getreide, Stroh, Heidekraut, Knochen usw.
Jruswerke, Dusslingen 8 (Württemberg).

Młyny Jrus

mielą wszelkie produkty:
Zboże, słomę, wrzos, kości itd.

HENRYK LANZ

Warszawa / Bracka 16

Dział I:

Lokomobile przemysłowe

od 10 – 1000 HP z wentylowym rozdziałem pary „System Lentz”.

Dział II:

Parowe

garnitury młocarniane

Prasy do słomy

Bukowniki

Elewatory

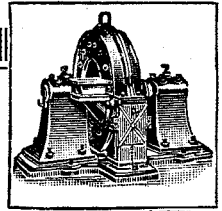
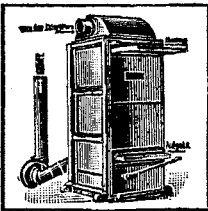
Hugo Dudeck Nachf. Schliephack & Förster

Berlin-Neukölln 3

Fabrik für Blech-
u. Metallbearbeitungs-Maschinen

Schnitte u. Stanzen
Spezialität: Ziehpressen

Fabryka
obrabiarek blach i metali
Wykroje (sznyty) i sztance
Specjalność: Prasy suwakowe

Otto Hillig

Maschinenfabrik

Berlin SW 29, Nostizstraße 30

Seit 35 Jahren Fabrikant folgender Maschinen:

Trockenapparate

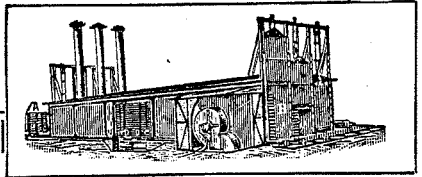
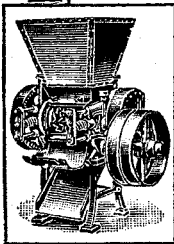
für chemische, technische u. landwirtschaftliche Produkte

Trockenöfen Ueber 100 Modelle!

Mühlenwerke für Mineralien, Feldfrüchte und
für Gewürze

**Elevatoren, Transporteure und
Mischmaschinen**

Prospekte gratis

Robert Reichling & Co - Dortmund

liefern nur nach eigenen Patenten

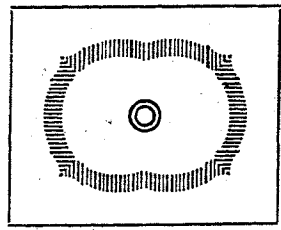
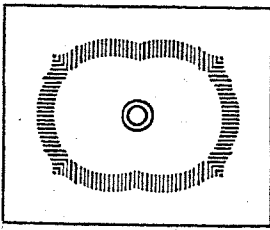
Wasserreiniger :: Wasserfilter
Wasserenteisener
Dampfreiniger

Dampfentöler * Dampfkessel
Dampfüberhitzer * Oelfilter

dostarcza tylko własnego wynalazku opatentow.

Oczyszczacze wody, Filtry do wody
Odzeleźniacze wody
Oczyszczacze pary

Odoliwiacze pary * Kotły parowe
Przegrzewacze pary * Filtry oleju

Bromberger Maschinenbau - Anstalt

G. m. b. H.

Prinzenthal b. Bromberg

Maschinen u. Apparate für Zuckerfabriken

Schnitzelpressen neuester Bauart und Umbau derselben
Rüben- und Transportschnecken
Rübenwäschen und Rübenwäschen-Bedienungsapparate
Rechentransporteur, Hubräder und Elevatoren
Schnitzelmaschinen, Messerkasten und Schnitzelmesser
Verdampfstationen, Vakuumapparate

Transportanlagen

Rechentransporteur, Kratzertransporteur
Bandtransporteur für Kohle und Stückgüter jeder
Art mit fahrbaren Abwurfwagen
Hängebahnanlagen als Schienenbahnen oder Seil-
bahnen mit Wagen jeder Art

Hartzerkleinerungs- und Aufbereitungsanlagen
Eisenkonstruktionen / Blechschmiedearbeiten

Ceres

Maschinenfabrik

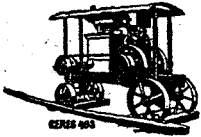
Akt.-Ges.

vormals Felix Hübner

Briefaufschrift:
Ceres Liegnitz

Liegnitz 34 (Schlesien)

Fernsprecher:
1054—1056

Motoren

für Benzin, Benzol, Petroleum usw. Der einfachste u. zuverlässigste Motor, daher besonders gut für poln. Landwirtschaft u. Gewerbe geeignet

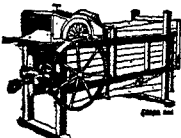
Motor-Dreschmaschinen

Breit- u. Schmaldrescher (Stiften u. Schlagleisten) einfach — preiswert gut reinigend

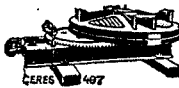
Breit-Dreschmaschinen

für Göpel- und Motorbetrieb. Unsere Marken sind die in Polen am besten eingeführten

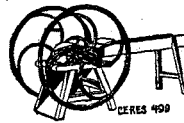
Stiften-Schmaldrescher

mit und ohne Schütler u. Sieb mit Zahnräder- und Kettenvorlege

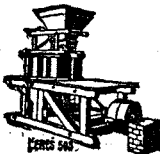
Göpel

in allen Abmessungen. Neue Kraftspare; für kleine Zugtiere besonders geeignet

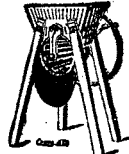

Häckselmaschinen

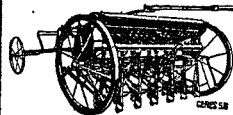
in allen Grössen. Unsere Maschinen sind die führende Type Polens!

Schrotmühlen
in allen Grössen!

Rübenschneider
Konkurrenzlos!

Drillmaschinen
in vielen Breiten und Reihenzahlen

Tüchtige Vertreter gesucht

Preislisten in deutscher und polnischer Sprache umsonst

Ein erstklassiges bewährtes Fabrikat!

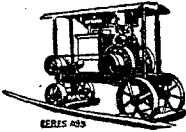
Ceres

Fabryka maszyn Zow. Akc. dawn. Felix Hübner

Adres listowy:
Ceres, Liegnitz

Liegnitz 34 (Śląsk)

Telefon:
1054—1056

Motory

do benzyny, benzolu, nafty i t. d. Najprostszy a najdoskonalszy motor, dlatego też najlepszy dla rolnictwa i przemysłu polskiego

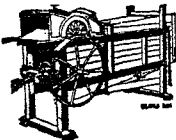
Młocarnie motorowe

Młocarnie wazko- i szerokomłotne (trzepaki kołkowe i deskowe). Proste — tanie dobrze czyszczące

Szerokomłotne młocarnie

maneżowe i motorowe. Nasze maszyny są w Królestwie używane w największej ilości

Wązkomłotne młocarnie kołkowe

z trzaskarką i siemem oraz bez; z przystawką zębatą oraz łańcuchową

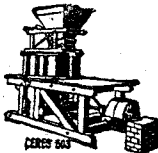
Maneże

wszelkich rozmiarów. Wielka oszczędność sił; nadają się przeważnie dla małych zwierząt pociągowych

Sieczkarnie

wszelkiej wielkości. Nasze maszyny są pierwowzorami w Królestwie

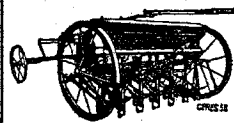
Śrutowniki

wszelkiej wielkości

Siekacze buraków

Bez konkurencji

Siewniki rządowe

o różnej szerokości i liczbie rzędów

Poszukuje się dzielnych zastępców

Cenniki w języku niemieckim i polskim bezpłatnie

Pierwszorządnie uznany fabrykat!

W. Stavenhagen, Halle a. S.

Maschinenfabrik u. Eisengiesserei

Fabryka maszyn i lejarnia żelaza

Bierbrauerei-Einrichtungen
Sudhausanlagen für Dampf-
und Feuerkochung, Pumpen
für **Maische**, Bier, Wasser

Budowa browarów, urzą-
dzenie warzelni dla parowni
i gotowalni, pompy do za-
waru, piwa i wody

Transport- und Aufzugsanlagen, Elevatoren, Eishebewerke, Kellereimaschinen

Urządzenia transportowe, dźwigi, elewatory, lewary lodowe i maszyny piwniczne

Vereinigte Maschinenfabriken A.-G. vormals Skoda, Ruston, Bromovský u. Ringhoffer Zentrale in Prag-Smichow

Werke in Smichow * Pilsen * Königgrätz * Adamsthal

liefert:

Einrichtungen von

Zuckerfabriken

Brauereien

Dampfturbinen

Spiritusfabriken

Dampfmaschinen

Bergwerkseinrichtungen

Dampfkessel

Hüttenwerksmaschinen

Kühlanlagen

Eisenkonstruktionen

Schlachthäuser

Brücken

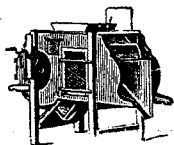
Kriegslieferungen aller Art

L. Silberstein Söhne, Schwiebus

Spezialfabrik für

Getreidereinigungsmaschinen

Kartoffelsortiermaschinen

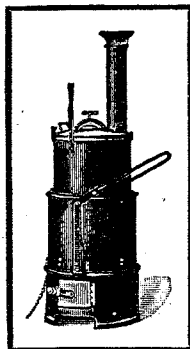
Specjalna fabryka

Czyszczarek zbożowych — Rozdzielarek ziemniaków

Glogowski & Sohn G. m. b. H.

Maschinenfabrik :: Fabryka maszyn
Hohensalza ☐ Telephon 35 ☐ Inowrocław

Viehfutter - Schnell-
dämpfer / Kartoffel-
Quetschen / Wasch-
u. Sortiermaschinen
Eggen / Walzen
Pflüge/Hackmaschi-
nen/Rechen/Stroh-
elevatoren

Parniki / Płuczki
Gniotowniki / Sorto-
wniki/Brony/Walce
Pługi/Opełacze
Dołowniki / Grabie
Elewatory do słomy

Drillmaschinen	„Saxonia“	Rzędowniki
Breitsäemaschinen	„Beermann“	Siewniki szerokorz.
Gras- u. Getreidemäher	„Deering“	Kosiarki i żniwiarki
Lokomobilen	„Marshall“	Lokomobile
Dampfdreschmasch.	„Welger“	młocarnie parowe
Strohpresen	„Purificator“	prasy do słomy
Kleedreschmasch.	„Marshall“	Bukowniki
Ersatzteile zu Lokomob-	„Ruston Proctor“	Części zapasowe do
ilen, Dreschmaschinen	„Rapid“	lokomobil, młocarń i
und Schrotmühlen		śrutowników

Reparaturwerkstätten :: Monteure :: Warsztaty reparacyjne.

Leon Czarliński & Co.

Posen Tel. 3069
Ritterstrasse 14.

Ostrowo
Tel. 115.

Poznań Tel. 3069
ul. Rycerska 14.

Milch-Separatoren „Alfa Laval“ Separatory do mleka
Buttermaschinen Masielnice

Graupenmühlen :: Krupniki

Schrotmühlen „Hassia“ Śrutowniki

Dreschmaschinen, Göpel sowie alle || Młocarnie, maneże, Wszelkie ma-
landwirtschaftlichen Maschinen || szyny i narzędzia rolnicze.

Vertreter der Firma: Glogowski & Sohn G. m. b. H. Repräsentant.

Maschinenfabrik Herkules

SIEBER & SCHROTER :: GNESEN 1

⚙️ Gesellschaft mit beschränkter Haftung

Spezialfabrik für
Schlachthof-, Kühl- u. Pökelzellen-
Einrichtungen

Cottbuser Maschinenbauanstalt

Aktien-Gesellschaft

Telegramm-Adresse:
Comag, Cottbus

Cottbus

Adres dla depesz:
Comag, Cottbus

Heissdampfmaschinen

Steuerung Pat. Elsner
Regler Pat. Proell

Comag-Dieselmotoren Eis- und Kühlanlagen

für Fleischereien, Molkereien,
Brauereien und sonstige Zwecke

**Moderne erstklassige Ausführung,
bewährteste Konstruktionen**

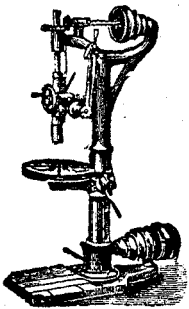
Silniki z parą przegrzaną

Zwrotnia pat. Elsnera
Regulator pat. Proella

Silniki Diesela-Comag Lodownie i chłodnie

dla rzeźni, młeczarni, browarów i
innych celów

**Nowoczesne, pierwszorzędne
wykonanie, najlepsze konstrukcje**

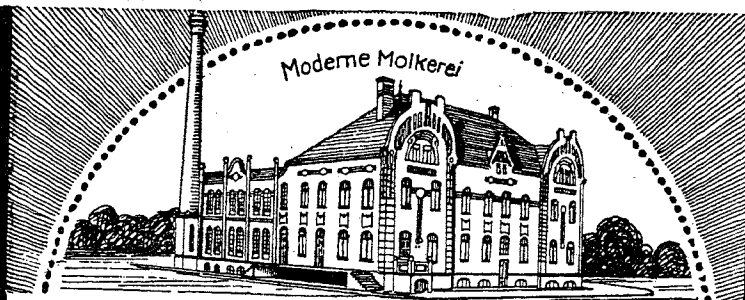

Adolf Leiser & Co., Inh. E. Hirsch

Königsberg i. Pr.

Stable, Werkzeuge, Werkzeug-
maschinen, Hebezeuge, Draht-
seile, Pumpen, Röhren, Baug-
räte, Transmissionsteile, Teile
zu landwirtschaftl. Maschinen
und zum Wagenbau, Schrauben,
Muttern, Nieten

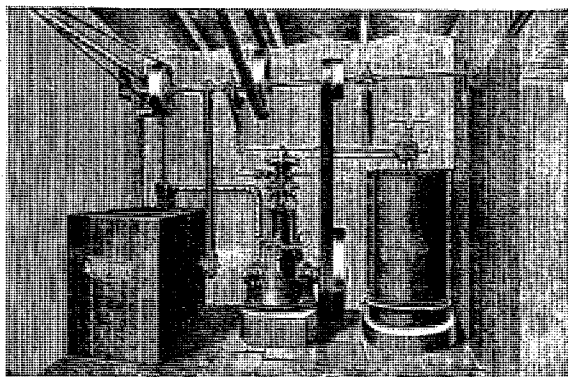
Grosser Katalog wird auf Wunsch zugesandt

Molkerei-Einrichtungen

für Dampf-, Motor-, Göpel- und Handbetrieb

Parowe, motorowe, maneżowe i ręczne
Urządzenia mleczarskie

Kälte-Maschinen

für alle Verwendungszwecke

Oziębiarki

do każdego użytku

Eduard Ahlborn, Hildesheim

Berlin * Danzig * Lübeck * München * Wien

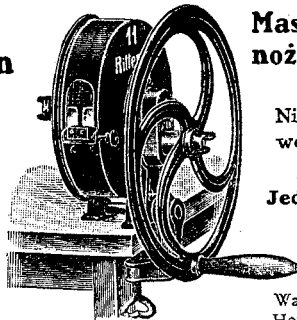
RITTER
Messerputzmaschinen
mit Patentbürsten

unenitbehrlich
 für Haushalt, Wirtschaften,
 Hôtels, Pensionen, Lazarette

Einzige Spezialfabrik
und Erfinder

F. Ritter & Sohn, Pasing

Zur Messe in Leipzig: „Dresdener
 Hof“, Zimmer 90, I. Obergeschoss.

Maszyna do czyszczenia
noży z opatentowanemi
szczotkami

Niezbędne do użytku domo-
 wego, gospodarstwa, hoteli,
 pensjonatów i lazaretów

Jedyna fabryka specyjalna
wynalazca

F. Ritter & Sohn
Pasing

Walny targ w Lipsku: „Dresdener
 Hof“, Zimmer 90, I. Obergeschoss.

Deutsche Schweissmaschinen- Bau- und
Vertriebs-Gesellschaft m. b. H.

BERLIN - SCHÖNEBERG

Kolonnenstrasse 8-9

empfiehlt ihre vorzüglichen Fabrikate

Nur eigene geschützte Konstruktionen

D. R. P. angem.

Kürzeste Liefertermine in

Stumpfschweissmaschinen

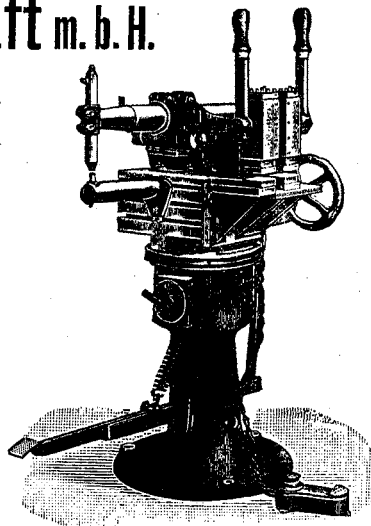
Punktschweissmaschinen

Nahtschweissmaschinen

Kettenschweissmaschinen

Einzige Spezialfabrik auf diesem Gebiet

==== **Serienbau** ==== **Universal-Punkt-Stumpfschweissmaschine**

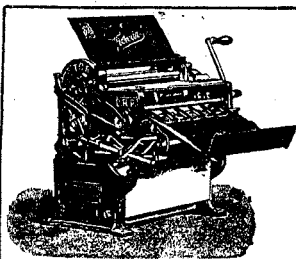

Deutsche Maschinenbau- u. Vertriebs-Gesellschaft m. b. H.

BERLIN N 4

Fabrik automatisch
arbeitender Brief-
kopiermaschinen.

Fabrikanten
 der Schnell-Kopier-
 maschinen
„VICTORIA“

Tel.: Norden 1134, 1185, 8812

Fabryka automatycz-
nych maszyn do
kopiowania listów.

Fabrykanci
 pospiesznej maszyny
 do kopiowania
„VICTORIA“

B. HOLTHAUS

Maschinenfabrik

Akt.-Ges.

Dinklage i. Oldbg.

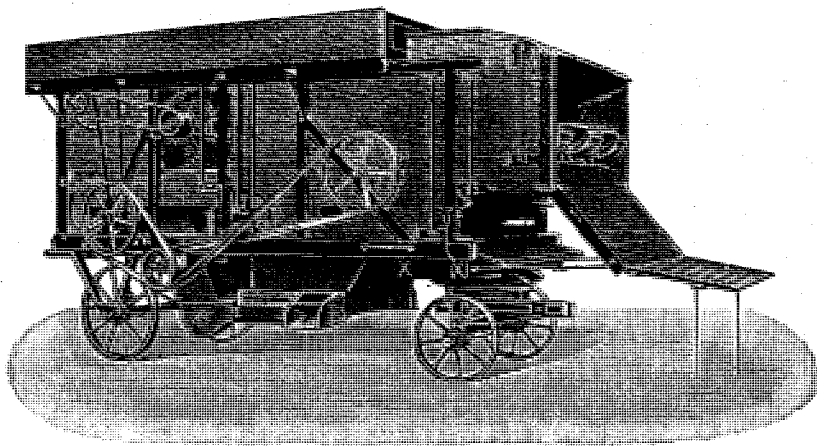
Größte und älteste
Spezialfabrik Nordwest-
deutschlands für
Motor-Dreschmaschinen

Fabryka Maszyn

Tow. Akc.

Dinklage i. Oldbg.

Największa i najstarsza
w Niemczech Północo-
Zachodnich specjalna
fabryka
młocarń motorowych

Gegr. 1860

Ia Referenzen

Telegr.-Adr : HOLTHAUS, Dinklage

Außerdem liefern wir in
bewährter Ausführung:
**Stiftendrescher und Breit-
drescher für Göpel-Betrieb,
Rübenschneider, Schrot-
mühlen mit Walzen und
Steinen, Mähmaschinen**

Założ. w r. 1860 Pierwsz. referencje

Adr. telegr. HOLTHAUS, Dinklage

Dostarczamy również w
doskonałym wykonaniu:
**Wązko- i szerokomłotne
młocarnie manezowe, sie-
kacze buraków, śrutowniki
z wałkami lub kamieniami,
źniwiarki**

Allee 166 · Paul Lindenberg · Barmen P

Gegr. 1886

Założ. w r. 1886

Automatische Maschinen zur Massenfabrikation

von Knöpfen aller Art, Oesen, Agraften, Druckknöpfen, Handschuhverschlüssen. Massenschnitte, Stanzen aller Art, automatische Näpfchenziehmaschinen für Infanteriegeschosse.

Automatyczne maszyny do masowego wyrobu

guzików wszelkiego rodzaju, uszek, agrawek, zatrasków do rękawiczek. Cięcia masowe, sztance wszelkiego rodzaju, automatyczne ciągarki kapsli nabojoych.

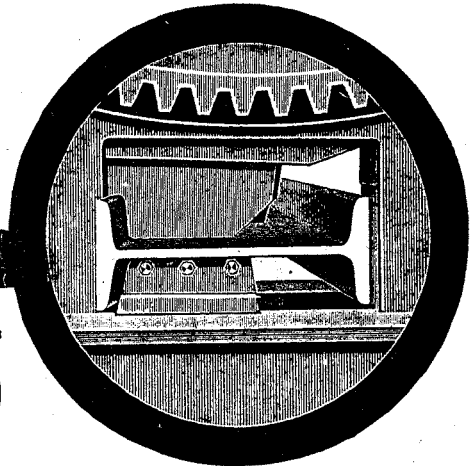
Trägerschneide- maschinen

für Hand und Kraft-
betrieb in vollkom-
menster Ausführung

Maszyny do kra- jania dźwigarów

z napędem ręcznym
oraz maszynowym w
jaknajlepszym wykonaniu dostarcza jako specjalność

Schulze & Naumann Maschinenfabrik Köthen-Anh. 4
Fabryka maszyn

Gebrüder Ufer, Feilen- und Maschinen-Fabriken G.m.b.H.

BERLIN N 39. Tel. Norden 1730

* MAGDEBURG-S. Tel. 5900

Fabrikation aller Sorten Feilen.

SPEZIALITÄT:

Präzisions- und geschnittene Feilen.

Besondere Vorteile im Aufschärfen stumpfer Feilen.

Schnelmaschinen für Feilenfabrikation, hervorragende Neuheit auf diesem Gebiete, da ungelernete Leute diese Maschinen bedienen können.

Wyrób wszelk. rodzaju pilników.

SPEZIALNOŚĆ:

Precyzyjne i nacięte pilniki.

Ostrzenie tępych pilników na korzystnych warunkach.

Nacinarki do wyrobu pilników, wielka nowość w tym zawodzie, ponieważ mogą być one obsługiwane przez ludzi niefachowych.

P. P. HÄUSSLER, NEUTEICH Wpr.

Molkerei - Maschinen

Geräte und Hilfsstoffe für Butterei,
Tilsiter- und Schweizerkäserei
in nur ganz erstklassiger
Qualität. Berufskleidung
für Molkereipersonal

Maszyny mleczarskie

Narzędzia i materiały pomocnicze
do przemysłu maślarskiego, wy-
robu sera tyłzyckiego i szwajcar-
skiego w jaknajlepszych gatunkach.
Ubioru dla personelu mleczarskiego

Trocknung.

Dr. Zimmermanns „Expressdarre“

gesetzl. geschützt u. P. a., bester, billigster und raschster

„Allestrocker“

für Gras, Klee, Getreide, Gemüse, Kartoffeln, Rüben,
Rübenblätter und -Köpfe. Enorme Leistung, einfache Be-
dienung, keinerlei Fundament, für jede beliebige Wärme-
quelle, auf Wunsch fahrbar oder automatisch arbeitend.

Kürzeste Lieferzeit!

Beste Referenzen!

Im Jahre 1915 über 85 Anlagen in Auftrag erhalten mit einer
Gesamt-Wasserverdunstung von 650 000 kg in 24 Stunden.

Dr. Otto Zimmermann, Ludwigshafen a. Rh.

Spezialfabrik für Röhrenapparate.

MAX KUHL :: POSEN

**Landwirtschaftliche
Maschinenfabrik und
Eisengiesserei**

**Handlung sämtlicher
Maschinen u. Geräte**

**Fabryka maszyn
rolniczych i odlewnia
żelaza**

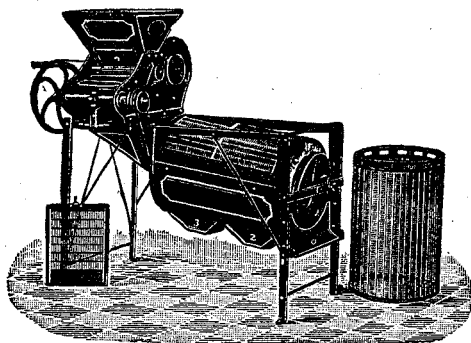
**Sprzedaż wszelkich
maszyn i narzędzi**

MASCHINENFABRIKS- AKTIENGESELLSCHAFT N. HEID, STOCKERAU BEI WIEN

empfiehlt in unerreichter Ausführung:

Trieurs, Trieurbleche mit Hartnickelmantel „Patent Heid“

(VORTEILE: 25^{0/10} grössere Leistung — tadellose Reinigung — längere Haltbarkeit — Ersparnisse an Reparaturkosten) für alle Getreidearten, Klee, Leinsamen, Mutterkorn, Wildhafer, Linsen, Bohnen und alle anderen Zwecke

Excelsiorschrotmühlen

Saatgetreide-, Beiz- und Brandkörner-Ausscheidemaschinen „Patent Heid“, leicht im Betriebe, große Leistung, billig im Preise

Moderne Transportanlagen

zur Förderung von Massengütern

Elevatoren, Elevatorbecher, Transportbänder, Transportschnecken, Transportspiralen usw.

Komplette automatische Gerstenputzereien, Malzputzereien, Läuterböden, Malzdarrhorden, Malzentkeimungs- und Poliermaschinen, Getreidereinigungsmaschine „Monitor“, Gersten-Entgranner, Magnetapparate, Schlauchfilter, Trieuranlagen, Sortierzylinder, gelochte Bleche

70 erste Preise

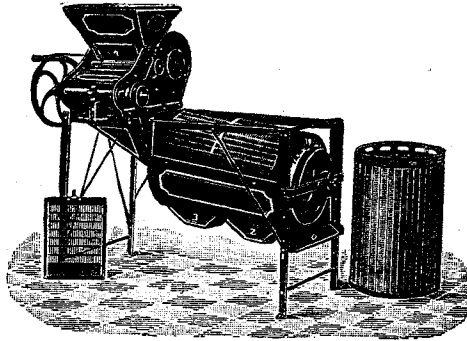
Komplette Lagerhaus-Einrichtungen

MASCHINENFABRIKS- AKTIENGESELLSCHAFT N. HEID, STOCKERAU BEI WIEN

poleca w jaknajlepszym wykonaniu:

Triery, blachy trierowe z płaszczem niklowym „Patent Heid“

(ZALETY: 25%^o większej zdolności, doskonałe czyszczenie, dłuższa trwałość, oszczędzanie kosztów naprawy), do każdego rodzaju zboża, otrębów, siemienia lnianego, sporysza, owsa dzikiego, soczewicy, bobu i wszelkich innych potrzeb

Excelsior Śrutowniki

Wialnie zboża siewnego, żytnicy i sporysza „Patent Heid“
Lekki w użyciu :: Wielka zdolność :: Ceny niskie

Nowoczesne urządzenia transportowe

do przewożenia towarów hurtownych

**Elewatory, kubeczki elewatorowe, pasy
przenośne, ślimaki przenośne, spirale przenośne itd.**

Całkowite automatyczne czyszczalnie jęczmienia, słodu, klarownice i suszarnie słodu, polerownice słodu, czyszczarki zbożowe „Monitor“, sortowniki jęczmienia, przyrządy magnetyczne, cedzidla rurowe, urządzenia trierowe, rozdzielniki bębnowe, blachy dziurkowane

70 pierwszych nagród

Całkowite urządzenia domów składowych

Jelaffke & Seliger

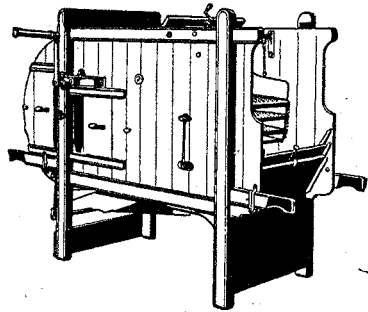
Ratibor

Landwirtschaftliche Maschinen-

Fabrik

Export

Eksport

Stiftendreschmaschinen und Göpel
 Patent-Triumph-Rechen und Kombinierte
 Schwadenrechen und Heuwender, Getreide-
 reinigungs-Maschinen, Haferquetschen und
 :: :: Eggen, Mähmaschinen-Vorkarren. :: ::

Młocarnie kółkowe i maneżowe
 Grabie „Patent-Triumph“ i grabie pokosowe
 połączone z przetrzęsaczem siana, wialnie zbożowe,
 miazdziarki jęczmienia, brony, przednie taczki do żniwiarek.

ARMATUREN

PACKUNGEN

TREIBRIEMEN

HILFSMASCHINEN

Werkzeuge aller Art, Feilen und sämtliche technische Artikel
 liefern zu billigsten Preisen

E. BEHSLER & Co., WARSCHAU

Telephon Nr. 140-41 :: Tłomackie 3 :: Telephon Nr. 140-41

ARMATORY

SZCZELIWA. PASY

MASZYNY POMOCNIZCE

Narzędzia, pilniki i wszelkiego rodzaju artykuły techniczne
 dostarczają po cenach umiarkowanych

E. BEHSLER i S-ka, WARSZAWA

Biuro Techniczne

Telefonu Nr. 140-41 :: Tłomackie 3 :: Telefonu Nr. 140-41

Genossenschaft

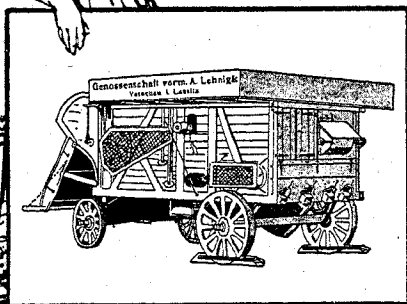
vorm. A. LEHNIGK

Vetschau%

baut als

Haupt-Spezialitäten:

Motordreseher
Breitdrescher
Goepel
Getreide-Reinig.-Maschinen
Häckselmaschinen
Kariofelsortierer
Eichenholz-Glattwalzen.

Spezialność:

Młocarnie moto-
rowe
Młocarnie
szerokomłotne
Maneże
Czyszczarki
zbożowe
Sieczkarnie
Rozdzielarki
ziemiaków
Gładzarki de-
bowe

Calauer Falz- u. Dachziegelfabrik G. m. b. H.

CALAU

Abteilung Glasmühle:

Glasmehl für die chemische und Küttenindustrie.
Scheuerpulver zum „Blitzblank“putzen aller Haushalts- und
Küchengeräthe usw., tausendfach bewährtes Putzmittel.

Dział: Mielarnia Szklá

Mączka szklana dla przemysłu chemicznego i hutniczego.
Proszek do czyszczenia wszelkich sprzętów gospodarskich i kuchen-
nych itd., środek o wielkiem zastosowaniu.

Deutsche Homogenisiermaschinen-Gesellschaft m. b. H.

Inhaber:

Wilhelm G. Schröder, Nachflg.

Zweigfabrik der Fa. Otto Runge & Co.

PRIES - FRIEDRICHSORT

Maschinen- und Armaturenfabrik, Apparatebau-Anstalt

liefert nach eigenen Patenten neuester
Konstruktion:

Homogenisiermaschinen, Flaschen-
Evakuiermaschinen, Sterilisier-
apparate, Trockenkühlapparate und
Emulsionsapparate, sowie alle
Hilfsmaschinen und Gefäße für
Molkereien und Speisefettfabriken.

Alleinige Vertreter:
Handelshaus

Fabryka maszyn i armatury, bu- dowa aparatów

dostarcza aparaty wykonane póg. włas-
nych patentów najnowszej konstrukcji:

Maszyny do homogenizacji, ma-
szyny do opróżniania butelek, apa-
raty sterylizacyjne, aparaty chłód-
nicze (suche), aparaty emulcyjne,
jak również wszelkie maszyny po-
mocnicze i naczynia dla mleczarni
i fabryk tłuszczów.

Generalni Reprezentanci:
Dom Handlowy

PAWEŁ GOLDMAN & LEON ENDELMAN

Telephon 13088 Warschau Królewska 8 Warszawa Telefon 13088

E. BÖTTCHER, BERLIN S 14

Gegr. 1857

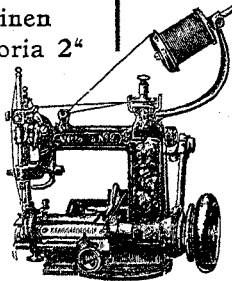
zał. 1857

Nähmaschinenfabrik

Strohhut-Nähmaschinen
„Viktoria“ und „Viktoria 2“
Filzhut-Beschneide-
maschinen, Krafttische,
Kettenstich- und
Doppelkettenstich-Näh-
maschinen für die Hut-
und Mützenfabrikation,
für die Trikotagen-
und Wirkwarenbranche, für
Stückfärbereien, für Appretur,
für Tuchfabrikation

Ueberwendlich - Nähmaschinen

Fabryka maszyn do szycia

Maszyny do szycia
kapeluszy słomkowych
„Viktoria“ i „Viktoria 2“
Maszyny do przykra-
wania kapeluszy filco-
wych. Stoły silnikowe.
Maszyny o ściegu łań-
cuszkowym i podwójno-
łańcuszkowym, do
fabrykacji kapeluszy i
czapek, wyrobów trykotowych,
dzianych, farbiarni, apretur,
fabryk sukna

Maszyny wywracalno-chowalne

Landwirtschaftliche Maschinen

speziell:

Kartoffelkulturgeräte Pat. Unterilp

Fünfscharpflüge

Recheneggen D. R. G. M.

Hebel-Hackmaschinen mit Druckwalzen

Dampfkessel

Brennereinrichtungen

Regen-Anlagen

J. MOEGELIN

G. m. b. H.

POSEN — POZNAŃ

Maszyny Rolnicze

specjalnie:

Narzędzia do uprawy ziemniaków Pat. Unterilpa

Pięcioskibowce

Grabiobrony D. R. G. M.

Opelacze z walcami przyciskowemi

Parowe kotły

Urządzenia gorzelń

Deszczownie

Wilhelm Fredenhagen

Offenbach am Main

Spezialfabrik für

Transportanlagen für Stück- und Massen-Güter.

Moderne **Aufzüge** für Personen- und Warenbeförderung.

Maschinen zur

Tabak-Fabrikation / Kisten-Nagelmaschinen

Specjalna fabryka **urządzeń przenośnych**
dla towarów jednostkowych i masowych.

Windy osobowe i towarowe.

Maszyny do

fabrykacji tabaki / Gwoździarki skrzyń.

J. M. VOITH · St. Pölten

Bureau:

Schwesterfabrik:

Wien IV, Allee-gasse Nr. 24

Heidenheim a. Brenz, Württembg.

Wasser - Turbinen - Anlagen

Hydr. Geschwindigkeits-, Wasserstands- und elektr. Widerstandsregulatoren (Patent Wolff-Voith) unerreichter Präzision

Schützen- u. Wehr-Anlagen

Transmissionen

Bandkupplungen, Doppelschrauben-Pfeilräder aus einem Stück gefräst, für große Uebersetzungen hoher Nutzeffekt, ruhiger Gang

Einrichtungen für die

Papier-, Zellulose- und Holzstoff-Fabrikation
Zündholzautomat-Maschinen (Patent Czerweny)

Erstklassige Konstruktionen — Solide Ausführung

Bis 1. Januar 1916 ausgeführt: ca. 5860 Turbinen mit ca. 2200000 PS u. ca. 3000 Regulatoren

Wilhelm Hegenscheidt ^{G. m.} _{b. H.} Ratibor (O.-S.)

Zirka 1000 Arbeiter

Abteilung Massenfabrikation von Eisenwaren:

Spezialität: Baubeschläge aller Art für Türen und Fenster sowie sonstige Massenfabrikations-Artikel.

Abteilung Maschinenbau:

Werkzeugmaschinen aller Art. **Spezialmaschinen** für Flanschen-, Fittings- und Hüttenwerke, ebenso für Eisenbahnwerkstätten. **Zahn-
räder** mit gefrästen Zähnen, Kegelräder, Zahnstangen usw.

Abteilung Hoffnungshütte vorm. A. Schoenawa:

Spezialität: Schrauben und Muttern aller Art, insbesondere auch Kleineisenzeug (Laschenschrauben, Tirefonds, Schienennägel usw.) für den Eisenbahn-Oberbau.

Wilhelm Hegenscheidt ^{G. m.} _{b. H.} Ratibor (O.-S.)

Zatrudnia około 1000 robotników

Dział: Masowa fabrykacja wyrobów żelaznych:

Specjalność: Okucia budowlane do drzwi i okien oraz wszelkie artykuły wyrobu masowego.

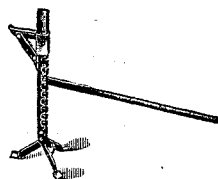
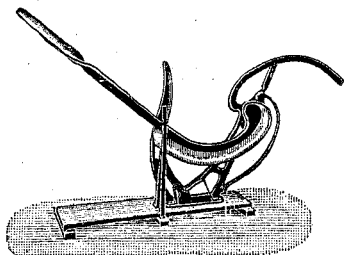
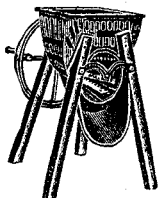
Dział: Budowa maszyn:

Obrabiarki wszelkiego rodzaju, **maszyny specjalne** dla fabryk rur finansowych i fittingowych, dla hut żelaznych jako też dla warsztatów kolejowych. Koła zębate frezowane, koła stożkowe, sztaby zębate i t. p.

Dział: Hoffnungshütte dawn. A. Schoenawa:

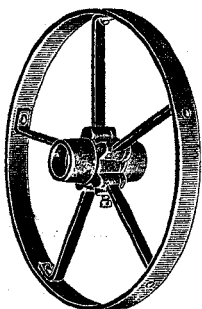
Specjalność: Śruby i maty wszelkiego rodzaju, w szczególności drobne wyroby kowalskie (lasze do szyn, wkręty, haki szynowe i t. p.) do budowy kolei.

Werkzeugfabrik und Eisengiesserei „Annahütte“ JACOB WAGNER, HILDESHEIM

Spezialfabrik für
Rüben- und Strohschneider, Wagenheber sowie alle Sorten **RÄDER** für Pflüge und Transport-Geräte

Vertreter gesucht

Specjalna fabryka krajaczy buraków sieczkarń, dźwigarek wozowych jak również wszelkich rodzajów **KÓŁ** do pługów i narzędzi transportowych

Zastępcy poszukiwani

Armaturen für Dampf u. Wasser, Dampf-, Wasser- u. Gasröhren, Asbest- u. Gummiwaren, Treibriemen, Werkzeuge u. Werkzeugmaschinen, Pumpen, Wagenbauartikel, Metallschläuche, Gas- u. Oelmotoren, Osram-Lampen

sowie alle technischen Bedarfsartikel für Fabriken und industrielle Unternehmungen.

ADOLF RICHTER

WARSZAWA | ŁÓDŹ

Leszno 13/15 | Przejazd 20

Armatura do wody i pary, rury wodne, parowe i gazowe, wyroby azbestowe i gumowe, pasy transmisyjne, narzędzia i maszyny pomocnicze, pompy, artykuły powozowe, węże metalowe, motory gazowe i ropowe, lampki elektryczne, „Osram“

oraz wszelkie artykuły techniczne dla fabryk i zakładów przemysłowych.

Gebr. Junggebauer

BRESLAU 5

Fernsprecher: Nr. 3499. * Telegramm-Adresse: „Präcision.“

Präzisions-Werkzeugmaschinen und Werkzeuge,
Drehbänke, Bohrmaschinen, Fräsmaschinen,
Kaltsägen, Gewindeschneidmaschinen, Hobel-
maschinen, Shapingmaschinen, Bohrwerke,
Pressen, Scheren, Stanzen, Hämmer,
Holzbearbeitungsmaschinen.

Grosses Lager in Schneid- und Spannwerkzeugen
nur erstklassige Fabrikate.

Moderne Feuerstätten für festes und flüssiges
Brennmaterial.

Elektrisch betriebene Nietwärmöfen, Ventilatoren und
Gebläse aller Art.

Obrabiarki precyzyjne i narzędzia, tokarki, świdro-
wnice, frezownice, piły do cięcia na zimno, gwin-
ciarki, heblarki, strugarki (shaping), wiertarnie, prasy,
przecinarki, tłoczarki, młoty, obrabiarki drzewa.

Wielki skład narzędzi tnących i napinających,
tylko pierwszorządne fabrykaty.

Nowoczesne paleniska do paliwa twardego i płynnego.

Elektryczne piece do grzania nitów, wentyla-
tory i maszyny miechowe wszelkiego rodzaju.

Glasmaschinen-Industrie G. m. b. H.

Berlin W 30, Nollendorfstr. 13/14.

Hohlglas-Pressen

Patent Schiller.

Klasse A zur Herstellung von:

Flaschen jeder Art und Größe,
Parfümeriegläsern mit vorzüglicher
Schliff-Imitation, Flakons aller Art,
Tintengläsern usw. usw.

Klasse B zur Herstellung von:

Konservengläsern, Schraubgläsern
aller Art, Wirtschaftsartikeln: als
Krügen in allen Grössen usw.

Für Spezialzwecke

werden auf Wunsch Spezialmaschinen gebaut.

Kein besonderer Glassatz. / Keine Betriebs-
kraft. / Keine Kompressoren. / Keine Luft-
leitung. / Keine Ventilatoren. / Einfach. / Solid.

Eigene grosse Glashüttenwerke,

wo jede Maschine und Form vor Ablieferung
eingehend ausprobiert wird.

Wir übernehmen volle Garantie für tadelloses
Funktionieren

Über 1/2 Tausend Schillermaschinen in Betrieb.

Zahlreiche Anerkennungen erster Werke.

Besichtigung im Betriebe kann jederzeit
stattfinden.

Prasy szkielek dętych

Patent Schillera.

Rodzaj A do wyrobu butelek każ-
dego rodzaju i każdej wielkości,
butelek do perfum z doskonałą
imitacją oszlifowania, flakonów
każdego rodzaju, kałamarzy i t. d.

Rodzaj B do wyrobu butelek
do konserw, szklanek śrubowych
wszelkiego rodzaju, artykułów
gospodarskich, jako to każdej
wielkości dzbany itd.

Dla szczególnych celów

na życzenie budujemy specjalne maszyny.
Użycie bez specjalnego roztopu szkła, bez siły
roboczej, bez kompresorów, bez przewiewu,
bez wentylatorów. Proste. Solidne.

Własne huty szklane, w których każdą maszynę
i formę przed dostarczeniem sumiennie się
wypróbowuje.

Dajemy zupełną gwarancję na doskonałą
czyerność.

W użyciu przeszło 1/2 tysiąca maszyn Schillera.
Liczne uznania pierwszorzędných hut szkla-
nych. — Objażnienie maszyn w trybie o każdej porze.

Gasmotoren-Fabrik Deutz

Cöln-Deutz

Zweigniederlassungen: Königsberg i. Pr., Steindamm 37
Breslau V, Eichbornstrasse 4/6

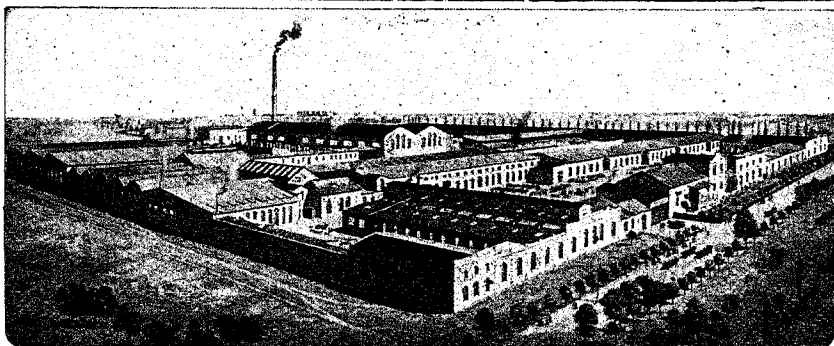
Tochtergesellschaft: Langen & Wolf, Wien X, Laxenburger Str. 53

Motoren aller Art und für jeden Verwendungszweck

Kleinmotoren für den Betrieb mit flüssigen Brennstoffen, Leucht-
gas-Motoren, Diesel-Rohöl-Motoren, Sauggas-Motoren-Anlagen,
Motor-Lokomotiven, Motor-Lokomobilen, Schiffs-Motoren,
Pumpen und Kompressoren

Silniki wszelkiego rodzaju i do każdego celu

Silniki drobne do opalania paliwem płynnym, Silniki ga-
zowe, Silniki ropowe Diesela, Silniki wodnoczadowe, Loko-
motywy motorowe, Lokomobile motorowe, Silniki okrętowe,
Pompy i kompresory

ALFRED VAEDTKE

KUTNO

Maschinenfabrik und Eisengiesserei

TOKARNIE POLIĄCOWE
DO OBRÓBKI METALI.
KONSTRUOWANE PODŁUG
NAJNOWSZYCH MODELÍ
OD JEDNEGO DO 7
METRÓW DŁUGOŚCI.

TOKARNIE TARCZOWE
RÓŻNYCH ROZMIARÓW.

FABRYKA MASZYN I ODLEWNIA ŻELAZA

ALFRED VAEDTKE
BIURO SPRZEDAŻY
WARSZAWA CHMIELNA N° 26
TEL. N° 241-53.

W KUTNIE.
GÓB. WARSZ.

Maszyny Rolnicze:

Młotarnie sztyłowe, cepowe i Szerokomłotne
Maneże, Sieczkarnie, Śrótowniki i Walce do uprawy różnych systemów

Wyrób solidny i najbardziej rozpowszechniony w całym Królestwie Polskim

Biuro sprzedaży:

Warszawa, Chmielna 26

Spezialität:

Leitspindel - Drehbänke
Kopfdrehbänke

Landwirtschaftliche Maschinen:

Dreschmaschinen aller Art
Göpel
Häckselmaschinen
Schrotmühlen
Akerwalzen aller Art

Eigenes Verkaufsbureau

Warschau, Chmielnastr. 26

Telegramm-Adresse:

AVAEDTKE, WARSCHAU

C. F. Scheer & Cie.

FEUERBACH - STUTTGART

Dampfarmaturen-, Apparate- und Maschinenfabrik, Eisen- und Metallgiesserei

Fabryka armatur parow., aparatów i maszyn
Lejarnia żelaza i metali

Spezialitäten:

Abdampf-Entöler, Druckregler mit und ohne Frischdampf

Vakuum-Entwässerungspumpen

Automatische Heber und Kondenswasser-Rückspeiser

Rückdruck-, Reduzier- und Sicherheitsventile

Dampfökonomische Anlagen

Specjalności:

Odoliwacze pary, miarowniki prężności z parą świeżą oraz bez

Wakuum-pompy odwadniające

Podnośniki automatyczne oraz rurociągi do odprowadzenia wody z parociągu

Zawory naporowe, zamienne oraz bezpieczeństwa

Urządzenia o wielkiej ekonomji pary

Benoid-Gaserzeuger

für Licht-, Heiz- und Kraftzwecke. Ersatz für Kohlendampf

Hydrobenoid-Wasserversorger

Ersatz für städtische Wasserleitung, auch für Druckerhöhung

Motoren

für Gas, Benzin, Benzol stationär, fahrbar, tragbar

Wytwarzaki gazowe Benoid

do oświetlenia, ogrzewania i silników. Zastępuje gaz węglowy

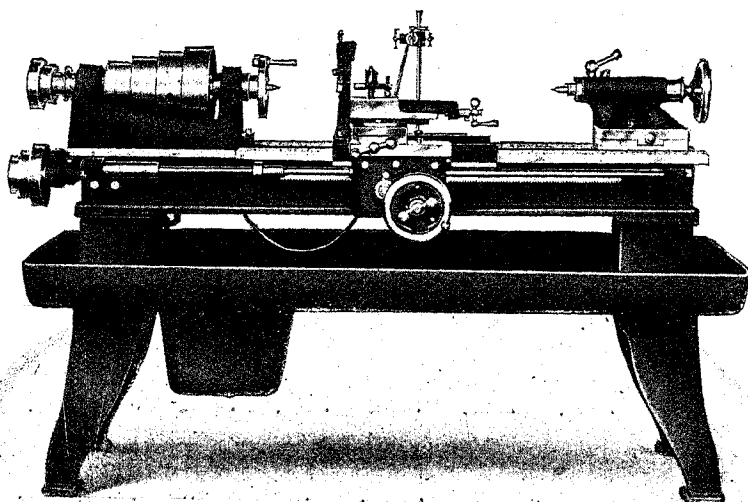
Dostarczacz wody Hydrobenoid

Zastępuje wodociągi miejskie, stosowne do zwiększonego ciśnienia

Silniki

na gaz, benzynę i benzol, stacyjne, przesuwne, przenośne

THIEM & TÖWE, Maschinenfabrik
Fabryka maszyn
Halle (Saale) Nr. 102

J. G. WEISSER SÖHNE

Fabrik für Präzisions-Werkzeugmaschinen

SPEZIALITÄTEN:

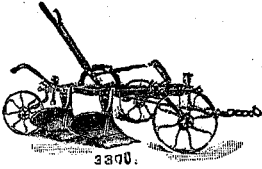
**Drehbänke, Revolvermaschinen
und Fräsmaschinen**

Fabryka obrabiarek precyzyjnych

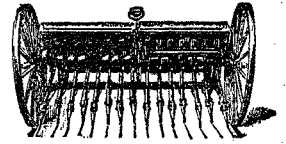
SPECJALNOŚĆ:

**Tokarki, maszyny rewolwerowe
i frezownice**

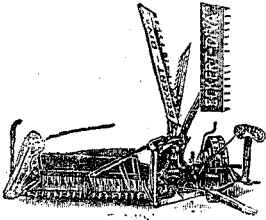
ST. GEORGEN / SCHWARZWALD

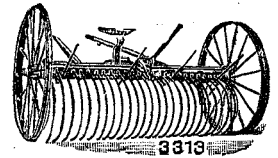
Pflüge
Säemaschinen
Erntemaschinen

ECKERT

Aktien-Gesellschaft
H. F. Eckert
Berlin-Lichtenberg

Gegründet: 1860

August Dauber, Breslau V

Königlich Sächsischer Hoflieferant

Maschinenfabrik

baut als

Hauptspezialitäten:

Grasmäher „Dabria-Ideal“
Getreidemäher „Silesia“ und
„Hindenburg“

Göpel-Dreschmaschinen
Motor-Dreschmaschinen

Rübenschneider u. -Wäschen
Haferquetschen und Oel-
kuchenbrecher
Häckselmaschinen
Kartoffelsortiermaschinen

Generalvertreter für:

„Stock“-Motorpflüge * „Daimler“-Lokomobilen
Siederslebener Drillmaschinen

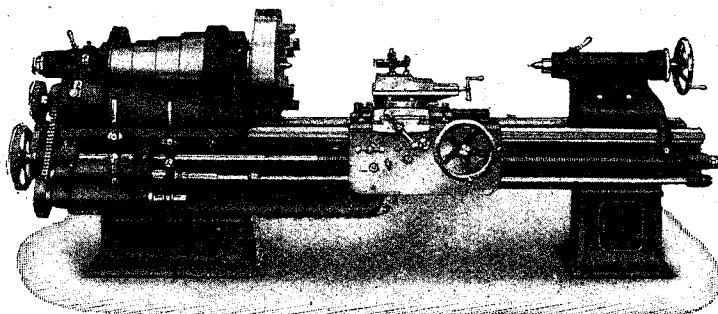
Telephon: 680 u. 1167 * Telegramm-Adresse: Dauber-Breslau

Gebr. Boehringher

Werkzeugmaschinen-Fabrik
und Eisengiesserei

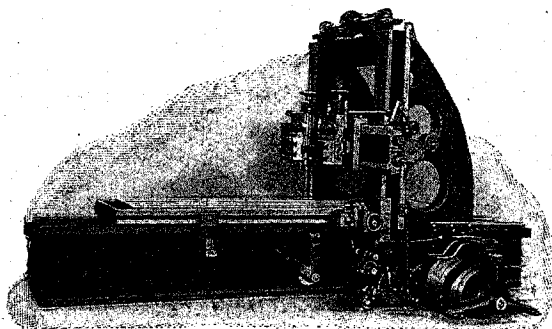

Göppingen (Württemberg)

Schnell-Drehbänke
mit Stufenscheiben- und Einscheibenantrieb

Revolverbänke (System „Gisholt“)

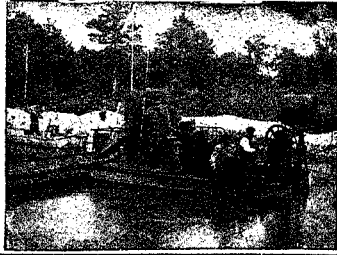

Schnell-Hobelmaschinen

Weichenzungen-Hobelmaschinen

Georg Otto Schneider ^{G. m.} ^{b. H.} Leipzig

Trocken-Bagger

Schwimm-Bagger

WILHELM SATTLER, Schweinfurt (Bayern)

Farben- und Farbreibmaschinenfabrik

Alle Farben, trocken und in Oel gerieben, für Lackierer u. Anstreicher. Feine Lackfarben für Tapeten- u. Buntpapierfabriken sowie für Lithographie und Buchdruck

Spezialität: Schweinfurter Grün Talkum geschlämmt

Fabryka farb i rozcieraczów farb

Wszelkie farby, tarte na sucho i w oleju dla lakierników i malarzy. Wyborowe farby lakierowe dla fabryk obić oraz papierów kolorowych, jakoteż do litografji i drukarstwa

Specjaln.: Zieleń szweinfurcka Talkum szlamowane

Schüler & Heinemann

Berlin NW 6

Fernsprecher: Amt Norden 1650

Werkzeuge, Maschinen, Eisenbahn- Oberbaugeräte	Narzędzia, ma- szyny, przyrzą- dy nawierzchni do kolei żelaznej
---	--

G. Skrzywan & Co.

Berlin SO, Elisabethufer 55

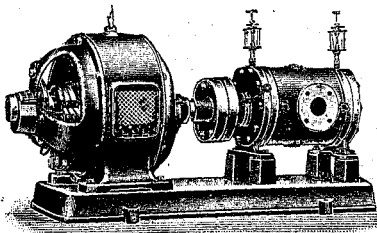
Fernsprecher: Mpl. 9196

**Werkzeugmaschinen, Dreh-,
Bohr- und Fräsmaschinen.**

Export — — Begründet im Jahre 1862

**Obrabiarki, wiertarnie, świd-
rownice oraz frezownice.**

Ekspert — — — Rok założenia 1862.

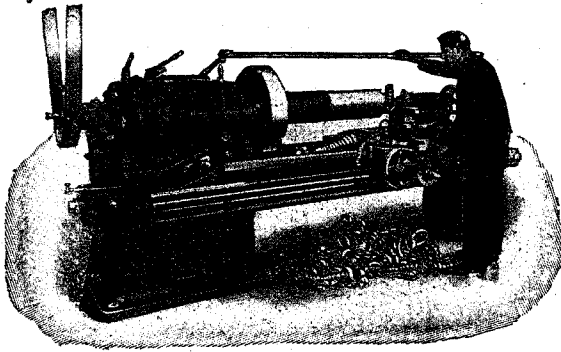
D. R. Patente Auslandspatente
Weitere Patente angem.
**Wittig-Kompressoren-
Gebläse - Vakuumpumpen**
mit reiner Drehbewegung

Vollständig konstanter Luftstrom ohne Aus-
gleichsgefäß, ohne jegliches Ventil. Verbund-
maschinen bis 8 Atm. oder 98% Vakuum.
Beschr. in der Z. d. V. d. I. 1911 S. 1578

Viele Referenzen

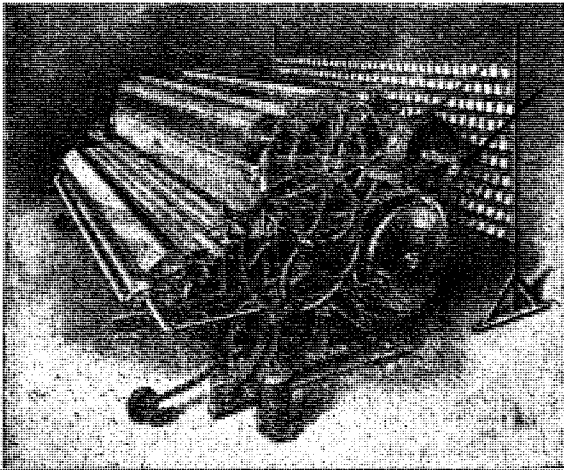
Karl Wittig, Maschinenfabrik, Zell i. W. (Baden)

Schnelldrehbänke

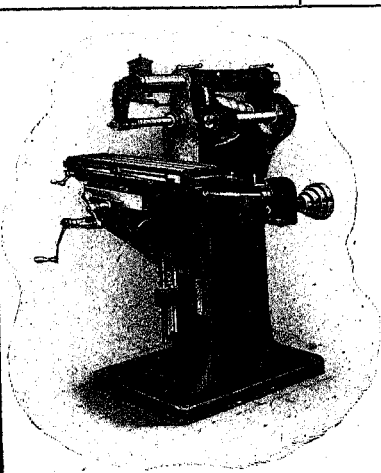
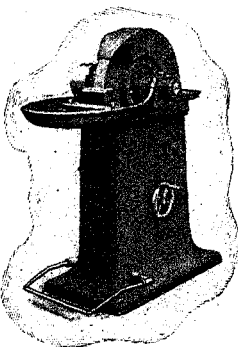
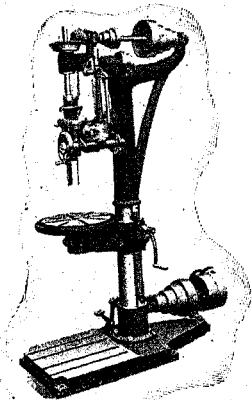
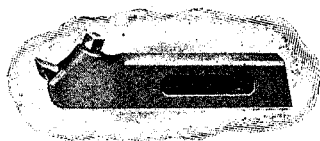
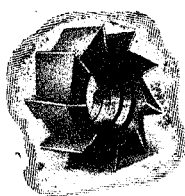
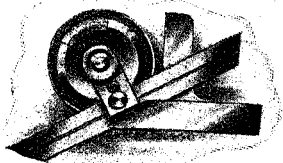

Heidenreich & Harbeck, Hamburg 6

Netzknüpfmaschinen für Fischnetze

Heidenreich & Harbeck, Hamburg 6

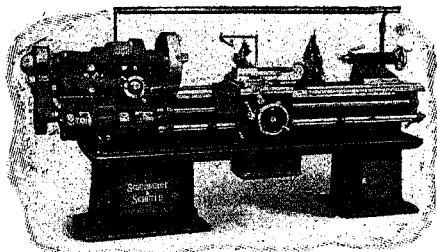

Werkzeugmaschinen und Werkzeuge aller Art

Obrabiarki
i Narzedzia
wszelkiego rodzaju

Schuchardt & Schütte
BERLIN C

Spandauer Strasse 28/29

Gebrüder Hau

Maschinen-Fabrik G. m. b. H.

Offenbach a. M. - Bürgel

Automatische Maschinen zur
Fabrikation von Schrauben
und Fassonstücken.

Automatyczne maszyny do fabrykacji śrub i kształtówek.

SEEGER & KLAUDER

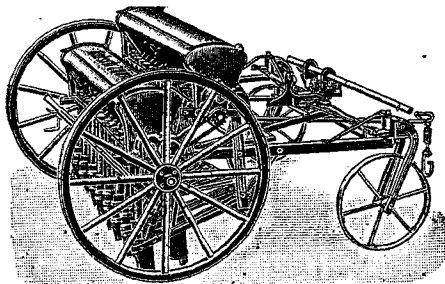
Maschinen-Fabrik

BERLIN O 112

Frankfurter Allee Nr. 307

Lieferung maschineller Anlagen u. Instandsetzung v. **Pumpwerken, Brennereien, Brauereien, Zuckerfabriken.** Landwirtschaftliche Maschinen, Transportgeräte, **Feldbahnmateriäl, sämtl. Armaturen**
Dostawa urządzeń maszynowych i reperacja **po mp, gorzelni, browarów, cukrowni.**
Maszyny rolnicze. Przyrządy transportowe.
Materjały do dróg podjazdowych.
Wszelkie armatury.

Kombinierte Samen- u. Dünger-Drillmaschinen

mit stossfreier Vor- u. Hintersteuer streut die verschiedenen Samen zusammen mit Dünger in dieser Reihe ohne Räderwerk, so dass nur der Samen, nicht aber das Unkraut gedüngt wird, daher bis zur Hälfte Düngersparnis, ausserdem sind alle Streubrünnen sichtbar und beide Streukasten in 2 angehängte Säcke zu entleeren

5 deutsche Patente.

Ausgezeichnet von D. L. G. Strassburg: Neu und beachtenswert und grosse bronzene Denkmünze.

Gebr. Botsch, Rapp nau 15, Baden
Maschinenfabrik u. Eisengiesserei.

Spindelfabrik Chr. Traug. Wetzel Geyer i. Sa.

liefert alle Sorten

Spinnereimaschinen — Spindeln

Fabryka wrzecion

dostarcza wszelkich gatunków

maszyny do przedzenia i wrzeciona

Gebr. Kappe & Co.

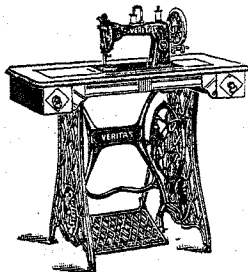
Alfeld a. Leine

Motor-Dreschmaschinen
Rübenschneider, Schleifapparate,
Schrotmühlen usw.
Vertreter gesucht.

Młocarnie motorowe
Krajacze buraków, Szlifierki,
Młyny do śrutowania i t.d.
Zastępcy poszukiwani.

Clemens Müller G.m.b.H., Dresden

Zweigfabrik: BÜNAUBURG in Böhmen

VERITAS
Nähmaschinen — Maszyny do szycia.

URANIA
Bureau-Schreibmaschinen.
Biurove maszyny do pisania.

PERKEO
Reise-Schreibmaschinen.
Podrózne maszyny do pisania.

F. ERGANG

MAGDEBURG

**Spezialfabrik für Brauerei-
u. Mälzerei-Einrichtungen**

Telegramm-Adresse:
Ergang, Magdeburg

Gegründet 1804

Fernspr.-Anschlüsse:
Nr. 143 und 546

Gelochte Bleche / Siebtrommeln
Pressteile aus Stahlblech

zu Fahrzeugen aller Art, besonders auch
für Automobile,

wie Rahmen, Türen, Lehnstützen, Trage-
bäume, Kupplungsscheiben, Deichsel-
arme, Bremsbalken usw.

Abkantarbeiten / Autogene Schweisserei

JAHN & Co. ARNSWALDE

(BRANDENBURG)

Spezialwerk zur Herstellung von
Stärkefabriken,
Stärkesirup-Fabriken,
Pülpetrocknereien
und in Verbindung hiermit
Kartoffeltrocknereien

Specjalny zakład urządzeń
Krochmalń,
fabryk syropu krochmalnego,
suszarń włóknista kartoflanego
i w połączeniu z tem
suszarń kartofli

F. ERGANG

MAGDEBURG

Specjalna fabryka urządzeń browarów i słodowien

Adr. telegr.:
Ergang, Magdeburg

— Założona w r. 1804 —

Telefonów:
Nr. 143 i 546

Blachy dziurkowane, bębny sitowe Części ciśnione z blachy stalowej

do pojazdów wszelkiego rodzaju, szczególnie
do samochodów,

jakoto. ramy, drzwi, poręcze, orczyki,
krążki sprężynowe, śnice, belki hamul-
cove i t. d.

Roboty Krawędziowe / Spawanie autogenowe

PAUL GASTE Nchf. (Inh. Kurt Görler)

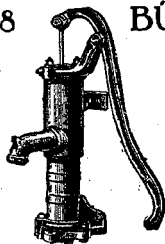
BERLIN NO 18

BÜSCHINGSTR. 8

*Pumpen, Brunnenbau-
artikel und Bohr-
werkzeuge.*

Rohre für Tiefbohrungen.

*Autogene Schweiss-
arbeiten.*

*Pompy, przyrządy do
budowy studzien i na-
rzędzia wiertnicze, rury
do robót wiertniczych.*

*Roboty autogenowo-
spawalne.*

Prager & Ansoerge

BERLIN W 9

Potsdamer Strasse 127/128

Fernsprecher: Amt Lützow, Nummer 2619 u. 2620.

**Präzisions-
Werkzeug-
Maschinen**

und

**Präzisions-
Werkzeuge**

für die

**Metall-
Bearbeitung**

**Precyzyjne
Maszyny
Narzędziowe**

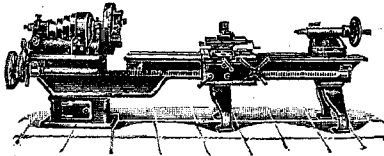
i

**Precyzyjne
Narzędzia**

do

**Obróbki
Metali**

C. A. Claussner, Chemnitz-Marthau

SPEZIALITÄT:
Leitspindeldrehbänke u. Planbänke.

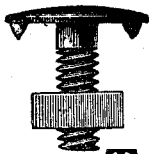
SPECIALNOŚĆ:
Tokarki pociągowe i krążkowe.

Beleuchtungs-Industrie Louis Perls

Tel. 3133 Posen, Berliner Str. 18 Tel. 3133

Größtes Lager vornehmer und einfacher
Beleuchtungskörper
 für Elektrisch-, Gas- und Spirituslicht.
Kriegslicht-Spiritusbrenner
 zu den amtlich festgesetzten Einheits-
 preisen für Einzelbedarf u. Wiederverkauf.

Największy skład wytwornych oraz zwyczajnych
przyborów do oświetlenia
 dla lamp elektryczn., gazowych i spirytusowych.
 Palniki spirytusowe wojenne po urzędowo
 ustalonych cenach, dla użytku własnego oraz
 hurtowej sprzedaży.

Technische

Riemverbinder aller Systeme:
 Harris, Bristol, Jackson, Zickzack.
 Zweispitznieten, Oelkannen usw.

Preisliste B 21

J. Schmittbetz

Bedarfsartikel

Łączniki pasowe każdego systemu:
 Harris, Bristol, Jackson, Zickzack.
 Nity dwucięte, oliwiarki i t. d.

Cennik B 21

Berlin SO 26 P.

Rösler & Loescher
 Kirchhain N.-L. 7

Stahl- und Eisenwarenfabrik
 Ausführung aller Stahl- und Eisen-
 waren nach Muster und Zeichnung

Fabryka wyrobów stalowych i
 żelaznych. Wykonanie wszelkich
 wyrobów stalowych i żelaznych
 według wzoru i rysunku

Warschauer Werkzeugfabrik
 Warszawska Fabryka narzędzi stalowych
Br. Isak & Mendel Prywes

Warschau Warszawa
 Twarda 28 Łucka 38

Schraubstöcke, Schmiede-Stein-
 hämmer, aller Art Hämmer, Zangen,
 Hacken, Beile, Ketten
 und allerlei Werkzeuge

Śrubstaki, wszelkiego rodzaju
 młoty i młotki, obcęgi, oskardy, to-
 pory, tańczuchy i wszelkie narzędzia

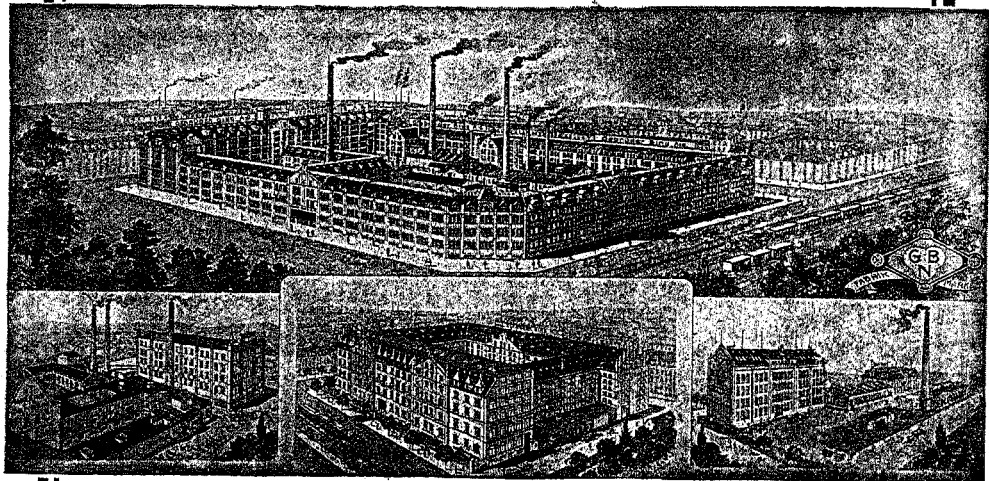
Erste sächsische
 Spezialfabrik für **gelochte Bleche**
F. Breuer & Co., Pirna a. E.

liefert

Musterbleche, Siebbleche
 in allen Metallen und Lochungen, für alle
 Zweige der Industrie und Landwirtschaft

Stahlraspelbleche, Sieb- u. Sortiermaschinen, Trieure

Gebrüder Bing & Co., Nürnberg

W czasie pokoju było pracujących we wszystkich zakładach przeszło 5000 osób.

Fabrykacja:

Sprzętów domowych i Kuchennych, czystych i lakierowanych
wyrobów blaszanych i drucianych,

Przyborów stołowych i zbytkownych, wyborowo-niklowa-
nych, z mosiądzu, miedzi i cyny szlachetnej – Bingit,

Wyrobów emaljowanych, spec.: dekorowane garnitury do mycia,

Artykułów zimowych, skrzynie do węgla, ekrany itd.,

Artykułów kąpielowych i toaletowych, piece kąpielowe na
gaz, spiritus, naftę i węgiel, aparaty do gorącej wody, wanny,

Zabawek blaszanych i metalowych, zabawek emaljowanych,
piecyków, kuchenek dzieciennych i sprzętów przynależnych itd.,

**Mechanicznych, optycznych oraz elektrycznych zaba-
wek i przyborów naukowych**, latarnie magiczne, kinemato-
grafy, koleje żelazne mechaniczne, jak również parowe i elektryczne,

Artykułów do oświetlenia drobnego, lampki kieszonkowe,
reflektory kieszonkowe itd.

SKŁADY WZORÓW:

Berlin SW: Ritterstrasse 79

Hamburg: Rolandhaus' Mönckebergstr.9

Düsseldorf: Graf-Adolf-Strasse 46

Monachjum: Neuhauser Strasse 20

Wiedeń VII: Kirchengasse 3

Bruksela: 99, Boulevard Anspach

Amsterdam: Keijzergracht 37

Barcelona: Rambla Cataluña 77

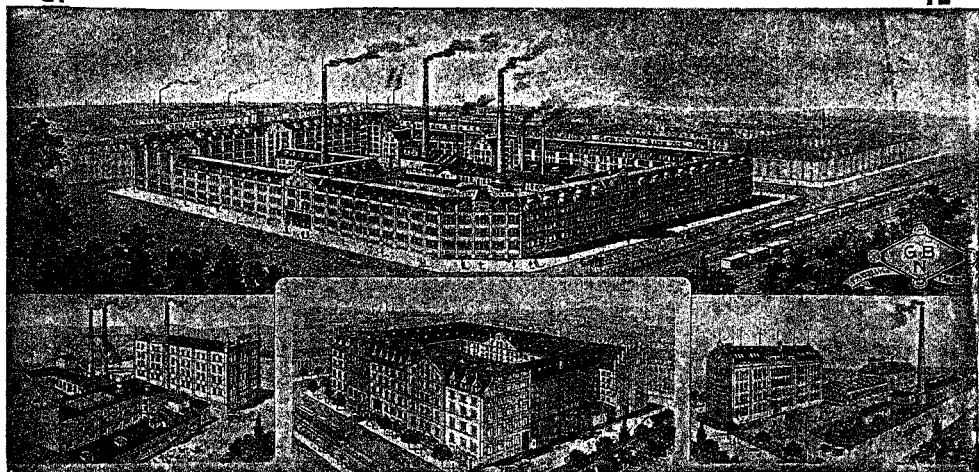
Zurych: Uraniastrasse 11

Nowy Jork: 381,85 Fourth Avenue

Podczas jarmarku w Lipsku: „Königshaus“, Markt 17.

Obszerne ilustrow. katalogi po nadesłaniu referencji wysyłamy bezpłatnie.

Gebrüder Bing A.-G., Nürnberg

In Friedenszeiten werden in sämtlichen Betrieben über 5000 Personen beschäftigt.

Fabrikation von:

Haus- und Küchengeräten, blanken und lackierten Blechwaren, Drahtwaren.

Tafel- und Luxusgeräten, fein vernickelt, Messing, Kupfer und Edelmetalle „Bingit“.

Emaillierten Waren, Spezialität: dekorierte Waschgarnituren.

Winter-Artikeln, Kohlenkasten, Ofenschirme usw.

Bade- und Toilette-Artikeln, Badeöfen für Gas-, Spiritus-, Petroleum- und Kohlenheizung, Heisswasserapparate, Badewannen.

Blech- und Metallspielwaren, emaillierten Spielwaren, Kochherden, Kinderküchen und Einrichtungsgegenstände für dieselben usw.

Mechanischen, optischen und elektrischen Spielwaren und Lehrmitteln, Laterna magica, Kinematographen, Eisenbahnen mit Uhrwerk sowie für Dampf und Elektrizität.

Kleinbeleuchtungs-Artikeln, Taschenlampen, Taschenscheinwerfer usw.

MUSTERLAGER:

Berlin SW: Ritterstrasse 79
 Hamburg: Rolandhaus' Mönckebergstr.9
 Düsseldorf: Graf-Adolf-Strasse 46
 München: Neuhauser Strasse 20
 Wien VII: Kirchengasse 3.

Brüssel: 99, Boulevard Anspach
 Amsterdam: Keijzersgracht 37
 Barcelona: Rambla Cataluña 77
 Zürich: Uraniastrasse 11
 New York: 381, 85 Fourth Avenue

Zu den Messen in Leipzig: „Königshaus“, Markt 17.

Umfangreiche illustrierte Kataloge stehen Interessenten unter Aufgabe von Referenzen kostenlos zur Verfügung.

Heinr. Schmauch Ulrich Sohn

Brotterode, Thüringen

Schnallenfabrik
mit Maschinenbetrieb.
Geschirrbeschlüge aller Art.

Mechaniczna fabryka sprzą-
czek. Okucia uprzężowe
wszelkiego rodzaju.

August Malsch Chr.Sohn

Brotterode, Thüringen

Schnallenfabrik mit Maschinen-
betrieb. Geschirrbeschlüge, sowie
Schnallen, Ringe und Trensen usw.

Mechaniczna fabryka sprzączek.
Okucia uprzężowe, jakoteż
sprzączki, kółka, trenzle i t. p.

Klubabzeichen und Medaillen

Ehrenzeichen

in

geprägter galvanoplastischer
u. feiner Emaille-Ausführung

Aller Art Marken und Schilder
in allen Metallen

Gegründet 1790

Zatoż. w r. 1790

Znaczki klubowe i medale

Znaczki honorowe

w wykonaniu
łoczonem, galvanopla-
stycznym i emaljowanem

Wszelkiego rodzaju marki i szyldy
z każdego metalu

L. Chr. Lauer Münzpräge-Anstalt

Zakład łoczenia monet

12 Kleinweidemühle Nürnberg 79 Kleinweidemühle 12

150 Arbeiter
Herzoglich Sächs. Hoflieferant
77 Auszeichnungen

Zweigfabrik:
BERLIN SW, Ritterstrasse 56

150 robotników
Dostawca dworu ks. Saskiego
77 nagród

Filja fabryki:
BERLIN SW, Ritterstrasse 56

Möbelbeschlüge

Spezialität: Scharniere,
Möbelnägel, Möbelrollen

Obicia na meble

Specjalność: Zawiasy,
gwoździe i rolki do mebli

J. Rosenfeld, Berlin SO 26

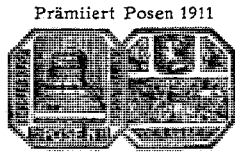
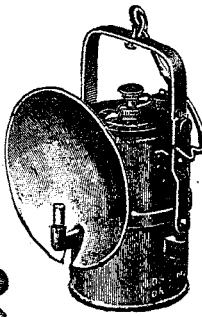
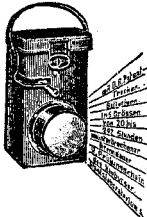
A. G. Thorwarth

Schmalkalden

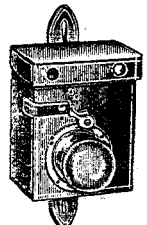
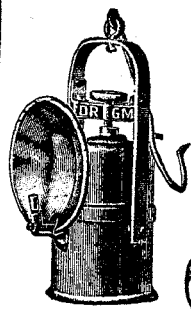
Spezialität: Gestanzte Stock- und Hefte-
zwingen, Stockzwingen mit Stahlspitze,
Zwingen in jeder Ausführung.

Erste und grösste deutsche Fabrik dieser
Branche.

Specjalność: Sztancowane skówiki do lasek
i rękojeści, skówiki do lasek o końcach
stalowych, skówiki w każdym wykonaniu.
Pierwsza i największa niemiecka fabryka
tej branży.

Schutzmarke

Oberschlesische Grubenlampen-Industrie

Beuthen O.-S.

Fernspr.: Nr. 536 Tarnowitzer Str. 19 M. Leipziger

En gros — Fabrikation — Export

Verkauf nur an Wiederverkäufer

Abteilung I

Alleinige Fabrikation

der mehrmals patentamtlich geschützten Azetylen-Grubenlampen Marke „Karsten“, Azetylenlaternen und -Lampen für Strassen-, Gruben- und Eisenbahngebrauch, Hand- und Fahrradlaternen, Azetylen-Sturmflackeln und Entwickler

Spezialität:

Azetylen-Specksteinbrenner und Brennerreiniger

Abteilung II

Solinger Stahlwaren

Taschenmesser und Scheren, Rasiermesser und Apparate, Rasier-Garnituren, Streichriemen und Abziehsteine, Haar- und Bartschneidemaschinen, Maniküre-, Pferde-, Vieh- und Geflügelscheren usw.

Qualitäts-Vorhangschlösser

Spezialität: Patentierte Neuheiten

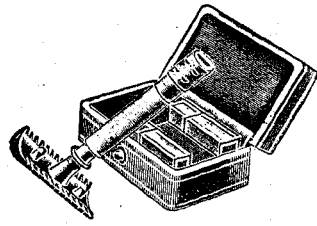
Abteilung III

Elektr. Kleinbeleuchtungsartikel Gruben-Sicherheitslampen, Pat.-Taschenlaternen, Hand- und Hauslampen, Jagd-, Signal- u. Feldlampen m. galv. pat. Trockenelementen, 20—242 Stunden Brenndauer. D. R. P. und D. R. G. M.

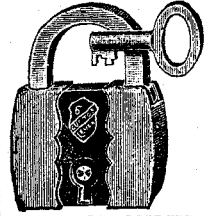
Pa. Dauerbatterien und Osramglühbirnen. Spezialität: Cereisen - Feuerzeuge und prima Cersteine in allen Dimensionen

Komplette Rasierapparate pro Dutzend von M. 4.20 an

Pa. Solinger Rasiermesser in allen Preislagen

Übernahme der Spedition und Verzollung bei billigster Spesenberechn.

Briefwechsel u. Bedienung auch in poln. Sprache
Korespondencja i usługa także w języku polskim

Fabrik-Lager in Pa. Qualitäts-Vorhangschlössern

Eingetragene Schutzmarke · Marka fabryczna

la Kosciuszko-Sensen (Kosy)

handgeschmiedet, naturgrau — ręcznie kute, naturalno-szare

H. P. Kuhlmann Söhne Sensenfabrik
Schlebusch (Kr. Solingen) Fabryka kos

GROSSE UMSATZE ERZIELEN SIE MIT
★ **DOMO** ★
MODELL 1914
MIT AUTOMAT. ZENTRAL-ÖLUNG. SELBSTBALANZIRENDE TROMMEL.
UNNUMERIERTE TELLEREINSÄTZE. FUGENLOSE BLECHGESCHIRRE

Erhältlich zu **vorteilhaft niedrigen**
Preisen von 80-600 Ltr. stündlich.
Leistung. Kleinere Hand Separatoren
von 30-50 Ltr. Leistung.

DOMO SEPARATOR GESELLSCHAFT M.B.H.
BERLIN-WILMERSDORF KAISER-ALLEE 55.

L. Sochaczewski, Pleschen Nr. 5 (Prov. Posen)

Pleschener Sensenindustrie

Gegründet
1835

Założono
1835

Spezialität: Handgeschmiedete Sensen
Marke „Pleszewianka“ :: Vielfach
preisgekrönt :: Garantie für jedes Stück
Gross. Lager in allen Formen u. Längen

Spezialność: Kosy kowalskie ręcznej ro-
boty marki „Pleszewianka“ :: Często-
krotnie nagrodzone :: Gwarantujemy za
każdą sztukę :: Wielki skład kos wszel-
kiej formy i długości

**Oberschlesische Kokswerke und Chemische
Fabriken Actien-Gesellschaft**
Abteilung Redenhütte
in Hindenburg O.-S.

empfiehlt

schwere und leichte Blecharbeiten aller Art, in genieteter und geschweisster Ausführung, als Kessel, Behälter, Apparate, Gefässe und Rohre für sämtlichen Industriebedarf sowie eiserne Transportfässer roh u. verzinkt, ferner Abgüsse verschiedenster Art in Grauguss, Spezial-Schmiedeeisenguss und Stahlguss.

Schwellenschrauben, Haken- u. Laschen-
schrauben, Maschinenschrauben, Nieten.

**Oberschlesische Kokswerke und Chemische
Fabriken Actien-Gesellschaft**
Abteilung Redenhütte
in Hindenburg O.-S.

poleca

wszelkiego rodzaju ciężkie i lżejsze wyroby blacharsk. w wykonaniu nitowem i spawaln., jako kotły, zbiorniki, aparaty, naczynia i rury do wszelkiego przemysłu, jako też żelazne zbiorniki transportowe surowe i bielone, prócz tego wszelkiego rodzaju odlewy szare :: specjalne odlewy lano-kute i stalowe. ::

Śruby podkładowe, śruby hakowe
i łubkowe, śruby maszynowe, nity.

L. Kruszynski, Hamburg 15

Import · Export

**Metallrückstände
und Erze**

**Chemisch-metallische
Produkte**

**Spezialmetalle
für Schriftgiessereien usw.**

Fabrikation

Import · Eksport

**Ostatki metalowe
i ruda**

**Wyroby chemiczno-
metalowe**

**Metale specjalne
do odlewni czcionków i t. p.**

Fabrykacja

Lager- Weissmetalle

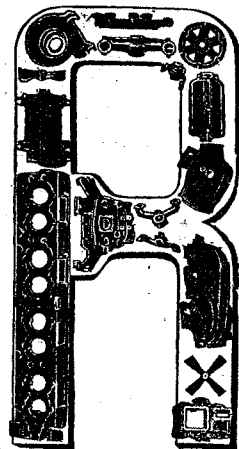
Phosphormetalle, Schlaglot,
Metallfadenpackung, Ogala-
metall, graphische Metalle,
Lötzinn, Metallfassonguss,
Modellmetall, Heurekalet,
Aluminiumlot nebst Fluss-
mittel, Bronzedrähte
und -Stangen

Białe metale łożyskowe

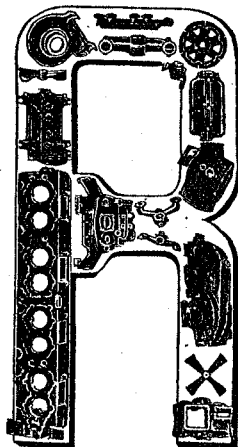
Fosforzaki, lutowie twarde,
Szczeliwo z włókien meta-
lowych, metal Ogala, metale
graficzne, cyna lutnicza,
fasonowe odlewy metalowe,
metale modelowe, lutowie
Heureka, lutowie alumino-
we oraz topniki, druty
i pręty z bronzu

METALLWERKE * ZAKŁADY METALOWE
Ww. LOUIS EBBINGHAUS
HOHENLIMBURG

Aluminium- und Metallgiesserei

Gegründet 1885

Gegründet 1885

RUDOLF RAUTENBACH

G. m. b. H.

Fernruf Nr. 135

SOLINGEN

Telegramm-Adresse:
Motorenguss Solingen

Formguss in Aluminium und allen Metallen nach Modellen und Zeichnungen
Eigene Modellschreinerei und -schlosserei

Spezialität: Gussteile für den Motoren- u. Automobilbau, Flugzeug- u. Motorpflugbau

**Aluminiumguss, la Ph.-Lagerbronze, Messingguss, Rotguss,
Aluminium - Präzisionsguss für alle industriellen Zwecke**

G. Keitzel & Co., Spremberg N.-L.

Baubeschlag- und Fahrrad-Fabrik

Fensterbasküles, Tür- und Torbasküles,
Oliveinreiber, Schlüsseleinreiber, Tür-
kantenriegel, Torkantenriegel

„Stabil“-Herren- und Damenfahrräder,
Fahrradteile en gros sowie nach Muster
und Zeichnung, grosse Reparatur-
werkstätten

Fabryka okuć budowlanych i rowerów

Zawiasy do okien, drzwi i bram, zakrętki,
zakrętki kluczowe, zasówki krawędzio-
we do drzwi i bram

Rowery „Stabil“, męskie i damskie,
części rowerów w sprzedaży hurtowej
jak również podług wzorów i rysunków,
wielkie warsztaty reperacyjne

J. EISENHEIMER SCHWEINFURT

Fabrikation von Sensen-
und Getreidewürfen

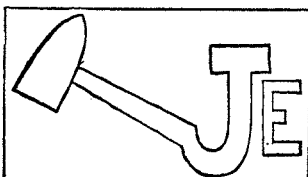
Grosses Lager in
Sensen u. Sichel

Kunst- u. Naturwetzsteine

Fabrykacja Kos i odgar-
niaczy zboża

Wielki skład
Kos, sierpów,
osełek sztucznych
i prawdziwych

Schutzmarke
„Eisenhammer“

Znak fabryczny:
„Żelazny młot“

Gebrüder Heller, Schmalkalden (Thür.)

Grösste
deutsche Holzbohrerfabrik

Abteilung I:

Alle Sorten Bohrer

Abteilung II:

Alle Sorten Zangen

Abteilung III:

Sämtliche Schmalkalder Kurzwaren

Największa niemiecka
fabryka świdrów ciesielskich

Dział I:

Świdry wszelkich gatunków

Dział II:

Obcegi wszelkich gatunków

Dział III:

Wszelkie schmalkaldenowskie towary

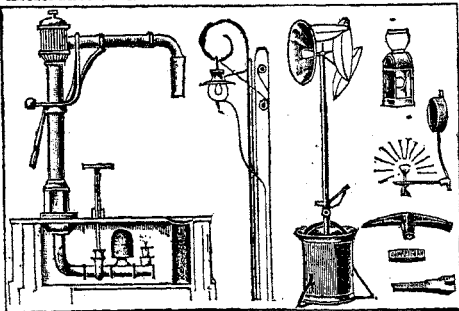
C. B. Dietrich & Sohn

Ges. m. b. Hftg. **Thorn-Mocker** Fernspr. Nr. 488

<p>I-Träger, Bausäulen Stabeisen, Bandeisen, Bleche Röhren u. -Verbindungsstücke Eiserne Oefen, Ofenrohre u.-Knie Zinkbleche</p>	<p>I-Dźwigary, Słupy Żelazo sztabowe i wstążkowe, Blachy Rury oraz łączniki do rur Piecze żelazne, Rury i kolana piecowe Blachy cynkowe</p>
<p>Drahtnägel, Drahtwaren Schrauben, Muttern, Nieten Emaillegeschirre, Poterien Baubeschläge, Möbelbeschläge Eisenkurzwaren aller Art</p>	<p>Druciaki, Wyroby druciane Śruby, Mutry, Nity Naczynia emaljowane, Statki Okucia budowlane, Okucia meblowe Drobne wyroby żelazne wszelk. rodzaju</p>
<p>Eis. und stähl. Ackergeräte Wagenachsen u. -Beslagteile Hufeisen, Hufnägel, Stollen Schaufeln, Spaten, Hacken Hämmer — Werkzeuge</p>	<p>Żelazne i stal. narzędzia rolnicze Osie i okucia wozowe Podkowy, Podkowiaki, Bródki Lopaty, Rydle, Oskardy Młoty — Narzędzia</p>

Gebr. Schlieper, Bromberg

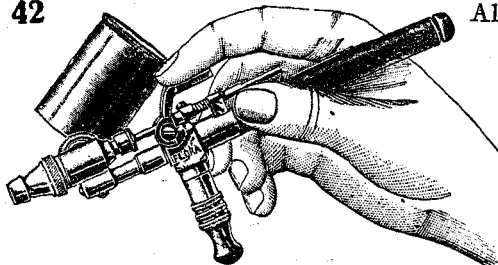
Lieferanten der Militär- u. Zivilbehörden des Ostens

Richard Köberlin**Döbeln (Sachsen)**Silber- und Alpaka-
warenfabrik**Spezialität:
Bestecke**Fabryka
wytrob
srebrnych i
alpakowych**Specjalność:
Zastawy stołowe**Nr.
215 ox**Spezialfabrik für Farbenzerstäuber G. m. b. H.****BERLIN S 42**

Alexandrinenstr. 36

Komplette
Pressluft-
einrichtungen.Lack-,
Retuschier-
und Farbspritz-
apparate aller
Art.Schablonen,
Farben, Lacke
usw.

Ständig Neuheiten.

Kompletne
urządzenia o
powietrzu zgę-
szczonem.Rozpylacze do
retuszu, farby
i lakiery.Wzory malarskie (szablony),
farby, lakiery
i t. d.

Stale nowości.

Gasmesser, Münzgasmesser, Druck-
schreiber und Druckregler für Stadt-
rohr- und Hausleitungen**MAX BESSIN & Co.****Gasapparate-Fabrik****BERLIN NO18, Höchste Str. 4**Gazomierze, Gazomierze-automaty,
wykreślacze ciśnienia, regulatory
prężności do rurociągów miejskich
oraz mieszkaniowych**HUGO PETERS**

Berlin S 42, Wassertorstrasse 23

Draht-
waren-
FabrikFabryka
wytrobów
drucianychDrahtgestelle
für Beleuchtungs-
IndustriePodstawy drucia-
ne dla przemysłu
oświetleniowego**„ACETYLENA“ G. m. b. H.****Nürnberg**Vereinigte Verkaufsstelle von Azetylen-
Brennern der Firmen**J. von Schwarz und
Jean Stadelmann & Co.**

Alle Sorten Azetylen-Brenner.

Spezialität: Speckstein-Doppel-
brenner mit bestbewährter
Luftzuführung.

Höchste Auszeichnungen.

Biuro wspólnej sprzedaży palników
acetylenowych firm**J. von Schwarz i
Jean Stadelmann & Co.**Wszelkiego rodzaju palniki
acetylenowe.Specjalność: Podwójne palniki sło-
nowe z najlepszym nawietrzaniem.

Największe nagrody.

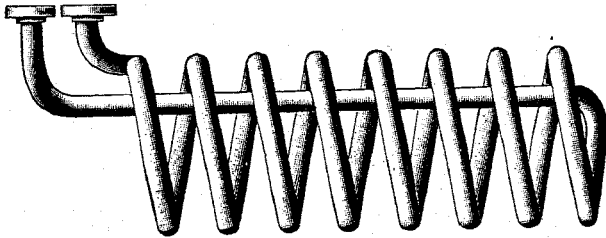
HALLESCHER RÖHRENWERKE A.G.
HALLE A. S.
Geschweisste Blechröhre

für Dampf-, Gas- und Windleitungen

Rohrschlangen

aller Art

als Kühl-, Heiz-, Koch-, Verdampf- und
Ueberhitzerschlangen aus Schmiedeeisen,
Stahl, Kupfer oder Messing

Rohrleitungen

Rohrverbindungsstücke

aus Schmiedeeisen:

Nippel, Doppelnippel, Gegenmuttern, Langgewinde, Bogenstücke

Rob. Füllborn

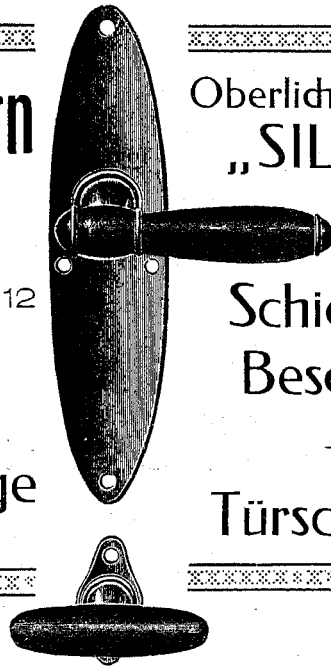
Nachf.

BRESLAU I

Altbüßerstrasse 12

Fernsprecher 6588

Baubeschläge
aller Art

Oberlichtverschlüsse
„SILESIA“

**Schiebetür-
Beschläge**

Türschliesser

J. E. Degner

BERLIN C, Friedrichsgracht 42/45

Begründet 1776 — Założ. w 1776 roku

Eisenwaren-Grosshandlung

Skład hurtowy towarów żelaznych

Grosses Lager von:

Ketten, Schaufeln, Spaten, Drahtstiften, Drahtgeflechten, Stacheldrähten, Schrauben, Nieten, Feld- und Gartengeräten, Werkzeugen, Baubeschlägen, Möbelbeschlägen, Gartenmöbeln, Sportartikeln für Angel-, Jagd-, Ball-, Radfahr-, Rudersport, Turngeräten, elektrischen Artikeln, Wirtschaftsartikeln, Stahlwaren, Borstenwaren, Waagen, Gewichten, Oefen, Kochmaschinen

Wielki wybór:

Łańcuchów, łopatek, łopat, druciaków, tkanin crucianych, drutów kolczastych, śrub, nitów, narzędzi rolniczych i ogrodniczych, narzędzi okuc budowlanych, okuc meblowych, mebli ogrodow., artykułów sporowych do rybołówstwa, myślistwa, gry w piłkę, jazdy na rowerze, wioślarstwa, przyrządów gimnastycznych, artykułów gospodarskich, wyrobów stalowych, wyrobów ze szczeciny, wag, ciężarków, pieców, kuchenek

ALFRED HIRSCH & Co

BERLIN SO 36, Skalitzer Strasse 101

Telegramm-Adresse: Metallcentrale Berlin

Metallrückstände / ErzeZinn-AschenBlei-AschenGiesserei-AschenKupfer-AschenMetall-Kehricht

Altmetalle

Metallspäne

ALFRED HIRSCH & Co

BERLIN SO 36, Skalitzer Strasse 101

Adres dla depesz: Metallcentrale Berlin

Odpadki metalowe / KruszczePopiół cynowyPopiół ołowianyPopiół odlewówPopiół miedzianyOmiecinny metalowe

Stare metale

Wiory metalowe

Ernst Graef jr.

Unter-Barmen D. A.

Fabrikant der
Metallsägen

Marke „**GNU**“ biegsam.

Marke **„GRAEF“** ganz hart.

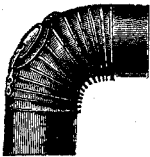
Metallbandsägeblätter

Fabrykant
piłek do metali

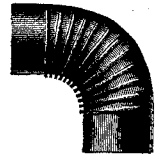
marki „**GNU**“ giętkie.

marki **„GRAEF“** twarde.

Metalowe taśmy piłowe

Hch. Bertrams Blechröhren-Fabrik Breslau 8, Ofener Str. 29a

Telegramm-Adresse: Hch. Bertrams, Breslau * Telephon: 3174 * Postscheck-Konto: Breslau 8551 * Bank-Konto beim Schlesischen Bankverein, Breslau

fertigt gefaltzte, genietete und autogen geschweisste Blechröhren für die verschiedensten Zwecke an.

Spezialität: Ofenrohre, Ofenrohrkniee, Rohrschellen, Zinkblechkniee, Schornsteinschieber, Ventilationsklappen, Schornsteinaufsätze und Blechfabrikate jeder Art.

wykonywa falcowane, nitowane oraz autogenowo spawane rury blaszane do każdego użytku.

Specjalność: Rury piecowe, Kolana rurowe, pęta do rur, kolana cynkowe, zasuwki kominowe, klapy wentylacyjne, nasady kominowe oraz wszelkie wyroby blaszane.

L. WEIL & REINHARDT MANNHEIM

Telegrammadresse: HAFENCANAL — Fernruf Nr. 6800-6805

STÄNDIG GROSSE LAGERVORRÄTE IN:
STABEISEN

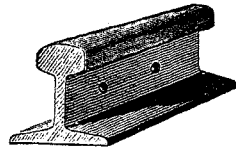
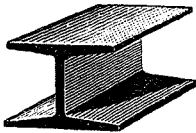
FORMEISEN

BLECHE

RÖHREN

KABELEISEN

METALLE

EISENBAHNMATERIAL JEDER ART
FELD- UND GRUBENBAHNEN

L. WEIL & REINHARDT MANNHEIM

Adres dla depesz: HAFENCANAL — Telefon Nr. 6800-6805

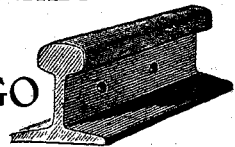
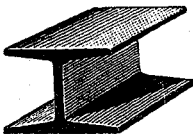
STAŁE NA SKŁADZIE WIELKIE ZAPASY
ŻELAZA PRĘTOWEGO

ŻELAZA FASONOWEGO

BLACH — RUR

ŻELAZA KABLOWEGO

METALI

MATERJAŁY KOLEJOWE WSZELKIEGO
RODZAJU
KOLEJKI POŁOWE I GÓRNICZE

Mechanische Werkstätte – Zakłady mechaniczne

IGNACY ŁOPIEŃSKI

WARSCHAU-SIELCE – WARSZAWA-SIELCE

Górska Nr. 85

Abteilungen:

1. Wagen- und Räderbau
2. Eisenkonstruktionen
3. Stanzerei

Ausführung aller Schlosser-,
Drechsel- u. Schmiedearbeiten

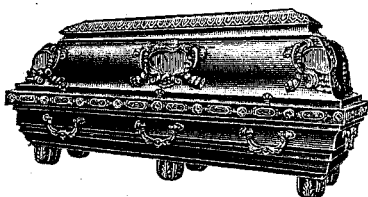
Wykonują zlecenia w za-
kresie robót ślusarskich, toka-
rskich i kowalskich

Oddziały:

1. Budowa wozów i kół
2. Konstrukcji żelaznych
3. Stancownia

SAXONIA

Metall- und Holzindustriegesellschaft m. b. H.

DRESDEN-N.
(Sachsen)

Bautzner Strasse 37.

Fernsprecher Nr. 13875.

Metallsärge, Zinkeinsätze, Verbrennungssärge, Eichensärge und
Kiefern-särge, Gussurnen, Sargbeschläge.

Trumny metalowe i cynkowe, trumny do spalenia. Trumny
dębowe i sosnowe, urny lane, okucia do trumien.

Musterbücher u. Preislisten kostenfrei. Ständig grosses Lager.

Katalogi ze wzorami i cenniki bezpłatnie. Stale wielki skład.

Telegramm-Adresse: Saxonia-Dresden, Bautzner Strasse 37.

Metallwären-Fabrik — Fabryka wyrobów metalowych

CZESŁAW GOLAŃSKI

Warschau-Mokotów — Warszawa-Mokotów

Telephon: 274-47

* Nowo-Bracka 3

* Telefon: 274-47

Laternen f. Landwirte, „Kometa“, „Perfekt“,
für Eisenbahnen und andere. Gebogene
Knien aus einem Stück, 75, 100, 105, 115,
125, 135 und 145 Millimeter Durchmesser.
Oelkannen, Kannen, Eimer, Kessel, Wannen,
geschweifte, gezinkte, u. alle Blecharbeiten.

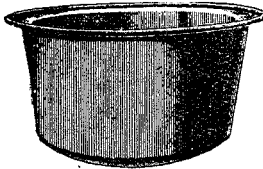
Latarnie dla gospodarstw roln. „Kometa“,
„Perfekt“ dla dróg żelaznych i inne. Kolana
gięte z jednej sztuki średnicy 75, 100, 105,
115, 125, 135 i 145 mm. Oliwiarki, banie,
kubły, kołby, wanny. Szwejsowane, cyn-
kowane i wszelkie roboty blacharskie.

Metallwerke B. Rudolph & Comp.

Emaillier-, Stanz- und Schweisswerke

Allstedt S.-W. 22

Einzige Spezialität Koch- und Heizkessel aller Art

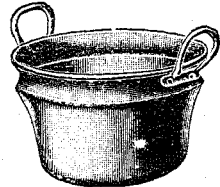

Garantol-Stahlblechkessel
emalliert, inoxydiert, verzinkt
in allen Grössen vorrätig

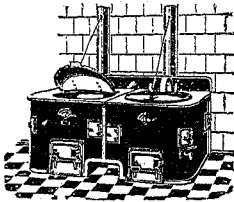
*Konkurrenzlos in der Ausführung
und Preis*

Garantol-Stahlbadewanne

Porzellan — Emaillierte
Fordern Sie Spezialliste

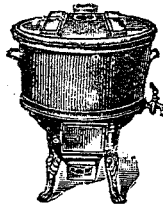

Frucht-Einkochkessel
aus einem Stück gestanz,
emalliert, inoxydiert

Kochanlagen

*Feinste
Referenzen*

Kesselöfen
in Guss-
und Schmiedeeisen

*Feinste
Referenzen*

**Kesselöfen
„Vulkan“**
von 40-300 Lit. Inhalt

Kochkessel für alle Branchen, Kochanlagen für Fleischereien

*Konkurrenzlos in
der Ausführung!*

TUBALIA

*Konkurrenzlos in
der Ausführung!*

der Meister aller Heiz-
kessel aus

Ohne Rauchgas-Umschaltklappe,
Type B

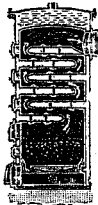
Mit Rauchgas-Umschalt-
klappe, Type A

Schmiedeeisen

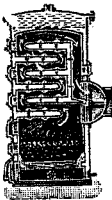
Man beachte die
Innenkonstruktion

Unerreichte Wirtschaftlichkeit

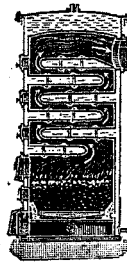
Unzerspringbar
Grosses Sortiment
Konzessionsfrei
Sofortige Lieferung

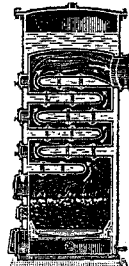
Warmwasser-
bereiter

Dampf-
bereiter

Warmwasser-
bereiter

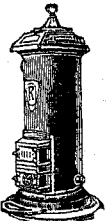

Dampfbereiter

NB. An eine einzige Firma lieferten wir über 400 Kessel, wor-
über dieselbe 1a Referenzen aus allen Herren Ländern erhielt

Schmiedeeiserner Dauerbrand- kessel für Etagenbeheizung

Aquatos. Schmiedeeiserner Warmwasserbereiter

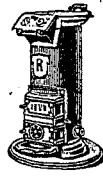
Warmwasser-
kessel

Geschmackvoller
Kleinkessel für
Warmwasser-
bereitung.
Zerbersten
unmöglich.

Schweres Fabrikat.

Mit ovaler
Kochplatte

Mit runder
Kochplatte

Im Vollbade verzinkt.
Unverwüstlich.
Bequemer Betrieb.
Auf 10 Atm. geprüft.
Autogen geschweisst.
Schwerer gusseiserner
Unterofen.

Von 30 bis 3000 Liter
Stundenleistung auch in
abnormer Abmessung
sofort lieferbar.

Konkurrenzlos im Preis

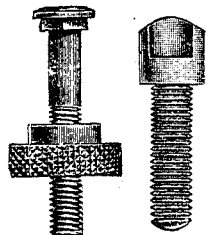
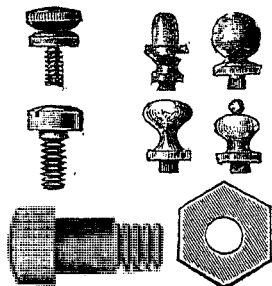
Fernsprecher Nr. 2044

Oscar Jenisch, Solingen

Fabrik von

**Schrauben, Muttern
und Fassonartikeln**

in allen Metallen für Branchen jeder Art

Anfertigung von **Massenartikeln** auf
den neuesten automatischen Maschinen.**Theodor Groz & Söhne**
Ebingen (Württbg.)**Nadelfabriken
für Strick-
und Wirk-
maschinen
aller Systeme**

Gegründet 1852

1000 Arbeiter

Vertreter für Polen:**D. Dafner & F. Joffe**
Warschau, Lesznostr. 6

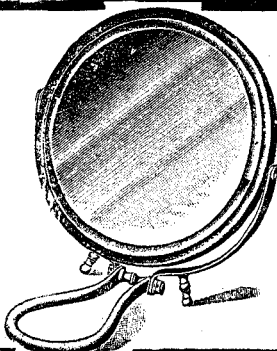
und

Łódź, Długastr. 11

**Fabryki igieł do
maszyn pończo-
szniczych i
oczkowych
wszelkich systemów**

Założona w r. 1852

1000 robotników

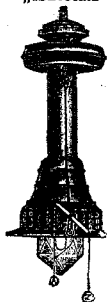
Zastępcy na Królestwo:**D. Dafner & F. Joffe**
Warszawa, Leszno 6i
Łódź, Długa 11**Honer & Grimm**
Metallwarenfabrik*
Rasierspiegel
Rasierapparate, Rasier-
schalen, Rasierpinsel
und andere Toilette-
artikel
***Spaichingen**
Württemberg*
Lusterka,
aparaty, miseczki i pendzle
do golenia i inne artykuły
toaletowe
*

Wiederverkäufer gesucht.

„CONTINENTAL“

Petroleum-Starklicht

„Autofax“ 100-1500 Kerzen

Modernste und
rationellste
Beleuchtung

für

Bahnen, Strassen,
Höfe, Werkstätten,
Hallen, Kirchen
usw.

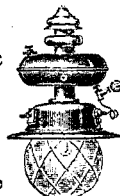
1200 ^{Kerzen}/_{swiec} **DAS NEUESTE**

Ohne Luftdruck
Selbstzündend

Type „Autofax“

Silne światło naftowe

100-1500 świec „Ideal“

Nowoczesne i
najracjonalniejsze
Oświetlenie

dla

warsztatów, sal,
peronów, ulic, po-
dwórzy fabrycz-
nych, kościołów itd.

Nr.	świec
390	= 300
433	= 600
414	= 1000

NAJNOWSZE

Bez ciśnienia powietrza
Samozapalne

Typ „Autofax“

Verlangen Sie Katalog Nr. 351

Żądajcie katalog Nr. 351

„CONTINENTAL“

Schweiss- und Schneidanlagen

(Azetylen-Sauerstoff-Verfahren)

Urządzenia Spawalno-Krajalne

(Sposób acetyleno-tlenowy)

Einfachste

Konstruktion

Höchste

Leistung

Geringste

Betriebskosten

Najprostsz

konstrukcja

Największa

wydajność

Najmniejsze

koszta ruchu

Schweiss- und Schneidbrenner

Painiki spawalno-krajalne

Verlangen Sie Katalog Nr. 358

Żądajcie katalog Nr. 358

Continental-Licht-u. Apparatebau-Gesellschaft

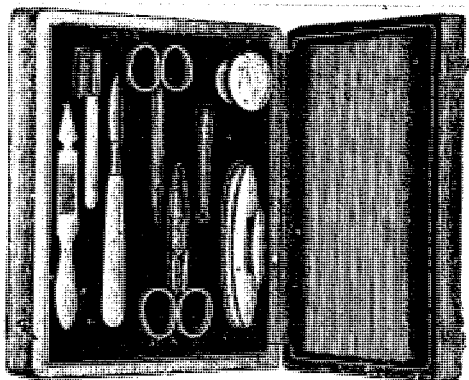
Fabrik und Büros:
Mainzer Landstr. 193

m. b. H.

Frankfurt a. M.

Fabryka i biura:
Mainzer Landstr. 193

Poszukuje się hurtowców.

Alle Instrumente für Manikure und Pedikure
Pinzetten und ähnliche Artikel

fabriziert als Spezialität

C. EDUARD VOOS

Stahlwarenfabrik, Solingen

Adlerstrasse 5.

Wszelkie instrumenty do manicure i pedicure
Pincetki oraz podobne artykuły

fabrykuje jako specjalność

C. EDUARD VOOS

Fabryka wyrobów stalowych.

Solingen, Adlerstrasse 5.

Coutinho, Caro & Co.

Hamburg, Bugenhagenstr. 6

Ausfuhr von

Eisen, Blechen, Metallen

Zweighäuser: London,
Antwerpen, Rotterdam

Wywóz żelaza, blach, metali.

Oddziały w

Londynie, Antwerpji, Rotterdamie.

Werkzeugstahl * Bohrstahl * Stählestahl

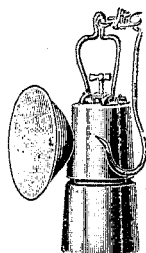
Hacken, Hämmer, Brecheisen, Steingabeln, Schietkarren, Fe'dschmieden, Winden usw.

Werkzeuge und Geräte für Eisen-, Holz- und Steinbearbeitung

Azetylen-Lampen und -Laternen, Azetylen-Sturmfacckeln
liefern unter Garantie der Güte billigst

Gebr. Rötelnmann, Werdohl 56 i. Westf.

Gegründet 1876

Merz-Stahlblech-

Plomben

in Gebrauch bei den

**Reichs-Post-Aemtern
Staats-Eisenbahnen
Militär-Behörden**

und von diesen zur Verwendung empfohlen, von vielen tausend anderen Behörden und Industriefirmen des In- und Auslandes benutzt. Die Merz-Plombe wird in allen Grössen und Formen für jeden Gebrauchszweck geliefert und an Stelle der unzuverlässigen Bleiplomben und anderen ungenügenden, unpraktischen und teureren Verschlusssystemen bei Paketen, Ballen, Säcken und sonstigen Verschnürungen verwendet, Spezialmodelle für Kannen, Flaschen, Eisenbahnwaggons, ferner Kistenklammern und Kistensiegel, Kistenschoner und Kistenecker, Kistenbandeisen-Spannapparate und Bandenden-Sicherungen usw.

SCHUTZ-BRILLEN

**Auto-, Flieger- und Arbeiterbrillen
Schnee-, Sonnen-, Sand-, Rauch- u. Gasbrillen
Respiratoren, Gesichts- u. Kopfmasken usw.**

Metall-Massenartikel gestanzt, gedrückt, gedreht, geprägt, geätzt, autogen geschweisst. Gravüren und Prägungen in Stahl, Eisen, Bronze usw. Metallschleiferei, Vernickelung — Werkzeugbau: Schnitt-, Stanz- u. Prägwerkzeuge. Maschinen- und Apparatebau. — Präzisionsmechanik. — Ingenieurbureau.

Ausarbeitung von Modellen, Ausbeutung von Erfindungen.

Gebr. Merz, Merz-Werke Frankfurt a. M. - Rödelheim

Telegr.-Adr.: Merzwerke Frankfurt/Main/Rödelheim — Fernsprecher: Frankfurt a. M., Amt Taunus 2115

Lieferanten der Armee und Marine usw.

Staatsmedaillen, Goldene und Silberne Medaillen, Diplome, staatl. Anerkennungen usw.
Empfohlen vom Kaiserlichen Reichsversicherungsamt und von Berufsgenossenschaften.

Merz-Plomby — z blachy stalowej każdej wielkości i formy —

Surogaty na plomby ołowiane, służące do zamknięcia paczek, pak towarowych, bal worków, dzbanów, butelek, wagonów towarowych. Klamry, narożniki, i ochraniacze skrzyń itd.

Specjalne plomby i obcęgi Merz
do stawiania dat i do kontroli

Okulary ochronne Merz (do samochodów, samolotów i robotnicze)

Hurtowe artykuły metalowe

L. Gührs Wwe., Berlin, Stallschreiberstrasse 32

Metallschmelzerei u. Raffinierwerke

Odlewnia i rafineria metali

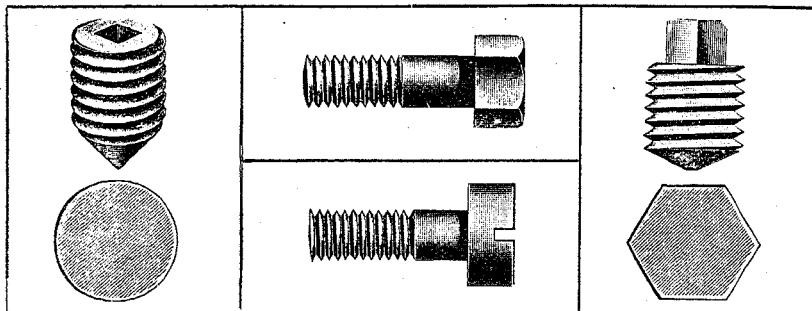
kauft: Zinkabfälle, Altzink und Zinkaschen, ebenso Bleiabfälle, Altblei und Bleiaschen gegen sofortige Kasse.

kupuje: odpadki cynku, stary cynk i popioły, jak również odpadki ołowiu, stary ołów i popioły ołowiane. Płacę gotówką.

REX-WERKE Aktiengesellschaft MAGDEBURG

vorm. Gabler & Wrede, Glauer & Co.

Schrauben- u. Mutterfabriken

Fabrik von blankgezogenem Eisen, Stahl und sonstigen Metallen

850 Beamte und Arbeiter

* *

950 Arbeitsmaschinen

Th. Schmidt & Herkenrath G. m. b. H.

Fernsprecher:
Moritzplatz 777

Berlin SO36, Forster Str. 5-6

Telegr.-Adresse:
Lochblechfabrik

Blech- und Eisenkonstruktionen, autogene Schweissung, Heizkörperverkleidung, gelochte Bleche Gitterbleche, feingewellte Bleche, gestanzte u. geprägte Massenartikel, Ventilations- u. Jalousieklappen, Luftgitter, Schornsteinaufsätze.

Ausführung sämtlicher Artikel in Blech und ähnlichen Metallen.

Konstrukcje blaszane i żelazne, spawanie autogenowe, zasłony grzejnikowe, białe cny dziurkowane, kratowe i drobno-falowane, hurtowe wyroby stancowane i wytłaczane, kłapy wentylacyjne i żaluzje, kraty powietrzne, nasady kominowe.

Wykonanie wszelkich wyrobów z blachy i z metali podobnych.

August Krumm Johann Krumm Sohn

Telegramm-Adresse
Akrobat Remscheid

Remscheid

Fernruf Nr. 128

Achten Sie
beim Einkauf Ihrer Werkzeuge
auf die Marken:

Geschützte Warenzeichen

Sie haben dann eine Garantie für hervorragende
Qualität

Uważajcie
przy kupnie narzędzi
na wyżej umieszczone znaki

Posiadacie wtedy gwarancję pierwszorzędnego gatunku

Uprasza się o przesyłanie korespondencji w języku niemieckim

August Krumm
Johann Krumm Sohn
Remscheid

H. Meinecke, Aktiengesellschaft, Breslau-Carlowitz

Flügelrad- und Scheiben-
Wassermesser

Woltmannmesser
Teilstrommesser

Wodomierze

skrzydełkowe i tarczowe

Mierniki Woltmann'a
Mierniki prądu częściowego

T. Krzyżanowski

Towarzystwo z ograniczoną poręką

Gesellschaft mit beschränkter Haftung

W POZNANIU

POSEN

hurtowny skład żelaza

Eisen-Grosshandlung

Telephon 3690 u. 3038

dostarcza handlom żelaza

żelazo sztabowe, blachy żelazne,
gwoździe, łańcuchy, towary lane,
piece żelazne, rury do pieców,
naczynia emaljowane oraz wszel-
kie towary żelazne i stalowe.

Na życzenie katalogi
i oferty natychmiast

liefert an Eisenhändler

Stabeisen, Eisenbleche, Draht-
nägel, Ketten, Gusswaren, eiserne
Ofen, Ofenrohre, emaillierte
Blechwaren, Eisen- und Stahl-
waren aller Art.

Offerten und Kataloge
auf Wunsch umgehend.

Gegründet 1890

Erste Beuthener Emaille-Industrie

Telephon: 1442

Emaille-Schilder-Fabrik

Hugo Frühling · Beuthen O.-S.

Emaille-Schilder für alle Zwecke

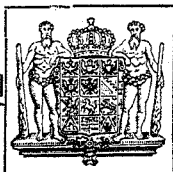
Warnungs-, Verbots-, Verordnungs- und Orientierungsschilder für Eisenbahnen, Berg- und Hüttenwerke und gewerbliche Etablissements.
— Strassentafeln und Hausnummern, Hydranten- und Schieberschilder, Pegeltafeln, Türschilder usw. Agentur- und Firmenschilder, Reklame-Plakate usw.

Spezialität: Massen-Reklame-Plakate für Exporteure
Marke HF — Unverwüsthch.

Szyldy Emaljowane do każdego celu

Szyldy ostrzegające, wzbraniające, rozporządzeniowe i orientacyjne dla kolei żelaznej, górnictwa i hutnictwa oraz zakładów przemysłowych.
— Tablice uliczne, numery domów, szyldziki do hydrantów i zasuwek, tabliczki wodostkazowe, szyldziki mieszkaniowe itd. Szyldy agenturowe i firmowe, plakaty reklamowe itd.

Specjalność: Hurtowe plakaty reklamowe dla eksporterów
Marki HF — Niezniszczalne.

H. Meyen & Co.

Hoflieferanten Seiner Majestät des Kaisers und Königs

Berlin S 14, Sebastianstr. 20

Fabrik echtsilberner Bestecke
Tafelgeräte
Sportpreise

Kirchen- und Synagogen-Geräte

Reichhaltiges Lager / Entwürfe / Kostenanschläge

TELEGRAMM-ADRESSE: SILBERMEYEN BERLIN

Fabryka srebrnych zastaw stołowych

Nakrycia stolowe

Nagrody sportowe

Przybory kościelne i synagogowe

Wielki skład / Projekty / Kosztorysy

ADRES DLA DEPEZ: SILBERMEYEN BERLIN

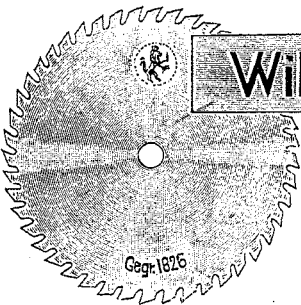
Ludolph Struve & Co :: Hamburg

Fernspr.: Gr. 8, 4365/66 „Seeburg“, Spitalerstr. 16 Fernspr.: Gr. 8, 4565/66

„Katee“-Fahrräder
 „Katee“-Rostschutzeinlagen
 „Katee“-Felgen

Pneumatiks erstklassiger Fabriken
 — Export nach allen Ländern der Welt —

Wilh. Kuhler Remscheid

Fabrik in Qualitäts- Werkzeugen für die Holzindustrie:

Kreis- und Gattersägen aus Tiegelgussstahl, Gatterangeln, Hobel-
messer und Feilen in feinsten, tadelfreier Ausführung unter Garantie

Fabryka narzędzi doborowych dla przemysłu drzewnego:

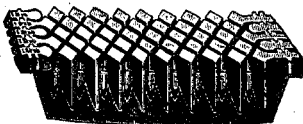
Piły tarczowe i ramowe ze stali tyglowej, zawiasy ramowe, noże
heblarskie i piły pod gwarancją w najlepszym wykonaniu

Roststabhaus Silex in Hamburg

G. m. b. H.

Hamburg-Billbrook, Spezialroststabfabrik, Eisengießerei
 Fabryka specjalnych prętów rusztowych, Odlewnia żelaza

Kochfeuerbeständige
 Spezialguß - Roststäbe
 aller Systeme
 prompt und preiswert

Spezialne lane pręty rusztowe,
 odporne na wysoką temperat.
 wszelkich systemów
 dostarczają szybko i tanio

Metallwarenfabrik H. A. Erbe Aktiengesellschaft, Schmalkalden i. Th.

Massenanfertigung von verzinnnten, Alpaka-polirten und versilberten Essbestecken, Haus- und Küchengeräten, Abwieselöffeln, Kohlenlöffeln, Kehrblechen, Militärartikeln usw.

Während des Krieges Lieferung vorstehender Artikel in Ersatzmetallen

Hurtowy wyrób bielonych, alpakowych polerowanych i posrebrzanych zastaw, sprzętów domowych i kuchennych, szufelek do towarów, łopatek do węgla, szufelek do zamiatania, artykułów wojskowych itd.

Podczas wojny dostarczamy wymienione artykuły w metalach zastępczych

Alpenländische Drahtindustrie Ferd. Jergitsch Söhne

Wien I, Friedrichstrasse 4

Illustrierte Kataloge gratis und franko

Möbelschlossfabrik Rekord

BERLIN
O 17

Küstriner
Platz 9

Anfertigung
sämtlicher
Schlösser und
Verschlüsse,
Kunst- u. Bau-
schlosserei

Wyrób wszel-
kich zamków
Artystyczne i
budowlane
roboty
ślusarskie

Wilhelm Schwartz Warschau, Jerozolimska 35

Lieferung von Metallen,
Eisen, Stahl und
Stahlwaren

Verkauf von Siedesalz der
Königlichen Salinen Artern

Hermann Zielke, HENNIGER & CO.

39 Naunynstrasse BERLIN SO 26 Naunynstrasse 39

Fabrik versilberter
Metallwaren

Fabryka posrebrzanych
wytworów metalowych

Spezialität: Versilberte Alpaka- und Neusilberbesteckwaren
Elektroplattierungs-Anstalt für Gold- und
Silberniederschläge. — Spezialität: Harte
Versilberung nach Gewicht für Besteck-,
Hotel- und Restaurations-
Gegenstände.

Annahme von sämtlichen einschl. Reparaturen
zur Versilberung und Vergoldung.

Spec.: Zastawy z alpaki posrebrzanej oraz z nowego srebra
Zakład elektro-platerowniczy dla osadów
złotych i srebrnych. — Spec.: Trwałe
posrebrzanie na wagę zastaw stołowych
oraz przyborów hotelowych
i restauracyjnych.

Przyjmuje się wszelkie przedmioty do posrebr-
zania i pozłacania jak również do reparacji.

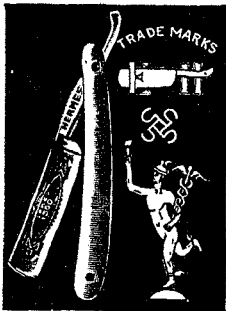
JAKÓB GUTTMAN

BENDZIN

Engroshandlung
von Stabeisen, Träger, Bleche,
Stahl, Zement, sämtlichen Eisen-
waren, Baumaterialien und tech-
nischen Artikeln.

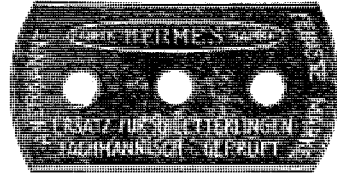
BĘDZIN

Hurtowa sprzedaż żelaza, belek
żelaznych, blachy, stali, cementu,
wszelkich wyrobów żelaznych,
materiałów budowlanych i arty-
kułów technicznych.

Spezialfabrik für:
Rasiermesser
Rasierapparate
und à la
Gilletteklingen

.....
Eigene Rasiergarnituren,
Abziehapparate, Riemen,
Hühneraugmesser usw.

Anerkannt vorzügl. Qualität
Eigene Klingenfabrikation

Grosse leistungsfähige Spezialfabrik
für Exporteure und Grossisten

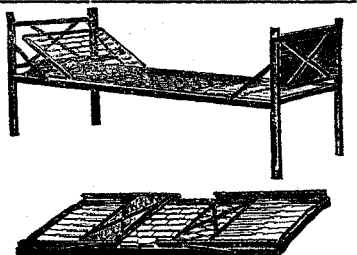
Emil Hermes / Merscheid- Solingen

Zur Messe: Königshaus, Markt 17, I. Etage, Stand 260

Besichtigen Sie
meine Muster-
Ausstellung!

Berliner Eisenmöbel-Fabrik Paul Neye, G. m. b. H.

Berlin-Neukölln, Liberda-
strasse 14

Spezialfabrikation in besseren Stahlrohrbett-
stellen und Arbeiterbettstellen laut neben-
stehenden Abbildungen. Zusammenklappbar
und zum Uebereinanderstellen eingerichtet.

Kataloge kostenlos.

Specjalna fabryka łóżek z rur stalowych i łóżek
dla robotników podług obok zamieszczonego
wzoru. Do składania i ustawiania jedno na
drugie. :: Katalogi bezpłatnie.

BOCKHART & ENDRES G. m. b. H.**Mechanische Metallgewebefabrik**Telephonruf:
Nr. 1193.**ULM a. D.**Telegrammadresse:
Drahtindustrie Ulm-Donau

Massenanfertigung von Drahtgeweben in allen
Metallen und für sämtliche Industriezweige, von
den feinsten bis zu den größten Nummern.

Drahtgeflechte, Stacheldrähte, Gelochte Bleche**G. Brucklacher**

Berlin S, Oranienstr. 43

Gegründet 1860

Messer- u. Werkzeugfabrik

Spezialitäten:

Messer, Werkzeuge und Maschinen

für Buchbinder, Bildhauer,
Former, Gipser und Stukka-
teure, Glaser, Kunststein-
und Lederwaren-Fabriken,
Sattler u. Tapezierer, Töpfe-
reien, Beton- und Zement-
waren-Fabriken

Werkzeuge für Fachschulen

obiger Fabrikationszweige

Rasierklingen- und Rasier-
messer-Schleiferei

Reklame-Taschenmesser usw.

Fabryka noży i narzędzi

Specjalności:

Noże, narzędzia i maszyny

dla introligatorów, rzeźbia-
rzy, formierzy, gipsowników
i sztukatorów, szklarzy, fa-
bryk kamieni sztucznych,
fabryk wyrobówskórzanych,
siodlarzy i tapicerów, garn-
carni, fabryk betonu i wy-
robów cementowych

Narzędzia dla szkół fachowych

powyższych zawodów

Szlifiernia brzytw i noży-
ków do golenia

Scyzoryki reklamowe i t. d.

Grüner & Grimberg G. m. b. H.

Grubensicherheitslampen – Azetylengrubenlampen

Zündbänder – Zündstifte

Lampen-Aufbewahrungs- und -Reinigungsanlagen

Markentafeln – Oelzapfanlagen

Maschinenbaugesellschaft, Bochum

Moeller & Schroeder

Offenbach a. M.

Tresor-Schloss und -Bügel. Akten-Mappen-Schlösser und Damentaschenbügel. Einrichtungsgestände zu Damentaschen. Metallbeschlagteile zu Militärausrüstungen. Militäreffekten.

Zamki i oprawy do woreczków. Zamki do tek i torebek damskich. Materjały do wyrobu torebek damskich. Okucia metalowe do wypraw wojskowych.

Siegen-Solinger Gussstahl-Actien-Verein, Solingen.

Haupterzeugnisse:

Hochwertige Qualitätsstähle, Spezialstähle aller Art. Gussstähle für jeden Verwendungszweck.

Bessemer- und Martinstähle in allen Härtegraden für jeden Zweck.

Stahlbleche in allen Qualitäten, schwarz und dekapiert.

Schmiedestücke, Stahlformguss.

Warmgepresste Hohlkörper.

Główny wyroby:

Stal doborowa, specjalne stale wszelkiego rodzaju. Odlewy stalowe do każdego użytku.

Stal Bessemerowska i Martenowska każdej twardości i do wszelkich celów.

Blachy stalowe każdego gatunku, czarne i oczyszczone.

Sztuki kute, stalowe odlewy fasonowe.

Ciała dęte wyciskane na gorąco.

Friedrich Moller

Gegründet 1848

Offenbach a. M.

Tel.-Adr.: Präzision

SPEZIALITÄT:

Metallschrauben u. Formstücke,
ff. Bügel für Börsen und
Damentaschen

SPECJALNOŚĆ:

Śruby metal. i wyroby fasonowe,
Wybor. okucia do portmonetek
i woreczków damskich

LUCULLUS

gesetzlich geschützt

prawnie zastrzeżone

Gas-, Brat- und Backapparat

bratet ohne Butter oder Fett den saftigsten Braten bei 20% geringerem Gewichtsverlust und bäckt jedes Gebäck.

Gazowe aparaty do pieczenia

wypiekają bez masta albo tłuszczu najbardziej soczyste pieczenie. Do 20% mniejsza strata na wadze. Wypieka każde pieczywo.

A. E. BAUTZ, BERLIN SW 19
Leipziger Strasse 66.

BERTRAM & GRAF, LÜBECK¹²

Schwedische Qualitäts-Werkzeuge

Allein-Verkauf
der Eskilstuna-Gussstahl-Feilen
von C. O. Öberg & Co A.-G.

BANDSÄGEN für Holz und Metall

Schwedische Trollhättan-Diamantstahl-Kreissägen
Schwedische Maschinenhobelmesser und Furniermesser
Schwedischer Dannemora-Tiegelgussstahl
Schwedischer Werkzeuggussstahl und Schweisstahl
Schwedische Stahl- und Eisenbleche
Doppelrollenführungen für Bandsägen
Gehrungsstanzen für Fenstersprossen

Eisen- u. Stahlkurzwaren, Werkzeuge u. Waffen aller Art liefert in vorzüglicher Ausführung.

Export nach allen
Ländern.

Andreas Häfner Steinbach-Hallenberg

Drobne wyroby z żelaza i stali. Narzędzia i broń wszelkiego gatunku dostarcza w najlepszym wykonaniu.

**Andreas Häfner
Steinbach-Hallenberg**

Dostawa do każdego kraju

Albert Ottenheimer, Köln a. Rhein

Eisengrosshandlung

liefert Stabeisen und Bleche
in allen Arten u. Beschaffen-
heiten äusserst vorteilhaft.

Hurtowy skład żelaza

dostarcza żelazo prętowe oraz
blachę wszelkiego rodzaju i
gatunku na najkorzystniejszych
warunkach.

M. Schenker-Gottesmann

Fernsprecher Wien II/4, Taborstr. 10 Fernsprecher
Nr. 45221 Nr. 45221

Sensen
Sensenringe
Wetzsteine
Dängelzeuge
Druckknöpfe
Kragenknöpfe
Hosenknöpfe
Schuhcreme

Kosy
Pierścienie do kos
Bruski
Przyb. do klepania
Zatrzaski
Spinki
Guziki do spodni
Pasta do obuwia

Fabrikation · Export

Fabrykacya · Eksport

Gebr. Steidinger

St. Georgen (Schwarzw.)

Fabrik für Feinmechanik und Metallwaren

Lauf- und Zählwerke

aller Art u. für jeden Zweck,
wie Orchestrions, Sprech-
maschinen, Ventilatoren usw.

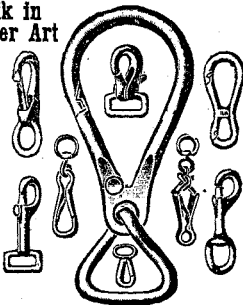
Automaten-Mechanismen,
Motoren mit Feder- und Gewichtsaufzug

Armin Henssger, Mettmann (Rhd.)

Erste Spezialfabrik in
Karabinerhaken jeder Art

Spezialität:
Feuerwehrkarabiner.
Patent-Krampen.
Zügel- u. Hundeketten
mit Karabinerhaken.

Pierwsza spec. fabr.
haczyków karabino-
wych wszelk. rodz.
Spec.: Haczyki dla
straży ogniowej.
Klamry patentowane.
Łańcuchy uprzarzowe
i dla psów z haczy-
kami karabinowymi.

Mobilax

Kugelrolle

erstklassiges deutsches Fabrikat

Schiebetür-Kugelrollen

Weinhardt & Just

HANNOVER P 4

Wiesbadener Stanniol-
und Metallkapsel-Fabrik

A. Flach in Wiesbaden

empfiehlt ihre Fabrikate:

Zinnfolie für Schokoladefabriken,
Flaschenkapseln und Zinntuben.

Polecają swe wyroby:

Cynfolia dla fabryk czekolady,
Kapsle na butelki i tubki cynowe.

Orgelbauanstalt

Paul Rother

Hamburg 30.

Spezialität: Kirchen- und Konzert-
orgeln nach pneumatischem und
elektrischem System.
Elektrische Orgelgebläse.

Organy kościelne i koncertowe systemu
pneumatycznego i elektrycznego.
Elektryczne miechy organowe.

Eduard Maetzke

Görlitzer Pianofortefabrik
GÖRLITZ i. Schl.

Hervorragend schön im Ton und
solide Ausführung

Odnaczają się nadzwyczaj ładnym
dźwiękami solidnem wykonaniem

Hartmann & Napp

Offenbach a. Main

Safran, Vanille
Import Export

Szafran, wanilia
Import Eksport

Pianofortefabriken und
Grosshandlung

Fabryka i skład hurtowny
fortepianów

Berlin **Carl Ecke** Dresden

POSEN

Viktoriastr. Nr. 19

Aeltestes u. bedeutendstes
Piano-Haus der Provinz

**Pianinos
u. Flügel**

Erstklassiges eigenes
Fabrikat, neueste Bauart,
schönster Ton, grösste
Haltbarkeit

Erste Vertretungen

**Harmoniums
Klavierspielapparate**

Gegründet 1843

Kgl. Preussische Staats-
Medaille

15 Ausstellungs-
Medaillen

Kataloge kostenfrei!

POZNAŃ

ul. Wiktoryi Nr. 19

Najstarszy i największy
magazyn w prowincyi

**Pianina i
Skrzydła**

Pierwszorzędny własny
fabrykat, najnowsza
budowa, śliczny ton,
największa trwałość

Pierwsze zastępstwa

Harmonia
Aparaty dofortepianów

M. Wysocki & Co.

Lodz, Petrikauer Strasse 38

Filialen in allen grösseren Städten Polens

Tee-Import

Eigene Teepackerei * Kolonialwaren

Th. Halpaus

Honigfabrik

in

Breslau 8

Taurentzienstrasse 142

Telephon 11271

Versand von

Kunsthonig

die beliebte Spezialmarke
THB Extra

**Marmeladen und
Plaumenmus**

in Fässern, Emaill-Gefäßen,
Gläsern u. Pergamentschlauch
D. R. G. M.

Spezial-Fabrikate:

Kunsthonig

Malz- u. Backsirup

Brauzucker

Flüssig. Raffinade

und Invertzucker

Speisesirup

Großes Lager

von **Kapillärsirup**

und reinem Bienenhonig

**Billigste direkte
Bezugsquelle für
genannte Artikel**

**Älteste u. größte Spezialfirma für
Ia Kunst - Zucker - Honig**
Marke THB Extra

in

• **Breslau** •

PACKUNGS-LISTE

Bei Anfragen bitte gewünschte Packung anzugeben.

In Schlauch zu $\frac{1}{1}$ Pfd.

- " Würfel " $\frac{1}{1}$ "
 - " Glas " $\frac{1}{1}$ " und $\frac{1}{2}$ Pfd.
 - " Tafel " $\frac{1}{1}$ "
 - " Emaill-Trinkbecher zu $\frac{1}{1}$ "
 - " Blechdosen, dekoriert zu 1 und 2 Pfd.
 - " Goldblecheimer " 3, 5 und 10 Pfd.
 - " Emaill-Eimer " 5, 10 " 25 "
 - " " -Töpfe " 2, 5 " 10 "
 - " " -Schmortöpfe " 5 und 10 Pfd. "
 - " " -Schaffner und Milchkannen
zu 5 und 10 Pfd.
 - " " -Essenträger " 5 " 10 "
 - " " -Sahnegießer " $2\frac{1}{2}$ Pfd. "
 - " " -Steingutdosen " $2\frac{1}{2}$ Pfd.
 - " ca. 1 Ztr.-Fässer — ca. 8 Ztr.-Fässer.
- Kunsthonig M. 2, — billiger als Zuckerhonig.

**Melange-, Himbeer-,
Erdbeer - Marmelade u.
Pflaumenmus**

In sämtlichen obigen Packungen, ausser
Würfeln und Tafeln

☛ auch in 1 Pfd.-Schlauchpackung ☛

• **Blütenhonig-Ersatz** •

- $\frac{1}{1}$ Pfd. Schraubenglas
- $\frac{1}{2}$ " " "
- 5 und 10 Pfd. " Goldblecheimer
- 50 Pfd. geliehenen Kannen
- 1—9 Ztr.-Fässer

In gleichen Packungen

**Flüssiger Kunsthonig
Speisesirup mit und ohne
Honiggeschmack
Schlesischer Bienenhonig**

In Fässern von 1—9 Ztr. Inhalt:

**Zuckersirup I und II / Flüssige
Raffinade / Backsirup / Invert-
zucker / Kapillärsirup / Brau-
zucker / Malzsirup**

Th. Halpaus

Fabryka miodu

Wrocław 8

Tauentzienstrasse 142

Telefon 11271

oooooooooooooooooooo

Dostawa

miodu sztucznego

ulubionej marki specjalnej
THB Extra

marmolady,

powidła

w beczkach, naczyniach emal-
jowanych, szklach i rurkach
pergaminowych D. R. G. M.

Wyrób specjalny:

Miód sztuczny

**Syrop słodowy i
do smażenia**

Cukier browarski

Rafinada płynna

i cukier inwertowy

Syrop odżywczy

Wielki skład

**syropu ziemniaczanego
i miodu prawdziwego**

**Najtańsze, bezpośrednie źródło nabycia
wymienionych
artykułów**

**Najstarsza i największ. spec. firma
Ia sztucz. miodu cukrow.
marki THB Extra**

W

• **Wrocławiu** •

SPIS OPAKOWAŃ

Przy zamówieniach uprasza się o podanie rodzaju
opakowania.

W rurkach $\frac{1}{1}$ funt.
" kostkach $\frac{1}{1}$ " " i $\frac{1}{2}$ funta
" szklach $\frac{1}{1}$ " " i $\frac{1}{2}$ funta
" tabliczkach $\frac{1}{1}$ funt.
" kubkach emaljowanych $\frac{1}{1}$ funt.
" blaszan. puszkach dekorowanych 1 i 2 funt.
" kubekach złoto-blaszanych 3, 5 i 10 " "
" kubekach emaljowanych 5, 10 i 25 " "
" garnkach " 2, 5 i 10 " "
" sagankach " 5 i 10 " "
" dzbanach konduktorskich i mleczarskich
5 i 10 funt.
" menażkach emaljowanych 5 i 10 " "
" dzbanach do śmietanki 2 $\frac{1}{2}$ " "
" puszkach fajansowych 2 $\frac{1}{2}$ " "
ca. 1 cuntr. beczkach — ca. 8 cuntr. beczki.
Miód sztucz. mk. 2, — taniej niż miód cukrowy.

**Marmolady mieszane,
malinowe i truskawkowe
oraz powidła**

W każdym powyżej wymienionem opako-
waniu, za wyjątkiem kostek i tabliczek
jak również w 1 funt. rurkach

• **Miód sztuczny** •

$\frac{1}{1}$ funt. szkła śrubowe
 $\frac{1}{2}$ " " " " "
5 i 10 funt. kubelki złoto-blaszane
50 funt. dzbany wypożyczalne
1—9 cuntr. beczki.

W tychże opakowaniach:

**Płynny miód sztuczny
Syrop odżywczy o smaku
miodowym oraz bez
Miód słązki**

W beczkach zawierających 1 do 9 cuntr.

**Syrop cukrowy I i II / Płynna rafi-
nada / Syrop do smażenia / Cukier
inwertowy / Syrop ziemniaczany
Cukier browarski / Syrop słodowy**

M. Kleemann & Co.

MAINZ

Hoflieferanten

Wein- und Spirituosen-
Grosshandlung

Skład hurtowy win i spirytualji

Gebrüder Herz

Bingen a. Rhein

Weinbau. Weingross-
handlung. — Spezialität:
Feine Kabinettweine.

Uprawa wina oraz skład
hurtowy. — Specjalność:
dobre wina gabinetowe.

CARL SEIDEL & Co.

Gemüse-Konserven- und
Dörrgemüse-Fabrik

Fabryka konserw jarzyno-
wych i jarzyn suszonych

MÜNSTERBERG in
Schlesien

Größtes Unternehmen dieser Art
im Osten Deutschlands.

Günstige Frachtverhältnisse für Be-
züge nach Polen.

Empfehlenswerte Erzeugnisse:

Gemüsekonserven

Junge Erbsen (Schotenkerne), fadenfreie
Schnitt- und Brechbohnen, gemischte Gemüse,
sandfreier Spinat.

Dörrgemüse

Schnittbohnen, Julienne, Karotten
mit Zuckerschoten, Dörrkartoffeln in Scheiben,
Streifen und Griess zu
Speisezwecken.

Haferfabrikate und Nährmittel

Haferflocken, Hafergrütze, Hafermehl, Grün-
kern- und andere Suppenmehle.

Największe przedsiębiorstwo tego o-
dzaju we wschodnich Niemczech.
Dogodne warunki przewozowe przy
dostawach do Królestwa Polsk.

Polecamy następane wyroby:

Konserwy jarzynowe

Młody groszek, strączki bez włókien
lamane i krajane, jarzyny mieszane, szpinak
oczyszczany.

Jarzyny suszone

Strączki krajane, Julienne, karotka z
groszkiem cukrowym, kartofle suszone w
plasterkach, pasieczkach i mielone do
użytku spożywczego.

Wyroby owsiane i spożywcze

Platki owsiane, kasza owsiana, mączka ow-
siana oraz inne mączki zupne.

W. BIESTERFELD & Co.

HAMBURG I

Salze aller Art

Stein-, Gewerbe-, Vieh-, Kon-
serven-, Gefrier-, Pökel-,
Fisch-, Koch- und
Siedesalze

Sole wszelk. rodzaju

Sole kamienne, przemysłowe,
dla bydła, do konserw, mro-
żenia, peklowania, do ryb,
sól kuchenna i warzonka

C. EICKEMEYER

Mainz am Rhein

Champagner-
Kellerei

Gegründet 1855

Piwnice
szampańskie

Założone w roku 1855

Silber. M. 2,40	Cabinet extra dry M. 3,25
Gold M. 2,75	Moselsekt M. 3,25
Cabinettrocken M. 3,25	Black Star M. 3,75
ab Kellerei Mainz	Jubiläums-Cuvée M. 4,—
	ab Kellerei Mainz

2 halbe Flaschen 40 Pfennig und
4 viertel Flaschen 1 Mark mehr
als eine ganze Flasche.
In Deutschland auf Flaschen
gefüllt.

2 pół butelki o 40 fenygów a
4 ćwiertciowe butelki o markę
więcej niż cała butelka.
W Niemczech we flaszki
rozlewane.

VERTRETER:
S. H. CIESIELSKI, ŁÓDŹ
Benedykta Nr. 35.

ZASTĘPCA:
S. H. CIESIELSKI w ŁÓDZI
ul. Benedykta Nr. 35.

A. STRUNK VORM. KRAFT

Butter-, Käse- u. Fettwaren-Grosshandlung

Gegr. 1891

Berlin NO 43, Barnimstrasse 44

Gegr. 1891

An- u. Verkauf von Lebensmitteln jeder Art
gegen Provision oder auf feste Rechnung

Import, Agentur und Kommission

Bank-Konto: Deutsche Bank, Berlin, Depositenkasse N

Postscheckkonto: Berlin Nr. 8405. — Fernruf: Berlin, Amt Königstadt 229.

A. J. Blells Nachfolger

SelKestr. 3/4 **Königsberg i.Pr.** SelKestr. 3/4

(Tel.: Fernverkehr 1206)

Kolonialwaren

Konserven

Delikatessen

Kaffee geröstet

Heringe

frische Südfrüchte

Artikel für die feine

Tafel und Küche

Towary kolonialne

Konserwy, delikatesy

kawa palona

śledzie i świeże

owoce południowe

Wyborowe artykuły

stołowe oraz dla

kuchni

Leopold Cuhn * Breslau 4

Oele * Fettwaren

Harz * Hänfe

Honig * Sirup

Oleje * Tłuszcze

Żywica * Konopie

Miód * Syrop

Handelsagentur u. Grosshandlungshaus in Molkereiprodukten und Delikatessen

S. GUTSTEIN * WIEN X

Erlachplatz 11

Giro-Konto bei der k. k. priv. österr. Länderbank 1 460 001
Telephon Stelle 2 von 1686

Übernehme sämtliche Artikel in der Lebensmittelbranche von grösseren und leistungsfähigen Häusern in Vertretung, wie auch in eigene Rechnung. Ferner liefere auch alle Molkereiprodukte, Selchwaren und sämtliche Lebensmittel. Bin in der Lage infolge meines grossen Kundenkreises bedeutende Geschäfte zu erzielen. / Referenzen stehen gern zur Verfügung.

Przyjmuję zastępstwa większych i poważnych firm oraz kupuję na własny rachunek wszelkie artykuły spożywcze. Dostarczam również nabiał, produkty mięsne i wszelkie artykuły spożywcze. Wskutek wielkiej ilości klientów jestem w stanie załatwiać znaczne interesa. Referencje do usług.

Hervorragend für Küche und Haus sind unsere
SPEZIALITÄTEN:

Marke „Contra“ . . . Pflanzenmargarine

Marke „Gross-Ar-Tig“ Tierische Margarine

Marke „Makabi“ . . . Koschere Margarine

===== Lieferung nur an Wiederverkäufer =====

Hanseatische Pflanzenbutter - Werke

Gesellschaft mit beschränkter Haftung

Telegramm-Adresse:
„CONTRA“

Hamburg

Telegramm-Adresse:
„CONTRA“

A. W. Schwabacher, Würzburg

Königlich Bayerischer Hoflieferant

Weingutsbesitzer
Weingrosshandlung

Import und Export sämtlicher
Weine und Spirituosen

Właściciel winnic
Hurtowy skład win

Import i eksport wszelkich win
i spirytualji

Seligmann Simon, Bingen a. Rh.

Weingutsbesitzer u. Weingrosshandlung.
Gegründet 1856.

Kellereien in Bingen,
Büdesheim, Oppenheim a. Rh.
und Bernkastel an der Mosel.

Właściciele winnic i hurtowego składu wina.
Założona w roku 1856.

Piwnice: Bingen, Büdesheim,
Oppenheim i Bernkastela, Mosel.

R. k. priv.
Weingross-
handlung

C. k. przyw.
skład hur-
towy win

CHAMRATH & LUZATTO

Gründungs- **WIEN XIX/2** Rok zało-
jahr: 1847 zenia: 1847

empfehlen ihr Lager in
österreichischen Süß- und
Medizinalweinen

sowie in
ungarischen weissen und roten
Herrschaftsweinen.

Polecają z własnego składu
austryackie wina słodk. i lekarskie
jako też
węgierskie wina stołowe białe
i czerwone.

J. J. Reinboth, Lübeck Couleurfabrik

Raffinade und Rumcouleur
Kognakcouleur
Wein- und Essigcouleur

Fabryka zapraw

Zaprawy cukrowe i rumowe
Zaprawy koniakowe
Zaprawy winne i octowe

GLOEDE & KUHR, STETTIN

Marmeladenfabrik und
Grosshandlung
für Bedarfsartikel der Fein-
bäckerei — Backpulver, Honig,
Kakao, Extrakte

Fabryka marmolady i
skład hurtowy
artykułów dla piekarń cukier-
niczych — Proszek do pieczenia,
miód, kakao, esencje

Tafel-Speise-Stein-Salz

liefert waggonweise franko und verzollt jeder polnischen Bahnstation die handelsgerichtlich eingetragene Firma

David Pistreich
Salz-Export • Breslau

Rabe & Neuschaefer HAMBURG 8

Ausfuhr von
Siedesalz / Steinsalz / Industriesalz

Einfuhr und Ausfuhr von
getrockneten Früchten, Obst, Südfrüchten, Sämereien, Gewürzen u. Hülsenfrüchten

Königsberger Grosshandels-Gesellschaft

mit beschränkter Haftung

Telegramm-Adr.:
„Grosshandel“

Reichsbank-
Girokonto

Königsberg i.Pr.
Magisterstr. 58-60

Telephon:
Nr. 1199 und 6608

Bankkonto: Nord-
deutsche Kreditanstalt

Kolonialwaren
Konserven
Gewürze
Kaffee (roh und
geröstet)
Heringe
Nahrungsmittel

Towary kolonialne
konserwy
korzenie
kawa (surowai
palona)
śledzie
towary spożywcze

J. J. van der Zwan Scheveningen (Holland)

Telegramm-Adresse: Jac. Zwan.

Reederei

Reederei

Heringsgrosshandlung

Fischräucherei.

Feinste Referenzen. — Vertreter gesucht.

Hurtowy skład śledzi,

Wędzarnia ryb.

Powazne referencje. — Pepprezentanci poszukiwani.

Krebskonserven-Fabrik „Unicum“

Inh. Chr. Kolusniewski

Berlin-Hohenschönhausen, Hauptstr. 36

liefert anerkannt beste Qualitäten in:
**Krebskonserven, Sardellen-
butter, Anchovy Paste.**

Dostarcza uznane za najlepsze gatunki

**Konserw rakowych, masła
sardelowego i pasty
Anchovi.**

H. E. Simon, Jastrow i. Wpr.

Russische u. Kownoer
Schnupftabake
Gesundheitstabake

Rosyjska i koweńska
tabaka
Tabaka zdrowia

ED. LITWINSKI

G. m. b. H. Posen :: Poznań T. z o. p.

Dessertbonbons
und Zuckerwaren-Fabrik

Agenturen:
Hamburg, Essen,
Berlin, Breslau.

Fabryka Cukrów
deserowych i karmelków

Agencje:
Warszawa, Łódź,
Częstochowa, Suwałki.

FRANZ HOCH

Kgl. Bayer. Hoflieferant

MILTENBERG AM MAIN
(Bayern)

Spezialität: Hostien und Oblaten
für religiös - kirchliche Zwecke

Spezialność: Hostje i opłatki do
celów kościelno-religijnych

Julius Simon Nachfolger

Obermühle **Graudenz** Obermühle

Herstellung feiner Weizen- u.
Roggenmehle
besonders feiner Auszugmehle

Import von Sonnenblumen-,
Lein-, Dofter-, Rapskuchen
sowie auch Sämereien aller Art

Echter bayerischer
konservierter
Gemüse-Meerrettich

in Gebinden, Eimern und Gläsern

Prawdziwy bawarski
konselowany
Chrzan

w naczyniach, kubałkach i szklach

Deutsche Meerrettich-Industrie und Konserven-Fabrik
Metz & Cie., Schweinfurt a. M.

J. Molinari & Söhne

BRESLAU

Kolonialwaren und Lebensmittel
Towary kolonialne i artykuły spożywcze

GEORG TUGER G. m. b. H.

Eierteigwaren- und Makkaronifabrik

HEPPENHEIM a. d. B.

Umgebaut und mit den neuesten
Maschinen ausgestattet

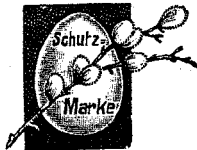
Moderner Grossbetrieb

Tag und Nacht

Frisch-Lufttrocknung

Gesetzlich geschützte Marken:

**Goldei
Silberei
Osterei
Hessengold**

Vertreter an allen grösseren
Plätzen gesucht

Fabryka została przebudowana
i zaopatr. w najnowsze maszyny

Wielki nowoczesny zakład

Suszenie świeżem

powietrzem dniem i nocą

Prawnie zastrzeżone marki:

**Goldei
Silberei
Osterei
Hessengold**

Poszukuje się zastępców w każ-
dej większej miejscowości

J. C. Bittrich & Söhne, Königsberg i. Pr.

**Kolonialwaren, Früchte,
Konserven — Grosshandlung**

Girokonto bei der Reichsbank
Postscheckkonto Danzig Nr. 558
Scheckkonto A100 bei der Städtischen
Sparkasse Königsberg i. Pr.
Telegramm-Adresse: Bittrichson
Fernsprecher: Nr. 64 und 551

**Skład hurtowy: Towarów kolo-
nialnych, owoców, konserw**

Żyro-Konto w Banku Rzeszy
Pocztowe konto czekowe Gdańsk Nr. 558
Konto czekowe A. 100 w Städt. Spar-
kasse, Königsberg.
Adres dla depesz: Bittrichson.
Telefon Nr. 64 i 551

Gegründet 1790

Założ. w r. 1790

Weingrosshandlung

Hurtowny skład win

LEOP. WOLF'S SÖHNE**Kismarton (Eisenstadt), Ungarn-Węgry**

Export von ungarischen und österreichischen Weinen.
Eig. Weingüter in **Ruszt, Tokajer** Weingebiet usw.

Założ. w r.
1832**HIPOLIT ROBIŃSKI**Gegründet
1832**HURTOWNY HANDEL WIN****WEIN-GROSSHANDLUNG****w POZNANIU** ulica
św. Marcina 23**POSEN — St. Martin 23**

poleca

empfiehlt

Wina Węgierskie
Czerw. Bordeaux i Burgundzkie
Reńskie i Mozelskie
Wina Musujące (Sekty)
Wina Mszalne (de vite)

Ungarweine
Bordeaux- und Burgunderweine
Rhein- und Moselweine
Schaumweine
Messweine (de vite)

CARL RIBBECK**POSEN O 1** gegr. 1876 rok założenia **POZNAŃ**

Weingrosshandlung

Hurtowny handel win

Spezialität: **Bordeauxweine**
Rhein- und Moselweine
Schaumweine

Specjalność: **Wina bordoskie**
wina reńskie i mozelskie
wina musujące

EDUARD GROSSE

Pflaumenmus- und
Marmeladen-Fabrik

ESCHWEGE — WERRA

Alleinverkauf der Schokolade-
und Zuckerwaren-Fabrik

Wyłączna sprzedaż fabryki
czekolady i wyrobów cukierniczych

G. G. LARDELLI

En gros und en détail Kolonial-
und Delikatessen-Handlung

Hurtowy i detaliczny skład towarów
kolonialnych i delikatesów

WERTHEIM

Warschau, Królewskastr. 18
Filiale Dzika 22

Telephon 64
Telephon 86-97

Warsza, Królewska 18
Oddział Dzika 22

Die Entnikotinisierungs-Anstalt

August Falk, Wien V Grün-
gasse 32

vom k. k. Finanzministerium lizenziert

entnikotiniert

Zigarren, Zigaretten und Tabake
nach Falk'scher Methode
ohne Schädigung von Geschmack u. Aroma

Die k. k. Tabaktratten dürfen Aufträge auf
entnikotinierte Fabrikate vermitteln und
die gangbarsten Sorten auf Lager halten
Prospekte gratis und franko

Für Deutschland durch die „Nea“ Nikotinisierungsanstalt
G. m. b. H., Berlin-Charlottenburg, Dahmannstrasse 35

Julius Bosse, Wittenberg Bez. Halle

Likörfabrik | Fabryka likierów

Schlosskirche Wittenberg
Schutzmarke

Spezialität: **BOSSE-BITTER**

Gesetzlich geschützt

Milde & Hell, Bergedorf-Hamburg

Spezialfabrik

für

Kandis, Kunsthonig, Sirup,
flüssige Raffinade.

Melassefutter.

Specjalna fabryka

Cukru lodowatego,
Miodu sztucznego,
Syropu, rafinady płynnej.
Pasza melasowa.

„Champagne“

Fabrik
Champagner Wasser
Warschau

Gęsia 83 — Telephon 175-52

Filialen:

Lodz u. Plock

Spezialität: Alkoholfreie
Champagner,
Fruchtwasser und helles Bier

Genehmigt von der Warschauer
Aerzterverwaltung unter der Nr. 8530

Alleiniger Verkauf
der Fruchtextrakte von
Dr. Georg Prausse, Berlin

Fabryka
wód szampańskich
Warszawa

Gęsia 83 — Telefon 175-52

Filje:

Łódź i Płock

Specjalność: Wody
szampańskie,
owocowe, Piwo jasne bez alkoholu

Zatwierdzone przez
Warszawski Urząd Lekarski za No. 8530

Wyłączna sprzedaż
ekstraktów owocowych
Dr. Georga Prausse, Berlin

Handelshaus — Dom Handlowy

Sutkowski i Raszewski

WARSAU — Marszałkowska Nr. 149 — WARSZAWA

Bankkonto:
Commerzbank
in Warschau

Telegr.-Adresse „SUTRASZ“ Adres telegraficzny

Telephon 240-20 Telefon

Rachunek bieżący
w Banku Handlowym
w Warszawie

Kolonial-Engros-Handlung
Kaffeerösterei

Hurtowy skład towarów
kolonialnych
Fabryka palenia kawy

„ZIEMIANYN“

(Inh. C. Celiński właśc.)

Telephon. **WARSCHAU — WARSZAWA** Telefon.

Chmielna[37, róg] Marszałkowskiej

**Engros- u. Detail-Verkauf
von Dorfprodukten:**

Wurst, Wild, Geflügel, sowie Konserven
und Obst.

Konkurrenzpreise!

**Hurtowa i detaliczna sprze-
daż produktów wiejskich:**

Wędlin, zwierzyny, drobiu oraz konserw
i owoców.

Ceny konkurencyjne!

TEE
aus
**Ceylon
China
Indien**
billigst

Theodor Maass
Hamburg 1

Rudolf Schardinel Viersen (Rhld.)

Spezialität: Zigarren-Packungen, Ringe,
Zigarrenkisten-Streifen, Praline-Ringe.
Gummierte Waren. Etiketten.
Billigste Bezugsquelle!

Specj: Opakowania i obrączki na
cygara. Opaski na pudła do cygar.
Opaski na czekoladki. Nagumowane
wyroby. Etykiety. Najtańsze źródło
nabycia!

Adam Goebel Söhne

BINGEN a. Rh.

Weinbau, Weinhandel

Vertreter gesucht

Lohnbeutel
nach neuesten gesetzl. Vorschriften

Massenfabrication, Millionenartikel

Wyrób hurtowy

Torebki wyplatowe
według najnowszych
przepisów urzędowych

Alexdr. Kalesse, Beuthen O.-S.

Johann-Georg-Strasse 2

**Papiere und Schreibwaren
für alle Zwecke**

Schreib-, Zeichen-, Druckpapiere, Brief-
kuverts, Schreibtinten, Tuschen, Künstler-
farben

Bureauartikel. Vollständige Einrichtung von
Registraturen u. Kartothecken für kaufm.
Bureaus, Behörden, Rechtsanwälte, Bank-
geschäfte, Versicherungs- Gesellschaften.
Geschäftsbücher, Briefordner, Schnellhefter

**Papier i materiały piśmienne
do wszystkich celów.**

Papier listowy, rysunkowy i drukarski,
koperty, atramenty, tusze, farby artystyczne

Przybory kantorowe. Całkowite urządzenia
registratur i kartotek dla kantorów, władz,
adwokatów, domów bankowych, towarzystw
ubezpieczeń. Księgi handlowe, mapy do
listów, skoroszyty

Grösste Galizische
Zigarettenpapier- u. Hülsen-
Fabrik

Największa galicyjska
fabryka bibulek i tutek
cygaretowych

„ELSTER & TOPF“ Gesellschaft m. b. H.
Spółka z ogr. odp.

LEMBERG, Sakramentekgasse 16

empfehlte ihre Spezialmarken:

„Promień, Bourbon und Aida“.

LWÓW, ul. Sakramentek 1. 16

poleca swoje specjalne marki:

„Promień“ z 5⁰/₀-ym dochodem
na rzecz T. S. L. :: Bourbon i Aida.

Pappkartons zum Versand
v. Butter, Eiern,
Geflügel, Fleisch
usw., Konfektions-, Hut- u.
Lagerkartons, Wäsche-,
Krawatten-, Handschuh- und Hut-
beutel für Manufakturwaren- u. Putz-
geschäfte. Kranzkartons u. Beutel
für Gärtnereien, Düten u. Beutel
für Kolonialwaren, Pergament-,
Pack- u. Einwickelpapier in Rollen
und Bogen mit u. ohne Firmenaufdruck
Drucksachen jeder Art
— Preislisten und Muster gratis und franko —
EDUARD AHL G. m. b. H., RASTENBURG, Ostpreussen
Papiergrosshandlung Buchdruckerei Kartonagenfabrik

Pudła tekturowe do przesyłek
masła, jaj, dro-
biu, mięsa i t. d.
Pudła składowe, pudła do ubrań,
bielizny, krawatów i rękawiczek,
torebki papierowe do kapeluszy,
manufaktury i strojów, pudła do
wianków i świeżych kwiatów,
torebki do towarów kolonialnych,
papier pergaminowy oraz do pa-
kowania w rolkach i arkuszach z
firmą i bez
Druki wszelkiego rodzaju
Cenniki i wzory gratis i franko
EDUARD AHL G. m. b. H., RASTENBURG, Ostpreussen
Skład papieru Drukarnia Fabryka pudeł tekturowych

Paulmann & Kellermann, Elberfeld

Briefumschlag-Fabrik — Fabryka kopert

Briefumschläge :: Fensterbrief-
umschläge :: Briefmappen mit
Briefbogen u. Briefumschlägen.
Grosse Auswahl.

Lieferung nur an Wiederverkäufer.
Briefwechsel nur in deutscher Sprache.

Koperty zwyczajne oraz prze-
zroczyście :: Teki do listów z
papierem i kopertami.

Duży wybór.

Dostawa tylko kupcom.
Korespondencje w języku niemieckim.

Bernhard Bartling, Berlin S 14

Fabrik für geprägte Siegel-
marken, Etiketten, Gold-
etiketten, Siegelimitationen
:: Vornehme Ausführung
:: Leistungsfähig für grosse Auflagen

Fabryka tłoczonych pie-
częci, etykiet, złotych ety-
kiet, imit. pieczęci
:: Wykwintne wykonanie
:: Fabryka w stanie jest wykonać
największe obstalunki

ulepszona i znana
maszyna do powielania

czarnego lub kolorowego pisma ręcznego i maszynowego, nadająca się do użytku w każdym klimacie. W jaknajkrótszym czasie daje 150 odbic.

Optimus walce negatywne

prawdziwe tylko z
dziurkowanym zna-
kiem ochronnym.

**Optimus atramenty
są najlepsze.**

Zadajcie prospekty.

WESTENHOFF & CO.

Fabryka

HANNOVER 78

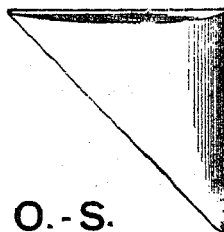
Eksport

Otto & Gerhardt

BRESLAU II

Zweigfabrik in Tarnowitz O.-S.

**Mechanische
Düten-Fabrik**

Papier- Groß - Handlung

Spezialität:

Kaffee-, Tee- und
Kakao-Packungen

: Faltschachteln :

**Mechaniczna
fabryka torebek**

Hurtowy skład papieru

Specjalność:

Opakowania do kawy
herbaty i kakao

Pudła tekturowe

Edward Kreglenski
 Poznań św. Marcin 27.
 Drukarnia.
Fabryka
Książ Kontowych
 i zeszytów.

SIEGBERT PEISER

Papiergrosshandlung

Reuschestr. 20/21 **BRESLAU XI** Reuschestr. 20/21

Filiale Posen: Alter Markt 38/39

Lieferung aller Qualitäten
 holzfreier und holzhaltiger
 Schreib- und Werkdruck-
 papiere, Kunstdruck-
 papiere, Karton usw.

Zigaretten - Mundstück- und
 -Seidenpapiere in Bogen
 und Bobinen

Dostawa wszelkiego ro-
 dzaju papieru listowego i
 drukarskiego bez domiesz-
 ki lub z domieszką drzewa,
 papieru do druku
 artystycznego, tektury itd.

Bibułki i tekturki do gilz w
 arkuszach i bobinach

ALBERT LABUS

Briefumschlag-Fabrik

BERLIN SW 68

Alexandrinenstrasse Nr. 22-22 a

Tel.-Adr. 'Albert Labus' / Tel. Amt Mpl. 10098, 10099, 4899

Versand auch grosser Posten umgehend

COHN & SIEBURTH, POSEN

GRABENSTRASSE 14

Mechanische Tütenfabrik
Papier- und Schreibmaterialien-
Grosshandlung — Schreib-
heftfabrik — Druckerei

Mechaniczna fabryka torebek
Skład hurtowy papieru i ma-
terjałów piśmienn. — Fabryka
kajetów — Drukarnia

Wir liefern
Papiere aller Art

insbesondere

Kanzlei- und Normalpapiere
Briefbogen u. Formular-Papiere

Ferner als Haupterzeugnisse:

Werk- und Illustrationsdruckpapiere,

holzfrei und holzhaltig in Bogen und Rollen.

Deutsche Watte aus Cellulose

bedeutend billiger als Baumwollwatte, gebleicht und ungebleicht, weiss und farbig, glatt und mit Einprägungen gemustert, in Tafeln u. Rollen.

Papierfabrik Sacrau G. m. b. H., Breslau I.

Niederlagen:

Berlin SW. 48, Wilhelmstrasse 9
Fernspr. Amt Lützow Nr. 1232 u. 1767

Leipzig-Reudnitz, Gabelsbergerstr. 7
Fernsprecher Nr. 1102

Papiervoss H. G.
Hannover

Papiergrosshandlung
Papierausstattung
Schulschreibhefte.

Hurtowy skład papieru
Papeterje
Kajety szkolne.

EMIL METZEN
WUNSTORF

Papierwaren- und
Strohhülsen-Fabriken

Anhängezettel mit starker Metallöse.
Musterbeutel mit und ohne Falte.
Strohhülsen, sowie Strohkranze für
chemische Laboratorien

P. RADDATZ & Co.

Berlin W, Leipziger Strasse 122-123

Größtes Spezialhaus Deutschlands für
Porzellan, Glas, Kristall
Haus- und Küchengeräte
Komplette Aussteuer-Abteilung
Beleuchtungsartikel
Waschtische für Leitungsanschluss
und Badezimmer-Einrichtung

Telegramm-Adresse: Export-Raddatz
 Kataloge gratis und franko

Największy w Niemczech specjalny skład
Porcelany, szkła i kryształów
Sprzęty domowe i kuchenne
Oddział kompletnych wypraw
Artykuły do oświetlenia
Umywalnie opotażeniu wodociągo-
wem i urządzenia kąpielowe

Adr. telegraficzny: Export-Raddatz
 Katalogi gratis i franko

Hochfeuerfeste sehr plastische Tone

zu allen Zwecken der Fein-
 keramik sowie für Glas-, Por-
 zellan-, Hüttenwerke, Scha-
 mottefabriken usw. liefern aus
 ihren ausgedehnten Gruben:

Vereinigte Wildstein-Neudorfer
Tonwerke G. m. b. H., Eger (Böhmen)

Muster gern zu Diensten

F. E. KREIBIG

Haida i. Böhmen

Glasraffinerie :: Kunstgewerbliche
 Werkstätte für Luxusgläser, Be-
 leuchtungskörper sowie Reproduk-
 tionen nach alten Originalen usw.

Rafinerja szkła :: Zakład przemys-
 łowo-artyst. szklanek luksusow.,
 lamp szklanych jak również repro-
 dukcji ze wszelkich oryginałów itd.

Drebkauer Hohlglas - Hüttenwerke

Opitz, Mudrack & Co. G.m. b. H.

DREBKAU N.-L.

Apparate u. Hohlgläser für Chemie
 Pharmazie, Physik, Chirurgie,
 Medizin, Technik, Bakteriologie,
 Photographie. — Likörflaschen

Aparaty i szkła dęte do chemii,
 farmaceutyki, fizyki, chirurgii,
 medycyny, techniki, bakteriologii,
 fotografji. — Butelki do likierów

K. Steinmann, Fabryka porcelany

Tiefenfurt (Preussisch-Schlesien)

dostarcza gospodarskie przybory z lekkiej porcelany, białe i
 dekorowane, czajniczki, kubki do kawy, dzbanki do mleka, talerze
 wszelkiej wielkości, serwisy do kawy i herbaty, popielniczki, pół-
 miski do sałat, masielniczki, kieliszki do jaj, filiżanki i podstawki,
 talerze do ciasta. — Zastępca: P. Kacer, Warszawa, Junkierska 5.

Oberschlesische Chamotte-Fabrik

früher Arbeitsstätte Didier

Actien-Gesellschaft Gleiwitz O.-S.

**Chamotte- und Dinas-Material
für alle Verwendungszwecke**

Spezial-Chamotte-Qualitäten für:

Zement-Rotieröfen · Kalköfen · Zink-Destillieröfen
Hochöfen und Cowper-Apparate · Metallurgische
Oefen aller Art.

Spezial-Dinas-Qualitäten für:

Stahlwerke · Glashütten.

Für Gaswerke: Gasretorten und Einbausteine
Uebernahme kompletter Ofenbauten.

Tow. Akc. Górnośląskiej Fabryki Cegły Ogniotrwałej
dawn. Tow. „Didier“ w **Gliwicach** na G. Śl.

**Wyroby Szamotowe i Dinasowe
w wszelkich postaci i wielkości**

Specjalne gatunki szamotowe dla:

Pieców rotacyjnych w cementowniach · Pieców
wapiennych · Pieców w cynkowniach dla destylacji
Wielkich pieców i aparatów Cowpera · Pieców
metalurgicznych wszelkich rodzaj.

Specjalne gatunki cegieł Dinas dla:

Stalowni · Hut Szklanych i t. p.

Dla Zakładów Gazowych: Retorty gazowe i bloki
ogniotrwałe wraz z kompl. urządz. całych instalacji.

Generalny Reprezentant: Antoni Krysiński, Warszawa, Jerozolimska Nr. 169.

CARL MÜLLER Werkstatt

für
Bauglaserei und Glasmalerei

Ges. m. b. H.

Telephon:
Norden 8843

Berlin N 4, Chausseestrasse 117

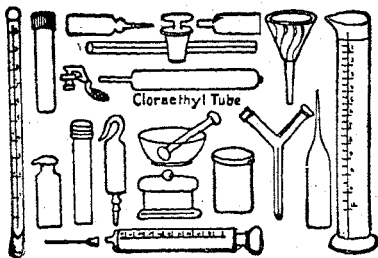
Telephon:
Moabit 7762

Ansführung kompl. Verglasungen von
Industrieanlagen, Waren- u. Geschäfts-
häusern, Privatbauten, Villen usw.

Wykonanie całkow. oszklenia zakła-
dów przemysłowych, domów towarow.
i handlow., gmachów prywatn, wil itd.

Glas - Fabrik

Bläserei und Schleiferei

Glaswaren für:

Medizin, Pharmazie,
Parfümerie, Chemie,
Elektrotechnik,
Glühlampenfabriken

Rückert & Cie.

Steinach S.-M., Thüringen.

Conr. Rein Söhne

Michelstadt i. Hessen

Spezialität:

Kastenkippwagen

für Feld- und Industriebahnen

Vertreter gesucht

Spezialność:

Wywrotne wózki skrzyniowe

dla kolejek wążkotorowych
i przemysłowych

Zastępcy poszukiwani

Friedr. Haigold, Guben N.-L.

Spezialfabrik f. Wagenbeschlagteile
zu Rutsch- u. Geschäftsfederwagen

Abteilung II:

Hammerwerk

Anfertigung div. Schmiedestücke nach
eingesandter Zeichnung oder Muster.

Spezialna fabryka okuć do powozów i
do sprężynowych wozów towarowych

Dział II:

Młotarnia

Fabrykacja drobn. wyrobów kowalskich
podług nadesłanych szkiców lub modeli.

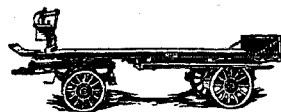

Reform-Lastrad.

Reform-Lasträder und Wagen aller Art

in Güte und Stabilität
unerreicht.

A. Zierz G.m.
b. H.
Cosel. O.-S.

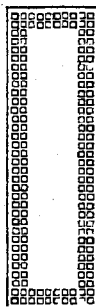
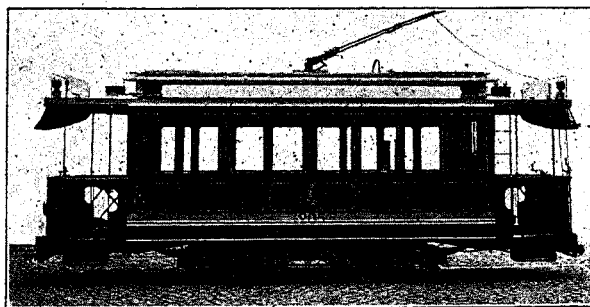
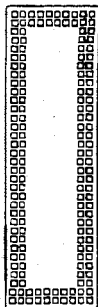

Rollwagen.

Waggonfabrik Falkenried der Strassen-Eisenbahn-Gesellschaft in Hamburg

baut

Strassen- u. Kleinbahnwagen jeder Art

Buduje wszelk. rodzaju wagony dla tramwai
miejskich oraz kolejek podjazdowych

GEBR. MÜHLHÄUSER

Michelstadt (Hessen)

Kippwagen

in Holz und Eisen

Wózki wywracalne

z drzewa i żelaza

BÖHMER
Eisenbahn-Waggon,
Fuhrwerks-, Dezimal-,
Laufgewichts-
u. a.
WAAGEN

Sondererzeugnis der
Oberschlesischen Waagenfabrik
August Böhmer & Co., Gleiwitz O.S.

F. H. Bertling

Spedition
Flußschiffahrt
Dampfschiffsreederei

Gegründet 1865 **STETTIN** Telegr.-Adr.: „Bertling“

LUEBECK — HAMBURG**F. H. Bertling**

Ekspedycya, przystań
statków parowych i
żegluga rzeczna

Założona w r. 1865 **STETTIN** Adres dla de- pesz: „Bertling“

LUEBECK — HAMBURG**Allgemeine Transportgesellschaft**

vorm. Gondrand & Mangili m. b. H.

Sitz der Gesellschaft: Berlin

Kapital: 2 000 000 Mark voll eingezahlt**Zweigniederlassungen:**

Aue i. S., Cöln, Chemnitz, Dresden, Ebers-
bach i. S., Erfurt, Frankfurt a. M., Hagen i. W.,
Halle a. d. S., Hamburg, Hannover, Hof i. B.,
Leipzig, Lichtenfels, Magdeburg, Mannheim,
München, Nürnberg, Rottweil, Saalfeld,
Stuttgart, Wilthen i. S.

Vertreter für Polen:

Karl Kaiser, Warschau, Moniuszki 8**FERDINAND PROWE**

DANZIG und NEUFAHRWASSER

**Expedition regelmässiger
Tourdampfer**

von und nach Amsterdam mit Durch-
frachten nach allen Rheinstationen,
Flensburg, Hamburg, Kiel, Stettin

Spedition — Kommission

Lagerhäuser in Danzig u. Neufahrwasser
Getreide-Elevator-Speicher in Neufahrwasser

**Regularna ekspedycja statków
parowych**

do Amsterdamu i z powrotem, z do-
stawą towaru do wszystkich stacji nad
Renem leżących, oraz do Flensburga,
Hamburga, Kiel i Szczecina

Ekspedycja i Komisja

Spichrza w Gdańsku i Neufahrwasser
Spichrza zbożowe z dźwignikami (lewarami)

m.
b.
H.

Oppelner

Verlade- u. Lagerhaus-Gesellschaft

Oppeln • Hafen

Verfrachtungen

Lagerung

Versicherung

∴

Erstklassiger moderner
Umschlagshafen
mit
Spezial - Einrichtungen
für
Massengüter

Grosse Transit-Lagerräume,
Privat-Lagerräume
und
hochwasserfreie Lagerplätze
direkt
an Bahn und Wasser
gelegen

∴

Telegr.-Adr.: Hafenerlager Oppeln
Fernsprecher: Oppeln 10 u. 574

Przewóz

Przechowanie

Ubezpieczenie

∴

Pierwszorzędna, nowoczesna
przystań
ze
specjalnymi urządzeniami
dla
towarów hurtowych

Wielkie składy przechodowe,
składy prywatne
i
składy bezpieczne od powodzi
w pobliżu
stacji i wody
leżące

∴

Adres telegr.: Hafenerlager Oppeln
Telefon: Oppeln 10 u. 574

Berliner Speditions-u. Lagerhaus-A-G.

(vorm. Bartz & Co.)

Berlin C 25, Kaiserstrasse 39/41

Telephon: Alexander 2000 bis 2003 * Bankkonto: Georg Fromberg & Co.

Telegrammadresse: Bartzcolli.

ALBERT KOERBER, OPPELN

Gegründet 1826

TELEGRAMM: **Koerber Oppeln**

Telephon Nr. 10

TELEGRAM: **Koerber Oppeln**

Telefonu Nr. 10

GIRO-KONTO — ŻYRO-KONTO:

Bank für Handel und Industrie (Darmstädter Bank) Oppeln

**Spedition, Reederei,
Wasserverladung, Kohlen**

Häfen: Oppeln und Cosel-Oderhafen

**Ekspedycja, żegluga,
ładowanie wodne, węgiel**

Przystań Oppeln i Cosel-Oderhafen

FRITZ BÄTE, HANNOVER

Gegründet 1874

Telephon: Amt Norden 3559, 3560, 3561

Założona 1874 r.

Internationale Transporte

**Sammelverkehr nach allen
Richtungen * Spezialverkehr
nach dem Osten**

Bankkonten: Commerz-u. Discontobank, Hannover
und A. Spiegelberg, Hannover

Transporty międzynarodowe

**Transport zbiorowy do wszystkich
miejscowości * Specjalne trans-
porty na wschód**

Konty w bankach: Commerz i Discontobank,
Hannover i A. Spiegelberg, Hannover.

RICHARD PFITZNER :: GNESEN

Spediteur der Königl. Preussischen Staatsbahn
Mitglied der Deutschen Möbeltransport-Gesellschaft

Telegr.-Adresse — Adres dla depesz: PFITZNER, GNESEN :: Fernspr. — Telefon: Nr. 49

**Speditions-, Kommissions- und
Möbeltransport-Geschäft.**

**Sammelladungsverkehr.
Möbeltransporte** mit und ohne Umladung
und unter Garantie nach allen Plätzen des
In- und Auslandes.

Kostenanschläge gratis und franko.

Kessel-Transporte.

Aufbewahrung jeglicher Güter in trockenen
Kellereien und in eigenem Speicher.

Lasten-Fuhrwesen.

**Dom ekspedycyjno-komisowy i
transport mebli.**

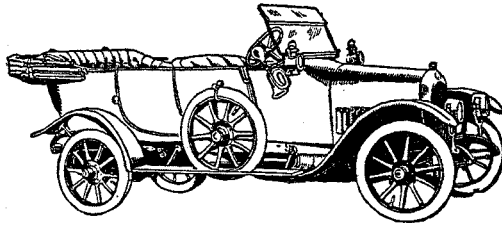
**Transport zbiorowo-towarowy.
Transporty mebli** z przeładowaniem lub
bez oraz pod gwarancją do wszelkich miejsco-
wości w kraju i zagranicą.

Kosztorysy bezpłatnie i franko.

Transport kottów.

Przechowanie wszelkich towarów w su-
chych piwnicach oraz we własnych śpichrzach.
Furgony ciężarowe.

Tourenwagen, Lieferwagen, Lastwagen, Omnibusse
 Samochody sportowe, towarowe, ciężarowe, omnibusowe

Stoewer-Werke Aktiengesellschaft

vormals Gebrüder Stoewer

STETTIN

Fabrik für Motor-Fahrzeuge
 Fabryka wozów motorowych

Sächsische Waggonfabrik Werdau

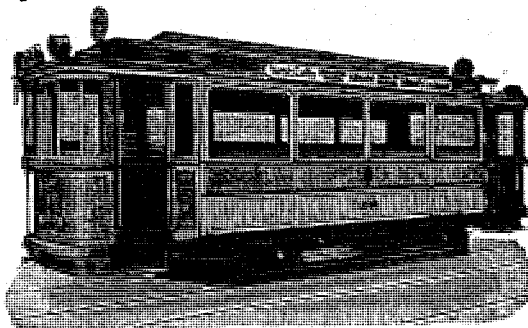
Aktien-Ges.

liefert

WERDAU i. Sa.

Personenwagen / Güterwagen

jeder Konstruktion und Spurweite

Strassenbahnwagen für alle Betriebsarten

Spezialität: Kesselwagen, Topfwagen, Bierwagen

Dom Ekspedycyjno - Komisowy
Speditions- u. Kommissionshaus

BRUNO LANDAU

Centrala w Skalmierzycach

Załatwia najakuratniej wszelkiego rodzaju
zlecenia, w zakres ekspedycji wcho-
dzące, licząc ceny przystępne.

Zentrale Skalmierzyce i. Posen

Erledigt prompt aller Art Speditions-
orders zu niedrigen-Preisen.

ODDZIAŁY: — FILIALEN:

Warszawa — Marszałkowska 138 — Warschau

Łódź — Piotrkowska 91 — Lodz

Kalisz — Aleja Józefiny 21 — Kalisch

FREUDENREICH & CYNKA

POSEN

Ritterstrasse 17

Gegründet 1874

**Spedition
Kommission
Möbel-
transport
Verzollung**

Fernsprecher 3003
Postscheckkonto Breslau 4531

POZNAŃ

ulica Rycerska 17

Założony w roku 1874

**Dom Ekspedycyjno-
Komisowy
Transport
mebli
Clenie**

Telefon 3003
Rachunek czekowy Wrocław 4531

Joseph Warchiwker

WARSCHAU — WARSZAWA

..... Bielańska 18

Handels- u. Speditions-Haus

Eigene Lagerräume, Fuhr- und Roll-
werke, Pferdeställe usw. Uebernahme
von Vertretungen für Firmen verschie-
dener Branchen. — **Filialen** in allen
grösseren Städten Polens und Litauens.

Dom Ekspedycyjno-Handlowy

Własne składy towarowe, tabor, stajnie
itd. Przyjm. przedstawicielstwa firm
wszelkich branż.
Filje we wszystkich większych mia-
stach Polski i Litwy.

CARL FEYERABEND

Inhaber: W. Poczekaj **BROMBERG** Właściciel: W. Poczekaj

Spedition ♦ Verzollung
Lagerung

Ekspedycja ♦ Clenie
Przechowanie

Beerdigungs-Anstalt – Zakład pogrzebowy

ST. WITKOWSKI

Warschau Karmelicka 7 Warszawa

Gegenüber dem Evangelischen Krankenhaus. — Wprost szpitala Ewangelickiego.

Erledigung sämtlicher mit
Beerdigung verbundenen For-
malitäten zu mässigen Preisen.

Särge-Fabrik. Metallkränze.

Spezial - Werkstatt
für Anfertigung von
Trauer-Garderobe.

Exportation von Leichnamen
im Inlande sowie aus dem
Auslande.

Bau von
Denkmälern und Gräbern.

Załatwia wszelkie formalności
związane z pogrzebami na
przystępnych warunkach.

Własna fabryka trumien meta-
lowych, sarkofagów ze szkłem,
dębowych i sosnowych.

Specjalna pracownia sukien i
kapeluszy żałobnych. Wianki
metalowe Mokarta i z żywych
kwiatów.

Ekstrumacje: Przewozy zwłok
w kraju i z zagranicy.

Budowa pomników i grobów.

Internationale Spedition

Grosse Lagerräume :: Gleisan-
schluss :: Grosser Fuhrpark
Inkasso

Polnische Korrespondenz

Ekspedycja międzynarodowa

Duże składy :: Połączenie toro-
we :: Wielki tabor przewozowy
Inkaso

Korespondencje w języku polskim

GEORG KEMPERMANN G. m. b. H.

Tel.: Moritzpl. 8884/86

BERLIN SO 36

Tel.: Moritzpl. 8884/86

Telegr.-Adresse: Spediteur Kempermann — Adr. telegraf.: Spediteur Kempermann

„ORZEL“ Skonieczny i Syn

Warschau * Bielańska 3 * Warszawa
Telefon 77-66 — Gegründet 18 79 założona

Möbeltransportgeschäft

Lageräume für Aufbewahrung von Möbeln und Waren. Warentransport nach allen Eisenbahnstationen und Häfen im In- und Auslande. Möbel-Transport in speziellen Waggonen mit der Eisenbahn sowie mit Pferden.

Transport-Versicherung.

Zakład przewozowy

Składy do przechowania mebli i towarów. Ekspedycja mebli w specjalnych wagonach meblowych drogą żelazną, jak również i kołmi. Ekspedycja towarów do wszystkich stacji kolejowych i portowych, tak w kraju jak i zagranicą.

Asekuracja transportów.

Die Aktien-Gesellschaft für Lagerhäuser Towarzystwo Akcyjne Składów Towarowych

„Warrant“ Lodz

Büro: Petrikauer Strasse 56

Telephon 3-98

Biuro: Ul. Piotrkowska Nr. 56

Telefon 3-98

Lagerhäuser

Składy

Targowa 24

Wodna 42

Telef. 3-85

Telegramm-Adresse: „Warrantbank“
Adres telegraficzny: „Warrantbank“

Die Gesellschaft übernimmt zur Einlagerung sämtliche Waren **waggonweise wie auch einzelne Güter.** Die Lagerhäuser — äusserst massiv gebaut, mit Steinfussböden versehen — besitzen umfangreiche Kellereien, sind geräumig, trocken und hell, im Zentrum der Stadt, dicht an der Bahnlinie gelegen und mit eigenem Gleis mit der Güterstation verbunden.

Towarzystwo przyjmuje na skład wszelkie towary wagonami, jako też pojedyncze przesyłki. Składy towarowe — bardzo masywnie budowane, z kamienną posadzką, obszernymi piwnicami, suchymi i jasnymi, w centrum miasta, tuż przy linii kolejowej położone, połączone są własnym torem ze stacją towarową.

ERNST HÜLSE

SPREMBERG-L.

Spedition, Möbeltransport
Grosse massive Lagerhäuser

Ekspedycja. Transport mebli
Wielkie masywne składy

Willy Kulka, Görlitz

In Schlesien

Internationale Transporte
Spedition : Speicherei

Möbeltransport

Fernruf 289 Telegr.: Kulka-Görlitz.

Deutsch - Russische Transport- u. Schiffahrts-Gesellschaft

G. m. b. H.

Zentrale: Frankfurt a. M.

FILIALEN: Skalmierzyce; Szczakowa;
Thorn; Prostken; Eydtkuhnen; Kalisch,
Gartenstr. 23; Lodz, Promenadenstr. 29;
Warschau (Leon Milner), Nowogrodzka 18

Vorteilhafte, prompte Spedition und Verzollung
nach und von Polen

Versicherung der Transporte gegen alle Gefahren.

Allgemeines Speditionsbureau
Powszechna Biuro Ekspedycyjne

Osias Balicer

Warschau } Wierzbowa 8a **Lodz** } Krutka 5
Warszawa }

Zentrale: Berlin NW, Alt-Moabit 15

Eigene Filialen } Skalmierzyce, Kalisch, Katto-
Własne filje } witz, Sosnowice, Thorn (Toruń),
Alexandrowo, Pr. Herby, Tschen-
stochau (Częstochowa), Szczakowa-Granica.

Verzollungen — Speditionen — Inkasso
Clenie — Ekspedycja — Inkaso

Kupfer & Morgenstern**Speditionshaus / Dom Ekspedycyjny**Genehmigt durch das Kaiserlich Deutsche
Polizeipräsidium unter Nr. 4327 IIZatwierdzony przez Cesarsko-Niemieckie
Prezydium Policji pod Nr. 4327 II**LODZ**

Petrikauer Str.44/Piotrkowska44

Abteilung Warschau

Gebr. Morgenstern, Nalewki 35

Max Weichmann G.m.
b. H.

Bahnspeidition

Myslowitz O.-S.

— Gegründet 1876. —

**Zollabfertigung
an der österreichischen
und russischen Grenze.****W. GÜTTLER****PULVERFABRIKEN :: FABRYKI PROCHU
REICHENSTEIN in Schlesien**

liefert alle Sorten

Jagd-, Scheiben- und
Sprengpulver.

Sprengsalpeter.

**Geladene Jagd-
patronen und
Sicherheits-
Zündschnüre.**

dostarcza wszelkiego rodzaju

proch myśliwski,
celowy (tarczowy)
i wybuchowy.

Saletra wybuchowa.

**Gotowe naboje
myśliwskie i
bezpieczne lonty.****„POLONIA“
Warschau — Warszawa**

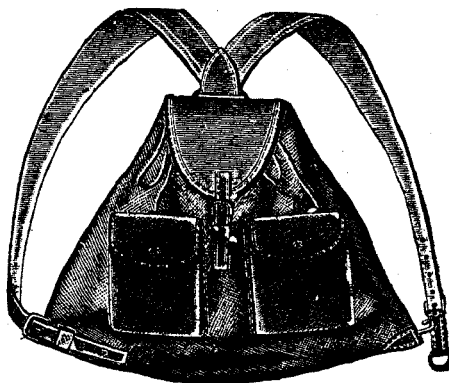
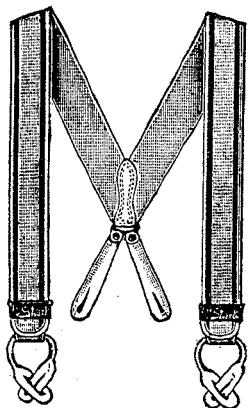
Marszałkowska 116, róg (Ecke) Żłotej

**Möbeltransport u. Verpackungen
Spedition / Speicherien**Przeprowadzki, Składy do
przechowywania mebli**Ekspedycje do różnych miast****Heinrich Langner
Gera-Reuss**Spezialfabrik für Rucksäcke,
Schlaf- und Wäschesäcke, Wickel-
gamaschen, Militär-Ausrüstungen.Specjalna fabryka: Ruksaków,
worków do spania oraz do bie-
lizny z płótna nieprzemakalnego,
owijacze nóg (Wickelgamaschen)

Przybory wojskowe.

C. DÜRINGSHOFEN

Neudamm Provinz Brandenburg

Spezialfabrikation von:

Hosenträger

aller Art

Sportgürtel

aller Art

Rucksäcke

aller Art

**Militär-
effekten**

als

Brustbeutel

Klopfpeitschen

Uhrarmbänder

Wyrób specjalny:

Szelki

wszelkiego rodzaju

Paski sportowe

wszelkiego rodzaju

Ruksaki

wszelkiego rodzaju

**Przybory
wojskowe**

jako-to

sakiewki

bicze

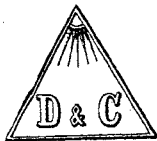
paseczki do zegarków

Dreyse & Collenbusch

Gegründet 1817

SOEMMERDA i. Pr.

Gegründet 1817

Abteilung Zündhütchen und Munition

Kriegs- u. Jagdmunition, Revolver-, Flobert- und Sharps-Patronen,
Zielmunition, Schlagröhren, Zündhütchen für Artilleriemunition,
Knallsignale für Eisenbahnen, Zündhütchen aller Art

Export nach allen Ländern. — Anfertigung aller in das
Fach einschlagender Artikel nach Muster oder Zeichnung

Abteilung Nieten

Fabrikation von:

Blech- und Fassnieten in
Messing, Eisen, Aluminium,
Kupfer, Blei usw.

D & C.

Spezialität:

Einzig echte D & C
(Dreyse & Collenbusch)-
Niete

Abweichende kleinere Nieten-Sorten, wie Gitter-, Versenk- und Böttcher-Nieten,
in jeder gewünschten Form nach Muster, Zeichnung oder Grössenangabe
werden prompt und billig geliefert

Oddział Kapsle zapalne i Amunicja

Amunicja wojenna i myśliwska, naboje do rewolwerów, flowerów i
Sharps, amun. celowa, otwory zapalne, kapsle zapalne do amunicji
armatniej, sygn. wybuch. dla kolei żel., kapsle zapalne każd. rodz.

Eksport do każdego państwa. — Fabrykacja wszelkich do tego
przemysłu należących artykułów podług wzorów i rysunków

Oddział Nity

Fabrykacja nitów z mosiądzu, żelaza, aluminium, miedzi,
ołowiu itd. do blach i beczek. — Specjalność: Jedynie
prawdziwy D & C (Dreyse & Collenbusch)-Nit

Specjalne mniejsze gatunki nitów, jako to: nity kratowe, nity zagłębione i
bednarskie, w każdym życzonem wykonaniu podług wzorów, rysunków i
oznaczonej wielkości dostarczamy szybko i tanio

AUGUST GERLACH BERLIN S 42

Fabrik für
Peitschen aller Arten
und sämtlicher
Hundeutensilien
Prämiert mit goldenen Medaillen

Fabryka
batów każd. rodzaju
i wszelkich
przyborów dla psów
Nagrodzona złotymi medalami

Louis Hellfritsch, Büchsenmachermeister

BERLIN SW 61, Tempelhofer Ufer 10 Fernsprecher Amt Kurfürst Nr. 1200.

Lager von Waffen, Munition und Jagdutensilien. — Anfertigung feiner Selbstspanner, Drillinge, Doppelbüchsen, Püschbüchsen, Selbstspannerflinten mit und ohne Ejektor.

Browningflinten und Pistolen, Teschings, Luftgewehre, Revolver.

Aufpassen von Zielfernrohren.

Reparaturen gut und billig.

Skład broni, amunicji i przyborów myśliwskich. — Wyrób doskonałych pierścieni samoszczelnych, trojzębników, dubeltówek, strzelb myśliwskich, flint samoprężnych z ejetorami lub bez, strzelb i pistoletów brauningowych, teschingów, wiatrówek, rewolwerów.

Dopasowanie lunet celowych.

Reperacje dobrze i tanio.

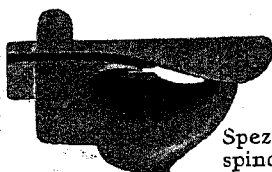
A. SCHREIBER & CO. - KUNNERSDORF bei Erdmannsdorf i. Sa.

Aelteste Baumwollfliess- u. Verbandwattfabrik Sachsens

Gegründet 1859 :: Eigene Bleicherei und Färberei :: Gegründet 1859

✚ **Hauptartikel: VERBANDWATTE** ✚
Industrie- und Polsterwatten aller Art :: Bijouteriewatten

Göhler & Co., Frankenberg i. S. Webschützen-Fabrik

Spezialfabrik für Northrop- u. Automaten-schützen, Northrop-spindeln aller Art; Spulenhalter und Fädler für Northrop- und Automaten-schützen in allen Modellen und Ausführungen

Holzwebschützen mit Vulkanfiberbelag

Holzschützen — Schläger — Pickers

**Leinen und Wäsche-
Ausstattungen**

REINSTEIN & SIMON

Markt 43 **POSEN** Rynek 43

**Plótna i wyprawy
bielizny**

**Hermann Leipziger
BRESLAU**

Schweidnißer Strasse Nr. 7
Telephon 593 * * * Telephon 593

Spezialität:
**Möbelstoffe, Teppiche
und
eigene Möbelfabrik.**

Das Geschäftshaus | Dom handlowy

H. Cossmann & Sohn

Alte Schützen- strasse 10 Berlin C 25 Alte Schützen- strasse 10

Reichsbank-Girokonto
Postscheckkonto Berlin 7851
Telephon: Königstadt 83
Telegramm-Adresse: Zugwolle

kauft und verkauft
unter Berücksichtigung der
gesetzlichen Vorschriften
**Wollen, Kammzug,
Kämmlinge und
Wollenabgänge
aller Art**

Zyrokonto w Banku Rzeszy
Pocztowe konto czekowe Berlin 7851
Telefon: Königstadt 83
Adres dla depesz: Zugwolle

kupuje i sprzedaje
z uwzględnieniem prze-
pisów urzędowych
**wełny, czesankę, wy-
czeski oraz odpadki
wełniane wszelkiego
rodzaju**

NETZE

Alle Arten **Fischnetze** aus Hanf-, Baum-
wollgarn und Leinenzwirn, **Zug-, Stak-,
Teich- u. Stellnetze, Reusen, Garn-
säcke, Krebs- und Aalkörbe**, ferner
Netze für Jagd-, Sport- und techn.
Zwecke, sowie **Leinen, Hanf- und
Drahtseile, Bindfaden** als auch
Fischerstiefel liefert in sachgemässer
Ausführung.

Prospekte gratis und franko.

Gegründet 1874.

Mechanische Netzfabrik, G. m. b. H., Landsberg a. W., Angerstr. 14-16

Reichhaltigste Auswahl! Bestbewährteste Qualitäten!

Billigste Preise!

Leib-, Bett- und Tisch-Wäsche

Braut-Ausstattungen

Damen-, Backfisch- und Kinder-Bekleidung.
Gardinen, Vorhänge, Läuferstoffe.

Teppiche * Linoleum.

Preisliste, kostenlos.

JULIUS HENEL vorm. C. FUCHS

Aeltestes und grösstes Versand- und Ausstattungs-Haus in Breslau

Gegründet 1780
Am Rathause 23—27

Breslau

Gegründet 1780
Elisabethstrasse 1—5

Wielki wybór!

Jaknajlepsze gatunki!

Najniższe ceny!

Bielizna męska, damska, pościelowa i stołowa.

Wyprawy ślubne

Ubiory damskie, dziecięce i dla podłotków
Firanki, zasłony, chodniki

Dywany * Linoleum

Cennik bezpłatnie.

JULIUS HENEL vorm. C. FUCHS

Aeltestes und grösstes Versand- und Ausstattungs-Haus in Breslau

Gegründet 1780
Am Rathause 23—27

Breslau

Gegründet 1780
Elisabethstrasse 1—5

M. S. Brann & Comp., Rawitsch Prov. Posen

mit Filialen in Berlin u. Breslau

Filje w Berlinie i Wrocławiu

Dampf-Rosshaar-Spinnerei und mechan. Weberei für Polstergurte

liefern

gesponnene Rosshaare für Matratzen und Polster sowie Gurte aller Art

kaufen

rohe Haare zu höchsten Tagespreisen

Parowa przędzalnia wlosia i mechaniczna tkalnica wysciotek

dostarcza

przędzone włosie do materaców i wysciotek oraz pasy wszelkiego rodzaju

kupuje

surowe włosie po cenach targowych

Wilhelm Bursch

BERLIN S14

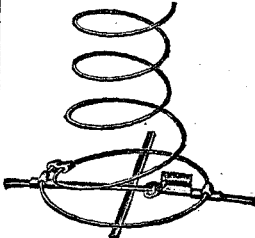
Dresdener Strasse 76

Grösstes Haus der Polstermaterialienbranche Największy skład materiałów wysciotkowych

Sämtliche Artikel für Möbelfabriken, Tapezierer und Sattler. — Grosses Lager in Leinen-, Baumwoll-, Jute- und Eisenwaren. — Matratzendrellen, Markisenstoffen, Bindfäden, Möbelstoffen. — Posamenten.

Wszelkie artykuły dla fabryk mebli, tapicerów i siodlarzy — Wielki skład wyrobów płóciennych, bawełnianych, jutowych i żelaznych. — Drelichy na materace, markisety, sznury, materiały meblowe. — Pasmanterje.

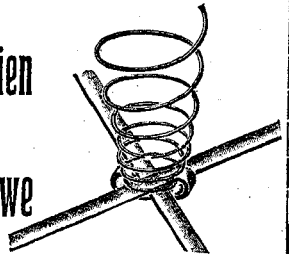

Spezialität:

Metallgurt-Polstermaterialien

Spezialność:

Metalowe paski wysciotkowe

J. Sandmann, Bromberg

Posamenten-Fabrik.

Möbelschnüre, Möbelfransen, Rouleauschnüre, Sargposamenten, Gurte, Wagenposamenten, Dekorationsposamenten.

Fabryka wyrobów szmuklerskich.

Sznury i frędzle tapicerskie, sznury do rolet, szmuklerskie ozdoby do trumien, paski, ozdoby powozowe, ozdoby dekoracyjne.

Leipziger & Koessler BRESLAU

Neue Schweidnitzer Strasse 17

Teppich-, Gardinen,
Möbel-, Läufferstoffe

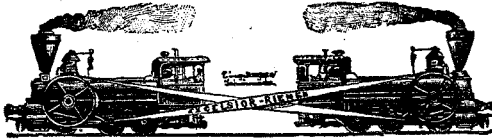
Dywany, firanki, materiały meblowe, chodniki

„Excelsior“-Haar-Treibriemen

000000000000

Für
sämtliche
Betriebs-
zwecke
erfolg-
reich
im Ge-
brauch

000000000000

Zugfest und widerstandsfähig
beim Lauf in Nässe, Hitze u. Kälte

Alleiniger Fabrikant:

000000000000

Unent-
behrlich
für
Industrie
und
Land-
wirt-
schaft

000000000000

Gottfr. Ebell, Neuruppin (Brdbg.)

Telegramm-Adress: :
Riemenebell Neuruppin

Fernere Spezialitäten:

Gegründet 1805
Fernruf Nummer 4

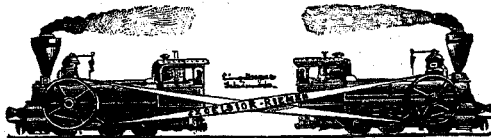
Press- u. Filterstoffe u. Tücher für Pressen
aller Art

„Excelsior“ Pasy włosienne

000000000000

Przy
wszel-
kich
ruchach
dos-
konale w
użyciu

000000000000

Wytrzymałe na ciągnięcie i od-
porne na wilgoć, ciepło i zimno

Wyłączna fabrykacja:

000000000000

Nie-
zbędne
dla
pre-
mysłu i
rol-
nictwa

000000000000

Gottfr. Ebell, Neuruppin (Brdbg.)

Adres dla depesz:
Riemenebell Neuruppin

Dalsza specjalność:

Założ. w r. 1805
Telefonu Numer 4

Materiały i sukna do filtrów i pras wszel-
kiego rodzaju

Ebert & Co., Lichtenstein i. Sa.

Postscheckkonto: Leipzig 2589
Bankkonto: Allgemeine Deutsche
Kreditanstalt Filiale Chemnitz

Fernsprecher: 353

Fernschreiber: Ebert, Lichten-
steincallenberg

Tücher u. Schals

Herstellung insonderheit:
Seidene Chenille-Tücher u.-Schals

Pocztowe konto czekowe: Lipsk 2589
Konto bankowe: Allgemeine Deutsche
Kreditanstalt Filiale Chemnitz

Telefon: 353

Adres telegraf.: Ebert, Lichtenstein-
callenberg

Hustki i Szale

Wyrób specjalny:
Jedwabne hustki i szale chenilowe

L. Zadecklied Nachf.

Inh. Max Lipmann

Braunschweig

Fernsprecher Nr. 176 — Telegramm-Adresse: „Lipmann“

Spezialität: Wolle, roh u. gewaschen
Wollabfälle und Haare

TEXTILIA G.m.b.H.

Posen

Breite Strasse 20

Baumwoll- und
Leinenwaren-
Engros-Geschäft

Vorstand W. Adamski, K. Kużaj Zarząd

Poznań

Szeroka ul. 20

Hurtowny skład towa-
rów bawełnianych i
plóciennych

Drahtseile Hanfseile

für alle Zwecke sowie
Bindfäden, Kordel und
Packstricke

liefert

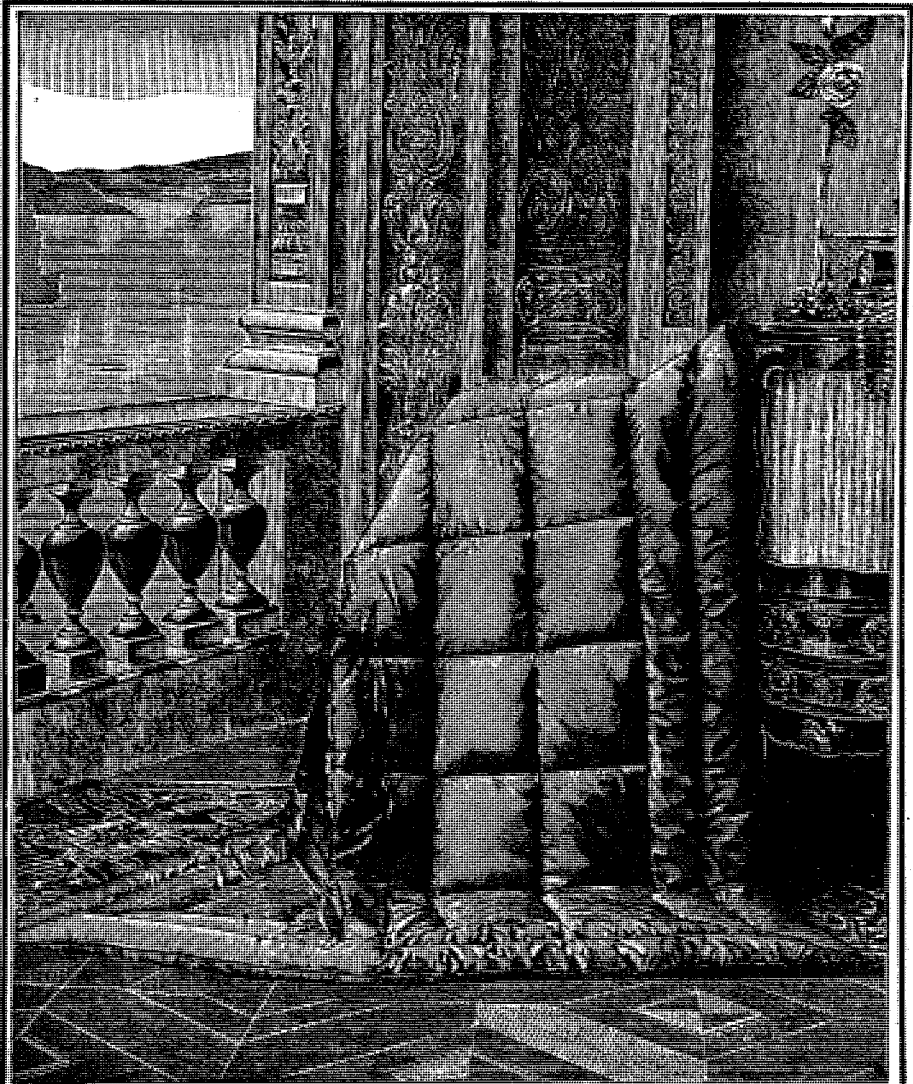
Liny druciane Liny konopne

do wszelkich celów oraz
szpagaty, sznurki i sznury
pakunkowe

dostarcza

KABELFABRIK LANDSBERG a. W.

Mechanische Draht- und Hanfseilerei G. Schroeder

BERNHARD LEWY

Mendelssohnstrasse 1 BERLIN NO 43 Mendelssohnstrasse 1

DAUNENDECKEN UND
=: STEPPDECKEN =:

ERSTKLASSIGSTE
AUSFÜHRUNG

KOLDRY PUCHOWE I
KOLDRY PIKOWANE

WYKONANIE
PIERWSZORZĘDNE

Bleicherei-Einrichtungen für jede Art Baumwolle, für alle textil- und chemisch-techn. Zwecke; Spez.: lose Baumwolle und Baumwollabfälle nach Warm- und Kaltbleichsystem.
Reinigungs-Anlagen für Rohbaumwolle u. Baumwollabfälle.
Verbandwatte- und Verbandstoff-Anlagen.
Zellstoff- (Holzwoll-) **Watte**-Anlagen.
Nitrierbaumwoll-Anlagen für jede Tagesleistung.
 Konfektionswatte-Anlagen. Kunstwoll-Anlagen. Kunstseide-Anlagen.

Spezial-Fachmann **Alfred Kühn, Leipzig-Go.**, Erfurter Straße 5.

Lieferung aller Maschinen für die Baumwoll-, Textil- und Watte-Industrie.

25jährige Praxis. — Eigene Spezial-Verfahren und Apparate-Konstruktionen.
 Fachtechnische Entwürfe u. Beratungen. Telegr.-Adr.: Cellulosekuehn-Leipzig.

W. BLÜTCHEN & SÖHNE

Flachs- u. Jute-Spinnerei
 Weberei
 Säcke- und Planen-Fabrik
 Färberei u. Imprägnier-Anstalt

VETSCHAU N.-L.

Telephonanschluss: Nr. 10
 Telegramm-Adresse: Blütchen Söhne, Vetschau

Niederlage:

Berlin C 2, Fischerstr. 28

Telephon: Amt Zentrum, Nr. 8238

— liefern —

Juteleinen, Tarpauling, Halbleinen, Reineleinen, Drillich, wasserdichte Segeltuche, Regen- und Sommerperfedecken, Zelte, Rucksäcke, Getreide-, Mehl-, Häcksel- und alle sonstigen Säcke, Ernte-, Raps-, Heu-, Mieten-, Wagen-, Staub-, Lokomobilen-, Dreschmaschinen-, Strohpressen-, Eisenbahn- und andere Planen, Strohsäcke, Filterdrilliche, Press-Leinwand, Stramin, Scheuertuch, Handtücher, Weissleinen, Weissdrillich usw.

Przędzalnia lnu i juty
 Tkalnia

Fabryka worków i opon
 Farbiarnia i napawalnia

VETSCHAU N.-L.

Telefon: Nr. 10

Adr. telegraficzny: Blütchen Söhne, Vetschau

Skład:

Berlin C 2, Fischerstr. 28

Telefon: Amt Zentrum, Nr. 8238

— dostarcza —

tkaniny jutowe, tarpauling, półpiótna, czyste piótna, drelichy, nieprzemakalne piótno żaglowe, dery letnie i od deszczu na konie, namioty, ruksaki, worki do zboża, mąki, sieczki i wszelkie inne worki, opony zniwowe, na rzepak, siano, stogi, wozy, od kurzu, na lokomobile, młocarnie, prasy do słomy, kolejowe i inne opony, sienniki, drelichy do filtrów, piótna do pras, stramin, ścierki do szorowania, ręczniki, piótna białe, drelichy białe i t. d.

J. KOCH

HAMBURG 37

Tel: Gr. VI, 1090 und 1091
 Telegr.-Adresse: Ikasack

Alle Arten Säcke
 Wszelkiego rodzaju worki

Gustav Lippmann

Verbandwattfabrik
 Einsiedel, Bezirk Chemnitz

Grabower & Frankenstein

Wallstraße 15/15a · Berlin C · Wallstraße 15/15a

Baumwollene

Zanellas · Serges · Ärmelfutter

eigener Ausrüstung

Halbwollene Serges

sowie **Engagementsartikel** für
sämtliche Branchen der Konfektion

Gabardeen / Ripse / Frotté usw.

Liebmann, Frankenstein & Co

Wallstraße 15/15a · Berlin C · Wallstraße 15/15a

Spezialitäten in nur eigener Ausrüstung

Voiles :: Batiste

Glasbatiste :: Glasvoiles

Imago-Batist :: Opals (D. R. P.)

in Weiß und Schwarz

Lieferung: ab Berliner Lager

Hermann Leipziger, Breslau

Telephon 593 Schweidnißer Strasse Nr. 7 Telephon 593

Spezialgeschäft Möbelstoffe, Teppiche und
Dekorationen.

Eigene Möbelfabrik u. Spezialität für Innenausbau.
Prima Referenzen über ausgeführte Arbeiten.

JOH. ANTON LUCIUS

Gegr. 1763

Strumpfwaren-Fabriken

Gegr. 1763

CHEMNITZ i. Sachsen

Wolkgraben 7, Fernruf 2046

ERFURT

SCHLEUSINGEN i. Thr.

Fernruf 29

Giro-Konto bei der Reichsbank

Fernruf 116

Postscheck-Konto Leipzig 2151

Seidene, halbseidene, kunstseidene, wollene und baumwollene
Strumpfwaren
in jeder Preislage

Erstklassige Vertreter mit prima Referenzen gesucht

Jedwabne, półjedwabne, z jedwabiu sztucz., wełniane i bawełniane

wyroby pończosznice
w każdej cenie

Poszukuje się pierwszorzęd. zastępców z poważnymi referencjami

Steinhäuser & Kopp, Offenbach a. M.

Fabrik technischer Filze * Fabryka filcu technicznego

Gegründet 1870 — Zatoż. w r. 1870

Spez.: Schleif- u. Polierfilze in Scheiben. Filze in Scheiben und in Tafeln zum Schleifen und Polieren aller Metalle, Holz, Zelluloid, Knochen, Marmor, Granit, Syenit, Glas usw. Filzstreifen und Ringe, Filzwaren aller Art. — Filze für Lederbearbeitungsmaschinen.

Spec.: Filc w tarczach do szlifowania i polerowania. Filc w tarczach i kawałkach do szlifowania i polerowania wszelkich metalów, drzewa, celuloide, kości, marmuru, granitu, syenitu, szkła itd. Paski i kółka filcowe, wszelkie wyroby filcowe. Filc do maszyn dla obróbki skóry.

A. Schuldiener

Warschau - Warszawa

Tel. 127-08 Leszno 6 Tel. 127-08

Gegründet 1906 - założona

Fabrik und Lager von Strümpfen,
Sportartikeln und Trikotagen

Fabryka wyrobów pończosznio-
zodzianych i trykotowych

EMIL ARNOLD

Posamenten

Annaberg i. Erzgeb.

Spezialität:

Seidenschnüre, Seidenbällchen
Knöpfe, Halbfabrikate

Spezialność:

Sznury jedwabne, pompony
guziki, półfabrykaty

Arnold H. Jürgensen & Co.

Hamburg 11, Neuburg 8

Import von: Raffia-Bast
Tonkin-Rohr ∴ Palmblätter
Palmfasern ∴ Kokosgarne usw.

Import Iyka z raffi ∴ Trzciny
tonkińskiej ∴ Liści palmowych

Włókna palmowego
Przędzy kokosowej i t. d.

Hr. Erkel jr.

Seilfabrik

HAHN — im —
Taurus

liefert

Draht- u. Hanfseile
für alle Zwecke
in Spezial-Konstruktionen

Liny

druciane i konopne
do każdego użytku w
konstrukcjach specjalnych

GEGR 1874

A.F. KIND

Berlin SW 68 Junkerstr. 13

Bündfaden

Kordel u. Packstricke
Paketknebel
u. Träger

Szpagaty

Sznurki do opakowania
Kołeczki i rączki
do paczek

TELEFON:
MORITZPLATZ
13163 • 13164

Aktiengesellschaft für Feinmechanik
 vormals **Jetter & Scheerer**
TUTTLINGEN (Württemberg)

„Aeskulap“
 Spezialwerkstätten für
Chirurgie-Instrumente
 Zweigniederlassungen

Eingetr. Warenz.
 Zahnärztliche
 und
 tierärztliche
 Instrumente,
 Haarschneidemaschinen

Berlin-New York

9 Mark

18 kar. Golddublee extraflache
Kavalier-Uhr
 Doppelmantel u. herrlich gravierter Sprungdeckel, Metall-Strahlen-Zifferblatt mit Sekundenzeiger, präziser Gang, für Haltbarkeit 3 Jahre Garantie. Gegen Nachnahme von nur 10 M.—12 K. Uhren-Niederlage **Jak. König, Wien III, Löwengasse 37 a.**

Reiniger, Gebbert & Schall A.-G.
 Berlin — Stammhaus Erlangen

Röntgen- und elektromedizinische Apparate
Zweigniederlassung: Warschau
 Moniuszki 4
 Telegramm-Adresse: Elektromedizin

Aparaty Röntgenowskie i elektromedyczne
Filia: Warszawa
 Moniuszki 4
 Adres dla depesz: Elektromedizin.

FRANZ STELZER
 BERLIN N 39, LYNARSTR. 1

Betriebs-Kontroll-Instrumente für Brauereien und Brennereien.
 Fabrikthermometer, Alkoholmeter, Aräometer, Wasserstandsrohren.

Instrumenty kontrolujące ruch dla browarów i gorzelń.
 Termometry fabryczne, alkoholometry, areometry, szkła wodoskażne.

Wilhelm Kunert
 Bandagenfabrik
MAINZ

Spezialität: **Bruchbänder** in allen Arten und Ausführungen mit und ohne Feder

Fabryka bandaży

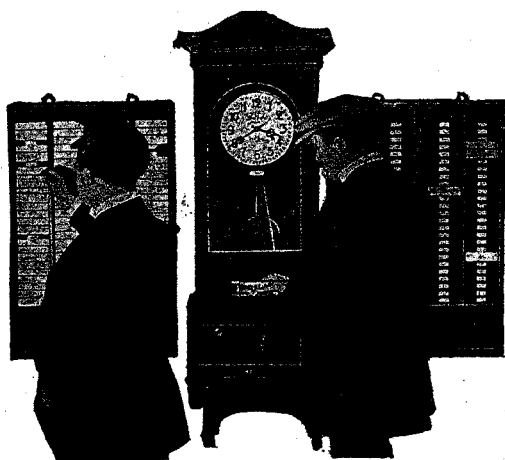
Spezialność: **Pasy rupturowe** ze sprężyną lub bez, wszelkiego rodzaju i wykonania

Pünktliches

Kommen und Gehen

Einhaltung der Arbeitszeit, Aus-
nutzung der Maschinen, infolgedessen
große Ersparnisse

gewährleisten unsere automatischen Kontroll-Apparate für Arbeits-
zeiten und Akkorde (System Bürk)
Deutsches Fabrikat ♦ ♦ Erste Empfehlungen

Punktualne

Przychodzenie i odchodzenie

Odbywanie czasu roboczego, wy-
zyskanie maszyn, wskutek czego

wielką oszczędność

zaręczają nasze automatyczne aparaty, kontrolujące czas roboczy
i robotę ugodową (system Bürka)

Fabrykat niemiecki.

Poważne referencje

Deutsche Bürk-Bundy-Gesellschaft
m. b. H., Magdeburg

Ludolph Struve & Co :: Hamburg

Telefon: Gr. 8, 4565/86 „Seeburg“, Spitalerstr. 16 Telefon: Gr. 8, 4565 68

„Katee“-Rowery
 „Katee“-Wkładki przeciw rdzy
 „Katee“-Dzwona do kół

Pneumatyki pierwszorzędných fabryk

— Eksport do wszystkich państw świata —

Schutzbrillen für Autogenschweißer

mit richtiggefärbten ausprobierten Gläsern.

Schutzbrillen-
 Respiratoren-
 u. Schutzmasken für
 alle erdenklichen Zwecke

Preisliste
 gratis durch die
 Specialfirma

„Baldur“
 Fuerth, Bayern.

Priebatsch's Lehrmittel-Institut

BRESLAU, Ring 58

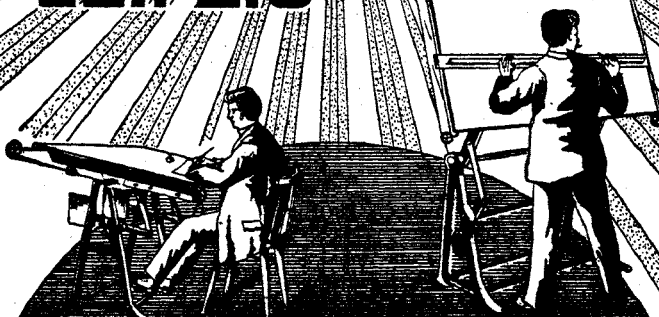
Aeltestes Lehrmittel-Institut Preußens.
 Größtes Lager aller Hilfsmittel, Appa-
 rate, Modelle für Schulen jeder Art.
 Empfohlen von allen Schulbehörden.
Preisgekrönt auf den Weltaus-
 stellungen in Antwerpen, St. Louis
 und anderen Städten.

Najstarszy w Prusach zakład przyrządów
 naukowych. — Wielki skład wszelkich
 przyrządów pomocniczych, aparatów,
 modeli dla szkół wszelkiego rodzaju.
 Polecone przez wszystkie władze nauk.
Nagrodzone na wystawach wszech-
 światowych w Antwerpji, St. Louis i in.

Breslau, Ring 58 — Priebatsch's Lehrmittel-Institut

(Inhaber Dr. phil. Felix Priebatsch).

HANS VON STERN LEIPZIG

ZEICHENTISCHE ZEICHEN- u. MESSGERÄTE ZEICHENPAPIERE

Lichtpaus-
Pauspapiere

Lichtpaus-
Apparate

Hauptkataloge mit Musterkollktion
gratis u. franko!

Zweiggeschäft
in
Dresden

Stoly rysunkowe
Narzędzia rysun-
kowe i mierznicze

Papiery rysunkowe

Papiery światło-
czułe i kalki

Przyrządy
do odbitek świetlnych

E. LEITZ, Wetzlar

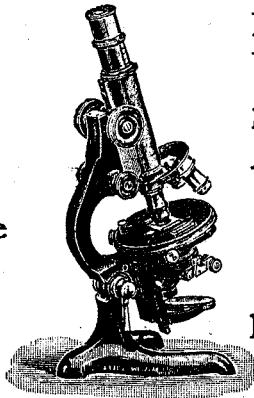
Optische Werke * Zakłady optyczne

Mikroskope
Mikroskopische
Nebenapparate
Mikrotome
Mikrophoto-
graphische und
Projektionsapparate

*

Prismen-
Feldstecher

*

Mikroskopy
Mikroskopowe
aparaty poboczne
Mikrotony
Aparaty mikrofoto-
graficzne i
projekcyjne

*

Dalekowidy
pryzmatyczne

*

Th. Rosenberg

Inhaber
W. Lummert

Fernsprecher
Norden 7493

Berlin N, Ackerstr. 137

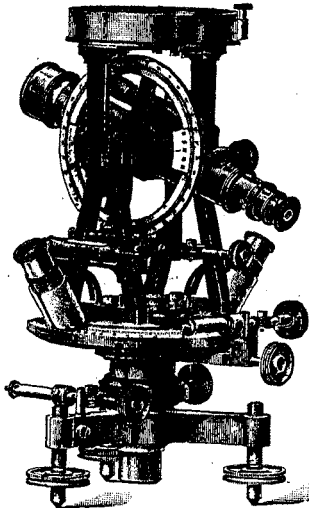
Girokonto
Dresdner Bank

Werkstätten
für sämtl. mathe-
mat. Präzisions-
instrumente,
wie Theodolite,
Nivellier-
instrumente
mit Gefällschraube,
Sextanten usw.

Photo-Theodolite

Preislisten stehen
zu Diensten

Lieferant erster Institute

Pracownia
wszelkich precyzyj-
nych instrumentów
matematycznych,
jako to teodolity,
instrumenty
niwelacyjne ze
śrubą spadu,
sextanty i t. d.

Fototeodolity

Cenniki na żądanie

Dostawca pierw-
szorzędnych zakładów

ZEISS

Instrumente

Brillengläser

Feldstecher

**Photographische
Objektive**

Mikroskope

**Optische
Messinstrumente**

Lupen

**Astronomische
Instrumente**

**Geodätische
Instrumente**

Scheinwerfer
für
Automobile u. Motorboote

**Medizinisch-
optische Instrumente**

**BERLIN
HAMBURG**

**WIEN
BUENOS AIRES**

Druckschriften kostenlos

Aktiengesellschaft Mix & Genest

Telephon- und Telegraphen-Werke

Berlin-Schöneberg

Telegramm-Adresse: **Emundge** * Telephon: **Berlin Amt Lützow 8140/45**

Elektr. Wecker für Schwach- und Starkstrom.

Telephone für Haus, Bureau und Fabriken mit direkter und indirekter Schaltung.

Lautsprechende Telephonapparate. Linienwähler, einfach und automatisch.

Fernsprechapparate (Reichs-postmodell). **Hochspannungs-Telephonapparate.**

Fernsprechapparate für gemischten Betrieb, Post und Haus; ein Apparat für Reihen- und Parallelschaltung (Janusschaltung)

Zentralumschalter jeder Art.

Lichtsignal - Apparate für Hotels und Krankenhäuser.

Tableaus mit mechanischer und elektrischer Abstellung.

Transportable Telephonapparate

Elektr. Hupen für Stark- und Schwachstrom und Automobile.

Elektrische Fernthermometer.

Elektrische Kassenschrank-Sicherungsapparate.

Feuermeldeapparate.

Wasserstandsfernmelder.

Elemente, nass, trocken, mit hoher Kapazität.

Elektr. Kommando - Apparate.

Blitzableiter und sämtliche Zubehörteile. **Blitzableiter-Untersuchungsapparate.**

Sämtl. Bedarfsartikel zur Einrichtung von Schwachstromanlagen.

Rohr- u. Seilpost-Apparate.

Budziki elektr. do prądu wätłego i silnego.

Telefony mieszkaniowe, biurowe i fabryczne z łączaniem bezpośrednim i pośrednim.

Głosnomówiące aparaty telefoniczne. Przełączniki liniowe zwyczajne i automatyczne

Aparaty telefoniczne System poczty państwowej. **Aparaty telefoniczne na wielkie napięcie.**

Aparaty telefoniczne do użytku mieszanego, jeden aparat do rozmów miejskich i mieszkaniowych z łączaniem szeregowym lub równoległym (łącznik Janusa).

Przełączniki centralne wszelkiego rodzaju.

Aparaty do sygnałów świetlnych dla hoteli i szpitali.

Tableaux z odstawieniem mechanicznym lub elektrycznym.

Przenośne aparaty telefoniczne.

Elektr. trąbki do prądu silnego i wätłego oraz do samojazdów.

Elektr. termometry zdalaczynne

Elektr. aparaty ochronne do kas ogniotrwałych.

Aparaty pożarowskazowe. **Wodoskazy** zdalaczynne.

Elementy mokre i suche z wielką pojemnością.

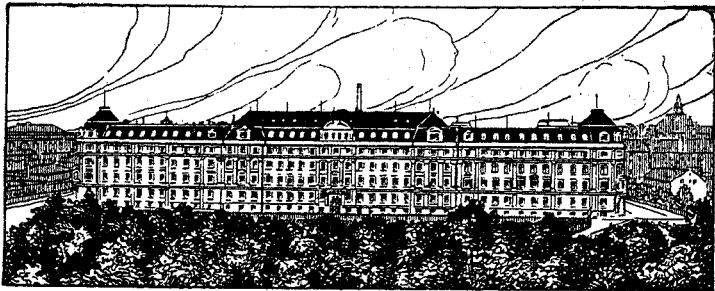
Elektr. przyrządy do komendy.

Piorunochrony i wszelkie przy należytości. **Przyrządy** do badania piorunochronów.

Wszelkie przybory do urządzeń wätłoprądnych.

Aparaty do poczty pneumatycznej i linowej.

F. VOLCKMAR * LEIPZIG

Geschäftshaus: Königstrasse 35

Lieferant sämtlicher Lehrmittel für Universitäten, höhere Lehranstalten sowie Schulen jeder Art. Insbesondere: Wandkarten u. Anschauungsbilder, Globen u. Atlanten, Fröbel-Sachen, Lese- und Rechenmaschinen, Lehrmittel für Fortbildungsschulen, Apparate für Physik u. Chemie, technologische Sammlungen, Modelle für den Zeichenunterricht usw. Ferner: sämtliche Bedarfsartikel für Universitäten, Laboratorien, Museen und sonstige wissenschaftliche Institute sowie deren vollständige Einrichtung

Reichhaltiger Katalog Nr. 299 auf Verlangen kostenlos

Sanitätshaus Bernhard Fuchs POSEN

Friedrichstrasse 1, Parterre u. I. Etage

Fernruf Nr. 3657 — Telegramm-Adresse: „Sanitätshaus“

Zentrale ärztlicher, wissenschaftlicher und technischer Apparate
Dampfdesinfektionsapparate / Desinfektionsmittel
Grosses Lager in medizinischen Verbandstoffen
Chirurgische Instrumente und Krankenpflegeartikel

Spezialität: Aerzie- und Krankenhaus-Einrichtungen

Kostenanschläge gratis!

Lieferant für Militärbehörden, Zivilverwaltung für Polen,
Kgl. Universitäts-Kliniken, Stadtverwaltungen u. a. m.

Johann Georg Eisel

Griesheim a. Main-P.

Spezialfabrik f. Schutzbrillen,
Respiratoren, Masken, Helme,
Atmungsapparate und Schutz-
bekleidung aller Art.

Spec. fabr. okularów ochron-
nych, respiratorów, hełmów,
przyrz. do oddychania i ubio-
rów ochron. wszelk. rodzaju.

Hotel Victoria

LODZ

Zentrum der Stadt

Modernster Komfort

Erstklassiges Restaurant

Mässige Preise

HOTEL SAVOY, LODZ

Krótka 6

Erstklassiges Haus — Hotel pierwszorzędnny

Zimmer von 1,25 Rubel pro Tag an.
Warmwasserheizung. — Elektrisches
Licht. — Fahrstuhl. — Bad.

Café und Restaurant

Billards. — Ständig Konzert einer
erstklassigen Kapelle.

Pokoje od 1 r. 25 k. za dobę. — Ogrzewanie
centralne. — Elektryczność. — Winda. —
Kapiele.

Kawiarnia i restauracja

Bilardy. — Stale koncert pierwszorzędnej
orkiestry.

Erstklassiges, im Zentrum der Stadt * Pierwszorzędnny w śródmieściu

Hotel de Paris

Warschau

Białańska 9

Warszawa

Tel.: 148, 224-46

100 komfortable, möblierte Zimmer
zum Preise von 2 bis 10 M. pro Tag.
Elektrische Beleuchtung. — Wannen.

100 z komfortem umeblowanych
pokoi w cenie od 2 do 10 m. za dobę.
Elektryczne oświetlenie. — Wanny.

SAVOY HOTEL

BERLIN

am Bahnhof Friedrichstrasse

Haus I. Ranges, mässige Preise
Wein- und Bier-Restaurant
Weingrosshandlung

Przy dworcu Friedrichstrasse

Pierwszorzędnny hotel, ceny
przystępne. Wykwintna restau-
racja. Skład hurtowy win

BRESLAU Gartenstr. 79
Telephon 4379

„Vaterland“

Kaffee-, Bier- und Weinstuben

Erdgeschoss und I. Stock

Fürstenhof-Hotel

Gartenstrasse 79

Zimmer von 2 Mark an.

Grand Hotel Warschau, Chmielna 5

Billigstes, im Zentrum der Stadt
gelegenes Hotel

(das zweite Haus von Nowy Swiat)

Erstklassiges Restaurant

Bei längerem Aufenthalt bedeutende
Ermäßigungen

Hamburg, Koopmanns Hotel und Restaurant

Gegründet 1890

::

Tel. Gr. I, 3779

Steindamm 43 beim Hauptbahnhof

unter Aufsicht des hiesigen hochlöbl. Oberrabbinats

בהשגחת הרב ד"ר פה

Elegante, hochmoderne Fremdenzimmer der Neuzeit entsprechend

Feiner Mittagstisch zu jeder Tageszeit :: Elektr. Licht :: Bäder im Hause :: **Zentraldampfheizung**

Mässige Preise! :: Beste Referenzen aller Weltteile liegen auf!

Hamburg, Koopmanns Hotel i Restauracja Zał. w r. 1890
Tel. Gr. I, 3779

Steindamm 43 przy Głównym Dworcu :: Pod dozorem miejscowego Nadrabina :: Eleganckie, najmodniejsze gościnne pokoje urządzone podług najnowszych wymagań :: Dobre obiady o każdej porze dnia. Światło elektryczne, kąpiel w domu i **ogrzewanie centralne** :: Ceny przystępne. Najlepsze referencje z wszystkich części świata na miejscu.

Говорятъ по рускку * Tu mówią po polsku

Kunstgewerbe-Handlung * Skład sztuki stosowanej

„BEZALEL“

Warschau

Wierzbowa 11 (Theaterplatz)

Niederlage und Alleinverkauf sämtlicher Erzeugnisse d. Kunstgewerbe-Schule „Bezalel“ in Jerusalem.

Warszawa

Wierzbowa 11 (Plac Teatralny)

Wyłączna sprzedaż wszelkich wyrobów szkoły sztuki stosowanej „Bezalel“ w Jerozolimie.

Königsberg i. Pr. Hotel Berliner Hof I. Ranges

Zentrum, an der Hauptpost

Steindamm 70/71 — Tel. 228, 3050, 3340
Zentralheizung, elektr. Beleuchtung,
Personenaufzug, Telefon in allen
Zimmern, Bäder, Ausstellungszimmer
Familiensalons

Renommiertes Restaurant mit vornehmstem Verkehr. Portier am Bahnhof

Królewiec Hotel pierwszorzędny „Berliner Hof“

w centrum miasta przy poczcie głównej

Steindamm 70/71 — Tel. 228, 3050, 3340.
Centralne ogrzewanie, elektr. oświetlenie,
winda, telefon we wszystkich pokojach,
kąpiele, pokoje wystawowe, salony rodzinne

Renomowana restauracja, do której uczęszcza jaknajl. publiczność. Szwajcar na dworcu kolej.

Gegründet 1890
Fernspr. 61-45

S. KARMAZYN

Egz: od 1890 r.
Telef. 61-45

WARSZAU Miodowastr. 18

WARSZAWA Miodowa 18

Rauchwaren-Handlung und Pelz-Konfektion

Stets grosses Lager in Fellen und Pelzfuttern.

Spezialität:

Damen-Pelzmäntel und Jacken.

Elegante Neuheiten in Kolliers,
Krawatten und Muffen. Herren-
Pelze, Kragen und Mützen.

Aufbewahrung von Pelz- und Wollsachen während
des Sommers.

Skład futer i Konfekcji futrzanej

Magazyn stale zaopatrzony w wielki wybór
skórek i blamów.

Specjalność:

Damskie futrzane palta i żakiety.
Ostatnie nowości sezonowe: Kołnierze,
stole, pelerynki i mułki. Męskie
futra, dochy, kołnierze i czapki.

Przyjmuje się futra na letnie przechowanie.

Speditionshaus Dom Ekspedycyjny „Express“

Warschau — Warszawa
Długa 50

Abteilungen — Oddziały
Lodz, Białystok, Wilna

F. Piernikarz

Warszawa, pl. Grzybowski 8
(róg Królewskiej.)

Szpagaty, łyżeczka, liny, powrozy
sznury do rur kanalizacyjnych,
sieci, taśmy, hamaki, oraz sprzęcz-
ki i zgrzebła dla koni.

Odpadki bawełniane do czyszczenia
maszyn.

SZ. KULIK

Warschau — Warszawa, Franciszkańska 31

(Tel. 49-79)

Gegründet 1886 założony

(Tel. 49-79)

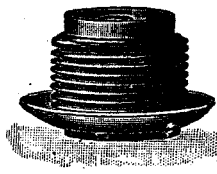
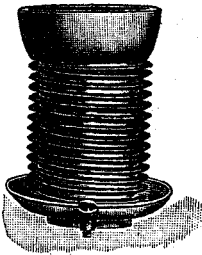
Hauptlager von Schuhmacher-
Bedarfsartikeln.

Główny skład przyborów dla
kamaszników i szewców.

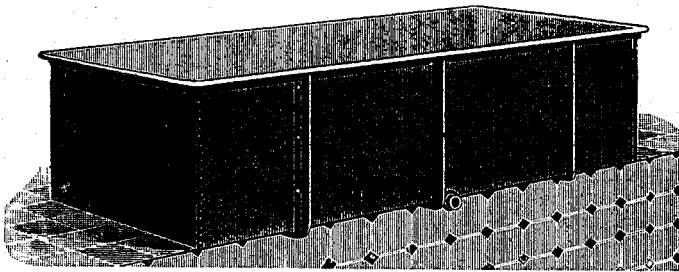
Spezialität: Schuh-Verzierungen
und Schuh-Einlegesohlen.

Specjalność: Wyściełki i upięk-
szenia do obuwia.

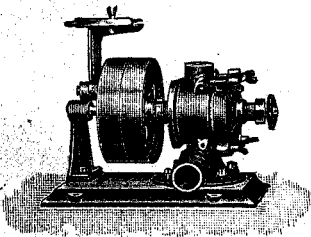
Molkerei - Maschinen - Fabrik
 von
Gebrüder Preiss
 in BERGEDORF

**Runde Milch-
 und
 Rahmkühler**

Bassins, Käsewannen usw.

**Hebeapparate für Vollmilch,
 Magermilch, Buttermilch,
 Molke und Salzsole**

ganz in Eisen; mit Metallrädern oder ganz in
 Metall, einfach und doppelt, von 1000 bis 8000
 Liter Stundenleistung, mit und ohne Leistungs-
 Verstellbarkeit.

Spezialität!

Spezialität!

**Ersatzteile für Bergedorfer
 bzw. Stockholmer Hand- und Kraft - Separatoren
 Tauschtrömmeln, auch erhöhter Leistung.**

Ausführliche Listen auf Anfrage kostenlos.

Gegründet 1859

HEINRICH LANZ MANNHEIM

Gegründet 1859

Grösste und bedeutendste Fabrik Deutschlands für:

Lokomobilen

fahrbar und stationär
mit Ventilsteuerung System LENTZ

**Dampf-
Dreschmaschinen**
neuester Konstruktion

**Selbstbinder-
Strohpresen**
für Garn- und Drahtbindung

Zug-Lokomobilen

Filiale: **Warschau, Bracka 16**

Lokomobile

przevoźne i stacyjne
ze stawidłem wentylowem systemu
LENTZ

Młocarnie parowe
najnowszej konstrukcji

**Samowiązające
prasy do słomy**
do wiązania przędzą lub drutem

Lokomobile pociągowe

Filija: **Warszawa, Bracka 16**

In jedem Betrieb. | Dla każdego zakładu.
An jede Maschine. | Do każdej maszyny.

„Rowac“ Werkzeugtische
„Rowac“ Stoły narzędziowe

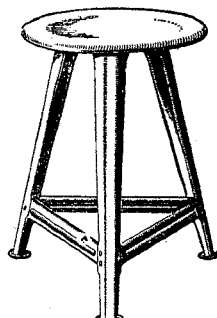
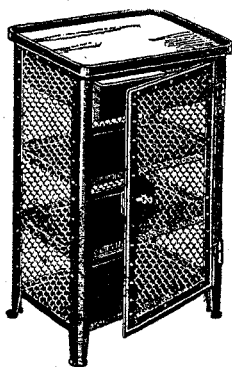
Robert Wagner
Chemnitz - P.

Für alle sitzend | Dla robotników zajętych
Beschäftigten. | pracą siedzącą.

„Rowac“ Schemel
„Rowac“ Stołeczki

Vertreter gesucht.

Zastępcy poszukiwani.

Dyckerhoff & Widmann A.-G.

Biebrich am Rhein

Neubaubüro Warschau, Moniuszki 2

Tiefbau-Unternehmung

Spezialgeschäft für

Beton- und Eisenbetonbauten
im Tief- und Hochbau

Fabriken für Zementwaren

Niederlassungen:

Berlin / Danzig / Dresden / Hamburg

Karlsruhe / München / Nürnberg

Register

zum Industrie- und Handelsanzeiger

Die Anzeigen sind nach Warengruppen geordnet, innerhalb der Gruppen nach dem Alphabet der Firmen. — Bei Anknüpfung von Geschäftsverbindungen, Bestellungen und Anfragen wolle man sich stets auf das Adressbuch „Polen“ von Rudolf Mosse beziehen.

Skorowidz do działu „Ogłoszenia z przemysłu i handlu“

Ogłoszenia ułożone są podług grup towarowych, w ramach grup zaś w porządku alfabetycznym firm. — Przy nawiązywaniu stosunków handlowych, zamówieniach i zapytaniach prosimy powoływać się zawsze na księgę adresową „Polska“, wyd. Rudolf Mosse.

Banken und Versicherungen

Banki i Ubezpieczenia	
	Seite
anglo-Oesterr. Bank (Wien I)	6
Bank für Handel und Industrie	3
Niederlassung (Kattowitz)	3
Bank für Handel und Industrie (Warschau)	9
Bank Ziemski, Akt.-Ges. (Posen)	8
Büsscher, Alfred, (Berlin W 15)	13
Commerzbank in Warschau	9
Deutscher Versicherungs-	
Schutz-Verband (Berlin)	12
Direktion der Preuss. Lebens-	
versicherungs-A.-G. (Berlin W)	10
Disconto-Gesellschaft (Berlin)	10
Vorsatzseite gegenüber der	
vorderen inneren Deckelseite	
Dittrich, Richard (Leipzig-R.103)	14
Gemeinsame Filiale der kais.	
kön. privilegierten österrei-	
chischen Länderbank u. ung.	
Escompte- und Wechsel-Bank	
für Polen (Dąbrowa)	7
Gericke, Gustav (Dresden)	15
Goldschmidt, Sams. (Hamburg 36)	10
Gutkind, Albert (Braunschweig)	14
Heymann, Lipstadt (Hamburg)	10
Lippold, Paul (Leipzig)	10
Illustrationsseite	
Janus, Hamburger Versiche-	
rungs-Akt.-Ges. (Hamburg)	11
Landbank A.-G. (Berlin NW 40)	4, 5
Melamerson, Max.	11
Norddeutsche Creditanstalt (Kö-	
nigsberg i. Pr.)	2
Schlaffer, Heinrich (Leipzig)	8
Schles. Bankverein (Breslau)	6

	Seite
Vesta, Lebensversicherungs-	
Bank A.-G. (Posen) Lesezeichen	
Wunsch, J. (Berlin-Halensee)	13
Zapf, A. (Leipzig)	16
Związek Ziemian, T. z o. p.	
(Posen)	8
Bau- und Ingenieurwesen	
Budownictwo i Inżynierja	
Alfawerk, G. m. b. H. (Gauting)	20
Bartel, Heinr. (Berlin-Neukölln)	40
Bergwald, Fritz (Berl-Steglitz)	28
Berliner Gipswerke L. Mundt	
vorm. H. Kühne, (Berlin W 57)	28
Beyer, Ad. Ewald Hugo	
(Wengeln-Jacobsdorf, Bezirk	
Liegnitz)	17
Boswan & Knauer, G. m. b. H.	
(Tschenstochau)	27
Büsscher, Alfred, Berlin W 15	13
Calauer Dach- und Falzziegel-	
fabrik, G. m. b. H. (Calau)	153
Carstens, Chr. (Wallhausen)	38
Christoph, J. E., Akt.-Ges.	
(Niesky bei Görnitz)	21
Christoph & Unmack Akt.-Ges.	
(Niesky O.-L.)	41
Conrad, Otto, (Berlin W 62)	34
Dellwik-Fleischer, Wassergas-	
Gesellschaft (Frankfurt a. M.)	37
Demmerwerk (Eisenach)	36
Deutsche Asphalt-Akt.-Ges. der	
Löhner u. Vorwohler Gruben-	
felder (Hannover)	26
Deutsch-Luxemburgische Berg-	
werks- und Hütten-A.-G. Abt.	
Dortmund. Union (Dortmund)	43
Dyckerhoff & Widmann, A.-G.	
(Biebrich a. Rh.) Neubauburo	
Warschau	265

	Seite
Dystyller, L. (Wloclawek)	28
Eisen- u. Emailierwerk Verein	
Dorotheen- u. Henriettenhütte	
(Henriettenhütte)	31
Ergang, F. (Magdeburg)	170
Esch & Co. (Mannheim)	24
Friedrichs & Co., H. (Sagan)	28
Gaste, Paul. Nachf. Inh. Kurt	
Görler, Berlin NO 18	171
Gebers, H. (Hirschberg i. Schl.	
u. Neustadt i. Westpr.)	42
Geiger, Kurt (Posen W 8)	28
Gimmer, M. (Breslau 10)	22
Hänchen, Ernst (Penzig Schles.)	16
Hempel, J. Chęciny gub. Kielecka	52
Jahn & Co. (Arnswalde Brub.)	170
Jentsch, E. (Posen)	35
Jeżewski, A. (Berlin W 62)	12
John, J. A. (Warschau)	34
Kelling, Emil (Berlin-Leipzig)	30
Kiekert & Nieland G. m. b. H.	
(Heiligenhaus-Niederrhein)	39
Lieck & Heider, Franz (Berlin W 9)	40
Lohmüller, Fr. W. (Güst'n, Anh.)	18
Lozat-Eisenbeton-Breslau A.-G.	20
Lätz, Adolf (Hamburg 35)	22
Masch.-Fabr. Akt.-Ges., Erste	
Mährische Wasserleitung und	
Pumpenbauanstalt Ant. Kunz	
(Weisskirchen, Mähren)	40
Meyer, Rud. Otto (Posen)	24
Minuth, Emil (Berlin 19)	40
Moebius, F. (Sorau N.-L.)	22
Pierberg, Gebr. (Berlin SW 61)	20
Posener Tonwerke G. m. b. H.	
(Posen O.)	33
Rankewerk G. m. b. H. (Brühl)	34
Rosenteld & Co., N. (Berlin W 8)	26
Schlender, A. (Hamburg 6)	16
Schlesische Dachpappenfabriken	
Gassmann & Notmann G. m.	
b. H. (Breslau)	28
Schlieper, Gebr. (Bromberg)	24

	Seite
Schlieper, Gebr. (Bromberg) ..	42
Schmidt & Herkenrath, Th. G. m. b. H. (Berlin SO 33) ..	196
Schornsteinbau Custodis G. m. b. H. (Düsseldorf) ..	30
Schück & Lada, Dipl.-Ing. (Berlin-Lichtenrade) ..	28
Schweder & Co. (Berlin-Lichterfelde) ..	16
Simon, Ernst (Stettin) ..	30
Smoschewer & Co. (Breslau 13)	40
Thomas, Hans (Charlottenburg)	18
Titel's, O., Kunsttöpferei (Fürstenwalde a. d. Spree) ..	23
Tuchscherer, Carl (Breslau 2) Illustrationsseite u.	29
Ullersdorfer Werke (Nieder-Ullersdorf K.R. Sorau) ..	25
Unionwerke A.-G. (Mannheim und Berlin SW) ..	19
Vereinigte Königsw- und Laurus- hütte Akt.-Ges. für Berg- und Hüttenbetrieb (Berlin NW 7)	32
Vogel, Hermann (Schweinfurt)	42
Warns-Gaye & Block (Hamburg)	36
Wayss & Freytag Akt.-Ges. (Königsberg i. Pr.) ..	26
Wünsch, J. (Berlin-Halensee) ..	13
Woydahlcr Kunststein- und Kieswerke (Woydahl bei Pakosch, Prov. Posen) ..	18

**Bekleidungs-Industrie
Przemysł Konfekcyjny**

Beber, Emil (Berlin SO 26) ..	48
Becker & Co., Emil (Berlin C 25)	47
Breslauer, E. (Breslau I) ..	44
Erb, Friedr. (Berlin SO 16) ..	50
Frankenburg & Co., G. m. b. H. (Hamburg) ..	49
Gerstel, M. (Breslau) ..	46
Hauser, J. W., G. m. b. H. (Teplitz i. B., Berlin NO 55)	48
Hecktor, Friedrich (Thorn) ..	49
Hesse (Dresden) ..	46
Karmazyn, S. (Warschau) ..	262
Kipper, Gebr. (Warschau) ..	44
Klaus, M. Bruno (Schmölln) ..	45
Kulik, Sz. (Warschau) ..	262
Leander-Schuhfabrik A.-G. vorm. Carl Ochsenhirt & Behrens (Offenbach a. M.) ..	45
Leipzig & Goldmann (Breslau)	48
Lewin, C. (Breslau V) ..	47
Massich, Robert (Seiffenhensdorf, Sachsen) ..	45
Metallwerke Schmölln S.-A. Petersdorff (Breslau) Rückseite des Planes von Warschau.	48
Richter, F. X. (Frankfurt a. M.)	50
Riesenfeld, Heinrich (Mysłowitz)	46
Sadowski, J. (Warschau) ..	48
Schönmann, A. (Warschau) ..	48
Sohland-Berliner Knopffabrik Alex. Pier (Berlin 37) ..	46
Waldes & Co. (Frag-Wrschowitz Dresden, Warschau) ..	50
Wegner, Emil (Bromberg) ..	45
Zinn, Robert, & Co., G. m. b. H. (Barmen-Bittershausen) ..	51

**Berg- und Hüttenprodukte
Górnictwo i Hutnictwo**

Asbest- und Kieselgührwerke G. m. b. H., vorm. Dr. Grote (Uelzen Hann.) ..	52
Blattnr, S. (Berlin W 50) ..	57
Bayerische Schleifsteinwerke, Michael Ankenbrand (Eltmann a. M.) ..	53

	Seite
Deutsche Asphalt- A.-G. der Limmer u. Vorwohrer Grubenfelder (Hannover) ..	26
Gesellschaft für Otto Schmidts Patent-Herkulessteine, G. m. b. H. (Dresden-A.) ..	51
Gleussner & Co. (Neubrunn) ..	51
Gossel, Johannes, G. m. b. H. (Nordhausen a. H.) ..	53
Gottschalk, K. Fr. (Schweinfurt) ..	51
Granitwerke von C. Kulmiz, G. m. b. H. (Striegau i. Schl.) ..	55
Grube Ilse, hintere äussere Deckelseite ..	52
Grundmann, J. B. (Bendzin) ..	52
Hempel, J. (Checiny) ..	52
Henneberg, Gustav (Danzig) ..	54
Kalkwerke „Berta“ der Firma N. Dobrzynski (Rudniki bei Czenstochau) ..	54
Kalkwerke „Kadzielnia“ (Warschau) ..	55
Kohlen- und Kalkhandels-Gesellschaft m. b. H. (Berlin W 30)	53
Minner, Wilh. (Ainstadt) ..	51
Preger, Christoph (Schweinfurt) ..	51
Rheinhold & Co. (Hannover) ..	56
Sächsische Steinindustrie G. m. b. H. (Pirna) ..	57
Siewert, Robert Nachf. (Danzig) ..	54
Steinitz, Eduard, & Co. (Kattowitz O.-Schl.) ..	57
Wolf & Barth (Zeil a. M.) ..	51
Woydahlcr Kunststein u. Kieswerke Woydahl bei Pakosch ..	18

**Chemische Industrie
Przemysł Chemiczny**

Autogen-Gasaccumulator A.-G. (Berlin SW 61) ..	72
Behrendt, Fritz (Grafrath) ..	53
Böhme, A. Th. (Dresden und Warnsdorf) ..	66
Boehringcr Sohn, C. H. (Nieder-Ingelheim a. R.) ..	70
Central Droguerie Warschau ..	66
Chemische Fabrik Coswig i. A. Rückseite des Kartons vor dem Ortsregister.	69
Chemische Fabrik der Gasanstalten (Warschau) ..	69
Chemische Werke Kirchhoff und Neirath, G. m. b. H. (Berlin W 15)	62
Dellwik - Fleischer, Wasser- gas-Ges. (Frankfurt a. M.) ..	37
Deutsche Gelatine - Fabriken (Höchst a. M.) ..	64
Deutsche Gelatine - Fabriken (Höchst a. M. u. Schweinfurt)	71
Deutsche Packungs- und Isolier- Werke, G. m. b. H. (Hannover-Hainholz) ..	60
Domagalski & Co. (Posen) ..	64
Drogerie „Universum“, B. Śniegocki (Posen) ..	68
Fenchel, Fritz (Hamburg 36) ..	66
Gasgenerator und Braunkohlen- verwertung, G. m. b. H., Leipzig	65
Gotha'sche Kohlensäure-Werke (Sondra-Quelle) Aktien-Ges., Direkt. (Berlin SW 11) ..	57
Grubert, Max (Berlin N 37) ..	60
Gutmann, Felix (Bad Kiss-ingen)	58
Haensel, Heinr. (Pirna Sa) ..	59
Hartmann & Schad (Schweinfurt)	71
Hartung & Söhne (Frankfurt a. Oder) ..	62
Hessler-Herrmann, Akt.-Ges. (Ragnitz bei Leipzig). Vor- satzseite gegenüber der Land- karte Polens.	63
Jacobowitz & Co., G. m. b. H. (Hannover) ..	63

	Seite
Karpiński, Fr., A.-G. (Warschau)	88
Kroner, Gebr. (Berlin O 17) ..	64
Lack- und Farbwerk Schwein- furt, vorm. Purcoloria-Werke Dr. Ed. v. Berg ..	58
Marx, Ludwig (Gaaden b. Wien)	71
Meyerholz, Wilh. (Hannover) ..	64
Mombour, Heinrich (Wiesbaden)	68
Müller, Dr. H. & Co. (Berlin C 19)	62
Oesterreich. Verein f. chemische und metallurg. Produktion ..	70
Parfümerie Kosmos (Lodz) ..	68
Pfeiffer & Dr. Schwandner (Ludwigshafen a. Rh.) ..	58
Reichhold, Flügger & Boecking (Hamburg-Wien-Pressburg) ..	61
Schmidt, G. m. b. H., Conrad Wm. (Düsseldorf) ..	67
Schmmei & Co. (Militz), Vorderer innere Deckelseite ..	72
Schülde, A. (Lodz) ..	62
Schütz & Co. (Hamburg 8) ..	62
Silesia, Verein chemischer Fabriken (Saarau Preuss.-Schl.) ..	70
Stephan's Nachf., Adolf (Schar- ley O.-Schl.) ..	72
Stroemer-Schomers, J. (Köln)	64
Wagner, Vinzenz (Wien-Stadlau)	57
Wegner, Emil (Bromberg) ..	45
Wegner, Emil (Bromberg) ..	71
Weinhardt & Just (Hannover P4)	66
Wilczynski, Ellis (Hamburg) ..	60
Weilhoener jr., Carl (Berlin SW 68) ..	66
Wölfert & Heinrich (Stettin) ..	58
Zimmer, Carl (Langen b. Frank- furt a. M.) ..	64

**Elektrotechnik
Elektrotechnika**

Adler & Cie., H. W. (Wien) ..	78
Corbus G. m. b. H., Franz (Leipzig-R. 50) ..	77
Elektrizitätsaktiengesellschaft vorm. Herm. Pöge (Chemnitz)	73
Elektrotechnische Fabrik Offen- bach, vorm. Schroeder & Co. (Offenbach a. M.) ..	78
Härtung, Albert (Breslau II) ..	79
Kahle & Cless, G. m. b. H. (Kattowitz O.-S.) ..	74
Kolmer, Maxim (Wien IX/4) ..	72
Lichtenfeld, Johann (Hamburg)	76
Mehne, J. G. (Schwenningen 8)	80
Norddeutsche Kabelwerke, Akt.- Ges. (Neukölln) ..	81
Reichman, Bronisł. (Warschau)	81
Sachsenwerk (Niedersedlitz) ..	78
Schlesische Elektrotechnische G. m. b. H. (Breslau u. Gleiwitz)	78
Spezialfabrik elektr. Maschinen, vorm. Albert Ebert, G. m. b. H. (Dresden-Pieschen 23) ..	80

**Galanterie- u. Kurzwaren
Galanterja i tow. łokciowe**

Bezalel (Warschau) ..	261
Faller, Jos. Ed. (Todtnau Baden)	85
Geber & Co., Otto (Hamburg 36)	86
Handelshaus Gebrüder Orszagh (Warschau) ..	84
Heckscher & Levy (Hamburg 6)	87
Heim Söhne, G. F. (Ober-Ram- stadt bei Darmstadt) ..	82
P. Holfter, (Breslau P.) Rück- seite der Landkarte von Polen und ..	85

	Seite
Hurwitz, J. (Berlin W)	84
Jestram, R. (Berlin S)	102
Kahn jun., Julius (Eschwege) ..	82
Kühlen, B. (M.-Gladbach Rhld.)	87
Kühn, Gebrüder (Waldenburg) ..	87
Lazareff, Isaac (Idar a. N.)	86
Levi, J. L. (Eschwege)	82
Metz & Ahlckes (Hannover)	84
Neuman, Gebrüder (Warschau)	86
Rückert & Cie. (Steinach SW)	82
Schlesinger, A. (Eschwege)	82
Sohlund-Berliner Knopffabrik, Alex Pier (Berlin 87)	46
Weber & Thonke (Annaberg)	87
Weigel & Entz, Lebrecht (Stettin)	88

Gartenbau, Land- u. Forstw. Ogrodnictwo, Rolnictwo i Leśnictwo

Appel, Conrad (Darmstadt)	88
Bertels Futterkuchen-Gesell- schaft Halle a. d. Saale	92
Branne C., G. m. b. H. (Bernburg)	94
Deutsch, Karl (Budapest)	87
Dippe, Gebr., A.-G. (Quedlinburg)	89
Flatow, Emil (Elbing)	95
Just, Otto (Aschersleben)	88
Kann, Jacob (Nürnberg und Warschau) Rückseite des Kartons vor dem Industrie- und Handels-Anzeiger	
Kwilecki, Potocki i. Sp. (Posen)	95
Kuh, Albert (Breslau 5)	87
Le Coq & Co., A. (Darmstadt)	87
Loebel Lewin (Posen)	90
Markus, Julius (Hohensalza)	95
Meyer, Martin (Hamburg I)	90
Plessner, Emil (Berlin)	87
Prina & Reuter (Lubeck)	90
Rittergut Sojki (Kutno)	95
Schinkel, Franz (Hamburg)	91
Stenberg & Ohlsson (Göteborg, Malmö, Stockholm)	98
Suffolk-Stammshäferci (Span- gan bei Dirschau i. Westpr.)	92
Weitz, Albert (Berlin)	92
Wittkowsky, Heinrich (Neuto- mischel, Prov. Posen)	93
Związek Ziemiak T. z o. p. (Posen)	8

Graphische Künste, Buchgewerbe

Sztuka graf. i Księgarstwo

Adolph, A. (Passau)	102
Antykwarria Warszawska (Warschau)	95
Badischer Beobachter (Karls- ruhe i. B.)	96
Barteis, E. (Berlin-Weissensee)	103
Becker, Rudolph (Leipzig)	103
Bleistein, D., Inh. M. Jablonski (Berlin SW 48)	99
Butzon & Becker, G. m. b. H. (Kevelaer Rhld.)	98
Chemigraphische Kunstanstalt Aukarstrand G. m. b. H. (Breslau I)	173
Coutinho & Meyer (Hamburg 19)	105
Der Deutsche Kaufmann (Grune- wald-Berlin)	100
Deutscher Verlag für Technik und Industrie G. m. b. H. (Würzburg)	102
Eulitz, Oskar, Verlag (Lissa i. P.)	104

	Seite
Flatow, Emil (Elbing)	95
Jestram, R. (Berlin S)	102
Jolowicz, Józef (Posen)	100
Katolik, Verlagsgesellschaft m. b. H. (Beuthen O.-S.)	97
Kłóskowski, A. (Posen W 6)	98
Krzyżanowski, S. A. (Krakau)	104
Kühlen, B. (M.-Gladbach)	87
Laurysiewicz, S. (Warschau) ..	105
Orgelbranda Synów, S. (Warschau)	103
Ostdeutsche Bau-Zeitung (Breslau)	96
Posener Neueste Nachrichten	98
Praca (Posen)	105
Produkten-Markt (Schlahten- see-Berlin)	1 4
Pusch, M. (Warschau)	95
Ringman & Ska, A. J. (Dąbrowa-Górnicza)	100
Sauer, Paul (Berlin SO)	100
Schladitz & Co., Oswald (Berlin W 57)	102
Simon, Ferdinand (Berlin W 35)	100
Widmer, Oskar, (Heppenheim)	101
Wolff, Leo (Königsberg i. Pr.)	100
Wielkopolanin, (Fr. Chocic- szyński) (Posen)	105

Handelsgewerbe (diverse) Handel (różny)

Gossmann & Sohn, H. (Berlin C25)	108
Deutsches Handelsbüro (Berlin W 9)	107
Deutsche Packungs- u. Isolier- Werke G. m. b. H. (Hannover- Hainholz)	60
Frenkel, Ch. M. (Warschau)	105
Griesdorf, Georg (Breslau 5)	108
Heyne & Schreiber (Dresden) ..	106
Jahne, Karl (Berlin-Friedenau)	106
Klingsland, Fabian (Warschau)	106
Kowalski, Julius (Warschau) ..	105
Krajekman, Jakob (Warschau)	107
Kahn & Co., E. (Warschau)	107
Leipzig Messe, Vorsatzseite gegenüber der letzten Seite des Industrie- und Handelsanzeigers	
Pinowski, Zdzisław (Warschau)	105
Rheinhold & Co. (Hannover)	56
Sajczyk, Stanisław (Warschau)	106
Gebr. Salomon (Hamburg und Harburg)	106
Sofus Sørensen (Paris-Stock- holm 5)	108

Holzindustrie

Przemysł drzewny

Baerwinkel, Oskar (Berlin SO 38)	111
Becker, Th. (Berlin SO 26)	109
Chotzen, Otto (Ziegenhals)	114
Christoph & Unmack Act.-Ges. (Niesky O. L.)	41
Dümke (Posen)	112
Hecht & Co., Richard (Berlin O 17)	108
Kind, A. F. (Berlin SW 68)	111
Leyv & Co., Adolf (Schönlanke)	110
Lewy, Max (Berlin SW)	114
Lohmüller Fr. W. (Güsten, Anh.)	18
Mitsch, Chr. (Berlin NO)	110
Möller, J. H. (Hamburg)	112
Müller, Hugo (Zeitz)	112
Nadze, Georg (Berlin NO 18)	112
Nürnberg, N. (Bendzin)	114
Ostdeutsche Holzhandels-Ges. Heydenreich, Carl & Leo Goldstein Stoip i. P.)	118

	Seite
Pfaff, Oscar (Aschersleben) ...	114
Schulte & Söhne, D. (Hoerde)	114
Świątkowski, Cz. (Warschau)	110
Weise & Stolpmann G. m. b. H. (Berlin S)	112
Woitinek, Paul (Kattowitz) ...	110

Leder u. Kautschuk-Industrie Przemysł skórzany i kautczukowy

Born, Paul, G. m. b. H. (Königs- berg i. Pr.)	121
Dobler & Gebrüder, Ernst (Berlin N 20)	122
Doerr & Reinhart, G. m. b. H. (Worms)	118
Goy & Co., W. (Frankfurt a. M.)	120
Haas, Leopold (Lemberg)	120
Heimann, Julius (Berlin C 2) ..	118
Josefsthaler Gummi- u. Asbest- warenfabrik G. m. b. H. (Wien IX/4)	115
Kinkel, F. W. (Mainz)	116
Kipper, Gebr. (Warschau)	44
Klaus, M. Bruno (Schmölln, Sachsen-Altenburg)	45
Kosterlitz, Jacques (Berlin C2)	116
Leander Schuhfabrik A. G. vorm. Carl Ochsenhirt, Behrens (Offenbach a. M.)	45
Lederwerke Becker & Co. (Offenbach a. M. — Bürgel)	118
Loweniek, L. J. (Berlin C 2)	122
Paul, Wilhelm (Königsberg i. P.)	121
Pinzowier, Emanuel (Beuthen O/S)	118
Rector, Simon (Berlin C 2)	116
Riesenthal, Heinrich (Myslowitz O. Schl.)	43
Samuel & Rosenfeld, S. (Hamburg)	118
Slutschanski, F. (Warschau)	119
Spendig Nacht, Otto (Berlin O2)	122
Tresser, Heinrich (Offen- bach a. M.)	119
Vereinigte Gummiwaren- Fabriken Hamburg-Wien vorm. Menier - J. N. Reithofer (Wimpassing im Schwarzatal, Niederösterreich)	117
Zinn, Robert & Co., G. m. b. H. (Barmen-Rittershausen)	51

Maschinen, Apparate, Schiff- bau — Budowa maszyn, aparatów i okrętów.

„Adler“, Schreibmaschinen (Lodz)	122
Alhorn, Eduard (Hilfeshelm)	145
Bartel, Heinrich (Berlin- Neukölln)	40
Barthel, Gustav (Dresden) Illustrationsseite	
Behsler & Co., E. (Warschau)	152
Berlin-Anhaltische Maschinen- bau-Akt.-Ges. (Dessau)	129
Berliner Pumpenfabrik A.-G. vorm. Max Brandenburg (Berlin SO 38)	130
Bohringer, Gabl. (Göppingen, Württemberg)	165
Botsch, Gebr. (Rappenaun 15)	169
Bütcher, E. (Berlin S 14)	154
Braun, Franz (Zerbst i. A.) Rückseite des Kartons vor dem Volkswirtschaftlichen Teil	

	Seite
Bromberger Maschinenbau-Ans sialt G. m. b. H. (Prinzenthal bei Bromberg).....	139
Cemus & Co. (Sosnowice).....	131
Central-Werkstatt (Dessau) Rückseite des Kartons vor dem Branchen-Verzeichnis	
Ceres. Maschinenfabrik A.-G. vorm. Felix Hübner (Lieg- nitz 34, Schlesien).....	140/141
Christoph J.E., Akt.-Ges. (Nicsky bei Görlich).....	21
Claussner, C. A. (Chemnitz- Harthau).....	173
Cottbuser Maschinenbauanstalt Akt.-Ges. (Cottbus).....	144
Czarliński & Co., Leon (Posen).....	143
Dauber, August (Breslau V)....	164
Deutsche Homogenisiermaschi- ne, G. m. b. H., Inh. W. Schröder Nachf. (Fries-Friedrichsfort)	154
Deenhardt, Carl (Hamburg 19)	122
Deutsche Maschinenbau- u. Ver- triebs-Gesellschaft m. b. H. (Berlin N4).....	146
Deutsche Schweissmaschinen- bau- u. Vertriebsgesellschaft m. b. H. (Berlin-Schöneberg)	146
Dudeck, Hugo, Nachf. Schliep- hack & Förster (Berlin-Neu- kölln 3).....	138
Eckert, H. F., Akt.-Ges. (Berlin- Lichtenberg).....	164
Ehrlich, Oskar (Chemnitz) Karte der Umgebung v. Warschau	
Eitle, C. (Stuttgart).....	126
Ergang, F. (Mauzberg).....	170
Främb's & Freudenberg (Schweidnitz i. Schl.).....	135
Freudenhagen, Wilhelm (Offen- bach a. M.).....	156
Gasmotoren-Fabrik Deutz (Köln-Deutz).....	160
Gaste, Paul, Nachf. Inh. Kurt Görler (Berlin NO 18).....	171
Genossenschaft vorm. A. Lehnigk (Veitschau N.-L.).....	153
Gießereimaschinenfabr. Mozer (Göppingen) Illustrationsseite	
Glasmaschinen-Industrie G. m. b. H. (Berlin W 30).....	160
Glogowski & Sohn G. m. b. H. (Hohensalza).....	143
Göls & Co. (Breslau VIP).....	134
Haendel & Schabon (Katto- witz, O.-S.).....	130
Hannoversche Maschinenbau- A.-G. vorm. Georg Egestorff (Hannover-Linden).....	127
Hau, Gebrüder, G. m. b. H. (Offen- bach a. M.-Bürgel).....	169
Häussler, P. P. (Neuteich, Wpr.)	149
Hegenscheidt, Wilhelm, G. m. b. H. (Ratibor, O. S.).....	157
Heidenreich & Harbeck (Ham- burg 6).....	167
Hillig, Otto.....	138
Hilscher, G. (Chemnitz Sachsen)	122
Holthaus, B. Maschinenfabrik A. G. (Dinklage i. Oldbg.).....	147
Horn, Friedrich G. m. b. H. (Worms).....	122
Jahn & Co. (Arnswalde, Brandenburg).....	170
Jelafke & Seliger (Ratibor).....	152
John, J. A. (Warschau).....	34
Jruswerke (Dusslingen).....	135
Junggebauer, Gebr. (Breslau 5)	159
Kappe & Co., Gebr. (Alfeld).....	169
König, C. B. Altona (Elbe).....	138
Krotoschiner Maschinenfabrik und Eisengiesserei Akt.-Ges. (Krotoschin).....	132
Kuhl, Max (Posen).....	149

	Seite
Lanz, Heinrich (Mannheim und Warschau).....	137/264
Leiser & Co., Adolf, Inh. E. Hirsch (Königsberg i. Pr.)... 144	
Linde, Emil (Barmen).....	134
Lindenberg, Paul (Barmen P.)	148
Mars, Richard (Driesen, N.-M.)	134
Maschinenbau-Gesellschaft m. b. H. (Frankfurt a. M.)....	126
Maschinenfabrik Akt.-Ges., Erste Mährische Wasser- leitung- und Pumpenbau- anstalt Ant. Kunz (Weiss- kirchen, Mähren).....	40
Maschinenfabriks-A.-G. N. Heid (Stockerau bei Wien).....	150/151
Maschinenfabrik Herkules, Sieber & Schröter (Gnesen I)	144
Mayer & Schmidt (Offenbach)...	133
Mayer & Volmer (Biberach-Riss) Rückseite d. Planes v. Lodz	
Migge, Franz (Danzig).....	136
Moegelin, J., G. m. b. H. (Posen)	155
Motorenfabrik Oberursel A.-G. (Oberursel b. Frankfurt a. M.)	125
Mühsam, H. (Wloclawek, Gou- vernement Warschau).....	132
Müller, Clemens, G. m. b. H. (Dresden).....	169
Pauchsch, H., A.-G. (Landsberg a. Warthe).....	123
Pošeppny, Karl A. (Warschau)...	132
Prager & Ansove (Berlin W9)	172
Preiss, Gebr. (Bergedorf).....	263
Raboma-Maschinenfabrik, Herm. Schoening (Berlin-Bor- sigwalde).....	128
Reichling & Co., Robert (Dort- mund).....	133
Rheinlttte G. m. b. H. vorm. Ludwig Beck & Cie. (Biebrich am Rhein).....	130
Richter, Adolf (Warschau-Lodz)	158
Ritter & Sohn, F. (Pasing).....	146
Ritz & Schweizer, Gebr. (Schwä- bisch-Gmünd).....	124
Sattler, Wilhelm (Schweinfurt)	166
Secher & Cie. C. F. (Feuerbach Stuttgart).....	162
Scheu F. A. Hintere innere Deckel- und Vorsatzseite	
Schlieper, Gebr. (Bromberg)....	42
Schlieper, Gebr. (Bromberg)....	124
Schneider, Georg Otto, G. m. b. H. (Leipzig).....	166
Schuchardt & Schütte (Berlin C)	188
Schuler L. (Göppingen) Illus- trationsseite	
Schüler & Heinemann (Berlin NW 6).....	166
Schulze & Naumann (Köthen, Anhalt).....	148
Schwerdtfeger & Comp. (Wies- baden).....	122
Seeger & Klander (Berlin).....	169
Silberstein-Söhne, L. (Schwiebus)	142
Skrzywan & Co., G. (Berlin SO)	166
Smoschewer & Co. (Breslau XIII)	124
Sorver & Co., W. (Hannover)....	140
Stavenhagen, W. (Halle a. S.)... 142	
Srurave & Co., Ludolph (Ham- burg).....	254
Thiem & Töwe (Halle a. S.)... 126	
Tietz & Comp. (Berlin SO 88)....	162
Ufer, Gebrüder, G. m. b. H. (Berlin N 39, Magdeburg S)...	148
Unionwerke A.-G. (Mannheim und Berlin SW).....	19
„Ursus“ Armaturen u. Motoren- fabrik (Warschau).....	123
Vaedtke, Alfred (Kutno).....	161
Vereinigte Maschinenfabriken A.-G. vorm. Skoda, Ruston, Bromovský & Ringhoffer (Prag-Smichow).....	142

	Seite
Völker & Scheibler, (Barmen, Rheinland).....	123
Voith, J. M. (St. Pölten).....	156
Wagner, Jacob (Hildesheim) ..	158
Weisser, Söhne, J. G. (St. Georgen)	163
Wetzel, Chr. Traug. (Geyer i. S.)	169
Wittig, Karl (Zell i. W. Baden)	166
Zeuss-Industrie (Chemnitz) Illustrationsseite	
Zimmermann, Dr., Otto (Lud- wigshafen a. Rh.).....	149

Metallindustrie

Przemysł metalowy

„Acetylena“, G. m. b. H. (Nürnberg).....	184
Bautz, A. E. (Berlin SW 19).....	205
Beienchtungs-Industrie Louis Perls (Posen).....	173
Berliner Eisenmöbelfabrik Paul Neye, G. m. b. H. (Berlin-Neu- kölln).....	202
Bertrams, Hch. (Breslau 12).....	183
Bertram & Graf (Lübeck 2).....	205
Bessin & Co., Max (Berlin NO 18)	184
Bing, Gebr. A. G. (Nürnberg) 174/175	
Bockhart & Endres G. m. b. H. (Ulm a. D.).....	203
Breuer & Co., F. (Pirna a. E.) 173	
Brucklacher, G. (Berlin S).....	203
Brückner, Otto (Chemnitz) Rückseite d. Planes v. Warschau	
Central-Werkstatt, (Dessau) Rückseite des Kartons vor dem Branchen-Verzeichnis	
Continental-Licht- u. Apparate- bau-Ges. m. b. H. (Frank- furt a. M.).....	194
Coutinho, Caro & Co. (Hamburg)	191
Degner, J. E. (Berlin C).....	186
Demmerwerk (Eisenach).....	36
Deutsch-Luxemburgische Berg- werks- u. Hütten A.-G. Abt. Dortmund-Union (Dortmund)	43
Dietrich & Sohn, C. B. G. m. b. H. (Thorn-Möcker).....	183
Domo Separator Gesellschaft m. b. H. (Berlin-Wilmersdorf)	172
Ebbinghaus, Louis Ww. (Hohen- limburg).....	180
Eisen- u. Emailierwerk, Herzog zu Schleswig-Holsteinsches, Vereinigte Dorotheen- und Henriettenhütte (Henrietten- hütte, Bezirk Liegnitz).....	31
Eisenheimer, J. (Schweinfurt)	182
Erbe, H. A., A.-G. (Schmal- kalden i. Th.).....	201
Esch & Co. (Mannheim).....	24
Flach, A. (Wiesbaden).....	203
Frühling, Hugo (Beuthen O./S.)	198
Füllborn, Nachf., Rob. (Breslau).....	186
Golański, Czesław (Warschau- Mokotów).....	190
Graef jun., Ernst (Unter-Bar- men D. A.).....	183
Groz & Söhne, Theodor (Ebingen Württ.).....	192
Grämer & Grimberg (Bochum)	203
Grundman, J. B. (Bendzin).....	52
Gührs, Wwe. L. (Berlin).....	196
Guttman, Jakob (Bendzin).....	202
Häfner, Andreas (Steinbach- Hallenberg).....	205
Hallesche Röhrenwerke Akt.- Ges. (Halle a. S.).....	185
Heller, Gebrüder (Schmalzkalden)	182
Henssgen, Arnim (Mettmann)	206
Hermes, Emil (Merscheid- Solingen).....	202

	Seite
Hirsch & Co., Alfred (Berlin SO 36).....	187
Honer & Grimm (Spaichingen).....	192
Jenisch, Oskar (Solingen).....	192
Jentsch, E. (Posen).....	35
Jergitsch Söhne, Ferd. (Wien I).....	201
Keitzel & Co., G. (Spremburg N./L.).....	182
Kiekert & Nieland G. m. b. H. (Heiligenhaus-Niederrhein).....	39
Köberlin, Richard (Döbeln i. Sa.).....	184
Kuhler, Wilhelm (Remscheid).....	200
Kuhlmann, Söhne H. P. (Schlebusch, Kr. Solingen).....	178
Krumm, August, Johann Krumm Sohn (Remscheid).....	197
Kruszynski (Hamburg).....	180
Krzyzanowski T. (Posen).....	193
Küppers Metallwerke (Bonn) Illustrationsseite	
Lauer, L. Chr. (Nürnberg 79).....	176
Lopiński, Ignacy (Warschau-Sielce).....	190
Malsch, Chr. Sohn, Aug. (Brotterode, Thüringen).....	176
Meinecke, H. Akt.-Ges. (Breslau-Carlowitz).....	198
Meyen & Co., H. (Berlin S 14).....	199
Merz, Gebrüder (Frankfurt a. M.-Rödelheim).....	195
Metalwerke, Rudolph & Co., B. (Allstedt).....	191
Moller, Friedrich (Offenbach a. M.).....	204
Moeller & Schroeder (Offenbach a. M.).....	204
Mombour, Heinrich (Wiesbaden).....	68
Oberschlesische Grubenlampen-Industrie (Beuthen O./S.).....	177
Oberschlesische Kokswerke u. Chemische Fabriken Akt.-Ges. Abt. Redenhütte (Hindenburg O. S.).....	179
Outenheimer, Albert (Köln a. Rh.).....	206
Peters, Hugo (Berlin S 42).....	184
Prywes, Gebr., Isak & Mendel (Warschau).....	173
Rankewerk, G. m. b. H. (Brühl, Bez. Köln).....	34
Rautenbach, Rudolf (Solingen).....	181
„Rekord“, Möbelschlossfabrik (Berlin O 17).....	201
Rex-Werke Akt.-Ges. vorm. Gabler & Wrede, Glauser & Co. (Magdeburg).....	196
Rosenfeld, J. (Berlin SO 26).....	176
Rösler & Loescher (Kirchhain N./L. 7).....	173
Roststahbau Silex G. m. b. H. (Hamburg).....	200
Röttermann, Gebrüder (Werdohl 56 i. W.).....	194
Saxonia (Dresden).....	190
Schenker-Gottesmann, M. (Wien II/4).....	206
Schlieper, Gebr. (Bromberg).....	24/184
Schmauch, Heinz, Ulrich Sohn (Brotterode i. Thür.).....	176
Schmittbetz, J. (Berlin SO 28 P.).....	178
Schmidt & Herkenrath, Th. G. m. b. H. (Berlin SO 36).....	196
Schwartz, Wilhelm (Warschau).....	201
Siegen-Solinger Gusstahl Akt.-Verein (Solingen).....	204
Spezialfabrik für Farbenzerstäuber, G. m. b. H. (Berlin S 42).....	184
Sochaczewski, L. (Pleschen Nr. 5 Posen).....	178
Steidinger, Gebr. (St. Georgen, Schwarzw.).....	206
Struve & Co., Ludolph (Hamburg).....	200 und 254
Thorwarth, A. G. (Schmalkalden).....	176
Tuchscherer, Carl (Breslau II) Illustrationsseite und	29

	Seite
Vereinigte Königs- u. Laura-hütte Akt.-Ges. für Berg- u. Huttenbetr. (Berlin NW 7).....	32, 33
Vogel, Hermann (Schweinfurt).....	42
Voos, C. Eduard (Solingen).....	194
Wagner, Robert (Chemnitz-P.).....	264
Walbes & Co., (Prag, Wrschowitz, Dresden, Warschau).....	50
Warns-Gaye & Block (Hamburg).....	36
Weil & Reinhardt, R. (Mannheim).....	189
Weinhardt & Just (Hannover P. 4).....	206
Zerbst Räder- u. Wagentabrik G. m. b. H. (Zerbst).....	1
Zielke, Hermann (Berlin SO 26).....	201

Musik-Instrumente Instrumenty muzyczne

Ecke, Carl (Posen, Berlin, Dresden).....	207
Maetzke, Eduard (Görlitz i. Schl.).....	207
Rother, Paul (Hamburg 30).....	206

Nahrungs- und Genussmittel Przemysł spożywczy

Biesterfeld & Co., W. (Hamburg I).....	210
Bittrich & Söhne, J. C. (Königsberg i. Pr.).....	217
Bleils Nacht, A. J. (Königsberg i. Preussen).....	212
Bosse, Julius (Wittenberg).....	219
„Champagne“, Fabrik Cham-pagner Wasser (Warschau).....	220
Chamrath & Luzatto (Wien XIX).....	214
Cuhn, Leopold (Breslau 4).....	212
Deutsche Meerrettich-Industrie u. Konservfabrik Metz & Co. (Schweinfurt a. M.).....	216
Eickemeyer, C. (Mainz).....	211
Falk, August (Wien V).....	219
Gloede & Kuhr (Stettin).....	214
Goebel Söhne, Adam (Bingen a. Rhein).....	221
Grosse, Eduard (Eschwege-Werra).....	218
Gutstein, S. (Wien X).....	213
Halpaus, Th. (Breslau 8).....	208
Hanseatische Pflanzenbutter-Werke, G. m. b. H. (Hamburg).....	213
Haensel, Heinz. (Pirna i. Sa.).....	59
Hartmann & Napp (Offenbach a. Main).....	207
Herz, Gebrüder (Bingen a. Rh.).....	210
Hoch, Franz (Milttenberg a. M.).....	216
Kloemann & Co., M. (Mainz).....	210
Königsberger Grosshandels-Gesellschaft m. b. H. (Königsberg i. Pr.).....	215
Krebskonserven-Fabrik „Unicum“, Inhaber: Chr. Kolus-niewski (Berlin-Hohenschön-hausen).....	215
Lardelli, G. G. (Wertheim und Warschau).....	219
Litwiński, Ed. G. m. b. H. (Posen).....	216
Maass, Theodor (Hamburg I).....	221
Milde & Hell (Bergedorf-Hamburg).....	220
Molinari & Söhne, J. (Breslau).....	217
Mühlhausen, Otto (Leipzig). Rückseite des Kartons vor den Adressen der Landwirte.	
Pistreich, David (Breslau).....	215
Rabe & Neuschaefer (Ham-burg 8).....	215
Reinboth, J. J. (Lübeck).....	214
Ribbeck, Carl (Posen O 1).....	218

	Seite
Robinski, Hipolit (Posen).....	218
Schwabacher, A. W. (Würzburg).....	214
Seidel & Co., Carl (Münsterberg).....	210
Simon, H. B. (Jastrow i. Westpr.).....	216
Simon Nachf., Julius (Graudenz).....	216
Simon, Seligmann (Bingen am Rhein).....	214
Strunk, A. vorm. Kraft (Berlin NO 43).....	212
Sutkowski & Raszewski (Warschau).....	220
Tuger, Georg, G. m. b. H. (Heppenheim a. d. B.).....	217
Wolf's Söhne, Leopold, Kis-marton (Eisenstadt, Ungarn).....	218
Wysocki & Co., M. (Lodz).....	207
„Ziemiants“, Inh.: Celiński, C. (Warschau).....	221
Zwan, van der, J. J. (Scheveningen i. Holland).....	215

Papier-Industrie

Przemysł papierniczy

Ahl, Eduard, G. m. b. H. (Rasten-burg i. Ostpr.).....	222
Bartling, Bernhard (Berlin S 14).....	222
Cohn & Sieburt (Posen).....	225
Elbster & Topf, G. m. b. H. (Lemberg).....	222
Kalesse, Alexdr. (Beuthen O.-S.).....	221
Kreglewski, Edward (Posen).....	224
Labus, Albert (Berlin).....	224
Lieck & Heider, Franz (Ber- lin W 9).....	40
Metzen, Emil (Wunstorf).....	225
Otto & Gerhardt (Breslau II).....	223
Papierfabrik Sacrau, G. m. b. H. (Breslau I).....	225
Papiervoss H. G. (Hannover).....	225
Paulmann & Kellermann (Elber-feld).....	222
Peiser, Siegb. (Breslau XI).....	224
Ruppert Nachf., Carl (Miltten- berg a. M.).....	221
Schardinel, Rudolf (Viersen i. Rheinland).....	221
Westenhoff & Co. (Hannover 78).....	223

Porzellan, Schamotte, Glas

Porcelana, Szamota i Szkło

Carstens, Chr. (Wallhausen a. d. Helme).....	38
Drebkauer Hohlglas-Hütten- werke, Opitz, Mudrack & Co., G. m. b. H. (Drebkau N.-L.).....	226
Hurwitz, J. (Berlin W).....	84
Kreibitz, F. E. (Haida i. Böhmen).....	226
Müller, Carl (Berlin N 4).....	228
Oberschlesische Chamotte-Fa- brik, früher Arbeitsstätte Didier, A.-G. (Gleiwitz O.-S.).....	227
Pierburg, Gebr. (Berlin SW 61).....	20
Posener Tonwerke, G. m. b. H. (Posen O 1).....	38
Raddatz & Co., P. (Berlin).....	226
Rosenfeld & Co., N. (Berlin W 8).....	26
Rückert & Co. (Steinhart S.-M.).....	228
Steinmann, K. (Tiefenfur, Pr.- Schlesien).....	226
Titel's, O., Kunsttöperei (Fürstenwalde a. d. Spree).....	23
Ullersdorfer Werke (Nieder- Ullersdorf, Kr. Sorau).....	25
Vereinigte Wildstein-Neudorfer Tonwerke, G. m. b. H. (Eger i. Böhmen).....	226

**Schiffahrt, Transportwesen
Żegluga i Transport**

Akt.-Ges. für Lagerhäuser "Warrant" (Lodz)	236
Alfawerk G. m. b. H. (Gaunting bei München)	20
Allgemeine Transport-Gesellsch. vorm. Gondrand & Mangili G. m. b. H. (Berlin)	230
Balicer, O.-ias (Warschau-Lodz)	237
Bäte, Fritz (Hannover)	232
Berliner Speditions- u. Lager- haus Akt.-Ges. (vorm. Bartz & Co.) (Berlin C25)	232
Bertling, F. H. (Stettin-Lübeck- Hamburg)	230
Böhmer & Co., August (Gleiwitz O.-S.)	229
Conrad, Otto (Berlin W 62) ...	34
Deutsch-Russische Transport- und Schiffahrts-Gesellschaft G. m. b. H. (Frankfurt a. M.)	237
"Express" Speditionshaus (War- schau-Lodz-Bialystok-Wilna)	262
Feyerabend, Carl (Bromberg) ..	235
Freundenreich & Cynka (Posen)	234
Halgold, Friedr. (Guben N.-L.)	228
Hartwig, Carl, Hoßpediteur (Posen O.) Rückseite des Kartons vor dem Adressen- verzeichnis	236
Hülse, Ernst (Spremberg-L.) ..	236
Jacob Kann (Nürnberg- Warschau) Rückseite des Kartons vor dem Industrie- und Handels-Anzeiger	235
Kempermann, Georg G. m. b. H. (Berlin SO 36)	235
Koerber, Albert (Oppeln)	232
Kulka, Willy (Görlitz i. Schles.)	236
Kupfer & Morgenstern (Lodz)	238
Landau, Bruno (Skalmierzycze in Posen)	234
Mühlhäuser, Gebr. (Michelstadt, Hessen)	229
Oppelner Verlade- u. Lagerhaus G. m. b. H. (Oppeln)	231
"Orzeł" Skonieczny i Syn (Warschau)	236
Pfützer, Richard (Gnesen)	232
"Polonia" (Warschau)	238
Prowe, Ferdinand (Danzig- Neufahrwasser)	230
Rein, Söhne, Conrad (Michel- stadt i. Hessen)	228
Sächs. Waggonfabrik Werdau Akt.-Ges. (Werdau i. Sa.)	233
Stoewer-Werke Akt.-Ges. vorm. Gebr. Stoewer (Stettin)	233

Seite	
Struve & Co., Ludolph (Ham- burg)	200
Waggonfabrik Falkenried der Strass-Eisenb.-Ges. Hamburg	229
Warchiwker, Joseph (Warschau)	234
Warrant (Lodz)	236
Weichmann, Max, G. m. b. H. (Myslowitz O.-S.)	238
Witkowski, St. (Warschau)	235
Zierz, A., G. m. b. H. (Cosel O.-S.)	229

**Sport- und Jagdwesen
Sport i Myśliwstwo**

Dreye & Collenbusch (Soemmerda i. Pr.)	240
Düringshofen, C. (Neudamm Prov. Brandenburg)	239
Gorlach, August (Berlin S 42) ..	241
Güttler, W. (Reichenstein i. Schl.)	238
Hollritsch, Louis (Berlin SW 61)	241
Langner, Heinrich (Gera-Reuss)	238

**Textil-Industrie
Przemysł włókienny**

Arnold, Emil (Annaberg i. Erzg.)	251
Blätchen & Söhne, W. (Vetschau N.-L.)	248
Braun & Co., M. S. (Rawitsch, Pr. Posen)	244
Bursch, Wilhelm (Berlin S 14)	244
Cossmann & Sohn, H. (Berlin C25)	242
Ebell, Gottfr. (Neu-Ruppin)	245
Ebert & Co. (Lichtenstein i. Sa.)	246
Erkel jr., Hrch. (Hahn i. Taunus)	251
Göhler & Co. (Frankenberg i. S.)	241
Grabower & Frankenstein (Berlin C)	249
Handelshaus Gebrüder Orszagh (Warschau)	84
Henel, Julius vorm. C. Fuchs (Breslau)	243
Jürgensen & Co., Arnold, H. (Hamburg II, Neubeurg 8)	251
Kabelfabrik (Landsberg Warthe)	246
Kind, A. F. (Berlin)	251
Koch, J. (Hamburg)	248
Kühn, Alfred (Leipzig-Go.)	248
Leipziger, Hermann (Breslau) 242 u. 250	242 u. 250
Leipziger & Koessler (Breslau)	244
Lewy, Bernhard (Berlin NO)	247
Liebmann, Frankenstein & Co. (Berlin C)	249

Seite	
Lippmann, Gustav (Einsiedel, Bez. Chemnitz)	248
Lucius, Joh. Anton (Erfurt)	230
Mechanische Netzfabrik G. m. b. H. (Landsberg a. W.)	242
Piwnikarz, F. (Warschau)	262
Reinstein & Simon (Posen)	242
Sandmann, J. (Bromberg)	244
Schreiber & Co., A. (Kunnersdorf b. Erdmannsdorf i. Sa.)	241
Schuldiener, A. (Warschau)	251
Steinhäuser & Kopp (Offenbach)	250
Textilia G. m. b. H. (Posen)	245
Zackeliep, Nachf., L. (Inh. Max Lipmann) (Braunschweig) ..	246

**Wissenschaftl. Instrumente
und Uhren — Instrumenty
naukowe i zegarmistrzostwo**

"Baldur" (Fürth i. Bayern) ..	254
Becker, Th. (Berlin SO 26)	109
Deutsche Btrk-Bundy-Ges. m. b. H. (Magdeburg)	253
Eisel, Johann Georg (Griesheim a. Main P.)	260
Fuchs, Bernhard (Posen)	259
Jetter & Scheerer (Tuttlingen Württemberg)	152
König, Jak. (Wien III)	252
Kunert, Wilhelm (Mainz)	252
Leitz, E. (Wetzlar)	256
Mix & Genest A.-G. (Berlin) ..	258
Priebsch's Lehrmittel-Institut (Breslau)	254
Reiniger, Gebbert & Schall A.-G. (Berlin-Erlangen)	252
Rosenberg, Th. (Berlin N)	256
Stelzer, Franz (Berlin N 39)	252
Stern von, Hans (Leipzig)	255
Volckmar, F., Lehrmittel- handlung (Leipzig)	259
Zeiss, Carl (Jena)	257

Hotels — Hotele

Fürstehof-Hotel (Breslau) ..	260
Grand Hotel (Warschau)	261
Hotel Berliner Hof (Königs- berg i. Pr.)	262
Hotel de Paris (Warschau)	260
Hotel Savoy (Lodz)	260
Hotel Victoria (Lodz)	260
Koopmanns Hotel u. Restaurant (Hamburg)	261
Savoy Hotel (Berlin)	260

K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe

Wien I, Am Hof Nr. 6

Wechselstube:
Wien VII, Mariahilferstrasse 60

Kantor wymiany:
Wiedeń VII, Mariahilferstr. 60

Aktienkapital:
K 150,000.000

Kapitał akcyjny:
K 150,000.000

Reservefonds:
K 98,000.000

Fundusz rezerwowy:
K 98,000.000

Filialen in Bozen, Bregenz,
Brünn, Feldkirch, Gablonz,
Görz, Innsbruck, Karls-
bad, Klagenfurt, Laibach,
Lemberg, **Lublin**, Mähr-
Ostrau, Olmütz, Pola, Prag,
Reichenberg, Teplitz, Triest,
Troppau und Warnsdorf

Oddziały: Bozen, Bregenz,
Brno, Feldkirch, Gablonz, Go-
rycja, Innsbruck, Karlsbad,
Klagenfurt, Lublana, Lwów,
Lublin, Ostrawa Moraw.,
Ołomuniec, Pola, Praga
Czeska, Reichenberg, Teplitz,
Tryest, Opawa i Warnsdorf

W roku 1917 odbędą się w Lipsku następ. jarmarki i regularne wystawy:

<p>Jarmark noworoczny (przeważnie na towary futrzane, skóry i t. p. jak również wyroby włókienne, jednocześnie też jarmark detaliczny)</p> <p>Początek noworocznego jarmarku na skóry</p> <p>Giełda jarmarku na skóry (w gmachu Nowej Giełdy, Tröndlinring 2)</p>	<p>1917</p> <p>Od 3. do 16. stycznia.</p> <p>5. stycznia.</p> <p>5. stycznia od godz. 3-6 pop.</p>
<p>* Wstępny jarmark wielkanocny (Wystawa wzorów na wyroby ceramiczne, szklane, metalowe, drzewne, papierowe, skórzane, gumowe, kościane i celuloidowe, przedmioty artystyczne i luksusowe, sprzęty domowe i kuchenne, ozdoby mieszkaniowe, towary łokciowe, galanteryjne i zabawki, artykuły karnawałowe i kotyłjonowe, atrapy, ozdoby choinkowe, kwiaty sztuczne, mydła i perfumy, przybory toaletowe, podróżne i sportowe, materiały piśmienne i przybory rysunkowe, utensylja szkolne i biurowe, instrumenty i aparaty muzyczne, automaty, instrumenty i przybory naukowe, optyczne i przemysłowe, jak również towary podobne wszelkiego gatunku.)</p>	<p>Od 5. marca do 17. marca.</p> <p>Jarmark wzorów odbywa się tylko w pierwszym tygodniu.</p>
<p>Jarmark wielkanocny (przeważnie na towary futrzane, skóry i t. p., jak również wyroby włókienne, jednocześnie też jarmark detaliczny i wystawowy)</p> <p>Początek wielkanocnego jarmarku na skóry</p> <p>Giełda jarmarku na skóry (w gmachu Nowej Giełdy, Tröndlinring 2)</p>	<p>Od 15. kwietnia do 6. maja.</p> <p>16. kwietnia.</p> <p>16. kwietnia od godz. 3-6 pop.</p> <p>Od 26. sierpnia do 16. września.</p>
<p>* Jarmark świętomichalski (Wystawa wzorów tychże towarów co i na wstępnym jarmarku wielkanocnym [patrz powyżej], prócz tego towary futrzane i t. p., jak również wyroby włókienne, jednocześnie też jarmark detaliczny i wystawowy.)</p> <p>Początek świętomichalskiego jarmarku na skóry</p> <p>Giełda jarmarku na skóry (w gmachu Nowej Giełdy, Tröndlinring 2)</p>	<p>Jarmark wzorów odbywa się tylko w pierwszym tygodniu.</p> <p>29. sierpnia.</p> <p>29. sierpnia od godz. 3-6 pop.</p>
<p>Jarmark na papier (Wystawa „Zjednoczenia Przemysłu Papierniczego Niemiec Środkowych“) odbywa się wspólnie ze wstępnym jarmarkiem wielkanocnym i z jarmarkiem świętomichalskim w domu Petersstrasse 44.</p>	<p>Od 5. do 10. marca.</p>
<p>Jarmark na wyroby tekturowe (Wystawa „Związku Centralnego Niemieckich Fabrykantów Wyrobów Tekturowych“) w Messpalast Specks Hof, Reichsstrasse 46</p>	<p>Od 26. do 31. sierpnia.</p>
<p>Jarmark na artykuły sportowe w domu Neumarkt 20, 22 (Mey & Edlich)</p>	
<p>Targi na szczecinę rozpoczynają się w pierwszy poniedziałek po Invocavit</p> <p>i w ostatni poniedziałek czerwca</p>	<p>26. lutego</p> <p>25. czerwca.</p>
<p>Jarmarki na szczecinę rozpoczynają się przy jarmarku noworocznym</p> <p>„ „ „ „ wielkanocnym</p> <p>„ „ „ „ świętomichalskim</p> <p>Czas trwania tych jarmarków nie jest dokładnie określony, nie przekracza jednak tygodnia.</p>	<p>3. stycznia</p> <p>16. kwietnia</p> <p>9. września.</p>
<p>Giełda przedzy (Zjazd przedziarzy, kupców, tkaczy i innych hurtowców w celu osobistego porozumienia się i załatwienia interesów w gmachu Nowej Giełdy, Tröndlinring 2.)</p>	<p>12. styczn., 9. marca, 8. czerw., 14. wrześn. (Godz. giełdowe od 1/2 11-1 i 5-6. Zmiany zastrz.)</p>
<p>Wystawa „Zjednoczenia Niem. Kuśnierzy“ (Przedstawienie nowości w zakresie konfekcji futrzanej, dodatków, ozdób, narzędzi i maszyn, podstaw i biustów do okien wystawowych i t. p. w Wielkiej Sali Ogrodu Zoologicznego, Pfaffendorfer Strasse 29, z pokojami przyległymi)</p>	<p>18. i 19. kwietn.</p>
<p>* Wstępny jarmark wielkanocny rozpoczyna się regularnie w pierwszy poniedziałek marca, a jarmark świętomichalski regularnie w ostatnią niedzielę sierpnia.</p>	

Die moderne Hochleistungs-Revolverbank

Hierdurch möchten wir die Aufmerksamkeit auf eine neue Revolverbank, das Resultat reicher Erfahrungen und unübertroffener Einrichtungen, lenken. Die Maschine ist geeignet für eine unbegrenzte Anzahl verschiedener Variationen von rationellen Arbeiten an Gussstücken, Schmiedestücken und Stangenmaterial mit der **einfachsten Werkzeugausrüstung**.

Die Maschine ist kräftig genug, um jeden Schnelldrehstahl bis zur Grenze auszunutzen. Jede erforderliche Feineinstellung der verschiedenen Bewegungen ist auf das beste gelöst und sind viele neue charakteristische Züge der Maschine eigen, welche bis jetzt einer Revolverbank fremd und nur bei Werkzeugmaschinen für grösste Präzisionsarbeit zu finden waren.

Die Maschine wird in vier verschiedenen Ausführungen gebaut, um allen Anforderungen der Praxis zu genügen.

Die ausführliche Beschreibung unserer Hochleistungs-Revolverbank ist in unserem Katalog enthalten. Derselbe wird Interessenten gern zugesandt.

F. A. Scheu, G. m. b. H., Werkzeugmaschinenfabrik
Berlin NW 87, Neues Ufer.

Nowoczesna wiertarnia rewolwerowa o wielkiej wydajności

Niniejszym zwrócić chcemy uwagę na nową wiertarnię rewolwerową, którą skonstruowaliśmy na podstawie długoletnich doświadczeń oraz niedoścignionych urządzeń. Maszyna ta może znaleźć zastosowanie przy nieograniczonej ilości rozmaitszych robót z żelaza lanego i kutego oraz sztab żelaznych i **to zaopatrzona tylko w najprostsze narzędzia pomocnicze.**

Wiertarnia nasza posiada siłę, pozwalającą na wyzyskanie każdej szybkości stali. Wszelkie dokładne, a żądane nastawienia przy rozmaitych ruchach maszyny dają najlepsze wyniki. Posiada ona też ulepszenia, jakie przy takowych maszynach dotychczas były wykluczone i tylko przy największych obrabiarkach dla więcej dokładnych i precyzyjnych robót zastosowane być mogły.

Maszyna budowana bywa według czterech systemów, przez co nadaje się do wszelkiego użytku praktycznego.

Opis obszerny naszej wiertarni rewolwerowej znaleźć można w katalogu, który na żądanie chętnie wysyłamy.

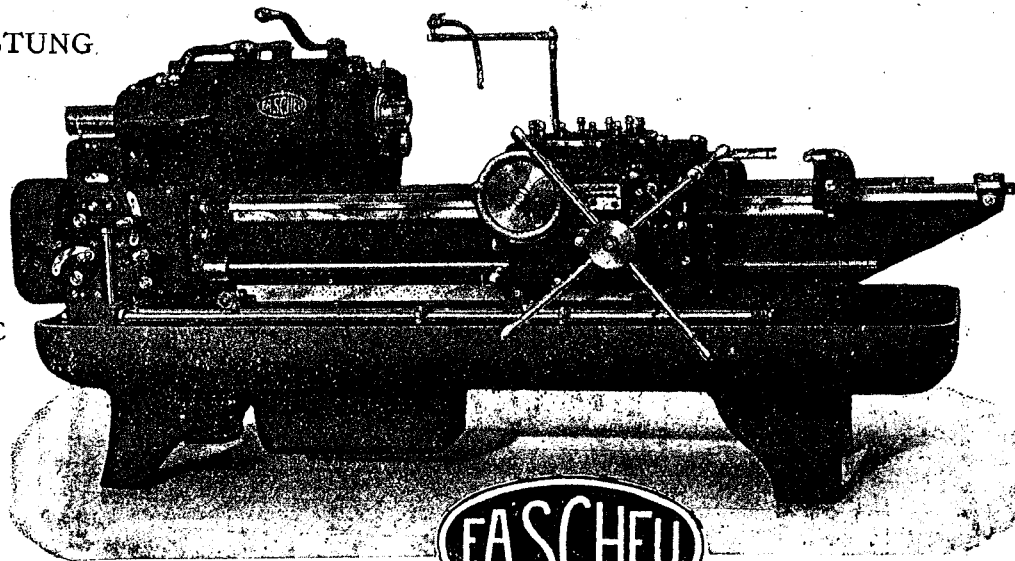
F. A. Scheu, G. m. b. H., Fabryka maszyn obrabiarek
Berlin NW 87, Neues Ufer.

HOCHLEISTUNG

PRÄZISION

WIELKA
WYDAJNOŚĆ

DOKŁADNOŚĆ

HOCHLEISTUNGS-

REVOLVERBANK

BERLIN NW 87
NEUES UFER

F. A. SCHEU

G.M.
B.H.

BERLIN NW 87
NEUES UFER

WERKZEUGMASCHINENFABRIK

Tekst patrz obok

SPEZIALITÄT: REVOLVERBÄNKE

Text siehe nebenstehende Seite

WIMBP im. J. Piłsudskiego
w Łodzi

230000070677

A. R.

Jlse-Briketts

werden in der Niederlausitz aus reiner Kohle hergestellt, sind von höchstem Heizwert, staubfrei in der Handhabung, schlacken nicht, rauchen nicht, rußen nicht, riechen nicht und sind billig. Erhältlich in allen Kohlenhandlungen!

Zweigniederlassung: BERLIN NW7, Unter den Linden 39